

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
ZENETUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK
BARTÓK ARCHÍVUMA**

183695

MAGYAR NÉPDALOK

Egyetemes Gyűjtemény

A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából
1934-től 1940-ig
szerkesztette

BARTÓK BÉLA

I. kötet

(A I. osztály 1—416. sz.)

Sajtó alá rendezte

KOVÁCS SÁNDOR és SEBŐ FERENC

AKADÉMIAI KIADÓ · BUDAPEST 1991

MTA
KIK

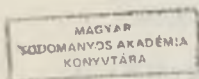
685247

A bevezető tanulmányt írta

KOVÁCS SÁNDOR

A mutatókat összeállította

SEBŐ FERENC

ISBN 963 05 5788 6 (sorozatszám)

ISBN 963 05 5789 4 (kötetszám)

Kiadja az Akadémiai Kiadó, Budapest

Első kiadás: 1991

© Bartók Béla jogutódai

Bevezető tanulmány © Kovács Sándor

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás, a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát, az egyes fejezeteket illetően is.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója

A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte

Felelős vezető: Zöld Ferenc
Budapest, 1991

Nyomdai táskaszám: 19181

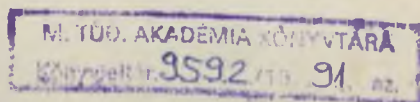
Felelős szerkesztő: Nagy Tiborné — Műszaki szerkesztő: Merkly László

A burkoló- és kötésterv Killer Marcella munkája

Kiadványszám: 2830

Megjelent 102,24 (A/5) ív + 1,43(A/5) ív melléklet terjedelemben

Printed in Hungary

TARTALOM

Előszó (<i>Somfai László</i>)	7
Rövidítésjegyzék.	9
A magyar népzene Bartók-rendje (<i>Kovács Sándor</i>)	11
I. A Bartók-rend kialakulásának története	13
II. A gyűjtemény posztumusz kiadása	32
1. Forrástípusok és közreadási problémák	32
2. A sajtó alá rendezés elvei	48
III. A dallamcsoportosítási rendszer felépítése	66
IV. Bartók ritmustáblázatai (fakszimilék)	71
Jelmagyarázat.	155
Dallamtár (A I. osztály 1—416. sz.)	157
Mutatók (<i>Sebő Ferenc</i>)	1055
A Bartók-rendi számok mutatója.	1059
Típusrendi mutató	1086
Kadenciamutató.	1090
Ritmusrendi mutató	1096
Szövegkezdet-mutató.	1100
Forrásmutató	1112
A gyűjtők mutatója	1119
Az énekesek mutatója	1121
Helynévmutató	1128
Megyék szerinti helynévlista	1133
Képjegyzék	1141
Képmelléklet	1143

ELŐSZÓ

A Magyar Népdalok (Egyetemes Gyűjtemény) tudománytörténeti monumentum: Bartók Béla legnagyobb méretű, kilenc kötetet megtöltő népzene tudományi munkájának posztumusz kiadása. Bartók, feladva a zeneművészeti főiskolai tanítást, főfoglalkozású munkakörként 1934 szeptemberétől Amerikába távozásáig, 1940 őszéig a Magyar Tudományos Akadémia épületében ennek a kiadványnak elkészítésén dolgozott segítő-társaival. Saját, legfontosabb gyűjteményének sorsa is érdekeltté tette, hiszen a magyar népdalok kritikai összkiadásába belefoglalhatta a maga zömében kiadatlan idevágó anyagát, 2.800-nál több dallamot. Ezenkívül, érett lejegyzési technikájával, ő maga ellenőrizte és revideálta a Kodály- és a Lajtha-gyűjtésen kívüli összes többi fonográf felvételt. Végül a több mint 13.000 dallamnyi teljes anyag közzétételéhez megalkotta a magyar népdalok osztályozásának új rendjét — a „Bartók-rend”-et —, népzene tudományi életművének egyik kiemelkedő produktumát. A munka oroszlánrésze elkészült; a dallamok nyomdakész leírására és a szedésre váró szövegek véglegesítésére nem került sor.

Bartók halála (1945) után a magyar népzene tudomány Kodály Zoltán vezetésével, immár valódi intézményi keretek között, tovább folytatta a gyűjtőmunkát és megsokszorozta a dallamok számát. Az új forrásbázison létrejött összkiadás, *A Magyar Népzene Tára* 1951-től megjelenő köteteihez másféle szerkesztő és osztályozó elveket tartottak szükségesnek kialakítani; a Bartók-rendet archív anyagként őrizték, de dallamait belefoglalták a nagy rendbe. *A Magyar Népzene Tára* köteteiben, ha majd a sorozat egyszer teljessé válik, végső soron benne lesz a korábbi Bartók-rend anyaga is, de az eredeti rendszerből kiszakított (és részben lejegyzésükben is átalakított) dallamszórványok formájában.

Már csupán Bartók Béla zeneszerzői oeuvre-jének jobb megértése, népzene tudós művének teljes nyilvánossága okán is: aligha vitatható, hogy az utókornak joga van eredeti, hiteles formájában együtt látni a magyar népzene nek azt a „klasszikus” repertoárját, amelyet Bartók — és vele együtt az új magyar zene első generációjának legtöbb mestere — ismert.

A Bartók-rend anyagát őrző Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének akkori igazgatója, Ujfalussy József döntött úgy 1979-ben, hogy jelenjen meg a Bartók gondozta, kiadatlanul maradt egyetemes gyűjtemény — *tudománytörténeti monumentumként*, Urtext jellegű kritikai kiadás formájában, az intézet Bartók Archivumának gondozásában. Az MTA Zenetudományi Bizottsága 1980-ban megvitatta és megerősítette a sajtó alá rendezés általános elveit. Kovács Sándor tárta fel a Bartók-rend fokozatos kialakulásának történetét, s alakította ki e sajátos Urtext-kiadás közlési mód-

szerét. Ami 1940-ben megíratlan maradt (Bartók bevezető tanulmánya; az egyes dallamok szomszédnépi variánsainak összegyűjtése; a dallamonkénti Bartók-jegyzetek megszövegezése), természetesen rekonstruálhatatlan. Nem hiányozhat azonban a sorozat I. kötetéből a teljes gyűjteményre vonatkozó *Bartók-rend*, vagyis a Bartók alkotta dallamcsoportosítási rendszer felépítésének rövid bemutatása, továbbá az osztályozás egy adott szintjén működésbe lépő részletes *ritmustáblázatok* közreadása. E kettő révén az olvasó kulcsot kap a további kötetek áttekintéséhez is.

A sorozat gondozói elsősorban azoknak a népzenekutató kollégáiknak mondanak köszönetet, akik — még ha maguk *A Magyar Népzene Tára* közlési formájának pártján állnak is — tapasztalatukkal, információkkal, segítséggel támogatták a Bartók-rend kiadásra való előkészítését. Végül illesse köszönet a zeneszerző fiát, Bartók Pétert, aki anyagi eszközökkel is támogatja e legnagyobb, még kiadatlan Bartók-munka megjelenését.

Somfai László

a Magyar Tudományos Akadémia
Zenetudományi Intézete
Bartók Archivumának
igazgatója

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

Bartalus	= Bartalus István, <i>Magyar Népdalok. Egyetemes Gyűjtemény</i> I—VII (Budapest, 1873—1896)
Bartók/Lev	= <i>Bartók Béla levelei</i> . Szerk. Demény János (Budapest, 1976)
ifj. Bartók/Krónika	= ifj. Bartók Béla, <i>Apám életének krónikája</i> (Budapest, 1981)
BÖI	= <i>Bartók Béla összegyűjtött írásai</i> . Szerk. Szöllőssy András (Budapest, 1967)
Családi lev	= <i>Bartók Béla családi levelei</i> . Szerk. ifj. Barók Béla (Budapest, 1981)
DocB/4	= <i>Documenta Bartókiana</i> 4 (Budapest, 1970)
Domokos 1931	= Domokos Pál Péter, <i>A moldvai magyarság</i> (Csíksomlyó, 1931)
Domokos 1941	= Domokos Pál Péter, <i>A moldvai magyarság</i> (Kolozsvár, 1941)
Domokos—Rajeczky	= Domokos Pál Péter—Rajeczky Benjámin, <i>Csángó népzene</i> I—II (Budapest, 1956—1961)
EMN	= Bartók Béla—Kodály Zoltán, <i>Erdélyi magyarság. Népdalok</i> (Budapest, 1923)
Essays	= <i>Béla Bartók Essays</i> . Ed. Benjamin Suchoff (London, 1976)
Kiss	= Kiss Áron, <i>Magyar Gyermejáték-gyűjtemény</i> (Budapest, 1891)
Kodály—Vargyas	= Kodály Zoltán, <i>A magyar népzene</i> . A példatárt szerkesztette Vargyas Lajos (Budapest, 1952)
Lampert	= Lampert Vera, <i>Bartók népdalfeldolgozásainak forrásjegyzéke</i> (Budapest, 1980)
MND	= Bartók Béla, <i>A magyar népdal</i> (Rózsavölgyi és Tsa, Budapest, 1924)
MNT	= <i>A Magyar Népzene Tára</i> I—VI (Budapest, 1951—1973)
MQ	= <i>The Musical Quarterly</i>
Rácz 1961	= Rácz Ilona, „Bartók utolsó éve a Magyar Tudományos Akadémián” <i>Magyar Tudomány</i> 1961/6, 383—387
Rácz—Szalay	= Rácz Ilona—Szalay Olga, „Mutatók Bartók dallamrendjéhez” <i>Zenetudományi Dolgozatok</i> 1981 (Budapest, 1981) 353—398
SN	= Vikár Béla, <i>Somogy megye népköltése</i> (Budapest 1905)
Színi	= Színi Károly, <i>A magyar nép dalai és dallamai</i> (Pest, 1865)
TanDok	= <i>Dokumentumok a Magyar Tanácsköztársaság zenei életéből</i> . Szerk. Ujfalussy József (Budapest, 1973)
Vargyas	= Vargyas Lajos, <i>A magyarság népzeneje</i> (Budapest, 1981)
Visszatekintés	= Kodály Zoltán, <i>Visszatekintés</i> . Sajtó alá rendezte és bibliográfiai jegyzetekkel ellátta Bónis Ferenc (Budapest, 1964)

A MAGYAR NÉPZENE BARTÓK-RENDJE

I. A BARTÓK-REND KIALAKULÁSÁNAK TÖRTÉNETE

Bartók Béla népzenei gyűjteményeinek hányatott sorsa közismert a szakirodalomban. Nagyobb, jelentősebb munkái közül posztumusz műként, évtizedekkel halála után, 1967-ben látott napvilágot a román anyag tekintélyes hányada,¹ a Törökországban gyűjtött dallamok 1976-ig heverték kiadatlanul,² a három kötetre tervezett szlovák dallamtárból pedig mindmáig csak az első két kötet áll a kutatók rendelkezésére.³

A legkülönösebb azonban a Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteményének esete. Ebben kétségkívül a népzene tudós Bartók főművét kell látnunk. E gyűjtemény megalkotását tűzte ki legfőbb céljául Bartók Béla attól fogva, hogy vállalta a kutatói hivatást, hogy gyűjtőutakra indult; e gyűjtemény tervezetét fogalmazta meg már 1913-ban Bartók és Kodály közös, a Kisfaludy Társaságnak címzett beadványa;⁴ e gyűjtemény rendszerének kialakításán dolgozott Bartók akkor is, mikor (1918-tól) „a gyűjtés lehetőségei... úgyszólván a nullára csökkentek”⁵ számára; s végül, miután az 1920-as évtized elején a nagyszabású vállalkozást egy viszonylag szerényebb terjedelmű (ám alapvető jelentőségű) kötet, *A magyar népdal* közreadásával (1924) ideiglenesen, további publikációs lehetőségek híján le kellett zárnia,⁶ e gyűjtemény munkálataihoz tért vissza 1934 őszétől, immár hivatalos megbízás alapján végezve a hatalmas feladatot.

Mégis: e „magnum opus” első kötetét csak közel fél évszázaddal Bartók halála, és — a harmadik szlovák kötetet, valamint két kisebb jelentőségű gyűjteményt leszámítva⁷ — évekkel-évtizedekkel minden más Bartók alkotta népzenei dallamtár közreadása után vehetik először kézbe az érdeklődők. Így mindenekelőtt arra a kérdésre kell feleletet adnunk, hogyan történhetett, hogy éppen a legjelentősebb Bartók-gyűjtemény az, amelyet legkésőbb ismerhet meg széles körben a kutatás, mi a magyarázata, hogy a második

¹ Bartók Béla, *Rumanian Folk Music*. Ed. Benjamin Suchoff (Martinus Nijhoff, The Hague, 1967). Vol. I—III. A sorozat 1975-ben további két kötettel egészült ki, ezek azonban lényegében már ismert — a negyedik kötet kolindaszövegei kivételével Bartók életében publikált — anyagot tartalmaznak.

² Bartók Béla, *Turkish Folk Music from Asia Minor*. Ed. Benjamin Suchoff (Princeton Univ. Press, 1976), illetve *A. A. Saygun: Béla Bartók's Folk Music Research in Turkey*. Ed. Vikár László (Budapest, 1976). A két kiadványról l. Somfai László recenzióját a *The Musical Times* 1977. júniusi számának 479. oldalán.

³ Bartók Béla, *Slovenské ľudové piesne / Slowakische Volkslieder I—II* (Bratislava, 1959—1970).

⁴ Bartók Béla—Kodály Zoltán, „Az új egyetemes népdalgyűjtemény tervezete” *Ethnographia* XXIV (1913) 313—316, in: Visszatekintés II, 48—52.

⁵ Bartók Béla, „Magyarországi népzenei kutatások” *Ethnographia* XL/4 (1929) 3, in: BÖI 829.

⁶ Németül: *Das ungarische Volkslied* (Walter de Gruyter Co., Berlin—Leipzig, 1925). Angolul: *Hungarian Folk Music*. Transl. by M. D. Calvocoressi (Oxford, 1931).

⁷ A kisebb gyűjtemények közül publikálatlan még a rutén anyag, illetve az arab gyűjtés egy része.

világháború után, azokban az időkben, mikor a magyar népzene tudomány kétségkívül jelentős eredményeket mondhatott magáénak, a Bartók hátrahagyta Egyetemes Gyűjtemény kiadásáról elvi elhatározás sem született.

A válasz nem egyszerű. Messzire vezetne, ha az összes érvet, okot, mentséget megkísérelnénk felsorolni; csak a legfontosabbak ismertetésére vállalkozhatunk.

1934-ben, amikor Bartók kézhez kapta a tanítás alól való felmentéséről, illetve a Magyar Tudományos Akadémiára való beosztásáról intézkedő minisztériumi rendeletet, a jelek szerint még két év alatt elvégezhetőnek tartotta a gyűjtemény körüli összes teendőket.⁸ A határidő azonban hamarosan irreálisnak bizonyult. Már 1935-ben „kb. három évre”⁹ becsülte Bartók azt az időt, mely alatt a munkával elkészül, majd 1937. szept. 14-i hivatalos beszámolójában újból három évet említett,¹⁰ s Veress Sándornak még 1939-ben is „legalább egy év”-ről írt.¹¹ Hogy az eredeti tervhez képest a munka egyes fázisai jelentősen eltolódtak, sok szempontból érthető. Bartók ugyan 1918 után terepen lényegében nem gyűjtött többé,¹² Kodály Zoltán, Lajtha László és mások viszont a húszas években is folytatták a gyűjtést; az évtized végére pedig a gyűjtőmunka kifejezetten fellendült (ekkor kezdett gyűjteni Seemayer Vilmos, 1929-ben, illetve 1930-ban járt moldvai gyűjtőúton Domokos Pál Péter és Veress Sándor, és így tovább), s a lendület a harmincas évek közepéig sem hagyott alább. Folyamatosan érkezett tehát az új anyag, s ez hátráltatta a rendezési munkálatokat. Bartók ugyanis dallamcsoporthozrendszerezését nem tetszés szerint bővíthető katalógusként, hanem zárt logikai építményként képzelte el (e tekintetben saját korábbi eredményeit, *A magyar népdal* rendszerét vehette alapul és fejleszthette tovább), érdemben pedig e zárt rend végső kialakításához mindaddig hozzá sem láthatott, míg határt nem szabott a feldolgozandó dallamok számának. Az ismeretek gyors gyarapodásának időszakában viszont egy ilyen lépés súlyos következményekkel járt volna: nagy mennyiségű, értékes dallamanyag maradt volna ki az „egyetemesnek” szánt gyűjteményből. Érthető hát, hogy Bartók — ameddig csak lehetett — halogatta a döntést, bizonyos rendezési előmunkák mellett főként régebbi fonográflejegyzéseinek revízióját (továbbá számos új fonográf felvétel lejegyzését) végezte el. Az 1934-ben ígért két évnyi munka döntő szakasza így voltaképpen csak 1938 után kezdődhetett el; Bartók ekkor „zárta le” a gyűjteményt, a legkésőbbi még figyelembe vett gyűjtések 1938-as keletkezésűek.¹³

⁸ Bartók áthelyezéséről a Vallás- és Köznevelésiügyi Minisztérium 10552/1934-III. sz. rendelete (aláíró: Hóman Bálint) intézkedett. L. ezzel kapcsolatban: ifj. Bartók/Krónika 344–345. oldalát, valamint Bartók Dohnányi Ernőhöz írott 1934. július 29-i levelét, in: Bartók/Lev Nr. 714 (482–483).

⁹ Bartók/Lev Nr. 760 (509).

¹⁰ Beszámoló Voinovich Géának, az MTA főtítkáranak. Bartók/Lev Nr. 845 (560).

¹¹ Bartók/Lev Nr. 956 (626).

¹² Az utolsó magyarországi gyűjtőútra 1918. augusztus 15-én indult el Bartók; Kohner Adolf nagybirtokos vendégeként a Szolnok megyei Felsőszászberekpusztán ott dolgozó aratóktól és a személyzet tagjaitól gyűjtött, majd hazajövet augusztus 26-án a Pest megyei Újszászon is megállt gyűjteni. Az adatokat l. ifj. Bartók/Krónika 164. oldalán. Ezután, 1936-os törökországi útját leszámítva semmilyen gyűjtőexpedícióra nem indult. Előfordult azonban, hogy háztartási alkalmazottaktól (pl. a paksi Karszt Lencsától vagy a húga házában, Szőlőpusztán dolgozó endrődi lányoktól) feljegyzett egy-egy dallamot. „Budapesti” gyűjtéseihez sorolhatjuk továbbá a Magyar Rádióban az ő irányításával felvett, utóbb általa lejegyzett anyagot is.

¹³ Bartók még besorolta gyűjteményébe azokat a lejegyzéseket, amelyeket a Magyar Rádióban 1938 folyamán felvett dallamokról ő maga, Veress Sándor és Deutsch Jenő készített; ezeknek sokszorosított

Ekkor viszont újabb problémák akadályozták a gyors előrehaladást. Bartókot az új gyűjtési eredmények, illetve más (később részletezendő) okok az évek során egyre inkább elgondolásainak bizonyos felülvizsgálatára készítették. A magyar népdalban lefektetett alapelvekhez ugyan továbbra is ragaszkodott, jó néhány rész kérdésben azonban a korábbi megoldásokat már nem látta célszerűnek. Végül a rendszer elég mélyreható átformálását határozta el.

Így történhetett, hogy amikor 1940. október 10-én, két nappal az Egyesült Államokba való utazása előtt, munkatársai, Rácz Ilona, Kerényi György és Veress Sándor jelenlétében az Egyetemes Gyűjteményt átadta Kodály Zoltánnak, olyan munkát hagyott hátra, melyet tekinthetett befejezettnek is, meg nem is; befejezettnek, mert az érdemi részt, a dallamcsoportosítási rendszert lényegében sikerült megalkotnia, és befejezetlennek, mert nem alkotta meg a kötet bevezető tanulmányát (igen valószínű, hogy tervezett a magyar népzene stílusrétegeit áttekinthető, a rendezés elveit ismertető s nem utolsósorban a magyar és külföldi anyagot összehasonlító, az összevetés tanulságait levonó nagyobb szabású tanulmányt — ebből azonban egyetlen sornyi sem készült el), és mert adós maradt számos kiadástechnikai részprobléma megoldásával.¹⁴

Ezzel elérkeztünk az Egyetemes Gyűjtemény történetének mindeddig legkevésbé tisztázott, s talán legkevésbé tisztázható szakaszához. Az kétségtelen tény, hogy a gyűjtemény publikálásának soha nem volt elvi akadálya: a hátramaradt, mennyiségileg ugyan nem csekély, de javarészt mechanikus jellegű munkát egy Kodály vezette kutatócsoport könnyűszerrel elvégezhetné volna, ha arra megfelelőek a körülmények. Az utóbbit tekintve viszont akkoriban sem Bartóknak, sem Kodálynak nem lehettek már illúziói. Nyugodt munkáról 1940 után egyre kevésbé lehetett szó; a háború alatt többre, mint az anyag biztonságba helyezésére, Kodály nem vállalkozhatott.

A háború után pedig újabb esztendőök mentek veszendőbe. A magyar népzene kutatás ugyan (Kodály irányításával) hamar igyekezett rendezni sorait; nagyszabású, tudományos igényű publikációra azonban a konszolidáció éveiben sem gondolhatott. Hiába adott 1946 őszétől a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, majd a Népművelési Minisztérium szerény támogatást a kottarajzolás megkezdésére (eleinte ez mindössze egy kottagrafikus díjazását jelentette), a „munka érdemleges folytatására” — ahogy Kodály írja — „csak 1949 őszétől kerülhetett sor”: egészen 1950 januárjáig a Magyar Tudományos Akadémia még ideiglenes helyiséget sem tudott a kutatócsoport rendelkezésére bocsátani.¹⁵

1949—50 körül viszont a Bartók-gyűjtemény publikálása ellen már felmerültek bizonyos, tudományos szempontból kétségtelenül nem alaptalan érvek. Egyetemes rangját ez a gyűjtemény az évek során mindinkább elvesztette. Az, hogy 1938 után a háborúig még

példányai 1939 kora őszen állhattak rendelkezésére. L. ezzel kapcsolatban Somfai László tanulmányát a *Magyar népzenei hanglemezek Bartók Béla jegyzéseivel* c. lemezalbumhoz (Hungaroton LPX 18058-60).

¹⁴ Azt, hogy a külföldi és magyar anyag összevetését Bartók különösen fontosnak tartotta, elárulja többek közt a Voinovich Géának címzett beszámoló (I. a 10. jegyzet). A meglévő anyagban — a támlapokon — azonban ilyen jellegű összevetési kísérleteknek (Seemayer egyes jegyzeteit leszámítva) semmi nyoma. — A gyűjtemény Kodálynak való átadásával kapcsolatban I. Rácz Ilona cikkét: „Bartók utolsó évei a Magyar Tudományos Akadémián” *Magyar Tudomány* 1961/6, 383—387. Itt jegyezzük meg, hogy Rácz Ilona szóbeli közlése szerint Bartók a gyűjteményt az említett hiányok ellenére *lényegében* befejezettnek tekintette.

¹⁵ L. Kodály előszavát az MNT I. kötetéhez (XII. lap).

történtek szórványos gyűjtések, melyek eredményei nem kerültek — s utólag Bartók rendszerének sajátosságai miatt nem is kerülhettek — a gyűjteménybe, önmagában véve még nem okozott volna különösebb gondot; kisebb hiányokkal egy ilyen nagyméretű dallamtár esetében eleve számolni lehetett. Hamarosan kiderült azonban, hogy a hiányok cseppet sem lebecsülendők. A Néprajzi Múzeumban őrzött fonográfhengerek egy része például lejegyzetlenül maradt, s Kodály tulajdonában is voltak lejegyzetlen hengerek. Akadt továbbá nem kevés olyan dallamlejegyzés, mely annak idején valamiképpen nem jutott el Bartókhoz, Kodály is talált gyűjtőfüzeteiben feldolgozatlan anyagot. Ezekkel az utólagos felfedezésekkel, illetve az új gyűjtésekkel (a 40-es évek második felétől a gyűjtőmunka ismét fellendült) a kutatás rendelkezésére álló adatmennyiség már jócskán megszorodott: 1950-ben 35 000 dallamot tartottak nyilván, durván két és félszer annyit, amennyit Bartók rendszerébe foglalt, s a következő esztendőben további nagyarányú gyűjtésekre lehetett számítani.¹⁶ A Bartók-gyűjtemény közreadása így már éppen annak az eredeti főcélnek — az egyetemességnek — nem felelt meg, amelyért valaha maga Bartók is dolgozott.

Mindamellettt Kodály Zoltán (illetve az általa vezetett csoport) nemcsak az eredeti elképzelésekhez, az ismeretek egészét átfogó, reprezentatív dallamtár megteremtéséhez ragaszkodott, mikor végül is félretéve, s a rendszer megbontása nélkül tudománytörténeti dokumentumként az utókorra hagyva a Bartók-gyűjteményt, újfajta publikációs koncepció kidolgozása, új kiadványsorozat elindítása mellett határozott. A döntést nagymértékben motiválták tudománypolitikai-taktikai megfontolások is. A negyvenes évek végén, az ötvenes évtized elején a magyar népzene tudomány különösen kényes helyzetbe került. A kulturális irányítás ugyanis igen nagy fontosságot tulajdonított a népdalkincs feltárásának, terjesztésének; egyre türelmetlenebbül sürgette a gyűjtött anyag közreadását. Csakhogy a művészeti és tudományos élet minden területén tapasztalható durva támadások a kutatókat nagyfokú óvatosságra intették. Miután az ún. „formalizmus” ellen meghirdetett „harc” egyik célpontja éppen Bartók művészete volt, Bartók tudományos rendszerének közzététele taktikai okokból sem látszott kívánatosnak. (Afelől kétség sem lehetett, hogy Bartók dallamcsoportosítási rendszerét, ha az szélesebb körben ismertté válik, a hangadó „ideológusok” a formalizmus iskolapéldájaként ítélik el — ez pedig beláthatatlan következményekkel járt volna a magyar népzene tudomány jövőjére nézve.)

Az unszólásokra a kutatók így részben védekezéssel, a tudományos igényesség követelményeinek, illetve a „feladatok és problémák nagyságának” hangoztatásával válaszoltak (jól érzékelhető ez a defenzív magatartás azokban a vitacikkekben, melyek 1950 elején, az Új Zenei Szemle első számaiban láttak napvilágot);¹⁷ részben pedig azzal, hogy

¹⁶ Az adatokkal kapcsolatban l. Olsvai Imre előszavát az MNT VI. kötetében (15—16. lap). 1960-ig a gyűjtemény hatvanezer, 1964—65-ig százezer dallamra szaporodott.

¹⁷ Az *Új Zenei Szemle* első évfolyamának első számában (1950. június) Járdányi Pál, Vargyas Lajos és Ujfalussy József irt a magyar népdalkiadvánnyal kapcsolatos kérdésekről. A második számban (1950. július) a vita Kerényi György és Asztalos Sándor hozzászólásával, a harmadikban (1950. augusztus) Vig Rudolf hozzászólásával folytatódott. Járdányi egész cikke a feladatok nagyságát igyekszik érzékeltetni, Vargyas pedig egyértelműen kimondja: „semmiképp sem szabad elsietni” az anyag publikálását. Hogy a kutatók félelme mennyire nem volt alaptalan, bizonyítja Asztalos Sándor írása. Asztalos Sztálin elvtársra és N. Brjuszova egy cikkére hivatkozik; figyelmezteti a kutatókat, hogy az „öncélúvá vált és megközelíthetetlen tudományos munka nyílegyenesen a kozmopolitizmushoz és a formalizmushoz vezet”, hogy a zenei folklorisztika egyik

átgondolva-átalakítva a publikációs programot a népdalok kiadását nem a strófikus törzsanyagba tartozó dallamokkal, hanem a gyermekdalokkal kezdték meg (olyan anyaggal tehát, melynek különálló közreadására még a Bartók-gyűjtemény mellett is szükség lett volna — hiszen Bartók csak kivételként vett fel rendszerébe gyermekdalokat), majd zenei rendszer nélküli, a dallamokat pl. népszokásként felsorakoztató kötetekkel folytatták.¹⁸ Ez az „áthidaló” megoldás az adott körülményeket figyelembe véve szerencsésnek bizonyult: a magyar népzene tudomány elkerülte a legnagyobb veszélyt, azt, hogy tudományos szempontból hasznavehetetlen kiadványok kibocsátásával aláássa nemzetközi rangját, tekintélyét; nagy anyagot viszonylag rövid idő alatt tehetett közzé anélkül, hogy a zenei szempontú rendezés kérdésében kimondta volna a végső szót. Az 1951-től útjára indított Magyar Népzene Tára sorozatot alkotói — és a munkát haláláig irányító Kodály — kezdettől fogva a Bartók-gyűjtemény örökösének tekintették; a jogutódlás tényét hangsúlyozandó a kötetek (egészen a hatodik kötetig) Bartók nevét is feltüntetik, mint szerkesztőét.¹⁹

Volt végül Kodálynak az említetteken túl egy további oka is, hogy a Bartók-gyűjtemény gyors kiadását ne szorgalmazza, s erről, bármilyen kényes kérdést érintünk is, legalább röviden szólnunk kell.

Kodály nem értett egyet Bartók rendszerező elveivel. Ezt már régóta lehetett sejteni egy-egy megnyilatkozásából. Figyelemre méltó például, hogy a népzene tudós Bartókot méltatva milyen részletességgel írt a gyűjtőutakról vagy Bartók lejegyzéseiről (melyek a „végső határt jelentik, ameddig emberi fül műszerek nélkül eljuthat”),²⁰ miközben a rendszerező munkáról egyetlen szóval sem tett említést. A Lutz Beschsel folytatott beszélgetések során, az MNT új rendszerének előzményeiről szólva ugyancsak feltűnő tapintattal fogalmazott: „ezelőtt ritmusfajtákkal dolgoztak”, mondta, anélkül, hogy ezzel kapcsolatban Bartók nevét is megemlítette volna.²¹ A nyolcvanas évek elején aztán valamelyest többre is fény derült. Benjamin Suchoff adta közre annak a levélnek egy hosszabb részletét, amelyet Kodály 1941 végén vetett papírra s adott át a szülei után az

legfőbb célja és feladata „nyomon . . . követni a népzében az új élet értelmezésének, új alakjainak valamenyny, olykor még csak alig észlelhető tükröződését”, a régi dalokban pedig „nem csupán a művészi szépséget kell figyelembe venni, hanem azoknak a haladó eszméknek a csírait is, amelyek azokban a régi időkben még csak éppen hogy előbukkantak, s csak most erősödnek meg népünk öntudatában”. Amelyik népdalkiadvány e követelményeknek nem tesz eleget, az magától értetődően formalista és elvetendő — ahogy a Kerényi által szerkesztett, megjelenés előtt álló *Gyermekjátékok* is az: „szöges ellentéte annak, amit mi a népdalkiadványtól várunk”. — Érdemes megjegyezni, hogy a vitában felmerült a Bartók-féle rend, a Bartók összeállította gyűjtemény közreadásának gondolata is. Ezt az álláspontot akkor — népzéncs társaival voltaképp szembefordulva — Vig Rudolf képviselte. Az ő hozzászólására azonban írásban már senki sem reagált; a gyűjtemény ügyét a folyóirat szerkesztőbizottsága jobbnak látta levenni a napirendről.

¹⁸ MNT I: *Gyermekjátékok*. Sajtó alá rendezte Kerényi György (Budapest, 1951). — MNT II: *Jeles napok*. Sajtó alá rendezte Kerényi György (Budapest, 1953). — MNT III/A és III/B: *Lakodalmok*. Sajtó alá rendezte Kiss Lajos (Budapest, 1955–56). — MNT IV: *Párosító*. Sajtó alá rendezte Kerényi György (Budapest, 1959). — MNT V: *Síratók*. Sajtó alá rendezte Kiss Lajos és Rajeczky Benjamin (Budapest, 1966).

¹⁹ Az MNT sorozatcímlapja a VI. kötetig a következő: A Magyar Népzene Tára / a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából / Szerkesztette / Bartók Béla / és / Kodály Zoltán.

²⁰ Kodály Zoltán, „A folklorista Bartók” *Új Zenei Szemle* I/4 (1950. szeptember) 33–38, in: Visszatekintés II, 450–455.

²¹ Kodály Zoltán, *Utam a zenéhez. Öt beszélgetés Lutz Besch-sel* (Budapest, 1969) 42–43.

Egyesült Államokba utazó Bartók Péternek.²² A levél előzményeihez annyit kell tudnunk még, hogy Bartók és Kodály voltaképpen a tudományos feldolgozás kezdetétől fogva nem csupán egymást kölcsönösen támogatva, hanem bizonyos értelemben egymással párhuzamosan is dolgoztak a magyar népdalanyaggal; a párhuzamos munka érdekében minden egyes támlapot eleve több példányban készítettek — készítették — el. A teljes gyűjteménynek így valójában két, rendszer tekintetében igen különböző verziója jött létre az idők során; a Bartók-rend és mellette Kodály kadenciaelvű dallamkatalógusa, a Kodály-rend. A harmincas években Kodály, mint az Egyetemes Gyűjtemény társszerkesztője, a régebbi, történeti értékű kiadványok és kéziratok népdalgyűjtemények anyagának átnézését, másolását, illetve másoltatását vállalta, azaz a rendszerezés kérdésében tulajdonképpen átengedte a kezdeményezést Bartóknak, mintegy elismerte Bartók elsőbbségét.²³ Viszont éppen mint társszerkesztő, joggal várhatta el, hogy Bartók a végső döntés előtt legalább konzultál vele. A konzultációra azonban nem került sor. Bartók tulajdonképpen kész tények elé állította Kodályt, amikor a gyűjteményt átadta neki; Kodálynak hosszú heteket-hónapokat kellett 1940 októbere után arra áldoznia, hogy alaposan megismerje Bartók újfajta rendszerét. Eközben számos kritikus megjegyzést írt a rendszert szemléltető táblázatokra, majd legfontosabb fenntartásait levelében tette szóvá Bartóknak. A háborús helyzetre való tekintettel a levelet angolul fogalmazta meg, hogy annak politikailag veszélytelen tartalmáról az Egyesült Államok hatóságai Bartók Péter beutazásakor azonnal meggyőződhesse. Teljes terjedelmében az írás a következő:

After you let us here as St. Paul the Valach's (said old Balogh) I asked my[self], what retained you to tell me a sincere word in due time, about your projects. Sorry enough you becam[e] more and more misterious, which caused many mistakes. So we did not fulfill we engaged us: instead of one, but good Collection we made two, both incomplete and unready. I was not very busy in my part, true, but I had not the impression, you wish[ed] as early as possible [to] return to teach. If you observed I am tired from [= of] teaching, I think[ed] [= thought] the same from [= of] you 20 years ago, and perhaps with more reason. [Were I] Informed of your plans, I had [= would have] accelerated work, and had [= would have] earlier taken leave for it, which I could not do in the moment, you came surprisingly with it to Balogh.

But also the material to inspect proved to be tremendously greater as we ever meant. No copyist is able to decide, what to copy, I must see all. And you „closed” and „numbered” your collection, not paying attention to this part which *must* be printed, containing important and unic dates; or at least, must related of. If you had the intention to make the whole thing alone, why [did] not tell it to me [in] 1934? I had plenty of other work.

And the 1000 questions we could'nt decide, because during 6 years you found not a single afternoon to discuss them thoroughly. I wonder why you becam[e] such deterred from „cooperation intellectuel”. You asked me [the] last day: what is Zahn? Well, we studied different things enough, to change ideas without loss for each other, and added experienc[e]s of two are of more value then any individual. Lack of exact project of work caused many loss of time and money. (supplementary copies etc.)

You did a great work in ritmics. But your system A B C in the new form, although more logical, is hardly more able as a frame of edition. The division is made from heterogeneous points of views: style, metrical, formal. It is too complicated and difficult. I found a song, 3 variants of which you put respectively under 3 different classes A, B, C. Your Roumanien order is fare more logical and simple.

The work advanced slowly. I worked through all availaible [= available] manuscripts (detected some new). The printed material is on the half. Not ready my phonos. The gramophon reached to 200 bearing meny

²² Bartók Béla, *The Hungarian Folk Song*. Ed. Benjamin Suchoff (State Univ. of New York Press, Albany, 1981) XXXI.

²³ L. ezzel kapcsolatban az MNT I. kötetének előszavát (XI. lap).

[= many] important material. Veres[s] is not yet ready with the Polish catalogue, you committed him. He did nothing other.

I wonder how you think to use this foreign material? I found any [= some] references in your copies to slovakian, roumanian or serb[ian] variants. The minimum should be to remark if there are any. What became [of] your Slovak[ian] collection? — I found no synoptic table of your new diacritical signs etc. You see your work is not finished here, and you must use occasion to let me know [= know] [about] your ideas thereabout. I could accept a metrical division, although the many secret melodical affinities come to sight only in a melodical system. Sorry, you did not spend an hour or two, to verify this. Metrics, as a common feature to words and music, can very well stay in first line, especially today, as connection of both factors is often neglected (Vaisenän [= Väisänen], Kannisto).

But most important is, that you feel well and content, (if ever possible) and we hope, one of the chief results of your trip will be the writing of more „Divertimento” and other works to be performed „more than once”.

I am not an angel, like Zoltán. You don't like to write? Don't! You liked [= would like] to forget us? Forget! (if you enable it!)

[Miután itthagytál minket, mint Szent Pál az oláhokat (ahogyan az öreg Balogh²⁴ mondta), azt kérdeztem magamban, vajon mi tartott vissza attól, hogy őszintén, idejében beszélj nekem munkádról. Elég baj, hogy egyre titokzatosabbá váltál, ez sok hiba forrása lett. Így nem végeztük el, amire vállalkoztunk: egy jó gyűjtemény helyett létrehoztunk két tökéletlen és befejezetlen. Én nem voltam szorgos a magam részében, ez igaz, de nem az volt a benyomásom, hogy amilyen gyorsan csak lehet, vissza kívánsz térni a tanításhoz. Ha te észrevetted, hogy én belefáradtam a tanításba, hát én ugyanezt gondoltam rólad 20 évvel ezelőtt, s alighanem több okkal. Ha tájékoztattál volna terveidről, felgyorsítottam volna a munkát, és hamarabb szabadságoltattam volna magamat az érdekében, amit nem tehettem meg azonnal, amikor meglepetésszerűen Baloghhoz fordultál.

De a vizsgált anyag is mérhetetlenül nagyobbra bizonyult, mint valaha gondoltuk. Nincs másoló, aki el tudná dönteni, mit is másoljon le, nekem kell mindennek utánanéznem. S te „lezártad” és „beszámoltad” a gyűjteményt, nem törődve azzal, mi az, amit valóban ki kell nyomtatni, mint fontos és egyedi adatot, s mi az, amire elég csak utalni. Ha az volt a szándéked, hogy az egészet egyedül csináld, miért nem mondtad meg ezt 1934-ben? Lett volna más dolgom elég.

És itt van ezernyi kérdés, amelyben nem tudtunk dönteni, mert hat év alatt egyetlen délutánt sem találtál arra, hogy mindent részletesen megvitassunk. Nem értem, miért vált számodra olyan riasztóvá a „szellemi együttműködés”. Az utolsó nap azt kérdezted tőlem, mi az a Zahn.²⁵ Nos, eléggé különböző dolgokat tanulmányoztunk ahhoz, hogy ne haszontalanul cseréljünk eszmét; két ember tapasztalata együttesen értékeesebb, mint bármilyen egyéni tapasztalat. A pontos munkaterv hiánya sok idő- és pénzvesztést okozott (kiegészítő másolatok stb.).

Hatalmas munkát végeztél a ritmikai vizsgálatok terén. Rendszered azonban — A, B, C az új formában —, noha logikusabb, a kiadás alapjaként alig használhatóbb a réginél. Az osztályozás heterogén szempontok szerint történik: stílus, metrika, forma. Az egész túl bonyolult és nehézkes. Találtam egy dallamot, amelynek három variánsát három külön osztályba — A, B, C — tetted. Román rendszered sokkal logikusabb és egyszerűbb.

A munka lassan halad. Minden hozzáférhető kéziratot átnéztem (néhány újat is találtam). A nyomtatott anyag felénél tartok.²⁶ Nem vagyok kész a fonográfjaimmal. A gramofonfelvételek, amelyek időközben elérték a kétszázat, sok fontos, új anyagot tartalmaznak.²⁷ Veress még nincs kész a lengyel katalógussal, amellyel megbíztad. Pedig mást se csinál.

²⁴ Balogh Jenő, a Magyar Tudományos Akadémia akkori titkára.

²⁵ Zahn, Johannes *Die Melodien der deutschen evangelischen Kirchenlieder* c. gyűjteményében (Gütersloh, 1888—1892) a dallamanyagot olyan rendszer szerint csoportosította, amely Bartók rendszeréhez sok szempontból közel áll.

²⁶ Értsd: a történeti értékű kiadványok áttekintésének felénél.

²⁷ A Magyar Rádióban 1937-től készített hanglemezfelvételekről van szó, amelyek közül 19 lemez lejegyzett anyaga (Bartók, kisebb részben Deutsch Jenő és Veress Sándor lejegyzései) került Bartók gyűjteményébe. A türelmetlen, a munkát úgy látszik minden áron még elutazása előtt befejezni igyekvő Bartók nem várta meg,

Kíváncsi vagyok, hogyan akarod ezt az idegen anyagot felhasználni. Találtam a másolat példányodban néhány utalást szlovák, román és szerb variánsokra.²⁸ A minimumot kellene feltüntetni, ha egyáltalán akad valami. Mi lett a szlovák gyűjteménnyel? — Új diakritikus jeleidnek nem találtam szinoptikus táblázatát stb. Láthatod: munkád még nincs ezen a téren befejezve, s így alkalmat kell találnod, hogy tudasd velem szándékaidat. El tudnék fogadni egy metrikai elvű felosztást, bár sok rejtett dallami rokonság csak melodikus rendszerben válik láthatóvá. Sajnálom, hogy nem szántál rá egy-két órát, hogy meggyőzz. A metrika, mint a szöveg és zene közös nevezője valóban joggal állhat az élen, különösen ma, amikor a két faktor közötti kapcsolatot gyakran figyelmen kívül hagyják (Väisänen, Kannisto).

De a legfontosabb, hogy jól érezd magad, és elégedett légy (ha ez egyáltalán lehetséges). Reméljük, hogy utad fő eredménye lesz, hogy több „Divertimentót” és más műveket írsz, amelyet „egynél többször” adnak elő.²⁹

Nem vagyok olyan angyal, mint Zoltán. Nem akarsz írni? Ne írj! Szeretnél elfelejteni minket? Felejts! (Ha tudsz.)]

Bartók erre a levélre nem válaszolt — voltaképp nem is válaszolhatott, hiszen a postaforgalom az Egyesült Államok és Magyarország között 1941—42 fordulójától kezdve leállt, évekre megszakadt.³⁰ A közte és Kodály közt felmerült vita így végül is lezáratlan maradt — s ez Kodály későbbi magatartását (ezzel együtt a magyar népzene-tudomány egész további útját) természetesen nagy mértékben befolyásolta.

A zenei rendszerezés kérdésében Kodály voltaképp később sem vállalta a döntés felelősségét; a végleges rendszer kidolgozását a fiatalabb kutatóktól várta. Ezt a munkát végül Járdányi Pál végezte el, az ő rendszerét vezette be az MNT VI. kötete, s ez a rendszer máig is a magyar népdalok tudományos feldolgozásának (tudományos igényű publikálásának) alapja.³¹

*

Hogy a magyar népzene-tudomány, egyáltalán: a magyar zenekultúra mennyit nyert az MNT sorozat elindításával, folyamatosan kiadott köteteivel, azt ma már aligha szükséges bővebben bizonyítani. Nem kétséges, hogy Bartók alapeszméjét *csakis* egy ilyen jellegű, valóban az egyetemesség igényével készülő sorozat valósíthatja meg. A magyar népzene-kutatás különös (s talán ezúttal nem túlzás a szó: tragikus) paradoxona viszont, hogy előrehaladása, Bartók megálmodta nagyarányú előrelépése érdekében Bartók Béla tudományos főművét kellett elvetnie. A 20. század népzene-tudományi irodalmának egyik legérdekesebb, legeredetibb dallamcsoportosítási rendszere vált így hozzáférhetet-

amíg Kodály és Lajtha is elkészülnek a magukra vállalt lejegyzésekkel, és nem törődött azzal sem, hogy a felvételek egy darabig még azután is folytatódtak, hogy ő lezárta a gyűjteményt. (L. ezzel kapcsolatban még a következő fejezet 6. jegyzetét!)

²⁸ Elsősorban Seemayer Vilmos helyszíni lejegyzéseinek olvashatók ilyen, néhol kissé terjedelmes hivatkozások; Bartók azonban, úgy tűnik, ezeket — Seemayer néhány más megjegyzéséhez hasonlóan — nem vette figyelembe, nem ellenőrizte.

²⁹ Az ezután következő sorok Kodály Zoltánné sorai.

³⁰ Mai ismereteink szerint Bartók egyetlen levelet írt az Egyesült Államokban Kodályéknak címezve. Ezt azonban még 1941. december 8-án fogalmazta meg, vagyis azelőtt, hogy Kodályékét kézhez kapta volna — s végül nem küldte el.

³¹ MNT VI: *Népdaltípusok*. Sajtó alá rendezte Járdányi Pál és Olsvai Imre (Budapest, 1973). E kötet előszavában Olsvai részletesen ír Járdányi rendszerének kialakulásáról.

lenné a kutatás számára; az a rendszer, mely egyben a 20. század egyik legnagyobb muzsikusként alkotójának tudományos — s közvetve: művészi — szemléletmódjáról, gondolkodásáról minden más dokumentumnál többet, lényegesebbet árul el.

Többet, lényegesebbet — már csak azért is, mert (ahogy korábban is utalhattunk rá) több évtizedes munka áll mögötte. Nincs még egy műve Bartóknak (a zeneműveket is beleértve), melynek megalkotása, végső formába öntése ilyen hosszú időn át foglalkoztatta volna; nincs még egy műve, melynek alakító-átalakító munkálatait (még ha nem is tisztázható minden részlet) ennyire sok fázisban, esetenként akár lépésről lépésre követni tudná a kutatás.

A legelső fontos dokumentumok, melyek már konkrét rendszerezési elképzeléseket is rögzítettek, az első világháborút megelőző évekből valók: az 1906-os *Magyar Népdalok* rövid előszava mellett Bartók 1912-es kelezésű *Az összehasonlító zenefolklore* című cikkét s a már említett Kisfaludy Társaságnak benyújtott tervezetet sorolhatjuk ide.³² Igaz, az akkori tervek — mivel a Társaság a beadványra nem adott választ — papíron maradtak; mind Kodály, mind Bartók egy időre a további gyűjtést tekintette fő feladatának. Alapvetően módosult viszont a helyzet a világháború végén. Az Osztrák–Magyar Monarchia összeomlása, területének (a trianoni szerződéssel később megpecsételt) feldarabolása a magyar népzene-tudomány munkásai számára éppen azokon a vidékeken tette lehetetlenné a gyűjtés folytatását, ahonnan a legértékesebb, legősibb magyar anyagra számíthattak. Ilyen körülmények közt Bartók a kutatás elsőrendű feladatának már mindenképp a „tudományos feldolgozást” tarthatta, vagyis a rendszerezést, amit egyébként az addig gyűjtött anyag mennyisége is indokolt, sőt, megkövetelt.³³ Az elmélyült kutatáshoz régóta vonzódo, a zürzavaros években pedig a tudományos tevékenységben szinte menedéket kereső Bartóknak ráadásul egy időre elég biztató kilátásai nyíltak tudományos tervei valóra váltásához. Még 1918-ban egy beadványban kérte a tanítás alól való részleges felmentését, és az „elmaradó 7 óra helyett heti három alkalomra, azaz heti 12 órára” a néprajzi osztályra való helyezését.³⁴ Fejérpataky László, a Nemzeti Múzeum megbízott igazgatója pedig július 20-án már arról értesíthette Bartókot, hogy a „nagyemlétségű Miniszter Úr 65785/1918 III B számú rendeletével teljesíthetőnek találta” a kérést.³⁵ A szerződés, melynek részleteiről szeptemberben indultak meg a tárgyalások,³⁶ eredetileg öt évre szólt. Ám hamarosan új elképzelések születtek. Egy rövid intermezzo után (mikor is elterjedt a hír Bartóknak az Operaház élére való kinevezéséről) 1919. január 15-én már „folklore és zenei osztály” alapításának javaslatáról tanácskozott a Nemzeti Múzeum ülése;³⁷ 31-én pedig maga Bartók tudósította belényesi barátját, Buşîŧia Jánost, hogy miután az operai ügyből „hál’istennek . . . nem

³² *Magyar Népdalok. Énekhangra zongorakísérettel.* Közlök: Bartók Béla és Kodály Zoltán (Rozsnyai, Budapest, [1906]). Sz. 33. A Kodály fogalmazta előszó szövegét I.: Visszatekintés I, 9–10, illetve Bartók Béla, „Az összehasonlító zenefolklore” *Új Élet. Népművelés* I (1912) 109–114, in: BÖI (30) 567–570. Angolul: „Comparative Music Folklore” in: *Essays* (22) 155–158.

³³ Az MND-ben Bartók „kb. 7800” dallamról beszél (VIII–IX. lap), ebből 2721 „részben fonografált, részben csak lejegyzett” dallam saját gyűjtése.

³⁴ L. Denijs Dille, „Bartók und die Volksmusik” *DocB/4*, 95–96.

³⁵ L. TanDok, Nr. 265 (471).

³⁶ Ifj. Bartók Béla adatai szerint (*Krónika* 163–164) Bartók július elejétől augusztus elejéig nem tartózkodott Budapesten; augusztus 15-én pedig ismét elutazott (I. még a 12. jegyzetet!).

³⁷ TanDok Nr. 270 (474).

lett semmi”,³⁸ múzeumi kinevezését várja. Ezt ugyan, úgy látszik, a Tanácsköztársaság kikiáltásáig (március 21-éig) mégsem kapta meg („B[éla] kinevezését még halogatja Reinitz” — olvasható Bartókné Ziegler Márta márc. 12-i levelében);³⁹ a terv azonban a Tanácsköztársaság hónapjai alatt is napirenden szerepelt, s egy időben még további intézkedésekről, a Nemzeti Múzeum teljes átszervezéséről, önálló intézményekre bontásáról, s az önálló intézmények közt egy Bartók vezette zenei múzeum szervezéséről is szó esett. (Bartók jún. 9-i leveléből tudjuk, az ezzel kapcsolatos beadványt a kulturális népbiztos, Kunffy Zsigmond már aláírta, mikor „az utolsó percben” mégis helyesebbnek látszott a visszatérés a januári elgondoláshoz.)⁴⁰

Mit jelentett ez a gyakorlatban — persze nem könnyű ma már megállapítani. Az, hogy az 1919-es esztendő első fele lényegében új és új előkészületekkel telt el, aligha kedvezett a rendszeres munkának. Az augusztusi politikai fordulat, a Tanácsköztársaság bukása után pedig a januártól hozott rendelkezéseket rövid úton visszavonták. Bartókot ez nyilván érzékenyen érintette. Reményei azonban még nem foszlottak egy csapásra semmivé. Az eredeti, 1918-as, ötéves szerződés ugyanis egyelőre érvényben maradt (illetve újból — automatikusan — érvénybe lépett). Bartók így ősszel talán még abban a tudatban foglalkozhatott a népzenei anyaggal, hogy hivatalosan támogatott munkát végez; s egyes dokumentumok tanúsága szerint éppen ekkor jutott végre ideje hosszabb, elmélyültebb tudományos tevékenységre. Október 29-i keltezésű az a levél, melyben Bartókné Ziegler Márta számol be Bartók Elzáéknak: „Béla most magyar gyűjtését hozza teljesen rendbe”,⁴¹ s csaknem pontosan egy hónappal későbbi Bartók édesanyjának címzett tudósítása, mely némiképp a részletekről is felvilágosítást ad. (Bartók megemlíti többek közt, hogy a „gyerek” — 9 éves Béla fia — is segít neki a rendszerezésnél: „a dallamsorok kadenciális hangjait jelöli meg számokkal, úgyszintén a szövegsorok szótagszámát és a dallam ambitus-át”).⁴²

De ugyancsak a levelek figyelmeztetnek az őszi intenzív tudományos munka egy másik, nem kevésbé jelentős, sőt talán jelentősebb okára-indítékára. Bartók éppen ebben az időszakban kezdte komolyan fontolóra venni külföldi letelepedését. Népzene tudósi pályáját megalapozandó előbb Révész Géza segítségével juttatta egyes írásait Németországba, majd 1920 februárjában — Bécsen át — maga is Berlinbe utazott.⁴³ A tájékoztató út részben csalódást hozott: Bartóknak előbb-utóbb be kellett látnia, hogy tudósként Németországban sem vár rá kecsegtető jövő. Kapott viszont néhány kisebb cikkmegrendelést, és sikerült elvben megállapodnia egy nagyobb tanulmánynak a Musical Quarterlyben való publikálásáról is. Különösen ez utóbbi bizonyult a későbbiek szempontjából döntő fontosságúnak. Hazatérte után röviddel ugyanis Bartók kézhez vehette Fejérpataky László újabb levelét, benne az értesítéssel, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 44822 III-1920. sz. rendelete („tekintettel a megváltozott körülményekre”) az 1918-as szerződést hatályon kívül helyezte.⁴⁴ Az egyetemes dallamtár létrehozásáról így

³⁸ Bartók/Lev Nr. 363 (251).

³⁹ Családi lev. Nr. 395 (291).

⁴⁰ Bartók/Lev Nr. 364 (253).

⁴¹ A levél részletét l.: ifj. Bartók/Krónika 173.

⁴² Bartók/Lev Nr. 367 (255—256).

⁴³ L. ifj. Bartók/Krónika 173, ill. 176.

⁴⁴ TanDok Nr. 337 (605).

le kellett tenni — a dallamanyag rendezéséről viszont nem: a Cesar Saerchingerrel kötött megállapodás olyan időszakban adott továbbra is értelmet a magyar anyagon végzett munkának, mikor itthon a kutatás nemhogy kilátástalannak látszott, hanem ráadásul Bartókot — román népzenei kutatásai miatt — durva támadások is érték.

1920 őszén látott hozzá a „nagy cikk” (így említi Ziegler Márta nov. 16-i levele)⁴⁵ fogalmazásához; azonnal németül vetette papírra, a címet azonban angolul írta fel: „Hungarian peasants [sic!] music”.⁴⁶ Az írás azután fokról fokra túlnőtt az előre megbeszélt kereteken, úgyhogy a lap szerkesztősege rövidebb verzió alkotására ösztönözte Bartókot. (Ez a verzió, amelyet Bartók 1921 elején elkészített és a jelek szerint el is küldött, végül nem tudni miért, csak tizenkét esztendő múlva látott nyomtatásban napvilágot.)⁴⁷ Ám hamarosan új megoldás kínálkozott. Bartók a Táltos kiadóval kezdett tárgyalni, s a Táltos hajlandónak mutatkozott népzenei tárgyú könyvek publikálására. 1921 tavaszán a szerződést is megkötötték (rögtön három munkára: a magyar mellett román és szlovák népzeneről írandókra).⁴⁸ Bartók így tovább dolgozhatott, részben felhasználva, részben átalakítva, igen jelentősen kibővítve (s persze egyszersmind magyarra fordítva) a „nagy cikk”-ben leírtakat; míg 1921 őszén befejezte, szerződés szerint leadta *A magyar népdalt* — az összefoglaló művet, ami végül, miután a jószándékú kiadóvállalat csődbe jutott, csak három esztendő múlva jelenhetett meg, a Rózsavölgyi kiadó gondozásában.⁴⁹

Ez tehát a háttere az 1918-tól — s főként 1920 elejétől — gyors egymásutánban alkotott népzenei tárgyú Bartók-írásoknak, ez magyarázza, hogy a sajátos bartóki dallamcsoportosítási elvek kialakulásának éppen kezdeti fázisairól alkothatunk viszonylag árnyaltabb képet.

Az első tanulmány, melyben már mindenképp a Bartók-rendszer alapvonásainak megfogalmazását kell látnunk, az 1918-as *Die Melodien der magyarischen Soldatenlieder*.⁵⁰ Két szempontból is figyelemreméltó ez az írás. Egyrészt, mert Bartók igen határozottan választja szét benne a „régí stílusú” dallamokat az „új stílusúaktól”, s másrészt, mert az alaposztályokon belül elsőként a ritmust veszi szemügyre. Ha az előzményekre gondolunk, mind az alaposztályok felállítása, mind a ritmikus tényezők vizsgálatának előtérbe helyezése jelentős lépésnek tűnik. Az 1906-os előszó, illetve az 1912-es Bartók-cikk még egyaránt Krohn-rendszeréről beszélt, vagyis kadenciaelvű dallamtár eszméjét vetette fel; ugyanezt dolgozta ki részletesebben Kodály a maga és Bartók nevében fogalmazott beadványban. A mechanikus, szótárszerű rend azonban Bartókot, mikor

⁴⁵ Családi lev. Nr. 410 (308—310).

⁴⁶ A kézirat a Budapesti Bartók Archivumban található, jelzete: BA N: 5127. Keletkezéséről I. Denijs Dille előszavát *A magyar népdal (Das ungarische Volkslied)* faksimile kiadásában. Bartók Béla, *Ethnomusikologische Schriften. Faksimile-Nachdrucke I. Das ungarische Volkslied*. Hrsg. von Denijs Dille (Budapest, 1965) 8*—9*.

⁴⁷ Bartók Béla, „Hungarian Peasant Music” MQ XIX (1933) 267—289, in: Essays (13) 80—102. Magyarul: „Magyar parasztlélek” in: BÖI (15) 378—396.

⁴⁸ L. ifj. Bartók/Krónika 184—185, ill. Denijs Dille, „Bartók und das Historische Konzert vom 12. Januar 1918” DocB/4, 43—64.

⁴⁹ L. Családi lev Nr. 416 (325) és Nr. 443 (341).

⁵⁰ Bartók Béla, „Die Melodien der magyarischen Soldatenlieder” K.u.k. Kriegsministerium Musikhistorische Zentrale: *Historisches Konzert am 12. Januar 1918* (Universal, Wien, 1918) 36—42. Magyarul: „A magyar katonadallalok dallamai” in: BÖI (6) 77—82; angolul: „The Melodies of the Hungarian Soldiers' Songs” in: Essays (10) 50—57.

először kezdett intenzívebben foglalkozni a rendszerezés kérdéseivel, úgy látszik, már nem elégítette ki. Olyan csoportosítási módszert igyekezett kifejleszteni, mely a stílusok „keletkezéstörténetéről” is valamiképpen képet ad. A generális felosztás esetében az alapot erre a századforduló táján virágkorát élő „új stílus” valóban sokoldalúan bizonyítható „új” volta, illetve a pentaton-ereszkedő melódiák ugyancsak számos érveléssel alátámasztható „ösisége” adta — e tekintetben az akkori nézeteket mindmáig legfeljebb finomította-kiegészítette, de döntően nem módosította a magyar népzene-tudomány. A további „történeti” összefüggések kutatásánál pedig Bartók figyelme nem véletlenül fordult a ritmus felé. Valószínű, hogy a legerőteljesebb ösztönzéseket Kodálynak a magyar népdalok strófaszerkezetét vizsgáló nevezetes tanulmányából kapta.⁵¹ Ebben a tanulmányban Kodály többek közt egyes verssorfajták (végső soron: ritmusképletek) változási, „fejlődési” tendenciáiról, egyszerű képletekből „származtatható” ritmusokról beszélt — fejtegetéseinek egy részét szinte szó szerint vette át Bartók még *A magyar népdalban* is.

Érdekes viszont, hogy Kodály maga az 1905-ben megfogalmazott tézisekből a rendszerezésre nézve nem vont le következtetéseket. Ő mindenekelőtt „katalógust” igyekezett létrehozni, amelyben az egyes népzenei „adatok” mechanikus szempontok alapján elhelyezhetők és — némi folklorista tapasztalat birtokában — könnyen visszakereshetők; a történeti-fejlődéstörténeti összefüggések láttatását *nem* tekintette a rendszerezés fő feladatának. Lényegében attól fogva, hogy megismerte a Krohn-rendszert, kitartott annak alapelvei — pontosabban e rend magyar anyagra applikált, „módosított” változata — mellett. Bartók így nem kis részben éppen a Kodály-dolgozat útmutatását követve és továbbgondolva kezdett fokozatosan távolodni Kodály rendszerező eszméitől.⁵²

A „rég” és „új” stílus különválasztását persze még hiba volna a szakítás jeleként értelmeznünk. E két stílusréteg különbözősége a kadenciák alapján is viszonylag jól megragadható (az új és régi dallamok a kadenciaelvű dallamtárban mintegy automatikusan elkülönülnének). Semmiképp sem alkalmas viszont a kadenciarend arra, hogy a régi és új dallamcsoportoktól megbízhatóan elhatárolja a különféle okokból egyikbe sem illő egyéb melódiákat. Amikor tehát Bartók ez utóbbiak számára is önálló osztályt állított fel (mai ismereteink szerint először a *Musikblätter des Anbruch*-nak írt tanulmányában),⁵³ már elkerülhetetlenül a „módosított Krohn-rend”-del való szakítás felé haladt.

Mindamellett ennek az osztálynak a beillesztése a „történeti” rendszerbe nem volt problémamentes. Már az elnevezéssel sokat kellett Bartóknak bajlódnia. Eleinte csak hosszas-körülményes körülírással tudta jellemezni a dallamoknak ezt a csoportját, „legheterogénabb” melódiákról beszélt, melyek általában idegen — nyugat-európai — eredetűek, kivéve azokat, amelyeken „Kelet-Európa bélyege világosan felismerhető”.⁵⁴

⁵¹ Kodály Zoltán, „A magyar népdal strófa-szerkezete” *Nyelvtudományi Közlemények* XXXVI (1906) 93—136, in: *Visszatekintés* II, 14—46.

⁵² Kodály 1906-ban ismerkedhetett meg Krohn rendszerével; l. ezzel kapcsolatban Domokos Mária „Bartók népzenei rendszerei” c. cikkét, *Zenatudományi Dolgozatok* 1983 (Budapest, 1983) 159—167. Ami Kodály „stílustörténeti” elképzeléseit illeti, azokról elsősorban az 1937-ben közreadott tanulmány, *A magyar népzene* (utóbb, Vargyas Lajos példatárával kiegészítve — Budapest, 1952) adhat számot.

⁵³ Bartók Béla, „Ungarische Bauernmusik” *Musikblätter des Anbruch* II/11—12 (1920) 422—424. Magyarul: „Magyar parasztzene” in: *BÖI* (7) 83—90; angolul: „Hungarian Peasant Music” in: *Essays* (39) 304—315.

⁵⁴ Uo.

Végül *A magyar népdal* előkészítő munkálatai során talált rá az azóta a magyar népzene-tudományi irodalomban közismert „vegyes osztály” elnevezésre.

Ugyancsak sok fejtörést okozhatott számára az osztályok sorrendjének elhatározása. Először a „heterogén” dallamokat a harmadik helyre sorolta. Ez azonban ellentmondott a „történeti” koncepciónak. „Időrendben” ugyanis feltétlenül az „új stílus” illet a sor végére, ebben Bartók joggal ismert fel 19. századi jelenséget (a mai kutatások tükrében úgy tűnik, még óvatosan is fogalmazott, mikor a kupolázó szerkezetű dallamok keletkezését nagyjából az 1840—1850 körüli időszaktól számította).⁵⁵ Emellett az idegen eredetű melódiáknak a magyar népzene vérkeringésébe kerüléséről sajátos teóriát alakított ki. Bár a rá jellemző elővigyázatossággal sietett leszögezni, e dallamok „a legkülönbözőbb korúak”, nagyjában-egészében mégis úgy vélte, többségük szlovák nyelvterületről, illetve Nyugatról „csehszlovák közvetítéssel” jutott magyar vidékekre, méghozzá főként a 18. században, mikor — szerinte — a magyar kultúrát igen erőteljes idegen hatás érte.⁵⁶

Ugyanakkor joggal vetődött fel a kérdés, érdemes-e egyáltalán erőltetni az osztályozás minden szintjén a „történeti” szempontokat; nem helyesebb-e legelső lépésként a dallamokat magyar vagy idegen eredetük szerint csoportosítani. Hogy a dilemma milyen mértékben foglalkoztatta Bartókot, igen jól mutatják következő tanulmányai. A *Musical Courier*nek szánt írás⁵⁷ német nyelvű fogalmazványában pl. eredetileg még az Anbruch-cikk szerint sorakoztak volna az alaposztályok. Bartók azonban a második helyen álló „Neue Melodien” kifejezést áthúzta, s helyére a következőket írta: „Melodien entstanden infolge westeuropäischen [sic!] Einfluss [sic!] . . .” Rövid időre azután ennél a sorrendnél maradt; amint azt a *Revue Musicale*-nak készült,⁵⁸ illetve a *Musical Quarterly*-ben 1933-ban megjelent, de az előbbivel nagyjából egyidőben fogalmazott tanulmánya bizonyítja.⁵⁹ Végül mégis úgy döntött, visszatér a megelőző verzióhoz. A német nyelvű, angol című nagyobb tanulmány kéziratában éppen a fordítottját figyelhet-

⁵⁵ Különböző cikkeiben, előadásiban Bartók nem egészen azonos korszakot jelölt meg. A legóvatosabban talán 1934-ben a *Népzenénk és a szomszéd népek zenéje* c. írásban fogalmazott. Itt azt írta, az új stílusú dallamok „10—12 évtizednél nem régiebbek”. L.: BÖI (17) 403—461; közelebről: 405. A valamivel korábbi frankfurti rádióelőadásban (1932. január 31.) viszont úgy mondta: „ez a dallamfajta valószínűleg az utolsó 70—80 évben keletkezett.” L.: Bartók Béla, „Neue Ergebnisse der Volksliedforschung in Ungarn” *Anbruch* XIV/2—3 (1932) 37—42; magyarul: „A népzene kutatás új eredményei Magyarországon” in: BÖI (13) 368. A mai állásponttól l.: Vargyas Lajos, *A magyarság népzeneje* (Budapest, 1981) 333—342.

⁵⁶ A „csehszlovák” (cseh—morva—szlovák vagy „tót”) közvetítésről Bartók több tanulmányában is írt, e teóriának egyik legkorábbi megfogalmazását a *Musical Courier*nek szánt cikkben — illetve e cikk német nyelvű fogalmazványában, l. a következő jegyzetet — láthatjuk. A magyar népzene új stílusának kialakulása előtti „már-már végzetesnek látszó” idegen, elsősorban „északról jövő” befolyásról a *Népzenénk és a szomszéd népek zenéje* c. tanulmányban (l. az előző jegyzetet) szólt részletesebben: „Valószínű, hogy az idegen anyag nagyoobrszt a történelemből ismert ún. nemzetiellen korszakban áramlott be hozzánk, sok jel mutat arra, hogy a magyar *úriosztálynak* [kimielés az eredetiben] volt nagy szerepe az idegen elemek behurcolásában. Az úri osztály akkori általános elernyedése lélektanilag mindenesetre eléggé megmagyarázná ezt a jelenséget.” L. BÖI (17) 408.

⁵⁷ A tanulmány később „The Peasant Music of Hungary” címmel jelent meg: *Musical Courier* CIII (1931) 6, 22. Magyarul: „Magyarország parasztnépe” in: BÖI (11) 354—357. 1920 elejéről származó német nyelvű fogalmazványát l. Denijs Dille, „Bartók und die Volksmusik” DocB/4, 101—104.

⁵⁸ Bartók Béla, „La Musique populaire Hongroise” *La Revue Musicale* II [helyesen: III]/1 (1921) 8—22. Magyarul: „A magyar népzene” in: BÖI (8) 91—100; angolul: „Hungarian Folk Music” in: *Essays* (11) 58—70.

⁵⁹ Bartók Béla, „Hungarian Peasant Music” etc., l. a 47. jegyzetet. NB. Ebben a cikkében Bartók a következő alapkategóriákat állítja fel: The Old Style — The Second Group [!] — The New Hungarian Style.

jük meg a Musical Courier-cikk fogalmazványában tapasztaltaknak; a tanulmány eredeti, még 1920 végén megírt formájában az új stílus ismertetésével zárult volna, a javítások-toldások során azonban (valamikor 1921 tavaszán—nyarán) Bartók a „régí stílus—új stílus—idegen eredetű dallamok” (a „vegyes” kifejezés még itt sem tűnik fel) sorrend mellett határozott. Annyi előnye kétségtelenül volt e megoldásnak, hogy így legalább a bizonyíthatóan „magyar” anyagon belül tisztábban érvényre juthattak a „történeti” szempontok. A régi és új dallamok egymásutánja a zavaró „heterogének” közbeiktatása nélkül a magyar anyag keletkezésének két különösen fontos fázisáról tájékoztatta az olvasót — a „régí” osztályon belül pedig Bartók, amennyire lehetett, további „történeti” sorrendet igyekezett megalkotni.

„Történeti”, vagyis pontosabban evolucionista sorrendet. Mert az kétségtelen tény, hogy Bartók — mint kortársai közül igen sokan — a históriát evolucionista alapon próbálta magyarázni; a históriailag bizonyítható (bizonyítottnak vélt) tények közti űrt evolucionista logikai konstrukcióval kísérelte meg kitölteni. Gondolkozásának evolucionista jellegét jól szemlélteti a 6 szótagos sorokból épülő régi melódiák sorrendbe illesztésének problémája. A régi stílus alosztályainak kialakításakor Bartók kezdettől fogva abból a feltevésből indult ki, hogy a strófikus magyar népdalok „ősrétegét” leginkább a 8 és 12 szótagos verssorú parlando-rubato dallamok képviselik. Az összes többi szótagszámtípust ezekből (főként a 8-asból) vélte származtathatónak — egy kivétellel, a 6-os szótagszámtípussal. (A később a Musical Quarterlyben publikált tanulmányban ugyan tett egy megjegyzést, mely szerint a 6 szótagos dallamok „kevésbé régiek”; de bizonyítékot ennek alátámasztására nem tudott felhozni.) Ez az „alosztály” tehát semmiképp sem illett a „fejlődéstörténeti” láncba — s így Bartók ismét sorrendi dilemmák elé kényszerült. Egy befejezetlen, sok toldást-javítást tartalmazó tanulmányvázlatban, mely a *Magyar népdalok típusai tekintettel fejlődésükre* címet viseli,⁶⁰ a 8 és 12 szótagú dallamok után még azonnal a származtatott 11-eseket, majd 10-eseket és 7-eseket sorolta fel. A német nyelvű, angol című tanulmány írásakor viszont változtatott ezen a beosztáson — a 12 és 8 szótagos sorokból épülő dallamok alosztály után a 6-osokat illesztette a sorba, mintegy ezzel is sejtetve, hogy az utóbbiakat minden további szótagszámtípussal ellentétben még a magyar népzene ősrétegéhez tartozónak, a 12—8-as alaptípusokkal azonban mégsem egészen egyenrangúnak tartja. Ezen túlmenően még egy sorrendi cserét is végrehajtott; előrehozta a 7 szótagos dallamokat, mint a 8-asok közvetlen származékait, s későbbre tette a 11-eseket, most már mint a 8-asból a 7-esen át levezethető alakzatokat. A sort végül a 10-esek, illetve 9-esek zárták. A magyar népdalban mindezeket az osztályokat-alosztályokat már betűkkel, illetve római számokkal különböztette meg. A teljes rendszer felépítése ezek szerint a következőképpen alakult:

A	Régi stílus
A I	Nyolc és tizenkét szótagú szövegsorokra énekelt dallamok
A II	Hat szótagú szövegsorokra énekelt dallamok
A III	Hét szótagú szövegsorokra énekelt dallamok
A IV	Tizenegy szótagú szövegsorokra énekelt dallamok
A V	Tíz szótagú szövegsorokra énekelt dallamok
A VI	Kilenc szótagú szövegsorokra énekelt dallamok

⁶⁰ A fogalmazvány a Budapesti Bartók Archivumban található (BH 5128).

B	Új stílus
C	A magyar parasztzene egyéb dallamai (Vegyes osztály)
C I	Izometrikus, parlando-rubato és tempo giusto (nem alkalmazkodó ritmusú) dallamok
C II	Izometrikus, alkalmazkodó ritmusú dallamok
C III	Heterometrikus, nem alkalmazkodó ritmusú dallamok
C IV	Heterometrikus, alkalmazkodó ritmusú dallamok
C V	Kolomejka ritmusú dallamok
C VI	Kétsoros, illetve
C VII	Háromsoros dallamok.

Nem kétséges, hogy az akkori ismeretek birtokában e rendszer mellett számos érvet lehetett felsorakoztatni. Mindazonáltal maradtak problémák, melyeket Bartóknak egyelőre nem sikerült megoldania. A legfontosabbak ezek közül az ún. alkalmazkodó ritmusú dallamok kérdése. Bartók, aki (Kodály nyomán) a parlando-rubato, illetve a tempo giusto ritmusok között is fejlődéstörténeti különbséget látott, az alkalmazkodó tempo giusto dallamokban éppenséggel az új stílust előkészítő, az újat s régít mintegy összekötő stílusréteget vélte felfedezni.⁶¹ Ezt a fejlődéstörténeti sort azonban az A osztályban lényegében csak az alosztályokon belül (s ott is csak a további csoportosítási lehetőségek egyik változataként, kandencia, illetve ritmusképlet szempontú osztályozás mellett) mutatta ki rendszere, ami két szempontból sem volt szerencsés megoldás. Részben, mert az A osztály beosztási elveivel ellentétben a bizonyos stílus jellemzőik miatt a C-be sorolt alkalmazkodó ritmusú dallamok számára Bartók két önálló alosztályt is felállított (egész rendjének ez volt talán a legfeltűnőbb következtetlensége); s részben, mert így mindjárt a legelső A alosztályban egymás mellé került a „legősibb” parlando-rubato, s a kifejezetten „kései” — alkalmazkodó ritmusú — anyag. Hogy az utóbbi ellentmondáson valamelyest enyhítsen, Bartók a régi stílusról szóló összefoglalásban, legalább egyfajta zárszóként leírta a teljes evolúciós utat, azt a feltételezett „történeti” sorrendet tehát, melyet csoportosítása csak két, egymást némiképp keresztező szálon (az alosztályok sorrendjével, illetve az egyes alosztályokhoz tartozó dallamtípusok jellegzetességeinek ismertetésével) tudott sejtetni. „Legrégibbek [a dallamok közül] a *parlando-rubato* ritmusú tizenkét-, nyolc- és hatszótagúak — írta itt —, kevésbé régieknek látszanak a változatlan *tempo giusto*-ritmusú nyolc-, hat- és hétszótagúak aránylag újabb keletűeknek az alkalmazkodó *tempo giusto*-ritmusú nyolc-, hét és tizenegyszótagúak, továbbá a tíz- és kilencszótagúak.”⁶²

Nem tisztázható egyértelműen, Bartók közvetlenül *A magyar népdal* megalkotása, publikálása után folytatta-e még egy darabig a magyar anyagon végzett munkát vagy sem. Tény, hogy az 1919-ig gyűjtött dallamokat (támlapokat) jelzetekkel látta el, vagyis az

⁶¹ Az alkalmazkodó ritmus részletesebb leírására Bartók az MND-ben az A III jelzésű alcsoport (régí stílusú 7 szótagú dallamok) tárgyalásakor kerít sort. A XXIII. oldalon többek közt ezt írja: [az alkalmazkodó ritmus] „bonyolultabb volta azt sejteti, hogy későbbi alakulat, mint a többi változatlan tempo giusto ritmus. [NB. ennek a mondatnak a megfelelője különös módon nincs meg a könyv német verziójában!]. Fontossága azért oly rendkívül nagy, mert ez a *ritmusforma* szolgált valószínűleg *kiindulópontul* egyrészt a régi stílus tizenegyszótagúinak, másrészt a B) osztály új dallamainak kifejlődéséhez.” [Kiemelések az eredetiben.]

⁶² MND XXXIV.

egész rendelkezésére álló anyagot sorba rendezte. Annnyt biztonsággal meg lehet állapítani, hogy e jelzetek nem keletkezettek 1920 ősze (a német nyelvű fogalmazvány alkotása) előtt; bizonyos jelek pedig arra mutatnak, még 1921 októbere előtt sem. Valószínű tehát, hogy a jelzetelésben kell látnunk a húszas évek rendszerező munkájának legutolsó — részben már *A magyar népdal* egyes részmegoldásait is revideáló — fázisát.⁶³

De bármilyen hipotézist fogadunk is el a jelzetek keletkezéséről, az bizonyosnak látszik, hogy a húszas évek második felében és a harmincas évtized elején Bartók érdemben nem dolgozott tovább a magyar népdalanyag rendszerezésén.

Az Egyetemes Gyűjtemény ügye csak 1933-ban mozdult el a holtpontról. Ekkor az MTA ún. Néptudományi Bizottságának újonnan alakult folklorisztikai albizottsága tett javaslatot a gyűjtemény kiadására, az igazgatótanács pedig végre meghozta a régen várt határozatot.⁶⁴ A munkához az Akadémia az ún. „patkós” szobát bocsátotta rendelkezésre;⁶⁵ némi bürokratikus huzavona után tehát Bartók itt kezdhetette meg először két esztendőre tervezett, majd folyamatosan hat évig tartó hivatalos kutatói tevékenységét. A tanítás alól való felmentését 1934. augusztus 28-án — napokkal az új zeneakadémiai tanév kezdete előtt — kapta meg; szeptember 14-én szállította be az otthon őrzött kellékeket, majd 18-ától már rendszeresen — általában heti három alkalommal — dolgozott.⁶⁶

Hogyan teltek munkanapjai, hogyan haladt előre a munka — erről bizonyos értelemben sokat is, keveset is tudunk. Fennmaradt pl. annak a naplónak a másolata (a munkatárs Kerényi György őrizte meg), melyből követni lehet, hogy Bartók mikor, mely napokon töltötte a délutánt (általában 2-től 7-ig, néha este 8-ig) a patkós szobában.⁶⁷ A helyszínről, a szoba berendezéséről, nemkülönben Bartók egyes szokásairól, kisebb-nagyobb eseményekről több visszaemlékezés is tudósít.⁶⁸ Akad néhány interjú is, amely akkoriban látott napvilágot, s részben ugyancsak a helyszínnel, a körülményekkel (emellett a tervezett gyűjtemény adataival stb.) ismerteti meg az olvasót.⁶⁹ Egy-egy Bartók-levél vagy Bartók fogalmazta jelentés alapján még az évek során elért eredményekről is legalább hozzáférhető képet alkothatunk.⁷⁰

⁶³ L. ezzel kapcsolatban Kovács Sándor „A Bartók-rendszerezte 'Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteménye' korai jelzetei” c. tanulmányát: *Zenatudományi Dolgozatok* (Budapest, 1983) 149—158.

⁶⁴ L. az *Akadémiai Értesítő* 1933-as évfolyamának 190. lapját, illetve Lampert Verának *A múlt magyar tudósai* sorozatban megjelent, *Bartók Béla* c. könyvének (Budapest, 1976) 155—156. oldalát és az MNT I. kötetének előszavát (XI. lap).

⁶⁵ A szobát egy patkó alakú tárgyalóasztal miatt nevezték „patkós” szobának. A második világháborúban az Akadémia épületének ez a szárnya találatot kapott, a nevezetes tárgyalóasztal elpusztult.

⁶⁶ A konkrét tárgyalások Bartókkal 1934. február 8-án vagy 9-én indultak meg. Bartók áthelyezéséről végül a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 10552/1934—III. számú rendelete (aláíró: Hóman Bálint) intézkedett. Az adatokat l.: Ifj. Bartók/Krónika 344—345.

⁶⁷ L. ifj. Bartók/Krónika 7, 346—350 és 352—354.

⁶⁸ Rác 1961 mellett l. még Gergely Pál „Bartók Béla hét éve a Magyar Tudományos Akadémián” c. írását, in: *Magyar Zenatudományi Tanulmányok Mosonyi Mihály és Bartók Béla emlékére*. Szerk. Bónis Ferenc (Budapest, 1973) 307—311; illetve az *Így láttuk Bartókot* c. kötetben (szerk. Bónis Ferenc — Budapest, 1981) Gergely Pál és Veress Sándor visszaemlékezéseit (199—201, ill. 233—240).

⁶⁹ L. pl. a *Magyar Dal* XLI/1-es számában (1936. január), az *Ellenzék* 1936. január 12-i és október 11-i számában, a *Keleti Újság* 1939. szeptember 24-i számában megjelent interjúkat. Közzétette Benkő András, „Romániában megjelent Bartók-interjúk” in: *Bartók Dolgozatok*. Szerk. László Ferenc (Bukarest, 1982) 272—361.

⁷⁰ Bartók/Lev. Nr. 760 (509), Nr. 845 (560), Nr. 919 (605), Nr. 956 (626).

Olyan jellegű, rendszerezési kérdéseket is érintő cikkek-tanulmányok azonban, amelyeket Bartók *A magyar népdal* alkotása előtti időkben írt, a harmincas évek közepétől már nem kísérték munkáját. A „rend” alakulásának további történetét így inkább csak nagy vonalakban, főként a támlapokon olvasható feljegyzések alapján rekonstruálhatjuk.

Az valószínűnek látszik, hogy bizonyos változtatások gondolata hamar — talán már 1934 őszétől — foglalkoztatta Bartókot. Az újonnan gyűjtött dallamokat ugyan jó ideig a régi rendszer szerint osztotta be (ezt többek közt a régi jelzetekre való utaló jegyzetek bizonyítják); ám ezt a beosztást nyilván csak ideiglenesnek tekintette: igen sok támlapon tűnnek fel megjegyzések, amelyek töprengésekről (pl. „C I vagy pentaton?”), apróbb korrekciók elhatározásáról tanúskodnak (pl. egyes variáncscsoportok szétbontására utaló, az illető dallamok szám-betű jelzetéhez írt „szét” figyelmeztetések stb.).

Akad aztán egy olyan összefüggő jelzetsor is, amelyik segítségével egészen pontos képet alkothatunk, ha nem is a rendszer egészének, de legalább jelentős részének a végső átalakítást közvetlenül megelőző állapotáról. Ez az ún. „P-számsor”. Rácz Ilonától tudjuk, hogy a P-számokat (és ezzel együtt a „Kol”-számokat) Bartók közvetlenül az átcsoportosítás végrehajtása előtt íratta a pentaton (illetve a kolomejka ritmusú) dallamok támlapjaira, mégpedig azért, hogy ha az új rend nem válna be, a támlapokat viszonylag gyorsan vissza lehessen rendezni.⁷¹ Csakhogy ez az esetleges visszarendezés már nem *A magyar népdal* rendszerének visszaállítását jelentette volna. A P-számok ugyanis növekvő szótagszám szerint haladnak (P 1—79: hat szótagú, P 80—116: hét szótagú dallamok stb.), nem *A magyar népdal* A osztályának alosztálysorrendje szerint; ezt a bonyolult szisztémát tehát Bartók még azelőtt elvetette, mielőtt a végső, radikális átcsoportosításokról — az osztályozás legfelső szintjét is érintő átalakításról — határozott volna.⁷²

Hogy erre a végső, radikális átalakításra valójában mikor — mikortól — került sor, azt nem lehet pontosan kideríteni. Rácz Ilona 1938-at mond, de ez mindenképp korainak látszik. A legvalószínűbb az, hogy Bartók csak 1940 folyamán (talán 1939—40 fordulóján) döntött.⁷³

Újításainak lényegét az alábbiakban foglalhatjuk össze (a rendszer teljes felépítését l. külön fejezetben):

1. A C osztály összes izometrikus (és négysoros) dallamát Bartók áttette az A osztályba. Az A osztály tehát ezentúl nem a „rég stílus” osztálya lett, hanem az izometrikus,

⁷¹ Rácz 1961, ill. Rácz Ilona, „Bartók Béla Csik megyei pentaton gyűjtése 1907-ben” *Népzene és Zenetörténet* I (Budapest, 1972) 9—62.

⁷² L. Kovács Sándor, „Újabb adatok a Bartók-rend történetéhez” *Zenatudományi Dolgozatok* 1986 (Budapest, 1986) 35—42.

⁷³ A Csik megyei gyűjtésről szóló cikkben Rácz Ilona egyértelműen 1938-at nevezi meg az átrendezés esztendejének. [Bartók] „1938-ban átrendezte egész népdalanyagát” — írja. Az 1961-es cikkben viszont a következők olvashatók: „Bartók az A osztály rendezésekor sokat töprengett azon, hogy némelyik dallam variánsa bizonyos apró eltérések miatt a C I osztályba került. Sokszor oda is írta a dal elé, pentaton vagy C I? Hogy mennyire foglalkoztatták ezek a problémák, mutatja, hogy máról holnapra egyszerűen csak azzal állt elő, hogy átrendezzük a dalokat. Megdöbbenve néztem rá — hisz annyi munka feküdt eddigi rendezésünkben — erre megnyugtatott, hogy csak bizonyos átcsoportosításokról van szó.” [Kiemelés tőlem — K. S.] E leírásból tehát az derül ki, hogy Rácz Ilona munkába lépésétől az átrendezés elhatározásáig viszonylag hosszabb időnek kellett eltelnie. Csakhogy Rácz Ilona 1938 őszétől dolgozott rendszeresen a Tudományos Akadémián; a hosszabb időszak így innen számítható.

nem architektonikus szerkezetű dallamoké; míg a C-ben a heterometrikusak és nem négysorosak maradtak. A „Kelet-Európa bélyegét viselő”, de valami oknál fogva régebben a „vegyes” osztályba sorolt dallamok tehát gyakorlatilag mind az A osztályba kerültek.

2. Az A osztályt Bartók most már csak két alosztályra bontotta szét: a nem alkalmazkodó ritmusú dallamokéra és az alkalmazkodó ritmusúakéra. Ezzel egyrészt megszűnt *A magyar népdal* rendszerének furcsa ellentmondása (hogy ti. a „vegyes” osztályon belül külön alosztályt — sőt alosztályokat — alkottak az alkalmazkodó ritmusú dallamok, az A osztályon belül viszont nem). Másrészt Bartók szerencsésen tovább tudta vinni az osztályozásban a „történeti” elveket — hiszen, mint korábban említettük, az alkalmazkodó ritmusú izometrikus dalokban az új stílusúak egyfajta „előzményét”, a régi és új stílus közti átmenetet látta. (Az alkalmazkodó ritmusú dallamok ilyen következetes elkülönítésére egyébként a szlovák dallamtár 1922-től kidolgozott rendszere mutat korábbi példát; a vokális szlovák dallamok A—C osztályain belül Bartók külön alosztályba vette az alkalmazkodó ritmusúakat.⁷⁴ A magyar gyűjteményben viszont erre valóban csak legutoljára szánta el magát; amint azt a P-számok bizonyítják.)⁷⁵

3. A C osztályban maradt négy alosztály sorrendjét Bartók felcserélte. C I-ként előrevette az alkalmazkodó ritmusú dallamokat. Mint Rácz Ilona egy feljegyzéséből tudjuk, a fő érv itt az volt, hogy a ritmusalkalmazkodás „magyar” jelenség, az e jelenséget mutató dallamok tehát a heterometrikus anyag „legmagyarabb” (leginkább elmagyarosodott) azaz A-hoz, B-hez legközelebb álló rétegének tekintendők.⁷⁶ Ugyancsak megcserélte Bartók a három- és kétsoros dallamok alosztályait; most a kétsorosok kerültek a rend végére — mint túlnyomó többségükben töredékformák, féldallamok.

4. A heterometrikus C alosztályok (C I, C II) belső felosztását — a „zZ” szimbólumokkal (s részben „a—b—c—d” betűkkel) jelzett strófaszerkezet-csoportok sorrendjét — Bartók ugyancsak elég jelentősen átalakította. Mindezekről a főbb változásokról a „rég” és „új” rendszert összevető gépírással, több példányban fennmaradt táblázat ad számot.

5. Végül az Egyetemes Gyűjtemény rendszerének kétségtől leglátványosabb újdonsága a ritmusképlet-táblázat. Bartók már *A magyar népdal* alkotása idején igen sokat foglalkozott a dallamsorok és strófák ritmikai sajátosságainak vizsgálatával — ezt a könyv helyenként részletező leírásai mellett bőséges kéziratos háttérdokumentáció is bizonyítja. Következetes ritmusképlet-elvű csoportosításig azonban akkor, úgy látszik, nem jutott el: a „rég” jelzetek tanúsága szerint az 1919-ig gyűjtött dallamokat az egyes alosztályo-

⁷⁴ A teljes rendszert l. a *Slovenské ľudové piesne / Slowakische Volkslieder* I. kötetének 33., ill. 55—56. lapján. Az öt alapkategória (A—E) közül az E a hangszeres dallamok „osztálya”, a D pedig a nem meghatározható formájú dallamoké, amelyeket Bartók gyermekdalokra (játékdalokra) és „egyéb” (romlott) dallamokra osztott szét.

⁷⁵ A P-számok nem tesznek különbséget alkalmazkodó és nem alkalmazkodó ritmusú dallamok közt. A hét szótágú izometrikus dallamok esetében (amelyeknél a ritmusalkalmazkodás jelensége különösen gyakori) pl. a P-számok és a végleges jelzetek viszonya a következőképp alakul: P 80 — 386 (A I osztály a végleges rend szerint); P 81 — 331; P 82a... — 119a... (A II osztály a végleges rend szerint); P 83 — 1195; P 84 — 411; és így tovább.

⁷⁶ L. kötetünk 74. lapját.

kon belül kadenciák alapján sorakoztatta fel. A végső rendszerben a kadencia-elvű csoportosítást megelőzi a ritmusképlet elvű.

Ez a ritmusképletsor, mondhatni, a Bartók-rend váza. E vázhoz igazodik aztán a jelzetekkel ellátott támlapanyag. Jóllehet a jelzetelésben akadnak itt-ott hiányok, zavarok, ellentmondások, az a tény, hogy a támlapok a ritmusképlet-táblázatnak *lényegében megfelelő módon sorba rendezve* maradtak ránk, perdöntő érv amellett, hogy az Egyetemes Gyűjteményt valóban tudományos opusznak, szellemében megalkotott-befejezett, lényegi rekonstrukcióra nem szoruló, következésképp kiadható műnek tekintsük.

II. A GYŰJTEMÉNY POSZTUMUSZ KIADÁSA

1. FORRÁSTÍPUSOK ÉS KÖZREADÁSI PROBLÉMÁK

Bartók Egyetemes Gyűjteményének közreadását az 1970-es évtized vége felé vette fontolóra a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézete. A Magyar Népzene Tára sorozat ekkor már túljutott hatodik — Járdányi Pál rendszerét bevezető — kötetén, s megkezdődtek két további kötet előkészítő munkálatai is.

Felmerült tehát a kérdés, érdemes-e a Bartók-féle dallamtár teljes dallamanyagának sajtó alá rendezésére vállalkozni, nem helyesebb-e (figyelembevétel az MNT publikációs programját) valamiféle rövidített, a Bartók alkotta rendszert ismertető és azt válogatott dallampéldákkal mintegy illusztráló kiadványverziót kialakítani. Az utóbbi megoldást a következő érvek támogatták:

— Az MNT, mint jogutód, a Bartók-gyűjtemény anyagközlő funkcióját egyszer s mindenkorra átvette, kötetekben — ha a sorozat lezárul — elvileg mindazoknak a dallamoknak benne kell lenniük, amelyeket Bartók annak idején rendszerébe foglalt.

— A „rövidített” változat lényegesen hamarabb közreadható.

— A válogatott példatár összeállításánál mellőzhető minden népzenetudományi szempontból kétséges értékű adat (értelmezésre szoruló lejegyzés, romlott dallam stb.), ezzel szemben előnyben részesíthetők a különösen értékes, részletesen kidolgozott lejegyzések, mindenekelőtt Bartók lejegyzései.

— E Bartók-lejegyzéseket (esetenként más lejegyzéseket) a kiadvány akár fakszimilie formában is közölhetné. (A válogatást a fakszimilie kiadás követelményeinek figyelembevételével is el lehet végezni; az összes támlap viszont semmiképp sem reprodukálható ezzel a módszerrel.)

E kétségek kívül megalapozott érvek ellenére az 1979-ben hozott határozat mégis az egész gyűjtemény publikálása mellett foglalt állást. A rövidített verzió ellen szóltak ugyanis az alábbiak:

— A Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteményének nem csupán Bartók alkotta rendszere tudománytörténeti dokumentum; teljes dallamanyaga is dokumentumként kezelendő, dokumentum értékű. Bár korábban beszélhettünk bizonyos hiányokról (lejegyzetlenül maradt hengerekről stb.), az mégsem vitatható, hogy a magyar népzenetudomány második világháború előtti ismereteiről egyedül a Bartók-gyűjtemény adhat reális képet; ez az a gyűjtemény, mely ha nem is az akkori ismeretek teljességét, de legalább döntő részét magában foglalja.

— A Bartók-gyűjteményben a folklórból kiinduló magyar zeneszerzés legfőbb forrását tanulmányozhatjuk. Maga Bartók ebből az anyagból indult ki, erre hivatkozott, ha művészetének magyar népzenei gyökereit említette.

— Márpedig az MNT alapján az egykori Bartók-gyűjtemény rekonstruálása inkább

csak elméletileg lehetséges. Abban az esetben ugyanis, ha az összes tervbe vett MNT-kötet elkészül, több mint százezer dallam közül kellene a kutatóknak kiválogatniuk az 1938 előttiakat. Emellett ez a rendkívül hosszadalmas munkát igénylő rekonstrukció bizonyos értelemben eleve kétséges eredményre vezetne; hiszen az MNT számos dallamot revideált-átalakított formában közöl, a régi lejegyzéseket kiegészíti az új tudományos ismeretekkel anélkül, hogy a kiegészítés, az utólagos hozzátétel tényére bármilyen formában utalna.

A tudománytörténeti dokumentumjelleg, illetve az MNT-vel való speciális viszony természetesen a Bartók-gyűjtemény közreadójának feladatait is meghatározza. Mindezekelőtt két fő, a továbbiakra nézve irányadó elvet kell kiemelnünk:

1. A közreadó munkájának jelentős része filológiai és nem zenefolklorisztikai jellegű. Az alapvető cél egy olyan kiadvány létrehozása, amely a lehető legpontosabban adja vissza az 1940 októbere *előtti* népzene tudományi ismereteket; azaz, lényegében azt, hogy Bartók Béla hogyan látta a magyar népzenei anyagot.

2. A dokumentumközlés, a filológiai munka szabályai azonban nem alkalmazhatók merev következetességgel. Ebből a szempontból különösen fontos hangsúlyoznunk, hogy Bartók a gyűjteményt nem nyomdakész állapotban hagyta ránk. Ha arra marad ideje és lehetősége, nyilván számos kisebb-nagyobb ortográfiai változtatást végrehajtott volna. Közreadói szokásait, kottahelyesírási és egyéb elveit más gyűjteményei alapján is tanulmányozhatjuk. E tanulságok figyelembevételével kell tehát az Egyetemes Gyűjtemény közreadójának bizonyos mértékig egységesítenie a kottairást, kialakítani a közlés formáját és így tovább.

A támlapok adta információkat nem torzító egységesítés elveinek kialakításánál persze kétségkívül megköti a közreadó kezét az Egyetemes Gyűjtemény minden más Bartók-gyűjteménynél heterogénebb anyaga. Más oldalról viszont könnyíti ezt a munkát, hogy a hatalmas anyag java részét viszonylag kevés támlapfajta — nagyjából két tucatnyi jellegzetes támlaptípus — teszi ki. Az alábbiakban e fontosabb támlaptípusokat soroljuk fel, egyben számot adva tipikus közreadói problémáikról és azok megoldási elveiről.

Az 1975-ös leltározás adatai szerint az Egyetemes Gyűjtemény összesen 13 221 lapot foglal magában.¹ Ez persze nem jelent ugyanennyi dallamot is: egy-egy sokstrófás melódiához olykor tucatnyi lap is tartozhat, míg más esetben akár 6-7 dallam is található egyetlen lapon. Hogy a dallamok száma pontosan mennyi, azt voltaképpen nem is könnyű megállapítani, végtére annak eldöntése, hogy mi számít önálló értékű néprajzi adatnak, sokszor egyéni megítélés dolga. Feltétlenül irányadónak fogadhatjuk el viszont azt a számítást, melyet Rácz Ilona és Szalay Olga tett közzé. 1981-ben megjelent kimutatásuk többek közt az egyes gyűjtők által gyűjtött anyagot veszi sorra; a teljes mennyiség ezek szerint 13 505 dallam volna. A 13 505 dallamból 612 származik régebbi kiadványokból (Bartalus, Színi, Kiss Áron stb. gyűjteményeiből), a többi összesen 35 gyűjtő munkájának eredménye.²

A kézirat^{típusokat} tekintve természetesen az utóbbi adat, a gyűjtők száma önmagában véve még nem sokat mond. Először is: az arányok nem hagyhatók figyelmen kívül. 35-féle (vagy a Bartalus- stb. anyaggal együtt 40-féle) *típusról* semmiképp sem beszélhe-

¹ A leltározást Voit Pálné Oláh Tóth Éva, Lampert Vera és Wilhelm András végezték.

² Rácz—Szalay 353—398. Megjegyzendő, hogy a kimutatás a részadatokat nem összesíti.

tünk. A 35 gyűjtő közül 24-től származik 100-nál kevesebb dallam, vagyis az anyag jó 90%-át mindössze 11 gyűjtő gyűjtései teszik ki. Másodszor: a közreadó számára adott esetben mellékes lehet a gyűjtő személye, hiszen lejegyzésekkel dolgozik. A bonyolultabb, eleve több olvasási-értelmezési kérdést felvető fonográflejegyzésekkel pedig csak néhányan foglalkoztak: Bartók, Kodály, Lajtha László, Veress Sándor és részben a Bartóknak a román gyűjteménynél segédkező Deutsch Jenő. Mindezek alapján a leggyakrabban előforduló, a sajtó alá rendezés egyes részkérdéseinek eldöntésénél leginkább figyelembe veendő támlaptípusok száma már valóban nem több, mint a jelzett két tucat; s még ezek közt is megkülönböztethetők a fontosabb, illetve másodlagos jelentőségű típusok.

A) BARTÓK-TÁMLAPOK

Bár nem Bartók gyűjtötte a legtöbb dallamot (2834 származik gyűjtéséből, míg Kodálytól 3546),³ kétségkívül ő vállalta a lejegyző munka legnagyobb részét; összességében a támlapanyagnak jó harmada az, ami az ő kézírását mutatja, vagy lejegyzéséről készült kópia. Ez az anyag a közreadói feladatok szempontjából a következő csoportokra osztható:

— *Helyszíni lejegyzések*, amelyeket Bartók a gyűjtőfüzeteiből másolt át a támlapokra. Kottaképük igen egyszerű, világos, semmiféle értelmezésre nem szorul (lásd a kötetünk 37. lapján közölt fakszimilét).

— *Fonográflejegyzések*. Ezek közt már jó néhány nehezebben megfejthető támlap akad. Köztudott, hogy Bartók tudósi pályája során egyre pontosabban, részletesebb lejegyzésekre törekedett. Előzetes helyszíni lejegyzéseit ahol csak lehetett, már a tizes-húszas évek fordulóján fonográflejegyzésekkel váltotta fel (e lejegyzéseket gyakran első felesége, Ziegler Márta tisztázta le a támlapokra). A harmincas években aztán, az általános revízió során a korábbi viszonylag egyszerű kottaképet Bartók nemegyszer jelentősen átalakította. Ám bármilyen bonyolultnak tűnnek is első látásra az ilyen revideált támlapok, a kézirat tanulmányozása során rendszerint kiderül, a zöld tintás javítások végül is egyértelműen rögzítik a végső, definitív kottaszöveget (lásd kötetünk 38. lapját). Az írásrétegek szétválasztása, az írás összefüggéseinek tisztázása után így inkább csak az első dallamstrófához rendelt, nehezen áttekinthető variánshalmaz feloldása, vagyis a további strófák dallamának „kiírása” maradt a közreadó feladata. Ezt nyilván Bartók is megtette volna a sajtó alá rendezésnél; mint ahogy nem egy támlapon már a revízió alkalmával megtette, megsemmisítve, áthúzva korábbi variánsjelöléseit. Ugyanezt tapasztaljuk a lejegyzéseiről a harmincas években készült tisztázatokon is. Ha a további strófák dallama az elsőtől (a „főszövegtől”) jelentős eltéréseket mutatott, Bartók általában végigíratta a teljes kottaszöveget. Ebben az időben többnyire Kerényi György készítette számára az ilyen tisztázásokat (lásd például kötetünk 39. lapját). Néha előfordult, hogy a kottát még Bartók jegyezte le, a szöveg átmásolását — vagy legépelését — azonban Kerényire bízta (lásd kötetünk 40. lapján). Ezeket a tisztázásokat aztán mégegyszer átnézte s olykor javította is.

— *A más gyűjtők által gyűjtött fonográflevételek*. Bartók-lejegyzései közül mindössze két támlapcsoportot kell külön is kiemelnünk. Mindazok a lejegyzések, amelyeket

³ Itt és a továbbiakban a számadatokat Rác—Szalay alapján közöljük.

Bartók Seemayer Vilmos, Balla Péter, Molnár Antal és mások fonográffelvételeiről készített, semmiféle lényeges közreadói kérdésben nem különböznek a maga gyűjtötte fonográfok lejegyzéseitől, sőt miután többségük tisztázatként áll rendelkezésünkre (teljes egészében kopista — Kerényi György — írása, vagy Bartók tisztázta kotta Kerényi szövegével, esetleg gépelt szöveggel), nyomtatásra való előkészítésük rendszerint még egyszerűbb is. Sajátos problémák merülnek fel viszont részben Domokos Pál Péter 1932-es (második) moldvai gyűjtőútjának Bartók lejegyezte fonográfanyagával, részben a Vikár-anyaggal kapcsolatban.

Domokos Pál Péter moldvai gyűjtéseit először 1931-ben tette közzé *A moldvai magyarság* c. könyvében. E könyv harmadik, bővített kiadása⁴ tartalmazza — elenyésző kivételtől eltekintve — a Bartók-féle fonográflejegyzéseket; különös módon a támlapokéval nem mindig egyező kottaszöveggel. Az eltérések egy része ugyan jelentősnek aligha mondható (pl. olykor a támlapról hiányzik a tempójelzés — az ilyen apró hiányokat a könyv alapján pótoltuk), akad azonban — igaz, ritkán — figyelemreméltó különbség is. Ez utóbbi eseteknél a közreadó jobbnak látta, ha a támlap kottaképehez ragaszkodik és a másik forrásra csak a jegyzetben utal.

A Vikár-anyagnál a szövegstrófák, illetve a dallamokhoz tartozó adatok kérdésében kellett a közreadónak speciális (a kiadvány egyebekben követett elveivel voltaképpen ellentétes) megoldást elhatároznia. Vikár Béla gyűjtőútjai során dallamokat nem jegyzett le; csak az adatközlő(k) adatait, illetve a dallamok szövegét írta fel — gyorsírással — gyűjtőfüzeteibe.⁵ A fonográfhengerekről az 1900-as évek elején Kereszty István kezdte meg a dallamjegyzést, majd Bartók folytatta a munkát, nem egy esetben felülbírálvá-átalakítva a korábbi — többnyire Ziegler Márta által a támlapra másolt — Kereszty-lejegyzéseket. Bartók azonban úgy tűnik nem ismerte (mindenesetre nem vette figyelembe) a Vikár-füzetek anyagát. E füzetek Gergely Pál és Pap Sándor által megfejtett, normál írásra transzponált változatát csak 1953—1954-ben nézte át Kiss Lajos; számos addig hiányzó adatot (pl. a gyűjtés dátumát), illetve a fonográffelvételen nem hallható, de nyilvánvalóan az adott népdalhoz tartozó szövegstrófát ő vezetett rá a támlapokra. Noha ezek a kiegészítések forma szerint „utólagosak” (Bartók elutazása utániak), közlésük mégis — kivételesen — indokoltnak tűnt, sőt, egy újabb vizsgálat alapján (ezt Sebő Ferenc végezte el) indokoltnak látszott Kiss Lajos munkájának bizonyos revíziója és további kiegészítése is. Mindezekre a kiadvány szögletes zárójellel hívja fel a figyelmet, s a jegyzet adja meg a forrás adatait. (Ez utóbbin ellenkező értelmű információ híján mindig a megfelelő normál írásra áttett füzet számjelzete, illetve a füzetben belül a dallam száma értendő.) A népzenei gyűjtőmunka természetéből fakad, hogy az énekelt dallam és a további, felvételen nem hallható szövegstrófák adatközlője nem szükségképpen ugyanaz a személy. A feljegyzett és fonografált adatok azonosítása ezért nem mindig egyszerű feladat. E tekintetben döntőnek általában véve az azonos helyszínt (időpontot) és a más adatokkal is megerősíthető, bizonyítható szövegi összetartozást tekintettük (a jegyzet magától értetődően tájékoztat az adatközlő személyével kapcsolatos ellentmondásokról).

⁴ Domokos 1941.

⁵ Az összesen 19 gyorsírással készült füzetéről l. Gergely Pál ismertetését: „Vikár Béla gyűjtőútjai nyomán” *Ethnographia* LVIII (1947) 82—83.

Lemezfelvételek lejegyzései. Azokat a Bartók-lejegyzéseket amelyek a Magyar Népzenei Gramofonfelvételek 4 lemezének, illetve a Magyar Rádió népzenei felvételeinek kottamellékleteként még a harmincas években megjelentek, bizonyos értelemben kiemelten kell kezelnünk.⁶ Az anyag mennyisége ugyan viszonylag csekély, jelentősége azonban igen nagy: különösen a Rádióban 1937—1938 során felvett népdalelőadások lejegyzései azok, amelyek a bartóki lejegyzőművészet, a bartóki ortográfia végső, a maga nemében felülmúlhatatlan stádiumát képviselik, s amelyek így az egész kiadvány ortográfiájának kialakításánál sok szempontból ideális mintául szolgálhattak (lásd a fakszimilét kötetünk 41. lapján). Felesleges itt felsorolni mindazokat a kisebb-nagyobb kottairási kérdéseket, amelyeknél — ha az egységesítés lehetősége felmerült — a közreadó mindenekelőtt e táblapok tanulmányozása alapján döntött (a szabályok részletezése a következő fejezetek feladata); inkább csak a kevés kivételtől érdemes szólnunk. A kivételek közé tartoznak:

a) Egyes apró kottajelzési újítások, amelyeket Bartók csak a harmincas évek végétől — lényegében csak e lejegyzésein — alkalmazott. (Pl. a csuklásszerű hangok jelölésénél — ez esetben hasznosabbnak látszott, ha egységesítés helyett a kiadvány a korábbi és későbbi írásmód különbségéről tájékoztatja az olvasót.)⁷

b) Olyan, inkább csak óvatosságból kiírt jelzések, amelyeknek nincs önálló, külön információt hordozó jelentőségük. (Példaként a kotta alatti szövegsorokban itt-ott feltűnő szaggatott kötőívekre hivatkozhatunk — ezeket, miután a kottában a megfelelő részleteknél amúgy is megtalálható a szaggatott kötőív, minden esetben elhagytuk.)

c) Végül a kivételek közé tartozik a kottasorok tördelés módja. Lemezlejegyzéseinél Bartók valami oknál fogva nem tartotta fontosnak, hogy az új strófák kezdete okvetlenül sor elejére kerüljön. Ezt a megoldást az egész kiadványban követni semmiképp sem lett volna indokolt; az egységesség érdekében a közreadó inkább e lejegyzések tördelés módjának esetenkénti megváltoztatását határozta el.

Többadatos, „összevont” táblapok. A teljes Bartók-anyaghoz viszonyítva nem túl nagy, de nem is elhanyagolható azoknak a táblapoknak a száma, amelyekre Bartók több dallamot is feljegyzett (lásd például kötetünk 42. lapját). Nem tisztázható egyértelműen, milyen szándék vezette ezeknél az „összevonásoknál”. Ha egyes dallamok közeli rokonságára akart ezzel a módszerrel rámutatni (tény, hogy a választott fődallam után a többiekénél csak az eltéréseket jelölte), akkor, úgy látszik, előbb-utóbb megváltoztatta

⁶ A 4 lemezből álló sorozat felvételei 1936-ban készültek. A kísérő könyv tanulmányát Bartha Dénes írta, a lejegyzéseket Bartók és Kodály készítették: *Magyar Népzenei Gramofonfelvételek.* Az Országos Magyar Történeti Múzeum Néprajzi Osztályának felvételei. (A Magyar Tudományos Akadémia támogatásával.) I. sorozat (Budapest, 1937). — 1937-től azután megindultak egy nagyobb — és szélesebb nyilvánosság elé szánt — lemezsorozat létrehozásának munkálatai is. 1938 novemberéig már 47 zenés lemez készült el. Bartók ragaszkodott hozzá, hogy e lemezek csak a sokszorosított lejegyzésekkel együtt kerüljenek kereskedelmi forgalomba. Kodály és Lajtha viszont, akik ugyancsak részt vállaltak a lejegyző munkából, nem készülték el időben. Így a lemezek árusítása mégis kottamelléklet nélkül kezdődött meg, illetve csak 19 lemezhez csatoltak — megkésve — lapokból álló mellékletssorozatot, Bartók-, Deutsch-, és Veress-lejegyzésekkel. E lapok egyik oldalán a következő olvasható: *A Magyar Rádió és a Néprajzi Múzeum Gyűjteménye.* A lemezek F1-től számoztak; a számozás esetleges, nem tükrözi a felvételek kronológiáját. F58—61 jelzéssel később az 1936-os felvételeket is besorolták ebbe a sorozatba. Minderről I. Somfai László ismertető tanulmányát a *Magyar népzenei hanglemezek Bartók Béla lejegyzéseivel* c. lemezalbum (Hungaroton LPX 18058—60) kísérőfüzetében.

⁷ L. Somfai ismertetőjében a 13. lapon mondottakat!

$\frac{6}{\text{VII}-7}$, part: ~~7~~ 3

21.

1. 1. 4

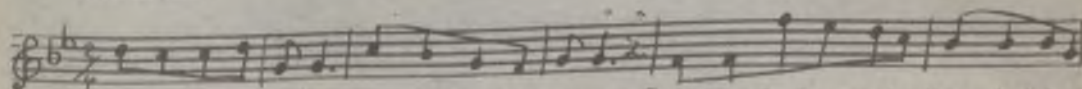
min. gy: 3. 4. 1. 2. 2x ?

nyg 1/2 dallam ?

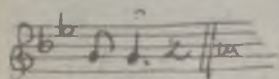
A jelv. helge: Gyergyócsomafelva, Csik m. 1907. VIII. Gy. Bartók

Előadók: aranyok

Parlando

1. Tu-dod é-des u ram, Men-yzi in-get, ga-gyát Sót-tem, fon-tam ré-ad Sot-rop é-des

gu-nyát.

2. Sot jeles pénzemet
En ré-ad költöttem,
Sokszor a kocsomán
Mértékre bort vettem

3. A ha ja malomba
Mort es örölnének,
Malomba vinnélek
S kö alá tevélek,

4. A malomnak szegit
Próbáltatnám velled.!

M.F. 1012 c) F. 91c) T.f.
(1680)

Mimodik Peter Balazsne Gabi Tekla kb. 35é.
53a. '91. Bant.

Parlando, $\rho = 240$

1. Me yigeeke me yigeeke, Te bar na me yigeeke, Ké me mudi lam me kidi, Ne menja oñ ree-be.

2. *va.*
Remont a cãrãle,
Lelekuță a fetei,
Sarg hãsi țigă
Remont, kãrãle /

3. *va.*
Remont, kãrãle /

4. *va.*
Remont, kãrãle /

Amang, adangan,
Red seg is ju dya'am,
Banyu banyu kung
Babul kulembu

1. Batjam, adar batjam
Kedaw is ju batjam
Kedaw is ju batjam

12. Gawa kien magit
Banyu kulembu

de same 21. *trunket and long*

 Mind ist best
 sclor

$\frac{6}{8}$ Pent.

Secs. 1. c) utolsó

M.F.3201A)

30k.

4 (1) 4

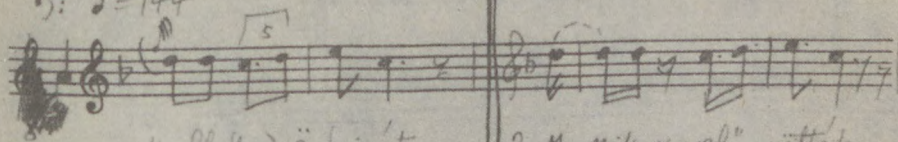
Muraheventus (Zala)

Biro István (66)

77. Seemayer 1935

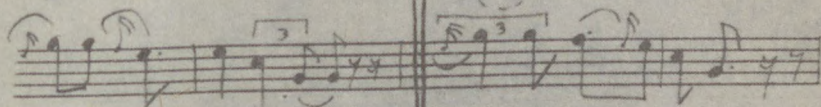
2. vsz.

♩: $\text{♩} = 144$

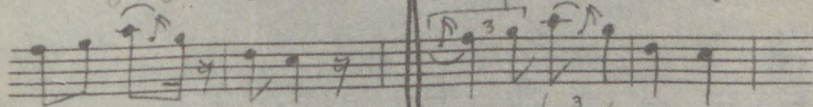
1. Hallottad-e hívet

2. M. mikor elvették

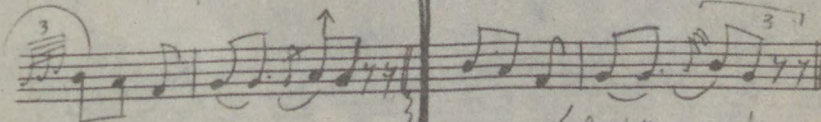
Zalazegzségnek,

Az fekete könyvet,

Od vették fél ar én

Abbul olvasták ki

Rabi é-le-temet.

Rabi életé met.

$\frac{6}{VII-9}$

S. 212)

M.F. 32210)

30 j.

4 (1) 4

SURD /Somogy/

Varga Pál Sipos /klarinétos/66/

77. Seemayer, 1935. XI. 2.

2. v. (im. riny)

Part. $\text{♩} = 236$

1. Rab vagyok, rab vagyok,
Szaba - du - lássd vá - rok,
A jó Isten tud - ja,
Mikor sza - ba - dulok.

2. Röpül' páva, röpül'

Házamon köröztül,

Szóll' be a rózsámhoz,

Magz van egyedül.

1) fon.

/Több verset nem tud. Lakodalmon
sokat énekelték gyerekkorában./

♩ = 300

1. *Vi-rág ök-röm ki-ve-re-té-ma ré-to-re,*

El-ve-re-tém a ha-t-ma-to-té-lő-le.

N-ém-hal-lom a Vi-rág ö-ko-röm ko-lomp-jat,

És én-ba-bá-m más-sal é-li vi-lá-gát. N-

-ném-hal-lom a Vi-rág ö-ko-röm ko-lom-po-jat,

És én ba-bá-m más-sal é-li vi-lá'.

478
~~1089~~ 85 C. ut.

A felvétel helye: Nagyrákos Békás m. 1017 E/1. Gy.: K2

Előadta: Örv. Stabi Percsics György, iskolás korában tanultam

Ellerjedtség:

2. (1. 112) *Podando.* *mb. 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 22. 24. 26. 28. 30. 32. 34. 36. 38. 40. 42. 44. 46. 48. 50. 52. 54. 56. 58. 60. 62. 64. 66. 68. 70. 72. 74. 76. 78. 80. 82. 84. 86. 88. 90. 92. 94. 96. 98. 100.*

1. Békás Katalin és nagymamám, Nyugalom, nyugalom, add ki hangjaidat
 2. Várakozz várakozz (amíg) csak addig várnék, Hát én meg várok, utolsó várakozás
 3. Békás Katalin Kérdőjelek

4. Békás Katalin és nagymamám
 5. Békás Katalin és nagymamám

5. Békás Katalin
 6. Várakozás
 7. Békás Katalin és nagymamám
 8. Békás Katalin és nagymamám
 9. Békás Katalin és nagymamám
 10. Békás Katalin és nagymamám
 11. Békás Katalin és nagymamám
 12. Békás Katalin és nagymamám
 13. Békás Katalin és nagymamám
 14. Békás Katalin és nagymamám
 15. Békás Katalin és nagymamám
 16. Békás Katalin és nagymamám
 17. Békás Katalin és nagymamám
 18. Békás Katalin és nagymamám
 19. Békás Katalin és nagymamám
 20. Békás Katalin és nagymamám
 21. Békás Katalin és nagymamám
 22. Békás Katalin és nagymamám
 23. Békás Katalin és nagymamám
 24. Békás Katalin és nagymamám
 25. Békás Katalin és nagymamám
 26. Békás Katalin és nagymamám
 27. Békás Katalin és nagymamám
 28. Békás Katalin és nagymamám
 29. Békás Katalin és nagymamám
 30. Békás Katalin és nagymamám
 31. Békás Katalin és nagymamám
 32. Békás Katalin és nagymamám
 33. Békás Katalin és nagymamám
 34. Békás Katalin és nagymamám
 35. Békás Katalin és nagymamám
 36. Békás Katalin és nagymamám
 37. Békás Katalin és nagymamám
 38. Békás Katalin és nagymamám
 39. Békás Katalin és nagymamám
 40. Békás Katalin és nagymamám
 41. Békás Katalin és nagymamám
 42. Békás Katalin és nagymamám
 43. Békás Katalin és nagymamám
 44. Békás Katalin és nagymamám
 45. Békás Katalin és nagymamám
 46. Békás Katalin és nagymamám
 47. Békás Katalin és nagymamám
 48. Békás Katalin és nagymamám
 49. Békás Katalin és nagymamám
 50. Békás Katalin és nagymamám
 51. Békás Katalin és nagymamám
 52. Békás Katalin és nagymamám
 53. Békás Katalin és nagymamám
 54. Békás Katalin és nagymamám
 55. Békás Katalin és nagymamám
 56. Békás Katalin és nagymamám
 57. Békás Katalin és nagymamám
 58. Békás Katalin és nagymamám
 59. Békás Katalin és nagymamám
 60. Békás Katalin és nagymamám
 61. Békás Katalin és nagymamám
 62. Békás Katalin és nagymamám
 63. Békás Katalin és nagymamám
 64. Békás Katalin és nagymamám
 65. Békás Katalin és nagymamám
 66. Békás Katalin és nagymamám
 67. Békás Katalin és nagymamám
 68. Békás Katalin és nagymamám
 69. Békás Katalin és nagymamám
 70. Békás Katalin és nagymamám
 71. Békás Katalin és nagymamám
 72. Békás Katalin és nagymamám
 73. Békás Katalin és nagymamám
 74. Békás Katalin és nagymamám
 75. Békás Katalin és nagymamám
 76. Békás Katalin és nagymamám
 77. Békás Katalin és nagymamám
 78. Békás Katalin és nagymamám
 79. Békás Katalin és nagymamám
 80. Békás Katalin és nagymamám
 81. Békás Katalin és nagymamám
 82. Békás Katalin és nagymamám
 83. Békás Katalin és nagymamám
 84. Békás Katalin és nagymamám
 85. Békás Katalin és nagymamám
 86. Békás Katalin és nagymamám
 87. Békás Katalin és nagymamám
 88. Békás Katalin és nagymamám
 89. Békás Katalin és nagymamám
 90. Békás Katalin és nagymamám
 91. Békás Katalin és nagymamám
 92. Békás Katalin és nagymamám
 93. Békás Katalin és nagymamám
 94. Békás Katalin és nagymamám
 95. Békás Katalin és nagymamám
 96. Békás Katalin és nagymamám
 97. Békás Katalin és nagymamám
 98. Békás Katalin és nagymamám
 99. Békás Katalin és nagymamám
 100. Békás Katalin és nagymamám

nézetét, vagy nem volt következetes, hiszen máskor ugyanannak a dallamtípusnak még ugyanattól az adatközlőtől való két, különböző időpontokban rögzített változatát is meghagyta külön-külön támlapon. Talán közelebb járunk az igazsághoz, ha bizonyos takarékosági okokra gyanakodunk. Ha Bartók az összevonásokat még a tízes-húszas évtized fordulóján hajtotta végre (ami nem elképzelhetetlen), akkor — közvetlenül a világháború után — lehetett is némi oka a papírral való takarékoskodásra. A harmincas évek közepe táján viszont ilyen gondokkal már kevésbé kellett szembenéznie: akad is rá példa, hogy utóbb megsemmisítette az összevonást, s külön támlapra írta (íratja) az addig egy támlapon feljegyzett dallamokat. Hogy minden egyes összevonás esetében ezt tervezte volna — csak találgathatjuk. A sorszámok (jelzetek) mindenesetre nem erre vallanak: a teljes anyag számozásánál Bartók végül csak egy számot (jelzetet) adott összevont támlapjainak is, vagyis nem vette tekintetbe, hogy azokon több önálló értékű néprajzi „adat” szerepel.

Bármi volt is azonban az ok vagy cél, bármi lett volna a Bartók kigondolta megoldás, az tény, hogy az összes Bartók-támlap közül általában az összevontak megfejtése a legnehezebb. Bartók a revideáló munka során pl. nemegyszer jelentősen átalakította a fődallamot — figyelmen kívül hagyva viszont a hozzácsatolt többiekét. Így a második, harmadik stb. dallamnál a támlap továbbra is csak az elsőtől való eltéréseket jelöli, csakhogy a variánsjelölések az első eredeti, revideálatlan alakjára vonatkoznak. A közreadó számára ilyen esetekben két megoldás kínálkozott:

a) A fődallam kétféle (revideálatlan, ill. revideált) alakban való közlése — ami persze ismét ellentétes a kiadvány elveivel, hiszen minden más revideált támlap esetében csak a végső változatot vettük figyelembe.⁸

b) A következő dallam(ok) teljes kottaszövegének a revideálatlan fődallam és a jelölt eltérések alapján való „rekonstruálása”. Ez utóbbival az összevont támlapoknak kétségkívül éppen különlegességük (rövidített írásmódjuk) ment veszendőbe. Mégis, az olvasást megkönnyítendő ez a módszer látszott hasznosnak, ha pl. Bartók a támlap második, harmadik stb. dallamát eleve viszonylag sok, a fődallamhoz rendelt variánssal jegyezte fel.

B) KODÁLY-TÁMLAPOK

Mint korábban utaltunk rá, az Egyetemes Gyűjtemény számára Kodály Zoltán gyűjtötte a legtöbb dallamot (3546). Más gyűjtők fonográfhengereit azonban ritkán jegyezte le — összességében tehát a Kodály-támlapok száma valamelyest kevesebb a Bartók-támlapokénál. A publikáció gyakorlati szempontjait figyelembevéve ez az anyag ugyancsak több csoportra osztható. Egyrészt megkülönböztetendők az eredeti Kodály-kéziratok (lásd például kötetünk 43. lapján) és a másolatok (Kodály lejegyzéseit közel tucatnyi kopista másolta-tisztázta-sokszorosította az idők során, köztük Molnár Antal és Kerényi György is); másrészt a helyszíni és fonográflejegyzések, a lemezfelvételekhez — a Magyar Népzenei Gramofonfelvételek 4 lemezéhez — készült lejegyzések és többadatos támlapok (a kétféle „felosztás” természetesen keresztezi egymást). A felvetődő problémák tehát sok tekintetben azonosak a Bartók-támlapokkal kapcsolatban említetekkel. Van azonban egy döntő különbség. Kodály és Bartók tudományos gondolkodá-

⁸ L. pl. az A 248d (1—4) dallamot!

sában nem csupán a rendszert érintő kérdésekben alakult ki az idők során jelentős eltérés; hasonlótl figyelhetünk meg lejegyzéseiknél is.

A Bartók-lejegyzések történetéről részben szóltunk. Bartók tulajdonképpen egyfajta „pozitivistá” álláspontra helyezkedett: egyre pontosabb és részletesebb kottázásával a konkrét népdal konkrét előadásváltozatát igyekezett minél hívebben rögzíteni. Az abszolút pontosság, az írásban visszaadhatatlan előadási sajátágok megörökítése érdekében szorgalmazta a harmincas években a lemezfelvételeket is; a népzene tudomány feladatát egyre inkább a hangzó dokumentumanyag, az írással kiegészített lemezfelvétel terjesztésében látta. Lemezlejegyzéseinél valóban a végletekig ment: néhol még az előadás nyilvánvaló hibáit is lekottázta. Olykor olyan mikroszkopikus részletességgel dolgozta ki lejegyzéseit, hogy maga is jónak látta, ha (a tájékozódást megkönnyítendő) külön kottasorban a dallam vázlatát is közli.⁹

Kodály más eszményeket követett. Néhányszor — inkább kivételként — ugyan rendkívül részletes lejegyzéseket is alkotott (a magyar népzene tudomány első igazán részletes mintalejegyzését pl. éppen ő tette közzé),¹⁰ legtöbb esetben azonban nem az *egyedi* dallamalakot, hanem a mögötte rejlő *tipikus*at, a filozófiai értelemben vett „különöset” igyekezett megragadni. A szűkebb-tágabb közösség (vidék, falu) éneklési szokásaira *jellemző* dallamalakot állította a középpontba, elválasztva minden konkrét esetlegességtől, lokális-egyéni előadási manírtól. Támlapjain igen gyakran tűnnek fel a variánsok sorában ilyen és hasonló megjegyzések: „egyéni”, „helyi”. Bartókkal ellentétben, aki, ha volt fonográf felvétel, mindig az arról lejegyezhető konkrét dallamot tekintette főszövegnek, Kodálynál nem ritkán a fonográfra felvett előadás részletei is a variánsok sorába kerültek, mint nem tipikusak, esetlegesek, egyéniek, helyiek.

Ennek a tipikusat kereső, s ily módon azonnal elemző állásfoglalást, elemző értékelést is tartalmazó lejegyzésmódnak természetesen a kottairás részkérdéseiben is megvannak a maga konzekvenciái. Példaként a koronákat, nyújtásra-rövidülésre utaló jelzéseket említhetjük. Kezdetben Bartók is sűrűn használta ezeket a jeleket — a harmincas években azonban, a fonográf felvételeket újból végighallgatva majd mindenütt a tényleges hangzó ritmusértéket írta a kotta főszövegébe, a koronás (nyújtó-rövidítő íves) írásmódot jószerivel csak az utólag revideálhatatlan helyszíni lejegyzéseknél vagy egészen apró ritmusértékeknél tartotta meg. Nem így Kodály, aki még a támlap revideálása-kor is igen gyakran érintetlenül hagyta a főszöveg ritmusát, s csak a koronák *fölé* jegyzett a nyújtás mértékére, mint esetleges előadási tényezőre utaló ritmus- vagy számjeleket.¹¹

A jelzett kodályi sajátágok természetesen az ortográfiai egységesítés lehetőségeit is megszabták. A kiadvány általános — s elsősorban Bartók ortográfiai elveit követő — „szabályainak” a Kodály-támlapokra való mechanikus érvényesítése óhatatlanul torzításokhoz, félreértelmezésekhez vezetett volna. Azokat az egyéni megoldásokat, melyek Kodály lejegyzői állásfoglalását, tudományos szemléletmódját tükrözik, a közreadónak mindenképp, a kiadvány egységének rovására is, meg kellett tartania.

⁹ L. pl. az A 297a dallamot!

¹⁰ Kodály Zoltán, „Kelemen kőmíves balladája” Zenei Szemle XI/2 (1926) 37–39, in: Visszatekintés II, 76–77. Megjegyzendő, hogy a tanulmányt Kodály már 1918-ban megírta és a lejegyzést elkészítette — l.: Visszatekintés II, 509.

¹¹ Kodály tudományos álláspontjáról bővebben l.: Bereczky János—Domokos Mária—Olsvai Imre—Paksa Katalin—Szalay Olga, *Kodály népdalfeldolgozásainak dallami- és szövegforrásai* (Budapest, 1984).

C) LAJTHA-TÁMLAPOK

A Lajtha László által gyűjtött 1200 dallammal kétféle támlaptípuson találkozhat az Egyetemes Gyűjtemény anyagának tanulmányozója. Egy részükről csak egyszerű helyszíni lejegyzés maradt fenn, többségükről azonban Lajtha igen részletes fonográflejegyzésének tisztázata (különböző kopisták munkája) áll rendelkezésünkre. A tisztázatok ortográfiájában akad néhány sajátos, a Bartók-kéziratokétól eltérő megoldás; ám ezek java része a másolók írásstílusára vezethető vissza és így jelentősnek nem tekinthető. A valóban lejegyzői állásfoglalást tükröző (s így a kiadványban is megtartandó) jelölésmódok száma viszonylag csekély; Lajtha lejegyzői eszményei úgy tűnik elég közel álltak Bartók eszményeihez. Sajátsága, érdekessége viszont a Lajtha-támlapoknak a rajtuk olvasható írásos dialógus Bartók és Lajtha közt. Bartók, átnézve az anyagot, nemritkán írt a kotta mellé apró megjegyzéseket, kérdéseket — melyekre azután Lajtha ugyancsak írásban válaszolt. Erről a különös levelezésről kiadványunk az egyes dallamok jegyzetében ad számot — de nem feltétlenül minden esetben. Azoknál a támlapoknál ugyanis, melyeknél Bartók egyszerű másolási hibát, elírást tett szóvá, s Lajtha válaszként javította a kottát (pótolta a hiányzó jelet stb.) feleslegesnek tűnt az érdelemleges információt *nem* adó sorokkal megterhelni a jegyzetanyagot.

D) VERESS-TÁMLAPOK

Veress Sándor gyűtései (220 dallam), illetve maga készítette fonográflejegyzéseinek kéziratpéldányai nagyjából hasonló kérdéseket vetnek fel, mint a Lajtha-támlapok. Veress lejegyzői munkájában — akárcsak Lajtháéban — Bartók feltétlenül megbízott (sokat mond, hogy a Magyar Rádióban felvett lemezanyag egy részének lejegyzését is Veressnek engedte át); s így nyilván az övétől eltérő ortográfiai megoldásokat is tiszteletben tartotta volna. Akad persze kivétel. Néhány Veress-támlapon ugyancsak feltűnnek Bartók piros ceruzás megjegyzései (változtatási javaslatok, apró pótlások-javítások); egyes írástechnikai megoldásoknál pedig — bár erre nincs írásos utalás — bizonyosra vehetjük, hogy Bartók előbb-utóbb az átalakítás mellett döntött volna. A legszembetűnőbb ezek közül a negyednél kisebb hangjegyértékek írásmódjának kérdése. Veress támlapjai egy részén az énekes kották tradicionális módszerét választotta: minden külön szótagra eső nyolcad-tizenhatod stb. hangot külön, ún. zászlóval jelölt. (NB. Ugyanezt tapasztalhatjuk a Lajtha-lejegyzések tisztázatain is.) Bartók sohasem követte ezt az írásmódot; az adott dallam, dallamtípus sajátosságainak megfelelően mindig kettesével, hármasával, négyesével stb. összekötötte a hangokat. Későbbi támlapjain többnyire maga Veress is ezt a gerendás írásmódot alkalmazta — célszerűnek látszott tehát, ha ennek érvényét az egész Veress-anyagra, egyáltalán az egész kiadványra kiterjesztjük.

E) KÜLÖNBÖZŐ GYŰJTŐK HELYSZÍNI LEJEGYZÉSEI

A közreadás kérdéseit tekintve egyetlen nagy csoportba sorolhatók mindazok a helyszíni lejegyzések, melyeket az Egyetemes Gyűjtemény számára Seemayer Vilmos, Péczely Attila, Kodály Zoltánné, Molnár Antal, Kerényi György, Ádám Jenő, Domo-

kos Pál Péter és mások készítettek. Természetesen minden gyűjtő kottairásának, jelzés-rendszerének vannak bizonyos egyéni sajátosságai, ezek azonban semmiképp sem olyan jelentőségűek, hogy megtartásuk érdekében érdemes lett volna feláldozni a kiadvány egységességét. A későbbiekben részletesen ismertetett ortográfiai elveket tehát e táblapok esetében kivétel nélkül automatikusan érvényesítettük. Külön, előzetesen csak az alábbi közreadói változtatásokra hívjuk fel a figyelmet:

a) Egyes táblapokon (Bartók elveit követve, illetve az adott dallamtípus sajátosságaihoz alkalmazkodva) indokoltnak tűnt az ütembeosztás módosítása (pl. 4/4-es ütemek megfelezése, 2/4-es beosztásra változtatása)

b) a nyolcad (tizenhatod stb.) gerendák hosszának módosítása (pl. a hangpárok helyett nagyobb — többnyire négyhangos — dallamívek egy gerendával való összekötése)

c) a ritmusértékek duplájára növelése (vagy felére csökkentése). Ez utóbbira azonban inkább csak kivételként került sor. Maga Bartók ugyan elég jelentősnek tartotta a ritmusértékek (mérőütések) dallamtípusonkénti egységesítését; ám a táblapokra ilyen értelmű utasítást általában mégsem írt, olykor még kirívó esetekben sem (az egyes lapokon olvasható „duplába” utasítások rendszerint későbbi jegyzetek, feltehetően Járdányi Pál kezétől származnak)

d) egyes esetekben a gyűjtők néhány megjegyzésének elhagyása. Ez mindenekelőtt Seemayer Vilmos táblapjaira vonatkozik. Seemayer ugyanis a dallam rokonsági körére is igyekezett utalni, felsorolva a gyűjtéséből származó vagy más, általa ismert gyűjteményben található hasonló dallamok adatait. E felsorolás — miután Bartók a rokon dallamokat amúgy is egymás mellé tette — feleslegesen szaporította volna a jegyzetanyagot.

F) RÉGEBBI KIADVÁNYOKBÓL SZÁRMAZÓ DALLAMOK

A Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteményébe öt 19. századi, historikus értékű gyűjteményből került be dallam: Bartalus István egykori Egyetemes Gyűjteményének hét kötetéből (440),¹² Színi Károly¹³ és Kiss Áron könyvéből¹⁴ (123, ill. 47), valamint a *Magyarország és Erdély képekben* c. 1853-as kiadványból (1), illetve Kiss Dénes kéziratából (ugyancsak 1).¹⁵

Mindez az anyag kétféle táblaptípuson tanulmányozható:

a) Az eredeti kiadvány kivágott lapjai szolgálnak táblapként Bartalus I., IV—VII. kötetének dallamai esetében.

b) Másolatok készültek a többi Bartalus-kötet és a többi gyűjtemény anyagáról. (A másoló rendszerint Ziegler Márta, a II. Bartalus-kötet dallamainál olykor Kodály volt.)

A publikáció egyes rész megoldásainak kialakításánál természetesen a másolatok kottaképét tekintettük irányadónak. Ezek ugyanis (Bartók intencióinak megfelelően)

— elhagyják a Bartalus-féle zongorakisérletet és mindazokat a taktusokat, amelyekre csak a zongorakisérlet miatt van szükség (dallami szünetek zongoraközjátékoknál stb.),

¹² Bartalus István, *Magyar Népdalok. Egyetemes Gyűjtemény I—VII* (Budapest, 1873—1896).

¹³ Színi Károly, *A magyar nép dalai és dallamai* (Pest, 1865).

¹⁴ Kiss Áron, *Magyar Gyermekjáték-gyűjtemény* (Budapest, 1891).

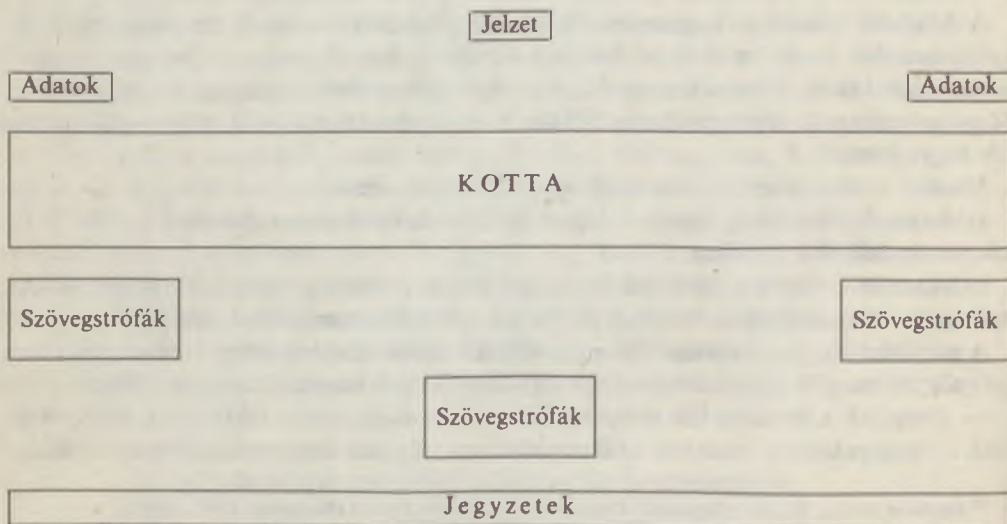
¹⁵ Az utóbbi két dallam forrása: *Magyarország és Erdély képekben* (Pest, 1853) 4. kötet 83—84, illetve Kiss Dénes Múz. 1254, 45. lap; 1896, 15/11 kézirat.

- a dallamokat már g-finalisra transzponálva, illetve
- ortográfiailag némileg átalakítva közlik.

Kevésbé volt egyértelmű a közreadó feladata a szövegstrófákkal kapcsolatban. Ebből a szempontból a másolt táblapok is ellentmondásosak; többségükön csak egyetlen szövegstrófa szerepel, de akad olyan is, amelyik az összeset feltünteti. A kiadványban mindenesetre helyesebbnek látszott a hiányos szövegeknek a megfelelő könyvek alapján való kiegészítése. Ez a kiegészítés hallgatólágos, vagyis nem utal rá szögletes zárójel. *Nem* közli viszont kiadványunk azokat a további szövegeket, amelyeket Bartalus egy-egy kottás dallam és szövege után, önálló sorszámon publikált; ezekre csak a jegyzet utal. A régies helyesírás, a sorok tördelésének átalakításánál a következő fejezet megfelelő pontjaiban megadott szempontok szerint jártunk el.

2. A SAJTÓ ALÁ RENDEZÉS ELVEI

A publikáció gyakorlati-technikai kérdéseivel Bartók 1934-től 1937-ig egyáltalán nem foglalkozott. 1937-ben sem tett többet a legszükségesebb intézkedéseknél; felmérte a kiadvány várható terjedelmét (4000 kvart oldalra számított), újabb anyagi támogatást kért, majd ezt megkapva beszerezte a különleges minőségű papíryanagot.¹ A továbbiakban aztán ismét a rendszerezés, a rendszer átalakítása, végső kidolgozása, illetve a táblapok korábban említett, nyilván előzetesnek szánt, helyesírási részkérdéseket még nemigen érintő revíziója foglalta le minden idejét. A nyomdatechnikai eljárást ugyan eltervezte,² de annak semmi jele sincs, hogy bizonyos szerkesztői kérdésekben határozott volna. A dallam adatok, szövegek, jegyzetek elrendezésében, a közlési forma kialakításában így a közreadóra hárult a döntés felelőssége. Sokféle szempont mérlegelése alapján végül az alábbi rendszer tűnt legmegfelelőbbnek:

¹ L. Bartók/Lev Nr. 845 (560).

² Az ún. „Lichtpaus” eljárásra gondolt, amit 1929-ben ismert meg és ettől kezdve különösen tudományos munkái kottaanyagának publikálásra való előkészítésekor alkalmazott (l. pl. a román Kolinda-gyűjteményt).

E megoldás ellen kétségkívül felhozhatók bizonyos érvek. Tény, hogy Bartók gyűjteményeiben a jegyzeteket rendre a függelékbe tette, sőt, gyakran a szövegstrófákat is külön fejezetbe csoportosította. (NB. A jegyzeteknél az MNT is hasonló utat követ: azokat mindig kötetei végén közli.) Mégis, a népzenei kiadványokban talán szokatlanabb elrendezésnek vitathatatlanok az előnyei:

— A támlapokról kiolvasható vagy azokra vonatkozó összes információt együtt találja meg az olvasó (dokumentumközlés esetében ez nem elhanyagolható szempont).

— A vázolt séma könnyen áttekinthető, a támlapanyag túlnyomó többségénél egyaránt alkalmazható. (Még az „összevont” támlapok többségénél is; a különbség itt mindössze annyi, hogy a támlap egyes dallamai a Bartók adta jelzeten belül megkülönböztetődő — zárójeles — számozást kaptak.) Kivételes, egyedi forma alkalmazására lényegében csak kétféle esetben került sor:

1. Olyan összevont támlapok esetében, melyeknél nem lehetett egyértelműen eldönteni, hogy a szövegstrófák mely dallamra vagy dallamokra vonatkoznak (ilyenkor a kiadvány előbb a dallamok adatait, kottáit közli, majd az összes szöveget és végül összevont jegyzetet ad).

2. Olyan esetekben, mikor a támlap írásösszefüggéseinek megfejtése csak bizonyos értelmezési lehetőségek tudatos figyelmen kívül hagyásával lett volna lehetséges.

Ílyenkor vagy a támlap

a) faksimile közlése,

b) vagy ha az technikai okokból nem volt kivihető, mindenfajta értelmezés nélküli („diplomatikus”) közlése látszott legjobb megoldásnak.³

1. A DALLAMOK JELZETE

Az Egyetemes Gyűjtemény támlapjainak sorrendjét szám/betű jelzetek rögzítik. Ezeket javarészt Bartók munkatársa, Rácz Ilona írta rá, zöld (zöldeskék) ceruzával a lapok tetejére (A osztály), illetve aljára. A számozás osztályonként 1-től indul. Az A osztályban a jelzetek 1584 dallamcsaládot, illetve közeli variáns nélküli, egyedi dallampéldányt különböztetnek meg, a B-ben 1546-ot és a C-ben 1329-et. (NB. A „rég” számozás még folyamatosan halad, vagyis nem kezdődik osztályonként újra.) Az azonos szám alá rendelt variánsokat betűk különböztetik meg.⁴ A betűjelzésnél a rendszer a magyar ábécé alapbetűit használja (tehát például q-t, w-t, sz-et vagy ö-t nem), ahol pedig további jelzésekre van szükség, ott duplázott, ill. triplázott betűket (pl. 321a ... 321eee). A csoport legutolsó variánsát mindig „ut” (= utolsó) jelzés is megjelöli — ezt a kiadványban elhagytuk. A jelzetelésben természetesen akadnak itt-ott hiányok, zavarok. Az A osztályban ezek általában egy-egy számra vagy betűre korlátozódnak (kiadványunk

ill. a posztumusz román kötetek még Bartók életében sokszorosításra előkészített kottaanyagát stb.). (A módszer részletesebb ismertetését l. Somfai László „Kézirat és Urtext: a Bartók-művek forrásláncai” c. cikkét: Somfai László, *18 Bartók Tanulmány* — Budapest, 1981 — 31—71.) Bartók elképzelései szerint a magyar dallamanyagot 18 másoló másolta-tisztázta volna a pauszpapírokra — erre a munkára azonban már nem került sor, egyetlen ilyen tisztázat sem készült el. (L. erről még: Rácz 1961!)

³ L. pl. az A 27i jelzetű dallamokat!

⁴ Kivétel az A osztályban (A I alosztályban) 7-es számon közölt két dallam, amelyek a 7₁ és 7₂ megkülönböztető jelzést kapták.

ilyenkor a megfelelő jelzet alatti *deest*-tel tájékoztatja az olvasót). A B osztályon belül már valamelyest nagyobb zavar is előfordul: a 369-es szám után a jelzetek írója egy darabig nyilvánvalóan tévesen folytatta munkáját, kihagyván egy nagyobb dallamcsoportot. Súlyosabbnak nevezhető problémák azonban csak a gyűjtemény egészéhez képest nem számottevő mennyiségű C III és C IV alosztályok anyagánál merülnek fel. Itt ugyanis a jelzetelés már nem párhuzamos a táblázatba foglalt ritmusképletsorral, s a C IV-en belül a jelzetek abba is maradnak. Számozatalanok és rendezetlenek továbbá a hangszeres népi előadásokról készített lejegyzések (ezeket az utolsó kötetben a gyűjtemény függelékeként közöljük).

A támlapokon olvasható minden, a végleges jelzettől eltérő, de Bartók rendezői munkájával bizonyosan összefüggő jelzet, szám (ún. „P-szám”, „Kol-szám” régi szám) a jegyzetbe került.

2. ADATOK

Az adatok sorrendjének kialakításánál, az adatrovatba felveendő információk körének megállapításánál a közreadó részben Bartók szerkesztési elveit-szokásait, részben a kiadvány jellegéből fakadó speciális követelményeket tartotta szem előtt. Bartók szokása szerint került pl. az első helyre a fonográfhenger száma; Bartók szokásával ellentétben viszont eltekintettünk a gyűjtők (lejegyzők) nevének bármiféle „rövidítésétől” (35 féle rövidítést, valamint a régi közgyűjtemények rövidítését bevezetni felesleges és zavaró lett volna).

2.1 FONOGRÁFADATOK

A fonográfadat sorában négyféle jelzettel találkozhat az olvasó: M. F., F., MR—F és GR—F rövidítésekkel, illetve a megfelelő szám- és betűindexekkel.

2.11 Az *M. F.* rövidítés jelentése: a Néprajzi Múzeum állományába vett múzeumi fonográf. Egyes támlapokon a lejegyző (másoló) M. H. jelzést (= múzeumi henger) használt; ezt mindenütt automatikusan M. F.-re módosítottuk. Az ezután következő szám a henger múzeumi sorszáma, a kisbetűs index a dallamnak a hengeren való helyét jelöli. Amennyiben nincs kisbetűs megkülönböztető jel, úgy a dallam strófái a teljes hengert kitöltik. (Ritkábban elmaradt a betűindex, ha azt a támlap nem adta meg, és utólag már semmilyen forrás alapján nem volt megállapítható.)

2.12 Az *F.* rövidítés a Néprajzi Múzeum leltárába 1940-ig fel nem vett hengerek, vagyis a gyűjtők saját hengereinek megjelölésére szolgál. Néhány támlapon F., M. F. szám egyaránt szerepel: ezeknél csak az utóbbit (vagyis a későbbit) vettük figyelembe.

2.13 Az *MR—F* és *GR—F* jelzetek a *lemezfelvételek* megkülönböztető jelzései. Közülük az MR formával a Magyar Rádió népzenei felvételeinek lejegyzéseit, GR-el pedig e sorozat elődének, a Magyar Népzenei Gramofonfelvételek 4 lemezének lejegyzéseit jelöltük.⁵ (Bartók mindkét esetben csak „F” — felvétel — rövidítést használt; ezt félreve-

⁵ Egyes kiadványokban (pl. Kodály—Vargyas) mindkét sorozat jelzése egységesen *Gr.* (L. még az előző fejezet 6. jegyzetét!)

zető volta miatt célszerű volt további betűszimbólumokkal kiegészíteni.) Az MR—F és GR—F jelzés után az illető lemez száma következik, a további betű/szám kombinációk a dallamnak a lemezen elfoglalt helyére (oldal, barázda stb.) utalnak.

2.14 Néhány dallam strófái (részletei) *több hengert* is elfoglalnak; ilyenkor természetesen mindegyik henger számát megadja kiadványunk. Ha pedig azonos hengerszám mellett két (több), vesszővel elválasztott betűindex áll, ennek jelentése: a hengeren a dallam strófái több helyütt is előfordulnak, megszakítva más (Bartók által máshová osztott) dallamokkal, dallamrészletekkel.

2.2 HELYSÉG

Az adatok bal oldali oszlopában, a fonográfszám alatt (vagy, ha nincs fonográfszám, az első helyen) található helységnév az *adatközlő lakóhelyét* adja meg. Az esetek többségében ez azonos a gyűjtés helyszínével. Kurzív írásmód hívja fel a figyelmet, ha a gyűjtés (bizonyíthatóan vagy feltételezhetően) máshol történt. A gyűjtés tényleges helyszínére ilyenkor lehetőleg a jegyzet utal (a lemezfelvételek kivételével, melyeknél felesleges külön felhívni a figyelmet rá, hogy Budapesten készültek).

2.21 A *helységnevek írásmódja (helyesírása)* a támlapokon eléggé rapszodikus, ötletszerű. A hol rövidített, hol hosszabbított, régies vagy a harmincas évek hivatalos írásmódjának megfelelő formákat betűhíven visszaadni indoklatlan lett volna; a magyar népeznekutatás általánosan elfogadott elveit szem előtt tartva minden esetben az 1913-as (az első világháborút megelőző utolsó) helységnévtár⁶ adatait vettük figyelembe, minden egyes megadott helységnevet az ebben található formára egészítettük ki, rövidítettük le, illetve alakítottunk át. Tehát pl. a Bartók-támlapokon is gyakran Csíkvacsárcsinak jelzett Csík megyei község helyesen: Vacsárcsi; ezzel szemben a Nyitra megyei Bodok (Kodály támlapjain) helyesen Alsóbodok. Csehi helyesen Nyitracsehi, Fóth helyesen Fót és így tovább.

2.22 A *megyebeosztást* illetően ugyancsak az 1913-as helységnévtár adataira támaszkodtunk. Lényegében a támlapok is az akkori beosztást adják meg, különösebb javításokra tehát nem volt szükség. Három megyenév rövidítése vizsont kívánatosnak látszott. Ezek: Pest (= Pest—Pilis—Solt—Kiskun); Szolnok (= Jász—Nagykun—Szolnok); Gömör (= Gömör és Kishont).

2.231 Számos támlap az adatközlő lakóhelyeként (a gyűjtés helyszíneként) *községnél kisebb* közigazgatási egységet (községrészt, községhez tartozó tanyát stb.) is feltüntet. Ezeknél is lehetőleg az 1913-as hivatalos forma közlésére törekedtünk. (Elöl mindig az anyaközség áll, utána vesszővel elválasztva a községrész; ha a gyűjtő az anyaközséget tévesen adta meg — a szomszéd községet jelölte meg helyette — az adatot automatikusan javítottuk. Tehát pl. Alsószenyenyé, Aligvármajor — a Seemayer Vilmos támlapjain

⁶ *A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára*. Szerk. és kiad. a Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal (Budapest, 1913).

olvasható Felsőszemenye, Aligvárpusztá helyett stb.) Olykor előfordult, hogy a támlap adta tanya, pusztá stb. nevet a helységnévtár alapján nem lehetett azonosítani.

2.232 Az előbbivel ellentétes esetre, a *községnél* (városnál) *nagyobb* közigazgatási egység megjelölésére (vagy pontatlanul feljegyzett, s ezért több községre is vonatkoztatható helységnévre) ugyancsak akad néhány példa: elsősorban a Vikár-gyűjtéseknél előforduló „Hétfalú” (tulajdonképp járásnyi terület összefoglaló neve Brassó megyében), illetve a Csík megyei „Gyimes” (mely egyaránt jelenthet Gyimesbükköt, Gyimesfelsőlokot és Gyimesközépleköt). Ha valamely más forrásból (más támlapról) pontosabb adatot nyerhettünk, úgy szögletes zárójelben kiegészítettük a hiányzó adatrészt.

2.24 Az Egyetemes Gyűjtemény anyagának elég jelentős része a *régi Magyarország területén kívüli* — bukovinai, moldvai — gyűjtésekből származó dallam. Közülük az utóbbiak lelőhelyének írásmódjával kapcsolatban merültek fel bizonyos kérdések. A moldvai községeket a támlapok többféleképp jelölik; hol román, hol magyar névváltozatokat adnak meg. Hivatalos magyar forma azonban magától értetődően nincs; az egységes írásmód elhatározásánál így a közreadó mindenekelőtt a fontosabb idevágó szakmunkák adatait vette alapul.⁷

Egyes támlapok, illetve népzenei kiadványok gyakorlatával ellentétben a megfelelő román megyék „magyarosított” névváltozatát (pl. Bákó, Tekucs) nem közöljük; a moldvai, bukovinai községeknél a megyebeosztás helyén, kerek zárójelben csak „Moldva”, illetve „Bukovina” áll.

2.25 Mint sok más részmegoldás esetében, úgy a helységnevek kérdéseit tárgyalva is külön kell szólnunk a *historikus értékű kiadványok* anyagáról. A fontosabb 19. századi gyűjtemények közül Színi Károlyé nem tartalmaz ilyen adatot; Kiss Ároné és Bartalus Istváné viszont néha igen: a *másolt* támlapok tanúsága szerint ezeket Bartók minden esetben közlésre érdemesnek tartotta.⁸ Kiadványunkban természetesen Bartók szándékát követtük; vagyis — az 1913-as formára átalakítva — az adatok megfelelő sorában közöltük ezeket a helységneveket is. Jegyzetbe kerültek viszont Bartalus ilyen és hasonló utalásai: „Egy kolozsvári gyűjteményből”. A Kiss-gyűjtemény egyes helységnevei olykor kétértelműek; pl. Sopron vagy Veszprém egyaránt jelenthet helységet és megyét. Néha Kiss a m. (= megye) rövidítéssel pontosította adatát (Sopron m. — ezt az írásmódot megtartottuk), máshol azonban nem, itt meg kellett elégednünk a hiányos adattal (hozzátéve, hogy majd mindenkor a megye értelmezés a valószínűbb).

2.26 Minden *egyéb* vitás eset eldöntésénél figyelembe vettük az Új Magyar Tájszótár⁹ és a Rácz—Szalay cikk megfelelő adatait.

⁷ Domokos 1941, Domokos—Rajeczky.

⁸ Számos Ziegler Márta által másolt támlapra Bartók vezette rá utólag a helység, megye adatait.

⁹ *Új Magyar Tájszótár*. Készült a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetében, I (Budapest, 1974).

2.31 Az *adatközlő(k) nevének írásmódjában* a népzenei kiadványok nem követnek egységes elveket. Az MNT eddig megjelent kötetei — kevés kivételtől eltekintve — hivatalos keresztnévformákat közölnek, míg pl. Domokos Pál Péter moldvai gyűjtésének közreadásakor fontos néprajzi adatnak tekintette, s így megtartotta a tájjellegű névváltozatokat. Az Egyetemes Gyűjtemény esetében az utóbbi látszott jobb megoldásnak — néhány megszorítással. Azonos adatközlőtől származó, azonos gyűjtő gyűjtötte dallamoknál pl. többféle névalak csak zavaró lett volna: minden konkrét támlapadatot a leggyakoribb és legrészletesebb formához igazítottunk. (Hallgatólágosan kiegészítve pl. az asszonyok leánykori nevét stb.) Ha viszont ugyanattól az adatközlőtől (vagy feltételezhetően ugyanattól) több gyűjtő is gyűjtött anyagot, a különbözőképp írt nevek egységesítésének alkalmasint határt kellett szabni. Főként a moldvai énekesek nevével tartottuk tiszteletben pl. Veress Sándor és Domokos Pál Péter különböző írásmódját; hogy azonos adatközlőről van (lehet) szó, arra a jegyzet hívja fel a figyelmet.

A ragadványneveket, megkülönböztető „apai” neveket (pl. moldvai leányoknál) ugyancsak megtartottuk (pl. Varga Pál, Sipos; Róka Róza, Jánosé). Megtartottuk továbbá az „id.”, „ifj.” megkülönböztetéseket, de csak akkor, ha az adatközlő életkorát a támlap (illetve más forrás) nem tüntette fel.

2.32 *Több adatközlő* esetében a kiadvány minden nevet felsorol. (Ebből a szempontból is eltérők a népzenei kiadványok; van, amelyik kettőnél többet lehetőleg nem tüntet fel.) Az egyes neveket pontosvessző választja el egymástól.

2.33 A *Vikár-gyűjtéseknél* kizárólag a Vikár-kéziratban olvasható neveket a kiadvány szögletes zárójelben közli. Jegyzetbe került viszont a Vikár-kéziratból származó információ, ha ez kifejezetten ellentmondott a Bartók (más lejegyző) által a fonográffelvétel alapján felírt névnek vagy helyettesítő általánosabb („férfi”, „öregasszony” stb.) utalásnak.

2.34 Az adatközlő(k) *életkora* a név után, zárójelben áll. Ez lehet hozzátvetőleges adat is; pl. (70—75) vagy (cca 70). Bizonyos egységesítéseket ezen a téren is elvégeztünk:

a) Hiányzó életkoradatot, ahol lehetett, ugyanattól az adatközlőtől való más támlap alapján automatikusan pótolunk.

b) Kisebb ellentmondásokat (a gyűjtés dátumát is figyelembe véve) kiigazítottunk. (Jelentősebb ellentmondásokról viszont a jegyzet ad számot).

Ritkábban előfordul több személyre vonatkozó, „összevont” életkoradat is. (Pl. Domokos Pál Péter gyűjtéseinél a felsorolt nevek után gyakran ilyen életkoradat olvasható: „16—24 éves lányok”.)

2.35 A néven, ragadvány- és becenéven, életkoradaton kívül *minden más*, az adatközlő személyével kapcsolatos információ a jegyzet **Ak** (= adatközlő) rovatába került. (Pl.: „cigány”, „juhász” stb.)

2.4 A GYŰJTŐRE VONATKOZÓ ADATOK

2.41 A *gyűjtő neve* a dallam adatok jobb oldali oszlopának elején, Gy (= gyűjtő) rövidítés után olvasható. Csak két esetben maradt el ez az adat:

- a) Ha sem a támlap, sem más forrás alapján nem volt kideríthető.
- b) A Budapesten készült lemezfelvételek esetében. Az utóbbiaknál azonban meg kell jegyeznünk, hogy a GR—F jelzésű felvételekhez az előzetes gyűjtéseket Seemayer Vilmos végezte.

2.42 A 19. századi gyűjteményekből átvett dallamoknál kiadványunk a gyűjtő rovatának helyén (de Gy szimbólum nélkül) a forrás adatait tünteti fel. Az alkalmazott rövidítések itt az alábbiak:

- a) Bartalus István *Magyar Népdalok* c. munkájának köteteinél: „Bartalus I—VII”, illetve a dallam sorszáma.
- b) Kiss Áron *Gyermekjáték-gyűjteményénél*: „Kiss”, illetve a kötet lapszáma (esetenként, ha azonos lapon több dallam is található, valamilyen utalás az adott dallam pontosabb helyére).
- c) Színi Károly *A magyar nép dalai és dallamai* c. munkájánál: „Színi” és ugyancsak sorszám.¹⁰

Bartalus István és Kiss Áron időnként hivatkozik a maga forrására is; Kiss pl. megjegyzi: „Sztankó Béla gyűjtéséből” stb. Az ilyen jellegű utalások a jegyzetbe kerültek.

2.5 DÁTUM

A gyűjtés dátumának rovatában a lehető legpontosabb adat közlésére törekedtünk. Amennyiben tehát valamely hiányos adat más támlap (forrás) alapján kiegészíthető volt, kiegészítettük. Egyes esetekben — főként a Vikár-gyűjtésből származó dallamok némelyikénél — a gyűjtés valószínű (de nem egyértelműen bizonyítható) dátumára csak a jegyzet utal.

2.6 LEJEGYZŐ

A lejegyző (L) nevét a kiadvány csak akkor tünteti fel külön, ha az adott dallam lejegyzését nem a gyűjtő maga végezte el. Erre egyébként legtöbbször a támlapok is utalnak — a Bartók-lejegyzéseknél pedig eligazít Bartók kézírása, vagy az a tény, hogy a támlap Bartókné Ziegler Márta, illetve Kerényi György másolatában maradt ránk.

2.7 KADENCIÁK

A dallamsorok kadenciahangjainak megjelölésénél — ha csak nem nyilvánvaló elírásról volt szó — a támlapon feltüntetett jelzéseket adja vissza a kiadvány. Ettől a kadencia-rendtől a dallam további strófái természetesen kisebb-nagyobb mértékben eltérhetnek,

¹⁰ Részletes címleírásukat l. a Rövidítésjegyzékben!

az eltérésekre a kiadvány már nem hívja fel külön a figyelmet. Olyan esetekben viszont, amikor pl. a helyszíni és fonográflejegyzés első strófája között mutatkozik jelentős eltérés (és nem nyilvánvaló elírásról van szó), kétféle kadenciaszámozást is felvettünk az adatok sorába. További kérdést vetnek fel a sorzáró, díszítő jellegű hangok. Számos dallamnál nehéz eldönteni, hogy az egy szótagra eső hangcsoportnál végül is mi számít főhangnak, melyek a díszítő funkciójú hangok. A kötetek kadenciamutatójában ezért a visszakeresést megkönnyítendő egyes dallamokat-dallamcsoportokat két vagy akár többféle kadenciaképletnél is feltüntettünk.

3. KOTTAÍRÁS

A kottaortográfia részkérdéseiről szólva mindenekelőtt hangsúlyoznunk kell, hogy az alább következő ismertetés csak a fontosabb szabályokat-megoldásokat veszi sorra. Nem ad tehát számot az egyedinek minősíthető esetekről — de nem hívja fel külön a figyelmet néhány általánosan elfogadott kottaírási konvenció (pl. a hangjegyszárak fel- vagy lefelé húzásával kapcsolatos szabályok) automatikus érvényesítésére sem. Nem térünk ki továbbá a forrásanyag leírásánál már érintett közreadói elvekre és problémákra.

3.1 A TEMPÓ (ELŐADÁSMÓD) JELZÉSEI

Bartóknak a tempófeliratokkal (előadásmód-meghatározásokkal) kapcsolatban is, úgy tűnik, elég határozott elvei voltak. Már *A magyar népdalban* megfigyelhető: lehetőleg olasz nyelvű feliratokat alkalmazott, még hozzá viszonylag kevés fajtát.¹¹ A keze nyomát viselő támlapokon sem igen találunk mást, mint „tempo giusto” vagy „parlando” („parlando-rubato”) jelzést; a mérőütésre (negyed vagy fél értékre) vonatkoztatott metronómszámmal kiegészítve. A harmincas évek második felében az említetteket is rendre elhagyta, lemezlejegyzésein pl. csak metronómszámot írt fel (lehetőleg az előforduló legkisebb ritmusértékre vonatkoztatva), s hasonló szellemben alakította át egyes korábbi lejegyzéseit is.

Más gyűjtők-lejegyzők támlapjai nem tanúskodnak ilyen koncepcióról. Feltétlenül helyesnek látszott tehát, ha a kiadvány legalább annyiban a bartóki gyakorlatot követi, hogy kizárólag olasz nyelvű feliratokat (ezen belül is főként „tempo giusto”-t és „parlando”-t) tartalmaz. (A „giusto”-t hallgatólágyosan „tempo giusto”-vá kiegészítve és így tovább.) A magyar kifejezések közül néhányat automatikusan fordítottunk. Ilyen pl.: *lassan* = *lento*; *kényelmesen* = *commodo*; *pontos ritmus* vagy *feszés ritmus* = *tempo giusto*; *mérsékelt* = *moderato* stb. Néhány kétnyelvű feliratnál a magyar kifejezések jegyzetbe kerültek (pl. „parlando, kényelmes beszédtempo” esetében a kottasorok felett csak „parlando” áll). Természetesen nem kevés olyan magyar kifejezés is akad, melynek *nincs* egyértelmű, zenei terminusként elfogadott olasz megfelelője. Ezeknél a közreadó a következőképp járt el:

— A „tánclelés” kifejezésre a kottasorok fölött szögletes zárójelbe tett, csillaggal megjelölt „tempo giusto” utal — a csillaghoz a jegyzet adja meg a magyarázatot.

¹¹ Az MND dallampéldatárában összesen három dallam tempójelzése nem *Parlando*, ill. *Tempo giusto*: a 259e és 263. sorszámú dallamoké *Poco rubato* és a 295a dallamé *Rubato*.

(Magától értetődően elmaradt a szögletes zárójel, ha a támlapon eredetileg is „tempo giusto, tánclepés” állt.)

— A „*beszédtempo*” kifejezés (amely nem egyenlő a parlando”-val) vagy az „*egyenletes*” (mely nem egészen azonos a „tempo giusto”-val) ugyancsak jegyzetbe került; a kottasorok fölött csak csillag utal rá.

— A Bartalus-, Színi-kiadványok magyar tempójelzései mindig a jegyzetbe kerültek.

— Jegyzetbe tettük továbbá azokat a hosszabb magyarázatokat, leírásokat, melyeket a gyűjtő (elsősorban Kodály) a tempójelzés mellé (metronómszám mellé) írt.

Néhány támlapon a metronómjelzésnél a gyűjtő (lejegyző) körülbelüli értéket adott meg (♩ = cca 60), vagy a tempóingadozás határait jelölte. Az utóbbi esetekben általában a kisebb számérték áll elől (♩ = 69—72), Kodály támlapjain azonban ennek ellenkezője is előfordul. Miután nem kizárt, hogy Kodály a tempó fokozatos lassítására igyekezett felhívni a figyelmet ezzel az eszközzel, a „fordított” számsorrendet — ha csak nem szóltak ellene más, nyomós érvek — általában megtartottuk.

3.2 METRUMJELZÉSEK

Modern népzenei kiadványoknál többnyire általánosan elfogadott szabály, hogy metrumjelzés csak a tempo giusto jellegű dallamoknál szerepel, a parlandóknál nem. (L. pl. az MNT VI. kötetét!) Számos jel mutat arra, hogy Bartók is ezt a gyakorlatot igyekezett követni. Korai, utóbb már revideálhatatlan helyszíni lejegyzésein azonban gyakran meghagyta a metrumjelzést parlando dallamoknál is, s az is előfordult, hogy egyes fonográfra felvett dallamok lejegyzését revideálva a ritmusképet igen jelentősen átalakította-finomította — az eredetileg felírt (revideálás során többé-kevésbé értelmét vesztett) metrumjelzés megsemmisítéséről viszont megfeledezett. Ilyen esetekben a közreadó a legegyszerűbb megoldásnak a kerek zárójelbe tett metrumjelzés alkalmazását tartotta. Ennek kétségtől hátránya, hogy nem tesz különbséget a támlapon eredetileg is kerek zárójelben álló, illetve a közreadó által kerek zárójelbe tett metrumjelzések között — meg kell azonban jegyeznünk, hogy az előbbi igen ritkán fordul elő. A szögletes zárójelben álló metrumjelzés mindenütt közreadói kiegészítést jelent (többnyire helyszínen lejegyzett tempo giusto vagy — kivételképp — tempójelzés nélküli dallamoknál fordul elő). A kettős metrumjelzéseket, ha az adott dallamban a jelölt metrumváltás következetes volt, megtartottuk.

3.3 ELŐJEGYZÉSEK

Az előjegyzésekre vonatkozó közreadói szabályok közül hármat szükséges említünk.

- a) Az Egyetemes Gyűjteményben az egyes előjegyzéseket mindig a kottairás általános gyakorlatának megfelelő helyen tüntettük fel. Tehát — néhány népzenei kiadvány megoldásától eltérően — a „fisz” előjegyzés (függetlenül az adott dallam hangkészletétől, ambitusától) mindig a legfelső vonalra került és így tovább.
- b) Ritkán és különösen indokolt esetben a közreadó — megjegyzés nélkül — megváltoztatta a támlap előjegyzését. (Pl. egy helyett két „b”-re, ha a dallamban majdnem mindenütt „esz” szerepelt „e” helyett stb.)

- c) A félhangnál kisebb módosításokat a támlapok hol az előjegyzés fölé írt nyilakkal, hol „felezett” előjegyzésekkel (pl. „b/2”) jelölik. Ezeket — miután feltételezhető, hogy egyes lejegyzők (pl. Lajtha) tudatosan tettek különbséget a pontosan negyedhangnyi („b/2”) és a bizonytalanabb módosítások közt — nem egységesítettük.

3.4 EGYÉB JELEK, JELÖLÉSEK

3.41 A *díszítőhangok* kottaszára általában felfelé húzott. E szabály alól csak a főhanghoz közös gerendával kapcsolt díszítőhangok lehetnek kivételek (forma). Néhány lejegyző az utóbbiaknál a főhangnak külön szárát is adott (forma), ezt azonban mindenütt elhagytuk.

Az *apróhangokat* legato ív köti a főhanghoz (az ív helyét a főhang határozza meg). Szaggatott ív található azokban az esetekben, mikor az apróhang a szótag valamely mássalhangzójára vagy ə-jellegű hangzóra vonatkozik. Lajtha, Veress lejegyzésein olykor — kivételesen — ív nélküli, magukban álló apróhangok is feltűnnek (többnyire sorkezdő, ə-jellegű hangzókra). Lajtha néha a sorkezdő, nyögésszerű hangzóval társuló apróhangot szaggatott ívvel a megelőző szünetjelhez „kötötte” — ezt a megoldást sehol sem vettük át.

3.42 A *legato és átkötő ívek* elhelyezésének fontosabb szabályai az alábbiak:

- Az átkötő, valamint hangcsoportokat egybefogó ívek a főhang(ok) szárával ellentétes oldalon állnak. Az apróhang és főhang összekötésénél tehát az alapformák: illetve .
- Egyazon hangon (az ún. átkötéseket kivéve) lehetőleg nem zárul és indul kötőív. Vagyis a következő megoldást: mindig a Bartók kottairási szokásainak megfelelő formára alakítottuk át.
- Kettős kötőívek általában csak akkor fordulnak elő, ha az egyik ív a díszítő és főhang(ok) összetartozását, a másik ezen belül valamilyen átkötést (ritmusérték-hosszabbítást) jelöl (), illetve, ha az egyik kötőív szaggatott ().

3.43 A *triolák, kvintolák* stb. egybefogására kiadványunk *mindenütt* az összekötő kapcsokat alkalmazza (). Minden más írásmódot (legatós jelölést stb.) automatikusan átalakítottunk.

3.44 Az előjegyzéseken túl kiírt *módosítójelek* az ütemvonalig érvényesek, tekintet nélkül arra, hogy fő- vagy apróhangnál fordulnak elő. A támlapokon található figyelmeztető jellegű (vagyis nem okvetlenül szükséges) módosítójeleket (az előző ütem „b”-jének feloldását stb.) általában megtartottuk. (Indokolt esetben a közreadó is kiegészítette a kottát figyelmeztető módosítójellel.) A félhangnál kisebb módosításra utaló nyilak a módosítójel fölött, módosítójel nélküli hangoknál a kottafej fölött állnak.

3.45 Az ún. *oktávjelzések* a kiadványban kétféle formában jelenhetnek meg:

- fon: 8 vagy fon: 8 utal arra, hogy a dallam megfelelő részletét az énekes a fonográffelvételen oktávval feljebb (lejjebb) énekelte, eltérve a dallam tipikus alakjától.

b) Ennek bizonyos értelemben ellenkezője a zárójelbe tett oktávjelzés. Jelentése: a dallam adott részlete eredetileg oktávval feljebb (lejjebb) hangzana, az énekes azonban a kotta szerint énekelt.

Számos lejegyzésre (Lajtha-támlapokra stb.) egyébként utólag Bartók írta fel — néha kérdőjellel — az oktávjelzéseket; ezekre az esetekre a jegyzet hívja fel a figyelmet.

3.46 A *glissandókat*, glissandószerű hangcsúsztatásokat a támlapok többféleképp jelölik. A leggyakoribb jelzés a hullámvonal, esetleg apró kottával kombinálva (). Ezekhez a kiadványban legato jel csatlakozik. Időnként előfordul, hogy a hullámvonal nem közvetlenül az előtte álló kottafejből indul ki, hanem valamelyest távolabb kezdődik (). Ezt a formát — miután Bartók bizonyíthatóan önálló jelentést tulajdonított neki — a kiadványban is megtartottuk. Apróbb, jelentéktelenebb glissandóra utal a kottafejből kiinduló vagy ahhoz érkező kis ív (, legato nélkül). Végül egyes támlapokon (főként Lajtha lejegyzésein) feltűnik egy harmadik megoldás is: az apróhangtól főhangig (vagy fordítva) húzott egyenes vonás (). Ezt, mivel nincs önálló, jól körülhatárolható jelentése, mindig a hullámvonalas írásmódra változtattuk.

3.47 A kottában szögletes zárójel jelzi az ún. „*elnyelt*” *hangokat*. Mivel ez az egyetlen eset, mikor a szögletes zárójel nem közreadói kiegészítést jelent, a megfelelő részletekhez mindig jegyzet is tartozik.

3.48 A dallam egyes strófáinak végét *kettősvonal*, az utolsó lejegyzett dallamstrófa végét *vastagított kettősvonal* jelzi.

3.49 Az ún. „*tonus finalis*”-t az utolsó lejegyzett strófa után jelöljük. Férfi előadóknál ez mindig basszuskulcsban, női előadóknál violinkulcsban olvasható. Megjegyzendő, hogy Bartók olykor csak betűkkel és vonásokkal jelölte a tonus finalist; pl.: *Ĉ*.

3.5 VARIÁNSJELÖLÉSEK

3.51 A variánsjelölések *módszerét* tekintve a támlapok igen változatos képet mutatnak. A kottafőszöveghez (első strófa dallamához) számmal rendelt, külön sorban lekotázott variánsok-eltérések mellett igen gyakran fedezhetők fel a kottázatlan szövegstrófák sorai fölé írt ritmusjelzések, főként Kodály lejegyzésein gyakoriak (de a Lajtha-, Veress-támlapokon is feltűnnek) a kottasor fölé (alá) írt ritmusok, akad továbbá példa a magában a főszövegben lejegyzett „*ossiára*” is (kétfelé húzott kottaszárral vagy apróbb-vastagabb kottajelek kombinációjával). E sokféle megoldás egységesítése okvetlenül kívánatosnak tűnt. Ezért pl. a kiadvány az utóbb említett írásmódot mindenütt elkerüli, az apróbb-vastagabb kottajellel, kétfelé húzott kottaszárral jelölt variánsok közül csak egyet tart meg a főszövegben (első strófa dallamában), a többi a variánsok sorában, megfelelő sorszám alatt közli. Ugyancsak a variánsok sorába került a támlapokon csak ritmusjellel jelölt eltérések egy része is. Megmaradtak viszont a hangmagasság nélküli ritmusjelek, ha a lejegyzésből nem derült ki egyértelműen, hogy a ritmusérték-eltérés a főszöveg megfelelő részletének díszítőhangjaival együtt értendő-e vagy sem. Bartók ezt csaknem mindenütt egyértelműen jelölte (hozzátette a ritmusjelekhez az

„apróhangok” jeleit is, vagy odaírta: „apróhangok nélkül”); más lejegyzők (Lajtha, Kodály) támlapjairól azonban hasonló értelmű felvilágosítások gyakran hiányoznak, sőt, a Kodály-támlapok egy részénél az sem dönthető el egyértelműen, hogy a kottasor fölé írt ritmusképlet variánsként értelmezendő-e vagy javításként, a korábbi, elnagyoltabb lejegyzés utólagos pontosításaként. (Végül ismét emlékeztetnünk kell az olvasót a Bartók-féle fonográflejegyzésekkel kapcsolatban korábban mondottakra: a főszöveghez — első strófához — rendelt bonyolult variánshalmazzal rögzített további strófadallamokat a kiadvány gyakran teljes alakban adja közre.)

3.52 A főszövegbe írt utolsó *számok* függetlenül a támlap jelölésmódjától mindig *növekvő sorrendben* haladnak. E tekintetben még Bartók jelölése is esetleges. A revízió során ugyanis Bartók számos új variánst írt rá lejegyzéseire, anélkül azonban, hogy a korábbi számozást ennek megfelelően kiigazította volna. Más lejegyzők (pl. Veress) számok helyett olykor különféle keresztekkel, kettőskeresztekkel, egyéb szimbólumokkal utaltak a variánsokra. A kiadványban ezek helyett is számok állanak.

3.53 A variánsok külön kottasorában (soraiban) az egyes eltérések *strófánként* következnek egymás után. Először tehát az első strófára vonatkozó eltéréseket sorakoztatja fel a kotta (ha pl. a főszöveg — kivételesen — nem az első strófa dallamát adja meg); esetleg az első strófa ismételt részének eltéréseit. (Ez utóbbit római szám — II — jelöli.) Majd a második stb. strófák eltérései következnek. A „2—5 str” jelzés jelentése: a megfelelő variáns a második strófától az ötödikig minden strófában előfordul. Ezzel szemben a „2, 5 str” forma jelzi azt az esetet, amikor az adott variáns csak a második és ötödik strófában fordul elő, a harmadikban, negyedikben nem. A konkrét szövegstrófákhoz kapcsolódó variánsok után „Var” rövidítés hívja fel a figyelmet az általánosabb jellegű (konkrét strófához nem kötött vagy a támlap kottaképe, jelzésmódja alapján egyértelműen nem köthető) eltérésekre.

4. SZÖVEG

4.1 TAGOLÁS, TÖRDELÉS, STRÓFASZÁMOZÁS

Miután Bartók dallamcsoportosítási rendszerében jelentős szerepet játszik a szótag-szám, a szövegek soronkénti tördelésével kapcsolatban általában nem merültek¹ fel problémák. Akad ugyan néhány példa arra, hogy a gyűjtő (lejegyző) 12 szótagú sorokból épülők értelmezett olyan népdalt, amelyet Bartók a 6 szótagúak közé sorolt — ám a közreadásnál végül is mindenütt Bartók elemzését (alkalmasint a rendszerezéssel kifejezett „revízióját”) tekintettük egyedül mérvadónak.

A tagolás nagyobb egységét, a strófabeosztást tekintve már több ellentmondás, hiányosság tapasztalható a támlapokon. A dallam nélkül lejegyzett szövegeket egyes lejegyzők (pl. Veress) olykor mindenfajta strófatagolás nélkül írták a támlapra. Más esetekben a tagolás rendszertelen, esetleges, strófánál jóval nagyobb egységeket választ el (pl. a Vikár-kéziratanyagból másolt szövegek egy részénél). A kiadványban ilyenkor általában be kellett érünk ezzel a tagolatlan — vagy rendszertelenül tagolt — formával; szabályos strófákba a közreadó csak akkor rendezte a sorokat, ha a beosztás teljesen egyértelműnek látszott, azt rokon szövegek (más források) is megerősítették.

A strófák számozásánál ugyancsak akadnak a támlapokon következetlenségek; ezeket is csak indokolt esetben (nyilvánvaló elírásoknál) igazítottuk ki. Ha a támlapról hiányoztak a strófaszámok, de a beosztás egyébként egyértelmű volt, a számozást hallgatólagosan póoltuk.

A szövegsorok — a népzenei kiadványok általános gyakorlatának megfelelően — nagybetűvel kezdődnek. Megelőzheti azonban a nagybetűs kezdőszót valamely nyögéssel („támasztó”) hang, a szöveghez szorosan nem tartozó szótag, indulatszó, felkiáltás. Ezeket kurzív írásmód különbözteti meg és kisbetűsek (a *Hej* kivételével, amit Bartók a sor elején rendszerint nem írt kisbetűvel). Nem kurzivált viszont az indulatszó, ha azt Bartók (illetve a dallam lejegyzője) a szövegsor integráns részének tekintette. Nem kurzív — és nagybetűs — továbbá a sorkezdő „S”, ha nyilvánvalóan kötőszó értékű (ezzel szemben kurzív és kisbetűs a moldvai énekesekre jellemző szövegsorok előtti *sz* és ennek *s* változata).

4.2 ÍRÁSJELEK HASZNÁLATA

Az írásjelek közül következetesen mellőzi a kiadvány a párbeszédes jellegű szövegek egy részénél a támlapokon feltüntetett idézőjeleket vagy sorkezdő gondolatjeleket, valamint a pontosvesszőt. A kérdő-, felkiáltójelet és kettőspontot, ahol a szöveg értelme megkívánta, meghagytuk, illetve kitettük. (Az egységesítést a közreadó szövegtípusonként igyekezett elvégezni; egy-egy balladaszöveg variánsai tehát — amennyire a töredékes, romlott változatok ezt lehetővé tették — közel hasonló interpunkciójúak.) Pont (felkiáltójel, kérdőjel) többnyire a strófa végén áll, a második szövegsort (a strófa felét) rendszerint vessző választja el a további soroktól.

4.3 HELYESÍRÁS

Az egyes szavak helyesírásánál kötelező érvényű szabályokat voltaképp nem lehetett megállapítani. A Bartalus-, Kiss-, Szini-gyűjtemények, egyes támlapok régies *cz* stb. írásmódjának automatikus átírásán kívül közreadói változtatásokra általában csak az alábbi esetekben került sor:

Írógéppel írt szövegeknél egyes hiányzó ékezeteket a közreadó hallgatólagosan póolt (hosszú *i* és *ú* stb.). Olyan támlapok esetében viszont, amelyek írógéppel írt szövegét Bartók (más lejegyző, gyűjtő) kézírással helyenként korrigálta (beírva egyes hiányzó ékezeteket, jeleket) további közreadói kiegészítés (néhány, analógiák alapján bizonyíthatóan hiányzó jel pótlásán kívül) nem történt. Megmaradtak továbbá az általános helyesírási szabályokkal ellenkező rövid *i*-k és *u*-k a kézírással írt szövegek esetében — akkor is, ha feltételezhető volt, hogy a rövid magánhangzós írás nem okvetlenül tájszólásbeli jellegzetességet örökít meg. (Ebből a szempontból főként a Lajtha-lejegyzésekről készült másolatokkal kapcsolatban merülhetnek fel kétségek: feltűnően hiányoznak róluk a hosszú magánhangzók, vesszős ékezetek.)

A szavak közti hiátuskitöltő *j* a kiadványban mindig kurzív.

Bizonyos, önálló dallamhanggal (apróhanggal) hangzó szótagvégző mássalhangzók (pl. *k*, *t*) mellett — a támlap írásmódjától függetlenül — mindig „*ə*”-jel áll. Kivétel néhány zöngés mássalhangzó (*l*, *r*); ezeket ugyanis hasonló helyzetben Bartók lemezlejegyzésein gyakran hagyta „*ə*”-jel nélkül.

A diftongusok alatt „o”-jel áll. E jel elhelyezésénél ugyan elvileg különbséget lehet tenni aszerint, hogy a kettős magánhangzó első vagy második tagja nyomatékosabb-e; a táblapok azonban e tekintetben szinte sohasem adnak egyértelmű információt.

Minden más speciális, tájszólást visszaadó jelet, ékezetet stb. a kiadvány a táblapnak megfelelően közöl, ha csak nem bizonyítható teljes egyértelműséggel, hogy a jelek 1940 októbere után kerültek a táblapra. E tekintetben különösen kényes azoknak a Kodály gyűjtötte dallamoknak az esete, amelyeket az MNT-kötetek közreadtak. Ezek szövege ugyanis gyakran revideált, s gyanítható, hogy a revízióra csak a megfelelő MNT-kötet előkészítésekor került sor. Csakhogy azt Kodály kétségkívül jóváhagyta (ha ugyan nem maga végezte; miután apró jelekről van szó, ezt aligha lehet biztonsággal megállapítani). Ilyen esetekben a kiadvány a revideált szöveget közli, a jegyzetben azonban felhívja a figyelmet rá, hogy a táblapot Bartók talán még revideálatlan szöveggel ismerhette meg és sorolhatta gyűjteményébe.

Ami a különböző ékezetek és jelek jelentését illeti, arról bővebb felvilágosítást a kötet *Jelmagyarázatában* talál az olvasó.

4.4 NEM ÉNEKELT SZÖVEGEK

Az adott népdal szövegéhez szorosan hozzátartozó, de nem énekelt szövegsorokat, szavakat, mondatokat kerek zárójel különbözteti meg az énekelt szövegrészekről. Egyes, a dallamhoz kevésbé szervesen hozzátartozó, de pl. a fonográffelvételen hallható, adatközlőtől származó kommentárok, magyarázatok, „bemondások” a jegyzetbe kerültek. Bizonyos esetekben a szöveg összefüggéseinek megértéséhez szükségesnek látszott a gyűjtő (lejegyző) egyes megjegyzéseit is magában a szövegben közölni; ezeket a kerek zárójelen kívül kurzív írásmód különbözteti meg az adatközlőtől származó szövegektől.

4.5 HIÁNYOS SZÖVEGEK

Számos táblapon a gyűjtő (lejegyző) feleslegesnek ítélte az ismert szöveg részletes lejegyzését, az első strófa vagy néhány sor után csak *stb.*-vel utalt a folytatásra. Erről a jegyzet tájékoztat. Rövidebb szövegek és nyilvánvaló analógiák esetében — szögletes zárójelben, jegyzetbeli magyarázattal — a megfelelő sorokat kiegészítettük.

A sorok — strófák — közti szaggatott vonal hiányzó (vagy lejegyzetlen) szövegrészekre utal.

4.6 SZÖVEGVARIÁNSOK

A kisebb — egy-egy szóra, sorra korlátozódó — szövegvariánsokat a kiadvány a megfelelő szövegrész alatt, ahhoz kapcsos zárójellel kapcsolva közli. Fonográfra is felvett népdal esetében a felső sor általában a fonográffelvétel részlete. Ha azonban a fonográfra vett szövegalak nyilvánvalóan hibás, úgy ennek részletei kerültek a variánsok közé, *fon.* megjelöléssel és magyarázó jegyzettel. Nagyobb, több strófát is átfogó eltéréseknél a kiadvány az összes szövegváltozatot teljes alakban tartalmazza. Nem tekintet-

tük viszont variánsnak a Vikár-kéziratanyagból a támlapokra gépelt szövegeknek azokat a részleteit, amelyek legfeljebb egy-egy hangzóban tértek el a Bartók által a támlapra jegyzett szövegalaktól.

5. JEGYZETEK

A jegyzeteket a kiadvány sajátos rendszer szerint veszi sorra. Ez a következő:

1. Forrásleírás
2. Bartók rendező munkájával kapcsolatos megjegyzések
3. Publikációk felsorolása
4. Általános jellegű, az adott dallam egészére vonatkozó megjegyzések
5. Az adatokra vonatkozó megjegyzések
6. A kottában vagy a kottanélküli szövegstrófákban egy-két-három csillaggal, kereszttel vagy x-el megjelölt részletre közvetlenül vonatkozó megjegyzések.

A felsorolt jegyzetegységeket gondolatjel választja el egymástól. A támlapon olvasható (gyűjtőtől, lejegyzőtől származó) megjegyzéseket dőlt betűs szedés különbözteti meg a közreadói kommentároktól. E gyűjtői-lejegyzői, sokszor hevenyészve fogalmazott, erősen rövidítve írt megjegyzések visszaadásánál a szöveg érthetősége időnként megkövetelt bizonyos közreadói kiegészítéseket-változtatásokat. Közülük a jelentéktlenebbeket (pl. a hiányzó névelő pótlását, egy-egy rövidítésnek az adott kontextusban nyilvánvaló feloldását stb.) *nem* különbözteti meg a betűtípus.

Ha a jegyzet más értelmű tájékoztatást nem ad, a dőlt betűvel szedett megjegyzés a forrásleírásnál megjelölt kéz írásával maradt ránk (tehát adott esetben a másoló kézírásával).

5.1 FORRÁSLEÍRÁS

A támlap jellegének leírásánál nem törekedtünk részletező ismertetésre. Gyakorlatilag minden támlapon többféle kézírás olvasható (hiszen a rendezéssel kapcsolatos jegyzetek egy részét bizonyosan Bartók jegyezte fel), ezt újból és újból aprólékosan leírni értelmetlen lett volna. Nem tettünk továbbá különbséget az indigós másolatok és az első példányok közt, hiszen az, hogy Bartók gyűjteményébe végül is melyik példány került, aligha tartozik a legfontosabb kérdések közé. Nem tesz kísérletet a kiadvány a másolók írásának „azonosítására”, a másolók megnevezésére sem, kivéve, ha a másoló Bartók első felesége, Ziegler Márta, illetve olyan személy, aki viszonylag gyakran mint gyűjtő is szerepel (pl. Kerényi György vagy Molnár Antal).

A jegyzetnek ez a rovata adja meg a fontosabb kiegészítések forrásait (pl. a megfelelő Vikár-füzet adatait); a Bartalus-gyűjteményből vett dallamok esetében pedig ez a rovat tájékoztat azokról a további szövegekről, amelyek publikálásától eltekintettünk (vö. a 48. oldalon mondottakkal).

5.2 A RENDSZEREZÉSSEL KAPCSOLATOS JEGYZETEK

A bartóki rendszerező munka dokumentumainak fenntartott jegyzetrovat élén a különféle jelzetek állnak:

— az ún. P-szám vagy Kol-szám,

- a régi jelzet vagy jelzetek, illetve
- a régi jelzetre vonatkozó utalások („1046a-hoz”).

Több régi jelzet esetében az első a feltehetően legkorábbi, vagyis a sorrend kronologikus. A jelzetek után „Bartók:” megjelölés hívja fel a figyelmet további, rendszerezéssel kapcsolatos vagy kapcsolatba hozható megjegyzésekre. Közülük *elhagytuk* az alábbiakat:

- minden olyan információt, amely az adott dallam végleges beosztásából amúgy is egyértelmű. Tehát a szótagszám- és ambitus-megjelölést, a *parl.* megjegyzést (ha a dallamot Bartók valóban a parlandók közé osztotta), a különféle ritmusképleteket és így tovább,

- a *pent.* (pentaton) megjegyzést, ha a dallamnak Bartók P-számot is adott,

- A CI (CII stb.) jegyzetet, ha a végleges beosztásnál A osztályba tett támlapon a korábbi CI (CII stb.)-nek megfelelő régi jelzet is található.

Közzöltük viszont mindezeket a jegyzeteket, ha

- másfajta, velük azonos információértékű jelzés (P-szám, régi szám stb.) nem volt a támlapon,

- a végleges beosztással nem egyeztek maradéktalanul, azaz a rendezés valamely korábbi fázisáról tájékoztattak.

5.3 PUBLIKÁCIÓK

A **Publ** rövidítéssel kezdődő rovatban azokat a kiadványokat soroltuk fel, amelyekben az adott dallam valamilyen formában (alkalmasint egyszerűbb lejegyzésben — ezt sehol sem jelöljük) megjelent. Ez a felsorolás természetesen csak tájékoztató jellegű, a nagyobb, tudományos vagy történeti szempontból jelentősebb munkákra korlátozódik.¹²

A római számok a megfelelő kötet számát, a kettőspont utáni arab számok a dallamnak az adott kötetben való sorszámát jelentik. A BÖI- és Essays-kötetnél a kerek zárójelbe tett szám a megfelelő cikknek, tanulmánynak a kötetben való száma. A Vargyas-gyűjteményben 0-val kezdődő számok különböztetik meg a kötet példatárának dallamait az értekezés szövegéhez szorosan hozzátartozó dallampéldáktól. A Kodály—Vargyas kötet bevezető tanulmányában (azaz voltaképp a Kodály-tanulmányban) példaként közölt dallamok számozatlanok, ezekre lapszámmal utalunk.

5.4 ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A népdal egészére vonatkozó általános jegyzetek rendszerint a melódia vagy szöveg valamilyen alkalomhoz való kötöttségéről adnak hosszabb-rövidebb tájékoztatást. Így pl. arról, hogy a népdal a lakodalmások közé tartozik, aratódal stb. Az ilyen típusú megjegyzések — a dokumentumközlés természeténél fogva — kiadványunkban soha nem származhatnak a közreadótól. A rövidítéseket azonban a közreadó — nyilvánvaló eseteknél hallgatólágosan — feloldotta (a „lakzis”, „lakod.” formákat egységesen „lakodalmas”-sá változtatta és így tovább).

¹² Ezek: BÖI, Domokos 1931, Domokos 1941, Domokos—Rajeczky, EMN, Essays, Kodály—Vargyas, Lampert, MND, MNT, SN, Vargyas.

5.5 AZ ADATOKRA VONATKOZÓ JEGYZETEK

5.51 A **Fon** rovatba a fonográffelvétellel kapcsolatos, általában a fonográfhenger állapotára, a hengerre felvett strófák számára vonatkozó — lejegyzőktől származó — jegyzetek kerültek. Pl.: „penészes henger”, „1—3 str.” (a „vsz.” — versszak — rövidítést mindig „str.”-ra változtattuk).

5.52 A **H** rovat tájékoztat a gyűjtés tényleges helyszínéről, ha az nem azonos az adatközlőnek a kottasorok felett megadott lakóhelyével (l. ezzel kapcsolatban még a 2.2 pontot!).

5.53 Az **Ak** rovatba kerültek az adatközlő foglalkozásával, származásával kapcsolatos megjegyzések (pl.: juhász, cigány stb., l. a 2.35 pontot). E rovat tájékoztat arról, hogy a kötetben milyen más dallam — dallamok — található(k) még ugyanattól az adatközlőtől (a zárójelben → jel után ezeknek a dallamoknak a jelzete olvasható — az A, B, C osztályjelzést itt elhagytuk). Ide kerültek továbbá az adatközlőnek a fonográfhengeren megörökített „bemondásai” (idézőjelben és dőlt betűs szedéssel), valamint a dallamra, szövegre (pl. a dallam ismertségére) vonatkozó, nyilvánvalóan az adatközlőtől származó egyéb információk.

5.54 A **Gy** rovat a gyűjtő személyére vonatkozó megjegyzéseket közli.

5.55 A **D** rovat tájékoztat az adott dallam gyűjtésének nem bizonyítható, csak hozzávetőleg meghatározható időpontjáról; a közreadó által kiegészített dátumok esetében a kiegészítést vagy pontosítást alapjául szolgáló dokumentumról, kiadványról vagy más támlapról (amennyiben ezt a forrást a legelső rovat nem nevezi meg, mint pl. olykor a Vikár-gyűjtések esetében).

5.56 Az **L** rovat bevezetését csak kivételes esetek tették szükségessé. Ha a támlap írásképe alapján a lejegyző személye csak gyanítható volt, a megfelelő név ide került. Minden megjegyzés nélkül Bartók lejegyzésének tekintettük azokat a támlapokat, amelyek Ziegler Márta vagy Kerényi György kézírásában maradtak ránk (kivéve természetesen azokat, amelyeket eleve Kerényi — vagy kivételképp Ziegler Márta — gyűjtött). Bartók-lejegyzéseknek tekintettük továbbá azokat az eredetileg Kereszty István által lejegyzett dallamokat is, amelyek lejegyzését Bartók revideálta, átalakította. (Ezek a revíziók többnyire igen mélyrehatóak.) Végül megjegyzendő, hogy a GR—F felvételek esetében a lejegyző személye nem mindig tisztázható egyértelműen. E sorozat nagyobb részét Bartók, egy részét viszont Kodály jegyezte le.¹³

5.57 A **Kad** rovat a támlapon olvasható, a kadenciára közvetlenül vonatkozó megjegyzések mellett a négy-nél több soros dallamok esetében a *tényleges* kadenciarendet tünteti fel, illetve kivételes esetben bizonyos értelmezési változatokra hívja fel a figyelmet (l. erről még a 2.7 pontnál mondottakat).

¹³ A lejegyzések ortográfiája alapján Somfai László feltételezi, hogy az 1., 2. és 4. lemez dallamait Bartók, a 3. lemez dallamait Kodály jegyezte le. A kiadványban ezt a hipotézist fogadtuk el.

5.58 A dallam (kotta) és a szöveg részleteire közvetlenül vonatkozó jegyzetekre a megfelelő résznél kitett egy—három csillag (*), kereszt (+) vagy x (szükség esetén 4 vagy több x utal. Az ilyen jegyzetek lehetnek gyűjtői-lejegyzői megjegyzések, származhatnak Bartóktól és lehetnek közreadói jegyzetek. A támlapon eredetileg olvasható jegyzeteket kurzív írásmód különbözteti meg a közreadói jegyzetektől (l. ezzel kapcsolatban az 5. pontnál mondottakat). Amennyiben szükség volt rá, szögletes zárójelben jeleztük, hogy az adott megjegyzés kinek a kézírásában olvasható (ez történt pl. olyan esetekben, amikor Bartók egy nem maga gyűjtötte-lejegyezte dallam támlapjára írt valamilyen megjegyzést). Magától értetődően nem közli kiadványunk az 1940 októbere után a támlapokra írt megjegyzéseket (amennyiben bizonyítható, hogy 1940 októbere után kerültek a támlapokra).

III. A DALLAMCSOPORTOSÍTÁSI RENDSZER FELÉPÍTÉSE

I.

A Magyar Népdalok Egyetemes Gyűjteményének több mint tizenhárom és félezer dallamát — az 1938-ig gyűjtött strófikus magyar népdalokat — Bartók Béla három osztályba sorolta, az alábbi szempontok alapján:

— Az A osztályba különítette el azokat a négysoros, *izometrikus* (azonos szótagszámú sorokból felépülő) dallamokat, amelyeknek nem architektonikus a szerkezetük (lényegében ide kerültek az „ősibbnek” nevezhető, gyakran pentaton hangkészletű, ereszkedő dallamvonalú magyar népdalok).

— A B osztályba tette az *architektonikus* (kupolázó) szerkezetű négysoros (vagy négysoros strófa származékként értelmezhető) dallamokat, az ún. *új stílus* dallamait (ezekre jellemző a kezdő- és záró sor bizonyos megfelelése: a záró sor legalább hangfekvésében a kezdő sorra rimel, de gyakran motivikusan is azonos vele; a belső sorok közül pedig legalább az egyik magasabb járású).

— A C osztályba sorolta végül a *heterometrikus* strófájú, nem architektonikus szerkezetű dallamokat, valamint a nem négysorosakat (döntő részben ez az osztály foglalja magában a Bartók véleménye szerint idegen hatásokat mutató, idegen eredetű dallamokat).

II.

Az osztályozás második szintjén a dallamok mindenekelőtt aszerint alkotnak alosztályokat, hogy *alkalmazkodó* vagy *nem alkalmazkodó* ritmusúak-e. Bartók a ritmusalkalmazkodás jelenségét — a hosszú és rövid szótagokhoz alkalmazkodó „pontosított ritmust” — többé-kevésbé magyar jellegzetességnek, de viszonylag újabb keletűnek tekintette. Ennek megfelelően:

Az A osztályban a *nem alkalmazkodó* ritmusú dallamokat sorolta az első helyre (mint „ősibbeket”, az evolúciós láncban előbbrevalókat), a C-ben pedig éppen megfordítva, az *alkalmazkodó* ritmusúakat (mint az idegen hatásokat mutató anyag legmagyarosabb — leginkább elmagyarosodott — részét).

A B osztály nem oszlik alosztályokra, miután az új stílusú dallamanyagban gyakorlatilag nincsenek nem alkalmazkodó ritmusú dallamok, erre az anyagra általában jellemző a ritmusalkalmazkodás.

A C osztály végén — mintegy az egész rendszer függelékeként — két további alosztályt alkotnak a magyar népzeneben meglehetősen ritka *nem négysoros* dallamok.

A teljes osztály/alosztály sorrend tehát a következő:

A I	izometrikus, négysoros, nem architektonikus szerkezetű, <i>nem alkalmazkodó</i> ritmusú dallamok
A II	izometrikus, négysoros, nem architektonikus szerkezetű, <i>alkalmazkodó</i> ritmusú dallamok
B	új stílusú dallamok
C I	heterometrikus, nem architektonikus szerkezetű, <i>alkalmazkodó</i> ritmusú, négy (vagy több) sorból álló dallamok
C II	herometrikus, nem architektonikus szerkezetű, <i>nem alkalmazkodó</i> ritmusú, négy (vagy több) sorból álló dallamok
C III	háromsoros dallamok
C IV	kétsoros dallamok

III.

Az alosztályok anyagának további felosztásánál — a C I és C II alosztályt kivéve — a döntő szempont a sorok *szótagszáma*: az egyes csoportok a *növekvő szótagszám elve* alapján követik egymást. Azokban az osztályokban, amelyekben izo- és heterometrikus dallamok egyaránt vannak (B, C III, C IV), a sorrendet az első sor szótagszáma, majd a második, harmadik stb. soré dönti el (pl. 6, 6, 6, 6 előbbrevaló, mint 6, 6, 7, 7; illetve 7, 11, 7, 11 előbbrevaló mint 8, 5, 8, 5 stb.).

A C I és C II alosztályban a szótagszám elvű felosztást még megelőzi egy sajátosság csoportosítás, amely a *rövidebb és hosszabb sorok* viszonyát, arányát veszi figyelembe. Bartók e heterometrikus versszak típusok felépítését a „zZ” szimbólumokkal szemléltette. Kis „z”-t használt a mindenkor rövidebb, nagy „Z”-t a hosszabb sor jelölésére, „z + z”, ill. „Z + Z” jelzésekkel ábrázolta a kettőzött (osztott) sorokat („z, z, Z, z” tehát olyan versszakot jelent például, amely 5, 5, 8, 5 szótagú sorokból áll; „Z, Z, z + z, Z” pedig olyan versszakot, amelynek egyes sorai pl. 8, 8, 6 + 6, 8 szótagúak). Azokat a versszak típusokat, amelyekben kettőnél többféle szótagszám is előfordul, a „zZ” jelzés helyett Bartók a b-c-d betűkkel jelölte. E szabály alól azonban kivétel a „Z, Z, z + z, z_L”, ill. „Z, Z, z + z, z^L” jelzésű csoport. Ezeknél ugyanis az utolsó sor szótagszáma nem feltétlenül azonos valamelyik megelőző soréval; a „z_L” rendszerint valamivel rövidebb sort jelent, mint a „z” (pl. 10, 10, 7 + 7, 6) és a „z^L” rendszerint valamivel hosszabbat, mint „Z” (pl. 7, 7, 6 + 6, 9).

A versszak típusok sorrendjét Bartók részben bizonyos mechanikus szempontok (egyszerűbb, kevesebb fajta elemből összetevődő strófáktól a bonyolultabbak felé haladás,

ellentétpárok egymás mellé állítása stb.), részben egyéb megfontolások alapján, az anyag sajátosságainak (pl. egyes típusok elterjedtségének) figyelembevételével a következőképpen állapította meg:

1.	z	z	Z	z
2.	Z	Z	z	Z
3.	Z	Z	z	z
4.	z	z	Z	Z
5.	Z	z	Z	z
6.	z	Z	z	Z
6bis	Z	z	z	Z
7.	Z	z	z	z
8.	z	Z	Z	Z
9.	z	z	z	Z
10.	Z	Z	Z	z
11.	Z	Z	Z+Z	Z
12.	Z+Z	z	Z+Z	z
	Z+Z	Z	Z+Z	Z
	z+z	Z	z+z	Z
13.	z	z	Z+Z	z
14.	Z	Z	z+z	Z
15.	Z	Z	z+z	z _L
16.	Z	Z	z+z	z _L
17.	a	a	b	c
18.	a	a	b	c+c
	a	a	b+b	c+c
19.	a+a	a+a	b	c
20.	a	b	c	c
21.	a	b	a	c
21bis	a	b	b	c
22.	a	b	c	b
23.	a	b	c	d
24.	különféle, fentebb nem szereplő strófák, kettőzött sorokkal			

(A C I alosztály anyagában nincs dallampélda a 7., 10., 18., 20., valamint a 6bis és 21bis jelzésű típusra; a C II-ben pedig a 19. versszak típusra).

IV.

Azonos versszak típus és szótagszám esetén az osztályozás *ritmikai sajátosságok* szerint — a kötetünkben hasonlóan bemutatott — *részletes ritmustáblázatnak* megfelelően történik.

E táblázat az A osztályban (A I és A II alosztályban) egy-egy szótagszámcsoporton belül a *parlando* dallamokat veszi az első helyre (ha olyanok egyáltalán akadnak az adott csoportban), majd a *tempo giusto* ritmusúak közül előbb az *izoritmikus*akat (amelyekben tehát minden sor ritmusa azonos), végül a *heteroritmikus*akat.

A B osztályban a parlando, mint önálló alcsoport elmarad, az izo- és heteroritmusú dallamok csoportja mellé társul viszont a heterometrikusak alcsoportja.

A C I és C II a rendszerezésnek ezen a szintjén egyszerűbb, miután itt csak heterometrikus strófák szerepelnek;

A C III és C IV bonyolultabb, amennyiben ezekben az alosztályokban parlando, izo- és heteroritmika, valamint heterometrika egyaránt előfordul.

Az A I, A II és C III heteroritmikus dallamainál a rendezés előbb a különböző ritmusú sorok strófában való elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát, arányát veszi tekintetbe, az alábbi szisztéma szerint (az azonos betűk azonos ritmusképletű sort jelentenek):

a	a	b	a
a	a	a	b
a	b	b	b
a	a	b	b
a	b	a	b
„tót szűk” ¹			
a	a	b	c
a	b	a	c
a	b	c	b
a	b	c	c

A B osztályban és C IV alosztályban a rendezésnek ez a szintje kimarad: ahogy a többi alcsoportnál, a heteroritmikus dallamokénál is rögtön a ritmusképletek szerinti osztályozás következik. Ami a ritmusképletek egymásutánjának logikáját illeti, a sorbarendezés világosan felismerhető elve az *egyszerűtől az összetett felé haladás*, ahogy maga Bartók a szerb-horvát gyűjtemény² előszavában megfogalmazta, a „természetesebb” és „gyakoribb” struktúrák — „more natural or frequent structures” — megelőzik a bonyolultabbakat.

V.

Az azonos ritmusképlet alá sorolt dallamok közt a további sorrendet a kadenciák döntik el, mégpedig legelőször is a *középkadencia* (a második sor kadenciája), majd az első, végül a harmadik soré. A haladás iránya itt is az emelkedés. Vagyis pl. $\boxed{1} \boxed{1} \boxed{1}$ után következik $\boxed{1} \boxed{1} \boxed{2}$; $\boxed{5} \boxed{1} \boxed{1}$ előbbrevaló, mint $\boxed{1} \boxed{5} \boxed{1}$ és így tovább. Abban az esetben, ha két dallam (dallamtípus) még a kadenciában is egyezést mutat, a sorrendet az ambitus határozza meg: előbbre kerül az, amelyiknek legsós hangja mélyebb, ill. amelyiknek hangterjedelme szűkebb.

¹ A szlovák népzeneben gyakori ritmusszűkülés jelenségét mutató dallamok.

² Béla Bartók-Albert B. Lord, *Serbo-Croatian Folk Songs* (New York, 1951). Vö. Béla Bartók, *Yugoslavian Folk Music*. Ed. by Benjamin Suchoff (State University of New York Press, Albany, 1978).

A rendszer legalsó szintje végül a *variáns csoportoké*. Szigorúan logikailag a sokféle szempont alapján elrendezett, osztályozott-csoportosított anyag variáncscsoportokká való összefogása az utolsó lépés.

Valójában Bartók éppen ezzel kezdte a rendezés munkáját: legelőször is egymás mellé tette a közel rokon dallamokat, s a továbbiakban az így létrehozott variáncscsoportokkal mint egységekkel dolgozott.

Miután pedig annak megítélésekor, hogy mi számít variánsnak, adott esetben Bartók a dallamvonalbeli egyezést fontosabbnak tartotta, mint pl. a szótagszámbelit vagy a kandenciákét, előfordulhat, hogy a rendezésnek ez a legalsóbb szintje bizonyos mértékig ellentmond a többinek: alacsony szótagszámú dallamok csoportjában variánsként megjelenhet egy magasabb szótagszámú és így tovább.

A variáncscsoportokon belül az egyes dallamok a-b-c stb. betűjelű sorrendje nem tükröz olyan következetes elveket, mint a tulajdonképpeni osztályozás. Elképzelhető, hogy Bartók, ha személyes irányítása alatt folyik a dallamok nyomtatásra való lemásolása, a végső beosztáson itt még módosított volna.

IV. BARTÓK RITMUSTÁBLÁZATAI

Bartók ritmusképlet-rendszerének háromféle változata maradt fenn. A *legkorábbi* — autográf — verzió a B és C osztályhoz tartozó strófa- és ritmusképleteket sorakoztatja fel, kissé vázlatosnak tűnő formában és még messzemenően nem a végleges szisztéma szerint (a C osztályban például a kézirat még két római számmal jelölt alosztályt különböztet meg, ugyanúgy, ahogy *A magyar népdal* rendszere).

A *második* változat eredetileg az előző tisztázatának készült (Bartók kéziratáról a képleteket Rácz Ilona másolta át). Utóbb aztán Bartók ezt a példányt használta fel az újfajta, átalakított rendszer kidolgozásához. Egyrészt a régi C I és C II alosztályok ritmusképleteihez hozzátoldotta a régi A megfelelő képleteit (nem kizárt, bár nem valószínű, hogy a régi A osztályról is volt annak idején valamilyen részletes táblázata, amely azóta elveszett vagy lappang). Másrészt a volt C II és C IV (új A II és C I) közé helyezte a B osztály dallamainak ritmusképleteit tartalmazó lapokat, illetve további sorrendcseréket, toldásokat-kiegészítéseket hajtott végre — a munka menetét a papírivek és -lapok elrendezése, összefüggései, a ragasztások stb. alapján elég jól lehet rekonstruálni. A javított táblázat végül olyannyira nehezen áttekinthetővé vált, hogy szükségesnek látszott egy újabb tisztázás. Ezt megint Rácz Ilona kezdte el; amint a címlap feljegyzéséből megtudjuk, Bartók jelenlétében a másolással a B osztály 14 szótagos dallamainak képleteiig jutott, majd Kodály felszólítására folytatta és fejezte be a munkát.

Kötetünkben e harmadik — végleges — verziót fakszimile formában közöljük. A papírfajtákat (-méreteket) tekintve ez a kézirat három részre tagolódik. Egy félbehajtogatott ívekből összeállított „füzet” tartalmazza a teljes A és B osztály valamint a C I és C II alosztály képleteit (egy lap mérete kisebb ingadozásokkal 210 × 340 mm). Másfajta papíron olvasható a C III alosztály képletsora (210 × 296 mm), és megint máson — kockás lapokon — a C IV-é (200 × 296 mm). Az írás alaprétege tintás, de olykor megjelennek, a C osztálytól pedig elszaporodnak ceruzás ritmusképlet-kiegészítések is. (Ezeknél a részeknél Rácz Ilona először, úgy tűnik elegendőnek tartotta a strófa-képletek szótagszámokkal való jelölését, s csak később írta oda a konkrét ritmusképleteket.) A képletek mellé egy darabig Rácz Ilona ceruzával feljegyezte a megfelelő dallamok, ill. dallamtípusok számát. A ceruzával (néha piros vagy kék ceruzával) a képletek mellé írt szóbeli megjegyzések túlnyomó többsége Kodálytól származik. Kivétel e tekintetben:

— a címlap, amelyen felül Bartók, alatta Kodály, alul Rácz Ilona írása olvasható,

— a régi és új rendszer felépítését összevető két gépelt táblázatlap, amelyeken Kodályé mellett oldalt mindkettőn Járdányi Pál kézjegye látszik, ezen kívül az „a” jelzésű lapon Rácz Ilona kézírása (a C I jelzés fölött) és Kerényi György megjegyzése (? — l. „Fel-cse-rélni”) található,

— a 6. lap, amelyre a „törölve, javítva” szavakat Bartók,

— a 12. (és 41.) lap, amelyre a „pontozások” szót valószínűleg Kerényi György írta fel.

Vedlegg til minnesbrevet.

Trykstedet hieldes op B 14-10.

Adressen er B. Christensen,
København, Vestergade 14.
Til. R. 2.

1384 underskrevet

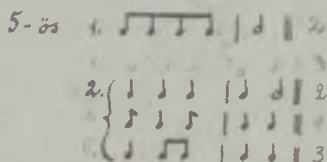
3. 11. 1900. 12. 1900.

6. 6. 1900.

Új csoportosítás.	Régi csoportosítás.
A I. <i>parf. e, nem all.</i>	/ C I. + <u>C V.</u> + A. egy része./
A II. <i>alkalm.</i>	/ C II. + A. egy része./
B.	/ B. /
C I. <i>alkalm.</i>	/ C IV. /
C II. <i>nem alkalm.</i>	/ C III. /
C I. és C II. alcsoportja:	/ A volt C I. és C II. alcsoportja: /
1. z, z, Z, Z, III. <i>hosszú</i>	IV. /6./
2. Z, Z, z, z, <i>mindkét</i>	/7./
3. Z, Z, z, z, I II <i>hosszú</i>	/8./
4. z, z, Z, Z, <i>mindkét</i>	/9./
5. Z, z, Z, z, I <i>hosszú</i>	/10./
6. z, Z, z, Z, <i>mindkét</i>	/11./
7. Z, z, z, z, I <i>hosszú</i>	/12./
8. z, Z, Z, Z, I <i>hosszú</i>	/13./
9. z, z, z, Z, IV <i>hosszú</i>	/14./
10. Z, Z, Z, z, II <i>hosszú</i>	/15./
11. Z, Z, Z+Z, Z, 5 sor!	/1./
12. $\begin{cases} Z+Z, z, Z+Z, z, \\ Z+Z, Z, Z+Z, Z, \\ z+Z, Z, z+Z, Z, \end{cases}$ 6 sor	/5./
13. z, z, Z+Z, z, 5 sor	/2./
14. Z, Z, z+Z, Z, 5 sor	/3./
15. Z, Z, z+Z, z, 5 sor	/4./
16. Z, Z, z+Z, z, 5 sor	/4a./
17. a, a, b, c,	(16.) $\left\{ \begin{array}{l} a. \\ a/1. \\ a/2. \\ b. \\ c. \\ - \\ d. \\ e. \\ f. \end{array} \right.$
18. /új/, csak C II.-ben: a, a, b, c, /c, vagy b, c, kettős sor! /	
19. /új/, csak C I.-ben: a+a, a+a, b, c,	
20. a, b, c, c,	
21. a, b, a, c,	
21 bis. a, b, b, c, /csak C II.-ben./	
22. a, b, c, b,	
23. a, b, c, d,	
24. kettős sorral, de 11.-16. tól eltérően.	
C III. 3 sor	/ C VII. /
C IV. 2 sor	/ C VI. /

Új csoportosítás.	Régi csoportosítás.
A I. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/ C I. + C V. + A. egy részec./
A II. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/ C II. + A. egy részec./
B.	/ B. /
C I. <i>Whittem: pontos / Kálmár</i>	/ C IV. /
C II. <i>Whittem: pontos / Kálmár</i>	/ C III. /
C I. és C II. alcsoportja:	/ volt C III és C III alcsoportja,
1. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/6./
2. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/7./
3. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/8./
4. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/9./
5. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/10./
6. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/11./
7. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/12./
8. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/13./
9. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/14./
10. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/15./
11. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/1./
12. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/5./
13. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/2./
14. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/3./
15. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/4./
16. <i>12m talabó / Kálmár</i>	/4a./
17. <i>12m talabó / Kálmár</i>	a.
18. <i>12m talabó / Kálmár</i>	a/1.
19. <i>12m talabó / Kálmár</i>	a/2.
20. <i>12m talabó / Kálmár</i>	b.
21. <i>12m talabó / Kálmár</i>	c.
22. <i>12m talabó / Kálmár</i>	-
23. <i>12m talabó / Kálmár</i>	d.
24. <i>12m talabó / Kálmár</i>	e.
C III. <i>3aor</i>	/ C VII. /
C IV. <i>3aor</i>	/ C VI. /

A I (C I.)

heteroritm.

a b a b 1. *midel*
tot. 1.

6-ös 14-131.

parlando

t. giusto 132-

ahaa is Kiveltö? ritm. tipus?
mit nem aranyat.

isoritm. 1. 132-144

2. 145-147

3. 148-150

4. 151-153

5. 154-156

6. 157-159

7. 160-162

8. 163-165

9. 166-168

10. 169-171

(1.)

szólás 100-100. 100.

11. 201-202 201 Leipzig

12. 203-

13. 204.

14. 205-210 5

244

a a b a

1. 8
2. 6
3. 5
4. 4
5. 4
6. 4
7. 4
8. 4
9. 6

a a a b
 1. (♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1
 2. ♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1
 3. ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ | ♩ ♩ || 4
 4. ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ | ♩ ♩ || 2
 5. (♩ ♩ | ♩ || ♩ | ♩ ♩ || 1
 6. ♩ ♩ | ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ ||

a b b b 1. ת. ת. || א. | י. || א. (Palm)

a a b b

1. a | a | b | b | 1
2. a | a | b | b | 3
3. a | a | b | b | 1
4. a | a | b | b | 1
5. a | a | b | b | 1

a b a b

1. a | b | a | b | 3
2. a | b | a | b | 3
3. a | b | a | b | 1
4. a | b | a | b | 3
5. a | b | a | b | 2

6. a | b | a | b | 2
7. a | b | a | b | 1
8. a | b | a | b | 2

9. a | b | a | b | 2
10. a | b | a | b | 1
11. a | b | a | b | 2

12. a | b | a | b | 2
13. a | b | a | b | 1
14. a | b | a | b | 2

15. a | b | a | b | 3

16. a | b | a | b | 1

17. a | b | a | b | 3

tot niki.

1. a | b | a | b | 4
2. a | b | a | b | 1

a a b c 1. 5 | 2 2 || 2 2 | 5 || 1 1 | 7 2 | 4 || 2

2. ת | ת || ת | ת || ט | ת ||

1||ג||ח||ט||י||יא||יב||יג||יד||טו||טז||יז||יח||יט||כ||כא||כב||כג||כד||כה||כו||כז||כח||כט||ל||

4.

〃 〃 〃 〃
 〃 〃 〃 〃

5. ת נ ו ת || ג | ז | י | נ | נ | ת .

1. אנו נתונות לתנועתנו

a b a c 1. $\sharp | \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} |$

2. || ג | ג | ג || ג | ג | ג || ג | ג | ג || ג | ג | ג ||

a b e b 1. $\dot{2} | \dot{2} \dot{2} || \dot{2} \dot{2} | \text{♪} \dot{2} | \dot{2} || \dot{2} \dot{2} | \dot{2} ||$

2. ת | ת | נ || ג | נ | נ || ת || ת | נ | ת .

3. א || ת | ת || ג | ג || ת | ת || ג | ג || ת | ת || ג | ג ||

a b c e 1. d | g | f || ת | ת | ת || ת | ת | ת

א ו ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

4||ת|נ|ת|ג|ז||ט||ת|ג|ת. 3.

7-20

isovites.

1. ♀ | ♫ | ♫ || 35

2. $\text{C}_2\text{H}_5\text{Br}$ | $\text{C}_2\text{H}_5\text{Br}$ || 4

3. ת | ת | ת | ת

4. 1 5 1 5 | 1 5 1. # 2

5. 8 | 5 3 5 || 2

8-as

isoritm.

1. $\text{♩} | \text{♩} || 13$ 2. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} || 18$ 3. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} || 1$ 4. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} ||$ 5. $\left\{ \begin{array}{l} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} || 1 \\ \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} || 1 \end{array} \right\}$ 6. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} || 15$ 7. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} || 1$ 8. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} || 1$ 9. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || 30$ 10. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || 3$ 11. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$ 12. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || 1$ 13. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || 32$ 14. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || 8$ 15. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || 1$ 16. $\left\{ \begin{array}{l} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \\ \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \end{array} \right\} 8$ 17. $\left\{ \begin{array}{l} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \\ \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \end{array} \right\} 2$

heterovirus.

a a b a

א||ט||ו||נ||ת||ו||נ||ת||ג||

2. $\sigma \mid \tau \mid \mid \sigma \mid \sigma \mid 13$

3. $\delta \mid \eta \mid \delta \parallel \delta \mid \delta \mid \delta \mid \delta \parallel 2$

4. ♯ | ת | ג | ד || ג | ג | ג | ג | ת | ג || 5

5. $\frac{1}{2} \frac{1}{2} | \frac{1}{2} \frac{1}{2} | \sqrt{\frac{1}{2}} \frac{1}{2} | \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2} | \frac{1}{2} \frac{1}{2} | \frac{1}{2} \frac{1}{2} | \frac{1}{2} \frac{1}{2} ||$

6. ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ || ♯ | ♯ || ♯

7. 8 | ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ ♪ ||

8. $\text{||} \dot{\bar{A}} \quad \text{||} \dot{\bar{B}} \quad \text{||} \dot{\bar{C}} \quad \text{||} \dot{\bar{D}} \quad \text{||}$

a a a b

1. ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ♭ ♭ || ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ♭ ♭ ||

2.

3.

a b b b

1. ♩ | ♪ ♪ | ♩ || ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

2. ♩ | ♩ | ♩ || ♩ | ♩ | ♩ | ♩ || ^

3. ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ || ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ || 4

a a b b

1. ♩ | ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ || 2.

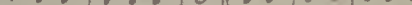
2. $\sigma \mid \sigma \parallel \sigma \mid \text{tr} \mid \sigma \parallel \uparrow$

3. 5 | 5 || 5 | 4 4 | 4 4 || 2

4. ♀ | ♀ || ♀ ♀ | ♀ | ♀ ♀ || 1

5. $\text{♩} \mid \text{♩} \parallel \text{♩} \text{♩} \mid \text{♩} \text{♩} \mid \text{♩} \text{♩} \text{♩} \parallel \text{♩}$

7.

8.

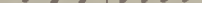
9. $\sqrt[3]{\frac{1}{5}}$ | $\frac{1}{2}$ | $\frac{1}{3}$ || $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ || 1

10 $\sqrt{3}$ 5 | 7 | 6 || 2 | 7 | 6 || 2

14. ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ || ³♯ | ♪ ♪ | ♪ || 2.

12.

1. ♪ | ♪ || ♪ | ♪ ♪ | ♪ || 3

2.

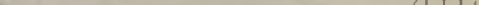
3.

4.

1. ♪ | ♪ | ♪ | ♪ | ♪ | 2

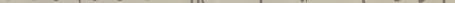
2. ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ | 1

3.

1.

2. ♩'♩ || ♪♪ | ♪♪ | ♪♪ | ♪|| ♪♪ ♪♪ | ♪♪ | ♪♪

3. ♯ ♯ || ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ || ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ ||

4.

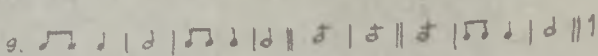
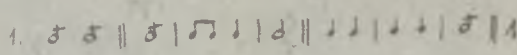
5. ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ || ♪ | ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ || 1

6. 1 1 1 1 | 2 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 2 | 1 1 | 1 || 1

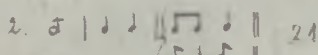
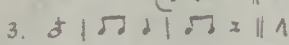
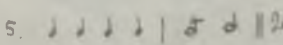
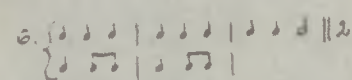
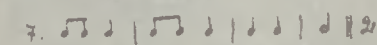
[illegible]

8. folgt. 9. 10.

4I

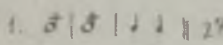
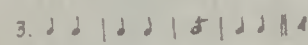
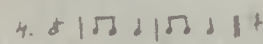
8. 1
9. 1
- a b c b 1. 1
2. 1
3. 1
4. 1

9-es.

1. 1
2. 24
3. 1
4. 1
5. 2
6. 2
7. 2

10-es

ironbm.

1. 28
2. 2
3. 1
4. 1
5. 14

6. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
7. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
8. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
9. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
10. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
11. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
12. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
13. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
 $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$

heteronim.

- a a b a 1. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
2. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
- a a b b 1. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
- a a b c 1. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$

11-es.

part. helyesen szabályozni. Góndolattal és szellemi erővel kell dolgozni.

t. gusto

isotism.

1. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
2. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
3. $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
4. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$
5. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$

11 - 12 13 AI^m

6. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ || 2

7. ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ || 1

heteroritm.

a a b a

♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1

a a b b

1. ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1

2. ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ || 1

heteroritm.

11. 11. 7. 11. each one. very C loco

12-es

parlando 1005-1004-04

t. giusto

croritm.

1. ♩ | ♩ | ♩ ♩ | ♩ || 1

2. ♩ | ♩ | ♩ ♩ | ♩ || 1

3. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ | ♩ || 1

4. ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ || 2

5. ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1

6. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ || 2 *Simonally*

7. (♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ||
[♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩]) 2

hee effin
valer 1. 2. jattan
lento 400 al 3. 4.
rhyth.

heteroritm.

a a b b

1. ♩ | ♩ | ♩ ♩ | ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 4

2. ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ | ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 3

3. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1

a a b c

♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1

13-as

1. ♩ | ♩ | ♩ | ♩ || 13

2. ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ || 19

3. ♩ | ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 1

14-16 A II 6-7-8

14-es

isornim.

1. $\delta | \delta | \delta | \delta \delta || 31$ 2. $\delta | \delta | \delta | \delta \delta || \delta \delta || 6$ 3. $\delta | \delta | \delta | \delta | \delta \delta || 1$ 4. $\delta | \delta \delta \delta | \delta | \delta \delta \delta ||$ 15-es $\delta | \delta | \delta | \delta \delta || 5$ 16-es $\delta | \delta | \delta | \delta || 3$ A II.
(C I.)6-es *csak heteronim.*a a a b $\delta | \delta \delta || \delta \delta \delta | \delta \delta || 1$

a b a b " "

a b c b $\delta | \delta \delta || \delta \delta \delta | \delta \delta || \delta \delta \delta | \delta \delta \delta || 1$ a b c c $\delta | \delta \delta || \delta \delta \delta | \delta \delta || \delta \delta \delta | \delta \delta \delta || 1$

7-es

egy isornim.

 $\delta \delta \delta \delta | \delta \delta \delta ||$ 1186-1264 75 dallam

8-as.

isornim. 1. $\delta \delta \delta \delta | \delta \delta \delta \delta || 78$ 2. $\delta \delta \delta | \delta \delta || 2$

heteronim.

a a b a 1. $\delta | \delta \delta \delta \delta || \delta \delta \delta \delta | \delta \delta \delta \delta || 1$ { 2. $\delta \delta \delta | \delta \delta || \delta \delta \delta \delta | \delta \delta || 2$

heteronitm.

a a b a 1. ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ || 1

2. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || 12.

3. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ || 4

4. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪. ♪ || 11

a a a b 1. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ || 2

2. ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪ ♪ || 1

a b b b 1. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || 6

2. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪. ♪ || 3

a a b b 1. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || 3

2. ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪. ♪ || 3

3. ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || 1

4. ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪. ♪ || 1

a b a b ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪. ♪ || 1

a a b c ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

a b b c ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

a b c b ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

a b c c ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

12-es

1. part 1

14-es

1. ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

2. ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ || 1

B

5-3 1-13

5, 5, 8, 5, 1 1 1 | 1 1 || 5 | 5 || 1

2 5 | 1 1 || 5 | 5 || 1 2

6-3 14-

isomtr. 1 1 1 1 1 | 1 1 || 4

2. 1 1 | 1 1 | 1 || 1 1

3. 1 1 | 1 1 | 1 || 1

heteromtr. 1 5 | 1 1 || 1 1 | 5 || 1

2. 1 1 | 1 1 | 1 || 1 1 | 5 ||

3. 1 1 1 1 | 1 1 || 5 1 1 || 1

4. 1 1 | 1 1. 1 || 5 | 1 1 || 1

heteromtr.

6, 6, 7, 6, 1 1 | 1 1 | 1 || 5 | 1 1 || 1

6, 6, 8, 6, 1 1 1 1 1 | 1 1 || 1 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 10

2. 1 1 | 1 1 | 1 || 5 | 5 || 1

6, 6, 10, 8, 1 1 1 1 | 1 1 || 1 1 1 1 | 5 | 1 1 1 1 || 5 | 1 1 || 1

6, 6, 6, 6, 1 1 | 1 1 | 1 || 5 | 1 1 || 1 1 || 1

10

6, 6, 4, 6, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

6, 6, 7+7, 6, 1. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

2. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

6, 6, 8+8, 6, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

6, 6, 10+10, 6, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

7-es

38-47 heterom. 1. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

48 2. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

49 3. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

50 4. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

51 5. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

52 heteromim. A 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 B 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

53 heteromim. 7, 7, 7, 11, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

54 7, 7, 7, 15, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

55 7, 7, 8, 7, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

56 7, 7, 8, 11, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

57 7, 7, 9, 7, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

58 7, 7, 10, 7, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

59 7, 7, 12+12, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

60 7, 7, 7+7, 7, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

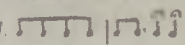
61 2. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

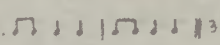
62 3. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

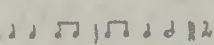
63 7, 7, 14, 7, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

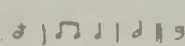
64 7, 7, 16, 7, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1

8-as 67-131

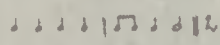
isontm. 1. (parlandoffe) 48

2.

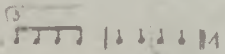
3.

4.

5.

6.

7.

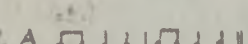
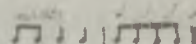
8. *eligen aus 10.*

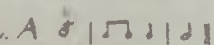
9.

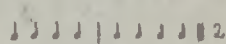
10.

11.

12.

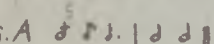
heterontm. 1. A B

2. A B

3. A B

4. A B

5. A B

6. A B

7. A B

8. A B

9. A B

*am. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
gelten aus dem
stern kompt
es ist die selbe
sich selbst
am. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.*

10. $\begin{array}{c} 3 \\ 10. \end{array} \begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \end{array}$

11. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} \text{ d} \text{ d} | \end{array}$

Handwritten note in Arabic script

Retaromete

8, 8, 9, 8, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 8+5, 8, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 10, 8, 1. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

2. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

1. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 11, 8, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 6+8, 8, 1. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

2. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 7+7, 8,

Handwritten note in Arabic script

8, 8, 6+7, 8, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 14, 8, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

8, 8, 8+8, 8, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

9-25

9, 9, 6, 9, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

9, 9, 7, 9, $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

9, 1. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

2. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

3. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

4. $\begin{array}{c} \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \text{d} \text{ d} | \end{array}$

10-es

10, 10, 6, 10, 5 5 | 6 6 || 5 5 || 1

10, 10, 7, 10, 5 5 | 6 6 || 6 6 || 1

10, 10, 8, 10, 5 5 | 6 6 || 6 6 || 6 6 || 2

10, 10, 9, 10, 1. 5 | 6 6 || 6 6 || 6 6 || 5 5 ||

2. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 6 6 || 5 5 ||

10, isoritm. 1. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 5 5 || 5 5 || 6 6 || 6 6 || 5 5 || 6 6 ||

2. 5 5 | 6 6 || 2 2

3. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 2

4. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 6 6 || 1

5. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 1 3

6. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 1

7. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 6 6 || 1 2

8. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 6 6 || 1

9. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 6 6 || 1

10. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 1

11. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 1

12. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 6 6 || 2

13. 5 5 | 6 6 || 6 6 || 1

14. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 6 6 || 1

15. 6 6 | 5 5 || 6 6 || 1

B

12.

13. $\begin{matrix} \text{♩} & \text{♩} & \text{♩} & | & \text{♩} & \text{♩} & \text{♩} \end{matrix}$ 5

14. $\frac{3}{4}$ 1 1 | 1 1 | 1 1 | $\frac{2}{4}$ 1 1 2 || 4

11. heteroritm.

11 heteroritm. 1. $\delta \delta$ | $\text{♩} . \text{♩}$ || $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$ | $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$ | $\text{♩} \text{♩} \text{♩}$ | 20

[illegible]

-3. ט | ג | א | ב | ג | ד || א | ב | ג | ד | א | ב | ג | ד

4. 8 8 | 5 2. 2 | 1 1 1 1 | 8 | 5 2. 2 || 54 J J J J 8 2 2 J

5. ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ || ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ || 3

6. $\sigma \sigma \mid \sigma \sigma \sigma \sigma \mid \sigma \sigma \mid \sigma \sigma \parallel$

7. ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ ||

8. ♀ ♀ | ♪ ♪ | ♪ ♪

9. ¹⁵ ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ | ♯ ♯ . ♯ || ¹⁶ ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ . ♯ || 7

[illegible][illegible]

12. $\frac{5}{8} | 11111 | 51.211 | 11111111 | 51.211$

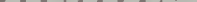
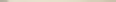
13. $\overset{5}{\text{♩}}$ | ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ | $\overset{5}{\text{♩}}$ ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ ♩ || 4

[illegible]

15. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} \text{♩} || \text{♩} \text{♩} \text{♩} || \text{♩} \text{♩} \text{♩} ||^5$

45. תתן

[illegible]

17.

18 ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת

19. ת | א | נ | ו | י | ל | ה | ח | ג | ז | ט | כ | פ | ק | ד | ב | ר

Vol. A

44, 44, 44, 15,
44, 44, 44, 17,
44, 44, 44, 10,
44, 44, 44, 14
44, 44, 13, 44,

partendo rimb. di
| 5. d || d d d | d. d | e d | # # | 7. d

partendo
6. $\frac{25}{6}$ l'emb.
1. $\frac{6}{6}$ d d d d d d d d | d. d || d d d | d d d | e d ||

2. ४ ४ | ५ ५ | ४ ४ | ४ ४ || 15

3.

4. ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ | ♪ ♪ ||

6. ♯♯ | ♮♭♭ | ♯♯♯♯ | ♯♯ | ♯♯♮♮ ||

6. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ || 3

7. δ δ | δ δ δ || δ δ δ δ | δ δ δ δ | δ δ δ δ ||

8. ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ || 1

$\frac{7}{5}$ $\frac{7}{5}$

9. ♭ ♭ ♭ ♭ | ♯ | ♯ ♭ ♭ || ♭ ♭ ♭ ♭ | ♯ | ♯ ♭ || 40

10. ⁵

11. $\delta | \eta | \tau | \sigma | \rho |$

(Handwritten musical notation on a staff)

11. 11. 6+7. 6+7. 15. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 |

14. 14. 7+7. 4.

44. 44. 7+7. 44. 1. ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ . ♪ || ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ || 1

18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

[illegible]

44, 44, 44, 44, 7.

2. 5 5 | 7 6 5 || 5 5 | 6 6 5 | 6 6 5 || 2

3. $\dot{c} \dot{c} | \dot{c} \dot{c} | \dot{c} \dot{c} | \dot{c} \dot{c} || 2$

4. $\dot{1} \dot{2} \dot{3} \dot{4} \mid \dot{5} \mid \dot{2} \dot{3} \dot{4} \parallel \dot{1} \dot{2} \dot{3} \dot{4} \mid \dot{5} \dot{2} \dot{3} \mid \dot{2} \dot{3} \dot{4} \parallel$

6.

6 2

413. 114

19. 11. 15. 19.

2. ♯♯ | ♯♯. ♯ || ♯♯ | ♯ | ♯♯. ♯ || 3

14, 14, 12, 14, 1. ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ || ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ||

2. ॐ ॐ | ॐ ॐ ॐ ॐ | ॐ ॐ || ॐ ॐ ॐ | ॐ | ॐ ॐ ||

3.

14, 14, 7+6, 14, 1. ♩ | ♩ | ♩ | ♩ || ♩ ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ ||

2. $\sigma\sigma | \uparrow\uparrow\uparrow\uparrow | \downarrow\downarrow || \uparrow\uparrow\uparrow\uparrow | \uparrow\uparrow\downarrow | \uparrow\uparrow\uparrow\uparrow | \downarrow\downarrow ||$

14, 14, 13, 14 ♭ ♯ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ . ♭ || ♭ ♭ ♯ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ . ♭ ||

19. 14, 7+7, 14. 1. ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ || ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ ||

2. お | お | お | り | り | お | り | お | り |

3. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ | $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ | $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ || $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ | $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ | $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ | $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ ||

4. $\dot{3}$ | $\dot{2}$ $\dot{1}$ | $\dot{3}$ | $\dot{2}$ $\dot{1}$ | $\dot{2}$ $\dot{1}$ | $\dot{3}$ | $\dot{2}$ | $\dot{1}$:

14, in situ.

1. ♪ | ♪ | ♪ | ♪ | ♪ |

2.

3. ♀ ♀ | ♀ ♀ ♀ ♀ | ♀ ♀ ||

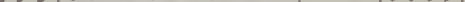
4. ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ ||

5. ♯ ♯ ♯. | ♯ ♯ ♯. | ♯ ♯ ♯ ||

6.

(Musical notation)

14 heteroxitm

1.

2. ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ ♪ || ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ ♪ ||

3. ♯ ♯ ♯ | ♯ | ♯ | ♯ ♯ ♯ || ♯ ♯ | ♯ | ♯ ♯ ♯ ||

4.

14, 14, 8+8, 6, ♯ | ♯ | ♮ | ♮ | ♮ || ♯ | ♯ | ♯ | ♯ | ♮ | ♮ | ♮ | ♮ | ♮ | ♮ | ♮ | ♮

14, 14, 16, 6, ♯ | ♯ | ♭ ♭ | ♮ ♮ . ♯ || ♯ | ♯ | ♯ | ♯ | ♭ ♭ ♭ ♭ | ♮ ♮ . ♯ ||

14, 14, 16, 14, 1.

2. ♪♪♪♪|♭♪♪♪|♭♪♪♪|♭♭♭||♪♪♪♪|♪♪♪♪|♭♪♪♪|♭♪♪♪||

[illegible]

15, 11, 11, 15, 1. 5 5 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

2. 5 5 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

3. 5 5 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

4. 5 5 | 1 1 1 1 || 5 5 | 1 1 1 1 ||

5. 5 1 1 1 | 5 1 1 1 | 1 1 1 1 || 5 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 ||

15, 11, 13, 15, 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 5 5 ||

15, 11, 7+7, 15, 5 5 | 5 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

15, 11, 16, 15, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 ||

1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

15, 12, 12, 15, 1 5 5 | ~~1 1 1 1~~ | 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 ||

2. 1 1 1 1 | 5 5 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

15, 16, 6, 15, 5 5 | 5 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

15, 15, 8, 15, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

15, 15, 11, 15, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 ||

2. 5 5 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 ||

3. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 5 5 | 1 1 1 1 ||

15, 15, 11, 17, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 ||

1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 5 5 | 1 1 1 1 ||

18.

18, 11, 8, 18, 1. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

18, 18, 11, 18, 1. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7. d ||

2. 5 7 7 | 5 7 7 | 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | d d ||

18, 18, 6+6, 18, 1. 5 7 7. | 5 7 7. | 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d ||

2. 7 7 7 7 | 5 5 | 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d ||

3. 7 7 5 | d 7 | 5 5 | d d || 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d ||

4. 7 7 5 | 7 7 5 | 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d ||

18, 18, 6+7, 18, 1. 5 7 7. | 5 5 7 7. d || 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d ||

2. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 d ||

3. 7 7 7 7 | 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 | d d ||

18, 18, 14, 18, 1. 5 7 7 | 5 7 7 | 7 7 7 | d d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 | d d ||

2. 5 7 7 | 5 7 7 | 7 7 7 7 | d d || 5 7 7 7 7 7 | 5 d d ||

3. 7 7 7 7 | 5 7 7 7 | 5 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

4. 7 7 7 7 | 7 7 | 5 5 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | d 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

5. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | d 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

6. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 | d 7 7 7 7 ||

18, 18, 15, 18, 1. 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 7 7 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7. d ||

18, 18, 16, 12, 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 d | 5 d || 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

18, 18, 16, 18, 1. 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 7 7. d ||

2. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 d ||

18, *harmon.* 1. 7 7 7 | 7 7 | 5 5 | 7 7. d ||

2. 5 5 | 7 7 | 5 5 | 7 7. d ||

18, *harmon.* 3. 7 7 7 | 5 7 7 | 5 7 7 | d d || 7 7 7 7 7 7 7 7 | 5 d d ||

2. 5 7 7 | 5 7 7 7 7 7 | d d || 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d ||

4. 5 7 7 | 5 5 | 7 7. d || 7 7 7 7 7 7 | 5 d | 7 7 7 7 | 5 d ||

18, 18, 8+1, 18, ♪♪♪♪♪♪♪♪♪♪|♩.♪||♪♪♪♪♪♪♪♪

♪♪♪♪♪♪♪♪♪♪

[illegible][illegible]

19, 11, 11, 19, ♯♯ | ♯♯ | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

19, 19, 11, 19, 4. ♯♯ | ♯♯ | ♯♯. ♯ || ♯♯♯♯ | ♯ | ♯♯ ♯ ||

2. $\frac{3}{4}$ 11. | $\frac{3}{4}$ 11. | $\frac{3}{4}$ 11. d || 11111 | 11111 | 111 d ||

19, 19 6+7, 19. ♩ ♩. | ♩ ♩. | ♩ ♩ ♩ | ♩. ♩ || ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ||

19. 19. 13. 19 1. すす|ささ|♪♪♩||♪♪♪♪|♪♪!♪|さ♩||

2. ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ || ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ||

19, 19 7+7, 19, 1 ♯♯ | ♯♯ | ♯. ♯ || ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ ||

2. ♩ ♩. | ♩ ♩. | ♩ | ♩ ♩. ♩ || ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩

19, 19, 8+9, 19, ♯♯ | ♯♯ | ♮. d || ♭♭♭♭ | ♭♭ d | ! ♭ ♯ | ♭♭ d

12 19 0+9, 19, 1. 55 | 55 | 55. 55 || 55 55 | 55 55 :||

2. ♪♪♪♪ | ♪♪♪♪ | ♪♪ | ♪♪. ♪ | ♪♪♪♪ | ♪♪ :||

19. (Folyt.)
 zoricum

♩♩|♩♩|♩.♩||

1. ♩♩.♩|♩♩.♩|♩|♩.♩||♩♩♩|♩♩♩|♩♩♩♩||

2. ♩♩|♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩||

10, 10, 11+11, 10, ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩||

20.

20, 20, 7+7, 20, ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩♩♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

20, 20, 10, 20, ♩♩.♩|♩♩.♩|♩♩|♩♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

21.

21, 21, 7+7, 21, ♩♩.♩|♩♩.♩|♩♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

21, 21, 8+8, 21, ♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

21, 21, 10, 21, ♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

21, 21, 10, 21, ♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

21, 21, 20, 21, ♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

22.

22, 22, 7+7, 22, 1. ♩♩♩|♩♩♩|♩♩♩|♩.♩||♩♩♩|♩♩♩||

2. ♩♩♩|♩♩♩|♩♩♩|♩.♩||♩♩♩|♩♩♩||

22, 22, 15, 22, ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩♩♩♩|♩.♩||♩♩♩♩|♩♩♩♩|♩♩♩♩||

B

23.

23, 23, 7+9, 23, ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯. ♯ || ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ ♯ ♯ |

25.

25, 25, 11, 25, ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯. ♯ || ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ ||

25, 25 22, 25, ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯. ♯ || ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ ♯ ||

C I.

(C IV) 4 heterom. alkalmasok

1. (note 6.)

1. (note 6.)

6, 6, 7, 6, | d d || d d | d d |

6, 6, 8, 6, | d d || d d | d d |

6, 6, 10, 6, | d d || d d | d d |

6a, 6a, 10, 6b, | d d || d d | d d |

7, 7, 8, 7, | d d || d d | d d |

2. d | d d | d d | d d |

L

8, 8, 10, 8, | d d || d d | d d |

8, 8, 12, 8, | d d || d d | d d |

9, 9, 10, 9, | d d || d d | d d |

11, 11, 12, 11, | d d || d d | d d |

11, 11, 13, 11, | d d || d d | d d |

11a, 11b, 13, 11b, | d d || d d | d d |

11, 11, 14, 11, | d d || d d | d d |

11, 11, 15, 11, | d d || d d | d d |

11, 11, 16, 11, | d d || d d | d d |

13, 13, 15, 13, | d d || d d | d d |

2. (note 7.)

7, 7, 6, 7, | d d || d d | d d |

2. d d | d d | d d | d d |

9, 9, 7, 9, | d d || d d | d d |

11, 11, 7, 11, 5 5 | 7. d || 1 1 1 | 7. d ||

11, 11, 8, 11, 1. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

2. 5 5 | 7. d || 5 5 ||

11, 11, 9, 11, 5 5 | 7. d || 1 1 1 | 5 d ||

11a, 11a, 9, 11b, 1 1 1 | 5 | 7. d || 1 5 | 7. d || 5 5 | 7. d ||

11a, 11b, 9, 11a, 5 5 | 7. d || 1 1 1 1 | 7. d || 1 1 1 1 | 5 d ||

15, 15, 11, 15, 1. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 7. d ||

2. 5 5 | 1 1 1 1 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 7. d ||

3. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 5 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 7. d ||

3. (volt 8.)

8, 8, 5, 5, 1 1 1 | 1 1 1 || 1 1 1 | 5 ||

8, 8, 6, 6, 1 1 1 | 1 1 1 || 1 1 1 | 1 1 1 ||

11, 11, 8, 8, 1 1 1 | 1 1 1 | 7. d || 1 1 1 | 1 1 1 ||

12, 12, 8, 8, 1. 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

2. 5 5 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

12, 12, 8a, 8b, 5 5 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 5 5 | 7. d ||

13, 13, 11, 11, 5 5 | 5 d || 1 1 1 | 5 | 7. d || 5 5 | 7. d ||

15, 15, 8, 8, 1 1 1 | 7. 5 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 7. d ||

15, 15, 11, 11, 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

15, 15, 13, 13, 5 5 | 5 7. | 1 1 1 1 | 5 d ||

15, 15, 13a, 13b, 1 1 1 | 5 5 | 7. d || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 | 5 d || 5 5 | 1 1 1 1 | 7. d ||

4. (volt 8.)

7, 7, 8, 8, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 1 1 1 1 | 1 1 1 1 ||

7, 7, 11, 11, 1 1 1 1 | 7. d || 5 5 | 7. d ||

8, 8, 9, 9, 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 5 5 | 7. d ||

CII 1-3 hiányos a kérőnyben

megvan!

C II.

(C III.)

1. (völ. 6)

3, 3, 8, 3, 1 1 | 2 || 3 3 ||

5, 5, 6, 5, 1 1 | 2 || 3 3 ||

5, 5, 8, 5, 1. 3 | 2 || 3 3 ||

2. 1 1 | 2 || 3 3 ||

5a, 5a, 5, 5b, 1 1 | 2 || 3 3 ||

5a, 5b, 8, 5b,

6, 6, 7, 6,

6, 6, 8, 6, 1. 3 | 2 || 3 3 ||

2. 1 1 | 2 || 3 3 ||

3. 1 1 | 2 || 3 3 ||

6a, 6a, 8, 6b, 1 1 | 2 || 3 3 ||

7, 7, 8, 7, 1. 3 | 2 || 3 3 ||

2. 1 1 | 2 || 3 3 ||

7, 7, 9, 7, 1 1 | 2 || 3 3 ||

8, 8, 10, 8, 1 1 | 2 || 3 3 ||

8, 8, 11, 8, 1 1 | 2 || 3 3 ||

8, 8, 12, 8, 1 1 | 2 || 3 3 ||

9, 9, 11, 9, 1 1 | 2 || 3 3 ||

9, 9, 13, 9, 1 1 | 2 || 3 3 ||

10, 10, 12, 10, 1 1 | 2 || 3 3 ||

(2. Suite 7.)

- 6, 6, 4, 6, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 6a, 6b, 5, 6b, 7 | 7 6 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 7, 7, 4, 7, 1. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
2. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
3. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 7, 7, 5, 7, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 7, 7, 6, 7, 1. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
2. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
3. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
4. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 7a, 7a, 6, 7b, 1. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
2. 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 9, 9, 7, 9, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 9, 9, 8, 9, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 10, 10, 8, 10, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 11, 11, 8, 11, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 11, 11, 9, 11, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 12, 12, 11, 12, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 13, 13, 9, 13, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 13, 13, 11, 13, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 14, 14, 11, 14, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 15, 15, 13, 15, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||
- 16, 16, 10, 16, 5 | 5 4 3 2 1 2 3 4 5 || 5 4 3 2 1 ||

23.6.18
de M. de la
de M. de la
de M. de la

3. (role 8.)

6, 6, 5, 5, א | ד | א | נ | נ | א |

7, 7, 5, 5, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

2. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

7, 7, 6, 6,

1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

2. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

3. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

8, 8, 5, 5, א | א | א | א | א |

8, 8, 6, 6, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

2. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

3. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

8, 8, 6a, 6b, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

2. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

3. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

4. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

8, 8, 7, 7, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

2. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

3. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

4. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

10, 10, 7, 7, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

10, 10, 8, 8, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

2. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

3. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

10, 10, 8a, 8b, 1. א | נ | ד | א | א | נ | ד | א |

15, 15, 7, 7, 1111 | 8 8 | 11 11 8 8 | 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

15, 15, 8, 8, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1

15, 15, 12, 12, 8 11 3 5 1 11 11 12 11 17 1 12 11

16, 16, 8, 8, 11 11 | 5 | 11 | 11 | 2 | 3 | 11 11 | 11

16, 16, 10, 10, 8

10, 10, 8, 8.

4. (note 9.)

4, 4, 7, 7, 11 | 11 | 5 | 11

84, helyett: (löt var.)

5, 5, 8, 8, 1. ♀ | d || ♀ | d d | d d ||

2. $\dot{2} \dot{2} | \dot{2} \dot{2} | \dot{2} \dot{2} | \dot{2} \dot{2} |$

5, 5, 9, 9, 7 | 10 11 12 13 14 15

5, 5, 14, 14, 5 | 2 | 5 | 5 | 5 | 11 ||

6. 6. 7. 7. חגות ופירות

[illegible]

6. 6, 8, 8, 1. ♪ | ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪ | ♪ ||

2.

[illegible]

6, 6, 10, 10, 11 | 6 | 11 | 6 | 8 | 11 | 11 | 6 | 11

7, 7, 8, 8, 4. ♪ | ♪ | ♪ | ♪ |

2. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | (♩) | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ ||

7, 7, 8a, 8b, 1. 8 | ת | || || || || ת | 8 | || 9 | ת | || 8 |

מ | נ | ת | ג | מ | מ | נ | ת | נ | ת | ג | מ |

מִנְתָּן יַיִן לְעַבְדְּךָ אֱלֹהֵינוּ וְשׂוֹכְרֵינוּ

$\gamma_a, \gamma_b, \delta_a, \delta_b$, $\delta | \pi | || \delta | \pi | | \delta | \delta | \delta | \pi | \pi | \pi | \pi |$

7, 7, 10, 10, ||||| ||||| ||||| |||||

7a, 7b, 10a, 10b, 11a, 11b, 12a, 12b, 13a, 13b, 14a, 14b, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a, 17b, 18a, 18b, 19a, 19b, 20a, 20b, 21a, 21b, 22a, 22b, 23a, 23b, 24a, 24b, 25a, 25b, 26a, 26b, 27a, 27b, 28a, 28b, 29a, 29b, 30a, 30b, 31a, 31b, 32a, 32b, 33a, 33b, 34a, 34b, 35a, 35b, 36a, 36b, 37a, 37b, 38a, 38b, 39a, 39b, 40a, 40b, 41a, 41b, 42a, 42b, 43a, 43b, 44a, 44b, 45a, 45b, 46a, 46b, 47a, 47b, 48a, 48b, 49a, 49b, 50a, 50b, 51a, 51b, 52a, 52b, 53a, 53b, 54a, 54b, 55a, 55b, 56a, 56b, 57a, 57b, 58a, 58b, 59a, 59b, 60a, 60b, 61a, 61b, 62a, 62b, 63a, 63b, 64a, 64b, 65a, 65b, 66a, 66b, 67a, 67b, 68a, 68b, 69a, 69b, 70a, 70b, 71a, 71b, 72a, 72b, 73a, 73b, 74a, 74b, 75a, 75b, 76a, 76b, 77a, 77b, 78a, 78b, 79a, 79b, 80a, 80b, 81a, 81b, 82a, 82b, 83a, 83b, 84a, 84b, 85a, 85b, 86a, 86b, 87a, 87b, 88a, 88b, 89a, 89b, 90a, 90b, 91a, 91b, 92a, 92b, 93a, 93b, 94a, 94b, 95a, 95b, 96a, 96b, 97a, 97b, 98a, 98b, 99a, 99b, 100a, 100b, 101a, 101b, 102a, 102b, 103a, 103b, 104a, 104b, 105a, 105b, 106a, 106b, 107a, 107b, 108a, 108b, 109a, 109b, 110a, 110b, 111a, 111b, 112a, 112b, 113a, 113b, 114a, 114b, 115a, 115b, 116a, 116b, 117a, 117b, 118a, 118b, 119a, 119b, 120a, 120b, 121a, 121b, 122a, 122b, 123a, 123b, 124a, 124b, 125a, 125b, 126a, 126b, 127a, 127b, 128a, 128b, 129a, 129b, 130a, 130b, 131a, 131b, 132a, 132b, 133a, 133b, 134a, 134b, 135a, 135b, 136a, 136b, 137a, 137b, 138a, 138b, 139a, 139b, 140a, 140b, 141a, 141b, 142a, 142b, 143a, 143b, 144a, 144b, 145a, 145b, 146a, 146b, 147a, 147b, 148a, 148b, 149a, 149b, 150a, 150b, 151a, 151b, 152a, 152b, 153a, 153b, 154a, 154b, 155a, 155b, 156a, 156b, 157a, 157b, 158a, 158b, 159a, 159b, 160a, 160b, 161a, 161b, 162a, 162b, 163a, 163b, 164a, 164b, 165a, 165b, 166a, 166b, 167a, 167b, 168a, 168b, 169a, 169b, 170a, 170b, 171a, 171b, 172a, 172b, 173a, 173b, 174a, 174b, 175a, 175b, 176a, 176b, 177a, 177b, 178a, 178b, 179a, 179b, 180a, 180b, 181a, 181b, 182a, 182b, 183a, 183b, 184a, 184b, 185a, 185b, 186a, 186b, 187a, 187b, 188a, 188b, 189a, 189b, 190a, 190b, 191a, 191b, 192a, 192b, 193a, 193b, 194a, 194b, 195a, 195b, 196a, 196b, 197a, 197b, 198a, 198b, 199a, 199b, 200a, 200b, 201a, 201b, 202a, 202b, 203a, 203b, 204a, 204b, 205a, 205b, 206a, 206b, 207a, 207b, 208a, 208b, 209a, 209b, 210a, 210b, 211a, 211b, 212a, 212b, 213a, 213b, 214a, 214b, 215a, 215b, 216a, 216b, 217a, 217b, 218a, 218b, 219a, 219b, 220a, 220b, 221a, 221b, 222a, 222b, 223a, 223b, 224a, 224b, 225a, 225b, 226a, 226b, 227a, 227b, 228a, 228b, 229a, 229b, 230a, 230b, 231a, 231b, 232a, 232b, 233a, 233b, 234a, 234b, 235a, 235b, 236a, 236b, 237a, 237b, 238a, 238b, 239a, 239b, 240a, 240b, 241a, 241b, 242a, 242b, 243a, 243b, 244a, 244b, 245a, 245b, 246a, 246b, 247a, 247b, 248a, 248b, 249a, 249b, 250a, 250b, 251a, 251b, 252a, 252b, 253a, 253b, 254a, 254b, 255a, 255b, 256a, 256b, 257a, 257b, 258a, 258b, 259a, 259b, 260a, 260b, 261a, 261b, 262a, 262b, 263a, 263b, 264a, 264b, 265a, 265b, 266a, 266b, 267a, 267b, 268a, 268b, 269a, 269b, 270a, 270b, 271a, 271b, 272a, 272b, 273a, 273b, 274a, 274b, 275a, 275b, 276a, 276b, 277a, 277b, 278a, 278b, 279a, 279b, 280a, 280b, 281a, 281b, 282a, 282b, 283a, 283b, 284a, 284b, 285a, 285b, 286a, 286b, 287a, 287b, 288a, 288b, 289a, 289b, 290a, 290b, 291a, 291b, 292a, 292b, 293a, 293b, 294a, 294b, 295a, 295b, 296a, 296b, 297a, 297b, 298a, 298b, 299a, 299b, 300a, 300b, 301a, 301b, 302a, 302b, 303a, 303b, 304a, 304b, 305a, 305b, 306a, 306b, 307a, 307b, 308a, 308b, 309a, 309b, 310a, 310b, 311a, 311b, 312a, 312b, 313a, 313b, 314a, 314b, 315a, 315b, 316a, 316b, 317a, 317b, 318a, 318b, 319a, 319b, 320a, 320b, 321a, 321b, 322a, 322b, 323a, 323b, 324a, 324b, 325a, 325b, 326a, 326b, 327a, 327b, 328a, 328b, 329a, 329b, 330a, 330b, 331a, 331b, 332a, 332b, 333a, 333b, 334a, 334b, 335a, 335b, 336a, 336b, 337a, 337b, 338a, 338b, 339a, 339b, 340a, 340b, 341a, 341b, 342a, 342b, 343a, 343b, 344a, 344b, 345a, 345b, 346a, 346b, 347a, 347b, 348a, 348b, 349a, 349b, 350a, 350b, 351a, 351b, 352a, 352b, 353a, 353b, 354a, 354b, 355a, 355b, 356a, 356b, 357a, 357b, 358a, 358b, 359a, 359b, 360a, 360b, 361a, 361b, 362a, 362b, 363a, 363b, 364a, 364b, 365a,

10, 10, 27, 27!! 17 21 41 41 53 53 53 11 11

11, 11, 12, 12, 1000 | 1000 | 1000 | 1000

11 11, 13, 13, 1. 5 | 6 6 | 5 | 4 || 5 | 5 | 5 | 4 ||

2. ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪ || ♪ | ♪ ♪ | ♪ | ♪ ♪ ||

12, 12, 14, 14, 17, 17, 18, 18, 20, 20

[illegible]

14, 14, 45, 45, $\delta | \pi | \delta | \pi | \delta | \delta | \delta | \pi |$

5. (note 10.)

6. 5. 6. 5. 2 | 2. 2. 2. 2. 2.

6a, 5. 6b, 5.

7, 5, 7, 5, 1, d | | { | d |

2. ♪ | ♮ ♭ || ♯ ♭ ♯ | ♭ ♭ ||

7, 6, 7, 6, A. ♪ | ♩ ♩ | ♪ | ♩ ♩ |

2. ♪ | ת ♪ || ת ♪ || ת ||

3. ♪♪♪ | ♫♪♪ || ♪♪♪ | ♫♪

8, 5, 8, 5, 1. ♀ | ♀ || ♀ | ♀ ||

2. 8 | 8 || 4 4 | 4 4 ||

3. ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ | ♯

8, 5a, 8, 5b. $\sigma | \sigma | \rho | \rho | \rho | \rho | \sigma | \sigma |$

8 6, 8, 6, 1. ♯ | ♯ || ♯ | ♯ ♯ ||

2. δ | δ | ת | ת |

3. ♩ | ♩ || ♩ | ♩ | ♩ ||

וְיִתְּנֶנָּה לְיָדֵינוּ

5. ת : ת : | ת : : | : ת : | : ת :

8. (volt 13.)

- 6, 7, 7, 7, נחל | תר || ט | ט ||
 9, 11, 11, 11, ט | ט || ט | ט ||

9. (volt 14.)

8, 8, 8, 10, ט | ט.

8, 8, 8, 11, ט | ט.

8a, 8a, 8b, 11, 1. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

2. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

8a, 8a, 8b, 12, 1. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

2. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

8a, 8b, 8a, 12, ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

8, 8, 8, 14, 1. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

2. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

11, 11, 11, 15, ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

10. (volt 15.)

7, 7, 7, 5, ט | ט || ט | ט ||

7, 7, 7, 6, ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

8, 8, 8, 6, ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

8, 8, 8, 7, 1. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

2. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

3. ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

8a, 8a, 8b, 7, ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

10, 10, 10, 7, ט | ט || ט | ט || ט | ט || ט | ט ||

- 6+6, 7, 6+6, 7, 1. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} ||$
 2. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} ||$
- 7+7, 5, 7+7, 5, $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$
- $\{7+7, 6\}_6, \{7+7, 6\}_6$, 1. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$
 2. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$
 3. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} ||$
- 7+7, 9, 7+7, 9, $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} ||$
- 8+8, 4, 8+8, 4, $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} \text{♩} | \text{♩} ||$
- 8+8, 5, 8+8, 5, 1. $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} ||$
 2. $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$
- 8+8, 6, 8+8, 6, $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$
- 8+8, 7, 8+8, 7, 1. $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} ||$
 2. $< \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} ||$

13. (vol. 2.)

- 4, 4, 6+6, 4,
 4, 4, 8+8, 4, $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} | \text{♩} ||$
- 5, 5, 7+7, 5, $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} \text{♩} ||$
- 5, 5, 8+8, 5, $\text{♩} | \text{♩} || \text{♩} \text{♩} ||$
- 6, 6, 8+8, 6, 1. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} ||$ 699
 2. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} ||$
- 7, 7, 8+8, 7, 1. $\text{♩} | \text{♩} \text{♩} | \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} ||$
 2. $\text{♩} \text{♩} | \text{♩} | \text{♩} || \text{♩} | \text{♩} ||$

12, 12, 60, 12, 7 | 7 | 3 | 7 || 3 | 7

$12a, 12a, 6+6, 12b,$

$$12, 12, 7+7, 12, \quad \frac{1}{2} \mid \Pi \mid \frac{1}{2} \mid 2 \mid \frac{1}{2} \mid \Pi \mid$$

$12, 12, 8+8, 12$, $1 \frac{1}{2} \times 7 \frac{1}{2}$ | $2 \frac{1}{2} \times 7 \frac{1}{2}$ | $2 \frac{1}{2} \times 7 \frac{1}{2}$ || Lamin

13, 13, 4+5, 13, 8 | 8 | 8 | 13 | 13 | 8 | 12 |

13, 13, 7+7, 13. 1. ♩ | ♩ | ♩ | ♩ || ♩ | ♩ | ♩ ||

2. 1 2 3 | 4 5 6 | 7 8 9 | 10 11 12 | 13 14 15 | 16 17 18 | 19 20 21 | 22 23 24 | 25 26 27 | 28 29 30 | 31 32 33 | 34 35 36 | 37 38 39 | 40 41 42 | 43 44 45 | 46 47 48 | 49 50 51 | 52 53 54 | 55 56 57 | 58 59 60 | 61 62 63 | 64 65 66 | 67 68 69 | 70 71 72 | 73 74 75 | 76 77 78 | 79 80 81 | 82 83 84 | 85 86 87 | 88 89 90 | 91 92 93 | 94 95 96 | 97 98 99 | 100 101 102 | 103 104 105 | 106 107 108 | 109 110 111 | 112 113 114 | 115 116 117 | 118 119 120 | 121 122 123 | 124 125 126 | 127 128 129 | 130 131 132 | 133 134 135 | 136 137 138 | 139 140 141 | 142 143 144 | 145 146 147 | 148 149 150 | 151 152 153 | 154 155 156 | 157 158 159 | 160 161 162 | 163 164 165 | 166 167 168 | 169 170 171 | 172 173 174 | 175 176 177 | 178 179 180 | 181 182 183 | 184 185 186 | 187 188 189 | 190 191 192 | 193 194 195 | 196 197 198 | 199 200 201 | 202 203 204 | 205 206 207 | 208 209 210 | 211 212 213 | 214 215 216 | 217 218 219 | 220 221 222 | 223 224 225 | 226 227 228 | 229 230 231 | 232 233 234 | 235 236 237 | 238 239 240 | 241 242 243 | 244 245 246 | 247 248 249 | 250 251 252 | 253 254 255 | 256 257 258 | 259 260 261 | 262 263 264 | 265 266 267 | 268 269 270 | 271 272 273 | 274 275 276 | 277 278 279 | 280 281 282 | 283 284 285 | 286 287 288 | 289 290 291 | 292 293 294 | 295 296 297 | 298 299 300 | 301 302 303 | 304 305 306 | 307 308 309 | 310 311 312 | 313 314 315 | 316 317 318 | 319 320 321 | 322 323 324 | 325 326 327 | 328 329 330 | 331 332 333 | 334 335 336 | 337 338 339 | 340 341 342 | 343 344 345 | 346 347 348 | 349 350 351 | 352 353 354 | 355 356 357 | 358 359 360 | 361 362 363 | 364 365 366 | 367 368 369 | 370 371 372 | 373 374 375 | 376 377 378 | 379 380 381 | 382 383 384 | 385 386 387 | 388 389 390 | 391 392 393 | 394 395 396 | 397 398 399 | 400 401 402 | 403 404 405 | 406 407 408 | 409 410 411 | 412 413 414 | 415 416 417 | 418 419 420 | 421 422 423 | 424 425 426 | 427 428 429 | 430 431 432 | 433 434 435 | 436 437 438 | 439 440 441 | 442 443 444 | 445 446 447 | 448 449 450 | 451 452 453 | 454 455 456 | 457 458 459 | 460 461 462 | 463 464 465 | 466 467 468 | 469 470 471 | 472 473 474 | 475 476 477 | 478 479 480 | 481 482 483 | 484 485 486 | 487 488 489 | 490 491 492 | 493 494 495 | 496 497 498 | 499 500 501 | 502 503 504 | 505 506 507 | 508 509 510 | 511 512 513 | 514 515 516 | 517 518 519 | 520 521 522 | 523 524 525 | 526 527 528 | 529 530 531 | 532 533 534 | 535 536 537 | 538 539 540 | 541 542 543 | 544 545 546 | 547 548 549 | 550 551 552 | 553 554 555 | 556 557 558 | 559 560 561 | 562 563 564 | 565 566 567 | 568 569 570 | 571 572 573 | 574 575 576 | 577 578 579 | 580 581 582 | 583 584 585 | 586 587 588 | 589 590 591 | 592 593 594 | 595 596 597 | 598 599 600 | 601 602 603 | 604 605 606 | 607 608 609 | 610 611 612 | 613 614 615 | 616 617 618 | 619 620 621 | 622 623 624 | 625 626 627 | 628 629 630 | 631 632 633 | 634 635 636 | 637 638 639 | 640 641 642 | 643 644 645 | 646 647 648 | 649 650 651 | 652 653 654 | 655 656 657 | 658 659 660 | 661 662 663 | 664 665 666 | 667 668 669 | 670 671 672 | 673 674 675 | 676 677 678 | 679 680 681 | 682 683 684 | 685 686 687 | 688 689 690 | 691 692 693 | 694 695 696 | 697 698 699 | 700 701 702 | 703 704 705 | 706 707 708 | 709 710 711 | 712 713 714 | 715 716 717 | 718 719 720 | 721 722 723 | 724 725 726 | 727 728 729 | 730 731 732 | 733 734 735 | 736 737 738 | 739 740 741 | 742 743 744 | 745 746 747 | 748 749 750 | 751 752 753 | 754 755 756 | 757 758 759 | 760 761 762 | 763 764 765 | 766 767 768 | 769 770 771 | 772 773 774 | 775 776 777 | 778 779 780 | 781 782 783 | 784 785 786 | 787 788 789 | 790 791 792 | 793 794 795 | 796 797 798 | 799 800 801 | 802 803 804 | 805 806 807 | 808 809 810 | 811 812 813 | 814 815 816 | 817 818 819 | 820 821 822 | 823 824 825 | 826 827 828 | 829 830 831 | 832 833 834 | 835 836 837 | 838 839 840 | 841 842 843 | 844 845 846 | 847 848 849 | 850 851 852 | 853 854 855 | 856 857 858 | 859 860 861 | 862 863 864 | 865 866 867 | 868 869 870 | 871 872 873 | 874 875 876 | 877 878 879 | 880 881 882 | 883 884 885 | 886 887 888 | 889 890 891 | 892 893 894 | 895 896 897 | 898 899 900 | 901 902 903 | 904 905 906 | 907 908 909 | 910 911 912 | 913 914 915 | 916 917 918 | 919 920 921 | 922 923 924 | 925 926 927 | 928 929 930 | 931 932 933 | 934 935 936 | 937 938 939 | 940 941 942 | 943 944 945 | 946 947 948 | 949 950 951 | 952 953 954 | 955 956 957 | 958 959 960 | 961 962 963 | 964 965 966 | 967 968 969 |

3. נ | ת || ט | ז || ט | ז || ט | ז ||

13, 13, 8+8, 13, {♩ | ♩ | ♩ | ♩ || ♩ | ♩ ||
 {♩ | ♩ | ♩ | ♩ || ♩ | ♩ ||

{ ת.ת. | ת.ת. | ת.ת. | ת.ת. |

14, 14, 5+5, 14, 1. ♂ | ♂ | ♂ | ♀ ♀ || ♂ | ♀ ||

2. ♯ | ♯ | ת | ת | נ | נ | ת | ת

$14, 14, 5+7, 14,$

14, 14, 6+6, 14, 1. 5 | 5 | 5 | 2 2 || 5 | 2 2 ||

2. 5 || 7 7 | 5 | 7 7 || 7 7 | 5 ||

14, 14, 6+7, 14, 3 | 3 | 5 | 1 | 11 | 13 | 17 | 21 | 25 | 29

$14, 14, 7+7, 14, \bar{0} = (7)(8) + (9)(9)$

15, 15, 6+6, 15, 11111 | 1111 [1111] 11+1 1111 1111

15, 15, 7+7, 15, 1. $\delta | \delta | \delta | \text{musical notation} || \delta | \text{musical notation} ||$

גַּת | גִּית | גֵּית | תַּת | תִּית | תָּת | נַת | נִית | נָת .

$16, 16, 6+6, 16,$

18, 18, 6+6, 18. $\pm 1711 \pm 1711(10) \pm 1711(10)$

CE

14. 7, etc. H.

$7, 7, 7+7, 4,$

7 7 8+8, 6,

8, 8, 5+5, 4, 7

8 8 5+6, 6, σ ! σ

8, 8, 6, 4, 1. 1 1 1 1 | 1 1 1 1 || 5 | 1 1. || 1 1 | 1 ||

2. ♭ ♭ ♭ | ♭ ♭ : | ♭ ♭ | ♭ ♭ | ♭ ♭ | ♭ ♭

3.

4. ³ 2 | 2 2 | 2 2 || 3 | 2 2 || 2 2 | 2 2 ||

3. 8, 6+6, 5,

8 8, 6'6, 6,

8, 9, 6+6, 7, 11 11 = 11 11 = 11 11 = 11 11 = 11 11 = 11

$8, 8, 6+7, 6,$

8, 8, 7+7, 4, 1. 8 | 8 || 8 | 8 | 8 || 8 | 8 | 8 || 8 | 8 | 8 ||

2. $\dot{2}$ $\dot{3}$ $\dot{4}$ $\dot{5}$ | $\dot{6}$ $\dot{7}$ | $\dot{8}$:| $\dot{9}$ $\dot{10}$ $\dot{11}$ || $\dot{12}$ $\dot{13}$ | $\dot{14}$ ||

3. ||ג||ת||ז||ת||ח||ט||י||כ||ל||

8, 8, 7+7, 5,

8 8 7+7, 6.

8, 8, 7+7, 7,

8, 8, 8+8, 4, 1 5 | 7 1 | 6 5 | 5 7 | 7 1 | 6 5 |

2.

8; 8¹; 8+3, 5. 1111|11-12|12211|2+4|4-1-1110-11

9, 9, 5+5, 3, 1000 84 175 100 1000

9. 9, 7+7, 3, 100, 100, 100, 100

9, 9, 7+7, 7, 1, ♭ ♭ | ♭ ♭ | ♯ | ♭ || ♯ | ♮ ♭ :| ♭ ♭ | ♭ ♭ | ♮ ♭ ||

2. ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת | ת |

9, 9, 8+8, 3, ...

$y, y, x+8, 5, 7, 7, 0$

9, 9, 8+8, 6, 3 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1

9, 9, 8+8, 7, 5+5, 6+6, 7+7, 8+8, 9

10 10 5+5 5 7 7 | 1 1 | + | d | 11 11 | 1 1 | 5 | +

10, 10, 5+5, 8, 7 | 3 | 11 | 10 | 8 | 3

10, 10, 6+6, 4, 1. $\dot{5}$ | $\dot{5}$ $\dot{5}$ | $\dot{7}$ $\dot{6}$ | $\dot{5}$: $\dot{5}$ | $\dot{5}$ $\dot{5}$: $\dot{7}$ $\dot{6}$ | $\dot{5}$ ||

[illegible]

3. א | ת | ת | ת : א | ת | ג | א .

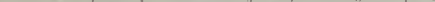
4. ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ | ♯ : ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ | ♯ ♯ ♯ | ♯ ||

10, 10, 6+6, 5, 2 | 2 | 3 | 4 | 12 | 12 | 2 | 3 |

10. 10, 6+6, 8, 1.

2. ♯ | . . | ♮ . | ♭ : ♮ ♮ | ♮ ♯ | ♮ . | ♭ ||

10, 10, 7+7, 4, 8 | 11 | 7 | 8 || 6 | 7 | 7 | 8 ||

10, 10, 7+7, 6, 1.

וְהַיְיָ יִשְׁמַר אֶת יִשְׂרָאֵל מְעַתָּה וְעַד עַד וְעַתָּה

[illegible]

10, 10, 3+8, 4, 7 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 |

- 13, 13, 7+7, 5, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 13, 13, 7+7, 6, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 13, 13, 7+7, 7, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 13, 13, 8+8, 5, 1. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
 2. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 6+6, 5, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 6+6, 12, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 7+7, 5, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 7+7, 7, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 8+8, 5, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 8+8, 6, 1. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
 2. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
 3. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 14, 14, 8+8, 11, 1. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
 2. $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 15, 15, 5+7, 13, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 15, 15, 6+6, 8, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 15, 15, 8+8, 7, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 15, 15, 8+8, 8, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 17, 17, 5+7, 7, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 18, 18, 6+6, 8, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 20, 20, 8+8, 12, $\sigma | \sigma | \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$

Kent's Anderson's
L.H. 11. 11. 11.

16. (note 4/6)

- 6, 6, 6+6, 9, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 7, 7, 6+6, 9, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$
- 7, 7, 7+7, 11, $\sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma || \sigma | \sigma ||$

CL

19, 13, 4, 8, 5 0 1 3 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

43, 43, 6, 41.

13, 13, 9, 10,

13, 13, 10, 11,

13 13 11, 7, 5

13, 13, 11, 15,

13, 13, 15, 7, 8, 8, 8, 6, 10, 11, 11, 11

16, 16, 14, 11,

18. (roll 16 a. ulan ig.)

10. (roll 16 a. then 4g.)

$$7, 7, 7, 7+7, 5(10)+5(10)+5(10)$$

$8, 8, 5+5, 5+7, 8 \quad || \quad || \quad || \quad || \quad || \quad || \quad || \quad ||$

8, 8, 6+6, 5+5, 12/12, 11/11, 10/10, 9/9, 8/8, 7/7, 6/6, 5/5, 4/4, 3/3, 2/2, 1/1

8, 8, 7+7, 5+7, 3+5+7+7+7+7+7+7

9, 9, 8+8, 6+6, 12+12, 10+10, 11+11

$H_1, H_2, G+G_2, S+G_2, 111333, 442211, 221322, 331221$

$11 \quad 11, 7+7, 5+5$

11. 11. $8+8, 7+7,$

11, 11, 12+12, 13+13, 14+14, 15+15, 16+16, 17+17, 18+18, 19+19, 20+20, 21+21, 22+22, 23+23, 24+24, 25+25, 26+26, 27+27, 28+28, 29+29, 30+30, 31+31, 32+32, 33+33, 34+34, 35+35, 36+36, 37+37, 38+38, 39+39, 40+40, 41+41, 42+42, 43+43, 44+44, 45+45, 46+46, 47+47, 48+48, 49+49, 50+50, 51+51, 52+52, 53+53, 54+54, 55+55, 56+56, 57+57, 58+58, 59+59, 60+60, 61+61, 62+62, 63+63, 64+64, 65+65, 66+66, 67+67, 68+68, 69+69, 70+70, 71+71, 72+72, 73+73, 74+74, 75+75, 76+76, 77+77, 78+78, 79+79, 80+80, 81+81, 82+82, 83+83, 84+84, 85+85, 86+86, 87+87, 88+88, 89+89, 90+90, 91+91, 92+92, 93+93, 94+94, 95+95, 96+96, 97+97, 98+98, 99+99, 100+100, 101+101, 102+102, 103+103, 104+104, 105+105, 106+106, 107+107, 108+108, 109+109, 110+110, 111+111, 112+112, 113+113, 114+114, 115+115, 116+116, 117+117, 118+118, 119+119, 120+120, 121+121, 122+122, 123+123, 124+124, 125+125, 126+126, 127+127, 128+128, 129+129, 130+130, 131+131, 132+132, 133+133, 134+134, 135+135, 136+136, 137+137, 138+138, 139+139, 140+140, 141+141, 142+142, 143+143, 144+144, 145+145, 146+146, 147+147, 148+148, 149+149, 150+150, 151+151, 152+152, 153+153, 154+154, 155+155, 156+156, 157+157, 158+158, 159+159, 160+160, 161+161, 162+162, 163+163, 164+164, 165+165, 166+166, 167+167, 168+168, 169+169, 170+170, 171+171, 172+172, 173+173, 174+174, 175+175, 176+176, 177+177, 178+178, 179+179, 180+180, 181+181, 182+182, 183+183, 184+184, 185+185, 186+186, 187+187, 188+188, 189+189, 190+190, 191+191, 192+192, 193+193, 194+194, 195+195, 196+196, 197+197, 198+198, 199+199, 200+200, 201+201, 202+202, 203+203, 204+204, 205+205, 206+206, 207+207, 208+208, 209+209, 210+210, 211+211, 212+212, 213+213, 214+214, 215+215, 216+216, 217+217, 218+218, 219+219, 220+220, 221+221, 222+222, 223+223, 224+224, 225+225, 226+226, 227+227, 228+228, 229+229, 230+230, 231+231, 232+232, 233+233, 234+234, 235+235, 236+236, 237+237, 238+238, 239+239, 240+240, 241+241, 242+242, 243+243, 244+244, 245+245, 246+246, 247+247, 248+248, 249+249, 250+250, 251+251, 252+252, 253+253, 254+254, 255+255, 256+256, 257+257, 258+258, 259+259, 260+260, 261+261, 262+262, 263+263, 264+264, 265+265, 266+266, 267+267, 268+268, 269+269, 270+270, 271+271, 272+272, 273+273, 274+274, 275+275, 276+276, 277+277, 278+278, 279+279, 280+280, 281+281, 282+282, 283+283, 284+284, 285+285, 286+286, 287+287, 288+288, 289+289, 290+290, 291+291, 292+292, 293+293, 294+294, 295+295, 296+296, 297+297, 298+298, 299+299, 300+300, 301+301, 302+302, 303+303, 304+304, 305+305, 306+306, 307+307, 308+308, 309+309, 310+310, 311+311, 312+312, 313+313, 314+314, 315+315, 316+316, 317+317, 318+318, 319+319, 320+320, 321+321, 322+322, 323+323, 324+324, 325+325, 326+326, 327+327, 328+328, 329+329, 330+330, 331+331, 332+332, 333+333, 334+334, 335+335, 336+336, 337+337, 338+338, 339+339, 340+340, 341+341, 342+342, 343+343, 344+344, 345+345, 346+346, 347+347, 348+348, 349+349, 350+350, 351+351, 352+352, 353+353, 354+354, 355+355, 356+356, 357+357, 358+358, 359+359, 360+360, 361+361, 362+362, 363+363, 364+364, 365+365, 366+366, 367+367, 368+368, 369+369, 370+370, 371+371, 372+372, 373+373, 374+374, 375+375, 376+376, 377+377, 378+378, 379+379, 380+380, 381+381, 382+382, 383+383, 384+384, 385+385, 386+386, 387+387, 388+388, 389+389, 390+390, 391+391, 392+392, 393+393, 394+394, 395+395, 396+396, 397+397, 398+398, 399+399, 400+400, 401+401, 402+402, 403+403, 404+404, 405+405, 406+406, 407+407, 408+408, 409+409, 410+410, 411+411, 412+412, 413+413, 414+414, 415+415, 416+416, 417+417, 418+418, 419+419, 420+420, 421+421, 422+422, 423+423, 424+424, 425+425, 426+426, 427+427, 428+428, 429+429, 430+430, 431+431, 432+432, 433+433, 434+434, 435+435, 436+436, 437+437, 438+438, 439+439, 440+440, 441+441, 442+442, 443+443, 444+444, 445+445, 446+446, 447+447, 448+448, 449+449, 450+450, 451+451, 452+452, 453+453, 454+454, 455+455, 456+456, 457+457, 458+458, 459+459, 460+460, 461+461, 462+462, 463+463, 464+464, 465+465, 466+466, 467+467, 468+468, 469+469, 470+470, 471+471, 472+472, 473+473, 474+474, 475+475, 476+476, 477+477, 478+478, 479+479, 480+480, 481+481, 482+482, 483+483, 484+484, 485+4

12, 12, 5+6, 5+6,

$12, 12, 7+7, 5+5$

13. 13, 7+7, 6+6, 11+11, 12+12, 13+13, 14+14, 15+15, 16+16, 17+17, 18+18, 19+19, 20+20, 21+21, 22+22, 23+23, 24+24, 25+25, 26+26, 27+27, 28+28, 29+29, 30+30, 31+31, 32+32, 33+33, 34+34, 35+35, 36+36, 37+37, 38+38, 39+39, 40+40, 41+41, 42+42, 43+43, 44+44, 45+45, 46+46, 47+47, 48+48, 49+49, 50+50, 51+51, 52+52, 53+53, 54+54, 55+55, 56+56, 57+57, 58+58, 59+59, 60+60, 61+61, 62+62, 63+63, 64+64, 65+65, 66+66, 67+67, 68+68, 69+69, 70+70, 71+71, 72+72, 73+73, 74+74, 75+75, 76+76, 77+77, 78+78, 79+79, 80+80, 81+81, 82+82, 83+83, 84+84, 85+85, 86+86, 87+87, 88+88, 89+89, 90+90, 91+91, 92+92, 93+93, 94+94, 95+95, 96+96, 97+97, 98+98, 99+99, 100+100, 101+101, 102+102, 103+103, 104+104, 105+105, 106+106, 107+107, 108+108, 109+109, 110+110, 111+111, 112+112, 113+113, 114+114, 115+115, 116+116, 117+117, 118+118, 119+119, 120+120, 121+121, 122+122, 123+123, 124+124, 125+125, 126+126, 127+127, 128+128, 129+129, 130+130, 131+131, 132+132, 133+133, 134+134, 135+135, 136+136, 137+137, 138+138, 139+139, 140+140, 141+141, 142+142, 143+143, 144+144, 145+145, 146+146, 147+147, 148+148, 149+149, 150+150, 151+151, 152+152, 153+153, 154+154, 155+155, 156+156, 157+157, 158+158, 159+159, 160+160, 161+161, 162+162, 163+163, 164+164, 165+165, 166+166, 167+167, 168+168, 169+169, 170+170, 171+171, 172+172, 173+173, 174+174, 175+175, 176+176, 177+177, 178+178, 179+179, 180+180, 181+181, 182+182, 183+183, 184+184, 185+185, 186+186, 187+187, 188+188, 189+189, 190+190, 191+191, 192+192, 193+193, 194+194, 195+195, 196+196, 197+197, 198+198, 199+199, 200+200, 201+201, 202+202, 203+203, 204+204, 205+205, 206+206, 207+207, 208+208, 209+209, 210+210, 211+211, 212+212, 213+213, 214+214, 215+215, 216+216, 217+217, 218+218, 219+219, 220+220, 221+221, 222+222, 223+223, 224+224, 225+225, 226+226, 227+227, 228+228, 229+229, 230+230, 231+231, 232+232, 233+233, 234+234, 235+235, 236+236, 237+237, 238+238, 239+239, 240+240, 241+241, 242+242, 243+243, 244+244, 245+245, 246+246, 247+247, 248+248, 249+249, 250+250, 251+251, 252+252, 253+253, 254+254, 255+255, 256+256, 257+257, 258+258, 259+259, 260+260, 261+261, 262+262, 263+263, 264+264, 265+265, 266+266, 267+267, 268+268, 269+269, 270+270, 271+271, 272+272, 273+273, 274+274, 275+275, 276+276, 277+277, 278+278, 279+279, 280+280, 281+281, 282+282, 283+283, 284+284, 285+285, 286+286, 287+287, 288+288, 289+289, 290+290, 291+291, 292+292, 293+293, 294+294, 295+295, 296+296, 297+297, 298+298, 299+299, 300+300, 301+301, 302+302, 303+303, 304+304, 305+305, 306+306, 307+307, 308+308, 309+309, 310+310, 311+311, 312+312, 313+313, 314+314, 315+315, 316+316, 317+317, 318+318, 319+319, 320+320, 321+321, 322+322, 323+323, 324+324, 325+325, 326+326, 327+327, 328+328, 329+329, 330+330, 331+331, 332+332, 333+333, 334+334, 335+335, 336+336, 337+337, 338+338, 339+339, 340+340, 341+341, 342+342, 343+343, 344+344, 345+345, 346+346, 347+347, 348+348, 349+349, 350+350, 351+351, 352+352, 353+353, 354+354, 355+355, 356+356, 357+357, 358+358, 359+359, 360+360, 361+361, 362+362, 363+363, 364+364, 365+365, 366+366, 367+367, 368+368, 369+369, 370+370, 371+371, 372+372, 373+373, 374+374, 375+375, 376+376, 377+377, 378+378, 379+379, 380+380, 381+381, 382+382, 383+383, 384+384, 385+385, 386+386, 387+387, 388+388, 389+389, 390+390, 391+391, 392+392, 393+393, 394+394, 395+395, 396+396, 397+397, 398+398, 399+399, 400+400, 401+401, 402+402, 403+403, 404+404, 405+405, 406+406, 407+407, 408+408, 409+409, 410+410, 411+411, 412+412, 413+413, 414+414, 415+415, 416+416, 417+417, 418+418, 419+419, 420+420, 421+421, 422+422, 423+423, 424+424, 425+425, 426+426, 427+427, 428+428, 429+429, 430+430, 431+431, 432+432, 433+433, 434+434, 435+435, 436+436, 437+437, 438+438, 439+439, 440+440, 441+441, 442+442, 443+443, 444+444, 445+445, 446+446, 447+447, 448+448, 449+449, 450+450, 451+451, 452+452, 453+453, 454+454, 455+455, 456+456, 457+457, 458+458, 459+459, 460+460, 461+461, 462+462, 463+463, 464+464, 465+465, 466+466, 467+467, 468+468, 469+469, 470+470, 471+471, 472+472, 473+473, 474+474, 475+475, 476+476, 477+477, 478+478, 479+479, 480+480, 481+481, 482+482, 483+48

14. 14. 7+7, 7+7,

14, 14, 11+11, 13+13,

15, 15, 8, 7+7, *Answer*

19. nines.

20. (volt 16 b.)

[illegible]

21. (volt 16 c.)

8, 5, 8, 6, 2, 1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 8

21 bis. 12, 8, 8, 10, # | 5' || 7' || 6' || 2, 2 || 1, 2 || 1, 2 || 3 || 5' || 1' || 2' || 2' || 2' ||

22. (note 16 d.)

[illegible]

10, 12, 6, 12, 5
16, 13, 8, 13,

23. (note 16e.)

4, 5, 6, 5,
4, 5, 6, 7,
5, 6, 7, 6,
6, 4, 8, 5,
6, 11, 10, 7,
7, 8, 9, 11,
8, 9, 10, 11,
10, 13, 9, 8,
10, 14, 13, 9,

24. (note 16f.)

5, 6, 7, 6+6,
5, 7, 6+6, 7,
6, 5, 6+7, 6,
6, 5, 8+8, 5,
6, 8, 6+6, 4,
7, 8, 5+5, 13,
8, 10, 5+5, 11,
9, 11, 7+7, 15,
10, 13, 8+8, 10,
10, 14, 8+8, 12,
11, 15, 6+6, 7,
12, 14, 8+8, 7+7,
7+7, 12, 7+6, 7+7,

6

helaromet. 6 6 10

|| ۱۰۱ ||
|| ۱۰۲ ||

♩ ♯ | ♭ || ♪ ♫ | ♪ ♫ || ♯ | ♭ ||

[illegible]

$\frac{1}{2} \mid \frac{1}{2} \mid \frac{1}{2} \parallel \frac{1}{2} \mid \frac{1}{2} \parallel \frac{1}{2} \mid \frac{1}{2} \mid \frac{1}{2} \parallel \frac{1}{2} \parallel$

♯ | ♯ ♯ || ♯ ♯ | ♯ | ♯ ♯ ||

|| רת רת ר|| רת רת

7

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

" " || ת | ו ||

a b c ת | ת | ת || ט | ת | ת || ט | ת | ת || ד ||

२२ | २२ | २२ | २२ || २२ | २२ ||

5/10/15/20/25/30/35/40/45/50/55/60/65/70/75/80/85/90/95/100

[illegible][illegible]

|| נר חנוכה || נר חנוכה ||

אֶלֶּנָּה נָתַתָּה וְנָתַתָּה וְנָתַתָּה וְנָתַתָּה

" " || rrrr | rrrr || x rrr | rr l ||

|| א נ נ א ת נ || ת נ ת נ א נ נ נ ||

|| אנו נותנים || נותנים ||

|| ל' נון נ' ת' || ו' ת' ו' ו' ו' ||

8. *felix*.

heterometr. 1049

1021 a a b 8 8 6, שׁ שׁ שׁ || תׁ תׁ תׁ ||
1121 8, 8, 7, " || שׁ שׁ שׁ ||
1155 8, 8, 10, " || תׁ תׁ תׁ ||
1000 8, 8, 12, תׁ תׁ תׁ || תׁ תׁ תׁ ||
1072 8, 8, 12, תׁ תׁ תׁ || תׁ תׁ תׁ ||

1063 a b a

1040 8, 6, 8, שׁ שׁ שׁ || תׁ תׁ תׁ ||
1035 8, 6+6, 8, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

1042 b 1119 k

a b b

1107 8, 8+8, 8, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||
2852 8, 6, 6, שׁ שׁ שׁ || תׁ תׁ תׁ || com-
1107 1110, 8, 9, 9, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

1073 8, 10, 10, " || שׁ שׁ שׁ ||

1074 8, 12, 12, " || שׁ שׁ שׁ ||

1044 a b c

1045 8 8, 6, שׁ שׁ שׁ || תׁ תׁ תׁ ||
8, 8, 7, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

1142 8, 9, 4, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

1143 8, 10, 5, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

1078 8, 11, 10, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

8, 11, 11, " " || שׁ ||

9

heterometr.

1114 f a b a

1041 9, 8+8, 9, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||
a b c 9, 8+8, 5, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

1042 a 9, 8+8, 7, שׁ שׁ שׁ || שׁ שׁ שׁ ||

heteronitru.

1050, 1157, a a b || d d | r r t. r t. r t. r t. r r r

heteronitru.

1065, 1145, a a b || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1066, 1146, a a b || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1074, 1144, a b c || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1079, 1127, a, b c || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1115 || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1123 || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

11

ironitru.

1052 || d d | r r r ||

heteronitru.

1054 a b a || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

a b c || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1147, 1162 || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1080 || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1148, 1193, 1195, || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1149 || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1150 || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

12

parl. rub.

1061

|| d d | r r r ||

heteronitru.

1066 a a b || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1091 || d d | r r r ||

1092

|| d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

1087 a b c || d d | r r r || d d | r r r || d d | r r r ||

13

heterometr.
 1067 a a b 13, 13, 12, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1102 a b c 13, 13, 13, " || √ || ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1114 a 13, 8+8, 10, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||

14

1067 parl. 14, 13, 14, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
heterometr.
 1068 a b a 14, 7+7, 14, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1102 a b c 14, 11, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1094 14, 13, 12, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1029, 1152 7+7, 7+7, 7+7, ||: ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1156 7+7, 7+7, 8+8, ||: ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1144c 8+5, 8+8, 5+5

15

heterometr.
 1108 a a b 15, 15, 5+7, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1103 a b c 15, 8+8, 10, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||

16

isotm
 1053 8+8, 8+8, 8+8, ||: ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
heterometr. 8+8, 8+8, 7, ||: ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1103 9+7, 9+7, 8+8, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1068 16, [8+8, 10] ||: ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||

18

a b b 18, 12, 12, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||
 1079, 1146 a b c 8+8, 8+8, 6+6, ||: ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||

24

a b a 24, 8+8, 24, ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש|| ש|ש|ש|ש||

6

+	ש"ס	2067
aluminum	" " " " " "	2064
	" " " " " "	2065
pearl	ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס	3
	" " " " " "	2066
+	" " " " " "	2067
	4	2068
pearl	ש"ס ש"ס ש"ס	8
	ש"ס ש"ס ש"ס	2069-72, 8, 2070
	ש"ס ש"ס ש"ס	2074, 8,
aluminum	ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס	43
to pass	ש"ס ש"ס ש"ס	17
pearl	ש"ס ש"ס ש"ס 8	3
	ש"ס ש"ס ש"ס	10
	ש"ס ש"ס ש"ס	11
	ש"ס ש"ס ש"ס	12
	ש"ס ש"ס ש"ס	14
	ש"ס ש"ס ש"ס	2075
	ש"ס ש"ס ש"ס	2076, 2080
	ש"ס ש"ס ש"ס	2077
	ש"ס ש"ס ש"ס	2078
	ש"ס ש"ס ש"ס	2079, 2082, 2084, 12, 13
	ש"ס ש"ס ש"ס	2081
	ש"ס ש"ס ש"ס	18
	ש"ס ש"ס ש"ס	2083
	ש"ס ש"ס ש"ס	2085, 2087
	ש"ס ש"ס ש"ס	2088
	ש"ס ש"ס ש"ס	2089
+	ש"ס ש"ס ש"ס	2092
aluminum	ש"ס ש"ס ש"ס	2093
	ש"ס ש"ס ש"ס	15
	ש"ס ש"ס ש"ס	16

At 200 ft.

Hebrew	Transliteration	Page
האר.	א.א.א.א.א.א.	3024-22, 3024-25,
	א.א.א.א.א.א.	3029
	א.א.א.א.א.א.	40
האר.	א.א.א.א.א.א.	36, 35, 45-48, 49,
	א.א.א.א.א.א.	3099, 85,
	א.א.א.א.א.א.	37,
	א.א.א.א.א.א.	3000, 50,
	א.א.א.א.א.א.	3019
	א.א.א.א.א.א.	51
	א.א.א.א.א.א.	52-53,
+	א.א.א.א.א.א.	3004,
האר.	א.א.א.א.א.א.	11, 12,
	א.א.א.א.א.א.	11, 12,
	א.א.א.א.א.א.	11, 12,

15

quad.	תודעת תודת	3002
quad.	תת תת	76
	תת תת	3003-5, 54,
heterometric.	תת תת תת תת תת תת	3006
	תת תת תת תת תת תת	3007
heterometric.	תת תת תת תת תת תת	62
	תת תת תת תת תת תת	58

13

[illegible]

14

47-73, 83, 84,
 82,
 3008
 76, 99.

16

16

JELMAGYARÁZAT*

Az apró hangjegyekkel jelölt hangokat (kivéve a rövid előkéket és utókat:) jegyüknek megfelelő értékben kell leolvasni, amely értéket az ívvel hozzájuk kapcsolt főhang értékéből kell levonni; tehát pl. - Apró hangjeggyel történő jelzésük azt jelenti, hogy ezeket a hangokat sokkal kevesebb súllyal, kevesebb rénehezéssel, — sokszor csak futólag (gyöngében) — énekelték. Ha azonban gerenda (ún. Queralke) kapcsolja az apró hangjegyeket a nagy hangjegyekhez, akkor az egész csoport minden egyes hangját saját értékének megfelelően kell leolvasni (pl.). Az egy szótagra énekelt hangcsoportot ív köti össze; minden más hang külön-külön szótagra jut.

 jelentése: a kvartola értéke $\frac{1}{4}$;

 jelentése: a kvintola értéke $\frac{1}{5}$ és így tovább.

A jel csekély nyújtást, a jel csekély rövidülést jelez.

A (fermata) a hangot legalább kétszeresére nyújtja.

A ferde hullámvonal csúszást (portamentót, ill. glissandót) jelez. jelentése: a hang magasságától, rögtön a hang intonációja után kezdődő csúszás kb. addig a magasságig, amelyen a hullámvonal végződik (a csúszás a hang teljes értékét tölti be); jelentése: valamivel kezdődő csúszás (a csúszás a hang értékének kb. a felére jut) és így tovább. Két (vagy több) hang fölött lévő ferde hullámvonal olyan csúszást jelöl, amely az első hangon valamivel innen kezdődik és a másodikon valamivel túl halad, s amelyből a kottafejvel jelölt hangok némileg kidomborodnak.

A kottafej felett álló vízszintes hullámvonal vibratót (tremolószerű hangvételt) jelöl. , ill. jelentése: apró csúszás a jelölt hangtól, ill. hangig.

A $\uparrow$ a hangnak kissé magasabb, $\downarrow$ kissé mélyebb intonációját (de legfeljebb $\frac{1}{4}$ hangnyi mélyülést vagy magasodást) jelzi, $\frac{b}{2}$ pontosan negyedhangnyival mélyít.

 jelentése: pontosan meghatározható magasságú, csuklásszerű hang; nem pontosan meghatározható magasságú csuklásszerű hang. A kottafej felett olvasható

• jel a hang csuklásszerű előadását jelzi. A nem pontosan meghatározható (pl. beszédszerű) hangok kottafeje helyett x áll. ()

A magyar helyesírás betűitől eltérő betűk az alábbiak:

á ajakkerekítés nélküli hang, az *a* rövid párja

ā (régí jele: â) ajakkerekítéssel képzett hang, az *a* hosszú párja

* Összeállítás Bartóknak *A magyar népdalban*, illetve a *Serbo-Croatian Folk Songban* közzétett jelmagyarázatai alapján; l. még A sajtó alá rendezés elvei c. fejezetet is.

- ĕ zárt *e* hang
- è rövid *e*
- ē (régije: ê) hosszú *e* hang
- j* (és általában a kurzív mássalhangzók) a szöveghez szervesen nem tartozó, tökéletlenül képzett hangok, illetve hiátuskitöltő hangok.
- ŋ *nk* vagy *ng* hangkapcsolatban szereplő *n*, ha a *k* vagy *g* elmarad
- ş (olykor: şz) *s* és *sz* közötti hang
- ~ orrhangon ejtett hangzó (pl. ñ)
- ə tökéletlenül képzett, a szöveghez szervesen nem tartozó nyögésjellegű hang.

Ettől a rendszertől részben eltér Veress Sándor saját jelölésrendszere. L. Veress Sándor, *Moldvai gyűjtés*. Szerk. Berlász Melinda és Szalay Olga (Budapest, 1989). 36—37. lap:

- ā mély *a*, majdnem *o* hangzó (l. még néhány Bartók-lejegyzésen is!)
- â széles ejtésű *a* hangzó
- á kicsit magasabb *a* hangzó
- à zártabb ejtésű *á*, mintegy az *a* hosszú párja (l. Domokos Pál Péter megjegyzésein is!)
- ä az *a* magasabban képzett fajtája
- ê a legmélyebb *e* hangzó
- ê széles ejtésű *e* hangzó
- é kicsit magasabb *e* hangzó
- è az *é* felé tartó, kicsit magasabb *e*
- ë ö felé hajló zárt *e*, majdnem *é* hangzó
- ē nazálisan ejtett hosszú *e* hangzó

DALLAMTÁR
(A I. osztály 1—416. sz.)

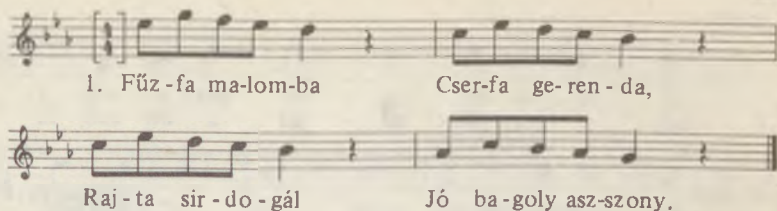
1

Nagykálló (Szabolcs)
dr. Landerné

Gy: Kodály Zoltán

1928. VII. 3.

3 3 3 3

1. Fűz-fa ma-lom-ba Cser-fa ge-ren-da,
Raj-ta sir-do-gál Jó ba-goly asz-szony.

2. Mért sírsz, mért sírsz te
Jó bagoly-asszony?
Hogyné sírnék te
Kis fülemüle,

3. Otthon felejtém
Jó záros ládám,
Benne felejtém
Dédáros kontyom.

4. Jaj kontyom, kontyom,
Dédáros kontyom,

— — — — —
— — — — —

Kerényi Gy. másolata. — Ak: (→lóg). Nagypapjától, dr. Borosnyói Lukács Bélától (marosvásárhelyi születésű, megh. 1915-ben) hallotta annak 72 éves korában (tehát a művelt körökbe is eljutott egy-egy foszlány).

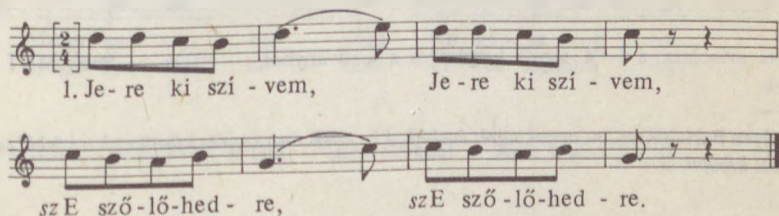
2

Bogdánfalva (Moldva)
Budó Ilonka, Péteré (18)

Gy: Lükő Gábor

[1933. IV.]

3 4 1

1. Je-re ki szí - vem, Je-re ki szí - vem,
szE sző-lő-hed - re, szE sző-lő-hed - re.

2.* sz Onnet nézzünk be
Szép Cigenyébe.

4. Budó Antalén,
Felnőtt szép lánya.

3. Szól a kakas, szól,
Ki kapuján szól?

5. Kérjék meg nekem,
Ha ideadják.

6. De azt nem adják,
Met odaadták.

7. De kinek adták?
Mihál bírónak.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel; kiegészítések az A 88c dallam alapján. — Ak: (→88c, 89b, 296b). Kad: vagy 6 4 4.

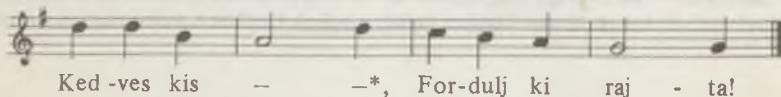
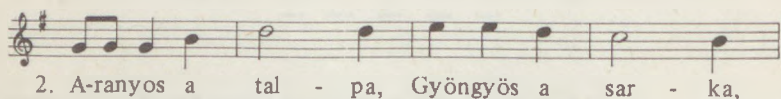
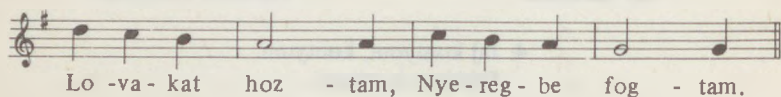
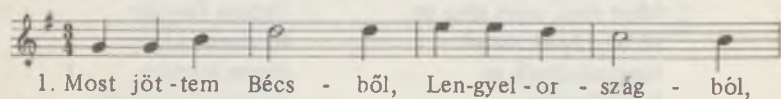
* Soronként ismételve.

3

Perbenyik (Zemplén)

Bartalus III, Függlék 1: 5

3 3 2

3. Kis kacsa fürdik
Fekete tóba,
Anyjához készül
Lengyelországba.

4. Sikos a talpa,
Magas a sarka,
Fordulj ki, fordulj
Piros kis alma.

Ziegler Márta másolata; a 3—4. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1022a. — Publ: MNT I: 1098. — *Gyermekjáték.*

* A jelzett helyen Bartalus szerint *annak nevét éneklik, ki a játék sora szerint következik a körből az összefogott kezek íve alatt kibújni.*

Alsófalú (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán

1913

303

1. Kis ka - csa für - dik Fe - ke - te tó - ba,
 2. Szé - les a tal - pa Ma - gas a sar - ka,

Any - já - hoz ké - szül Len - gyel - or - szág - ba.
 For - dulj ki, for - dulj, Két a - rany al - ma!

3. Hold, hold, fényes hold, Két ka - pud al - ja,
 Nyisd ki ka - pud Gergely mes - ter, Vámot a - dok rá - ja.

4. El - ment az én u - ram Bo - lond ga - ró - fi
 Cser - fá - ba o - j - tott al - mát ke - res - ni.

5. Bár - csak az Is - ten O - da - vész - te - ne,
 6. Hoz - ná az Is - ten Já - nos de - á - kot,

Hogy az én szí - vem Ne ke - se - reg - ne.
 Hogy var - na nē - kem Pi - ros csizma - kot.

Kodály-MS. — 1020. — Publ: MNT I: 1100. — Régi játékdal. — Kad: 3. str.: 3031.

GR—F 60, 3A/d)
Nemespátró (Somogy)
Győrffy József (58)

1936
L: Kodály Zoltán
3 1 3

$\text{♩} = 116^*$

1. Szán-tot-tam gye - pöd, Ve-tét - tem gyön - gyöt,

$\text{♩} = 138$

Haj - tot - tam á - gád, Vét - tem vi - rá - gát.

$\text{♩} = 144$ $\text{♩} = 152$

2. Ej, bí - bor, bí - bor, Bí - bo - ri bár - sony,

$\text{♩} = 160$

Ak - ki nem bí - bor, Nem i - de va - ló.

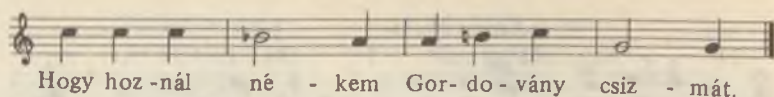
Kivágott lap a kiadványból. — Bartók: CI. — Ak: Bemondás: „Énekölte Győrffy József, nemespátrói 58 éves kiskorában.” Tollfosztáskor szokták énekelni: régebben a fonóban vagy kukoricafosztáskor is járta. Az énekes csak erre a két kezdő stífára emlékezett.

* Fokozatosan gyorsul. Ritmusát illetőleg megjegyzendő, hogy eredetileg ez is nyilván pontos *Tempo giusto* akarna lenni, végig $\frac{3}{4}$ -ben, egyforma negyedekkel. A testmozgás vagy csoportos éneklés ellenőrzése híján, magános előadásban, kivált, ha mutatósak van szánva, meglazul a pontos időmérték, a lejegyzett módon. Nyomatékosan hangsúlyozzuk: nem ez tekintendő igazi, állandó, élő formájának, hanem az egyenletes $\frac{3}{4}$ ütem. Ha érvényesül is benne egyes szótagok rövidege, hosszúsága, ekkora eltérésig nem távolodik el az alapformától. Az elejétől-végig fokozódó tempó is csak a gramofonba éneklés tipikus kísérő jelensége.

Kisvisnyó (Gömör)
Kovács Katalin (75)

Gy: Kodály Zoltán
1912
1 3 2

5.* Úr - is - ten hoz - zád, Jó Já - nos di - ák,

Hogy hoz - nál né - kem Gor - do - vány csiz - mát.

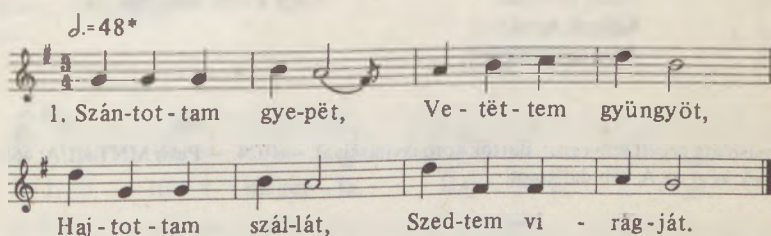
Kodály-MS. — 1023. — Publ: MNT I: 923. — Ak: (→257a, 313d).

* Az első négy strófát, illetve további két strófát lásd más dallammal a C 1189. szám alatt!

7₁

F. 186 b)
Istensegits (Bukovina)
Várda Balbina (50)

Gy: Kodály Zoltán
1914
2 3 2

1. Szán-tot - tam gye-pét, Ve - tét - tem gyüngyöt,

Haj - tot - tam szál-lát, Szed-tem vi - rág-ját.

2. Sinoron lépő
Véce Pistáné,
Sárga tappantó
Kánya Andrisné,**

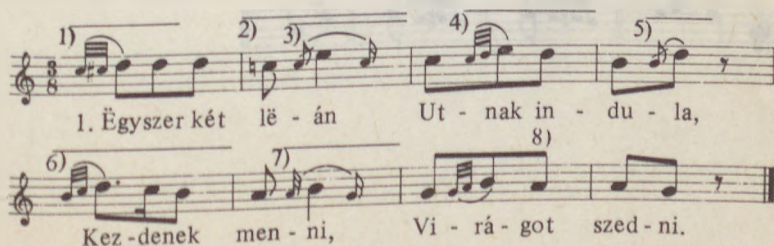
Kodály-MS. — 1022b. — Ak: józseffalvi születésű (→16a, 71c, 200y).

* De 54 is. ** Töredék.

7₂

M. F. 523 a)
Deményháza (Maros-Torda)
Kovács Rozália (45)

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
6 5 3

1. Egyszer két lő - án Ut - nak in - du - la,

Kez - denek men - ni, Vi - rá - got szed - ni.

2. Egyik az mástól
Kezdé kérdezni,
Hát téged, szivem,
Hányan kérenek?

4. Sok virág közül
Kórét ne szédjünk,
Mert virág neve,
Szép János vala.

3. Éngemet, szivem
Tizen kérenek,
Adjunk tanácsot
Árva szívünknek.

5. Élmehetsz hëzzá
Szép Rózsi asszony.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók apró javításaival. — 1024. — Publ: MNT III/A: 468. — D: 1904 körül. L. többek közt az A 53b dallamot!

8

M. F. 1189 c)
Pankasz (Vas)
Kardos Szidi;
Kardos Etelka

Gy: Vikár Béla
[1910]
L: Bartók Béla
323

2. Az erdön járó
jA Márton Szidi,
Utánna járó
A Vörös Dezső.

3. Mit nízék rajta?
Nēm fekszék rajta.
Bus az ő szíve,
Gyönggyel van kirakva.*

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Ziegler Márta másolata. Kiegészítések Vikár: 20/134 alapján. — 1221; 1021.
Bartók: ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ -hoz. — Publ: MND: 152; MNT IV: 6. — Kiházásító [Bartók]. — Ak: (→220y, 312b).

* A harmadik strófa szövege *nincs fölvéve* a fonográfra.

9

M. F. 470 c)
Felsőboldogfalva (Udvarhely)
Péter Ignácné

Gy: Vikár Béla
[1903. VI. 27.]
L: Bartók Béla
III III VI

1. É - rik a mēggy - fa, Haj - lik az á - ga,
Ar - ra fē - jű - rő Sző - ke kis - lány - ka,
2. Kapd be szí - vem, kapd be j A - kit szeretsz, kapd be,
Ezt sze - re - tēm, ezt ked - ve - lēm, Ez az én é - dē - sēm.

[3. Arany volnék, megpendülnék,
Rózsá volnék, kivirulnék,
Állj ki szívem, állj ki!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 13/18a alapján. — 1019. Bartók: (2); javítva: (5). — Publ: MNT I: 1080. — Gyermekjáték. — Ak: Vikár feljegyzése szerint: Kerekes Eliza és Péter Margit.

10a

Zemplén m.

Kiss, 271. l.

3 4 4

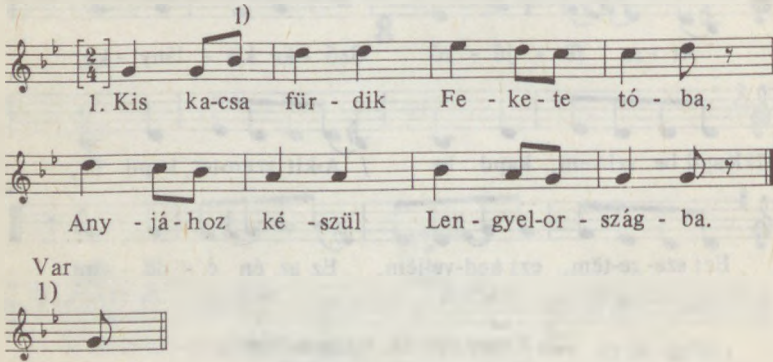
Ziegler Márta másolata. — 1022c. — Publ: MNT I: 1104.

10b

M. F. 2535 d)
Sárospatak (Zemplén)
Csapó Margit (20)

Gy: Lajtha László
1921. IX.

3 3 2

2. Sárga a lába,
Piros a szárnya,
Forduj ki, forduj
Szép arany alma!

Másolat. — Bartók: (2); javítva: (5). — Publ: MNT I: 1103. — *Gyermekjáték dallam.* — Fon: Penészes henger, kiselejtezve.

Ajak (Szabolcs)
Ladányi Iduska (10)

Gy: Arató Kálmán

1933

2 1 2

1. Most jöt-tem Bécs -ből, Bécs pa - ti - ká -ból,
Lo - va -kat hoz - tam, Nye - reg - be fog - tam.
2. Csí - kos a tal - pa, A - rany a sar - ka,
É - des - ked - ves Ka - tín - kám Fordulj ki az út - ra!

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. — Bartók: *CI*; (2) javítva: (5). — Publ: MNT I: 534. — *Gyermekjáték. Lányok és fiúk váltakozva, kézfogással körbe állnak, megindulnak jobbra s énekelnek. Akinek nevét kiéneklük, kifordul. A dalt addig ismétlik, míg mind ki nem fordulnak. Ekkor megállnak s elkiáltják: „Ki lopta el a patkót?” Elkezdik a kört széthúzni. Ahol elszakad, az a játékos kiesett. Ha már csak ketten maradnak a körben, összefogóznak; az erősebb lesz a király.*

12a

Alsócsitár (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

V III VI

Kel' föl menyasszony, Itt a vő - le - gény,
Niz' meg a sze - mét, Mi - nő szép kö - kény!

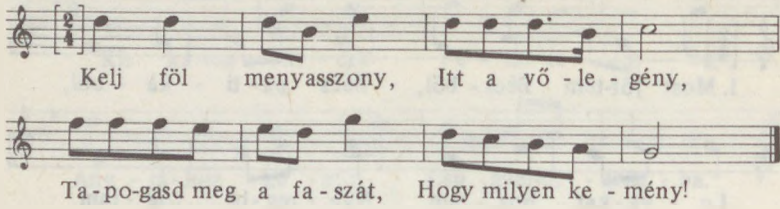
Másolat. — 1025a. — *Lakodalmas*. Bartók: *kupléből* származik. Kad: Bartók: *talán* 6 4 8 -hoz.

12b

Érd (Fejer)
Horváth Mária (18)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.

6 4 8

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1025b. — *Lakodalmas. Legények „ráéneklük” a menyasszonyra.* (Német eredetű?) Bartók megjegyzése: *kupléfélé; 1896-ban sokat játszották, tótok is éneklük.* Eredeti alakja ez:

H: Budapesti gyűjtés. Ak: (→152a, 152b, 321bbb, 414o).

13a

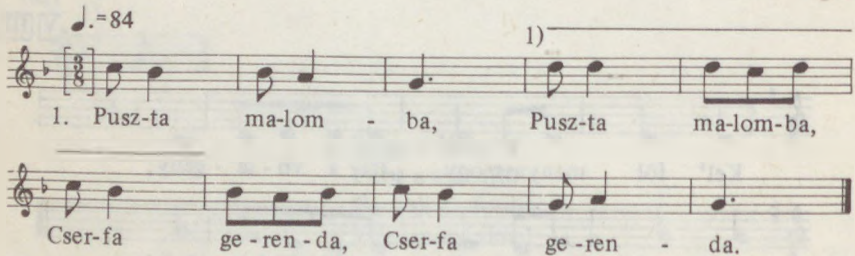
(1)

Barslédec (Bárs)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán

1907

1 5 3

2.* Azon üldögél
Egy { bagol asszony
magyar

3. Arra sétál egy
Kevil katona.

4. Mit sírsz te asszony,
Te bagol asszony?	9. Abban feledtem
Miska fiamot,
5. Jaj, hogyne sírnék,
Kevél katona,	10. Az mellett hattam
Színes ládámot
6. Otthon feledtem
Vetett ágyamot,	11. Abban feledtem
Karika kontyom,
7. Benne feledtem
János uramot,	12. Ollat ugorjon
Mint a paripa,
8. Mellette hattam
Ringálló böcsöm,	13. Ollat perdöljön
Mint a karika!

Kodály-MS. — 1026a.

* Soronként ismételve.

(2)

F. 195 c)

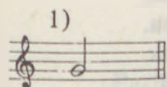
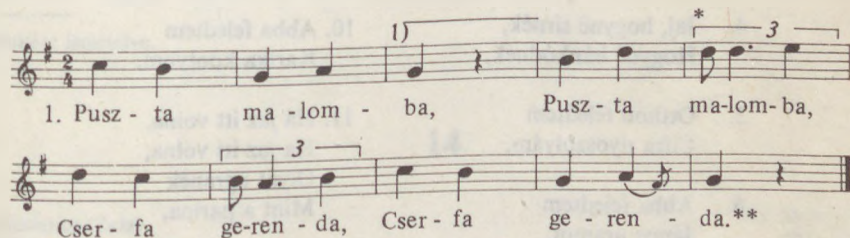
Barslédec (Bars)

Székely Julis (42)

Gy: Kodály Zoltán

1914

1 6 3

Ak: (→27c, 27m, 45).

* Nagyon ritmikus: a helyett csak kétszer van „gyűrömet” [? strófa] és „perdöljön” szavakra.

** A szöveg folytatását l. az A 13a (1)-nél!

F. 407

Ghymes (Nyitra)

Három fiatal lány (17—19)

Gy: Kodály Zoltán

1916

V 5 I

$\text{♩} = 62^*$

1. Pusz-ta ma-lom - ba, Pusz-ta ma-lom - ba,

Csőr-fa gë - rën - da, Csőr-fa gë - rën - da.

Var
1) 2)

2.** Azon üldögél
Egy bagoly asszony.

8. Abba feledtem
Imre fiamot,

3. Mit sírsz, mit bánkódsz
Té bagoly asszony?

9. Az mellett hattam
Pléhes ládámot,

4. Jaj, hogyné sírnék,
Hogyné bánkódnék,

10. Abba feledtem
Karika kontyom.

5. Otthon feledtem
Cifra nyoszolyám,

11. Ha jaz itt volna,
Ha jaz itt volna,
Olyat ugranék
Mint a paripa,

6. Abba feledtem
János uramot,

7. Az mellett hattam
Ringós bőcsömöt,

12. Ha jaz itt volna,
Ha jaz itt volna,
Olyat fordulnék
Mint a karika!

Kodály-MS. — 1026b.

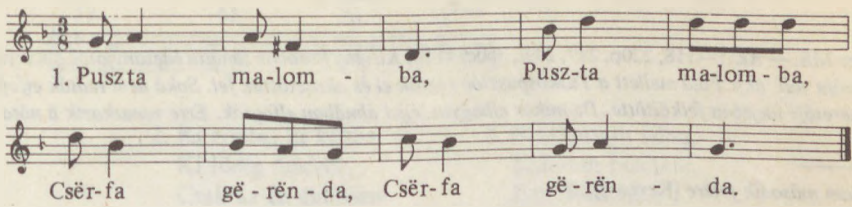
* Később $\text{♩} = 72-76$ ig gyorsul.

** A 2—10. strófa: soronként ismételve.

13c

M. F. 1152 a)
Ghymes (Nyitra)
Fazekas Istvánné (55)

Gy: Kodály Zoltán
1906
V 5 I

2.* Abba sírdogál
Égy bagoly asszony.	5. Otthon feledtem
Ringó böcsőmet,
3. Mit sírsz, mit bánkódsz,
Té bagoly asszony?	6. Abba feledtem
János fiamot,
4. Hogyne sírkonnék,
Hogyne bánkonnék,	7. A mellett hattam
Karika kontyom.

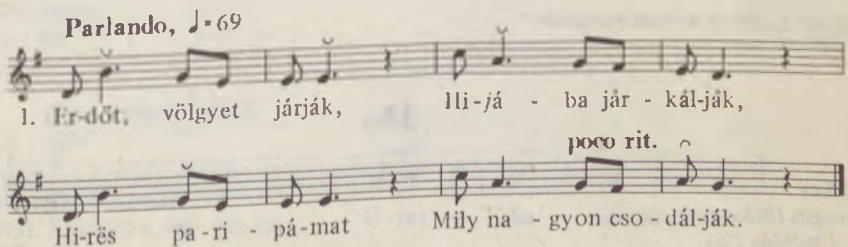
Kodály-MS. — 1026c. — Fon: 1—3. str. Ak: (→27v, 198j).

* Soronként ismételve.

14

Balatonederics (Zala)
Szívós Katalin (49)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 14.
VI VI VI

2. Zörög a falevél,
 Én angyalom, kélj fel,
 Jól tudod galambon,
 Hogy téged keresnek.

3. Ej, te szivtelen lány,
 Hogy tudtál megcsalni,
 Mikor később voltam
 Én inkább meghalni,
 *Mintsem tőled, rózsám,
 Valaha elválni.

Seemayer-MS. — Ak: (→ 118, 220p, 287, 299i, 360c, 414h) *Kislány korában tanulta édesanyjától. „Kutyási nevű duhaj nótája volt, akit Pola mellett a Tuskópusztán fogtak el és akasztottak fel. Soká nem tudták elfogni, mert éjjel a szeretője idejében felköltötte. De mikor elhagyta, éjjel álmában elfogták. Erre vonatkozik a nóta szövege is.”*

* A dallam második felére [Kerényi].

15

M. F. 2767 b)
 Monor (Pest)
 Kolompárné Rafael Margit (24)

Gy: Lajtha László
 1935
 2 V 4

Quasi parlando, $\text{♩} = 116-120-126$

de El-me-gyek, el - 3 megyek, de Nincsen 3 mara - dá - som, (de)

Nincsen mara - dá - som, Közte-tek la - ká - som.

Var

Másolat. — Ak: cigány.

* Bartók: Vajjon ez balkáni maradvány?

16a

F. 186 c)
 Istensegits (Bukovina)
 Várda Balbina (50)

Gy: Kodály Zoltán
 1914
 VII VII 4

Poco rubato, $\text{♩} = 63-66$

1)

172 a) 1. Szó - mo - ru fűzfának* Harminchá - rom á - ga.

2. Ki zödbbe, ki kékbe,
Ki földig fehérbe,
Csak az én éldessem
Tiszta feketébe.

3. Szólítottam vóna,
Szántam búsitani,
Egy ilyen éfiat
Megszomorítani.

b) 1. Szélyes Rajna vize,
Keskény palló rajta,
Én átolindulék,
Ha belé nem esném.

2. Ne mēnj rēá, rózsám,
Beleesél róla,
Mēnjünk rēá ketten,
Essünk belé ketten!

3. Jaj, kár vóna nekēm
A Rajnába esnēm,
A Rajnába esnēm,
Magam elvesztenēm!

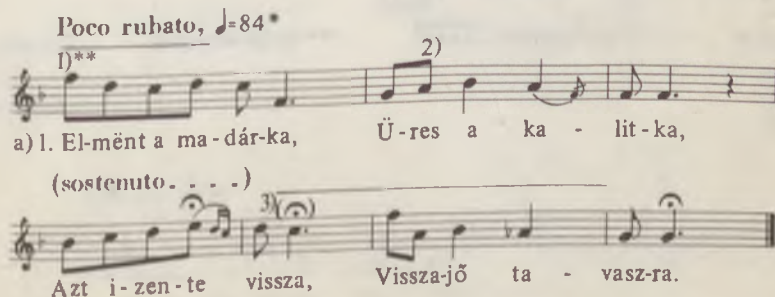
Kodály-MS; a 2—3. és b) 1—3. strófa szövege gépelt. — P2a; 72b; 72a. — Publ: EMN: 2; Kodály—Vargyas: 95. — Fon. 1—2 str. Ak: józseffalvi születésű (→ 71, 71c, 200y).

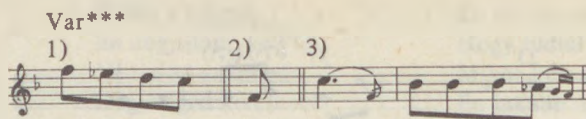
* EMN: „fűzfánok”. ** A támlapon „reä”, EMN-ben „rēa”. *** Egyéni, helyi.

16b

F. 220 a)
Józseffalva (Bukovina)
Asszonyok (cca 40)

Gy: Kodály Zoltán
1914. IV.
VII VII 4

2. Ha tavaszra nem jó
Buzapiruláskor,
Ha még akkor sem jó,
Tudd még soha sem jó.

b) 1. Szomorú az idő,
Meg akar változni,
Szomorú a rózsám,
Met el akar hagyni.

3. Merre fogsz indulni,
Hova fogsz bújdosni,
Velem egy faluba
Nem akarsz maradni?

2. Met el akar hagyni,
S el akar bújdosni
Vélem egy faluba
Nem akar maradni.

4. Mikor egymást látjuk,
Egymásnak ne szóljunk,
Hogy mások azt tudják,
Édes egyek vagyunk.

c) 1. Fehér liliumra
Írok én levelet,
Rózsám, piros vérrel
Gyönyörű örömet.

2. Neked küldöm rózsám
Kis arany darázstól,
Meg ne csípjen, vigyázz
Mérges fullankjától!

3. Met azt sugtam neki,
Ha más ölibe lel,
Csípje meg szívedet
Fulánkja mérgivel.

d) + S { dudulom országom,
 { dudolom
Hogy nem rabolhatok,
Még a csicsszopót
Kardra nem hányhatom.

Kodály-MS. — P2b; 72c; 72b. — Publ: BÖI 17: 73a.

* De lassabban is.

** Nb. eleje gyakran

*** Helyi változatok.

+ Töredék.

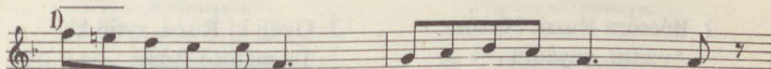
16c

M. F. 1255 a)
Nyitraegerszeg (Nyitra)

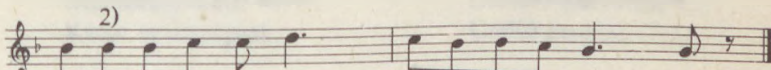
Gy: Kodály Zoltán
1908

VII VII 5

$\text{♩} = 84$

1)

a) 1. Vajda, he - ge - dűd-nek Álljon még zén - gi - se,

2)

A sar-kantyú - nak is Szűnjön még pën-gí - se.

Var*

1)

2)

2. Mert búcsúzásomnak
Most leszén kezdése,
Légyen csendességem,
Míg jutunk vígzsíre.

b) 1. Búcsúzz Magdol, búcsúzz,
Apádtól, anyádtól,**

2. Jaj pártám, jaj pártám,
Gyönyörű gyöngypártám,
Majd megválok tőled
Rövid idő mulván.

Kodály-MS. — P2c; 72d; 72c. — Publ: MNT III/A: 234. — *Menyasszonybúcsúztató.*

* A helyszíni lejegyzés eltérései. Az MNT-től eltérően a főszövegben a fonográflejegyzést közöljük. ** A támlapon e szövegsor után *stb.* jelzés — 1. az A 16d dallam 2. strófáját.

16d

M. F. 1295 c)
Vicsápapáti (Nyitra)

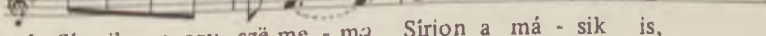
Gy: Kodály Zoltán
1907; 1911.

VII VII 5

Parlando, $\text{♩} = 76$

1)

1. Sí - rik az egy szé-me - mő, Sirjon a má - sik is,

2)

Sír-jon mind a két - tő, Mint a sē-bēs ős - ső!

2,3str 2) Var 1)

2. Búcsúzz Rúzsi, búcsúzz,
Apádtú, anyádtú,
Leánybarátidtu,
Régényi mátkádtú!

3. Gyűjj ki Rúzsi, gyűjj ki,
Tormatörő Rúzsi,
Hagyd ott a tormádot,
Hozd el a jóságod!

Kodály-MS. — P2d; 72e; 72d. — Publ: MNT III/A: 235. — Menyasszonybúcsúztató. — Fon, D: A felvétel 1911-ben készült.

16e

Bartalus III: 2
VII VII 56

*
1. Szörnyű nagy romlásra Készült Panno-ni - a,
Kinek mint tengernek Meg - á - ra - dott hab - ja.

2. Sok bűnnek bánatnak
Környülvette árja,
Mert a vitézeknek
Esett ma egy híja.

5. Olvassuk ama nagy
Ó testamentomban:
Kevés nép maradott
Sokszor Zsidóságban.

3. Nem illik a vitézt
Nekem elhallgatnom,
Sőt méltó Kádárról
Bölcs verseket írnom.

6. Mert fogva tartattak
Babilóniában,
Sok zsidó vitézek
Estek el a harcban.

4. Elsőbben szent írást
Kell ezekre hoznom,
S azután a romlott
Magyar népre szabnom.

7. S az Isten ládáját
Egyszer el is nyerték,
Hofnist és Einéást
Mikoron megölték.

8. Mikor Éli papnak
A dolgot megvitték,
Rút halállal megholt,
Székiből kiesék.
9. Nem így van-e dolga
Kis Magyarországnak?
S abban nevedett
Vitézlő Kádárnak?
10. Mása volt, higgyétek,
Hektornak, Ioábnak,
Oltalmazója volt
Kádár ez országnak.
11. Hektor is valamig
Trójában láttaték,
Addig a város is
Épen megtartaték.
12. De mihelyen Hektor
Nyaka elmetszeték,
Mingyárt a várost is
Pogány keze bírék.
13. Azt reményli vala
Róla immár szívünk,
Isten után hogy ő
Lesz egyik védelmünk.
14. Bástyánk, erős tornyunk
Ő leszen mi nekünk,
De jaj, mit csalatott
Szerelmes nemzetünk.
15. Teljes életének
Dicséretes napja,
Mert a szegényeket
Soha nem rontotta.
16. Ha más rontotta is,
Kádár oltalmazta,
Felelhetsz föld és ég,
Annak bizonyága.
17. Elhagyá érettünk
A felföldnek partját,
Hogy hallá itt alatt
Magyarok romlását.
18. Felköté érettünk
Kádár István kardját,
Oh jaj, mely kevésbé
Forgatá szándékát.
19. Mely ímé hirtelen
Esék változása,
Midőn küldék őtet
Pápolc oltalmára.
20. Ujfaluhhoz gyüle
Tatárok tábora,
Ott leve Kádárnak
Utolsó csatája.
21. A sereget pedig
Felszóval biztatja,
Mondván vágjuk által
A tatárt a síkra.
22. Ezentul Pálczinak
Elérkezik hada,
Ujfalunak is majd
Megsegít hadnagya,
23. Rába vizén mindjárt
Több tatár érkezik,
Kádár vitéz módra
Velők megütközik.
24. Hátral a seregek
Eszekbe nem veszik,
Hogy másutt a vizen
Több tatár érkezik.
25. Felemelé Kádár
Szemeit az égre,
Mondván, uram Jézus
Légy segítségemre.
26. Nosza, jó katonák,
Harcoljunk két kézre,
Mert nem látok embert
Jőni segítségre.
27. A zászlótartónak
Felszóval kiálta,
Vidd el fiam, vidd el
A zászlót más útra!

28. Hogy el ne vesszen mind
Urunk kedves hada,
Mert Magyarorszáért
Meghalok én még ma.
29. Kiontom véremet
Én szegény hazáért,
Ezennel meghalok
Kedves nemzetemért.
30. Nem szánok érette
Bizony ontani vért,
Mert én a Krisztustól
Veszek jutalmat s bért,
31. Kádár a nyilvesszőt,
Mint polyvát, úgy szórja,
Mégis ugyan villám
Forgódék két karja.
32. Hétszer a táboron
Magát általvágja,
Néz az ellenség is,
Dolgait csudálja.
33. De hogy fárasztatott
Nyilak erejével,
Mégis mind halálig
Hegyes törrel öklel.
34. Leomlik a tatár
Előtte sereggel,
Azért búcsúzását
Bizta rám ily renddel.
35. Elsőben végbeli
Szives akaróim,
Füleki, pápolci,
Szécsenyi rokonim,
36. Nógrádi, palánki,
Gyarmati társaim,
Diósgyőri, ónodi,
Szendrei barátim.
37. Kikkel az Alföldön
Sokat sanyarogtam,
Sok deret, hideget
Meleget kóstoltam.
38. Sokszor a tatáron
Szerencsét próbáltam,
Már Isten hozzátok,
Tőletek megváltam.
39. Végekben lakozó
Sok főkapitányok,
Kik engemet kincssel
Gyakran ruháztatok.
40. A kincsért éntőlem
Törököt vártatok,
Már elmúlt, én tőlem
Többet nem várhattok.
41. Széki Péter, a ki
Buzgó szeretettel
Úgy valál én hozzám,
Mint test a lélekkel.
42. Megbocsáss az egész
Pápolci sereggel,
Ha voltam hozzátok
Valami vétséggel.
43. Mint atya magzatit,
Engem úgy szeretted,
Hibás dolgainról
Gyakran megfedtetél.
44. Sok jó akarattal
Voltál, mind fizetted,
Isten boldogitson,
Engem megbecsültél.
45. Víg János, Bezeréd
Vitéz kapitánya,
Kik én életemnek
Voltatok hasznára.
46. Látjátok, halálnak
Akadtam horgára
Titeket is hívlek
Lelkem áldására.
47. Mezei hadaknak
Fő előljárói,
Urunk mellett holtig
Forgódó urai.

48. Hajdúvárosoknak
Kapitány s hadnagyi,
Mind megbocsássatok
Urunk sok hadai.
49. Ha addig, amidőn
Köztetek lakhattam,
Számptalan csatákban
Véletek forgottam.
50. Hogyha személyteket
Miben megbántottam,
Megbocsássatok, mert
Gyarló ember voltam.
51. Nagyságos, nemzetes,
Édes fejedelmem,
Kinek hópénzével
Keveset élhettem.
52. Nagyságod megvála
Bizonytal éntőlem,
Ezért nagyságod is
Megbocsásson nékem!
53. Ha én az országért
Nem vitézkedhettem,
Arról mind az egész
Sereget követtem.
54. Nagy hatalmas Istent
Azon mindég kértem,
Vitézeket adjon
Jobbakat helytettem.
55. Jó vitéz barátim,
Ha néktek vétettem,
Nem akaratból is
Ha kit megsértettem.
56. Ellenségnek földén
Véletek hogy türtem,
Megengedjete, ha
Ti néktek kárt tettem.
57. Immár jó vitézek,
Az Istenre kérlek.
Hogy amint én éltem,
Ti is úgy éljete!
58. Sok szegény árvákon
Essék meg szívetek,
Ne légyen a magyar
Soha ellenségtek!
59. Hogyha valakitől
Valamit elvettem,
Vagy a szegényeken
Erőszakot tettem,
60. Bátor holtom után
Légyen átok nevem,
És Isten előtt is
Adjon számát lelkem!
61. Ezzel is én bizony
Méltán kérkedhetem,
Hogy én a Krisztustól
Drága hópénzt vettem.
62. Melynél soha többit
Nem várhat én lelkem,
Hóru! hóra nem fogy
Már az el éntőlem.
63. Hol a szent gyűrűket
Ujjaimba rakták,
És a szent koronát
A fejembe nyomták.
64. Lelkemet a Krisztus
Székéhez állíták,
Szent, szent kiáltással
Nevemet felírták.
65. Szabó Pál szerelmes
Édes kenyeresem,
Kit a hadnagyságra
Jó szívvel emeltem.
66. Tedd a sirba kérlek,
Meghidegült testem,
Honnan előkéri
Krisztus, én elhiszem.
67. Mely nehezen esik
Tőled megválásom,
Azt meg nem mondhatom,
Mert nincsen szólásom

68. Nem lehet tevéled
Tovább maradásom,
Mert Krisztussal leszen
Mennyben én lakásom.
69. Nem kérlek, engemet
Hogy vigy messze földre,
Ama cifra pompás
Temető helyekre.
70. Hanem hol kiomlott
Testemnek a vére,
Ott legyen csak közel
Eltömötő helye.
71. Ámbár a vadak is
Testemet megrágnak,
Hollók és farkasok
Testemet kiszívják.
72. Ítélet napjára
Mert előállítják,
S ama reménységre
Ismét feltámasztják.
73. Nem nyújtom már többet
Hozzátok szavamat,
Látjátok, holtomig
Tartám régulámat.
74. Kövessétek, kérlek,
Az én nyomdokimat,
Ha akartok mennyből
Venni koronákat.
75. Ez éneket aki
Rendelé versekben,
Vitéz Kádár Istvánt
Kesergé szívében.
76. Csak alacson sorsú,
Gyenge értelemben,
Ha nevét keresed,
Nézzed e versekben!
77. Dicséret dicsőség
Légyen az Istennek,
Fogja fel még pártját
A magyar nemzetnek!
78. Legyen őrizője
Minden híveiknek,
Mondjunk dicséretet
Az ő szent nevének!

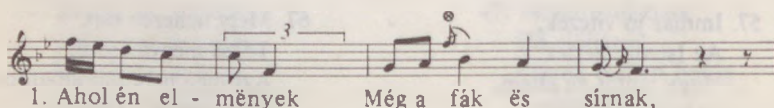
Ziegler Márta másolata; a 2—78. strófa szövege kiegészítés a kiadványból. NB. A 3—6. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szövegeket is közöl. — P2e; 72a; 72e. — Bartalus jegyzete: *Erdélyi János gyűjteményéből*.

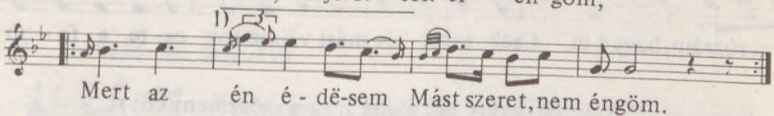
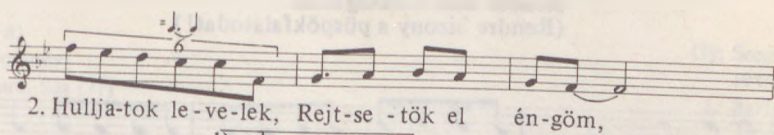
* Bartalus tempójelzése: *Lassan*.

16f

M. F. 460 e)
Szentegyházasfalu (Udvarhely)
Tankó Józsefné

Gy: Vikár Béla
[1903. VII.]
L: Bartók Béla
VII VII 4

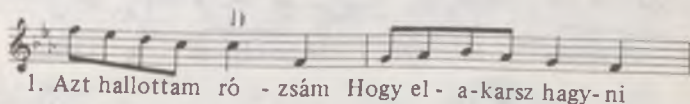

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Kerényi Gy. másolata. — P2f. Bartók: Új. — Ak: (→248n). — D: L. az A 194-es dallamot!

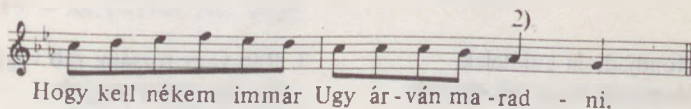
16g

Nagykálló (Szabolcs)
dr. Landerné

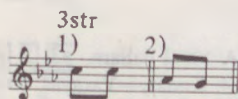
Gy: Kodály Zoltán
1928. VII. 3.
VII VII 5

(El hát, mi bajod van véle?)

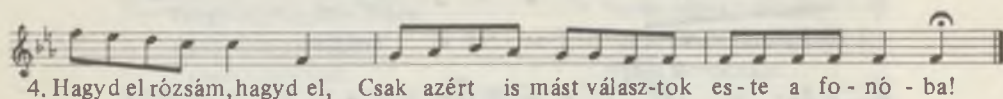

(Várhatsz reá könnyen!)

2. Megmásoltam rózsám
Minapi mondásom
(Már késő!)
Lábaidhoz hordom
Igaz megbánásom
(Vidd vissza!)

3. Házad körül mindaddig
Szomorúan járok
(Szedd föl, amit kapsz!)
Míg két piros orcád
Rendre nem csókolgatom
(Rendre bizony a püspökfalatodat!)

(Gyere be, gyere be, üssön meg a szöszmenyikő!)

Kerényi Gy. másolata. NB. Ugyanennek a lejegyzésnek egy másik másolatát Bartók 16h (P2h) jelzéssel sorolta a gyűjteménybe. — P2g. — **Alk:** (→1). *Nagyapjától, dr. Borosnyói Lukács Bélától (marosvásárhelyi születésű, megh. 1915-ben) hallotta annak 72 éves korában.*

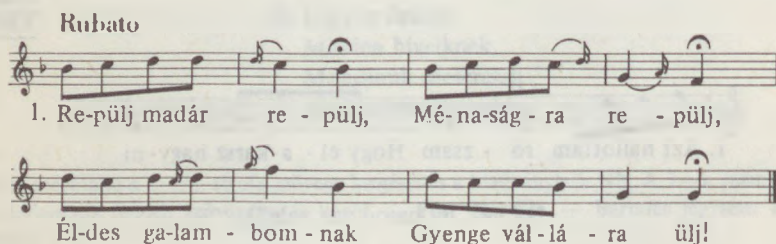
17

Csikménaság (Csík)

Gy: Lajtha László

1911. VII.

b3 VII b3

2. Mondjad, én küldtelek.
Mondjad, hogy rab vagyok.
Szerelem tömlőcben
Térdig vasban vagyok.

3. Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok,
Mikor eljössz hozzám,
Akkor meggyógyulok.

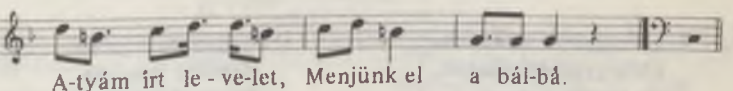
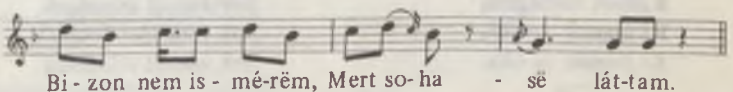
Lajtha-MS. — P4; 72. Bartók: *Hasonló* 3 4 5 parl. *Gyanta* [= A 100a] dallam, b3 5 b3 parl. *Lövete* [= A 110], 3 5 4 3 | ♩. *Chertef* [= Ketris, A 115]. — **Publ:** EMN: 4; Kodály—Vargyas: 100; Vargyas: 272.

(1)

M. F. 3223 a)
 Berzence (Somogy)
 Kardos Gyura, Sás (71)

Gy: Seemayer Vilmos
 1935. XI. 16.
 L: Bartók Béla
 4 VII 3

 134—acc. 3str—150

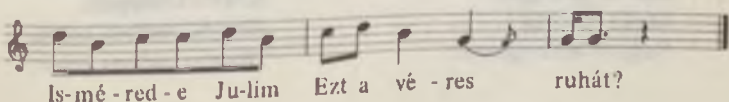

Bartók-MS. — P5. — Ak: (→134b, 134c, 212b).

(2)

Berzence (Somogy)
 Kardos Gyula, Sás (68)

Gy: Seemayer Vilmos
 1932. XI. 30.
 4 VII 3

2. Biz én nem ismérem,
Mert soha sēm láttam,
Biz én nem ismérem,
Mert soha sēm láttam.
3. Uram, kedves uram,
Kedves hűftös párom.
Atyám irt levelet,
Menjünk el a bálba.
4. Ej, mit vigyünk a bálba,
Mit vigyünk a bálba,
Mit vigyünk a bálba,
Mit vigyünk a bálba?
5. Nem kell oda egyéb,
Égy pár viaszgyertya,
Nem kell oda egyéb,
Égy pár viaszgyertya.
6. Julim, édēs Julim,
Kedves feleségem,
Ki jannak az oka,
Ki jannak az oka,
7. Ebbe nagy erdőbe
Még egy madár sem szól,
Ebbe nagy erdőbe
Még egy madár sem szól?
8. Dehogynem szólanak,
Dehogynem szólanak,
Fa tetején vannak,
Onnan csicseregnek.
9. Julim, kedves Julim,
Kedves feleségēm,
Atyád mezejébe
Még egy eke sē szánt.
10. Dehogy nem szántanak,
Dehogy nem szántanak.
Sok bérēs legényēk
Mind itatni vannak.
11. Julim, édēs Julim,
Kedves feleségēm.
Atyád falujába
Nagyon harangoznak.
12. Dehogy harangoznak,
Inkább muzsikálnak,
Dehogy harangoznak,
Inkább muzsikálnak.
13. Julim, édēs Julim,
Kedves feleségēm,
Atyád konyhájába
Nagyon füstölögnek.
14. Sok vendégek lēsznek,
Sokat sūtnek-fōznek,
Sok vendégek lēsznek,
Sokat sūtnek-fōznek.
15. Julim, édēs Julim,
Kedves feleségem,
Atyád udvarába
Fűrnak és faragnak.
16. Sok vendégek lesznek,
Sok asztalt csinálnak,
Sok vendégek lesznek,
Sok asztalt csinálnak.
17. Hajduim, hajduim,
Tizenketten vagytok,
Mind a tizenkétten
Elejbém álljatok!
18. Vigyétek, vigyétek
Tömlöc fenekére,
Vigyétek, vigyétek
Tömlöc fenekére!
19. Julim, édēs Julim,
Kedves feleségöm,
Válts mēg a haláltól,
A hóhēr kezétől.
20. Biz én nem váltalak
Még egy fél pénzért sem,
Biz én nem váltalak
Még egy fél pénzért sem.
21. Julim, édēs Julim,
Kedves feleségem,
Hogyha tudtam volna,
Hogyha tudtam volna,

22. Hogyha tudtam vóna
Szíved álnokságát,
Abb'a nagy erdőbe
Megöltelek vóna.

23. Szép piros véredbe
Megfőrdtem vóna,
Szép piros véredbe
Megfőrdtem vóna.

Seemayer-MS. — Ak: L. az előző jegyzetet! Helyben tanulta 16 éves korában szomszédjuktól, egy 74 éves gazdától. Kardos a következő mesét illusztrálta e balladával: „Egy földesúrnak két szép leánya volt. A haramia kényszerítette az apát, hogy az egyiket adja hozzá feleségül. A haramia azonban az idősebbet kapta, pedig a fiatalabbat szerette. Ezért bosszút forralt és amikor a fiatalabb lány menyasszony lett, menyasszonyi ruhájában kicsalta az erdőbe és leszúrta. A véres fátlyolt és a koszorút megmutatta a feleségének azzal a föltett szándékkal, hogy ha az ráismer húga holmijaira, azt is megöli. Az asszony észrevette a szándékot, de úgy tett, mintha nem is sejtene húga sorsát. Ő is bosszút forral és az erdőből, ahol a betyárral lakott, kicsalja azt, és elcsalja apja házához, ahol annak hajdui a betyárt rabul ejtik.”

* Seemayer a dallamot „b” előjegyzés nélkül jegyezte le!

19a

M. F. 2444 c)

Klészé (Moldva)

Pozsom Jánosné, Istók Péter lánya, Örzse

Gy: Veress Sándor

1930. VII.

3 VII 4

Rubato, parlando, $\text{♩} = \text{cca } 80$

1. Eressz bié, e - ressz bié Bo - ris - ka vi - jo - lám,

ë Nem e - resz-lek, nem ién, Mer nem tudom ki vagy.

Var

1) 2) 3) 4)

2. Ién vagyok, ién vagyok
Szegény magyar legény,
Kezem lábam fázik,
Köponyegem ázik.

3. Szép lovam, paripám,
Kert mellett bánkodik,
a Aciel patkójából
s E kü yes szikrázik.

4. Kerüld szíjvem, kerüld,
Kertem alját kerüld,
Azt es csak úgy kerüld,
Búval meg ne merülj!

5. Karcsu papucskádat
Teli meg ne merítsd,
Mer jen úgy kerültem,
Búval megmerültem.

Veress-MS. — P6a. Bartók: $\overline{5} \overline{1} \overline{b3}$ parl. Bodok [= A 34a], $\overline{5} \overline{1} \overline{4}$ parl. Borszék [= A 157c] második fele. — Ak: (→64a, 64b, 66b, 88a).

19b

M. F. 2712 d)
Lészped (Moldva)
Simon Ferenc Józsefné

Gy: Domokos Pál Péter
1932. VII. 27.
L: Bartók Béla
 $\overline{3} \overline{VII} \overline{4}$

$\text{♩} = 142$

1. A-hol én el - mennyék, Még a fák es sír - nak,
Gyöngé á - ga - ik - ról Le-ve-lek le - hull-nak.

2. Huj-ja-tok le - ve-lek, Rej - cse-ték el in - gém,
Met az én é - dös - se - mő Sír-val ke-res in - gém.

3. Kereshecc, kereshecc,
Met el vagyok rejtve,
Cserefa-lapiba
El vagyok temetve.

6. Csak oda zúdula
Hetvenkét katona,
Hetvenkét katona,
Egész kompánia.

4. Anyám, édesanyám,
Rejcsen el ingemet
Jönek a katonák
S rabolnak el ingem.

7. Hol van a fiatalok,
Aggyátok kezünkbe,
Legyen jó katona
A hadseregünkbe.

5. Fijam, édes fijam,
Merre rejcsenek el,
Hogy búttassalak el,
Hogy ne vesszelek el?

8. Hát leszek katona,
De nem jó szüvemből,
Szógalom a császárt,
Nagy kételenségből.

9. Felteszem a csákót,
De nem kevélységből,
Csak a bú mondassa
Szomorú szívemből.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók kiegészítéseivel. — P6b. — **Publ:** Domokos 1941: 49 (NB. Dallammal csak az első strófa!); (Domokos—Rajeczky II: 5. — **Ak:** (→196y, 200o, 321r).

19c

Lészpéd (Moldva)
Száráz Istvánné Ágnes

Gy: Lükő Gábor

3 VII 4

Rubato

1) A-hol én el - me - nyek, Még a fák es sir - nak,

A - hol én el - menyek, még a fák es sir - nak. 2)

3-4str

1) Hej de 2)

2. *Hej de* Gyenge ágairól
Levelek lehullnak,
Gyenge ágairól
Levelek lehullnak.

3. *Hej de* Hulljatok levelek.
Rejcsetek el ingem.
Hulljatok levelek,
Rejcsetek el ingem!

4. Mer az én édesem
Más' szeret, nem ingem,
Mer az én édesem
Más' szeret, nem ingem.

Kerényi Gy. másolata. — P6c. Bartók: *Cl*. — D: 1932—1933 körül. (L. többek közt az A 25a és az A 88c dallamokat!)

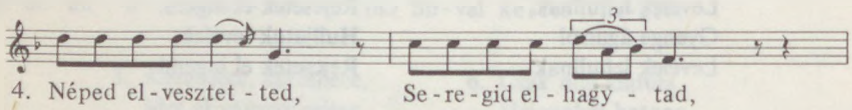
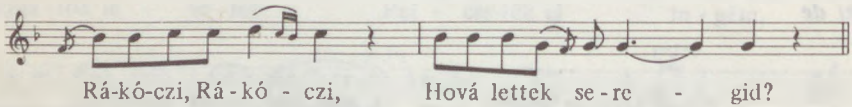
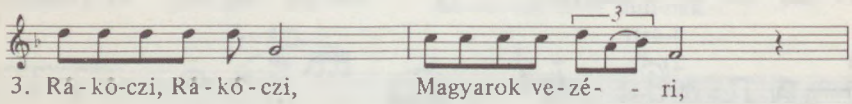
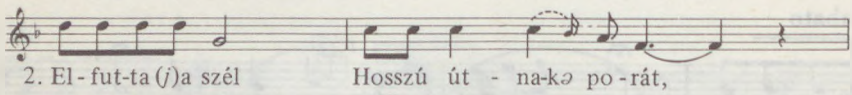
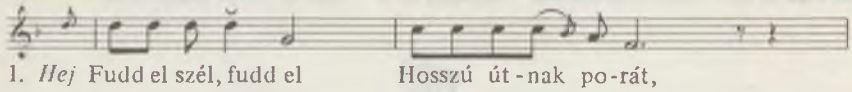
M. F. 2547 d)
 Diósad (Szilágy)
 Vég Gergely

Gy: Lajtha László

1914

I VII 4

Parlando

Másolat. — P6d. — Fon: Penészes henger, kislejtezve.

19e

Vacsárcsi (Csik)
Idősebb asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
3 3 3

Rubato

a) 1. Minden u - ton, uc-cán Téged vi - gyáz - ta - lak,
Még-es é - des rózsám Fél nem talál - ta - lak.

b) str 1)

2. Minden ablak alatt
Téged hallgattalak,
Hála az Istennek,
Hogy feltaláltalak.

b) Esik es az eső,
A lábam es fázik,
Szép lovam, paripám
Kert alatt bánkódik.

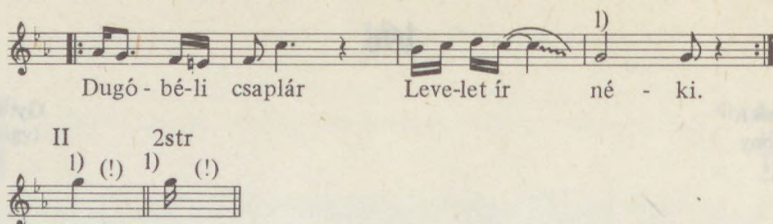
Bartók-MS. — P6e; 85.

20

M. F. 219 b)
Mezőkövesd (Borsod)
Füzesséry Gyula

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
1 1 4

1. El - ment Harmat Bandi É - lel-met ke - res-ni,

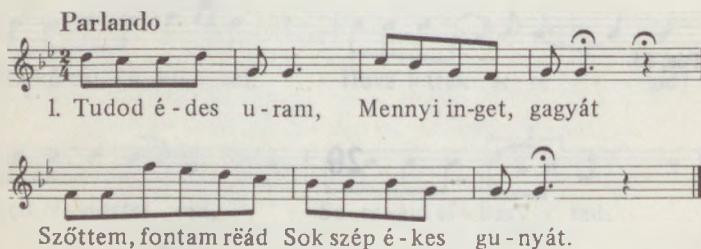
2. Nem vout jó az írás,
 Nem vout rajta pecsét,
 Megállj, huncut csaplár,
 Mëgiszod a levét!

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1027. Bartók: *Tót var. C H a a b a* |: ♪♪♪|/ :| ♪♪♪♪♪♪|
 ♪♪♪♪♪♪||. — D: Vikár: 4/1—202. alapján 1899. XII. 3—16. között.

21

Gyergyócsomafalva (Csík)
 Asszonyok

Gy: Bartók Béla
 1907. VII.
 1114

2. Sok jeles pénzemet
 Én réád költöttem,
 Sokszor a korcsomán
 Mértékbe bort vettem.

3. A ha ja malomba
 Most es örölnének,
 Malomba vinnélek,
 S kő alá tennélek.

4. A malomnak súlyát
 Próbáltatnám véled,
 A malomnak súlyát
 Próbáltatnám véled.

Berzence (Somogy)
Jankovics András (62)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 27.

1 1 4

$\text{♩} = 67$

1)

1. Az én nevem Gyuri, Fe-le-ségem Ju-li,
A te-he-ném Ku-li, A kutyám még Pu-mi.

2str
1)

2. Ej, Gyuri, Gyuri,
Fiadzik a Juli,
Borjadzik a Kuli,
Kölykezik a Pumi.

Másolat.

23a

Béd (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1909

2 1 V

1. Hogyha én pap len - nék, Én ál-mos nem len - nék,
Az én ál-mom nél - kül Menyecs-kékhez mennék.

2. Od' aló, od' aló,
Még a Bácskán is aló,
Tormot csináltatnak
Ott a szép lányokbó.

3. Kedves galambomat
Legfelüre hatták,
Ragyogós két szemét
Sírnya nem is hatták.

Vicsápapáti (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

2 I V

1. Já-nos sze-re - tőm volt, Az ha-mis hi - tő volt,
Retket a-dott en - nem, Az is ke-se - rő volt.

2. Maradt volna retek,
Fekete földjibe,
A János szeretőm
Az anyja méhibe.

3. Arass, rózsám, arass,
Megadom a garast,
Garast is megadom,
Véled is aratok.*

Kodály-MS. — 1049b; 1053b. — **Publ:** MNT II: 301. — *Aratási.*

* *stb.*

M. F. 2432 a)
Kákics (Baranya)
Páli Ádám (55)

Gy: Lajtha László

1930

4 I VII

Parlando

1. Meg-ü - tik a do-bot Vá-ros kö - ze - pi-be,
Fel - teszik a zász - lőt Torony te - te - ji - re.

Var

1)

2. Sok szegény embernek
magyar legénynek
Most kell elindulni,
Sok { szegény menyecskét
magyar
Özvegyen kell hagyni.

3. Hervad az a rózsá,
Kinek töve nincsen;
Bágyad az a madár,
Kinek párja nincsen.

Másolat. — P9; Bartók: *CI vagy pent.?* — Publ: MNT VI: 421. — Fon: *Törött henger* [Bartók].

25a

Lujzikalagor (Moldva)
Butak Rózsi (20);
Ilyés Nyica

Gy: Lükő Gábor
1932
4 1 1

2. Verje meg az Isten,
Ki miatt elhagyott,
Verje meg az Isten,
Ki miatt elhagyott!

4. Mét tiltotta tőlem
S az ő édes fiát,
Mét tiltotta tőlem
S az ő édes fiát?

3. Ott se mindeniket,
Csak az édesanyját,
Ott se mindeniket,
Csak az édesanyját.

5. Ha neki fia vót,
Nekem szeretőm volt,
Ha neki fia vót,
Nekem szeretőm volt.

6. Ha neki édes vót,
Előttem kedves vót,
Ha neki édes vót,
Előttem kedves vót.

5. Met én szakasztottam,
S el es szalasztottam,
Met én szakasztottam,
S el es szalasztottam.

L: Bartók Béla

s Ab - ba a - mit föz - nek, Ke - se - rü a le - ve.

4. Azon az asztalon
Van egy mérges pohár.

7. Zurgó liliomnak
Zerregő levele.

10. Reggel felkeltýibe
Nyelve alá veszen.

8. S az én irigyemnek
Meg nem áll a nyelve.

11. Köves martok között
Gyengédezzel fujnak.

9. Este lefektyibe
Feje alá teszen.

12. Sem eső nem esik,
Sem harmat nem láccik.

13. Méges a bundámnak
Két ódala láccik.**

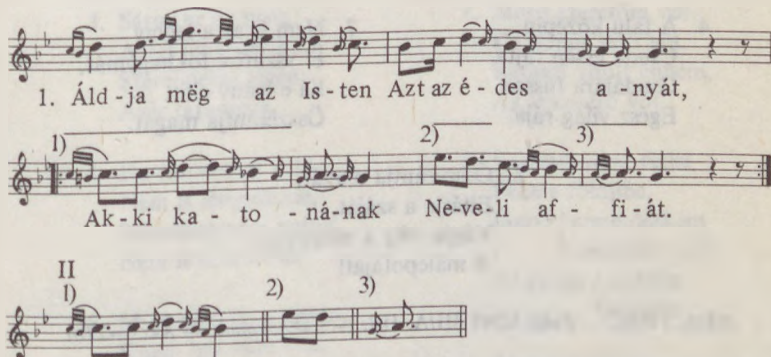
Bartók-MS; a 3—14. stófa szövege gépelt. — Bartók: $\text{♩} \text{♩} \text{♩}$ CI. Oláh kolinda variánsa? — Fon: 1—2 str.
Ak: (→25a, 88d, 156, 175a, 193e, 193f, 200u, 329, 351, 378).

* Kétsoronként ismétlődik. ** Bartók: Talán. Esetleg (ázik?)

26

M. F. 383 c)
Zetelaka (Udvarhely)
Sebők Mártonné Máté Róza;
Lőrincz Zsófi [(81)]

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII. 31.]
L: Bartók Béla

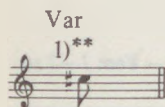
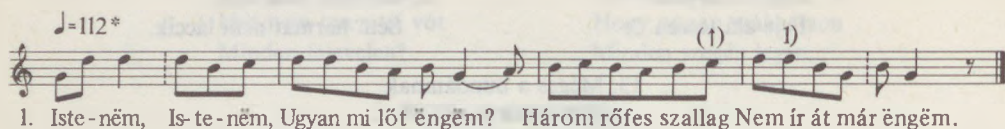
[2. Húsz évig nevelé
Világ pompájára,
||: Húsz év után pedig
Öltözteté gyászba.:||

3. Életem áldozom
A magyar hazáért,
||: Az vérem kiontom
A magyar nemzetért!:||

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 10/77 alapján. — 1028. — Ak: (→248s). NB.
Vikár feljegyzése szerint: csak Lőrinc Zsófi (81).

F. 402 c)
Ghymes (Nyitra)
Fiatal lányok

Gy: Kodály Zoltán
1916. II.
4 1 4

2. Verje mēg az Isten
A szomszédom fiát,
Talán az ártott mēg
ęgy ijjē vélem hált.

5. Męgír az a lęány
Három piros almát,
Ki a legíny előtt
Hányja-veti magát.

3. Verje męg, verje męg,
Veretlen sę hagyja.
jA falu közepén
Csuda essē rajta.

6. Hányja-veti magát
Forgatja szęmeit,
Hogy hun láthassa męg
Kedves szeretőjit.

4. A falu közepin
Csuda essē rajta,
Csudájára fusson
ęgész világ rája.

7. Nem ír az a legíny
ę' sszurok fokhagymát,
Ki e leány előtt
ęsszērántja magát.

8. ęsszērántja magát,
ęltátja a száját,
Vágja męg a męnnykő
A málępofáját!

Kodály-MS. — 1045k; 1145k. — Publ: MNT III/A: 187. — Lakodalmas. — Ak: (→27b).

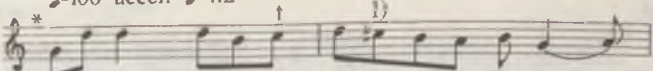
* Első versszakok lassabban.

** Kétszer cisz, vő. F 40l a)-val [= A 27b dallammal], ugyanazok énekelték.

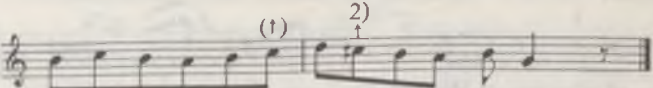
F. 401 a)
Ghymes (Nyitra)
Fiatal lányok

Gy: Kodály Zoltán
1916. II.
4 1 4

$\text{♩} = 100 - \text{accel.} - \text{♩} = 112$

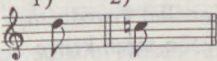
*

1. Végig mők az úc-cán, Sën-ki sē szól hoz-zám,

Gye-re ki galambom, Csókold mők az or-cám.

6-8 str 7str
1) 2)

2. Gyere ki galambom,
Csókold meg az orcám,
Én is megcsókolom
Százszor egymás után.

6. Minek a hat ökör
A nagy istállóba,
Ha nincsen szerelēm
Az új nyoszolyába.

3. Sáros ez az úcca,
Azért lēngedēzik,
Szerelmessa legény,
Azér fáradozik.

7. János szeretēm vót,
De hamis hitő vót,
Retkēt adott ēnnēm,
Az is keserő vót.

4. Ha sáros nēm volna
Nēm is lēngedēzne,
Szerelmes nēm volna
Nēm is fáradozna

8. Veszett vóna retke
Fekete földjibe,
János { szeretőcskēm
{ szeretēm meg
Az anyja { méhibe
{ seggibe

5. Most nēm az a gazda,
Kinek hat ökre van,
Hanem az a gazda,
Kinek szép lánya van.

9. Ájunk a fejszire,
Rójunk a nyelire,
Majd ugy adja Isten
Bort iszunk estére.**

Kodály-MS. — 1045j; 1145j. — Publ: MNT III/A: 188. — Lakodalmas. — Ak: (→27a; l. ezzel kapcsolatban az A 27a jegyzetét).

* A „h” néha alacsony.

** *III* átugranak: „Bort iszok én,” stb. F. 401 b) [= C 1026c].

M. F. 3282 e)
Barslédec (Bars)
Székely Julis (65)

Gy: Manga János
1937. IX. 12.
L: Bartók Béla

$\text{♩} = 200$

1.*Lé - dőt á páp kertje Föl köll tá - mo - gát - nyi
já páp gázdásszonyát Még köll láto - gátnyi. Híj - jő!

2. Adtam is, adok is
Csókot a leginnek,
Mert tudom magamról,
Jól esik szeginnek.	5. Dunábó ja vizet
Kanállal kiszedném,
Tüzön-vizen kellve
Mégis általmenném.
3. Jól esik szeginnek,
A szolgaleginnek,
De még jobban esik
Kedves szeretőmnek.	6. Kedves szeretőmnek
Dombon van a háza,
Két keréken forog
Csikorgós kapuja.
4. Kedves szeretőmért
Mit nem cselekedném,
Dunából a vizet
Kanállal kiszenném.	7. Elejbe, elejbe,
Sárga ló elejbe,
Bé talál ugornyi
A virágos kertbe.
8. Bé talál ugornyi,
Nagy kárt talál tennyi,
Galambom bimbóját
Le találja törnyi.	

Bartók-MS; a 2—8. stófa szövege gépelt. — Bartók: CI. — Publ: MNT III/A: 189. — Öregebbek ismerik. *Esküvő után énekelték, mikor kijöttek a templomból.* — Fon: 1 str. Ak: (→13a, 27m, 45).

* Az első stófa szövege többszörösen javított. Egyes javítások Bartók kezétől származnak, más esetekben feltehető, hogy a javításra csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor. Mindenesetre Bartók eredetileg az összes *á* és *ā* helyett *a*-t, illetve *á*-t írt, továbbá *Lédőt* helyett *Lédőt*-öt és a szövégi *-nyi*-k helyett *-ni*-ket (ez utóbbiakhoz azonban hozzáfűzte: *feljegyzés szerint: -nyi*.) ** A tonus finalis alighanem Járdányi Pál kézírása.

F. 405 a)
Ghymes (Nyitra)
Reczika Teréz (17)

Gy: Kodály Zoltán
1916. II. 1.
 $\frac{4}{4}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{b}{3}$

Poco parlando, $\text{♩} = 200^*$

1. Akkor lesz Ghymésen Siralom, búbá-nat, Mikor Bencz Istvánt Viszik katonának.

2. Félkötik a kardját Karcsu döréká-ra, Úgy megy bucsút kírnyi Veron ablakára.

3. Vëronkám, szivecském Mosd ki az ingëcském, Ha táborba megyek, Maj mondom, maj mondom
Kijár ott szépecskén, Vërosikám szivecském.

Kodály-MS. — 1045 I; 1145 I. — Publ: MNT III/A: 204. — *Lakodalmas*.

* és lassabban.

M. F. 301 c)
Pográny (Nyitra)
özv. Mészáros Ambrusné Fodor Ilona

Gy: Vikár Béla
1902
L: Bartók Béla
 $\frac{4}{4}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{4}{4}$

So-há-së lát-tá-lák, Nem is ös-mer-te-lek,

Csák hí-réd hál-lot-tám Má' mēg-sze-ret-te-lek. Huj-hu-huj!

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára (a helyett á-k) csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor. — 1045a; 1145a; Bartók: *Tót, a b a b* (7). — Publ: MNT III/A: 203; MND: 154. — *Lakodalmas*.

M. F. 1231 c)
Nyitraegerszeg (Nyitra)
Korítár Ágnes (18)

Gy: Kodály Zoltán
1909
4 1 4

Poco parlando* ♩=152

1. Mikor a menyecske Cifrán felől-tözik, Bémegy a templomba, De nem inádkozik.

2. Hányja-veti széjjel
Ragyogó szémeit,
Hogy hol láthatná még
Kedves szeretőjít.

Kodály-MS. — 1045b; 1145b. — Publ: MNT III/A: 175. — Lakodalmas. — Ak: (→270).

* Inkább súlyos, tenuto nyolcadok.

27g

M. F. 1254 e)
Nyitraegerszeg (Nyitra)
Öreg asszonyok

Gy: Kodály Zoltán
1909
4 1 4

♩=184

1. Gyere ki, gyere be, Gyere vélem hál-ni, Nincs itthon az uram, O-da-van ka-szá-nyi.

2. Kaszányi, kapányi,
 { Rétka rendét vágni,
 { * Lovakat hajtanyi,
 { Rétka rendét vágni,
 { Lovakat hajtanyi
 { Sűrő boglyát rakni,
 { Magát mutogatnyi.

Másolat. — 1045c; 1145c. — Publ: MNT III/A: 180.

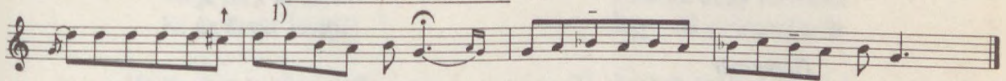
* Az alsó sor a fonografált variáns. NB. A támlap az eltéréseket — hibásan? — a „kapányi” szótól jelöli.

27h

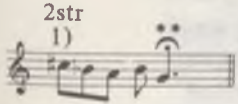
M. F. 1138 ű
Zsére (Nyitra)
Szórád Katalin (60)

Gy: Kodály Zoltán
1906
#4 1 2

Tempo giusto, poco rubato, J=112

1. Ritka az a búza Kibe konkó nincsen Rétka ja szerelém Kibe hi-ba nincsen.

2. Lám a mi búzánkba
Egy csépp konkó nincsen,
A më szerelmünkbe
Sémmi hiba sincsen.

Kodály-MS. — 1045e; 1145e. — Publ: MNT III/A: 194. — Lakodalmas. — Fon: A 2. str. hibás: „Lám a búzánkba” kihagyja a 4. [sic!] szótagot. Ak: (→405).

* A korona értéke Kodály jelölése szerint: 5 [értsd: öt nyolcad].

** A korona értéke: 4 [négy nyolcad].

27i

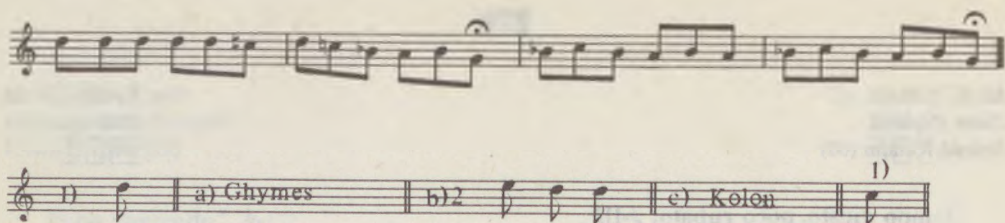
Ghymes
Gerencsér

Gy: Kodály Zoltán
5 1 1
4 1 1
5 1 2

Gerencsér

Gerencsér

1. Rozmaring, cédrusfá,
Nem árt neki a dér,
Köszönöm, gálambom,
Hogy eddig szerettél.
2. Köszönöm, gálambom,
Hogy eddig szerettél,
De azt nem köszönöm,
Hogy már megvetettél.
3. Este vān, este vān,
De nem mindéggyiknek,
Csāk annāk az egynek,
Kedves szeretőmnek.
4. Szeretőm szerelme
Szállott a szivemre,
Csipkebokor ágā
Hájlott a keblemre.
5. Csipkebokor mellett
Sohāsē feküdtem,
De gálambom mellett
Este is feküdtem.
6. Feküdtem, feküdtem,
De bizony feküdtem,
Selyēm keszkenőjén
Csáttot is vetettem.
7. Végigmék az utcān,
Sēnki sē kiált rām,
Gyere be ivolyām,
Csókold mēg az orcām!
8. Csókold mēg az orcām,
Százszor egymāsutām,
Százszor egymāsutān,
Szombáton délutān.
9. Tē lēány, tē lēány,
Tē kökényszēmü lyāny,
Ėszēm a szēmēdet,
Mér olyan hālāvāny?
10. Nēm vágyok hālāvāny,
Mind olyan a szép lyāny,
Kinek a gyűrűjét
Mās hordjā az ujjān.
11. Jól mēggondold rózsām,
Elejit-utollyāt,
Hogy kivel kötöd be
Két szēmēd velāgāt.
12. Mert nēm kölcsönkēnyér,
Hogy visszāadhātām,
Sēm nēm tyisztā búzā,
Hogy lēarádhātām.
13. Ággyig élēd rózsām,
Ággyig velāgodat,
Míg szél fújdogālyā
Sārfodor hājádāt.
14. Szél nēm fújdogālyā
Sārfodor hājádāt,
Búvāl élēd, rózsām,
Búvāl velāgodāt.
15. Búélesztő szellő,
Sirálmās esztendő,
Sirálmās mār nekēm
Ez az ēgy esztendő.
16. Rózsāvīrág vótām,
De mār elhērvádtām,
Szeretőm elhāgyott,
Ārvājā mārādtām.

17. Ārva gērlicēmnek
Mēgfogtāk a pārjāt,
Kedves szeretōmet
Ēntōlem elzārtāk.

18. Ārva vāgyok, ārvā,
Āz Isten is lātjā,
Verje mēg āz Isten.
Ki āz ārvāt bāntjā!

19. Verje mēg, verje mēg,
Sohā mēg sē āldjā,
Būntetō ostorāt
Fējere szállija!

Pográny

20. Āz én gālāmbomnāk
Párton vān ā hāzā,
Két kerékēn nyílik
Csikorgós kápujā.

21. Nyisd ki rózsām, nyisd ki
Csikorgós kápudāt,
Hādd sētāljam végig
{ Fényēs pālotādāt.
{ Ūri

22. Ūri palotādāt,
Szellőző hāzādāt,
Szellőző hāzādāt,
Virāgos kertēdet.

23. Kidōt ā pāp gātjā,
Mēg kō tāmogātnyi,
{ Ā pāp szākācsnéjāt
{ Ā mēnyasszony hāsāt
Mēg kō tāpogātnyi.

24. Szerelēm, szerelēm,
Ātkozott szerelēm,
Mēr nēm termēttē mēg
Minden fā tetején?

25. Minden fā tetején,
Minden ā levelén,
Hādd szākājtott vónā
Minden szēgény legény.

26. Ēn is szākājtottām,
De elszālājtottām,
Utānā indultam,
De mēg nēm foghāttām.

27. Szeress, rózsām, szeress,
Hā szēgény vāgyok is,
Lām én hogy szeretlek
Ēgy szāl győcsingbe is.

28. Ārrā jārjunk, ārrā,
Merre furulyālnāk,
Merre ā legényék
Ā lyānyokhó jārják.

29. Szābād ā legénynek
Ā lyānyokhó jārnyi,
De ā szēgény lyānyknāk
Hāzāba kell vārnyi.

30. Oly orszāgbā jārtām,
Kēnyeret sē lāttām,
Bornāk, pālinkānāk
Ā szinēt sē lāttām.

31. Hā én āztāt tudnām,
Ki lenne én ānyām,
Kedveznék én ānnāk,
Hā jó lenne hozzām.

32. Tūzit is mēgrāknām,
Vizit fōlforrālnām,
Mikor legiobbān forr,
Nyākāt lēforrāznām.

33. Tudtam is, tudom is,
Hogy ā legény hāmis,
Hāmis vót, āz is lessz,
Mig ā vilāg fēnt lēssz.

34. Igyunk bort, pālinkāt,
Ājāndikon ādjāk,
De biz utollārā
Mēkērik āz ārāt.

35. Nēm voltām én itthon,
Nēm tudom, kicsoda,
Ki āz én gālāmbom
Titkon mēgcsolkoltā.

36. Mēgāllj pājtas, mēgāllj,
Tē sē lēsžēl itthon,
Ēn is ā tē rōzsād
Titkon mēgcsolkolom.

37. Sohāsē lāttālāk,
Nēm is ōsmertelek,
Csāk hīrēd hāllottām,
Mēgis elvēttelek.

Ghymes

38. Lāttām ā pinādāt,
Hētszēr vetēt lāngot,
Lāttām āzt ā vādāsz,
Ki benne vādāszott.

39. Lāttām āzt ā vādāsz,
Ki benne vādāszott,
Szōrōs tārisznyāval,
Meztelen puskāval.

40. Hārāgszik ā gāzdā,
Hogy mī idejōttünk,
Vigye el ā hāzāt,
Mājd mink is elmēgyünk.

41. Igyātok, ēgyetēk,
Nāgy bōgyōt rākjātok,
Hā innen elmēntēk,
Nē pānāszkodjātok!

42. Adjātok, adjātok,
Mihāsznā tārtjātok?
Mā mēg ā tietēk,
Holnāp mār ā mienk.

43. Nēm ādjuk, nēm ādjuk,
Nēm korpān tārtottuk,
Būzākēnyeret ētt,
{ Āzon nevelkēdēt
{ Zsēmlével ētettük,
Borvāl itātgāttuk.

44. Ālly fēre bārātom,
Ēn is hādd beszēlēk,
Mēg olyan lēānytōl
Bizony csāk nēm fēlēk.

45. Fujdogāl āz hidēg szēl
Lengyelorszāg felō,
Nēm jō hīrt hāllottām
Ā szeretōm felō.

46. Āzt írta kedvesēm,
Eljō nēmsokārā,
Bukrētāt kēsziijek
Pōrge kālāpjārā.

47. Lām, mēgmondtām, rūzsām,
Nē szeress engēmet,
Ālnok āz ēn szivēm,
Mēgcsāl āz tēgēdet.

48. Hāmis hitō voltāl,
Engēm csālogāttāl,
Ēgy csolkēr, kettōēr
Māsfelē hājlottāl.

49. Vēgigmēk āz utcān,
Sēnki sē szōl hozzām,
Gyere ki gālāmbom,
Csolkold mēg āz orcām!

50. Minek ā hāt ōkōr
Hosszu istāllōbān,
Hā szerelēm nincsen,
Kincsēm, nyoszolyābān?

51. Mit visztēk, mit visztēk
Csipkebukor ālātt?
Legēnyēket vizsünk
Csipkebukor ālātt.

52. Hogy ādjāk, hogy ādjāk
Ā legēnynek pārijāt?
Oj, de nāgyon drāgā,
Szāz tāllēr āz ārā.

53. Mit visztēk, mit visztēk
Csipkebukor ālātt?
Lēānyokat vizsünk
Csipkebukor ālātt.

54. Hogy ādjāk, hogy ādjāk
Ā lēānynek pārijāt?
Oj, de nāgyon ōcsō,
Csāk ēgy mārōk ocsū.

55. Měj el mǎ, měj el mǎ,
Vigyēn el ǎz őrdög,
Hordozzon békével,
Repēgesszēn { széjje!
 { szíve!
56. Isten mǎ hozzǎtok,
Seggem ǎ dudǎtok,
Vǎlǎhǎnyǎn vǎgytok,
Ėggyenkint fűjjǎtok!
57. Bú érte szívemet,
Bǎnát ǎ lelkēmet,
ǎ nǎgy szomorúsǎg
Hěrvásztjǎ szívemet.
58. Nēm vǎgy lěǎny, nēm vǎgy,
Nēm tudsz csalogǎtnyi,
Lǎm, én legény vǎgyok,
Měj tudlǎk csolkolnyi.
59. Měj tudlǎk csolkolnyi,
Měj is tudlǎk csǎlnyi,
Két piros orcǎdrǎ
Csókot tudok rǎknyi.
60. Gyere ki, gyere be,
Gyere vélem hǎnyi,
Nincs itthon ǎz urǎm,
Odǎ vǎn kǎszǎnyi.
61. Kǎszǎnyi, kǎpǎnyi,
Rětkǎ rěndět vǎgnyi,
Rětkǎ rěndět vǎgnyi,
Sűrű boglyǎt rǎknyi.
62. Nēm hittem, őrmőm
Hogy búrá fordullyn,
ǎn én fynyas nǎpom
Homǎlybǎ burólyn.
63. Běburót, bėburót,
Bě is sőtétėdět,
ǎzon ǎn én szívem
Měj is keserėdět.
64. Búvǎl ělēm, búvǎl,
Búvǎl vėlǎgomǎt,
Mőte mējismertem
Szíles ez vilǎgot.
65. Búvǎl teritėtték
ǎz én ǎsztǎlomǎt,
Keserű könnyekkel
Töltik pohǎrǎmǎt.
66. Hǎ tudtǎd hǎtǎrjǎt
Rővid szerelēmnek,
Mért vetėttél hǎlót
Szǎbǎd ěletēmnek?
67. Nēm tudtǎm hǎtǎrjǎt
Rővid szerelēmnek,
Űgy vetėttem hǎlót
Szǎbǎd ěletėdnek.
68. Kinyít ǎ kǎlittkǎ,
Elrőpűlt mǎdǎrkǎ,
Bizony ǎzt fogǎdtǎ,
Hǎzǎjőn tǎvǎszrǎ.
69. Hǎ tǎvǎszrǎ nēm gyűn,
Hǎzǎgyűn kikelet,
Hǎ kikelet nēm gyűn,
Bizony sohǎsė gyűn.
70. Csǎk ǎzért szeretněk
Fǎluvégēn lǎknyi,
Odǎjǎr ǎ rőzsǎm
ǎ lovǎt itǎtnyi.
71. Nēm lovǎt itǎtnyi,
Mǎgǎt mutogǎtnyi,
Két piros orcǎjǎt
Vėlēm csókoltǎtnyi.
72. ǎtkozott ǎz ǎnyǎ.
Měj jobbǎn ǎz ǎpǎ,
Ki ǎz ő lěǎnyǎt
Mǎs fǎlubǎ ǎdjǎ.
73. De mēj ǎtkozottǎbb,
Hǎ szomszėdbǎ ǎdjǎ,
Minden bujǎt-bǎjǎt
Mǎgǎrǎ vǎllǎllyǎ.
74. ǎkkor vót ěnnekēm
Víg őrmēm, kedvēm,
Mikor legénykėzvel
Telē vót ǎ kellēm.

75. Nē csudād, gálambom,
Hogy szemēm mēgbárnút,
Mert szombáton este
Vígásztálóm nēm vót.
76. De hā még vásárnāp
Vígásztálóm nēm lész,
Két fekete szemēm
Mint kōkény, olyan lēssz.
77. Csāk āzér is elmék
Végig āz utcābā,
Kedves szeretōmnek
Lātogātāsārā.
78. Kedves szeretōmnek
Lātogātāsārā,
Szomorú szivinek
Vígásztālāsārā.
79. Kedves szeretōmnek
Tyükör āz āblākjá,
Két keréken fordul
Csikorgós kápujā.
80. Nyis' ki, rózsām, nyis' ki
Csikorgós kápudāt,
Hādd sétālom végig
Fínyēs pālotādāt.
81. Ázt gondolod, rózsām,
Hazudok előtted,
De bizony, hā tudnād,
Māj mēghālok érted.
82. Vāgy mēghālok érted,
Vāgy elmēgyēk véled,
Vāgy piros vīrēmēt
Kiontom íréttéd.
83. Mihásznā szeretlek,
Hā el nēm véhetlek,
Odā nēm tēhetlek,
Ahovā szeretlek?
84. Olyan szeretōm vót,
Mágā járt utānnām,
De hā járt, hā nēm járt,
Vélem bizon nēm hāt.
85. Tudom én āzt rózsām,
Hogy tē is búval ész,
De āz ēnyēm helyētt
Tēed csāk tizedrész.
86. Tudom, rózsām, ki vāgy,
De nēm tudom, hol láksz,
Tudom, mért keresé,
Mert szivből szeretē.
87. Nincsen ā vilāgnāk
Ānnyi tēteménye,
Mint ā kábātodbā
Tetű, búha, sērke.
88. Hā jelvettél engēm,
Szípēn járāss engēm,
Kocsit vēgyé nekēm,
Āzon hordozz engēm!
89. Sirátom mágámāt,
Elmúlt nāpjaimot,
Istenēmre bízom
Mindēn dolgāimot.
90. Nēm ér āz ā legény
Ēgy szurok fokhāgyamāt,
Ki ā lēány előtt
Ēsszerāntjā mágāt.
91. Mēgír āz ā lēány
Hārom piros ālmāt,
Ki ā legény előtt
Hānyjā-vetyi mágāt.
92. Kié ez ā legín,
De szomorú szēgín,
Lātom ā szājārú,
Hogy ēhetnék szēgín.
93. Szomorú disznószār
De mēgfeketēdtél,
Mikor ā mēzőkōn
Sokāt hintērégtél.
94. Principālis urām,
Szomorú hír vāgyon,
Szākácsásszony keze
Mēgsebesült nāgyon.

95. Az ápām eládott,
Az anyām sirátott,
Szerelmes gyermekem,
Mér háttád magádot?
96. Istenem, Teremtőm,
De nagy bánatom van,
Mer ámöte élök,
Sokán megbántották.
97. De én azt nem bānom,
Há megbántották is,
Tudjá a jó Isten,
Máj megfizet nekik.
98. Istenem, Teremtőm,
De nem hittem vóna,
Nemzetem között lëssz
Fejem gyalázátjá.
99. Nágyon meggyálázott
A gonosz szërëncse,
Földig lëgyálázott
Az irigyék nyelve.
- Kolon*
100. Ösmertem apādát,
Hogy minő gázdá vót,
A fālu közepin
Egy rákās rongyá vót.
101. Lédëci ásszonynāk
Tārká fëkëtője,
Csāk úgy illog-villog
A vörös füzője.
102. Csāk az az én nótām,
Kerűjön a puhār,
Szomjú torkom várja,
Mágām is meginnām.
103. Ihātnām-ëhetném,
Nincs kötsígre pízëm,
Kocsmāros nem ösmer,
Nincsen embërsígem.
104. Nincs boldogtālánābb
A szëgény embërné,
Mer nyomorúsāgā
Nāgyobb a tengërné.
105. Mer idején rëgvel
Áblākjān az ëspān,
Kezibe a csākān,
Dologrë szólítvān.
106. Bíró az ádoé,
Mestër gabonāé,
Hā szovāt mëgvetëd,
A derest heverëd.
107. Fehér az én nyākām,
Mëgölehetsz engëm,
Piros az én orcām,
Mëgcsókóhátsz engëm.
108. Në pìrongāss engëm,
Utcāhosszáttjābā,
Mëgcsókóhátsz engëm
A pitārājtbā.
109. Mënyāsszony, völegény,
De szép mind a kettő,
Mëgilletyi őket
Árānyos fëkető.
110. Dombon vān a házunk,
Szének vān fordítvā,
Mágās az áblākunk,
Engëm níznek rájtā.
111. Në nizzeték engëm,
Nëm vágyok mëghālvā,
Pünkösdi rózsāvāl
Vágyok körülrákvā.
112. Mikor én lyāny vótām,
Szābād mādār vótām,
Āgról āgra szálltām,
Ott is muzsikātām.
113. Mostāni vëlāgbā
Olyān a szëgín lyāny,
Mind az ārvā mādār,
Ki āgról āgra száll.
114. Ēn is olyān vágyok,
Szëgín lëāny vágyok,
De āzër sënkinék
Útāt nëm mutatok.

115. Egy sē jó mādār āz,
Ki āgrul āgrā száll,
Egy sē jó legēny āz,
Ki hārom lyānyhó jár.

116. Az ēggyikhō elmén,
Ā māsiknā ott hāl,
Hārmāgyiknāk mondjá,
Hogy sehová sēm jár,
Nēgyediknek mondjá
Tē csāk várakozzál!

117. Úgy higgy ā legēnynek,
Mint ā gubās ēbnek,
Mēgölel, mēgcsolkul,
Elfordul, kicsúful.

118. Elmēt ā szeretōm,
Szeretōt keresnyi,
Nē adjon āz Isten
Jó szerēncsēt neki!

119. Mer hā ā jó Isten
Szerēncsēt ād neki,
Nēm fog āz ēngemet
Tōbbet úgy szeretnyi.

120. Elmēt ā szeretōm
Tōrök hāborúbā,
Mēggyāszolom ötet
Fekete ruhābā.

121. Délig feketébe,
Délutān fehérbe,
Hārmādebéd tājān
Vēlāgos vōrösbe.

122. Esteli csillāgok
Szépēn rāgyogjātok,
Āz én gālāmbomnāk
Útāt mutássātok!

123. Útnāk indulāsom,
Nincs mēgmārādāsom,
Āz írigyek között
Esēt bújdosāsom.

124. Hā Kolonbú kimész,
Tōbbet vissza sē nézz,
Tālān ā szívednek
Nēm lēssz olyan nehéz.

125. Kolonbú kimēntem,
Visszātekintēttem,
Āz én bús szívemnek
Nāgyobb bűt szerzēttem.

126. Ā gimēsi utcā
Végig kukoricā,
Teli vān bimbóvāl,
Sok híres ringyóvāl.

127. Vigy el engēm kincsem,
Kilenc ingēm kīszēn,
Ujjā, gállér hijān
Egy csēpp ālyā sincsen.

128. Bū érte jā kutyāt,
Két szēmére nēm lát,
Szēme kupājābūl
Ittā ja pālinkāt.

Zsére

129. Hāllottām híreDET,
Irtām leveleDET,
Vāgjā mēg ā mēnykő
Ā tē nāgy fejeDET!

130. Kimēntem kāsžānyi,
Tāllót ā hātārbā,
Lāttām ā gālāmbom
Vetnyi gyōcs gātābā.

131. Vessē, rózsām, vessē,
Ābbū jeszendōhōz
Sūtünk szíp kālācsot
Ā mi mēnyegzőnkhōz.

132. Sūtök én kālācsot,
Māj kemēncēt fūtök,
Hogyhā māj tē elgyűsz,
Vēled összeülök.

133. Filēk, hogy el nēm gyűsz,
Csāk mágām mārādok,
Befūtōtt kemēnce
Mellett is mēgfigyok.

134. Fālu végēn lākok,
Szēgēny lēāny vāgyok,
Sē ingēm, sē szoknyām,
Mēgis kēvély vāgyok.

135. Írigyék, írigyék,
Átkozott írigyék,
Be sok szép szerelmet
Elöltetek tőlem.

136. Szerettelek, rózsám,
Három esztendeig,
El sém is feledlek
Halálom óráig.

137. Halálom óráig,
Koporsóm zártáig,
Válámig a halál
Koporsómba nem zár.

138. Amikor a halál
Koporsómba bészár,
Akkor az én szivem
Mindénéktő megvál.

139. Nincsen annak mása
Zsére városába,
Mint ennek a lyánynak
A nagy fehér házba.

140. Kiáll az utcára,
Ményásszony módjárá,
Mosolyog a szájá
X. Y.-rá.

141. Édes nénemásszony,
Be szíp a kend lyányá,
Kendnek Isten ádtá,
Ke még másnak adjá.

142. Há elmég mellőlem
Búcsúzzál el tőlem,
Há el nem búcsúzol,
Bujdosunk el ketten.

143. Bujdosó nem voltám,
Bujdosóvá lőttem,
Verje még az Isten,
Ki miatt így estem!

144. Szeretnélek, jó lyán,
Há nyelves nem vónál,
Fülemile-nyelves,
Urák előtt kedves.

145. Szeretném a szépét,
Az élvenképet,
Utálok a csudát,
A csudálátosát.

146. Itt ván má já kása,
Jó friss pecsenyével,
Kinek foga nincsen,
Rágja jáz inyivel.

147. Tállérom, forintom
Csörög a zsebembe,
Régényi szeretőm
Most jutott eszembe.

148. Régényi szeretőm
Most jutott eszembe,
Két velágos széme
Csurogjon előmbe.

149. Ményásszonyom ásszonyom,
Mér olyan szomorú?
Hiszén régén elmúlt
A török háború.

150. Nő szomorkodj mingyig,
Nem léssz az úgy mingyig,
Aki megszorít,
Még is vigasztálít.

151. Siráss, anyám, siráss,
Míg előtted járok,
Ázután nő siráss,
Há útnak indulok.

152. Útnak indulásom,
Nincsen máradásom,
Az írigyék előtt
A sok bújdosásom.

153. Istenem, teremtőm,
De megustoroztá,
Ifjú legény helyett
Özvegyembert ádtá.

154. Adjál, rózsám, szállást,
A lovamnák állást,
Tészél-i fogadást,
Éngem szeretsz, nem más?

155. Nēm tēsžek fogādāst,
Hogy nēm szeretēk māsť,
Hālālunk óráig
Mēg is únjuk ēgymāsť.

156. Stiri gros, stiri gros,
Stiri picšku za gros,
Ēgy kicsiny kákáská,
Tizēnhát gáráská.

157. Kerék után járó,
Náp után forduló,
Szivem, ződ szoknyájú,
Piros pāntlikájú.

158. Vikony ā pókhāló,
Āz is mēgtárt ēngēm,
Csāk ēgy hājszālön is
Hozzād rákhátsz ēngēm.

159. Rētkā āz ā búzá,
Kibe konkó nincsen,
Rētkā ā szerelēm,
Kibe hibā nincsen.

160. Lām, ā mi búzānkbān
Csāk ēgy csēpp konkó sincs,
Ā mi szerelmünkben
Csāk ēgy hibā sincs.

161. Ā özvegyásszonynāk
Sēmmi színē nincsen,
Mint hērvádt rúzsānāk,
Sēmmi szāgjā nincsen.

162. Āz ifjú lēāynāk
Rostélyos pátkójā,
Āz āz özvegy embērt
Könnyen segbe rúgjā.

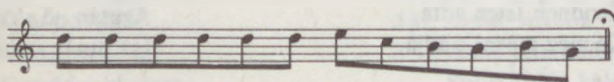
163. Tyik bēdiek vágytok,
Nāgy párt ālátt láktok,
Ēk kis erdőtök vót,
Āzt is elādtátok.

Béd

164. Szēgyēnre, csúfsāgrā,
Ā fālu címēre,
Mēg nēm házāsodott
Ā mágā kedvire.

165. Hiāba vót neki
Tizēnhát szerzője,
Ezēk ā bingyomok
Nēm vihették vígbe.

Nyitra—Egerszeg

166. Hēj, fodros, fātyolos,
Sārgā csizmās, mēntēs,
Mājd olyát házudok,
Kit mágām sēm tudok.

167. Csāttog', kocsis, csāttog',
Mer messzire visznek,
Mēnnē jobbān visznek,
Ānnā jobbān viszket.

168. Nincsen ānnāl szēbb szó,
Mint ā muzikászó,
Csűg ā dolmány újjā,
Pēng ā sárkányójā.

169. Kār āz ifjú lēāny
Āz özvegy embērnek,
Biz, én is kār vótām
Āz én szeretőmnek.

170. Nincsen ānnā, rózsām,
Nāgyobb nyomorúsāg,
Mint szerelēm nekű
Hótyig váló rábsāg.

171. Hā jó lyānyt ādtátok,
Jó hírit hāllýátok,
Hā rosszāt ādtátok,
Rossz hírit hāllýátok.

172. Istenēm, Istenēm,
Mi bājom ennekēm,
jÅ szeretōm anyjā
Åtkozott el engēm.

173. Nē ātkozzon engēm
Sēnki éldēsanyjá,
Mert én az ő fiāt
Nēm szerettem sohá.

174. Há szerettem volna,
Mās is tudtā volna,
Å gímēsi utcān
Kidoboltāk volna.

Bars Lédec

175. Nēm ádom, nēm ádom
Māsnák á gálámbom,
Mer mágám szeretēm
Szörnyen igēn nāgyon.

176. Ném ádom a jó bort
A rossz pályinkáér,
A magyar menyecskét
A cigányásszonyér.

177. Mikor a szép leány
Fejrebe öltözik,
Elmén a templombá,
Ném is imádkozik.

178. Hányjájá-vetyi fejit,
Rágyogó két szēmit,
Hogy hol láthátnā még
Kedves szeretőjit?

179. Hosszú hájnál voná,
Hogy még ne virradná,
Rövid szerelmünknek
Vége ne szakadna!

Alsó Csitár

180. Principālis urām,
Hajtsāk föl a szoknyām,
Hajtsāk föl a szoknyām,
Fogjāk mөг a pinnām.

181. Szerettelek, rózsám,
Nēm mertem mondányi,
A tē gyēnge szíved
Szāntám búsitányi.

182. Bú írte szívemet,
Bānāt á lelkemet,
Hāromfélē bānāt
Hērvásztjá szívemet.

Menyhe

183. Miért az ördögért
Tudlák úgy szeretnyi,
Hogy gondolatomból
Ki se tudlák vetnyi.

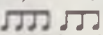
184. Istenēm, nàgy dolog,
Ki egymàst szèrètyi,
Mégis à jó Istèn
Èssze nèm rëndèlyi.

185. De még nagyobb dolog,
Ki egymást gyűlöli,
Mégis két vénasszony
Ésszeköszörűli.

Béd

186. Drága liliomszál,
Ki gátyába feláll,
Hégyet vögyet bejár,
Mégis csak éggel áll.

Kodály-MS gépelt szöveggel; a 183—186. strófa szövege kézirásos másolat. Nem kizárt, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor (l. á-k, ā-k stb.). — 1045s; 1145s. — Publ: MNT III/A: 181, 193, 202.

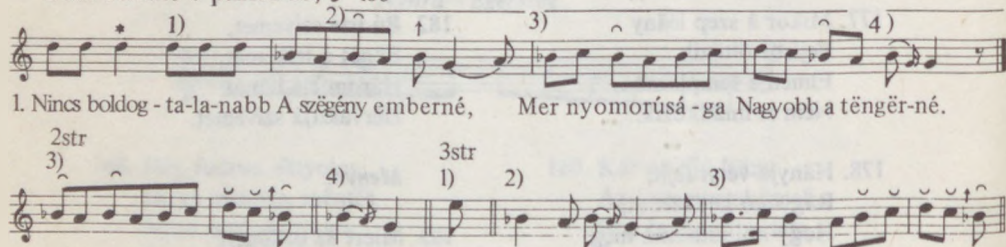
Az egyes szövegstrófák mellé írt (egy kivétellel gépelt) megjegyzések a következők (a nyilvánvalóan az MNT-kötet szerkesztésével összefüggő, rendszerint Járdányi Pál kezétől származó jegyzeteket elhagytuk): 24—25. strófa mellett *Csallóköz*; 30. str.: *A menyasszony házat gúnyolja*; 34. str.: *Csallóköz*; 43. str. (a kapcsokkal jelzett variáns-sorokhoz): *Zsére*; 45. str.: *A c-k megszaporodnak a dallam elején* (NB. ehhez utólag írt ceruzás ritmusképlet is társul:); 49. str.: = 7 [azonos szövegű strófák]; 54. str.: *V. ő. Kiss Áron* gyűjteményével; 58—59. str.: *Csallóköz*; 74. str.: *kellēm = keblēm*; 90. str.: *szurok = cikk*; 101. str.: *Lédec = közeli fahu*; 109. str.: *Lakodalmas, Csallóköz*; 116. str. utolsó két sorához: *a dallam második felére*; 140. str.: a kipontozott résznél *nevet mondanak* (ceruzás megjegyzés); 145. str.: *csuda = csúnya, így magyarázták*; 151. str.: *Gyergyó*; 152. str.: *Ezután 143. stb. A strófák gyakran fűződnek úgy, hogy az utolsó szó azonos a következő első szavával*; 157. str.: *Olyan lányra mondják, akit nem vett el a legény*; 166. str. előtt: *Lakodalmas*; 177—178. str.: *Felsőíreg*.

27j

M. F. 1147 c)
Kolon (Nyitra)
Szalai Zuza (70—75)

Gy: Kodály Zoltán
1909

Poco rubato e parlando, $\text{♩} = 100$

1. Nincs boldog - ta-la-nabb A szegény emberné, Mer nyomorúsá - ga Nagyobb a tenger-né.

2. Mer idejin régvé
Ablakján az éspán,
Kezibe ja csákány,
Dologré szólítván.

3. Biró jaz adójé,
Mestër gabonájé,
Ha szovát megvetéd,
A derest heveréd.

Kodály-MS. — 1045d; 1145d. — Publ: MNT III/A: 200 — *Lakodalmas melódia*. — Ak: (→292).

* Nb. minden hatos sor harmadik szótagján nyújtás. Néha eléri a negyedét, vagy legalább . Vö. a gerencséri változattal. [= L. az A 27i-nél!] A „b” csak a jelölt három helyen oly magas, hogy szinte „h”. Általában kissé magas.

F. 203 c)
 Alsócsitár (Nyitra)
 Barcsa Mări (50)

Gy: Kodály Zoltán
 1914. VI. 1.
 3 1 2

Poco rubato, ♩=100

1. Szerelēm virág-já Felfolyott á fá-rá, Nincs kinek leszénnyi, Elhervádt mágá-bá.

2. Há szerelēm volná,
 Kedvem is úgy volná,
 De szerelēm nincsen,
 Bizony kedvem sincsen.

4. Érted māj meghálok
 Veled nēm szolhátok,
 Két piros orcádrá
 Csókot nēm rákhátok.

3. Azt gondolod, bábám,
 Házudok előtted,
 { De bizony há tudnád
 { Pedig há tē
 Māj meghálok érted.

5. Bú érte já kutyát,
 Két szemire nēm lát,
 Szēme kupáiból
 Idd mēg á pályinkát!

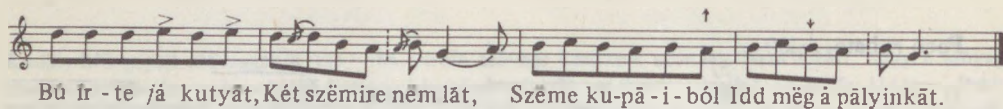
6. Ennek áz ásszonnak
 Cifrá féketője
 Csák úgy illog-villog
 Á mocskos fűzője.

Kodály-MS; az 5. strófa 2—4. sora idegen kéz kiegészítése. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára (pl. a helyett á stb.) csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor. — 1045m; 1145m. — Publ: MNT III/A: 182.
 — Fon: 1—6 str. Ak: (→72a, 306a).

* A terc eleinte nagy, később mintha nem érné el, lesüllyed; egyre több „b”-féle hang „h” helyett. ** Ebben a változatban a (néha magas) „cisz” után mindig „b” van. *** Így is. (NB. A kotta valószínűleg „cisz”-szel és „b”-vel értendő. * A variánst Kodály az első strófa dallama fölé, ritmusjegyekkel jegyezte fel.

F. 202 d)
Alsócsitár (Nyitra)
Horvát Kalatin (63)

Gy: Kodály Zoltán
1914. V.
612

Kodály-MS. A szöveg fonetikai revíziójával kapcsolatban l. az A 27k-nál mondottakat! — 1045i; 1145i. —
Publ: MNT III/A: 183. — *Lakodalmas*. — Ak: (→209a).

27m

F. 198
Barslédéc (Bars)
Székely Julis (42)

Gy: Kodály Zoltán
1914. V. 31.
314

Poco parlando, $\text{♩} = 112-116-120^*$

1. Végig nek az utcán, Senki nem szól hozzám, Senki nem csókollya Még a pi - ros orcám.

2. Ádtam is, adok is Csókot a le - gínnek, Mert magánról tudom, Jólesik szé - gínnek.

3. Jóle-sik szegínnek, A szolgál - legínnek, De még jobbann esik Kedves sze-re-tőnnnek.

4. Kedves szeretőnnnek Dombon van a há-zá, Két keré-kén forog Csikorgós ká - pu-já.

5. Lédőlt a póp kertje, Fél kell tá - mo-gát-nyi, A póp szakácsnéját Még kell lá - to - gátnyi.

6. E-lej-be, e-lej-be. Sárga ló e-lej-be, Be tá-lál u-gor-nyi A vi - rá - gos ker-be.

7. Be tá-lál u-gor-nyi, Nagy kárt tá-lál ténnyi, Galambom bimbóját Le tá-lállya törnyi.

8. Mikor a szípleány Fe-hírbe öl - tözik, Elmegy a tēmlombá, Nēm is imād - kozik. *ten.*

9. Hānyjāvetyi fe-jit, Két rā-gyo-gó szēmit, Hogy hol lāthātnā mēg kedves szere - tő-jit. *ten.*

10. Ádtā volna Is - ten, Nē lāt - tálak volna, Hī-rē-dēt, nēvē-dēt Nē hāl-lot-tām vol-nā!

11. Tālān az Úr-is - ten Jobbāt adott volnā, Vāgy szébbet, vāgy jobbāt, Nālād igā - zābbāt. *ten.*

12. Nēm volna szívennek Kese - rū fāj - dāl-mā, Hā nālām szébb volna Fejem gyālā - zó-jā. *ten.*

13. Fejem gyālā-zó-jā, { Embērek csu-dā-jā, { Embērek csudā-jā, Á vi-lāg rin-gyó-jā.
 { Ásszonyok { Ásszonyok { kur-vā-jā.

14. Ákki szípet szeret, Szenved āz ē - lē - get, Hī-de-gēt, me-le-gēt, Sok írgy nyel - ve - két.

15. Is - tenēm, Is - tenēm, Mire hoz-tāl ēngēm, Á szeretēm ānyjā Mindig āt-koz ēn-gēm!

16. Nē āt-kozzon ēngēm Sēnki é-dēs - ānyjā, Mer nāgy híres fiāt Nēm szerettem so-hā!

17. Hā szerettem volnā, Nāgyobb híre vol-nā, Lédē - ci jut-cā - bā Kidobol - tāk vol-nā. *accel.*

Kodály-MS. A szöveg fonetikai revíziójával kapcsolatban l. az A 27k-nál mondottakat! — 1045g; 1145g. —
 Publ: MNT III/A: 185. — Lakodalmas. — Ak: (→13a, 27c, 45).

* vagy ♩. = 76. Hangsúly az első sorban 3 + 3, még szöveg ellen is. A második sorban 4 + 2; a harmadik sorban 6, erős tendencia 3 + 3 felé; a negyedik sorban 4 + 2. Az előadás végig parlando, tehát az apró ritmuselemek irracionálisak, de a tempó nem sokat változik. Más hasonló felvételekre van szükség.

F. 206 c); e)
 Alsócsitár (Nyitra)
 Nagy Jánosné
 Czákó Veron (26)

Gy: Kodály Zoltán
 1914
 #4 1 2

Poco rubato, $\text{♩} = 112^*$

1. Szeretőm szerelme Szállott a szívem-re, Csipkebukor á-ga Hájlott az ö-lembe.

2str Var ***

2. ⁺ Csipkebukor mellett
 Sohāsē feküdtem,
 De gálambom mellett
 { Százszor is feküdtem.
 { Este

3. Ázt gondolod, rózsám,
 Házudok előtted,
 De bizony há tudnád,
 Máj meghálok érted.

4. Végigmék, végigmék
 Végig az utcābā,
 Kedves szeretőmnek
 Látogatāsārā.

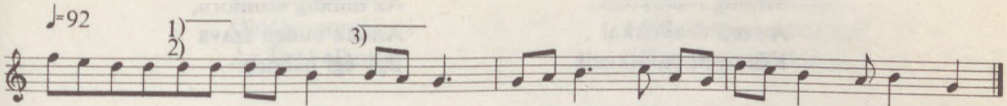
Kodály-MS. A szöveg fonetikai revíziójával kapcsolatban l. az A 27k-nál modottakat! — 1045n?; 1145. —
Publ: MNT III/A 196. — **Ak:** gerencséri születésű.

* Néha — ritkán — siet. ** Az összes magas „b” helyett tiszta „h” is. Lásd a második strófa kétszeri éneklését! Ennek a felvételnek általános hatása dűr. *** Változtatja (a fonográffelvételen azonban mindig a jelzett variáns szerint éneklő). ⁺ A fonográffelvételen megismétli.

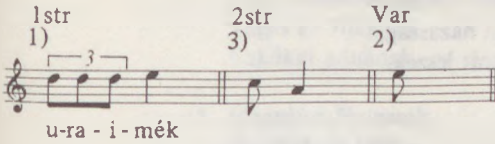
27o

M. F. 1255 d)
Nyitraegerszeg (Nyitra)
Öreg asszonyok

Gy: Kodály Zoltán
1908
3 1 1

1. Princi-páros uram, Szomoró hír vagyok, A szakács - né ke-ze Sebes i - gen na - gyon.

2. { Szegény a kásácskát
Amint
Ott kinn kevergette,
A tűz a jobb kezit
Nagyon megégette,

3. Azért is számára
Erszényt is ódzzanak,
Garast és petákat
Számára adjanak.

4. Pestrő és Budáró
Flajstromot hozzanak,
Hogy mérges sebei
Jó' begyógyújanak.

Kodály-MS. — 1045h; 1145h. — Publ: MNT III/A: 583. — Lakodalmas. — Fon: másfél str.

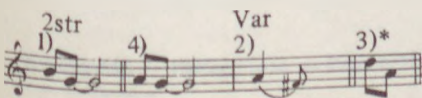
27p

M. F. 1252 a)
Béd (Nyitra)
Arpás Klára (20)

Gy: Kodály Zoltán
1910
3 1 1

a) 1. Ur-is-ten ren-délte A szent házassá-got, Midőn mēgterēmté Szélēs ez vi-lá - got.

2. Még is házasodnék,
Nem tudom, mit tőgyek,
Fiatalt vagy vénet,
Vagy özvegyet vőgyek.

4. Ha fiatal veszek,
Nem tud cipót sütni,
Ha vendégek jönnek,
Nem tudja traktáni.

3. Ha papleányt veszek,
Mindig imádkozik,
A szép deákokkal
Könnyen barátkozik.

5. Ha özvegyet veszek,
Az mindig szomorú,
Annak minden szava
Egy égi háború.

6. Így hát egész holtig
Szerencsétlen leszek,
Nem kell a házasság,
Inkább barát leszek.

b) 1. Nem vagyok én adós,
Nekem sem adós más,
Nem bántok én senkit,
Engem se bántson más.

2. Megverek valakit,
Vagy engem valaki,
De az én rózsámat
Ne szeresse senki.

3. Vagy levág valaki,
Vagy én le valakit,
De az én rózsámhoz
Nem bocsátok senkit.

Kodály-MS. — 1045p; 1145p. — Publ: MNT III/A: 469. — Lakodalmas. — Fon: 1—2 str.

* Talán a második strófában is.

27r

M. F. 1240 e)
Menyhe (Nyitra)
Fülöp Gergely (45)

Gy: Kodály Zoltán

1911
3 1 1

Recitando, ♩=176 *

1) 2) 3) (J) J

1. Szént János ál - dá - sa Száljon mindnyájunkra, Egész é - letünkre, Cséndés ha - lá - lunk - ra.

2str Var

1) 3) 2)

2. Uristen rendelte
A szent házasságot,
Midőn megtérémte
Ezén szép világot.
3. Mikoron Ádámot
Mélyen elaltatta,
Oldala csontjából
Az Évát alkotta.
4. Meg is áldta őket,
Hogy szaporodnának,
Tágas az világnak
Lakókat adnának.
5. Megváltó Jézusunk
Ő szinte ezt tette,
A szent házasságot
Szentségnek hirdette.
6. A mi faluinkon
Így szokás eljágni,
Mert vagyunk mindnyájan
Az ő tanétványi.
7. E szent rendelkeznek
Tennénk mi eleget,
Ha kegyelmeteknél
Találnánk jó helyet.
8. De mi azt gondoltuk,
Hogy itt leány is van,
Jaj, de nem látjuk őt
Schol a szobába.
9. Könyörgenénk tehát
Egész becsülettel,
Legyenek irántunk
Annyi szeretettel.
10. Hogy lássuk a leányt,
Azt a szép virágot,
Aki Csihár János
Szívén sebet vágott.
11. Im, itt a szép leány,
Kinek párja nincsen,
Kit el sem cserélnek
Semmi drága kincsen.
12. Tisztelem mindnyáját
És násznagy urakat,
Röviden elmondom
Én kívánságomat.
13. Vas Ferenc uramnak
Mi követék vagyunk,
Kik Csihár Jánosnak
A nevében járunk.
14. Nem fáradunk egyéb,
Mint szőke Margitért,
Akit ő az Istentől
Magának régen kért.
15. Most pedig általunk
Ő azt jelenteti,
Hogy ötöt hitvesül
Ezennel kéreti.
16. Elsőként kérjük őt
Jámbor szülőjítől,
Azután kérjük őt
Saját jó szívitől.
17. És mivel násznagy úr
Rátette már kezét,
Mink ötöle meg
Kérjük Margit kezét.
18. Tisztelem mindnyáját
És násznagy urakat,
Röviden elmondtam
Én kívánságomat.

Kodály-MS. — 1045o; 1145o. — Publ: MNT III/A: 1. — *Lakodalmas, leánykérő.* — Fon: 1—2 str. Ak: (→265).

* *Egyenletes nyolcadok.*

F. 201 b)
Alsócsitár (Nyitra)
Péli Ilon (52)

Gy: Kodály Zoltán
1914. V. 31.
4 1 4

$\text{♩} = 108$

1. Há jén ázt tudhát-nām, Ki lëssz az én á-nyām,
Kedvez-ník én án-nák, Há jó len-ne hoz-zām.

2. Tyü-zit is mēg-rák-nām, Vi-zit fēl-fő-rál-nām,
Mi-kor leg-job-bán főr, Szēmit ki-fő-ráz-nām.

3. Csák az az én nó-tām, Ke-röllyön á pu-hār,
Szom-jú to-rok vār-jā, Má-gām is mēg-in-nām.

Kodály-MS. A szöveg fonetikai revíziójával kapcsolatban l. az A 27k-nál mondottakat! — 1045f; 1145f. —
Publ: MNT III/A: 197. — *Lakodalmas*. Ak: (→34b, 198k).

* „Cisz” és „b” bizonytalan intonációjú; „cisz” inkább alacsony, „b” inkább magas, ott is, ahol nincs jelezve.

Nyitracsehi (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1909
3 1 3

Csicsi Be-li, ha-jó, Nincs itthon a mamó. Ęment Gergő-fá-ra Mézes pá-lin-ká-ra.

Másolat (?). — 1045r; 1145r. Bartók [?]: *tót?* — Publ: MNT I: 1160; Vargyas: 266. — *Gyerekkaltató*.

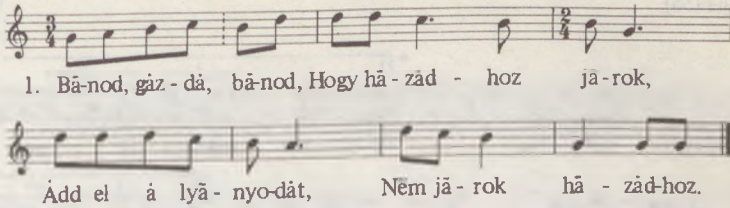
* *Egyenletes*.

Ghymes (Nyitra)
[Balla Jánosné (55)]

Gy: Kodály Zoltán

1906

5 1 2

2. Lányod el nëm adod,
Holtyig hozzãd jãrok,
Kertedën átjãrok,
Ott is rést csinãlok.

3. Árass, rózsãm, árass,
Mëgãdom à gãrást,
Nem kell nekëm gãrás,
Csak tã vélem árass!

4. Árãttãm, árãttãm,
Kévét is kötöttem,
Gãlãmbom tállójãn
Mëg is betegedtem.

5. Hozd el Uram Isten,
Àzt à boldog órá-t,
Kibe mëglãthãtnãm
Àz urãm hãlãlãt.

6. Àz urãm hãlãlãt,
Mãgãm szãbãdsãgãt,
Hogy kørülsirãtnãm
Gyãszos koporsójãt.

7. Nëm kívãnok én mãst
Àz én irigyimnek,
Úgy hullyon à húsã,
Mind à fã levele!

8. Úgy hullyon à húsã,
Mind à fã levele,
Úgy follyon à vére,
Mind à Duna vize!

9. Fãlu végën légyën
Únéki hãlãlã,
Egész széles vilãg
Fusson csudãjãrã!

Kodály-MS. A szöveg fonetikai revíziójával kapcsolatban l. az A 27k-nál mondottakat! — 1045t; 1145t. —

Publ: MNT II: 300. — Aratási. — Ak: kiegészítés az MNT alapján (→198j, 233a, 233b).

(1)

M. F. 1152 b); 1153 d)
 Ghymes (Nyitra)
 Fazekas Istvánné (55)

Gy: Kodály Zoltán
 1906
 303

Tyü-zit mēg ra - katy - tya Vē-lá - gos szēnt Já - nos,
 Vē-lá-golly, vē - lá - golly, Csak agy-gyig vē - lá - golly,
 Még én ná-lad lész - szék, Ha jén tő - led el - mék,
 Tē is el - a - lu - gyál.

Var
 1) 2)

Kodály-MS. — 1044 II; 1051. — Publ: MNT II: 206. — Fon: 1152 b) = főszöveg; 1153 d) = variáns. Ak: *Nem a legjobb énekes* (→ 13c, 198j).

* Előbb hibásan, a csillaggal jelzett helytől kezdi a „Tyü-zit...” szöveggel, de kihagyja a „Csak aggyig”-ot; mégis így végzi.

(2)

M. F. 1155 a)
 Ghymes (Nyitra)
 Péter Jánosné Borcsa (42)

Gy: Kodály Zoltán
 1906
 303

Publ: MNT II: 207.

* Szövege a támlapon hiányzik (MNT az előző dallam szövegével közli). ** *A kis hang elmarad, de csak egyszer.* *** A szögletes zárójelben álló rész a támlapról hiányzik; feltehetően leszakadt, az MNT azonban közli.

28

M. F. 1583 a)
Jásztelek (Szolnok)
Kristófik Juli

Gy: Deák Ferenc
L: Deutsch Jenő
4 1 4

1. Sír - ja - tok, itt hagy - la - kő, Még é - lők, o-hajt - lak,
Igy tetszik én - né - kēm, É - dēs ked - ves a - pām.

2. Sír - ja - tok, itt hagy - lak - kő, Még é - lők, o-hajt - lak,
Úgy tet - szik én - né - kēm, É - dēs ked - ves a - nyām.

3. Sír - ja - tok, itt hagy - lak, Még é - lek, o-hajt - lak,
Még a fák is sír - nak, A szép vi - rá - gok is
A szép vi - rá - gok is Sok könnyet hu - lajt - nak.

Deutsch-MS. — Bartók: *C1 parl? Új.* — Publ: MNT III/A: 275. — H: Rác—Szalay szerint Rétság, Jásztelek-pusztá (Nógrád). Ak: (→261).

* Innen kezdve lassanként feljebb csúszik.

29a

M. F. 55 b)
Kaposújlak (Somogy)
Pál József

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
4 1 4

Lészál-lott a pá - va Vár - megye há - zá - ra,
Száj - já - ba visz vi - zet A ra-bok szá - má - ra.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — P11a; 75e. — Publ: MND: 33c; Kodály—Vargyas: 101; Lampert: 197. — D: 1899. IV. körül.

29b

Felsőrás (Gömör)
Mika Lajos (40)

Gy: Kodály Zoltán
1913
4 1 VII

Rubato
1. Is - te - nem, Is - te - nem, U - gyan mi lelt en - gem?
Ki - lenc rőf pánt - li - ka Kö - rül nem ér engem.

2. Még most esztendeje,
Csak egy rőföt vettem,
Karcú derekamon
Bokorra kötöttem.

Másolat. — P11b; 75j. — Ak: csordás. L. trombitán!

29c

M. F. 2634 c)
Bogyiszló (Pest)
Maláti Miklós (56)

Gy: Lajtha László
1922
8 1 4

Rubato, $\text{♩} = 63$

Hej, fűd el szél, fűd el Hosszú útnak porát,
Hogy ne lel-je sen-ki Fakó lovam nyomát.

Másolat. — P11c. — Fon: *Vi-de [M. F.] 2576 c* [= A 1524]; Ak: (→358).

30a

M. F. 958 c)
Balatonberény (Somogy)
Férfi (cca 30)

Gy: Bartók Béla
1906. IX.
4 1 4

Rubato, $\text{♩} = 116$

1. El-her-vadt cit-rus-fa A ma-gos hegy-te-tőn,
Én is el-her - vad-tam A bőr-tőn fe - ne-kén.

2. Kilencfontos vasat
Nyolcat elszaggattam,
Kilencediket is
Jól elvásítottam.

4. Anyám, kedves anyám,
Mit mondtak az urak?
Asz mondták az urak,
Hogy felakasztanak.

3. Anyám, kedves anyám,
Kérjed leveletem,
Kérjed leveletem,
Szabad életemet!

5. Ó te drága anyám,
Kár vóna azt tenni,
Szép göndör hajamat
Szélnek eresztetni.

6. Sem egyért, sem másért,
Két szürke pejőért,
Hozzátartozandó
Sallangos szerszámmért.

Bartók-MS; eredetileg helyszíni lejegyzés utóbb fonográfról revidálva. — P10a; 75a. — Publ: MND: 33a; BÖI 6: 4; BÖI 7: 4 (Essays 39: 4); BÖI 15: 4 (Essays 13: 4); Essays 10: 8; Kodály—Vargyas: 113; Lampert: 258.

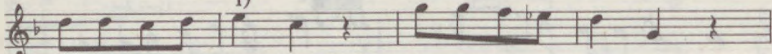
30b

Doboz (Békés)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1906. XII.

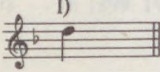
4 1 4

Parlando

1)

1. Az a - ra - di vár - ra Rá - szállott egy pá - va,
Vi - zet hozott szegény A ra - bok szá - má - ra.

Var

1)

2. Igyatok ti rabok,
Ne szomorkodjatok,
Kérjétek az Istent,
Majd kiszabadultok.

5. Az aradi urak
Tizenhárman vannak,
Mind a tizenhárman
Rólam tanácskoznak.

3. Az aradi nagy vár
Köbül van kirakva,
Sok jó édes anya
Sírva jár alatta.

6. Ides kedves anyám,
Kérd meg az urakat,
Kérd meg az urakat,
Hogy szabadulhassak.

4. Ne sírj, édes anyám,
Ne szomorkodjatok,
Kérjétek az Istent,
Majd kiszabadulok.

7. Ides kedves anyám,
Mit mondtak az urak?
Azt mondták az urak,
Hogy felakasztanak.

Bartók-MS. — P10b; 75b.

30c

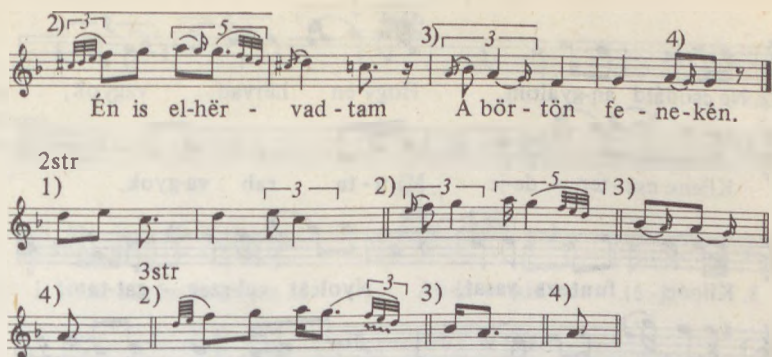
M. F. 2264 d)
Hottó (Zala)
[Nagy Gyula]

Gy: Vikár Béla
[1906. IX.]

L: Bartók Béla
4 1 4

1)

1. El-hér-vatt céd-rus-fa Magas domb te - te-jén,

2. Ne csudáld angyalom,
Hogy én elhervadtam,
Tizenkilendz vasat
Ázt is elszaggattam.

5. Anyám, édes anyám,
Mit mondtak az urak?
Azt mondták az urak,
Hogy felakasztanak.

3.* A huszadikat is
---- vászlítottam.

6. Kár volnék meghalni,
Vagy felakasztanyi,
Szép csárdás hajamat
Szélnek eresztényi.

[3. A huszadikat is
Porrá vászlítottam.

4. Anyám, édes anyám,
Menj el az urakhó,
Kérje leveletem,
Szabad életemet.

7. Száll' le páva, száll' le,
Vármegye házára,
Sok szegény bűnösnek
Szabadulására.]

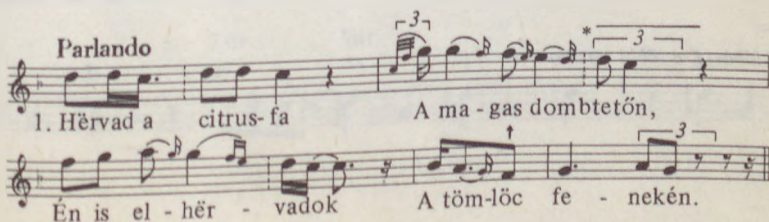
Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/429 alapján. — P10c; 75b-hez.

* A támlapon 3-assal jelölt strófatöredék valójában a 2. strófához tartozik (az utolsó két dallamsor ismétlésére).

30d

M. F. 2235
Resznek (Zala)
Héder György

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 16.]
L: Bartók Béla
4 1 4

2. Ne csodáld an-gyalom, Hogy én hērvad vagyok,
Kilenc esz - ten - de-je Mi-u - ta rab vagyok.

3. Kilenc funtozs vasat, Nyolcat el-szag - gat-tam,
Kilen-ce - diket én Jól mēg-vá - sá - tottam.

4. Mēnj el anyám, mēnj el, Mēnj el az u - rakhoz,
Kérd el le-ve - le-met, Sza - bad é - le - tēmet.

5. Kedves é - des anyám, Mit mondtak az urak?
Azt mondták az urak, Hogy föl-a - kasz - ta-nak.

6. E-lej - bém terjesz-tik Az fe - ke-te könyvet,
Abbul ol-vas - sák föl Bētyár é - le - tēmet.

7. Láttam az u-ra - kat, Huszon-négyen vannak [M-]
mind a huszon - négyen Rólam tör - vényt hoznak.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással. — P10d; 75f. — D: Kiegészítés az A 357i dallam alapján.

* Kétségkívül hibás, l. a többi versszakot!

30e

M. F. 51 b)
Hetes (Somogy)
Petöc Ferenc

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
4 1 3

1. Nézz ki rózsám, nézz ki Ab-la - kid ros - té-ján,
Mos' mégý ére Rózsa Sándor Sötét pej pa - ri - pán.

2. Arany a zab - lá - ja, Pánt - li - kás kan - tár - ja,
accel.-----
Én va - gyok a barna kislány El - hagyott babá - ja!

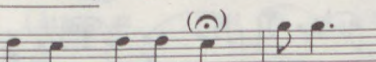
Ziegler Márta másolata Bartók javításával. — P10e; 75g. — D: 1899. IV. körül.

30f

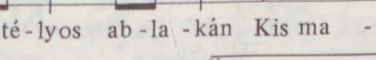
M. F. 1148
Ghymes (Nyitra)
Urbanek Mihály (25)

Gy: Kodály Zoltán
1906
411

Poco rubato, $\text{♩} = 100-108$

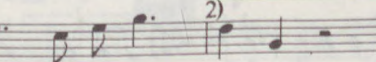
1)

1. Ros-té-lyos ab-la - kán Kis ma - dár száll - do-gál,

2)

Szállj le a ró - zsa-m-hoz, Mondd meg, hogy rab vagyok.

4 str 2) 3) 7 str 1) Var 3) 3) 3) 3)

2. Szállj le a rózsámhoz,
Mondd meg, hogy rab vagyok,
Komáromi várban
Tér dig vasban vagyok.

3. Tér dig vasban vagyok,
Könyökig bilincsben,
Verje meg az Isten,
Aki rám verette.

4. Anyám, édes anyám,
Menj el az urakhoz,
Kérd el leveletem,
Szabad életemet.

5. Anyám, édes anyám,
Mit mondtak az urak?
Csak azt mondták, fiam,
Hogy fölakasztanak.

6. Anyám, édes anyám,
Kár fölakasztani,
Csárdás göndör hajam
Szélnek eresztetni.

7. Elhervad a rózsafa,
A magas hegytetőn,
Én is elhervadok
Az egyes fenekén.

Kivágott lap az Ethnographia 1907-es évfolyamából (156. old.), ceruzás (talán Kodálytól származó?) javítá-
sokkal. — P10f; 75i. — Ak: Nem odavaló nóta, idegenektől tanulta.

30g

GR—F 59, 2B/b)

Surd (Somogy)

Varga Pál, Sipos (68)

1936

L: Bartók Béla

4 1 4

$\text{♩} = 190$

1. Hej, Rab vagyok, rab vagyok, Szaba-du - lázsd vá - rok,
A jó Is-ten tud - ja, o Mi-kor szab - du-lok.

$\text{♩} = 176$

2. Rö-pülj pá - va, rö-pülj, Há - za - mon kö - rös - zül,
Szólj be a ró - zám - hoz, M - maga van é - gyedül.

$\text{♩} = 132$ $\text{♩} = 116$

3. Ha kér - di, hol va-gyok, Azt mondd, hogy rab vagyok,
Ka - po-si bőr - tön - ben Tér - dig vasban vagyok.

$\text{♩} = 126$

4. Tér-dig va - zsa - ba vagyok, Könyé - ki - gø bö - lincsø-be,

Ki - j - a - padt a szömem A nagy sötét - ségbe.

Kivágott lapok a kiadványból. — P10g. — Ak: klariténos (→30j, 75a, 75b). A dallamot *lakodalomban éneklük*.

30h

GR—F 59, 2A/b)
 Berzence (Somogy)
 Káplár János, Bandör (53)

1936
 L: Bartók Béla
 4 1 4

$\text{♩} = 236$

1. Éj, Rabø va-gyok, ra-bø vagyok, Sza-ba-du - lázsd vá-rok,

Tugy - gya ja jó Is - ten, Mi - ko-rø szaba - du-lok!

$\text{♩} = 186$

Tugy-gya ja jó Is - ten, Mi - kor sza-ba - du-lok!

$\text{♩} = 180$

2. Látom az u - ra - kat, Ti - zènhár-man vol - tak,

Mind a ti-zèn - hár - man Ró-lam tör-vényt szabtak.

Mind a ti-zèn - hár - man Ró - lam törvényt szabtak.

$\text{♩} = 176$

3. /E - lõm-bé ter-jész-ti /A fe - ke-te kö-nyø-vet,

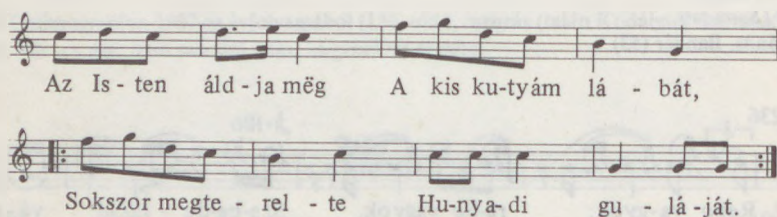

Kivágott lapok a kiadványból. — P10h. — **Publ:** Kodály—Vargyas: 112; Vargyas: 0117. **Ak:**(→30n, 184a, 184b, 357d, 357e). A dallamot *Nemespátrón a lakodalomban is éneklí az öregek asztala.*

30i

M. F. 50 d)
Hetes (Somogy)
Kis Imre

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
4 1 4

Kerényi Gy. másolata. — P10i. Bartók: *Szám?* — **Publ.:** SN 448. lap. — **Fon:** Törött henger, a törésért a lejegyző felelős. **D:** 1899. IV. körül.

30j

M. F. 3221 a)
Surd (Somogy)
Varga Pál, Sipos (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. XI. 2.
L: Bartók Béla
4 1 4

2. Röpül' pá - va, rö-pül' Há - za - mon kö - rös - zül,
 Szóll' be a ró - zám - hoz, M-maga van ë - gyedül.

Bartók-MS gépelt szöveggel. — P10j. — Ak: klarinétos (30g, 75a, 75b). Több verset nem tud [? — vö. az A 30g dallammal]. A dallamot lakodalmon sokat énekeltek gyermekkorában.

30k

M. F. 3201 c)
 Murakeresztúr (Zala)
 Bíró István (66)

Gy: Seemayer Vilmos
 1935
 L: Bartók Béla
 4 1 4

1. Hallot-tad-ë hí-rét Za-la-je - gër - szög-nek?
 Od vet-ték fël az én Ra-bi é - le - tẽ-met.

2. M - mi-kor e - lõ - vët-ték Az fe-ke-te könyvet,
 Ab - bul olvas - ták ki Ra-bi é - le - tẽ-met.

Kerényi Gy. másolata. — P10k. — Ak: (→30l, 299e, 299f, 330).

Murakeresztúr (Zala)
Bíró István (63)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. V. 16.

4 1 4

Parlando, ♩=73

1. Ej, Hal-lot-tad-e hí-rét Za-la-je-gěr-szėg-nek? Ej,
Ott vėt-tėk fėl az én Ra-bi é-le - tė-met.

2. Láttam az urakat,
Huszonnégyen vannak,
Mind a huszonnégyen
Rólam törvényt szabtak.	8. Elhervad a rózsa
Az hėgyek tetején,
Én is elhervadok
Az börtön fenekén.
3. Mikor elővették
Az fekete könyvet,
Abbul olvasták ki
Rabi életemet.	9. Szállj rá, páva, szállj rá,
Vármėgye házára,
Sok szegény legénynek
Szabadulására.
4. Rab vagyok, rab vagyok,
Térdig vasban vagyok,
Könyökig berlincsbe,
Térdig vasban vagyok.	10. Repülj, madár, repülj,
Vármėgyén keresztül,
Szólj be ja rózsámhoz,
Maga van egyedül.
5. Térdig vasban vagyok,
Könyökig berlincsbe,
Kiapad a szemem
Az nagy sötétségbe.	11. Ha kérdi, hol vagyok,
Azt mondd, hogy rab vagyok,
Egėrszėgi várba
Térdig vasba vagyok.
6. A börtön feneke
Az én vetett ágyam,
Annak két ódala
A háló pajtásom.	12. Anyám, édės anyám,
Menjen az urakhoz,
Kérje leveletem,
Szabad életemet.
7. Kilenc fontos vasat
Rongyáig szaggattam,
Tizediket is
Jól megvásítottam.	13. Anyám, édės anyám,
Mit mondtak az urak?
Azt mondták az urak,
Hogy felakasztanak.
14. Anyám, édės anyám,
Kár vóna jaszt tenni,
Szép bongyor hajamat
Szélnek bocsájtani.	

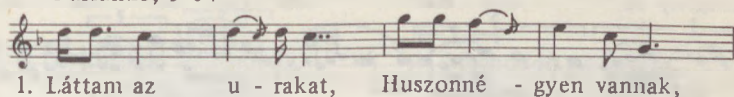
30m

Bánokszentgyörgy, Bunyai akol (Zala)
Horváth Gyula (72)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 25.

4 1 4

Parlando, ♩=54

2. Anyám, kedves anyám,
Menj bé az urakhoz,
Kérjed levelémet,
Szabad életémet.

4. Nem egyebér, másér,
Csak egy pár csikóér,
Reá tartozandó
Sallangos szerszámér.

3. Anyám, kedves anyám,
Mit mondtak az urak?
Azt mondták az urak,
Hogy félakasztanak.

5. Hervadj, rózsá, hervadj,
A magas dombtetőn,
Én is elhervadok
A tömlőc fenekén.

6. Elejbem terjesztik
Az fekete könyvet,
jAbbul olvassák ki
Betyár életémet.

Seemayer-MS. — P10m. — Ak: (→204b, 239a).

30n

M. F. 3224 b)
Berzence (Somogy)
Káplár János, Bandér (52)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. XI. 17.

L: Bartók Béla

4 1 4

Parlando, ♩=184

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Kerényi Gy. másolata. — P10n. — Ak: (→30h, 184a, 184b, 357d, 357e). *Gyermekkorában tanulta egy híres duhajtól, Hunyadi Gyurától.*

30o

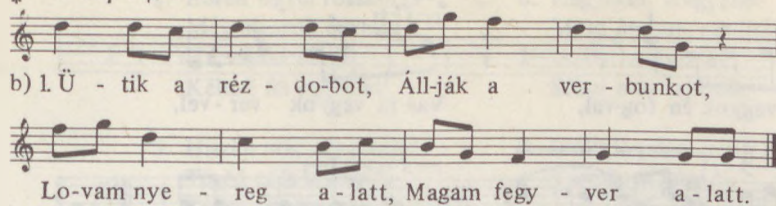
M. F. 2424 b)
Kákics (Baranya)
Fóris István (78)

Gy: Lajtha László

1930

414

* Tempo giusto

2. Kard az oldalamon,
A lovamon nyereg,
Menni kell galambom,
Az Isten áldjon meg.

4. Megbotlott pej lovam,
Szép hazám határán,
Lovam a vásáron,
Magam a rabságon.

3. Felettem kard fordult,
Piros vérem csordult,
Sirass, édes anyám,
Sirass, kedves rózsám!

5. Fujdogáll a szellő,
Magyar hazám felől,
Sokat gondolkodom
{ Régi { babám felől.
{ rózsám
A szeretőm

Másolat. — P10o.

* Helyszíni lejegyzés. Nb. Marócsán és Okorágon (Baranya) a férfiak ebben a ritmusban és b) szöveggel tudják.

30p

M. F. 2562 a)
Somogyacsa, Gerézd (Somogy)
Illés György (29)

Gy: Lajtha László

1923

5 1 4

$\text{♩}=104$

2. El vagyok én fog-val, Vas-ra vagyok ver-vel,

$\text{♩}=88$

Gyön-ge tizen - há - rom Év-re el-i - tél-ve.

Var
1) 2) 2) 3) 4)

3. Elébem terjesztik
A fekete könyvet,
Abbul olvassák ki
Rabi életemet.

4. Kilenc oldalára
Nem tért rá a nevem,
A tizenharmadik
Félig be van telve.

5. Szállj le, szállj le páva
Vármegye házára,
A sok szegény legény
Szabadulására.

Másolat. — P10p. — Ak: juhász (→37, 325).

30r

Belezna, Sándorpuszta (Somogy)
Takács István (31)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 13.

414

Parlando, $\text{♩}=62$

a) L (de) Hirézs betyár vagyok, Patkó jaz én ne-vém,

1) 2)

A Za-la és Somogy Keres-get en - gē - mēt.

Var
1) 2)

2. Ébrén légyél rózsám,
Még aluszkok égyet,
Ha valaki zörget,
Kéltse! fél engemet!
3. Hiszén már zörgetnek,
Tégéd el is visznek,
Tégéd elhajtának,
A szívem meghasad.
4. Gyere kedves rózsám,
Üljél az ölembe,
Térád úgy vigyázok,
Mint saját magamra.
5. Tiszát átugratjuk,
Dunát átúsztatjuk,
Vármégye kezére
Soha nem juthatunk.
6. Hégyekét, völgyekét
Mind összemáskálták,
A Patkó gyermekét
Séhol nem találták.
7. Szállj le páva, szállj le
Vármégye házára,
A sok szegény legény
Szabadulására.
8. Lészállott a páva,
Vármégye házára,
Vizet hoz szájába
A rabok számára.
9. Netek, szegény rabok
Igyatok, mosdjakok,
A jó Isten tudja,
Mikor szabadultok.
- b) 1. Lóra gulyás, lóra
Elszaladt a gulya,
Árván marad maga,
Ez a hírezt tanya.
2. Elejbe, elejbe,
Az gulyám elejbe,
Be ne ugorjon az
A tiltott erdőbe.

3. Be talál ugrani,
Nagy kárt talál tenni,
Hétszer sodrott szarvát
Le találja törni.

- c) 1. Nyájam legelője
Homályba beborult,
Az itató tója
Vérrel bugyborikolt.
2. Abba két kizs nádszál
Egymásra borul,
Azon egy kizs madár
Szomorú verset fuj.

Seemayer-MS. — P10r. — Ak: (→106b). *Legénykorában tanulta öregektől Lankócpusztán.*

30s

M. F. 2551 b)
Karas (Zemplén)
Molnár Ferenc (70)

Gy: Lajtha László
1921. IX.
4 4 3

Parlando, $\text{♩}=192$

1. Bú - ra ter-mett né - kem A ka - ro - si ha - tár,

$\text{♩}=216$ $\text{♩}=152$ $\text{♩}=160$

Hej, Soha-se száll - jon rá Szépen szól - la* madár.

$\text{♩}=176$ $\text{♩}=168$

2. Szépen szól - la madár Csak azt ki - a - bál - ja:

$\text{♩}=176$ $\text{♩}=152$

m De sok bar - na kis lánt El-hagy a ró-zsá-ja.
sző - ke

Másolat. — P10s. — Ak: halász (→32c, 69e).

* Szólla = szőlő

30t

Berzence (Somogy)
Jankovits János (52)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 25.
4 1 4

Parlando, $\text{♩}=71$

1. Rab vagyok, rab va-gyok, Sza-ba-du-lást vá-rok,

Tudja ja jó Is-ten, Mi-kor sza - ba - du-lok.

2. Elejbém terjesztik
A fekete könyvet,
Abbul kiszámlálják
Rabi életemet.

5. Azt izente rózsám,
Hogy menjek utána,
Hogy menjek utána,
Idegën országba.

3. Rászállott a páva
Vármëgye házára,
Az is vizet hozott
A rabok számára.

6. Nem mëgyëk utána
Idegën országba,
Inkább meggyászolom
Háromféle gyászba.

4. Igyatok hát rabok,
Ne szomorkodjatok,
Hiszen jó *jaz* Isten,
Maj kiszabadultok.

7. Pénteken pirosba,
Szombaton fehérbe,
Vasárnap délután
Tiszta feketébe.

8. Rab vagy rózsám, rab vagy,
Ën mëg beteg vagyok,
Ha të kiszabadulsz,
Ën mëg mëggyógyulok.

Seemayer-MS. — P10t. — Ak: (→184c).

30u

M. F. 655 a)
Viszák (Vas)
Dávid Ferenc (74)

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 7.]
L: Bartók Béla
5 1 3

1) 2) 3) 1. Szere-lëm, sze - re-lëm, Át - kozott gyöt - re-lëm,

4) 5) 6) Mér nëm vi-rá - goz - tál Mindën fa te - tején?

2str 1) 2) 3) 4) 5) 6) 2. Mindën fa tetején, Mindën fa levelén, Had' szakasztott volna Mindën szëgëny legëny.

[3. Lám, én szakasztottam, De elszalasztottam, A vizáki utcán Végigszalasztottam.

4. Utána szaladtam,
De meg nem foghattam,
Szelíd galamb helyett,
Vadgalambot fogtam.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 18/129 alapján. — P10u; 75c-hez. — Ak: (→ 188a, 273a).

30v

M. F. 951 c)
Dunapentele (Fejér)
Férfi (cca 75)

Gy: Bartók Béla
1906. IX.

8 1 4

Parlando, $\text{♩} = 360$

Hi-de-gén fúj a szél, Az e-ső is e-sik, Kö - pönyegem á-zik,
Pej pa - ri - pám fá - zik, Babám si-rán - ko - zik.

Var
1)

Bartók-MS; eredetileg helyszíni lejegyzés, utóbb fonográfról revideálva. P10v; 75d. — Kad: 8) 1 8 4.

30x

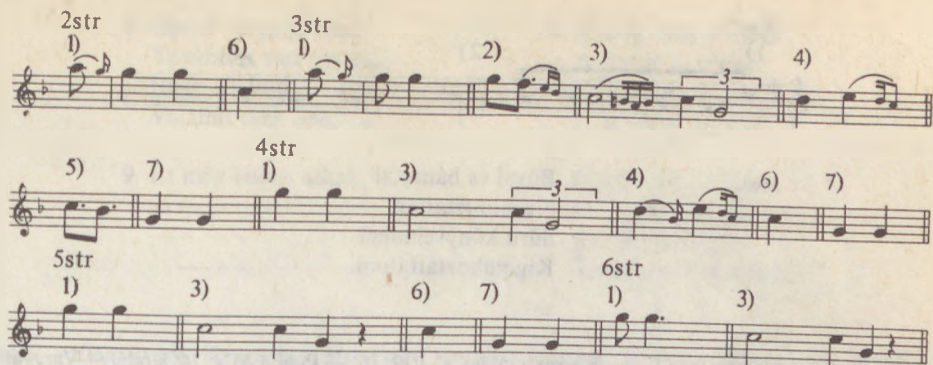
M. F. 1136
Risznyszentkirály, Kohánypuszta (Somogy)
Molnár János

Gy: Garay Ákos

L: Bartók Béla

3 1 6 3

1. Hej Fölkelt már a csil-lag Len-gyel-or - szág fe-lé,
Magam is el - mē - gyék Babám, a - zok fe-lé.

2. Mēgvettették nekem
A mēgfogó hálót,
Mēgfogtak engēmet,
Mint egy utonállót.

3. Zsinegēt kötöttek
Fejér karjajimra,
Nehéz vasat vertek
Gyöngē lábajimra.

4. Lám mēgmondtam, rózsám,
Ne szeress engēmet,
Mer Somogy vármēgye
Hajszoltat engēmet.

5. Az sēm hajt ēgyébért,
Két szilaj csikóért,
jAhoz tartozandó
Kocsijér, szērszámér.

6. A tömlőc feneke
jAz én vetett ágyom,
jAnnak a teteje
Takaró vánkösöm.

Kotta: Bartók-MS (javításokkal); szöveg: Ziegler Márta másolata. — P10x; 75h.

31

Kászónimpér (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

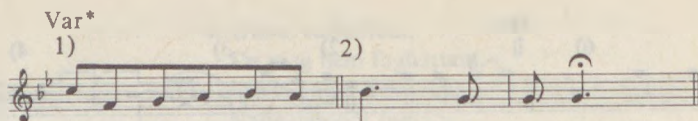
1912

31 VII

1. El - me-nyek, el - me-nyek, Hosszú út - ra menyek,

Hosszú út po-rá-ból Köppö-nye - get veszek.

2. Búval és bánattal
Kisinoroztatom,
Sűrű könyveimmel
Kigomboztattatom.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — P12; 76. — **Publ:** EMN: 24; Kodály—Vargyas: 97.
— **Kad:** Földallam? Lásd 5 3 VII [Kodály jegyzete].

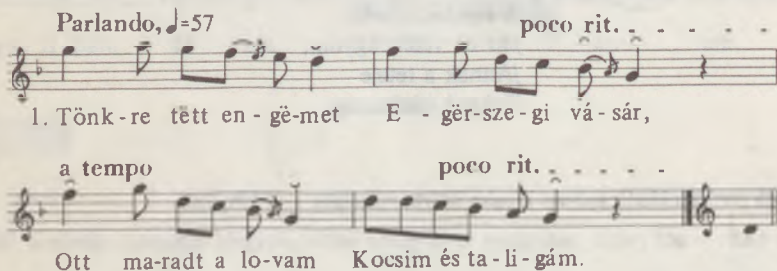
* Egyéni variánsok.

32a

Magyarszerdahely (Zala)
Kiss Ferencné Ruzsics Róza (31)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 15.

3 1 1

2. Nēm maradt egyebēm
Ėgy lapos tetűnél,
Az is ěhēn dōglōtt
A pōcsōm tōvénél.

5. Itt sēmmit sē adtak,
Kendērt nyūni vannak,
Basszam az anyjukat,

3. Temetésére mēg
Tōbb gyűtt százězernél,
Akik kvártélyoztak
A gatyám prēmjénél.

6. Gyi tē sárga lovam,
Tovább is van ěgy ház,
Erigy be Ilona,
Valamit csak adnak.

4. Gyi tē sárga lovam,
Tovább is van ěgy ház,
Erigy be Ilona,
Tán valamit adnak.

7. Itt ěgy tojást adtak,
Vágd a kerékagyhoz,
Hogy nē csikorogjon.
Kōnyebben mozogjon.

8. Gyi tē sárga [lovam,
Tovább is van egy ház,
Erigy be Ilona,
Valamit csak adnak.]*

10. Bassza még a babot,
A babos angyalát,
Ugy is az törté fel
A kordém hátullát.

9. Itt még babot adtak,

11. Mēgnyomlak Ilona,
Bizonyos légy benne,
Kordé hátullába,
A rongyos bundába.

Másolat. — P16a; Bartók: *tk. variánsa „Menyecske, menyecske (Sárig hasú kigyó)” M. F. 1012 c)* 5 2 2 2 [= A 53a dallam]. — *Kódismóta*. — Ak: (→220c, 248t). 82 éves édesapjától tanulta gyerekkorában helyben.

* A támlapon csak *stb.* utal a kiegészített sorokra.

32b

Lispe (Zala)
Simon Pálné (67)

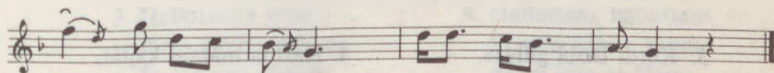
Gy: Seemayer Vilmos
1934. IX. 1.

5 1 1

Parlando, ♩=60

1. Mēg - szó-lalt mennyország Gyö-nyö-rű ha - rang-ja,

Mert ma fél-vir - rad-tunk Uj hold vásár - nap-ra.

2. Melyen szűz Mária
Velünk örvendezék,
Mert a szent titkai
Köztünk kiosztatik.

4. Hozzátok veletek
Lefolyt titkokokat,
Itt én meg ujítom
Rózsabimbótokat.

3. Jöjjetek mindnyájan
Szép élő rózsáim,
A szép zöld mezőbe,
Fiaim, lányaim.

5. Ma a menyországban
A szenték vigadnak,
Síp, dob és trombita
Örömmel harsognak.

Másolat. — P16b. — *Egyházi* [Bartók]. — Ak: (→119, 216b, 230b). *Kislány korában tanulta. 50—60 év előtti ponyvában van e szöveg. A ponyvafüzet szerint ad notam: „Mária kertjében/ Kinyilott a rózsza”.*

M. F. 2554 c)
 Karos (Zemplén)
 Molnár Ferenc (70)

Gy: Lajtha László
 1921. IX.
 8 1 4

Poco rubato

1) 2)

1. Jó na-pot, jó na-pot, Te gu-lyás bá - csi - ka,

3) 4)

Vagyon-e, vagyon-e Vagy három da - rab - ka?

Var

1) 2) 3) 3) 4)

2. Vagyon bizony, vagyon
 Hatvanhárom tinó,
 Balszarvára vágva
 Mind prédára való.

3. Kérdi Dobi gulyás,
Ki volna jó szakács,
Ki tudna megfőzni
Három mázsás kajlát?	4. Három mázsás kajlát,
Hatvan fontnyi kását,
Hozz bort csaplárosné,
Mintha ingyen adnád.
5. A kantárom Száli,
Kötőfékem Mári,
Nyergem a rektorné,
Zabolám a papné.	

Másolat. — P16c. — Publ: Kodály—Vargyas: 109. — Fon: Penészes henger, kiselejtezve. Ak: halász (→ 30s, 69e).

M. F. 2725 c)
Kazár (Nógrád)
Tőzsér György, Urbán (60)

Gy: Lajtha László

1934

8	4	b3
4	b3	b3

Rubato, parlando, ♩ = 108

1. Csi-kó-sok, gu-lyá-sok Jól meg-gon-dol-já-tok,
Követ-ke-zik András, Be kell szá-mol-no-tok.

2. Számolj csikós, szá-molj Az a-nya kan-cá-ról,
Én is beszá-molok A pej-pa-ri-pá-ról.

3. Hallottad-e hírét
Piros álmomszegnek,
Ennek az átkozott
Munkácsi börtönnek?

4. Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Áldja meg az Isten,
Akinek vétettem.

5. Áldja meg az Isten,
A törvénybírókat,
Akkik reám mérték
A hosszú napokat.

Másolat. — P16d.

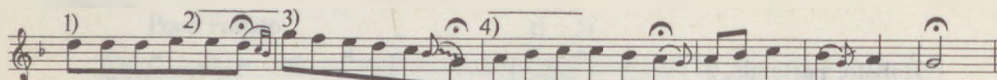
* Bartók megjegyzése a második strófa első két sorához: *Más dallam?*

F. 76 a)
Ditró (Csík)
Farkas Ignácné Csiki Regina (cca 65)

Gy: Kodály Zoltán

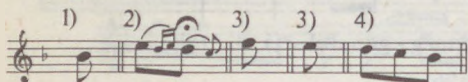
1910

302

1. Hosszú kénok után Alsom hosszas á - mot, Temető-be vagyon Immán az én há - zam.

Var

2.* Csak az Istenbe van
Minden bizodalمام,
Lehajtom fejemet
Én csendes nyugvásra.

5. Én azt megköszönöm
Kik hozám jók vótak,
Szomorúságomba
Kik megvigasztaltak.

3. Béhunom szememet
A hosszas álomra,
Elbucsuztam immár
E'ggyalló világtól.

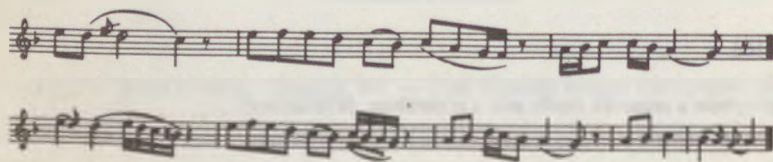
6. Kik éjjel, kik nappal
Mellettem fáradtak,

4. Azután bucsuzom
A jó rokonimtól,
Azután bucsuzom
A jó szomszédimtól.

7. Áldja meg az Isten
Földön minden jókkal,
Égnek harmatjával,
S a földnek zsirjával.

8. A tussó világon
Fényes koronákkal
Találhassuk egymást
Ott is vig orcával!

Kodály-MS. — 1030. — Istenes ének. — Fon: A fonográfban hibásan a következőképp énekl:

Ak: (→199b). Kad: Bartók: Talán [b3]?

* Nb. a sorok beosztása hibás (a támlapon a strófák beosztása és számozása többszörösen javított).

34a

Alsóbodok (Nyitra)
[Varga Juda (65)]

Gy: Kodály Zoltán
1906

3 1 3

Poco rubato, ♩ = 72–76

1. Csak azt szánom, bánom, Tőled el kell válnom,
Sok u - tá-nad va - ló Já-rá-som saj - ná-lom.

2. Csizmám elszaggattam,
Patkóm elkoptattam,
Mégis édes rózsám
Tőled elmaradtam.

Kivágott kottapélda a Zenei Szemle 1917-es évfolyamának 118. oldaláról (a dallam Kodály „Ötfokú hangsor a magyar népzeneben” c. tanulmányában jelent meg ebben a formájában nyomtatásban). — P17a; 77a; Bartók: *Hasonló* 5 [VII] 4 parl. Klézse [= A 19a], 3 1 4 parl. Borszék [= A 157c] második fele. — Publ: MNT II: 297; Kodály—Vargyas: 28 l. Ak: Kiegészítés a Kodály-rendbeli támlap (illetve MNT) alapján.

34b

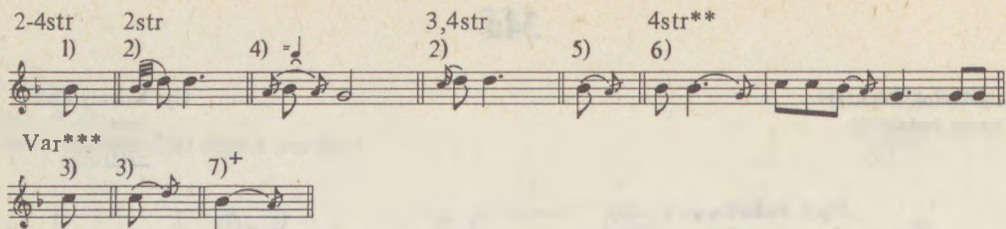
F. 201 d)
Alsócsitár (Nyitra)
Péli Ilon (52)

Gy: Kodály Zoltán
1914. V. 14.

3 1 3

Poco rubato, ♩ = 80–88*

1. Arass, rúzsám, a-ras-só, Mega-dom a ga-rast,
Ha én mēg nēm a-dom, Mēg-ad-ja ga-lambom.

2. Arattam, arattam,
Kévet is kötöttem,
Galambom tallóján
Meg is betegedtem.

3. Szülés az a Duna,
Keskény a híd rajta,
Né mēnj rá galambom,
Mer lējeső róla.

4. Vékony a pókháló,
Az is megtart engem,
Csak egy hajszálacskán
Hozzad ránhatsz engem.

Kodály-MS. — P17b; 1029b. — Publ: MNT II: 299. — Ak: (→27s, 198k).

* A tempó egy versszakon belül nemigen változik, csak az egyes versszakok tempója különböző. ** Hiba. *** Egyéni változatok. + Ritkán.

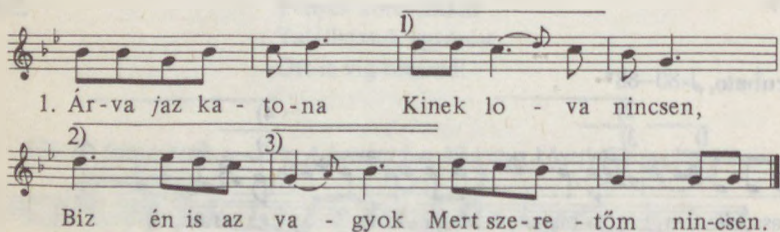
34c

(1)

F. 655 a)
Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1906

5 1 1 3

2. Ha szeretőm volna,
Kedvem is nagy volna,
De szeretőm nincsen,
Semmi kedvem sincsen.

3. Árva az a leány,
Kihez legény nem jár,
Biz én is az vagyok,
Mer énhozzám se jár.

Kodály-MS. — P17c; 77b; Bartók [?]: *tót?* — Publ: MNT II: 296. — Aratási. NB. A megjegyzés a támlapra feljegyzett első dallam fölött olvasható, de nyilván elsősorban az A 34 c(2)-re vonatkozik. Fon: Nem dönthető el, a fonográfadat a támlap melyik dallamához tartozik (MNT sem közöl erre vonatkozó felvilágosítást).

1. Arass, rózsám, arass,
Megadom a garast,
Ha én meg nem adom,
Megadja galambom.	9. Az én szeretőmér
Mit nem cselekednék,
Hegyen-völgyön kéne,
Mégis általmennék.
2. Arattam, arattam,
Kévt is kötöttem,
Galambom tallóján
Meg is betegedtem.	10. Dunábú ja vizet
Kanálval kiszedném,
Mégis a rúzsámnak
Gyöngybukkrétát vennék.
3. Csak aztat csudáлом,
Meg nem hal bújába,
Ki a szeretőjét
Gyakran nem láthatja.	11. Gyöngy vagy rúzsám, gyöngy vagy
Gyöngynél is gyönygebb vagy,
A virágos kerbe
Rúzsánél is szebb vagy.
4. Lám, én az enyimet,
Csak máma nem láttam,
Mégis az én szívem
Majd meghal bújában.	12. Rúzsavirág vótam,
De már elharvadtam,
Szeretőm ehagyott,
Egyedül maradtam.
5. Bújában nem másér,
Csak a szerelemér,
Csak a szerelemé,
Szerelem kedveé.	13. Elhervad az az ág,
Kit a fűrés levág,
Elhervad az a lány,
Kit a legény elhagy.
6. Szerelem, szerelem,
Átkozott szerelem,
Mér nem termetté meg
Minden fa tetején?	14. Engem is elhagyott
Egy semmirevaló,
Ki az én csizsmámba
Kapcának sem való.
7. Minden fa tetején,
Divófa levelén,
Ha' sszakasztott vóna
Minden szegény legény.	15. Elhagyott, elhagyott,
Nagy bánatot hagyott.
Talán azt gondolja,
Hogy utána járok.
8. Én is szakajtottam,
De elszalajtottam.
Utána futottam,
De meg nem foghattam.	16. Utána nem járok,
Szeretőt talállok,
Egy szeretőt, kettőt,
Egy kedvem keresőt.

17. Megarattunk már mink,
Mit fogunk aratni?
Van még galambomnak
Majd elmegyünk annak.

Publ: MNT II: 259? — L. az A 34d dallam jegyzetét! — Aratási. L. a előző dallam jegyzetét!

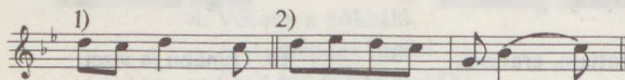
(3)

Alsóbodok (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

3153

1. Csak azt szánom bánom,
Tőled el kell válnom.
Sok utánad való
Járásom sajnálom.	3. Szeretöm kedviért
Mit nem cselekednék.
Tenger közepiből
Vizet merigetnék.
2. Buélesztő szellő.
Siralmas esztendő,
Kinek fordul jóra,
Kinek siralomra.
Mindenkinek jóra.*
Nekem siralomra.	4. Tenger közepiből
Vizet merigetnék,
Tüzön vizen kéne,
Mégis átalmennék.

* Az utolsó két dallamsor ismétlésére.

(4)

Kolon (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

1. A princnek kapuján
Áll egy granatíros.
Kinek nevezetje
Piros Péter János.	2. Ha ez a két leány
Kurva nem volt volna,
Piros Péter János
Rabá nem lett volna.
3. De ez a két leány
Igen nagy kurva lett.
Piros Péter János
Rab által így esett.	

Publ: MNT II: 297 jegyzet; a dallam tehát — MNT szerint — az A 34a dallammal egyezik.

34d

M. F. 1203 d)
Zsére (Nyitra)
Bencz Magdol (18)

Gy: Kodály Zoltán
1911
5 1 3

Tempo giusto

A-rass ruzsám a - rass, Meg-a - dom a ga - rast,
Ha én meg nem a - dom, Meg-ad - ja ga - lambom.*
Var
1)

Kodály-MS. — P17d; 1029a. — **Publ:** MNT II: 295. — *Aratási.* — **Fon:** MNT szerint M. F. 1303 d). **D:** MNT szerint 1906 [= helyszíni lejegyzés, l. az A 34c-nél?], illetve 1911.

* *stb.* [L. az A 34c/2 dallam szövegét!] ** *Néha.*

35a

Valkonya (Zala)
Horváth József (66)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VIII. 26.
5 1 3

Parlando, ♩=65

1. Ci-në - ge, ci - në - ge, Ha - ra - gos pin - tyő - ke,
Éj - fél - ben haj - nal - ban Szépén szól a főske.

2. Borom a pincébe,
Magam a szőlőbe,
Pohár a kezembe,
Bort iszom belőle.

3. Pohár a kezembe,
Bort iszom belőle,
Bort iszom belőle.
A Jézus nevébe.

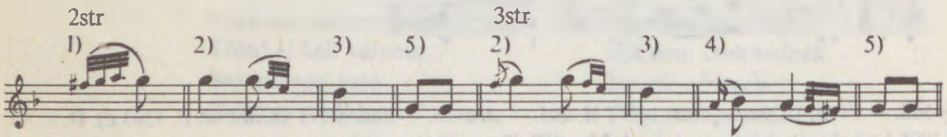
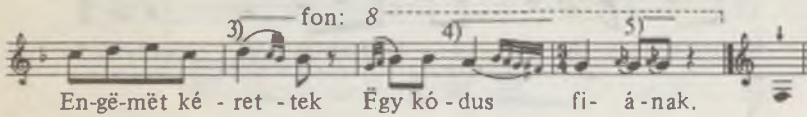
Seemayer-MS. — P15a; Bartók jegyzete előbb: ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ a a b a(4), majd: *parlandóba; minden variáns parlando és egymástól eltérő giusto nyomokkal.*

35b

M. F. 805 a)
Nagymegyer (Komárom)
Asszony (70)

Gy: Bartók Béla
1910. III.
303

Tempo giusto, ♩ = 82—acc. 3str—95

2. Elvitték nénémét
Szép arany hintóba,
Engem is elvittek
Egy kóduş kordélyba.

3. Étették nénémét
Szép arany csészéből,
Engem is etettek
Moslékos sajtárból.

4. Fektették nénémét
Szép királyfi mellé,
Engem is fektettek
Egy kandisznó mellé.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a variánsok (2—3. strófa) kivétel nélkül Bartók utólagos kiegészítései. — P15b; 75c. — Publ: MND: 33b.

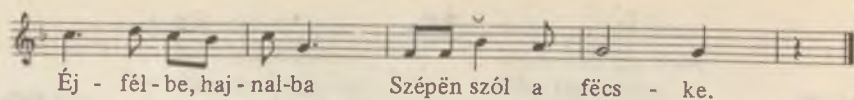
35c

Szentmargitfalva (Zala)
Simon Imréné (34)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. VIII. 19.
303

Parlando, ♩ = 62

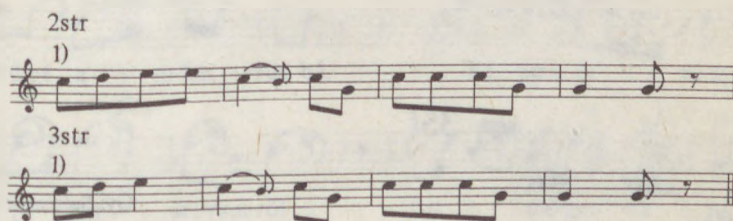
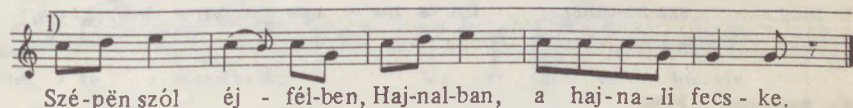
2. Borom a pincébe,
Magam a szőlőbe,
Minden vig öröömöm
A Jézus nevébe.

Seemayer-MS. — P15c.

35d

Murakeresztúr (Zala)
Mester Mihály (57)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VI. 12.

2. Borom a pincébe,
Magam a szőlőbe,
Minden tőke tőjébe
A Jézus nevébe.

3. Ez a jó bor tessék,
Jézus dicsértessék,
Jézus mindörökké,
Jézus dicsértessék.

- b)2.* Kis madár, kis madár,
Mire vetemedtél,
Mikor a zöld erdőn
Szemet szedegettél.

3. Törben estek** lábaid,
Oda szabadságid,
Fogva vannak szárnyaid,
Véle vígadságid.

Seemayer-MS. — P15d.

*Az első strófát 1. a)1.-nél.

** Bartók NB. Vö. a variánsokkal!

35e

M. F. 2654 d)
Hadikfalva (Bukovina)
id. Ambarus Jóska

Gy: Balla Péter
1933. VIII.
L: Bartók Béla
5 1 3

Parlando rubato, $\text{♩} = \text{cca } 320$

1. Csernavi - cə pi-a - ca Kő -ből va - nő kirak-va,
Hej de sok szé - pő ré - gu-ta Sir-va sé - tál raj - ta

2. Ő Rab vagy ró - zám, rab vagy, Én ő-ső be - teg vagyok,
Ha te még - szá-ba-dulsz Én és mē - gő gyógyu - lok.

Kerényi Gy. másolata. — P15e.

* Elnyeli.

35f

Mezőkövesd (Borsod)
Gáspár Mihályné Hajdu
Mária Gagyó (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. III. 12.
b10 1 5

Tempo giusto, $\text{♩} = 104$

1. Láttam a szoknyá - dat, Mi-kor ve - tett lán - got,
Láttam azt a já - gert, Ki ben-ne va - dá - szott.

2. Két éles golyóval,
Egy kopott fúróval,
Meztelen puskával,
Szörös tarisznyával.

3. Lajtorját kell venni,
Azon kell fölmenni,
Este kell betenni,
Reggel kell kivenni.

Seemayer-MS. — P15f. — Ak: (→196m). Gyerekkorában sokszor hallotta lakodalmakon.

35g

M. F. 2660 b)
Hadikfalva (Bukovina)
Antal Jóska Antal (36)

Gy: Balla Péter
1933. VIII.
L: Bartók Béla
5 1 6 3

Parlando rubato, ♩=244

a) 1. Anyám él - dős a - nyám, Mэг-ha - ra - gu-tó rэ - jám,
Ki-tét - te zász-ló-ját Ve - ri szi - ve bú-ját
2. Vedd bé a - nyám, vedd bé, Fe - ke - te zá-sz o - ló - dat,
Vedd le jén szi-vem-ről Ezt a na-gy o bá - na-tot.

b) 1. Elment a madárka,
Üres a galicka,
Azt üzente vissza,
Visszajő tavaszra.

2. Ha tavaszra nem jó,
Buzapirulásra,
S ha akkorra sem jó,
Akkor soha sem jó.

Kerényi Gy. másolata. — P15g.

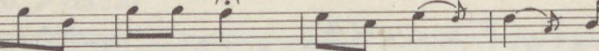
* A fonográffelvételen nem hallani.

35h

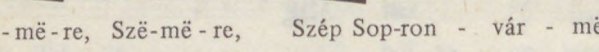
Borgáta (Vas)
Gréfler Ferencné (55)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IX.
714

*Poco rubato*²²

Szë-më-re, Szë-më-re, Szép Sop-ron - vár - mégye,

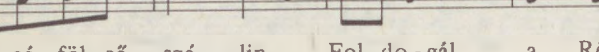
Al - só - föl - ső szé - lin Fol - do - gál a Répce.

Var

1)

1)

1)

Kerényi Gy. másolata. — Pl5h; Bartók *a a b a(4)* [l. ezzel kapcsolatban az A 35a dallam jegyzetét].

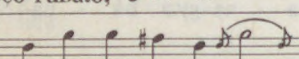
* Tempójelzés a második (!) dallamsor fölött: *Elég egyenletes*, ♩ = 112—116.

36

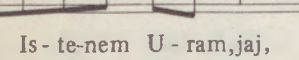
M. F. 2721 c)
Porcsalma (Szatmár)
Tóth Krisztina (22)

Gy: Lajtha László
1934
8124

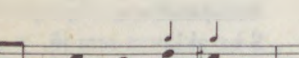
Poco rubato, ♩=66-63

1)

1. Jaj Is - te - nem U - ram, jaj, Kinek te - gyek pa - naszt?

Apám - nak, a - nyámnak, Két test - vér bá - tyám - nak.

2str
1)

2. Állj meg vonat, állj meg, jaj,

Ne vidd el apámat,
Ne vidd el apámat,

Mer még árva vagyok.

Másolat. — Ak: (→326) *református „magyar” cigány.*

37

M. F. 2569 b)
Somogyacsa, Gerezd (Somogy)
Illés György (29)

Gy: Lajtha László
1923
7163

Parlando rubato, $\text{♩} = 112$

fon : 8

1. Lá - tom az u-ra-kat, $\text{♩} = 100$ Ti-zen - ket-te - nő van-nak,

Mind a ti-zen - ket-te - nő Ru-lam tör-vényt { hoznak. szabnak.

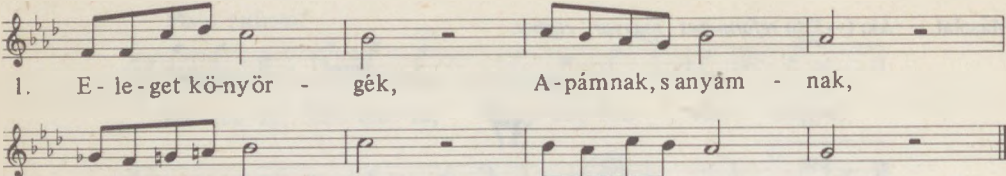
$\text{♩} = 144$ $\text{♩} = 116$ rit. $\text{♩} = 96$

2. El - ej - bém ter-jesz-tik A fe-ke-te köny-vet,

$\text{♩} = 108$ $\text{♩} = 104$

Kiből ol-vas - sák föl E-gész é - le - temet.
ol-vas - sák ki
számlál - ják föl

Másolat. — P15g. — Ak: juhász (→30p, 325).

*

 1. E - le - get kö - nyör - gék, A - pámnak, s anyám - nak,
 Hogy ne ad - jon in - göm Nagy hi - deg ha - vas - ra.

2. Nagy hideg havasra,
Nagy tüzes tolvajnak,
Ki most es oda van
Útkereszt állani.
3. Útkereszt állani,
Örményt megfosztani,
Egy pénzért, kettőért
Lelkét elveszteni.
4. Mind ajtón hallgassa
Az nagy tüzes tolvaj,
Szóval félfelelé
Az nagy tüzes tolvaj:
5. Nyiss ajtót, nyiss ajtót,
Gyenge rác menyecske!
Szóval félfelelé
Gyenge rác menyecske:
6. Várj kicsit, várj kicsit,
Édös jámbor uram,
Hadd vesse nyakamba
Zöld selyem szoknyámat,
7. Tekerjem fejemre
Gyenge fátyolomat,
Hadd húzzam lábomra
Sárga papucsomat!
8. Megrugta az ajtót,
Mindjárt behasada,
Mé sirtál, mé sirtál,
Gyenge rác menyecske?
9. Nem sírtam, nem sírtam,
Konyhán foglalkodtam,
Konyhán foglalkodtam,
Cserefát égettem,
Cserefának füstje
Húzta ki az könnyvem.
10. Hol vadtok, hol vadtok,
Legjobbik kocsisom?
Fogd be egybe mindjárt
Hat szép paripámat,
11. Tedd fel asszonyodat
Hónap nyóc órákor,
Hónap nyóc órákor,
Légy rózsza mezőbe,
Légy rózsza mezőbe,
Az főveő helybe!
12. Ha fejemet veszed,
Vagy csak vérem veszed,
Vedd fel az fejemet,
Tedd az tarsalyodba,
13. Tedd az tarsalyodba,
Vigy el Móduába,
Móduai Mártonnak
Tégy az asztalára!
14. Ebéden, vacsorán
Legyek az asztalán,
S jó reggel hajnalba
Tégy ki az kapuba!

15. Vegyen példát róla
Minden apa, anya,
Ne adja gyermekét
Nagy hideg havasra,
Nagy hideg havasra,
Nagy tüzes tolvajnak.

Kivágott lap a kiadványból. — 1033. Bartók: *h* miatt előbbre [értsd: a [2]-es kadenciájúak elé].

* Bartalus tempójelzése: *Lassacsán*.

39

M. F. 249 a)
Mezőkövesd (Borsod)
Gáspár Mihály

Gy: Vikár Béla
1899. [XII. 5.]
L: Bartók Béla
V [2] V

Rubato

1. Gelej fa-lu - já - ba Férhez mēnt ē 'llyán-ka.
De jaz é - dēs - any - nya Nagyön mēgāt - koz - ta.

[2. Vacsoráó készöl,
jA hideg kirázta.
Mikor megvacsorál,
De még jobban rázta.

5. Harmadszor felszólalt
A letkisebb vőfély:
Édes sógorasszony,
Meghalt a menyasszony!

3. jEllősz felszólaló
A letkisebb vőfély:
Édes nénémasszony,
Bágyadt a menyasszony!

6. Akkor a vőlegény
Benyul a zsebébe,
Kiveszi a késit,
Szurja ja szivébe.

4. Másodsor felszólal
jA másodík vőfély:
Édes ányomasszony,
Beteg a menyasszony!

7. Vérem az véredel
Vérpatakot mosson,
Testem a testeddel
E'ssirba nyugodjon!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 4/28 alapján. — 1031. Bartók: *plagális* dallam? Ak: (talán →42b, 125, 372b).

M. F. 2320 b)
 Ócsény (Tolna)
 Nyul Rozália (53)

Gy: Lajtha László
 1913. XI.

Parlando moderato, rubato, ♩ = cca 80

1) 2) 3)

1. El - ment az én { u - ram I - de - gen or - szág - ba,
 ró - zám

Azt i - zen - te visz - sza, Men - jek el u - tá - na.

2str 3str

2) 3)

Var

1) 1)

2. Menjen el a fene

Idegen országba,

Inkább meggyászolom

Fekete ruhába.

3. Elment az én rózsám,
 Bánatot hagyott rám.
 (ej de) Ha meg visszajönne,
 Talán megláthatnám.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha korábbi helyszíni lejegyzése is. — 1035b. — Publ: MND: 153;
 Kodály—Vargyas: 328.

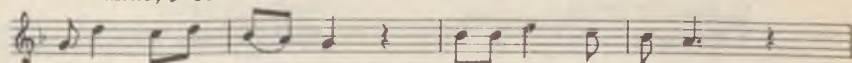
Szepetnek, Cseresmajor (Zala)
Sebők Lajosné (52)

Gy: Seemayer Vilmos

1933. IV. 4.

1 2 1

Parlando, ♩=60

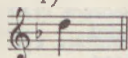
1. Fáj-dal-mas Szűz A - nyám, Tě-hoz-zád for-du-lok,

Szörnyű fá-j-dal-mid-ről Mélyen gondol-ko-zok.

Var

1)

2. Mert tudom vérzettél,
Fájdalmat éreztél,
Midőn Szent Fiadat,
Utadban elvesztéd.

3. De mégis nagyobb vót,
Midőn már búcsúzott,
Midőn már szép szádra,
Ékes csókot adott.

4. Jaj, akkor elhaltál,
Félholtan maradtál,
Édes Szent Fiadtól
Ily szókat hallottál:

5. Szerelmēs Szent Anyám,
Hallgasd még szavamat,
Köszönöm Tě nékēd
Mindēn jó voltodat.

6. Mert már el kell válnom,
Tegēd itt kell hagynom,
Tanítványaimat
Tě nékēd ajánlom.

7. Jaj, szerelmēs Fiam,
Nē hagyj el engemet,
Fogadd még csak egyszer
Az én kérésēmet.

8. Jaj, mert szörnyethalok,
Ha tőled elválok,
Ez árnyékvilágba
Haj árván maradok.

9. Jaj, már elérkezett
Szent Fiad órája,
Elutazott tőled,
Tanítványaival.

10. Gecemáni kertjébe,
Olajfák hegyére,
És már ott esett el,
Áldott két térdére.

11. Ő ott imádkozott,
Vérrel is izzadott,
Mennyei atyjához
Így sóhajtozott:

12. Szerelmēs Szent Atyám,
Hát már még kell hálnom,
A keserű pohárt
Már még kell kóstolnom.

13. Jaj, fájdalmas Anyám,
Tudom, hogy elhaltál,
Midőn Szent Fiadtól
Immár elmaradtál.

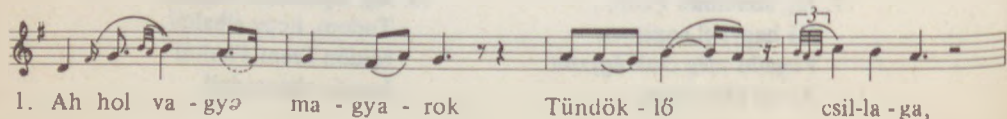
14. Mert a hét hegýes tör
Szívédet átverte,
Judás gonoszsága
Nagyon megsértette.	21. Azonközben immár
Kijöven égy szolgál,
Fájdalmas Szűz Anyám,
Tenéked így szóla:
15. Midőn már hallottad
A Tē magzatodat,
És kínzatni láttad
A Tē Szent Fiadat.	22. Látod, tē asszonyállat,
Ha jó lettél volna,
Most a tē fiadat
Nēm kínozták vóna.
16. Jaj, de lēroskadtál,
félholtan maradtál,
Jaj, Szent János karján
Alig hogy megálltál.	23. Jaj, akkor elhaltál
Fájdalmas Szűz Anyám,
És visszafordultál
Szent Jánossal mindjárt.
17. Este elindultál
Tē Szent Fiad után,
Szent Jánossal immár
Oda is jutottál.	24. Mily nagy szomorúan
Tekintéttél hátra,
Hogy Tē Szent Fiadat
Nem hozhattad vissza.
18. Hol a Szent Fiadat
Arcul nyakon verték,
És a gonosz zsidók
Nagyon kinevették.	25. Egész éjt réggel
Sírásban töltötted,
A Tē Szent Fiadat
Jaj, nēm felejthetted.
19. Jaj, hogy meghallottad
Fájdalmas Szűz Anyám,
Sírásra fakadtál
Félholtan maradtál.	26. Mert szomorú este
Tē réád érkezett,
Szimeán mondása
már beteljesedett.
20. Ha Szent János ottan
Veléd nēm lett vóna,
Nagy fájdalom miatt
Szörnyet haltál vóna.	27. Másnap réggel korán
Fájdalmas Szűz Anyám
Szent Jánossal immár
Útnak is indultál.

Másolat. — Ak: (→54a, 128b).

42a

M. F. 654 b)
Csanádpalota (Csanád)
Nyerges Bonaventura

Gy: Vikár Béla
[1910]
L: Bartók Béla
1 2 2

Ki vo-ló-tá - ló va - la - ha Or - szá - gunk is - táp - ja?

Ki vol - tá - ló va - la - ha Or - szá - gunk is - táp - ja?

2. Hol vagy, István ki - rál? Téged ma - gyar kí - ván,

Ily gyász - os ö - lő - tö - ze - tő - ben Te je - lőt - ted sír - ván.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 2/60 alapján. — Bartók: Szám? Nem található.
 CI [áthúzva]; parl.

42b

Mezőkövesd (Borsod)
 Gáspár Mihály, Derda (39)

Gy: Seemayer Vilmos
 1929. IX. 18.

Parlando, $\text{♩} = 65$

1. Áld - ja még az Is - ten, Azt az él - dös a - nyát,
 A - ki ka - to - ná - nak Ne - ve - li ja fi - át.

2. Húsz évig neveli,
 Világ pompájába,
 Húsz év után pedig
 Öltözteti gyászba.

3.* Ássál pajtás egy sirt,
 Az én kardhegyemmel.
 Takard el a szemem,
 Fehér zsebkendővel!

Másolat. — Bartók: (3) javítva: parl. — Ak: (→125, 372b, és talán 39 is).

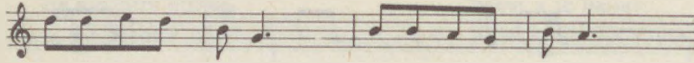
* A támlapon a második strófa után szaggatott (függőleges) vonal utal további — kihagyott — szövegstrófákra.

43a

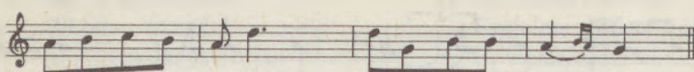
Istensegíts (Bukovina)
Idősebbek; Máté Gergelyné (40)

Gy: Kodály Zoltán
1914
1 2 5

Poco rubato, ♩ = 66

1. Is - te - nem, is - te - nem, Mit tudjak csi - nál - ni

Olyan bá - na - tom van, Nem tudom ki - bír - ni.

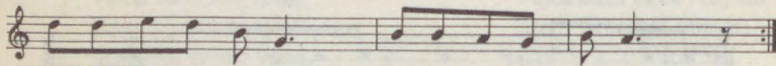
2. Hova tudjak menni,
S mit tudjak csinálni,
Szívem nyugodalmát
Hol tudnám találni?

Másolat. — 1050b; 1054a. Bartók: (3) javítva: *rubato* [!] — *Iskolai ének változata*.

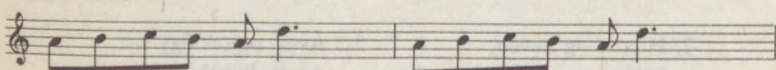
43b

Istensegíts (Bukovina)

Gy: Kodály Zoltán
1914
1 2 5

In - dulj kedves lo - vam Len - gyel - or - szág fe - lé,
Úgy sem jö - vök töb - bet So - ha ha - zám fe - lé,

Ked - ves ha - zá - mat már So - ha nem lát - ha - tom,

Nin - csen o - lyan bá - nat, Mint az én bá - na - tom.

Másolat. — 1050c; 1054c. — *Iskolán tanult ének*. — Kad: 1 2 5 5 5.

M. F. 981 a)
Felsőnyék (Tolna)
Idősebb asszony

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
2 2 VI

Parlando, ♩ = 164

1. Hi-ré - ső bē-tyár va - gyok, Pat - kó jaz én ne-vēm,
Ti - zén - há - rom me-gye Rég ke - res - tet en - gēm.

2. Pedig ott i - ső já - rok A - ho - lő nem gon - dol - ják,
Hi - rēs pa - ri - pá - mo - tő Min-de-nütt cso - dál - ják.

3. Ha megsarkantyuzom,
Sok határt átugrok,
Pandurok kezébe
De sohase jutok.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással, kiegészítéssel. — 1047a; 1053a. — Publ: MND: 155.

(1)

Barslédec (Bars)
Latika Erzs (57)

Gy: Kodály Zoltán
1907
2 2 I

Poco parlando, ♩ cca 72–80

1. Va - la-mit mon-da-nék, Hogyha még nēm bán - néd,

2. Nē fi tē éntőlem,
 Mon mēg tē { énnēkēm
 { azt nekēm,
 Én aztat tēnekēd
 Szēmēdre nēm vetēm.

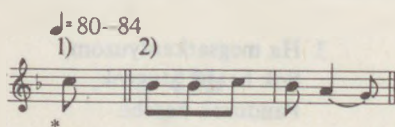
Kodály-MS. — 1032. — *Hojeda; l. az Ethnographia 1913-as évfolyamának 236. lapját. Kad: 1/* — *vō. a koloni változattal [= A 292].*

(2)

F. 199 c)
 Barslédéc (Bars)
 Székely Julis (42)

Gy: Kodály Zoltán
 1914. V. 31.

222

Ak: (→ 13a, 27c, 27m).

* Szövege feltehetően megegyezik az előző dallamával.

46

M. F. 320 b)
 Erdőkövesd (Heves)
 Dancza Tamás (80)

Gy: Vikár Béla
 [1900]

L: Bartók Béla

32V

2. Gyarmat Kis Ke - le - mēn Szavá - ból ki - szól - ja:

Aggyig sē nēm iszok, Aggyig sē nēm ē - szék,

3. Még i-de nēm hoz - zák Sá - ri bi-ró lyá - nyát,

Sá - ri bi - ró lyá - nyát, Sal-lá - ri Kis Ka - tát.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 5/4 alapján. — 1055.

47

M. F. 2303 b)
Gyergyócsomafalva (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.
3 2 4

- a) 1. Hervadni kezdettem,
Mint ősszel a rózsa,
Mert bokros búbánat
A szívemet járja.

Parlando, ♩=160

2. Csak azt szánom, bánom, Tőled még kell válnom,

Sok u - tá - nad va - ló Já - rá - sim saj - ná - lom.

3str
1) 2) 3)

3. Vagy meghalok érted,
Vagy magamnak teszek,
Vagy piros vérémmel
Fődet festék érted.

4. Nem azért kívánom,
Rózsám elveszteted,
Hogy meguntam volna
Világon éltedet.

5. Velem nem tölthetted
Gyönyörűségedet,
Mással se tölthesd el
Világon kedvedet.

b) 1. Kis kertemben felnőtt
Egy szép bazsarózsa,
Eridj édes rózsám
Szedj bokrétát róla.

2. Olyan vagy te rózsám,
Mint az engedelem,
Két piros orcádon
Jádzik a szerelem.

3. Olyan vagy te rózsám
Az irigyek előtt,
Mint erdőben gyopárt
A jó kaszás előtt.

Bartók-MS. — 1059a; 1054b. — **Publ:** MND: 156; Kodály—Vargyas: 367. — **Fon:** *Tűingás miatt nem revidálható.* **Kad:** Bartók (?): *vagy talán feldallam?*

48

Bánffyhungyad (Kolozs)

Gy: Bartók Béla
1908. X.
4 2 1

Parlando

a) 1. Ha tud - tad ha - tá - rát Rövid sze - rel - med - nek,
Mér nem hagyta!l bē - kit Én ár - va fe - jem - nek,

2. Én árva fejemnek,
Szabad életemnek,
Had' ettem volna még
Az árva-kenyeret.

3. Az árva-kenyérnek
Keserű falatját,
Aki nem kóstolta,
Nem tudja, micsoda.

b) A szép s a jóér
Nem kár messze menni,
A csúf s a rosszér
Kár kaput kinyitni.

Bartók-MS. — 1034a. Bartók. *Ld. Székely N. 39* [értsd: ENM 39 = A 49-es dallam]. — Publ: Vargyas: 197.

49

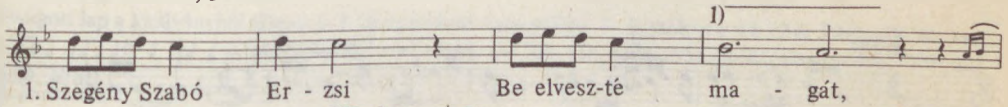
F. 173 b)
Hadikfalva (Bukovina)
Bíró Balázsne (49)

Gy: Kodály Zoltán

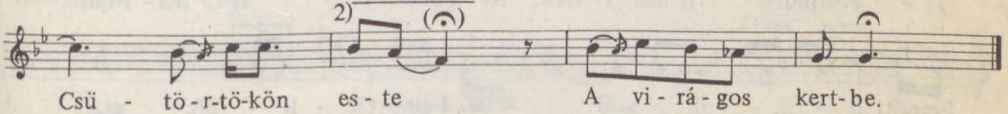
1914

4 2 2

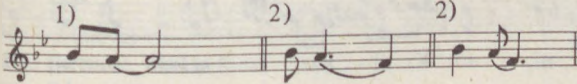
Poco rubato, $\text{♩} = 54-56$

Più lento, $\text{♩} = 52$

Var*

2. Az ő magzatkáját
Aprán elapritá,
Aprán elapritá,
A csihányba hányá.

3. S megott sem álhata,
S az útra kihányá.
Átkozott Szűcs István
Kert mellett hallgatá.

4. Anyám, éldes anyám,
Mit láték álmomba,
Fekete keresztfa
Fejem mellett vala.

5. Két sing sejem sinor
Rajta fityeg vala,
Apró veres gyüngyszem
Róla szotyog vala.
Két fekete holló**
Rajta huhog vala!

6. Lejányom, lejányom,
Nem igen jó álom,
Fekete keresztfa a
A te akasztófád,
Két sing sejemsinor**
Az a te espárgád,

7. Apró veres gyüngyszem,
Az a te sírásód,
Két fekete holló
Az a te hóhérid!

Kodály-MS gépelt szöveggel (1. strofa kézírással is). — 1034b. — **Publ.:** EMN: 39; Kodály—Vargyas: 333. — *Vö. a nyitrai lakodalmassokkal.* — **Fon:** 1 str. **Ak:** (→78, 120a, 126e, 242b).

* Egyéni. ** A két utolsó sor ismétlésére.

50a

MR—F 45A/b)

Trunk (Moldva)

Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

1938. V. 28.

L: Bartók Béla

3 2 1

MR—F 45A/b)
Trunk (Moldva)
Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

1938. V. 28.
L: Bartók Béla
3 2 1

MR—F 45A/b)
Trunk (Moldva)
Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

1. e Porondos víz ma - r - tján, s̃ Poron - dos ví - z̃ ma - r - tján
Felnőtt li - li - oñ - szál ẽ Felnőtt li - li - oñ - szál

2. ̃ Ki já - kar szá - rad - ni, s̃ Ki já - kar szárad - ni;
Ki kell on - na - t̃ ṽen - ni, s̃ Uj he - ly - be kell t̃en - ni.

3. s Uj helybe kell t̃en - ni, s̃ Ha - ha - meg - fo - gan - nék s̃
Az én sze - ren - csém - re, ẽs Más - na - k̃ bu - szu - já - ra.

4. ̃ I - ri - gỹek i - ri - gỹek, ̃ Gonosz a - ka - ró - im,
M̃i nem hat - tok bé - két ̃ Ién ár - va fe - jem - nek,

♩=350

5. Jén ár - va fe - jem - nek, Szegény é - le - tēm - nek?

Békét hat - ta Is - ten S az én é - le - tēm - nek,

6. Kedvét bé - től - töt - te S az én sok i - ri - gyēmnek.

Zörgő li - li - oñ - szál Zörög ë le - ve - le,

* Z'én sok irigyemnek, Meg nem áll a nyelve.

Kivágott lap a kiadványból (Deutsch J. tisztázatának facsimiléje). — Bartók: *a a b b* (2 és 3 közt új). *Ritmus?*
a: ♩ ♩ | ♩ ♩: ♩ *b:* ♩ ♩ Későbbi jegyzet: *parl.* — *Ak:* (→ 50b, 55a, 147a, 295a, 296e, valamint 88b, 120b, 225, 226b, 361b).

* Nincs felvéve.

50b

M. F. 2487 a)
 Trunk (Moldva)
 Szabó Ferencné, Páncér Antal
 lánya, Rózsa (37)

Gy: Veress Sándor
 1930. VIII.

3 2 1

Parlando rubato, ♩cca 92

1. Porondosz vi - z'ö mar - tyán Fél - nűött li - li - om - szál,

Ki - ja - kár szá - rád - ni, Ki kell on - nat vèn - ni

Più mosso

Tempo I.

2. Uj hel-be kell tén - ni De ha mēg - fo - gan - nek,

de Uj helbe kell ten - ni de Á-hó meg - fo - gan - nek.

3. Mit szírsz mit ke - sze - régsz, Sze-gi-én ár - va lé - ány?
 de Há-jén hod ne szir - jak, Hod ne ke - sze - rég - jék.

4. M-mikor ne - kém nin - csen Szém á - poám szem a - nyám,
 Szém a - poám szem á - nyám, Szém egy jé - dész - é - gyém.

5. Ne szírd, ne keszeregi,
 Szegi-én árva leány,
 sz Édesz apád helett
 Édesz apád leszek.

6. Édesz anyád helett
 Édesz anyád leszek,
 sz Jó testvéred helett
 Jó testvéred leszek.

7. Zurgó* liliomszál
 Zörögő levele,
 z'En sok irigyemnek
 Meg nem áll a nyelve.

8. Irigyek, irigyek,
 Gonosz akaróim,
 Szép hirem nevemnek
 sz Eltakarítói.

9. sz Mé nem hagytok békét
 e'z'En árva fejemnek,
 e'z'En árva fejemnek,
 Szegén életemnek.

10. Békét hatta Iszten
 sz Az én életemnek,
 Kedvét bétötötte
 z'En szok irigyemnek.

Veress-MS. — Szövege nem egységes. — Ak: (→50a, 55a, 147a, 295a, 296e, valamint 88b, 120b, 225, 226b, 361b).

* Zurgó = zörgő

50c

M. F. 1611 c)
 Csíkverebes (Csík)
 Kovács Ignácné, Mózes (44)

Gy: Lajtha László
 1912. IV.
 321

Rubato parlando

1. Egyszer el-in - du-la Ti-zen-két kő - mi-ves
 Tizen-ket-tő kö-zül Kő - mi-ves Ke - le - men.

2. Hogy felépít-sék ōk, Ma-gos Dé - va vá - rát,

Hogy fel - é - pít - sék ōk Magos Dé - va vá - rát.

3. Egy véka a - ra - nyért Egy vé - ka e - züs - tér,

Egy vé - ka a - ra - nyért, Egy vé - ka e - züs - tér.

4. Akit nappal raktak,
Az éjjel leduvadt,
Akit éjjel raktak,
Az nappal leduvadt.	11. Kerek kutacskája
Piros vérrel buzgott,
Kerek udvarkáján
Vér folyócska folyt.
5. Istenem, Istenem,
Ez mi dolog leszen?
Istenem, Istenem,
Hát büntetést küldtél?	12. Szolgám, szolgám, szolgám,
Legkülsőbbik szolgám,
Told ki a kocsidat,
Menjünk el gazdádhoz!
6. Akit nappal rakunk,
Az éjjel leduvad,
Akit éjjel rakunk,
Az nappal leduvad.	13. Nem jó álmot láttam,
Mer rossz álmot láttam,
Kerek udvarkámon
Egy véres kutacska.
7. Kőműves Kelemen
Azt a törvényt tette,
Melyik felesége
Hamarabb odajő,	14. Menjünk el gazdádhoz,
Fogd bé az hat lovat.
Siessünk, siessünk,
Ahogy csak bírhatják!
8. Fogják meg szép gyengén,
Őljék meg szép gyengén,
Az ő piros vérét
Keverjék mész közé.	15. A kocsi az enyim,
Hat ló a gazdáié,
Az ostor a tied,
Az út az Istené.
9. Aranyér, ezüstér
Egy-egy vékájával,
Úgy ha felépítik
Magas Déva várát.	16. Hajtsad édes szógám,
Mer int ám a gazdád,
Tán azért integet,
Hogy menjünk hamarabb.
10. Kelemenné asszony
Azt az álmot látta,
Kerek udvarkáján
Egy kerek kutacska.	17. Áldjon Isten áldjon
Tizenkét kőműves,
Tizenkettő közül
Kőműves Kelemen!

18. Az mi dolog légyen,
Az mi dolog légyen,
Hármat es köszöntem,
Egyet sem fogadtál?
19. Hozott Isten hozott,
Kedves feleségem!
Én tettem a törvényt
Féjemen ez történt:
20. Azt a törvényt tettem,
Kedves feleségem
Melik felesége
Hamarabb odajő,
21. Fogjuk meg szép gyengém,
Öljük meg szép gyendén,
Az ő piros vérét
Keverjük mész közé.
22. Úgy ha felépítjük
Magos Déva várát
Aranyért, ezüstért
Egy-egy vékájával.
23. Öljetek, öljetek,
Tizenkét kőműves,
Tizenkettő közül
Kőműves Kelemen!
24. Csak hagyjátok szóljak,
Sóljak bár még hármat,
Mer a halottnak es
Hármat harangoznak.
25. Szóljál, szóljál, szóljál,
Kedves feleségem!
Én tettem a törvényt,
Féjemen ez történt.
26. Arany papucsomat
Adjátok lábomra,
Selyem szőrű szoknyám
Adjátok faromra,
27. Rengő bölcsücském
Tegyétek élémbe,
Az én gyermekemet
Tegyétek beléje!
28. Lesznek gyenge esők
Kik megferesztgessék,
Lesznek gyenge szellők,
Kik elrengessgessék.
29. Öljetek, öljetek,
Tizenkét kőműves,
Tizenkettő közül
Kőműves Kelemen!
30. Az ő piros vérét
Mész közé keverték,
Magas Déva várát
Vele megépíték.
31. Oly magasra vitték
Ők a várnak falát,
Hogy az angyaloknak
Zengésit hallották.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha korábbi helyszíni lejegyzése is. — 1035a.

50d

M. F. 91 a)
Pürkerec (Brassó)
Keserves Sipos Józsefné
Fehér Anna

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 22.]
L: Bartók Béla
521

Poco rubato

1. Úgy rak-ják úgy rak-ják Ma-gas Dje - va vá-rát:
A-kit nap - pal rak-nak, /Ej-jel mind lè-jom-lik.

2. Akit jéjjel raknak
Nappal mind lèjomlik.*

[Felel a nagyobbik,
Felel a nagyobbik;
Fogjuk meg, s öljük meg,
Rakjuk bé a murba,
Fogjuk meg, s öljük meg,
Rakjuk bé a murba!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 7/110 alapján. — 1035d. — Ak: (→3210).

* Csak a dallam első felére.

50e

M. F. 1169 e)
Borszék (Csík)
Damokos Károlyné

Gy: Veress Gábor
L: Bartók Béla
321

1. Anyám, é - des- a - nyám, Még - is mēg kell hal - jak

Mé - gis még kell hal - jak Gö - rög I - lo - ná - jért.

2. N - ne halj fi - a - má, ne halj, Bar - ta - la - ki Lász - ló,

Csi - nál - tassunk - - - O - lyan csu - da - tor - nyot.

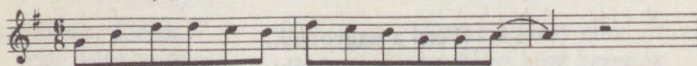
Bartók-MS. — Bartók: *Cl. Új.* — Ak: (→157c, 157d).

50f

Kilimán (Zala)
Hégly József (70)

Gy: Péczely Attila
1913
3 2 1

Parlando, ♩=160

1. Mikor a szent család Egyiptomba futott,

Sokat fá - ra - do - zott, É - he - zett, szomjazott.

Var

1)

2. Add ide kis korsód,
Így szólt Szűz Mária,
Jézust* megmozsdatom,
Megmozsdom magam is.

Péczely-MS.

* Bartók: nem - zuzsd?

M. F. 2611 c)
Bogyiszló (Pest)
Póta István (53)

Gy: Lajtha László

1922

321

Parlando, ♩=126 ♩=152

1. Nem jó föld ez ró - zsám, Nem jó it - ten lak-ni,

♩=176 ♩=160

Mert itt a vá - ra-megye Sűrűn fog haj-ta - ni.

♩=176

2. Az sem hajte - gyé - bért, Hat szí - laj csi-kó - ért,

♩=112

Ahoz tar-to-zan-dó Zöldvasas kocsiért.

Másolat.

52a

M. F. 392 a)
Oroszhegy (Udvarhely)
Többen; Veres Jánosné

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 3.]

L: Bartók Béla

321

Parlando

1. Gondold még rózsám, E-le-jít, u - ta-ját M -

mer nem köl - csön - ki - nyér, Hogy vissza - jad - hassák.

2. Se nem tisz-ta bu - za, Hogy le - já - rat - has-sák,

Se nem tisz - ta bu - za, Hogy le/a - rat - has-sák.

52b

M. F. 95 a)
Hétfalu (Brassó)
Jakab István

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
321

Parlando

1. Né hol ke-re - kő-dik Egy fe - ke-te fel - hű,
Az a - latt mē-gyēn el Egy fe-ke-te hol - ló.

2. Álj mēg holló, jálj mēg,
Haggy izennyek ēggyet,
Álj mēg holló, jálj mēg,
Haggy izennyek ēggyet,

3. Apámnak, anyámnak,
Gyöngybéli mátkámnak,
Apámnak, anyámnak,
Gyöngybéli mátkámnak.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1051e; 1056e. — Ak: (→340). D: 1899. V. 22. körül. (L. többek közt az A 321o dallamot!)

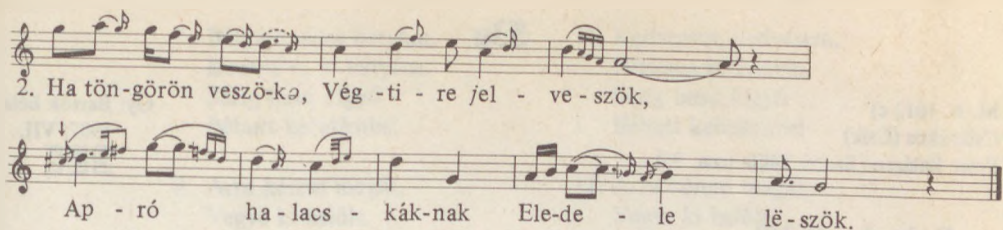
52c

M. F. 391 b)
Oroszhegy (Udvarhely)
Márton Ignácné

Gy: Vikár Béla
[1903. IX. 3.]
L: Bartók Béla
321

Parlando

1. Is - te-nēm, Is - te-nēm, Hol lesz az ha - lá - lom,
Er - dőn - ő vaj me-zőn, Vaj pedig tőn - gö - rőn?

[3. Harangszóm is löszön
Küküllő zugása,
A temető dombon
Tiszának két martja.

4. Ha erdön veszök el,
Ki temet el engem?
El es eltemetnek
Az erdei vadak,
Meg es megsiratnak*
Az égi madarak!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival; a 2. strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása. Kiegészítések Vikár: 10/212 alapján. — 1051f; 1056f. — **Publ:** EMN 41; Kodály—Vargyas: 352; Lampert: 306. — **Ak:** (→331?) Vikár feljegyzése szerint: *Veress Mártonné*, EMN szerint: Márton Ignácné. **D:** EMN szerint: 1902.

* A dallam második felére.

52d

Bartalus VI: 11

3 2 1

2. Elment az madárka,
Üres a galicka,
Azt izente vissza,
Visszajő tavaszra.

3. Mikor kapum előtt
Ingyen vásár esik,
Pántlikának singit
Az ölökkal mérik.

Kivágott lap a kiadványból. NB. A 12. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szöveget is közöl. — 1051a [?]; 1056h.

* Bartalus tempójelzése: *Lassan*.

M. F. 1012 c)
Csíkrákos (Csík)
Péter Balázsné Szabó Tékla (cca. 35)

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
322

Parlando, ♩ = 240

1. M - menyecske, menyecske, Te bar - na mē - nyecs - ke,
Rég mēg - mond - tam né - kēd *Hm* Ne mēnj a csē - rēs-be!

2. *m* Bé-mēnt a csē - rēs-be, Le-fe-küdt a fű - be,
Sá - rig ha - sú kí - gyó Be-bútt ke - be - lé - be.

3. Anyám, é - des anyám, Ked-ves és jó daj - kám,
Sá - rig ha - sú kí - gyó Bebútt ke-be - lem-be!

4. Ar - ra ké-rem ma-gát, Ve-gye ki be - lő - le,
Sze re - lē - mes szi - ve - met Mēgemész-ti benne!

5. Nem veszem leányom,
Kezemet megmarja,
Az én kicsi gyēnge,
Ujjam leszakajszja!

6. Inkább elleszek én
Jó leányom nélkül,
Hogysem én ellegyek
Gyēnge karom nélkül.

7. Bátyám, édes bátyám,
Kedves és jó bátyám.
Sárig hasú kígyó
Bébutt kebelémbe!

8. Arra kérem magát,
Vegye ki belőle,
Szerelmes szívemét
Mégemészti benne!

9. Nem veszem testvérem,
Kezemet megmarja,
Kezemet megmarja,
Ujjam leszakajsz!

10. Inkább elleszek én
Jó testvérem nélkül,
Hogysem én illegyek
Gyöngé karom nélkül.

11. Kedvesem, kedvesem,
Hűséges kedvesem,
Sárig hasú kígyó
Bébutt kebelembe!

12. Arra kérem magát,
Vegye ki belőle,
Tüdőmet, májamat
Mégemészti benne!

13. Erre az éldese
Még is keseredett,
Gyöngé karjaira
Ruhát tekergetett.

14. Bényult kebelibe,
Kivette belőle,
Sárig hasú kígyó,
Aranyalma leve.

15. S így hát az éldese
Jobb, mint hív szülöttje,
Tizenkét éve, hogy
Mind ötet kereste.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos későbbi javítással, kiegészítéssel. — 1051b; 1056a; 1056b.
Bartók: Egy [5][7][1] parl. szinte ugyanaz. — Publ: MND: 157; BÖI 3: 6; Kodály—Vargyas: 353. — Ak: Második
[?] Péter Balázsné Szabó Téklá.

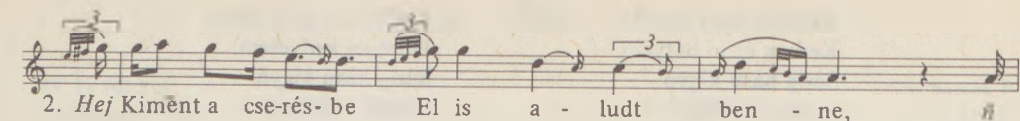
* Nincs tovább a fonográffelvételen.

53b

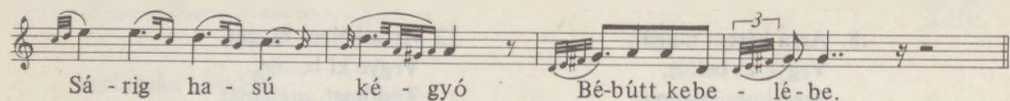
M. F. 530
Gyimes (Csík)
Kis Fülöp

Gy: Vikár Béla
[1904]
L.: Bartók Béla
[5][2][2]

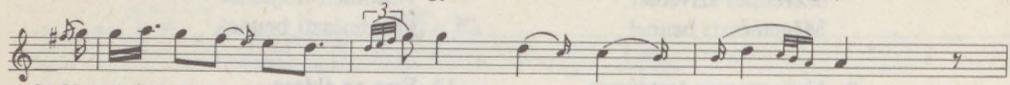
1. Hej Mönycske, mönycske, Mön-mond-tam az és - te, n̄
Ne mönj a cse - rés - be h̄n̄ Ne mönj a cse - rés-be!

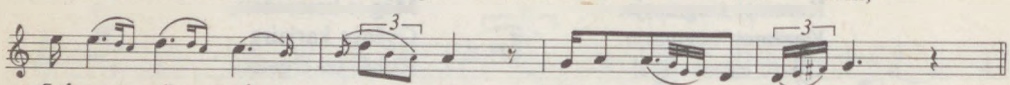
2. Hej Kimént a cse-rés-be El is a - ludt ben - ne,

Sá - rig ha - sú ké - gyó Bé-bútt kebe - lé-be.

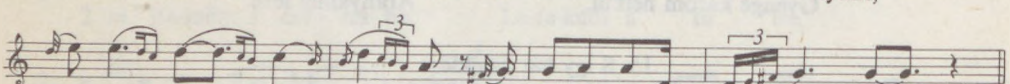
3. Hej, Szívemet, má-ja-mat Mēg-e - mész - ti ben - nem,

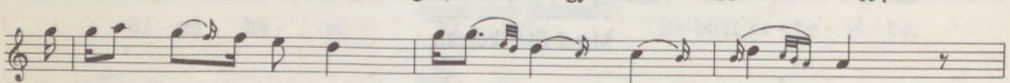
Szí-ve - mēt, má - ja - mat Mēg-e - mész - ti ben - nem!

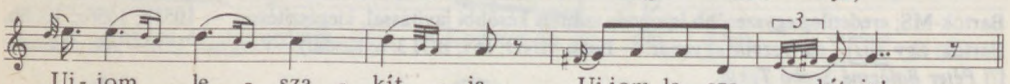
4. A-nyám, é - des - a - nyám, Kedves él - des - a - nyám,

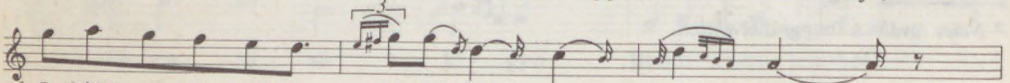
Ar-ra ké - rem ma - gát, ** Vē-gye ki be - lő - le!

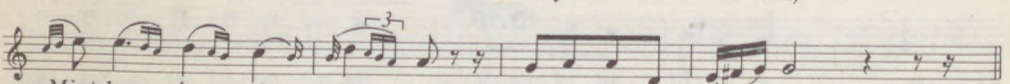
5. Hej, Kivēn - nēm, ki-vēn - nēm, Ke-ze - mēt mēg - mar - ja,

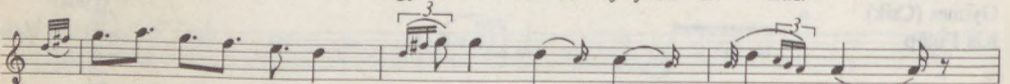
Uj - jom le - sza - kít - ja, Uj-jom le - sza - kít-ja!

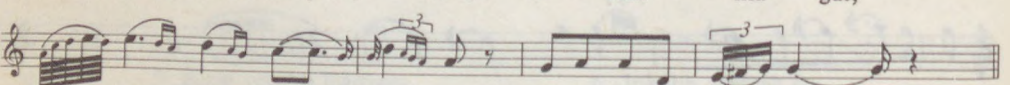
6. In-kább el - lē - szék én Jó lē - á - nyom né - kül,

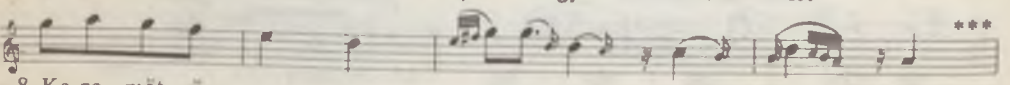
Mint-hogy én el - lē - gyek ki-csi uj-jom né - kül.

7. m Bá-tyám, kedves bá-tyám, Ar-ra ké - rem ma - gát,

Vē-gye ki be - lő - le, Vēgye ki be - lő - le!

8. Ke-ze - mēt mēg - mar - ja, Uj-jom le - sza - kít - ja,

8. Kivenném, kivenném,
Kezemét megmarja,
Ujjom leszakítja,
Ujom leszakítja.

9. Erre előugrik
Az ő szeretője,
Bényul kebelébe,
Bényul kebelébe.

10. Hát egy aranyalma
Került a kezébe,
Hát egy aranyalma
Került a kezébe.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók javításaival. Kiegészítés Vikár: 14/27 alapján. — 1056c.

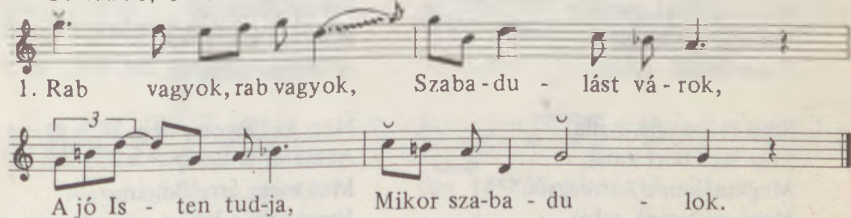
* Nb. A 4. sor 8. a fonogrammban (ütemelőzővel együtt) [Bartók]. ** Hiányzó szöveg-rész. *** Vége a hengernek. A 8. strófa szövegét lásd dallam nélkül is!

54a

Szepetnek, Cseresmajor (Zala)
Sebők Lajosné (52)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VIII. 13.
5 2 b3

Parlando, ♩=49

2. Szállj le páva, szállj le
Vármegye házára,
A sok szegény rabok
Szabadulására.

3. Rászállott a páva
Vármegye házára,
A sok szegény rabok
Szabadulására.

Seemayer-MS. — Ak: (→41, 128b).

Zalakaros (Zala)
Adorján János (75)

Gy: Kodály Zoltán
1925. V.
5 3 3

Rubato, ♩ = 100*

1) Jó ló volt a fa - kó, Jó ló is el - let - te,
Az Is - ten áld - ja meg, A - ki föl - ne - vel - te.

Var
1) 1) 2) 2)
2) 2) 2)**

2. Fújd el szellő, fújd el
Hosszú útnak porát,
Ne lelje vármegye
Fakó lovam nyomát.	6. Veszett volna régen
Fekete földjébe,
Románé két lánya
Az anyja méhében.
3. Szép csárdásné, halla,
Száz liter bort anna,
Megkinálom a vármegyét,**
Hogy ne legyen rabja.	7. Nézz ki lányom, nézz ki,
Ablakod fiókján,
Mos megy erre Bogár
Vasat visz a lábán.
4. Huncfut a vármegye,
Nem iszik belőle,
Szegény Bogár Imre,
Most van a kezébe.	8. Szép csárdásné, halla,
Van-e söre, bora,
Sör keserű, bor savanyó,
Betyároknak való.
5. Szegény Bogár Imre
De sok lovat lopott,
Románé két lánya
Abból ruházkodott.	9. Szép csárdásné, halla,
Van-e vetett ágya?
Vagyon bizony vetett ágyom,**
Szölke, piros lányom.
10. Nem sugta el szellő,
Meglelte vármegye.	

=====

Péczely A. kézírása. Vö. az A 216d-vel! — Ak: (→216d).

* Gyorsítva. ** A hetedik versszaknál; ritka variáns.
e nyolc szótagos sorhoz a dallam.

*** A támlap nem utal rá, hogyan alkalmazkodik

55a

MR—F 47A/b)

Trunk (Moldva)

Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

1938. V. 28.

L: Bartók Béla

3 2 4

♩=260

1. Nē hol ke-re - kē-dik Ę - gyə kerek dom - bēcska, sə

♩=290

A - zo-n növel - kēdik Ęgy é-des a-l - ma-fa.

2. Ę-dēs az al - má-ja, Csok-ros a vi - rág-ja, sə

Ę - des az al - má-ja, Csokros a vi - rág-ja.

3. sə Nē hol kere - kedik Ęgy gya - log ős - veñke, sə

A-zon növel - kēdik Ęgy fe-hér bá - rán - ka. *

♩=260

4. A hom-lo - kán va-la Szié - pə fé-nyes csil-lag, ə

♩=230

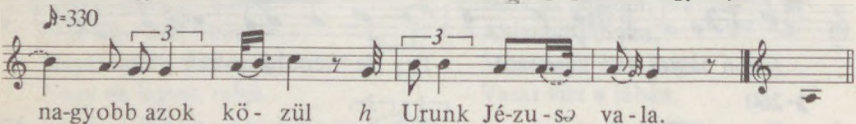
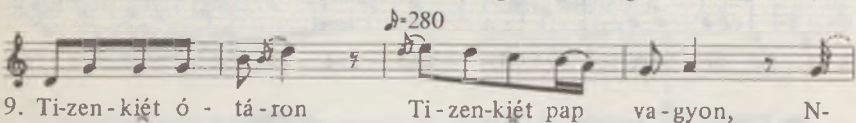
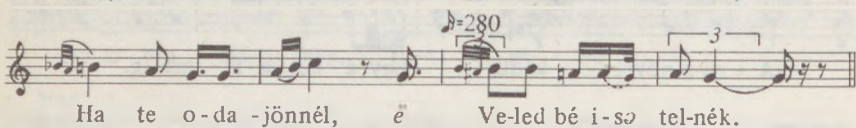
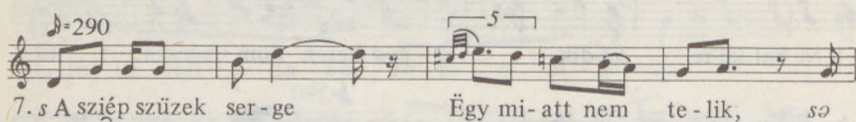
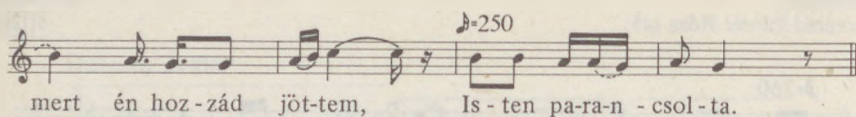
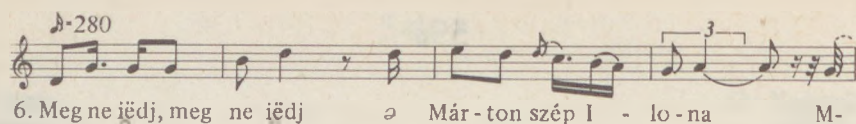
Jobb ó-da-lán va-la ə Sziép fényēs nap-fény,

♩=260

5. ə Bal-ó-da-lán va-la Szié - pə fé-nyēs hódfény,

♩=300

S a fe-ji-be va-la ə Nyócvan mi-se gyo-r-tya.

Kivágott lapok a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — Bartók: *parl? vagy* ♩ ♩ ♩ [a ritmusképlet áthúzva]. — **Publ:** Domokos—Rajeczky II: 9; Vargyas: 0295. — **Ak:** (→ 50a, 50b, 147a, 295a, 296e, valamint 88b, 120b, 225, 226b, 361).

* Megállt, gondolkozott.

Trunk (Moldva)
Magyari Antalné (50)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 5.
5 2 4

Lento, poco rubato

1)

1. sz Itt esz ke - re - ke - dik Ed ke - rek dom - bec - ka,
sz A - zan ne - vel - ke - dik Ed ie - dessz - al - ma - fa.

Var

1)

2. Iedessz az álmája,
Cukrossz a virágja,
Alját vette vala
Szárig gyopár virág.	5. Meg ne jeggy, meg ne jeggy,
Márton szép Ilona,
Met ien idejöttem,
Iszten parancalta.
3. Itt esz ereszkedik
Egy gyalog özsvenke,
sz Azon ereszkedik
Ed fejr baráanko.	6. A szép szizek szerge
Ed héján nem telik,
Há te idejénél,
Veled esz bje telnék.
4. Jobb ódalán vala
Nyócvan misze gyertyo,
sz E fejében vala
Ed szjep, fenjesz napfén.	7. Isztenem, Isztenem,
Szerelmesz Isztenem,
Ien ijent nem hallék,
sz Ien ijent nem láték.
8. Mennyeji harangok
Húzatlan szójjanak,
sz Mennyeji asztalok
Terítetlen telnek,
Mennyeji poharak*
Tötetlen tejjenek.	

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: CI. — Publ: Domokos 1931: 22; Domokos 1941: 11. — Ak: (→295c, valamint 94, 295b, 376a — az utóbbinál Magyari Antalné, Kádár Antal lánya, Ilona 58 éves — 1930-ban).

* Sem a támlap, sem a kiadvány nem világosít fel arról, hogy az utolsó két sor mely dallamra éneklendő.

M. F. 2450 b)
 Klézse (Moldva)
 Vajduk János lánya, Rózsa (17);
 Kányai Józsi lánya, Rózsa (16)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.
 5 2 4

Moderato, giusto, $\text{♩} = 80$

1. E pün-kös-ti ró-zsa Ki-haj-lott az út-ra, é
 Ne - kem es ki-haj-lott Sze-ke-rem-nek rúd-ja.

2. Nem tudom édesem
Jóra je vaj rosszra,
é Jóra je vaj rosszra,
Vaj hótig bánatra.	7. Nagy magos hegyekre
Szép virág kerestem,
Hegyt* é a bánat,
Hegyt é a bánat.
3. Adná'z Isten jóra,
Ne fordítsa rosszra,
Ne fordítsa rosszra,
Vaj hótig bánatra.	8. Nem bánom édesem
Te jó életedet,
Csak bánom édesem
Keserűségedet.
4. Kimenék az útra,
Lenézék az úton,
Látom édesemet,
Ő es láta engem.	9. A te piros véred
S az én piros vérem,
Egy árokba folyon,
Egy malmot meghajtson.
5. Ákârom szölitni,
Szánom búsitani,
Ilyen szép ifijan
Megszomorítani.	10. Az a malom pedig
Három kövü legyen,
A legelső köve
Szeretetet járjon.
6. Ugy es megszölitom
Egy szóval, kettővel,
Hova mész édesem,
Merre mész édesem?	11. S a második köve
Pila** gyöngyöt járjon,
S a harmadik köve
Aprópénzt hullasson.

Veress-MS.

* Hegyt é a bánat = nem tudták az értelmét megmagyarázni.
 Mások szerint pila = billa = billé = piros.

** Pila = az egyik magyarázat szerint „hús”.

M. F. 2301 a)
Gyergyócsomafalva (Csík)
Öregember

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.
3 2 4

Rubato

1. A bu - za - me - ző - be { Há - rom - fê - le vi - rág
Há - rom - sző - le

A leg - el - ső vi - rág A szép bu - za vi - rág.

2str 1) Var 2)

2. A második virág
A szép szőlevirág,
A harmadik virág
A szép szegfűvirág.	5. Így szóla hozzája
A szép szőlevirág:
Szebb vagyok, jobb vagyok
Annyival náladnál,
3. Így szóla hozzája
A szép buzavirág:
Szebb vagyok s jobb vagyok
Annyival náladnál,	6. Mer engem elvisznek
Az oltári helyre,
Ott neveznek engem
Jézus szent vérének.
4. Mer engem elvisznek,
Az oltári helyre,
Ott neveznek engem
Jézus szent testének.	7. Így szóla hozzája
A szép szegfűvirág:
Szebb vagyok, jobb vagyok
Annyival náladnál,
8. Mer engem leszednek
Kalapjukba tesznek,
Kalapjukba tesznek,
Kevélyen viselnek.	

Kevélységek miatt*
Pokolra vettettek.

Bartók-MS. — 1022; 1057. Bartók: *Vö. Vikár* 1 5 2 *Szegvár* [= A 108a?] — Publ: EMN: 45; BÖI 3: 2;
Kodály—Vargyas: 366. — Nh.: Sok szövegváltozat a román kolindaszövegek közt. — Fon: Tűingás miatt nem
revideálható.

* Hozzáátoldás a szöveghez.

M. F. 429 b)

Siklód (Udvarhely)

Márton Sándorné (45—50);

Barabás Istvánné Péter Juliska (45—50)

Gy: Vikár Béla

[1902. IX.]

L: Bartók Béla

3 2 4

1. *ā** S ugyan s ugyan rautsám, Mi bajod ér-ke-zett, *ā*
Talán az va - cso - rá-dó Nem jó-í-zün e - sőtt?

2. Hozok egy ku - lacs bort, I-gyál hát be - löl-le,
Szomo-rú szí - ve - döt Vigasz - tal-jad vél - le.

[3. Nekem nem kő' borod,
Csak idd meg te magad,
Ha leányságomat
Te nem sajnállottad.

5. Tekintettem rózsám,
Mikor megcsaltalak,
De már a jó Isten
Viselje gondodat.

4. Tekints az egekre,
Erre a küsdedre,
Kit leányságomban
Hordoztam méhömbe.

6. Teremtsen az Isten
Belőled oly csodát,
Hogy az egész világ
Rólad vegyen példát.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 11/29 alapján. — 1051 g; 1056g. — Ak: (→379, illetve 200d). Bemondás Vikár feljegyzése szerint: „*Balázs Pista bá-tól hallottam, meghalt.*”

* Sic! (Talán a később használatos „*o*” jel helyett?)

Murakeresztúr (Zala)

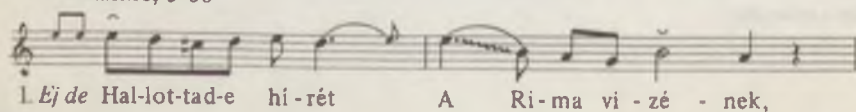
Torma Ferenc (30)

Gy: Seemayer Vilmos

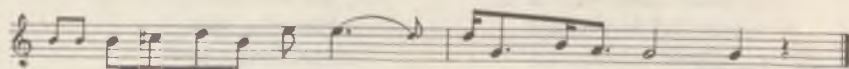
1932. VI. 12.

3 2 6

Parlando, J=66

1. *Ej de* Hal-lot-tad-e hí-rét A Ri-ma vi - zé - nek,

Ej de Hát an - nak a hí - res

Bako - nyi er - dő - nek.

2. Hallottam, hallottam,
Voltam is rab benne,
Verje még az Isten,
De sokat szenvedtem.

4. Égy kis lány előttük
Diktálja nevemet,
Égy kis lány előttük
Diktálja nevemet.

3. A bakonyi urak
Tizénketten vannak,
Mind a tizénketten
Rólam tanácskoznak.

5. Ej, te kis lány, kis lány,
Ne diktáld nevemet,
Az Istenre kérek,
Mentsd még életemet.

6. Kár vóna azt tenni,
Engemet felkötni,
Szép göndör hajamat
Szélnek eresztetni.

Seemayer-MS.

58

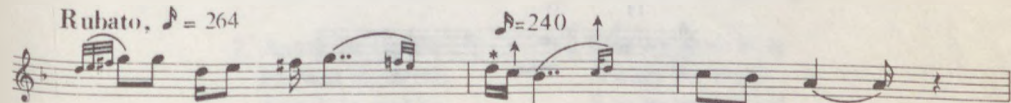
(1a)

M. F. 1023 a)
Karcfalva (Csík)
László Ákosné (cca. 20)

Gy: Bartók Béla
1907. VII.

8 2 2

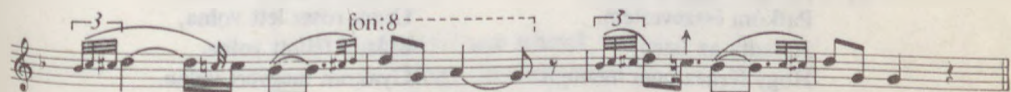
Rubato, ♩ = 264

1. Elmént az én ba - bám

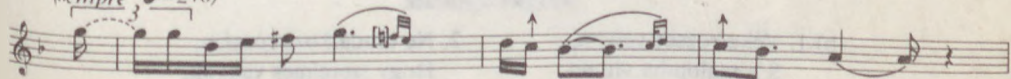
I-de-gén

or - szág - ra,

Ir - ja le - ve - lé - be,

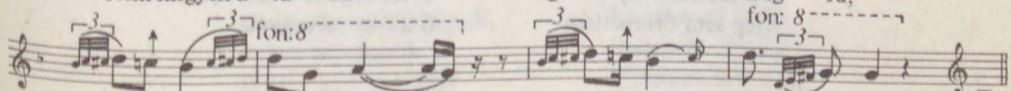
Ménjek el u - tá - na.

2. Hñ Nem megyek u - tá - na

I-de-gén

or-szág - ra,

Inkább még - gyá-szo - lom

Fe-ke-te

ru - há - ba.

(1b)

[Rubato, $\text{♩} = 80$]

$\text{♩} = 55$

1. Elmént az én rózsám I - dē - gen or - szág - ba,
Ír - ja le - ve - lé - be Ménjek el u - tá - na.

$\text{♩} = 55$

2. Nem megyék u - tá - na I - dē - gen or - szág - ba,
Inkább - - - - - Fe - ke - te ru - há - ba.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos későbbi javítással. Kivételesen a revideálatlan formát is közöljük, miután Bartók az 58 (2) eltéréseit arra vonatkoztatta (l. még az 58 (2) jegyzetét is). — 1035e. — **Publ:** EMN: 47. — **Ak:** Csikszentdomokosi születésű.

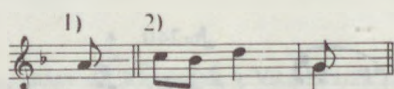
* $\text{A} \text{ } \sharp$ hangok szinte cisz magasságúak.

(2)

Csikszenttamás (Csik)

Gy: Bartók Béla
1907. VII.

822

a) 1. Kerten végig mentem,
Patkóm összevertem,
Jól adta az Isten,
Hogy férhez nem mentem.

2. Férhez mentem volna,
Uram rossz lett volna,
Mástól féltett volna,
Gyakran megvert volna.

b) 1. Véka rozstot vettem,
S a malomba vittem,
S a szeretet miatt
Meg sem örölhettem.

2. Ne csudálkozz rózsám,
Hogy szerelmes vagyok,
Mert anyám es a voót,
S a leánya vagyok.

c)* 1. Kövecses víz martján
Felnőtt rozsmaringszál,
Nem szereti helyit,
Ki akar { száradni
 { buldosni.

2. Ki kell onnat venni,
Más helyré kell tenni,
Éd's anyám kertibe
El kell palántálni.

d) 1. Este van, este van
Nyolcra jár az óra,
Szegény Ince Miska
Hol lesz vacsorára?

2. Felső korcsomába
Sütik a szalonnát,
Igya piros borát,
Gondolja hazáját.

3. Az ő apját s anyját
S sok szép atyjafiát,
Fikom keréngette
Hogy szeressük egymást.

e) 1. Elment az én rózsám,
Elhagyott engemet,
Elvitte magával
Minden jókedvet.

2. Gyere vissza, gyere,
Hozd vissza kedvetem,
Ne vidd el magaddal
Minden örömet.

f) 1. Tova van egy kis kert,
Vider es van rajta,
Arra jár édesem,
Lovát itatgassa.

2. Nem lovát itassa,
Magát fitogtassa,
Két piros orcáját
Vélem csókoltassa.

g) 1. Valakit az Isten
Megajándékozott,
Kedves szerét valló
Hites társat adott.

3. Istenem, Istenem,
Hogy teremtetted volt,
Az eget s a földet
S a földre az embert.

2. Annak az egekbe
Fél utat mutatott,
Annak az egekbe
Fél utat mutatott.

4. S az emberek közé
A nagy szeretetet,
S az emberek közé
A nagy szeretetet.

5. Arrul sem tehetek,
Hogy szerelmes vagyok,
Egy álnok legénynek
Szereteje vagyok.

h) 1. Hallottátok hírit
Gyergyószentmiklósnak,
Kiben nevelkedik
Burján kaplár maga?

2. Aki elindul a
Szeretnek útján,
Eszesnek, okosnak,
Józannak kell lenni.

3. Mert én elindultam,
Nem tudtam elmenni,
S a fele utjáról
Vissza kellett jönni.	5. Péter Viktória
Az anyja méhibe,
Ne született volna
Szivem gyötrelmire.
4. Veszett volna retke
Fekete földjibe,
Péter Viktória
Az anyja méhibe.	6. Mire vive engem
Az ő szép termetje,
Az ő szép termetje,
S két lenvirág szeme.
7. Vármegye** kapuja
Kinyílék magára,
Szegény Burján káplárt
Indítsák a sáncra.

Kotta: Bartók-MS (az 58(1) korábbi lejegyzésverziójára vonatkoztatott eltérések), szöveg: részben Ziegler Márta kézírása (egy még korábbi lejegyzésverzióról átragasztva, a—e szövegek), részben (f—h szövegek) Bartók kézírása.

* *Menyasszonybúcsúztató szöveg* [Bartók]. ** *Talán hibásan „Elmegye”-t énekelt.*

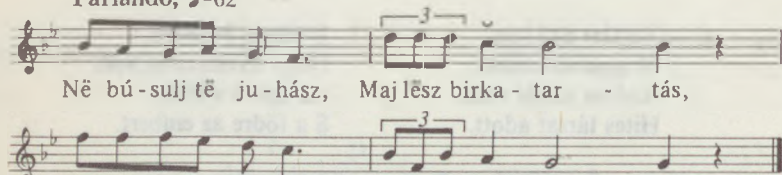
59

Alsószemenye, Aligvármajor (Zala)
Harmat Zsiga (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 12.

VII 3 4

Parlando, ♩=62

Ně bú-sulj tē ju-hász, Maj lész birka-tar-tás,
Az u-rak bir-ká-i Megvakar-ják egy-mást.

Seemayer-MS. — Ak: (→70a).

F. 175 b)
Istensegíts (Bukovina)
Szabó Fülöp (62)

Gy: Kodály Zoltán
1914
VII 53 5

Poco rubato, $\text{♩} = 58-60$

1. Gyászba borult az ég, Az i - dő vál - to - zik,
Csak a bú so - ka - sul, S az ö - röm tá - vo - zik.

Var 2str

2. Szerencsét ígér nekem
Az élet mindenbe
Csak fájdalmat érzék
Halálig szívembe.

3. Elúzi a tavasz
A tél keménységét,
A napnak följöte
Az ég sötétségét.

4. Legyen az időnek
Bármilyen változása,
De az én szívemnek
Nincsen vidulása.

5. Akár ha sietek,
Akár várom, várakozok,
Mindenképpen csak e
Búval találkozok.

6. Én még a szerencsét
Meg sem ismerhettem,
Amikor örökre
Már el is vesztettem.

7. A szerencsétlenség
Hogy hozzám ragadott,
Nem tudok mentődni,
Úgy hozzám ragadott.

8. Az embert örökké
Reménység táplálja,
Amikor a bánat
És a bú rongálja.

9. Másképp nem lehetne
Hogy soha kiállja
Némely ember éltét
Annyi baj találja.

M. F. 2636 b)
Bogyiszló (Pest)
Tobi Jánosné Lépő Lidia (74)

Gy: Lajtha László
1922
1 5 3 2

Parlando rubato, ♩=66

1. Ki va - gyok, mi va - gyok? Sze - gény { leány va - gyok,
legény

Az én galambom - **nak Még - is gyöngye va - gyok.

Var***
1)

2. Esik eső esik,
Cifra szűröm ázik,
Ez hideg időkben
A két kezem fázik.

3. Vasárnap bort iszok,
Hétfőn nem dolgozok,
Kedden meg aluszok,
Szerdán nyujtokodok.

4. Csütörtökön eszek,
Pénteken pihenek,
Szombaton kérdezem:
Ejnye mit is tegyek?

5. Szép állat a liba,
Magát mosogatja,
Szárnyával tollait,
Fel-fel borzolgatja.

Másolat. — Ak: (→102).

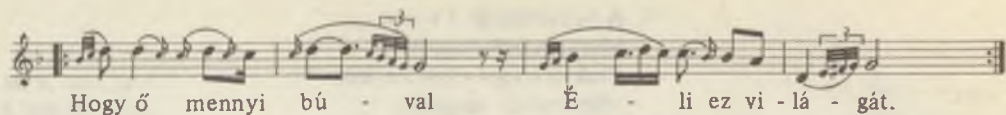
* Megáll. ** Bartók: ? *** Helyszini lejegyzés.

M. F. 406 a)
Szentegyházasfalu (Udvarhely)
Kozán Dávid

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 29.]
L: Bartók Béla
3 3 3 1

Rubato

1. Szegény ván - dor - fecs-ke Pa-na-szol - ja sor - sát,
1)

II

1)

[2. Országokat bejár,
S utt szállást nem talál.
Egy ház tetejére
Pihenni ő leszáll.

3. Istenem, Istenem,
Minek s merre menjek,
Következik a meleg nyár,*
Fészket kell készítek.

4. Amit Isten parancsol,
Eleget kell tegyek,
Amit Isten parancsol,
Eleget kell tegyek.

5. Megraktam fészkomöt,
El es készítettem,
Mezítelen fiamot
Beléhelyeztettem.

6. Az én házam falai
De kicsi darabok,
Mig egy házat építhetek,
De sokat fáradok.

7. Méges engem, csalfa veréb,
Házamból kiverél,
Mezítelen fiamon
Meg nem könyörültél.

8. Megsegít az Isten,
Méges felnevelem,
Az én kicsi fiaimot
Szárnyam alá gyű'ttem.**

9.
Feltetszik a piros hajnal,
Az Urat dicsérem,
S az én kicsi fiaimot
Szárnyokra ereszttem.

10. Istenem, Istenem,
Egyedül maradtam,
Amíg velük együtt voltam,
Mennyit vigadoztam.

11. Eljött már szeptember hava,
Nekünk el kell menni,
Az én kicsi fiaimot
Össze kell gyűtteni.

12. Menjünk el édes fiaim,
Nem lehet itt ülni,
Következik a hideg tél,
Nekünk el kell veszni.

13. Nekünk könnyű az utazás,
Mert semmit se viszünk,
Utunkba rendel az Isten
Amit mi megegyünk.

14. Összegyűltünk s elindultunk,
Hogy messzi utazzunk,
A tengernek egyik szélén,
Mű mind elszállottunk.

15. Ott egymástól elbúcsúztunk,
S így útnak indultunk,
A nagy víznek a tetején
Mind így siránkoztunk.

16. Istenem, Istenem,
Mű mind elfáradunk,
A tengörbe behullunk,
S ott mind elpusztulunk.

17. Megsegített az Isten bennünket,
Mégis átalmentünk,
A tengörnek tulsó szélén,
Hogy mű megpihentünk.

18. A fecskének az ő sorsa,
Mint a vándorlegény,
Csak országol s bujdosodik,
Mindenekér' szegény.]

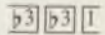
Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 12/58 alapján. — 1037.

* Itt és a továbbiakban a támlap nem világosít fel arról, hogyan alkalmazkodik a dallam a többlétszótagokhoz. ** gyűttem = gyűjtöttem.

63

M. F. 2578 d)
Somogyacsa (Somogy)
Egerszegi István (80)

Gy: Lajtha László
1923

Rubato

1. Ad-ja - nak, ad - ja - nak, A szegény Lázárnak,

Ad-ja - nak, ad - ja - nak, A sze - gény Lázár - nak!

Var

1) Ad-ja - nak, ad - ja - nak, A sze - gény Lázár - nak!

2.* Adjanak, adjanak
egy karaj kenyeret!

3. Adjanak, adjanak
Csak egy marék lisztet!

4. Adjanak, adjanak
Éhes családjának!

Másolat. — *Taligás koldus nótája*. — Ak: (→160).

* Kétsoronként ismételve.

M. F. 2444 a)
 Klézse (Moldva)
 Pozsom Jánosné, Istók
 Péter lánya, Örzse (28)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.
 b3 b3 b3

Rubato, parlando, ♩ = cca 80

1. (a) In-dulj el égy ú - ton Én es è má - si - kon a
 E-hó össze - gyű - lünk, Egy más - nak ne szól - junk.

Var

2) 1) 1) 2) 3) 4) 5) 5)

2. Ha egymásnak szuólunk,
 Mingyá jes aszongyák,
 Mingyá jes aszongyák,
 Hogy szeressük egymást.

3. a Szeretlek, szeretlek,
 Csak ne mond senkinek,
 a Míg e z'ótár elüött
 Össze nem szentőnek.

4. Ha e szent ótáron
 Esszeszentőhetnek,
 Attól tovafele
 Élhetünk Istennek.

Veress-MS. — P23a. — Ak: (→ 19a, 64b, 66b, 88a).

* A jelzett „d”-k legtöbbször egészen deszig mélyülnek.

64b

M. F. 2445 a)
 Klézse (Moldva)
 Pozsom Jánosné, Istók Péter
 lánya, Örzse (28)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.
b3 b3 b3

Rubato, ♩ = 76

1. ♫ E-szá - ratt e Csi-szã* ♫ Csak e sár - jã ma - ratt, ♫
 3) 4) 5) 6) 7)
 Meghót Bogár In - dá Csak e hí-re mã - ratt.

Var

1) 1) 2) 3) 4) 5) 6) † 7)

2. ♫ Leesett e lovamruól
 Három ezüst patkuó,
 ♫ Csak egy maratt ritta,
 s Az es kleceg** rajta.

3. ♫ s Enyám kűőkertjibe
 s Ott vagyon egy árva,
 Három esztendeje
 E császárt szolgálja.

4. Fordulj e nap felé,
 Kérdjed e jó Istent,
 Hogy ő szabadísson
 Minden felejtettet.

Veress-MS. — P23b. — Ak: (→ 19a, 64a, 66b, 88a).

*Csiszá = Tisza. **Kleceg = mozog, nem áll erősen.

64c

M. F. 2458 b)
 Somoska (Moldva)
 Bodó Gergelyné, Farkas
 Péter lánya, Rózsa (70)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.
b3 b3 b3

Parlando, rubato, ♩ = cca 69

1) 2) 3)
 a) l O - lá - hul Me - ri - ka, Ma - gya - rul Mar - git - ka ♫

3)
4) Száz ká - to - na kö - zül Me-li - ket szé - re - tēm?

2. Hó-dat - e vaj na - pot, Vaj fé - nyes csil - la - got?

Hó-dat es szé - re - tēm, Na-pot es szé - re - tēm.

3. Dē fé - nyes csilla - got Leg-i - in-kább szé - re - tēm.

O - lá - hul Me - ri - ka, Ma-gya - rul Mar - git - ka.

4str 6str 10str
4) 1) 3+5)

16str 30-31str 31str 33str
1) 3) 5) 2)

36str
1+2+3+5)

b)4str c)2str
5) 5)

4. E napnak e fénye
Öreg Raduly vajda,
E hódnak e fénye,
Öreg Raduly vajdáné.

5. Cifra fényes csillag,
Éfiu Raduly Péter,
{ Cifra fényes csillag,
{ Oláhul Merika
{ Éfiu Raduly Péter
{ Magyarul Margitka.

6. Azt meg nem engedhetem,
{ Lelkem édes anyám
{ Hogy favágó legyek
Oláhul Merika,
Magyarul Margitka.

7. Azt megengeded-e
Nyársba felhúzzalak,
Nyársba felhúzzalak,
Lángon pirtsalak?

8. Azt nem engedhetem
Lelkem édes anyám,
Oláhul Merika,
Magyarul Margitka.
9. Azt megengeded-e
Hogy bétékerjelek,
Viaszos vászonba,
Viaszos vászonba?
10. Azt megengedhetem,
Lelkem édes anyám.
Honnat fogom e tekerni
Lábadtól vaj fejedtől?
11. Fogja ja fejemtől
Lábomig tekerje,
Oláhul Merika
Magyarul Margitka.
12. Ahul gyujcsam én meg
Fejemnél gyujcsa meg,
Fejemnél gyujcsa meg,
Talpomig égesse.
13. Anyám, édes anyám,
* Vaján virjad-e meg?
Nem virjad, nem virjad,
Még csak éjfélig van.
14. Oláhul Merika,
Magyarul Margitka,
Anyám, édes anyám,
Vajon virjad-e meg?
15. Nem virjad, nem virjad,
Még csak kettőkor van,
Akor nekije es
Még szakatt a szive.
16. (Ő) Úgy elégette,
Mint egy porgolt csutkot,**
Évette, kivitte
S e virágos kerbe.
17. Oláhul Merika,
Magyarul Margitka,
Nyisd ki e kapudat,
Nyisd ki e kapudat!
18. Kiszökék az anyja,
Kinyitta kapukat,
Nem kell nekem anyám,
Hogy kelmed nyissa ki!
19. Anyám édes anyám,
Hol ez én Merikám?
Az es el van menve
{ Rózsavirág szedni,
{ S e rózsamezőbe.
20. S e rózsamezőbe,
Rózsavirág szedni,
Ő jes csak emene
A rózsamezőbe.
21. Keres és nem kapá
Ő jes visszatére,
Oláhul Merika,
Magyarul Margitka.
22. Nyisd ki e kapudat,
Nyisd ki e kapudat!
Kiszökék ez anyja,
Kiszökék ez anyja.
23. Nem kell nekem anyám
Hogy kelmed nyissa ki!
Hol ez én Merikám,
Hol ez én Merikám?
24. Ément ő jes ément
E búzamezőbe,
E búzamezőbe
Búza járattatni.
25. Keres de nem kapta
Régóta nem szólott,
Ő jes visszatére
Ő jes visszatére.
26. Oláhul Merika,
Magyarul Margitka
Nyisd ki ja kapumat
Nyisd ki ja kapumat!
27. Kiszökék ez anyja
Nem kell nekem anyám,
Nem kell nekem anyám,
Hogy kelmed nyissa ki.

28. Ő jes odavagyon
E virágos kertbe,
Fejér rózsabokor
Vereset virágzik.
29. Vöres rózsabokor
Fejérvel virágzik,
Ő jes csak bémene
A virágos kerbe.
30. Ő jes csak bémene
S e virágos kerbe,
Ott van az ő Merikája
Mint egy porgó csutak.
31. Anyám, édes anyám,
Hozza csak ki nekem
Az arany büttyü késemet,***
Az arany büttyü késemet.
32. Anyám édes anyám
Temessenek engem,
Ótár elejébe,
Ótár elejébe!
33. Anyám, édes anyám,
Merikámat temessék
Ez ótár szegélyhez
Ez ótár szegélyhez.
34. Ők ott es kinőttek
Egy szép virágocska,
Ők ott es kinőttek,
Mi szép virágocska.
35. Esszekapcsokódtak,
Esszekapcsokódtak,
Oda es emene
S ez átkozot dushmany.+
36. Leszakasztotta őket
Keze között meghirvasztotta,
Mind a két virágocskát,
Mind a két virágocskát.

- b) 1. Oláhul Merika,
Magyarul Margitka,
Száz katona közül
Meliket szeretem?
2. Hódat-e vaj napot
Vaj fényes csillagot?
Hódat es szeretem,
Napot es szeretem.
3. De fényes csillagot
Leginkább szeretem++
4. E napnak e fénye
Őreg Raduly vajda
E hódnak e fénye
Őreg Raduly vajdáné.

5. Cifra fényes csillag
Éfű Raduly Péter.++

- +++c) 1. Oláhul Merika,
Magyarul Margitka,
Én is el kell menjek
Hadba hadakozni.
2. Hadba hadakozni,
Jó hirt hazahozni,
Jó hirt hazahozni,
Fejér 'ászlót eméni.
3. Anyám, édes anyám,
Viselje jól gondját,
Viselje jól gondját
Ez én Merikámnak.
4. Viselje jól gondját
Az én Merikámnak.
Oláhul Merika,
Magyarul Margitka.

5. Azt megengeded-e
Favágó helyemen
Favágó helyemen
Favágó csutkám légy?

Veress-MS; a c) szöveg gépelt. — P23c.

* Vaján = vajon ** Porgolt csutkot = mint egy pergelt csutkot, ill. csutakot. *** Arany bütyű kése-
met = arany nyelvű késemet. + Dusmány = ellenség. + * Esetleg megismételve a két szövegsort, de legin-
kább a 3—4 dallamsorra énekelve csupán. + + Szöveg eleje többszöri elmondás után.

64d

M. F. 2496 a)
Ketrís (Moldva)
Neszter Pista lánya, Maris (18)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.
5 63 63

Tempo giusto, ♩=88

1) s A ki - csi ma - dár - ka Hézzám kezdé jár - ni,
s A ki - csi ma - dár - ka, Hézzám kezdé jár - ni.

Var
1) 1) 2)

2.* Virágos kertembe
Fészket kezdé rakni.

4. Látám édesemet
S ő es láta engem.

3.
Vasárnap jó reggel
Kimenék az utra.

5. Akarom kérdezni,
Merre járt édesem.

6. Szeretőmhöz jártam,
Mi bajod van vélem?

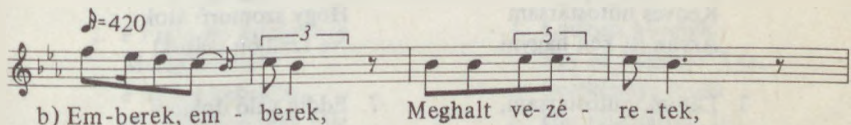
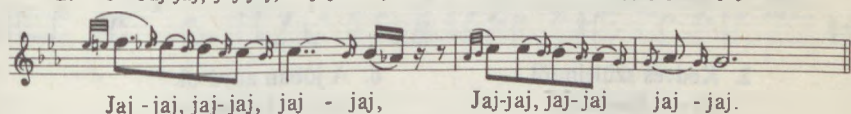
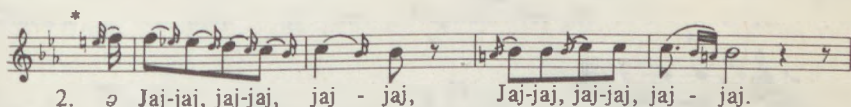
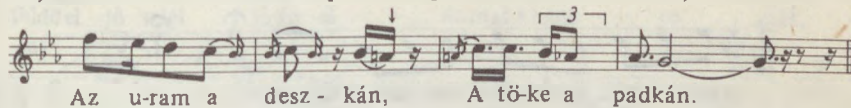
Veress-MS. — P23d. — Ak: (→115).

* Kétsoronként ismételve.

M. F. 1630 c)
 Gyanta (Bihar)
 Férfi

Gy: Bartók Béla
 1912. I.
 b3 b3 b3

Parlando, ♩=384

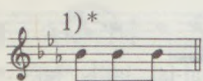
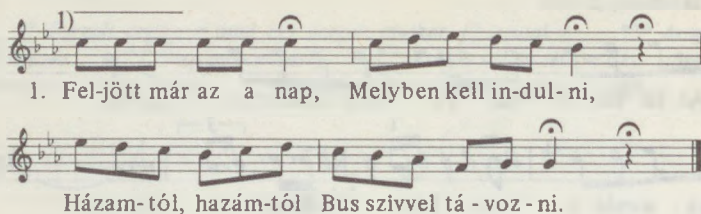

c) Jajajajajajaj,
 Mit csináljak én már?
 A tyukom mind kotló,
 A csirkém mind apró.

Kerényi Gy. másolata. — P24a; 81a. — *Halotti sirató?*

* *Másodszorra.*

Parlando

2. Kedves szüleimtől
Sirva elbucsuzni,
Kedves hűtőstársam
Árván itt kell hagyni.	6. A jóban anyátok
Szavát fogadjátok,
Hogy szomorú átok
Ne szálljon reátok!
3. Látom, hűtőstársam,
Hogy busul a szived,
Hogy idegen földre
Kell mennem mellőled.	7. Eddig való dolgom
A tavaszi szántás,
Kertekbe, rétekbe
Füvet lekaszálás.
4. Ha visszajöhetek,
Víg örömet vehetsz,
Ha visszajöhetek,
Víg örömet vehetsz.	8. Immár ökröm helyin
Lovam a nyeregbe,
Szíjjostorom helyin
Kantárszár kezembe.
5. A magzatainkat
Igaz hitben neveld!
Tű es magzataim
Arra vigyáztatok,	9. Pedig ódaloman
Lészen karabélom,
Székelyi virtusom
Ha kell, megmutatom.

M. F. 2448 b)
 Klézse (Moldva)
 Istók Péterné, Szájkó
 János lánya, Rózsa (64)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.
 4 [b3] VII

Poco rubato, $\text{♩} = \text{cca } 80$

1. 1) Fúdd el jó szíél fúdd el Bumát s bána - to - māt,
 4) Sziélnek le - mőn - tí - re Napnak fel-jöt - ti - re.

Var

1) 2) 3) 3) 4) 5)

2. é Fúdd bé jédesimnők
 Meleg kebelébé,
 é Meleg kebelébe,
 Hogy haljon meg tőle.

4. Lódszás közepibe
 Egy berekénnye** fa,
 Berekennye fának
 Harminchárom ágá.

3. é Vaj ne fúdd szegénynek,
 Hogy éljen kedvére,
 é Fúdd big ződ lódszásnak*
 Lódszás közepibe.

5. Harminchárom ágán
 Harminchárom medár,
 Ki kijekbe, ki züődbe
 Ki földig fejérbe.

6. Ki kékbe, ki ződbe
 Ki földig fejérbe,
 Csak az én kedvesem
 Talpig feketébe.

Veress-MS. — P25a. — Fon: A felvételen a szöveg hibásan.

* Lódszás = bodza. ** Berekenye = berkenye.

M. F. 2442 a)
 Klézse (Moldva)
 Pozsom Jánosné, Istók
 Péter lánya, Örzse (28)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.

4 53 VII

Rubato, ♩=88

a) 1. Mikor le - in - du - lok A si-ra-lom ut - ján, ě

Csitó-rə-gós ka - pu - dāt Viég-rē nyitvā lás - sām.

(♩=76)

2. ě Gyászosə ko-por - suó - dat s Ajtúód elűött lás - sām, mē

A te gyön - ge tes - tię Belię nyujtva lás - sām,

3. ə E - pá-dot se - nyá - dot Tē fe-jed-niél lás - sām, ě

Többi ne - mze - ti - det Mind kö-rű-lēd lás - sām,

4. ě Ha megun-tad ruó - zsám Viélem vi-lá - go - dat, ě

Csinát-tas ko - por - suót, Temettes el in-gēm.

5. es Ird fűöl kereszt - fám - ra Hogyott fekszik egy ár - vā ě

Kinek sze - re - tet - bűöl Tűör-tént e hā - lál-jā.

b) 1. Elment az én párom
Idegen országba,
Azt üzente vissza
Hogy menjek utána.

2. Nem menek utána
Idegen országra,
Meggyászolom itthon
Fekete gunyába.

3. Délig feketébe,
Délután fejrbe,
Estefelé után
Arany szín köntösbe.

Veress-MS. — P25b. — Ak: (→19a, 64a, 64b, 88a).

* „Hogyott” egy hangra, mintha egy szótag volna.

66c

M. F. 2453 c)
Klészse (Moldva)
Kreczoly Antalné Bori (41)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
4 [b3] VII

Poco rubato, $\text{♩} = 52$

1. É Köszönöm é - de - sem Hogy eddig sze - ret - tiél

Erről sem te - het - tiél Hogy mostig el - vet - tiél

2. É Mert megvê - tett in - gem É Mind ez e - giész vi - lág, É

Kit ö - rök - kié ki-vánt Ez e rossz szom - szédság.

3. Végét vette Isten
Mind ez életemnek,
Bétörtötte kedvét
Minden irigyeknek.

Veress-MS. — P25c. — Ak: (→196c).

M. F. 2449 d)
Bogdánfalva (Moldva)
Kozsán Józsi (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
4 [VII] [VII]

Rubato, ♩ = cca 84

Jöjj meg Duna, jöjj meg, Jöjj meg Duna jöjj meg
E - ső - vel zá - por - ral s Az én könnye - im - mel.*

Var

1) 3 2) 3

Veress-MS. — P25d. — Ak: (→103a, 147b, 147c, 220k, 296a).

* Teljes szövegét ld. M. F. 2471 a) [= A 66e dallam] alatt.

M. F. 2471 a)
Bogdánfalva (Moldva)
Bodó János lánya, Máris (18)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
4 [VII] 4

Rubato, ♩ = cca 50

1. Jöjj meg, Du - na, jöjj meg, Jöjj meg, Du - na, jöjj meg,
s Ez ie-nə köny - ve - i - mel, s Ez ién könyve - i - mel.
E - ső - vel zá - por - val,
2. Hajts el, Du-na, hajts el, * Hajts el, Du - na, hajts el
z 'A-pám ka - pu - já - ba, z 'A - pám ka - pu - já - ba.

Kinek adta lányát**
Hiresz tolvaj után,
Ki moszt isz odavan
Nagy utat állani,
Készeket megfenni,
Örmény papot ölni.
Anyám, édesz anyám,
Mikor engem csántál,
Csinálhattál lenne
Egy mármur kövecskét,
Kit e patak mosza.
Anyám, édesz anyám,
Mikor förözgettél,
Mikor förözgettél
Genge melegvizbe,
Föröszthettél lenne
Buzgó forró vizbe.
Anyám, édesz anyám,

Mikor kötözgettél
Mikor kötözgettél
Genge gyócs ruhába,
Kötözgettél lenne
Tüzes paraszába.
Anyám, édesz anyám
Mikor rengetgettél,
Mikor rengetgettél
Rengő bölcseszkébe.
Rengethettél lenne
Hét singnik be földbe.
Megunta két karom
Véres ruhát mosni,
Jajszóval szujkolni,
Könnyűvel áztatni.
Megunta két fülem
Zód erdő zugását,
Vadmadár szólását,
Puska ropogását.

Veress-MS. — P25e. — Ak: (→66f, 103b, 168, 296d).

* Az apróhang szerepe tisztázatlan; a megfelelő szótag vagy hangzó a szövegből hiányzik.

** Minden sort

ismételve, két dallamsorra énekelnek.

66f

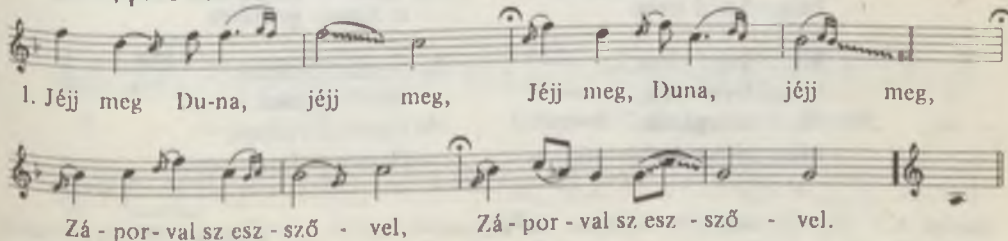
Bogdánfalva (Moldva)
Csobotár Róza; Bodó Mari;
Bodó Véro; Szalaor Véro (18—26 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter

1929. X. 20.

4 VII 4

Lento, poco rubato

2. sz Az ien kenyveimvel.
sz Az ien kenyveimvel,
Hajc el Duna hajc el,
Hajc el Duna hajc el.
3. Ápám kapujába,
Ápám kapujába,
Had rikojthasszam meg,
Had rikojthasszam meg.
4. Had ien manhasszam meg,
Had ien manhasszam meg,
Ne aggya gyermekit,
Ne aggya gyermekit!
5. Hiresz tolvaj után,
Hiresz tolvaj után,
Ki ma isz ada van,
Ki ma isz ada van.
6. Nad uccát állani,
Nad uccát állani,
Jermén papot elni,
Jermén papot elni.
7. Anyám, iedeszanyám,
Anyám, iedeszanyám,
Mika ingem cántál,
Mika ingem cántál,
8. Cinálhättál lenne,
Cinálhättál lenne
Ed márván keveckét,
sz Ed márván keveckét.
9. Had aszt massa nad víz,
Had aszt massa nad víz,
Mika feresztgettél,
Mika feresztgettél,
10. Genge meleg vízbe,
Genge meleg vízbe,
Fereszthettél lenne,
Fereszthettél lenne
11. Buzgó forró vízbe,
Buzgó forró vízbe,
Mika takorgáltál,
Mika takorgáltál
12. Genge gyócs ruvábó
Genge gyócs ruvábó,
Tekerhettél lenne,
Tekerhettél lenne
13. Tizessz párázábó,
Tizessz párázábó,
Mika rengetgettél,
Mika rengetgettél
14. Kici böcickébe,
Kici böcickébe,
Rengethettél lenne,
Rengethettél lenne
15. Hét szingnég a fédbe,
Hét szingnég a fédbe,
Anyám, iedeszanyám,
Anyám, iedeszanyám.
16. Megunta kjet szemem,
Megunta kjet szemem
Kennyivel ásztotni,
Kennyivel ásztotni.
17. Jaj szóval szujkolni,
Jaj szóval szujkolni,
Megunta kjet karjam,
Megunta kjet karjam
18. Véresz ruvát moszni,
Véresz ruvát moszni,
Megunta kjet filem,
Megunta kjet filem
19. Nad erdé zugászát,
Nad erdé zugászát,
Mit szírsz, mit keszeregsz,
Mit szírsz, mit keszeregsz?
20. Nem szírok, nem szírok,
Gyermekeket rengetek,
Gyermekeket rengetek,
sz Annak ienekelek.
21. Cerefát iegetek,
Cerefát iegetek,
Cerefának fisztye
Hosza ki kenyvetem.

F. 251 a)
Kászonyfalva (Csík)
Róka Ádámné (60)

Gy: Kodály Zoltán

1912

3 63 1

Poco rubato

1. (m) Sir az út e - lőt - te-mə, Bán-ko-dik az ö - sə ven m M -
még az is azt mond-ja *poco rall.* Á - lə-gyon meg az Is-ten
2. Ál-gyon még az Is-ten Min-dē - nə ja - va - i - va - lə
Mint ker - ti - vi-lo-ját (m) Drā - ga il - la - tok-kal.

Kodály-MS. — P26; 57z[?]; 81/II. — Publ: EMN: 79; Kodály—Vargyas: 96. — Ak: (→174b, 2201).

68a

M. F. 474 c)
Székelylengyelfalva (Udvarhely)
Orbán Ákosné (46)

Gy: Vikár Béla

1903. VII. 3.

L: Bartók Béla

4 63 62

1. ˆ Be - li fi-a-mə, be-li, hñ Nem a - pād-tól va-ló, hñ
Nem a - pād - tó-lə va-ló, A kancaláris - tá - tól.
2. A - ki küldöttə nékəd Könnyen ringó bö - lə-csöt, hñ
An-na-kə négy szö - gé-be Négy a-rany pe - re - cöt.

3. Erre megszóllallott
A férje az ajtón:
Nyiccs ajtót, nyiccs ajtót
Asszonyfeleségem!

4. Vár' kicsit, vár' kicsit,
Édes jámbor uram,
Hadd vessem nyakamba
Lilaszin szoknyámat,

5. Kössem elejébe
Sejem katrincámat,
Had' huzzam lábomba
Cugos topánkámat!

6. Addig benn az asszony
Levelét megírta,
Kancelláristának,
Hogy azt megtudassa.

(Titkos szeretetét megtudta a férje:)

7. Készülj asszony, készülj
A sötét tömlecbe,
Holnap nyolc órákor
A főveő helyre!

8. Vár' kicsit, vár' kicsit
Édes jámbor uram,
Mert a halottnak is
Hármat harangoznak,

9. Énnékem pediglen
Egyet se kondítanak.
Készülj asszony, készülj
A főveő helyre!

10. Vár' kicsit, vár' kicsit,
Te fekete hóhér,
Mert bizony nem iszol
Én piros véremből!

11. Erre megérkezett
Egy négylovas hintó.

12. Hajts kocsis, hajts kocsis,
Minél jobban lehet!
A ló az ebeké,
Az út az Istené,
A hintó az enyém.
(S ekkor elvitte az asszont,
nem tudták fel, ki.)]

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 13/54 alapján. — 1038a. — **Publ:** Lampert: 206. **Ak:** (→ 68a, 68b).

68b

M. F. 473 b)
Székelylengyelfalva (Udvarhely)
Orbán Ákosné (46)

Gy: Vikár Béla
[1903. VII. 3.]

L: Bartók Béla

4/3 3/2

1. Haj, Úgy e - szik, úgy i - szik Há - rom ha - j - du le - gény, Hej Bi - ró Zsig - mond - né - nak Kötö - ttő ka - pu - já - ba.

2. Hej, Ki - sé - tá - la on - nat Aj Bi - ró Szép An - na, Hej,

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival; a 3. strófa teljes egészében Bartók kézírása. Kiegészítés az A 68a dallam alapján. NB. A támlaphoz tartozik még két oldalnyi gépelt szöveg, amely megegyezik az A 68c dallam szövegével. — 1038b. — Ak: (→68a, 68c).

68c

M. F. 361 a)
Székelylengyelfalva (Udvarhely)
Orbán Ákosné (45)

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 18.]
L: Bartók Béla
4 5 3 5 2

[Nem ismeritek-e
Hajdu Benedeket,
Hajdu Benedeket,
Az én édesemet?

Mi bizony ismerjük,
Kenyeres pajtásunk,
Nem bánjátok-e tő,
Elmenyek veletek?

Nem bánjuk, nem bánjuk,
S nyereségnek tartjuk.

Szóval felfeleli
Aj Biró szép Anna:
Anyám, édes anyám,
Édes, kedves anyám,
Haj úgy iszik, úgy iszik
Három hajdu legény
Biró Zsigmondnének
Kötött kapujába.
Kérdelem tőle, kérdelem,
Hová való vagytok,
Meződebreceni
S aj bé barassói,
Nem ismeritek é
Hajdu Benedeket?
Haj de ők ismerik,
Kenyeres pajtasuk.
Nem bánja-e maga,
Hogy elmenjek velük?

Ne menj el leányom,
Gyönyörű virágom,
Mett ha őt téged szeret,
Bizonnyal megkeres!
Szóval fölfeleli
Haj Biró szép Anna:
Anyám, édes anyám
Én elmenyek velük.
Elindula velük
Aj Biró szép Anna,
Úgy menyen, úgy menyen
A nagy régi úton.
A nagy régi úton
S rengeteg havason.

Szóval felfeli
Nagyobb hajdu legény:
Öljük meg, öljük meg
Aj Biró szép Annát.
Szóval felfeleli
Másik hajdu legény:
Nem bánom, nem bánom,
Nyereségnek tartom.
Szóval felfeleli
Küsebb hajdu legény:
Ne öljük meg szegényt,
Had jöjen el velünk!
Hogyha te nem ölöd,

Téged es megölünk,
Hogyha te nem ölöd,
Téged es megölünk.
Jobb felől zsebembe
Háromszáz forintom,
Csak meg ne öljetek,
Én azt nektek adom!
Szóval felfeleli
Másik hajdulegény:
Pénzed is a miénk,
Magad is a miénk.
Szóval felfeleli
Aj Biró szép Anna:
Balfelől zsebembe
Vagyon tele erszény,
Csak meg ne öljetek,
Én mind nektek adom!
Szóval felfeleli
Másik hajdu legény:
Öljük meg, öljük meg
Aj Biró szép Annát!
Úgy mennek, úgy mennek
A nagy régi úton,
S rengeteg havason.
Amikor menének
Citrompatakánál,
Aj Biró szép Annát
Megölik ők hárman.
Rajta felejtették
A drága sok gyöngyét,
Drága sok szép gyöngyét,
S lobogós gyócsingét.
Menj el vissza, menj el
Küsebb hajdu legény,
Hozd el hozzám, hozd el
A drága szép gyöngyét,
A drága szép gyöngyét
S lobogós gyócsingét!
Amikor elmene
Citrompatakánál,
Aj Biró szép Anna
Még élt akkorában.
Ne fél' tőlem, ne fél',
Aj Biró szép Anna,
Mit izensz átalam
Hajdu Benedeknek?
Én csak azt izenem
Hajdu Benedeknek,
Ne vessze el magát
Egy hitvány leányért,

Mett én elvesztettem
Hajdu Benedekért!
(S oztán odament
Hajdu Benedek:)
Hol kaptátok ti ezt,
Három hajdu legény?
E sok szép drága gunyát
Vaj honnan vevétek?
Szóval felfelelé
Küsebb hajdu legény:
Nyereségre vettük,
Nyereségre vettük.
Szóval felfeleli
Másik hajdu legény:
Egy nénénk meghala
S arról marada ránk.
Szóval felfeleli
Küsebb hajdu legény:
Nénénk se hala meg
S pénzét el se vettük,
Haj Biró szép Annát

Mű hárman megöltük.
Jere velem, jere
Küsebb hajdu legény,
Mutasd meg énekem
Aj Biró szép Annát!
Aj Biró szép Annát,
Az én édesemet,
Mett én neked adom
Szürke paripámat,
Szürke paripámat,
S minden vagyonomat!
Elmennek, elmennek
A nagy régi útra,
A nagy régi útra,
S rengeteg havasra,
amikor menének
Citrompatakánál,
Kikapta hegyes törét
S szépen beleereszkedik.
Ha te meghaltál érettem,
Én is meghalok éretted!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 10/532 alapján. — 1038c. — Publ: EMN: 66.
(A kiadvány a teljes szöveget közli, kis eltérésekkel.) — Ak: (→68a, 68b).

68d

F. 453
Nagyszalonta (Bihar)
Katona Józsefné (52)

Gy: Kodály Zoltán

1916. XII.
4 53 52

$\text{♩} = 69^*$

1. Gyűlnek a ven - dé - gők, De nem hí - vo - gat - tak;
Ki tisz - te - le - té - re } Egy e - la - dó lány - nak.
} Egy menyasszony

2. Jaj de szép menyegző, Bár vő - legény nin - csen,
Fé - nyes menyország - ban Vár a di - cső - ség - ben.

3. Nyíl-jon meg o-da-fent A mēny-nye-i aj - tó,
Hadd mēnjēn bé raj - ta Ez a hív szol-gál - ló.
4. Hiszem megnyí - ta - tik, Bé is bocsát - ta - tik,
Jé - zusom keblé - be Á - tal is vi - te - tik.
5. Ad - jon a jó Is - ten Csēn-dēs jó it-sza - kát,
A hol - na-pi nap - ra Bol-dog fel-vir - ra - dást. **

Másolat. — 1038e. — Publ: Vö. MNT V: 203-mal. — Ak: (→220a).

* Alig változik. **Nb. ♩ sorvégek helyett sokszor ♩ ♩ ♩ valamivel rövidebb, de ♩-nél hosszabb.
Az utolsó szótag ♩ igen halk (vö. az erdélyi énekmoddall: ♩).

68e

F. 459 a)
Nagyszalonta (Bihar)
Kenyeres Erzsi (23)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII. 28.

4 53 VII

Parlando, ♩=96

1. É - des - a - nyám lel - kēm Va-jon mi lelt ēn - gēm,
Há-rom rőf pánt - li - ka Nem ér kö-rül ēn - gēm.
Var
1)

2. Tavalý kettőt vettem,
 Bokorra kötöttem,
 Most még hármát vettem,
 Ném ír körül engem.

Másolat. — 1038f. — *Sírató dallam csúfolása.* — Ak: (→1717b).

69a

F. 188 b)
 Istensegits (Bukovina)
 László Györgyné (42)

Gy: Kodály Zoltán
 1914
 4 3 3

Poco rubato, $\text{♩} = 63-58^*$

a) 1. Látom az é - le - tem Nem i - gen gyö - nyö - rű,

El - hir - vadt ar - cá - mon Foly - do - gál a kö - nyű.

2. Sír - ja - tok sze - me - im, Hull - ja - tok köny - ve - im,

meno mosso

Gyakran áz - tas - sá - tok El - hir - vadt ar - cá - im.

Var**

1)

3. Nekem ne vétsetek,
 Mert én árva vagyok,
 Idegen országon
 Csak egyedül vagyok.

5. Fúdd el jó szél, fúdd el
 Hosszú útnak porát.
 Hosszú útnak porát,
 Az én szívem búját.

4. Fuvom az éneket,
 De nem jó kedvemből,
 Csak a bú futassa
 Szomorú szívemből.

6. Fúdd bé édesemnek
 Meleg kebelébe,
 Hogy halljon meg tőlle
 Ne éjen kedvére!

b) 1. Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok,
Ha megszabadulnék,
Mindjárt megújulnék.

2. Szerencsétlen voltam,
S mindig az is leszek,
Kit a természetben
Gyakran észreveszek.

3. Pirosabb vótam én
A basarózsánál,
Jobban elhervadtam
A fehér ruvánál.

Kodály-Ms a 3. strófától kezdve gépelt szöveggel. NB. A támlapon javított helyszíni és fonográflejegyzés egyaránt található. Mint feltehetően véglegesnek szánt kottaszöveget, az utóbbit közöljük; megtartva azonban a helyszíni lejegyzés tempójelzését. — P28a; 83a. — **Publ:** EMN: 67; Kodály—Vargyas: 102; Vargyas: 268. — **Fon:** 1-2 str.

* Eleje gyorsabb. ** Egyéni. NB. A variáns eredetileg a helyszíni lejegyzéshez tartozott.

69b

F. 498

Nagyszalonta (Bihar)

Jámbor János (67)

Gy: Kodály Zoltán

1917. I. 5.

7|b3|1

Rubato, $\text{♩} = 92^*$

1. (Ej) Rab vagyok, rab vagyok, Sza-ba - du-lást vá - rok,

A jó Is - ten tud-ja Mi-kor sza-ba - dú - lok.

1str** 2) 5) 2,4str 4) Var 1)

3)*** 3)

2. Rab vagy rózsám, rab vagy,
 Én meg beteg vagyok,
 Ha te kiszabadúsz,
 Én meg meggyógyulok.

3. Leszállott a páva
 Vármegye házára,
 Sok szegín leginnek
 Szabadulására.

4. Amère én járok,
 Még a fák is sírnak,
 Gyenge ágairúl
 Zöld levelek hullnak.

5. Levelek, levelek,
 Rejtsetek el engem,
 Mert az én galambom
 Má' szeret, nem ingem.

Kodály-MS. — P28b; 83d; 83b. — Ak: (→248b, 395a).

* de gyorsítások és igen hosszú koronák.

** A fonográffelvétel eltérései; 5) mellé további jegyzet: többnyire.

***A következő változatok változtatva, ismétléskor.

69c

Nyitragerencsér (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

4 | b3 | b3

Áld - jon még az Is - ten Té - géd is, én - gém is,
 Még azt a föl - det is A - hol jársz is, kelsz is.

Másolat. — P28c; 83b; 83c. — Lakodalmás.

69d

Bartalus IV: 126

7 | b3 | 5

1. Ku - ko-ri - ca szá - ra Fel - futott a fá - ra,
 Az én galam - bom - nak Dombon van a hã - za.

2. Kukorica szára
Felfutott a fára,
Az én kedvesemnek
Csókra áll a szája.

4. Ne szomorkodj rózsám,
Most is szeretlek ám,
Ha nem szeretnélek,
Nem emlegetnék.

3. Mikor arra járok,
Nagyokat durrantok,
Az én galambomnak
Szivére bút hajtok.

5. Majd jövő farsánykor
Többet mondok akkor,
Violám enyém lesz
Eszendő ilyenkor.

Kivágott lap a kiadványból. NB. 127—131. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szövegeket is közöl. — P28d; 83a; 83d.

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve*.

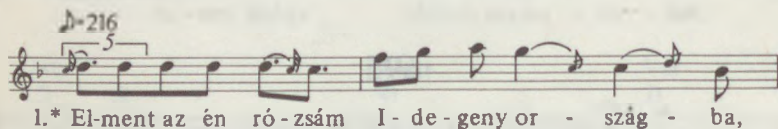
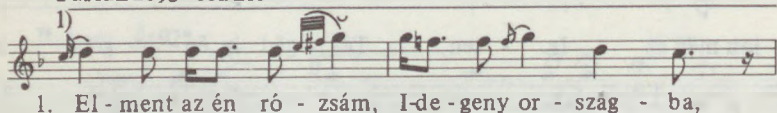
69e

M. F. 2551 d)
Karos (Zemplén)
Molnár Ferenc (70)

Gy: Lajtha László
1921. IX.

8	4	5
4	5	3

Parlando, ♩=cca 216

Var**

1)

Musical notation for Variation 1: A single staff in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody consists of quarter notes G4, A4, B4, C5, followed by a half note D5. This is followed by a repeat sign and another sequence of quarter notes G4, A4, B4, C5, followed by a half note D5.

2)

Musical notation for Variation 2: A single staff in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5. This is followed by a repeat sign and another sequence of quarter notes G4, A4, B4, C5, followed by a half note D5.

Másolat. — P28e. — Ak: halász (→30s, 32c). Bemondás: „Beleénekelte Maónár Ferenc halász, hetven éves ember, Karos”.

* Másodszor. ** Helyszíni lejegyzés.

70a

Alsószemenye, Aligvármajor (Zala)
Harmat Zsiga (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 12.

4 b3 b3

Parlando, ♩=60

1. A kis-gye-rék Jós - kát Nem is a - nya szül - te,

Pi - ros ró - zsa - fá - nak Bim - ba - ja ter - mēt - te.

2. Ki vagyok, mi vagyok,
Én kisgyerek vagyok,
Harminchat zsandárnak
Égyedül megállok.

3. Fújd el jó szél, fújd el
Hosszi útnak porát,
Hogy még ne ösmerjék
A lovam csapáját.*

4. Mer ha megösmerek
A lovam csapáját,
Utána küldik a
Vármegye kutyáját.

Seemayer-MS. — P29a. — Ak: (→ 59).

Bartók: ?; válasz ismeretlen kéz írásával: *csapását!*

70b

Csököly (Somogy)
Farkas Mihály (78)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. XII. 2.

7 6 3 5

Parlando, ♩=54

1. Fe-ke-te re - tők - nek Fe-hér a vi - rág - jo,
Az én an-gya-lom-nak Dom - bon van a há - zo.

2str
1) 2) 3)

2. Bár dombon ne vóna,
Hogy ne látnék oda,
Szomorú szívemnek
Talán könnyebb vóna.

Seemayer-MS. — P29b.

71a

MR—F 46B/a)
Kássonimpér (Csík)
Veres Istvánné (56)

1938. V. 28.
L: Bartók Béla

3 6 3 VII

♩=240
1. Ti - sza part - ján la-kon, Ke - ress fél an - gya-lom!
Csën - dës fol - jó - víz-nek Csak zu - gá - sát hal - lom.

♩=220
2. Ha fol - jó - ví - zo vol - nék, hm Bá - na - tot nem tudnék,

Hé - gye - kő völgyek között a Zén - ge - dőz - ve jár - nék.

♩=240

3. Két u - tő van e - lőt - tem, Me - lyikén in - dul - jak?

♩=206

Két szép szere - tőm van, M - me - lyik - től bu - csuz - zak?

♩=240

4. Ha egytől bú - csuzom, A má - zsa mēgha - rag - szik;

♩=220

Így hát az én szívem Soha még nem nyug - szik.

♩=210

5. Udvarom, u - d[ő] - varom, Szép ke - rek ud - va - rom,

♩=240

Tőb - bé nem sőpör ki Az én gyēnge ka - rom.

Kivágott lap a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — P30a. — Publ: Essays 25: 2; Kodály—Vargyas: 3. — Ak: (→131a).

* Eredetileg ♩. ritmus? ** Megállt, gondolkozott. *** Alig hallható.

71b

M. F. 3748 c)
Kecsetkislalud (Udvarhely)
Kis Kálmán

Gy: Bartók Béla
1935. III.
[5] [b3] [b3]

Parlando, ♩=260

1. A - kár - merre já - rok, Bokor a szál - lá - som,

A bu - bá-nat az én Ké - sé - rő paj - tá - som,

2. A - ttősz in-gő - mőt a Sí - rom fe-ne - ké - be,

Úgy sem lö-sző-kő babám I - gaz sze-re - tő - je.

Kotta, adatok és megjegyzések: Bartók-MS; szöveg: Kerényi Gy. másolata. — P30b. Új. — H: A felvétel Budapesten készült. — Ak: A személyi adatok nem megbízhatók. A dallamot Süket Pétertől (aki akkor 70 éves volt) tanulta gyerekkorában.

71c

M. F. 2655 a)
Istensegits (Bukovina)
Várda Balbina (70)

Gy: Balla Péter
1933. VIII.
L: Bartók Béla
5 b3 b3

Parlando, rubato, ♩=280

1. Szomorú az i - dő, Még a - kar vál - toz-ni,

Szomo - ru ja szívem, El a - kar bu - dos-ni.

2. Budosó nem voltam
Apámétt s anyámétt,
Budosóvá lettem
A katonaságétt.	5. Sirass anyám, sirass,
Mig előtted járok,
Azután ne sirass,
Ha tőled megvállok!
3. Sirathatod magad
Gyenge éfiacska,
A szekered rúdja
Kihajlott az útra.	6. Megsiratnak engem
Az égi madarak,
Eltemetnek engem
Az erdei vadak.
4. De nem tudom, mire,
Jóra-e vagy rosszra,
Jóra-e vagy rosszra,
Vagy hóttig bánotra.	7. Azhol én eljárók,
Még a fák es sirnak,
Gyenge ágairól
Levelek lehullnak.

8. Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Met az én éldessém
Mást szeret, nem engem.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel; Bartók javításai. — P30c. Bartók [?]: *Féldallam?* Vö. 4 [2] 7. — Ak: józseffalvi születésű (→71, 16a, 200y).

71d

M. F. 2483 c); 2484 a)
Trunk (Moldva)
Bodó György (43)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.
5 [b3] [b3]

Rubato, ♩=cca 69

1. El - mēnt az én rózsám I - de - gēn or - szág - ba,
Ír - ja le - ve - lé - be, Mēnjēk el u - tá - na,
Ír - ja le - ve - lé - be, Mēnjēk el u - tá - na.

2. Nem mēnēk u - tá - na I - de - gēn or - szág - bā,
Inkább mēg - gyá - szol - lom Fe - kē - te ru - há - bā,
Inkább mēg - gyá - szol - lom Fe - kē - te ru - há - bā.

3. Dé - le - lőtt pi - ros - ba, Dé - lu - tán fē - jér - be,
Es - te hat ó - ra - kor Tal - pig fe - ke - té - be,
Es - te hat ó - ra - kor Tal - pig fe - ke - té - be.

4. Sir az egyik szemem
Sirjon a másik is,
||: Sirjon mind a kettő,
Mint a záporoső. :||

6. Hulljatok levelek,
Takarjatok engem,
||: Mert az én édesem
Sirva keres engem. :||

5. S ahol én elmenyek,
Még a fák is sirnak,
||: Gyenge ágaikról
Levelek lehullnak. :||

7. Ne keress édesem,
Mert el vagyok rejtve,
Bánatfa levelében
El vagyok temetve,
Bikkfa levelében
El vagyok temetve.

Veress-MS. — P30d. — Ak: (→222c, 321h).

71e

M. F. 2496 b)
Ketris (Moldva)
Simó Györgyné, László
Mihály lánya, Rózsi (39)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.

5 b3 b3

Parlando rubato, $\text{♩} = \text{cca } 88$

1. Sirat-hat - to - dō mā - gād, Gyén - ge i - fi - jács - ka,
Mert ki vá - gyon nyit - va Ud - vá - rod ka - pu - já,
2. s Azon ki van nyú - tō - va Sze - ke - rem - ne - kō rud - ja,
s E jó Is - ten tud - ja, Jó - rá - je vá rosszra?
3. Talán in - kabb hi - szēm, Hogy hó - tigō bá - nat - ra,
Ta - lán in - kabb hi - szed, Hogy hó - ű - tig bá - natra.

<p>4. Sirass anyám, sirass
Mig előtted járok,
Aztán de sirathatsz
Ha tőled elválok.</p> <p>5. Könnyebb kösziklának
Lágy viasszé válni,
Mind két édes egynek
Egymástól megválni.</p> <p>6. Anyám, édes anyám,
Édes szülő dajkám,
Ki kilenc hónapig
Méhedben hordoztál,</p> <p>7. Kilenc hónap mulván
s Ez világra hoztál,
s Ez világra hoztál,
Nékem csicset adtál.</p> <p>8. Mikor csicset adtál,
Adtál vóna mérget,
s Mikor csicset adtál,
Adtál vóna mérget.</p> | <p>9. s Mikor feresztgettél
Gyenge melegvizben,
Feresztgettél vóna
Forró lobogóba.*</p> <p>10. s Mikor rengetgettél
Rengő böcsőcskében,
Rengettél vóna bé
s Az fekete földben.</p> <p>11. Met kiadták nékem
s Az úti cédulát,
Többet nem kell nyomjam
s A chetrestí** uccát.</p> <p>12. s A chetrestí ucca
Gyászba van borúlva,
s Az én apám s anyám
Alája van nyomva.</p> <p>13. s Elmennék én anyám
Térgyen es Románig,
Csak én veled legyek
Egy fertály óráig.</p> |
|--|---|

Veress-MS. — P30e.

* Lobogóba = lángban.

** Chetrestí = Ketris község román neve.

71f

F. 252 b)

Kászónimpér (Csík)

Vancsa György (cca 50)

Gy: Kodály Zoltán

1912

5 b3 VII

Poco rubato, $\text{♩} = 63$ sostenuto

1. Az hol én* el, - mē-gyék Még az fák és sírnak,

Gyēn - ge á - ga - i-ról Le - ve - lek le - hull - nak,

accelerando *a tempo*

2. Hull - ja-tok le - ve-lek, Rejt - se - tők el ingém,
Mert az én él - dőssem Sír - va keres in - gém.

Másolat. — P30f. — **Publ:** EMN: 77; BÖI 14: 1 (Essays 12: 1); Kodály—Vargyas : 2. — **Ak:** (→131b). EMN szerint életkora 56 év.

* „én ” a székelységben általában rövid szótag.

72a

F. 203 b)
Alsócsitár (Nyitra)
Barcsa Mária (50)

Gy: Kodály Zoltán
1914
5 b3 b3

$\text{♩} = 80^*$

1. Bú - é - lesz-tő szél-lő, Si - rál-máss esz - ten-dő,
De még-é-miszt én-gém Ez az egy esz - ten-dő.
2. Kinek for-dul jó - rá, Kinek si - rá - lom-rá,
Nékem for-dult jó - rá, Néked si - rá - lom-rá.

Kodály-MS. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára (l. á-k) csak az MNT Lakodalmas-kötetének előkészítő munkálataikor került sor; a dallam azonban végül nem jelent meg a kötetben. — P33a; 82r. — **Ak:** (→27k, 306a). **D:** Egy korábbi — helyszíni — lejegyzés dátuma 1907. Ezt a verziót Bartók nem sorolta a gyűjteménybe, de utalt rá: *Vö. régi feljegyzéssel.*

* Néhál kissé gyorsítva.

** A fonográffelvételen véletlenül „g”.

72b

Nyitracsehi (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1909

7 4 5 3

Parlando

1. Tudtam is, tu-dom is, Hogy a legény hamis,
Hamis volt, ha-mis lesz, Mig ez a vi-lág lesz.

Var*

1)

2. Ollan vagy galambom
Mint az engedelem,
Mind a két orcádon
Ragyog a szerelem.	4. Minden fa tetején
Iharfa levelén,
Hagy szakajtott vóna
Minden szegin legény.
3. Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötirelem,
Mér nem termettél meg
Minden fa tetején?	5. Minden szegin legény
Minden szegin árva,
Minden szegin árva,
Szeginy ember lánya.

Kodály-MS. — P33b; 89c.

* *Néha.*

72c

F. 130 b)

Mohi (Bars)

Bokros Erzsébet (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán

1912

4 5 3 4

$\text{♩} = 100^*$

1. Ha én az-tat tud-nám, Mélyik ú-to-ná mégy el,
(poco rit.)
Szántanék u-tán-nad A-ra-nyos e-ké-vel.

2. Bě i-sə vet-né-mə én azt Szě-mě-nə szědět-tə gyöngy - gyel,
 Bě is bo-ro-ná - nám Sü - rő könnye - im - mel.

Var***

1) 1) 2)+ 2)

3. Hat ökröt hajtottam,
 Nagyot kurjantottam,
 Csale Csákóm, csalē,
 Barna babám felē.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1—2. strófa kézirással is). P33c; 82u. — Fon: 1—2 str Ak: (→126g, 131e, 208c, 255, 313a).

* Kodály az első strófát eredetileg 4/8-os ütemekben jegyezte le. A fonográffelvétel lejegyzésekor azonban a második strófánál már 4/4-es ütemeket alkalmazott, kétszeres ritmusértékekkel. E változtatás szellemében alakítottuk át az első strófa kottaképét is. Az eredeti — helyszíni — lejegyzés tempójelzése egyébként: *Tánclépés, változó ritmus.* ** *Csuklásszerűen.* *** *Egyéni változatok.* +A helyszíni lejegyzés eltérései.

72d

Kolon (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

5 13 5

A - mő - re én já - rok, jaj, Még a fák is sir - nak,
 Gyenge á - ga i - rul, jaj, A le - ve - lek hull - nak*

Kodály-MS. — P33d; 82s.

* *stb.* [Vö. többek közt az A 71f dallammal!]

Kisgyarmat (Hont)
Idősebb asszony

Gy: Kodály Zoltán

1912

5 63 5

Poco rubato

1. Nyillyá - tok még, e - gek, Rejt - se - tők el én - gém,
Mer á Bár - lá Ör - zse Mást sze - ret nem én - gém.

Var*
1)

2. Mit keres hát engém
Sírval az uccábá?
Ugyis jól tudhátja
Nem mégyek utána.

Kodály-MS. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT Lakodalmas-kötetének előkészítésekor került sor (l. á-k és ā-k); a dallam azonban végül nem került a kötetbe. — P33e; 82t.

* Néh.

Páty (Pest)
Urbán Mihály (75)

Gy: Kodály Zoltán

1923. VI. 10.

5 63 7

Poco rubato, ♩=63

Szóll a ko - kas i - már, Majd még is vēr - rad már,
Fordulj felém rózsám Magad maradsz mind - jár.

Var
1) 2)

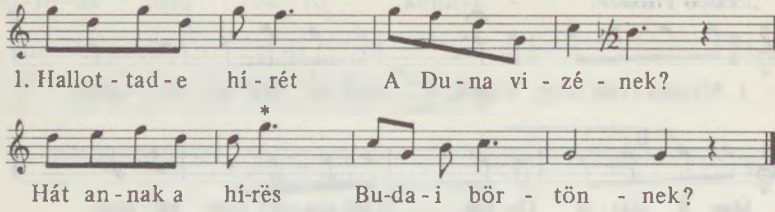
Kerényi Gy. másolata. — P35. — Ak: (→248f).

Libickozma, Kopárpusztá (Somogy)
Horváth György (56)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. V. 29.

7 5 3 8

Parlando, ♩ = 63

2. Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Verje még az Isten,
Aki építette.

4. Nő sírj anyám, nő sírj,
Ennek így kell lenni,
Mindén jó családbul
Kell égy rossznak lenni.

3. A budai fogház
Küül van félrakva,
De sok édes anya
Sírva jár alatta.

5. Rászállott a páva
Vármegye házára,
A sok szegény rabok
Szabadulására.

6. Rászállott a gólya
Vármegye házára,
A' meri ja vizet
A rabok számára.

Seemayer-MS. — P36.

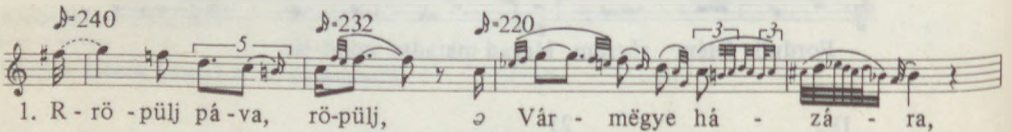
* Bartók: 8 _ _ _ _ _ : ?

75a

GR—F 59, 2B/c)
Surd (Somogy)
Varga Pál, Sipos (68)

1936
L: Bartók Béla

7 5 3 5 3

A szé - gény ra - boknak Sza - ba - dulá - sá-ra.

2. Lő - szál - lott a pá - va Vár - mē - gye há - zá - ra, n

De nēm ám a rabok Sza - ba - du - lá - sá - ra.

Kivágott lap a kiadványból. — P38a. — **Publ:** Essays 25: 4; Kodály—Vargyas: 1. — **Ak:** klarinétos (→30g, 30j, 75b). A dallam *öregemberek éneke a lakodalomban vagy a pincében, mulatozáskor*.

* *Rekedt.*

75b

M. F. 3221 b)
Surd (Somogy)
Varga Pál, Sipos (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. XI. 2.

L: Bartók Béla
7 63 63

Parlando, ♩=350

1. Rö - püll' pá - va, rö - püll' Vár - mögye há - zá - ra,

A szé - gény ra - bok - nak Sza - ba - du - lá - sá - ra.

2.*[Rö - püjj, pá - va rö - püjj Há - za - mon kö - rös - z - tül V -

vi - zet visz szá - já - ba A rabok szá - má - ra.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. NB. a támlaphoz csatolva Seemayer helyszíni lejegyzése is. — P38b. — **Publ:** MNT VI: 414 jegyzet. — **Ak:** klarinétos (→30g, 30j, 75a). *Több verset nem tud. [?] — L. az A 75a dallamot, ill. a kiegészített szöveget!* Lakodalomban tanulta gyerekkorában.

* Bartók kézírásos megjegyzése szerint: *másodszorra*. A szöveget az MNT alapján egészítettük ki.

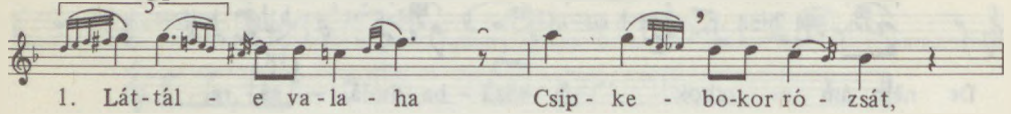
M. F. 2385 a)
 Püspökbogád (Baranya)
 Bakó József (38);
 Kis Bakó István (52)

Gy: Lajtha László

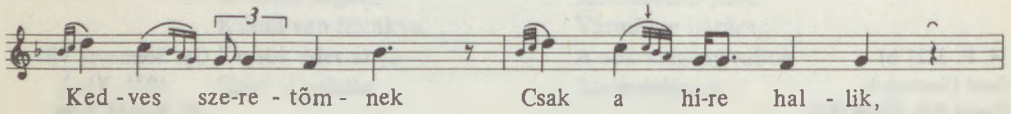
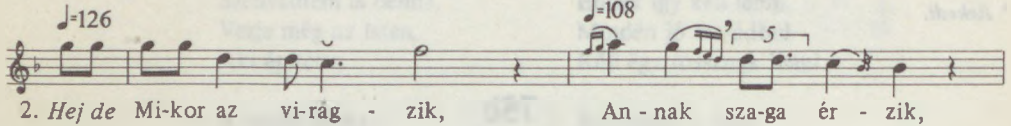
1929

2 63 63

Tempo giusto ♩ = 108

♩ = 126

Másolat. — P38c. — Publ: MNT VI: 411.

75d

M. F. 2765 a)
Sárpilis (Tolna)
Dóczi Gyula (30)

Gy: Lajtha László
1936. IV.
7 63 63

Lento, $\text{♩} = 63-60$

1)

2)

Var*

1)

2)

3

Bartók gyűjteményében e dallam helyén csak utaló cédula áll, forrásunk ezért az MTA Népzenei Tipusrendjében őrzött másolatpéldány volt (16.004. 0/0). — **Publ:** MNT VI: 409. — *Hegedűn előadott lakodalmi tánc.* — **Ak:** cigány.

* Másodszorra. (NB. A variánsokat Olsvai Imre vezette rá a támlapra, valószínűleg az MNT-kötet előkészítéskor.)

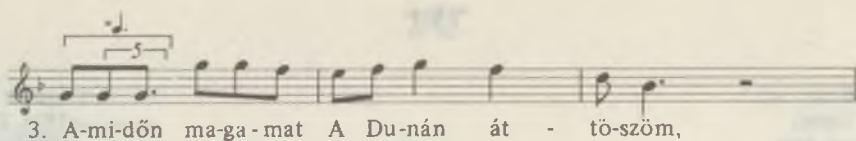
76a

M. F. 334 c)
Kaposfüred (Somogy)
Kovács György

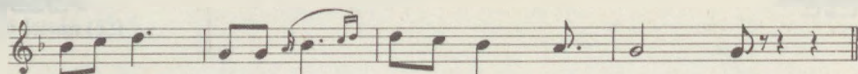
Gy: Vikár Béla
1901. X. 25.
L: Bartók Béla
7 63 63

Parlando

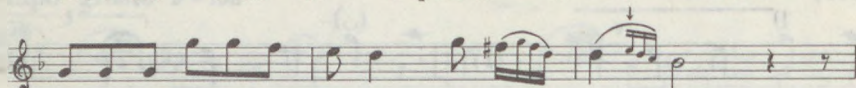
1. Fe-hér - vá - ri uc - ca Sá - ros szokott lön - ni,
Annak kö - ze - pé - ben Vá - sár szokott lön - ni.
2. Majd én is föl - ü - lök Va - la - ki lo - vá - ra,
A - ki jön át - tö - szöm Magam a Du - ná - ra.

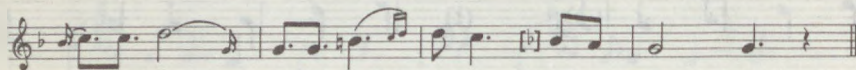
3. A-mi-dőn ma-ga-mat A Du-nán át - tö-szöm,

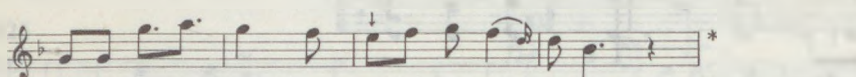
Vacso-rám a ba - ná - ti pusz-tá - ba lö - szön.

4. Is - te-nem, or - szá-gom, Hol lösz meg- ál - lá - som:

Er-dő-ben vagy me-zőn, Vagy a pusz-ta - sá - gon.

5. Hogyha er-dőn lé - szen Mэгész-nek a va-dak, Majd el -- *

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a negyedik strofa második felétől a kotta teljes egészében Bartók utólagos kiegészítése. — 1039a. — Publ: SN 448. lap, ill. 18. lap.

* Bartók: *Csak eddig*. SN szerint a folytatás: „Majd elénekölnek / Szép szőlő madarak”.

76b

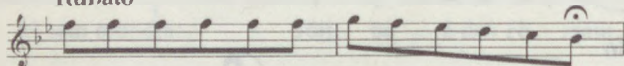
Kászónújfalu (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

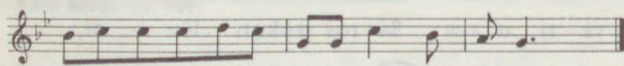
1912

7 13 4

Rubato

1. Nem vé - tők sēn - ki - nek, Mégis csak gya - láz - nak

Az i - ri - gyek nyelve Rēam tát - va van-nak

2. Irigyim, irigyim,
Gonosz ellenségim,
Irigyimtől árad
Szegény fejem bűja.

3. Addig az irigyek
Sohasem nyugosznak,
Valamig az ördög
Körmibe nem jutnak.

M. F. 423 b)
Firtosmartonos (Udvarhely)
Bódi Ignácné

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 16.]
L: Bartók Béla
3 3 3

1. Hej El-in-du - la Jó - zsef, m Beth - len vá - ro - sá - ba,
Szál-lást kér - de - zé - nek, Hej, Szállást nem ka - pá - nak.

2. Hej A sok ven - dég mi - att, A sok ven - dég mi - att, Hej
De mégis ren - del - tek A vá - ros vé - gé - re.

[1. Elindula József
Betlem városába,
Szállásért kérdeznek,
Szállást nem kapának
A sok vendég miatt.

2. De mégis rendöltek
A város végére,
Romlott istállóba,
A barmok jászjába.

3. Pásztorok, pásztorok,
Gyakran vigyázzatok,
Most születék Jézus,
Most születék Jézus.

4. De nem palotába,
Sem paplanyos ágyba,
Az barmok jászjába,
Az barmok jászjába.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 10/496 alapján. — 1039b. — Publ:
MNT II: 434. — Karácsonyi, egyházi. — Fon: A Múzeumi Leltárkönyv szerint a jelzet: M. F. 423 c).

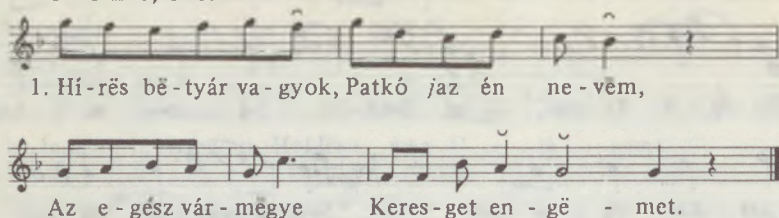
77a

Béc (Zala)
Varga Mihály (30)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 10.

7 5 3 4

Parlando, ♩ = 69

2. Hēgyeket, vōlgyeket
Mind összemāszkālják,
A Patkó-gyereket
Schol nem találják.

4. Iszen már zōrgetnek,
Tēgēd el is visznek,
Hogyha elhajtanak,
A szívēm mēghasad.

3. Ébren lēgyél rózsám,
Még ēgyet aluszom,
Ha valaki zōrget,
Kōts fēl, kis angyalom.

5. Ne félj, kedves rózsám,
Űlj fēl a lovamra,
Tērād úgy vigyázok,
Mint saját magamra.

6. Tiszát átugratom,
Dunát átúsztatom,
Vármēgye kezére
Soha nem juthatok.

Seemayer-MS. — P39a. — Ak: (→338c).

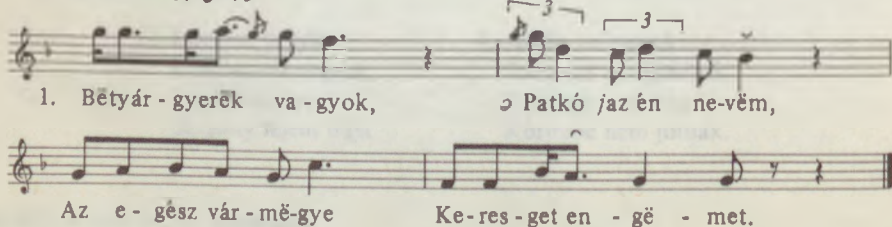
77b

Rigyác (Zala)
Varga Imre, Kelec (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 7.

7 5 3 4

Parlando, ♩ = 75

2. Ébren légy angyalom,
Még égyet aluszom,
Ha valaki zörget,
Költö fel, kis angyalom!

3. Hiszen már zörgetnek,
Tégedet elvisznek,
Tégedet elvisznek,
A tömlőcbe tésznek.

4. Nő félj kis angyalom,
Ülj fél a lovamra,
Térad úgy vigyázok,
Mint saját magamra.

Seemayer-MS. Seemayer fonográfra is felvette a dallamot; a felvétel lejegyzését azonban Bartók csak elkezdte (a 3. strófánál, mert az első két strófát *hibásnak* találta); befejezni nem tudta. A félbemaradt kottavázlat mellett az alábbi megjegyzés olvasható: *az egész túl halk, utolsó sora egyik versszaknak sem érthető.* A henger úgy látszik múzeumi számat sem kapott; a támlapon csak ideiglenes — Seemayer-féle — száman szerepel: 7 a). — P39b. — Ak: kanász (→ 106a). *Apjától tanulta Bázán (Zala m.).*

78

F. 173 a)
Hadikfalva (Bukovina)
Bíró Balázsné (49)

Gy: Kodály Zoltán
1914
8 53 4

$\text{♩} = 108^*$ $\text{♩} = 80$

1. Magyaror-szág szé - lén Vagyon egy al - ma - fa,
Az a - latt é - ne - kel Két lo-vas ka - to-na.

$\text{♩} = 69$

2. Mind azt fujdo - gá - lja: Ke-se - rü az él - te,
Ke-se - rü az él - te {Ke-se - rü kő - nye-re.
{Sonyo - rü

3. Minden szegény legény
Vigyázzon magára,
Hogy a katonaság
Ne sűjön nyakában.

4. Mert az katonaság
Holtig való rabság,
Mert az katonaság
Holtig való rabság.

5. Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én es beteg vagyok,
Ha te megszabadulsz
Én es meggyógyulok.	10. Szomorú az idő,
Meg akar változni,
Szomorú én szívem,
Meg akar hasadni.
6. Nincsen ez világon
Nagyobb nyomorúság,
Mint setét tömlechen
Az ártatlan rabság.	11. Bánatos anyának
Búlatott gyermeke,
Jól tuttam én, anyám,
Én leszek egyike.
7. Szabad a madárnak
Ágról ágra szállni,
Csak nekem nem szabad
A rózsámhoz menni.	12. Elment az én párom
Itthagyt ingemet,
Elvitte magával,
Minden örömemet.
8. Bujdosó nem voltam
Apámét s anyámét,
Bujdosó kell legyek
Gyenge galambomét.	13. Az hol én eljárók,
Még a fák es sirnak,
Gyenge ágairól
Zöld levelek hulnak.
9. Én vótam anyámnak
Legküsebb gyermeke,
Én voltam Istentől
Legjobbban megverve.	14. Hujjatok levelek,
Rejcsetek el engem,
Mert az én éldesem
Mást szeret, nem engem.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézirással is). — P42; 88. — Publ: MNT VI: 431; EMN: 111; Kodály—Vargyas: 20. — Fon: 1—2. str. Ak: (→49, 120a, 126e, 242b).

* Az eredeti helyszíni lejegyzés tempójelzése: *Poco rubato* ♩ = 66—69; illetve javítva [?] ♩ = 112 [!]

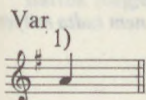
79

M. F. 3737 c)
Székelyvaja (Maros-Torda)
Görgényi Gáspár (65)

Gy: Bartók Béla
1914. IV.
V 3 5

♩ = 250

1. M - mikô Bar - na Pé - ter A lo - vát i - tat - ja, R -
Románné két lá - nya Az ka - pu - ba vár - ja.

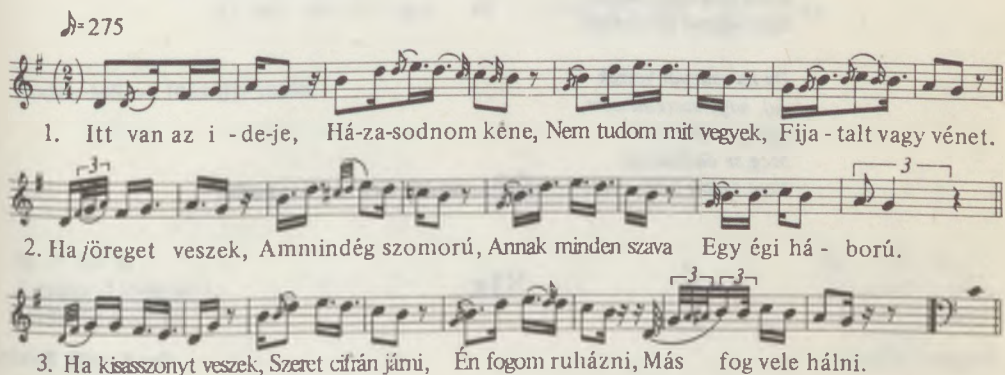

Bartók-MS; a támlaphoz csatolva egy korábbi Bartók-lejegyzés is. — 1052.

80

M. F. 1644 a)
Dercen (Bereg)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1912. IV.
1 3 3

4. Ha gazdagot veszek
Asz fogja mondani
Az övébe vagyok,
El talál hajtani.

5. De ha szegényt veszek,
Magam is az vagyok,
Egy koldusból kettőt
Csak úgy csinálhatok.

6. Jobb inkább így veszнем
Kraslomba kell mennem,
Az apácák között
Páterré kell lennem.*

Ziegler Márta másolata Bartók későbbi javításaival; a 2—3. strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása.
— 1054 IIIa; 1060. — **Publ:** MND: 163. — **Ak:** *é helyett éé kiejtés!* [Bartók.]

* *A szöveg variánsa Nagyberegről meseformában: „Egyszer egy ember meg akart házasodni, de nem tudta milyen lányt vegyen feleségül” (stb., ezután így folytatja, csak szóval:)*

„Ha gazdagot veszek
Azt hányja szememre:
Az enyémbe jöttél
Amit nem kerestél!

De ha szegényt veszek
Még szegényebb leszek,
Egy kódusból kettőt
Nyomorékot teszek.

De ha szépet veszek
Mintég fejem gözi,
Mind kell aztat nekem
Éjjel-nappal estrázsálni.

De ha csunyát veszek
Jaj, hogy szerethessem,
Igaz jókedvemből
Meg se ölhessem.
Nem tudott leányt választani, tehát inkább meg sem házasodott!”

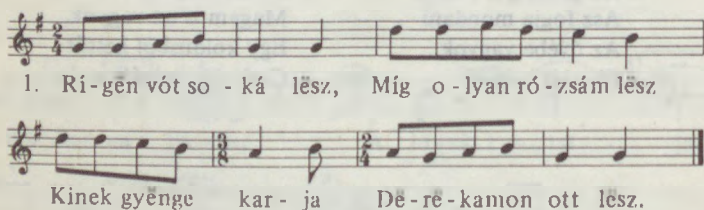
81a

Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

1 3 3

1. Rí - gen vót so - ká lesz, Míg o - lyan ró - zsám lesz
Kinek gyenge kar - ja De - re - kamon ott lesz.

2.* Olyan szeretőm vót,
Maga járt utánam,
De ha járt, ha nem járt,
Vélem bizony nem [hált].**

Kodály-MS. — 1054 IIa; 1059a. Bartók: (1) javítva: *parl.*

* Bartók megjegyzése a 2. strófához: *lakodalmás.*

** Lemaradt a támlapról.

81b

Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

1 3 2

Szennyes a ko - vács - né, Lisztes a mó - nár - né
At - ta te - rē - get - te Cif-ra kocsmá - ros - né.

Kodály-MS. — 1054 IIb; 1059b.

82

M. F. 379 b)

Zetelaka (Udvarhely)

Máthé István (70)

Gy: Vikár Béla

[1902. VIII. 31.]

L: Bartók Béla

1 3 4

Rubato, parlando

1. Köny - nyes so - haj - tás - sal Da - rab - lan - dó é - nek:
Kedves lo - gyi - ku - sim En - gem meg - lö - vé - nek.
2str 4) 3str 4) 4str 2)
3) 4) Var* 1)

2. Puska-lobbanással
Történt ítéletém,
Égy kedves barátom
Eljádza életém.

3. Sétálván kiméntünk
Hárman az erdőbe,
Nem gondolván, hogy én
Lövettetém föbe.

4.** — — — — —

5. Mert Sipos megtöltött
Fegyverét rám méré,
Kinek jádziságát
A halál kíséré.

6.*** Harmincegy sebekkel
Mentem, s földre estem,
Pirosló véremmel
A földet béfestem.

7. Visszik gyenge testem,
Visszik és letészik,
Negyvennyolc órára
A sirban elrejtik.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel és jegyzeteivel. — 1036. — Ak: Legalább 90 esztendőnek hangzik, hamisan énekel; a lejegyzést nem lehet pontosan revideálni. D: L. az A 26-os dallamot!

* Hibásan?

** Nem érhető.

*** A 6. és 7. strófa nincs a fonográffelvételen.

83a

F. 179
Istensegíts (Bukovina)
Gáspár Ferencné (50)

Gy: Kodály Zoltán
1914
3 3 3

Poco rubato, 72-76-69

1. Szegény Szabó Erzsí Mint elveszté magát, Szerédán dél-u-tán A vi-rá-gos ker-be.

3str 1) Var 2)

2.*** Ő kicsi magzatját
Aprán elapritá,
A *divófának
Kebelébe raká.

3. Átkozott Szócs Istány
Kert mellett hallgatá,
Ő kicsi fiának
Keserves sirását.

4. Anyám, éldes anyám,
Mit láték álmomba,
Két fekete holló
Fejem felett vala.

5. Lējányom, lējányom,
Nem igén jó álom,
Két fekete holló
Az a te hóhérod.

2. * + Lányom, lányom,
Édes Szabó Érszi,
Mi lehet a neked
Rövid a szoknyádnak?

3. Anyám, édes anyám,
Verje még az Isten,
Verje még az Isten
A szabó két kezét,

4. * + + Mé nem szabta vót
A szoknyám elejét?

5. Lányom, lányom,
Édes Szabó Érszi,
Nem a szabó hibás,
Hanem a té hibád!

6. Anyám, édes anyám,
Mikor járogattam,
Mikor járogattam,
Föl kis Kolozsvárra,

7. Föl kis Kolozsvárra,
Szócs Mihály házába,
Ágya vetégetni,
Háza sēprēgetni.

8. Szégyén Szabó Érszi
Beleveszté magát,
Szērédán délután
Az ő kicsi fiát.

9. Szégyén Szü-Szócs Mihály
Kert felől hallgatta
Az ő kicsi fiát,
Keserves sirását.

b) 1. Hogy jönnek, s hogy lõnek
A pusztá mezõbe,
Készűj lányom, készűj
Met eligértelek.

2. Met eligértelek
A török császárnak,
Nem és ő magának,
Hanem a fiának.

3. Lányom, lányom,
Kerbeli virágom,
Lészēn-ē valaha
Visszaforulásod?

4. Lészēn, anyám, lészēn,
Mikor egy szēm buza,
Mikor egy szēm buza
Száz korecēt terem!
Arról és tudhassák,*
Hogy a sohase lēssz!

5. Lányom, lányom,
Kerbeli virágom,
Lészēn-ē valaha
Visszaforulásod?

6. Lészēn anyám, lészēn
Mikor kapud előtt,
Mikor kapud előtt
Ingýen vásár lészēn.

7. Lányom, lányom,
Kerbeli virágom,
Lészēn-ē valaha
Visszaforulásod?

8. Lészēn anyám, lészēn,
Mikor a posztónak,
Az posztónak singjit
Kilenc pénzēn mērik!

Kodály-MS részben gépelt (l. alább) szöveggel. — 1053a; 1064b. — Ak: (→196r). Tõbben tudják.

* Longa. ** Egyéni. *** Valószínûleg a fonográf-elõadás szövege. (A támlapon utólagos kéziratossal kiegészítés.) + A támlapon a „di” szótag felett ∩ jel (értsd: a dallam 3. taktusának 2. és 3. hangja legato, egy szótagra jut). ** A támlap eredetileg leírt — gépelt — szövege. *** A támlapon a jelzett két sor a 4-es strófaszámot kapta, de nem kizárt, hogy a 3. strófához tartozik (az utolsó két dallamsor ismétlésére). * A dallam második felére?

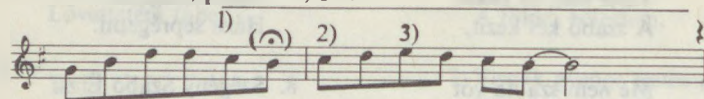
F. 182 b)
Istensegíts (Bukovina)
Szentés Antalné (70)

Gy: Kodály Zoltán

1914

3 3 3

Poco rubato, parlando, $\text{♩} = 84$

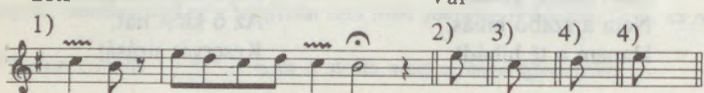
1. Elment a ma-dár-ka, Ü-res a ga-lic-ka,

Azt ü-zen-te vissza Vissza-jő ta - vasz - ra.

2str

Var*

2. Ha tavaszra nem jő,
Búzapírulásra,
Ha még akkor sem jő,
Rózsakinyílásra.

Kodály-MS. — 1053b; 1064c.

* Egyéni.

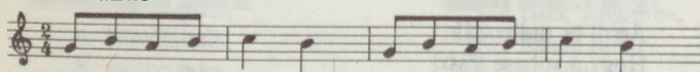
Gyergyócsomafalva (Csík)

Gy: Bartók Béla

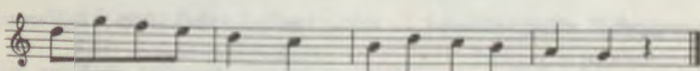
1907. VIII.

3 3 4

Parlando

Bárcsak es - te len - ne, A - kár es - ső len - ne,

A - kár minden hé - ten Három in-nap len - ne!

Bartók-MS. — 1054 V; 1062.

85a

F. 443; F. 444

Nagyszalonta (Bihar)

S. Kenéz Jánosné Sára (67)

Gy: Kodály Zoltán

1916. X. 8.

3 3 1

Quasi recitativo, $\text{♩} = 152-160^*$

1) Bá-to - ri Ka - lá - ra, É - dēs ked-ves já - nyom,
 4)** Ájj fēl az kő - pad - ra,
 6) Ájj fēl az kő - pad - ra!
 2str 2) 4) 6) 3str 3) 4str 2) 4) 6) 5str 3) 6str 2) 4) 6) 7str 4) 6)
 8str 1) 9str 4) 6) 4) 6) 5) 10str 1) 11str 5) 12str*** 4) 6)

2. Nézz ki az ablakon
 Jön-é most valaki?
 Nēm jön, nēm jön sēnki.
 Nēm jön, nēm jön sēnki.

6. Nézz ki az ablakon
 Jön-é most valaki,
 Nézz ki az ablakon
 Jön-é most valaki?

3. Másodszor is mondom
 Bátori Kalára,
 Ájj fēl az kőpadra,
 Nézz ki az ablakon!

7. Látom, amoda jön
 Három üveghintó,
 Három vērēs zászló,
 Három vērēs zászló.

4. Nézz ki⁺ [az ablakon
 Jön-é most valaki?
 Nēm jön, nēm jön sēnki,
 Nēm jön, nēm jön sēnki.]

8. Bátori Ferencné,
 Édēs kedves anyám,
 Kierētte jön a,
 Kierētte jön a?

5. Harmadszor is mondom
 Bátori Kalára,
 Ájj fēl az kőpadra,⁺⁺
 Ájj fēl az kőpadra!

9. Mi tūrēs, tagadás
 Édēs kedves jányom,
 Tejéretted jön a,
 Tejéretted jön a.

10. Bátori Ferencné
Édes kedves anyám,
Hát eladtál engem,
Hát eladtál engem?

11. Akkor várjál haza,
Mikor tűzhelyédén
Rozmaringot terém,
Rozmaringot terém.

12. A házad tetejin
Kaszáló fű terém,
Pedig sosé terém,
Pedig sosé terém.

(Akkor kiadta a jányát, főtték a kocsira, a szíve meghasadt)

- 13.+++ Ruháim, ruháim,
Szégrül lehujjatok,
Gyászba borujjatok,
Éngem sírassatok!

14. Virágim, virágim
Földre hervadjatok,
Éngem sírassatok,
Éngem sírassatok!

(Akkor kiadta a leányát Bátori Ferencné, a szíve meghasadt a leányának)

Kodály-MS. — 1089a; 1115a; 1173a. Bartók: *a a b b* javítva: *a b c c* javítva: *parl.*? — Fon: A hengerek száma eredetileg F. 16 és 17 volt. F. 17 [= 444] felvétel az 5. versszakon kezdődik, hogy ráférjen a vége.

* Kodály a tempó- és metrumjelzést eredetileg a következőképp írta fel: *Quasi recit.* ♩ = 76—72, végén 69 is. Ehhez kapcsolódik az alábbi kommentár: *Az első tizenkét szótaggal négy ütésre rendesen elkészül, egy a pauza. Az első ütemben gyakran ♩ = ♩, vagyis triolás. A tintaceruzás javítás és hozzáfűzött megjegyzés a következő: ♩ = 152—160 a főtempó. Eleje ♩ = 76* *vagy* *vagy a kettő közt. Piros ceruzával további kiegészítés: Az első parlando részben a szótagok rövid- és hosszúsága erősen érvényesül. ** A harmadik és negyedik ütem elején ♩, ♩, illetőleg ♩ ♩ helyett néha lágyabb, ♩, ♩-szerű ritmus van. *** A 4) és 6) jelű variáns F. 16 és 17 [443 és 444] felvételen egyformán!* * Kodály csak 17b.-vel utalt a strófa folytatására. ** Itt a fonográffelvételen az ismétlést elhagyja. [= 443 felvétel] F. 17 [444] hibátlan. *** A 13. és 14. strófa, valamint a zárószöveg F. 444 alapján, l. a Fon: rovat jegyzetét.

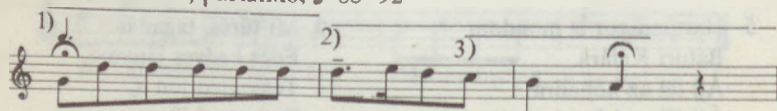
85b

F. 452
Nagyszalonta (Bihar)
Balog Imréné (60)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII.

321

Poco rubato, parlando, $\text{♩} = 88-92$

1. E-lő - ször is mondom, Bá - to - ri Ka - lá - ra:

Più lento, ♩=60 *

4) 5) 4) 5)

Áj fel a köpad-ra, Néz ki ab-la-ko-don,
Nem jön-é va-la-ki? Nem jön, nem jön sen-ki!

4str 5str 6str

4) 2) 1)

2) 1) 3) 5)

7str Var

2. Másodszor is mondom,
Bátori Kalára
Áj fel a köpadra,
Nézz ki ablakodon!
Nem jön-é valaki?
Nem jön, nem jön senki.	5. Bátori Ferencné,
Kedves édesanyám,
Mert elattál engem,
Mert elattál engem?
3. Harmadszor is mondom,
Bátori Kalára
Áj fel a köpadra,
Nézz ki ablakodon,
Nem jön-é valaki?	6. Ruháim, ruháim,
Szegről lehulljatok,
Engem sirassatok,
Engem sirassatok!
4. Három üveghintó,
Három veres zászló,
Teéretted jön a,
Teéretted jön a!	7. Virágim, virágim,
Földre hervadjatok,
Engem sirassatok,
Engem sirassatok!

Kodály-MS. — 1089b; 1115b; 1173b. — Ak: Ötven éve sokan tudták, fonóban, tollfosztóban, tengerihántáskor dalolták.

* Első rész ♩ = kb. második rész ♩; a második részben a változó kvantitás más-más képleteket hoz létre.

(1)

F. 475

Nagyszalonta (Bihar)

özv. Szabó Ferencné (61)

Gy: Kodály Zoltán

1917. I. 1.

331

Recitando, Parlando, ♩ = 108–112

1. Bá - to - ri {Ka - lá - ra, É - des {na - pám asz-szony,
Fe - renc - né ked - ves a - nyám, ***

Nyisd ki vas - ka - pu - dat, Add ki le - á - nyodat!

5. = 1.

2. Várákózz, várákózz,
Csak addig várákózz,
Had adjam reája
Utolsó ruháját!

6. Várákózz, [várákózz,
Csak addig várákózz,
Had adjam reája
Utolsó] cipőjét! ++

3. = 1. +

4. Várákózz, [várákózz,
Csak addig várákózz,
Had adjam reája
Utolsó] kendőjét!

7. Bátori Ferencné,
Édes kedves anyám,
Hát elattál engem,
Hát elattál engem?+++

Kodály-MS. — 1089c; 1115c; 1173c. — Ak: (→248b, 321ll).

* A bekerített [zárójeles] koronák el is maradnak. A többiek: ♩ = ♩ ♩ vagy ♩ ♩ ; ♩ = ♩ ♩ vagy ♩ ♩ ; ** Cantando, più lento. *** A 2., 4., 6. versszakban ismétli az utolsó két ütemet. + Kodály csak az első szót írta ki [„Bátori”], a folytatás kétféle lehet; 1. az első, illetve a hetedik versszakot. ++ „Cipőjét” — ugyancsak ♩. ritmussal. *** Csak eddig tudta.

Nagyszalonta (Bihar)
Balogso Sándorné Erdei Sára (58)

Gy: Kodály Zoltán
1917. I. 1.

1.* Bátori Kalára,
Édes kedves lányom,
Áj fel a kőpadra,
Áj fel a kőpadra!	6. Bátori Ferencné,
Édes kedves anyám,
Hát elattál engem,
Hát elattál engem?
2. Nézz ki ablakodon,
Nem jön-e valaki,
Nem jön-e valaki?	7. Virágim, virágim,
Földre hervadjatok,
Engem sírassatok!*
3.**	8. Ruháim, ruháim,
Szegrül lehújatok,
Engem sírassatok,
Engem sírassatok!
4.*** Három üveghintó,
Három vörös zászló,
Kiérette jön az?	9. Akkor várja vissza,
Mikor háztetődön
Tiszta buza terem,
Pedig sose terem!
5. Bátori Kalára,
Édes kedves lányom,
Teéretted jön az,
Teéretted jön az!	
	10. Akkor várja vissza,
Mikor tűzhejjeden
Rozmaringszál terem,
Pedig sose terem!

Ak: Iskolás korában tanulta.

* Eleje töredékes. ** Olvashatatlan sor- vagy strófafezdő szó. *** Innen ép. NB. A strófákat Kodály innen kezdve nem számozta meg. + A szövegsor ismétlésére a támlap nem utal.

86a

Páskaháza (Gömör)
Legények

Gy: Kodály Zoltán
1913
[3][3][1]

1. Szép asszony a szűcsné, Szurkos a ko - vácsné,

Gye-re ha-za lelkem, Cif-ra csap-lá - ros-né!

Var

1)

2. Hozz bort csaplárosné,
Tedd a hátam mögé,
A lovam: a papné,
Nyergem: a rektorné.

4. Ágyvetőm: Edica,
Fektetőm: Katica,
Pipatőtöm: Anna,
A szeretőm: Julcsa.

3. Kantárszáram: Zsuzsi,
A zabolám: Mari,
Hevederem: Panni,
Farmatringom: Jusztí.

5. Kár volt még nekem
A Tiszába fulni,
Ezt a sok szép kislányt
Szűzen itten hagyni!

Másolat. — 1055 Ia; 1063a.

86b

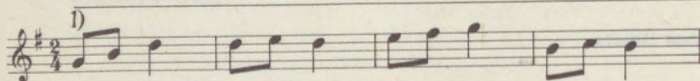
Füzesgyarmat (Hont)

Gy: Kodály Zoltán

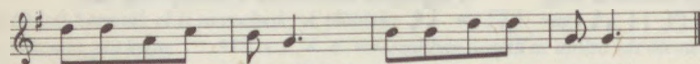
1913

331

Poco rubato

1. Szép asszony a pap-né, Szurkos a ko-vács-né,

Hozz bort barna babám, Piros csaplá - ros-né!

Var *

2. Hozz bort csaplárosné,
Tedd a hátam mögé,
A lovam: a papné,
Nyergem: a rektorné.

3. A kantárom: Zsuzsi,
Farmatringom: Juli,
Lidi: a legyezőm,
Kata: pipatótóm.
Vilma: a szeretőm,**
Vilma: a szeretőm.

4. Kár is volna nekém
A Dunába fulni,
Ezt a sok szép leányt
Szüzen itten hagyni!

Másolat. — 1055 Ib; 1063b.

* Néha. ** A dallam utolsó sorát ismételve.

87a

M. F. 351 c)
Rugonfalva (Udvarhely)
[Feleki Ferencné]

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII.]
L: Bartók Béla

3 3 2

1) N - nekőm szere - tőmnek Dombon ü - lő há - za,
2) Hat karikân nyilik 3) Csikor - gós ka - pu - ja.

2str
1) 2) 3)

2. Gyontáros a földje,
Tükör a tűzhelye,
Őn a cserepese,
Bádog az asztala.

[Nékem szeretőmnek
Dombon levő háza,
Hat karikát nyilik
Csikorgós kapuja,

Pázsitos udvara,
Nyafogós ajtaja,
Gyöngyös háza földje,
Tükör a tüzhelye,
Őn a cserepese.

Bíborszönyegből asztala,
S bársonyból, pirosból abrosza.

(vagy tudja fene)

Istenem, Istenem,
Én édes Istenem,
Hogy kell e világot
Buval eltöltenem
Szeretetlen társsal
Egy ágyban fekünnem.

Mikor megölelem,
Karjaim elhalnak,
Mikor megcsókolom,
Könyveim csordulnak.]*

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 8/36 alapján. — 1056b; 1067a. — Ak: öregasszony [Bartók].

* A versszakok beosztása bizonytalan.

87b

M. F. 346 b)
Rugonfalva (Udvarhely)
Mészáros [Sándorné Vetési Julianna (55)]

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII.]
L: Bartók Béla
5 3 2

1) 2)

1. Ász - tál mel - lett ü - le Gyön - ge Ju - dit asz - szo - ny a,

3) 4) 5)

Lá - bá - val rön - get - te Kis fut - ko - s ó fi - át.

2str 1) 2) 3) 4) 5)

pá - da

2. Beli fiam, beli,
Kinn futkosó fiam,
Mert nem az az apád,
Báthory Boldizsár.

[1. Asztal mellett üle
Gyenge Judit asszony,
Lábával ringatta
Künn futkosó fiát.

2. { Alugy fiam alugy
Beli fiam Beli
Küs futkosó fiam,
Mert nem az az apád,
Báthory Boldizsár,

3. Hanem az az apád,
Erdei kapitány,
Aki adta neked
Arany rengő bölcsőd.
4. Arany rengő bölcsőd,
Pozsonyi süvegöd,
Pozsonyi süvegöd,
Lobogós gyolcs ingöd.
5. Az ajtón hallgassa
Báthory Boldizsár,
Meg ne tagadd asszony,
Mostan mondott szódat!
6. Nem tagadom, uram,
Leányokat szidom,
Virágomnak szépét
Nyilatlan leszedték,
7. Bokrétába kötték,
Legényeknek tették.
Készülj asszony, készítsd
Hat lovas hintódat,
8. Pozsony várossába,
Nagy lakodalomba,
Készülj asszony készülj,
Holnap teli délkor!
9. Ők es elmenének,
Odaérkezének,
Erdei kapitány,
S gyenge Judit asszony.
10. Kéccer fordította,
Kéccer megcsókolta,
Kéccer fordította,
Háromszor csókolta.
11. Szemmel tartá őket
Báthory Boldizsár.
Készülj asszony készülj
Holnap álló délre,
12. Holnap álló délre,
A fővevő helyre,
Fejedet leszedik,
Fejedet elütik.
13. Csak felhossa kardját
Erdei kapitány,
Erdei kapitány
Beleereszkedik:
Te meghaltál rettem,
Én is meg éretted!]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 8/44 alapján. — 1067a-hoz. — Publ: EMN: 84; Kodály—
Vargyas: 318. — Ak: (→150). A támlapon eredetileg Mészáros Jánosné.

87c

Bartalus IV: 4

3 4 2

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, and rests. The second staff continues the melody. Below the staves, the lyrics are written in Hungarian. The first line of lyrics is '1. Áb - lakában ü-le Gyön - ge Judit asszony,' and the second line is 'Hát künn sétál vala Bor - bély legény Gyurka.' There are some musical markings above the first staff, including an asterisk and a double bar line with repeat dots.

1. Áb - lakában ü-le Gyön - ge Judit asszony,
Hát künn sétál vala Bor - bély legény Gyurka.

2. Jer bé hozzám, jer bé,
Borbéj legény Gyurka,
Jer bé hozzám, jer bé,
Szomszéd legény Gyurka!
3. Söröm is jó vagyon,
Borom is jó vagyon,
Neköd ingyön adok,
Másnak pénzér adok.
4. Sönki sincsen itthon,
Csak én vagyok itthon,
Sönki sincsen itthon,
Csak én vagyok itthon.
5. Uram a városba,
Piros csidma venni,
Apám az erdőbe,
Somfa vesszőt vágni.
6. Anyám a malomba
Fejér liszt őrleni,
Anyám a malomba
Fejér liszt őrleni.
7. Addig csalogatá
Borbéj legény Gyurkát,
A míg a zereszbe
Ökemit becsalá.
8. Eccör haza mene
Az ő édes ura,
Eccör haza möne
Az ő édös ura.
9. Feleségöm, kincsőm,
Eressz bé ingömöt!
A városba jártam,
Piros csidmát hoztam.
10. Piros csidmát hoztam,
Szépöt, mijent kaptam,
Piros csidmát hoztam,
Szépöt, mijent kaptam.
11. Minnyá béeresztlek
Édös kincsőm uram,
Hogy vessem nyakamba
Kővári szoknyámat.
12. Mégis csak kéredzék
Az ő édös ura,
Mégis csak kéredzék
Az ő édös ura.
13. Feleségöm, kincsőm,
Eressz bé ingömöt!
A városba jártam,
Piros csidmát hoztam.
14. Piros csidmát hoztam,
A mijent csak kaptam,
Piros csidmát hoztam,
A mijent csak kaptam.
15. Minnyá béeresztlek
Édös kincsőm uram,
Hogy húzzam lábamba
Kővári papucsom.
16. Mégis csak kérödzék
Az ő édös ura,
Mégis csak kérödzék
Az ő édös ura.
17. Feleségöm kincsőm,
Eressz bé ingömöt!
A városba jártam,
Piros csidmát hoztam.
18. Piros csidmát hoztam,
A mijent csak tudtam,
Piros csidmát hoztam,
A mijent csak tudtam.
19. Minnyá béereszttek
Édös kincsőm uram,
Hogy kössem előmbe
Fekete ruhámot.
20. Mégis csak kérödzék
Az ő édös ura,
Mégis csak kérödzék
Az ő édös ura.
21. Feleségöm, kincsőm,
Eressz bé ingömöt!
A városba jártam,
Piros csidmát hoztam.

22. Ő is béereszté
Az ő édes urát,
A jobb hónya alól
Kibocsátá Gyurkát.

Kivágott lapok a kiadványból. — 1056a; 1067b. NB. a támlap hátoldalán P79c.

* Bartalus tempójelzése: *Sétálva.*

88a

M. F. 2443 a)
Klészse (Moldva)
Pozsom Jánosné, Istók
Péter lánya, Őrzse (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
VII 4 VII

Rubato, ♩-cca88

1. Elment é ma - dár - ká, Ü-res é ka - lic - ka, é
Fütyür - gette visz - szá Ha - za - jó ta - vasz - ra.

2. Ha ta - vasz-ra nem jó, Ha-za - jó pün - kösd - re,
Ha jak - kor-ra nem jó, é Ruő-za vi-råg - zàs - ra.

3. Ha jak - korra nem jó, é Ruzsa pirulás - ra,
Ha jak - korra nem jó, é Szű - lű - lá-gyu - làs - ra.

4. Ha jakkorra sem jó,
{ Akkor sohasem jó
{ Tudd meg sohasem jó,
Mondd meg nekem nyilván
Mikorra várjalak?

5. Akkor s még akkor sem,
Mikor kapucsorkán,*
Mikor kapucsorkán
Billa** gyöngyvirág nő.

6. Ha akkorra nem jó,
Tudd meg sohasem jó,
Mikor kapud előtt
Tündérvásár leszén.

7. Akkor szűvem akkor
Mikor e vadludak,
Mikor e vadludak
Mind görögű szónak.

Veress-MS. — Ak: (→ 19a, 64a, 64b, 66b).

* *Kapucsorkán* = *kapu sarkán* ** *Billa* = *piros*

88b

Trunk (Moldva)

Bodó Rozó; Kósa Ilona;
Faraván Magdó; Kósa Margit;
Benedek Róza (16—24 é. lányok);
Szabó Ferencné; Bodó Jánosné;
Bodó Istvánné (30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter

1929. XII. 5.

VII 4 VII

Parlando

1. El - mēnt az ien ru - zám, El - mēnt az ien ru - zám
I - de - gēn or - szág - ba, I - de - gēn or - szág - ba.

2. Kérdi levelibe,
Kérdi levelibe,
Had mennek utánna,
Had mennek utánna.

5. Délig feketiege,
Délig feketiege,
Délután fejrbe,
Délután fejrbe.

3. Nem menek utánna,
Nem menek utánna,
Idegen országba,
Idegen országba.

6. Esztefelé után,
Esztefelé után,
Aranyszín köntösbe,
Aranyszín köntösbe.

4. Itten meggyászolom,
Itten meggyászolom,
Fekete gúnyábo,
Fekete gúnyábo.

7. Írd fel keresztfámro,
Írd fel keresztfámro,
sz E kapum szorkáro,
sz E kapum szorkáro:

8. Itt fekszik ed árvo,
Itt fekszik ed árvo,
Kinek szeretetbél
Történt a hálálo.

88c

Bogdánfalva (Moldva)
Budó Ilonka, Péteré (18)

Gy: Lükő Gábor
1933. IV.

VII 4 VII

Parlando, lento

1. Ha ki-mensz a hegy - re, Ha ki-mensz a hegy - re,
Le ne nézz a föld - re, Le ne nézz a föld - re.

2. Lenézék a földre
Lenézék a földre,
Látám édeszimet
Virágosz kertyibe.

3. Murujánát ültet,
Murujánát ültet,
sz Asztalka elütte,
sz Asztalka elütte.

4. Pahár e kezibe,
Pahár e kezibe,
sz Erdei bar benne,
sz Erdei bar benne.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI.* — **AK:** (→2, 89b, 296b).

88d

Lujzikalagor (Moldva)
Butak Rózi; Illyés Nyica

Gy: Lükő Gábor

VII 4 VII

Parlando

a) 1. El - ment az én ró - zsám I - de - gen or - szág - ra,
El - ment az én ró - zsám I - de - gen or - szág - ra.

2. Irja levelére:
Menjek el utána,
Irja levelére,
Menjek el utána.

3. Nem menek utána,
Idegen országra,
Nem menek utána,
Idegen országra.

4. Inkább meggyászolom
Fekete gunyába,
Inkább meggyászolom
Fekete gunyába.

5. Délig feketébe,
S délután fejrbe,
Délig feketébe,
S délután fejrbe.

b) 1. A pünkösti róza
Kihajlott az utra,
A pünkösdi róza
Kihajlott az utra.

3. De még szakasztanék,
Ha jóra találnék,
De még szakasztanék,
Ha jóra találnék.

2. Szakassz édes rózsám,
Met én szakasztottam,
S el es szalasztottam,
S el es szalasztottam.

4. Vaj jóra vaj rosszra,
Vaj uti bánatra.
Vaj jóra vaj rosszra,
Vaj uti bánatra.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI*. — **Ak:** (→25a, 25b, 156, 175a, 193e, 200u, 329, 351, 378); **D:** 1932? (Vö. az A 25a dallammal!)

89a

Bogdánfalva (Moldva)

Róka Róza, Jánosé; Petrás Mari,

Jánosé; Petrás Ilona, Péteré

(20—26 é. lányok); Petrás Jánosné

Anica; Petrás Jánosné Mari;

Róka Jánosné Mari (30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter

1929. XI. 29.

4 4 2

Parlando, rubato

1. Ien ud - va - rom e - lőtt Ien ud - va - rom e - lőtt

Vél kút fal-lász va - gyon, Vél kút fal - lász va - gyon.

Keli fel, szalgám, keli fel,
Fagg bje ha lavamot,
Hajcad szalgám, hajcad,
Ien Isztenem add meg
Ed nad tizesz esszöt.
Megádá jàz Iszten.
Tér meg, szalgám, tér meg.
Csak mieg edet gondol.
Keli fel, szalgám, keli fel,
Fagg bje hat lavamot,
Hajcad, szalgám, hajcad.

Ien Isztenem, add meg,
Ed nad jegesz esszöt.
Megádá jàz Iszten.
Tér meg szalgám, tér meg,
Csak mieg edet gondol.
Keli fel, szalgám, keli fel,
Fagg bje hat lavamot,
Hajcad, szalgám, hajcad.
Ien Isztenem add meg
Ed nad jegesz esszöt.
Megádá jàz Iszten.

Hajcad, szalgám, hajcad.
Majt oda lesz írászünk
Hónap tíz óraker,
Djeli harangszóker,
Ha jez igaz való.
Jónapot, jónapot
Tizenkiet kémijes.
Kezik közé vevék
Tréfa-je vaj való,
Ha jez igaz való,
Ferrakák derakig,
Vaj ez igaz való,

Ferrakák hunyajjig,
Tréfa-je vaj való.
Aggyák fel, aggyák fel
Kici Jancikámot,
Ne féjj szivem, ne féjj,
Nagy madarak járnok,
sz Azok enned hoznak,
Meleg esszők járnok,
Csak megferesztgetnek,
Meleg szelek járnok,
sz Azok megaszalnok.

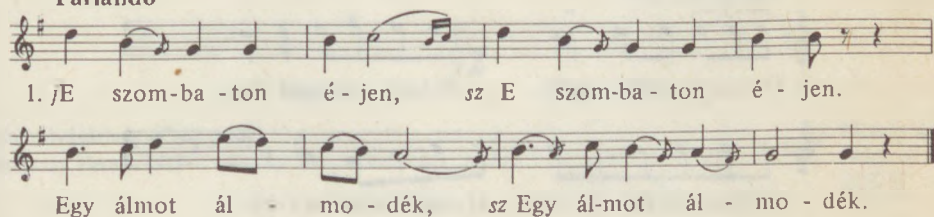
Másolat az első stófa kivételével gépelt szöveggel. — Bartók: *CI* ♩ | ♩ ♩ | javítva: *parl.* — Publ: Domokos
1931: 11; Domokos 1941: 5. — Ak: (→247b és talán 297b is).

89b

Bogdánfalva (Moldva)
Budó Ilonka, Péteré [(18)]
Büláj Viron, Antalé

[Gy: Lükő Gábor]
[1933. IV.]
4 3 2

Parlando

sz Aszárnap jó régvel
Há udvarom elétt
Vérkut falladt vala.
Kelj fel szolgám, kelj fel,
Fog bé hat lovamat.
Hajcsad, szolgám, hajcsad.
Oda lesz írászünk
Holnap tíz óraker,
Déli harangszóker.
Én Isztemem add meg
Nagy jegesz eszöket.
Megadá az Isztem.

Tér meg szolgám, tér meg,
Fogd bé hat lovamat.
Oda lesz írászünk
Hónap tíz óraker,
Déli harangszóker.
sz Én Isztemem, add meg
sz E nagy iusz eszüt.
Tér meg szolgám, tér meg,
Fogd be hat lovamat,
Hajcsad szolgám, hajcsad,
sz Oda lesz írászünk
Hónap tíz óraker,
Déli harangszóker.

Csak ada irinek,
Mingyát kárján fogák,
(K)e'zid közti tevik,
Ferrakák térgyeig.
Manole, Manole!
Trifa-je, vaj való?
Vaj ez igaz való!
Fērakák dorokig.

Manole, Manole!
Trifa-je, vaj való?
sze Vaj ez igaz való!
Fērakák hónyalig.

Tréfa-je vaj való?
sze Vaj ez igaz való!
sze Manole, Manole,
Ziduri mă strânger,
Viața mă strânger!
Ne fél szivem, ne fél,
Meleg eszik járnak,
sz Azok feresztgetnek,
Genge szelek járnak,
sz Azok elrengetnek,
Szép madárkák járnak,
sz Azok enned hoznak.

Kerényi Gy. másolata az első stófa kivételével gépelt szöveggel. Kiegészítések 2, 88c és 296b dallam alapján.
— Bartók: *CI*. — **Ak:** (→2, 88c, 296b).

90

Berzence, Lankócpusztá (Somogy)
Szalavics József (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 17.

4 4 b3

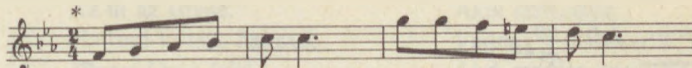
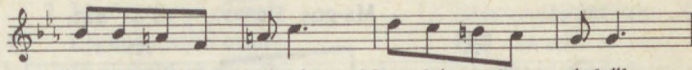
Parlando, $\text{♩} = 76$

1. Csillagok, csilla - gok, Szépén ragyogja - tok,
Ku-lu-pács Pis - tá - nak U - tat mu-tas - sa - tok.

2. Fújd el, jó szél, fújd el
Az útnak a porát,
Hogy ne lássa sēnki
Pista lába nyomát.

3. Nem fúj szél, nem fúj szél,
Nem fújja jel nyomát,
Meglöpött a zsandár,
Mint a zapró hangyát.

Seemayer-MS. — P43. — **Ak:** (→220s).

*

 1. Ka - to - ná - vá let - tem, De nem kényes - ség - ből,

 Szol - gál - tam a császárt Nagy kénytelen - ség - ből.

2. Ne csudálkozz, rózsám,
 Hogy én szennyes vagyok,
 Kilenc esztendeje,
 Móta Vácon vagyok.

3. Rab vagy, rózsám, rab vagy,
 Én me beteg vagyok,
 Ha te megszabadulsz,
 Én me meggyógyulok.

Kivágott lap a kiadványból. NB. 38—39. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szövegeket is közöl.
 — 1040.

* Bartalus tempójelzése: *Lassan*.

Hódmezővásárhely (Csongrád)
 Rakonczay Ferenc (41)

Gy: Péczely Attila

1935

4 4 4

Parlando, rubato

 1. Be - a - dott már nekünk Az a - ra - di vá - sár,

 El - lopták a fi - am Fanye - lű bics - ká - ját.

2. Legkisebbik fiam
 Füzfafurulyáját,
 Sári feleségem
 Két hónaljmarkóját.

Péczely-MS. — P45. Bartók [?]: *féldallam*. — Ak: (→240, 414f). *Gyerekkorában hallotta koldusoktól.*

F. 255

Kássonaltíz (Csík)

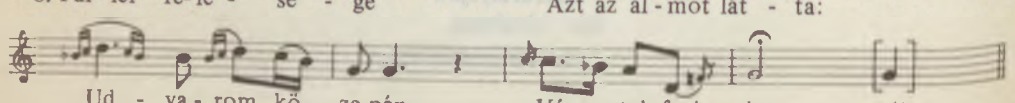
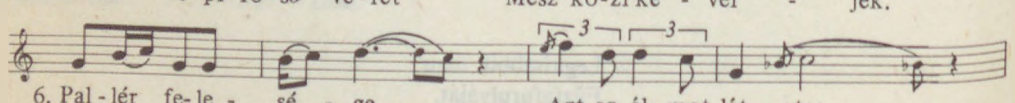
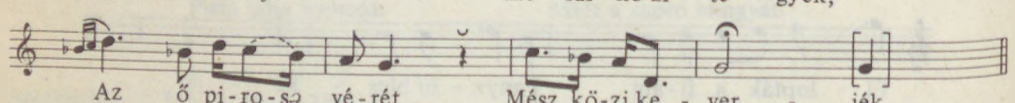
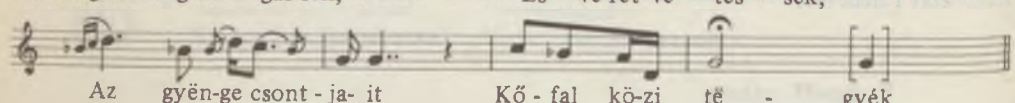
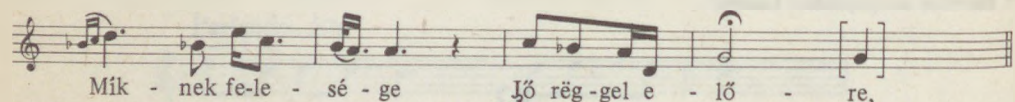
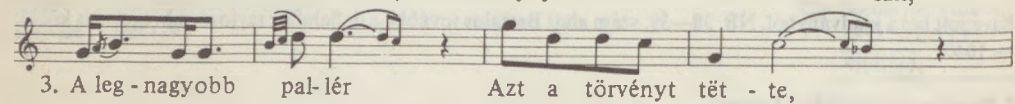
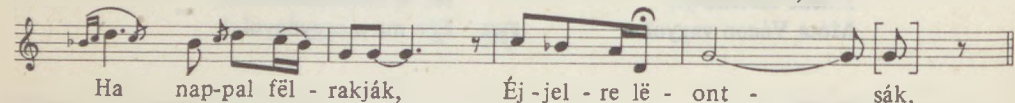
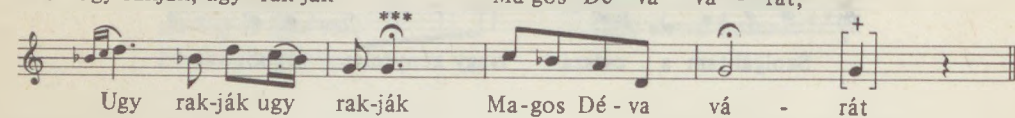
Gál Katalin (cca 50)

Gy: Kodály Zoltán

1912

3 4 1

Poco rubato, ♩=63-69

7. Kocsi-som, ko - csi-som,
Legjobbik ko - csi - som,	
8. A ló az ebéké,
Az út az Istené,
Hajtsd kocsis, hajtsd,
Magas Déva felé!	14. Vadnak ingó bőcsők
Akkik elaltassák,
Vadnak jó asszonyok,
Akkik megszoptassák!
9. Jó reggelt, jó reggelt,
Legkedvesebb uram!
Jó reggelt, jó reggelt,
Kedves feleségem!	15. Istenem, Istenem,
Hol van édes anyám,
Istenem, Istenem,
Hol van édes anyám?
10. Kedves feleségem,
Mét jöttél most ide,
Mét jöttél most ide
Fejed elvesztére?	16. Ne sírj, kicsi fiam,
Haza jó estére,
Ha nem jó estére,
Haza jó reggelre!
11. Rögtön még is fogták
És vérit vetették.
S a gyenge csontjait
Kőfal közti tették.	17. Ha nem jó reggelre,
Elveszett örökre,
Ha nem jó reggelre,
Elveszett örökre!
12. A gyenge csontjait
Kőfal közti tették,
Az ő piros vérit
Mész közti keverték.	18. Átkozott légynén hát
Magos Déva vára,
Még a nap se süssön
Fényesen má rája!
13. Istenem, Istenem,
Hát a kicsi fiam,
Istenem, Istenem,
Hát a kicsi fiam?	19. Elvesztettem érte
Kedves feleségem,
Árva maradt immár
A kedves gyermekem!

Kodály-MS a 8. strófától gépelt szöveggel. — 1041b. — Publ: EMN: 122; Kodály—Vargyas: 317.

* A fonográffelvételen elhibázta az első versszakot:

** Rendesen *** Rendesen * Elnyelés. ** Vége a fonográffelvételnek.

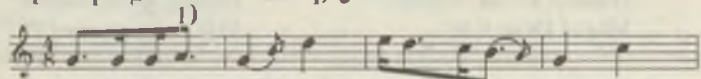
Kásonjakabfalva (Csik)
Füstös Trézsi (72)

GY: Kodály Zoltán

1912

3 4 1

[Tempo giusto moderato], ♩ = 116–132*

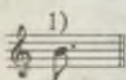

1. Es - te vagy on ró - zsa m, Hatot üt az ó - ra,

Mind en szé p é - fi - ú Kész ül a fo - nó - ba.

Var

2. Szé gény Sző cs Ma ris is
Elindult ma gá ba,
De az ég föl ötte
Ho má ly ba bo ru la.	6. Fő dből ki nőtt fá ji
Ré zből vót csin á va,
Ar ra ré á kö tve
Fe ke te pá ntí ka.
3. Min den fi a tal nak
Á to kul mē ghagy om,
Gon dat lan sze ret ő t
Ma gá nak ne tart son.	7. Zsi ro si Pis tá nak
Mi nek a bo kré ta?
Szé gény Sző cs Ma ris nak
Ő volt a gyilk so sa.
4. Ha tart is, ma gá nál
Al ább val ő t tart son,
Ho gy ha el ha gy ja is
Ir te ne bú sul jon.	8. A tor jai tem plom
Kör ül van sán col va,
Há rom szá roz smarint
O da pa lán tá va.
5. Bé ter jes zt é a kö d
A po já ni ré tet,
Szé gény Sző cs Ma ri sra
Hú zza k ré á a föld et.	9. Lá nyok, ö ntö z zé tē k
Ho gy é ne hērvad jon,
Sze ret ő tō k sze ve
Mē g ne szo morod jon.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strofa kézírással is). — 1055 II; 1066.

* Orig.: *Mérsékelt tánclelés.*

M. F. 2466 b)
Bogdánfalva (Moldva)
Török János (28-32)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.

5 4 1

Poco rubato, ♩-cca 54

1. Bojgássz* rózsám, bojgássz, Mind in - gē - met bojgássz,
Mind a marti** fecske, s Az ég a - latt bojgássz.
Var

2. Szerettelek rózsám,
Mert te is szerettél,
S engemet mostanig
El nem felejtettél.

5. Te nekem nem szántad
Genge lányságotat,
Lelkestől testestől
Nekem adtad magad.

3. Szerettelek rózsám,
Mitőte láttalak,
De még inkább lelkem,
Hogy megcsókoltalak.

6. Ne bússuld meg rózsám
Ne bússuld magadat,
Hogy szerettél engem
S nem szántad magadat.

4. Szerettelek rózsám,
Mig megcsalhattalak,
S aztán is még igen
Mig el nem hagytalak.

7. Vedd el poharodat
S add meg a borodat,
z Én szivemből eredt
Igazi szeretet.

2.*** Szerettelek rózsám,
Mig megcsalhattalak,
Szerettelek rózsám,
Mig megcsalhattalak.

3. Vedd el poharádát
S add meg s a borodat,
Vedd el poharádát,
S add meg s a borodat!

Veress-MS.

* Bolygássz = bolyongj ** Marti = parti *** A fonográffelvétel szövege (1. str. azonos).

M. F. 402 a)
Lövete (Udvarhely)
Gergő Julis

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 28.]
L: Bartók Béla

341

1. Bús az én é - letöm Nem i - gën gyö - nyö-rü,
Két piros or - cá - mon Foly - dogal a könyű.

II
1) 2)

[2. Mikor én elmenek,
Még a fák es sírnak,
Gyöngé ágairól
Levelek lehullnak.

4. Sír az út előttem,
Bánkodik az ösveny,
Meg az es azt mondja:
Áldjon meg az Isten!

3. Hulljatok levelek,
Takarjatok engem,
Mer az én édesem
Sírva keres engem.

5. Áldjon meg az Isten
Minden jovaival,
Minden kerti virágjának
Drága illatával.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 12/9 alapján. — 1041?; 1041a. — Ak: (→157g, 200m).

* A fonográffelvételen csak eddig, utána: „No tovább nem tudom.”

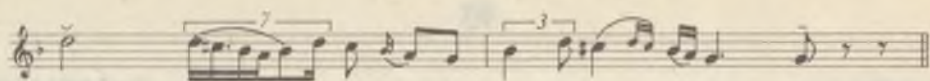
M. F. 2475 c)
Trunk (Moldva)
Magyar Antalné, Kádár
Antal lánya, Ilona (58)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.

341

Parlando rubato, ♩=cca 80

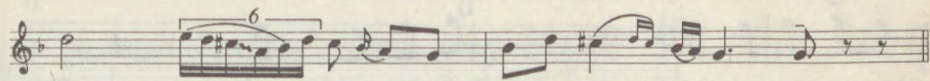
1. E pün - kös - ti ró - zsa Ki-haj-lott az út - ra,

 Nê - kem is ki - haj-lott Szê - kerêm - nek rud - ja

 2. Nem tudom ié - de - sem, Jórá-é vaj rossz - rá, é

 Jó - rá - é vaj rossz-rá, Vaj hó - tig bá - nât - ra.

 3. Ad - ná z'Is - ten jó - ra, Ne for-dít - na rossz-rá é

 sz É tē piros vié-red sz Ez ién pi - ros vié - rem.

4. sz É tē pirosz vjeréd,
 sz Ez ién pirosz vjerém,
 sz Egy árokba folyon,
 sz Egy malmot meghajtszon.

5. Pedig ez e malom
 Három kövü legyen.
 sz E legelsző köve,
 Bila gyöngyöt járjon.

6. sz E mászodik köve
 sz Aprópénzt hullasszon,
 sz E harmadik köve
 Szeretet járjon.

b) 1. Nem anyától lettél,
 Rózsafán termettél,
 Pirosz pünkösöd napján
 Rózsafán termettél.

2. Ki akkó születék,
 Nincsen szerencséje,
 Ki akkó születék,
 Nincsen szerencséje.

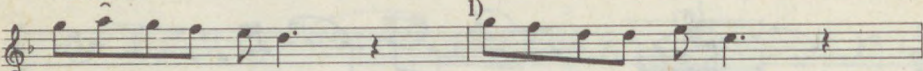
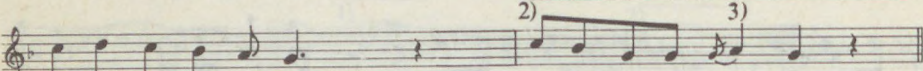
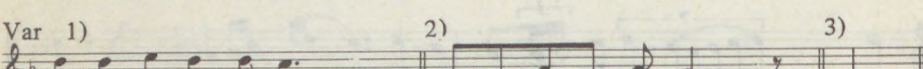
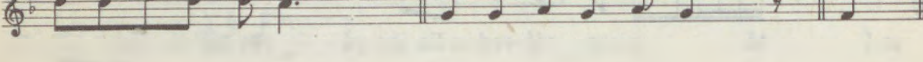
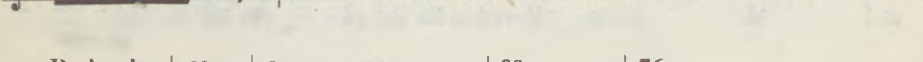
Veress-MS. — Ak: (→295b, 376a, valamint 55b, 295c — az utóbbiaknál Magyar Antalné 50 éves 1929-ben).

* Helyszíni lejegyzés után, a fonogramban érthetetlen.

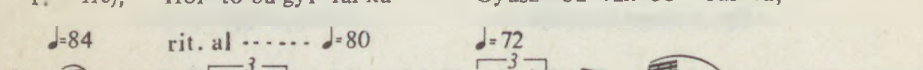
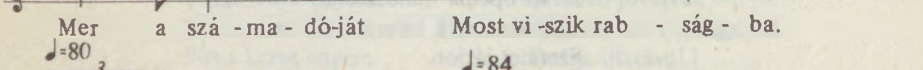
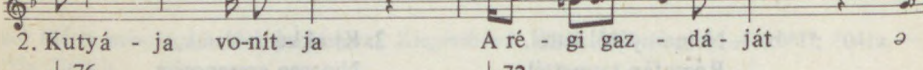
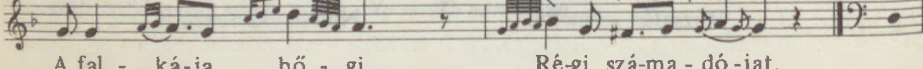
M. F. 2420 b)
Kiskunfélegyháza (Pest)
Vereb István (74)

Gy: Lajtha László
1930
5 4 1

Parlando

1)
1. *Hor-to-bá-gyi fal-ka Gyász-ba van bo-rul-va,
2)
Mer a szá-m-a-dó-ját Most vi-szik rab-ság-ba.
3)
Var 1)
2)
3)

Parlando, $\text{♩}=92$

$\text{♩}=84$
1. ** Hej, Hor-to-bá-gyi fal-ka Gyász-ba van bo-rul-va,
 rit. al $\text{♩}=80$
Mer a szá-ma-dó-ját Most vi-szik rab-ság-ba.
 $\text{♩}=84$
2. Kutya-ja vo-nít-ja A ré-gi gaz-dá-ját
 $\text{♩}=76$
A fal-ká-ja bő-gi Ré-gi szá-ma-dó-ját.
fon: 8

Másolat. — P47. — Ak: pásztor.

* Eredeti (helyesen énekelt) helyszíni lejegyzés és változatai; a fonográfban összekeveri a dallamot az M. F. 2420 c) [= C 677k] dallam motívumaival. ** Fonográflejegyzés.

M. F. 1246 b)
Béd (Nyitra)
Fiatal lányok

Gy: Kodály Zoltán
1909
3 4 2

$\text{♩} = 144$

1) 2) (3)

1. Haj ré-vész, ré-vész, Magyar if-jú ré-vész,

3)

Vigyázz a nagy ha-jón, Vigyázz a nagy ha-jón.

2str 3str 10str

2) 1) 2)

Var (fon)

3)

2. Uramról maradt
Égy főkété pëjló,
Azt is nekéd adom,
Azt is nekéd adom.

7. Hej révész, révész,
Magyar ifjú révész,
Vigyázz a nagy hajón,
Vigyázz a nagy hajón.

3. Nëm kell këdvëmnëk,
Szép szërélmëmnëk,
Bánat a szivëmnëk,
Bánat a szivëmnëk.

8. Uramról maradt
Égy hajadon lányom,
Azt is nekéd adom,
Azt is nekéd adom.

4. Haj révész, révész,
Magyar ifjú révész,
Vigyázz a nagy hajón,
Vigyázz a nagy hajón.

9. Az kell këdvëmnëk,
Szép szërélmëmnëk,
Öröm a szivëmnëk,
Öröm a szivëmnëk.

5. Uramról maradt
Égy láda kincsem,
Azt is nekéd adom,
Azt is nekéd adom.

10. Bucsúzz Magdol, bucsúzz
Apádtól, anyádtól,
Léánybarátidtól,
Léánybarátidtól.

6. Nëm kell këdvëmnëk,
Szép szërélmëmnëk,
Bánat a szivëmnëk,
Bánat a szivëmnëk.

11. Léánybarátidtól,
Legënymátkáidtól,
Léány te magadtól,
Léány te magadtól.

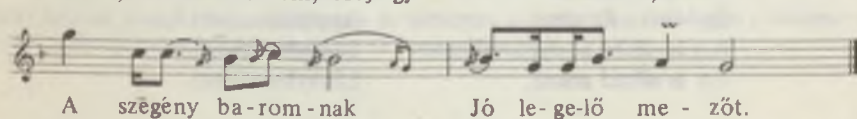
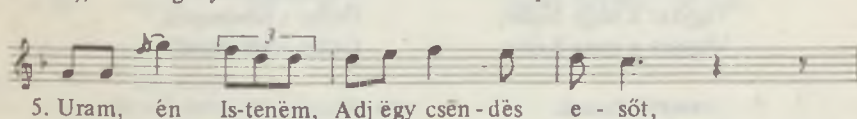
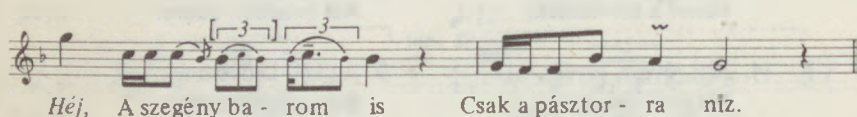
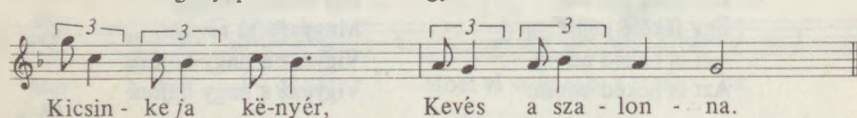
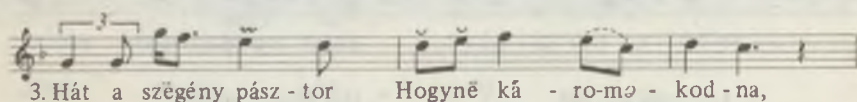
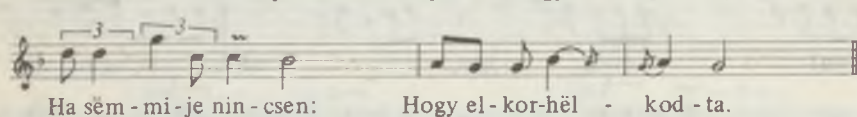
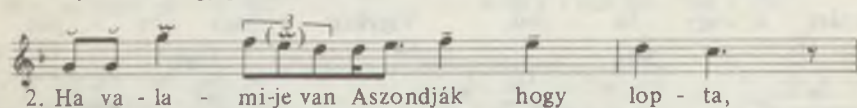
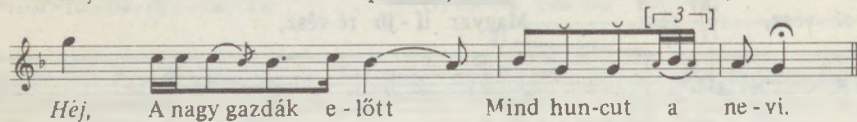
F. 489 a)
Nagyszalonta (Bihar)
Erdős Ferenc (84)

Gy: Kodály Zoltán

1917. I. 6.

5 4 3

Rubato, parlando, ♩ = 72-acc.-80

Kodály-MS. — P48a; 89a. — Ak: pásztor (→97b, 395a).

F. 491
Nagyszalonta (Bihar)
Erdős Ferenc (84)

Gy: Kodály Zoltán
1917. I. 5.

5 4 3

Rubato, ♩ = 76 - 84*

1. Ugyan kedves mamám, Mér vagy oly kedvetlen? Hej, talán té e-lőt-ted Én vagyok rendetlen?

2. Vagy régi szépségem Változik előt-ted, Vagy e nagy barátság Ném tetszik té - né - kéd?

3. Ha én félnyer-gelém A fekete pirost, Át - úsztatom rajta A zavaros Marost.

4. Zavaros Marozson Magam által - té-szém, Ej báná-ti gulyásnál Vacsorám lesz készén.

5. Onnen megfordúl-lok Makóvásárhely-re, Ej, ha tikkad a lovam, Mást fogok helyé - be.

6. Elveszett állavam A pesti mezőbe Csizmám is el - szakadt A kere-sé - sibe.

7. Nő keresd, nő keresd, Mert be vagyon hajta, Vá - ros is - tál-ló - ba Szóll a csengő rajta

8. Megmondtam te kisjány, Nő szeress engemet, Mert a Pes' vármégye Hajtogat engemet.

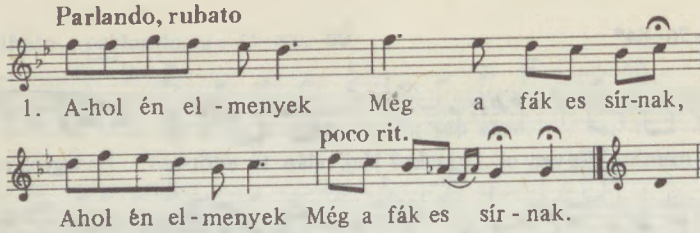
Kodály-MS. — P48b; 89b. — Ak: *pásztor* (→97a, 395a).

* Eleje gyorsabb

Gajcsána (Moldva)
Jankó Jánosné Nyica (30)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 5.
5 4 4

Parlando, rubato

1. A-hol én el - menyek Még a fák es sír - nak,
Ahol én el - menyek Még a fák es sír - nak.

2.* Szép zöd ágaikról
Zöd levelek hullnak.	14. Ne gondózza senki,
Édeseggyek vagyunk.
3. Hújjatok, hújjatok,
Szép zöd levelejem,	15. Fúdd el, jó szél, fúdd el
Búmot s bánatimot,
4. Hújjatok, hújjatok,
S rejcsetek el ingem,	16. Búmot s bánatimot,
S az én panaszimot.
5. Met az én édessem
Mást szeret, nem ingem.	17. Kesken padlónn átol
Füst üröm tövire,
6. Szerethetél vóna,
Ha szép nem vótam es,	18. Még onnat es fúdd el
Fehér üröm hegyre,
7. Met én szerettelek,
Ha szegény vótál es.	19. Még onnat es fúdd el,
Az én irigyemre,
8. Elfekhattünk vóna
Ketten egy párnánn es,	20. Még onnat es fúdd el,
Még onnat es fúdd el
9. Ketten egy párnánn es,
Még a jég hátán es.	21. Az én irigyemnek
Meleg kebelire.
10. Könnyebb kösziklának
Lágy viasszá válni,	22. De vaj még es hadd el,
Hadd éjjen kedvire,
11. Mind két édeseggynek
Egymástól megválni.	23. Tejék meg ő szive
Fójjon ki belölle.
12. Indújj el egy uton,
S én es a másikon,	24. Éfju Rádúj Péter
Lovát itatgassa,
13. Hol egymást találjuk,
Egymásnak se szójjunk,	25. Rományi két leán
A kapuba várja

26. Tötött káposztára
S mézes pálinkára.

27. Veszett vóna retke
Fekete főggyibe,

28. Rományi két leán
Az anyja méhibe.

Másolat. A 2—28. strófák szövege Domokos 1941 alapján. — P50. — Publ: Domokos 1931: 21; Domokos 1941: 54. — Ak: (→157m, 297c).

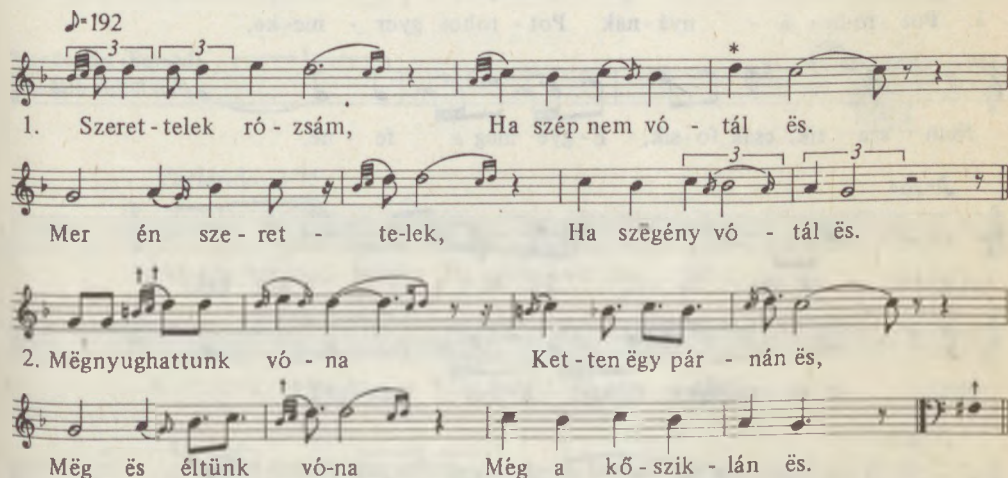
* Kétsoronként ismételve.

99

M. F. 1526 a)
Gyergyócsomafalva (Csík)
Király Antalné

Gy: Molnár Antal
1911

L: Bartók Béla
545

1. Szeret - telek ró - zsám, Ha szép nem vó - tál és.
Mer én sze - ret - te-lek, Ha szegény vó - tál és.

2. Mëgnyughattunk vó - na Ket - ten egy pár - nán és,
Mëg és éltünk vó-na Még a kő - szik - lán és.

3. Könnyebb kösziklának
Rajviasszé válni,
Mint két igaz szívnek
Egymástól megválni.

5. Vaj meghalok érted,
Vaj magamnak teszek,
Vagy piros véremmel
Fődet festek érted.

4. S olyan vagy te rózsám,
Az irigyek előtt,
Mint erdőben gyopár
A jó kaszás előtt.

6. Szerelem, szerelem,
Átkozott szerelem,
Mér nem termettél vót
Minden fa tetején?

7. Minden fa tetején,
Divófa levelén,
Hogy szakasztott vóna
Minden szegény legény.

8. Mer én szakasztottam,
El es szalasztottam,
De még szakasztanék,
Ha jóra találnék.

Bartók-MS gépelt szöveggel. NB. a támlaphoz csatolva Molnár A. eredeti helyszíni lejegyzése is. — Bartók: *CI. Szám* [?], *nem található* (nb. a helyszíni lejegyzésnek sincs régebbi jelzete).

* A fonográffelvételen hamis.

100a

M. F. 1630 a)
Gyanta (Bihar)
Idősebb férfi

Gy: Bartók Béla
1912. I.
[3][4][5]

$\text{♩} = 320$

1. Pot-ro-hos a - nyá-nak Pot-rohos gyer-me-ke,
Nem sza-rik, csak fo-sik, E-gye meg a fe-ne.

$\text{♩} = 264$

2. Gyi sár-ga, gyi fa-kó, Itt nem a-da-koz-nak,
Mert itt az asz-szonyok Kender-nyű-ni van-nak.

$\text{♩} = 264$

3. Én u-ram Is-te-nem Szá-razd meg a ke-zit,
Hogy min-den sze-gény-nek A-da-ko-zó le-gyik.

Kerényi Gy. másolata. — P51a; 90a; Bartók: *Hasonló* [p3] [VII] [b3] parl. *Csikménaság* [= A 17], [p3] [5] [b3] parl. *Lövete* [= A 110], [3] [3] [4] ♩. *Chetres* [= Ketris, A 115]. — *Koldusnóta*. — Kad: 1. str.: [4] [4] [5]

* A 2. és 3. strófa közt szóval: „Gyi sárga! Me huzzik a szürke!”

100b

Dorogháza (Heves)
Bakos Topa Jánosné (32)

Gy: Kodály Zoltán
1923. IV. 4.
4 4 7

Poco rubato, ♩=100-92

A Mátra - jó - dal - ba Két fa nyótt magá - ba
Tilaj, tilaj danom, Két fa nyótt ma - gá - ba.

Kerényi Gy. másolata. — P51b. — Ak: (→243c).

100c

Szentistván (Borsod)
Horváth Antal (60)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. IV. 26.
3 4 6

Parlando, ♩=75

1. Ak - kor vár - jad babám Ha - za - gyö - ve - te - lém,
Mi - kor egy szem bú - za Száz kérész - tét te - rēm.

2. Nem terēm, nem terēm,
Száz kérészt nem terēm,
Nem is várom babám,
Hazagyöveteléd.

3. Láttam egy szunyogot,
Nagyobb vót egy lónál,
Kisütték a zsirját,
Több vót hat akónál.

4. Kisütték a zsirját,
Több vót hat akónál,
Aki jezt elhiszi,
Bolondabb a lónál.

Seemayer-MS. — P51c. — Ak: (→117, 273d, 321ccc, 372c, 392). Gyermekkori emléke, az öregek énekelgették.

Miskolc (Borsod)
Porcs János (89)

Gy: Seemayer Vilmos

1927. X. 4.

3 4 5

Parlando, ♩=54

1)
1. (Hej) A-mer-re jén já-rok, Még a fák is sír - nak,
Gën-ge á - ga-ik - rul Le - ve - lek lē - hull - nak.

2str
1)
1)

2. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mer az én galambom
Sírva keres engem.

Seemayer-MS. — Bartók: *a b c d* vagy *parl.*? — Ak: Anyjától tanulta Miskolcon az 1840-es években.

M. F. 2632
Bogyiszló (Pest)
Liszkay János (60)

Gy: Lajtha László

1922

6 4 1

♩=176 ♩=168 rit...
1. Ké - szek ve - sze - ked - ni Szép bú - za - me - ző - be

♩=160
Hā - rom - fé - le vi - rág, Hā - rom - fé - le vi - rág.

♩=152
2. Ké - szek ve - sze - ked - ni Szép bú - za - me - ző - be,

Szép bú - za - me - ző - be Há - rom - fé - le vi - rág.

♩=152 ♩=168

3. El - ső - nek el - kezd - te A szép bú - za - vi - rág:

Szebb va - gyok, szebb vagyok Mind - nyá - ja - tok - nál.

♩=152 ♩=144

4. Mer en - gem le - szed - nek, Az ol - tár - ra tesz - nek,

Jé - zus szent í szívé - nek I - más - nak ott en - gem.
testé - nek

♩=120 ♩=138

5. Má - so - dik - nak kezd - te A szép szől - ő vi - rág:

Szebb va - gyok, szebb va - gyok Mind - nyá - ja - tok - nál.

♩=152 ♩=168

6. Har - ma - dik - nak kezd - te A szép szől - ő vi - rág:

Szebb va - gyok, szebb va - gyok Mindany - nyi - o - tok - nál.

♩=144 ♩=160

7. En - ge - met le - szed - nek Az ol - tár - ra tesz - nek,

Jé - zus szent vé - ré - nek I - más - nak ott en - gem.

♩=cca 160

5.** Másodiknak kezdte
A szép szőlővirág:
Szebb vagyok, szebb vagyok
Mindannyiotoknál,

6. Mer engem leszednek,
Az oltárra tesznek,
Jézus szent vérének
Imádnak ott engem.

7. Harmadiknak kezdte
A szép rózsavirág:
Kedvesebb vagyok én
Mindannyiotoknál,

8. Mer engem leszednek,
Bokrétába kötnek,
Legények, leányok
Adnak kedvesüknek.

Másolat. — Bartók: 6 [szótagos] vagy fél 12-es?; CI; pent. [Az utóbbi áthúзва.] — Ak: A szöveget Tobi Istvánné Lépő Lidia [l. az A 61-es dallamot] egészítette és javította ki. Tobiné nem tudta már a dallamot csak hibásan. Liszkayn kívül a dallamot csak két idős férfi tudja.

* Megáll.

** A szöveg helyesen.

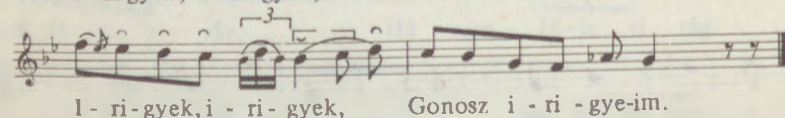
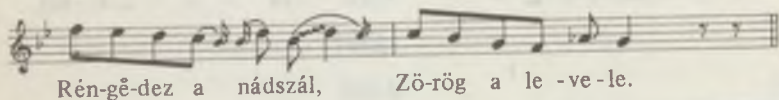
103a

M. F. 2463 b)
Bogdánfalva (Moldva)
Kozsán Józsi (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.

745

Andante, ♩=cca 48

4.* Tük ojanok vattok
Mint a miérges kigyó.

7. Letesznek, fölvesznek,
Hogy elveszeszenek.

5. Este lefektükben
Fejük alá tesznek.

8. Nem engedi z'Isten,
Hogy elveszeszenek.

6. Reggel fölkeltekben
Nyelvük alá vesznek.

9. Met akkor az idő
Napkeletre fordul.

10. Akkor az én fám is
Virággal béborul.

Veress-MS. — P54a. Bartók: 6 [szótagos] vagy fél 12? — Publ: MNT VI: 434. — Ak: (→66d, 147b, 147c, 220k, 296a).

* Kétsoronként ismételve.

103b

Bogdánfalva (Moldva)
Csobotár Róza; Bodó Mari;
Bodó Véró; Szalaor Véró
(18—26 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. X. 20.

7 4 5 3

Parlando

2.* Irigyek, irigyek,
Gonosz irigyejím,

5. Réggel felkeltikbe
Nyelvük alá vesznek.

3. Tük ojanok vagytok,
Mend e miérgesz kégyó.

6. Felvesznek, sz letesznek,
Had elveszesszenek.

4. Eszte lefektikbe
Fejük alá tesznek.

7. Nem engedi z'Istten,
Nem engedi z'Istten.

8. Met akkar az ide
Napkeletre fordul.

Másolat. A 2—8. strófa szövege Domokos 1941 alapján. — P54b. — Publ: Domokos 1931: 50; Domokos 1941: 37. — Ak: (→66f, 168, 296d, illetve 66e, valamint 296c, 361a és talán 200v is).

* Kétsoronként ismételve.

(1)

M. F. 3212 a)
Bocskai (Zala)
Kis Mátyás (75)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 16.

L: Bartók Béla

7 4 4

♩=208

* 1. Anyám, é - dös anyám, Mēnj el az u - rak - ho,
Kérd a le - ve - lē - met Szabad é - le - tēm - nek.

♩=208

2. Anyám, é - dös anyám - mē Mit mondtak az u - rak?
Azt mondták az urak, Hogy fölakash - ta - nak.

Kerényi Gy. másolata. — P55. — Ak: csordás. (→241b, 273j, 346).

* A fonográffelvételen először a 2. strófát énekli.

(2)

Bocskai (Zala)
Kis Mátyás (73)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 9.

7 4 4

1. Anyám, édes anyám, Mēnj el az u - rak - ho,
Kérd a le - ve - lē - met, Szabad é - le - tē - met.

2. Anyám, édes anyám,
Mit mondtak az urak?
Azt mondták az urak,
Hogy fölakasztanak.

Seemayer-MS. — Ak: L. 104 (1)-nél!

105

Zajk (Zala)
Benkő János (21)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. V. 15.

745

Parlando, $\text{♩} = 62$

1. Amott lenn vagyok a Ma-ros vi - ze mellett,
Csi-kó - kat őrzök én Csa-ba kút-ja mel - lett.

2. Mérges sárkánykigyó
Bújt a kebelembe,
Védd ki jédes anyám,
Hogyha nem félsz tőle.

3. Inkább meglészék én
Egy szép fiam nélkül,
Egy szép fiam nélkül,
Mint fél karom nélkül.

Seemayer-MS. — P56.

106a

M. F. 3205 a)
Rigyác (Zala)
Varga Imre, Keleczi (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 7.

L: Bartók Béla

748

$\text{♩} \approx 112$

1. Hej de Fúj-do - gál a szel - lő Ri - ma-szom-bat fe - lől, Hej de
Szomo - rú hírt hal-lok Kis an-gya-lom fe - lől.

2. Hej Hallot - tad - ë hi - rét A Ri - ma vi - zé - nek, **

Mëg an - nak a hi - rës Bu - da - i bör - tön - nek.

3str

1) 3 2) 3) 4)

3. (ej de)*** Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Verje még az Isten
Akijér szenvedtem.

4. A budai urak
Huszonnégyen vannak,
Mind a huszonnégyen
Rólam törvényt szabnak.

A kotta és az első strófa Kerényi Gy. másolata; a 2—3. strófa Bartók kézírása. [!] NB. A támlaphoz csatolva Seemayer helyszíni lejegyzése is. — P57a. — Ak: kanász (→77a). Bázán tanulta apjától gyerekkorában. A versszakok első dallamsorát gyakran azzal kezdi énekelni, hogy: „Aszongya”. Szerinte az öregek Bázán ezzel szerették kezdeni a nótát, mikor mulattak.

* Seemayer helyszíni lejegyzésén alacsony gesz! ** A megfelelő szövegrész hiányzik. Talán: „M-még”?
*** A zárójeles szövegrész és a teljes 4. strófa csak Seemayer helyszíni lejegyzésén található.

106b

Belezna, Sándorpuszta (Somogy)
Takács István (31)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 13.

748

Parlando, ♩=53

1. Fujdo-gál a szel-lő, (ej) Rimaszombat fe-lől,
Szomo-rú hírt hal-lok, Babám sor-sa fe - lől.

2. Hallottad-e hírért
A Rima vizének,
Hát annak a híres
Budai börtönnek?

3. Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Verje még az Isten,
Akijér szenvedtem.

4. A budai urak
Huszonnégyen vannak,
Mind a huszonnégyen
Rólam törvényt szabnak.

5. Előttük egy kislány
Diktálja nevemet,
Előttük egy kislány
Diktálja nevemet.

6. Hej te kislány, kislány,
Né diktáld nevemet,
Né diktáld nevemet,
Ments még életemet.

7. Kedves édes anyám,
Mit montak az urak?
Azt monták az urak,
Hogy felakasztanak.

8. Kedves édes anyám,
Kár vóna jajt tenni,
Szép fekete hajam
Szélnek eresztani.

9. Kedves édes anyám,
Így kell annak lenni,
Szép fekete hajam
Szélnek eresztani.

Seemayer-MS. — P57b. — Ak: (→30r).

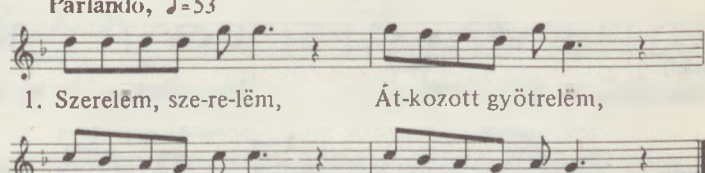
107a

Tura (Pest)
Kiss Szabó Andrásné
Tóth Verona (72)

Gy: Seemayer Vilmos
1936. VIII. 9.

8 4 4

Parlando, $\text{♩} = 53$

1. Szerelém, sze-re-lém, Át-kozott gyötrelém,
Mér nem terméttél még Minden fa te-te-jén?

2. Minden fa tetején,
Diófa levelén,
Hagy szakajtott vóna
Minden szegény legény.

Seemayer-MS. — P59a. — Ak: 8—9 éves korában tanulta otthon.

107b

Tar (Heves)
Sándor Ignác (60)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI. 29.

8 4 b3

Parlando, $\text{♩}=100$

1. Ködellyik a Mát - ra, E - ső a - kar lénnyi,
Korog a man - ganyáj Haza a - kar mēnnyi.

Var
1) 2)

Kerényi Gy. másolata. — P59b.

108a

M. F. 24 a)
Szegevár (Csongrád)
Katona Pál; Hevesi Istváné

Gy: Vikár Béla
[1898. III. 13.]

L: Bartók Béla

1 3 2

Parlando

1. Hej, Ad-jon Is - ten ró - zsám Csenedes jó éj - ca - kát,
A hol - na - pi nap - ra Bol - dog fel - vir - ra - dást.

Var
1) 2) 3)

2. Veled nem szólhatok,
Azért Isten hozzád,
Veled nem szólhatok,
Azért Isten hozzád.

3. Cédrusfa, rozmaring,
Nem árt annak a dér,
Köszönöm angyalom,
Hogy eddig szerettél.

4. De már azt sem bánom,
Ha már megvetettél,
Szelid galamb helyett
Vadgalambot vettél.

Ziegler Márta másolata. — 1057 IIIa; 1069a. — Fon: fordított henger. Ak: (→402a). D: L. az A 402a dallamot!

108b

M. F. 40 b)
Pusztaföldvár (Békés)
Bodai Mari

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
1 5 2

Rubato

1. Amer-re én já - rok Még a fák is sír - nak,
Gyön - ge á - ga-ik - rúl A le-ve - lek hull - nak.

2. Hull - ja - tok le - ve-lek Rejt-se - tők el en - göm, M -
mer az én ga - lam - bom Mászt szeret, nem en - göm.

A szöveg és az első strófa dallama Ziegler Márta, a 2. strófa dallama Kerényi György [!] másolata. — 1057 IIIb; 1069. — D: 1898 körül.

M. F. 1598 b)
Csikszentmihály, Ajnád (Csík)
Szakáli Gáborné (57)

Gy: Lajtha László
1912. IV.
1 5 4

Parlando, rubato *

a) 1. Elment az én ba-bám I-de-gen or-szág-ba, Ir-ja le-ve-lé-be, Men-jek el u-tá-na.

2. Hogy a ta-tár men-jen I-de-gen or-szág-ra, Hogy a ta-tár men-jen I-de-gen or-szág-ra.

Var
1) 2) 3)

2.** Nem megyek utána
Idegen országba,
Inkább felfogadom,
Holtomig gyászolom.

3. Délelőtt fehérbe,
Délután veresbe,
Este pedig rózsám
{ Bíbor lilaszinbe
{ Talpig feketébe.

b) 1. Ahol én elmegyek,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágaikról
Levelek lehullnak.

2. Sír az ut előtttem,
Bánkodik az ösveny,
Még az is azt mondja,
Áldjon meg az Isten.

3. Áldjon meg az Isten,
Minden javaival,
Mint kerti violát
Drága illattal.

c) 1. Falu végén lakom,
Keress meg angyalom,
Csendes folyóviznek
Csak zúgását hallok.

2. Régóta lakozom
Bánatos szívemmel,
Nehéz bánatimból
Ébressz fel engemet!

3. Egy esztendő, kettő
Búval is eltelik,
Jaj de az örökös
Soha el nem telik.

Másolat. — Bartók: *CI pent.[!]* Szám? nem található.

* Kényelmes beszédtempó. ** A 2. str. szövegvariánsa.

110

M. F. 405 c)
Lövete (Udvarhely)
Dömötör Juli

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 28.]
L: Bartók Béla
b3 5 b3

1) 2) 3) 4)

1. Fordúlj kedves lo-vam Len - gyén - or - szág fe - lé,
Ús - se jö - vök töb - bet Most már visz - sza - fe - lé.

2str
1) 2) 3) 4)

2. Szegény hazámat már
Többé nem láthatom,
Nincsen ajján bánat,
Mint az én bánatom.*

4. Amit érzek, úgy fáj,
Hogy ki sem mondhatom,
Nincs aki engemet
Megvigasztalhasson.

[3. Tele van a szemem
Keserű könnyekkel,
Alig-alig bírok
Hánykódó szívemmel.

5. Indulok s megállok,
Búcsúzom örökre,
Utolszor borulok
A hazai földre.

6. Utolszor csókolom,
Holtig siratgatom,
Nincsen olyan bánat,
Mint az én bánatom.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 12/15 alapján. — P61; 92. Bartók: *Hasonló*: $\underline{\text{B}}\text{3}$ $\underline{\text{VII}}$ $\underline{\text{B}}\text{3}$ parl. Csikménaság. [= A 17], $\underline{\text{J}}$ $\underline{\text{A}}$ $\underline{\text{A}}$ parl. Gyanta [= A 100a], $\underline{\text{J}}$ $\underline{\text{J}}$ $\underline{\text{A}}$ ♯ | ♭♭ Chetres [= Ketris, A 115].

* *Endrödi Sándor költeménye?*

111

Alsóbalog (Gömör)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1912

b3 b5 c

Poco rubato

2. Szegény Szücs Marcsa is
Oda készült vóna,
Ha jaz ég felette
Bé nem borult vóna.

3. Bëborult, bëborult.
Bë is sötétedett,
Szëredán délután
El is temettetëtt.

Másolat. — 1042.

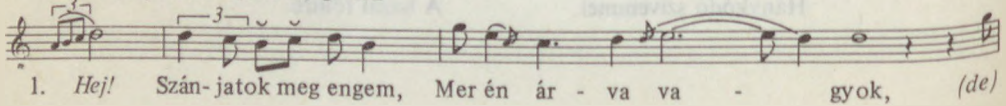
112

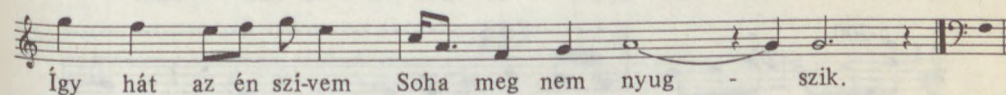
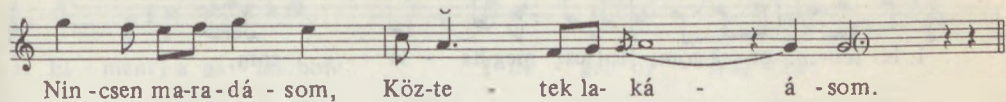
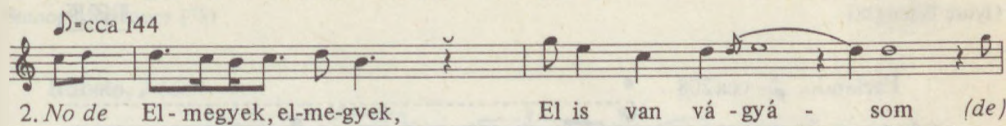
M. F. 2720
Porcsalma (Szatmár)
Tóth Gyula (54)

Gy: Lajtha László
1934

356

Parlando, molto rubato, ♩ = 152

6. Istenem, Istenem,
Hol lesz meghalásom,
Erdőn-e vagy mezőn,
Vagy a pusztaságon?

7. Ha erdőn meghalok,
Megesznek a vadak,
El is énekelnek
Az égi madarak.

Másolat. — Ak: református „magyar” cigány.

M. F. 2597 a)
Nábrád (Szatmár)
Gyüre Péter (38)

Gy: Lajtha László
1933. II.
358

Parlando, ♩ = cca 208 *

1. Is - tenem, or-szá-gom, Hol lesz meg-ha - lá - som,

Er - dőn - e va-gy a me-zőn de Vagy a pus-zta - sá - gon?

2. de Ha jer-dőn megha-lok, Megesz-nek a va - dak, de

Ki-ké-sér-nek en - gem Az é - gi ma - da - rak.

3. a Vár - me-gye ka-pu - ja Sar-kig ki van nyit - va, de

Én is o - da me - gyek, De sok ra-bo - kő van - nak.

4. Hát a két gyer-me-kem Ki-re fog ma - rad - ni? de

Hagyom az Is - ten - re, de Meg a jó em - ber - re.

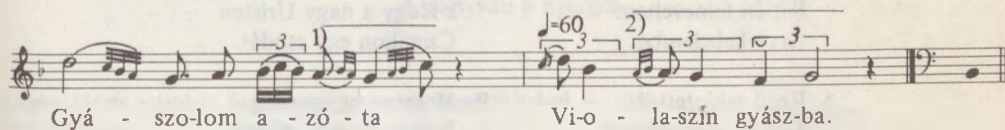
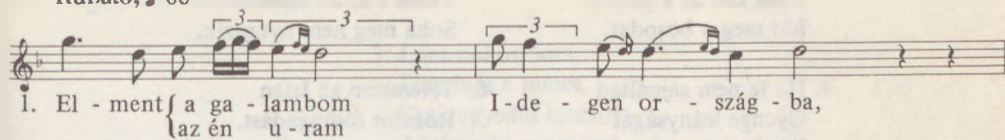
Másolat. — Bartók: a b a b (7), javítva: parl.

* A 8 , jelzéseket — talán megjegyzéssel — Bartók írta a támlapra.

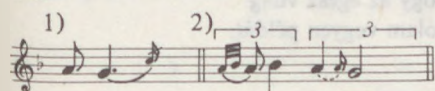
M. F. 2566 b)
Bonnya (Somogy)
Somogyvári János (78)

Gy: Lajtha László
1923
[5][5][1]

Rubato, $\text{♩} = 66$

Var

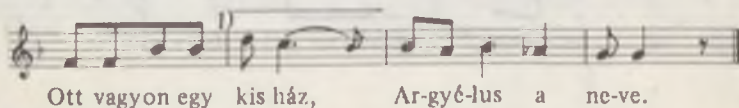
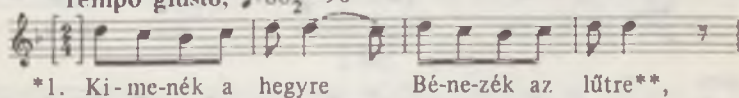
2. { Felöltözöm érte
 { Reggel violába,
 Este feketébe,
 De ha mégis megtér,
 Talpig rózsaszínbe.

Másolat. — P62.

M. F. 2495 a)
Ketris (Moldva)
Neszter Pista lánya,
Máris (18)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.
[5][5][4]

Tempo giusto, $\text{♩} = 88\frac{1}{2} - 90$

Var

2. Abba van egy asztal
Bánatval terítve,
Azon van egy pohár
Erdei bor benne.
3. Ne csak ez a pohár
Igyál egy keveskét,
Nem kell az a pohár,
Idd meg a borodat.
4. Ha te nem sajnáltad
Gyenge leányságát
Kit én felneveltem
Árva kebelembe.
5. Reád tekintettem
Mikor megcsaltalak,
Tekintsen a halál
Mikor reád talál.
6. Két ut van előttem
Melyiken menjek el,
Három szeretőm van,
Melyiktől búcsuzzak?
7. Ha egytől búcsuzzak,
s A más megharagszik,
Talán s az én szívem
Soha meg nem nyugszik.
8. Teremtsen az Isten
Rózsám fődingadást,
s Hogy a nagy Úristen
Csináljon egy csudát.
9. Hogy az egész világ
Rólam vegyen példát,
Hogy az egész világ
Rólam vegyen példát.

Veress-MS. — P66. Bartók: Hasonló b3 VII b3 parl. Csikménaság [= A 17], b3 5 b3 parl. Lövete [= A 110], 5 4 5 parl. Gyanta [= A 100a]. — **Alk:** (→64d).

* A szöveg töredék.

** *Lütre* = *lejtőre*.

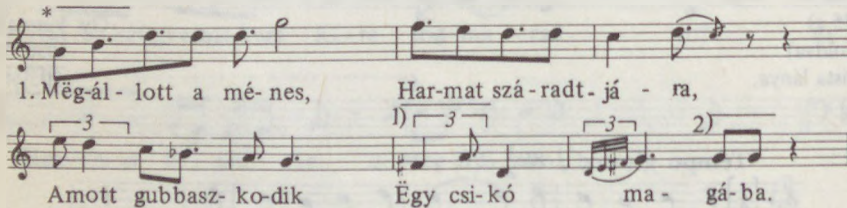
116

M. F. 959 c)
Doboz (Békés)
Férfi (cca 50)

Gy: Bartók Béla
1906. XI.

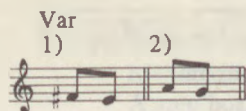
8 5 1

Rubato, ♩ = 340–acc. 2str–360

*

1. Még-ál- lott a mé- nes, Har-mat szá- radt- já - ra,
Amott gubbasz- ko- dik Egy csi- kó ma - gá- ba.

2. O - da ké - ne mën-ni,** Meg ké - ne azt fog - ni,

3. Lóra csikós, lóra,
Elszaladt a mínes,
Csak egyedül maradt
A pányván a nyerges.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival és kiegészítéseivel. — 1043.

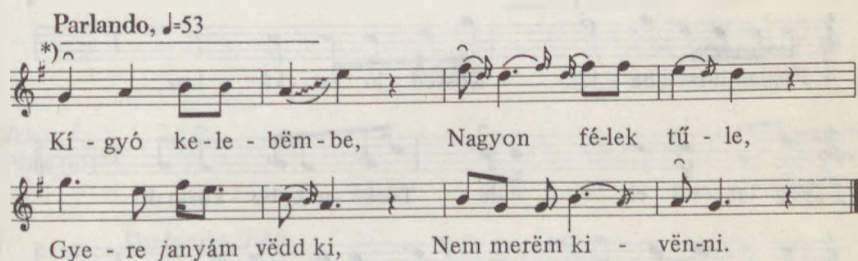

* A fonográfban hibásan. ** A 2. str. 2. sorát a fonogramban hibásan éneklí: „Jó vóna jeladni”

117

Szentisván (Borsod)
Horváth Antal (60)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. V. 10.

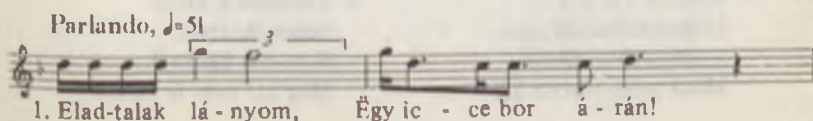
Seemayer-MS. — Ak: (→ 100c, 273b, 321ccc, 372c, 392). Őreg muzsikuscigányok énekelgették a mulatságaikon egymás közt, de a falusiak már nem tudták.

* Bartók: nyilván 8

118

Balatonederics (Zala)
Szívós Katalin (49)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 11.

Ki - nek a - dott a - nyám, Egy ic - ce - bor á - rán?

Rá - kó - czi úr - fi - nak, Ked - ves é - des lá - nyom!

2. Gyűnnek értem a - nyám, Ga - na - jos ko - csi - val!

Nem gyűnnek te ér - ted Gana - jos ko - csi - val!

Ha - nem gyűnnek ér - ted Szép ö - reg hin - tó - val.

3. Rá - kó - czi kis úr - fi Távo - zál el tő - lem,

Testem - nek, lel - kémnek Tē so - hasem kél - lész!

4. Fogjad hosszú ha - ját, Kössed ló far - ká - hoz,

Vág - tas - sál el ve - le Tüské - nek, bo - kor - nak!

5. Ko - csi - som, ko - csi - som, Kedves félhaj - tá - rom,

E - reszd még a gyeplőt Tüs - ké - nek, bo - kor - nak!

6.* Katicám, Katicám,
Kedves hités párom,
Vádolj el uradnak,
Sohasé kénozlak!

7. Rákóczi kis úrfi
Még sajnálhatnál már,
A szép fehér ruhám
Mind merő vérben áll!

8. Katicám, Katicám,
Kedves hitves párom,
Vádolj el uradnak,
Sohasé kénozlak!

9. Vádoljon a kutya
Teljes életében,
Sohasem kélléttél,
Meg hát nem is kellesz!

10. Kocsisom, kocsisom,
Kedves félhajtárom,
Ereszd még a gyeplőt,
Tüskének, bokornak!

13. Kedves hitves párom,
Mégsajnálhatnál már,
A szép fehér bőröm
Mind a tüskén van már!

11. Rákóczi kis úrfi
Mégsajnálhatnál már,
A szép bogárszēmēm
Mind merő vérben áll!

14. Mit ennél, mit innál,
Kedves hitves párom,
Szár az daru szárnyát,
Bús gilice combját?

12. Katicám, Katicám,
Kedves hitves párom,
Vádolj el uradnak,
Sohasé kénoznak!

15. Bácsikám, bácsikám,
Kinek a koporsó?
Rákóczi kis úrfi
Élete párjának!

16. Bácsikám, bácsikám,
Kire harangoznak?
Rákóczi kis úrfi
Élete párjának!**

Seemayer-MS. — P67. — Ak: (→ 14, 220p, 287, 299i, 360c, 414h). 12 éves korában tanulta nagyanyjától.

* A 6—7. (és további?) strófák dallama az 5.-ével egyezik. ** Tovább nem emlékszik a szövegre. Tartalma az volt, hogy a Rákóczi kis úrfi a temetés után hazament és megölte magát.

119

Lispe (Zala)
Simon Pálné (67)

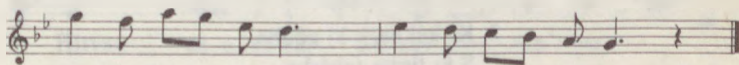
Gy: Seemayer Vilmos
1934. IX. 1.

735

Parlando, ♩=56

1. Boldog asszony anyánk Ré-gi nagy pátró - nánk,

Nagy ín-ség-be lé-vén, Így szó-lít még hazánk.

2.* Magyarországról,
Romlott hazánkról,
Né feledkezéssel még
Szégyény magyarokról.

3. Tudod, hogy Szent István
Örökségben hagyott,
Szent László király is
Minket reád bizott.

4. Jézus fiad előtt
Könyörögj érettünk,
Mert ha nem cselekszöd,
Égy lábíg elveszünk.

Másolat. — Bartók: *Hibás? (Egyházi)*. — Ak: (→32b, 216b, 230b). *Fiatal korában tanulta, nem tudja már, hol.*

* A gyűjtő nem jegyezte meg, hogyan alkalmazható a szöveg [Bartók jegyzete].

120a

F. 170 b)
Hadikfalva (Bukovina)
Bíró Balázsné (49)

Gy: Kodály Zoltán
1914
831

Rubato, $\text{♩} = 56-60$
(accel. . . .) 1) 2)

a) 1. Szo-mo-rú fűz-fá-nak Lē-haj-lott az á-ga,
Ar-ra rē-já-szál-lott Harminc-há-rom pá-va.

2str 1) 3) 4) Var* 1) 2)

2. Ki kékbe, s ki zödbe,
S ki tiszta fehérbe,
Csak az én éldésem
Fődig feketébe.

b) 1. Lészállott a páva
Vármegyé kútjára,
Meriti a vizet
A rabok számára.

2. Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok,

- c) 1. Elmént a madárka,
Üres a galicka,
Azt izente vissza,
Visszajő tavaszra.
2. Ha tavaszra nem jő,
Buzavirulásra,
Ha akkorra nem jő,
Tudd meg, sohasem jő.
3. Madárka, madárka,
Szép szőlő madárka,
Pënditsd meg nyelvednek
Gyönyörű szóllását.
4. Pënditsd meg nyelvednek
Gyönyörű szóllását,
S fujjál én szívemnek
Vigasztaló nótát.

5. Szabaditsen Isten
Rabot rabságából,
Rabot rabságából,
S ingemet a gyászból.**

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — P69a; 95. — Fon: 1—2 str.; Ak: (→49, 78, 126e, 242b).

* Egyéni ** Töredék

120b

Trunk (Moldva)
Bodó Rozó; Kósa Ilona; Faraván
Magdó; Kósa Margit; Benedek Róza
(16—24 é. lányok); Szabó Ferencné;
Bodó Jánosné; Bodó Istvánné
(30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 5.

8 5 4

Parlando

1. Hirvad az a ru - za, Kinek tö - ve nincen,
Hirvad az a ru - za, Ki - nek töve nin - cen.

- 2.* Ién isz hirvadozok,
Had szeretém nincen.
3. Mit nem celekedném
Régi szeretémétt,
4. Dunából e vizet
Kannávol kimerném,
5. Duna fenekirél
Gyüngyszemeket szednék,
6. Mégesz a rúzámnak
Gyüngykoszarut ketnék.
7. Nagy Magyarországon
Veresz torony teccik,

8. sz Ott esz az <u>jen</u> rúzám
Mász ölibe jádzik.	12. Minden fatetején
S gyivónak levelin,
9. Jádzál rúzám, jádzál,
Cak meg ne bánkoggyál.	13. Hadd szakaszhasszan le
Minden liján sz legjen.
10. Szerelem, szerelem,
Átkozott szerelem,	14. Met <u>jen</u> szakasztattam,
sz El esz szalasztattam,
11. Mj ^{et} nem termettél vót
Minden falevelen?	15. De mj ^{eg} szakasztanék,
Ha jóra találnék,
16. E jóra sz e sziepre,
Régi szeretémre.	

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — P69b. — **Publ:** Domokos 1931: 24; Domokos 1941: 42. — **Ak:** (→88b, 225, 226b, 361b, illetve 50a, 50b, 55a, 147a, 295a, 296e).

* Kétsoronkét ismételve.

121

M. F. 2699 a)
Szenna (Somogy)
Horváth János (53)

Gy: Lajtha László
1934. II.
8 3 4

Parlando, ♩=112

1. Ri-ma-szom-bat fe - lől Fúj - do - gál a szel-lő,
(8 ♩=100 ?)*

I-gen rossz hírt hal-lok A ma - gam sor-sa fe - lől.

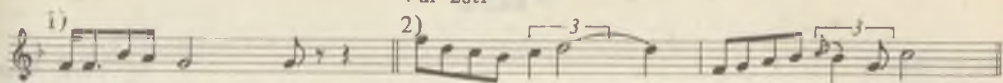
2. Ki-ve-tőt-ték én - rám Az el - fo-ga - tó há - lót,
1) ♩=88 2) ♩=84

Úgy el - fog-tak en - gö - met, Mint fe-gy u-ton-ál - lót,
az

Úgy el - fog-tak en - gö-met, Mint fe-gy u-ton-ál - lót.
az

Var 1str

Var 2str

3. Bekisértek engem
Rimaszombathelyre,
Rimaszombathelyen
A sötét börtönbe.

6. Térdig vasban vagyok,
Könyékig bilincsben,
Elhervadtam rózsám,
A nagy sötétségben.

4. Repülj daru, repülj
Hazámon keresztül,
Szállj le a rózsámhoz,
Maga van egyedül.

7. Kilencfontos vasat
Hármat elszaggattam,
A negyediket is
Jól megvásítottam.

5. Ha kérdi, hol vagyok,
Csak azt mond, rab vagyok,
Rimaszombathelyen
Első legény vagyok.

8. Hervadj virág, hervadj,
Kinn a domb tetején,
Én meg itt halok meg
Rimaszombathelyen,
Rimaszombathelyen,**
A börtön fenekén.

Másolat. — P70. — Ak: (→299c).

* Bartók jegyzete? ** A két utolsó dallamsor ismétlésére.

122

Sándorfalva (Csongrád)
[Dencs István (42)]

Gy: Péczely Attila
1933
8 5 4

2. Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötrellem,
Mért nem virágoztál
Minden falevélen?

Péczely-MS. — P71. — Publ: MNT VII: 83. — Ak: A hiányzó adatot utóbb a Szegedi Múzeumbeli támlap alapján Olsvai Imre egészítette ki.

123a

M. F. 1131 d)
Kórógy (Szerém)
Vacsora Ferenc

Gy: Garay Ákos
L: Bartók Béla
8 5 4

Allegro

1. Föl-szál-lott a pá-va Vár-mé-gye há-zá-ra,
Sok szegény le-génynek Sza-ba-du-lá-sá-ra.

2. Rab vagyok, rab vagyok, Sza-ba-du-lást vá-rok,
A jó Is-ten tud-ja, Mi-kor sza-ba-du-lok.

3. Ha ki-sza-ba-du-lok, Oly fo-ga-dást tē-szék,
Mindēnnap há-romszor A templomba mēgyēk.

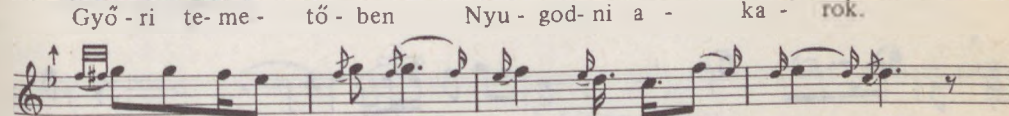
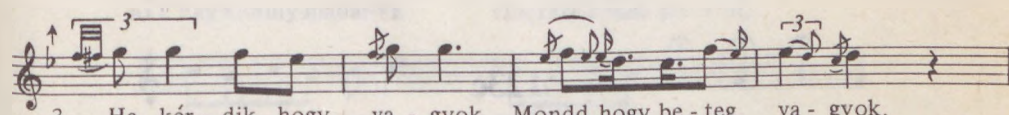
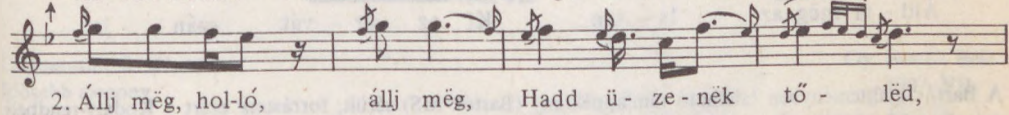
4. E-lő-ször a-nyámért, Az-u-ta ja-pá-mért,
U-tol-já-ra pedig A kedves ró-zsá-mért.

A kotta és a jegyzetek Bartók-MS (eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos későbbi javítással, kiegészítéssel); a szöveg Ziegler Márta másolata Bartók kisebb javításaival. — P72a; 96a. — Publ: MNT VII: 108. — Fon: M. F. 1128 c) is ez akar lenni, de hamis. — D: 1910 — L. az A 123b dallamot!

* Nb. „h” és „a” bizonytalan. ** Fonogramban hamis.

M. F. 1132 a)
Kórógy (Szerém)
Vacsora Ádámné

Gy: Garay Ákos
[1910]
L: Bartók Béla
8 5 4

c) Szól a ku-kuk - ma - dár, Ta - lán még vir - rad már,
 For - dulj fe - lém, ró - zám, Ma - gad ma-radsz mind - járt.

d) Ár - va va-gyok, ár - va, Én va-gyok az ár - va,
 Áld - ja még az Is - tén, Ki az ár - vát szán - ja.

A Bartók-gyűjteményben található támlappéldány (Bartók-MS) sérült; forrásunk ezért a Kodály-rendbeli másolat (KR 22351) volt. — P72b; 96b. — **Publ:** MND: 40; MNT VII: 106; Kodály—Vargyas: 9; Lampert: 202. — **D:** Kiegészítés MNT alapján.

* Az „a” és „h” többé-kevésbé mélyebb.

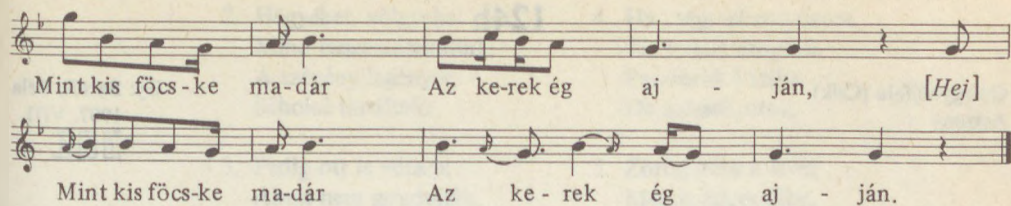
** Az a) 1 versszakban az ötödik ütem második felétől, a többiben kezdetétől 8

123c

M. F. 1108 a)
 Báta (Tolna)
 Sümegi Pál

Gy: Garay Ákos
 [1910]
 L: Bartók Béla
 8 5 3

*
 1. Bujdo-só nem vol - tam, Bujdosó - vá lēt - tam, Hej
 Ver - gye még az Is - ten, A - ki mi - att lēt - tem,
 Ver - gye még az Is - ten, A - ki mi - att lēt - tem.
 2. Buj - do - sik az el - mém, Hej A sze - re - lēm u - tán, Hej,

A kotta és a jegyzetek Bartók-MS (eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos későbbi javítással, kiegészítéssel); a szöveg Ziegler Márta másolata Bartók kisebb javításaival. — P72c; 96c. — **Publ:** MNT VII: 116. — **D:** Kiegészítés MNT alapján.

* Nb. a 2., 3., 6., 7. fok váltakozó magasságú.

124a

Csikszenttamás (Csík)
Idősebb asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
8 5 5

2. Azt es az irigyek
Észre fogták venni,
Azt es az irigyek
Észre fogták venni.

3. Irigyim, irigyim,
Gonosz-akaróim,
Hírembe, nevembe
Megölő gyilkosim.

b) 1. Elment az én rózsám,
Elhagyott éngemet,
Elvitte magával
Minden jó kedvemet.

2. Gyere vissza, gyere,
Hozd vissza kedvemet,
Ne vidd el magaddal
Minden jó kedvemet.

Bartók-MS. — P73a; 96c.

124b

Gyergyóújfalu (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.
7 5 4

Parlando

1. Is - te - nem, é - le - tem Nem i - gen gyö - nyö - rű,
Két hervadt ar - cá - mon Folydogál a könnyű.

2. Olyan lettem, rózsám,
Mint a száraz tolló,
Kinek a virágját
Leszedte a szőlő.

4. Repülj madár, repülj,

3. Az én poháromat
Bánattal töltötték,
Gyászos asztalomat
Búval terítették.

5. Haza sem mehetek,
Nem es izenhetek,
Arról gondolhatják,
Hogy én itt elveszek.

Bartók-MS. — P73b; 96d.

125

Mezőkövesd (Borsod)
Gáspár Mihály, Derda (39)

Gy: Seemayer Vilmos
1929. XII. 31.
8 5 5

Parlando, ♩=65

a) 1. (Hej) Hi - rös bētyár vagyok, Patkó jaz én ne - vēm,
Ti - zen - há - rom mē - gye Régén ke - res en - gēm.

2. Hégyeket, völgyeket
Mind összemáskáltak,
A szegény legényre
Séhsőlő tanáltak.

4. Ha megsarkantyúzom,
Tíz határt átugrok,
Pandúrok kezibe
De sohasem jutok.

3. Pedig ott is vótam,
Ahun nem gondolják,
Hírös paripámat
Mindennél csodáják.

5. Zörög már a levél
Messzi jáz erdőbe,
Né aludj édesem,
Légy egy kicsit ébren.

6. A fegyver is csörtet,
Tégedet keresnek,
Még halok értted,
Hogyha majd elvisznek.

Seemayer-MS. — Ak: (→42b, 273b és talán 39 is). Öregektől tanulta lakodalomban, helyben.

126a

Újszász (Pest)

Dobóczi Bernátné (26)

Gy: Bartók Béla

1918. VIII.

8 5 5

Rubato, ♩ 66–56

a) 1. Megkötöm lo - va-mot Szo - mo-rú fűz - fá-hoz,
Le - hajtom fe-je-met Két el - ső lá - bá - hoz.

2. Lehajtom fejemet
A babám ölébe,
Hullajtom könnyeim
Rózsás kötényébe.

b) Ez a ló, ez a ló.
Ez a sárga csikó,
Ez a — — —
Ménésből való.

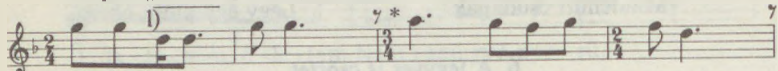
Bartók-MS. — P74a; 97a. — Publ: MND: 41; Kodály—Vargyas: 98; Lampert: 182. — Ak: (→136, 165a, 220v).

126b

M. F. 1229 b); 1230 b)
Menyhe (Nyitra)
Lányok

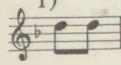
Gy: Kodály Zoltán
1909
8 5 5

Tempo giusto, poco parlando, ♩=76

1. Semmit sē vé - tet-tem Nyit - ra vá-ro - sá-nak,
Még - is { be-so - ro - zott Engēm ka-to - ná - nak.
be-so - roz-tak

Var
1)

2. Huszárnak sarazott,
Bakancsnak iratott,
Verje meg az Isten,
De megszorított.

3. Ez lesz jó, ez a ló,
Ez a sárga csikó,
Ez a három éves
Huszár alá való.

4. Elvisznek messzire,
Messze a hazámtól,
El se búcsuzhattam
A kedves babámtól.

Kodály Zoltánné másolata Kodály bejegyzéseivel. — P74b; 97b. — Publ: Vargyas: 191. — Fon, Ak: M. F. 1229 b) 1 str. (2 lány); M. F. 1230 b) 4 str. (9 lány) [Kodály].

* A sorok közt 7 ritkán hosszabb (b), például a 4. versszakban [Kodály].

126c

Vízvár, Zsitvapuszta (Somogy)
Raposa István (31)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. VII. 15.
8 5 4

Parlando, ♩=73

1. Onnadjd Miskolc felől Hi-de-gön fúj a szél,
De rossz hírt hal - lottam Magam sor - sa fe-lől.

2. Éneklő kis madár
Mindig azt énekli,
Vigyázz, vigyázz betyár,
Mér mögfog valaki!

5. A szögedi várba
Huszonnégyen vannak,
Mind a huszonnégyen
Felülem tárgyalnak.

3. Mögfogtak már engöm,
Vasra is verettek,
A szögedi fogház
Fenekére töttek.

6. A huszonharmadik
Nevömet fölírja,
A királyi ügyész
Nevömet diktálja.

4. Annak a fenekét,
Tisza vize mossa,
De sok szögény legény
Könnyeit az mossa.

7. Verje meg az Isten
Baranyai határt,
Hogy ne szálljon rája
Éneklő kis madár!

Seemayer-MS. — P74c.

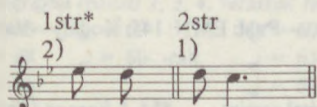
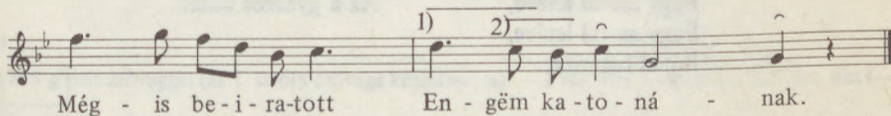
126d

Mezőkövesd (Borsod)
Hajdu Borbála, Ráfis (19)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. IX. 2.

Parlando, ♩=70

2. Huszárnak iratott,
De lovat nem adott,
Verje még az Isten,
De még szomorított.

3. Megyek a császárhoz,
Kérlek egy paripát,
Átugratom vele
Babám kis kapuját.

4. Ez lesz jó, ez lesz jó,
Ez a szilaj csikó,
Egy barna kis lánynak
Szíve szomorító.

Seemayer-MS. — P74d. — Ak: (→197d). Anyjától tanulta.

* Másodszorra?

126e

F. 173 c)
Hadikfalva (Bukovina)
Bíró Balázsne (49)

Gy: Kodály Zoltán
1914
8 5 3

Rubato, $\text{♩} = 92-80^*$

1. Cserna - vic pi - ja - cán Egy i - de - gen le - gény,
Úgy sír, s úgy ke - se - rög A töm-lec fe - ne kén.

Var

2. A tömlec feneke
Lefeküvő ágya,
A tömlec oldala
Az ő háló társa,
A tömlec ajtaja ⁺
Beszélgető társa.	4. Ára az asztalra
Egy pohár letéve,
Egy pohár letéve,
Bánatval megtötte.
3. Aban a tömlecben
Egy asztal letéve,
Egy asztal letéve,
Búval béterítve.	5. S akárkijé lenne
Ez a teljes pohár,
Csak ingem elváгна
Az a gyászos halál!

Kodály-MS gépelt szöveggel (az első strófa kézírással is). — P74e; 97c. — Publ: EMN: 145; Kodály—Vargyas: 106. — Fon: 1 str. — 1. a variánsoknál. Ak: (→49, 78, 120a, 242b).

* Eleje gyorsabb, végül lassúdik. ** Egyéni változat a fonográffelvétel szerint. *** A korona felett: (5) [értsd: a koronás hang öt-nyolcad értékű]. + A két utolsó dallamsor ismétlésére.

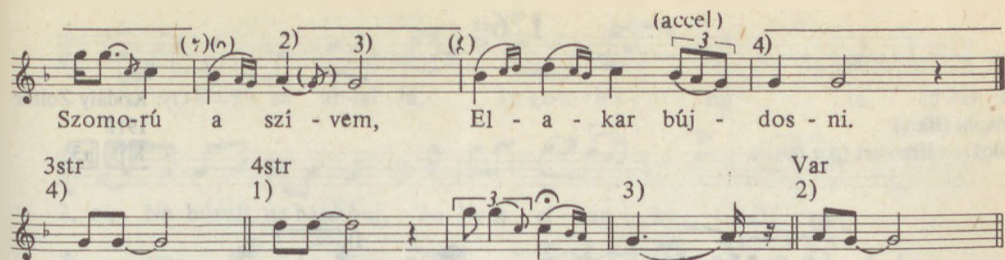
126f

F. 174 b)
Istensegits (Bukovina)
Szabó Fülöp (62)

Gy: Kodály Zoltán
1914
8 5 1

Rubato, $\text{♩} = 80^*$ $\text{♩} = 69$

1. Szomo - rú az i - dő Meg a - ka - rə vál - toz - ni,

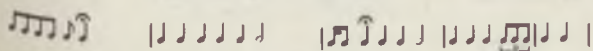

2. Istenem, Istenem,
Szerelmes Istenem,
Hogy kell ez világot
Búval eltöteni.	5. Több az én irigyem
Százhuszonkettőnél,
De pártfogóm nincsen
Több a jó Istennél.
3. Istenem, nem tudom,
Kinek tégyek panaszt?
Sem apám, sem anyám,
Sem senki gyámolom.	6. Elé van készítve
A szekerem rúdja,
Istenem, nem tudom,
Jómra-e vagy rosszra?
4. Sem apám, sem anyám,
Sem senki gyámolom,
A sok irigy miatt
Nincs senki barátom.	7. Szennyes az én ingem,
Nincsen, ki megmossa,
Szomorú a szívem,
Nincs, ki vigasztalja.
8. Istenem, Istenem,
Vigasztalj meg engem,
Ennyi bánatomban
Jaj, segélj még engem!	

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa szövege kézírással is). — P74f; 97d. — Fon: 1., 3., 4. str. Ak: (→60).

* A fonográfba énekelt 1, 3, 4. versszak tempóváltozásai körülbelül:

1.) ♩ = 80	♩ = 69	♩ = 60
3.) ♩ = 88	♩ = 80- -rall.	♩ = 63
4.) ♩ = 96		♩ = 63

Leggyorsabb mindig az első sor, lassabb a második; ez átvezet a harmadik és negyedik sornak többnyire egyenletes, leglassabb tempójára. Mennél nyugodtabb az előadás — a szövegtől is függ. pl. a negyedik versszak eleje gyorsult csak 96-ig — annál kisebb az eleje és vége közti különbség, s mindinkább megközelíti a ♩ = 69—66 körüli közepes tempót. ** A nyújtás mértékére a korona fölött ♩ jel utal. *** A nyújtás mértékére ♩ jel és 8-as utal.

126g

F. 128 b)
Mohi (Bars)
Bokros Erzsébet (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán

1912

8563

1. A varga há - zá - ra, Egy ember kölyve - ne,
Cim - bo-ra, bo - ra, Bort i - szunk es - té - re.

2. Jaj, ha el nem gyün - ne Az a { barna le - gény,
szölke

Egy cim-bo-ra ma-rad - na Két ke-mén-ce kalács - ba,
Cim - bo-ra, bo - ra, Bort i - szunk es - té - re.

Var* **

Kodály-MS; a szövegek kézirással és gépelve is. — P74g; 97e. — **Publ:** MNT VII: 46. — **Ak:** (→72c, 131e, 208c, 255, 313a).

* Egyéni ** Néha

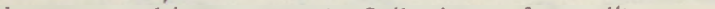
127

M. F. 2302 a)
Gyergyócsomafalva (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.

161

Rubato

a) 1. Dombon van a há - zam hn Szél-nek van for - dít - va,

ej, Kerék az ab-lak - ja, In-ge-ma-les - nek raj - ta.

2. ej, Ne búsulj, ne bánkódj, hn Ne is si - rán - koz - zál,

Még - se-gít a jó Is-ten, Csak jól i-mád - koz - zál.

b) Ej, piros a szerelem,
Fél az árulástól,
Ej, kedves kis babám,
Elválunk egymástól.

Bartók-MS. — 1058; 1073. — Publ: MND: 158. — Fon: Tűingás miatt nem revideálható.

128a

Magyarszerdahely (Zala)
Sipos István (48)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 16.

368

Parlando, $\text{♩} = 94$

1. Elmént az én rózsám, I - de - gën or - szágba,

Csak azt le - ve - le - zi, Mënnek el u - tá - na.

2. Mënjen el a fene
Idegëny országba,
Inkább mëgjászolom
Háromfélc jászba.

3. Péntekën pirosba,
Szombaton fehérbe,
Vasárnap délután
Tiszta feketébe.

4. Fekete városból
Fehér torony látszik,
Ott van az én babám,
Más ölébe jáccik.

5. Verje mëg az Isten,
Veretlen së hagyja,
Kilënc álló hétig
Hideg borzongassa!

6. Még az el se hagyja,
Légyen földindulás,
Hadd jusson eszébe
A szeretőtartás.

7. Szerelém, szerelém,
Átkozott gyöttelelem,
Mér nem virágoztál
Mindén fa tetején?

8. Mindén fa tetején,
Mindén kis lány szívén,
Hadd szakított vóna
Mindén szegény legény.

9. Én is szakítottam,
El is hervasztottam,
Szelid galamb helyett
Jaj de vadat fogtam.

Seemayer-MS. — Ak: Balatonfüreden tanulta 19 éves korában.

128b

Szepetnek, Cseresmajor (Zala)
Sebők Lajosné (52)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. IV. 4.

5 6 8

Parlando, $\text{♩}=83$

12,14,16str

1)

2. Anyám, édes anyám,
Szabó nem jó szabta,
Szabó nem jó szabta,
Varró jelrontotta.

3. Lányom, édes lányom,
Szabó is jó szabta,
Szabó is jó szabta,
Varró is jó varrta.

4. Anyám, édes anyám,
Hiában tagadom,
Földvári ifjúnak
Terhjét hordozom.

5. Sintérek, sintérek,
Messétek a nyakát,
Az akasztófára
Húzzátok a kutyát!

6. Anyám, édes anyám,
Csak egy órát várjon,
Földvári ifjúnak
Levelémet küldjem.

7. Gólám, édes gólám,
Vidd el levelémet!
Gólától nem küldöm,
Mer az dögre talál.

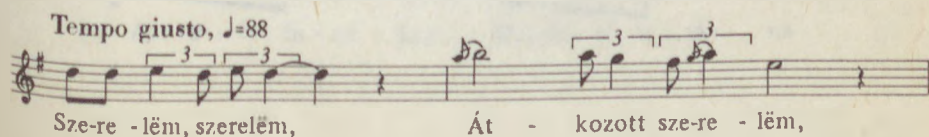
8. Kányám, édes kányám,
Vidd el leveletem!
Kányától sém küldöm,
Mer az kikárogja.
9. Fecském, édes fecském,
Vidd el leveletem,
Ha délbe találod,
Tedd a tányérjába,
10. Ha jeste találod,
Tedd a vánkósára,
Ha jeste találod,
Tedd a vánkósára!
11. Lovászom, lovászom,
Édes jó lovászom,
Nyergeid fél hamar a
Legjobb paripámat!
12. Jó napot, jó napot,
Ismeretlen anyám!
Hol van már, hol van már
a Kedves Biborbála?
13. Ott benn van, aluszik
Paplanos ágyában,
Ott ben van, aluszik
Paplanos ágyában.
14. Jó napot, jó napot,
Ismeretlen anya!
Hol van már, hol van már
a Kedves Biborbála?
15. Ott kinn van, aluszik
Rózsató aljában,
Ott kinn van, aluszik
Rózsató aljában.
16. Jónapot, jónapot,
Ismeretlen anya!
Hol van már, hol van már
a Kedves Biborbála?
17. Ott kinn van, felhúzták
Az akasztófára,
Ott kinn van, felhúzták
Az akasztófára.
18. Először kerülöm,
Akkor megölelem,
Másodszor kerülöm,
Akkor megcsokolom.
19. Harmadszor kerülöm,
Akkor még levészem.
Vérém a véreddel
Égy patakba folyjon,
20. Testem a testeddel
Égy sirba nyugodjon,
Lölköm a lölköddel
Égy urat szolgáljon!

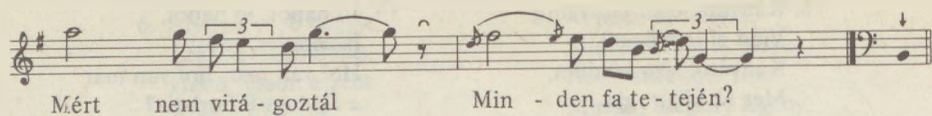
Seemayer-MS. — Ak: (→41, 54a). Szökedencsen (Somogy) tanulta iskolás korában.

128c

M. F. 2855 b)
Rágyog (Sopron)
Buda János (55)

Gy: Veress Sándor
1934. VI.
5 6 8

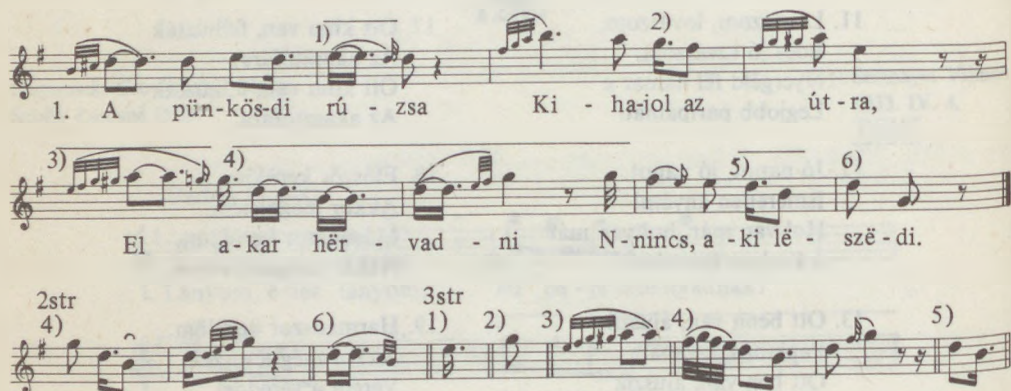

Veress-MS.

128d

M. F. 1213 a)
Farkasfa (Vas)
Vedy Anna

Gy: Vikár Béla
[1910. X. 20.]
L: Bartók Béla
5 6 8

2. Szēdd lē, Vedy Anna,
Kösd mēg bokriētára,
Tēdd a Kovács Gyula
Pörje kalapjára!

3. Ha mēg nēm viseli,
Ládájába tēszi,
Akárhányszor nyitja,
Szivem Naca jadtá!

[2. Szēdd le Takács Erzsi,
Kösd meg bokrétára,
Tödd a kedvesednek
Pörje kalapjára.

3. Hogyha nem viseli,
Ládájába teszi.
Akárhányszor nyitja:
Szivem Örzse adta.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 21/163 alapján. — 1074i. Bartók: *CI parl.* Egy szám nélkül maradthoz.
M. F. 1209 a) [= A 128n]. — Ak: (→258a). Leányhang.

128e

M. F. 2843 c)
Szany (Sopron)
Nagy Ignác (68)

Gy: Veress Sándor
1935. VII.

3 6 8

Poco parlando, $\text{♩} = \text{cca } 104$

1)

1. Él - ment a sze - re - tű - űm I - dē - gen or - szág - bā.

Csak azt lē - ve - le - zi Mēny - nyek el u - ta - nā.

2str

1)

2)

2. Mēnnyen él a fēne
Idēgen országbā,
Inkább meggyászolom
{ Fekete ruhába
{ Háromféle gyászba.

3. Pénteken pirosba,
Szombaton fehérbe,
Vasárnap delután
Tiszta feketébe.

Veress-MS. — Fon: 1—2 str.

128f

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Hős Nagy Mihály (53)

Gy: Péczely Attila
1935

3 6 8

Tempo giusto, $\text{♩} = 108$

a) 1.

1. Elment az én u - ram, I - de - gen or - szág - ba,

Azt ír - ta én - né - kem, Men - jek el u - tán - na.

2. Nem megyek, nem megyek
Idegen országba,
Inkább meggyászolom
Háromféle gyászba.

3. Reggel hófehérbe,
Délben feketébe,
Este nyolc órákor
Lángszinű selyembe.

b) Zálogban az orsóm,
De ki nem válthatom,
Úgy fáj az én szívem,
Hogy ki nem mondhatom.

Péczy-MS. — Ak: (→314b, 321x). Részletes leírás a Hős Nagy családról az A 449g dallamnál.

128g

Újszász (Pest)
Pető Panna (19)

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.

3 6 8

Parlando, $\text{♩} = 67$

1. Ver-je meg az Is - ten Azt az é - des - a - nyát,
A - ki a lá - nyá - tól Tilt - ja el a le - gényt.

Var
1) 2) 3) 4) 5)

2. Verje meg, verje meg,
Veretlen ne hagyja,
Kilenc esztendeig
Hideg borzongatja.

3. Ha abból kigyógyul,
Kapjon fejgyulladást,
Had jusson eszébe
A szeretőtartás.

Bartók-MS. — 1059b; 1074a; 1074b. — Ak: (→260c).

128h

Gyergyóújfalu (Csík)

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.

3 6 3

Bartók-MS. — 1059e; 1074e.

* Szövege hiányzik

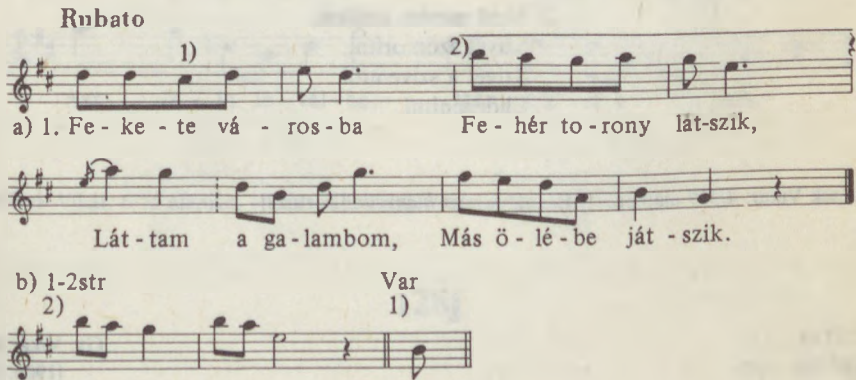
128i

(1)

Gyula (Békés)
Illés Panna (cca 18)

Gy: Bartók Béla
1906. VII.

3 6 8

2. Nem akartam szólani,
Szívét szomorítani,
Szívét a szivemtől
Elidegeníteni.

b)1. Elment a szeretőm
Idegen városba,
Azt írta levélbe,
Menjek el utána.

2. Menjen el a fene
Idegen városba!
Inkább meggyászolom
Háromszín ruhába.

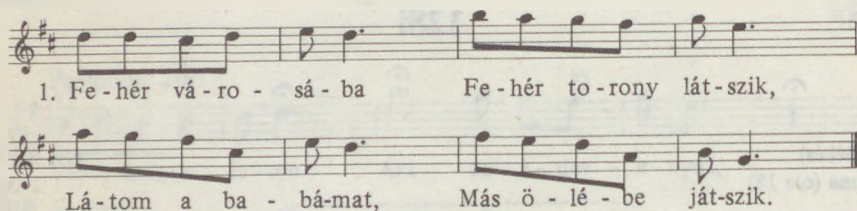
3. Pénteken fehérbe,
Szombaton pirosba,
Vasárnap délután
Tiszta feketébe.

Bartók-MS. — 1059c; 1074c. — Ak: (→280b).

(2)

M. F. 157 c)
[Miskolczi Kata]
Eger (Heves)

Gy: Vikár Béla
[1899. XII.]
L: Kereszty István
5 6 5

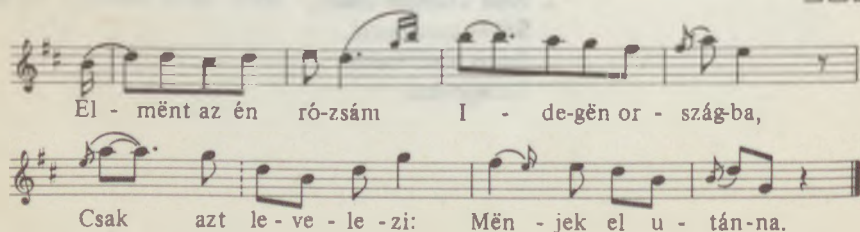
2. Nem merem szólítani,
Szívét szomorítani,
Szívét a szivemtől
Elidegeníteni.

Kiegészítések Vikár: 4/309 alapján. — Fon: A henger hiányzik. [Bartók?]

(3)

M. F. 2273 c)
Jakabfa (Zala)
Felső Pál

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 11.]
L: Bartók Béla
3 6 8

2. Menjen el a fene
Idegen országba,
Inkább megjászolom
Háromszinű jászba.

3. Pénteken pirosba,
Szombaton fehérbe,
Vasárnap délután
Tiszta feketébe.

4. Vetettem violát,
Várom kükelését,
Szerettem egy szőlőkét,
Várom eljövését.

5. Kikelt az ibolya,
De nem az a teljes,
Eljött a szeretőm,
De nem az a kedves.

6. Jakabfai utca
Eszembe se jutna,
Ha a kisangyalom
Benlakós nem volna.

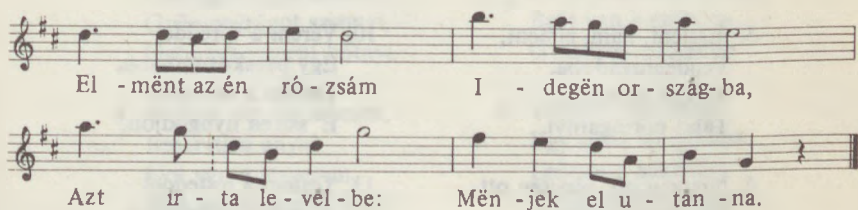
7. Benn lakik, benn lakik
A falu derekán,
Két szál dupla szegfű
Nyílik az ablakán.]

Kiegészítések Vikár: 16/50 alapján.

(4)

M. F. 333 c)
Őcsény (Tolna)
Bajnok István

Gy: Vikár Béla
[1902]
L: Bartók Béla
5 6 8

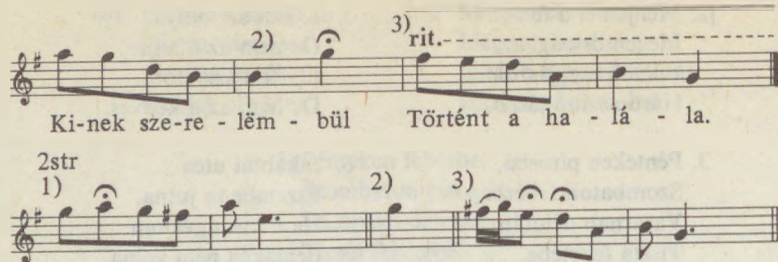
Kiegészítések Vikár: 6/75 alapján. — Ak: Mázolósegéd hangon énekel [Bartók].

128j

M. F. 237 a)
Mezőkövesd (Borsod)
Vámos Péterné Csirmaz Terézia

Gy: Vikár Béla
[1899. XII. 3.]
L: Kereszty István
5 6 8

2. Jó estét, jó estét
Isméretlen anyám!
Hol vagyon, hol vagyon
Erzsébet, hű mátkám?

[3.]Elment, fiam, elment
Hegyekre, vögyekre,
Szíz koszorújára
Gyengyeket szeretne.

4. Nincsen ott, nincsen ott,
Isméretlen anyám!
Hol vagyon, hol vagyon
Erzsébet, hű mátkám?

5.]Elment, fiam, elment,
Vendégfogadóba,
Asztalt teríteni,
Tálat boringatnyi.

6. Nincsen ott, nincsen ott,
Isméretlen anyám!
Hol vagyon, hol vagyon
Erzsébet, hű mátkám?

7. Mi tűröm, tagadom,
Ha ki kell mondanom,
A komrába fekszik,
Cifra nyoszolyába.

8. Ő barátjai is
Mind mellette ülnek,
Fehér cirkált* kendők
Feje felett csüngnek.

9. Bement a vőlegény,
Bement a komrába,
Benyul a zsebibe,
Kiszur a szivibe.

10. Vérem a véreddel
Egy patakot mosson,
Testem a testeddel
E' ssirba nyugodjon,

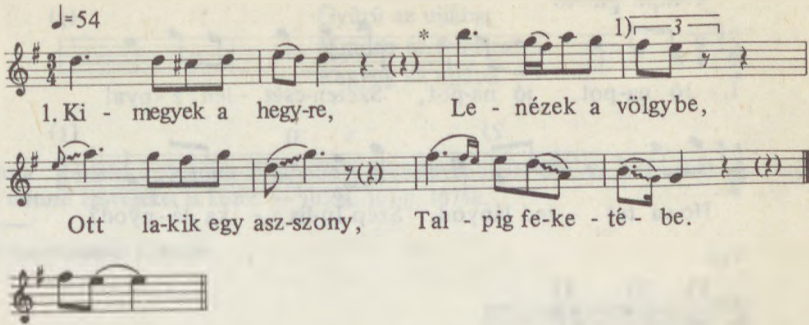
11. Testem a testeddel
E' ssirba nyugodjon,
Lelkem a lelkeddel
Eggy urat imádjon!]

Ziegler Márta másolata. Kiegészítések Vikár: 4/5 alapján. (L. A 128s jegyzetét is!) — 1059f, 1074f. — Fon
Törött henger. Ak: (→248j).

* Cirkált = Hímzett.

Nógrádmegyer (Nógrád)
Babka Margit (23)

Gy: Ádám Jenő
1928
5 6 8

2. Jó napot, jó napot,
Ismeretlen anya!
Hol van a jegyesem,
Hol van az a szép lány?

3. Kint van a mezőbe,
Gyöngyvirágot szennyi,
Gyöngyvirágot szennyi,
Gyöngykoszorút kötnei.

4. Voltam ott, de nincsen,
Ismeretlen anya!
Hol van a jegyesem,
Hol van az a szép lány?

5. Bent van a szobába,
Asztalt teríteni,
Asztalt teríteni,
Tányért törölgetnyi.

6. Voltam ott, de nincsen,
Ismeretlen anya!
Hol van a jegyesem,
Hol van az a szép lány?

7. Mit tűröm, tagadom,
Ha ki kell mondanom,
Bent van a szobába,
Gyászkoporsójába.

8. Testem a testeddel
Egy sirba nyugodjon,
Lelkém a lelkéddel
Menyországba jusson,

9. Szívem a sziveddel
Egy Istent imádjon,
Vérém a véreddel
Egy patakba folyjon!

Másolat gépelt szöveggel.

* A szüneteket hol kitartja, hol nem.

Vácszentlászló (Pest)
Lány

Gy: Bartók Béla
1906. VII.
[5][6][5]

Tempo giusto

1. — Jó na-pot, jó na-pot, Szeren-csét - len a - nya! (?)

2) 3) (?)

Ho-va tet - ted lányod, Szép Ju-lis - ka lá-nyod?

Var

1) 2) 3)

2. Kiment az erdőbe
Gyöngyvirágot szedni,
Gyöngyvirágot szedni,
Gyöngykoszorút kötni.	5. Nincsen ott, nincsen ott,
Szerencsétlen anya!
Benn van a szobába,
Nyugszik az ágyába.
3. Nincsen ott, nincsen ott,
Szerencsétlen anya!
Hova tetted lányod,
Szép Juliska lányod?	6. Bemegy a vőlegény,
Benyul a zsebébe,
Kiveszi a nagy kést,
Szúrja a szivibe.
4. Elment a lagziba
Asztalt teríteni,
Asztalat teríteni,
Tálat törölgetni.	7. Tested a testemmel
Egy sírba nyugodjon,
Véred a véremmel
Egy patakba folyjon!

Bartók-Ms. — 1059d; 1074d.

Debrecen (Hajdu)

Bartalus III: 63
[5][6][1]

*

1. Szeret-lek, sze - retlek, Csak ne mond sen - kinek,

Míg az ol - tár előtt Össze nem es - ketnek.

2. Szeretöm a táncba,
Gyűrű az ujjába,
Minden fordulásra
Ragyog az ujjába.

Ziegler Márta másolata; a 2. strófa kiegészítés a kiadványból. NB. 64—67. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szövegeket is közöl. — 1059a; 1074j; 1074k.

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve*.

128n

M. F. 1209 a)
Zsida (Vas)
Tibola Teréz (17)

Gy: Vikár Béla
[1910]

L: Bartók Béla
5 6 8

Lento, giusto

1. A pünköszt-dí ró-zsa Ki-hajol az út-ra,

El a-kar hervad-ni, Nincs a-ki lő-szē-di.

2str

1) 2) 3)

2. Szédd lē, Tibola Teréz,
Közsd még bokrétának,
Tēdd a Bari Márton
Pörje kalapjára!

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Ziegler Márta másolata. — 1074c-hez. — Kiházasító [Bartók]. — Ak: (→258b). D:
L: az A 258b dallamot!

128o

Kiskomárom (Zala)
Harcz Rozi (64)

Gy: Péczely Attila
1925
[3][6][5]

Poco parlando

1. Elment az én u - ram, I - de - gen or - szág - ba, (z)

Azt ír - ta én - né - kem, Menjek el u - tán - na. (z)

Var
1)

2. Nem megyek, nem megyek
Idegen országba,
Inkább meggyászolom
Háromféle gyászba.

3. Pénteken pirosba,
Szombaton fehérbe,
Vasárnap délután
Tiszta feketébe.

Péczely-MS. — Ak: (→299 l, 321tt).

128p

M. F. 67 a)
Bánffyhungad (Kolozs)
Tamás Kata

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 25.]
L: Bartók Béla
[3][6][5]

Poco rubato

1. Fekete vá - rosban Fe - hér torony lát-szik,

Lát - tam a ba - bá-mat, Más ö - lé - be ját-szik.

Lát - tam az ba - bá-mat, Más ö - lé - be ját-szik.

2. N-nem a-kar-tam szól-ni, Szí - vet szomo-rít-ni,
 Szí - vét a szí - vem-től El - i - de - ge - nít-ni,
 Szí - vét a szí - vem-től El - i - de - ge - nít-ni.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 7/123 alapján. — 1059g; 1074g. — Ak: (→243d). Vikár: 7/123 szerint Vincze Anna. Kad: V) [VI] [V III] [V.

128r

(1)

Gács (Nógrád)
 Medzibrocki Gyuláné (29)

Gy: Kodály Zoltánné
 [1917. IX.]
 b3) 4) b6

1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá - gi bí - ró asszony!
 Al - szik-ë, nyug-szik - ë A ked-ves ga - lambom?
 2str 4) 3-4str 3) 5str 1) 5)
 6str 2) 7-8str 3) 8str 4) 10str 3) 4)

2. Alszik, bizony alszik
 Gondos nyoszolyában,
 Gondos nyoszolyában,
 Piros selyémágyban!

3. Ménjen be, költse föl,
 Haggy jöjjön a bálba,
 Tíz aranygyűrűjét
 Húzza az ujjára!

- Szép karmazsincszismát*
Húzza föl lábára!
Így megyünk, így megyünk,*
Így megyünk a bálba!
4. Húz'rá cigány, húz'rá
Estétől reggelig,
Sági biró lánya
Amég el nem alszik!
5. Mēgállj cigány, mēgállj,
Haggy mēnjenk pihenni,
Karmazsin csizsmámból
A vért kiönteni!
6. Nem szabad kimēnni,
Nem szabad pihenni,
Mert a muzsikusnak
Sokat kell fizetni!
7. Harangoznak délre,
Fél tizenkettőre,
Sági biró lányát
Visznek temetőbe.
8. Az anyja siratja,
Az apja jajgatja,
És a nagynénije
Csak az mondogatja:
9. Átkozom az apát,
Átkozom az anyát,
Ki egyedül lányát
Bálba elbocsájtják,
10. Bálba elbocsájtják,
Reggelig nem látják,
Reggel, nyolc órakor
Halva hazahozzák!

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel (kivéve a 128 r/2 strófáit). — 1059j; 1074j. — **Ak:** (→220u, 414v).
D: Kiegészítés az A 220u, A 220aa, A 243g stb. dallamok adata alapján. **Kad:** 5 6 8 3.

* A dallam második részének ismétlésére.

(2)

Gács (Nógrád)
Kapinagi Mariska (22)

Gy: Kodály Zoltánné
[1917]
b3 4 b6

2. Alszik bizony alszik
Fehér nyoszolyában,
Fehér nyoszolyában,
Fehér selyem ágyban.

Ak: (243g, 414o). **D:** L. az előző dallam megfelelő jegyzetét! **Kad:** 5 6 8 3.

* Stb.

128s

M. F. 140 b)
Füzesabony (Heves)
Csipkés Károly

Gy: Vikár Béla
1899
L: Bartók Béla
4 7 4

1. Fe-ke-te fa - lu - ba fon: 8 Fehér to - rony lát - szik,
Lát - tam a ba - bá - mat, Más ö - lé - be ját - szik.

2. Nem mer - tem szó - lít - ni fon: 8 Szi - vét szomo - rít - ni,
Szi - vét a szi - vem - től El - i - de - ge - nit - ni.

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. A támlapon olvasható további — Vikár gyorsírási füzeteiből kiegészített — szövegstrófák valójában az A 128j dallamhoz tartoznak. — 1059h; 1074h.

129

F. 1240 c)
Kisgörgény (Maros-Torda)
Bárdossi Borbála (cca. 70)

Gy: Bartók Béla
1914. IV.
8 6 8

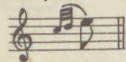
* Poco rubato, $\text{♩} = 144-160$

a) Klá - rizs a - latt ter - mett Gyenge nyakod, Má - ris,
Nem fog még té - ge - det A fē - ke - te sár is.

b) El - ki - sír - lek ró - zsám A kē - rek er - dő - ig,

Var
1)

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival; az első [!] strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása (későbbi kiegészítése). — 1059 II; 1075.

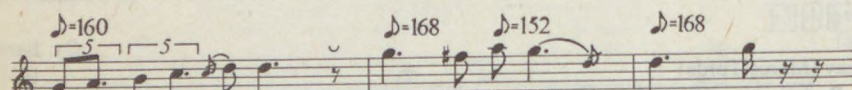
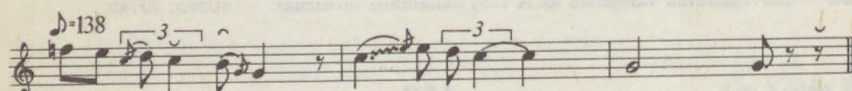
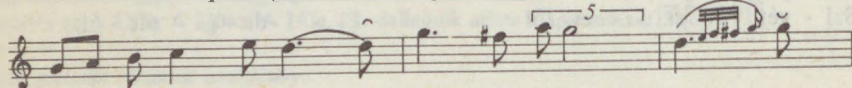
130

M. F. 2550 a)
Sárospatak (Zemplén)
Balogh Boris (21)

Gy: Lajtha László
1921. IX.

Poco rubato, quasi giusto, $\text{♩}=208$ $\text{♩}=144$ rit. al $\text{♩}=126$

Másolat.

131a

MR—F 44B/a)
Kázonimpér (Csik)
Veres Istvánné (56)

1938. V. 27.
L: Bartók Béla

7 8 5 3

♩=330

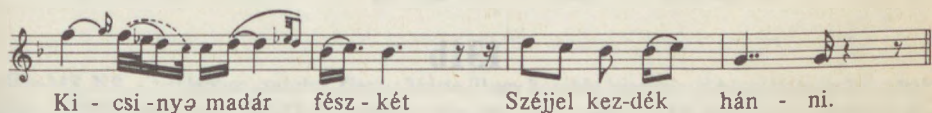
1. Egy kicsi ma - dár-ka Hozzám kezdé jár - ni,

Vi - rá - gos ker - tem-be Fész - ket kez-de rak - ni.

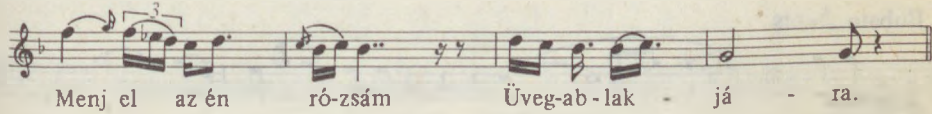
2. De azt az i - ri-gyék Ész-re kez-dé-kə vőn - ni,

Ki - csi-nyə madár fész - két Széjjel kez-dék hán - ni.

3. Madár - ka, ma - dár-ka, Te ki - csi ma - dár - ka,

Menj el az én ró-zsám Üveg-ab-lak - já - ra.

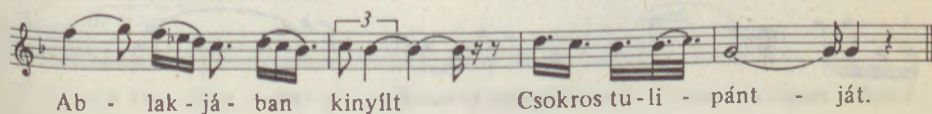
4. Ha nem tu-dod ho-vá, Kér-dezz a szom - széd - ját,

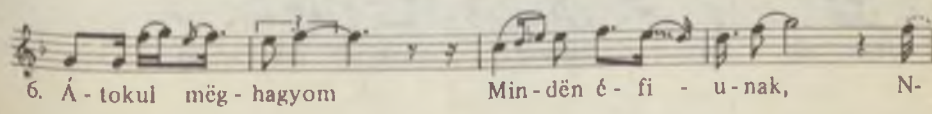
Meg - mu - tas - sa nekəd Pá-zsin-tos ud - va - rát,

5. Pá - zsin-tos ud - va-rát, Sé - tá-laó gaz - dá - ját,

Ab - lak - já - ban kinyílt Csokros tu-li - pánt - ját.

6. Á - tokul mőg - hagyom Min-dőn é - fi - u-nak, N-

ne tart - son sze - re - tőt Ti - tok - ban ma - gá - nak.

7. Mer én úgy ma - rad - tam Mind ősz - szel a tar - ló,

Mely - nek é - kes - sé - gét Levág - ta ja sar - ló.

Kivágott lap a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — P78a. — Ak: (→71a).

* Alig hallható.

131b

F. 253
Kásonimpér (Csik)
Vancsa György (cca 50)

Gy: Kodály Zoltán
1912
7 8 VII

Rubato, ♩ = 148

1. Egy kicsi ma - dár - ka Hozzám kez - de jár - ni,
Vi - rá - gos ke - re - tem - ben Fészket kez - de rak - ni.

2. De jadt az i - ri - gyek Eszre kezd - ték venni,
Kicsi ma - dá - ra fész - két Széjjel kezd - ték hány - ni.

3. A - tokul meg - hagyom Minden é - fi - ú - nak,
Sze - re - tőt ne tartson Senki ő ma - gá - nak.

4. Mer én azt tar - tot - ta - m, Nagyon el - hir - vad - tam,
 El-hir - vad - tam Mind ősz - szel a tar - ló.

 Ki-nek a te - te-jít Lévág - ta ja sar - ló.
 5. Engem is le - vá - gott Egy sém-mi-re - va-ló,
 Sostenuito
 Ver - je még, ver - je még Azér min-den - ha - tó.

Kodály-MS. NB. a támlaphoz csatolva Ziegler Márta [!] egy korábbi lejegyzésről készített másolata (csak egy strófa). — P78b; 99a. — Publ: MND: 43; Kodály—Vargyas: 105. — Ak: (→ 71f). Kora ezen a támlapon 40—50 év; EMN: 77 [= A 71f dallam] szerint 56 év.

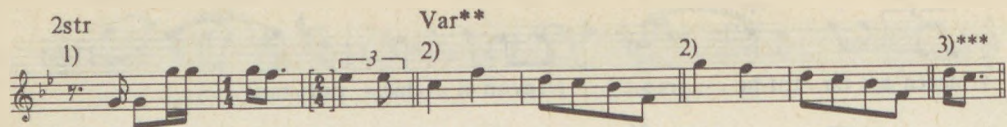
* Az utolsó szótagot nem ejti ki, a hangja többnyire határozatlan nyögésbe csuklik. (Oláh—székely szokás szerint). ** Hiba *** Itt elhibázta.

131c

F. 117 a)
 Kászonzeltíz (Csik)

Gy: Kodály Zoltán
 1912
 7 | 8 | VII

Poco rubato, $\text{♩} = 104-84^*$
 1) (accel)
 1. Egy ki - csi ma - dár - ka Hëzzám kezdëtt jár - ni,
 2) 3) 3)
 Vi-rá - gos ker - têm - be Fészket kez - dëtt rak - ni.

2. De azt az irigyek
Észre keszték venni,
Kicsiny madár fészket
Széjjel keszték hánni.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézirással is). — P78c; 99b. — Publ: EMN: 150; Kodály—Vargyas: 107.

* Második része lassabb. ** Helyi. *** Talán a második strófa eltérése?

131d

(1a)

F 115 b)
Kásonimpér (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

1912

7 8 VII

Rubato

(1b)

Rubato, ♩ = 72-80

(accel. - - -) 5)

2. De azt az irigyek
Észre keztek venni,
Kicsi madár fészket
Széjjel keztek hánni.	5. Hogyha vissza nem jó,
Tudom, mást keresett,
Az ő fájó szive
Tudom, mást szeretett.
3. Elment a madárka,
Üres a galicka,
Azt izente vissza,
Visszajő tavaszra.	6. Hogyha vissza nem jó
Buzapiroslásra,
Akkor, tudom, nem jó
Többet soha vissza.
4. De nem jöve vissza
A kicsi madárka,
S talán az ő szive
Más párra találta.	7. Csináltak nekéd
Aranyból galickát,
Aranyból galickát,
Ezüstből ajtóját.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — P78d; 99c.

* Helyszíni lejegyzés. ** A fonográffelvételről lejegyzett változat. NB. Kodály a fonográffelvétel eltéréseit részben a helyszíni lejegyzés főszövegére vezette rá, részben a variánsok sorában jelölte.

(2)

Kászonaltíz (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

1912

7 8 4

1. Ki a szerelémnek
Útján akar járni,
Okosnak, ügyesnek,
Józannak kell lenni.	4. Mindén fa tetején,
Diófa levelin,
Hogy szakított volna
Mindén léány s legény?
2. Mert én elindultam,
S nem tudtam elmenni,
Fele utaimból
Vissza kellett térni.	5. Mer én szakasztottam,
El is szalasztottam,
Piros rózsza helyét
Vadgalambot fogtam.
3. Szerelém, szerelém,
Átkozott szerelém,
Mért nem terméttél még
Mindén fa tetején?	6. Átokul meghagyom
Mindén éfunak:
Szeretőt ne tartson
Sénki ő magának!
7. Mer én azt tartottam,
Nagyon elhervattam,
Szeretóm elhagyott,
Magamra maradtam.

F. 128 a)
Mohi (Bars)
Bokros Erzsébet (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán
1912
785

$\text{♩} = 84$

1. Is - ten hozott, ró - z s á m, B ě ré - gen vár - ta - lak,
Még az elmém - ben is T é g ě d for gat - ta - lak!

Var
1)*
2)** 3) 3) 4) 5) 6) 6)

2. Adta volna Isten
N ě láttalak volna,
Hirédet, nevedet
N ě hallottam volna.

3. Látod, rúzsám, látod,
A mestérgérendát,
Mikor a virágzik,
Akkor megyék hozzád!

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — P78e; 99d. — Publ: MNT III/A: 378. — *Lakodalmas*.
— Ak: (→72c, 126g, 208c, 255, 313a).

* Helyi — a fonográf felvétel szerint.

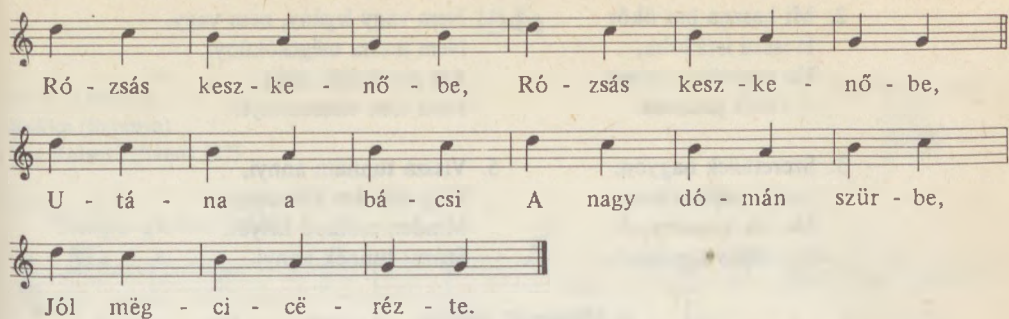
** Helyi.

Pered (Pozsony)

Gy: Kodály Zoltán
1905
313

Tempo giusto, moderato *

1. Án - gyom sü - tött ré - test, { Ki - vit - te a ker - be,
Nem a - dott be - lő - le

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. — Kad: 3 1 3 1 4 4.

* Nagyon pontos, egyenletes, mérsékelt.

133a

Igal (Somogy)
özv. Miklainé (65)

Gy: Ádám Jenő
1928
3 1 1

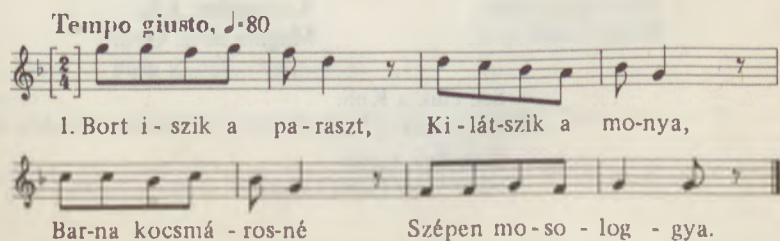

Másolat gépelt szöveggel. — P13a.

133b

Igal (Somogy)
Öregék

Gy: Ádám Jenő
1928
3 1 1

2. Mi haszna hat ökör
Hosszú istállóba,
Ha szerelém nincsen
A kerék jászolba.

3. Szerettelek nagyon,
Igazán megvallom,
De sok százezerször
El köllött tagadnom.

4. Nem vagy legény, nem vagy,
Nem mersz megcsókúnyi,
Azt gondolod talán
Nem tom visszaannyi?

5. Vissza tunnám annyi,
Még tunnám köszönnyi,
Minden csólkod helyett
Százat tunnék annyi.

6. Megverék valakit,
Vagy engem valaki,
Hogy az én rózsámat
Ne szeresse senki.

Másolat gépelt szöveggel. — P13b.

133c

Nógrádmegyer (Nógrád)
Horváth Gábor (cca. 50)

Gy: Ádám Jenő
1928
411

Parlando, rubato

1. Bé - res vagyok, bé - res, (de) Már el is szegőd-tem,
Itt az új-esz-ten-dő, Jön a sze-kér ér - tem.

3,4str 4str
1) 2)

2. Sajnálom két ökröm,
Vas járomszögemet,
Cifra üsztökemet,
Szölke szeretőmet.

3. Van tehenem: Kuli,
A kiskutyám: Puli,
A szeretőm: Juli,
Magam neve: Gyuri.

4. Sej, ellik a Kuli,
Külkedzik a Puli,
Babádzik a Juli,
Most vagy bajba Gyuri.

Másolat gépelt szöveggel. — P13c. Bartók: *parl.*

134a

M. F. 2427 a)
Kákics (Baranya)
Vas Ruben Julianna (27)

Gy: Lajtha László

1930

Tempo giusto, ♩=120

1. É - va szí - vem É - va, Most é - rik a szil - va,

♩=112

Te - rit - vel az al - ja, Föl - széd - jük haj - nal - ra.

♩=112

2. Bár - csak ez a haj - nal So - ká - ig tar - ta - na,

♩=116

Hogy a sze - re - lém - nek Vé - ge nē sza - kad - na.

3. Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötrelem,
Mér nem virágoztál
Minden fa tetején?

4. Minden fa tetején,
Cédrus fa levelén,
Had szakajtott volna
Minden árva legény.

5. Lám én szakasztottam,
El is szalasztottam,
Szelid galamb helyett
Vadgalambot fogtam.

6. Sütött ángyom rétest,
Nem adott belőle,
Elvitte a kertbe,
A galléros szürbe.
Galléros ködmenbe.
Gallérjába tette.

7. Utána a bácsi,
Törjön kend pogácsit,
Had járjuk meg mi is
A menyasszony táncit.

Másolat. — P14a. — Publ: Kodály—Vargyas: 21.

* A dallam első felében mindig „h”, második felében mindig „b” vagy „b/2”.

134b

Berzence (Somogy)
Kardos Gyura, Sás (68)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XII. 1.

7 1 3

Parlando, ♩=56

2. Nem vagyok én kevély,
Csak ilyen az legény,
Kinek a gyűrejét
Más hordozza kezén.

3. Ároksparti csollán,
Bodorhajú kis lány,
Bodorhajú kis lány,
Mér vagy oly halavány?

4. Nem vagyok halavány,
Csak ilyen az leány,
Kinek a gyűrejét
Más hordozza ujján.

Seemayer-MS. — P14b. — Ak: (→18, 134c, 212b).

134c

M. F. 3225 a)
Berzence (Somogy)
Kardos Gyura, Sás (71)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. XI. 17.

L: Bartók Béla

#7 1 3

$\text{♩} = 175$

2. Nēm vagyok én kevély, Csak i - lyen az le-gény,
 Ki - nek az gyű - re-jét Más hor - doz - za ke-zén.

3. Árokparti csollán,
 Bodorhajú kislány,
 Bodorhajú kislány,
 Mér vagy oly halavány?

4. Nem vagyok halavány,
 Csak ilyen az leány,
 Kinek az gyüřejét
 Más hordozza úján.

Bartók-MS. — P14c. — Ak: (→18, 134b, 212b).

134d

Tapsony (Somogy)
 Vizi Józsefné (68)

Gy: Seemayer Vilmos

1933. VI. 1.

Tempo giusto, $\text{♩} = 120$

1. Déd - én ha-ran - goz-nak, Vé - sén ver - bu - lá'-nak,
 A tap - so - nyi lá-nyok Ver - bunk tán-cot jár - nak.

2. Ecetét a csikra,
 Mézet a mácsikra,
 Bagószēmű szoknya,
 Szajha, aki szokta.

Seemayer-MS. — P14f. — Ak: Gyerekkorában tanulta Balatonszentgyörgyön.

134e

M. F. 2685 c)
Szenna (Somogy)
Dezső Irma (12); Fejes Margit (12)

Gy: Lajtha László
1934. II.
7 4 3

$\text{♩} = 100$

1) $\text{♩} = 112$ accel... $\text{♩} = 116$

1. Víz a - lá, víz a - lá, Vi - zi ma - lom a - lá,

2) Víz hajt - ja ja mal - mot, Sze - re - lem a csol - kot.

Var*

1) 2)

2. Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötrem,
Mér nem virágoztál
Minden fa tetején?

Másolat. — P14e. — *Gyermekjáték. Leírását lásd a Magyarország Néprajza IV. kötet 96—98. lapon.* Bartók ehhez fűzött megjegyzését — *kiírni!* — Lajtha nyilván a leírás terjedelmessége miatt nem vette figyelembe; válaszként áthúzta Bartók jegyzetét. — Ak: (→ 134f).

* Bartók kérdésére: *talán 2. vrsz.? Lajtha válasza: másodszor, ugyanarra a szövegre.*

134f

M. F. 2685 a)
Szenna (Somogy)
Dezső Irma (12); Fejes Margit (12)

Gy: Lajtha László
1934. II.
7 4 3

Tempo giusto, $\text{♩} = 92$ $\text{♩} = 100$

Ke - re - kély - be la - kom, Ke - ress fel an - gya - lom,

Szé - rül van a há - zam. Be - jö - hetsz vi - rá - gom.

♩=120

Ar-ra a-lá ke-ri-tet-tem egy kis várt,

♩=144 ♩=138 ♩=120

Kivű, be-lű beme-szel-tem szép tisz - tán,

♩=138

Ar-ra jön az i-ro-da-i szép vár - ta,

Jobb te-né-ked kedves babám, mint né - kem,

Té-ged szeret az én babám, nem en - gem,

Hejre zsirom pet-re-zsi-rom, hopp, hopp, hopp!

Var

1) 2) 3)

Másolat. — P14d. *Gyermekjáték. Leírását lásd a Magyarorság Néprajza IV. kötet 96—98. lapján.* Bartók megjegyzése: *Hogyan lássam? Ki kell írni belőle! Lajtha válaszként — akárcsak az A 134e dallamnál — a megjegyzést áthúzta.* — Ak: (→134e).

134g

M. F. 2695 c)
Szenna (Somogy)
Fekete József (47)

Gy: Lajtha László
1934. II.
8763

Tempo giusto, ♩=112

1. Víz a - lá, víz a - lá, Vi - zi ma - lom a - lá,

Víz hajt - ja ja mal-mot, Sze-re - lém ad csol - kot,

Víz hajt - ja ja malmot, Sze - re - lēm ad csol - kot.
 2. Sze - re - lēm, sze - re - lēm, Át - ko - zott gyöt - re - lēm,
 Mért meg nem ter - mettél Min - den fa te - te - jén,
 Min - den fa te - te - jén, Fű - ge - fa le - ve - lén,
 Hád sza - kasz - tott vol - na Min - den sze - gény le - gény.
 3. L - lám én szakasz - tot - tam, De jel - sza - lasz - tot - tam,
 U - tá - na fu - tot - tam, De meg se fog - hattam,
 Ró - zsbim - bó he - lyett Kórot sza - kasz - tot - tam.

Másolat. — P14g. — Ak: Az idősebbek szerint gyermekjáték volt; állandó formája az 1. és 3. versszak. Kad:

8 7 b3 b3 b3

135a

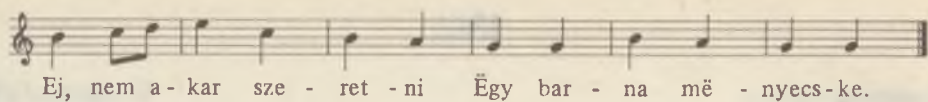
Tergenye (Hont)

Gy: Kodály Zoltán

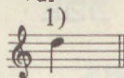
1912

3 3 2

1) 1) 1)
 1 Ész - tēr - ga - mon a - lól Sok ap - ró kö - vecs - ke,

Var

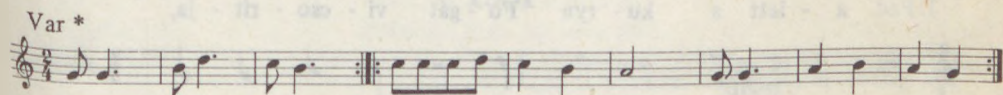
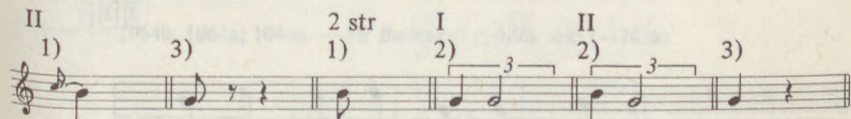
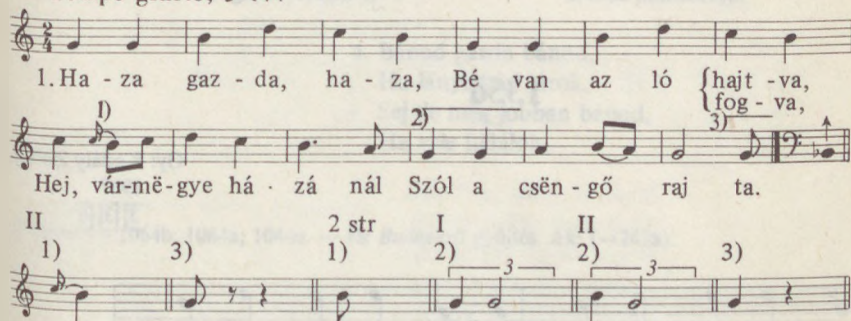
Kodály-MS. — 1062d; 1044d; 1044a. — *Dudanóta. Hontban sokfelé ismerik.*

135b

M. F. 1345 c)
Ipolyság (Hont)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1910. XI.
3 3 2

Tempo giusto, ♩=144

2. Haza is elmennék,
Még itt is maradnék,
Héj, de talán jobb volna,
Haza gondolkodnék.

Bartók-MS. — 1062a; 1044d. — **Publ:** MND: 160.

* *Ugyanettől így is.*

135c

Nyitraegerszeg (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

3 3 2

*

Kidõt á pãp kert-je, Fõl kõ tâ-mász-tã - nyi,
 A pãp gãzdãsszonyãt Mẽg kõ lãpoc - kãz - nyi.

Másolat. NB. valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára (l. *á*-k és *ã*-k) csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor. — 1062c; 1044c. — **Publ:** MNT III/A: 139. — *Lakodalmas*.

* Kivételes, gyors előadásmód [MNT jegyzete].

135d

Barslédec (Bars)

Gy: Kodály Zoltán

1907

3 3 6

1. Pad a - latt a ku - tyã Fo - gát vi - cso - rit - ja,
 { Ar - ra mẽn a du - dás, { Nẽ - ki vi - cso - rit - ja.
 { E/ ar - ra mẽn* { Csak rá

2. Kukorica supka
 Gyere velem Jutka,
 Oda mẽgyünk hãnyi,
 Ahol fogunk kapnyi.

3. Kukorica szãra,
 Nẽ mẽnj a szobãra,
 Ott a bírõ lãnya,
 Mẽgẽsz a { pinãja
 { kunãja.

Másolat. — 1062b; 1044b. — *Dunanóta*.

* A támlap nem utal rá, hogyan alkalmazkodik a szövegváltozathoz a dallam.

135e

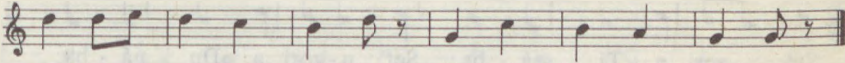
Ecseg (Nógrád)
Pécsi Mari (28)

Gy: Kodály Zoltán
1913
[3][3][5]

♩-144

1. Fe - hér li - li - om - szál, Fe - hér li - li - om - szál,

Sej, u - gorj a Du - ná - ba, U - gorj a Ti - szá - ba.

2. Támaszd meg oldalad,
Az arany villádat
Sej szakajts ki rózsádat,
Forgasd violádat.

3. Kerek égen járó
Nap után sétáló,
Sej szívem zöld szoknyájú
Dikta pántlikájú.

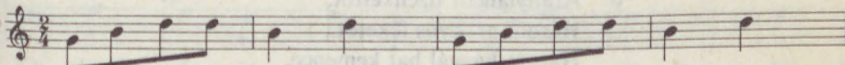
4. Bánod gazda bánod,
Ha lányoddal járok,
Sej de még jobban bánod,
Ha vele hálálok.

Másolat. — 1064b; 1064a; 1044e. — H: Budapesti gyűjtés. Ak: (→243a).

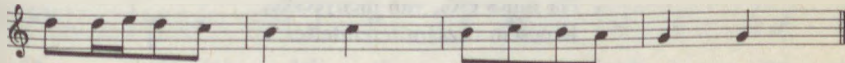
135f

Nógrád m.

Kiss, 317. l. (19. sz.) 1—2. sor
[3][3][4]

1. Fe - hér li - li - om - szál, Fe - hér li - li - om - szál,

Hej, ugorj a Du - ná - ba, U - gorj a Du - ná - ba.

2. Támaszd meg oldalát,
Támaszd meg oldalát,
Hej, az arany villával,
Az arany villával.

3. Szakajtsd ki rózsádat,
Szakajtsd ki rózsádat,
Hej, forgasd violádat,
Forgasd violádat.

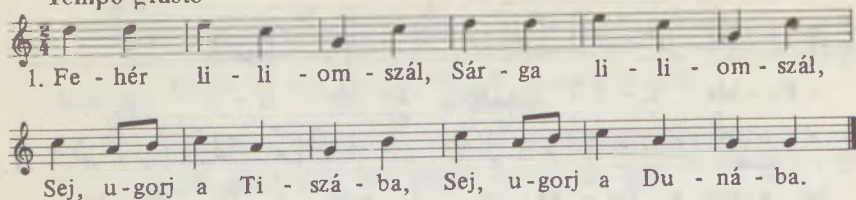
Ziegler Márta másolata. — 1064a; 1064b; 1044f.

Újszász (Pest)
Dobóczi Bernátné (26)

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.

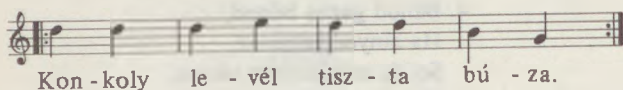
4 4 3

Tempo giusto

2. Támaszd meg oldalát
Az arany villával,
Sej, törülközzél hozzá,
Sej, mosakodjál hozzá.

3. Sergesd meg rózsádat,
Szakajtsd violádat,
Sej, sergesd meg rózsádat,
Sej, szakajtsd violádat.

Majd ki nyílik az ibolya,
Az ibolyát akkor szedik,
Mikor reggel harmatozik,
A legénynek akkor adják,
Mikor a tehenet hajtják.
Vén az uram, nem szeretem,
Vén a csókja, nem kedvelem,
Ifiur csak illet engem,
Bár szeretne, bár elvenne,
Bár piros papucsot venne,
Aranyláncot tizenkettőt,
Három aranyos féketőt.
Három háznál hat kemence,
Körüljártam, még sincs este,
Ha nincs este, van menyecske,
Kincsem rózsám teremtetten.

Bartók-MS. — 1063; 1045. — **Publ:** MNT I: 535; Lampert: 199. — *Játékdal. Kört formáinak, benne egy legény egy lánnyal táncol; a kör nem mozog.* — **Ak:** (→126a, 165a, 220v).

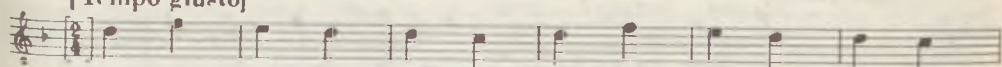
137a

(1)

Bajót (Esztergom)
Katona Boris (56)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 29.
4 4 4

[Tempo giusto]

1. Ha - rag - szik a gaz - da, Hogy mink itt mu - la - tunk,
Vi - gye jel a há - zát, Majd mink itt ma - ra - dunk.

2. Sütött ángyom rétest,
Nem adott belőle,
Kivitte a kerbe
Cifra kezkenőbe.
Utána a bátyám*
Cifra hosszú szűrbe.

3. Kukorica kása,
Nē mēnj a pallásra.
Ott a bíró lánya
Mégész a pinája.

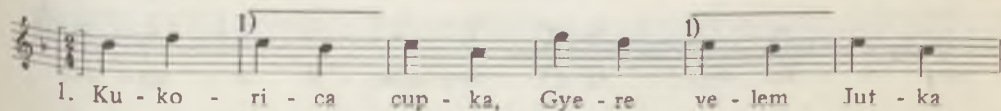
Kodály-MS. — P44a Bartók: *Hol vannak a régi variánsai? (ez itt csupa „új”!) — Dudanóta.*

* A dallam második felének ismétlésére.

(2)

Bajót (Esztergom)
Katona Erzs (32)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 29.
4 4 4

1. Ku - ko - ri - ca cup - ka, Gye - re ve - lem Jut - ka
O - da mēgyünk lak - ni A - hol jobb a - rat - ni.

2str
1) 2) 3)

2. Ahol tetőn szántnak,
Balhán boronálnak,
Legyekén behor' nak,
Szúnyogon nyomtatnak.

(1)

Nagysáp (Esztergom)
Kajdi Erzsé (76)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 28.

444

[Tempo giusto]

Bá - nod, {gaz - da, bí - ró, bá - nod, Hogy já - nyod - ho já - rok,
De még job - ban bá - nod, Hogy ha vé - le há - lok.

Másolat. — P44b. — *Dudanóta*. — Ak: lábatlani születésű (→266, 371a).

(2)

Lábatlan (Esztergom)
Öreg emberek

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 29.

444

[Tempo giusto]

Bá - nod, bí - ró, bá - nod, Hogy ker - tő - dőn já - rok,
1)
Hej, de még job - ban bá - nod, Hogy lá - nyod - hoz já - rok.

Ak: Mindegyik másképp tudja a dallam második felét.

(3)

Lábatlan (Esztergom)
Kis Német Mihályné (65)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 29.

444

1)

de még

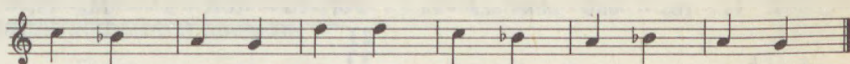
137c

Gy: Kodály Zoltán

4 4 5

1. Du - dá - som, du - dá - som, Ked - ves mu - zi - ká - som,

Ha ga - tyám mēg - rá - zom, Mēg is ma - gya - rá - zom.

2. Gajdosova žena,
Bleda jako st'ena,
A gajdos červení
Lubi cuzé ženi.

Másolat. — 1060; 1046. — *Bábudal, dudánóta. Vö. a ghymesvidéki dudánótával.*

137d

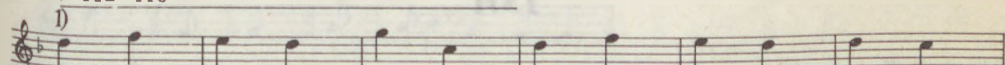
Úny (Esztergom)
Kemeneczki István (73);
Faragó Andrásné (69)

Gy: Kodály Zoltán

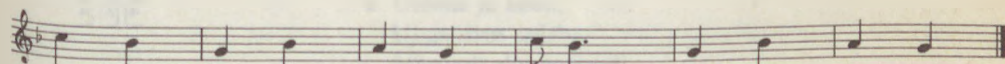
1922. IV. 30.

4 4 1

♩ = 112–116

1. Ba - bot kő - csön kí - tem, Lisz - tēt pí - zēn vēt - tem,

Mé - gis a rú - zsám - nak Po - gá - csát sü - töt - tem.

Var*

2. Bíró bácsi bánod,
Hogy kertēden járok,
De még jobban bánod,
Hogy lányodhoz járok.

Kodály-MS. — P44c. — *Dudanóta.*

* Faragó Andrásné szerint.

137e

Lábatlan (Esztergom)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 28.
5 5 4

1. Pi - ros bab - nak szá - ra Fel - fu - tott a fá - ra,

2) En - nek a kis - lány - nak Csók - ra áll a szá - ja.

3)

Var

1) 2) 3)

2. Dudás vagy tē dudás
Dudás a'ttē neved,
A szurdik szájábo
Vagyon egy kis heled.

3. Dudásom, dudásom,
Kedves muzsikásom,
Fujd föl a dudádot,
Baz' még a kutyádot.

Másolat. — P44d. — *Dudanóta.* — Ak: Pásztorok (kanászok, tehenesek) dudálták régen.

137f

Pilismarót (Esztergom)
Kősa Lőrincné (49)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.
4 8 4

$\text{♩} = 138-144$

1) Még - dög - lött a kecs - ke, Ki - dül - ledt a szé - me,

2) Nem fek - szek mel - lé - je, Vé - res lē - szék tő - le.

2str 3str*

2) 1)

Hej, de még

[2.* Bánod, bíró, bánod,
Hogy lányodho járok,
Hej, de még jobban bánod,
Ha lányoddal hálók.

3. Sütött anyám rétest,
Nem adott belüle,
Kivitte a kerbe,
Cifra keszkenőbe.]

Kerényi Gy. másolata. — [P44f ?] — Ak: (→174a).

* A harmadik strófához tartozó variáns, valamint a 2. és 3. strófa szövege a Kodály-rendbeli támlapon található. A Bartók-gyűjteménybe került támlap csak a 2. strófa variánsát tünteti fel és +2 vsz. megjegyzéssel utal a lejegyzetlen (lemásolatlan) szövegekre.

138a

M. F. 994 a)
Felsőíreg (Tolna)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
1 5 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 110-120$

1. Sü - tött án - gyom ré - test, Ném ét - tem be - lű - le,
Lő - vit - te ja ker - be Ró - zsás kesz - ke - nő - be.

1 str(fon) 2 str

3)* 5) † 1) 2) 4)

2. Utánna ja bácsi,
Uj galléros szűrbe,
Mégcsolkolta gyángyit
A ker' közepébe.

Bartók-MS. — P60a; 90b; 91a. — Publ: MND: 37; Kodály—Vargyas: 22; Lampert: 200.

* Hibásan?

(1)

M. F. 997 a)
Felsőíreg (Tolna)
Öregember

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
1 5 1

Tempo giusto, ♩ = 350

Ke - re - ki - ben la - kom, Ke - ress mēg, an - gyalom,
Szé - rül van a há - zam, Mēg - ta - lál - sz, an - gyalom.

Bartók-MS. — P60b; 90a[?]; 91b.

(2)

M. F. 997 b)
Felsőíreg (Tolna)
Öregasszony

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
1 6 4

Tempo giusto, ♩ = 224

a) Ha - rag - szik a gaz - da Hogy mink itt mu - la - tunk,
Vi - gye jel a há - zát, Maj mink itt ma - ra - dunk.

b) Rit - ka tisz - ta bu - za, Ki - be kon - koly nin - csen,
Nincs az a sze - re - lem, Ki - be hi - ba nin - csen.

c)*1. Éva szívem, Éva,
Most érik a szíva,
Terülvel az alja,
Felszedjük hajnalba.

2. Bárcsak ez a hajnal
Sokáig tartana,
Hogy a szerelemnek
Vége ne szakadna.

d) 1. Szerelēm, szerelēm,
Átkozott gyötrelēm,
Mért nem virágoztál
Minden fa tetején?

2. Minden fa tetején,
Minden — — — — —
Had' szakajtott volna
Minden szegény legény.

3. Lám én szakajtottam,
De elszalajtottam,
Szelid galamb hellett
Vadgalambot fogtam.

e) 1. Udvarom közepén
Leveles díófa,
Az alá van kötve
Sötét pej paripa.

2. Arany a zablája,
Pántlika kantárja,
Talán bizony rózsám
Te vagy a gazdája?

3. Én vagyok, én vagyok,
Annak a gazdája,
Én ültettem rózsát
A tengerpartjára.

* Erre a „táncdallamra” egy asszony c), d), e) szövegére.

138c

M. F. 1124 a); 1125 c)
Haraszi (Verőce)
Pipac Illés

Gy: Garay Ákos
L: Bartók Béla
1 5 1

a) 1. Hat ö - kör a föl - det *Ně' ma - gá - nak szántja Az asszony a lá - nyát
Ně' ma - gá - nak tart - ja, Az asszony a lányát Ně' ma - gá - nak tart - ja.

2. Szépén föl - nő - ve - li Más kézre jerész - ti, Keser - ve - se' né - zi.
Hogy más ö - lel - gē - ti, Keser - ve - se' né - zi Hogy más ö - lel - gē - ti.

3. Mikor a kis lő-ány Szépén fel - öl - tő - zik, Elmén a tēplomba,
Rögtön i - mádkozik, Elmén a templomba, Rögtön i - mádko-zik.

4. Hányja vety-tye fe-jét, Két ra-gyo - gó szemét, Még még nem talál - ja
Kedves sze - re-tő - jét, Még még nem ta-lál - ja Kedves sze - re-tő - jét.

b)**1. Az adós, az adós,
Kinck kendője gyócs,
Lám az enyim is gyócs,
Mégsēm vagyok adós.

2. A-dós a kocs-má - ros, El is van te-met - ve,
De fáz a - dós-sá - ga Nincsen el - fe-lejt - ve.

c) Hat nab van egy hét - be, He-te - dik va - sár - nap,
Bárcsak Ked - ves ró - zsám É - cēr lát - hat-ná - lak,
Bár - csak Ked - ves ró - zsám É - cēr lát - hat-ná - lak!

d) ————***
Nēm adna belőle,
||: Levitte ja kerbe
Cifra kendőjébe. :||

Kotta és megjegyzések: Bartók-MS (számos későbbi javítással, kiegészítéssel); szöveg: Ziegler Márta másolata.
— P60c; 1083a; 1069a; 91d. — Fon: M. F. 1124 a) = a) szöveg; 1125 c) = b) és c—d) szöveg.

* Hosszú mássalhangzót nem ejt!

** Hamis.

*** Nem érthető sor.

138d

Kiss, 364. l. (34. sz.)

1 5 1

É - va, szívem, É - va, Most é - rik a szí - va,
Te - rit - ve az al - ja, Fel - sze - dik haj - nal - ra.

Ziegler Márta másolata. — P60d; 91 II; 91c. — Gy: Sztankó Béla gyűjtéséből.

* Eredetileg „f”-el közölve. Bizonyára téves „javítás” [Bartók megjegyzése].

139a

M. F. 796 b)
Nagymegyer (Komárom)
id. Balog István

Gy: Bartók Béla

1910

3 3 2

Tempo giusto, $\text{♩} = 76$

a) 1. Nēm vagy lē-ány, nēm vagy, Nēm mersz mēg - csol - kol - nyi,
Ta - lán azt gon - du - lod Nēm tuom visz - sza - any - nyi.
2. Visz - sza tu - dom any - nyi Mēg tul - lak csol - kul - nyi,
Szép pi - ros haj - nal - ba Mēg tul - lak csol - kul - nyi.

Var
1)
„Apraja”

Ej huj harmatos, Ez a pinna panaszos! Ej huj bara-hó Lész a fene soha jó!

Var

Hajtsd, hajtsd apádat, Apád után anyádat!

- b) 1. Hērvadj rózsám, hērvadj,
Mer az enyim nem vagy,
Ha az enyim volnál,
Különbet nyilonnál.
2. Szerelem, szerelem,
átkozott gyötrelém,
Mért nem voltál kedves
A te mihelednél?

c) Ejje, dirre-durra
Keddre virradóra,
Igyunk bort, pálinkát,
Mer most ingyen adják.

- d) 1. Vagy ilek, vagy halok,
Szép asszont szolgálók,
Éjjel véle hálók,
Nappal meg kaszálók.
2. Ritka rendet vágok,
Sűrű boglát rakok,
Sűrű bagla mellett
Egy pár csolkot adok.

E lejegyzés története a következő: 1. A helyszíni lejegyzést Bartók gyűjtőfüzetéből először Ziegler Márta másolta át egy támlapra, 2. ezt a kottát Bartók — a fonográffelvétel alapján — revideálta, 3. miután a kottakép így túl bonyolulttá vált, Bartók jobbnak látta a támlapot újraíratni. A tisztázást Kerényi György végezte el a b), c), d) szövegek kivételével (ezeket a régi támlapról kivágták és átragasztották az újra), 4. Bartók a tisztázatot helyenként javította, majd 5. ismét új verzió készítése mellett határozott; az „Apraja” rész kivételével kétszeres ritmusértékekbe íratta át a dallamot. Ez a verzió ugyancsak Kerényi György kézírásával maradt fenn. — 1047a. — **Publ:** MND: 159; BÖI 5: 1a; Essays 33: 10; Kodály—Vargyas: 245; Lampert: 192. — *Dudanóta.* — **Ak:** Bemondásai a fonográffelvételen a dallam előtt, ill. után: „*Lehet most mondanyi?*”, ill. „*Beledudáltam, beledanótam úgy mint Balog István nagymegyeri lakos*”. NB. MND-ben — tévesen — más név!

139b

M. F. 801 a)
Nagy megyer (Komárom)
Férfi

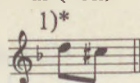
Gy: Bartók Béla
1910. III.
5 b3 I

Tempo giusto, ♩ = 95

1. Ki-ke - let, ki - ke - let, Ne fujd rám a sze-let,

Var (fon)

2. Elvinnélek, rózsám**

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1061d; 1047d. — *Dudanóta.*

* *A fonogramban előszörre hamisan.*

***stb.* [L. az A 140a dallamnál!]

139c

M. F. 1322 c)

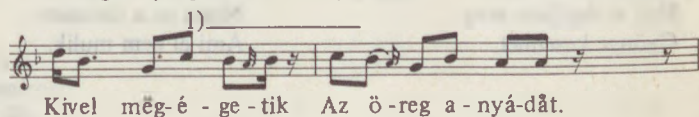
Nagymegyer (Komárom)

Idősebb férfi

Gy: Bartók Béla

1910. XI.

3 3 2

Var***

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival; a 2. strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása. — 1061c; 1047c.

* *Érthetetlen, le nem jegyzett versszak.*

** „g”-re vonatkoztatva [Bartók].

*** A helyszíni lejegyzés

eltérése.

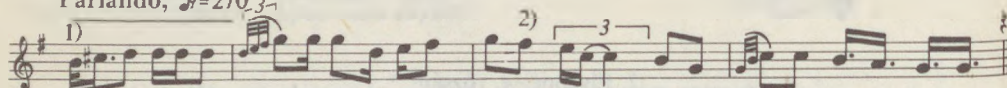
140a

M. F. 1320 b)
Nagymegyer (Komárom)
Leány (cca 25)

Gy: Bartók Béla
1910. XI.

Parlando, ♩ = 270, 3¹

a) 1. Szezelem, szezelem Átkozott gyötrelem, Mért nem virá-goztál Mindén fa te - te - jin?

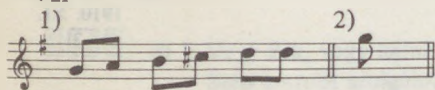

2. Mindén fa te-tejin, Mindén ág levelin, Hogy szakított volna Mindén szöginy legény.

3. Én is szakítottam, El is hervasztottam, Szēlid galamb helētt Vadgalambot fogtam.

Var

b) 1. Rakd meg rózsám, rakd meg,
Lángoló tüzedet,
Had melegíjjem meg
Gyöngé kezeimet.

2. Immár meg is raktam,
Mégis elaluszik,
Nincs az a szerelem,
Ami el nem mulik.

c) Elvennélek rózsám,
Ha megtunnád tennyi,
Mácsonya csepüből
Cérnát tunnyál fonnyi.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a 2—3. strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása. — 1065b; 1048a. — *Dudanóta.*

* ♩ = 284-es tempónál [Bartók].

140b

M. F. 794 e)
Nagymegyer (Komárom)
Leány (cca 25)

Gy: Bartók Béla
1910
3 7 1

Parlando, ♩ = 123

1. Sze - re - lém, sze - re - lém, Át - ko - zott gyöt - re - lém,
Mér nem vi - rá - goz - tál Min - den fa te - te - jén?
2. Min - den fa te - te - jén, Min - den ág le - ve - lén,
Hagy - sza - kí - tott vol - na Min - den szegény le - gény.

Bartók-MS; a 2. strófa dallamát Bartók csak a revízió során jegyezte le. — 1065a; 1048b.

141

M. F. 3284 c)
Aranyos (Komárom)
Szuri Albert (40)

Gy: Manga János
1937. IX. 1.
L: Bartók Béla
7 7 5

♩ = 140

Sütött án - gyom ré - test Nem a - dott be - lül - le,
Lőj - je ki a hi - deg Ha még - ət - te, tű - le!

Kerényi Gy. másolata. — P77. — Ak: Az öregektől tanulta Madarason. Mulatság közben a pincében szokták énekelni.

Gy: Lajtha László
1933
1 | 63 | 5

Másolat. — H: *Budapesti gyűjtés* [Bartók megjegyzése].

Magyargyerőmonostor (Kolozs)
Barta Erzsé anyja

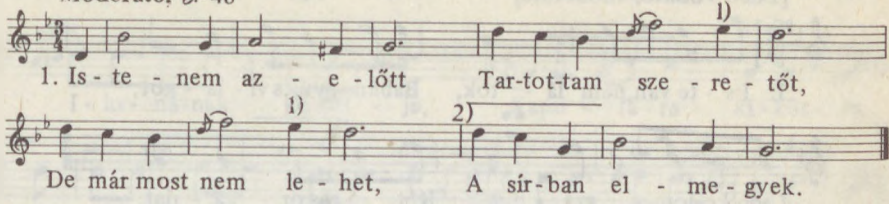
Gy: Bartók Béla
1910. IV.
1 5 63

Rubato

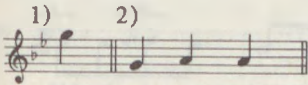

Bartók-MS. — 1085; 1092; Bartók: *Miért van ez itt? Jobb volna eldobni! Talán* — ?

* Szövege hiányzik. (Műdalszöveg)

Moderato, $\text{♩} = 48$

Var

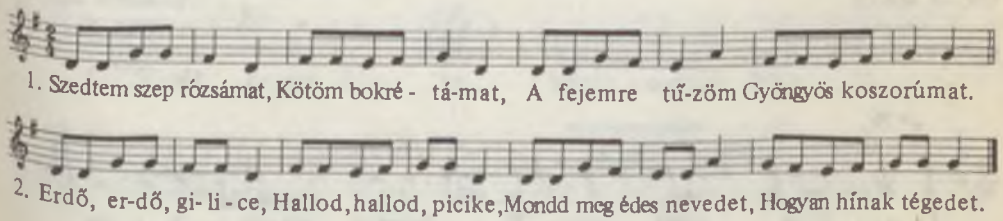

2. De vig az a madár,
Ki ágról ágra száll,
De vig az a kislány,
Kihez sok legény jár.
3. De bús az a madár,
Ki csak a földön jár,
De bús az a kislány,
Kihez legény nem jár.

Kodály-MS. — 1086; 1093. Bartók: ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩. | (8), ill. ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ |
Idegenes dallam, jó deklamáció. — Fon: 1 str.

Pest m.

Kiss, 412. l. (3. sz.)
 V V 2

Ziegler Márta másolata. — 1044 I; 1050. Bartók: (2) javítva: (3)₁. — Publ: MNT I: 1076.

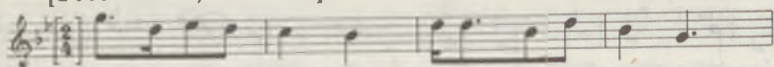
Garamszentgyörgy (Bars)

Gy: Kodály Zoltán

1912

b3 1 8

[Poco rubato, moderato]*

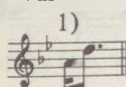

1. Es - te van, nem lá - tok, Babám gyűjts vi - lá - got,

Csó - ko - lom a szá - dat, Két pi - ros or - cá - dat.

Var ***

2. Csillagok, csillagok,
Szépen ragyogjatok,
Kedves galambomnak
Útat mutassatok!

Másolat. — P8; 74. Bartók: CII; javítva: CI. — Kad: [I? [Bartók?]

* Orig.: Mérsékelt [?] változó ritmus. ** 8 _ _ _ _ ? [Bartók?] *** Egyéni.

147a

MR—F 48A/c)

Trunk (Moldva)

Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

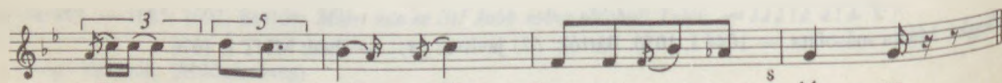
L: Bartók Béla
1938. V. 27—28.

7 2 4

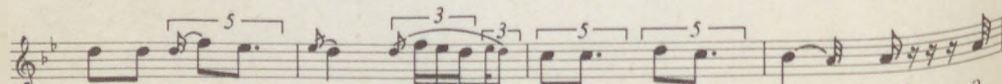
♩ = 76

1. Piros, piros szög - fű, Bongos ma - ro - lá - na,

Piros, pi - ros szög - fű, Bon - gos ma - ro - lá - na.

2. S é - le - ti - nek pár - ja, Valy - ly a ki ka - szál - ja?

Ger-gě- l bi-ró vág - ja Csap-ja ka - lan - gyá - ba.

3. Csapja ka - lan - gyá - ra Vessző - re bog - já - ra,

I - lo - ná-nak kötött - je, Kapu - fá-ra ki-köt - te.

* 4. Az Gergel bi-ró bjé-vét - te, Meg is a - ran pi - liz - te,**

Jól tét - te, hogy bjé vét - te, Meg is a - ran pi - liz - te.

Kivágott lap a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — **Publ:** Domokos—Rajeczky II: 10. — **Ak:** (→ 50a, 50b, 55a, 295a, 296e, valamint 88b, 120b, 225b, 226b, 361b).

* Hibás kezdés. ** Meg is aran pilizte = *bearanyozta aranyporral*.

147b

M. F. 2465 a)
Bogdánfalva (Moldva)
Kozsán Józsi (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
7 2 4

Tempo giusto, ♩=69

1. Mēnēk, anyám, Bécs - be, Mēnēk, anyám, Bécs - be,

Bécs-be pi - la - tã - ba, Zől fa ár-nyék - já - ba!

2. Ne mēn' lányom, ne mēn' Mert o - da - ad - ta - lak!

Kinek, a - nyám ki - nek? Egy huszár - le - gény - nek!

4. Mēnēk, anyám, Bécsbe,
Mēnēk, anyám, Bécsbe,
Bécsbe pilátába,
Ződ fa árnyékjába.

7. Mēnēk, anyám, Bécsbe,
Mēnēk, anyám, Bécsbe,
Bécsbe pilátába,
Ződ fa árnyékjába.

5. Ne mēnj, lyányom, ne mēnj,
Mert odaadtalak!
Kinek, anyám, kinek?
Ėgy purkár** legénynek!

8. Ne mēnj, lyányom, ne mēnj,
Mert odaadtalak!
Kinek, anyám, kinek?
Harangos legénynek!

6. Nem kell, anyám, nem kell,
Mert jó réggél felkel,
Hamar hujgatni fog,
{ Hamar hujgatni fog,
{ S nem alhatom tőle.

9. A kell, anyám, a kell,
Mert jó réggél felkel,
Egyet-kettőt kondit,
S mellém kondorodik.

Veress-MS. — Ak: (→66d, 103a, 147c, 220k, 296a).

* *Hígetni, prügetni* = így kiabálnak a lóra.

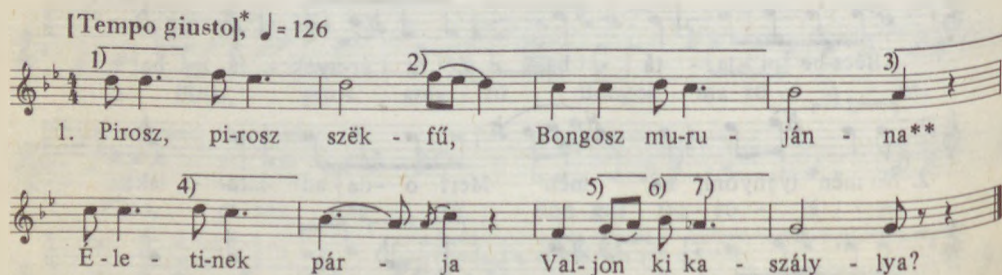
** *Purkár* = kanász.

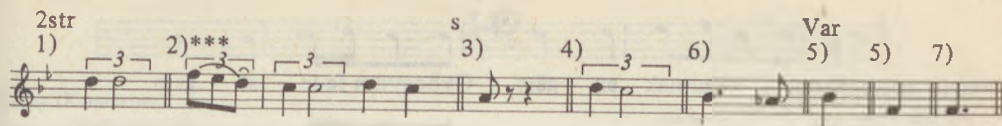
147c

M. F. 2463 c)
Bogdánfalva (Moldva)
Kozsán Józsi (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.

724

2. Jánosz bíró vágja,
Rózád asszony hányja,
Jánosz bíró vágja,
Rózád asszony hányja.

3. Hányd fel a buglyára,
Hányd fel a buglyára,
Minden buglya mellett
Tíz pár csókot nékem!

Veress-MS. — Ak: (→66d, 103a, 147b, 220k, 296a).

* Orig.: Gyorsabb tánclépés. ** Bongosz murujánna = bimbós majoránna. *** Bartók: Ha a dallam 4/4 és tánc [l. az eredeti tempójelzést], akkor nem írható!

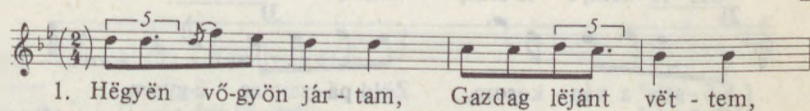
147d

M. F. 3242
Kickófalva (Moldva)
Jancsó Lajos (92)

Gy: Balla Péter
1934. IX.

L: Bartók Béla

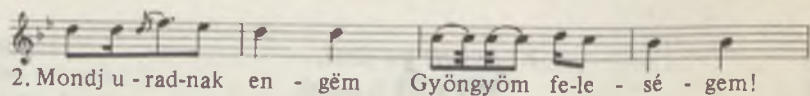
5 5 4

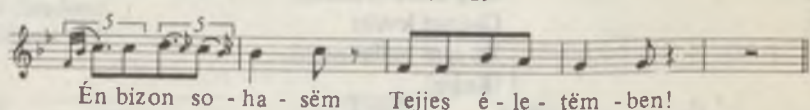
1. Hëgyën vő-gyön jár - tam, Gazdag lëjánt vët - tem,

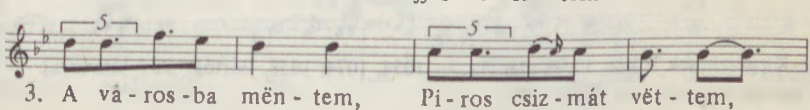
A gaz - dag lë - ján - nak Kedvét nëm ta - lál - tam.

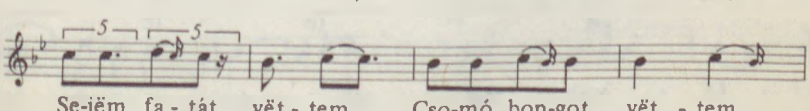
2. Mondj u - rad-nak en - gëm Gyöngyöm fe-le - sé - gem!

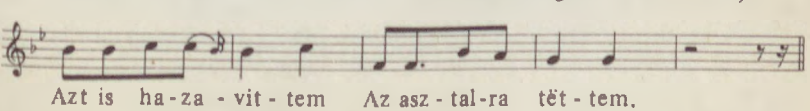
Ën bizon so - ha - sëm Tejjes é - le - tëm - ben!

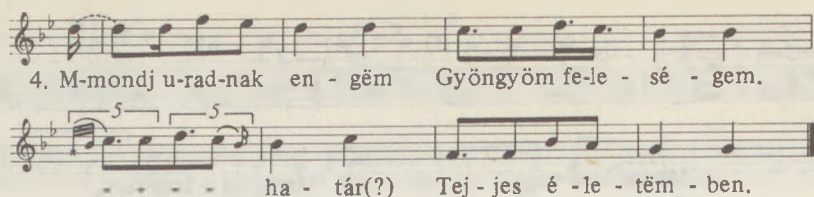
3. A vá - ros-ba mën - tem, Pi - ros csiz - mát vët - tem,

Se-jëm fa - tát vët - tem Cso-mó bon-got vët - tem,

Azt is ha - za - vit - tem Az asz - tal-ra tët - tem.

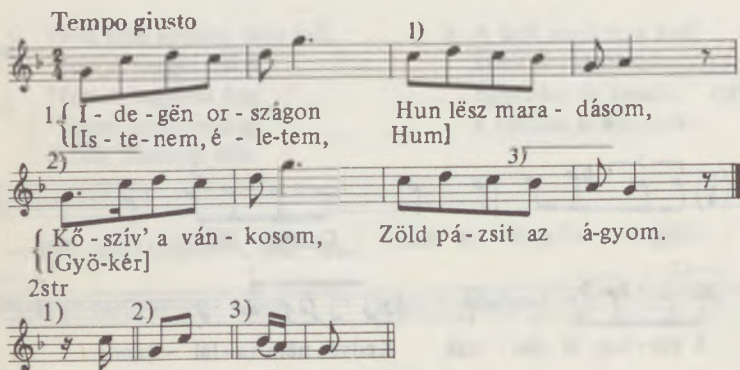

Kotta: Bartók-MS; szöveg: néhány szótól eltekintve idegen kéz utólagos kiegészítése. Bartók jegyzete ezzel kapcsolatban: A gyűjtő támlapot nem adott be, a strófák szövege a fonográfból nem érthető, talán a trunki variáns [= A 147a] segítene. Publ: MNT IV: 37. — Ak: „Lajka Basó” (→200z).

148

M. F. 2249 a)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Bokányi János

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 14.]
L: Bartók Béla
8 2 8

2. Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge levelei
{ Én rám hulladoznak.
[Reám]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/98 alapján. — 1054; 1074; 1058. Bartók. parl. [áthúzva]. — Ak: Vikár feljegyzése szerint öreg Bakonyi János (67).

Héreg (Komárom)
Faragó Istvánné (58)

Gy: Kodály Zoltán
1921. XI. 10.

V b3 V

Poco rubato,* ♩=116

1) 2)
1. A kar - sa - i ró - zsa Ki - haj - lik az út - ra,
1) 3) 4)
A szél haj - to - gat - ja, Nincs ki le - sza - kaj - ja.
2str 1) 2) 3) 4)

2. A fekete retkét
Csütörtökön vetik,
Ezt a barna kislányt
De sokan szeretik.

Kodály-MS. — Bartók: CI?, (2) javítva: (3).

* A ritmus néha ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ felé közeledik.

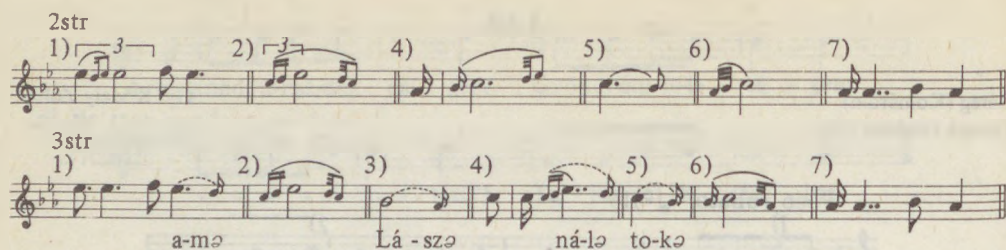
M. F. 346 c)
Rugonfalva (Udvarhely)
Mészáros [Sándorné
Vetési Julianna (55)]

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII.]

L: Bartók Béla

b6 b3 4

1) 2) 3) 4)
1. Bizony csak még - há - lok, Á - nyám, édes a - nyám, hn
5) 6) 7)
Gö - rög I - lo - ná - ért, Kár - csu dőré - ká - ért.

2. Kárcsa derekáer,
Gombos ajákáer,
Gombos ajákáer,
Piros orcájáer.

3. Nē hajj fiam, nē hajj,
Berteláki László,
Csináltatok nekēd
Ojān csudamalmot,

[Kinek egyik köve
Bélán gyöngyöt hányjon,
Mások köve pedig
Sustákat, petákat.
Oda is eljönnek
Szűzek, szép leányok,
A tied is elgyün,
Szép Görög Ilona.

(Most a leány kezdi:)
Eresszen el anyám,
Anyám, édes anyám,
Csudamalom látni,
Csudamalom látni!
Ne menj, lányom, ne menj,
Megvetik a hálót,
Megvetik a hálót,
Megfogják a márnát!

Bizony csak meghalok,
Anyám, édes anyám,
Görög Ilonáért,
Karcú derekáért,
Karcú derekáért,
Piros orcájáért,
Piros orcájáért,
Gombos ajakáért.

Ne halj, fiam, ne halj,
Bertelaki László,
Csináltatok néked
Olyan csuda tornyot,
Kinek magassága
Az eget fölérje,
Kinek szélessége
Tisza partját érje.
Oda is eljönnek
Szűzek, szép leányok,
A tied is elgyün,
Szép Görög Ilona.

(A leány keredzik:)
Eresszen el anyám,
Anyám, édes anyám,
Csudatorony látni,
Csudatorony látni,
Kinek magassága
Az eget föléri,
Kinek szélessége
Tisza partját éri!

Ne menj, lányom, ne menj,
Szép Görög Ilona,
Megvetik a hálót,
Megfogják a márnát!

(A legény keredzik:)
Bizony csak meghalok,
Anyám, édes anyám,
Karcú derekáért,
Gombos ajakáért,
Piros orcájáért.

Halj, meg fiam, halj meg.
Bertelaki László,
Ide is eljönnek
Csuda halott látni,
A tied is eljö,
Szép Görög Ilona,
A tied is eljö,
Szép Görög Ilona.

(Most a leány kéredek immán:)

Eresszen el anyám,
Anyám, édes anyám,
Csuda halott látni,
Csuda halott látni,
Ki érettem megholt,
Halálé változott!

Nem ereszek lányom,
Lányom, édes lányom,
Megvetik a hálót,
Megfogják a márnát!

Avval csak beszökött
Öltöző házába,
A nyakába vette
Fontalan szoknyáját,
Elejébe vette (a)
Fehér előruhát,
A lábába húza
Piros patkós csizmát.

Kelj föl, fiam, kelj föl
Bertelaki László,
Mer a határon jön
Szép Görög Ilona,
Kiér te megholtál,
Halálé változtál!

Kelj fel, fiam, kelj föl,
Mert a lábodnál áll,
Mert a lábodnál áll,
Kiér te megholtál,
Halálé változtál!

(A leány mondja:)

Láttam én halottat,
De ilyent sohase,
Kinek az ő lába
Felszökőleg álljon,
Kinek az ő karja
Ölelőleg álljon,
Kinek az ő szája
Csókolólag álljon!
Avval csak felszökött
Bertelaki László.]

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, illetve Bartók által lejegyzett szövegstrófákkal (2—3. strófa). Kiegészítések: EMN alapján (további szövegstrófák) és Vikár 8/45 alapján (dátum). NB. Vikár feljegyzése szerint a szöveg néhány részletben eltér az EMN-ben közölttől. — 1549. — **Publ:** EMN: 97; Kodály—Vargyas: 334. — **Ak:** (→87b). A támlapon eredetileg (tévesen?) *Mészáros Jánosné*.

151

(1)

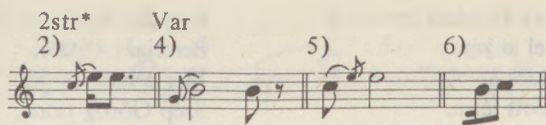
Tinnye (Pest)
Bak István (64)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IV. 23.

2 3 6

Tempo giusto, ♩=104

1. Fe-ke- te vá - ros - ban Fehér torony lát - szik.
Az én kis an - gya - lom Más ö-lé-ben ját - szik.

2. Nem bánom, nem bánom,
De mégis sajnálom,
Hogy az én angyalom
Más ölében látom.

Kodály-MS. — Bartók: *CII*, ill. javítva: *talán CI*?

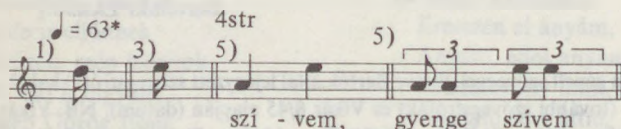
* A 2. versszakban mindig a jelzett variáns szerint.

(2)

Szomód (Komárom)
Herczeg Mihály (66)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 11.

2 3 6

1. Udvarom közepén
Terebély almafa,
Az alá van kötve
Piros pej paripa.
2. Fel is van nyergelve,
Fel van kantározva,
Gyere kedves rózsám
Búcsúzzunk el rajta.

3. Két út van előttem
Melyikre induljak,
Három szeretőm van,
Melyiktől búcsúzzak?
4. Egyiktől búcsúszom,
A másik haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

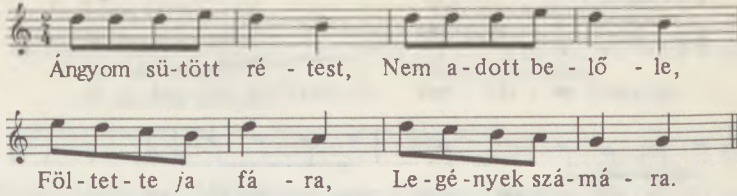
Ak: Tatai születésű (→310).

* *Lassabban is. NB. az egész ritmusa inkább 6/8* *stb. (1—3. sor); benne a* *a kivétel. A 4. sor ritmusa:* *[L. a 3. és 4. stófa szövege fölé írt ritmusképleteket!]*

152a

Érd (Fejér)
Horváth Mária (18)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.
332

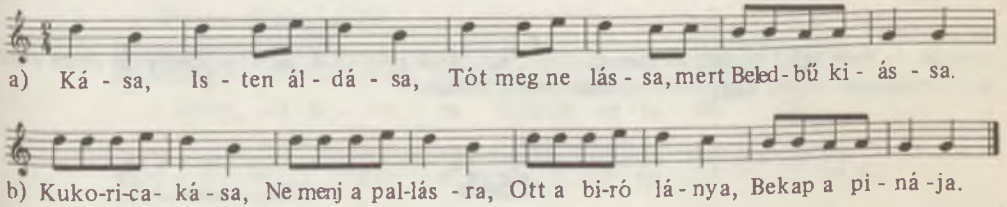

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1054. IIb; 1061a. — **Publ:** MNT I: 247. — *Játékdal.* — **H:** budapesti gyűjtés. **Ak:** (→12b, 152b, 321bbb, 414o).

152b

Érd (Fejér)
Horváth Mária (18)

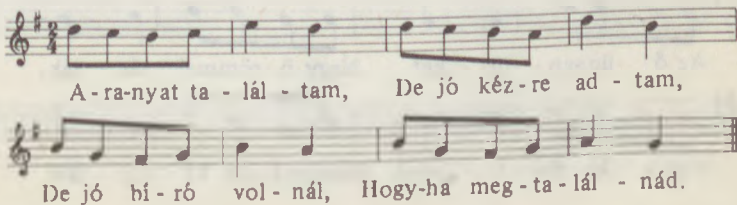
Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.
334

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1054 IVa; 1061b. — *Gyermekdal.* — **H:** budapesti gyűjtés. **Ak:** (→12b, 152a, 321bbb, 414o).

153

Kiss, 116. l. (11. sz.)
332

Ziegler Márta másolata. — 1055 II; 1064d. — **Gy:** Sztankó Béla gyűjtéséből.

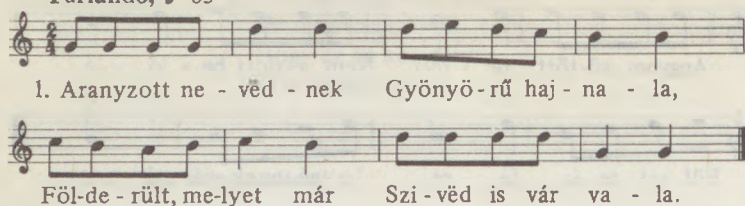
154a

Szenna (Somogy)
özv. Bödő Mihályné (56)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. XI. 26.

333

Parlando, $\text{♩} = 63$

1. Aranyzott ne - vőd - nek Gyönyő - rű haj - na - la,
Föl-de - rült, me-lyet már Szi - vőd is vár va - la.

2. A Főbus fáklyája,
Mégjött nevéd napja,
Örvendezzünk mi is
Most té veléd Kata.

3. Csöpögjen harmatja,
Rád érkezvén ezért,
Légy kedves Istennél,
Ha élsz, ha halsz mindég.

4. Majd ha egyszer meghalsz,
Az égék kárpitja
Végye bé lelkedet,
Mondott alleluja.

Másolat. — Publ: MNT II: 895. — Kata-köszöntő. Kis iskolás gyermekek, de néhol felnőttek is jártak ezzel Katát köszönteni. — Ak: Kisgyermek korában tanulta Szennán.

154b

Mukucsfalú (Zala)
Horváth Lickó István (76)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XII. 27.

333

Tempo giusto, $\text{♩} = 49$

1. Rendszerint ö - rül - nek, Szentek vi - ga - doz - nak,
Az ő ünne - p - jü - ket Nagy ö - römmel vár - ják,
Hogy a ké - rész - té - nyek Mindnyá - jan ki - ált - ják

2. * Szentéket tiszteljük
 És fölmagasztaljuk,
 Híre-neve leszén,
 Éltesse *jaz* Isten,
 Friss jó egészségben.

3. Mint ékés lilium
 Virágos kis kertben,
 István virágozzék
 A szenték seregébe.

4. A tenger vizei
 Hány csöppből állanak,
 Anyi szent áldásod
 Istvánra szálljanak.

5. Ném jöttem e házhoz
 Teli tölt pohárér,
 Haném a szenteknek
 Régi szokásájér.

Másolat. — Istvánnapi köszöntés. — H: ? Bartók: *Ilyen nevű falu nincs.* Ak: Gyömörén (Győr) tanulta gyermekkorában. Kad: 5] [3] [2 [3 [3.

* A 2. versszakban a 7—8. ütem, a többi versszakban az 5—8. marad el.

154c

Hódmezővásárhely (Csongrád)
 Török Veron (26)

Gy: Péczely Attila
 1933
 5] [3] [1

Tempo giusto, ♩ = 144

1. Dó-ra, dó - ra, dó - ra, Keddre vir - ra - dó - ra
 Ré-test süt a né - ni, De nem ad be - lő - le.

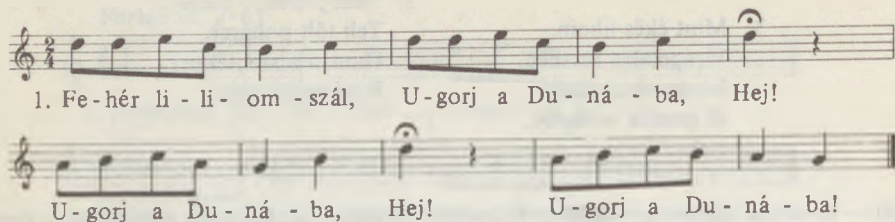
2. Kivitte a kertbe,
 A kert közepébe,
 Letette a néni
 Egy nagy fa tövébe.

3. Ára ment egy bácsi,
 Egy fekete szűrbe,
 Lenyomta a nénit
 A kert közepébe.

Péczely-MS.

Jászsószentgyörgy (Szolnok)

Kiss, 317. l. (18. sz.)

 $\frac{4}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$

2. Támaszd meg oldalad
Az arany villával, Hej!
[Az arany villával, Hej!
Az arany villával!]*

3. Fésülködj meg szépen,
Mosakodj meg szépen, Hej!
[Törülközz meg szépen, Hej!
Törülközz meg szépen!]

4. Sergesd meg rózsádat,
Szakajd violádat, Hej!
[Szakajd violádat, Hej!
Szakajd violádat!]

Ziegler Márta másolata. — 1055 III; 1065. — Publ: MNT I: 543.

* Kiegészítés MNT alapján.

Lujzikalagor (Moldva)
Butak Rózsi (21)

Gy: Lükő Gábor

1933

 $\frac{5}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{1}{4}$

2.* Hat karikán fordul
Csitorgos kapuja.

4. Tikör a tüszhelye,
Csillog a kúrteje.

3. Gyiván az eresze,
Bádóg az ajtaja.

5. Páncik a padlása,
Sinór gerendája.

6. Pappiros a padja,
Ezüst a házfőggye.

8. S annak az almának
Harminchárom ága.

7. Üvegablak alatt
Van egy édes alma.

9. Harminchárom ágján
Harminchárom**

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI; félzárlat!* — Ak: (→25a, 25b, 88d, 175a, 193e, 193f, 200u, 329, 351, 378). Kad. 6 5 2 2. (L. Bartók megjegyzését!)

* Kétsoronként ismételve. ** (páva?) — nem tudja tovább.

157a

M. F. 1037 a)
Gyergyóújfalu (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.
5 4 5 3

Tempo giusto, ♩ = 114

1. Há - rom út e - lőt - tem, Mely-ken in - dul - jak el?
Há - rom sze - re - tőm van, Melyk-től bu - csuz - zak el?

2str
1)

2. Egyiktől bucsuzom,
Kettő megharagszik,
Igy hát az én szívem*

Bartók-MS. — 1550a.

* Csak a dallam első fele [első három sora]; nem tudja tovább.

157b

M. F. 1308 a)
Csobotfalva (Csik)
Bartalis József (50)

Gy: Lajtha László
1911. VII.
3 4 3

Allegretto

1. Elment az én u - ram I - de - gen or - szág - ba,
ró - zsa - m ba - bám

Leve - lében ír - ja, Menjek el u - tá - na.
3str Var

1) 1) 1) 2)

2. Nem megyek utána
Idegen országba,
Inkább meggyászolom
Fekete ruhába.

3. Délelőtt fehérbe,
Délután veresbe,
Estefelé ha ráérek
Tiszta lilaszinbe.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha korábbi helyszíni lejegyzése és annak tisztázata is. — 1550i;
Bartók: pent. vagy CI? — Ak: Bartók: Zárt ë?

157c

M. F. 1168 a); c)
Borszék (Csik)
Damokos Károlyné

Gy: Veress Gábor
L: Bartók Béla
5 4 4

a) Ti - zén - két kő - mies El - in - dult egy ut - ra,

El - indult egy ut - ra, E - le

Bartók-MS. — P49a. Bartók: Új; parl. Második fele hasonló 5) VII) 4) parl. Klézse [= A 19a], 5) I) b3) parl. Bodok [= A 34a]. — Fon: M. F. 1168 c) = a) szöveg; M. F. 1168 a) = b) szöveg. Ak: (→50e, 157d).

157d

M. F. 1168 e)
Borszék (Csík)
Damokos Károlyné

Gy: Veress Gábor

L: Bartók Béla

5) 4) 4)

Bartók-MS. — P49b. Bartók: Új. — Ak: (→50e, 157c).

157e

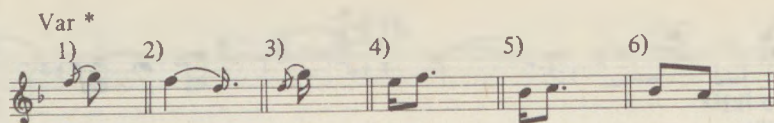
M. F. 478 a)
Székelylengyelfalva (Udvarhely)
Miklós Juli

Gy: Vikár Béla

[1903. VII. 3.]

5) b3) b3)

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. — 1550h. — D: L. az A 1069y dallamot!

* *Másodszorra* [Bartók].

157f

M. F. 358 b)
Székelybethlenfalva (Udvarhely)
Sándor Mari (18)

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII. 28.]
L: Bartók Béla

1. Elmént az én ró - zsám I - de - gën or - szág - ra,
Ír - ta le - ve - lé - be, Hogy mën - jek hoz - zá - ja.

2str
1) 2) 3) 4)

2. Nem mënnyék hozzája
/Idegen országra,
Inkább meggyászolom
Fekete ruhába.

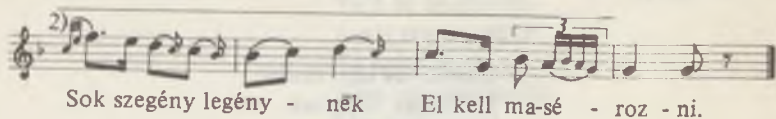
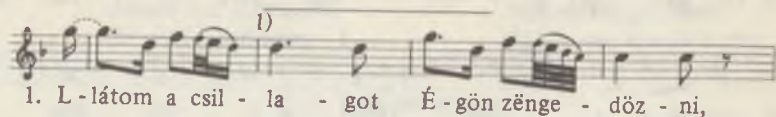
[3. Délig feketébe,
Délután fehérbe,
S este nyolc óráig
Tiszta rózsaszinbe.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 9/161 alapján. — 1550h-hoz.

157g

M. F. 402 b)
Lövete (Udvarhely)
Gergő Julis

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 28.]
L: Bartók Béla
345

2. El kell masérozni
Ki Olaszországba,
Bárcsak fele jőne
Vissza valahára!

[3. Jó a jó huszárnak
Úton masérozni,
Felül a lovára
S amúgy dohányozik.

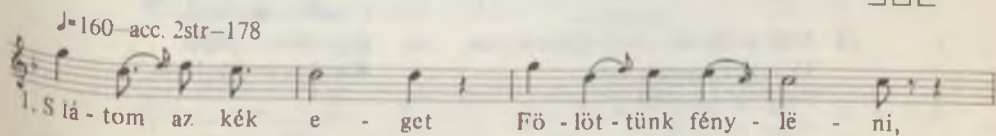
4. Rossz a bakancsosnak
Úton masérozni,
A sárt kerülgetni,
Nagyon káromkodni,
Minden mocsolyába
Megmerül a lába.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 12/22 alapján. — 1550f. — Ak: (→93d, 290m).

157h

M. F. 1493 a)
Gyergyóalfalu (Csík)
Férfi

Gy: Molnár Antal
1911
L: Bartók Béla
345

Bé - kes - ség föl - le - gét Raj - tunk lén - ge - döz - ni.

2. S ne ön - gedd szent Is - ten On - ta - ni vé - rün - ket,

Az csa - ta pi - a - cán Tenni le él - tün - köt.

3. Három hív szín zászlók
Fölöttünk lobognak
||: S alatta ja nemzet
Könnyesen zokognak.:||

Kotta: Bartók-MS; szöveg (és korábbi, helyszíni lejegyzés): Molnár—MS. — 1550g. — 48-as nóta. (Templomi).

157i

(1)

Bartalus I: 2

3 4 5

* **

a) 1. Meg-mondtam a - pá - m - nak, Én é - des a - nyám - nak,

Hogy ne ad - ja lá - nyát I - de - gen or - szág - ba.

2. Idegen országba,
Nagy híres tolvajnak.
A nagy híres tolvaj
Most is oda vagyon,
Ember megfosztani,
Keresztút állani.***

3. Nem szoktam, nem szoktam
Jó reggel fékelni,
Piros hajnal előtt
Véres ruhát mosni.

4. Asszony! vagy feleség!
Mé sirsz mond meg, kérlek.
Nem sírok, nem sírok,
Én jó lelki uram,

5. A konyhára jártam,
Cserefát tüzeltem,
Cserefának füstje
Kicsípte az könyvem.

6. Ne sírj immá, kérlek,
Asszony, vagy feleség,
Hónap álló délben
Veszem az fejedet.

8. Készítsd az hintódat,
Fogt bé hat lovadat,
Hónap álló délben
Veszik az fejemet.

7. Kifuta az asszony,
Kiáltá az szolgát:
Jánoskám, Jánoskám,
Jó szívű Jánoskám,

9. Mikor fejem veszik,
Takard gyenge gyócsba,
Minden reggel jókor
Mosd meg ürmös borbá.

10. Tedd fel az hintóra,
Vidd bé Móduába,
Arról vegyen példát
Az egész Módua,
Hogy ne adja lányát
Idegen országbá.

b)1. Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Anyá szép leányát
Nem magának tartja.

2. Húsz évig neveli
Világ pompájába.
Húsz év után pedig
Ereszti szárnyára.

3. Távol nézi, s látja,
Hogy más üti, s vágja,
Távol nézi, s látja,
Hogy más üti, s vágja. *

Kivágott lap a kiadványból. — 1550j.

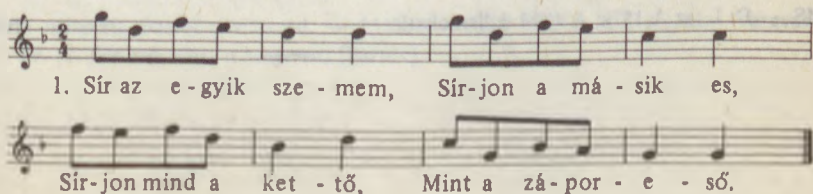
* Bartalus tempójelzése: *Lassan*. ** Bartalusnál az énekszólamban a kezdőhang hibás. *** A dallam- és szövegsorok viszonya Bartalusnál nem tisztázott. + A b) 3. szövegstrófa alatt Bartalus megjegyzése: *Oláhfalva*. [Értsd: Szentegyházsfalu (Udvarhely).] A helységmegjelölés talán az a) és b) szövegekre egyaránt vonatkozik.

(2)

Csíkszenttamás (Csík)

Gy: Bartók Béla
1907. [VII.]

5 4 5

2.* Mer még az fecske es
Ahol nevelkedik,
Busan énekel, ha
Indulni kellenek.

3. A bus harangok es
Néma hangon szólnak,
Mikor indulni kell
Szegény katonának.

4. Látom a szép eget
Fölöttünk fényleni,
Békaszerű felhőjét
Rajtunk lengedezni.

5. Talán vérmezőbe
Háromszíni zászló,
A seregek Ura
Legyen oltalmazóm.

6. Nem szánom véretem
Ontani hazámér,
Mégis fáj a lelkem
Az én kis honomér.

7. Felkötöm a kardot
Apámér, s anyámér,
Megforgatom én a
Szép magyar hazámér.

Bartók-MS. — D: L. többek közt az A 65b, 124a dallamokat!

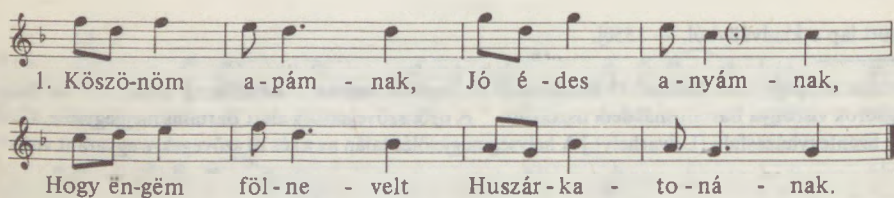
* A strófák sorrendje Bartók M5 jelű gyűjtőfüzete alapján.

(3)

Kilyénfalva (Csík)

Gy: Bartók Béla
[1907. VIII.]

3 4 53

2. Szógalom a császárt,
De nem jó kedvemből,
Hordozom a fegyvert
Kész kételenségből.

Bartók-MS. — D: L. az A 157k, A 199d dallamokat!

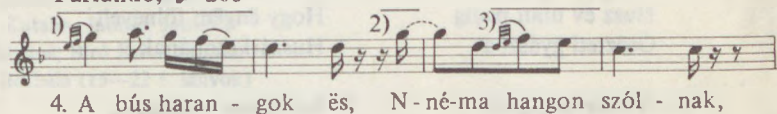
M. F. 1029 d)
Tekerőpatak (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.

345

<p>1. Látom a szép eget
Fölöttünk fémleni,
Békesség csillagát
Rajtunk lengedezni.</p>	<p>2. Talán vérmezőbe
Háromszinű zászló,
A seregek ura
Legyen oltalmazóm.</p>
<p>3. Nem szánom véremet
Ontani hazámér,
Méges fáj a lelkem
Az én otthonomér.</p>	

Parlando, ♩ = 268

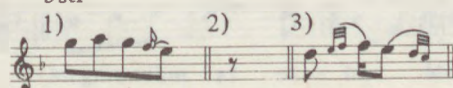

4. A bús haran - gok és, N - né - ma hangon szól - nak,

Mi - kor in - dül - ni kell Szegény kato - ná - nak.

5str

<p>5. Sír az egyik szemém,
Sírjon a másik és,
Sírjon mind a kettő,
Mint a záporesső.</p> | <p>6. Mer még a fecske és
Ahol nevelkedik,
Búsán énekel, ha
Indulni kellenek.</p> |
|--|---|

7. Felkötöm a kardot,
Apámért, s anyámért,
Mégforgatom én a
Szép magyar hazámért.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1550e. — Publ: MND: 217; Kodály—Vargyas: 234. —
Fon: 4 és 5. str. (5. fele már nincs a hengeren) [Bartók].

157k

Kilyénfalva (Csík)
Idősebb asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.
5 4 b3

Tempo giusto

1. Az a - nya a lá - nyát Nem - - - - -

Az a - pa a fi - át Nem ma - gá - nak tart - ja.

2. Husz évig neveli
Világ pompájára,
Husz év után pedig
Ötözteti gyászba.

4. Köszönöm apámnak,
Jó édes anyámnak,
Hogy engem fölnevelt
Huszárkatonának.

3. Azután pediglen
A császár elveszi,
A császár elveszi,
Magáénak teszi.

5. Szógalom a császárt,
De nem jó kedvemből,
Hordozom a fegyvert
Kész kételenségből.

Bartók-MS. — 1550c.

157l

Gyergyócsomafalva (Csík)

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.
5 4 b3

Tempo giusto

1. Jobb, pajtás, ha tejs - es Meg nem há - za - so - dol,

Szintén a konyhá - ról Nem es gon - dos - ko - dol.

2. De hidd el, hogy egyszer
Tejs megpárosodol,
Mit egyetek këtten,
Azon sopánkodol.

3. Kell a gazdasszonynak
Szita resta, kalán,
Mindig azt akarná,
Hat ökröt hajtánál.

4. Majd ott is vakarod,
Ahol nem is viszket,
Ha a feleséged
Ily dolgotlan lehet.

5. Látom, a garadra
Most jól félöntöttél,
A sámsondi borból
Jól béhörpöntöttél.

6. A házasság ellen
Azér beszélgettél,
De hidd el, hogy engem
Már el nem hitettél.

Bartók-MS. — 1550d. — Publ: MNT III/A: 471.

157m

Gajcsána (Moldva)
Jankó Jánosné Nyica (30);
Gyurka Katalin, Jánosé; Jankó
Rózsi, Istváné; Bíró Kata, Jánosé;
Vadász Borbála (15—22 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 6.

3 53 53

Tempo giusto

1. Me-nyecs-ke, me - nyecs - ke, Menyecske, me - nyecs - ke,
Megmondám az es - te, Megmondám az es - te.

2. Ne menny ki cserésbe,
Ne menny ki cserésbe,
Met megmar egy kégyó
Szerелем képibe.

5. Minden szegén legén
S minden árva leán,
Met én szakasztottam,
S el es szalasztottam.

3. Szerелем, szerелем,
Átkozott szerелем,
Hogy nem termettél vót
Minden fa tetejin?

6. De még szakasztanék,
Ha jóra találnék,
Jóra, Isten, jóra,
Ne fordiccsad rosszra.

4. Minden fa tetejin
S diófa levelin,
Hogy szakasztott vóna
Minden leán s legén.

7. Min meguntam, min meg,
Gyér füvet kaszálni,
S gyakor bugját rakni,
Gyakor bugját rakni.

8. Minden bugja mellett,
Minden bugja mellett
Két pár csókot kapni,
Két pár csókot kapni.
9. Vedd fel a villára,
S vedd fel a bugjára,
Hogy ne mennyen kárba
Szeretőd munkája.
10. Lúggyajm, lúggyajm,
Tizenketten vattok.
Tizenketten vattok,
S min fehérek vattok.
11. Messze ferrepültök,
S messze es ellátok,
Az én uramnak es
Hírit nem haltátok?
12. Uram vejszen oda,
S lúdam jöjjön haza,
Vaj ne vejszen szegén,
Met jó pipás legén.
13. Ha pipálni nem tud,
Sepregetni jól tud,
Sepregetni nem tud,
Mosogatni jól tud.
14. Mosogatni nem tud,
Veszekedni jól tud,
Veszekedni nem tud,
Verekedni jól tud.

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — P49c. — **Publ:** Domokos 1931: 33; Domokos 1941: 8. — **Ak:** (→98, 297c).

158a

Balogpádár (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán

1912

3 4 3

1. Ka - rá-csony est - vé-jén Szépen vi - gad - ja - nak,
El - ső ó - rá - jában Bé-ké-vel jus - sa-nak, Béké-vel jus - sa-nak.

2. Valahány e háznak
Lakosai vannak,
Az Isten áldása
Téríjen magokra,
Téríjen magokra!

(Az Isten engedje, hogy még számos karácsony estét érhesse nek erővel, egészséggel!)

Kodály-MS. — 1057 Ib; 1068a. — **Publ:** MNT II: 437; Vargyas: 250h. — **Ak:** A helybeli cigányok kisebb csoportokban járnak házról házra karácsonyt köszönteni ezzel az énekkel. **Kad:** 3 4 3 2.

* Ez a rész néha kimarad.

Csáb (Hont)

Gy: Kodály Zoltán

1910

5 4 3

(Keresés közben):

Csin-csin gyű-rő, pár-ta gyű-rő, zöld á-ga két le-ve-le,
a-ki tud-ja ne ta-gad-ja, én tom, nem ta-ga-dom
itt csö-rög, itt pat-tog (szabad!)

(Mikor kinyitotta valaki a kezét):

* { I-gaz bi-ró vó-tá, { I-ga-zán es-küd-té,
Ha-mis bi-ró vó-tá, Ha-mi-san
Az én a-ra-nyam-ra { I-gaz tör-vént tet-té.
Ha-mis

Var

1)

Kodály-MS. — 1058 [?]; 1057 II; 1068c. — Publ: MNT I: 77. — *Gyűrű játék.* — Kad: L. az „Igaz biró vótá” kezdetű részt!

* Ha megtalálták a gyűrűt, akkor a felső sor szerinti verziót énekelték, ha nem találták, akkor az alsót.

158c

Lévárt (Gömör)
Öreg cigányasszony

Gy: Kodály Zoltán
1913
5 3 2

1. A pi - ac kö - ze-pén Van egy al - ma - fács-ka,
An - nak a te - te-jén Két szál li - li - om - szál.

2. Kötyik a bokrétát,
Az apró angyalkák,
Avval kedveskednek
A mi Jézusunknak.

3. —————
Csuja jel, buja jel
Kis ártatlan Jézus.

Másolat. — 1053c; 1064a. — Publ: MNT II: 436. — *Karácsonyi köszöntő. Vö. a pádárival* [= A 158a].

159

Berencs (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1907
5 3 5 4

1. Er - re jer-ték lá - nyok, Er - re fu - rug - láz - nak,
Er - re a le - gé - nyek Éj - jê nappâ jár - nak.

2. Nincsen a világon
Nagyobb szomorúság,
Akik észmemennek,
Ném szeretik egymást.

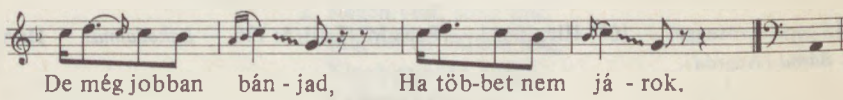
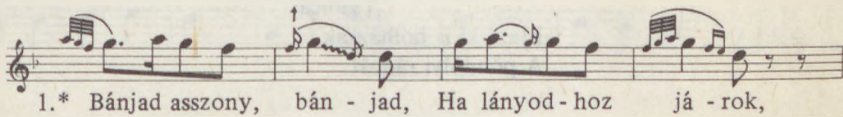
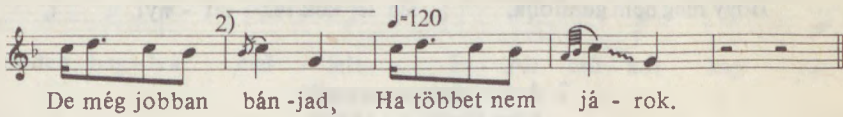
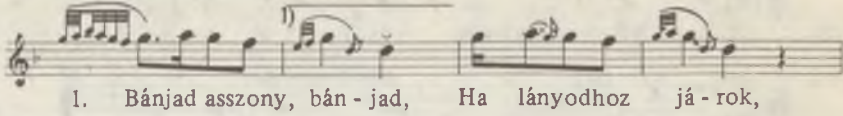
3. Mink vagyunk a párok,
Mink szeretjük egymást,
Akárki előtt is
Megcsókoljuk egymást.

Másolat. — 1057 IVa; 1070a. — Publ: MNT III/A: 140. — *Lakodalmas*.

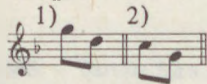
M. F. 2571 c)
Somogyacsa (Somogy)
Egerszegi István (80)

Gy: Lajtha László
1923
[5][5][1]

Tempo giusto, $\text{♩} = 126$

Var

2. Mer ameddig járok

Addig szabad vagyok,
De ha majd nem járok
Akkor már rab vagyok.

3. Rab vagyok, rab vagyok

A vármegye rabja.
Egynehány csikóért
Nem engednek haza.

4. Nyisd ki babám, nyisd ki

Údvarod kapuját,
Ha én arra járok
Sötét pej paripán.

5. Arany a zablája,

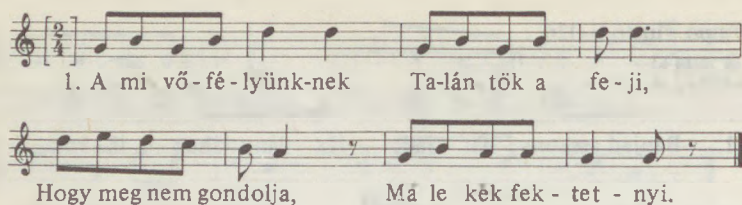
Pántlika kantárja,
Úgyis tudod rózsám,
Ki annak gazdája.

Tajti (Gömör)
Idősebb asszony

Gy: Kodály Zoltán

1906

332

1. A mi vő-fé-lyünk-nek Ta-lán tök a fe-ji,
Hogy meg nem gondolja, Má le kék fek-tet-nyi.

2. A mi menyasszonyunk
Ném főzött ma { kását
 { gancát
Majd ki is bolházzák
A pöndölyi ráncát.

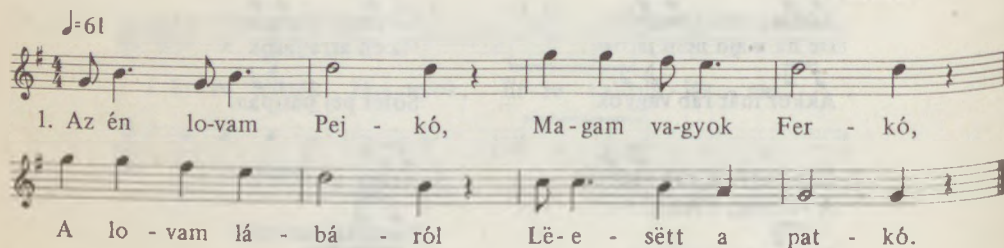
Kodály-MS gépelt szöveggel. — 1057 IIIc; 1069d. — Publ: MNT III/A: 736. — Lakodalmas. — H: A gyűjtés helyszíne: Bárna (Nógrád).

162a

Tapsony (Somogy)
Karancz Mihály (70)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. VI. 1.

333

1. Az én lo-vam Pej - kó, Ma-gam va-gyok Fer - kó,
A lo - vam lá - bá - ról Lē - e - sőtt a pat - kó.

2. Csak egy maradt rajta,
Az is lotyog rajta,
Gyere kovács jó barátom,
Szoríts egyet rajta.

Másolat. — Ak: Gyerekkorában tanulta helyben.

162b

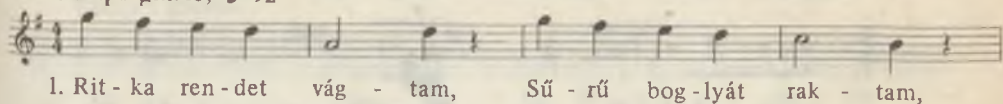
Hódmezővásárhely (Csongrád)
Héjja Pál (50)

Gy: Péczely Attila

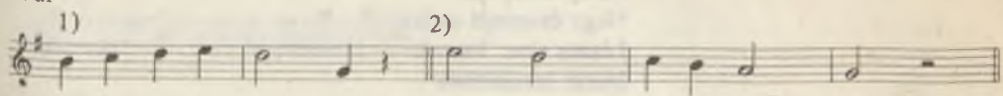
1931

Tempo giusto, ♩ = 92

Var

2. Régen volt, soká lesz,
Míg olyan babám lesz,
Kinek gyöngye karja
Vállamat takarja.

Péczely-MS. — Bartók: *Ha a sorok sorrendjét 2. 3. 1. 4.-nek vesszük [értsd: ha a lejegyzett dallam harmadik sorát elsőnek, első sorát másodiknak stb. tekintjük], akkor a hozzákapcsolt tapsonyinak variánsa!* [= A 162a.]

163

M. F. 2224 b)
Nagypáli (Zala)
Férfi

Gy: Vikár Béla

1906. IX. 1.

L: Bartók Béla

Él - tes-sén té - ged az Is - ten friss e - gész - ség - ben.

2. Mint a kis vi - rág - szál Vi-rág - zik a ker - be,

Vi - rá - goz-zál Já - nos Szen-ték se - re - gé - be.

[Rendszerű törvény
Szentek vigadoznak,
Az új ünnepeket
Nagy örömmel várják.
Lészen neve, lesznek
Méltó becsületben,
Éltessen az Isten
Friss új egészségben.
Mint a kis virágszál
Virágzik a kertben,
Virágozzál János
Szentek seregében!]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/359 alapján. — 1057 V; 1071 a második versszak szerint. — Publ: MNT II: 968. — Jánosnapi köszöntő; folytatása M. F. 2224 a)-nak [= A 369d]. — Ak: nagyon öreg [Bartók]. Vikár feljegyzése szerint: Tamás Gyula (16). [!] — Kad: L. a 2. strófát!

* Bartók: Ketten éneklik egyszerre [!] ilyen eltérően.

164

Komárom m.

Kiss, 116.1. (12. sz.)
[3][5][5]

Egy a - ranyat vet - tem, Bor - ba bu - ri - tot - tam,

Az én a - ra - nyom - ra Gondot is tar - tot - tam.

Ziegler Márta másolata. — 1057 VI; 1072. — Publ: MNT I: 849.

165a

Újszász (Pest)
Dobóczi Bernátné

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.
3 5 8

Tempo giusto

a)* Ku - tya, ku - tya tar - ka, Se fü - le se far - ka,
Min - díg azt u - gat - ja, Hol a pi - ros al - ma.
b) 1str b) 2str

b)**1. Varga Borcsa kertje
Tökkel van bevetve,
Bátor Mihály a kakas,
Kukorékol benne.

2. Mit kell neki tenni,
Törköt*** neki ütni,
Rosta alá, fene-bele,
Le kell borítani.

Bartók-MS. — 1966b. Bartók: *Nincs ez CI 6, (2)-nél? Ha nincs, CII 14, 14, 12, 12 (3)-hoz.* Helyesbítés: V. ő. CII 14, 14, 12, 12 (3) (*Süssünk, süssünk valamit*) [= C 390a-b]. További jegyzet: *Igazán nincs több variánsa?*
— Ak: (→ 126a, 136, 220v).

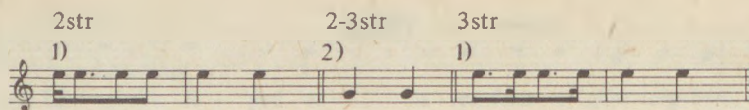
* A strófák számozása (megjelölése) többszörösen javított. Kiadványunkban az eredeti, biztosan Bartók kezétől származó jelzéseket követtük. További jelzések: a) = 1. b) 1—2. = 2—3. str.; ill. a) = 3. [!], b) 1—2. = 1—2. str. Ez utóbbi számozás alighanem Járdányi Páltól származik. ** Bartók megjegyzése a b) 1—2. strófákhoz: *Kidanoló.* *** *Török = hegyével földbe vert karó. Törökbe vetni = ehhez a karóhoz kötni.*

165b

Nagykálló (Szabolcs)
Vágó Sándor (78)

Gy: Kodály Zoltán
1928. VII. 3.
3 5 6

♩ = 100
1. Dó - ra, dó - ra, dó - ra, Keddre vir - ra - dó - ra,
Se-tét van már ét - sza-ka, Ki - tö - rik a kend nyaka.
1) 2)

2. Nem vagy legény, nem vagy,
Nem mersz tülem kérni,
Talán azt gondolod,
Hogy nem merek adni.

3. Adtam is, adok is
{ A szegény legénynek,
{ Csókot a
Jól tudom magamról,
Jól esik szegénynek.

Másolat. — Ak: (→402d).

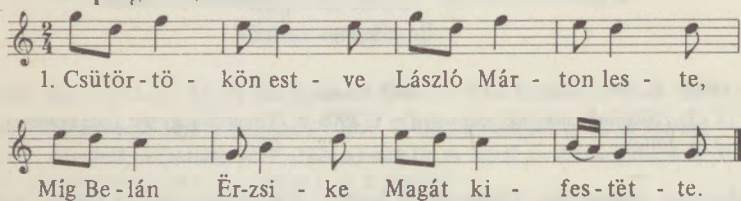
166

M. F. 2451 b)
Klézse (Moldva)
Gergusz Demeter lánya, Maris (18)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.

6 5 5

Tempo giusto, ♩=192

2. z'Anyja számát vette,
s Ę vasvillát vette,
s Ę vasvillát vette,
Kapun kikergette.

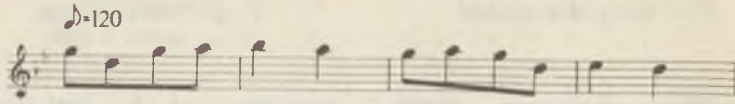
3. Kapun kikergette,
Kertét átszőktette,*
s Ęz Ęrsikéjének
Ę haját megtepte.

Veress-MS.

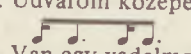
* Szökni = ugorni. Moldvában általános használatban.

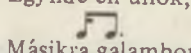
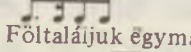
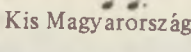
Nagysáp (Esztergom)
 Vig Istvánné (53);
 Kárász Lidi (50);
 Tóth Ignácné (47)

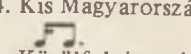
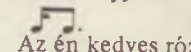
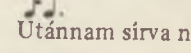
Gy: Kodály Zoltá
 1922. V. 21.
 9 5 5

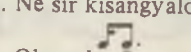
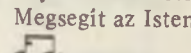
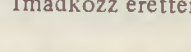
 $\text{♩} = 120$

1. Ud-va - rom ud - va - rom, Szép ke - rek ud - va - rom,
 Nem söp-ri már töb - bet Az én gyöngé ka - rom.

2. Udvarom közepén

 Van egy vadalmafa,
 Az alá van kötve
 Két nyerges paripa.

3. Egyikre én ülök,

 Másikra galambom,

 Föltaláljuk egymást

 Kis Magyarországon.

4. Kis Magyarországot

 Körülfolyja a víz,

 Az én kedves rózsám

 Utánnam sírva níz.

5. Nő sir kisangyalom

 Olyan keservesen,

 Megsegít az Isten,

 Imádkozz érettem.

Másolat. — Bartók: *CI.* — Ak: (→1980, 203a).

Bogdánfalva (Moldva)
 Csobotár Róza; Bodó Mari;
 Bodó Véró; Szalaor Véró (18–26 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter
 1929. X. 20.
 4 1 2

Tempo giusto

 $\text{♩} = 120$

1. Mi-ka lé - án vó - tam, Mi-ka lé - án vó-tam,
 Szabad madár vó - tam, Szabad madár vótam.

2.* Ha régvél elmentem,
Eszte hazamentem,

3. Ud nem kérte szenki,
Hava jártál lányim.

4. Csak anyám aszt montta,
Fekigyél le lányim,

5. Te leanti ágyodba
Tedd le a fejedet.

6. Leanti párnámon
De had elaluttam.

7. Ien jedesszányámnál
Fogott mádár voltam.

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI*, illetve áthúzá: *a b a b*. — **Publ:** Domokos 1931: 7; Domokos 1941: 78. — **Ak:** (→66f, 103b, 296d és 66e, valamint 296c, 316a, illetve talán 200v is).

* Soronként ismételve.

169

M. F. 522 a)

[Szováta (Maros-Torda)]

[Dénesi Jóskáné Szabó Róza]

Gy: Vikár Béla
[1904. VII. 16.]

L: Bartók Béla

3 2 1

1) 2) 3)

1. Vajjon ki csat - tog - tat Ebbe ződ er - dő - be,

4) 5) 6)

Talán az é - de - sēm A ló - ke - re - ső - be?

2str 3str

1) 5) 6) 2) 3) 4)

N - ne

2. Ne keresd édesēm,
Lovad bé van hajtva.
A város házánál
Szól a pengő rajta.

3. Adok néked szállást,
A lovának állást,
Fáradtsága után
Csendēs elnyugovást.

[Vajon ki csattogtat
Ebbe zöd erdőben?
Talán az édesem
A lókeresésben.

Ne keresd lovadat,
Mert bé vagyon hajtva,
A bíró udvarán
Szól a csengő rajta!

Ismerem jó legényt,
Jó' látom szájáról:
Szállást kérne szegény.

Adok neki szállást,
A lovának állást,
Fáradtsága után
Csöndesebb elnyugvást!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. — További (szögletes zárójellel jelzett) kiegészítések Vikár: 13/297 alapján. — 1082; 1076. — H: *Nyilván Székelyföld* [Bartók], *előtte, utána Maros-Torda* [Kerényi]. Ak: Vikár feljegyzése szerint: deménházi.

170

M. F. 106 b)
Tordátfalva (Udvarhely)
[Fekete Mózesné Firtos Mária]

Gy: Vikár Béla
[1900. III. 15.]
L: Bartók Béla
3 3 1

1) 2) 3) 2) 3)

1) Hogyan ne - vel - ke - dék Egy a - ran - y - al - ma - fa,

4)

Kö - rül foj - ta tö - vét Gyen - ge gyo - pár - vi - rág.]

Var 1) 2) 3) 4)

[2. S alatta üldögél
Szegény árva leány,
Köti koszorúját,
Siratozza magát.

3. Se apám, se anyám,
Senki gondviselőm.
Az ajtón hallgassa
Egy kevély katona.

4. Mér sírsz, mér sírsz,
Szegény árva leány?
Leszek apád, anyád,
S mind gondod viselőd.

5. Nekem bizony ne légy,
Te kevély katona,
Mert nekem is vagyon
Jegyesem, jegyesem.

6. De én még elvárom
Hét szép esztendeig,
De én még elvárom
Teljes harmadnapig.

7. De én még elvárom
Hét szép esztendeig,
De ha akkor sem jön,
Én akkor elmegyek.

8. Ott én amég élek,
Istent is talállok,
De ha én meghalok,
Isten előtt állok.

b)1. Ha folyóvíz volnék,
Sohase busulnék,
A hegyek-völgyek közt
Csörgedezve járnék.

2. Erdőkön-mezőkön
Fát-füvet nevelnék,
Mikor megáradnék,
Magas martot mosnék.

3. Szép volt az igazság,
Jó volt a jámborság,
Annak a kettőnek
Végén a mennyország.]

Ziegler Márta másolata. Kiegészítések Vikár: 7/300 alapján. Bartók megjegyzése szerint: *Szövege hiányzik, fonogramból nem érthető.* — Bartók: *CI.* — **Fon:** *Nem revideálható, tú-ugrálás miatt [Bartók].* **Ak:** Vikár feljegyzése szerint: *Bencéden nőtt fel, onnét került Tordátfalvára.*

171a

Gyulavári (Békés)

Gy: Kodály Zoltán
1921. IV. 3.
1115

1. Serkenj fel, kegyes nép, Mo-so-lyog az haj-nal,
A-rany-szál tollacs-ka Repdes mint egy an-gyal.

Var

2. Ma viradt Szent Ferenc
Vig neved napjára,
Éjutott má régen
Kivánt hajnalára.

3. De hogy egységben
Érted neved napját,
Illő hogy dicsérjük
Az egek királyát.

171b

F. 462 b)
Nagyszalonta (Bihar)
Kenyeres Erzs (23)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII. 28.

115

$\text{♩} = 104, 100$

a) 1. Serkenj fel kőgyes nép, Mer most jó az haj-nal,
Arany-szál tol-lak - kal Rőpdēs mint egy an-gyal.

2. Tégedet Szent János
Az Isten étessēn,*
Étessēn, kívánom
Soha mēg nē vessēn.

3. Sőt, inkább szeressēn,
Mēnyben bé vezessēn,**
(Szivemből kívánom,
A garast elvárom.)

b)1. Virágzó éltednek
Aranyszín hajnala,
Ma derült fel rējánk
Kedves neved napja.***

Kodály-MS. — 1070; 1077. — Publ: MNT II: 878; Kodály—Vargyas: 203. — *Névnapi köszöntő.* — Ak: (→68e).

* Var.: étessen.
2. strófánál!

** A dallam közepén megáll az ének, az utolsó két sor szóval.

*** Folytatását l. az a)

172

Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1915

125

1. Egy asz-szony a lá-nyát, Nagyön mēg - át-koz-ta,
Mikor mēnt es-köny-nyi, Az Is - ten há-zá - ba.

2. Elősző a vőfil
Így kiáltotta fél:
Jajjaj anyámasszony,
Sárgul a ménnyasszony!

5. Akkor a vőlegény
Bényút a zsebibe,
Szive fájdalmába
Kést szúrt a szivibe.

3. Másodszor a vőfil
Így kiáltotta fél:
Jajjaj anyámasszony,
Beteg a ménnyasszony!

6. Virém a viréddel
Égy patakon follyon,
Testém a testéddel
Égy sirba nyugodjon!

4. Harmadszor a vőfil
Így kiáltotta fél:
Jajjaj anyámasszony,
Meghalt a ménnyasszony!

7. Testém a testéddel
Égy sirba nyugodjon,
Lelkém a lelkéddel
Ménnyországba jusson!

Másolat. — 1071; 1078. — Ak: A fiatalság körében közismert.

173

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Neller Etel (26)

Gy: Péczely Attila
1931
1 2 5

Tempo giusto, ♩=90

1. Két út van e-lőt-tem, Melyi-ken in-dúl-jak?

Három a sze-re-tóm, Melyik-től bu-csuz-zak?

1str 2str
1) 1)

Két sze - re-tóm van

2. Szőkétől búcsuzom,
A barna haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

Péczely-MS.

174a

Pilismarót (Esztergom)
Kósa Lőrincné (49)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.

3 2 1

$\text{♩} = 66$

1. Ka-ta, Ka - ta, Ka - ta, Hé-der - vá - ri Ka - ta,
Vettem nē - ki szoknyát, Kerek al - jú szoknyát.

2. Elő rövidgyik,
Hátú hosszabbgyik,
A tē lapos hasad
Jaj, de domborogyk.

Kerényi Gy. másolata. — Ak: (→137f).

174b

F. 112 a)
Kásonújfalú (Csík)
Róka Ádámné (60)

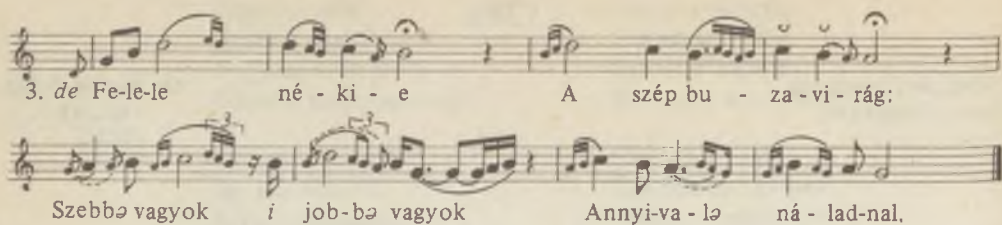
Gy: Kodály Zoltán
1912

3 2 1

$\text{♩} = 84-88^*$

1. A bu - za - me - ző - ben Há - rom - fé - le vi - rág,
A leg - e - lő - ső vi - rág A szép bu - za - vi - rág.

2. A má - so - di - kő vi - rág A szép szől - ő - vi - rág,
A har - ma - di - kő vi - rág A szép szé - kő - fű - vi - rág.

4. Mer engemet visznek
Az oltári helyre,
Ott engem neveznek
Krisztus szent testinek.

6. Mer ingemet visznek
Az oltár szegibe,
Ott engem neveznek
Jézus szent véreinek.

5. Felelé nékiek
A szép szőlővirág:
Szebb vagyok, jobb vagyok
Annyival náladnál,

7. Felelé nékiek
A szép székfűvirág:
Szebb vagyok, jobb vagyok
Annyival náladnál,

8. Mer ingem leszednek,
Koszoruba kötnek,
Legények, leányok
Kalapjukba tesznek,
Kevélyen viselnek,**
Pokolra vettetnek.

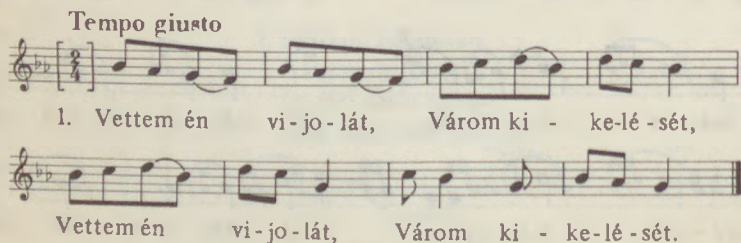
Kodály-MS gépelt szöveggel (1. stófa kézírással is). — 1160 [?]; 1170. Bartók: *parl.* — Publ: EMN: 36;
Kodály—Vargyas: 319. — *Virágok vetélkedése.* — Fon: 1—3 str. Ak: (→67, 220 l).

* Az eredeti — helyszíni — lejegyzés feleakkora ritmusértékeket alkalmaz. Ennek tempójelzése: *Las-san.* ** Nyilván a két utolsó dallamsor ismétlésére.

175a

Lujzikalagor (Moldva)
Butak Rózsi (20)

Gy: Lükő Gábor
1932
1 1 3 1

2.* Várom szeretőmnek
Előjövételét.

3. Eléjött, eléjött,
De nem az a kedves.

4. Kikött a vijola,
De nem az a teljes.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI a a b-hez?* javítva *a a b c-hez?* Talán az A 248-as dallamcsoport *variánsa?* (NB. Bartók az A 248-as dallamcsoportra a ritmus és dallamvonal sematikus felvázolásával utalt.) A jegyzethez későbbi megjegyzés: *nem*. Feljebb további jegyzet, áthúзва: *a a b*, előlött: *izoritmikus* . Lejjebb, a dallam utolsó sora mellett újabb magyarázó jegyzet: *ki* — *miatt*. [Értsd: a jelzett ritmusképlettől a dallam 7. üteme a „ki” rövid szótag miatt tér el.] — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 193e, 193f, 200u, 329, 351, 378).

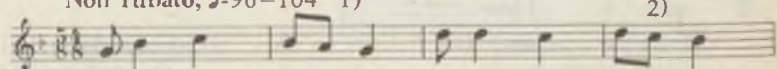
* Kétsoronként ismételve.

175b

F. 192 b)
Barslédec (Bars)
Farkas Mihályné (56)

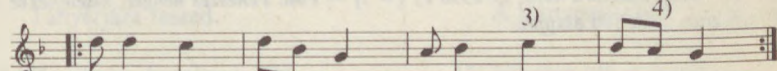
Gy: Kodály Zoltán
1914

Non rubato, ♩=96–104* 1)

2)

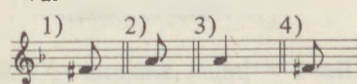
1. Nem a - nyám - tól szültem, Rózsa - fán termet-tem,

3) 4)

Pi-ros pün - kösd napján Hajnal - ba szü-let-tem.

Var**

2. Nēm adom a jó bort
A rossz pálinkáér,
A magyar menyecskét
A cigány asszonyér.

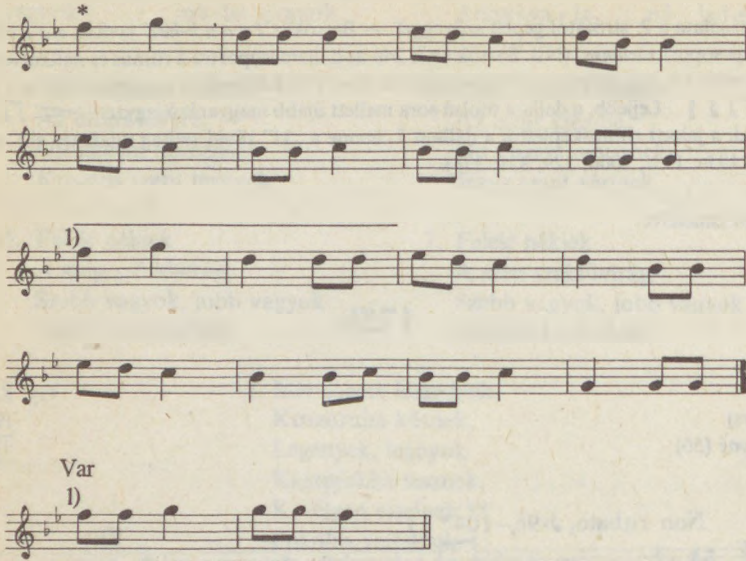
Kodály-MS. — 1066; 1080.

* A ritmus pontos! Ritkán lesz belőle egyforma 2/4, így:

** Egyéni változatok.

M. F. 2529 b)
Karcsa (Zemplén)
Matica György (59)

Gy: Lajtha László
1921. IX.
5 3 4

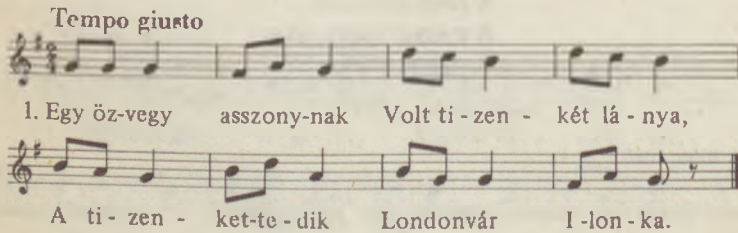

Másolat. — P34. — Régi maskara nóta. L: 2398 c) [= ?] — Fon: Penészes henger, kiselejtezve. Ak: kondás
(→190). D: Kiegészítés az A 190 alapján.

* Fűty.

Újszász (Pest)
Kónyár Verka (12)

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.
1 1 2

2. Londonvár Ilonka*
Mi annak az oka,**
Zöld selyemszoknyádnak
Hosszabb a hátulja?
3. Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Verje meg az Isten,
Jaj de elrontotta!
4. Hóhérok, hóhérok,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek lányomat,
Az akasztófára!
5. Jó anyám, jó anyám,
Várjál egy félórát,
Várjál egy félórát,
Vagy pedig egy némutát!
6. Fecskékém, fecskékém,
Vidd el a levelem,
Vidd el a levelem,
Kis Király Miklóshoz!
7. Ha ebéden éred,
Asztalára teszed,
Ha vacsorán éred,
Tányérjára teszed.
8. Kocsisom, kocsisom,
Fogd be a hat lovat,
Fogd be a hat lovat,
A szebbet és jobbikat!
9. Ugy menjünk, [mint]*** a szél,
Vagy mint a gondolat,
Ha élve találjuk
Londonvár Ilonkát.
10. Jó anyám, jó anyám,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Londonvár Ilonka?
11. Lement a patakba
Lábát mosogatni,
Lábát mosogatni,
Magát vigasztalni.
12. Nincsen ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Londonvár Ilonka?
13. Lement a kis kertbe,
Virágokat szedni,
Virágokat szedni,
Koszorúba kötni.
14. Nincsen ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Londonvár Ilonka?
15. Átment a szomszédba
Szomszédasszonyához,
Szomszédasszonyához,
A leánypajtáshoz.
16. Nincsen ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Londonvár Ilonka?
17. Nincs türes, tagadás,
Benn van a szobába,
Ki is van terítve
Zöld selem párnára.
18. Bemén a vőlegény,
Bánat örömébe,
Bánat örömébe
Kést nyomott a szívébe.

Bartók-MS. — 1072; 1079. — Publ: MND: 161.

* Mások szerint: *Londonvári Dorka*
támlapról hiányzik.

** Mások szerint: *Micsoda dolog a'*

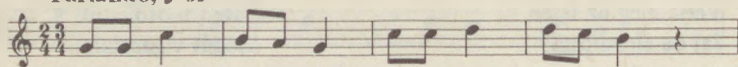
*** A zárójelbe tett szó a

Berzence (Somogy)
Pókos Jenőné (32)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 29.

1 3 4

Parlando, ♩=65

1. I - dor-kám, I - dorkám, Mi an - nak az o - ka,

Hogy a tē szoknyádnak Hosszabb a há-tul - ja?

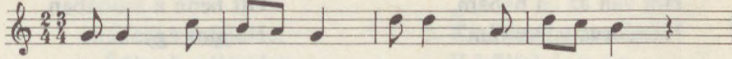
2. A szabó jó szabta,
jA varró jó varrta,
Verje még az Isten,
Aki így akarta!	8. Ott van a kis kerbe,
Virágokat szedi,
Virágokat szedi,
Koszorúba köti.
3. Fecském, édes fecském,
Vidd el a levelém,
Vidd el a levelém
Királyfi Miklósnak!	9. Voltam ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én rózsám,
Londorvári Dorkám?
4. Ha délben érsz oda,
Tedd a tányérára,
Ha jéste érsz oda,
Tedd a vánkosára.	10. Ott van a patakon,
Testét mosogatja,
Testét mosogatja,
Szívét vigasztalja.
5. Kocsisom, kocsisom,
Fogd be ja lovamat,
Fogd be ja lovamat,
A leggyorsabbikat!	11. Vótam ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én rózsám,
Londorvári Dorkám?
6. Úgy megyünk, mint a szél,
Vagyis a gondolat,
Úgy megyünk, mint a szél,
Vagyis a gondolat.	12. Ott van a szobába,
Még van az már halva,
Zöld selyem paplannal
Be is van takarva.
7. Jónapot, jónapot,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én rózsám,
Londorvári Dorkám?	13. Ekkor a Miklóska
Kést fogott kezébe,
Kezéből mellébe,
Melléből szívébe.
14. Vérém a véréddel
Égy patakba folyjon,
Testém a testéddel
Egy sírba nyugodjon!	

Murarátka (Zala)
Mándli Anna (12)

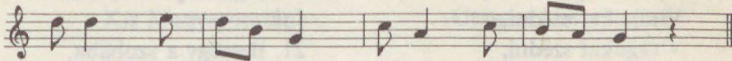
Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 13.

1 3 1

Tempo giusto, $\text{♩} = 108$

1. Egy öz - vegy asszonynak Ti-zën - két lánya vót,

A ti - zën - kette - dik Nándor - vá - ri {Dor-ka.
Daj-ka.

2. Lányom, édes lányom,
Mi annak az oka,
Zöld selyëm ruhádnak
Hosszabb a hátulja?	9. Én ebédën értëm,
Tányérára töttem,
Tányérára töttem
Kis Király Miklósnak.
3. Szabó nem jó szabta,
Varró nem jó varrta,
Verje mëg az Isten,
Ki így elrontotta!	10. Szógálóm, szógálóm,
Në terítsd asztalom,
Megjött a jászlevél,
El kell maséroznom.
4. Hóhérok, hóhérok
Vigyétek lányomat,
Vigyétek lányomat
Az akasztófára!	11. Kocsisom, kocsisom,
Fogjál be hat lovat,
Fogjál be hat lovat,
Legszebbet, gyorsabbat!
5. Anyám, édes anyám,
Várjál egy fél órát,
Várjál egy fél órát,
Vagyis egy minutát,	12. Ugy mënjünk, mint a szél,
Vagy mint a gondolat,
Hogy mëg a rózsámat
Élve találhassam.
6. Hogy irjak levelet
Kis Király Miklósnak,
Kis Király Miklósnak,
Az én galambomnak.	13. Jó napot, jó napot,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Nándorvári Dorkám?
7. Fecském, édes fecském,
Vidd el levelecském,
Vidd el levelecském,
Kis Király Miklósnak!	14. Elmënt a folyóra,
Lábát mosogatni,
Lábát mosogatni,
Magát vigasztalni.
8. Ha ebédën éröd,
Tányérára tészéd,
Ha vacsorán éröd,
Ablakába tészéd.	15. Nincsen ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Nándorvári Dorkám?

16. Elment a szomszédba,
Szomszédasszonyához,
Szomszédasszonyához,
Léánybarátjához.

17. Nincsen ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Nándorvári Dorkám?

18. Elment a kis kerbe,
Virágokat szedni,
Virágokat szedni,
Babájának adni.

19. Nincsen ott, nincsen ott,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Nándorvári Dorkám?

20. Mit tűröm-tagadom,
Ki kell azt vallanom,
Ott benn a szobában,
Halálos ágyában,
Halálos ágyába,
Zöld selyem ruhába.

21. Bemegy a szobába,
Kést vész a kezébe,
Kezéből mellébe,
Melléből szívébe.

22. Vérem a véréddel
Egy patakba folyjon,
Testem a testeddel
Egy sirba nyugodjon!

Seemayer-MS.

178c

M. F. 2397 a)
Szentgál (Veszprém)
Német Sándor (74)

Gy: Lajtha László
1929
1 3 5

Poco rubato, $\text{♩} = \text{cca } 208$

1. Udva - rom, ud - varom, Szép fehér ud - varom,
Nem söp - ri azt többé Az én gyen - ge karom.

2. Udva - rom kö - zepén Vagyon egy al - ma-fa,
Az a - lá van köt - ve Sötét pej pa - ri - pa.

3. Föl is van nyer - gel - ve, Föl is kan - tá - roz - va,
Gyere kis an - gyalom, Bujdossunk el raj - ta.

4. Te ülj az egyikre,
Én meg a másikra,
Feltaláljuk egymást
Kis Magyarországba.

5. Kis Magyarországot
Körül folyja a víz,
Az én kisangyalom
Utánam sirva { néz
} níz.

6. Sir az egyik szeme,
A másik könnyezik,
Sirjon mind a kettő,
Mint a zápor eső.

Másolat. — Bartók: (6)

179a

M. F. 2835 a)
Szany (Sopron)
őzv. Nagy Gáborné Komló Borbála (82)

Gy: Veress Sándor
1935. VI.

Tempo giusto, ♩ = 138

1. Lá - tod - e angya - lom, A mész - ter - ge - ren - dát?
Maj ha ez kivi - rág - zik, Akkor gyü - vők hozzád.
2str
1) 2)

2. Tudod-e te kis lány,
Ki lesz a te mátkád?
Aki a gáderba
Csóvállá a farkát!

179b

Színi: 183

3 4 4

1. Annak a kislány - nak Lyukas a kö - tő - je,
Akár - ki meg - lás - sa Szép lány lesz be - lő - le.

2. Nem vagy legény, nem vagy,
Nem mersz megcsókolni,
Talán azt gondolod,
Nem tudom megadni.

Ziegler Márta másolata; a 2. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1084b; 1091a. Bartók: (7).

* Színi tempójelzése: *Gyors*.

179c

Bartalus V: 164

3 4 5

Annak a kislány - nak Lyukas a kö - tő - je,
A - kár - ki meglás - sa Szép lány lesz be - lő - le.

Kivágott lap a kiadványból. NB. 165-166. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szövegeket is közöl. — 1084a; 1091b. — Bartalus jegyzete: *Arany János után*.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*.

M. F. 646

Gádorjánháza (Zala)

[Zakó] Ádámné Végi Örszi (54)

Gy: Vikár Béla

[1909. XI. 1.]

L: Bartók Béla

641

*1. Lányom, édös lányom
Mönj el a kis kertbe,
Búcsuzz el virágtól
Virág bimbájátul!

2. Anyám, é - dös a - nyám, Mér bu - csuz - zam tü - lő?

Ma - gam ű - te-togettem, Ma - gam ön - töz - get - tēm!

1) 2) 3) 4) 3str

5) 6) 4str 5) 3 6)

3. Lányom, édös lányom,
Mönj el a kamarába,
Öltözzél, vetközzél
Haláli ruhába!

4. Anyám, édös anyám,
Mér öltözzek, vetközzek?
Magam küszabattam,
Magam megvarrattam.

[5. Lányom, édes lányom,
Nyisd föl a kapudat!
Mast jönnek teérted
Hat lóvec, kocsivee.

6. Anyám, édesanyám,
Ki jő meg énértem?
Ki jő meg énértem?
Hat lóvec, kocsival?

7. Vidrai pártfia,
Kedves hűtvös párod!
Zördögnek hűtvösse,
De nekem sohase!

8. Vidrai pártfia,
Kössé a ló fakáhó!
Tüskének, bokornak
Addig ott huzassa,
Míg azt nem vádolja:
Kedves hűtös párom.

9. Lassabban, kocsisom,
Kedves follajtárom!
Gyócsingöm lobogós,
Teli a könnyemmel,
Piros a két cipőkém
Teli a véremmel.

<p>10. Vidrai pártfia
Leugrik a kocsirul,
Gyöngyvári Katicát
Kebliben öleli.</p> <p>11. Gyöngyvári Katica,
Kedves hűtvös párom,
Mit ihatnál, öhetnél
Mostan te legjobban?</p> <p>12. Jönge szajku szárnyát,
Jönge szajku szárnyát,
Vidrai pártfia
Kapja ja puskáját,</p> <p>13. Elmegy az erdőre,
Megfogni a szajkót.
Megfogja ja szajkót,
Viszi hazafelé.</p> <p>14. Viszi hazafele,
Halla a harangszót.
Gyermekek, gyermekek,
Kinek harangoznak?</p> <p>15. Gyöngyvári Katinak,
Maga hűtvösének.
Lehetetlen volna,
Lehetetlen volna.</p> | <p>16. Asszonyok, asszonyok,
Kinek varrjátok ezt?
Gyöngyvári Katinak,
Maga hűtvösének.</p> <p>17. Lehetetlen volna,
Lehetetlen volna.
Emberek, emberek,
Kinek csináljátok?
Gyöngyvári Katinak,
Maga hűtvösének.</p> <p>18. Emberek, emberek
Oly sirt csináljátok,
Testöm a testíjee
Egy sirba elférjen!</p> <p>19. Véröm a véríjee
Egy patakot folyjon,
Lelköm a lelkíjee
Egy Istent imádjon!</p> <p>20. Mesterek, mesterek,
Oly éneket tegyetek,
Hogy az én síromon
Nőjjön egy szöllőszál,
Annak a sirján
Nőjjön ki egy tulipán.]</p> |
|--|--|

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. — További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 18/34 alapján. — 1066; 1081. — **Fon:** *A henger gödrös, nem hallgatható rendesen végig: egyes variánsok versszakonként — a megjelölt helyeket kivéve — nehezen állapíthatók meg [Bartók].* **Ak:** *Az egyedüli a hetési falvakban, aki még tudja a dallamot. Szülőfalujában tanulta leánykorában. (Jóseeről való).* A támlapon Szabó Ádámné Végi Örszi.

* Az első versszak hibás felvétel (nem revidálható) [Bartók]. ** A lejegyzés eredetileg 2/4-es ütemeket és feleakkora ritmusértékeket alkalmazott: *lassan* tempójelzéssel. A revízió során Bartók a „lassan”-t *nagyon* *lassan*-ra változtatta, majd zárójelben odaírta: inkább 4/4 ritmus. A kottaképet e megjegyzés szellemében alakítottuk át. *** Talán az 1. strófa variánsai?

181a

Mátramindszent (Heves)
Szabó Péter (70)

Gy: Kodály Zoltán
1926. X.
[6][4][2]

Moderato, ♩=88-92

Dudallyunk, danollyunk, Maj csak ki - te-le-lünk,
Ha ki-te - lel-he-tünk, Maj csak el - sze-le-lünk.

Var
1) 2) 2)* 3)

Kerényi Gy. másolata.

* Néha.

181b

Vizslás (Nógrád)
Berta Mári (61)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IX. 3.
[6][4][2]

Mégé - gett Tótor-szág, Ném maradt három ház,
A'ppapé, kántó - ré, Még a ga - lam-bo-mé.

Var
1) 2)*

Másolat. — Publ: MNT III/A:377. — Dudabúcsúztató. A „szószóló” verseivel felváltva fújta a dudás, mikor a menyasszonyt vitték a háztól. — Ak: „Míg fújta, nem daloltak, sírtak. Később az uccán kísérték, akkor dalolták.”

* Inkább.

181c

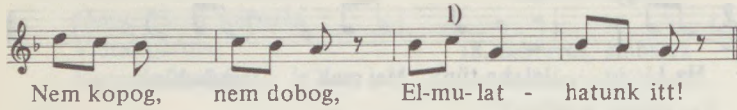
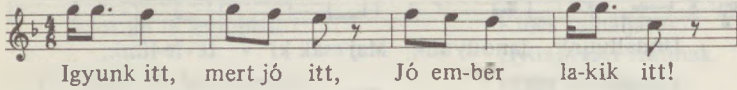
Alsófalu (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán

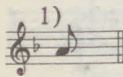
1913

6 4 2

[Tempo giusto, moderato]*

Var **

Másolat. — 1067; 1082. — Publ: MNT III/B: 70.

* Orig.: Mérsékelt tánclépés. ** Néha.

182a

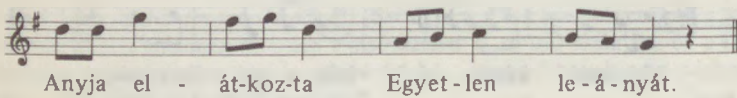
Bükkszék (Heves)

Fiatal lányok

Gy: Kerényi György

1933

1 3 3

2. Mikor a hitre még,
A hideg leljen ki,
Vacsorád estéjén
A lelked szálljon ki!

4. Nem bágyad, nem bágyad
Csak ő szomorkodik,
Messziről hozták őt,
Azért siránkozik.

3. Felkiált először
A legkisebb vőfély:
Édes néném asszony,
Bágyad a menyasszony!

5. Felkiált másodszor
A nagyobbik vőfély:
Édes néném asszony,
Beteg a menyasszony!

6. Nem beteg, nem beteg,
Csak ő szomorkodik,
Messziről hozták őt,
Azért siránkozik.

7. Harmadszor felkiált
Maga a vőlegény:
Kedves édes anyám,
Meghalt az én babám!

8. Kocsisom, kocsisom,
Fogd be a lovat,
Erigy az anyjáért,
Azért a banyáért!

9. De ne úgy hijjad őt
Mint lakodalomba,
Egyetlen lányának
Gyászos halálára.

10. Amőre én járok,
Még a fák is sirnak,
Gyenge ágaikról
A levelek hullnak.

11. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert én elátkoztam
Egyetlen gyermekem.

Kerényi-MS. a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: CI.

182b

(1)

M. F. 771 a)
Vésztő (Békés)
Jakuts Rózsa (16)

Gy: Bartók Béla
1909. VIII.

1 5 5

Tempo giusto, ♩ = 82 - acc. 2str-92

1. Nincs o - jan szép ma-lom, Mint a Cser - no - vi - ci,
Nincs o - jan szép kis-ján, Mint a {Var - gá - é - ké.
(fon:) hej, Taó-té - ké.

2str 1) 2) 5) Var 1) 1) 2) 3) 4)

2. Fehér a ruhája,
Szalag a máslija,
Tizénkeft forintos
Kendő ja nyakába.

3. Ebből lesz a kettő:
Siralom, bubánat,
Mikor Garzó Pétert
Viszik katonának.

4. Félteszik a kardot
Karcsu dēřekára,
Űgy mengyen búcsúzni
Julcsa ablakára.

5. Juliskám, édesem,
Jutok-e eszedbe,
Mikor a pár csókot
Raktad a képemre?

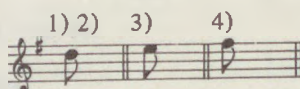
6. Jutol, bizony, jutol,
El se vagy felejtve,
Éjjel-nappal mindig
Te vagy az eszembe!

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival; a dobozi dallam eltéréseit Bartók utólag vezette rá a támlapra. —
1084; 1090e; 1091e.

(2)

Doboz (Békés)
Virág Erzsi (13)

Gy: Bartók Béla
1917. V.
1 3 5

1. Nincsen olyan malom
Mint a cérna vitéz,
Nincs olyan szép kislány,
Mint a Vargáéké.

4. Felkőti a kardját
Karcsu dēřekára,
Űgy mengyen búcsúzni
Julcsa ablakára.

2. Fehér a ruhája,
Szalag a máslija,
Huszonnyolc forintos
Kendő ja nyakába.

5. Juliskám, édesem,
Jutok-e eszedbe,
Mikor a pár csókot
Adtam a képédre?

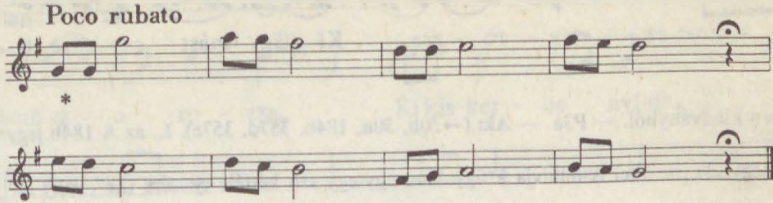
3. Emilyen csak kettő,
Siralom, bubánat,
Mikor Garzó Pétert
Viszik katonának.

6. Jutol, bizony, jutol,
El se vagy felejtve,
Éjjel-nappal mindig
Te vagy az eszembe!

Gyergyóújfalu (Csík)

Gy: Bartók Béla
1907. VIII.

27 3 3

Bartók-MS. — 1073; 1085.

* Szövege hiányzik.

184a

GR—F 59, 2A/a)

Berzence (Somogy)

Káplár János, Bandör (53)

1936

L: Bartók Béla

3 VII VII

$\text{♩} = 240$

1. ej Szere* - lem, sze - re - lem, / Át - kozott gyöt - re - lem,

Szeré - lem, sze - re - lem, Át - ko - zott gyöt - re - lem,

$\text{♩} = 216$

2. Mért nem vi - rá - goz - tál Mindén fa le - ve - le,

$\text{♩} = 194$

Mindén fa le - ve - le Cid - rus fa te - te - je?

Kivágott lap a kiadványból. — P3a. — Ak: (→30h, 30n, 184b, 357d, 357e). L. az A 184b jegyzetét is!

* A szöveglejegyzés „sic”-kel is felhívja a figyelmet egy-egy szó kétféle ejtésére („e” vagy „ë” hangzóval).

184b

M. F. 3224 a)
Berezence (Somogy)
Káplár János, Bandër (52)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. XI. 12.
L: Bartók Béla
4 #VII #VII

Parlando, ♩ = 192

a) 1. Sze-re-lëm, sze - re-lëm, Át-ko-zott gyöt-re-lëm,
Sze-re - lëm, sze-re-lëm, Át-ko-zott gyöt-re-lëm.

2. de Mérd nem vi - rá - goz-tál Mindën fa te-te-je
Mindën fa { te - te - je, Cid-rus fa le - ve-le?
le - ve-lën, Di - ó - fa te - tején?

b) Hej De nem az a ró-zsa, Ki kis ker - be nyí - lik,
Hanëm az a ró - zsa, Ki ëgymást sze - re-ti.

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Kerényi Gy. másolata. — P3b. — Ak: (→30h, 30n, 184a, 357d, 357e). Lakodalma-
kon az öregek nagyon szerették énekelni, azoktól tanulta legénykorában. Édesanyja is tudta.

184c

Berzence (Somogy)
Jankovics János (52)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 25.
4 | VII | VII

Parlando, ♩ = 73

2. Szerelém, szerelém,
Átkozott gyötrelém,
Mér nem virágoztál
Mindén falevelén?

3. Mindén falevelén,
Diófa tetején,
Hadd szakasszon róla
Mindén szegény legény.

Seemayer-MS. — P3c. — Ak: (→30t). Édesanyja, aki 1843-ban született, kislány korában tanulta.

185

M. F. 1002 a)
Felsőireg (Tolna)
Kolonics István

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
1006

Tempo giusto, ♩ = 208

2. Bé talál ugornyí,
Lē találná szēnnýi,
Rózsafa bimbaját
Le találná { szēnnýi
{ törnyí.

b) 1. Megkötöm a lovam,
Citrusfa ágához,
Magam is lőfekszem
A rózsám ágyába.

2. Fölkeltem a lovam
Daru szállására,
Magam is fölkelek
Rózsám sírására.

3. Ne sírgy babám, ne sírgy,
Ollan keservesen,
Maj megsegít minket
A fölséges Isten.

4. Nem sírok, nem sírok,
Sirtam már ölöget,
Ugyis tudom, babám,
Nem leszek a tied.

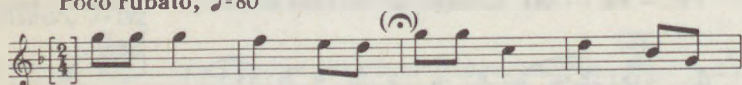
Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással, kiegészítéssel. — 1074; 1086. — Publ: MND: 162; Kodály—Vargyas: 236; Vargyas: 167 Ia. — Ak: öregember.

186

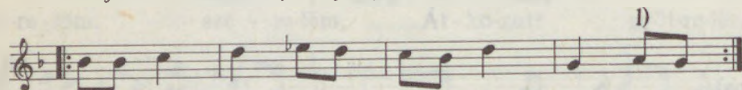
Szarvasgede (Nógrád)
Dobrocsi György (73)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 15.
5 1 5

Poco rubato, $\text{♩} = 80$

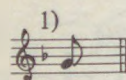

1. Száj el ma - dár, száj el, Székszárdon ké - rész-tül,

Sok magyar gye - rők-nek A ba - kan - csa ké - szül.

Var

2. Istenem, Istenem,
Mi bajom énnékem,
Talán a szeretőm
Átkozott még engem?

3. Nè átkozzál engem,
Mert nem vagyok oka,
Mer én nem jártam a
Lyányok után soha.

Másolat. — P18.

M. F. 3205 b)
Rigyác (Zala)
Tóth József (36)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 7.
L: Bartók Béla
714

$\text{♩}=100$

*1. Ci - nēge, ci - nēge Hara - gos pin - tyőke;

$\text{♩}=120$

Éj-fé - ben, haj - nalban Szépén szól a fecske.

$\text{♩}=100$

2. Borom a pin - cébe, Magam a szől - lő-be,

$\text{♩}=132$

Mindén víg ö - römöm A Jê - zus ne - vé-be.

Kerényi Gy. másolata. NB. a támlaphoz csatolva Seemayer helyszíni lejegyzése is. — P19. — **Ak:** *Helyben tanulta apjától 20 évvel ezelőtt.*

* Az első versszak alig hallható, a többi is nehezen. ** Elhibázta, kijavítva.

188a

M. F. 659 b)
Viszák (Vas)
Dávid Ferenc (74)

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 7.]
L: Bartók Béla
432

1.* Csak azért szeretők
Falu végén lakni,
Hogy az én szeretőm
Arra jár mulatni.

2. Ar-ra jár mú - lat - ni, Magát mu - to - gat - ni,

Piros két or - cá-ját Ve-lem csol - kol - tat - ni.

[1. Csak azér szeretek
Falu végén lakni,
Hogy az én angyalom
Arra hajt itatni.

2. Arra hajt itatni,
Magát mutogatni,
Piros két orcáját
Velem csolkoltatni.]

Bartók-MS. gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 18/118 alapján. — Bartók: *Új!* — Ak: (→30u, 273a).

* Az első versszak a fonográffelvételen hibás [Bartók].

188b

(1)

M. F. 1185 b/1
Nagyrákos (Vas)
Kovács József

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 18.]
L: Bartók Béla
4 3 2

[Allegro]*

Sze-ret-nék szán-ta-ni Hat ök-röt haj-ta-ni,
Ha ba-bám el-jön-ne Az e-két tar-ta-ni.

[2. fAz ekét tartani,
Hat ökröt hajtani,
Minden fordulóra
Egypár csókot adni.]**

Bartók-MS; 188b (2) és (3) dallamokat Bartók — a fődallamtól való eltéréseket jelölve — utóbb vezette rá a támlapra. Kiegészítések Vikár: 20/93 alapján. — 1075b; 1087b. — Publ: Lampert: 312. — Ak: Vikár feljegyzése szerint özv. Horváth Györgyné. [?]

* Orig.: *Gyorsan*.

** Vikár feljegyzése: *stb*.

(2)

M. F. 1185 b/2
Nagyrákos (Vas)
Vas Károly

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 18.]
L: Bartók Béla
4 3 2

Lento

Sej a - lá, víz a - lá, Vi - zi ma - lom a - lá,
Gye - re ked - ves rózsám Bujj a su - bám a - lá.

(3)

M. F. 152 c)
Füzesabony (Heves)
Kakuk Sándor

Gy: Vikár Béla
[1899]
L: Bartók Béla
4 3 5

1. Sze-ret-nék szán - ta - ni, Hat ök - röt haj - ta - ni
Ha ba - bám el - jönne Az e - két tar - ta - ni.
1str* 1) 2) 3)
2str 1) 2) 3)

2. Az ekét tartaná,
Magát mutogatná,
Piros két orcáját,
Velem csókoltatná.

D: Kiegészítés az A 128s dallam alapján.

* Másodszorra.

188c

Szini: 155

4 3 2

1. Sze - ret - nék szán - ta - ni, Hat ök - röt haj - ta - ni,
Ha a ró - zsum jönne Az e - két tar - ta - ni. Az e - két tar - ta - ni.

2. Hat ökröt hajtottam,
Nagyot kurjantottam,
Csálé, csákó, csálé,
Barna rózsám felé.

3. Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Asszonyom a lányát
Nem magának tartja.

Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1075a; 1087a.

* Szini tempójelzése: Gyors.

188d

Úny (Esztergom)
Kemenecki János (70)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI. 3.

4 3 2

♩=138
Szeret - nék szán - ta - nyi, Hat ök - röt haj - ta - nyi,
Ha ja rú - zsum jön - ne Az e - két tar - ta - nyi.

Kerényi Gy. másolata.

188e

Barslédéc (Bars)

Gy: Kodály Zoltán

1907

4 4 3

Tempo giusto

a) 1. Mi-nek vagy, mi-nek vagy, Ha min-dig be-teg vagy?
Vélem há - nyi jó vagy, A do-log - ra rossz vagy.

Var

1)

1)

2. N'e orém, n'e sejem
Žitko sa mi rod'i
Take frajerkü mám
Sama za mnũ chod'i.	3. Nye chod'el sam za nũ
Sama prišla za mnũ,
Jaka tá ovečka
Za zelenũ trávũ.
b) 1. Sēm szántok, sēm vetők,
Buza nyõl utánam,
Olyan szeretõm van,
Maga jár utánam.	2. Utána nem járok,
Véle nem gundolok,
Mindenkör szébbnél-szébb
Szeretõt talállok.
c) 1. Zöld erdõ zúgása,
Vadgalamb szólása,
Kedves galambomnak
Ékēs mosolygása.	2. Kedves galambomnak
Mi légyen a neve,
Kezēmbē levele,
Abba van a neve.

Másolat. — 1075c; 1087c; ..36?

189

Bartalus IV: 119

3 3 1

*
1. Pánt-li - kás ka - lapom Fú-do - gál - ja a szél,
Köszö-nõm ga - lambom, Hogy ed-dig sze - rettél.

2. Arról sem tehetek,
Hogy így megvetettél,
Engem sértő szókkal
Mindenütt beszéltél.

3. Epedő szívemnek
Az esthajnal felé,
Mégis eljárok én
Ti kaputok felé.

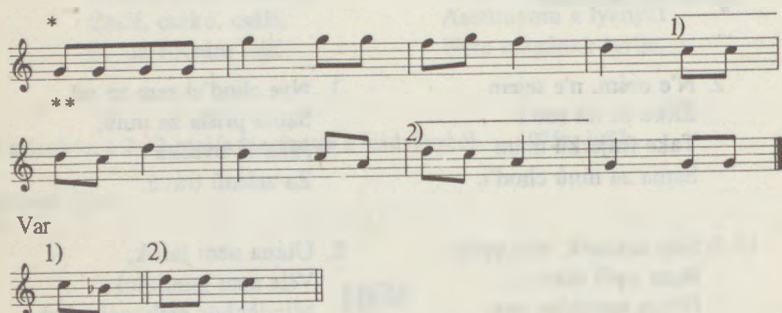
Kivágott lap a kiadványból. — 1076; 1088.

* Bartalus tempójelzése: *Jól kimérve.*

190

M. F. 2529 d)
Karcsa (Zemplén)
Matica György (59)

Gy: Lajtha László
1921. IX.
842

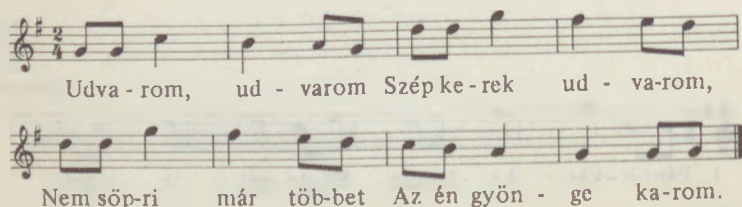
Másolat. — P58. — *Régi maskara nóta, I. 2398 c)-t.* [=?] *Kanászos forgatós.* — Fon: *Penészes henger, kiselejtezve.* Ak: *kondás* (→176). Kad: Bartók: b3 b3 helyett? Akkor pentaton volna.

* Fütty. ** Bartók: ♪ ♪ helyett?

191

Vágfarkasd (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1906
155

Kodály-MS. — 1077; 1089.

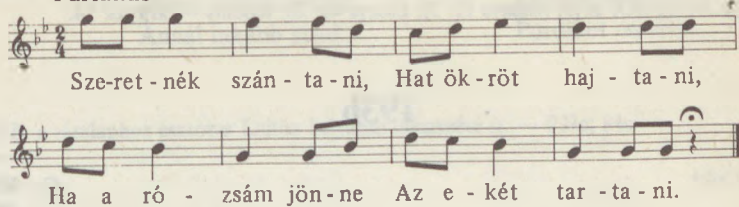
Kánya (Tolna)

Gy: Bartók Béla

1907. XI. 2.

5 5 b3

Parlando

Bartók-MS. — P64; 94. — Publ: MND: 39; Vargyas: 249b; Lampert: 187.

193a

M. F. 1037 d)
Gyergyóújfalu (Csik)
Asszony

Gy: Bartók Béla

1907. VIII.

3 5 3 1

Tempo giusto, ♩=356

2. Elejtém orsómat,
Nem lesz, ki féladja,
Bánatos szivedét
Ki mégvigasztalja.

b) 1. Bánjad asszony, bánjad,
Hogy lányodhoz járok,
Minél inkább bánod,
Annál inkább járok.

2. Nappal vele járok,
Éjjel vele hálók:
Derékaljas ágyban
Purdíkot csinálók.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással, kiegészítéssel. — P31a; 84a. — Publ: MND: 35;
BÖI 7: 2 (Essays 39: 2); BÖI 8: [3] (Essays 11: 3); Essays 46: 26; Kodály—Vargyas: 24.

193b

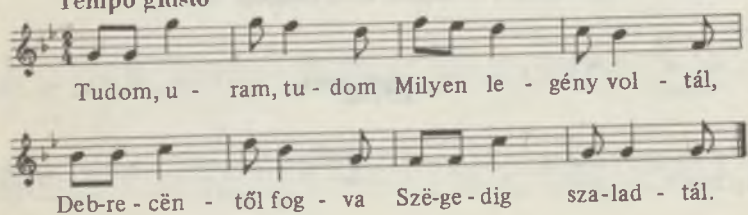
Kászonújfalú (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

1912

3 VII I

Tempo giusto

Kodály-MS. — P31b; 84b.

193c

M. F. 1601 a)
Csikszentmihály, Ajnád (Csík)
Bartalis Albert (36)

Gy: Lajtha László

1912. IV.

3 VII I

Tempo giusto *

2. Mert elejtéd orsód,
S nem lesz ki feladja,
Bánatos szüvedet
Ki megvigasztalja.

b)1. Bánjad asszony, bánjad,
Hogy lányodhoz járok,
Minél inkább bánod,
Annál inkább járok.

2. Nappal vele járok,
Éjjel vele hálók,
Derekaljas ágyba
Purdikot csinálók.

Másolat. NB. a támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — P31c; 84c.

* Tánclépés.

193d

M. F. 2815 d)
Méra (Kolozs)
Fiatal nő

Gy: Balabán Imre
1912. IV.

L: Bartók Béla
5 62 1

Bartók-MS. — P31d. — Fon: A 2. versszak ugyanúgy, de csak *-ig fért a hengerre. Szövege nem érthető.

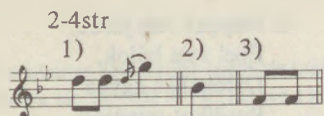
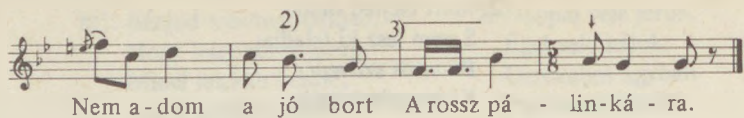
193e

M. F. 3265 b)
Lujzikalagor (Moldva)
Puskás Jánosné Butak Rózsi (22)

Gy: Balla Péter
1934

L: Bartók Béla
5 5 1

2. Sem a szolgalegényt
A gazdag fiára,
Sem a szolgalegényt
A gazdag fiára.

3. Mert a szolgalegény
Hajlik, mind a vessző,
Mer a szolgalegény
Hajlik, mind a vessző.

4. Mer a gazdag legény*

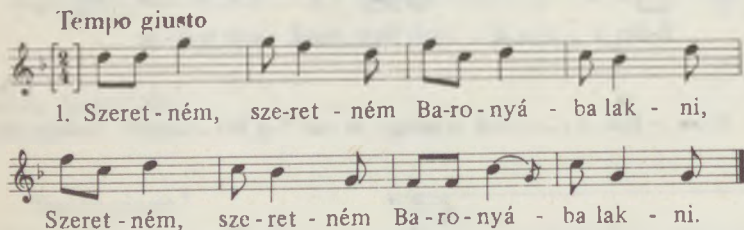
Kerényi Gy. másolata. — P31e. — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193f, 200u, 329, 351, 378).

* Tovább hiányzik.

193f

Lujzikalagor (Moldva)
Butak Rózsi (20)

Gy: Lükő Gábor
1932
[5][5][1]

2.* Mert az én édesem
Oda jár itatni.

6. Most akartam rózsám
Hazamenni rajta.

3. Lovát megitassa,
Magát megmutassa,

7. Nem adom a jó bort
A rossz pálinkáért,

4. Szép piros orcáját
Velem csókkoltassa.

8. Sem a szolgalegényt
A gazda fiáért.

5. Szeretóm, szeretóm,
Selyem nyereg rajta,

9. Mert a gazda fia
Százat is parancsol,

10. De a szolgalegény
Hajlik, mint a vessző.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — P31f. — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193e, 200u, 329, 351, 378).

* Kétsoronként ismételve.

193g

M. F. 2475 a)
Bogdánfalva (Moldva)
Kata Mihály (32)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
5 5 1

Tempo giusto, ♩=104

1. Aziért sze - ret-tem vót Fa-lu vé - gin lak - ni,
Hogy az ién sze-re - tőm Ott jár el i - tat - ni,
Hogy az ién sze-re - tőm Ott jár el i - tat - ni.

Var
1) 2) 3)

2. Marhákát itassa,
Magát mutogassa,
||: Piros két orcáját
Velem csókoltassa.:||

Veress-MS. — P31g. — Ak: Az énekes előadására jellemző volt a 3. és 4. sor ismétlése.

M. F. 456 c)
Szentegyházaskalu (Udvarhely)
Elekes Istvánné (60)

Gy: Vikár Béla
[1903. VII.]
L: Bartók Béla
VII 4 I

1. Re-pülj ma - dár, re - pülj, Zöld er - dőn kérész - tül,
Vidd el a - ző leve - lem A-zon ő - ső keresz - tül.

2. A gyēnge ba-bám - nak Szájj be ja-bő - jakja - ban,
A te szép haj-na - li Nótács-ká - dat fúj - jad.

[3. Ne sajnáld érettem
Hajnali álmodat,
Mer én sem sajnálom
Érted idejönni.

5. Csak az leszen nekem
Igaz követésem,
Csak az leszen nekem
Igaz követésem.

4. Aki a szélnél es
Sebesebben repül,
Repülve jól lakik
Legyekkel, le nem ül.

6. Sirass anyám, sirass,
Amig veled járok,
Azután sirathatsz,
Mikoron elválok.

7. Csak az Isten tudja,
Hol leszen halálom,
Erdőn-e vagy mezőn,
Vagy a hideg szellőn?]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a második strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 13/153 alapján. — 1083; 1090. — Ak: Vikár: 13/153 szerint: özv. Vitéz Ferencné. — Kid: [2, illetve [b3.

M. F. 2487 c)
Trunk (Moldva)
Szabó Istvánné (22)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
[5] [b6] [b3]

Tempo giusto, $\text{♩} = 92$

1. zÉ-jen azt ál-mod - tam, sz Azt az ál - mot lát - tam
Ba - ras - só - i pi - ja - con Hat ló - val szán - tot - tam.

2str 2)
Var 1)* 3)

2. Lédeszem esz ott vót,
Magam esz ott vótam,
Egy cigány legiénynek
Jól menèn e dolga.

3. Egy cigány legiénynek
Jól menèn e dolga,
Béüle szatyorba
Nincs semmiré bűja.

Veress-MS. — P65. — Bartók: *Variánsa egy lissói cigánydallam.* [= ? Bartók—Rend: deest.]

* Néha.

196a

M. F. 101 b); 104 d)
Énlaka (Udvarhely)
Patakfalvi Máriskó

Gy: Vikár Béla
[1900. III. 16]
L: Bartók Béla
[1] [6] [4]

a) 1. A - hol én el - já - rok Még a fák és sír - nak,
Gyën - ge á - gaik - ról Le - ve - lek lehull - nak.

2. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én édesem
Sírva keres engem.,

b) Jó estét, angyalom,
Mi bajod érkezett,
Talán a vacsorád
Nem igen jól esett?

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. — 1087c; 1049b. — **Fon:** M. F. 104 d) = b) szöveg,
nem revideálható (tű-ugrálás miatt)[Bartók]. **Ak:** (→321g, 391a). — **D:** L. az A 391a dallamot!

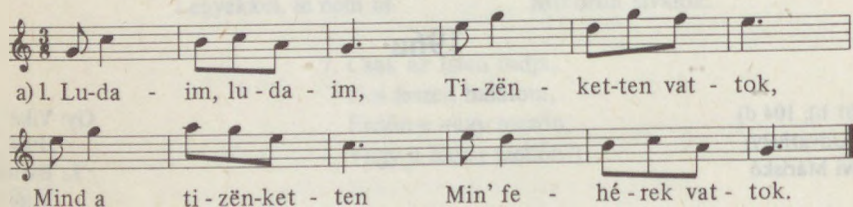
196b

Kászonjakabfalva (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

1912

2 6 4

2. Elküldtem uramot,
Hajtsa haza ludam,
Mer én urat kapok,
De ludat nem kapok.

b) 1. Tenger fenekibe
Van egy kis házikó,
Abban sétál vala
Két ritka madárka.

2. Egyik ritka madár
Kosz Borbála vala,
Másik ritka madár
{ Nem tudom ki vala.
{ Timár Márton vala.

3. Boris szivem, kincsem,
Süss pogácsát nekem!
Sütnék szivem, kincsem,
De nincs buzalisztém.

5. Márton szivem, kincsem,
Írj guzsalyat nekem!
Írnék szivem, kincsem,
De nincs írókésém.

4. A mónárhoz mentem,
Buzalisztet kértem,
Úgy és a kincsemnek
Pogácsát sütöttem.

6. Asztaloshoz mentem,
Író kést és kértem,
Úgy és a kincsemnek
Guzsalyat festöttem.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az első strófa kézírással is). — 1087i; 1049i.

196c

M. F. 2453 a)

Klézse (Moldva)

Kreczoly Antalné Bori (41)

Gy: Veress Sándor
[1930. VII.]

1 6 4

Poco rubato, $\text{♩} = 120$

1. Ehol én el-me-gyek 2) Még a 3) fák is sír-nak, 4)

5) Gyöngé á-ga-ik-ról L-le-ve lek le-hull-nák.

Var 1) 2) 3) 4) 5)

2. Hulljátok levelek,
Takarjatok ingem,
Met éz ién édesem
Sírva keres ingem.

4. Erdőkbe, mezőkbe,
Tenger közepébe,
Tenger közepébe,
Tenger fenekébe.

3. Sirass rózsám sirass
Mig előtted állok,
A jó Isten tudja,
Hol lesz e halálom,

5. Csúszó mászó férgek
Ez én háló társam,
Ez égi madarak
Elsiratnak ingem.

Veress-MS. — Bartók: *a a b a* (8) $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$ — Ak: (→66c). D: A 66c alapján.

Töketeremes (Zemplén)
Szvítıl Tivadar

Gy: Kodály Zoltán
1916. VIII.
1 6 4

Poco parlando*

2. Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Verje még az Isten,
Aki elrontotta,
Aki elrontotta!	7. Oh anyám, jó anyám,
Csak egyet engedj még,
Kis kertbe bémegyék,
Virágim nézzem még,
Virágim nézzem még!
3. Vigyétek hóhérok,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek pokolba,
A legfenekére,
A legfenekére!	8. Virágim, virágim,
Be sok szép virágim,
Földre boruljatok,
Mind elhervadjatok,
Mind elhervadjatok!
4. Oh anyám, jó anyám,
Csak egyet engedj még,
Szobámba bémegyék,
Ruháim nézém még,
Ruháim nézém még!	9. Vigyétek hóhérok,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek pokolba,
A legfenekére,
A legfenekére!
5. Ruháim, ruháim,
Be sok szép ruháim,
Földre boruljatok,
Éngem gyászoljatok,
Éngem gyászoljatok!	10. Oh anyám, jó anyám,
Csak egyet engedj még,
Falumba bémegyék,
Leánytársaimat
Még egyszer nézém még!
6. Vigyétek hóhérok,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek pokolba,
A legfenekére,
A legfenekére!	11. Lányok, lányok,
Be sok szép lányok,
Földre boruljatok,
Rólam tanuljatok,
Rólam tanuljatok!

196e

Istensegíts (Bukovina)
Lőrinc Antalné (29)

Gy: Kodály Zoltán
1914
164

$\text{♩} = 138$

1. Szegény Sza-bó Ęr - zsi Be el - vesz-té ma - gát,
Szé-ré - dán dél - u - tán Az ő ki-csi fi - át.

2. Apróra vagdalá,
Diófába raká,
Onnat és kiszédé,
A Tiszába veté.	5. Ne virágozzatok
S engem gyászoljatok,
Az én esetemben
Ne csudálkozzatok!
3. Szegény Sző-Szőcs István
{ A kerben hallgatá,
{ Kert mellett hallgatá,
Az ő kicsi fia
Késerves sirását.	6. Lányok, lányok,
Rólam tanuljatok,
Hogy a legényeknek
Csókot ne adjatok.
4. Rózsáim, rózsáim,
Kerti szép virágim,
Magasra nőjetek,
Mint kertem karói!	7. Mert ha csókot adtok.
Nem nő a hajatok,
Kilenc hónap múlva
Meglátszik rajtatok!

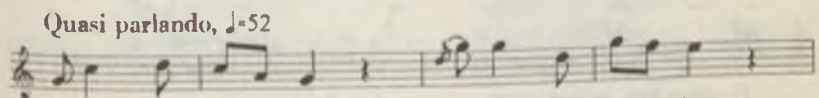
Másolat. — 1087g; 1049g. — Ak: (→414p).

196f

M. F. 3221 c)
Hadikfalva (Bukovina)
Kovács Balázné (33)

Gy: Balla Péter
1934. VIII. 24.
164

Quasi parlando, $\text{♩} = 52$

1. Jó es - tét, jó es - tét Te bar - na kis le - ány,
Hoztam egy it - ce bort, I-gyál te be-lő - le.

2. Nem kell nekem bora,
Igya meg, ki hozta,
Nem kell nekem bora,
Igya meg, ki hozta!

5. Szabó jes jól szabta,
Varró jes jól varrta,
Csak a te édesed
Mindennek az oka.

3. Leányom, leányom,
Mi annak az oka,
Hogy a te kötényed
Elől olyan kurta?

6. Gyertek elő szolgálk,
Vigyétek tömlecre,
Vigyétek tömlecre,
Tömlec fenekébe!

4. Szabó nem jól { varrta
 { szabta,
Varró nem jól varrta,
Szabó nem jól { varrta
 { szabta,
Varró nem jól varrta.

7. Anyám, édesanyám,
Engedj csak egy órát,
Hogy menjek a kertbe,
Szerelém képibe!

8. Virágok, virágok,
Földre boruljatok,
Földre boruljatok,
Engem virasszatok!

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: CI. — Fon: Törött henger. A lejegyzés Balla Péter helyszíni lejegyzése.

196g

M. F. 3228 c)
Istensegíts (Bukovina)
Szentés Lajosné Erzs (43)

Gy: Balla Péter
1934. VIII. 21.
L: Bartók Béla
164

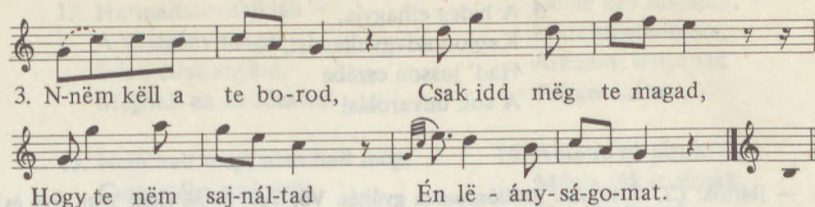
$\text{♩} = \text{cca } 168$

1. Jó és - tét, bar-na lány Mi lē - le té - gē-dēt?

Ta - lán a va-cso-rád N-nēm i - gēn jól e-sētt?

2. Hoztam egy kulacs bort, I-gyál csak be-lő-le,

Szomo - ru szi-ve - dēt Vi-gasz - tal - jad ve-le.

4. Sajnáltalak babám
Mig mēg nem csaltalak,
De immár az Isten
Viselje gondodat.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *CI*. — Fon: 1—3 str. Ak: (→206a).

* Ugrál a tű, nem érhető.

196h

Endrőd (Békés)

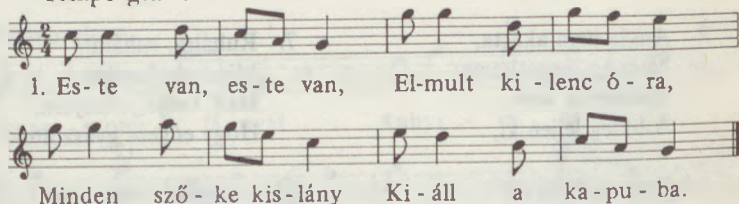
Farkasinszki Maca (19);

Valuska Hermína (18)

Gy: Bartók Béla
1926. VIII.

164

Tempo giusto

2. Aranyos Mariskám,
Te is kiállhatnál,
Ha a csillagos ég
Be nem borulna rád.

3. Beborult, beborult,
Be is sötétedett,
A ruhád eleje
De megrövidedett.

4. A szabó jól szabta,
A varó jól varta,
Verje meg az Isten,
Aki elrontotta!

5. Verje meg, verje meg.
Veretlen ne hagyja,
Kilenc esztendeig
A hideg had' rázza.

6. A hideg elhagyja,
Kapjon szivgyulladás,
Had' jusson eszébe
A sok udvarolás!

Bartók-MS. — Bartók: *CI.* — H, Ak: Szöllőpusztai gyűjtés. Vö. Voit Pálné Oláh Tóth Éva és Voit Pál visszaemlékezéseivel: in: *Így láttuk Bartókot.* Szerk. Bónis Ferenc, Zeneműkiadó, Budapest, 1981. 77—78., III. 83—84. l.

196i

Vésztő (Békés)
Ökrös Róza (18)

Gy: Bartók Béla
1918. VII.
131

Parlando

1. Egy gaz - dag asz-szony-nak E-gyet - len le - á - nya
Férhez a-kar men-ni, Anyja nem en - ge - di.

2. Anyja nem akarta,
Nagyon megátkozta:
Esküvése után
A hideg leljen ki,	7. Ruháim, ruháim,
Mind elrohadjatok,
Had' tudja jó anyám,
Hogy engem gyászoltok!
3.* Este nyolc órára
A lelked menjen ki!	8. Testvérim, testvérim,
Mind rám boruljatok,
Had' tudja jó anyám,
Hogy engem sirattok!
4. Anyám, a jó anyám,
Kis kerbe engedj ki,
Kis kerbe engedj ki,
Virágim nézzem meg!	9. Először felkiált
A kisebbik vőfély:
Édes nénémasszony,
Bágyadt a menyasszony!
5. Virágim, virágim,
Mind elhervadjatok,
Had' tudja jó anyám,
Hogy engem gyászoltok!	*10. Na csak had' bágyadjon,
Mert messziről való.
6. Anyám, a jó anyám,
Szobámba engedj be,
Szobámba engedj be,
Ruháim nézzem meg!	11. Másodszor felkiált
Az öregebb vőfély:
Édes nénémasszony,
Beteg a menyasszony!

12. Harmadszor felkiált
A vőlegény maga:
Édes, édes anyám,
Meghalt az én rózsám!

13. Nem halt meg, nem halt meg,
Csak mélyen aluszik,
Mély álmaiban is
Rólad gondolkozik.

14. Kocsisim, kocsisim,
Gyászos kocsisaim,
Fogjatok kocsiba,
Menjétek anyjäär!

15. De ne úgy hívjátok,
Mint lakodalmára,
Átkozott lányának
Takarítására.

16. Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágairól
Zöld levelek hullnak.

17. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mér átkoztam én meg
Egyetlen gyermekem.

Bartók-MS. — 1087j; 1049j. — Ak: (→198a).

* A dallam második felére.

196j

M. F. 2537 a)
Karcsa (Zemplén)
Dakos Jánosné (70)

Gy: Lajtha László

1921. IX.

1 6 6

Tempo giusto

1. Egy asz - szony a lá - nyát Annyi - ra át - koz - ta,
Hogy az é - des - any - ja Sza - vát nem fo - gad - ta.

Var

1) 2) 3)

2. Mikor még a hitre,
Fogjon ki a hideg,
{ Este vacsorakor
{ Vacsora estéjén
Menjen ki a lelked!

3. Először felkiált
A nyoszolyó leány:
Édes anyám asszony,
Beteg a menyasszony!

4. Másodszor felkiált
A nyoszolyó asszony:
Asszony, komámasszony,
Bágyad a menyasszony!

5. Harmadszor felkiált
Maga a nagy vőfély:
Asszony, komámasszony,
{ Ájul a menyasszony!
{ Sápád

6. Negyedszer felkiált
Maga a vőlegény:
Kedves anyámasszony,
Meghal a menyasszony!

7. Ötödször felkiált
Maga a jánykérő:
Asszony, komámasszony,
Meghót a menyasszony!

8. Fogjatok kocsisok
A gyászos hintóba,
Menjete apjáért,
Az édes anyjáért!

9. De ne úgy híjátok
A lakodalmára,
De csak úgy híjátok,
A jánya torjára.

10. Elérkezett immár
A jó édes anya,
Kedves jó lányának
Nyakába borula.

11. Ugyan édes lányom
Mi bajod érkezett,
Talán a vacsora
Nem jó ízűn esett?

12. Nékem a vacsora
Jó ízűn eshetett,
Édes anyám átka
Hamar elérkezett!

Másolat. — **Fon:** Penészes henger, kiselejtezve.

196k

Nagysáp (Esztergom)
Lovász Ferencné (43)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 21.
4 6 6

Poco rubato, $\text{♩} = 69-72$

1. É-dës kedves a - nyám, Férjhez kérnek en - gëm!
Në mënj férjhez lá - nyom, Ki-re hagysz itt en - gëm?

2str
1)

2. De a lány nem hallgatott
Az anyja szavára,
Az anya a lányát
Nagyon megátkozta.

3. Mikor a hidra érsz,
A hideg lőjen ki,
A vacsora mellett
A lelked hüljön ki!

4. Mikor vacsoráltak,
Felkiált a vőfély:
Édes kedves anyám,
Beteg a menyasszony!

5. Másodszor felkiált
Maga a vőlegény:
Édes kedves anyám,
Még halt a menyasszony!

6. Bétakarod-i hát
Valami rongyokkal?
Bétakarom, anyám,
Seljém bársonyokkal!

7. Csinyátatsz-i tehát
Valami koporsót?
Csinyátatok, anyám,
Ércékből koporsót!

8. Kikiséréd-é hát
A kapu fájaig?
Kikisérém anyám,
Örök nyugalmaig!

Másolat. — Bartók: *CI* < J J | J J | J J || [áthúзва]. — Ak: *gyermelyi* születésű.

1961

Edelény (Borsod)
Rózsa Margit (55)

Gy: Seemayer Vilmos
1921. III. 6.

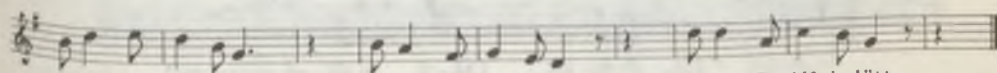
V 3 I

Tempo giusto, ♩=87

1. Jó es - tét bar - na lány!

Mi ba - jod ér - kézt?

Talán a vacsorád

Nem i - gën jól iz-lött,

Nem i - gën jól iz-lött.

2. Hoztam egy pohár bort,
Hogy igyál belőle,
A bánataidat
Felejtse el tőle.*

4. Sajnálalak nagyon,
Mig még nem csaltalak,
De mán a jó Isten
Viselje gondodat!

3. Nem kell a tē borod,
Csak idd még azt magad,
Ha nem sajnáltad a
Szép lejánságomat.

5. Lányom, édes lányom,
Mi bajod érkézt,
Hogy elül a szoknyád
Ugy megrövidédt?

6. Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Verje még az Isten,
Hogy így elrontotta!
7. Hóhérok, hóhérok,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek börtönbe,
A legsötétebbe!
8. Anyám, édes anyám,
Csak annyit engédj még,
Szobámba méhessek,
Ruháim nézzem még!
9. Ruháim, ruháim,
Mind földre hulljatok,
Mikor engem visznek,
Ti is sirassatok!
10. Anyám, édes anyám,
Még annyit engédj még,
Kertembe méhessek,
Virágim nézzem még!
11. Virágim, virágim,
Mind földre hulljatok,
Mikor engem visznek,
Mind elhervadjatok!
12. Hóhérok, hóhérok,
Hagyjátok lányomat,
Hisz úgy is megfogta
Az anyai átok.
13. Isteném, isteném,
Éltém nem gyönyörű,
Két halvány orcámon
Folyik le a könnyű.

Seemayer-MS. — Bartók: 6, 6, 6, 6 + 6,; var. 6,-nál? javítva: — Ak: 1897-ben tanulta nagyanyjától Zala megyében.

* Az utolsó szövegsor mindig ismételve.

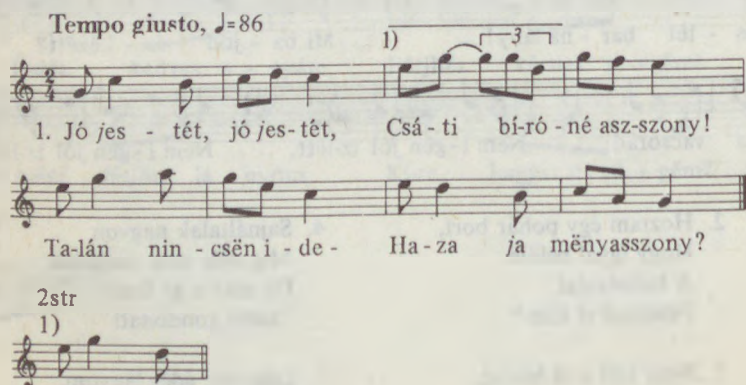
196m

Mezőkövesd (Borsod)
Gáspár Mihályné Hajdu
Mária Gugyó (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. III. 12.

Tempo giusto, ♩=86

1. Jó jes - tét, jó jes-tét, Csá - ti bí-ró - né asz-szony!

Ta-lán nin - csén i - de - Ha - za ja menyasszony?

2str
1)

2. Elé van, elé van,
Fekszik a szobába,
Fekszik a szobába,
Gombos nyoszolyába.

3. Költse fél, költse fél,
Küdjé jel a bálba,
Gordovány csizmáját
Húzza ja lábára!

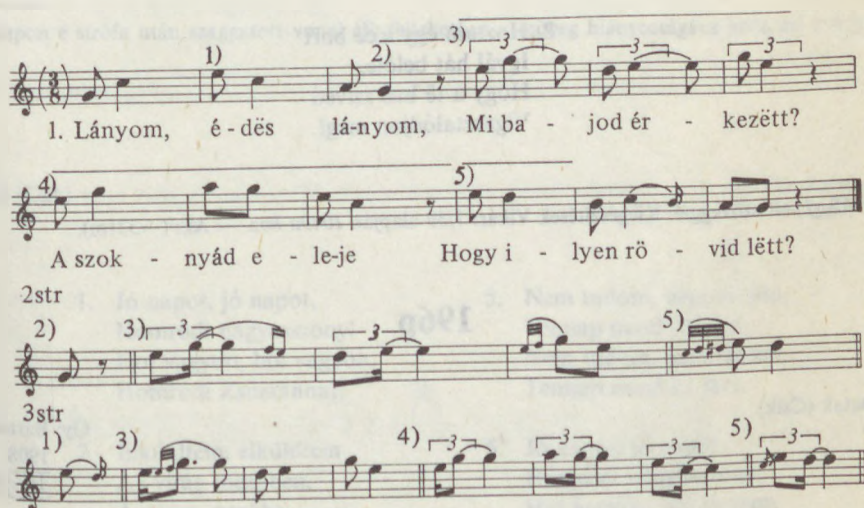
4. Gordovány csizmáját
Húzza ja lábára,
Két pár aranygyűrűt
Húzzon az újjára!

Seemayer-MS. — Ak: (→35f). Anyjától tanulta.

196n

M. F. 2223 a)
Resznek (Zala)
Német Pál

Gy: Vikár Béla
[1906]
L: Bartók Béla
164

1. Lányom, é-dös lá-nyom, Mi ba - jod ér - kezett?
A szok - nyád e - le-je Hogy i - lyen rö - vid lett?

2str
2) 3) 3) 5)

3str
1) 3) 4) 3) 5)

2. Szabó nem jól szabta,
Varó nem jól varrta,
Verje még az Isten,
Aki elrontotta!

3. Lányom, édes lányom
Mi bajod van néked,
Talán a vacsorád
Nem igen jól esett?

Bartók-MS. Kiegészítés Vikár: 20/12 alapján. — 1042a-hoz.

196o

M. F. 88 b)
Mikháza (Maros-Torda)
Gál Eszter; Gál Róza

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 7.]
L: Bartók Béla
1 6 4

1) Jó es - tét bar - na lány! Mi ba - jod ér - kézett?
3) Ta - lán a va - csorád Ném i - gen jól e - sőtt?
2str 1) 3) 2) 3) 4) 5) 6) 3)

2. Hoztam egy icce bort
Igyál hát belőle,
Hogy a tē bus szived
Vigasztalódjon meg!

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 7/39 alapján 1049a-hoz. — Ak: (→321m).

196p

(1)

Tekerőpatak (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1908. VIII.
1 6 4

Parlando
1) Lá - nyom, é - des lá - nyom, Mi ba - jod ér - ke - zett,
5) 6) 7) 8) 3)
Hogy a szoknyád e - lől Rö - vi - ded - ni kez - dett?

2. Anyám, édes anyám,
Szabó nem jól szabta,
Szabó nem jól szabta,
Nem is jól varrotta.

3. Szabó es jól szabta,
S varró es jól varrta,
Csak a te kedvesed
Lányom, annak oka.

— — — — *

4. Anyám, édes anyám,
Csak azt engedje meg,
Szobámba bemenjek,
Ruháim nézzem meg!

5. Ruháim, ruháim,
Mikor engem láttok,
Szégről lehulljatok,
Éngem gyászoljatok!

6. Anyám, édes anyám,
Csak azt engedje meg,
Kertembe bemenjek,
Virágim nézzem meg!

7. Virágim, virágim,
Mikor engem láttok,
Födre lehulljatok,
Éngem sirassatok!

Bartók-MS kisebb javításokkal; kivéve az A 196p/2 szövegét, amely Ziegler Márta másolata [!]. — 1087b; 1049a. Bartók: (2).

* A támlapon e strófa után szaggatott vonal áll; feltehetően a szöveg hiányosságára hívja fel a figyelmet.

(2)

Karcfalva (Csik)

Gy: Bartók Béla
1907. VII.

1. Jó napot, jó napot,
Homródi nagyasszony!
Hol vagyon, hol vagyon
Homródi Zsuzsanna?

2. Elküldtem, elküldtem
Az virág mezőben,
A rózsza mezőbe,
A virágos kerbe,

3.* Virág vizsgálgatni,
Magát mulatozni.

4. Jó napot, jó napot,
Te kis kertészlegény!
Hol vagyon, hol vagyon
Az én hív kedvesem?

5. Nem tudom, nem láttam,
Tennap mind itt jára,
Nem tudom, nem láttam,
Tennap mind itt jára.

6. Jó napot, jó napot,
Homródi nagyasszony!
Hol vagyon, hol vagyon
Homródi Zsuzsanna?

7. Elküldtem, elküldtem
Az Duna martjára,
Aranyhalat fogni,
Magát mulatozni.

8. Jó napot, jó napot,
Te kis hajószlegény!
Hol vagyon, hol vagyon
Az én hív kedvesem?

9. Nem tudom, nem láttam,
Tennap idejára,
Nem tudom, nem láttam,
Tennap idejára.

10. Jó napot, jó napot,
Homródi nagyszasszony!
Hol vagyon, hol vagyon
Homródi Zsuzsanna?

11. Mi türés, tagadás,
Látom, ki kell valljam,
Elvitték, elvitték
Az virágmezőbe.

12. Az virágmezőbe,
Az hóhér kezébe,
Hogyha tegye belé
A fekete földbe.

13. Jó napot, jó napot,
Te kis hóhérlegény!
Hol vagyon, hol vagyon
Az én hív kedvesem?

14. Itt vagyon, itt vagyon,
Az fekete földben,
Itt vagyon, itt vagyon,
Az fekete földben.

15. Akajsz föl engem is,
Tégy egy sirba véle,
Hogy a patak mossa
Mű piros vérünket!

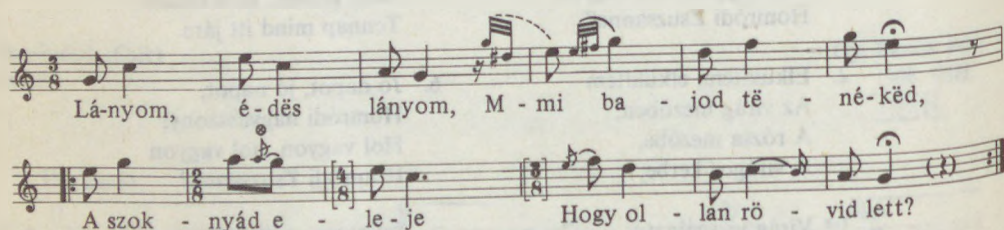
Publ: MND: 165. (NB. A dallam azonos az A 196p (1) dallamával.)

* A támlap nem utal rá, e fél strófa mely dallamsorokhoz tartozik; MND-ben a két sor ismétlőjel közt áll.

(3)

M. F. 2260 c)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Leány

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 14.]
L: Bartók Béla
1 6 4

[1. Lányom, édes lányom,
Mi bajod te neked,
A szoknyád eleje
Hogy olyan rövid lett.

2. Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Verje meg az Isten,
Aki elrontotta!

3. Jó estét, jó estét,
Álnok szívű legin,
Oh, hogy nem sajnáltad
Hajdani lányságom!

4. Sajnáltalak rózsám,
Míg meg nem csaltalak,
De már a jó Isten
Viselje gondodat!

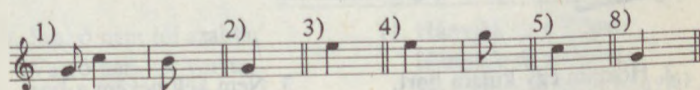
<p>5. Kiment a kiskertbe,
Sétál a mezőkbe,
A méregitalját
Vitté a kezibe.</p> <p>6. Föltekint az égre,
Egyet oda sóhajt,
A méregitalból
Egy nagyot ivott.</p> <p>7. Virágok, virágok,
Ti is sirassatok,
Mikor engem visznek,
Mind elhervadjatok!</p> <p>8. Este van, este van,
Nyolcra jár az óra,
Minden hajadon lány
Készül a fonóba.</p> <p>9. A Szűcs Mariska is,
Az is elment volna,
Ha az ég felette
Bé nem borult volna.</p> | <p>10. Beborult, beborult,
Bé is setétedett,
Szegény Szűcs Marisnak
Utolsó este lett!</p> <p>11. Egerszegi utca
Ki van flaszterozva,
Szegény Szűcs Mariskát
Halva vitték rajta.</p> <p>12. Szólnak a harangok,
Jaj be szépen szólnak
Szegény Szűcs Mariskát
Letették a sirba.</p> <p>13. Hányják rá a földet,
Ha hányják, had hányják,
Minden hajadon lány
Vigyázzon magára!</p> <p>14. Lányok, lányok,
Ti is vigyázzatok,
Csacska legényeknek
Csókot ne adjatok!]</p> |
|---|--|

Kiegészítések Vikár: 17/80 alapján. — Ak: Vikár feljegyzése szerint: leányok.

(4)

M. F. 84 c)
Sinfalva (Torda-Aranyos)
Máté Zsuzsi

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 20.]
L: Kereszthy István
164

1.* Lányom, jédés lányom,
Mi bajod érkezett,
A szoknyád eleje
Hogy ilyen rövid lett?

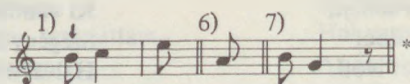
D: Kiegészítés az A 414j dallam alapján.

* Szövegkezdet a múzeumi fonográfhangerek leltárkönyve szerint: „Jó estét barna lány”.

(5)

M. F. 112¹_g
Korond (Udvarhely)
Iskolás gyerekek

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
1 6 4

Ak: A hengeren hallható bemondás szerint: „Belefűtta Korondról Károly Dániel”. — **D:** L. többek közt az A 968y dallamot!

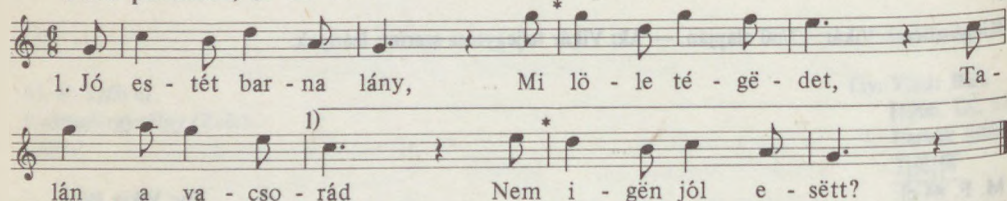
* *Szövege hiányzik.* Az MTA Népzenei Típusrendjében őrzött támlappéldány szerint *szövege 100b, 101b, 104d fonográffelvételek* [l. pl. az A 196a dallamot] *szövegtípusával egyezik (A székenbe esett lány).*

196r

Istensegíts (Bukovina)
Gáspár Ferencné (50)

Gy: Kodály Zoltán
1914
1 6 4

Poco parlando, ♩. = 80-84

Var**

2. Hoztam egy kulacs bort,
Igyál csak belőle,
Szomorú szivedet
Oltalmazd vele!

3. Nem kell nekem a bor,
Igyad még te magad!
Én léányságimat
Hogy is nem sajnáltad?

4. Sajnálalak biz én,
Mig megcsalhattalak,
De már a jó Isten
Viselje gondodat!

Másolat. — 1087f; 1049f. — **Publ:** Kodály—Vargyas: 471. — **Ak:** (→83a).

* A jelölt részekenél *ritmuslazító rubato*. ** *Néha*.

M. F. 643 a)
Szombatfa (Zala)
Dancs József

Gy: Vikár Béla
1909. IX. [12.]

L: Bartók Béla

1 5 4

Lento

1) Es-te van, es - te van, Nyolcra jár az ó - ra,
4) Mindén ha - ja - don lány 5) Ké-szül a fo - nyó-ra. 6)

2str
1) 2) 3) 4) 5) 6)

2. Szegény Szűcs Máriska
Ő is elmént volna,
Ha ja zég föletté
Be nem borult volna.

8. Jó estét, jó estét,
Álnok szívű legény!
Isten hozott téged
Szűcs Mariska szegény.

[3. Beborult, beborult,
Be is setitedett,
Szegény Szűcs Mariska
Utolsó este lett.

9. — — — — —
Ki van flasztérozva,
Szegény Szűcs Mariskát
Máma viszik rajta.

4. Szegény Szűcs Mariska,
Mi bajod tenéked,
Hogy a szoknyád eleje
Igy megrövidedett?

10. Az anyja siratja,
Az apja jajgatja,
Szegény Szűcs Mariskát
Most teszik a sirba.

5. Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Verje meg az Isten,
Ha ki elrontotta.

11. Hányják rá a földet,
Hányják rá a földet,
Ha hányják, hadd hányják,
Nem esik karjára.
Minden hajadonlány
Vigyázzon magára.

6. Anyám, édesanyám,
Csak egy a kérésem,
A virágos kertet
Utolján megnézem.

12. Este van, este van,
Nyolcra jár az óra,
Minden hajadonlány
Készül a fonóba.

7. Virágok, virágok,
Ti is sajnálatok!
Mikor engem visznek,
Mind elhervadjatok!

13. Szegény Szűcs Mariska,
Ő is elment volna,
Ha az ég felette
Be nem borult volna.

14. Beborult, beborult,
Be is setítédett,
Szegény Szűcs Marisnak
Utolsó este lett.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 19/60 alapján. — 1087m; 1049m. — H: Vikár 19/60 szerint: Jakabfa (Zala). [?]

196t

M. F. 348 a)
Rugonfalva (Udvarhely)
Szőke Juli (32—34)

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII.]
L: Bartók Béla
V 3 1

1. Jó es - tét bar - na lány, Mi lelt ma té - gö - det? Ta-
lán a va - cso - rád Nem i - gen jól - e - sett, Nem
i - gen jól - e - sett?

2. Hoztam egy ku - lacs bort, I - gyál hát be - lö - le, Szo -
mo - ru szi - ve - det Vi - gasz - tald meg tő - le.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 8/18 alapján. — 1087l; 1049l. — Kad:
Valójában V 3 1 V, ill. 1 6 4.

* Itt végződik [Bartók].

M. F. 2317 b)
Őcsény (Tolna)

Gy: Lajtha László
1913. XII.

1 6 4

Rubato

1. Es - te van, es - te van, Nyóc-ra jár az ó - ra,
Sze-gény kis Ma - ris-ka Ké-szül a fo - nó - ba.

2. Es - te van, es - te van, Ny-nyóc-ra jár az ő - ra
Min - den ha - ja - don lány Készül a fo-nó - ba.

3. Sze-gény kis Ma-ris - ka, Ő is el - ment vó - na,
Ha jaz ég fe - let - te Be nem bo - rult vó - na.

4. Be-bo - rult, be bo - rult, Be is fel - hő - sö - dött,
Sze-gény kis Ma - ris-ka U - tol - só es - te lett.

Var*
1) 2) 3) 4)

Másolat. NB. a támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — 1087o; 1949n. — Ak: Női hang.

* Ismétléskor.

196v

Fogadjisten (Bukovina)
Több asszony

Gy: Kodály Zoltán
1914
164

$\text{♩}=100$

1. Jó es-tét bar-na lány, Mi ba-jod ér-ke-zett?
Ta-lán a va-cso-rád Nem i-gén jól e-sett? *

Másolat. — 1087e; 1049e.

* stb.

196x

Avasújárós (Szatmár)
Koncz Júlia (22)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. VIII.
165

Parlando, rubato

1) 2) 3)
1. Ma-ris-kám, Ma-ris-kám, Mért vagy oly szomo-rú,
4) 5)
Ta-lán a vacso-rád Nem e-sett ne-ked jól?
5str 7,8,10,12str
1) 1)
Var
2) 3) 5)

2. Igyál egy pohár bort,
Vigasztald szívedet,
Vigasztald szívedet

Kőkemény szívedet!

3. Nem köll nékem borod,
Csak idd meg te magad,

Ha nem sajnáltad a
Szép leányságomat!

4. Nem sajnáltam biz én

Mikor megcsaltalak,

De már a jó Isten
Viselje gondodat!

5. Mariskám, Mariskám
Mi a bajod neked,
Hogy a szoknyád elől oly rövid,
Hátul meg oly hosszú?

6. Szabó nem jól szabta,
Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Varró nem jól varrta.

7. Bakák, bakák, bakák,
Vigyétek el Marcsát,
Vigyétek el Marcsát
A sötét börtönbe!

8. Anyám, anyám, anyám,

Csak egy a kérésem,

Szobámba mehessek,
Ruháim nézhessem!

9. Ruhájim, ruhájim,

Engem sirassatok,
Ha jén elindulok,
Szögről lehulljatok!

10. Anyám, anyám, anyám,

Még egy a kérésem,
Kertembe mehessek,
Virágim nézhessem!

11. Virágim, virágim,
Engem sirassatok,
Ha jén elindulok,
Mind elszáradjatok!

12. Anyám, anyám, anyám,
Még egy a kérésem,
Szobámba mehessek,
Levelet írhassek!

13. Írom a levelem,
Nincs aki jelvigye?
Fecském, fecském, fecském,
Vidd el levelecském!

14. Ha délbe jérsz oda,
Tedd a tányérjára,
Ha jeste érsz oda,
Tedd a vánkósára!

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1087h; 1049h. — H: Budapesti gyűjtés. Ak: Kodályék szobalánya volt 1917-től néhány évig. L. ezzel kapcsolatban a *Kodály Zoltán levelei* c. kötet (szerk. Legány Dezső, Budapest, 1982) 915. és 944. számú levelét, illetve az e levelekre vonatkozó jegyzeteket. (→213, 321yy.)

* A ritmusvariánsokat Kodály Zoltánné a szöveg fölé írt ◡, — és ◡ ritmusjelekkel jegyezte fel.

196y

M. F. 2710 e)
Lészped (Bákó)
Simon Ferenc Józsefné

Gy: Domokos Pál Péter
1932. VII. 26.

L: Bartók Béla

$\boxed{4} \boxed{1} \boxed{4}$

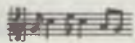
$\text{♩} = 94$

*)

1. A - ra - nyos Bö-zsi- ke, Mi ba - jod ér - ke - zött,
Kék szok - nyád e - le - je Be meg - rö - vi - de - dött? **

2. Sza - bó nem jól szab - ta, Var - ró nem jól varr - ta,
A - ra - nyos Bö-zsi- ke, Mi le - gyen az o - ka?

3. Szabó es jól szabta,
Varró es jól varrta,
Aranyos Bözsike
Csak te vagy az oka.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. — Bartók: CIII stb. 6, 6, 6+6, 6, vagy izometrikus 6,2 — Publ: Domokos 1941: 110. — Ak: (→19b, 200o, 321r).

* Így hangzik, de valószínűleg hibás (túl lassú forgású kezdés). ** Nem érthető szótag.

196z

M. F. 1638 e)
Fornos (Bereg)
Leány

Gy: Bartók Béla
1912. IV.

$\boxed{V} \boxed{3} \boxed{1}$

Tempo giusto, $\text{♩} = 150$ —acc. 2str—cca.175

1. A kál - la - i /asz - tal fon: 8 Körül van kar - szék - vel,

fon: 8

Kö-ze - pi - be le-vél Fe-ke - te pe - csétvel, Fe-ke - te pe - csétvel.

1)

2. A - nyám, é - des a - nyám, fon: 8 Fér - hez ké - ne men - ni!

fon: 8

Ne menj, já - nyom, ne menj, Ne hagyjál itt engem, Ne hagyjál itt engem!

Var

1)

3. Jánya nem hallgatta,
Magát férhez attá,
Anyja elátkozta
Örökös rabságra,
Örökös rabságra.	8. Felkéált harmadszor
A legnagyobb vőfél:
Asszony, szakácsasszony,
Sápad a menyasszony,
Hérvad a menyasszony!
4. Mikor a hűtre mensz,
Fogjon el a hideg,
Este vacsorakor
Menjen el a lelked,
Hagyjon el a lelked!	9. Kocsisok, kocsisok,
Fogjatok kocsiba,
Menjetek anyjáért
Dávid várossába,
Dávid várossába!
5. Mikor a hűtre mensz,
Menyasszony szomorú,
Lesett fejről
Bánatos koszorú,
Bánatos koszorú.	10. Mondjátok el néki,
Jöjjön el a bálra,
Jöjjön el a bálra,
Jánya halálára,
Jánya halálára.
6. Felkéált először
Allegkisebb vőfél:
Asszony, szakácsasszony,
Sápad a menyasszony,
Sápad a menyasszony!	11. El is jött a bálra,
Jánya halálára.
Jányom, édes jányom,
Mi bajod van neked,
Mi bajod van neked?
7. Felkiált másodszor
A második vőfél:
Asszony, szakácsasszony,
Hérvad a menyasszony,
Hérvad a menyasszony!	12. Jányom, édes jányom,
Mi bajod édesem;
Talán a vacsora
Nem-igen jól esett,
Nem-igen jól esett?

13. Nekem a vacsora
Jóízűen esett,
Csak az anyám átka
Fogott meg engemet.**

14. Hulljatok levelek,
Rejtsétek el engem,
Egyetlen egy jányom
Magam sirba löktem.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaiival, kiegészítéseivel. — 1087k; 1049k. — Kad: valójában V 3 I V, ill. 1 6 4.

* Nincs tovább felvéve [Bartók].

** Itt és a következő strófában a támlap nem jelöli az utolsó sor ismétlését.

197a

M. F. 2280 b)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Tóth Imre

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 14.]
L: Bartók Béla
3 3 1

Tempo giusto

1. Szentgyörgyvöl - gyi uc - ca E-szém - be se jut - na,
Ha jaz ién ka - la - pom - - - nem volna.

[1. Szentgyörgyvölgyi utca
Eszembe se jutna,
Ha az én galambom
Benn lakos nem volna.

2. Cédrusfa ágáról
Lehullott a levél,
Köszönöm angyalom,
Hogy eddig szerettél.

3. Hogy eddig szerettél,
Meg nem is vetettél,
Sok fáradságomért
Jó ágyat vetettél.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/59 alapján. — Bartók: CI. Szám? Nem található. — „Képeddel alszom el”
[= ismert egyházi dallam]. — Ak: nagyon öreg (→294, 320b, 398).

197b

Szeptetnek, Gyótamajor (Zala)
Dömök Márton (31)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 30.

2 5 5

$\text{♩} = 72$

1. Á - rok part - ján, tyú, kökény, Le - te - nye - i vő - le - gény,
Le - te - nye - i vő - le - gény, MÉR vagy o - lyan ke - vély.

2str

1)

2. Ném vagyok én kevély,
Mér mind ilyen a legény,
Akinek a szíve fáj
A lőjányok után.

Másolat. — Vö. a „Képeddel alszom el” kezdetű ismert egyházi dallammal. — Ak: Letenyén tanulta gyerekkorában.

197c

Felsőszecs (Bars)

Gy: Kodály Zoltán
1912

3 3 1

1. Régen volt, so - ká lesz, Még o - lyan babám lesz,
Kinek a jobb kar - ja Nékem ván - ko - som lesz.

2. Nem az a szép rózsza,
Ki a kerbe nyílik,
Hanem az a kislány,
Ki a csóktól hízik.

Másolat. — 1057 IVb; 1070b. — „Képeddel alszom el” [Bartók? — az „alszom” szó bizonyosan Bartók kézírása]; *tót melódia?*

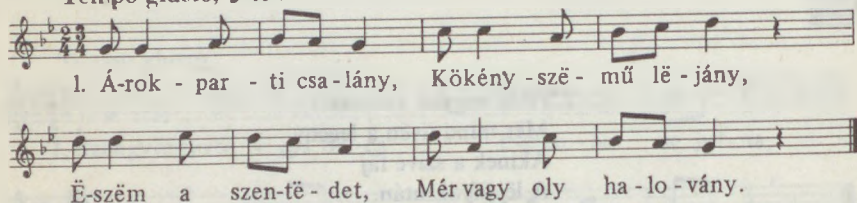
197d

Mezőkövesd (Borsod)
Hajdu Borbála Ráfis (18)

Gy: Seemayer Vilmos
1930. I. 3.

1 5 2

Tempo giusto, ♩=104

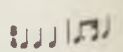

1. Á-rok - par - ti csa-lány, Kőkény - szé - mű lő - jány,
É-szēm a szen-tē - det, Mēr vagy oly ha - lo - vány.

2. Nēm vagyok halovány,
Mind ilyen a lőjány,
Kinek a gyűrőjét
Mās hordja /az újján.

3. A legény hűtelen,
Csalfa és szívtelen,
Azt mondja, hogy szeret,
Mēgfordul, kinevet.

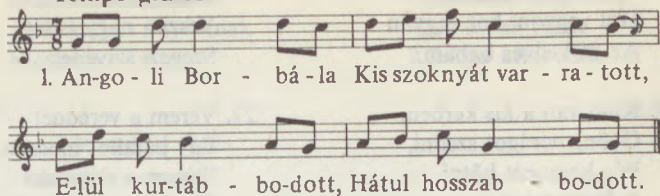
4. Engēm ki nē ne vess,
Mās szeretőt keress,
Hittem szép szavadnak,
Maradjál magadnak!

Seemayer-MS. — Bartók: (8) áthúзва; új (7)-(8) közt; régi műdal (Képeddel alszom el?)
— Ak: (→126d). Asszonyok énekeltek a fonóban.

Vésztfő (Békés)
Simon Ferencné (33);
Ökrös Róza (18)

Gy: Bartók Béla
1918. VII.
4 3 1

Tempo giusto

2. Elül kurtábbodott,
Hátul hosszabbodott,
Szép karcsú dereka
Egyre vastagodott.	9. Lányom, lányom, lányom,
Angoli Borbála,
Mi dolog lehet a
Kerek aljú szoknya?
3. Lányom, lányom, lányom,
Angoli Borbála,
Mi dolog lehet a
Kerek aljú szoknya?	10. Elül kurtábbodik,
Hátul hosszabbodik,
Szép karcsú derekad
Egyre vastagodik?
4. Elül kurtábbodik,
Hátul hosszabbodik,
Szép karcsú derekad
Egyre vastagodik?	11. Mit tűröm tagadom,
Csak ki kell vallanom,
Gyöngyvári úrfitól
Attól vastagodom.
5. Szabó nem jól szabta,
Varó nem jól varta,
Ez a szobaleány
Reám nem jól adta.	12. Pandúrok jöjjetek,
Fogjátok, vigyétek,
Fogjátok, vigyétek,
Börtönbe tegyétek!
6. Lányom, lányom, lányom,
Angoli Borbála,
Mi dolog lehet a
Kerek aljú szoknya?	13. Tizenhárom napig
Sem enni, sem inni,
Sem enni, sem inni,
Sem pedig aludni!
7. Elül kurtábbodik,
Hátul hosszabbodik,
Szép karcsú derekad
Egyre vastagodik?	14. Tizenharmad napra
Előjön az anya:
Eszel-e vagy iszol,
Vagy pedig aluszol?
8. Anyám, anyám, anyám,
Vándorvári Kati,
Fojóvizet ittam,
Attól vastagodom.	15. Nem eszem, nem iszom,
Sem pedig nem alszom,
Csak egy órát engedj,
Levelem had írom,

16. Levelem had írom
Gyöngyvári úrfinak,
Gyöngyvári úrfinak,
Kedves galambomnak.

17. Jó estét, jó estét,
Ösmeretlen anyám!
Hol vagyon, hol vagyon
Az én kedves babám?

18. Kinn van a kis kerben,
Gyöngyvirágot szedni,
Bús koszorút kötni,
A fejére tenni.

19. Nincsen ott, nincsen ott,
Ösmeretlen anyám,
Mondja meg, hol vagyon
Az én kedves babám?

20. Mit tűröm tagadom,
Csak ki kell vallanom,
Benn van a szobában
Fekete-szín padon.

21. Bemegy a vőlegény,
Bemegyen sietve,
Veszi a nagy kését
Szegezi szívének.

22. Vérem a véreddel
Egy patakot mosson,
Szívem a sziveddel
Egy sirba nyugodjon,

23. Szívem a sziveddel
Egy sirba nyugodjon,
Lelkem a lelkeddel
Egy Istent imádjon!

Bartók-MS. — P27a; 82a; Bartók: *Bizonytalan ritmusforma, talán* ♩ ♪ ♪ ♪ — Publ: MND: 34a; BÖI 26:1
(Essays 9:1); Kodály—Vargyas: 495; Vargyas: 249b; Lampert: 187. — Ak: (→1961).

198b

Istensegíts (Bukovina)
Both Ferencné (51)

Gy: Kodály Zoltán
1914
4 3 1

♩ = 116–120

1. Anyám él - des-a-nyám, Éldes szü - lő daj-kám,
Métt a-dál el en-gem Nagy hegyi tolvaj-nak?

2. Nagy hegyi tolvajnak,
Keresztút állónak?
Met most es oda van
Örmény pap megölni.

3. Met én má meguntam
Véres gunyát mosni,
Véres gunyát mosni,
Jajszóval sulykolni.

4. Ekkor ajtón szőlla
Az ő jámbor ura:
Eressz bé, eressz bé,
{ Besteháris kurva!
{ Besteházi

5. Vár kicsit, vár kicsit
Csendes jámbor uram,
Hogy szőjak bár egyet
Legkisebb szolgáltnak!

6. Szolgám, éldes szolgám,
Ha fejemet veszik,
Ne sajnáld felvenni
Tiszta gyócsba tenni,

8. Mit sirtál, mit sirtál
Besteháris kurva!
Nem sirtam, nem sirtam,
Éldes jámbor uram!

7. Apámnak, s anyámnak
Messzire elküdni,
Apámnak, s anyámnak
Messzire elküdni!

9. Cserefát égetek,
Gyermekeket rengetek,
Cserefának füstje
Kihúzta könnyemet.

Másolat. — P27b; 82e. — Publ: BÖI 17: 2a.

198c

Istensegits (Bukovina)

Györfi Anna (12); Györfi Márta (12)

Gy: Kodály Zoltán

1914

4 3 1

♩ = 88–100

1. Szegény Sza - bó Ęr - zsi Męg - a - dá ma - gá - nak,
Csütör - tö - kön es - te A vi - rá - gos ker - be.

2. Gyermekeť apróra,
Apróra vagdalá,
Átkozott Szőcs István
Kert mellett hallgatá.

6. Anyám, édes anyám,
Mit láték álmomban,
Fekete keresztfa
Fejém fölött vala!

3. Hirt adott, hirt adott
Falu bírójának,
Falu bírójának,
S tömlőctartójának.

7. Leányom, leányom,
Nem igen jó álom
Fekete keresztfa
A te akasztófád!

4. Anyám, édes anyám,
Mit láték álmomban,
Fekete két holló
Fejém fölött vala!

8. Anyám, édes anyám,
Mit láték álmomban,
Fekete apró gyöngy
Kebelembe hulla!

5. Leányom, leányom,
Nem igen jó álom,
Fekete két holló
A te két hóhérod!

9. Leányom, leányom,
Nem igen jó álom
Fekete apró gyöngy
A te könnyhullásod!

10. Anyám, édes anyám,
Mit láték álomban,
Két sing selyem sinór
Derekamon vala!

11. Leányom, leányom,
Nem igen jó álom,
Két sing selyem sinór
A té két istrángod!

12. Anyám, édes anyám,
Mi dolog lehessen?
Két sing selyem sinór
Nem éri derekam!

13. Eddig kettőt vettem,
Mégis csukrot köttem,
Most hármát és vettem,
Mégis bogot köttem!

14. Eressz bé, eressz bé,
Rákovai kurva!
Vár kicsit, vár kicsit,
Édes kicsi uram!

15. Mét sírsz té, mét sírsz té,
Rákovai kurva?
Nem sírok, nem sírok,
Gyermekét ringatok!

16. S gyermekét ringatok,
Fenyőfát tüzelék,
Fenyőfa nagy füstje
Könnyemet kivette.

Másolat. — P27c; 82f.

198d

Józseffalva (Bukovina)

Gy: Kodály Zoltán

1914

4 3 1

$\text{♩} = 66$

Anyám é - des a - nyám, Mit lá - ték ál-mom-ban,

Két fe - ke - te hol-ló Fëjem fë - lëtt szál-lott.

Var*
1)

Másolat. — 82g. — Ak: Sok asszony tudja.

* Istensegitsi (Bukovina) változat.

F. 191 a)

Fogadjisten (Bukovina)

Fazekas Gáspárné Kati (38)

Gy: Kodály Zoltán

1914

4/4 3/4 1/4

Poco rubato, ♩ 116–120 (7)

1. Szegény Sza - bó jÖr-zsi Be jel-vesz - té ma - gát,
Csütör-tö - kön es - te A vi - rá - gos ker - be.

2.** zÖ kicsi szép fiát
Aprába vagdalá,
Átkozott Szöcs Istán
Kert mellett hallgatá.

7. S arra kérlek téged,
Hadd meg az életem,
S arra kérlek téged,
Hadd meg az életem!

3.** zÖ kicsi fiának
Keserves sirását,
zÖ kicsi fiának
Keserves sirását.

8. Anyám, édes anyám,
Métt adott el engem,
Métt adott el engem
Ilyen mässze földre?

2. zÖ kicsi szép fiát
Aprába vagdalá,
Disznyók elé vette,
Onnat es kivette.

9. Készűj lányom, készűj
Met én eladtalak,
Császárnak magának,
Nem es a fiának!

3. Onnat es kivette,
Fa tövibe tette,
Onnat es kivette,
Csihán közé tette.

10. Készűj lányom, készűj,
Met jönnek, met lönek,
Met jönnek, met lönek,
A buzamezőben!

4. Átkozott Szöcs Istán
Kert mellett hallgatá,
zÖ kicsi fiának
Keserves sirását.

11. zIsten engedje meg,
Mikor ide érnek,
Mikor ide érnek,
Nyujtópadon legyek!

5. Ugyan bizony Örszi,
Mit érdemlesz te meg,
Mit érdemlesz te meg,
Hogy neked hogy tegyek?

12. Anyám, éldes anyám,
Van eladó lánya,
Nyutópadon es van,
Gyerme-kágyba es van!

6. Áj meg, áj, Szöcs Istán,
Áj meg, áj, Szöcs Istán!
Hogy még kirdezzem meg
Az én szülő dajkám?

13. Anyám, éldes anyám,
Mét adott el ingem,
Nagy hegyi tolvajnak,
Kevél katonának,

14. Ki most es odavan
Keresztút állani,
Keresztút állani,
S örmény papot ölni?
15. Hogy meguntam immár
Véres gunyát mosni,
Könyvemvel áztatni,
Jajszónal sulykolni!
16. Arra megrugintá
A szoba ajtaját:
Erejsz bé, erejsz bé
Asszon feleségem!
17. Vár' kicsit, vár' kicsit
Éldes, jámbor uram,
Hogy vegyem nyakamba
Kerekaljú szoknyám!
18. Erejsz bé, erejsz bé
Béste háris kurva!
Vár' kicsit, vár' kicsit,
Éldes jámbor uram!
19. Hogy hújzam lábomba
Veres-sorkú csizmám,
Hogy hújzam lábomba
Veres-sorkú csizmám!
20. Erejsz bé, erejsz bé
Béste háris kurva!
Vár' kicsit, vár' kicsit,
Éldes jámbor uram!
21. Vessem én fejemre
Fejér-kockás ruhám!
Erre berugintá
A szoba ajtaját.
22. Mét sirtá, mét sirtá
Béste háris kurva?
Nem sirtam, nem sirtam
Éldes jámbor uram.
23. Konyhádon tüzeltem,
Cserefát égettem,
Cserefát égettem,
Gyermekeket rengettem.
24. Cserefának füstje
Könyvemet kivette,
Cserefának füstje
Könyvemet kivette.
25. Te mire ész reá,
Béste háris kurva,
Fejedet vegyem-e,
Gyócsba takarjam-e?
26. Eredj hát, hidd csak bé
A küsebbik szógát!
Gyere bé, gyere bé
Átkozott Szöcs Istán!
27. Met most az ín fejem
Gyócsba takarjátok,
Elcsapjuk, elcsapjuk
A gróf patakjába.
28. Kifogják, kifogják
A halász emberek,
Én éldes apámnak
Asztalára teszik.
29. Minden szegin leány
Vegyen példát rólam,
Minden szegin leány
Vegyen példát rólam!
30. Lejányom, lejányom,
Éldes szép lejányom,
Lesz e még valaha
Visszafordulásod?
31. Lesz anyám, lesz anyám,
Mikor szem szöllőből,
Mikor szem szöllőből
Száz akó bor leszen!
32. S azt anyám tudja meg,
Hogy az sose leszen!
Lejányom, lejányom,
Éldes szép lejányom,
33. Lesz-e még valaha
Visszafordulásod?
Lesz anyám, lesz anyám,
Mikor szem búzából,

34. Mikor szem búzából
Száz kalangya leszen,
S azt anyám tudja meg
Hogy az sose leszen!

36. Lesz anyám, lesz anyám,
Mikor a vadludak,
Mikor a vadludak
Mind görögül szólnak!

35. Lejányom, lejányom,
Éldes szép lejányom,
Lesz-e még valaha
Visszafordulásod?

37. S azt anyám tudja meg,
Hogy az sose leszen,
S az én megtérésem
Többet sose várja!

Kodály-MS. a 2. strófától gépelt szöveggel. — P27e; 82h. — Fon: 1—3. str. a jelzett módon. (A szövegből kihagy).

* *néha* különösen a harmadik ütemben, ahol sose marad el.

** A fonográffelvétel szerint.

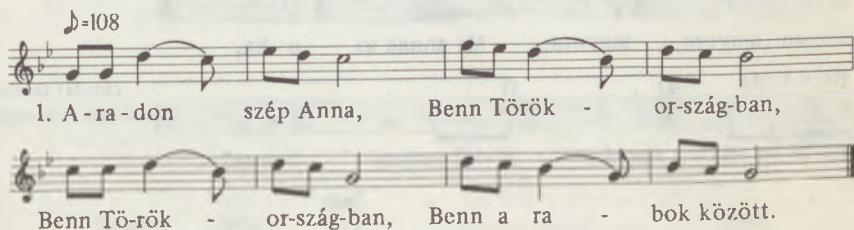
198f

Fogadjisten (Bukovina)

Gy: Kodály Zoltán

1914

4 3 1

2. Kiül a tötésre,
Fekete himet varr,
Kiül a tötésre,
Fekete himet varr.

6. Fekete keresztfa
Fejemnél állt vala,
Két fekete holló
Lábamnál tollászottt.

3. Anyám, éldes anyám,
Anyám, éldes anyám,
Be meguntam immár
Véres inget mosni!

7. Veres szín pándlika
Melléjem leszállott,
Apró veres gyüngyszem
Ölembe lehullott.

4. Met most es oda van
Keresztút állani,
Keresztút állani,
Örmény papot ölni.

8. Leányom, leányom,
Nem igen jó álom.
A feteke kereszt
A te akasztófád.

5. Anyám, éldes anyám,
Mit láték álmomban?
Azt látám álmomban
S egy feteke kereszt,

9. Két feteke holló:
Az a te hóhérod,
Veres szín pándlika
A'lesz az istrángod.

10. Apró veres gyüngyszem
Sűrű könnyhullásod,
Apró veres gyüngyszem
Sűrű könnyhullásod!

12. Cserfát égetek,
Gyermekeket rengetek,
Cserfának füstje
Könyvemet kivette.

11. Erejsz bé, erejsz bé
Asszony feleségem!
Nem tudok, nem tudok,
Éldes jámbor uram!

13. Erejsz bé, erejsz bé,
Aradon szép Anna

Másolat. — P27f; 82i.

198g

Értarcsa (Bihar)
Illés Julcsa (55)

Gy: Kodály Zoltánné
1918. VIII.

4 5 1

1) 2) 3)
1. Lányom, lányom, lányom, Mi annak az o-ka,
4) 5)
Hogy a te ro - kolyád E-lől o-lyan kur-ta?
2str 3str
4) 5) 1)
4str, 8str 5str Var
1) 3) 1)* 2)

2. Szabó nem jól szabta,
Varró nem jól varrta,
Magam is ott voltam,
Kerekre szabattam.

4. Kocsisom, kocsisom,
Fogd be a lovadat,
Fogd be a lovadat,
A kedves lovadat!

3. Anyám, anyám, anyám,
Még egy órát várjon,
Gyöngyvári úrfi az
Én kedves galambom!

5. Jó napot, jó napot
Ángoldiné asszony,
Hol van hát, hol van hát
Ángoldi kisasszony?

6. Lement az, lement az
A zöldséges kertbe,
Üljön le, üljön le,
Várja meg idebe!

7. Jó napot, jó napot,
Ángoldiné asszony,
Hol van hát, hol van hát
Ángoldi kisasszony?

8. Lement az, lement az
A tejes pincébe,
Üljön le, üljön le,
Várja meg idebe!

9. Jó napot, jó napot,
Ángoldiné asszony,
Hol van hát, hol van hát
Ángoldi kisasszony?

10. Meg van az már ölse,
Ki is van már hülve,
Ki is van már hülve,
Ki van már terítve.

Kodály Zoltáné-MS. a 2. strófától gépelt szöveggel. — P27g; 82j. — Publ: BÖI 17: 2b. — H: A gyűjtés helyszíne valószínűleg Budapest.

* Néha

198h

Füzesgyarmat (Hont)
Taliga Bálintné Ulíja Eszter

Gy: Kodály Zoltán

1912

4 | b3 | VII

Lento (♩)

1. Ka-tó lányom, Ka-tó, Mi az o-ka an-nak,
A'ttē vē-rēs szoknyád E-lő rö-vi-de-gyik?

6str 2) 20str 1)

2. Elő rövidgyik,
Hátó hosszabbgyik,
Elő rövidgyik,
Hátó hosszabbgyik.

3. Jaj, én vē-rēs szoknyám,
Jaj, én gyöngykoszoróm,
Jaj, én vē-rēs szoknyám,
Jaj, én gyöngykoszoróm!

4. Tudod, anyám, tudod,
Gyöngyári Jánossal,
A rúzsás kis kerbe
Sétálgatnyi voltam.

5. Akkor esett rajtam
Asszonyi nagy tehēr,
Akkor esett rajtam
Asszonyi nagy tehēr.

6. Vigyének hóhérok,
Vigyének hóhérok,
A sötét temlécnek
Fenekére tegyének!
7. Nē adjatok nēki
Tizēnharmadnapig,
Sē ēnyi, sē inya
Ne adjatok nēki!
8. Tizēnharmad napra
Odamēgy az anyja,
Kérđi Kató lányát,
Élsz még lányom, Kató?
9. Élők, anyám élők,
Isten jóvoltjából,
De nēm a tiedből,
Isten jóvoltjából.
10. Haragudván anyja
Monda hóhéroknak,
Nē adjatok nēki
Még tizēnháromnap!
11. Tizēnharmadnapra
Odamēgy az anyja,
Kérđi Kató lányát,
Mit álmodtál lányom?
12. Azt álmodtam, anyám,
Gyöngyári Jánosnak
Irtam ēgy cédulkát
Gyöngyári Jánosnak.
13. Gyere fülemüle,
Vidd el cédulkámat,
Gyöngyári Jánosnak
Vidd el cédulkámat!
14. Ebédnél találod
Tányérjára tegyed,
Feküdnyi találod,
Vánkosára tegyed!
15. Ebédnél találtam,
Tányérjára tettem,
Ebédnél találtam,
Tányérjára tettem.
16. Mihelt fölkel az úr
Az ő ebédjétől,
Mondá a kocsisnak,
Fog bé kocsis, fog bé,
17. Fekete hintóba
Fekete hat lovat,
Tegyé rá három zsák
Ezüstöt, aranyat!
18. Mihelt fölült az úr
Az ő hintójába,
Mondá a kocsisnak,
Hajtsál kocsis, hajtsál!
19. Hajtottam, hajtottam,
Mig egy öreg koldust
Elē nem találtam,
Elē nem találtam.
20. Kérđem azt a koldust,
Micsoda sok nép amott?
Szedervári Katyit
Akasztani viszik.
21. Hajtsál kocsis, hajtsál,
Mennél jobban hajthatsz,
Tied lesz a hintó,
Az fekete hat ló!
22. Hajtottam, hajtottam,
Végre el is jutottam,
Hajtottam, hajtottam,
Végre el is jutottam.
23. Mihelt leszáll az úr,
Az ő hintójárú:
Jó napot kívánok,
Isten hozott, János!
24. Isten hozott, Kati,
Többet nem szólhattak,
Többet nem szólhattak,
Mingyá szörnyet haltak.
25. Egyiket temették
Oltár elejibe,
Másikat temették
Oltár hátóljába.

26. Bimbóztak, bimbóztak
Az ő virágaik,
Ezüsttel, arannyal
Ki is virágoztak.

27. Vasárnap délután
Oda megy az anyja,
Fehér keszkenyőbe
Szedi virágikat.

28. Ne szedd, anyám, ne szedd
A mi viráginkat,
Te voltál minékünk
Megölő hóhérunk!

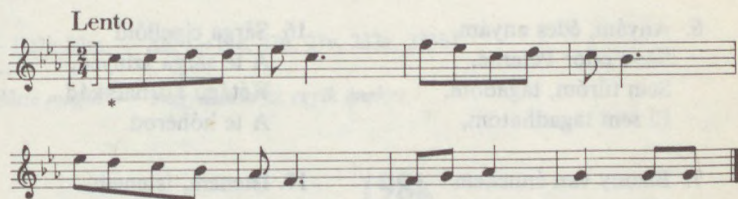
29. Átkozott az apa,
Átkozott az anyja,
Ki kedves magzatját
Párjától eltiltja.

Másolat. — P27h; 82k.

198i

Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1911
4 53 VII

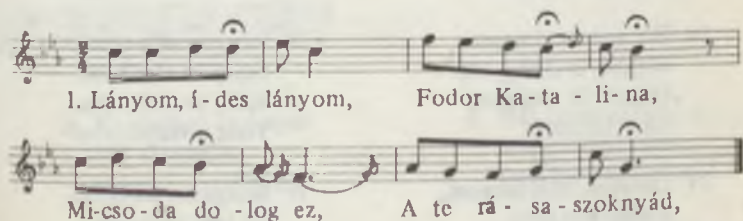
Másolat. — P27i; 82l.

* Fodor Katalina. Szövege töredékes, l. a gyimesi [= Ghymes] változatot [= A 198j].

198j

Ghymes (Nyitra)
Balla Jánosné (55);
Fazekas Istvánné (55)

Gy: Kodály Zoltán
1906
4 53 VII

2. Micsoda dolog az,
A te rásaszoknyád
Elő rövidedik,
Hátó hosszabbodik?
3. Anyám, édes anyám,
Sár-Fodor Péterné,
Szabó nem jó szabta,
Varró nem jó varrta.
4. Lányom, ides lányom,
Fodor Katalina,
Micsoda dolog az,
A te rásaszoknyád,
5. Micsoda dolog az,
A te rásaszoknyád,
Elő rövidedik,
Hátó hosszabbodik?
6. Anyám, édes anyám,
Sár-Fodor Péterné,
Sem türöm, tagadom,
El sem tagadhatom,
7. Bizony van énnekem
Hét hónapos terhem,
Hédervári Györgytő,
Györgyvári Jánostó.
8. Fogjátok, vigyétek
Azt a hires kurvát,
A setét tömlöcbe,
A setét tömlöcbe!
9. Tizenharmad napig
Se innya, se jennyi,
Se innya, se jennyi,
Ne adjatok neki!
10. Tizenharmad napra
Magam is elmegyek,
Magam is elmegyek
Az ő haláláre.
11. Lányom, ides lányom,
Fodor Katalina,
Ílő-e vagy haló
A setét tömlöcbe?
12. Anyám, ides anyám,
Sem ilek, se halok,
Sem ilek se halok,
Csak Istent imádok.
13. Az éjjel álmomban
Bizony azt álmodtam,
Térgyig vérés köntös
Vót az én nyakamba.
14. Sárga cipellőim
Vótak az lábomba,
Kétágú korbácska
Vót az én kezembe.
15. Lányom, ides lányom,
Fodor Katalina,
Te vérés köntösöd
A te piros víred.
16. Sárga cipellőid
A te sárga szinyed,
Kétágú korbácskád
A te hóhérod.
17. Istenem, Istenem,
Küldd el angyalkádot,
Küldd el angyalkádot,
Madarka képibe,
18. Hogy irjak cidulát
Hédervári Györgynek,
Hédervári Györgynek,
Györgyvári Jánosnak.
19. Madarkám, madarkám,
Én ides madarkám,
Vidd e leveletem,
Hédervári Györgynek!
20. Hogyha oda elírsz,
Szállj az ablakába,
Szállj az ablakába,
Tedd a tányérjába!
21. Szolgáim, szolgáim,
Én ides szolgáim,
Fogjátok lovaim,
Haggy mennyek utánna!

22. Hajcsad kocsis, hajcsad,
Hat zabos paripám,
Csak illetbe írjem
Fodor Katalinám!

25. Fodor Katalinát
Most viszik vesztenyi,
Fodor Katalinát
Most viszik vesztenyi.

23. Fene megeszi is
Hat zabos paripám,
Csak illetbe írjem
Fodor Katalinám!

26. Anyám, édes anyám,
Sár-Fodor Péterné,
Elölletted lányod,
Utána engemet.*

24. Kedves jó barátim,
Micsoda sereg ez,
Micsoda sereg ez,
Ez a setét sereg?

27. Egyiket temették
Napkeletje felől,
Másikat temették
Napnyugotja felől.

28. Egyiknek a sirján
Két szál rozmaring nyótt,
Másiknak a sirján
Két pár gilice kött.

Másolat. — P27j; 82m. — Ak: (→ 13c, 27u, 27v, 233a, 233b).

* „Ott meglőtte magát” — magyarázta az egyik énekes.

198k

F. 205 b)
Alsócsitár (Nyitra)
Péli Ilon (52)

Gy: Kodály Zoltán
1914
4 53

Rubato, $\text{♩} = 76-84$

1. (ə) Lyányom, é-des lyányom, Fodor Kata - li - na, Mi dolog le - het az,

3str
1) 2) 3)* 3)*

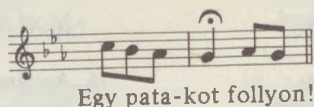
2. Kerekallyú szoknyád
Elő rövidedik,
Hátró hosszabbodik.

4. Hét hónapis terhëm
Hét szémpillantási
Gyöngyvári Jánostól.

3. Szabó nem jó szabta,
Varó nem jó varrta.
Hét hónapis terhëm,

5. Lányom, idës lányom
Sëm tûröm, tagadom
Hét hónapos terhëm.

6. ♩ Testem a testyivel
Egy sírban nyugodjon
Vérem a vérivel

Kodály-MS. — P27k; 82n. — *Hibás dallam. A dallam harmadik sorát kihagyja (az utolsó versszaknál egy rögtönzött sort told hozzá). Ezért a sorok rendje megbomlott, éneklés közben másképp is rakosgatja őket, ismételtet, állandó rendszer nélkül. Példa arra, hogy a szövegtromlás a dallamtromlás megelőzi, részben okozza.*
— Ak: (→27s, 34b).

* Néha.

198l

M. F. 1300 b)
Vicsápapáti (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1911
4 13 VII

Kodály-MS. — P27l; 82o.

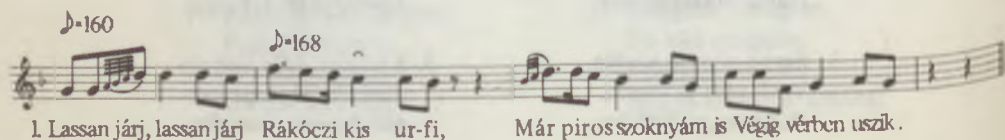
* Töredékes szöveg. Az ismert változat szerint.

198m

M. F. 2573 a)
Törökkoppány (Somogy)
Német József (40)

Gy: Lajtha László

1923
4 13 I

$\text{♩}=160$

2. Akkor azt föl - kapja, Kengyelt megszorítja, Tüskéken, bokrokon, Árkokon hurcolja.

$\text{♩}=160$

3. Lassan járj, lassan járj Én gyöngybéli mátkám, Már fehér szoknyám is Végig vérben uszik.

$\text{♩}=160$ $\text{♩}=178$

4. Akkor azt fölkapja, Ölé-be hordoz-za, Forró csókja-i-val El-el-el-hal - mozza.

Másolat. — P27m. Ak: (→299a, 299b).

198n

Rigyác (Zala)
Várhelyi Júlia (22)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 8.

5 1 3

Tempo giusto, $\text{♩}=64$

1. Lányom, é - dős lá-nyom, Menj el a kis - ker-be,
Búcsúzz el vi - rág-tól, Virág bim - ba - já -tól!

2. Anyám, édes anyám,
De minek búcsúznám,
Magam ápolgatom,
Mindennap láthatom.

5. Szabad vagy te vele,
Kössed ló farkára,
Addig hurcoltassad,
Mig hitvesnek nem mond!

3. El vagy te már adva,
Zsigrai Pál finak,
Egy icce borájér,
Egy icce borájér.

6. Lajtárim, lajtárim,
Kedves fullajtárim,
Csak hajtsad, csak hajtsad,
Minél jobban lehet!

4. Hallod-e te anya,
Még hitvesnek sem mond,
A te édes lányod
Még hitvesnek sem mond!

7. Lassan hajts, könnyen hajts,
Zsigrai Pál fia,
Lobogó gyolcs ingem
Véremmel van tele.

8. Lajtárim, lajtárim,
Kedves fullajtárim,
Csak hajtsad, csak hajtsad,
Minél jobban lehet!

9. Lassan hajts, könnyen hajts,
Zsigrai Pál fia,
Fekete két szemem
Gyászba van borulva.

10. Fogja ja dèrekát,
Tészi ja kocsira,
Zsigrai Pál fia
Tészi ja kocsira.

11. Énnél-é, jinnál-é?
Ej, dehogy éhetem,
Attál té énnem is,
Attál té innom is.

12. De mégis megénném
Gilice madárnak
Lebegő két szárnyát,
Lebegő két szárnyát.

13. Fogja ja puskáját,
Űzi ja vadakat,
Űzi ja vadakat,
Lövi a madarat.

14. De mire jelhozták,
Gilice madárnak
Lebegő két szárnyát,
Ki is harangozták.

15. Vérém a véreddel
Égy patakba folyjon,
Testem a testeddel
Égy sirban nyugodjon!

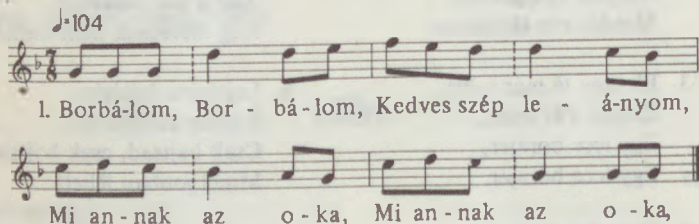
16. Átkozott az apa,
nem különb az anya,
Aki ja gyermekét
Zsivány kézre adja!

Seemayer-MS. — P27n. Bartók: *Var.: Rákóczi kis urfi (gram. felv.)* [= A 198t]. Ak: *Tollfosztáskor tanulta Kiskanizsán öregasszonyoktól.*

198o

Nagysáp (Esztergom)
Víg Istvánné (53)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 21.
6 5 3 1

2. Mos szabták a szoknyád,
Mos varták a szoknyád,
Elöl rövidedik
Hátró hosszabbodik?

3. Szabó nem jó szabta,
Szabó nem jó varta!
Magam is ott vótam,
Kerekre szabattam.

4. Mit tűröm, tagadom,
Ha ki kell vallanom,
Tizenhárom hete
Hogy teherben vagyok*
Gyöngyvári úrfitú,*
Kedves galambomtú!
5. Pandúrok, pandúrok,
Legkisebb [?] pandúrok,
Fogjátok, vigyéték,
Tömlöcbe tégység!
- 5a) Tizenhárom napig
Sēm enne, sēm inna,
Sēm pedig alunna.
Tizenharmadnapra*
A feje vétessék!
6. Tizenharmadnapra
Anyja oda méne.
Észél-e vagy iszol,
Vagy pedig aluszol?*,
Sēm eszem, sēm iszom*,
Sēm pedig aluszom.
7. Anyám, édes anyám,
Kedves szülő dajkám,
Életem nēm szántad,
Halálom nē bánjad!
8. Anyám, édes anyám,
Kedves szülő dajkám,
Engedjél egy órát,
Had küldöm levelem*
Gyöngyvári úrfinak,*
Kedves galambomnak!
9. Gyere be tē fecske,
Vidd el a levelem
Kedves galambomnak,
Gyöngyvári úrfinak!
10. Fecskének nēm adom,
Mert az kifécségi,
Titkos vétkeimet
Mert az kicsérégi.
11. Gyere be te holló,
Vidd el a levelem,
Gyöngyvári úrfinak,
Kedves galambomnak!
12. Ha ēnni találod,
Tedd a tányérjára,
Ha inni találod,
Tedd a poharára,*
Alunni találod,*
Tedd a vánkusára!
13. Mikor oda méne,
Aludva találta,
És aztán rátette
Annak vánkusára.
14. Mikor fölébrede,
Akkor elolvasá,

15. Mikor oda méne,
Előbb megölelé,
Másodszor kerüle,
Akkor megcsolkolá,*
Harmadszor kerüle,*
Kést magába löké.
16. Vérem a véredde
Égy patakba folyjon,
Testem a testedde
Égy sirban nyugodjon!

Másolat. — P27o. — Ak: (→167).

* A harmadik dallamsorra.

198p

Pilismarót (Esztergom)
Trecskó József (48)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.

$\text{♩} = 138-144$

1) 1) 2)

Jaj lányom, jaj lá-nyom, Héd-er - vá - ri Ka - ta,

1) 3) 4)

Mi do - log le - het a -----

Var

1)* 2)* 3)** 4)

Kerényi Gy. másolata. — P27p. — Ak: 8 éves korában dalolta.

* Ritkán. ** Néha.

198r

M. F. 3230 c)
Hadikfalva (Bukovina)
Máté Marciné Erzsi (52)

Gy: Balla Péter
1934. VIII.
L: Bartók Béla

$\text{♩} = 72$

1. Szegény Sza - bó Er - zsi Be el - vesz - té magát

Az ő ki - csiny fiát h Lit-rá-ra vag-da-lá.

2. Lit-rá - ra vag-da-lá, S a csilá - ny - ba há - nyá,

S onnat e - ső kiszedé, S a kopó - knak a - dá.
(sic!)

3. Szegény Farkas István
Kert mellett hallgassa,
Az ő kicsiny fia
Keserves sirását.

5. Két sing selyemzsinór
Melléjem leszálla,
Apró veres gyűnyszëm
Ölömbe lehulla!

4. Anyám, édesanyám
Mit láték álmomba,
Két fekete felhő
Fejem felé szálla.

6. Lányom, édes lányom,
Nemmigen jó álom,
Két fekete felhő
A te két hóhérod,

7. Két sing selyemzsinór
A te két istrángod,
Apró veres gyűnyszëm
A te könnyhullásod!*

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — P27r.

* Még kb. 20 versszak, más balladákból valók.

198s

M. F. 2677 a)
Fogadjisten (Bukovina)
Bács Erzsébet (44)

Gy: Balla Péter
L: Bartók Béla
4 3 1

♩=350

1. A-ra - do - nə szép An - na, Benn Török - or - szá-ga-ba,
Benn Török - o - r-szág-ba, Bent a ra - bok között.

♩=300

2. Ki ül a - zə tő - tés-re, Fe-ke-te - jə hi - mē-tə varr,
Ki ül az tő - tés-re, Fe - ke - te hi-metə varr.

Bartók-MS. — P27s.

198t

MR—F 21—22

Törökkopány (Somogy)

Sümei Jánosné Német Anna (62)

1938. III. 1.

L: Bartók Béla

4 3 1

1. Rá-kó-ci ko-csə-má-ba Két ka-raj - cár a bor,
Ar-ra mén, ar - ra mén Szégéný ő-zə - vegy-asz-szon.
2. Gyere be gye-re be Szégéný őz - vegy-asz-szony,
I-gyál egy i - ce bor - da, Vagy ha ket - tő köll is.

♩=310
3. Sēm magad pén - zi-re, Sēm a fi - a - dé - ra,
♩=300

♩=330
Három a lá - nyodé - r, Budu - r Ka - ta - li-né.

♩=290
4. Lá - nyom, é - dē-sə lányom, Bu-dur Ka - ta - li-na,
♩=300

Eladta - la-kə tégē - də Rákó - ci ko-csə-mába Rá-kó-ci kis urnak.
♩=290

♩=250
5. A - nyám, é - dēs anyám, Kedvēs szü - lő-dajkám, Mér ad-tál gyil-ko-sə-na-kə
♩=280 (♩=270)
(♩=280)

Hm
Rákó - ci kis urnak, Ki nappal a - lu-szik, Éjjel gyil-koló-dik.

♩=290
6. Anyám, é - dős anyám, Kedves szü - lő dajkám, M - micsoda se - reg az?
(♩=280)

A fe - ke - te sereg, N - napke - le - től jön-ne-k a Napnyugot - ra mennek.

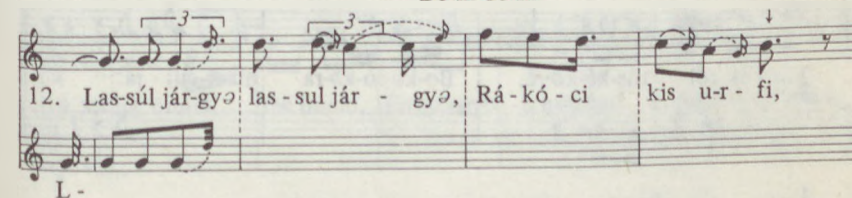
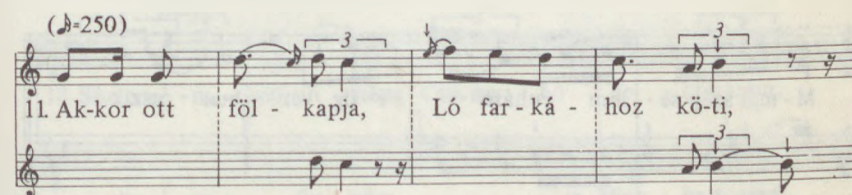
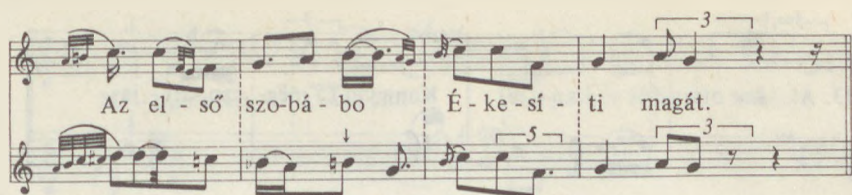
♩=280
7. L - lá - nyom, é - dős lá - nyom, Bo - dor Ka - ta - li - na
♩=260

Az tē - ér - ted jön az A fe - ke - te sereg.

♩=250
8. Jó - na - po - t, jó napot, Kedves na - pam asz - szony!
(260)

Hol vagyon, hol vagyon Én gyöngy - bé - li mátkám?
Fo - gad - ja jel Is - ten Kedves lá - nyom urát!

9.
Hol va - gyo - n, hol vagyon Én gyöngybé - li mátkám?

13. Ak - kor ott föl - kap - ja, Ken - gyel - tő meg - szo - rit - ja,

$\text{♩} = 260$
Tüskék - ről (♩ = 250) tús - ké - kő - re, Bo - kő - ro - kő - ra hu - r - cul - ja.

14. Lassúl jár - győ, las - sul jár - győ, Rá - kő - ci kis ur - fi,

M - már szép se - lēm ruhám Fé - lig vér - ben uszik.
Már lē - m

$\text{♩} = 250$
15. Ak - kor ott föl - kap - ja, Kengyel - tő meg - szo - rit - ja,

$\text{♩} = 280$
Tüs - kék - ről tús - ké - kő - re, Bo - kő - ro - kő - ra hu - r - cul - ja.

16. L - las - sul jár - győ, las - sul jár - győ, Én győngy - bé - li mátkám,

M - már arañ koszo-rúm Fé-li-gő vér - ben uszik.
- rú - m

17. Ak-kor ott föl - kap-ja Keb-lé - re szo-rit-ja

M - mit ön - nél, mit in - nál, Én gyöngybé - li mátkám?
né - l,

18. Sēm önné - m, sēm in - nám, Csak ágy - bo fe - kün-ném,
in-ná - m, ön - ném, fek - he-tő-ném,

Sēm ön-né-m, sēm in - nám, Csak ágy - bo fe - kün-ném,
in - ná-m, ön - ném, fek - het-ném.

19. M - mit önnél, mit in-nál, Én gyöngybé - li mátkám? Anyám asz-talánul

Csece ma-dár szárnyát, Apám ab-laká - búl Jó fehér bort innám.
Atyám

20. Ny-nyis' ki a - nyá-m, nyis' ki Zöldellő ka - pu-dat,

nyám

Vezsd még a - nyám vezsd még Vig ha - lott á - gyo-mat.

Vezsd

Kivágott lap a kiadványból (Deutsch-MS facs.; a megjegyzés Bartók kézírása). — P27t. — **Publ:** Essays 25: 3; Kodály—Vargyas: 494; Vargyas: 249a. — **Ak:** Bemondás: „*Danoltam Sümegi Jánosné Némét Anna, Halfan-kétéves törökkoppányi asszony*”.

* A felső sor a 21. lemez lejegyzése; az alsó sor a 22-ik lemez eltéréseit közli.

198u

M. F. 952 b)
Felsőíreg (Tolna)
Leány

Gy: Bartók Béla
1906. IX.
4 5 3 1

Parlando, $\text{♩} = 190$

1. Ké-ret-te-lek té - ged Sza-la-i Ró - zsi-ka,

Sēm egyszer, sem két - szer, Hanēm tizen - két - szer.

2. Huzd rá cigány, huzd rá, A tē muzsi - ká-dat,

Arannyal e - züst - tel, Mindēnnel szol - gá - lok.

10str

1)

3. Hadd el cigány, hadd el
A te muzsikádat,
Arannyal, gyémánttal,
Mindennel szolgálók.

4. Fogd be apám, fogd be
A tē lovoidat,
Kien had' vigyék be
A tē szép lányodat!

5. Bontsd le anyám, bontsd le
Halottas ágyodat,
Kire had' tegyék fel
A tē szép lányodat!

6. Huzd le anyám, huzd le
Kopogós cipőmet,
Mer bizony teli van
Piros aludt vérrel.

7. Vedd le anyám, vedd le
Halottas tükrödet,
Kibe had' nézzem meg
Elfásult szememet!

8. Csináltatsz-ē anyám
Diófa köröszöt?
Bizony csináltatok
Márványküköröszöt.

9. Csináltatsz-ē anyám
Diófakoporsót?
Bizony csináltatok
Márványkükoporsót.

10. Behuzatod-ē anyám
Fekete fátyollal?
Behuzatom bizony
Fekete bársonnyal.

11. Megsíratsz-ē anyám
Ahol senki se lát?
Bizony, megsíratlak,
Ahol mindenki lát.

12. Kikisérsz-ē anyám
Sírom fenekére?
Bizony kikísérlek
A Jézus nevébe.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés kisebb javításokkal. — P27u; 82a. — Publ: MND: 34b; BÖI 7: 1
(Essays 39: 1); BÖI 41: 4.

199a

M. F. 1272 a)
Szarhegy (Csik)
Nagy Katalin (50)

Gy: Kodály Zoltán
1910
7 b3 b3

Tempo giusto *

1. El-in-dul-ta-mə va-la Sár-pa-ta-ka fe-lé,
Le-fe-küd-te-mə va-la Csip-ke-bo-kor mel-lé.

2. Sá-rog bő-rű kí-gyó Ke-be-lem-be má-sza,

Tü-dő-möt s má - ja-mot Majd ősz-sze szag - gat - ja.

3. Én csak a - zért jöt-tem, É - dös ked-ves a - nyám

Ha ki - ed ki - vőn-né!

4. Inkább el - lő - szék én Szép lő - á - nyom né - kül,

Szép lő - á - nyom né - kül Min' fél ka - rom né - kül.

Kodály-MS. NB. a támlaphoz csatolva egy korábbi lejegyzés is (szintén Kodály-MS). — P41a; 87e; 87a. —
 Publ: EMN: 102; Kodály—Vargyas: 51.

* Az első versszak még nem pontos. A másodiktól mindig 5 + 3 nyolcad (3 + 3 + 2 nyolcad [sic!]?). Ez a felvétel 5 + 3-at hangsúlyozza határozottan. A tempó is eleinte lassú; később egyenletes. ** A harmadik strófa harmadik sora kimarad!

199b

F. 238 b)
 Ditró (Csík)
 Farkas Ignácné Csíki Regina (cca 65)

Gy: Kodály Zoltán
 1910
 7 63 63

Poco rubato, $\text{♩} = \text{cca } 84-88$

1) 2) 3) *

1. Lúdaim, lú - da-i - mő Tíz-en-ket-ten vattok,

4) *

Mind a ti-zőn - ket-ten Min' fehér-ek vattok.

2str 1) 2) 4) 3str 3) Var*** 2)

jo - kő jo - kő

2. Csak az anyjok tarka
Az is szürkés-barna,
Csak az anyjok tarka,
Az is szürkés-barna.

3. Elhajtottam a ludam
Duna közepébe,
Vejszen oda ludam,
Jöjjön haza uram.

Kodály-MS. — P41b; 87b; 87f. — Fon: 1—3 str. Ak: (→33).

* A 4. és 6. ütemben a ♯ néha kimarad, s a taktus így 3/8-á lesz. ** A variáns első taktusrésze talán a harmadik strófára is vonatkozik. *** A variáns feltehetően a harmadik strófára vonatkozik — a támlapon a főszövegben olvasható, alternatívaként, közelebbi utalás nélkül.

199c

Gyergyószentmiklós (Csík)

Gy: Kodály Zoltán

1910

7 13 13

Poco rubato

1. Lú - da - im, lú - da - im, Ti - zen - ket - ten voltak,
Mind a ti - zen - ket - ten Mind fe - hé - rek vol - tak.

Var 1) Var* 1)

2. Kettő volt a barna,
S harmadik az anyja,
Kettő volt a barna,
S harmadik az anyja.

4. Jöjjön haza uram,
S vejszen oda ludam,
Jöjjön haza uram,
S vejszen oda ludam.

3. Utánküldtem uram,
Hajtsa haza ludam,
Utánküldtem uram,
Hajtsa haza ludam.

5. Mégse vejszen szegény,
Mer jó pipás legény,
Mégse vejszen szegény,
Mer jó pipás legény.

Kodály-MS. — P41c; 87[?]; 87c.

* Gyergyóremetei változat.

199d

M. F. 1036 a)
Kilyénfalva (Csík)
Ferenczi Jánosné

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
7 63 63

Tempo giusto, ♩=144

* 1. L - lányom, édes lányom, Mi bajod ér - kezett,
A szoknyád e - le - jő E-resz-kéd-ni kezdett?

2. Szabó nem jól szab-ta, Var - ró sém jól varrta,
Sza-bó is jól szabta, Varró is jól varrta!

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés javításokkal, kiegészítésekkel. — P41d; 87d. — Publ: BÖI 3: 15

* Az első strofa dallamát Bartók eredetileg a másodikéhoz hasonló egyszerűbb ritmusértékekkel jegyezte le a revízió során csak megjegyzéssel utalt az eltérésekre. E megjegyzés szellemében alakítottuk át a kottaképet.

199e

Gyergyóalfalu (Csík)

Gy: Molnár Anta
1911
7 63 63

* a) 1. Az én lovam Szajkó, Magam pe - dig Jan - kó,
Mind annégy lá - bá - ról Le - e - sett a pat - kő.

Var
1) 2) 3) 4)

2. Csak egy maradt rajta,
S az es kotyog rajta,
Kovács, jó barátom
Igazitson rajta.**

3. Ha megigazítsa***

b) Akar este lenne,
Akar eső lenne,
Akar minden héten
Hétszer innap lenne.

c) Kísérj, rózsám, kísérj,
Ha csak Vásárhelyig,
Onnan én elmegyek
Gyulafehérvárig.

d)1. Kár a szép leánynak
Búban megvénülni,
Növendék legénynek
Katonának menni.

2. Katonának lenni⁺

e) Elhajtottam ludam
Tenger közepibe⁺⁺

Molnár-MS. — P41e; 87d; 87e. — **Publ:** MND: 36; BÖI 7: 3 (Essays 39: 3); BÖI 15: 6 (Essays 13: 6);
Kodály—Vargyas: 52; Lampert: 262.

* *Ritmus vagy* ♪ ♪ ♪ *vagy* ♪ ♪ ♪. ** Itt és minden további teljes strófánál az utolsó két sor ismételve. *** stb. L. Bartóknál. [? — NB. Az MND csak az első két strófát közli!] + stb. ++ stb. A folytatásra — az ismert szövegre — Molnár Antal csak a zárósort feljegyzésével utalt: *Mégse vejszen szegény / Mer jó szöga legény.*

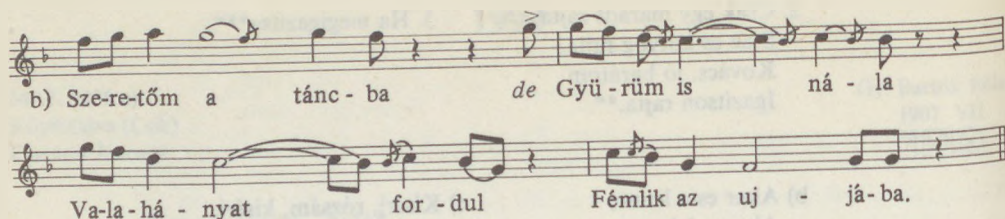
199f

M. F. 1609 c)
Ditró (Csík)
Farkas Imre (38)
Gál Imréné

Gy: Lajtha László
1912. IV.

7 b3 b3

a) Hogy Szere - tek szán - ta-ni, Hat ök - röt haj - ta-ni,
Mín - den baráz - dá - ba Egy pár csó - kot ad - ni.

a) 1. * Szeretek szántani,
Hat ökröt hajtani,
Ha ott vagyon rózsám
Az ekét tartani.

2. Az ekét tartani,
Engem megölelnei,
Minden barázdába
Egy pár csókot adni.

b) 1. Szeretöm a táncba,
A gyűrüm es nála,
Valahányszor fordul,
Fémlik az ujjába.

2. Fordul ő az táncba,
Magát fitogtassa,
Két piros orcáját
Mással csókoltassa.

c) 1. Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Az apa a fiát
Nem magának tartsa.

3. Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Az apa a lányát
Nem magának tartsa.

2. Húsz évig neveli
Világ pompájára,
Húsz év után pedig
Viszik katonának.

4. Szépen felneveli,
Szárnyára ereszti,
Csak távolról nézi,
Hogy más ölelgeti.

Másolat. NB. a támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — P41f; 87f. — Ak: A dallamot Farkas Imre énekelte, a szöveget Gál Imréné mondta el teljes formájában.

* Szöveg helyesen. [L. Ak!]

199g

M. F. 1605 b); c)
Gyimesközéplök, Hidegség (Csik)
Pezsmer Vilma

Gy: Lajtha László
1912. IV.
7 53 53

Parlando, rubato

Verje meg az Is - ten A ben-ne la - kóját.

2str
2) 7) 8) 6) c) 1str

c) 2str
1) 3

Var
3) 4) 4) 5) 5) 5)

2. Azt se mindeniket,
Csak az édesanyját,
Mért tiltja el tőlem
Az ő édes fiát.

3. Ha neki fia vót,
Nekem szeretőm vót,
Ha neki édes vót,
Nekem édesebb vót.

b)1. Látom a rózsámnak
Lantornácos házát,
Lantornácos házát,
Pázsitos udvarát.

2. Lantornácos házán
Arany béhuzóját,
Hat karikán fordult
Csikorgós kapuját.

3. Éveg az ablaka,
Csillag az asztala,
Csipkés az abrozsza,
Virág a gazdája.

c)1. Elment az én uram
Idegen országra,
Irta levelibe,
Menjek én es oda.

2. Nem menyek én oda,
Idegen országra,
Inkább meggyászolom
Fekete ruhába.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — P41g; 87g.

200a

M. F. 102 a)
Énlaka (Udvarhely)
Asszony

Gy: Vikár Béla
[1900. III. 16]
L: Bartók Béla
7 6 7

1. Hëss pá - va, hëss pá - va, Csá - szár - né pá - vá - ja!

Ha én pá - va vol - nék, Jobb rëg - gel fel - kül - nék.

2str I II
1) 2) 2)

2. Jobb rëg - gel felkül - nék,
Fojóvízre mënëk,
Fojóvizet innám,
Szárnyam csattogatnám,
Szárnyam csattogatnám,*
Tollam rázogatnám.

Ziegler Márta másolata Bartók javításai. Kiegészítések Vikár: 7/335 alapján. — 1088b; 1094a; 1094b. —
Virágének.

* A dallam második felére [Bartók].

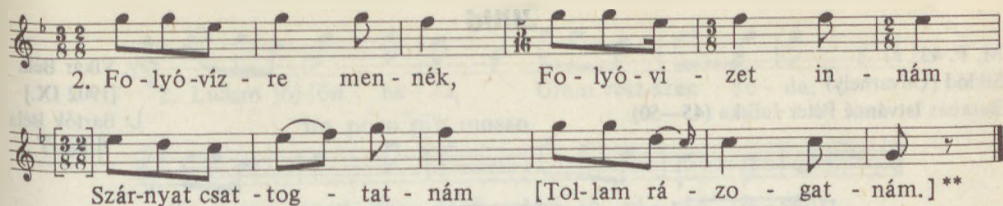
200b

M. F. 109 a)
Firtosvára (Udvarhely)
Jánosi Máriskó

Gy: Vikár Béla
1900. III. 17.
L: Bartók Béla
7 6 7

* 1. Hess pá - va, hess pá - va, Csá - szár - né pá - vá - ja!

Ha én pá - va vol - nék Jobb rög - gel föl - kel - nék.

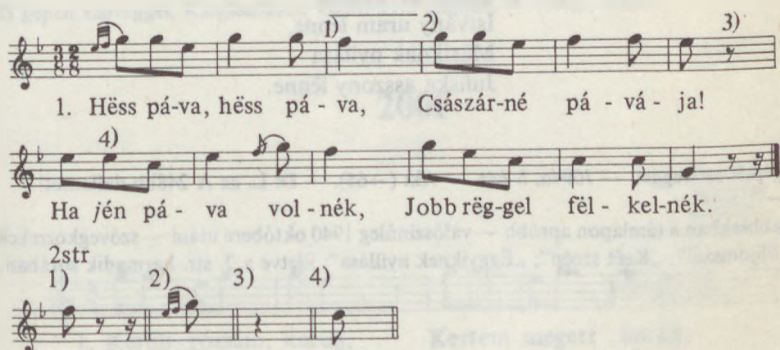
Bartók-MS. (Vikár 7/359). — 1094a javítva: c-hez. — Publ: EMN: 75; Kodály—Vargyas: 294. — Ak: (→274).

* Bartók a támlap főszövegeként a 2. strófát jegyezte fel; az első strófa dallamát csak ehhez rendelt variánsokkal jelölte. ** Utólagos kiegészítés a támlapon [Kerényi kézírása?].

200c

M. F. 502 a)
Szováta (Maros-Torda)
Jeremiás Józsefné

Gy: Vikár Béla
[1904. VII. 16.]
L: Bartók Béla
7 56 7

2. Jobb rëggel fëlkelnék,
Fojóvízre mennék,
Szárnyam csattogatnám,
Szép tollam hullatnám.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. — 1094c. — Publ: EMN: 74; Kodály—Vargyas: 293; Vargyas: 73; Lampert: 54. — D: Kiegészítés Vikár: 13/258-306 alapján.

200d

M. F. 432 a)
Siklód (Udvarhely)
Barabás Istvánné Péter Juliska (45—50)

Gy: Vikár Béla
[1902 IX.]
L: Bartók Béla
7 6 7

1) 2) 3)

1. Kősziklán fel-fu - ta * Zörgő li - li - om-szál,
An-nak te - te - jé - be Két szép ruzsma - lint-szál.

4) 5) 6)

2. Egyiknek nyílása
Istvány uram lenne,
Másiknak nyílása
Juliska asszony lenne.

Bartók-MS gépelt szöveggel. — 1094a, b-hez. — Ak: (→65). — D: L. az A 248bb dallamot!

* Itt és a továbbiakban a támlapon apróbb — valószínűleg 1940 októbere utáni — szövegkorrekciók olvashatók: „Zörge lilijomszál”; „Kéet szeép”; „Egyiknek nyíllása”; illetve a 2. str. harmadik sorában „nyíllása”.

200e

M. F. 434 b)
Siklód (Udvarhely)
Barabás Mártonné

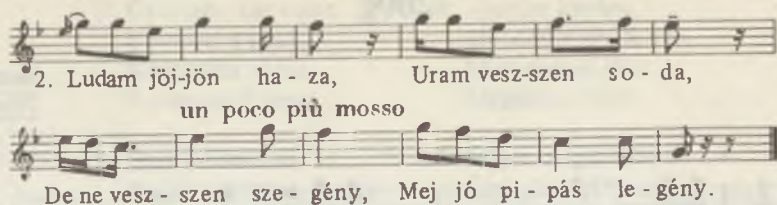
Gy: Vikár Béla
[1902. IX.]
L: Bartók Béla
7 6 7

1) 2) 3)

1. El-haj-tám lu - da-mot, Tengőr kö - ze - pé - be,
Után - kü - dém u - ram, Hajt-sa ha - za lu - dom.

4) 5) 6)

[3. Ludaim, ludaim,
Tizenkettő vóttak,
Mind a tizenkettő
Fehér nélkül vóttak.

4. Kettő köztök barna,
Harmadik az anyja.
Hát a negyediknek
Mi legyen a neve?

5. Ha János nem léssen,
Szeretőm sem léssen,
De ha János léssen,
Szeretőm is léssen.

6. Kerülj rózsám, kerülj,
Kertem alatt kerülj,
De ott is úgy kerülj,
Hogy buba ne merülj.
Mert ha buba merülsz,
Soha ki nem kerülsz.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 11/5 alapján. — 1094a, b-hez.

200f

Bartalus III. Füg. II: 1

7 6 7

2. Mert ha buba merülsz,
Engem el se kerülsz,
Mert ha buba merülsz,
Engem el se kerülsz.

3. Üssed, rózsám, üssed
Asszonyod kutyáját,
Hogy el ne ugassa
Szerelem virágát.

4. Virág szerelmemet,
Szép István nevemet,
Virág szerelmemet,
Szép István nevemet.

Ziegler Márta másolata; a 2—4. stófa kiegészítés a kiadványból. — 1088i; 1094i. — Bartalusnál Székely kalácsa cím alatt.

200g

Bartalus IV: 90

7 6 7

*

 1. Kerülj rózsám, ke - rülj, Kertem megett ke - rülj
 Ott is csak ugy ke - rülj, Hogy búa ne me - rülj.

2. Met ha búa merülsz,
 Engem e' se kerülsz,
 Met ha búa merülsz,
 Engem e' se kerülsz.

Kivágott lap a kiadványból. NB. 91—93. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szövegeket is közöl.
 — 1088h; 1094h.

* Bartalus tempójelzése: *Lassan*.

200h

M. F. 363 c)
 Székelylengyelfalva (Udvarhely)
 Bíró Mihályné (55)

Gy: Vikár Béla
 [1902. IX. 12.]

L: Bartók Béla

7 6 7

 1. Kő-szik-lán fő-lő fu-to-tó Zör-gő li - li - om*-szál,
 An-nak te - te - jé - be Két szép rozs-ma - rint-szál.
 2. Az e - gyi-kő ro-zsö-ma-rint m Bá-lint Ká - roly va - la,
 Am-má-si-kő rozs - ma - rint Ap-pol-lócs - ka va-la.

3. Őket nem kár volna
Koszorúba kötni,
Koszorúba kötni,
S a szegre fűtteni

4. Onnét is levenni,
A füstre feltenni,
Onnan is levenni,
Az asztalra tenni.

5. Kimenék a kapun,
Lenézék az uton,
Látám édesemet,
Ő is igen engem.

6. Akarám kérdeni,
Szánám busítani,
Mint gyenge éfiut
Megszomorítani.

7. Mégis megszólítám,
Egy szóval, kettővel,
Fordítá pisztolyát,
Hogy meglőjen engem.

8. Ne lőjj meg édesem,
Gyönyörűségesem!
Ne lőjj meg édesem,
Gyönyörűségesem!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaiival. Kiegészítések Vikár: 10/401 alapján. — 1088e; 1094e. — Ak:
(→200t).

* Apróbb — feltehetően 1940 októbere utáni — szövegkorrekciók: „Lilijomszál”, „KároJ”.

200i

M. F. 1170 b)
Somosd (Maros-Torda)
Ferenczi Mózes

Gy: Veress Gábor
L: Deutsch Jenő
7|b6|7

1. Széles víz a Du-na, Keskeny pal-ló raj - ta.
Be-lé e - sel ról-la.
Kár vol-na még neked Vé-let-len meg-hal- ni,
Az ü-gyes le - á-nyér

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: (8). Új.

200j

M. F. 391 c)
Oroszhegy (Udvarhely)
Vörös András

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 3.]

L: Bartók Béla

7 6 8

1. Lú-da-im,* ba - rá - tim, Hogy vó - ta - tok ed - dig?
Mikor e - lé vó - ta - kő Ti - zën-ket - ten vó - tak.
2str
1) 2) 3)

2. Kettő benne tarka,
Harmadik az anyja,
Vajjon az égyiknek
Mi lëgyën a neve?

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1088d; 1094d. — D: L. az A 52c és A 331 dallamot!

* Apróbb — valószínűleg 1940 októberté utáni — szövegkorrekciók: „Ludaím”; „égyiknek”.

200k

M. F. 503 a)
Szováta (Maros-Torda)
Nagy Mártonné Bíró Mária

Gy: Vikár Béla
[1904]

L: Bartók Béla

7 6 7

1. Hëss pá - va, hëss pá - va, Csá-szár - né pá - vá - ja!
Ha én pá - va vol - nék, Jó rëg - gel fé - kel - nék.
2str
1) 2) 3) 3str 2) 4str 1) 2)

2. Jó reggel fékelnék,
Fojóvízre mönnék,
Fojóvizet innám,
Szárnyam csattogatnám.

3. Szárnyam csattogatnám,
Szép tollam hullatnám,
Szép leány felszédné,
Bokrétába kötné.

4. Az ő édessének
Bokrétába tönne,
Az ő édessének
Kalapjába tönne.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. — 1094c-hez. — D: Kiegészítés Vikár: 13/258-306 alapján.

2001

M. F. 424 b); d)
Firtosmartonos (Udvarhely)
Dömötör Mózesné

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 16.]

L: Bartók Béla

4 | b3 | 4

Tempo giusto

1) 2) 3)

a) Kő-sziclán föl - fu - ték, Zör - gős li - li - om - szál,*

4) 5)

An-nak tē - te - jé - ben Két szép roz - ma - ring - szál.

b) str

1) 2) 3) 4) 5)

ra - ma

[2. Vajon az egyiknek
Mi légyen a neve?
Ha Ferenc nem leszén,
Szeretőm sem leszén,

3. De ha Ferenc leszén,
Szeretőm is leszén,
Vajon a másiknak
Mi legyen a neve?

4. Ha Julcsa nem leszén,
Szeretőm sem leszén,
De ha Julcsa leszén,
Szeretőm is leszén.]

b) 1. Én elhajtám ludam
Szengyörgy közepében.
Utánküldém uram,
Hajtsa haza ludam.

[2. Ludam jöjen haza,
Uram vesszön oda,
Mégse vesszön szegény,
Mer jó pipás legény.

3. Tizenketten vótak,
Mind fejérek vótak,
Ketteje barnácska,
Harmadik az anyja.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a b) szöveg teljes egészében Bartók kézírása. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítések Vikár: 10/499, 501 alapján. — 1088k; 1094k. — **Fon, Ak:** M. F. 424 d) *ugyanaz, ugyanott, b) szövegre.*

* Apróbb — talán 1940 októbere utáni — szövegkorrekciók: „lilijomszál”; „ludaim”; „Szentgyör”.

200m

M. F. 402 c)
Lövete (Udvarhely)
Gergő Julis

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 28.]
L: Bartók Béla
4 5 4

1. Hej pá - va, jaj, pá - va, Császár-né pá - vá - ja!
Jó reggél föl - kel - nék, Fo-lyó - víz - re mën-nék.
2. Fo-lyó-víz - re mën-nék, Fo-lyó-vi - zet in - nám,
Szárnyam csat - tog - tat-nám, Szárnyam csat-tog - tat - nám.

[1. Hes páva, hes páva,
Császárné pávája!
Ha én páva volnék,
Jó röggel fékelnék.

2. Folyóvizre mennék,
Folyóvizet innám,
Szép tollam hullatnám,
Szárnyam csattogtatnám!]

Kerényi Gy. másolata. Kiegészítések Vikár: 12/25 alapján. — Bartók: *CI. Szám? 1094l-hez.* — **Ak:** (→93d. 157g).

200n

Szeketura (Moldva)
Jakab Antalné Margit (35)

Gy: Domokos Pál Péter
1929
 $\boxed{4} \boxed{3} \boxed{4}$

Tempo giusto

1. Réz pá - va, réz pá - va, Császár - né pá - vá - ja,
Réz pá - va, réz pá - va, Császár - né pá - vá - ja.

* Ha jén páva vónék,
Jó regvel felkelnék,
Jó régvelt mondanék,
Fojó vízre mennék,
Fojó vizet innám,
Szárnyim csattogtatnám,
Szép tollam hullatnám.

Másolat. NB. a támlapon csak egy szövegstrófa. — Bartók: *CI*. — Publ: Domokos 1931:41; Domokos 1941: 107.

* A strófabeosztás nem egyértelmű. Domokos 1941 megjegyzése szerint a szövegrészben a sorok [egy sor ott 12 szótagos] következetesen megismétlődnek.

200o

M. F. 2712 e)
Lészped (Moldva)
Simon Ferenc Józsefné

Gy: Domokos Pál Péter
1932. VII.
L: Bartók Béla
 $\boxed{4} \boxed{3} \boxed{4}$

$\text{♩} = 126$

1. Mēnyecske, mē - nyecs - ke, Megmondtam az es - te,
Ne menj a cse - rés-be, Ne menj a cse - rés - be.

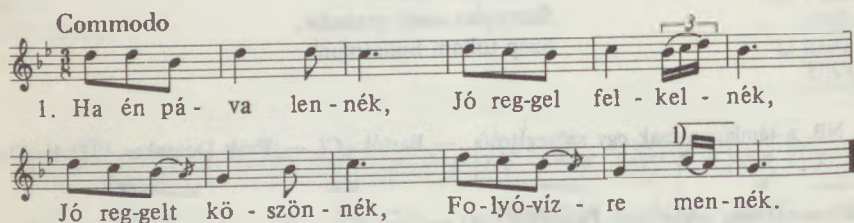
Kerényi Gy. másolata Bartók kisebb javításai-val. — Bartók: *CI*. — Publ: Domokos 1941: 9; Domokos—Rajeczky II: 16. — Ak: (→19b, 196y, 321r).

200p

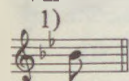
Gyimesközéplek (Csik)

Gy: Lajtha László
1911. VII.

4 3 4

Var

2. Hideg vizet innám,
Szárnyam csattogtatnám,
Tollamat mosdatnám,
Szébbjét elhullajtnám.

4. _____

Jó reggelt mondanék.

3. Leányok felszednék,
Bokrétába kötnék,
Az ő kedvesiknek
Kalapjára tűznék.

5. Folyóvízre mennék,
Hideg vizet innék,
Szárnyam csattogtatnám,
Tollamat hullajtnám.

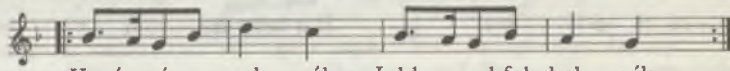
Lajtha-MS. — 1088j; 1094j.

200r

Bartalus III: 118

4 3 4

*

 1. Hej, pá - va, hej, pá - va, Csá - szár - né pá - vá - ja!

 Ha én pá - va vol - nék Jobb reggel fel - kel - nék.

2. Folyóvízre mennék,
 Folyóvizet innám,
 Szárnyam csattogtatnám,
 Tollam hullogtatnám.

3. Szép leányok szednék,
 Bokrétába kötnék,
 Az én kedvesemnek
 Kalapjára tennék.

Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa kiegészítés a kiadványból. NB. A 199. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szöveget is közöl. — 1088g; 1094g.

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve.*

200s

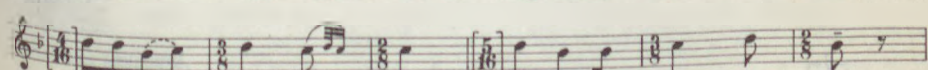
M. F. 452 c)
 Szentegyházasfalú (Udvarhely)
 Ferencz Antalné (71)

Gy: Vikár Béla
 [1903. VII. 19.]

L: Bartók Béla
 4 3 5

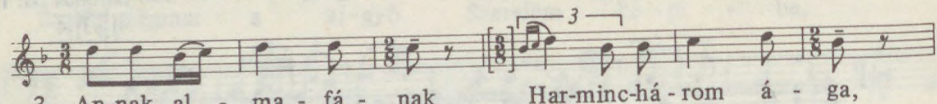

 1. Vettem ma - ru - já - ná - tő, Várom ki - ke - lé - sit,

 Az én é - dö - sem - ne - kő Még vissza - té - ré - sit,

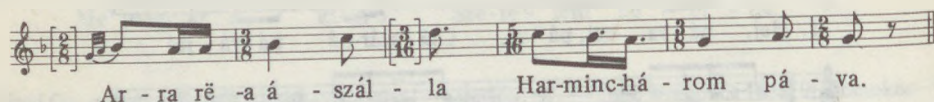
 Az én é - dö - sem - ne - kő Még vissza - té - ré - sit,

 2. Ki-mé-né-hék, ki - mé - nék, Egy kis ke - rek domb - ra,

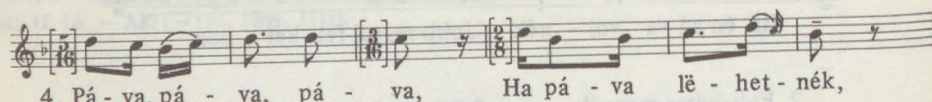
Ar-ra ne - vel - te - tett Egy é - dös al - ma - fa.

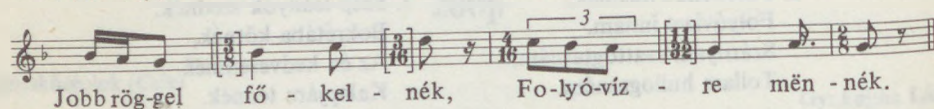
3. An-nak al - ma - fá - nak Har-minc-há - rom á - ga,

Ar - ra rē - a á - szál - la Har-minc-há - rom pá - va.

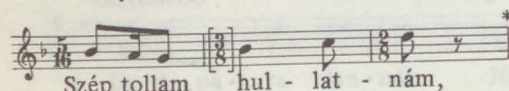
4. Pá - va, pá - va, pá - va, Ha pá - va lē - het - nék,

Jobb-rög-gel fő - kel - nék, Fo-lyó-víz - re mēn - nék.

5. Fo-lyó - vi - zet in - ná - m Szár-nyam csat - tog - tat - nám

Szép tollam hul - lat - nám, Szép tollam hullatnám.

[6. Leányok fé'szednék,
Bokrétába kötnék,
Az ő édesöknek
Kalapjokba tennék!]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 13/190 alapján. — 1094 l. — Publ: EMN: 72;
Kodály—Vargyas: 295. — Ak: (→248n, 248ff).

* Nincs tovább.

200t

M. F. 363 e)
Székelylengyelfalva (Udvarhely)
Bíró Mihályné (55)

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 12.]

L: Bartók Béla

53 53 4

1. Él-haj - tám lu - da - mot, Tēn-gēr kö - ze - pi - be,

U-tán kű - dém u - ram, Hajt-sa ha - za lu-dam.

2. Lu-dam jőj-jön ha - za, U - ram vesz-szön o - da,

Még - se vesz-sző-nő szé - gé - nyő Me' jó pi - pás legény.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. — 1088m; 1094m. — Ak: (→200h). D: A 200h alapján.

* Apróbb — talán 1940 októbere utáni — szövegkorrekciók: „lúdamoto”, ill. „lúdám”; „Mégse”; „szőgény”. ** *Nincs tovább* [Bartók].

200u

Lujzikalagor (Moldva)
Puskás Jánosné Butak Rózsi (21)

Gy: Lükő Gábor
1933. III. 21.

Parlando

1. Ha gon-do-lod ró-zsám, Ha gon-do-lod ró-zsám,

Hogy vélem meg - élhetsz, Hogy vélem meg - élhetsz.

2.* Fogd a jobbkezemet,
Se sétálgass vélem!	4. Fogd a balkezemet,
És búcsudz el tőlem!
3. Ha gondolod rózsám,
Hogy vélem nem élhetsz,	5. Búcsudzásom közben
Hulljon le a könnyed!

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *Cl. Var.*   — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193e, 193f, 329, 351, 378).

Soronként ismételve.

M. F. 2491 b)
 Trunk (Moldva)
 Bodó Józsiné, Csabatár
 Mihály leánya, Róza (30)

Gy: Veress Sándor
 1930. VIII.
 4 3 4

Tempo giusto, ♩ = 50

1. Hej pá-va, hej pá - va, Császár - né pá - vá - ja
 Háj ién pá - va len - niék, Pá - va es lē - het - niék.

2. Ág-ról ág - ra lép - nél, Ág-ról ág - ra lép - nél,
 Tollva-mat hul - lat - nám, Toll-va-mat hul - lat - nám.

3. Sziép lyányok föl - szed - niék, Sziép lyányok föl - szed - niék,
 Kē - iél le - gié - nyék - nēk Ká - lóp - juk - bā ten - niék.

4. M - mi - kor lyi - ány vó - tam, M - mi - kor lyi - ány vó - tam,
 Sza - bad ma - dār vó - tam, Sza - bad ma - dār is vó - tam,

5. De hogy el - a - dód - tam, [a]* Fo - gott ma - dār vó - tam,
 De hogy el - a - dód - tam Fo - gott ma - dār vó - tam.

b) 1.** Hej páva, hej páva,
Császárné pávája.

2. Ha jén páva vónék,
Kőkerbe szállanék.

3. Tollvamat hullatnám,
Sziép lányok fölgyütnék.

4. Sziép lányok fölgyütnék,
Urfinak küldenék.

Veress-MS. — Ak: L. még Domokos Pál Péter gyűjtését a moldvai Bogdánfalváról, 1929. X. 20-i dátummal!
(→66f, 103b, 168, 296d; a név mindegyiken Csobotár Róza.)

* A támlapon a jelzett hangzó hiányzik. ** Kétsoronként ismételve.

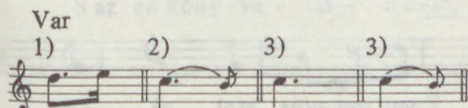
200x

M. F. 2492
Trunk (Moldva)
Habari Gergel (36)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.

4 3 4

Tempo giusto, ♩ 56

2. Ágról ágra lépnek,
Tollvamat hullatnám,
Ágról ágra lépnek,
Tollvamat hullatnám.

3. Szép lányok felszednék,
Szép lányok felszednék,
Kevél legényeknek
Kalapjukba tennék.

4. Mikor leány vótam,
Szabad madár vótam,
De hogy eladódtam,
Fogott madár vótam.

b)* 1. Héj páva, héj páva,
Császárné pávája,
Héj páva, héj páva,
Császárné pávája.

2. Ha jén páva vónék,
Küőkertre szállanék,
Ha jén páva vónék,
Küőkertre szállanék.

3. Tollvamat hullatnám,
Tollvamat hullatnám,
Szép lányok felszédnek,
Szép lányok felszédnek.

4. Borfiunak tűznék,
Borfiunak tűznék,
Szérelém, szérelém,
Átkozott szérelém.

5. Ha jen leány vónék,
Ha jen leány vónék,
Választanám a legényt**
Férfiak vannak élejen.

6. Mér nem terméttiél vót,
Mér nem terméttiél vót,
Minden fá tetején,
Diónak lételén?

Veress-MS.

* A fonográfba a b) alatti romlott szöveget mondja, nem mindig érthetően.
jelzés.

** Az „a leg” szótagok fölött

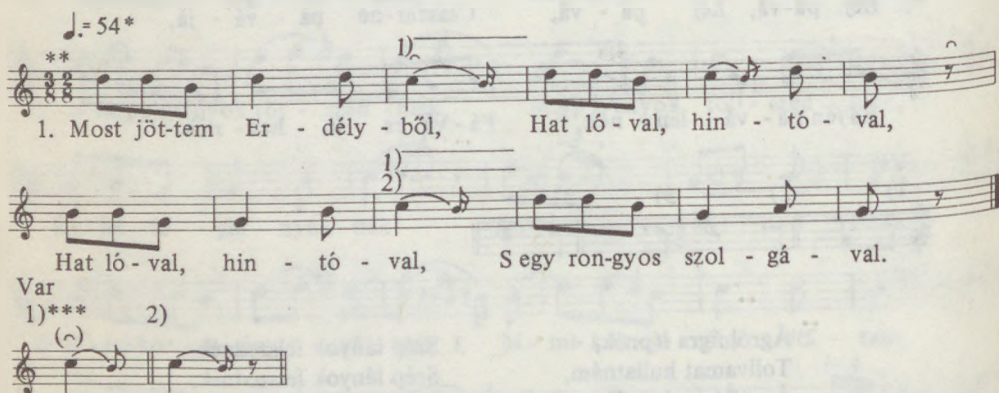
200y

F. 178 c)
Istensegíts (Bukovina)
Várda Balbina (50)

Gy: Kodály Zoltán

1914

 $\text{♩} = 54^*$

1. Most jöt-tem Er - dély - ből, Hat ló - val, hin - tó - val,
Hat ló - val, hin - tó - val, S egy ron-gyos szol - gá - val.

Var
1)*** 2)
(~)

2. Az én szolgám neve
Húzd-el, vond-el Gyurka,
Az én szolgám neve
Húzd-el, vond-el Gyurka.

3. Csillagom, pajtásom,
Hol { vagyom szállásom?
{ az én
{ leszen
Csikba van, Ámfalván,
Tompai Zsuzsinál.

4. Ebédem, vacsorám,
Cifra Boricánál,
Kardom, pár pistolom
Talpas Pann' asszonnál.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — 1088o; 1094o. — **Publ:** EMN: 73; Kodály—Vargyas: 296. — **Fon:** 1—2 str. — **Ak:** józseffalvi születésű (→71, 16a, 71c). A dallamot a faluban csak *maga tudja*.

* vagy 56. ** Az első versszak (ld. a ~-kat) hajlik a tiszta 3/8 felé. A hangsúly esetleg megengedi ezt a beosztást: | (többször kellene felvenni). *** Néha.

200z

M. F. 3242 b)
Kickófalva (Moldva)
Jancsó Lajos (92)

Gy: Balla Péter
1934. IX. 3.
L: Bartók Béla

1. Jőjj még Du - na, Jőjj mē - gə, Zá - por-val, e - ső - vel,
S az én köny - ve - im - me - lə, S az én köny - ve - im - mel.

- **
2. Vigy el engem, vigy el
Apám kapujához,
Hogy rikojtsam: Apám,
Apám, édesapám!
3. Mét attál vót engem
Tüzes tolvaj után,
 ***
Mét ő ma is oda vót
Erdő vándorolni, +
Ormény papot ölni.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: Cf. — Ak: (→147d).

* Hamis. ** A 2. és 3. versszak a fonográfból bizonytalan, zavaros, hamis. *érthető!* [Bartók.] * A harmadik dallamsorra.

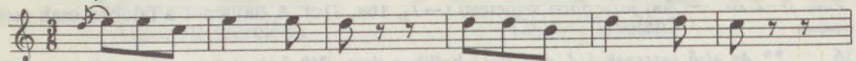
*** Balla jelzése, nem

200aa

M. F. 1597 a)
Csikszentmihály, Ajnád (Csík)
Szopós János (46)

Gy: Lajtha László
1912. IV.
5 4 5

Allegretto

1. Ris pá-va, ris pá - va, Csá-szár-né pá - vá - ja,
Ha én pá - va vó - nék, Jó reg-gel fel - kel - nék.

Var
1)

2. Folyóvizre mennék,
Folyóvizet innék,
Szárnyam csattogtatnám,
Tollamat hullajtnám.

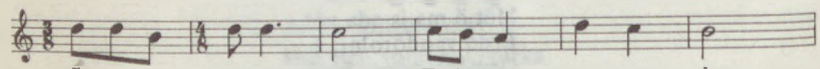
3. Tollamat hullajtnám,
Szép leány felszedné,
Az ő kedvesének
Bokrétába { tenné.
 } kötné.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — 1088f; 1094f. — **Fon: Rossz, befejezés nélkül.**

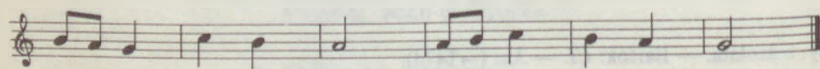
201

Menyhe (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1909
4 3 2

Fe-ke-te, fe-ke - te, Fe-ke-te, nem tar - ka,
Tud-ja a szép le - ány, Hol a le - gény far - ka.

Molnár A. másolata. — 1088n; 1094n.

202a

Ács (Komárom)
Varga Gyula (55)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IX. 10.
8 4 4

$\text{♩} = 126$

Az a-nyád kecs-ke vót, Az a-pád bak-ja vót,
A bak-nak szar-va vót, A-nyád-ba ben-ne vót.

Kerényi Gy. másolata. — P75a. Bartók: *Hol a régebbi csoport? Talán CI-ben?* — Publ: MNT VII: 297. —
Dudanóta. — Ak: kisigmándi születésű (→273g).

202b

MR—F 8A/a) 1.
Borsosberény (Nógrád)
Kós József (49)

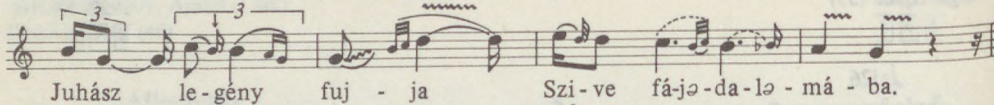
1937. VII. 6—8.
L: Deutsch Jenő
8 4 5

$\text{♩} = 176$

1. Du-da-szó hal-lat-szik A ke-rő-tek al-já-ba,
Juhász le-gény fuj-ja Szi-ve fáj-dal-má-ba.

2. Oly ke-ser-ve-sen szól A ke-rő-tek al-já-ba,
Még a madá-rő sem re-pül Szi-ve fáj-da-lő-má-ba.

 **1. Du - da - szó hal - lat - szik A ke-rő - tek al - já - ba,
 Juhász le - gény fuj - ja Szi - ve fá - jő - da - lő - má - ba.

 2. Oly keser - ve - sen szól A ke-rő - tek al - já - ba,
 M-még a madá - rő sem re - pül Szi - ve fá - j - dal - má - ba.

Kivágott lap a kiadványból (Deutsch-MS facsimile). — P75b. — Publ: MNT VII: 316 jegyzet; Kodály — Var-
 gyas: 5.

* Eredeti tempo giusto ritmusa valószínűleg ez.

** Ennek és a többi hasonlóan jelölt vibratónak egy-egy

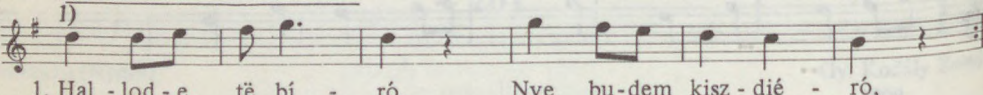
lűktetése kb. 1/16 értékű: vagy stb. *** 2. volta.

203a

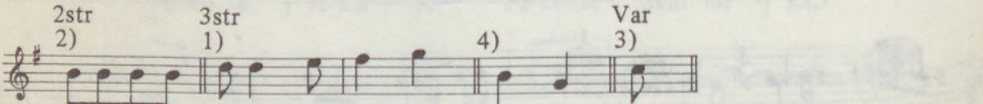
Nagysáp (Esztergom)
 Tóth Ignácné (47)

Gy: Kodály Zoltán
 1922. V. 21.

 1) 1. Hal - lod - e tē bí - ró, Nye bu - dem kisz - dié - ró,

 2) 3) 4) Nő vidd el a fű - rőt, Mēg - a - dom az a - dót.

 2str 3str Var
 2) 1) 4) 3)

2. Tót asszony, Marina,
Főzi a csikmákat,
Még a gyerek aluszik
Töri rá a mákot.

3. Mi haszna, hogyha vagy,
Ha mindig beteg vagy,
Pénteken beteg vagy,
Szombatra jobban vagy,
Vasárnap kurva vagy.*

Másolat. — Bartók: *CI.* — Publ: MNT III/A: 904. — *Dudanóta.* — Ak: (→167).

* A negyedik dallamsor ismétlésére.

203b

(1)

Bajót (Esztergom)
Asszonyok

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 29.

332

1. Ha - rag - szik a gaz - da, Hogy mi itt mu - la - tunk,

Vi - gye el a há - zát, Maj mink itt ma - ra - dunk.

2str 2) Var 1)

2. Tót asszony Marina
Hajtsd föl a szoknyádott,
Mig a gyerek aluszik
Másikot csinállok.

Kodály-MS. — Bartók: *CI.* — Publ: MNT III/A: 905. — *Dudanóta.*

(2)

Bajót (Esztergom)
Mások

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 29.
3 3 2

Mény-asz - szony, vő - le - giny, De szíp mind a ket - tő,
1) Il - lik a fe - ji - re 2) A se - lém fí - ke - tő.
Var
1) 2)

204a

M. F. 2266 b)
Hottó (Zala)
[Bogár] Rozália

Gy: Vikár Béla
1906. IX. [5.]
L: Bartók Béla
8 V 4

Tempo giusto
1) 2) Mi - ért állsz a má - sik - ra,
3) 4)
2str
1) 2) 3) 4)

2. Mingyán gyönnek érte,
Annyi — — — — —
— — — — —
— — — — —

[1. Sót tegyünk a csikra,
Mézet a mácsikra,
Alsó, felső szoknya,
Szajha, ki azt szokta.

2. Nincsen Csömödérbe
Annyi írás, bötű,
Mind az én ingembe
Sörke, bolha, tetű.]

Bánokszentgyörgy, Bunyai akol (Zala)
Horváth Gyula (72)

Gy: Seemayer Vilmos

1932. VIII. 25.

6 V 5

Tempo giusto, $\text{♩} = 109$

1. Pá - pán ha-ran-goz-nak, Vá - zsony - ba do-bol-nak.

1) A vá - zso-nyi lá-nyok 2) Egy - re ver-bu - lál-nak.*

2str
1) 2)

2. Verje még az Isten
A mézárosokat,
Mér vagdalták el a
Kis borjúlábokat.

5. Nincsen Csömöderben
Annyi írásbetű,
Mint a tököd szőrén
Sörke lapotetű.

3. A szegény kis borjú
Tunna lábán járni,
A szegény bakának
Nem kéne hordozni.

5.** Nincs a bigyérembe
Annyi apró betű,
Mint a te ingedbe
Sörke bolha, tetű.

4. Állj csak ni, ni, ni, ni,
De jó tuggya rakni,
Hosszi vászontarisnya,
Salomvárig még vissza.

6. Este rozsolica,
Reggel szivalica,
Kincsem, barna Vica,
Galambom Katica.

Seemayer-MS. — P1b. — Ak: (→30m, 239a, 299g). 14 éves korában tanulta Dabos tanyán Haláp mellett (Veszprém megye) öreg pásztoroktól. Horváth András (73) szerint (Murakeresztúr) $\text{♩} = 160$ tempóval ugyanerre a dallamra járták a cséptáncot Hahóton.

* Verbulálnak = verbuválnak. ** A strófa jelzése a támlapon: 5a. [5 variánsa].

204c

Berzence, Perdócmajor (Somogy)
Pucz Pál (65)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 25.

8 1 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 96$

1. Pá - pán ha-ran-goz-nak, Vá - zsony - ba do - bol-nak.

A vá - zso-nyi lá-nyok Ver - bunk - ra in - dul-nak.

2. Bagószemű szoknya,
Kurva ja ki szokta,
Ecetét a csikra,
Mézét a mácsikra.

3. Verje még az Isten
A mészárosokat,
Mér vagdalták el a
Kis borjú lábakat.

4. Immár a kis borjú
Nem tud lábra állni,
Szegény bakancsosnak
Hátán kell hordozni.

Seemayer-MS. — Plc. — Ak: Gyerekkorában tanulta nagyapjától.

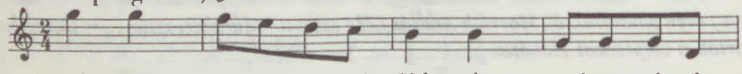
204d

Tapsony (Somogy)
Tóth János (58)

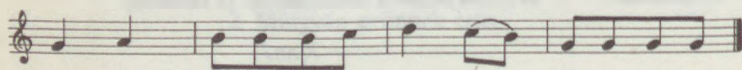
Gy: Seemayer Vilmos
1933. V. 31.

4 V 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 79$

1. Dé - dën ha-ran-goz-nak, Vé - sën ver-bun-gol-nak,

A tap - so - nyi lá-nyok Szép ver - bun-got jár-nak.

2. Ecetét a csikra,
Mézét a mácsikra,
Bagószemű szoknya,
Szajha, aki szokta.

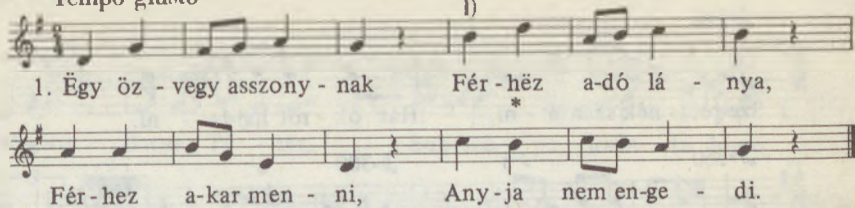
Seemayer-MS. — Pld. — Ak: Gyerekkorában tanulta a „hëgyën”.

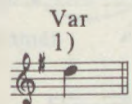
M. F. 1285 d)
Lukanénye (Hont)

Gy: Kodály Zoltán

1 3 V

Tempo giusto

1)

Var
1)

2. Férhöz adta magát,
Anyja elátkozta,
Mikor eskünyyi fog,
Törje ki a hideg,
Mikor vacsorának,**
Adja ki a lelket.

3. Először fölkiált
A legelső vőfély:
Anyám, anyám asszony,
Beteg a menyasszony!

4. Másodszor fölkiált
A második vőfély:
Anyám, anyám asszony,
Meghalt a menyasszony!

5. Kocsisom, kocsisom,
Fogd be a lovakot,
Eredj az anyjáért,
Az éldes anyjáért!

6. De ne ugy hívd őtet
A lakodalmára,
Hanem a lányának
Takarítására.

7. Lányom, édes lányom,
Ugyan mi bajod lett,
Talán a vacsorád
Nem jó ízűn esett?

Kodály-MS. — 1080; 1095. — Fon: 1—2 str.

* Talán „Férhöz”? ** A támlapról nem derül ki, melyik dallamsorra.

M. F. 3228 d)
Istensegits (Bukovina)
Szentés Lajosné Erzs (43)

Gy: Balla Péter
1934. VIII. 21.
L: Bartók Béla
133

$\text{♩} = 280$

1. Sze-ret - nék szánta - ni, Hat ök - röt haj-ta - ni,

$\text{♩} = 350$ $\text{♩} = 300$ *

Ha a rózsám el-jő-ne Az e - két tar-ta - ni.

$\text{♩} = 300$ $\text{♩} = 350$

2. A-rass rózsám, a-rass, Mëg- a - dom a ga - rast,

$\text{♩} = 400$ $\text{♩} = 350$

Ha jén mëg nem a - dom Mëg-ad - ja va-la - ki.

$\text{♩} = 216$ ** 3

3. Ha jén mëg nem adom, Mëg-ad - ja va-la - ki.

4. Vëdd fël a villára,
Vësd fël a buglyára,
Hogy ne mënnyen kárba
{ A sok legény munkája.
Szerelëm

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: CI. — Ak: (→196g).

* Minden versszak utolsó négy hangját kiemeli.

** A két középső dallamsor hiányzik.

206b

M. F. 2658 a)
Istensegits (Bukovina)
Nagy Mihály Ferenc (83)

Gy: Balla Péter
1933. VIII.
L: Bartók Béla
1 3 3

$\text{♩} = \text{cca } 210$

1. Szé-gény Barna Pé - tər, Sok szé - pő lo - va - tő lo - po - tő ə
Román - né két lá - nya Abbó - lő ru - há - zó - do - tő

2. Veszett volna retek
Fekete föggyibe,
Románné két lánya
Az annya méhibe.

4. Zöld erdő zugása,
Vadgalamb bugása,
Szegény Barna Pétər
Szája mosolygása.

3. Az vármegye lovát
Abrakval hizlalja,
Szegény Barna Pétert
Gyakran megfuttassa.

5. Csak azért szeretem
Falu végén lakni,
Arra jó az babám
A lovát itatni.

6. A lovát itatni,
Magát fitogtatni,
Piros két orcáját
Vélem csókoltatni.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: CI. — Ak: (→223, 242a).

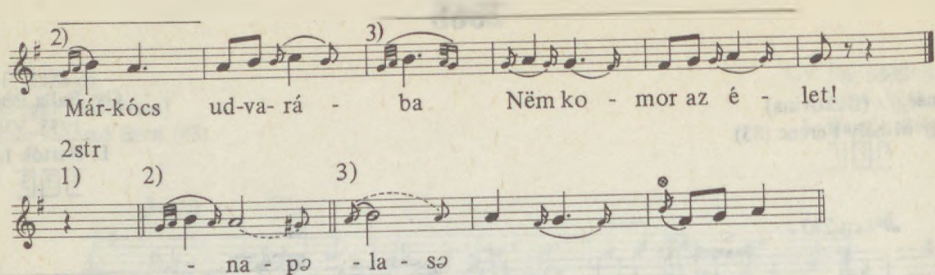
206c

M. F. 351 b)
Rugonfalva (Udvarhely)
őzv. Pál Ferencné

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII.]
L: Bartók Béla
1 3 3

*

1. Hej, duj, duj, az é - let, N - né - kö - mő fi - nom é - let,

2. Hej, duj, ma megiszom
Mindēn jószágomat,
Holnap vėres tollas
Csákóm félrevágom.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 8/21 alapján. — 1054 IIIb; 1060b. — Ak: öregasszony [Bartók].

* Elég gyorsan.

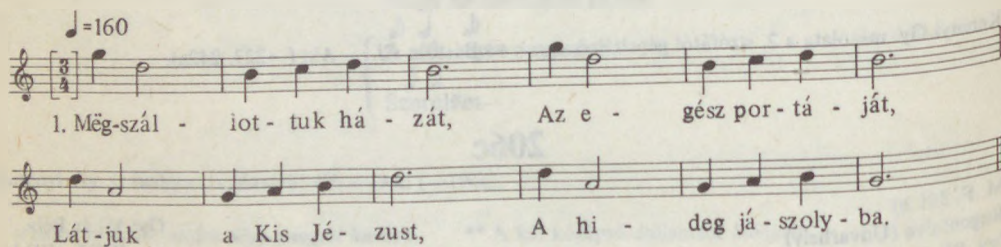
207

Becske (Nógrád)
Paróci József (56)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 17.

335

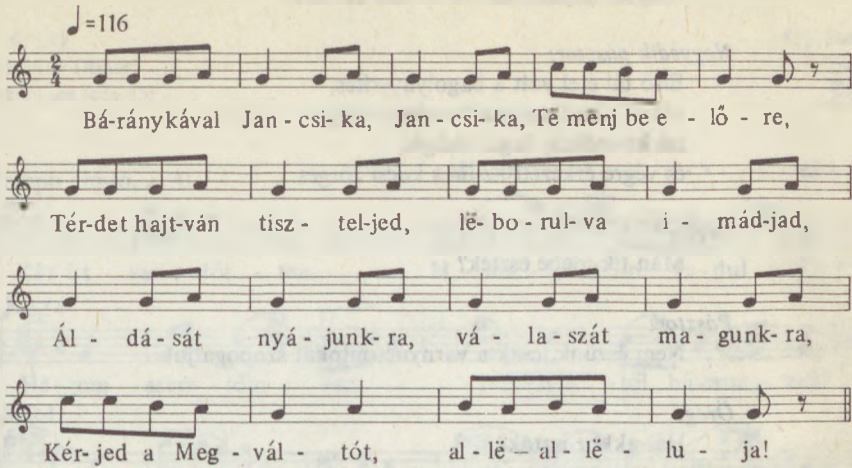
I.

2. Óh, árva pásztorság,
Mezei uraság,
Ki ezt félgondolta
Csupáncsak nyájasság.

II.

$\text{♩} = 116$

Bá-ránykával Jan - csi- ka, Jan - csi- ka, Tē mēnj be e - lő - re,
 Tér-det hajt-ván tisz - tel-jed, lē - bo - rul- va i - mád-jad,
 Ál - dá- sát nyá - junk- ra, vá - la- szát ma - gunk- ra,
 Kér- jed a Meg - vál - tót, al - lē - al - lē - lu - ja!

(Első pásztor:

Szerecsés joestét ezén boldog estén,
 örömmel vígadjunk an nagy frissességben.
 A mēnybeli Isten, királyok királya
 meghagyta élnünk Krisztus születését,
 a fiú Istennek letvigabb ünnepét.

Második pásztor:

Hol vőttem itt magam ebbe nagyvárosba?
 Honnan húztam-vontam fáradt lábaimat.
 Még meg sen talpaltam rongyos bocskoromat,
 de azér Betlehemnek hegyén sétáltam,
 sétálásaimban egy nagy vadkecskét láttam.
 Nagyon megijedtem réttentő fogától,
 vad morgásától.
 Hála az Istennek, hogy ide juthattam,
 többi pajtásomtól majd el is marattam.

Harmadik pásztor:

Hopp Istan jónapot, már én itt is vagyok,
 hat farkasbőrömben a lukak mily nagyok.
 Az éjjel vágtak rajtam a farkasok,
 de nem bírtak levágni, mert erős juhász legény vagyok.

Negyedik pásztor:

Mikor a királyná' fő ebédén voltam,
 híres-nevezetēs jó étkekkel éltem.
 Fekete levest kucsmával szűköltem,
 a pástítomot meg pajtásomra véltem.

Ötödik pásztor:

Valyon, pajtás, mi vót az első tál étel?

Negyedik pásztor:

Első tál étel volt a bagolynyerítés,
utána következett a keménce nyögés,
csirkeviridítás, ürgeköhögés,
és végre érkezett az üres kocsi zörgés.

Öreg:

Mán tik idebē észtek?

Pásztor:

Nem észünk, csak a varnyúcsontokat szopogatjuk.

Öreg:

Hát akkor isztok?

Pásztor:

Nem iszunk, csak a kulacs száját nyalogatjuk.
No, öreg, fordítsd bojtár-botodat!

Öreg:

Ém mán többé nem lészék bojtár.)

III.

$\text{♩} = 126$

1)

Szá - lusz, szá - lusz tē - bē gu - ba,
Mit sírsz, mit rísz Vē - rēs Gyur - ka?
Ad - jon Is - ten ē - lē - get, Ku - la - csunknak fe - ne - ket,
Ki - bül i - szunk ē - lē - get, tē - bē gu - ba.

Var

1)

208a

M. F. 1618 c)
Köröstárkány (Bihar)
Benedek János (cca 45)

Gy: Bartók Béla
1912. I.
5 b3 b3

Tempo giusto, ♩ = 70 rallent al

1. Két út van e-lőt - tem, M - me - lyi - kő - re in - dul - jak?

♩ = 224

Há - rom szere - tőm van, Me - lyik - től bú - csuz - zak?

♩ = 224

2. Ha jegy - től bú - csuz - tam, Ket - tő megha - rag - szik,

Így hát az én szí - vem So - ha meg nem nyug - szik.

II

1)

1)

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a 2. strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása. — 1078a; 1096a. — Publ: MND: 164; Kodály—Vargyas: 225. — Ak: (→335).

208b

M. F. 1621 a)
Köröstárkány (Bihar)
Kovács Iléanna (20);
Antal Ferenc

Gy: Bartók Béla
1912. I.
3 5 b3

♩ = 69 - acc. 2 str - 84

1. Vi - rá - gos kén - de - rem Ki - já - zott a tó - ba,

Ha nem szeretsz ba - bám, Ne járj a fo - nóm - ba.

2.* Az ar - sóm se üsd el, Mert ki nem váltha - tom,
 Úgy fáj az én szí - vem, Hogy ki se mondha - tom.

1)** 2)**

b) Ismerem az ökröm
 Csengő szóllásáról,
 Ismerem a babám
 Büszke járásáról.

c) Tilalom, tilalom
 A szegedi malom,
 Nékem is tilalom
 A kedves galambom.

Bartók-MS. — 1096a-hoz. — Publ: MNT VI: 412. — Ak: A legény bizonytalanul énekel, határozottabb eltérésekkel 1. az 1) és 2) variánsnál.

* Az a) 2., b) és c) strófa kiegészítés a Kodály-rendbeli támlapról; a Bartók-rend támlapja csak +3 vsz. megjegyzéssel utal a szöveg folytatására. ** L. az Ak jegyzetét!

208c

F. 142 b); 212 b)
 Mohi (Bars)
 Bokros Erzsébet (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán
 1912
 5 13 5

[Tempo giusto]* ♩ = 126

1. Szé - na van az ó - ba, A szé - na tar - tó - ba,
 Meg - ö - lel-lek rú - zsám, A pi - tar aj - tó - ba.

2. Jó bor, jó e-gész - ség, Jó ja jó fe - le - ség,
 Lē - fek - te, fēl - kel - te Csu-pa gyönyö-rű - ség.

3. Rossz bor, rossz egészség,
Rossz a rossz feleség,
Léfekte, félkelte
Csupa keserűség.

Kodály-MS. — 1078b; 1096b. — Fon: F. 142 b) = 1str.; F. 212 b) = 2—3 str. Ak: (→72c, 126g, 131e, 255, 313a).

* Orig.: Tánclépés.

208d

F. 131 d)
Mohi (Bars)
Bokros András (50)

Gy: Kodály Zoltán

1912

3 3 3

[Tempo giusto]* ♩=138–144

1. Sē-té - telj,nē vir - radj, Mert még, nem a-lud - tam,
Ked - ves ga-lam-bom - nál So-ká - ig mu-lat - tam.

Var**

1)

2. Nem szeretlek másér,
Szemed járásáér,
Ajkad mosolyáért,
Két piros orcáért.

Kodály-MS. gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — 1078c; 1096c.

* Orig.: Tánclépés. ** A fonográffelvételen hibásan.

209a

F. 202 e)
Alsócsitár (Nyitra)
Horvát Katalin (63)

Gy: Kodály Zoltán
1907; 1914. VI. 1.
542

$\text{♩} = 80^*$

1. Mëg - hált à du-dā - sunk, Èl is vãn te-met - ve,

Két seg - ge párt-jā - bá Göm - bös - tő van ver - ve.

Var

1. ** 2) ***

2. Szíp lány az utcábá,
Gyűrő vãn az ujján,
Tárkã szoknyã rájtã,
Gyócs pëndel állattã.

Másolat Kodály [?] apró javításaival, jegyzeteivel. — 1079b; 1097a. — *Dudanóta.* — **Fon:** F. 202 c.) ugyanaz a szöveg tévesen lakodalmas melódiára. [Kodály kézírásos megjegyzése; 1. még az MNT III/A: 196 jegyzetét — a megfelelő dallam, ill. strófa Bartók gyűjteményéből hiányzik.] **Ak:** (→271). **D:** A fonográffelvétel dátuma: 1914. VI. 1.

* Vége felé siet. ** Eleje a fonogramban elhibázva. *** Néha.

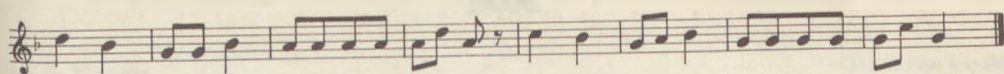
209b

Alsóbalog (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán
1913
642

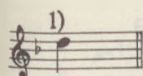
[Tempo giusto]*

1. Kincsem, komámasz-szo-szo ro-szó rossz asszony, Hozz egy ma-rok lencsé - re-csé re-cse-csét!

Majd jön cigány-asz-szo-szo ro-szo rossz asszony, Majd mond jó szeren- csé-re-csé- re - csé-re-csét.

2str

2. Ki sem meré-meré-meré-re menni,
Kapum ele-ibe-re-be-rebebe,
Mert mingyár aszongy-gyá-ragya-ragya-gyák,
Hogy engem a szerelem babá-ra-ba-bánt.

Másolat. — 1079c; 1097b.

* Orig.: Tánclépés.

209c

Egyházashetye (Vas)
Csorba Náni (76)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IX. 17.

3 4 2

$\text{♩} = 132$

1)

Eb fil, ku - tyá fil, Míg az i-pam, na-pam il,

2)

Eb fil, ku - tyá fil, Míg az i- pam na-pam il,

3)

Nyert is, vesz-tett is, Mëg-in - ná a fe-nyét is

4)

Nyert is, vesz-tett is, Mëgin-ná a fe-nyét is.

Var

1) 2) 3) 4)

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: 12, [áthúzza], 6, $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$ -hoz. — Dudanóta. — Ak: (→285).

1. Kin - csem Ka-tó án - gyo-gyo - gyo - gyo-gyo-gyom,
 Főzz egy ma-rok len - csé-csé - csé - csé-csé-csét,
 Sze - gény o - láh ci - gá - gá - gá - gá-gá-gány
 Mond - jon jó sze - ren - csé-csé - csé - csé-csé-csét.

2. Kincsem Kató ányo-gyo-gyo-gyo-gyo-gyom,
 Add nekem a lányo-nyo-nyo-nyo-nyo-nyod,
 Mert én úgy szerete-te-te-te-tem,
 Majd meghalok láto-to-to-to-to-tod.

Kivágott lap a kiadványból. — 1079a; 1097c.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve.*

Nyitracsehi (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1909

#7 5 3

1. Én szé - pet sze-ret - tem, De so - kat szenved - tem!
 Hi - de - gét, me-le - gét, Sok i - rigy nyelv - ve - ket.

2. Sohasem cselekszem
 A mit cselekedtem,
 Hogy a jó pajtásom
 A rózsámhoz vigyem.

M. F. 2739 e)
Tunyog (Szatmár)
Baracsi Menyhértné Kis Julianna (43)

Gy: Lajtha László
1934
1 1 3

$\text{♩} = 104-108$

2. Huncut bíró vagy te,
Huncutságon jársz te,
Huncut széken ültél,
Huncuton esküdtél.

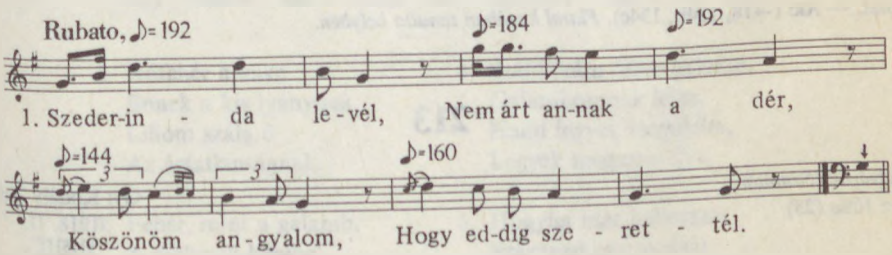
3. Igaz bíró vagy te,
Igazságon jársz te,
Igaz széken ültél,
Igazan esküdtél.

Másolat. — Publ: MNT I: 839. — *Gyermekjáték.* — Ak: (→414d). Életkora a 414d dallamnál 40 év — 1933-ban.

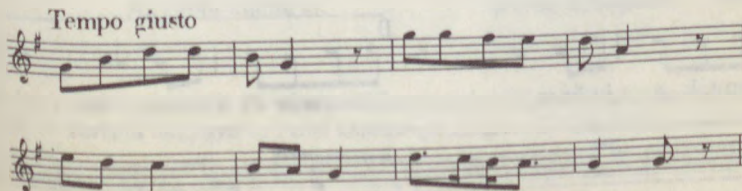
212a

M. F. 2411 f)
Pereg (Pest)
Gránicz Péter

Gy: Lajtha László
1930
1 2 1

Var*

2. Mihaszna szerettél,
Ha el nem vehettél,
Igy hát az én szívem
Meghasad téérted.

Másolat. — Ak: A fonográffelvételen bemondás: „Beleénekelték Horváth Károlyék (!) és a többi jó emberek. Éljen!”

* Helyszíni lejegyzés.

212b

Berzence (Somogy)
Kardos Gyura, Sás (69)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 26.

1 2 1

Tempo giusto, $\text{♩} = 86$

1. Nēm az a jó gaz - da, Ki - nek hat ök - re van,
De jaz a jó gaz - da, Ki - nek szép lá - nya van.

2. Mért az a hat ökör
Csak járomba való,
De jaz a kis leány
Mégölelni való.

3. Mink vagyunk az rózsák,
Mink szeretjük egymást,
Piros szép hajnalba
Mégöleljük egymást.

Másolat. — Ak: (→ 18, 134b, 134c). *Fiatal korában tanulta helyben.*

213

Avasújváros (Szatmár)
Koncz Júlia (23)

Gy: Kodály Zoltánné
1918. II.

2 2 1

Lento, rubato*

1. El - lop-ták a ju-hom, Kilencszáz da - rabom,
Hibáj - tú, hubáj - tú, Bernán szemem húnýú.

2. Jöjjenek emberek,
Itt vannak a rablók,
Viszik a juhokat,
Meg akarnak ölni,
Hibájtú, hubájtú,**
Bernán szemem húnyú.

3. Ellopták a juhom,
Kilencszáz darabom,
Kiből kitelt volna
Háromszáz font faggyú!
Hibájtú, hubájtú,**
Bernán szemem húnyú.

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1111 [?]; 1102. — *Furulyázó*. Az Ak szerint: „*este furulyázzák a bérceken*.” — H: Budapesti gyűjtés. Ak: Kodályék szobalánya volt 1917-től néhány évig. L. ezzel kapcsolatban a *Kodály Zoltán levelei* c. kötet (szerk. Legány Dezső, Budapest, 1982) 915. és 944. számú levelét, ill. az e levelekre vonatkozó jegyzeteket. (→196x, 321y.)

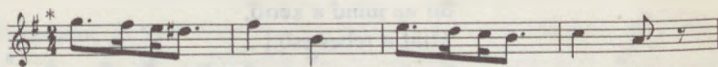
* Vontatottan. ** A dallam második felének ismétlésére.

214

Székelykeresztúr (Udvarhely)

Bartalus VII: 95

321

1. Sze-relmes va - gyok én, Megmondjam-e, ki - be?

Egy barna kis - le - ány Hó - fehér lel - ké - be.

2. Hófehér a lelke
Ennek a kis lyánynak,
Liliom szála ő
Az ártatlanságnak.

4. Szállj reám fehér galamb,
Galambomnak lelke,
Hadd legyen megáldva,
Legyen megszentelve.

3. Fehér, mint a galamb,
A melynek képibe'
Isten a szent lelket
Az égből küldte le.

5. Hogyha már hallottam
Szárnyad csattogását,
Hadd halljam egyúttal
Szived dobogását.

Kivágott lap a kiadványból. NB. 96. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz tartozó szöveget is közöl. — 1101; 1103. — Bartalus megjegyzése: *Petőfi* költeménye.

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve*.

M. F. 300 b)
Pográny (Nyitra)
Gyepes Rozi (80)

Gy: Vikár Béla
[1902]
L: Bartók Béla
[3][3][1]

1. j-jA-merre jën {mëgyëk [járók]} Még a fák is sir-nak,
Gyën-ge já - ga - i-ról j-jA le - ve - le - kő hull - nak.

2. ej Huljatok l-le-ve-lek, Ta - kar - ja - tok en - gëm,
Mer az én ga - lam-bom Sír - va ke - res en - gem.

[3. Sír az egyik szeme,
A másik könnyezik,
Sír az mind a kettő,
Mint a sebes eső.]

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Kerényi Gy. másolata. Kiegészítések Vikár: 6/165 alapján. — Bartók: Új. CI: talán a a b a; a = 3 b = | x | ; vagy parl. vagy féldallam? — Ak: Vikár feljegyzése szerint lányok.

216a

(1)

M. F. 3211 c)
Bocska (Zala)
Pintér Mihály (82)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 16.
L: Bartók Béla
[3][3][3]

1. Hej Mëg-ve - tèt-ték né-këm A mëg - fo-gó há - lót,
Mëg-fog-tak en - gë-met, Mind egy u-ton - ál - lót.

2. N - nehéz va - sad ver - tek Gyön - ge kar - ja - im - ra,
 Kilenc funtozs va - sat Gyönge lá - ba - im - ra.

♩=224

3. Kilenc funtozs va - sat Már én el - szag - gat - tam,
 A ti - ze - di - ket is Jól el - vá - sí - tot - tam.

♩=180

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *CI*. — Ak: (→216f, 241a).

(2)

Bocska (Zala)
 Pintér Mihály (79)

Gy: Seemayer Vilmos
 1932. IX. 18.

333

Parlando, ♩ = 53

1. Mëg - ve - tët - ték né - kem A mëg - fo - gó há - lót,
 Mëg - fog - tak en - gë - met, Mind egy u - ton - ál - lót.

4.* Nem egyébér másér,
 Két szöke csikóér,
 Hozzátartozandó
 Kocsijér, szerszámér.

5. Mihányst szabadultam,
 Ujra lovat loptam,
 Témészvári papnak
 Hat lovát elloptam.

6. Hat lovát, kocsiját,
 Barna szakácsnéját,
 Hozzátartozandó
 Ágybeli ruháját.

Seemayer-MS. — Ak: l. az első jegyzetet!

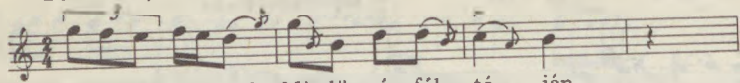
* A 2—3. strófát l. az előző dallamnál!

Lispe (Zala)
Simon Pálné (67)

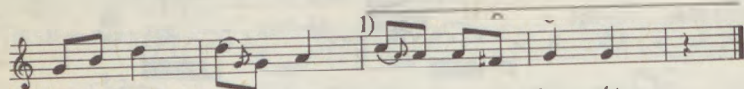
Gy: Seemayer Vilmos
1934. VIII. 31.

332

Parlando, ♩ = 56

1. Szólnak a kakasok Minden é - fél tá - ján,

Ej, egy bag - las pol-gár Ke-re - si ja lo - vát.

Var*

1)

2. Nē keresd lovadat,
El van már az hajtva,
Somogy alsó szélén
Szól a csengő rajta.

3. Csillagok, csillagok,
Szépén ragyogjatok,
Ennek a duhajnak
Utat mutassatok.

4. Mutassatok utat
A szegény legénynek,
Találjon házáro
Régi kedvesének.

5. Szabad a madárnak
Szabad szárnyon járni,
Én nekem nem szabad
Faluba sēm járni.

6. Megkötik én nekem
A megfogó hálót,
Kötöznek, kínoznak,
Mint egy útonállót.

7. A börtön feneke
Testem vetett ágya,
A börtön teteje
Testem fedezéje.

Seemayer-MS. — Bartók: *a a b a; talán CII?* — Ak: (→32b, 119, 230b).

* Gyakoribb.

216c

Nemespátró (Somogy)
Dömötörfly Jánosné, Nagy (56)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. II. 2.
3 2 3

Parlando, ♩ = 56

Haj a-lá, haj alá, Víz a malom a - lá,
Víz hajt-ja ja malmot, Szere-löm a csol-kot.

Seemayer-MS. — Bartók: *a a b a* (2)? javítva: (1)-hez. — Ak: *Lánykorában tanulta „vendégségbe” (= lakodalomban).*

216d

Zalakaros (Zala)
Adorján János (75)

Gy: Kodály Zoltán
1925. V.
3 3 3

Rubato, ♩ = 100 *

1) Jó ló volt a fa - kó, 2) Jó ló is el - lēt - te,
3) 4) Az Is - ten áldja mēg A - ki fēl - ne - vel - te.
3str 7str**
3) Var***
1) 1) 2)* 2) 4)

2. Fújd el szellő, fújd el
Hosszú útnak porát,
Nē lelje vármēgye
Fakó lovam nyomát.

3. Szép csárdásné halla,
Száz liter bort anna,
Mēgkinálom a vármēgyét,
Hogy nē légyek rabja.

4. Huncfut a vármegye,
Nem iszik belüle,
Szegény Bogár Imre
Mozs van a kezébe.

5. Szegény Bogár Imre
De sok lovat lopott,
Románé két lányo
Abból ruházkodott.

6. Veszett volna régén,
Fekete földébe,
Románé két lányo
Az anyja méhébe.

7. Néz'ki lányom, néz'ki
Ablakod fiókján,
Mos megy erre Bogár Imre,
Vasat visz a lábán.

8. Szép csárdásné halla,
Van-é söre, bora?
Sör köserű, bor savanyú,
Bétyároknak való.

9. Szép csárdásné halla,
Van-é vetett ágyo?
Vagyon bizony vetett ágyom,
Szölke piros lányom.

10. Nem fújta el szellő
Hosszú útnak porát,
Még lelte vármegye
Fakó lovam nyomát.

Másolat. Vö. az A 54b-vel! — Bartók: 12, javítva: 6, a a b a? — Ak: (→54b).

* Gyorsítva. ** Valószínűleg a 8. és 9. strófában is; a támlap utalása hiányos.
kán.[A két utóbbi megjegyzés Kodály kézírásos kiegészítése.]

*** Inkább.

* Rit-

216e

M. F. 2396 a)
Szentgál (Veszprém)
Horváth Imréné Bagi Lidi (30)

Gy: Lajtha László
1929
[5] [3] [b3]

Tempo giusto, ♩=120

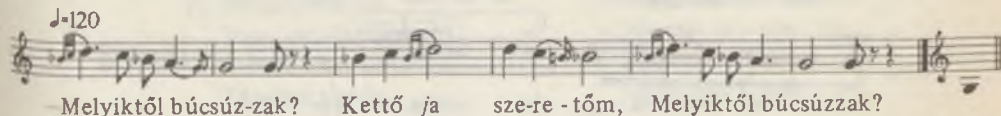
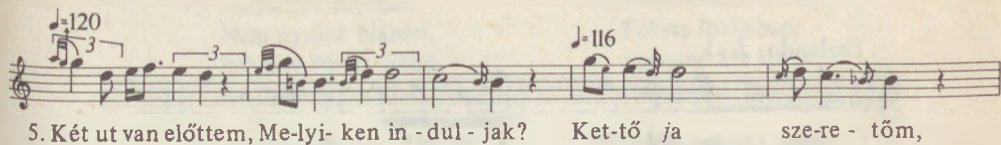
1. Szabad a madárnak, Szabad szárnyán { száll - ni, De né - kem nem sza - bad
jár - ni,
Galambomhoz jár - ni, De né - kem nem szabad { Galambomhoz jár - ni.
A lányokhoz

2. Megvetették nekem

A megfogó hálót,
Megfogtak, kimostak,
Mint egy utonállót.¶

3. Gyenge karjaimat
Zsineggel kötötték,
||: Picinyke lábaim
Nehéz vasba verték. ||

4. Rab vagy rózsám, rab vagy,
||: Én meg beteg vagyok,
||: Maj, ha megszabadulsz,
Én is meggyógyulok. ||

6. Az egyikhez megyek
A másik haragszik
||: Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik. ||

Másolat.

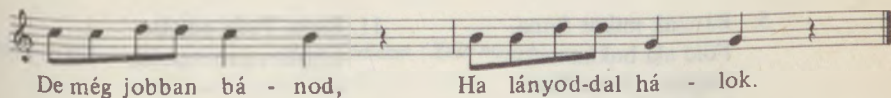
216f

Bocska (Zala)
Pintér Mihály (80)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 10.

Parlando, J=64

2. Fekete kökénynek
Fehér a virágja,
Nagy magas dombon van
Az én rózsám háza.

3. Bárcsak ott nē vóna,
Hogy nē látnék oda,
Szomorú szívemre
Bánatot nē hozna.

Seemayer-MS. — Ak: (→ 216a, 241a).

Valkonya (Zala)
Sifter Gergely (71)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 22.
3 3 3

Parlando, $\text{♩} = 61$

1. Szegény Barna Pé- tēr A lo- vát i - tat - ja,
Ro- má- né két lá- nya Jó e- béd- re vár - ja.

2str
1)

2. Várja káposztára,
Mézés pálinkára,
Igyál Barna Pétér
Világ bosszújára!	8. Zöld erdő zúgása,
Vadgalamb szólása,
Szegény Barna Pétér
Szája mosolygása.
3. Szegény Barna Pétér
Dolmányán betette,
Románé két lánya
Nagy sietve vette.	9. Árpád alatt vagyon,
Vagyon egy kis berék,
Szegény Barna Pétér
Amellett tekerög.
4. A vármegye lovát
Abrakkal hizlalják,
Barna Pétér után
Gyakran megfuttatják.	10. Pista pajtás nem jó,
Nem jó itten lenni,
Szegény duhaj legényt
Még szokják itt fogni.
5. Bárcsak mikor futna,
Föld alá bukkanna,
Szegény Barna Pétért
Utól né haladna. | 11. Barna Pétér pajtás,
Gyulára kén' menni,

Ott el kéne adnyi. |
| 6. Fújd el szellő, fújd el
Hosszú útnak porát,
Hogy ne járná senki
Fakó lovam nyomát. | 12. Jó ló vót a fakó,
De jó is ellette,
Áldja meg az Isten,
A ki félnevelte. |
| 7. Szorítsd az kezédben
Piros kantárszárat,
Itt jön a vármegye,
Ne add meg magadat! | 13. Györmegye határát
Gyakran megfuttotta,
Szegény Barna Pétér
De sok lovat lopott. |

14. Felszállott a páva
Vármegye házára,
Barna Pétért viszik
Most az udvarára.

15. Vármegye kapuját
Nem nyitják hiában,
Szegény Pétért viszik
A siralomházban.

16. Bitófához kötik
Nagy erős láncokkal,
Románé két lánya
Távolról siratja.

17. Megmondtam Mariskám,
Né szeress engemet,
Kettős az én szívem,
Mégcsal az tégedet.

18. Veszett vóna retek
Fekete földjében,
Románé két lánya
Anyaméhében.

19. Minálunk halottnak
Hármat harangoznak,
A szegény Pétérnek
Égyet sem kondítanak.

Seemayer-MS. — Ak: (→230a). 15 éves korában tanulta öregektől Gutorföldén.

216h

Murarátka (Zala)
Kiss József (50)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 13.

533

Parlando, $\text{♩} = 70$

Szegény Bar-na Pé-tër De sok lo-vat lo-pott,
Ro-má - né két lá-nya Ab-bul ru-ház - ko-dott.

Seemayer-MS. — Ak: Anyjától tanulta Rédcisen (Zala megye).

216i

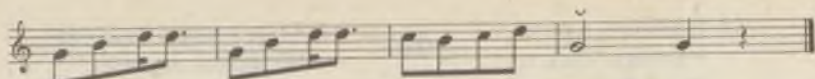
Murarátka (Zala)
Mándli József (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 13.

535

Parlando, $\text{♩} = 60$

1. Ha-rag - szik a ju - ház, Mer nincs birka tar - tás,

Még - i - ri - gyel - ték az u - rak Az nagy bú - csú - já - rást.

2. Ne haragudj, juhász,
Lész még birkatartás,
Maj ha jaz urak birkái
{ Megvakarják egymást.
{ Támogatják.

Seemayer-MS.

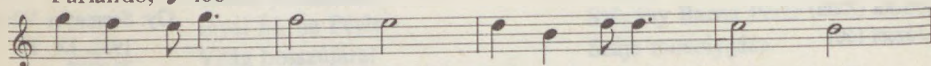
216j

Nagylengyel (Zala)
Fitos József (84)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. X. 2.

635

Parlando, $\text{♩} = 100$

1. Szól a ka - kas, szól az, Haj - nal hasad im - már,

For - dulj fe - lém, ked - ves ró - zsám, Ma - gad maradsz im - már.

2. Nékem el kell menni,
Dolgozni kell menni,
Eljött a szép aratásnak
Aratni kell menni.

3. Halmazd jó nép, halmazd,
Halmazd a képédet,
Az Isten is megáldja jaz
Iparkodó népet.

- b) 1. Nem anyátul löttem,
Fügefán termöttem,
Szép piros pünkösdi napjára
Hajnalba születtem.

2. Nem az ám a rózsá,
Ki ja kerbe nyílik.
Hanem az a rózsá,
Kik egymást szeretik.

3. Mink vagyunk a rózsák,
Mink szeretjük egymást,
Szép piros hajnalba
Csókolgatjuk egymást.

Seemayer-MS. — Ak: (→308b, 370).

M. F. 1261 a)
Gyergyószentmiklós (Csík)
[Asszonyok]

Gy: Kodály Zoltán
1910
7 3 3

Allegretto, ♩ = 84*

1. Egy nagyorú bó - ha Úgy nálunk ka - pott vót,
E - bé - dën, va - cso - rán, Mindig csak ná - lunk vót.

4, b) 3str Var
2) 1) 3)

2. De annak a széme
Olyan szörnyű nagy vót,
Mikor kinyitotta,
A ház világos vót.

3. De annak a körme
Olyan szörnyű nagy vót,
Hogy a ház ódalát
Mind lekörmötte vót.

4. De annak a hasa
Olyan szörnyű nagy vót,
Hogy a Duna vize mind
Belé rekedt vót.***

b) 1. Nem adnám a jó bort
A rossz pálinkáér,
A magyar menyecskét
Az oláh fátáér.

2. Mer az oláh fáta
A pucukban hever,
A pucukban hever,
Mamalgát kever.

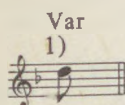
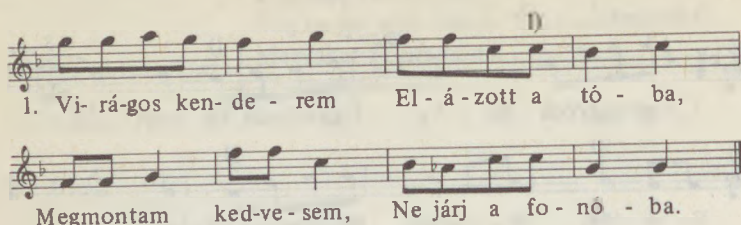
3. A magyar menyecske
Olyan, mint a fecske,
Amit réggel megigér,
Nem tagadja este.

Kodály-MS. — 86a. — Publ: EMN: 101; Kodály—Vargyas: 103. — Fon: 2 str.

* A metronomszám mellett Kodály megjegyzése: fon. ** A második és negyedik ütem glissandóinál Kodály eredetileg csak a szélső hangokat jelölte. Később — a variánsok sorában — pontosította a lejegyzést, kb így megjegyzéssel. *** Töredék.

Gyergyóalfalu (Csík)
Marján „oláh”

Gy: Molnár Antal
1911
8 4 4

2. S elejted orsódát,
Nem lesz, ki feladja,
Bánatos szivedet
Ki megvígasztalja.

3. Gondold meg éltednek
Elejét, utaját,
Hogy kivel kötődél,
Két szemed világát.

4. Mer nem magos kender,
Hogy eláztathassuk,
Se nem köcsönkenyér,
Hogy visszaadhassuk.

5. Látod babám, látod,
Eme száraz nyárfát?
Mikor az kiszökdül,
Akkor megyek hozzád.

6. S pedig jól tudhatod,
Hogy az sohasem lesz,
||: A száraz nyárfának
Zöld levele nem lesz.:||*

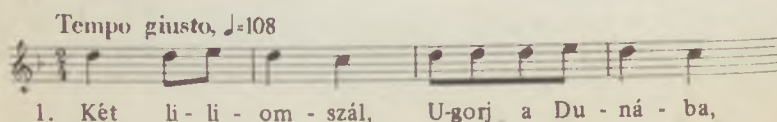
7. Majd megadja Isten,
Kiszökdül az én fám,
A te jálnok szived
Visszafordul hozzám.

Molnár-MS. — P37b; 86b.

* Csak a 6. versszakban ismételték.

M. F. 2867 c)
Dudar (Veszprém)
Puhinger Vilma (12)

Gy: Veress Sándor
1937. IX.
4 4 4

Támaszd meg ma-ga-dat Két arany pál-cá-val.

♩=16
2. Meg is si-ma-kod-jál*, Meg is mo-sa-kod-jál,

Tü-rűd meg ma-ga-dat Va-la-ki kö-tényé-bé.

Veress-MS. — Bartók: CI. — *Gyermekjáték. Körbefogódnak, egy a közepre áll és megjátssza, amit énekelnek. A végén akinek a kötényébe törülközik, az lesz a beálló.*

* Simakodjál = fésülködjél.

219a

M. F. 1003 a)
Felsőireg (Tolna)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
342

Tempo giusto, ♩=72 *

A he-ve-si tó-ba Le-szál-lott a gó-la, N-

nēm a-zér szeret-lek, Hogy én el-vē-gye-lek,

Csak a-zér sze-ret-lek, Jól é-lek mel-let-ted.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1112a; 1104a.

* Az első ütem és a két utolsó valamivel gyorsabb [Bartók].
kurjantás:

** Tulajdonképpen bizonytalan magasságú

219b

M. F. 1003 b)
Felsőíreg (Tolna)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
5 4 1

Tempo giusto, ♩ = 82

Mi - kor a mēny - asz - szonyt Fek - tet - nyi vi - szik,
Ak - kor a vő - le - gényt Po - kol - ba lö - kik.

Bartók-MS. — 1112b; 1104b. — Publ: MNT III/A: 739. — *Lakodalmas. Hibásan így; [l. főszöveg!] tulajdonképpen dallama ez (eredetileg erre énekelték):*

220a

F. 457
Nagyszalonta (Bihar)
Katona Józsefné (52)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII.
5 3 2

♩ = 88 *

1) (☺)
2)
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Gondol - ja ma - gá - ban.

Var
1)** 2) 2)

2. Fel kéne ötözni
Kanászi ruhában,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kanászi ruhában.

3. El is kéne menni,
Meg is kéne nézni,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Meg is kéne nézni.

4. Gazdag bíró lányát
El is kéne venni,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
El is kéne venni.
5. Jó napot, jó napot,
Gazdag bíró lyánya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag bíró lyánya!
6. Adjon Isten néked
A kanásznak fia!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
A kanásznak fia!
7. Kerüljön előre,
Újjon le *ja* födre!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Újjon le *ja* födre!
8. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leűjek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy én itt leűjek.
9. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-i hozzám, vagy sem?
10. Nem megyek én hozzád,
A kanásznak fia,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
A kanásznak fia.
11. Van itt a szomszédba
Kosárkötő lányka,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kosárkötő lányka.***

Másolat. — 1110j; 1101j. — Ak: (→68d).

Kitérések ♩ = 92-ig és ♩ = 84-ig. ** *Néha* [l. pl. a 7. strófát!]. **** *Tovább nem tudta.*

220b

M. F. 2210 a)
Resznek (Zala)
Sugár Manóné

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
V 3 2

1. Egyszer egy ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ban?
Ha, ha, ha, ha, ha, ha Mit gon-dolt ma - gá - ban?

2. Elindult megkérni

Gazdag bíró lányát,
[Ha, ha, ha, ha, ha, ha
Gazdag bíró lányát.]*

3. Jó estét, jó estét

Gazdag bíró lánya!
[Ha, ha, ha, ha, ha, ha,
Gazdag bíró lánya!]

Bartók-MS. — 1110i; 1101i. — D: 1905—1906 körül. L. az A 357i dallamot, valamint a Vikár: 15/15—466 között található reszneki szövegeket.

* A 2—3. strófa utolsó két sora a támlapon hiányzik.

220c

Magyarszerdahely (Zala)
Kiss Ferencné Ruzics Róza (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 12.

V 5 2

Tempo giusto, $\text{♩} = 80$

1. Jó jes - tét, jó jes - tét, Ko-sár - kö - tő lá - nya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Ko - sár - kö - tő lá - nya!

2. Jó jestét, jó jestét,
Jőjjön a szobámba!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jőjjön a szobámba!	6. Elmegyék, elmegyék,
Szegény legényt várok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény legényt várok.
3. De nem azér jöttem,
Hogy én itt lőüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy én itt lőüljek.	7. Jó jestét, jó jestét,
Gazdag bíró lánya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag bíró lánya!
4. Hanem azér jöttem,
Jösz tē hozzám, vagy sēm?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jösz tē hozzám, vagy sēm?	8. Jó jestét, jó jestét,
Jőjjön a szobámba!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jőjjön a szobámba!
5. Elmegyek, elmegyék,
Szegény leány vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény leány vagyok.	9. Jőjjön a szobámba,
Üljön a diványra!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Üljön a diványra!

10. De nem azért jöttem,
Hogy én itt lőüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy én itt lőüljek.

12. Nem megyek, nem megyek,
Gazdag lány vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag lány vagyok.

11. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-é hozzám, vagy sém?

13. Gazdag lány vagyok,
Gazdag legényt várok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag legényt várok.

Seemayer-MS. — Ak: (→32a, 248t). 12 éves korában tanulta Szerdahelyen idősebbektől.

220d

M. F. 1557 a)
Jászberény (Szolnok)
Besenyi Irén

Gy: Deák Ferenc
L: Deutsch Jenő

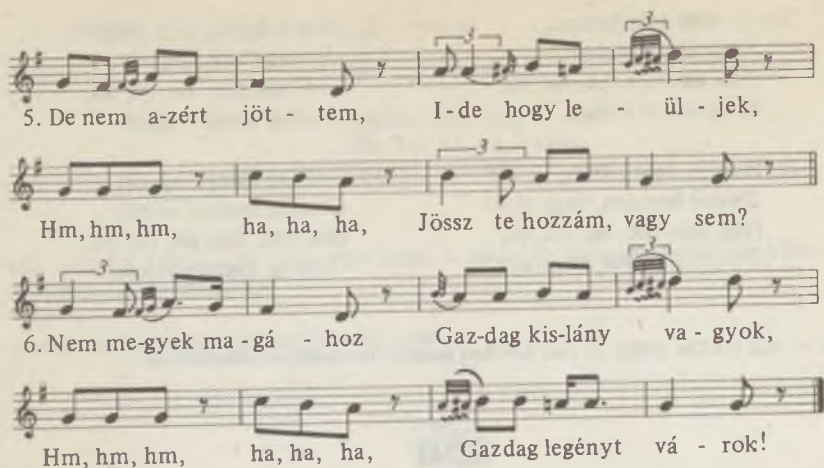
V 5 2

1. Egy-szer egy ki-rály - fi, Mit gon-dolt ma - gá - ba?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Mit gon-dolt ma - gá - ba?

2. Fel-öl - tö-zött szé - pen Ko-csi-si ru - há - ba,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Ko-csi-si ru - há - ba.

3. Jó es-tét, jó es-tét Gaz-dag bá-ró lá - nya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Gaz-dag bá-ró lá - nya!

4. Jó es-tét, jó es-tét Ül-jön le a föld-re!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Ül-jön le a föld-re!

- 1.** Egyszer egy királyfi
Mít gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mít gondolt magába?
2. Felöltözött szépen
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kocsisi ruhába.
3. Elment házasodni,
Báró lányát kérni,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Báró lányát kérni.
4. Jó estét, jó estét,
Gazdag báró lánya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag báró lánya!
5. Jó estét, jó estét,
Üljön le a földre!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Üljön le a földre!
6. De nem azért jöttem,
Hogy itten leüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy itten leüljek.
7. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-é hozzám, vagy sem?
8. Nem megyek magához,
Mert én gazdag vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag legényt várok.
9. Elment a királyfi
Kosárkötő lányhoz,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kosárkötő lányhoz.
10. Jó estét, jó estét,
Kosárkötő lánya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kosárkötő lánya!
11. Jó estét, jó estét,
Üljön le a földre!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Üljön le a földre!
12. De nem azért jöttem,
Hogy itten leüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy itten leüljek.
13. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-é hozzám, vagy sem?
14. Nem megyek magához,
Mert én szegény vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mert én szegény vagyok.

15. Egyszer a királyfi
Mit gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mit gondolt magába?

16. Felöltözött szépen
Királyi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Királyi ruhába.

17. Elment házasodni,
Bíró lányát kérni,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Bíró lányát kérni.

18. Jó estét, jó estét,
Gazdag bíró lánya!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag bíró lánya!

19. Jó estét, jó estét,
Szép királyi felség!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szép királyi felség!

20. Szép királyi felség,
Üljön le az ágyra!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Üljön le az ágyra!

21. De nem azért jöttem,
Hogy itten leüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy itten leüljek.

22. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

23. Elmegyek magához,
Mert én gazdag vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag kérőt várok.

24. Nem kellesz már nekem,
Gazdag bíró lánya,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazdag bíró lánya.

25. Hanem inkább kell a
Kosárkötő lánya,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kosárkötő lánya.

Deutsch-MS. — Bartók: Új.

* Itt az egész egy kicsit feljebb csúszik.

** Az alábbi 25 strófa a ballada teljes szövege (vö. a kottázott strófákkal).

220e

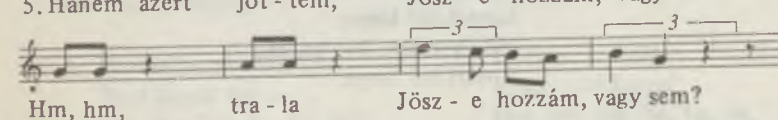
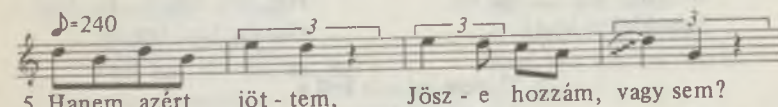
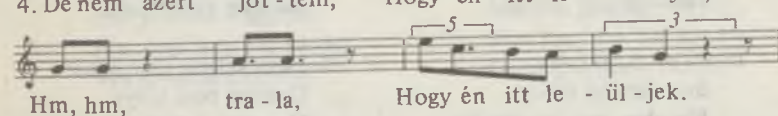
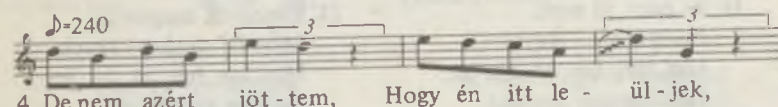
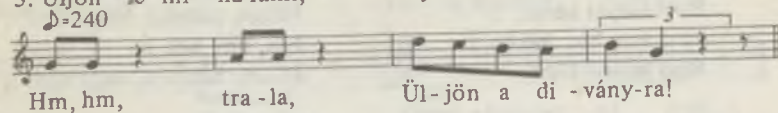
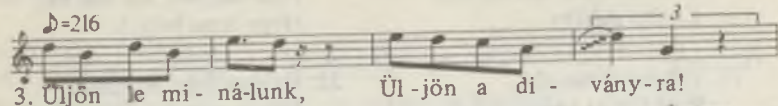
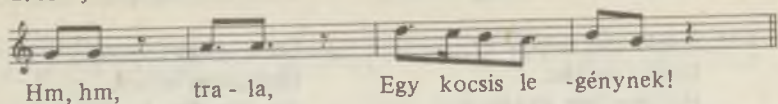
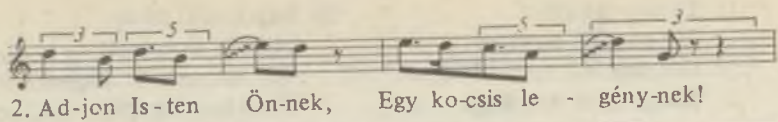
M. F. 3742 a)
Paks (Tolna)
Karszt Lencsi (34)

Gy: Bartók Béla
1933. III.

4 1 2

$\text{♩} = 200$

1. Ad - jon Is - ten jó es - tét Kirá - lyi lē - ány - nak!
Hm, hm, tra - la, Ki - rá - lyi lē - ány - nak!

Bartók-MS. — H: budapesti gyűjtés. Ak: Ebben az időben Bartókék cselédje volt.

220f

M. F. 200 b)
Parád (Heves)
Marsó Panni; Tót Margit

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
V 3 V

1) 3) 2)

1. Egy-szer egy ki - rály - fi Mit gon-dolt ma - gá - ba?

Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Mit gondolt ma - gá - ba?

2str

2. Felvette magára
Kocsisi ruháját,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kocsisi ruháját.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1110f; 1101f. — **Fon:** *Repedt henger* [Bartók]. **Ak:** (→321ii). **D:** 1899 körül. **L:** eredetileg Kereszty István; revideálta Bartók.

220g

M. F. 2541 c)
Karcsa (Zemplén)
Vajda Józsefné Vaszi Erzsébet (42)

Gy: Lajtha László
1921. IX.
V 3 2

Tempo giusto

1) 2)

1. Egy-szer egy ki - rály - fi Mit gon-dolt ma - gá - ba?

Im - me - ló - ré fik - kon - fi - le Mit gondolt ma - gá - ba?

Var*

1) 2) 2)

I - ha - ha, ha - ca - ca

2. Felvette magára
A kocsis ruháját,
Immelóre fikkonfile,
A kocsis ruháját.
3. Úgy ment el megkérni
Szolgabíró lányát,
Immelóre fikkonfile,
Szolgabíró lányát.
4. Jó estét, jó estét,
Szolgabíró lánya!
Immelóre fikkonfile,
Szolgabíró lánya!
5. Gyűjön be, üljön le
Erre a lócára!
Ihaha, hacaca,
Erre a lócára!
6. Nem azért gyüttem én,
Hogy én itt leüljek,
Immelóre fikkonfile,
Hogy én itt leüljek.
7. Csak azért gyüttem én,
Gyüssz-e hozzám, vagy se?
Immelóre fikkonfile,
Gyüssz-e hozzám, vagy se?
8. Nem megyek, nem megyek,
Mer én gazdag vagyok,
Ihaha, hacaca,
Gazdag legényt várok.
9. Erre a királyfi
Mit gondolt magába?
Immelóre fikkonfile,
Mit gondolt magába?
10. Felvette magára
Királyi ruháját,
Immelóre fikkonfile,
Királyi ruháját.
11. Úgy ment el megkérni
Kosárkötő lányát,
Immelóre fikkonfile,
Kosárkötő lányát.
12. Jó estét, jó estét,
Kosárkötő lánya!
Immelóre fikkonfile,
Kosárkötő lányát!
13. Gyűjön be, üljön le
Erre a lócára!
Ihaha, hacaca,
Erre a lócára!
14. Nem azért gyüttem én,
Hogy én itt leüljek,
Immelóre fikkonfile,
Hogy én itt leüljek.
15. Csak azért gyüttem én,
Gyüssz-e hozzám, vagy se?
Immelóre fikkonfile,
Gyüssz-e hozzám, vagy se?
16. Nem megyek, nem megyek,
Mer én szegény vagyok,
Ihaha, hacaca,
Szegény legényt várok.
17. Erre a királyfi
Mit gondolt magába?
Immelóre fikkonfile,
Mit gondolt magába?
18. Felvette magára
Királyi ruháját,
Immelóre fikkonfile,
Királyi ruháját.
19. Úgy ment el megkérni
Szolgabíró lányát,
Immelóre fikkonfile,
Szolgabíró lányát.
20. Jó estét, jó estét,
Szolgabíró lánya!
Immelóre fikkonfile,
Szolgabíró lánya!
21. Gyűjön be, üljön be,
Bársonyos lócára!
Ihaha, hacaca,
Bársonyos lócára!

22. Nem azért gyüttem én,
Hogy én itt leüljek,
Immelóré fikkonfile,
Hogy én itt leüljek.

23. Csak azért gyüttem én,
Gyüssz-e hozzám, vagy se?
Immelóré fikkonfile,
Gyüssz-e hozzám, vagy se?

24. Elmegyek, elmegyek,
Mer én gazdag vagyok,
Ihaha, hacaca,
Gazdag legényt várok.

(Akkó a királyfi évetté a szógabíró jányát. Mer minden legény ojat végyen, aki hozzá illik. Gazdag a gazdagot. A szegény úgyse illik a királyi házba.)

Másolat. — Bartók: *CI.* — Fon: *Penészes henger, kiselejtezve.*

* A helyszíni lejegyzés eltérései.

220h

Deresk (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán

1913

V 5 4

Egy-szēr egy ki - rály - fi Mit gondol ma - gá - ba?

Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Mit gondol ma - gá - ba?

Kodály-MS. — 1110 l; 1101 l.

F. 460

Nagyszalonta (Bihar)

Többekkel együtt

Deme Sára (20)

Gy: Kodály Zoltán

1916. XII. 28.

V 5 4

$\text{♩} = 120-126$

1. Egy - szer egy ki - rály - fi Mit gon - dol - ma - gá - ba?

Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Mit gon - dol ma - gá - ba?

Var

2. Fel kéne ötözni
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kocsisi ruhába.

3. El kéne hát menni
Gazda bíró lányhoz,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazda bíró lányhoz.

4. Jó estét, jó estét,
Gazda bíró lányka!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Gazda bíró lányka!

5. Kerüjön el hátra,
Újön a padkára!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Újön a padkára!

6. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
{ Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Nem ülök, nem ülök
{ Jössz-e hozzám, vagy sem?
Mert nem azért jöttem.

7. Nem megyek, nem megyek,
Szegény kocsis legény,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kocsis legény.

8. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mit gondolt magába?

9. Fel kéne ötözni
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kocsisi ruhába.

10. El kéne hát menni
Kosárkötő lányhoz,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kosárkötő lányhoz.

11. Jó estét, jó estét,
Kosárkötő lányka!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kosárkötő lányka!

12. Kerüljön előre,
Újön a rengőre!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Újön a rengőre!

13. Nem ülök, nem ülök,
Nem is azért jöttem,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jösz te hozzám, vagy sem?

14. { Elmenyek én hozzád
 { Elmények, elmenyek,
 Szegény kocsis legény,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Szegény kocsis legény.
15. Egyszer egy királyfi
 Mit gondolt magába?
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Mit gondolt magába?
16. Fel kéne ötözni
 Királyi ruhába,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Királyi ruhába.
17. El kéne hát menni
 Gazda bíró lányhoz,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Gazda bíró lányhoz.
18. Kerüjön előre,
 Újon a rengőre!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Újon a rengőre!
19. Nem ülök, nem ülök,
 Nem is azért jöttem,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Jössz-e hozzám, vagy sem?
20. Elmenyek én hozzád,
 Szép fiatal király,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Szép fiatal király.
21. Nem kellesz, nem kellesz,
 Gazda bíró lányka,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Gazda bíró lányka.
22. Kell nekem, kell nekem,
 Kosárkötő lányka,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Kosárkötő lányka.
23. Egyszer egy királyfi
 Mit gondolt magába?
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Mit gondolt magába?
24. Fel kéne ötözni
 Királyi ruhába,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Királyi ruhába.
25. El kéne hát menni
 Kosárkötő lányhoz,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Kosárkötő lányhoz.
26. Jó estét, jó estét,
 Kosárkötő lányka!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Kosárkötő lányka!
27. Kerüjön előre,
 Újon a rengőre!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Újon a rengőre!
28. Nem ülök, nem ülök,
 Mert nem azért jöttem,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Jössz e hozzám, vagy sem?
29. Nem megyek, nem megyek,
 Szép fiatal király,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Szép fiatal király.
30. Hozzámentem én már
 Szegény kocsis legény,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Szegény kocsis legény.
31. Én voltam az, nem más,
 Öleljük meg egymást!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Öleljük meg egymást!

Másolat. — 1110k; 1101k. — Fon: 1—15 str. Ak: (→321b). Gyarakai lánytól tanulta. NB. nincs e! Szándékosan kerül, csak néha akaratlanul mondja, mint pl. a 7. versszakban „szegény” másodszor, illetve a 12., 14. versszakban.

* A fonográffelvételen az egyik énekes mindig így énekl.

** Deme Sára (a többiktől eltérően) így énekl.

1) Egy-szer egy ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ba?

2) Egy bo - hó ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ba?

2. Lehányta magáról
Királyi ruháját,
Egy bohó királyfi
Királyi ruháját.

3. Rávette helyette
A kocsis gunyáját,
A bohó királyfi
A kocsis gunyáját.

4. Elindult megkérni
Szegény ember lányát,
Szegény kocsis legény
Szegény ember lányát.

5. Adj Isten jó napot,
Szegény ember lánya!
Be szabad-e gyünnöm,
Szegény ember lánya?

6. Fogadj Isten kendnek
Szegény kocsis legény!
Hozta Isten, hozta,
Szegény kocsis legény!

7. Üljön le mi nálunk
Nálunk kanapéra,
Szegény kocsis legény,
Nálunk kanapéra!

8. Nem azért gyüttem én,
Hogy én itt leüljek,
Nem érek én arra,
Hogy én itt leüljek.

9. Hanem azért gyüttem,
Gyűsz-e hozzám, vagy sem?
Szegény ember lánya,
Gyűsz-e hozzám, vagy sem?

10. Elmegyek én kendhez,
Szegény kocsis legény,
Illik kend én hozzám,
Szegény kocsis legény.

11. Akkor a királyfi
Mit gondolt magába?
Trallala, trallala,
Mit gondolt magában?

12. Elindult megkérni
Gazdag bíró lányát,
Trallala, trallala,
Gazdag bíró lányát.

13. Adj Isten jó napot,
Gazdag bíró lánya!
Trallala, trallala,
Gazdag bíró lánya!

14. Fogadj Isten kendnek,
Szegény kocsis legény!
Trallala, trallala,
Szegény kocsis legény!

15. Üljön le minálunk,
Nálunk a lócára!
Trallala, trallala,
Nálunk a lócára!

16. De nem azért gyöttem,
Hogy én itt leüljek,
Trallala, trallala,
Hogy én itt leüljek.
17. Hanem azért gyöttem,
Gyűsz-e hozzám, vagy sem?
Trallala, trallala,
Gyűsz-e hozzám, vagy sem?
18. Gazdag leány vagyok,
Gazdag legényt várok,
Trallala, trallala,
Gazdag legényt várok.
19. Akkor a királyfi
Mit gondolt magában?
A bohó királyfi
Mit gondolt magában?
20. Lehánya magáról
A kocsisi gunyát,
Rávette helyette
A királyi pompát.
21. Elindult megkérni
Gazdag bíró lányát,
Királyi pompában
Gazdag bíró lányát.
22. Adj Isten jó napot
Gazdag bíró lánya!
Be szabad-e gyünnöm,
Gazdag bíró lánya?
23. Hozta Isten, hozta,
Fényes király úrfi!
Trallala, trallala,
Fényes király úrfi!
24. Üljön le hát nálunk
Selyem kanapéra!
Trallala, trallala,
Selyem kanapéra!
25. De nem azért gyöttem,
Hogy én itt leüljek,
Trallala, trallala,
Hogy én itt leüljek.
26. Hanem azért gyöttem,
Gyűsz-e hozzám, vagy sem?
Gazdag bíró lánya,
Gyűsz-e hozzám, vagy sem?
27. Elmegyek én kendhez,
Fényes király úrfi,
Illik kend én hozzám,
Gazdag király úrfi.
28. Nem kellesz én nékem,
Gazdag bíró lánya.
Kell nékem, kell nékem
Szegény ember lánya.

Kivágott lapok a kiadványból; Bartók a kottába tintával bejegyezte a Színi-kiadvány (l. alább) eltéréseit is.
NB. Bartalus a 18. szám alatt további, e dallamhoz rendelt szöveget is közöl. — 1110e; 1101e. — Bartalus megjegyzése: *Erdély. Almási S. gyűjteménye.*

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve.*

1. Egyszer egy királyfi
Mit gondol magába?
Ihaja, csuhaja,
Mit gondol magába?

2. Felveszi magára
Kocsisi subáját,
Ihaja, csuhaja,
Kocsisi subáját.

3. Jó estvét, jó estvét,
Gazdag bíró lyánya!
Ihaja, csuhaja,
Gazdag bíró lyánya!

4. Isten hozta nálunk,
Szegény kocsislegény!
Ihaja, csuhaja,
Szegény kocsislegény!

5. Üljön le minálunk
A kocik-patkára!
Ihaja, csuhaja,
A kocik-patkára!

6. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Ihaja, csuhaja,
Hogy én itt leüljek.

7. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ihaja, csuhaja,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

8. Nem megyek, nem megyek,
Szegény kocsislegény,
Ihaja, csuhaja,
Szegény kocsislegény.

9. Vagyon a szomszédban
Kosárkötő lyánya,
Ihaja, csuhaja,
Kosárkötő lyánya.

10. Jó estvét, jó estvét,
Kosárkötő lyánya!
Ihaja, csuhaja,
Kosárkötő lyánya!

11. Isten hozta nálunk,
Szegény kocsislegény!
Ihaja, csuhaja,
Szegény kocsislegény!

12. Üljön le minálunk
Hársfa kanapéra!
Ihaja, csuhaja,
Hársfa kanapéra!

13. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Ihaja, csuhaja,
Hogy én itt leüljek.

14. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ihaja, csuhaja,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

15. Elmegyek, elmegyek,
Szegény kocsislegény.
Ihaja, csuhaja,
Szegény kocsislegény.

16. Felveszi magára
Királyi ruháját,
Ihaja, csuhaja,
Királyi ruháját.

17. Jó estvét, jó estvét,
Gazdag bíró lyánya!
Ihaja, csuhaja,
Gazdag bíró lyánya!

18. Isten hozta nálunk,
Felséges királyunk!
Ihaja, csuhaja,
Felséges királyunk!

19. Üljön le minálunk
Bársony kanapéra!
Ihaja, csuhaja,
Bársony kanapéra!

20. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Ihaja, csuhaja,
Hogy én itt leüljek.

21. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ihaja, csuhaja,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

22. Elmegyek, elmegyek,
Felséges királyunk,
Ihaja, csuhaja,
Felséges királyunk.

23. Nem kellesz már nékem,
Ilyen-olyan lyánya,
Ihaja, csuhaja,
Ilyen-olyan lyánya.

24. Vagyon már énnékem
Kosárkötő lyánya,
Ihaja, csuhaja,
Kosárkötő lyánya.

Dallam: 1. az előző dallam idevonatkozó jegyzetét; szöveg: kiegészítés a kiadványból.

220k

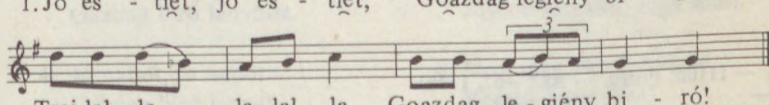
M. F. 2468 a)
Bogdánfalva (Moldva)
Kozsán Józsi (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
V 3 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 76\frac{1}{2}$ (♩)

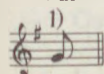
1)

1. Jó es - tiét, jó es - tiét, Goazdag legiény bi - ró!

Traj-lal - la, la - lal - la, Goazdag le - giény bi - ró!

Var

1)

2. Üljön le, üljön le,
Nálunk a karszékbe!
Trajlalla, lallala,
Nálunk a karszékbe!

3. Mert én érted gyüttem,
Vélem elvigyelek,
Trajlalla, lallala,
Vélem elvigyelek.

4. Verje meg az Isten
Szeretőmnek anyját!
Trajlalla lallala,
Szeretőmnek anyját!

5. Minek tiltcsa tőlem
Az ő édesz fiát,
Trajlalla lallala,
Az ő édesz fiát.

6. Kendnek ha édesz vót,
Nekem édeszebb vót,
Trajlalla lallala,
Nekem édeszebb vót.

7. Elvehetett lenne
Ha szegény vótam isz,
Trajlalla lallala,
Ha szegény vótam isz.

8. Elalhattunk lenne
Ketten egy párnán isz,
Trajlalla lallala,
Ketten egy párnán isz.

9. Ketten egy párnán isz,
Havasz ódalán isz,
Trajlalla lallala,
Havasz ódalán isz.

Veress-MS. — Ak: (→66d, 103a, 147c, 147d, 296a).

* Így nem érthető [Bartók].

2201

Kásonújfalú (Csík)
Róka Ádámné (60)

Gy: Kodály Zoltán
1912
8 3 5

Allegretto, $\text{♩} = 116$

1, Egyszer egy ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ba?

Hm, hm, ha, ha, ha, [Mit gon-dolt ma - gá - ba?] *

Kodály-MS. — 1110d; 1101d. — Ak:(→67, 174b).

* További szövege hiányzik.

M. F. 2768 a)
Sárpilis (Tolna)
Ignác István (24)

Gy: Lajtha László
1936. IV.

V35

$\text{♩} = 144$

1) 2) 3) 4) 5)

1. Eccer egy ki - rály - fi Gondol - ja ma - gá - ba,
Hm, hm, hm, { trel - le, Gondol - ja ma - gá - ba,
 { tral - la,

2str 4str
1) 1) 3 3

Var

2) 3) 4) 5)

2. Fel kellene öltözni
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Kocsisi ruhába.

3. El kellene menni
Gazdag bíró lányhoz,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Gazdag bíró lányhoz.

4. Jó napot, jó napot
Gazdag bíró lánya!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Gazdag bíró lánya!

5. Kerüljön előre,
Üljön le a földre!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Üljön le a földre!

6. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Hogy én itt leüljek.

7. Hanem azért jöttem.
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Jössz-e hozzám, vagy sem?

8. Nem megyek én hozzád,
Kocsisi legényhez,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Kocsisi legényhez.

9. Menjen a szomszédba,
Kosárkötő lányhoz!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Kosárkötő lányhoz!

10. Jó napot, jó napot,
Kosárkötő lánya!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Kosárkötő lánya!

11. Kerüljön előre,
Üljön le a székre!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Üljön le a székre!

12. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Hogy én itt leüljek.

13. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Jössz-e hozzám, vagy sem?

14. Hogyne mennék hozzád,
Kocsisi legényhez,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Kocsisi legényhez.

15. Eccer a királyfi
Gondolja magában,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Gondolja magában.

16. Fel kellene öltözni
Királyfi ruhába,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Királyfi ruhába.

17. El kellene menni
Gazdag bíró lányhoz,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Gazdag bíró lányhoz.

18. Jó napot, jó napot,
Gazdag bíró lánya!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Gazdag bíró lánya!

19. Kerüljön előre,
Üljön le a székre!
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Üljön le a székre!

20. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Hogy én itt leüljek.

21. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Jössz-e hozzám, vagy sem?

22. Hogyne mennék hozzád,
Királyfi legényhez,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Királyfi legényhez.

23. Nem kellett tegnap,
Te meg ma nem { kellesz.
 { köllő'.
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Te meg ma nem { kellesz.
 { köllő'.

24. Jegybe vagyok én már
Kosárkötő lányhoz,
Hm, hm, hm, { trelle
 { tralla
Kosárkötő lányhoz.

Császár (Komárom)
Halász Pálné (46)

Gy: Kodály Zoltán

1922. X.

1 3 4

♩=104

1. Egyszer egy ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ba?

I - me - ló - ri, fi - ke - ló - ri, Mit gondolt ma - gá - ba?

2str Var
1) 2)

2. Fölötté azonban
Kocsisi ruháját,
Imelóri, fikelóri,
Kocsisi ruháját.	8. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sēm?
Imelóri, fikelóri,
Jössz-é hozzám, vagy sēm?
3. Elméne azonban
Kosárkötő lányhoz,
Imelóri, fikelóri,
Kosárkötő lányhoz.	9. Hozzád megyék, hozzád,
Szégény kocsislegény,
Imelóri, fikelóri,
Szégény kocsislegény.
4. Jó napot, jó napot,
Kosárkötő lányka!
Imelóri, fikelóri,
Kosárkötő lányka!	10. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Imelóri, fikelóri,
Mit gondolt magába?
5. Jó napot, jó napot,
Széginy kocsislegény!
Imelóri, fikelóri,
Széginy kocsislegény!	11. Fölötté azonban
Kocsisi ruháját,
Imelóri, fikelóri,
Kocsisi ruháját.
6. Kerüljön előbbre,
Üljön a karszékbé!
Imelóri, fikelóri,
Üljön a karszékbé!	12. Elméne azonban
Gazdag királylányhoz,
Imelóri, fikelóri,
Gazdag királylányhoz.
7. De nem azért jöttem,
Hogy én itt lőüljek.
Imelóri, fikelóri,
Hogy én itt lőüljek.	13. Jó napot, jó napot,
Gazdag király lánys!
Imelóri, fikelóri,
Gazdag király lánys!

14. Jó napot, jó napot,
Szegény kocsislegény!
Imelóri, fikelóri,
Szegény kocsislegény!

15. Kerüljön előre,
Üljön a küszöbre!
Imelóri, fikelóri,
Üljön a küszöbre!

16. De nem azért jöttem,
Hogy én itt lőljek,
Imelóri, fikelóri,
Hogy én itt lőljek.

17. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Imelóri, fikelóri,
Jössz-é hozzám, vagy sém?

18. Nem megyék, nem megyék,
Szegény kocsislegény,
Imelóri, fikelóri,
Szegény kocsislegény.

19. Gazdag lány vagyok,
Gazdag legényt várok,
Imelóri, fikelóri,
Gazdag legényt várok.

20. Mēnjen a szomszédba,
Kosárkötő lányhoz!
Imelóri, fikelóri,
Kosárkötő lányhoz!*

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel.

* A többi versszak hiányos.

220o

M. F. 2260 b)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Leány

Gy: Vikár Béla
1906. IX. 14.
L: Bartók Béla

3 III 2

Tempo giusto

1. Tessék idább jöl - ni, Divány - székre jül - ni!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha, Diványszékre jül - ni!

2. N-nem az-iért jöt - tem ién, Hogy lē itt űl - jek ién.

1. Tessék idebb jönni,
Divány-székre ülni,
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Divány-székre ülni.	7. Tessék idebb jönni,
Szalmaszékre ülni!
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Szalmaszékre ülni!
2. Ném azért jöttem én,
Hogy lē is űljek én,
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Hogy le is űljek én.	8. Nem azért jöttem én,
Hogy le is űljek én,
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Hogy le is űljek én.
3. Halem* azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy sem?	9. Halem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
4. Nem megyek én, nem én,**
Szegény kocsislegény!
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény!	10. Nem megyek, nem megyek,
Gazdag királynénak!
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Gazdag királynénak!
5. Gazdag leány vagyok,
Gazdag legényt várok,
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Gazdag legényt várok.	11. Szegény leány vagyok,
Szegény legényt várok,
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Szegény legényt várok.
6. Szegény legény vagy te,
Szegény leányt vársz te!
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Szegény leányt vársz te!	12. Gazdag legény vagy te,
Gazdag leányt vársz te!
Hum, hum, hum, ha, ha, ha,
Gazdag leányt vársz te!]

Kerényi Gy. másolata. Kiegészítések Vikár: 17/82 alapján. — 1101o. — Ak: Vikár feljegyzése szerint: *leányok*.

* *sic!* ** A „nem én” szövegrész a támlapon zárójelben áll, *ez a valószínű megjegyzéssel*.

Balatonederics (Zala)
Szivós Katalin (49)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 21.

3 1 2

Tempo giusto, $\text{♩} = 94$

1) 2)

1. Éccer egy ki - rály - fi Mit gon-dolt ma - gá - ba?

M-hm-hm, e - he - he, Mit gondolt ma - gá - ba?

5,12,20str 20str*

1) 2)

2. Föl kéne ötözni
Kocsisos ruhába,
M-hm-hm, e-he-he,
Kocsisos ruhába.

3. Még kéne kéretni
Gazdag bíró lányát,
M-hm-hm, e-he-he,
Gazdag bíró lányát.

4. Isten jónap tehát,
Gazdag bíró lánya!
M-hm-hm, e-he-he,
Gazdag bíró lánya!

5. Üljön le nálunk,
Nálunk a tűzhelyre!
M-hm-hm, e-he-he,
Nálunk a tűzhelyre!

6. Én nem azért gyöttem,
Hogy én itt leüljek,
M-hm-hm, e-he-he,
Hogy én itt leüljek.

7. Hanem azért gyöttem,
Gyüssz-é hozzám, vagy sē?
M-hm-hm, e-he-he,
Gyüssz-é hozzám, vagy sē?

8. Nem megyek én hozzád,
Szegény kocsislegény,
M-hm-hm, e-he-he,
Szegény kocsislegény.

9. Akkor a királyfi
Mit gondolt magába?
M-hm-hm, e-he-he,
Mit gondolt magába?

10. Elmént megkéretni
Szegény bíró lányát,
M-hm-hm, e-he-he,
Szegény bíró lányát.

11. Isten jónap tehát,
Szegény bíró lánya!
M-hm-hm, e-he-he,
Szegény bíró lányát!

12. Üljön le nálunk,
Nálunk a lócára!
M-hm-hm, e-he-he,
Nálunk a lócára!

13. Én nem azért gyöttem,
Hogy én itt leüljek,
M-hm-hm, e-he-he,
Hogy én itt leüljek.

14. Hanem azér gyüttem,
Gyüssz-ë hozzám, vagy sē?
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Gyüssz-ë hozzám, vagy sē?

15. Elmēnek én hozzád,
Szēgény kocsislegény,
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Szēgény kocsislegény.

16. Akkor a királyfi
Mit gondolt magába?
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Mit gondolt magába?

17. Föl kéne őtözni
Szép úri gúnyába,
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Szép úri gúnyába.

18. Meg kéne kéretni
Gazdag bíró lányát,
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Gazdag bíró lányát.

19. Isten jónap tehát
Gazdag bíró lánya!
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Gazdag bíró lánya!

20. Űljön lē nálunk
A kanapéra!
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
A kanapéra!

21. Én nem azér gyüttem,
Hogy én itt lēüljek,
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Hogy én itt lēüljek.

22. Hanem azér gyüttem,
Gyüssz-ë hozzám, vagy sē?
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Gyüssz-ë hozzám, vagy sē?

23. Elmēnek én hozzád,
Cifra úrfi legény,
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Cifra úrfi legény.

24. Kellesz az ördögnek,
Annak a nagy dögnek,
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Annak a nagy dögnek.

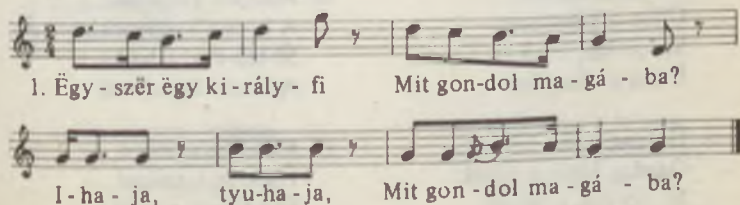
25. Űssön mēg a megykő,
Mēg egy nagy malomkő!
M̄-hm̄-hm̄, e-he-he,
Mēg egy nagy malomkő!

Seemayer-MS. — Ak: (→14, 118, 287, 299i, 360c, 414h). *Gyermekkorában nagyanyjától tanulta.*

220r

M. F. 34 a)
Somogyszob (Somogy)
Beke Mariska

Gy: Vikár Béla
1898. VIII. 14.
L: Kereszty István
8 V 3

2. Felveszi magára
Királyi ruháját,
Ihaja, tyuhaja,
Királyi ruháját.

3. Jónapot, jónapot,
Gazdag bíró lánya!
Ihaja, tyuhaja,
Gazdag bíró lánya!

Ziegler Márta másolata. — 1110m; 1101m. — Fon: *Érthetetlen*. — Ak: „kisasszony” [? kézírással].

220s

Berzence, Lankócpusztá (Somogy)
Szalavics József (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 17.

3 1 2

Tempo giusto, $\text{♩} = 86$

1. Egyszer egy ki - rály - fi Mit gon-dolt ma - gá - ba?
M̃, h̃m̃, h̃m̃, a - ha - ha Mit gon-dolt ma - gá - ba?

2. Fölötözött szépen
Kocsisos ruhába,
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Kocsisos ruhába.

7. Akkor a királyfi
Mit gondolt magába?
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Mit gondolt magába?

3. Elmēnt a faluba
Gazdag bíró lányhó,
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Gazdag bíró lányhó.

8. Elmēnt a faluba,
Kosárkötő lányhó,
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Kosárkötő lányhó.

4. Jónapot magának,
Gazdag bíró lánya!
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Gazdag bíró lánya!

9. Jónapot magának,
Kosárkötő lánya!
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Kosárkötő lánya!

5. Kerüljön előbbre,
Üljön a küszöbre!
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Üljön a küszöbre!

10. Jónapot magának,
A kocsis legénynek!
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
A kocsis legénynek!

6. Gazdag leány vagyok,
Gazdag legényt várok,
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Gazdag legényt várok.

11. Kerüljön előbbre,
Üljön le a székre!
M̃-h̃m̃-h̃m̃, a-ha-ha,
Üljön le a székre!

12. Akkor a királyfi
Mit gondolt magába?
M-hm-hm, a-ha-ha,
Mit gondolt magába?

13. Felötözött szépen
Királyfi ruhába,
M-hm-hm, a-ha-ha,
Királyfi ruhába.

14. Elmēt a faluba,
Gazdag bíró lányhó,
M-hm-hm, a-ha-ha,
Gazdag bíró lányhó.

15. Jónapot magának,
Gazdag bíró lánya!
M-hm-hm, a-ha-ha,
Gazdag bíró lánya!

16. Jónapot magának,
Királyfi legénynek!
M-hm-hm, a-ha-ha,
Királyfi legénynek!

17. Kerüljön előbbre,
Üljön a karszékbe!
M-hm-hm, a-ha-ha,
Üljön a karszékbe!

18. Këllesz az ördögnek,
Annak a vén dögnek,
M-hm-hm, a-ha-ha,
Annak a vén dögnek.

19. Van itt a faluba
Kosárkötő lánya,
M-hm-hm, a-ha-ha,
Kosárkötő lánya.

Seemayer-MS. — Ak: (→90). 1914-ben tanulta Csicsópusztán (Somogy megye).

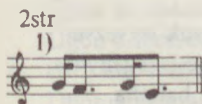
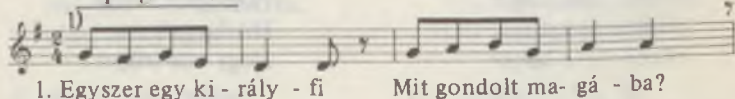
220t

M. F. 2849 e)
Rábaszovát (Sopron)
Horvát Anna (12)

Gy: Veress Sándor
1934. VI. 17.

Tempo giusto, $\text{♩} = 80$

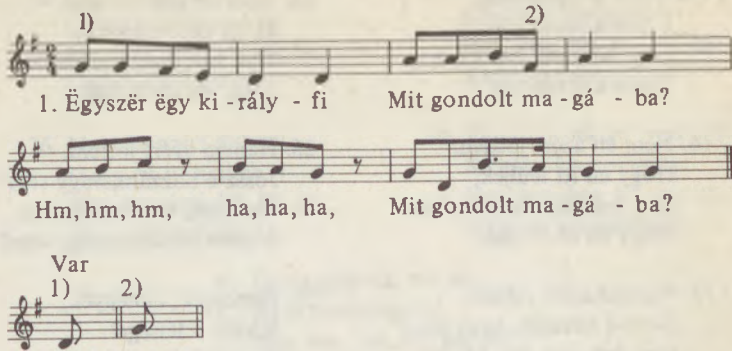
2. Fölötözött szépen
Kocsisi ruhába,
Hihihi, hahaha,
Kocsisi ruhába.

3. Úgy ment a faluba,
Gazdag bíró lányhoz,
Hihihi, hahaha,
Gazdag bíró lányhoz.

4. Jó napot kívánok,
Gazdag bíró lánya!
Hihíhi, hahaha,
Gazdag bíró lánya!
5. Kerüljön hát balra,
Üljön a fotelbe!
Hihíhi, hahaha,
Üljön a fotelbe!
6. Én nem azért jöttem,
Hogy oda leüljek,
Hihíhi, hahaha,
Hogy oda leüljek.
7. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy se?
Hihíhi, hahaha,
Jössz-e hozzám, vagy se?
8. Nem megyek én Önhöz,
Ön kocsis legényhez!
Hihíhi, hahaha,
Ön kocsis legényhez!
9. Megyek a szomszédba,
Kosár fonó lányhoz,
Hihíhi, hahaha,
Kosár fonó lányhoz.
10. Jó napot kívánok
Kosár fonó lánya!
Hihíhi, hahaha,
Kosár fonó lánya!
11. Kerüljön hát jobbra,
Üljön a lócára!
Hihíhi, hahaha,
Üljön a lócára!
12. Én nem azért jöttem,
Hogy oda leüljek,
Hihíhi, hahaha,
Hogy oda leüljek.
13. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy se?
Hihíhi, hahaha,
Jössz-e hozzám, vagy se?
14. Elmegyek én Önhöz,
Ön kocsis legényhez!
Hihíhi, hahaha,
Ön kocsis legényhez!
15. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Hihíhi, hahaha,
Mit gondolt magába?
16. Felöltözött szépen
Királyi gunyába,
Hihíhi, hahaha,
Királyi gunyába.
17. Úgy ment a faluba
Kosár fonó lányhoz,
Hihíhi, hahaha,
Kosár fonó lányhoz.
18. Jó napot kívánok
Kosár fonó lánya!
Hihíhi, hahaha,
Kosár fonó lánya!
19. Kerüljön hát jobbra,
Üljön a lócára!
Hihíhi, hahaha,
Üljön a lócára!
20. Én nem azért jöttem,
Hogy oda leüljek,
Hihíhi, hahaha,
Hogy oda leüljek.
21. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy se?
Hihíhi, hahaha,
Jössz-e hozzám, vagy se?
22. El vagyok jegyezve
Egy kocsis legényhez,
Hihíhi, hahaha,
Egy kocsis legényhez.
23. Én vagyok az drágám,
Öleljük meg egymást!
Hihíhi, hahaha,
Öleljük meg egymást!

Gács (Nógrád)
Medzibrocki Gyuláné (29)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.
V 2 1

2. Felöltözött, fel, fel,
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kocsisi ruhába.	8. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
3. Elmegyék, elmegyék,
Léányt kérni megyék,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Léányt kérni megyék.	9. Nem megyék, nem megyék,
Szegény kocsislegény!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény!
4. Jónapot, jónapot,
Cifra királylány!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Cifra királylány!	10. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mit gondolt magába?
5. Adjon Isten, adjon,
Szegény kocsis legény!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kocsis legény!	11. Felöltözött, fel, fel,
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Kocsisi ruhába.
6. Üljön le minálunk,
Üljön a lócára!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Üljön a lócára!	12. Elmegyék, elmegyék,
Léányt kérni megyék,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Léányt kérni megyék.
7. Nem én azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.	13. Jó napot, jó napot,
Szegény kosárlány!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kosárlány!

14. Adjon Isten, adjon,
Szegény kocsislegény!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény!
15. Üljön le minálunk,
Üljön a diványra!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Üljön a diványra!
16. Nem én azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.
17. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
18. Elmegyék, elmegyék,
Szegény kocsislegény!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény!
19. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mit gondolt magába?
20. Felöltözött, fel, fel,
Királyi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Királyi ruhába.
21. Elmegyék, elmegyék,
Lényt kérni megyék,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Lényt kérni megyék.
22. Jó napot, jó napot,
Cifra királylány!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Cifra királylány!
23. Adjon Isten, adjon,
Király ő felsége!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Király ő felsége!
24. Üljön le minálunk
A bársonydiványra!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
A bársonydiványra!
25. Nem én azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.
26. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
27. Elmegyék, elmegyék,
Király ő felsége!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Király ő felsége!
28. Nem kellesz, nem kellesz,
Cifra királylány,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Cifra királylány.
29. Van már nekem, van már,
Szegény kosárlány,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kosárlány.
30. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Mit gondolt magába?
31. Felöltözött, fel, fel,
Királyi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Királyi ruhába.
32. Elmegyék, elmegyék,
Lényt kérni megyék,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Lényt kérni megyék.
33. Jó napot, jó napot,
Szegény kosárlány!
Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
Szegény kosárlány!

34. Adjon Isten adjon,
 Király ő felsége!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Király ő felsége!

35. Üljön le minálunk,
 Üljön a diványra!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Üljön a diványra!

36. Nem én azért jöttem,
 Hogy én itt leüljek,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Hogy én itt leüljek.

37. Hanem azért jöttem,
 Jössz-é hozzám, vagy sém?
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Jössz-é hozzám, vagy sém?

38. Nem megyék, nem megyék,
 Király ő felsége!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Király ő felsége!

39. Van már nekem, van már,
 Szégyén kocsislegény,
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Szégyén kocsislegény.

40. Én vagyok az, biz én,
 Az a kocsislegény!
 Hm, hm, hm, ha, ha, ha,
 Az a kocsislegény!

Kodály Zoltáné-MS gépelt szöveggel. — 1110b; 1101b. — Ak: (→128r, 414v).

220v

Újszász (Pest)
 Dobóczy Bernátné (26)

Gy: Bartók Béla
 1918. VIII.

Tempo giusto

1) 1. Egyszer egy ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ba?

Hę, hę, heń, ha, ha, ha, Mit gondolt ma - gá - ba?

4,11,21 str

1)

2. Föl kéne öltözni
 Kocsisom ruhába,
 Hę, hę, heń, ha, ha, ha,
 Kocsisom ruhába.

3. El kéne most menni
 Szoda városába,
 Hę, hę, heń, ha, ha, ha,
 Szoda városába.

4. Meg kéne kéretni a
Szolgabíró lányát,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szolgabíró lányát.
5. Jó estét, jó estét,
Szolgabíró lánya!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szolgabíró lánya!
6. Jó estét, jó estét,
Szegény kocsislegény!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szegény kocsis legény!
7. Üjjön le minálunk
Festett kanapéra!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Festett kanapéra!
8. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.
9. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy nem?
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy nem?
10. Nem megyek, nem megyek,
Szegény kocsislegény,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény.
11. Van a szomszédunkban egy
Kosárkötő lánya,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Kosárkötő lánya.
12. Jó estét, jó estét,
Kosárkötő lánya!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Kosárkötő lánya!
13. Jó estét, jó estét,
Szegény kocsislegény!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény!
14. Üjjön le minálunk
Hófehér padkára!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Hófehér padkára!
15. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.
16. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy nem?
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy nem?
17. Elmegyek, elmegyek,
Szegény kocsislegény,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény.
18. Egyszer egy királyfi
Mit gondolt magába?
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Mit gondolt magába?
19. Föl kéne öltözni
Királyi ruhába,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Királyi ruhába.
20. El kéne most menni
Szoda városába,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szoda városába.
21. Meg kéne kéretni a
Szolgabíró lányát,
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szolgabíró lányát.
22. Jó estét, jó estét,
Szolgabíró lánya!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Szolgabíró lánya!
23. Jó estét, jó estét,
Király ő fölsége!
Hę, ę, heń, ha, ha, ha,
Király ő fölsége!

24. Újjön le minálunk
Zöld selem dívánra!
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Zöld selem dívánra!

25. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.

26. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy nem?
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy nem?

27. Elmegyek, elmegyek,
Király ő fölsége,
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Király ő fölsége.

28. Kellesz a fenének,
Annak is a vénnek!
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Annak is a vénnek!

29. Van már nekem egy más,
Kosárkötő lánya,
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Kosárkötő lánya.

30. Jó estét, jó estét,
Kosárkötő lánya!
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Kosárkötő lánya!

31. Jó estét, jó estét,
Király ő fölsége!
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Király ő fölsége!

32. Újjön le minálunk
Festett kanapéra!
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Festett kanapéra!

33. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Hogy én itt leüljek.

34. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy nem?
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Jössz-e hozzám, vagy nem.

35. Nem menek, nem menek,
Király ő fölsége,
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Király ő fölsége.

36. Van már nekem, egy más,
Szegény kocsislegény,
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Szegény kocsislegény.

37. Én vagyok az a más,
Csókoljuk meg egymást!
Hę, hę, heñ, ha, ha, ha,
Csókoljuk meg egymást!

Bartók-MS. — 1110a; 1101a. — Publ: MND: 172; Kodály—Vargyas: 201. — Ak: (→ 126a, 136, 165a).

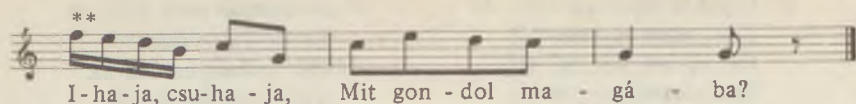
220x

Etc (Komárom)
Bíró János (71)

Gy: Kodály Zoltán
1924. IX. 14.

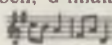
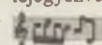
1161

2. Fölvészi magára
Kocsisa subáját,
Ihaja, csuhaja,
Kocsisa subáját.	8. Nem megyék, nem megyék,
Szegény kocsislegény,
Ihaja, csuhaja,
Szegény kocsislegény.
3. Jó estét, jó estét,
Gazdag bíró lánya!
Ihaja, csuhaja,
Gazdag bíró lánya!	9. Vagyon a szomszédba
Kosárkötő lánya,
Ihaja, csuhaja,
Kosárkötő lánya.
4. Isten hozta nálunk,
Szegény kocsislegény!
Ihaja, csuhaja,
Szegény kocsislegény!	10. Üljön le minálunk
Bárson kanapéra!
Ihaja, csuhaja,
Bárson kanapéra!
5. Üljön le minálunk
A kocik patkára!
Ihaja, csuhaja,
A kocik patkára!	11. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Ihaja, csuhaja,
Hogy én itt leüljek.
6. Nem azért jöttem én,
Hogy én itt leüljek,
Ihaja, csuhaja,
Hogy én itt leüljek.	12. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Ihaja, csuhaja,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
7. Hanem azért jöttem,
Jössz-é hozzám, vagy sém?
Ihaja, csuhaja,
Jössz-é hozzám, vagy sém?	13. Elmegyék, elmegyék,
Ó, édes királyunk,
Ihaja, csuhaja,
Ó, édes királyunk.
14. Nem kellesz már nekém
Ilyen, olyan lánya!
Ihaja, csuhaja,
Ilyen, olyan lánya!	

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *Talán más dallam, nem a királyfihoz* [A 220-as csoporthoz] tartozik?! Ak: takács (→224b). A dallamot Szigetváron tanulta.

* A támlapon a dallam eredetileg kvarttal mélyebb fekvésben, d-finálissal van lejegyezve. jegyzetei a dallam transzponátlan harmadik sorához: *talán* ?; *nem:*

** Bartók

M. F. 1189 a)
Pankasz (Vas)
Kardos Szidi;
Kardos Etelka

Gy: Vikár Béla
[1910]
L: Bartók Béla
[1][8][5]

Allegretto

1. Egyszer egy ki - rály - fi Mit gon - dolt ma - gá - ba?
Hü, hü, hü, ha, ha, ha, Mit gondolt ma - gá - bo?

2. Van itt a fa - lu - ba Gazdag bi - ró lá - nya,
Hü, hü, hü, ha, ha, ha, Gazdag bi - ró lá - nyo.

3. V - van itt a fa - lu - ba Ko - sár - kö - tő jasz - szony,
Hü, hü, hü, ha, ha, ha, Ko - sár - kö - tő jasz - szony.

[4. Tessék hát bejönni
Nálunk a szobába!
Hühühü, hahaha,
Nálunk a szobába!

5. Nem is azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Hühühü, hahaha,
Hogy én itt leüljek.

6. Hanem azért jöttem:
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Hühühü, hahaha,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

7. Elmegyek, elmegyek
A király fiához,
Hühühü, hahaha,
A király fiához.

8. Köllesz az ördögnek,
Annak a csúf dögnek,
Hühühü, hahaha,
Annak a csúf dögnek.]

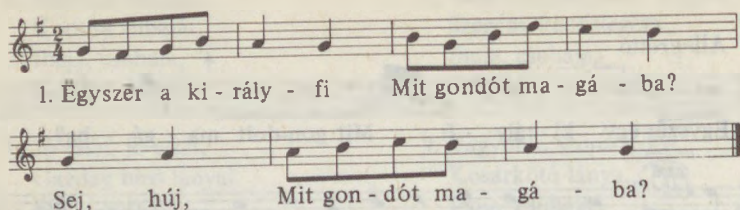
Ziegler Márta másolata Bartók javításával, kiegészítéssel. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 20/141 alapján. — 1110n; 1101n. — Ak: (→8, 312b). NB. A fonográffelvételén csak az egyik éneklő [Bartók].

Béd (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1910

1 3 2

2. Rávette a bundát,
Gubaszőrű bundát,
Sej, húj,
Gubaszőrű bundát.

3. Elment bírólányho,
Gazdag bírólányho,
Sej, húj,
Gazdag bírólányho.

4. Adjon Isten, Isten,
Szerencsés jóestét!
Sej, húj,
Szerencsés jóestét!

5. Fogadj Isten, Isten,
Isten hozta magát!
Sej, húj,
Szegény gubás legény!

6. Kerüljön előre,
Üljön a karszékre!
Sej, húj,
Üljön a karszékre!

7. Hanem azért gyüttem,
Hogy én itt leüljek,
Sej, húj,
Hogy én itt leüljek.

8. Hanem azért gyüttem,
Gyüssz-e hozzám, vagy sēm?
Sej, húj,
Gyüssz-e hozzám, vagy sēm?

9. Nem mek, biz én, nem mek,
Szegény gubás legény,
Sej, húj,
Szegény gubás legény.

10. Van itt a szomszédban
Szegény árva leány,
Sej, húj,
Majd elmén az hozzád.

11. Elment árva lányhoz,
Szegény árva lányhoz,
Sej, húj,
Szegény árva lányhoz.

12. Adjon Isten, Isten,
Szerencsés jóestét!
Sej, húj,
Szerencsés jóestét!

13. Fogadj Isten, Isten,
Isten hozta magát!
Sej, húj,
Szegény gubás legény!

14. Kerüljön előre,
Üljön a karszékre!
Sej, húj,
Üljön a karszékre!

15. Hanem azért gyüttem,
Hogy én itt leüljek,
Sej, húj,
Hogy én itt leüljek.

16. Hanem azér gyüttem,
Gyüssz-e hozzám, vagy sëm?
Sej, húj,
Gyüssz-e hozzám, vagy sëm?
17. Elmék biz én, elmék,
Szegény gubás legény,
Sej, húj,
Szegény gubás legény.
18. Itt van a jegygyűrő,
És a jegykeszkenő,
Sej, húj,
És a jegykeszkenő.
19. Egyszër a királyfi
Mit gondolt magába?
Sej, húj,
Mit gondolt magába?
20. Rávette a bundát,
Aranszörő bundát,
Sej, húj,
Aranszörő bundát.
21. Elment bírólyányho,
Gazdag bírólyányho,
Sej, húj,
Gazdag bírólyányho.
22. Adjon Isten, Isten,
Szerencsés jóestét!
Sej, húj,
Szerencsés jóestét!
23. Fogadj Isten, Isten,
Isten hozta magát,
Sej, húj,
Ifjú királyságát!
24. Kerüljön előre,
Üljön a karszékre!
Sej, húj,
Üljön a karszékre!
25. Hanem azér gyüttem,
Hogy én itt leüljek,
Sej, húj,
Hogy én itt leüljek.
26. Hanem azér gyüttem,
Gyüssz-e hozzám, vagy sëm?
Sej, húj,
Gyüssz-e hozzám, vagy sëm?
27. Elmék biz én elmék,
Ifjú kiráfihoz,
Sej, húj,
Ifjú kiráfihoz.
28. Nem kellsz biz énnekem,
Kőadta ringyóját,
Sej, húj,
Kőadta ringyóját.
29. Adott már az Isten
Egy szegény árvalányt,
Sej, húj,
Majd eljön az hozzám.
30. Elment árvalányhoz,
Szegény árvalányhoz,
Sej, húj,
Szegény árvalányhoz.
31. Adjon Isten, Isten,
Szerencsés jóestét!
Sej, húj,
Szerencsés jóestét.
32. Fogadj Isten, Isten,
Isten hozta magát!
Sej, húj,
Szegény gubás legény!
33. Kerüljön előre,
Üljön a karszékre!
Sej, húj,
Üljön a karszékre!
34. Hanem azér gyüttem,
Hogy én itt leüljek,
Sej, húj,
Hogy én itt leüljek.
35. Hanem azér gyüttem,
Gyüssz-e hozzám, vagy sëm?
Sej, húj,
Gyüssz-e hozzám, vagy sëm?

36. Nem mek biz én nem mek,
Ifjú kiráfihoz!
Sej, húj,
Ifjú kiráfihoz!

37. Adott már az Isten
Szegény gubás legényt,
Sej, húj,
Szegény gubás legényt.

38. Én vagyok az, nem más,
Én vagyok az, nem más,
Sej, húj,
Öleljük meg egymást!

Kodály-MS. — 1110g; 1101g.

220aa

Gács (Nógrád)
Kalocsai Márja (18)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.

5 7 3 8

1) 2) 3)

1. Jó na - pot, jó na - pot, Gaz - dag em - bér lá - nya!

4) 5)

Ha, ha, ha, haj, Gaz - dag em - bér lá - nya!

2-5str 2)* 6str 3)* 7, 9-12str 2)* 13str 3)* 15-18str 2)* 19str 2)*

20, 22 2)* 23, 25str 1) 27str 4) Var**

5)

2. Adjon Isten Önnek,
Szép kocsislegénynek!
Ha, ha, ha, haj,
Szép kocsislegénynek!

4. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Ha, ha, ha, haj,
Hogy én itt leüljek.

3. Kerüljön előre,
Úljön bársonyszékre!
Ha, ha, ha, haj,
Úljön bársonyszékre!

5. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ha, ha, ha, haj,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

6. Nem megyek, nem biz én,
Gazdag lány vagyok én,
Ha, ha, ha, haj,
Gazdag lány vagyok én.
7. De van szomszédomban
Kosárkötő lánya,
Ha, ha, ha, haj,
Kosárkötő lánya.
8. Jó napot, jó napot,
Szegény ember lánya!
Ha, ha, ha, haj,
Szegény ember lánya!
9. Adjon Isten Önnek,
Szép kocsislegénynek!
Ha, ha, ha, haj,
Szép kocsislegénynek!
10. Kerüljön előre,
Üljön szegényszékre!
Ha, ha, ha, haj,
Üljön szegényszékre!
11. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Ha, ha, ha, haj,
Hogy én itt leüljek,
12. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ha, ha, ha, haj,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
13. Elmegyek én biz én,
Szegény lány vagyok én,
Ha, ha, ha, haj,
Szegény lány vagyok én.
14. Jó napot, jó napot,
Gazdag ember lánya!
Ha, ha, ha, haj,
Gazdag ember lánya!
15. Adjon Isten Önnek,
Szép grófi legénynek!
Ha, ha, ha, haj,
Szép grófi legénynek!
16. Kerüljön előre,
Üljön bársonyszékre!
Ha, ha, ha, haj,
Üljön bársonyszékre!
17. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Ha, ha, ha, haj,
Hogy én itt leüljek.
18. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ha, ha, ha, haj,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
19. Elmegyek, el biz én,
Gazdag lány vagyok én,
Ha, ha, ha, haj,
Gazdag lány vagyok én.
20. Nem jöttél el hozzám
Kocsisi ruhába,
Ha, ha, ha, haj,
Ebadta szajhája!
21. Jó napot, jó napot,
Kosárkötő lánya!
Ha, ha, ha, haj,
Kosárkötő lánya!
22. Adjon Isten Önnek,
Szép grófi legénynek!
Ha, ha, ha, haj,
Szép grófi legénynek!
23. Kerüljön előre,
Üljön szegényszékre!
Ha, ha, ha, haj,
Üljön szegényszékre!
24. De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Ha, ha, ha, haj,
Hogy én itt leüljek.
25. Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Ha, ha, ha, haj,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

26. Van nékem jegyesem,
Szép kocsislegényem,
Ha, ha, ha, haj,
Szép kocsislegényem.

27. *hisz* Én vagyok az, nem más
Öleljük meg egymást!
Ha, ha, ha, haj,
Öleljük meg egymást!

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1110h; 1101h. Bartók [?]: *Más dallam!*

* A megjelölt variánsokat Kodály Zoltánné a szöveg fölé írt, — és $\lrcorner$ ritmusjelekkel jegyezte fel.
váltva énekli a főszöveg, ill. a variánsok szerint.

** Fel-

220bb

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Bagi Mária (12)

Gy: Péczely Attila
1935
 $\boxed{V} \boxed{I} \boxed{I}$

Tempo giusto, $\text{♩} = 104$

Egy-szer egy ki - rály - fi Mit gondolt ma - gá - ba?

Fel-öl - tö-zött, sej, haj, Ko - csi - si ru - há - ba.

Péczely-MS. — Ak: Szövegét tovább nem tudja.

221

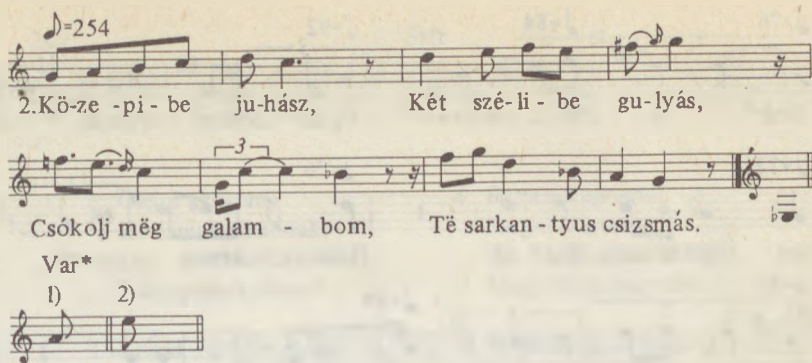
M. F. 3281 b), d)
Tild (Bars)
Imre Mária (83)

Gy: Manga János
1937. X. 31.
L: Bartók Béla
 $\boxed{4} \boxed{8} \boxed{b3}$

$\text{♩} = 228$

1. El - ki - ál - tom ma-gam A ko - vá - csi pusztán,

Hal-lod-é galam - bom A kis-til - di ut - cán?

b) 1. Olyan vagy tē Szajkó,
Mint e'sszép szakajtó,
Hordozzon tégedét
Csendēs járó hintó.

2. Csendēs járó hintó,
Négy szép fekete ló,
Kinek körme között
Villog { három patkó.
 } aran**

3. Egyszër szombat este
Megyek a faluba,
Meggyújtják a gyertyát,
Egy nagy fehér házba.

4. Kopogok az ajtón,
Sēnki ki nem nyitja,
Kinyitom magam is,
Bēmēgyek a házba.

5. Lētēszem, galambom
Subám a ládára,
Lēhajtom fejemēt
A babám vállára.

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Kerényi Gy. másolata. — Bartók: CI. — Fon: b) = a) 1—2. szövegstrófa; d) = b) 1—5. szövegstrófa; l. még a variánsokat. Ak: Édesanyjától tanulta (annak?) 70 esztendő s korában. Mások nem ismerik. [Bartók kézírása.]

* M. F. 3281 d) felvételén bizonytalan, de a jelzett eltérések mindig felismerhetők [Bartók].

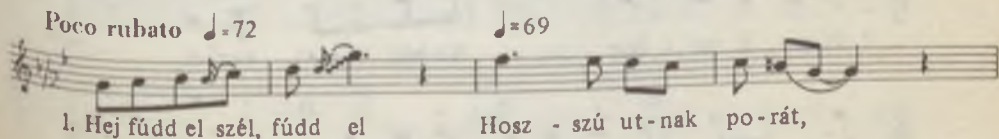
** Felső sor =

fonográffelvétel szerint.

222a

M. F. 2576 b)
Bogyiszló (Pest)
Bóts Antal (87)

Gy: Lajtha László
1922
8 1 4

Var
1)

2. Mer most bujdosok el
Lengyelország felé,
Szegény Rákóczi-val
Idegen nép közé.

3. Idegen országból
Még a hír sem hallik,
De ha mégis hallik,
Akkor is rossz hallik.

4. Repülj madár, repülj,
Száz falun keresztül,
Repülj a rózsámhoz,
Csak ő van egyedül.

5. Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondjad, hogy rab vagyok,
Hozzávaló szerelemben
Mondjad meg is halok.

Másolat.

* Másodszor [?].

222b

(1)

Héreg (Komárom)
Imely Antal (67)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 10.
8 1 4

2. Ölelni akarom,
Karjaim lankadnak,
Hej, csokolni akarom,
Könnyeim hullanak.

4. Fejes a káposzta,
Sárgul a levele,
Sej, busul ez a kislány,
Hogy nincs szeretője.

3. Látod, rúzsám, látod
Azt a száraz nyárfát?
Maj ha a' kkivirágzik,
Akkor járok hozzád.

5. Nē busuljál tē kislány,
Nē is siránkozzál,
Mégsegit a jó Isten,
Csak jól imádkozzál.

Kodály-MS. — Bartók: *CI*.

* A támlapról nem derül ki, az eltérés apróhanggal együtt értendő-e; a variánsokat Kodály csak ritmusjelekkel jegyezte le (kivéve a 4-es jelzésű variánst).

(2)

Héreg (Komárom)

Somogyi Jánosné Petrás Erzs (66)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 10.

8 1 6

$\text{♩} = 100$

1. Jeges a su - dár - fa, Ne-héz vi-zet mer - ni,
Hej, sze-re - tet-len kislánt Ne - héz meg-ö - lel - ni.

2. Ö-lel - ni a - ka - rom, Kar - ja-im lan - kad - nak
Hej, csol-kol - ni a - ka - rom, Könnye-im hul - la - nak.

Var
1)

M. F. 2479 b)
Trunk (Moldva)
Bodó György (43)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.
8 | 5 | 4

2. Mindên fa tetején
Gyiónak levelén,
Hogy lészakaszhásson
Mindên léjány sz légény.

3. Met én szakasztottam,
sz El isz szalasztottam,
sz Én még szakasztanék,
Ha jóra találnék.

4. Egy jóra, sz egy szépre,
Egy jóra, sz egy szépre,
Régi szeretőre,
Régi szeretőre.

5. Régi szeretőmér
Mit nem cselekedném,
Tengerből a vizet
Kalánnal kimerném.

6. Tenger fenekébül
Gyöngyszemeket szednék,
sz Abból a rúzámnak
Gyöngykoszorút kötnék.

7. Kisz Magyarországon
Veresz torony látszik,
Ott az én édeszem
Ölbül ölbe jádzik.

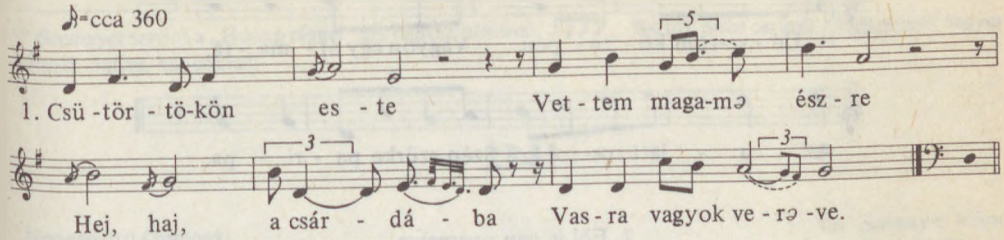
8. Jádžál, rúžám, jádžál,
Jádžál, rúžám, jádžál,
Cak meg ne bánkódjál,
Cak meg ne bánkódjál.

Veress-MS. — Fon: 1—2 str. Ak: (→71d, 321h).

* Lassú negyedek.

M. F. 2658 d)
Istensegits (Bukovina)
Nagy Mihály Ferenc (83)

Gy: Balla Péter
1933. VIII.
L: Bartók Béla
VI 2 V

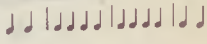
2. Arra jő angyalom,
Sirat engem nagyon.
Ne sirass angyalom,
Szivem dobog nagyon.

4. Az kassai ucca
Kőből van kirakva,
Azon masírozik
Kilencszáz réguta.

3. Hogyne siratnálak,
Mikor vason látlak,
Holnap nyolc órákor
Kassán vizsitálnak.

5. Fújják a drombitát,
El kell masírozni,
Ugyan kis angyalom,
Kivel fogsz maradni?

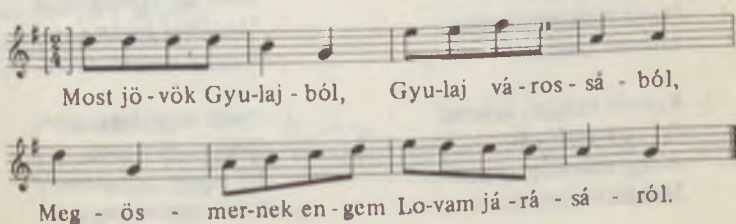
6. Sárga ló, sárga ló,
Selyem nyereg rajta,
Most akartam, rózsám,
Hozzád menni rajta.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *CI. Megjegyzés a dallam 3—4. sorához: Talán*
Ak: (→206b, 242a).

224a

Nagykálló (Szabolcs)
Pelsőczy Mihály (59)

Gy: Kodály Zoltán
1928. VII. 3.
I 2 3

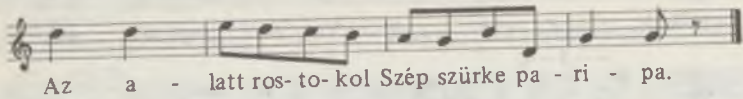
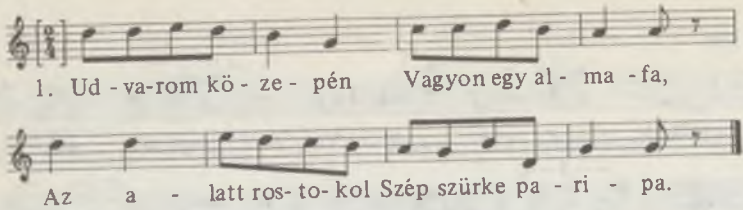

Kerényi Gy. másolata. — Ak: *nyugdíjas jegyző.*

224b

Ete (Komárom)
Bíró János (71)

Gy: Kodály Zoltán
1924. IX. 14.
1 2 3

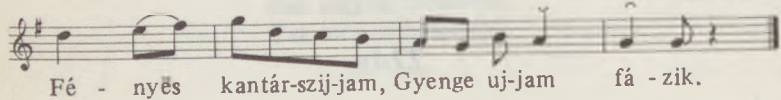
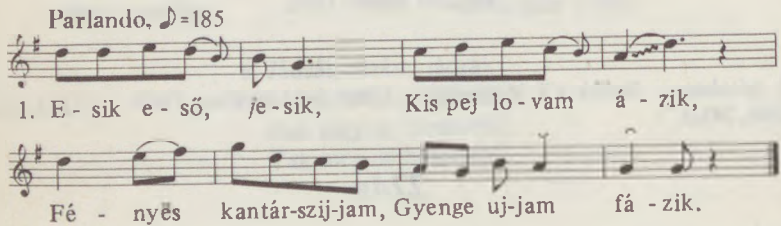
2. Föl is van nyergelve,
Föl van kantározva,
Gyere kedves rózsám,
Bujdossunk el rajta.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *a a b a (1)*₄. — Ak: takács (→220x).

224c

Szentmargitfalva (Zala)
Kovács Gáborné (64)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. VIII. 19.
1 5 3

2. Rakd még babám, rakd még
Lobogós tüzedet,
Hadd melegissem még
Elfásult kezemet!	4. Nagypéntéken este
Csak azt vettem észre,
Margittai utcán
Láncra vagyok verve.
3. Rakom babám, rakom,
De csak elaluszik,
A régi szerelēm
Maj kitudósodik.	5. Gyün angyalom azon,
Sirat engēm azon,
Nē sirass angyalom,
Fáj a szívēm nagyon.

6. Hogyanem siratnálak,
Mikor vason látlak,
Hónap réggel* nyóc órákor
Lëndvån vizitálnak.

7. Ha mëgvizitálnak,
Beválok huszárnak,
Legszëbb ujonc lëszëk
A nagy Kanizsába.

Seemayer-MS. — Ak: Lánykorában tanulta anyjától helyben.

* Seemayer szerint a „Hónap réggel” szövegrész ritmusa: . Bartók piros ceruzás megjegyzése: *hogyan?*
[Értsd: milyen hangokra?]

224d

Nemespátró (Somogy)

özv. Dömötörfy Istvánné, Óusz (37)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. V. 21.

Tempo giusto, $\text{♩} = 89$

1. Mi-kor a szép asz - szony Szé - pön föl-ő - tö - zik,
El - mögy a temp-lom - ba, De nem i-mád - ko - zik.

2. Hányja-veti fejét,
Két fekete szömét,
Hogy merre láthatná
Kedves szeretőjét.

Seemayer-MS. — Ak: Apjától tanulta gyerekkorában.

225

Trunk (Moldva)

Bodó Rozó; Kósa Ilona;

Faraván Magdó; Kósa Margit;

Benedek Róza (16—24 é. lányok);

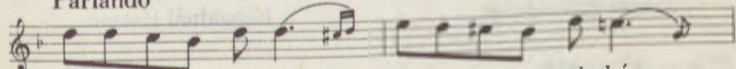
Szabó Ferencné; Bodó Jánosné;

Bodó Istvánné (30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 5.

Parlando

1. Vo-szor-helt van ed ház, Vo-szor-helt van ed ház,
Ar - gyel - lusz a ne - ve, Ar-gyelusz a ne - ve.

2.* sz Emit abba fésznek,
Keszéri a leve.

4. sz Azan van ed pahár,
Mieregvel van teli.

3. Abba van ed asztal,
Bánatval terítve.

5. Ez a miergesz pahár,
Háha kinek lenne?

6. Ha utánnam jéne
sz E keszéri halál.

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — P46. — **Publ:** Domokos 1931: 25; Domokos 1941: 43. — **Ak:** (→88b, 120b, 226b, 361b, valamint 50a, 50b, 55a, 147a, 295a, 296e).

* Soronként ismételve.

226a

M. F. 2476 a)

Trunk (Moldva)

Duma Márton lánya, Bori (15)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.

7 4 b 3

Tempo giusto, $\text{♩} = 69$

1. I - de ki ja ker-be, sz E vackor tö - vi-be,
I - de ki ja, ker-be, sz E vackor tö - vi-be.

2str 1) 2) 3) 4) Var

2.* Úd szir, úd szir vála
Jánosz Ilonával.

7. Három esztendejig
Szok szép idő van még.

3. Tudod-é Ilonkám,
Mit modok ién nekiéd.

8. Iszten engedje meg
Mikor hazajövök,

4. Megvársz ti ingemet
Három esztendejig.

9. Teszti koporszódat
Ajtód előtt lásszam,

5. Ha meg nem vársz engem,
Három esztendëig,

10. Apádat sz anyádat
Te fejednél lásszam,

6. Nem várlak én téged
Három esztendejig.

11. Papot sz egy diákot
Lábaidnál lásszam.

Veress-MS. — P53a. — **Ak:** (→415).

* Kétsoronként ismételve.

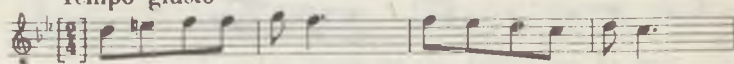
Trunk (Moldva)
 Bodó Rozó; Kósa Ilona;
 Faraván Magdó; Kósa Margit;
 Benedek Róza (16—24 é. lányok)
 Szabó Ferencné; Bodó Jánosné;
 Bodó Istvánné (30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter

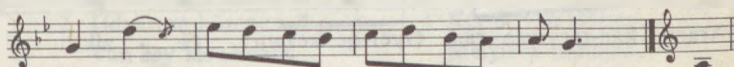
1929. XII. 5.

7 4 b3

Tempo giusto

1. I - de - ki - je ker-be, szE vac-kor tö - vi - be,

I - de - ki - je ker-be, szE vackor tö - vi - be.

2.* Úd szír, úd szír vala
 Györgyi Ilonával.

7. Tudad-e Ilona,
 Mit mondok ien neked?

3. Tudad-e Ilona,
 Mit mondok ien neked?

8. z Iszten engeggye meg,
 Mika hazajérek,

4. Ha te ingem vár meg
 Három esztendejig.

9. Te udvaridot
 Kiszeperve kapjam,

5. Tudad-e te Györgyi,
 Nem vállak ien téged.

10. Tesztyi koporszódat
 Ajtód előtt lásszam,

6. Szok szíep üdő várni
 Három esztendejig.

11. Apádot sz anyádot
 E fejednél lásszom,

12. Papot sz e gyivákot
 Lábojdnál lásszom.

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — P53b. — Publ: Domokos 1931: 27; Domokos 1941: 44. — Ak: (→88b, 120b, 225, 361b, valamint 50a, 50b, 55a, 147a, 295a, 296e).

* Kétsoronként ismételve.

Kemenesmihályfa (Vas)
Záborszki János (69)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IV. 15.

1 5 3

Poco rubato, $\text{♩} = 132$

1. E-sik e - ső, e - sik, Kis pej lovam á - zik,
2) 3) Arany kan-tár - szá - rán Gyön-ge kezem fá - zik.
2str 1) 3) 4) 3 3str 4) 1) 4str
Var
2) 3)

2. Az én lovam Pejkó,
Magam nevē Patkó,
Mind a négy lábárul
Hull az arany patkó.

3. Csak egy maradt rajta,
Az is lotyog rajta,
Kovács jóbarátom
Szorongasd még rajta.

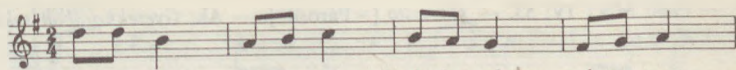
4. Ugy megszorítsd rajta,
Lē ne essék róla,
Még ma a rózsámhó
Had mēnyek el rajta.

5. Nēm az ám az asszon,
Kinek sok ludja van,
Hanēm az az asszon,
Kink szép lyánya van.

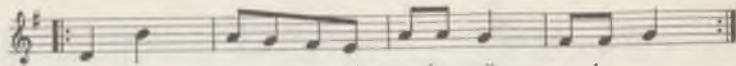
6. Nēm az ám a gazda,
Kinek hat ökre van,
Hanēm az a gazda,
Kinek szép fia van.

7. Ökre az igába,
Fia a csárdába,
Illik a leginnek
Fiatl korába.

Másolat. — Bartók: *CH?*; *CI*.

1. Ud - va - rom, ud - va - rom, Szép ke - rek ud - va - rom,

Nem söp - ri azt töb - bé Az én gyēn - ge ka - rom.

2. Udvarom közepén
Van egy kis almafa,
Az alatt van kötve
Piros pej paripa.

4. Két út van előttem,
Melyikén induljak,
Három a szeretőm,
Melyiktől búcsúzzak?

3. Fel vagyon nyergelve
Fel is kantározva,
Gyere kedves rózsám,
Utazzunk el rajta.

5. Egyiktől búcsúzom,
A másik haragszik,
Igy hát az én szívem
Soha még nem nyugszik.

6. Bakony az én hazám,
A szörnyű rengéteg,
Melyből ha kijövök,
Szívem szinte beteg.

Molnár A. másolata. — 1098; 1106; Bartók: *Rossz helyen van!* [áthúzott megjegyzés].

229a

Iborfia (Zala)

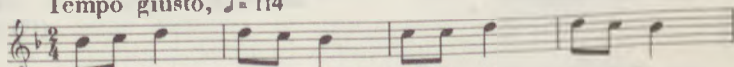
Szemes Antalné (30)

Gy: Seemayer Vilmos

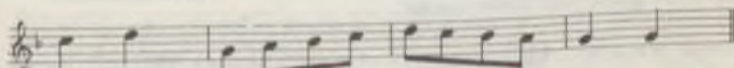
1932. XII. 28.

♭3 ♭3 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 114$

1. Két szál pūn - kösd-ró - zsa, Ki-haj - lik az ut - ra,

Nincs ki lē - sza-kasz-sza, Szakaszd lē tē, Na - ca.*

2. Kösd még bokrétának,
Ferkó kalapjába,
Tedd fél Ferkónak a
Pörge kalapjába!

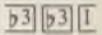
3. Bele is tēheti,
Még is viselheti,
Az ő lányságájér,
Szép ifjuságájér.

Seemayer-MS. — **Publ:** MNT IV: 53. — *Házasító [=Párosító].* — **Ak:** *Gyerekkorában sokat énekelték a fonóban, de táncoltak is rá.*

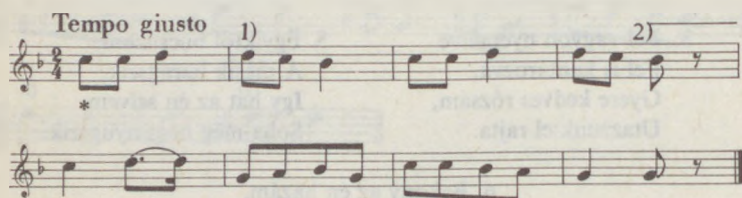
* *Naca = Anna.*

229b

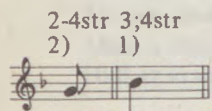
M. F. 2291 a)
Zalaboldogfa (Zala)
[Molnár Ilona]

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla

Tempo giusto

2-4str 3;4str
2) 1)

[1. Piros pünkösdi rózsá,
Kihajolt az utra.
El akar hervadni,
Nincs ki leszakassza.

3. Talán ha viseli,
Meg is viselheti,
Ha meg nem viseli,
Sifonírba teszi.

2. Szakaszd le te kislány,
Kössed bokrétára,
Kössed a babámnak
Pörge kalapjára.

4. Valahányszor nyitja,
Mindig csak azt mondja,
Mindig csak azt mondja,
Szívem rózsá adta.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/220 alapján. — Bartók: *Claaba* (2); javítva: (3)₂. Szám? Nem található.
— **D:** Kiegészítés Vikár gyorsírási füzete alapján.

* *Szövege teljességgel nem érthető.* Újabb megjegyzés négy strófa helyének (számának) jelölése után: *még sok versszak; alig érthető.*

229c

M. F. 1182 a)
Nagyrákos (Vas)
ifj. Horvát Gáborné lánya

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 18.]
L: Bartók Béla
[3][3][5]

Lento

1. Két szál pün - közsé ró - zsa Ki - haj - lott az ut - ra,
Nincs ki le - szá - kasz - sza, Csak úgy hervad raj - ta.
Nincs ki le - szá - kasz - sza, Csak úgy hervad raj - ta.

2. Szakaszd le, te ^{Jul - csa,}_{Im - re} Kösd még bok - ré - tá - ro,
Tedd az I - ház Im - re Csárdás kalap - já - ro.

[3. Talán megérdemli,
Meg is viselheti,
Leánynak leányságáért,
Szép ifjúságáért.]

Bartók-MS későbbi javításokkal és kiegészítésekkel, melyeket Kerényi Gy. vezetett rá a támlapra. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 20/118 alapján. Vö. az A 312a (2) dallammal! — Bartók: *CI. Szám?* — *Párosító* [? kézírása]. — Ak: (→276g, 312a).

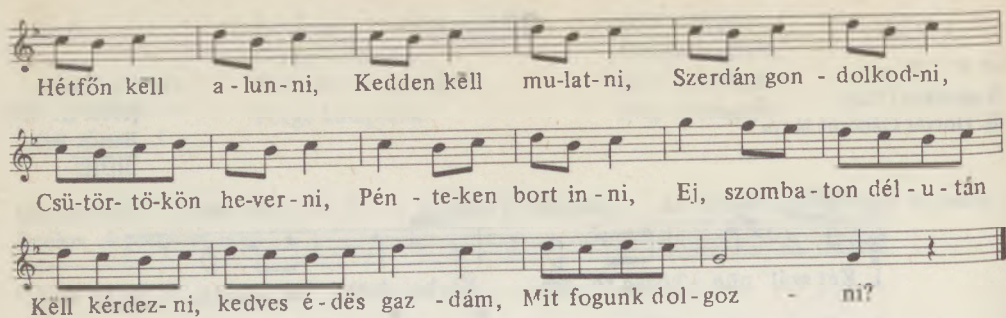
230a

Valkonya (Zala)
Sifter Gergely (71)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 22.
[4][4][4]

Parlando. ♩ = 57

Bárcsak mindig úgy vó - na, Hogy va - sár - nap vó - na,
Hogy minden szol - ga - le - gény Kedvé - re mú - lat - na.

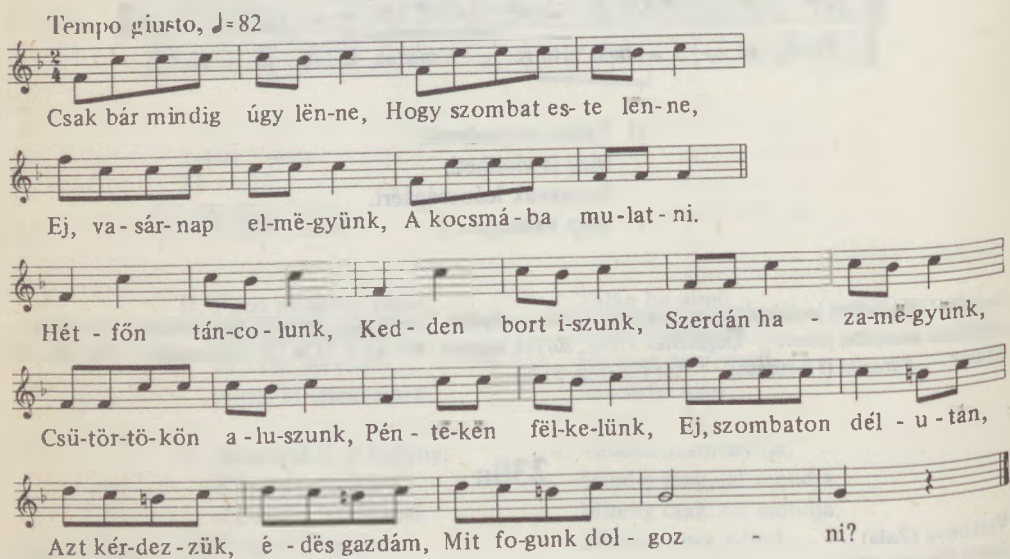
Seemayer-MS. — Bartók: *a a b a (3), (vagy a a b c?)* — Ak: (→216g). Gyerekkorában hallotta kocsmában mulató juhászoktól.

230b

Lispe (Zala)
Simon Pálné (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. VIII. 31.

4 4 4

Seemayer-MS. — Ak: (→32b, 119, 216b).

231a

Vicsápapáti (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

1 1 2

Le - je - sett a fecs - ke, Be - tö - rött a fe - je,
Fo - lik pi - ros vé - re, Mi - csi - nál - lak vé - le?

Kodály-MS. — 1104a[?]; 1107a.

231b

Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

1 1 2

1. Kö - ve - cses part a - latt Felnőtt szép i - bo - lya,
Fel - jött, nem sze - re - ti, El a - kar búj - dos - ni.

2. Ne bujdoss el tőlem,
Én kedves vendégem,
Ma leszen énnálam
Utolsó ebéded.

4. Ki-e veretteted
Apró vas szegekkel?
Ugyan kiveretém
Sárga apró láncval.

3. Hogyha én meghalok,
Én kedves vendégem,
Csinátatsz-e nekem
Diófa koporsót?

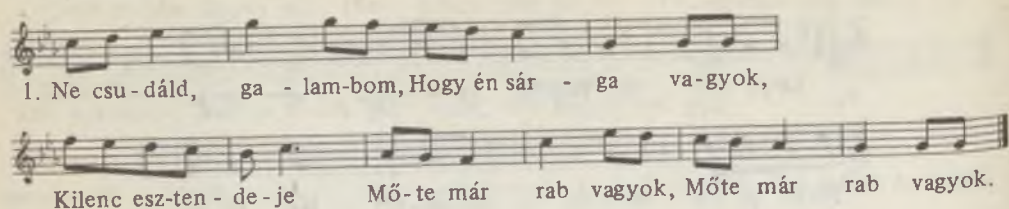
5. Meg-i gyászós engem
Egy félesztendeig?
Ugyan meggyászolólak
Áló esztendeig.

6. Meg-i vonattatod
Barátok harangját?
Ugyan megvonatom
Egész váras hangját.

Kodály-MS. — 1104b[?]; 1107b.

M. F. 1146c)
Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1906
7 1 4

1. Ne csu - dárd, ga - lam-bom, Hogy én sár - ga va-gyok,
Kilenc esz-ten - de - je Mő-te már rab vagyok, Mőte már rab vagyok.

2. Kilenc esztendeje
Mőte én rab vagyok,
Mőte én a napnak
||: Járását nem láttam. :||

3. A napnak járását,
A hold fordulását,
De mégis tudom én,
||: Micsoda nap van most. :||

4. Piros pünkösdi napja,
Annak vasárnapja,
Ki a gyümölcsfáknak
||: Virágját meghozza. :||

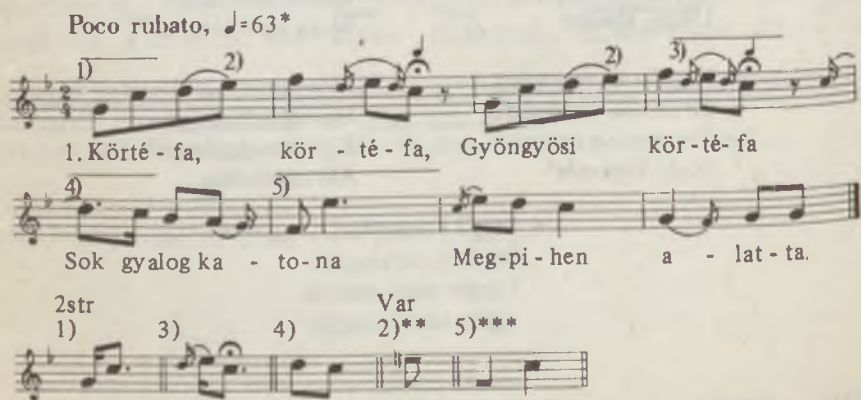
Másolat. — 2071. Bartók: 6, 6, 6, 6, + 6, javítás: inkább 6, — Kad: 7 1 5.

233a

F. 411 a)
Ghymes (Nyitra)
Balla Jánosné (65)

Gy: Kodály Zoltán
1916
4 4 6

Poco rubato, $\text{♩} = 63^*$

1. Körté - fa, kör - té - fa, Gyöngyösi kör - té - fa
Sok gyalog ka - to - na Meg - pi - hen a - lat - ta.

2str
1) 3) 4) Var
2)** 5)***

2. Alóró szél fújja,
Félyűrő nap sütyi,
Jó jannak nevetnyi,
Ki egymást szeretyi.

Kodály-MS. — 1105a; 1109a. — **Fon:** *És F. 415 c*); itt *sietősebb, nagyzólóbb, sorvégi koronák, nyolcadszünetek nélkül.* — **Ak:** (→27u, 198j, 233b).

* Végét elcsieti. ** Néha. *** Helyi változat; l. az 1906-os feljegyzést [= A 233b].

233b

Ghymes (Nyitra)
Balla Jánosné (55)

Gy: Kodály Zoltán
1906

4	4	4
---	---	---

1. Kör-té-fa, kör-té-fa, Gyöngyösi kör-té-fa,
Sok gyalog ka-to-na Meg-pi-hen a-lat-ta.

2. Alulról szél fújja,
Felülről nap sütyi,
Jó annak nevetni,
Ki egymást szeretyi.

Kodály-MS. — 1105b[?]; 1109b. — **Publ:** Kodály—Vargyas: 370; Vargyas: 274. — **Ak:** (→27u, 198j, 233a).

234

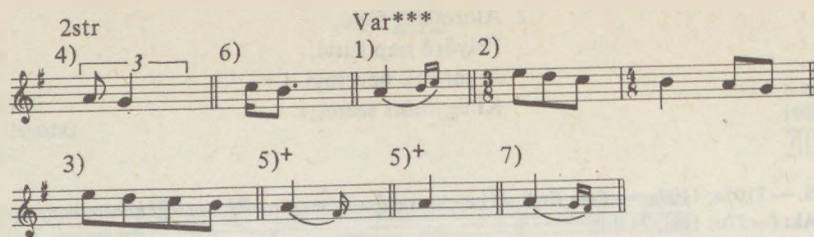
F. 202 a)
Alsócsitár (Nyitra)
Péli Apol (49)

Gy: Kodály Zoltán
1907; 1914. VI. 1.

1	5	1
---	---	---

[Tempo giusto]* ♩=104–120**

1. Kör-té-fa, kör-té-fa, Gyöngyö-si kör-té-fa,
Jaj, bē sok ka-to-na Meg-pi-hen a-lat-ta.

2. Kargával felszántya,
Vírrel boronállya,
Mégis a császárját
Igazán szolgállya.

Kodály-MS. — 1105; 1110. — Fon: 1—2 str. D: A fonográffelvétel 1914-ben készült.

* Orig.: Egyenletes. ** A fonográfbán ♩=104-en kezd, 108-ig gyorsul; a második versszak 112-től 120-ig. Rendszeren lassú, még 104-nél is lassabb. *** Helyi változatok. * Néha.

235

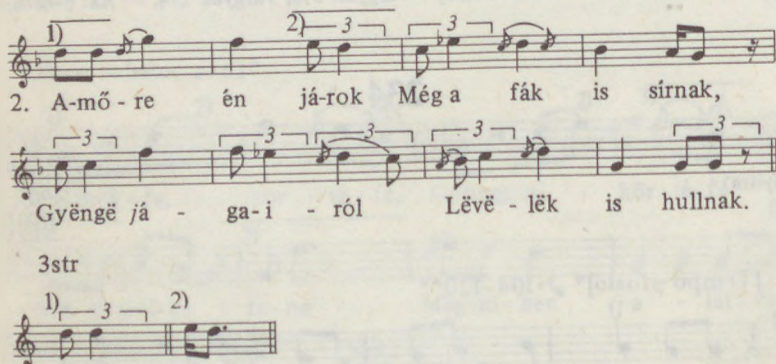
M. F. 1298 d)
Vicsápapáti (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

1. Lőjesett a fecske,
Betörött a feje,
Folik piros vire,
Mi csinállak véle?*

3. Hulljatok levélék,
Takarjatok engem,
Hogy az én szeretőm
Hagy keressen engem.

4. Hagy keressen engem,
Hagy sirasson engem,
Hogy olyan szeretőt
Nem talál, mint engem.

5. Találok, talállok,
Tőled szebbet, jobbat,
Tőled szebbet, jobbat,
Nálad igazabbat.

Molnár A. másolata. — 1108. — **Fon:** Csak a 2. str.

* Ez a „valóságos nótája”.

236a

F. 230 d)
Andrásfalva (Bukovina)
Sebestyén Józsefné (58)

Gy: Kodály Zoltán
1914. IV.
#7 3 1

[Tempo giusto]♯ $\text{♩} = 60-69$

1. Ré - gen vót, so - ká lesz, Míg olyan rózsám lesz,
Kinek gyenge kar - ja Két vál - lam ta - kar - ja.

2. Elmennék nálatok,
De bocskorban járok,
Szeret az galambom,
Mett kedvibe járok.

3. Ijola, viola,
Hej alá, hej alá,
Vizi malom alá,
Keritsen az Isten
Köpönyegem alá!

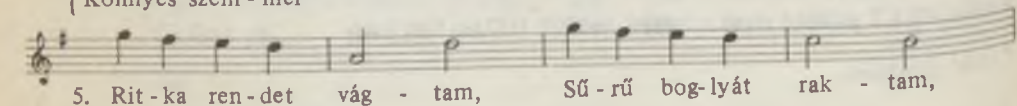
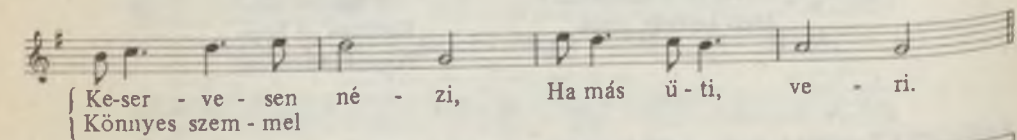
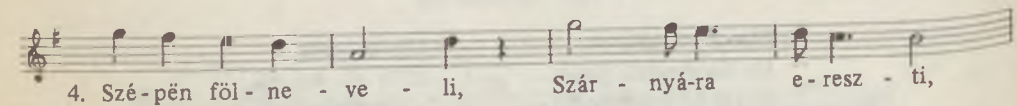
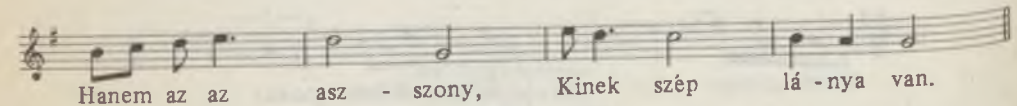
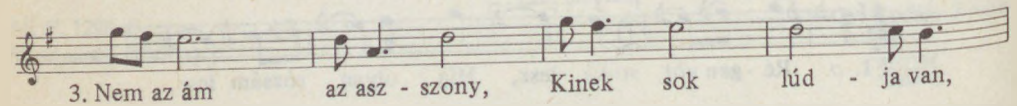
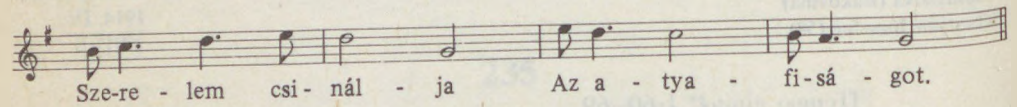
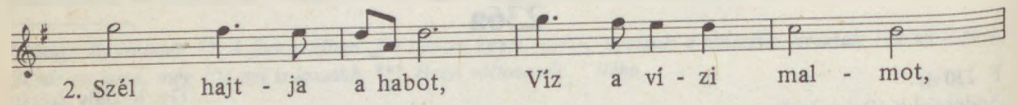
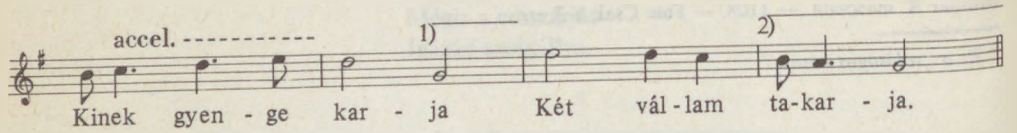
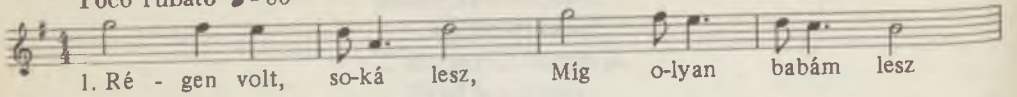
Kodály-MS a 2. strófától gépelt szöveggel. — 1108; 1112. — **Fon:** 1 str.

* Orig.: Tánclelés.

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Orovetz Antal (69)

Gy: Kodály Zoltán
1932
5 3 1

Poco rubato ♩ = 80

Min-den bog-lya mel - lett Egy pár csó - kot kap - tam.

Var
1) 2)

Péczy-MS. (L. a gyűjtőre vonatkozó jegyzetet!) — Bartók: *CII a a b a* (2); *a* = ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ |
b = ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ | [CII és ritmusjelek áthúzva]. — Ak: (→281c, 357f). Gy: Valószínűleg inkább Kodály
jelenlétében készített Péczy-feljegyzés.

237

M. F. 2275 b)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Kaszás Szidi

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
1 3 1

Tempo giusto

Nēm hi-szēk sēn-ki - nek, En - nek a { Roz - ká - nok,
Má - ri - nak .

{ - - - ne jad-jon En - nek a { Jut - ká - nok.
[Howy csó - kot] [Pa - li - nak].

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/94 alapján. (Vö. 20/26-tal is!) — 1069b; 1083. Bartók: *talán inkább A B*
B A! Párosító?

238

M. F. 1301 d)
Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1911
1 3 1

♩=100—accel.—112

Har - csa van a víz - be, Gú - nár a szé - li - be,

1) 2)

Haragszik galambom, Nem néz a szemém - be, Én sém az ö - vé - be.
 Angyalom, galambom, Te - kints a szemém - be, Én még a ti - ed - be.
 Var } szeméd - be.

1) 2) 3)

Kodály-MS. — 1097; 1114. — Dudanóta.

239a

Bánokszentgyörgy, Bunyai akol (Zala)
 Horváth Gyula (72)

Gy: Seemayer Vilmos
 1932. VIII. 25.

1121

Tempo giusto, $\text{♩} = 61$

1. Ha föl - ül a hu - szár Fe - ke - te lo - vá - ra,
 Lē - vág - ja csá - kó - ját Já - szos hom - lo - ká - ra.

2. Lévágja csákóját
 Fekete szemére,
 Hullnak a könnyei
 Lova sörényére.

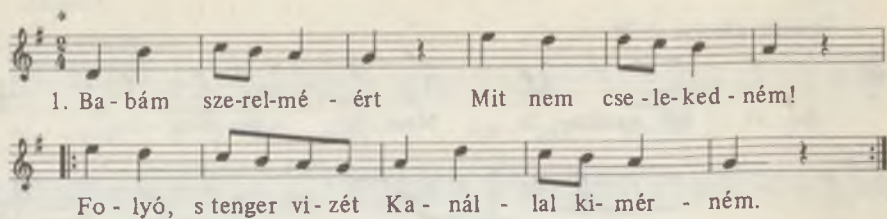
4. Ezen a kapitány
 Igén nagyon örül,
 Ott van száz rëmonda,
 Válassz azok közül.

3. Kérëm a kapitányt
 Adjon egy paripát,
 Ugy viselëm gondját,
 Nem talál benn hibát.

5. Száz rëmonda között
 Föl - alá sétálok,
 Égy szürke csikónak
 Faránál megálllok.

6. Ez lesz nékem, ez jó,
 Ez a szürke csikó,
 Ez lesz a huszárnak
 Nyerëg alá való.

Seemayer-MS. — Ak: (→ 30m, 204b). 1880-ban tanulta az 5-ös huszároktól.

2. Annak fenekéről
Apró gyöngyöt szednék,
Apró gyöngyöt szednék,
Gyöngykoszorút kötnek.

Kivágott lap a kiadványból. NB. Bartalus 51. és 52. szám alatt további, e dallamhoz tartozó szövegeket is közöl. — 1161; 1115. [NB. 1115; 1161?] — Bartalus megjegyzése: *Arany János után.*

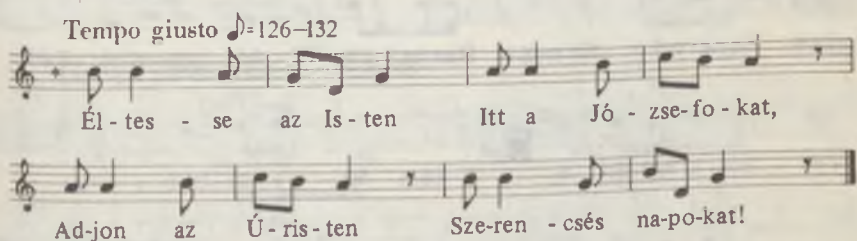
* Bartalus tempójelzése: *Léptetve.*

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Rakonczay Ferenc (41)

Gy: Péczely Attila

1935

1 2 2

Péczely-MS. — Bartók: ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ , ill. a harmadik sor mellé: ♩ ♩ | ♩ < a b a. — *Névnapi köszöntő.* — Ak: (→92, 414f).

* Péczely eredetileg 9/8-os ütemekben jegyezte le a dallamot (egy sor = egy ütem), a javítás feltehetően Bartóktól származik.

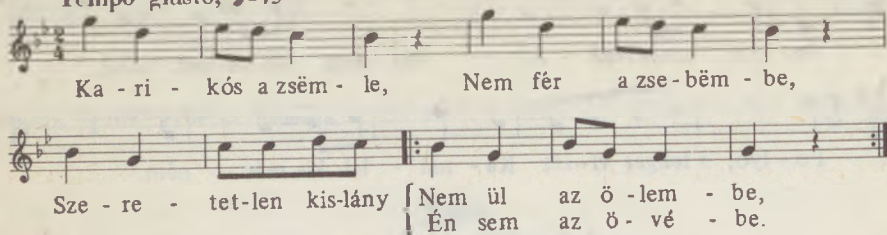
241a

Bocska (Zala)
Pintér Mihály (79)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. IX. 18.

b3 b3 4

Tempo giusto, ♩=75

Seemayer-MS. — Ak: (→216a, 216f). *Fiatal korában tanulta helyben.*

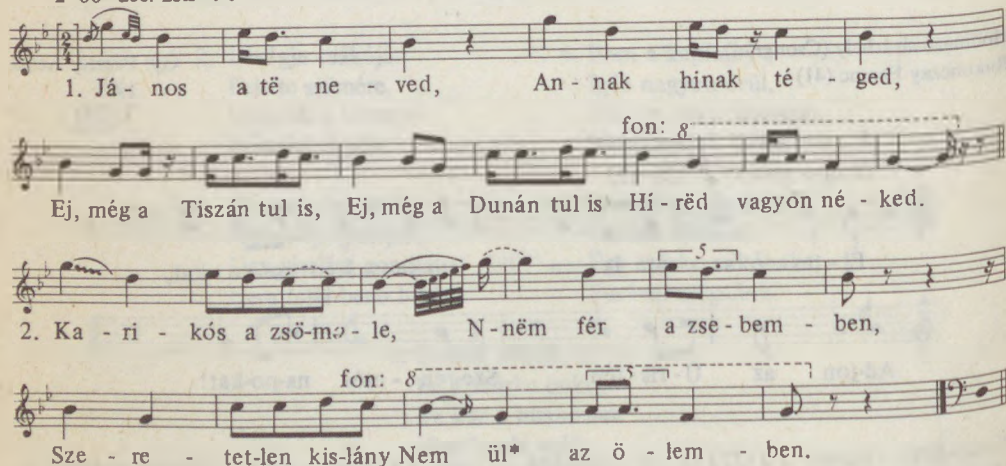
241b

M. F. 3212 b)
Bocska (Zala)
Kis Mátyás (75)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. IX. 16.

L: Bartók Béla

b3 b3 4

 $\Delta = 60 - \text{acc. } 2\text{str} - 90$

Kerényi Gy. másolata. NB. a támlaphoz csatolva Seemayer helyszíni lejegyzése is. — Bartók: *CI*; *a a b a* ⁽⁸⁾
— Ak: csordás (→104, 273j, 346). *Gyerekkorában „Jánost” köszöntöttek ezzel a nótával.* — Kad: Bartók: *5j*
helyett?

* A fonogramban két más, nem érthető szó [szótag].

241c

Bocska (Zala)
Kovács Jánosné Pintér Anna (56)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 8.
1 1 4

Tempo giusto, ♩=75

1. Já - nos a tē ne - ved, An - nak hívnak té - gēd,
Ej, még a Tiszán túl is, Ej még a Dunán túl is Hí - rēd van tē né - ked.

2. Karikós a zsemle
Nem fér a zsebembe,
Szeretetlen kis lány**
Nem ül az ölemben.

Seemayer-MS. — Ak: 15 éves korában tanulta Bocskán. — Kad: Bartók: var. talán 5 1 3

* A második versszakban a 9—10. ütem kimarad. ** A támlap itt nem ad felvilágosítást, hogyan alkalmazódik a megfelelő dallamsor a szöveghez.

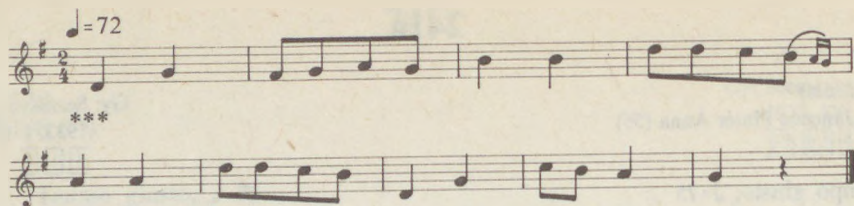
242a

Istensegíts (Bukovina)
Nagy Mihály Ferenc (64)

Gy: Kodály Zoltán
1914
1 3 3

[Tempo giusto]* Lento ♩=54-56
** 1. Zöld er - dő zú-gá - sa, Vad-ga - lamb szólá - sa,
Szegény (e) Barna Pé - ter Szája mosoly-gá - sa.

2. Veszett vóna retek
Fekete földjibe,
Románné két lánya
e Az anyja méhibe!

Másolat. — 1096b; 1124 [b?]. — Ak: (→206b, 223).

* Orig.: *Lassú tánclépés.* ** *Barna Péter „ülő nótája”. Van keserves és tánc is* *** *Szöveg nélkül dúdolva: Barna Péter friss nótája.*

242b

Hadikfalva (Bukovina)
Bíró Balázsné (49)

Gy: Kodály Zoltán
1914
1 3 5

2. — — — — —

3. Vedd fél a villára,
Vesd fél a bugjára,
Hogy ne menyén kárba
Szerelém munkáro!

4. Szerelém, szerelém,
Átkozott szerelém,
Mét nem terméttél vót
Mindén fatetejin?

5. Mindén fatetejin,
Divófa levelin,
Hogy szakasztott vóna
Mindén szegény legény.

6. Mert én szakasztottam,
El és szalasztottam,
De még szakasztanék,
Ha jóra találnék,
Egy jóra s egy szépre,*
Régi szeretőmre.

Másolat. — 1096a; 1124a. Bartók *a a a b* (5). — Ak: (→49, 78, 120a, 126e).

* Az utolsó két dallamsor *ismétlésére*.

Ecseg (Nógrád)
Pécsi Mari (28)

Gy: Kodály Zoltán

1913

1 3 1

♩=104–108

1)

8.* A - mő - re én já - rok

2)

Még a fák is sír - nak,

3)

Gyen - ge á - ga - i - rul le - ve - lek le - hull - nak.

3str Var

2)** 1) 3)

1. Egy özvegyasszonynak
Két eladó lánya,
Férhöz akar menni,
Nem hagyja az anyja.	5. Harmadszor felkiált
Az öregebb vőfény:
Éldes anyám asszony,
Mehalt a menyasszony!
2. Mikor esküdni megy,
A hideg lelje ki,
Mikor vacsorázik,
A lelkét adja ki!	6. Kocsisom, kocsisom,
Én gyászos kocsisom,
Fogjatok, menjetek,
Az anyját hijátok!
3. Először felkiált
**(A) { legkisebbik vőfény:
{ Az ifiabb
Éldes anyám asszony,
Bágyadt a menyasszony!	7. De ne úgy hijátok,
Min lakodalmára,
Elátkozott lánya
Takarítására:
4. Másodszor felkiált
Az idősebb vőfény:
Éldes anyám asszony,
Beteg a menyasszony!	9. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mér átkoztam én el
Egyetlen gyermekem.

Másolat. — 1160b; 1116b. — H: Budapesti gyűjtés? Ak: (→135e). Kad: 4 8 4; a dallam végét kétféleképp éneklő [vö. a 3-as variánssal].

* A szövegstrófák eredeti sorrendje a támlapon: 8., 6., 7., 1., 2., 3., 4., 5., 9. ** A támlapon az (A) fölött ♩-jel olvasható.

M. F. 28
Pusztaföldvár (Békés)
Magyar Sándor

Gy: Vikár Béla
[1898. II. 6.]
L: Bartók Béla
1 3 1

1) 2) 3) 4)
1. Jó es - tét, jó es - tét Én mus - to-ha a - nyám!

5) 6) 7) 8)
Hun van hát, hun van hát Én Ör - zse-bet mát - kám?

2str 3str
2) 4) 5) 7) 3) 8) 5) 7)
4str 5str
4) 3) 5) 6) 3) 8) 3) 5)
6str 7str 8str
7) 1) 3) 5) 7) 8)
5) 6) 3) 7) 3) 5) 7) 8)

2. Elmént fiam, elmént
Szép kerek erdőbe,
Gyöngyvirágot szédni,
Gyöngykoszorút kötni.	5. Nincsen ott, nincsen ott,
Köszönetlen anyám.
Hun van hát, hun van hát
Szép Örszébét mátkám?
3. Nincsen ott, nincsen ott
Köszönetlen anyám.
Hun van hát, hun van hát
Szép Örszébét mátkám?	6. Mit tűröm, tagadom,
Csak ki kell vallanom,
Örszébét mátkádat
Sohol sem találom.
4. Elmént fiam, elmént
Vendégfogadóba,
Asztalt teríteni,
Tanyért törölgetni.	7. Ott van fiam, ott van
A belső szobába,
Ott nyugszik, ott nyugszik
Gombos nyoszolyába.

8. Benyitja az ajtót,
Meglátja oda bënt,
Nagy kés a kezibe,
Szúrja a szivibe.

Kotta: Kerényi Gy. másolata Bartók javításaival; szöveg: Bartók-MS. — 1116-hoz. — D: L. az M. F. 25-ös henger végén hallható bemondást!

243c

Dorogháza (Heves)
Bakos Topa Jánosné (35)

Gy: Kodály Zoltán
1926. X.
151

$\text{♩} = 116$

1. El-mént a sze-re - tőm, Sze - re - tőt ke-res - ni.

Ad - jon is az Is - ten Jó szē - rēn-csét ne - ki.

2. { Jó szeréncsét neki,
Mikorra odaér,
A 'llába törjön ki,
Mikorra visszajön,
A szeme fusson ki.

Másolat. — Ak: (→100b).

243d

M. F. 1191 c)
Bánffyhunyard (Kolozs)
Tamás Kata

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
151

Föl - men - tem a hēgy - re, Le - néz - tem a völgy - be,

Lát - tam a ba-bá - mat Más - nak az ő - lé - be

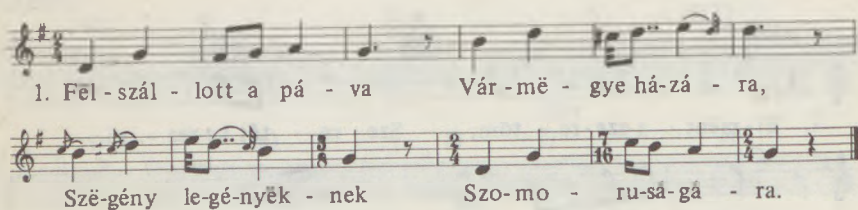

Bartók-MS. — 1116-hoz. — Ak: (→128p). D: 1899. V. 25. (1. az A 128p dallam jegyzetét) vagy 1900. II. 25. (1. a B 120f dallam jegyzetét).

243e

M. F. 68 b)
Zentelke (Kolozs)
Vincze Anna

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 25.]
L: Bartók Béla
[131]

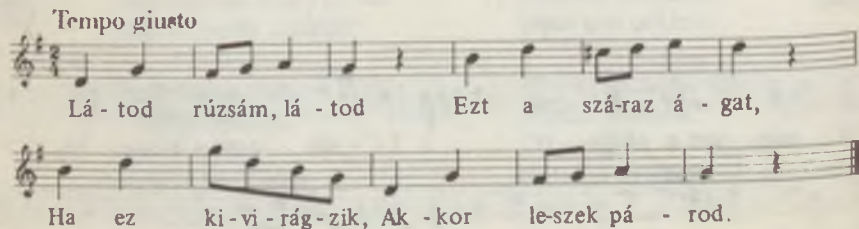
[2. Vár' meg páva, vár' meg,
Had izenjek tőled,
Apámnak s anyámnak,
A régi rózsámnak.]

Kerényi Gy. másolata. Kiegészítések Vikár: 7/133 alapján. — 1116a-hoz. — Ak: (→252c, 321k). Vikár: 7/133 szerint Lovász Anna.

243f

Felsőíreg (Tolna)

Gy: Bartók Béla
1906. IX.
[131]

Bartók-MS. — 1160a; 1116a. Bartók (8). — Publ: MND: 117.

243g

Gács (Nógrád)
Kapinagi Mariska (22)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. X.
1 5 1

1. Nem sze - ret-lek má - sér, Két pi - ros or - cá - dér,
Szē - med já - rá - sá - ér, Szád mo - soly-gá - sá - ér.

2str
1)

2. Ciprusfa, ciprusfa,
Hajlik a tengerbe,
Édes kis angyalom
Gyere az ölembe!

Kodály Zoltánné-MS. — 1160c; 1116c. — Ak: (→128r, 414o).

243h

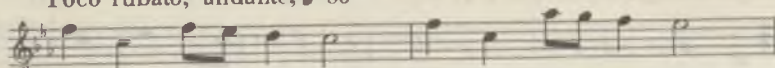
Pilismarót (Esztergom)
Pintér Bálint (57)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.
1 5 1

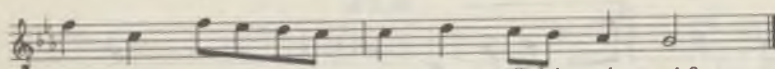
♩ = 100-104

Asz - szony tē csak hall - gass En - gēm nē há - bor - gass,
Mert én u-rad vagyok, Ne - kēd pa-ran-cso - lok.

Másolat. — Ak: (→298).

Poco rubato, andante, $\text{♩} = 80$

1. Két út van e - lőt - tem, Me - lyi - ken in - dul - jak?

Két sze - retőm is van, Me - lyik - től bú - csúz - zak?

2. Szókétől búcsuzok,
Barna megharagszik,
Barnától búcsuzok,
Szőke megharagszik.

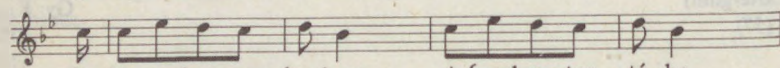
3. Egyiktől búcsuzom,
Másik megharagszik,
Igy hát szegény szívem
Soha meg nem nyugszik.

Lajtha-MS. — 1162; 1117.

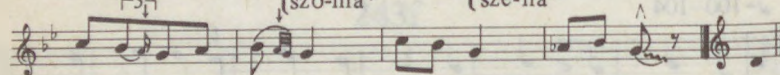
M. F. 3280 c)
Alsóbodok (Nyitra)
Tigyi Ilona (43)

Gy: Manga János
1937. X. 10.

L: Bartók Béla
b3 b3 1

 $\text{♩} = 126 - \text{acc.} - 150$

hn Van széna, van {szal-ma
szó-ma* A {szal-ma-tar - tó-ba,
szé-na*

Meg - ö - lel - lek ró - zsa - m A pit - var - aj - tó - ba.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: CI. — Ak: Öreg dudásoktól tanulta, mások nem ismerik. Dudabálokot énekelték.

* Manga János helyszíni feljegyzése szerint.

Garamszentgyörgy (Bars)

Gy: Kodály Zoltán

1912

5 4 4

1. Én csak azt csu - dá - lom Még nem hal bú - já - ba,

Ki a fe - le - sé - gét Min - dën - nap nem lát - ja.

2str
1)

2. Lám én az ényimet
Mindënnap meglátom,
Mégis a szívemnek
Helyit nem találok.

Másolat. — 1090 II; 1118. Bartók: *a a b* vagy *a a b c*, l. a 2. versszakot!

247a

Onest (Moldva)

Petrus Veroni; Mojzi

Veroni; Gondos Nici;

Kecskés Ilona (20—26 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter

1929

1 5 5

Andante

1. Ti - zér - nek so - roz - tak, Rosz boka - csot at - tak,

Ver - je meg az Is - ten Mim megbú - si - tot - tak.

2. Es sem szép s es sem jó,
S ez a sárga csitkó,
Mej jelviszen messze,
Idegen földre.

3. Fel is van nyergezve,
Fel is kantározva,
Csak a jó Isten tuggya,
Mikor jövünk haza.

Másolat. — Bartók: *Cl a a b c*, javítva: *a a a b*. — Publ: Domokos 1931: 56; Domokos 1941: 32.

247b

Bogdánfalva (Moldva)
 Róka Róza, Jánosé;
 Petrás Mari, Jánosé;
 Petrás Ilona, Péteré (20—26 é. lányok);
 Petrás Jánosné Anica;
 Petrás Jánosné Mari;
 Róka Jánosné Mari (30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter
 1929. XI. 29.

3 6 3 5

2. Lovát itatgassza,
 Magát matyitgassza,
 Kiet pirassz orcáját
 Velem cókoltassza.

4. Minek tilca töllem
 Az é jedsz fíját,
 Minek tilca töllem
 Az é jedsz fíját.

3. Verje meg az Iszten
 Jedesszimnek házát,
 Asz szem mindegyikét,
 Szeretémnek annyát.

5. Ha neki fíja vót,
 Nekem szeretém vót,
 Ha neki jedsz vót,
 Nekem jedszebb vót.

6. Elhálhattunk lenne
 Ketten ed párnán esz,
 Havasz ódalán esz,
 Benn az ád alatt esz.

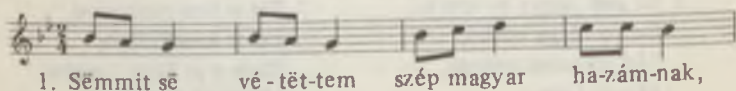
Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *a b a b* (áthúzva). — Publ: Domokos 1931: 9; Domokos 1941: 36. — Ak: (→89a és talán 297b is).

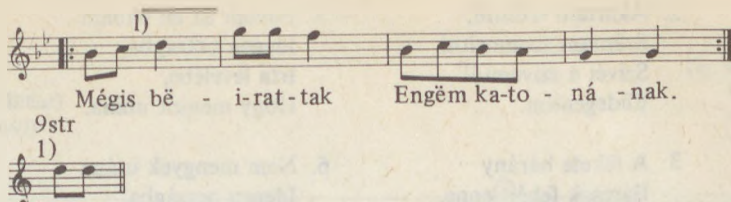
248a

Nyitragerencsér (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
 1906

1 6 3 7

2. Huszárnak irattak,
Bakancsot szabattak,
Jaj édës Istenem,
De megszomorított.

6. E lész jó, e lész jó,
Ez a deres csikó,
Ez a deres csikó,
Huszár alá való.

3. Kapitány úr kërëm,
Adjon egy paripát,
Úgy viselem gondját,
Nem talál benn hibát.

7. Udvarom közepén
Van egy szál cidrusfa,
Ahoz van megkötve
Egy szép pejparipa.

4. Ott van édës fiam,
Ott van száz rëmondás,
Ott van száz rëmondás,
Válásszál közüle!

8. Föl is van nyergélve,
Föl van kantározva,
Gyere kis angyalom,
Búcsúzzunk el róla.

5. Száz rëmonda között
Alá s fel sétáltam,
Egy deres csikónak
Faránál megálltam.

9. Szőlketől búcsúszok,
A barna haragszik,
Igy hát az én bús szívem
Térád várazokzik.

Másolat. — 1099v; 1092v; 1119p.

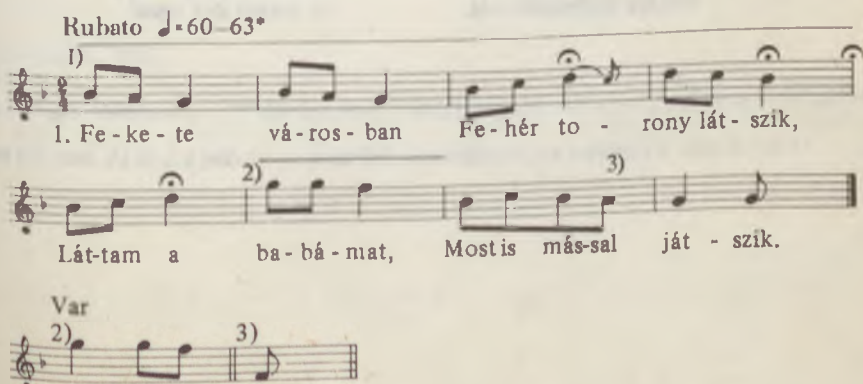
248b

(1)

Nagyszalonta (Bihar)
Kajtor László (55)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII. 30.

1 5 3 7

2. Akartam szólítani,
Szántam szomorítani,
Szívét a szivemtől
Elidegeníteni.

3. A fekete bárány
Bárcsak fehér lenne,
Akit én szeretek
Az az enyém lenne.

4. A fekete bárány
Sohasem lesz fehér,
Az a barna kislány
Sosem lesz az enyém.

5. Elment az én babám
Idegen országba,
Irta levelébe,
Hogy menjek utána.

6. Nem megyek utána
Idegen országba,
Inkább meggyászolom
Kétféle ruhába.

7. Délig feketébe,
Délután fehérbe,
Meggyászolok babám
Holtig a szivemben.

Másolat Kodály apró javításaival. — 1099x; 1092x; 1119r. — Ak: (→314f).

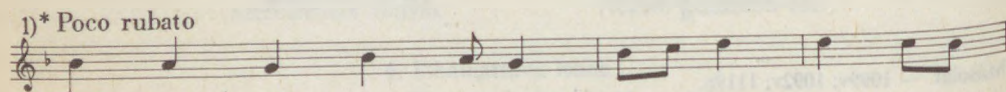
* Eleje gyorsabb. Lassú, hosszú fermáták.

(2)

Nagyszalonta (Bihar)
özv. Szabó Ferencné (61)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII. 30.

1 5 3 7

8.** Verje meg az Isten
A szeretőm anyját,
Mér vette el tőlem
Piros barna fiát.

9. Ha néki fia vót,
Nékem szeretőm vót,
Ha néki kedves vót,
Nékem kedvesebb vót.

10. Verje meg az Isten
Anyiszor egy nyáron,
Ahány fűszál terem
Ezen a határon!

11. Verje meg az Isten
Anyiszor egy héten,
Ahány csillag ragyog
A magas kék égen!

Ak: (→85c, 321 ll).

* Néha. ** Sic! Kodály a strófákat a 8.-tól számozta, folytatva az előzőleg közölt [A 248b (1)] szöveget.

(3)

F. 494 b)
Nagyszalonta (Bihar)
Jámbor János (67)

Gy: Kodály Zoltán
1916. XII. 30.

I b3 VII

a) 1. Nem a-zér da - no - lok, Hogy jó ked - vem vó - na,
Sem nem a - zér { ró - zsám, Hogy bort it - tam vó - na.
ba - bám,

2. Csak a - zér da - no - lok, Buval te - le va - gyok
Ugy fáj az én szí - vem Hogy ki¹⁾nem mond - ha - tom.
sem

3. Keress, ró - zsám, keress Sze-re - tőt magad - nak.
De tu - dom, nem ta-lálsz *
Nálam igazabbat.

Var
1)** 2)

b) 1. Lóra csikos, lóra,
Elszaladt a ménes,
Csak egyedül maradt
A pányván a nyerges.

2. El sem szaladt vóna,
Ha ott lettem vóna,
Az én kis pej lovam
Megőriztem vóna.

Ak: pásztor (→69b, 395a).

* Vége a fonográffelvételnek.
így.

** Jámbor János erősen hajlik erre, bár a fonogramban egyszer sem énekelte

248c

Császár (Komárom)
Barát Mihályné (cca 65)

Gy: Kodály Zoltán
1922. X.
1 5 3 7

$\text{♩} = 100 - 104$

1. E-sik a för-me - teg A-zik a kö-pő-nyeg,
Takar bé an - gyalom, Mer megvész a hi - deg.

2. Nē takar' bē nagyon,
Mert melegēm vagyok,
Licifár* kezkenyőm
Izzad a nyakamon.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *a a b c*. — Ak: (→374).

* *Licifár kezkenyő* = mint a posztó. Rózsák, fehér alapon: fehér a „fala”, vagyis az alapja.

248d

(1)

M. F. 985 e)
Felsőíreg (Tolna)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
1 5 3 7

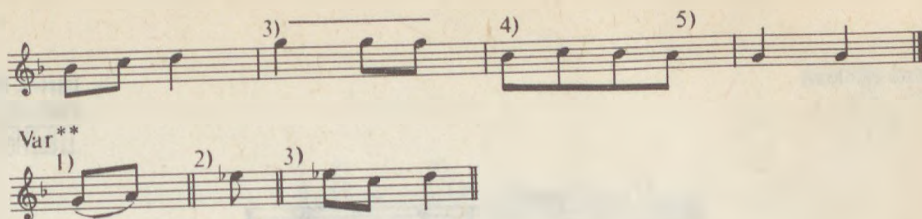
Parlando, $\text{♩} = 284$

a) 1. Ver-jé mēg az Is - ten A { mé - szá - ro - so - kat,
mé - szá - ros bárd-ját,

{ Mēr vagdal - ták el a Kis borju lá - ba - kat.
Hogy a kis bor - ju-nak Miért vágta el lá - bát.

Parlando, $\text{♩} = \text{cca } 80$

2)

2. A szegény kis borju
Nem tud lábra állni,
Nyomorult bakának
Vinni kell a hátán.

b) 1. Sohasem vétettem,
Igal városának,
Mégis beiratott
Engem katonának.

4. Ezen a kapitány
Igen megörüle,
Igen megörüle,
Föl alá sétála.

2. Mégis beiratott
Engem katonának,
Huszárnak iratott
De bakkancsot adott.

5. Egy szürke csikónak
Faránál megállta,
Egy szürke csikónak
Faránál megállta.

3. Kérem az kapitányt,
Adjon pej paripát,
Hogy viselem gondját
Nem talál rajt hibát.

6. E'llesz jó, e'llesz jó,
Ez a szürke csikó,
Ez a szürke csikó,
Huszár alá való.

c) 1. Kis kertem aljában
Vagyon egy cidrusfa,
Az alatt sírdogál
Egy szegény katona.

2. Ugy hullik az könnye,
Mint rózsza levele,
Ugy folik az vére,
Mint a patak vize.

Bartók-MS; eredetileg egyszerű lejegyzés számos javítással. Kivételesen a revideálatlan formát is közreadjuk, miután Bartók a variánsokat, ill. az A 248d (2), (3), (4) eltéréseit arra vonatkoztatta. — 1099g; 1092g; 1119b.

* Rekonstruált eredeti lejegyzés. ** Mások b), c) szövegre.

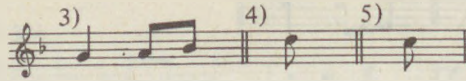
(2)

Körösfő (Kolozs)

Gy: Bartók Béla

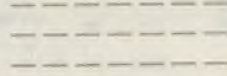
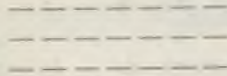
1908. III.

1 3 3

1. Udvarom, udvarom,

2. _____

3. Én elmenyek erre,
Te meg menj el arra,
Összetalálkozunk
Szép Magyarországba.

(3)

Tura (Pest)
Módos János

Gy: Bartók Béla

1906. VII.

1 3 7

1. Tengeri háború,
Megöl engem a bú,
Érted, érted babám,
Nem vagyok szomorú.

3. Cifra nyoszolyám alja
Kőből van kirakva,
Abban fekszem babám,
Térgyig megvasalva.

2. Zsineget hurkolnak
Gyenge karjaimba,
Vasakat veretnek
Fehér lábaimra.

4. Látom a törvényben
Huszonnégyen ülnek,
Mind a huszonnégyen
Rúlam törvénykeznek.

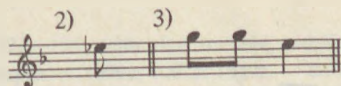
5. Meggyújtják a gyertyát,
A kezembe adják,
Ugy olvassák nékem
Halálszentenciát.

(4)

Tura (Pest)
Gólya Gábor

Gy: Bartók Béla
1906. VII.

1 5 3 7

1. Elejbe, elejbe,
Sárga ló elejbe,
Hogy be ne ugorjon
A virágos kerbe.

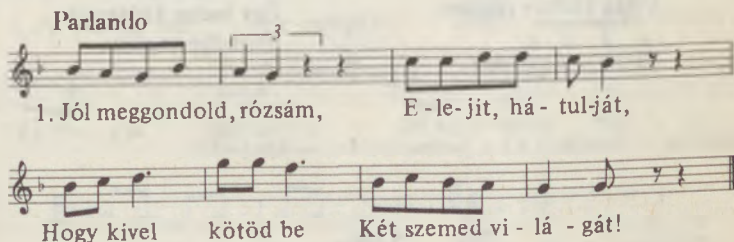
2. Be talál ugorni,
Sok kárt fog ott tenni,
Szerelem violát
Le fogja taposni.

248e

Nógrádmegyer (Nógrád)
Huszka Benedek

Gy: Ádám Jenő
1928

1 5 3 7

2. Mert nem kölcsönkenyér,
Hogy visszaadhatnád,
Se nem ritka dunna,
Hogy megfordíthatnád.

3. Látod-e te rózsám,
Azt a száraz kórét?
Akkor leszel enyém,
Mikor az kivirít.

4. Mikor az kivirít,
Fehéret virágozik,
Akkor az én szívem
Tieddel megnyugszik.

Másolat gépelt szöveggel. — Bartók: *a a b c*-hez. — Publ: MNT III/A! 107.

248f

Páty (Pest)
Urbán Mihály (75)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI. 10.
1 6 3 7

Poco rubato

1. Ud-va-rom kö-ze-pén Egy ke-rek al-ma-fa,
A-hoz van bé-köt-ve Egy szép pej pa-ri-pa.

Var
1) 2)

2. Arany a zablájo,
Pántlika kantárjo,
Talán kedves rózsám
Té vagy a gazdájó.

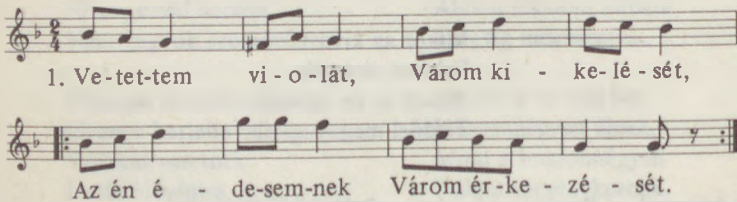
3. Gazdájó nem vagyok,
Nevelője vagyok,
Egy barna kislánnok
Szeretője vagyok.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *a a b a*, javítva: *a a b c*. — Ak: (→73).

248g

Kolozsvár (Kolozs)

Bartalus II: 122.
1 6 3 7

1. Ve-tet-tem vi-o-lát, Várom ki-ke-lé-sét,
Az én é-de-sem-nek Várom ér-ke-zé-sét.

2. Kikelt a viola,
De nem az a teljes,
Eljött akit vártam,
De nem az a kedves.

3. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én édesem
Mást szeret, nem engem.

4. Tilalom, tilalom,
A szombati malom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom.

Kodály másolata. NB. Bartalus 123—124. szám alatt további, e dallamhoz rendelt szövegeket közöl; ezek kezdetét Kodály feljegyezte a támlapra. — 1099a; 1092a; 1119z. — Bartalus megjegyzése: *Szabó Sámuel után.*

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve.*

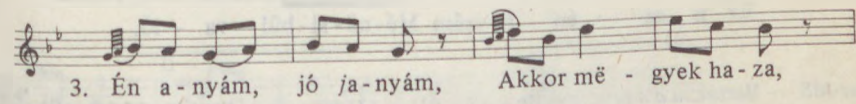
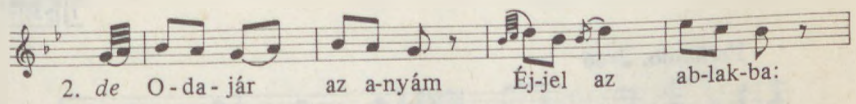
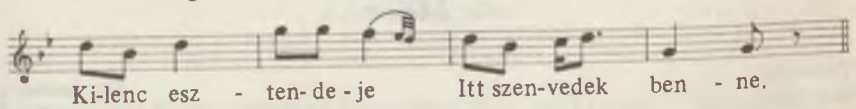
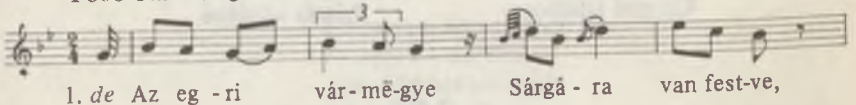
248h

(1)

M. F. 1010 b)
Jászberény (Szolnok)
Teleki Sándor

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
1 5 3 7

Poco rubato $\text{♩} = 70 - \text{acc. } 3\text{str} - 136$

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással, kiegészítéssel. — 1099f, 1092f, 1119a.

M. F. 1005 c)
Jászberény (Szolnok)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
1 5 3 7

$\text{♩} = 200$
fon: 8

1. Ez a ló, ez a ló, Ez a sár - ga csi - kó de
Nem a Fe - renc Jós - ka Mé - ne - si -ből va - ló.

2. Kikötöm lovamat
Szomorú fűzfához,
Lehajtom bus fejem
Két első lábához.

3. Lehajtom fejemet
A babám ölibe,
Hullajtom könnyemet
Rózsás kötőjibe.

248i

Boldva (Borsod)
Nyíry Dániel (45)

Gy: Seemayer Vilmos
1924. VI. 8.
1 5 3 7

Parlando, $\text{♩} = 66$

Ez a ló, jez a ló, /Ez a sár - ga csi - kó,
Ez is az én ró-zsám Mé - nē - si - bül va - ló.

Seemayer-MS. — Bartók: a a a b; javítva [!]: a a b c (2) és (3) közt új. — Ak: Gyerekkori emléke Abaújbol.

248j

M. F. 236 c)
Mezőkövesd (Borsod)
Vámos Péterné Csirmaz Terézia

Gy: Vikár Béla
[1899. XII. 3.]
L: Bartók Béla
1 6 3 7

1) Jó /es-tét, jó /es-tét Sá-gi bi-ró /asszony!
2) Talán éb - ren van-e A ked-ves mēny-asz - szony?
3) 4) fon: 8
2str 1) 2) 3) 4)

2. Ébren van, ébren van,
Fekszik a kamrába,
Kéltse fél hát mingyár
Készits' el a bálba!

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 4/111 alapján. — 1099 I; 1092 I; 1119g. —
Ak: (→ 128j).

248k

M. F. 2337 a)
Ócsény (Tolna)
Férfi

Gy: Lajtha László
1913. XII.
1 6 3 7

1) 2) Jó es-tét, jó es-tét, Kocsmáros asszony!
3) 4) Hol van a kend lá-nya, Ki engem hi - va - tott?
2str 1) 2) 4) 3) 1) 2) 3)

2. Üljön le, üljön le,
Mellém az asztalra!
Ippen most parancsol
Reja a cigányra.

3. Húzzad csak, húzzad csak
Estétől reggelig.
Csáki bíró lánya
Reggelre elalszik.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — 1099c; 1092c; 1119t.

2481

M. F. 1504 a)
Gyergyóalfalu (Csík)
Leány

Gy: Molnár Antal
1911

L: Bartók Béla

1 3 7

$\text{♩} = 250$

1. Sem e - ső nem e - sik, Sem har-mat nem lát - szik,
Még-is az én bundám Két ol-dal-ról á - zik.

II 2str
4) 1) 2) 3)

2. Záporeső után
Eszterhalj* megcsordul
S talán még idővel
Szivem hozzád fordul.

3. Te tettél fogadást
Én előttem nem más,
Hogy sohasem szeretsz
Én kívülöttem mást.

4. Hamis lelkű voltál,
S engemet megcsaltál,
Egy csókért, kettőért
Máshoz folyamodtál.

5. Azzal ne dicsekedj,
Ha megvetettél is,
Parancsol az Isten
Talán még neked is.

6. Elmehtek én már
Fel s alá az uccán,
Nem mondják már nékem,
Gyere be Gyurikám,
Gyere be Gyurikám,**
S csókold meg két orcám.

7. Sohasem cselekszem,
Amit cselekedtem,
Hogy a pajtásomat
A babámhoz vigyem.

8. Ők ott ölelkeztek,
S én távolról néztem,
Megütött a bánat,
Szörnyen visszatértem.

9. Titkos a szerelem,
Fél az árulástól,
S minket is édesem,
Tiltanak egymástól.

10. S ritka rendet vágtam,
Sűrű boglyát raktam,
S minden boglya *jalatt*
Páros csókot kaptam.

11. Aggy egy csókot rózsám
Utiköltségemre,
S megsegít az Isten
Adok ezret érte.

Molnár A. helyszíni lejegyzése, amelyet Bartók a fonográffelvétel alapján jelentősen átalakított. — 1099s; 1092s; 1119m. — **Fon:** A 2. *versszak hibás felvétel, nem jegyezhető le.* [Bartók.]

* *Esztérhalj* = *csepegő*. ** Az utolsó két dallamsor ismétlésére.

248m

M. F. 90 b)
Pürkerec (Brassó)
Veres Mihály

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 22.]
L: Bartók Béla
1 5 3 7

1. A-hol én el - megyék még a fák is sir-nak,
Gyēnge á - ga-ik - ról Le-ve-lek le - hull - nak.
2str
1) 2) 3) 4) 5)

2. Hujjatok levelek,
{ Rejtsetök el engem,
{ Takarjatok
Mert az én édesem
Sirva keres engem.

[3. Sir az út előtttem,
Bánkodik az ösveny,
Még az is azt mondja:
Verje meg az Isten.

4. Verje meg az Isten
Azt az apát s anyát,
Ki szeretőjétől
Tiltsa az ő lányát.

5. Ha néki lánya volt,
Nékem szeretűm volt,
Ha néki rózsza volt,
Nékem szegfű szál volt.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 7/119 alapján. — 1119e-hez. — **Ak:** Vikár: 7/119 szerint
Fazekas Főris Mihály és Udvaros Mihály.

(1)

M. F. 461 b)
Szentegyházasfalú (Udvarhely)
Ferenc Antalné (71)

Gy: Vikár Béla
[1903. VII. 19.]

L: Bartók Béla

1 5 3 7

1. Áld - ja meg az Is - ten Azt az é - des - a - nyát,
A - ki ka - to - ná - nak Ne - ve - li ja fi - át!
2. Hús é - vig ne - vel - te Vi - lá - gá pom - pá - já - ra,
Hús év u - tán pe - dig Öl - töz - te - ti gyász - ba.

3. Sohase vétettem
Falum határának,
Méges bésoroztak
Engem katonának,

4. Huszárnak soroztak,
Bakancsosnak írtak,
Verje meg az Isten,
Be megszorítottak!

5. Kérem a kapitányomat:
Adjon egy paripát,
Ugy viselem gondját,
Nem lel benne hibát.

6. Háromszáz rémonda
Között ha sétálok,
Egy fakó csikónak
Faránál megállok,
S ellesz jó, e' lesz jó,
Ez a jó katonaló.]

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés későbbi javításokkal. Kiegészítések Vikár. 13/221 alapján.
1099j; 1092j; 1119e. — Ak: (→200s, 248ff).

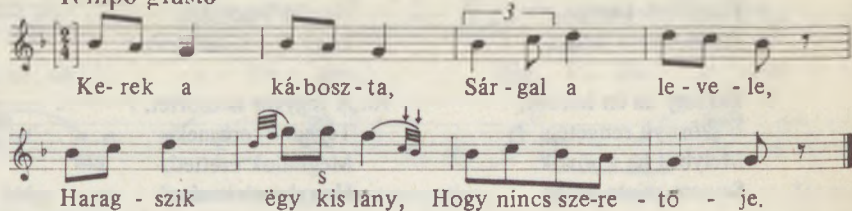
* Sic! (Talán a helyett?)

(2)

M. F. 455 d)
Szentegyházasfalu (Udvarhely)
Tankó Józsefné

Gy: Vikár Béla
[1903. VII.]
L: Bartók Béla
1 5 3 7

Tempo giusto*

Ak: (→16f). D: L. az A 194-es dallamot!

* Gyorsan.

248o

M. F. 2580 a)
Kisbárapáti (Somogy)
Férfi (75)

Gy: Lajtha László
1923
1 5 3 7

Rubato. $\text{♩} = 84$

1. Hi-res be - tyár va - gyok, Pat - kó az én nevem,
Ti-zen-há-rom me - gye Rég ke - res { már en - gem.
en - ge - met.
2. Hegyeket völ-gye - ket Hi-á - ba mász - kál - nak,
A szé - gény le - gény - re Se-hol sem ta - lál - nak.

1str** 2str**
1) 2) 3) 4) 5)

3. Pedig ott is vagyok,
Hol nem is gondolják,
Híres paripámat
Mindenütt csodálják.	8. Virasszál felettem,
Míg itt szunnyadozom,
És ha zaklatnának,
Kelts fel szép galambom.
4. Ha megsarkantyuzom,
Tíz határt átugrok,
Pandurok kezébe
De sohasem jutok.	9. Csörtetnek a lovak,
Messzi az erdőben,
Ne aludj édesem,
Légy egy kissé ébren.
5. Bakony az én hazám,
E szörnyű rengeteg,
Melyből ha kijövök,
Szívem szinte beteg.	10. A fegyver is csörtet,
Tégedet keresnek,
Meghalok érted,
Hogyha elvinnének.
6. Hej hány szegény legény
Lakott ott már régtől,
Nem félnék most velük,
Senki fegyverétül.	11. Ne félj kis angyalom,
Úlj fel a lovamra,
Ugy vigyázok terád,
Miképp önnmagamra.
7. Édes kedves babám,
Lehajtom fejemet,
Öledbe rejtem el
Bánatos keblemet.	12. Kisütöm a fegyvert,
Tudják meg itt voltam,
Hogy pici ajkidat
Százszor megcsókoltam.

Másolat. — Bartók: *a a b c*

248p

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
1 63 7

* Nyilván hamis kezdés (a henger még nem forgott teljes sebességgel). [Bartók.]

248r

M. F. 480 a)
Farkaslaka (Udvarhely)
Lőrincz Balázs (70)

Gy: Vikár Béla
[1903. VI. 29.]
L: Bartók Béla
4 5 3 7

1. Sír az út e - lőt - tem, Bán - kó - dik az ös - ve - nő
Még az ős azt mondja: Áldjon még az Is - ten.
Meno mosso
2. Áldjon még az Is - te - nő Minden jó - va - i - val,
Min' ker - ti vi - o - lát Drá - ga il - la - tok - kal.

Kerényi Gy. másolata Bartók apró javításával. Kiegészítés Vikár: 13a/7 alapján. — 1119k. — Ak: Vikár feljegyzése szerint: legöregebb Kovács Józsefné.

248s

M. F. 383 a)
Zetelaka (Udvarhely)
Sebők Mártonné Máté Róza, Lőrinc Zsófi (81)

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 2.]
L: Bartók Béla
1 5 3 8

1. Magyaror - szág szé - lyén, Hej Két arany - gyalmafa, Az -
a - Jutt sé - ti - kál Két lo - vas ka - to - na.
2. Egyik mind azt fujja: Is - te - nőm, Is - te - nőm, *M*
Beh ke - se - rű ki - nyér A ka - to - na ki - nyér!

[3. A kardjával szánca,
Vérrel boronálja
Úgy örli kinyerét
esztendőkön által.
Angyal-e vaj madár,
Ki az ég alatt jár,

4. Csattogtassa szárnyát,
Veri szívem buját.
Verjen a szívemnek
Vígasztaló nótát.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 10/169 alapján. — 1119h. — **Ak:** (→26). Bartók: *A fonográfba csak az egyik énekelte.*

248t

Magyarszerdahely (Zala)
Kiss Ferencné Ruzsics Róza (29)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 11.
127

Tempo giusto. ♩ = 63

1. Az a-ra - di kis-lány Férjhöz a - kar mēn-ni,

(8* 1) 2)

De jaz é - des-any-ja Nem a - kar-ja en-ged - ni.

2str 3str**

1) 2) 3

2. De jajzer a leány,
Férjhez adta magát,
Ekkor az édes anyja
Jelátkozta ja lányát.	6. Másodszor megszólalt
A nagyobbik vőfély:
Édes anyámasszon,
Beteg a menyasszon!
3. Vacsorája jelőtt
A hideg rázza fel,
Vacsorája után
A lelke szájjon el!	7. Nem beteg, nem beteg,
Csak azér bankódik,
Messziről jött szegény,
Azér szomorkodik.
4. Elősször megszólalt
A kisebbik vőfély:
Édes anyámasszon,
Beteg a menyasszon!	8. Harmadszor megszólalt
Maga ja vőlegény:
Édes anyámasszon,
Meghalt a menyasszon!
5. Nem beteg, nem beteg,
Csak azér bankódik,
Messziről gyött szegény,
Azér szomorkodik.	9. Ekkor a vőlegény
Kést fog a kezébe,
Kezéből mellébe,
Melléből a szívébe.

10. Véré a véreddel
 Egy patakba folyják,
 Testem a testeddel
 Egy sírba nyugodják.

11. Lelkém a lelkéddel
 Egy urat imádjon,
 De a tē édes anyád
 Istent soha nē lásson!

Seemayer-MS. — Bartók: *a a b a*, javítva: *a a b c*. — Ak: (→32a, 220c). *Lánykorában egy 63 éves asszonytól tanulta helyben.*

* Bartók kiegészítése? ** A 4—8. és 10. strófák hat szótagos utolsó sorai feltehetően a 3. str. analógiája szerint éneklendők.

248u

[Bonnya (Somogy)]
 Tóth Lajos (38)

Gy: Ádám Jenő
 1927
 1 2 7

Andante sostenuto

1. Egy a - ra - di kis-lány Férjhez a - kart men-ni,
 De jaz é - des any-ja Nem a-kar-ja en-geny - nyi.

2-8str
 1)

2. Ezer a szép leány,
 Férjhez megy magátul,
 Ezér a jó jánnya
 Nagyon megátkozta.

3. Ugy megátkozta, hogy
 Este vacsorátul
 Szálljon el a sírba.

4. Először felszólalt
 A legkisebb vőfély:
 Édes anyámasszony,
 Hervad a mennyasszony!

5. Másodszor felszólalt
 A második vőfély:
 Édes anyámasszony,
 Mēghalt a menyasszony!

6. Ekkor a vőlegény
 Kést fog a kezébe,
 Kezéből mellébe,
 Melléből a szívébe.

7. Véré a véreddel
 Egy patakba folyják,
 Testem a testeddel
 Egy sírba nyugodják,

8. Lölköm a lölköddel
Egy Istent imádjék,
De ja te vén anyád
Istent soha ne lássék!

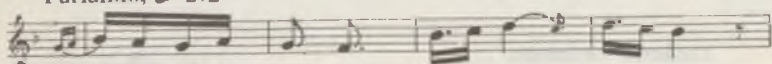
Másolat gépelt szöveggel. — Bartók: *a a b c*. — H: Kiegészítés az A 321vv alapján. — Ak: (→321vv).
Németsüiniben (Somogy) tanulta.

248v

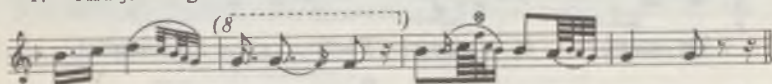
M. F. 1016 c)
Vacsárcsi (Csik)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
VII b3 7

Parlando, ♩=272

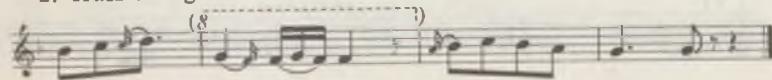
1. Áld-ja mēg az Is - ten Azt az é - des-a-nyát,

A - ki ka - to-ná - nak Ne - ve - li a fi - át.

2. Hűz é - vig ne - ve - li Vi-lág pom - pá - já - ra,

Hűz é - ves ko - rá - ba Öltöz-te - ti gyász - ba.

3. Szólnak ott az ágyuk,
Csattognak a kardok,
Lelkem éldes anyám,
Most mingyárt meghalok.

6. Ások pajtás, ások
Sírt én kardhegyemmel,
Bétakarom szemed
Az én zsebkendőmmel.

4. Hogyha a nagy Isten
Rajtunk nem könyörül,
A vitézek közül
Még egy sem menekül.

7. Nohát pajtás, ird meg
Szomorú halálom,
Hol történt halálom,
Idegen országon.

5. Nohát pajtás assál
Sírt én kardhegyemmel,
Takard bé szememet
Az én zsebkendőmmel.

8. Ki levelem kapja,
Jajszóval olvassa,
Én éldes anyámnak
Bánatját nyítja.

9. Kedves édes apám,
Tehozzád fordulok,
Katona létemre
Utoljára szólok.

10. Éltemet áldozom
Az magyar hazámért,
Véremet kiontom
Az magyar nemzetért.

11. Ne félj, Magyarország,
Isten vigyáz rád,
Ellenség kezibe
Nem adja határát.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással. — 1099h; 1092h; 1119c. — Publ: MND: 168.

248x

M. F. 1167 d)
Borszék (Csik)
Molnár Tercsi

Gy: Veress Gábor
L: Bartók Béla
VII [b3] 7

1. Jó na-pot, jó na-pot, Komló-di Zsu - zsá - na!
Hol vagy on, hol va - gyon, Kom-ló - di Zsu - zsá - na?

2. Nem láttam, nem lát - tam, Ténnap - - - - -já - ra,
Vi-rá - got - - - - - Ma-gát mú-la - toz - ta.

Bartók-MS. — Bartók: Új. a a b c.

* Nem hallható.

248y

M. F. 376 d)
Csekefalva (Udvarhely)
Török Albert

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 13.]
L: Bartók Béla
VII b3 7

Ud - va - rom, ud - va - rom, Szép ke - rek ud - va - rom, N -
nem sē - pēr meg töb - bé Az én gyön - ge ka - rom.

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. — 1099n; 1092n; 1119i. — D: Kiegészítés Vikár: 10/418—475 alapján.

248z

M. F. 1600 b)
Csíkszentmihály, Ajnád (Csík)
Sipos Gergely (49)

Gy: Lajtha László
1912. IV.
VII b3 7

Rubato *

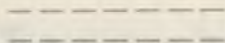
1. Fe - ke - te vá - ros - ba - nō Ve - res to - rony lát - szik
Ab - ba az én ró - zsám Más ö - lé - be ját - szik
2. Ját - szód - jál, ját - szód - jál Gyönyö - rű vi - rá - gom,
Csak engem ne fe - ledj, Míg élsz e vi - lá - gon.

Var
1)

3. Enyém a gyűrűje,
Más a szeretője,
Kitetszik arról es
Nem igaz a szüve.

4. Szerettelek rózsám,
Ha szegény vótál es,
Mér vettél meg engem
Ha szegény vótam es.

5. Megélhettünk vóna
Meg a kősziklán es,

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — 1099d; 1092d; 1119u.

* Kényelmes beszédtempó. ** Elnyelés, helyette 7 [Bartók]. *** Lassabb negyedek.

248aa

(1)

M. F. 489 b)
Csíkszentsimon (Csík)
Lukács Mihályné Szőke Erzsi

Gy: Vikár Béla
[1903. VII. 27.]
L: Bartók Béla
VII b3 7

Rubato

A - hol én el - megyék, Még a fák is sír - nak,
Gyöngé á - ga - i - ról Le - ve - lek le - hull - nak.

Bartók-MS kisebb javításokkal; kiegészítés Vikár: 13/250 alapján. — 1099?; 1092?; 1119f [? L. az A 248bb dallamot is!] — **Fon:** A Múzeumi Leltárkönyv szerint a jelzet M. F. 489 c). **Ak:** (→321n).

(2)

M. F. 410 d)
Szentegyházasfalu (Udvarhely)
Kozán Máris

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 29.]
L: Bartók Béla
VII 53 7

Tempo giusto

Ud - va - rom kö - ze - pén Va - gyon egy al - ma - fa,
S ah - hoz van mēg - köt - ve Két szūr - ke pa - ri - pa.

Fon: A Múzeumi Leltárkönyv szerint a jelzet: M. F. 410 e). D: L. az A 62-es dallamot!

* A támlap kottaképe alapján a ritmus ennél a résznél nem egyértelmű.

248bb

M. F. 435 a)
Siklód (Udvarhely)
Simó Lőrinc

Gy: Vikár Béla
1902. IX.
L: Bartók Béla
VII 53 7

Ti - zen - ké - tő kö - mi - ves Ősz - sze - ta - na - ko - dék,
Ma - gas Dé - va vá - rát Hogy fel - é - pi - te - nék.
II
1) 2) 3)

Bartók-MS gépelt szöveggel. — 1119f. — Ak: *Fiatal hang, mesterlegényszerű.*

248cc

Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1911

VII 3 7

Lento

1. Kör-té - fa, kör-té - fa, Gyöngyö-si kör-té - fa,
 Az a - latt ott fek - szik Sok gya - log ka - to - na.

Var
 1)

2. Kardjával felszántja
 Vérrel boronálja,
 Mégis a császárt
 Igazán szolgálja.

Kodály-MS. — 1099t; 1092t; 1119n.

248dd

M. F. 1150 a)
 Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

VII 3 2

1. E - lej - be, e - lej - be, Sár - ga ló e - lej - be,
 Hogy be ne u - gor-jon Az vi - rá - gos ker - be.

2. Be talál ugornyi,
 Nagy kárt talál tennyi,
 Rózsafa bimbóját
 Le találja törnyi.

Másolat. — 1099u; 1092u; 1119o.

248ee

Vacsárcsi (Csik)
Öregasszony

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
VII 63 63

2. Azalatt kikötve
Két szürke paripa,
Gyere kedves pájtás,
Bujdossunk el rajta.
3. Űjj föl az egyikre,
S én és a másikra,
Ugy bujdossunk el mű
Szép Magyarországba.

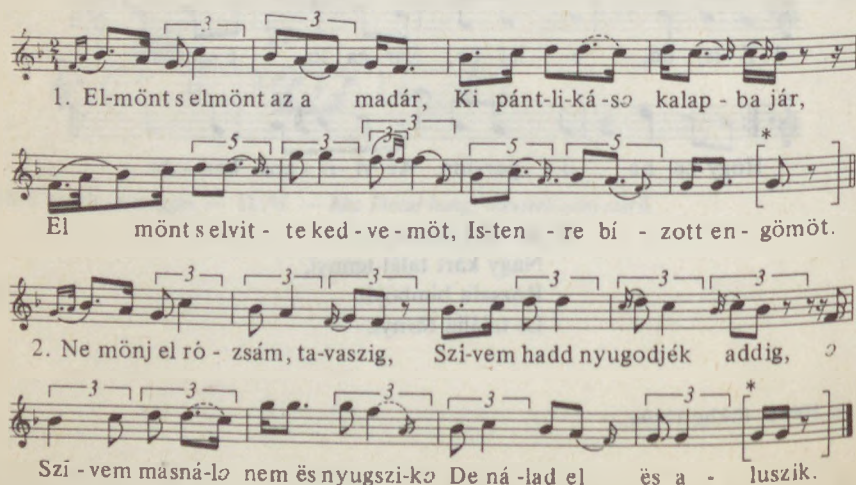
4. Magyarország széjit
Körülfolyta a víz,
Most es az én rózsám
Sírva utánam néz.
5. Sirass rózsám, sirass,
Míg előtted járok,
Mer asztán sirathatsz,
Ha utra indulok.

Bartók-MS. — 1099i; 1092i; 1119d.

248ff

M. F. 461 a)
Szentegyházasfalu (Udvarhely)
Ferenc Antalné (71)

Gy: Vikár Béla
[1903. VII. 19.]
L: Bartók Béla
VII 63 7

3. Szólj ha mondom, bús gerlice,
Fészket ne rakd utszélire,
Mert az uton sokan járnak,
A fészkekből kizavarnak.

4. Hanem rakjad egy sűrűbe,
Bánatfának tetejibe,
S annak is a leghegyibe,
S annak is a leghegyibe.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 13/223 alapján. — 1099o; 1092o; 1119j. —
Ak: (→200s, 248n).

* Elnyelés!

249

M. F. 1149 a)
Ghymes (Nyitra)
Bartusné Bédi Klára (70)

Gy: Kodály Zoltán

1906

5 7 3 6 3

1. Od'a- lá szolgál - tam, Szol - ga le - gín vó - tam,
Lë-haj - tot - tam fe - jem Csip - ke - bu - kor a - lá.

Var
2)

2. A kellembe mászott
A nagy sási kijót,
Szivem szorongatja,
Piros virém szíja.

3. Vëdd ki apám, vëdd ki
A nagy sási kijót,
Szivem szorongatja,
Piros virém szíja.

4. Bizon nëm vëszëm én,
Mer én filek tüle,
Vidd el az anyádnak,
Talán maj kivëszí.

5. Vëdd ki anyám, vëdd ki
A nagy sási kijót,
Szivem szorongatja,
Piros virém szíja.

6. Bizon nëm vëszëm én,
Mer én filek tüle,
Vidd el a nénédnek,
Talán maj kivëszí.

7. Vëdd ki nëni, vëdd ki,
A nagy sási kijót,
Szivem szorongatja,
Piros virem szíja.

8. Bizon nëm vëszëm én,
Mer én filek tüle,
Vidd el a bátyádnak,
Talán maj kivëszí.

9. Vëdd ki bátyám, vëdd ki,
A nagy sási kijót,
Szivem szorongatja,
Piros virém szíja.

6. Azonnal a késem
Gégéjibe szurám,
Gégéjibe szurám,
És vérét kiontám.

7. Menyek a másikhoz,
Nagy Rózsáliához,
Anyám ne öljön meg,
Kézit megcsókolám.

8. Ha valami zereg,
Talán édes apám,
Még hamarabb késem
A szívébe szurám.

9. Asztalomhoz ültem,
Levelemet írva,
Írtam verseimet
Keservesen sírva.

10. Én a szerencsétlen,
Kérlek benneteket,
Kinek e világon
Megmaradt éltetek.

11. Ne ítéljete meg
A gonosz tettemér,
Van ítélő bíró
Megítél engemet.

12. Legnagyobb leányom
Érkezek ablakra,
Ki mindjárt megijedt
A bezárt ajtóra.

13. Azonnal a késem
A szívembe szurám,
A szívembe szurám,
Éltemet eloltám.

Kodály-MS. — 1094: 1120. — D: Az A 199a dallam alapján: 1910.

* Egyenletes.

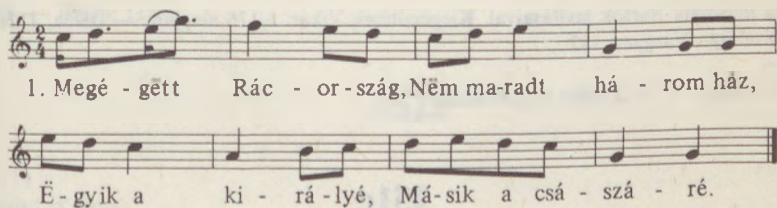
251a

Pográny (Nyitra)
Pindes Kati

Gy: Kodály Zoltán

1906

5 1 4

2. Ęgyik a királyé,
Másik a császáré,
A harmadik pedig
Kedves galambomé.

Másolat. — 1095c: 1121c.

251b

M. F. 299 a)
Pográny (Nyitra)
Gyepes Örzse

Gy: Vikár Béla
[1902. VII. 8.]
L: Bartók Béla
[5][1][4]

1. j-Jel-mésztem az uj-jam, Folyikó pi-ros vé-rem,
Mesz-szē van gā-lāmbom, Hej, Kikő-tyi mēg ne-kem?
2. Ha jelmégý, ga-lam-bom, Hát en-ge-met ki-re hacc?

2. Ha jelmégý galambom,
Hát engemet kire hacc?
Hallak az Istenre,
A jó emberekre!

[3. Amőre én megyek,
Még a fák is sírnak,
Gyenge jágairól
A levelek hullnak.

4. Hulljatok levelek,
Takarjatok engem,
Mert az én galambom
Sírval keres engem.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 6/176 alapján. — 1095a, 1121a. — Publ:
MND: 169; Kodály—Vargyas: 182.

* Alig érthető szótag. ** A többi nem érthető.

251c

Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1911
[5][1][2]

[Tempo giusto, moderato]*
1. El-ment a sze-re-tőm Sze-re-tőt ke-res-ni,
Ne ad-jon az Is-ten Jó sze-ren-csét ne-ki.

2. Úgy hulljon a húsa,
Mint a fa levele,
Úgy foljon a vére,
Mint a Duna vize.

3. Hogy az egész falu
Fusson csudájára,
Böcsőbeli gyermek
Emlékezzen rája.

Kodály-MS. — 1095d; 1121d.

* Orig.: *Mérsékelt tánclepés.*

252a

Bánffyhungad (Kolozs)

Gy: Bartók Béla
1908. X.

1 5 4

Parlando

Két út van e - lőt-tem, Me-lyi-ken in - dul-jak?

Há-rom sze - re - tőm van, Me - lyik-től bú - csuz - zak?

Var
1) 2)

Bartók-MS. — 1093b; 1122b.

252b

M. F. 123 b)
Bánffyhungad (Kolozs)
Bodor Márton

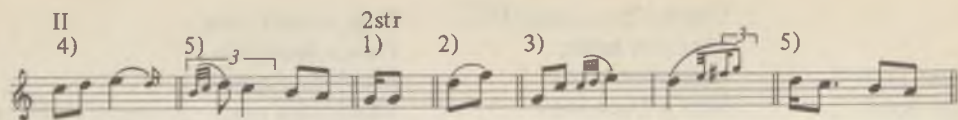
Gy: Vikár Béla
[1899. V. 8.]

L: Bartók Béla

1 5 4

1. Ud-va - rom, ud - varom, Szép kerek ud - varom,

Nem sep - ri már többé Az én gyenge ka - rom.

2. Udvarom közepén
Egy kerek almafa,
Az alá van kötve
Szilaj pej paripa.

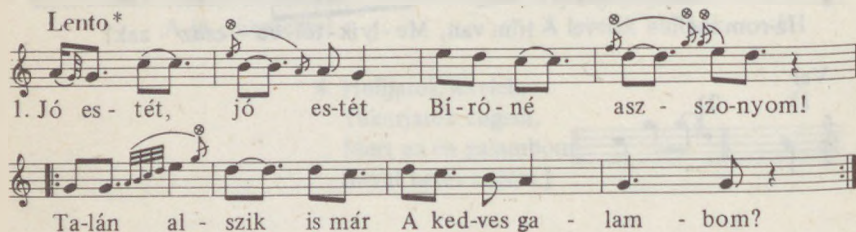
Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 7/204 alapján. — 1122b-hez.

* Nem hallatszik.

252c

M. F. 66 b)
Zentelke (Kolozs)
Vincze Anna

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 25.]
L: Bartók Béla
1 5 4

[2. Alszik már, alszik már
Homvas nyoszolyába,
Mit tudna csinálni
Egy kislány magába?

3. S köccse fel, köccse fel,
Küldje jel a bálba,
Karmazsim csizmáját
Huzza a lábára,
Tíz pár arany gyűrűt
Huzza ja zújjába!

4. Jó estét, jó estét
Csaplárosné asszony!
S hol van az a legény,
Ki engem zaklatott?

5. Csok-csak leül,
Csok-csak mulat,
Estétől reggelig
Csok-csak mulat.

6. Huzz rá cigány,
Huzz rá cigány,
Estétől reggelig,
Csáki bíró lánya
Reggelig elalszik.

7. S eressz ki, eressz ki,
Hogy menjek hűtözni,
Karmazsin csizmámbul
A vért kiönteni!

8. S ne menj ki, ne menj ki,
Mei meghűttöd magad,
S tiz pár arany gyűrűd
Az ujjadba dagad.
9. S eressz ki, eressz ki,
Hogy menjek hűtözni,
Karmazsin csizmámbul
A vért kiönteni!
10. Nem ereszlek igazán,
Igazán nem én,
Ha enyim nem lettél,
A másé se legyél!
11. Átkozott az apa,
S hát még az az anya,
||: Ki egyetlen lányát
A bálba bocsátja. :||
12. Este elbocsátja,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolc órákor
Meghalva találja.
13. Nyis' ki apám, nyis' ki,
Leveles kapudat,
Hagy vigyem bé rajta
||: Fájdalmas tagomat! :||
14. Harangoznak díltre,
De nem dílebédre,
Csáki bíró lányát
Mos' teszik a földbe.
15. Viszik már,
Viszik a rabokat,
||: Viszik a rabokat
A sötét börtönbe. :||
16. S vigyék el, vigyék el,
A legsötétebbe,
||: Eltevék lányom
El a temetőbe! :||

Kotta: Kerényi Gy. másolata [?] Bartók javításaival; szöveg: Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 7/122 alapján.
— Ak: (→243e). „Kiskoromban tanultam, s azóta tudom.” 1880 őszén hallotta először.

* *Alig rubato.*

252d

M. F. 488 c)
Sepsibükszád (Háromszék)
Mokány Józsefné

Gy: Vikár Béla
[1903. VII. 27.]
L: Bartók Béla
1 3 4

2. s Udvarom közepén
Egy arany almafa,
S ahhoz megakasztva
Két kis pejparipa.

3. s Fel is van nyergelve,
Fel is kantározva,
Gyere kisangyalom,
Búdossunk el rajta.

4. s Te üjj egyikére,
s Én pedig a másra,
s Úgy menjünk, úgy menjünk
Küs Magyarországra.

5. s Küs Magyarországon
Felfelé foly a víz,
s Ott is az én rózsám
Sírva utána níz.

6. s Virágos kenderem
Eláldzott a tóba,
s Gyere kis angyalom,
s Búdossunk el tova.

7. s Két út van előttem,
Mékre induljak el,
Két szeretőm vagyon,
s Méktől búcsúzzam el?

8. Szökétől búcsúzó,
s Az barna haragszik,
s Barnától búcsúzó,
A szőke haragszik.

9. s Így hát az én szívem
Sohse nyugoszik,
Mind éjjel, min nappal
s Mindég csak bánkodik.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 13/233 alapján. — 1093c; 1122c.

252e

Körösfő (Kolozs)

Gy: Bartók Béla

1908. III.

1 5 4

Parlando

1) 2) 3)

a) Ud-va - rom, ud - va - rom, Szép ke - rek ud - va - rom,

4) 5) 6)

Nem sö - pör már té - ged Az én gyen - ge ka - rom.

Var Var*

4) 1)** 2) 3)** 4) 5)**

6) 6)

b) Két út van előtttem
Melyiken induljak,

— — — — —
— — — — —

c) 1. Mér nincs minden lánynak
Kut az udvarába,
Aranyos diófa
Pitarajtóba?

2. Kerek a levele,
Édes a gyökere,
Mér nincs minden lánynak
Igaz szeretője?

Bartók-MS. — 1093a; 1122a.

* Mások, b) és c) szövegére. ** Így is.

253

M. F. 2239 a)
Resznek (Zala)
Leány

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 16.]

L: Bartók Béla

3 5 1

Tempo giusto

1. Ké¹⁾t szál pünkös²⁾d-rózsa Ki - haj - lott az út-ra,
El a - kar hēr-vad-ni, Nincs ki le - sza - kít - sa.

2str
1) 2)

2. Szakítsd lē tē Fáni,
Kösd mēg bokritáro,
Tēdd a Bosnyák Pali
Pörge kalapjához!

3. Le jās szakítom én,*

[3. Bele is teszem én,
Meg is viselem én,
Annak szépségéért,
Szép ifjuságáért!]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/128 alapján. — 1089; 1123. — Publ: MNT IV: 85; MND: 175; Kodály—
Vargyas: 226; Lampert: 296. — Ak: Vikár feljegyzése szerint: Fáni.

* A többi nevetéshe fullad.

Szenna (Somogy)

Kiss 388. I. (2. sz.)

4 1 3

* Musical notation for Szenna (Somogy) in G major, 2/4 time. The melody is on a single staff. The lyrics are: A győ-ri le-gé-nyek, A győ-ri le-gé-nyek, Fe-hér föl-det szánt-nak, Tisz-la bú-zát vet-nek.

Ziegler Márta másolata. — 1144; 1125.

* Bartók: Talán ♯ | ♯ ♯ helyett, akkor izoritmikus volna.

F. 142 c)

Mohi (Bars)

Bokros Erzsébet (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán

1912

4 8 3

Poco parlando, ♩ = 104-108*

1) 2) 3) (4)

1. Egy-ször í - fél táj - ba Me-gyek az úc - cá-ra,

3) 4)

Meg-gyujt-tják a gyer - tyát,

3)

A'n nagy fe - hír ház - ba.

2str 3str

1) 2) 4) 2) 3) 4)

 Musical notation for Mohi (Bars) in G major, 2/4 time. The melody is on a single staff. The lyrics are: 1. Egy-ször í - fél táj - ba Me-gyek az úc - cá-ra, Meg-gyujt-tják a gyer - tyát, A'n nagy fe - hír ház - ba. The notation includes first and second endings, and a 3-measure rest. The bottom part shows the string accompaniment for 2nd and 3rd strings.

2. Megyek az ajtóra,
Sēnki ki nem nyitja,
Kinyitom magamnak,
Mēgyēk az kis házba.

3. Lētēszem kalapom,
Szūrōm a lādára,
Lēhajtom fejemet
Galambom { ágyára.
 { vállára

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — 1120; 1126. — **Fon:** 1—3 str. — **Ak:** (→72c, 126g, 131e, 208c, 313a).

* 1914-ben ♩ = 120—126.

256a

F. 133 a)
Mohi (Bars)
Hajpál Jónás (60)

Gy: Kodály Zoltán
1912
22V

Poco rubato, ♩ = 66

Nē szomorkodj, légy víg, Nēm lēs ez min - dig így

Hej, a ki meg-szo - mo - rit,

Mēg is vi - gasz - ta - lít.

Kodály-MS (a szöveg gépírással is). — 1119c; 1127a. — **Ak:** (→406a).

256b

Színi: 122
22V

1. Föl - szál - lott a pá - va Vár - me - gye - há - zá - ra,

Sok sze - gény le - gény - nek Sza - ba - du - lá - sá - ra.

2. Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok,
A jó Isten tudja,
Mikor szabadulok.

3. Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok,
Ha te kiszabadulsz,
Én is meggyógyulok.

Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1119a; 1127b.

* Színi tempójelzése: *Lassú*.

256c

Bözöd (Udvarhely)

Bartalus III: 77

*

 1. Ne szomorkodj, légy víg, Nem lesz ez min - dég így,
 Ki megszomo - ri - tott, meg-is vigasz - tal még.

2. Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok,
A jó Isten tudja,
Mikor szabadulok.

6. A test lélek nélkül
Rothadásra készül,
Így van az én szívem
Rózsám nálad nélkül.

3. Szabad madárnak
Ágról ágra szállni,
Csak nekem nem szabad
Kedvesemhez járni.

7. Vagy elmegyek veled,
Vagy meghalok érted,
Vagy piros véremmel
Földet festek érted.

4. Leszállott a páva
Vármegye házára,
A szegény foglyoknak
Szabadulására.

8. Míg ezt az unalmas
Föld hátát taposom,
Emlékezetedet
Könyeimmel mosom.

5. Ha szabad volnék is,
Csak tiéd lehetnék,
Virágos kertedben
Gyomlálód lehetnék.

9. Ha megszűnik a bú,
Szívemet gyötreni,
Még a halál sem fog
Onnét kitörteni.

10. Amit én mondtam,
Azt fogadtam ma is,
Hogy téged szeretlek,
A koporsómba is.

11. Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok,
Ha te kiszabadulsz,
Én is meggyógyulok.

Ziegler Márta másolata; a 2—11. strófa kiegészítés a kiadványból. NB. Bartalus a 78. szám alatt további, e dallamhoz rendelt szöveget is közöl. — 1119b; 1127c.

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve.*

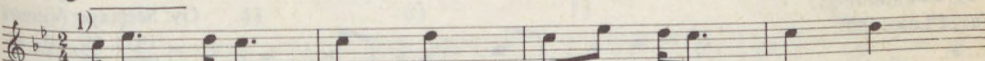
257a

(1)

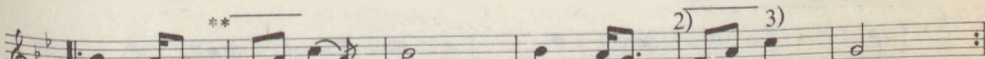
F. 154 c); 155 c)
Kisvisnyó (Gömör)
Kovács Katalin (75);
Gérecz András (65)

Gy: Kodály Zoltán
1912
5563

$\text{♩} = 78^*$

1)

1. Ö-reg va-gyok már én, Nem dol-go-zok már én,

Éj, a-hol kocsmát lá - tok, Éj, o-da {
më-gyëk már én.
më-nëk

Var

1)*** 2) 3) 3)

2. Istenem, országom,
Régi szabadságom,
Éj, de hamar elhagyott
Éj, gyöngye leányságom.

3. Istenem, azelőtt
Tartottam szeretőt,
Éj, de még most is tartok,
Éj, titkon egyet-kettőt.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az első strófa kézirással is). — 1117b; 1128b. — Publ: Kodály—Vargyas: 270.
— Fon: F. 154 c) = Kovács Katalin; F. 155 c) = Gérecz András. — Ak: (→6, 313d).

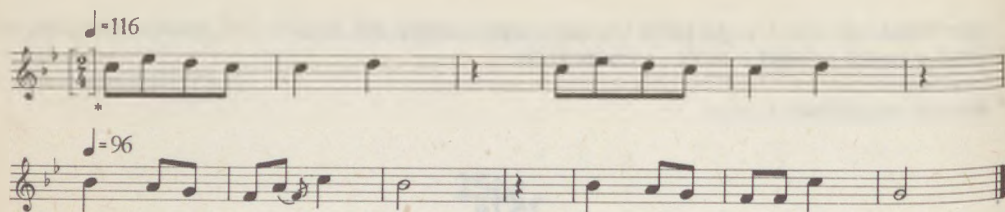
* F. 155 c) [Gérecz András] tempója: ♩ = 69. ** felé. *** Helyi változatok.

(2)

F. 159 b)
Alsófalú (Gömör)
Bedecs Mari (60)

Gy: Kodály Zoltán
1912

3 3 3

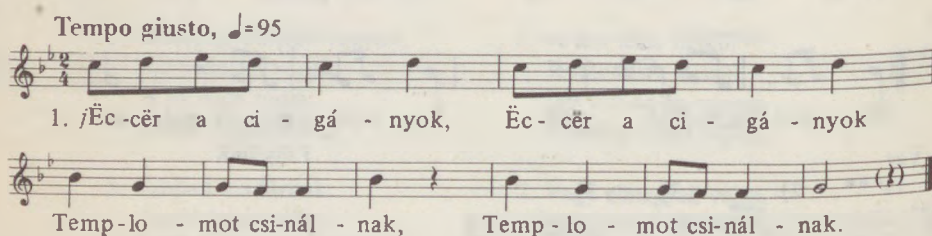
* Szövegét a támlap nem jelöli külön; nyilván az előző dallamével egyezik.

257b

Nagyatád (Somogy)
Varga Lajos (80)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. IX. 10.

3 3 3

2. Annak az ódala
Annak az ódala
Szalánnából vóna,
Akkor de jó vóna.

4. jAnnak a toronyja
jAnnak a toronyja
Csúcsos túró* vóna.
Akkor de jó vóna.

3. Annak az oltárja
Annak az oltárja
Pogácsából vóna,
Akkor de jó vóna.

5. jAnnak a harangja
jAnnak a harangja
Disznófeje vóna,
Akkor de jó vóna.

6. jAnnak a kötele
jAnnak a kötele
Disznóhurka vóna,
Akkor de jó vóna.

Seemayer-MS. — Ak: 10—12 éves korában tanulta helyben.

* „A friss túró, mikor az acskóból kiveszik, csúcsos.”

M. F. 803 d)
Nagymegyer (Komárom)
Asszony (70)

Gy: Bartók Béla
1910. III.
351

Tempo giusto, [♩=] 104—acc. 5 str—126

1. Volt-ë o-lyan ju - ház, Volt-ë o-lyan ju - ház,
Hej, huj, ti-raj - lá - rom, Hej, huj, ti-raj - lá - rom.

- 2.*** Ki mëg tunná örözni
Farkastul a bárányt.
3. Voltak-ë farkasok?
Hej, bizony nëm angyalok.

4. Gyöttek-ë az erdő felül?
Hej, nëm a templom felül.
5. Vittek-ë el bárányt?
Hej, bizony nëm is hoztak.

6. Fojt-ë el a vére?
Hej, bizony nëm a teje.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. — 1117a; 1128a. — Publ: MND: 174; Lampert: 246.

* A fonogramban hibásan [Bartók]. ** A 4. versszak nincs fölveve a hengeren. [Bartók.] *** Soronként ismételve.

258a

M. F. 1212 c)
Farkasfa (Vas)
Vedy Anna

Gy: Vikár Béla
[1910. X. 20.]
L: Bartók Béla
664

Nincsen a szo - bá - bán U - ri pa - lo - tá - bán

Szébb vő - le - giény - niél: A Ve - dy Im - ri - gié - niél.

M - mel - let - te mē - nyasz - szony Ve - dy An - na jasz - szony.

Mo - so - jog ke - gyēs - sen N - ne - vet örö - mi - ben.

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 21/162 alapján. — 1129-hez. — Publ: MNT IV: 26. — Ak: (→128d).

258b

M. F. 1210 b)
Zsida (Vas)
Tibola Teréz (17);
Mecsics Erzs (18)

Gy: Vikár Béla
[1910]
L: Bartók Béla
664

1. Nincsen a szo - bá - ban, U - ri pa - lo - tá - ban,

2) Szébb vő - le - giény - nél A Kü - hár Pis - tá - nél.

2str 1) 2) 3)

2. Mellette menyasszony,
Tibola Teréz asszony,
Mosojog kegyesen,
Nevet örömeiben.

Kotta: Bartók-MS; szöveg: Ziegler Márta másolata. — 1118; 1129. — Publ: MNT: 425. — *Párosító* [Bartók].
— Fon: *törött* [Bartók]. Ak: (→128n). D: Kiegészítés MNT, ill. az A 258a dallam alapján.

259

M. F. 1611 b)
Csíkverebes (Csík)
Miklós Ignác (62)

Gy: Lajtha László
1912. IV.
1 3 4

1. Nem vé-tet - tem so-ha Falum bí - ró - já-nak, (m)
Még-is bé - zá - ra - tott Én-em ka-to - ná - nak.

2str 1) 3) 3) Var 2)

2. Huszárnak sorozott,
De bakancsot adott,
Verje meg az Isten
De megszorított!

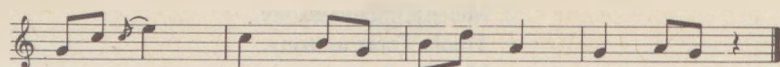
Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — 1099e; 1092e; Bartók: *a a b c?* javítva: *a a b b*; az utóbbihoz további megjegyzés: *Talán inkább a hasonló kezdetű nagy csoportba?* [= A 248], illetve jegyzet a harmadik dallamsorhoz:

260a

M. F. 1159
Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1907
1 3 1

Gun-dor - vá - ri né - nak Ti-zen - két lá - nya volt,

A ti - zen - har - ma-dik Gundor - vár I - dor-ka.*

Kodály-MS. — 1098b; 1116b; 1130b. — **Fon:** Gyenge felvétel. **Ak:** A dallamot a *fiatalság Baranyából* hozta.

* stb., az ismert változat szerint.

260b

F. 204 a)

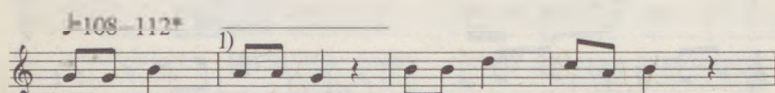
Alsócsitár (Nyitra)

Péli Verona (17)

Gy: Kodály Zoltán

1914

1 3 4

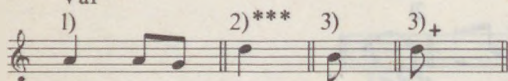

1. Egy sze-gény asz-szon-nak Vót ti - zén - két lyá-nya,

A ti - zén - har - ma-dik Gon-dor-vár I - dor-ka.

Var**

2. Idorkám, Idorkám,
Mi annak az oka,
Zöld selyem szoknyádnak
Hosszabb a hátollya?

4. Szabó jó kiszabta,
Varó jó megvarta,
Kiráfi Miklóska
Vót annak az oka.

3. Szabó nem jól szabta,
Varó nem jól varta,
Kiráfi Miklóska
Vót annak az oka.

5. Szolgáim, szolgáim,
Fogjatok hat lovat,
Fogjatok hat lovat,
Azt is a legjobbat!

6. Vigyétek lányomat
Az akasztófára,
Az akasztófára,
A légmagasabbra!

Kodály-MS. — 1106?; 1116c; 1130c. — **Fon:** Végig. [1—6. str.]

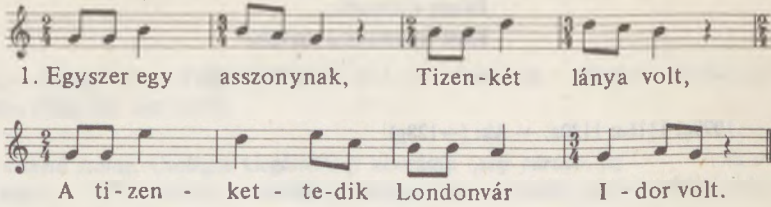
* A fonogramban kezdi ♩=96-al, később gyorsul ♩=104-ig; de a lányok karban rendszeren ♩=108—112-vel éneklék. ** Hiba a fonográffelvételen. *** Néha. * Nem szándékos „d”, néha véletlenül felcsúszik. A „e” rendszeren magas.

Újszász (Pest)
Pető Panna (19)

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.

1 3 4

Tempo giusto

2. Idorkám, Idorkám,
Mi annak az oka,
Zöld selem ruhádnak
Hosszu a hátulja?	9. Ugy menjünk, mint a szél,
Vagy mint a gondolat,
Ha élve találjuk
Londonvár Ilonkát.
3. Szabó nem jól szabta,
Varó nem jól varta,
Verje meg az Isten
Jaj de elrontotta!	10. Jó anyám, jó anyám,
Ismeretlen anyám,
Hol van az én babám,
Londonvár Ilonka?
4. Hóhérok, hóhérok,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek lányomat
Az akasztófára!	11. Lement a patakba,
Lábát mosogatni,
Lábát mosogatni,
Magát vigasztalja.
5. Jó anyám, jó anyám,
Várjál egy félórát,
Várjál egy félórát,
Vagy pedig egy námutát!	12. Kiment a vőlegény,
Nem talál ott senkit,
Ó anyám, jó anyám,
Hol van az én babám?
6. Fecskékém, fecskékém,
Vidd el a levelem,
Vidd el a levelem,
Kis Király Miklóshoz!	13. Lement a kis kerbe,
Virágokat szedni,
Virágokat szedni,
Koszorúba kötni.
7. Ha ebédén éred,
Asztalára teszed,
Ha vacsorán éred,
Tányérjára teszed.	14. Lement a patakba
Lábát mosogatni,
Lábát mosogatni.
Magát vigasztalja.
8. Kocsisom, kocsisom,
Fogd be a hat lovat,
Fogd be a hat lovat,
A szebbet és jobbikat!	15. Átment a szomszédba,
Szomszédasszonyához,
Szomszédasszonyához,
A leánypajtáshoz.

16. Lement a patakba,
Lábát mosogatni,
Lábát mosogatni,
Magát vigasztalja.

17. Nincs tűrés, tagadás,
Benn van a szobába,
Ki is van terítve
Zöld selem párnára.

18. Bemén a vőlegény,
Bánat-örömébe,
Bánat-örömébe,
Kést nyomott a szívébe.

Bartók-MS. — 1098a; 1116a; 1130a. — Ak: (→128g).

261

M. F. 1581
Jásztelek (Szolnok)
Kristófik Juli

Gy: Deák Ferenc
L: Deutsch Jenő
2 5 1

1. Jaj, pár - tám, jaj, pár - tám, Jaj, pár - tám, jaj, pár - tám
meno mosso
Gyöngyös - - - - - * Gyöngyös - - - - -

2. Mi - kor én lyán vol - tam, Mi - kor én lyán vol - tam,
Szabad madár vol - tam, Sza - bad madár vol - tam.

3. De már most ki - mē - győk, De már most ki - mē - győk,
Kapúm e - le - jé - be, Ka - púm e - le - jé - be.

4. Mingyárt mēg - kér - dēz - nek, Mingyárt mēg - ké - r - dēz - nek,
Hol vol - tál, jár - tál tē, Ad - ta terēm - tēt - te.

5. Készítsd anyám, készítsd***
Bújdoso ruhámot,

7. Utra indulásom,
Keserves sírásom,

6. Hadd találjon készen,
Ha utra indulok!

8. Harmadnap öröm,
Holtig való gyászom,

9. Holtig való gyászom.

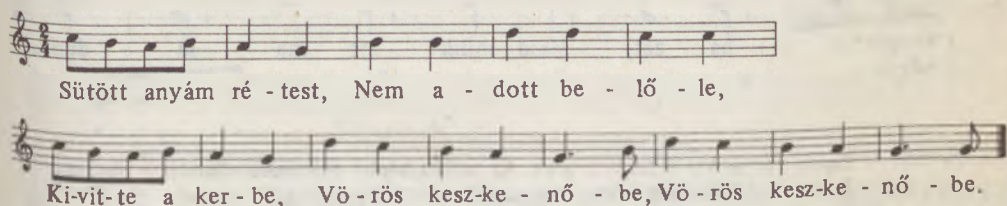
Deutsch-MS. — Bartók: *Új*. — **Publ:** MNT III/A: 852. — *Lakodalmas*. — **H:** Rácz—Szalay szerint Rétság, Jásztelekpuszta (Nógrád). **Ak:** (→28).

* *Négy nem érthető szótag.* Utólagos kiegészítés [? kézírása]: „szip pártám, jaj”. ** *Ez a megszakítás valószínűleg hiba!* ***Soronként ismételve? (A támlap csak a második sorok ismétlését jelzi.)

262

M. F. 1305 a)
Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1911
1 4 1

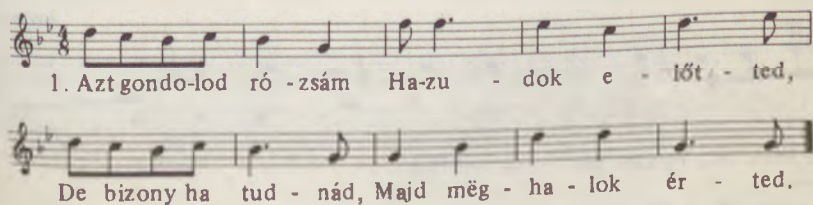

Kodály-MS. — 1094; 1126; 1131. — *Dudanóta*. — **Kad:** 1 4 1.

263

Babindál (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1 6 1

2. Vagy mēghalok érted,
Vagy hozzám kerítlek,
Vagy piros vérēm-mel
Földet fēsték érted.

Másolat. — 1092; 1124; 1132. — Kad: 5?

264a

(1)

Tarján (Komárom)
özv. Bagi Józsefné (70)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 10.

461

Ha - rag - szik a gaz - da, Hogy mink itt mu - la - tunk, (b)

{ Vi - gy e l a há - zát, Majd mink itt ma - ra - dunk.
Ad - ja

Kodály-MS. — Bartók: *Cl a b a b (és a b a c)*. Az utóbbi képlet c-betűszimbólumához ritmusképlet
 ♪♪|♪♪|♪|♪♪| ? — Publ: MNT III/A: 896; Vargyas: 69b. — Ak: (→371a).

(2)

Gyermely (Komárom)
Vég Lajos (71)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 9.

111

Publ: MNT III/A: 902; Vargyas: 69c. — Ak: (→371a).

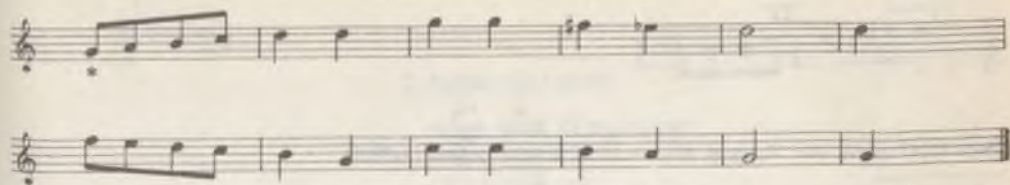
* Szövege megegyezik az előzőével.

(3)

Tinnye (Pest)
Naszvadi József

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 23.

3 3 1

Publ: MNT III/A: 900; Vargyas: 69a.

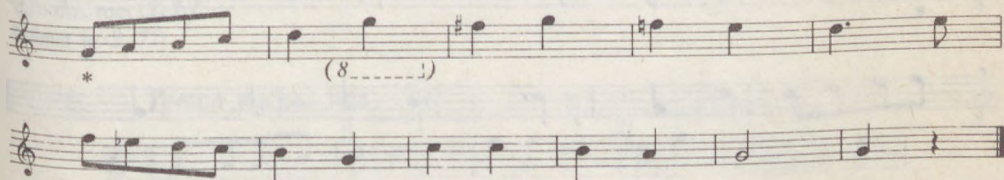
* Szövegét l. az A 264a (1) dallamnál!

(4)

Lábatlan (Esztergom)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 28.

8 6 1

Publ: MNT III/A: 899; Vargyas: 69d.

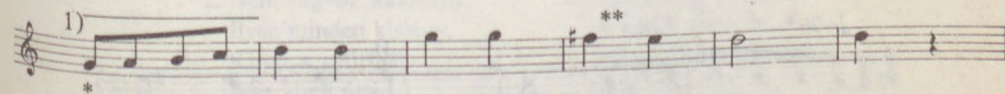
* Szövegét l. az A 264a (1)-nél!

(5)

Tök (Pest)
Öregasszonyok

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 14.

3 3 1

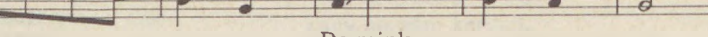
2)

De mink

Var

1)*** 2)⁺

Publ: MNT III/A: 901; Vargyas: 69e. — **Ak:** 1. a variánsoknál (→391f).

* Szövegét — a jelölt eltérést leszámítva — l. az A 264a (1)-nél! ** *A dűr változat fűz-e és e-je néha bizonytalanul hangzik; f és esz felé hajlik, mint az I—3 változatban.* *** *Hermann István (70) változata. Hiba?* + *Változat Laczik Lászlóné (73) szerint.*

(6)

Szomód (Komárom)
Barsi Ferenc (70)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 11.

561

The first system of musical notation consists of two staves. The top staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a tempo marking of $\text{♩} = 104-108$. The first measure of the top staff contains a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5, all beamed together. This is followed by a measure with a quarter note D5, a quarter note E5, and a quarter rest. The next measure contains a quarter note F#5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The final measure of the top staff contains a quarter note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6. The bottom staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first measure contains a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5, all beamed together. This is followed by a measure with a quarter note D5, a quarter note E5, and a quarter note F#5. The next measure contains a quarter note G5, a quarter note A5, and a quarter note B5. The final measure of the bottom staff contains a quarter note C6, a quarter note D6, and a quarter note E6. The word "De" is written below the bottom staff.

Publ: MNT III/A: 898.

* Szövege azonos az A 264a (5).-ével.

264b

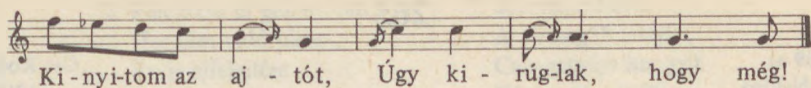
Úny (Esztergom)
Mészáros Sándorné (68)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IV. 30.

4 6 1

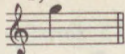
$\text{♩} = 96^*$

1) Ó, te í-dés ven-díg, Úgy sze-ret-lek hogy még!

Var

1)

2. Haragszik a gazda,

Hogy mink itt mulatunk,
Adja el a házat,

De mink itt maradunk.

Kodály-MS. — Bartók: *Cl.* — Publ: MNT III/A: 897.

* De ♩ = 144 is.

264c

Galambok (Zala)
Egyed Annus; Gerencsér Nanica;
Kovács Mari (18)
Kiskomárom (Zala)
Német Bódi (72)

Gy: Péczely Attila

1923

3 6 7 3

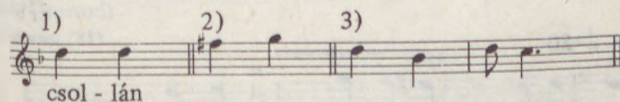
Tempo giusto, ♩=88

1str

2str

3str

2. Ném vagyok halovány,
Ilyen minden kislány,
Kinek a gyűrűjét
Más viseli újján.

3. Széna még a szalma
A kerek jászolba,
Mégcsaltalak rózsám
A pitarajtóba!

Bartók *a b a* [?] javítva: *a b a b*-hez. — Publ: Kodály—Vargyas: 262.

M. F. 1239 a)
Menyhe (Nyitra)
Fülöp Gergely (45)

Gy: Kodály Zoltán

1911

6 4 b3

*Poco rubato** ♩ = 80—acc.—88

1. Asz-szo-nyok, mē-nyecskék, Hoz-zá kell csak nyúl-ni,
El szo-kott a tro-tyó** Asz-szo - nyok közt csúsz-ni.

2. Minap égyet láttam
 $\frac{3}{8}$ Aj de megutáltam,
Es ha rá gondolok,
Most is fáj a hátam.

3. Névít is megmondom
A Kostyál Apolka,
Firé volt a kontya,
A haja szítszórva.

Kodály-MS. — 1134. — Publ: MNT III/B: 72. — Lakodalmas. — Ak: (→27r).

* Tánclépés. ** Trottyó = pálinka.

Nagysáp (Esztergom)
Kajdi Erzs (76)

Gy: Kodály Zoltán

1922. V. 21.

3 3 3

Poco rubato, ♩ = 80

1. Csil-la-gok ra-gyognak A fé-nyes ég a-latt,
De szíp bar-na le-gény Vár az ab-lak a-latt.
2,3 str 1) Var 2)* 2) 3) 4)

2. Felejdsd el galambom
Hozzám való járást,
Én is elfelejtém
Szíves várakozást.

3. Szeretöm ökrei
A Berseg** tetején,
Cséngetyűje hangzik
Kitaromba hallik.

Másolat. — Bartók: *CI.* — *Ak: Lábatlani születésű* (→137b, 371a). A 60 évesek a dallamot már nem tudják.

* A 2. versszakban mindig így.

** Berseg = lábatlani hegy.

267a

M. F. 2523 c)
Vajdácska (Zemplén)
Saláta Lajos (31)

Gy: Lajtha László
1921. IX.

7 3 6 3

Parlando

Ló - ra csi-kós, ló - ra, El-szö - kött a mé-nes,
Nem maradt e - gye - dül { A pányván a nyerges.
Csak

Var

1) 2) 3) 4) 5) 6)

Másolat. — P68. — Fon: Penészes henger, kiselejtezve. Ak: juhász.

267b

Sajókazinc (Borsod)
Katona István (81)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. X. 28.

7 4 6 3

Parlando, $\text{♩} = 79$

a) 1. Nē csudál-kozz babám, Hogy én sá - padt va-gyok,
Ki-lēnc esz-ten - de-je, Mi - ó - ta rab vagyok.

2. Kilenc esztendeje
Meg kilenc hónapja,
Hatvan fontos béklyó
A lábamat rontsa.

3. Csörgesd még, galambom,
Tömlőcém róstélyát,
Hagy halljam még egyszer
Géngé szád szólását.

b)1. Zsíros a Kondásné
Szurkos a Kovácsné,
Feküdj mellém, rózsám,
Nyalka csaplárosné.

3. Hozz bort csaplárosné,
Hagy igyak elégét,
Hozok biz én betyár
Tedd ki ja pénzédet.

2. Ha ja szegény legény
Soha bort nem inna,
Cifra csaplárosné
Miből ruházkodna.

4. Mutasd istállódnak
Ajtaja mére van,
Lopok bele csikót
Este vagy hajnalba.

Seemayer-MS. — P79c. — Ak: (→267d). 22 éves korában tanulta a lipótvári fegyházban.

267c

Berencs (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
6 8 2

1. Olyan vagy tē ró - zsám, Mint az en - ge-de - lēm,
Két pi - ros or - cá - don Jön ki a sze-re - lēm.

2. Szerelem, szerelem,
Átkozott [*gyöttelelem,
Miért nem virágoztál
Minden fa tetején?

3. Minden fa tetején,
Diófa levelén,
Hogy szakajtott volna
Minden szegény legény]

4. Én is szakajtottam,
De elszalasztottam,
Szélid galamb helyett
Vadgalambot fogtam.

Másolat. — 1135.

* A zárójelben lévő szövegrészre a támlap csak stb.-vel utal.

267d

Sajókazinc (Borsod)
Katona István (81)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. X. 29.
7 8 b3

Parlando, ♩=68

1. ű Bú-ra ter-métt né - kém Az mis-kol - ci ha - tár,
So - ha - se száll-jon rá Szé-pén szó - ló ma-dár.

Var
1)

2. Az a kis madárka
Csak azt kiabálja,
Gyerünk innét pajtás
Régi szállásunkra.

3. Gyerünk innét pajtás,
Mer nem jó itt lakni,
Mer itt az vármégye
Még szokott fordulni.

4. Lám már még is fordult,
El is fogott engem,
Sötét töltelebe
Bézaratott engem.

5. Mán most lakásom van
Az lépolti várban,
Aki béborított
Földig való gyászba.

6. Az én hálótársam
Az töllec ódala,
Fejem alatt párna
Bóthajtásnak alja.

7. Takarózó dunnám
Bóthajtás teteje,
Világító gyertyám
Kígyók, békák széme.

Seemayer-MS. — P79b. — Ak: (→267b). 22 éves kora előtt tanulta Lipótvárott; az ottani fegyházban raboskodott.

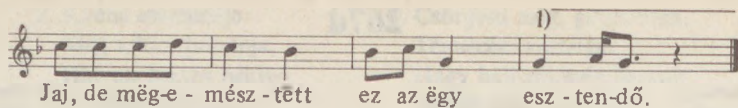
267e

Hegymeg (Borsod)
Almási József (66)

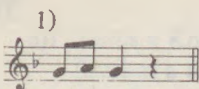
Gy: Seemayer Vilmos
1931. X. 28.
7 8 b3

Parlando, ♩=67

1. Hej, Bú-ra for-dult i-dő, Kőd-ne-ve - lő szellő,

Var

2. *Hej, Mēgemészített engēm*
A kassai határ,
Sohasē szálljon rá
Szépen szőllő madár.

3. *Hej, Szépēn szőllő madár*
Csak azt kiabálja,
Gyerünk innét pajtás
Magunk szállására.

4. *Hej, Gyerünk innét pajtás,*
Mert itt nem jó lakni,
A vármēgye itten
Mēg szokott fordulni.

5. *Hej, Mēg szokott fordulni,*
El is szokott fogni,
Kassai tömlőcbe
Bé szokott záratni.

6. *Hej, Takarózó dunnám*
Tömlőcnek teteje,
Világító gyertyám
Békák, kígyók szēme.

Seemayer-MS. — Bartók: *a b a b (3)* ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ | ♯ ♯ | (szám és ritmusképlet áthúзва). — P79a. — Ak: (→313e). 13—14 éves korában tanulta pásztoremberektől.

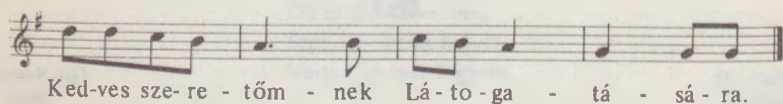
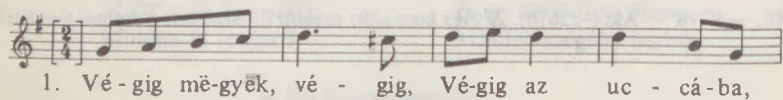
268

Kolon (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

413

2.* Szőlke szeretőmnek
Látogatására,
Szomorú szivinek
Vigasztalácsára.

3. Végig mēgyēk, végig
A kolonyi uccán,
Azt sē mondja senki,
Gyerc bē ibolyám.

4. Gyere bē ibolyám,
Csókold még az orcám,
Én is megcsókolom
Százszor egymásután.
- 5.* Vagy élők, vagy halok,
Szép asszonyt szolgálók,
Napestig kaszálok,
Éjjel véle hálók.
6. Nēm hiába fürdik
A fekete csóka,
Nēm lész abból soha
Fehér galambcska.
7. Aki szeretőm vót,
Irigyem is a' vót,
Hirēmben, nevemben
Mēgölöm is a' vót.
8. Adta vóna Isten,
Nē láttalak vóna,
Hiredēt, nevedet
Nē hallottam vóna.
9. Talán az Űristen
Jobbat adott vóna,
Va' sszebbet, va' jjobbat
Nálad igazabbat.
10. Az én irigyeim
Soha nēm alusznak,
Mind ijjē, mind nappā
Rólam tanácskoznak.
11. Ha éjjel alusznak,
Rólam álmodoznak,
Ha nappal dolgoznak,
Rólam tanácskoznak.
12. Aki szeretőt tart,
Nē mondja sēnkinek,
Mer ha ēgynek mondja,
Szilēs vilāg tudja.
13. Adj ēgy csókot rózsám,
Kettőt adok érte,
Ha holnapot érēm,
Szapuval is mérēm.
14. Nēm adok, nēm merek,
Mer megvernek érte,
Ēgy öreg anyām van,
Mēgpirongat érte.
15. Mihaszna ivolyám,
Fehér inget adsz rám,
De azér a szivem
Gyász feketébe jár.

Másolat. — 1136 I. — Publ: MNT III/A: 55. — Lakodalmas.

* A 2—12 str. inkább illik a melódiára. [L. az A 27-es dallamokat!]
Tévedésből énekelték erre.

269

Alsócsitár (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

3 2 3

1. Jaj pár-tám, jaj pártám, Győ-ri gyön-győs pár-tám,

Ha ja szög-re tész-lek, So-ha lē nem vész-lek,
So-ha lē nem vész-lek, Fe-jem-re sē tész-lek.

2. Télizöld, télizöld,
Szép ápró télizöld,
Leveliben szép zöld
Virágjában ékes.

Másolat. — 1092; 1093; 1125; 1136 II. — Publ: MNT III/A: 38. — Lakodalmas.

* Bartók megjegyzése a 3—5. ütemek ritmusához: *nem* ♩ | ♩ | ♩ helyett? ** A szaggatott ütemvonal
Bartók kérdőjeles javítása.

270

M. F. 1231 b)
Menyhe (Nyitra)
Koritar Ágnes (18)

Gy: Kodály Zoltán
1909
1 5 1

♩=80

1. Nēm a-nyá - tól { szül - tēm, Ró - zsa - fán { termēt - tēm,
szül - tél { termēt - tél.
Pi - ros pünkösöd nap - ján Haj - nal - ba { szület - tēm.
szület - tél.
Var
1)

2. Gyere ki, gyere ki,
{ Rúzsi nevő lányam,
{ Ágnes
Szál' bē áblákambá
Gyenge tulipányom!

Kotta: Kodály-MS [?]; szöveg: Kodály Zoltánné kézírása. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor. — 1137. — Publ: MNT III/A: 16. — Fon: 1—2 str. Ak: (→27j).

Szarvasgede (Nógrád)
Ambrús Klára (70)

Gy: Kodály Zoltán

1922. VI. 15.

7 5 4

$\text{♩} = 80$

1. Jaj annak a fá - nak Kit a fej - sze lő - vág,

Hej, Jaj annak a lány - nak, Kit a legény gya - láz.

Var

1)

2. Engem is gyalázott,
Égy sém mire való,
Aki a csizsmámba
Kapcának sē való.

Másolat. — Bartók: CI. — Ak: Héhalomi születésű.

M. F. 1322 d)
Nagymegyer (Komárom)
Idősebb férfi

Gy: Bartók Béla

1910. XI.

1 3 1

Poco allegretto, $\text{♩} = 171$

Ö-gye még a fe-ne Pa-na-szos pi-ná-dat,

* - - a szegény ba-ká-nak nincs jó - - -
Mért nem ad-tad annak A sze-gény ba-ká-nak.

Var

1)

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1097; 1128; 1138.

* A fonogramban nem érthető [Bartók].

(1)

M. F. 1008 a)
 Jászberény (Szolnok)
 Férfi

Gy: Bartók Béla
 1907. VII.

8 5 4

Poco largamente ♩ = 76

a) 1. Ud-va-rom kö-ze-pén Van egy szá - raz nyár - fa,
 Az a - lá van köt-ve Két nyer - ges pa - ri - pa.

2str
 1) 2) 3) 4)

2. Én ülök az egyikre,
 Te meg a másikra,
 Jászberény városába
 Találunk egymásra.

b) 1. Hajalány, hajalány,
 Vizi malom alá,
 Gyönyörű barna lány,
 Gyere subám alá.

2. Ne takarj be nagyon,
 Mer melegem vagyok,
 Sárga selem kendőm
 Izzad a nyakamon.

c) 1. Igyunk itt, mert van mit,
 Jó gazda lakik itt,
 Nem csurog, nem csöpcg,
 Elmulathatunk itt.

2. Haragszik a gazda,
 Hogy mi itt mulatunk,
 Vigye el a házát
 [De mi itt maradunk!]*

Ziegler Márta másolata Bartók javításával, ill. az A 273a (2) Bartók-MS. — 1096c; 1127a; 1139a. — **Publ:**
 MND: 167; Kodály—Vargyas: 247.

* A strófa harmadik sora után *sfz.* utal a szöveg folytatására.

(2)

M. F. 657 a)
Viszák (Vas)
Dávid Ferenc (74)

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 7.]
L: Bartók Béla
8 5 4

1. Ti-la-lom, ti-la-lom, Ti-lal - ma - si ma - lom,
Nekém is ti-la-lom A ked - ves ga - lam - bom.
2. Egy hétben hat nap van, He-te - dik va - sár - nap,
Bár-csak é - des ró-zsám Egy-szēr lát - hat - ná - lak!

[3. Egyszer meglátalak,
Szívembe zártalak,
Soha életembe
El sem felejtelek.]

Kiegészítések Vikár: 18/140. — Ak: (→30u, 188a).

273b

Szentistván (Borsod)
Horváth Antal (60)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. V. 10.

8 5 6

Tempo giusto, ♩=83

1. Az ö - kör a fő-det Nem ma - gá - nak szánt-sa,
Az asz-szony a já-nyát Nem ma - gá - nak tart - sa.

2. Ha magának tartsa,
Zárja kalitkába,
Né eresse be ja
Huszárkaszárnnyába.

3. Igyunk itt, mer van itt,
Jó gazda lakik itt,
Nem csurog, nem csēpēg
Elmulathatunk itt.

4. Az adós, az adós,
Kinek az inge gyócs,
Ládd az enyim nem gyócs,
Nem is vagyok adós.

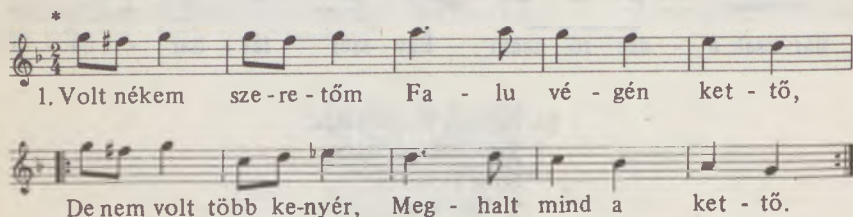
Seemayer-MS. — Bartók: *Pent.?* — Ak: (→100c, 117, 321ccc, 372c, 392). *Gyerekkorában tanulta.*

273c

Debrecen (Hajdu)

Bartalus III; 61

8 | 5 | 6

2. Egyiket temetem
Virágos kertembe,
Másikat temetem
Szivem közepébe.

3. Egyiket öntözöm
Tiszta Duna vízzel,
Másikat öntözöm
Sűrű könnyeimmel.

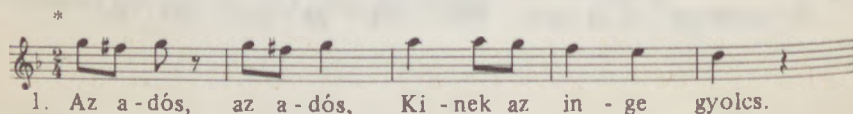
Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa kiegészítés a kiadványból. NB. A 62. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szöveget is közöl. — 1096b; 1127b; 1139c.

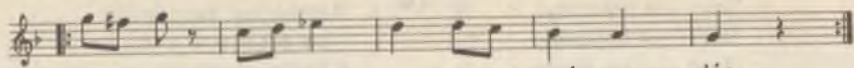
* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*.

273d

Színi: 184

8 | 5 | 6

Lám az e - nyim nem gyolcs, Nem is va - gyok a - dós

2. Adtam is, adok is
Csókot a legénynek,
Jól tudom magamról,
Jól esik szegénynek.

3. Akit én szeretek,
Meg van az szeretve,
Ha rád tekintek is,
Elfakad nevetve.

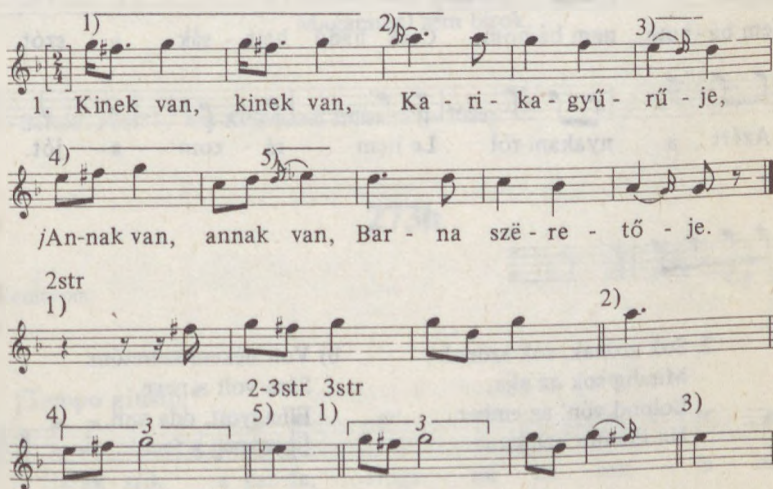
Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1096a; 1127a; 1139b.

* Színi tempójelzése: *Lassú és gyors.*

273e

M. F. 255 a)
Mezőkövesd (Borsod)
Csirmaz Judit

Gy: Vikár Béla
1899. [XI. 3.]
L: Bartók Béla
8 5 6

1. Kinek van, kinek van, Ka - ri - ka - gyű - rű - je,

jAn-nak van, annak van, Bar - na szé - re - tő - je.

2. Szé' hajtya ja habot,
Víz a vizimalmot,
Szerelém csinálja
Az atyafiságot.

3. Szerelém, szerelém,
Átkozott gyötrelém,
Mér nem terméttél még
Mindén fa tetején?

[4. Minden fa tetejen,
Gyíófa levelen,
Hagy szakajtott volna
Minden szegény legény.

5. jÉn is szakajtottam,
De jelszalajtottam,
Szelid galamb helyütt
Vadgalambot fogtam.

6. Szeretnék szántanyi,
Hat ökröt hajtanyi,
Ha *ja* rózsám jönne
Az ekét tartanyi.

7. *Ja* ekét tartottam,
Nagyot kurjantottam,
Cselő, csákó, cselő,
A galambom elő.

8. Rozmaring, szegfűszál,
Nem árt annak a tél,
Köszönöm galambom,
Hogy eddig szeretnél.

9. Köszönöm angyalom,
Hogy eddig szeretnél,
Arru se tehetek,
Ha má megvetettél.]

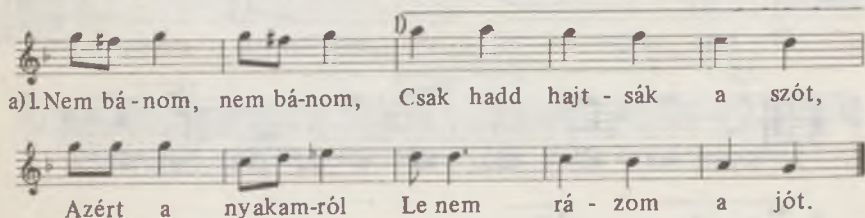
Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 4/99 alapján. — 1139a-hoz. — Ak: öreg. Vikár feljegyzése szerint: *Judi néni*.

273f

Nagykálló (Szabolcs)

Gy: Kodály Zoltán
1928. VII. 3.

8 5 6

a) 1. Nem bá - nom, nem bá - nom, Csak hadd hajt - sák a szót,
Azért a nyakam-ról Le nem rá - zom a jót.

Var*

1)

2. Sok szónak, sok szónak
Mindig sok az alja,
Bolond vón' az ember,
Ha mindre hallgatna.

b) Volt nékem szeretőm,
Sára volt a neve,
Elhagyott, oda van,
Egye meg a fene.

Másolat. — Bartók: *Pent*.

* Így is, de aligha helyes.

273g

Ács (Komárom)
Varga Gyula (55)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IX. 10.

8 5 56

Rubato, ♩=132

1) Sēm e - ső nēm e - sik, Sēm folyhő nēm lát - szik,
2) Még - is az én su-bám Két ol-dal-ról á - zik.

2str
1) 2)

2. Hogy-nē is ázna,
Mikor mindig sirok,
Olyan beteg vagyok,
Magammal sēm birok.

Másolat. — Bartók: *Pent?* — Ak: *Kisigmándi születésű* (→202a).

273h

Szomód (Komárom)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 11.

8 5 4

[Tempo giusto]*

Harag - szik a gaz-da, Hogy mi itt mu - la - tunk,
Vi-gye el a há-zát, Majd mink itt ma - ra - dunk.

Kodály-MS. — Bartók: *Pent*.

* Orig.: *Tánclelés*.

273i

Pilismarót (Esztergom)
Nyári Sándor (52)

Gy: Kodály Zoltán

1922

8 5 4

$\text{♩} = 168$

Ha - rag - szik a gaz - da, Hogy mink itt mu - la - tunk,

Vi-gye el a há-zát, Maj mink itt ma - ra - dunk.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *Pent?* — Ak: (→298).

273j

Bocska (Zala)
Kis Mátyás (73)

Gy: Seemayer Vilmos

1933. I. 9.

8 5 4

Parlando, $\text{♩} = 75$

1. Add o-da, an-gya-lom, A segged szomszéd - ját,

Majd én is od - a - dom A tö-köm bordó - ját.

2. Add oda angyalom,
Ne duzzogj a padon,
Majd én is odadom
Az egész szerszámom.

Seemayer-MS. — Bartók: *Pent*. — Ak: *csordás* (→104, 241b, 346).

(1)

M. F. 109 b)
Firtosvára (Udvarhely)
Jánosi Máriskó

Gy: Vikár Béla
1900. III. 17.
L: Bartók Béla
3 VII VII

1. Kőszik - lán fő - fu - toú Csukros li - li - om - szál,
Annak te - te - je - be Két szép roz - ma - rin - szál.

2. Vajjon az égyiknek
Mi legyen a neve?
Ha Áron nem vóna,
Szeretőm se vóna.

3. De hogy Áron vagyon,
Szeretőm szép vagyon,
De hogy Áron vagyon,
Szeretőm szép vagyon.

[1. Kősziklán fölfutott
Zörgős liliomszál,
Annak tetejébe
Két szép rozsmarintszál.

3. De Simon vagyon,
Szeretőm szép vagyon,
De Simon vagyon,
Szeretőm szép vagyon.

2. Az egyiknek
Mi legyen a neve?
Ha Simo' nem volna,
Szeretőm se volna.

4. Ha Mariska nem volna,
Szeretőm se volna,
De Mariska vagyon,
Szeretőm szép vagyon.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításai. Kiegészítések Vikár: 7/357 alapján. — 1129; 1140. — Publ: MNT
IV: 41; EMN: 8; Kodály—Vargyas: 228. — Ak: (→200b).

(2)

M. F. 109 e)
Firtosvára (Udvarhely)
— — — — Julianna

Gy: Vikár Béla
1900. III. 17.
L: Bartók Béla
31 VII

1) A vi-rág s a szög-fű Ě-gyütt be-szél va-la,
Kék szé-nyű vi-o-la Azt hallgat-ta va-la.
2-3str 3str
3) 1) 2)

2. Kerten általhajlott
Rózsa, szívem, rózsza,
Rózsabokor alatt
Ěgy vĚtĚtt ágy vala.

3. Abba fekszik { Mózses uram
 { [Simó]
Gombos { dalománba,
 { [dolományba]
Ha nem gombos { dalománba,
 { [dolományba]
Szürke szokmányába.

[4. Abba fekszik Maris asszony
Kerek rokojába,
Ha nem kerek rokojába,
Kapcsos szoknyájába.]

Kiegészítések Vikár: 7/367 alapján. — Publ: MNT IV: 40. — Ak: Vikár feljegyzése szerint Jánosi Rózsika meg
Mariska [l. 274 (1)], Bálint Juli, Barabás Borbála (→278).

275

F. 118 a)
Kászonzeltiz (Csik)

Gy: Kodály Zoltán
1912
31 VII

♩ = 84-92
1. Kis ker-tĚt ker-tĚl-tem A tĚngĚr part-já-ra,

1)

Ró - zsa - fát ül - tet - tem Mind a négy - sar - ká - ra.

2. Pi - ros ró - zsa le - ve - le, Hull - nak a ten - ger - be,

Most jutnak a ré - gi babám Sza - va - i e - szem - be.

Var*

1)

Kodály-MS. (Mindkét szövegstrófa gépelve is.) — P20; 78.

* A fongoráffelvétel szerint, hibásan.

276a

Bükkaranyos (Borsod)
Tóth Mari (19)

Gy: Seemyaer Vilmos
1929. II. 28.

121

Tempo giusto, $\text{♩}=87$ 1)

1. Akkor lesz, mi - kor lesz, A - ra - nyo - son bá - nat,

Maj ha ja le - gé - nyek Mennék kato - ná - nak.

Var 1)

2. Két út van előttem,
Melyikre induljak?
Kettő ja szeretőm,
Melyiktől búcsúzzak?

3. Szökétől búcsúzzok,
Piros pünkösdi napján,
Barnától elválok
Halálom óráján.

4. Jó jestét, Bözsikém,
Add ki ja zsebkendőmet,
Hagy törüljem bele
Könnyes szémeimet.

5. Ném adom, ném biz én,
Ki ja zsebkendőmet,
Törüld az öklödbe
Könnyes szémeidet.

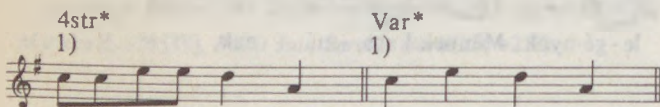
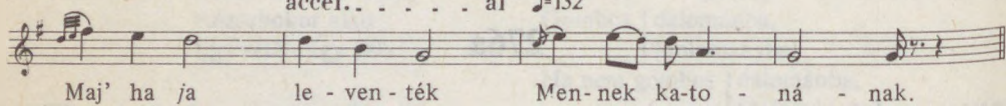
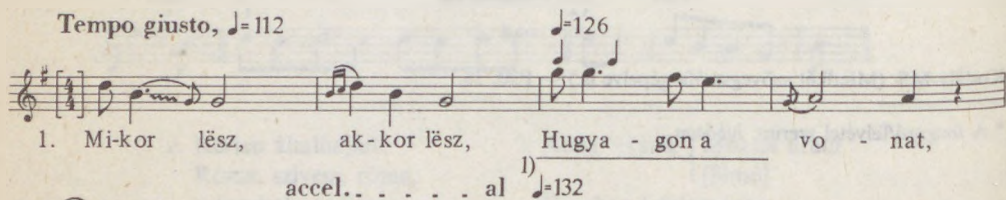
Seemayer-MS. — Bartók: *a b a b* (7) javítva: *(6a)₃*. — Ak: *Apja 1889-ben tanulta a katonaságnál, de a fiatalok mind tudják és szélitében éneklék. (Néhány év óta egész Borsodban divatban van, mindenfelé hallani.)*

276b

M. F. 2439 b)
Hugyag (Nógrád)
Lányok

Gy: Lajtha László
1930
1 2 1

Tempo giusto, ♩ = 112

3. Két út van előttem,
Melyiken induljak,
Kettő a szeretőm,
Melyiktől búcsúzzak?

4. Szőkétől búcsuzom,
A barna haragszik,
Igy hát az én szívem
Soha, soha meg nem nyugszik.

Másolat. — Bartók: *CI*. — H: A gyűjtés *Balassagyarmaton* (Nógrád) történt.

* A helyszíni lejegyzés eltérései.

276c

M. F. 2690 a)
Szenna (Somogy)
Steiner Erzs (14)

Gy: Lajtha László
1934. II.
121

Tempo giusto, ♩ = 84

1. Két út van e-lőt - tem, Me - lyi - ken in - dul - jak?
Ket-tő ja sze-re - tőm, Me - lyik - től bú - csúz - zak?

2. Szőkétől búcsúszom
Piros pünkösdi napján,
Barnától { elválok
 { ha lehet
Halálom óráján.

Másolat. NB. A támlap a Bartók-rendből hiányzik, helyén csak utaló cédula áll. Forrásunk így a Kodály-rendbeli támlap volt (K. R. 6829). — Karikázó. (Bartók kérdésére: *mi a karikázó?* Lajtha válasza: *tánc.*)

276d

F. 1362 a)
Rákoskeresztúr (Pest)
Burger Zsuzsa (16)

Gy: Bartók Béla
1915. I.
121

Andante, ♩ = 84–100

a) 1. Hol vol-tál, d'e si bon, Tento ma-ly ju - hás?
Mér nem jöt-tél te Včera večer u naš?

2str 1) b) str 2) 3)

2. Ha eljöttél volna
Včera do kostola,
Megláttad volna
Aká son ti bola.

b) Ültettem ibolyát,
Rozmaring mi vyšon,
Özvegý embert vártam,
Mládenec mi prišon.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — Bartók: *a b a b* (7). — 1130a; 1146a. — Publ: MND: 170. —
Fon: *Nincs meg a henger.* [Bartók.]

276e

Gyermely, Gyarmatpuszta (Komárom)
Ádám János (84)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 9.

$\text{♩} = 104-108$

1. Fe-ke-te vá-ros-ba Fehér torony lát-szik,
Lá-tom ked-ve-sémet, Más ö-lé-ben ját-szik.
2str 3str 4str Var
1) 2) 1) 2) 2) 3)

2. Tē tettél fogadást
Én előttem, nem más,
Hogy nem szeretsz rajtam
Kivül soha sēm mást.

4. Amère én járok,
Még az fák is sírnak,
Gyöngé az gahérok
Levelek hullanak.

3. Amère csak tē jársz
Légyen földindulás,
Hogy jusson eszédbbe
Mit tesz a fogadás.

5. Levelek, levelek
Rejtsseték el engem,
Mert az én angyalom
Mást szeret, nem engem.

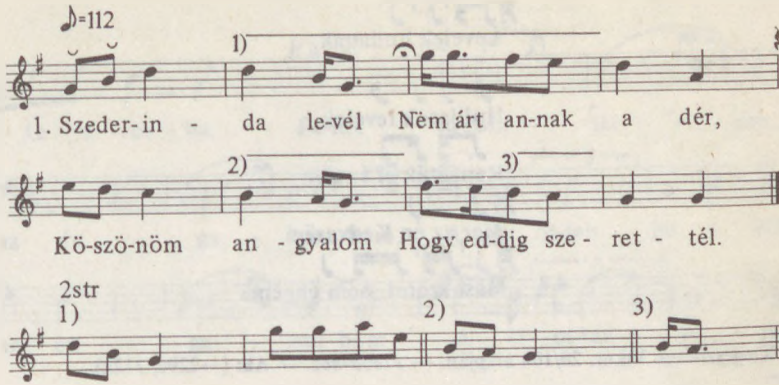
Kodály-MS. — Bartók: *CI*.

276f

Dömsöd (Pest)
Mészáros István (76)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI.
1 2 1

$\text{♩} = 112$

1. Szeder-in - da le-vél Ném árt an-nak a dér,
Kö-sző-nöm an - gyalom Hogy ed-dig sze - ret - tél.

2str
1) 2) 3)

2. Mihaszna hat ökör
Hosszú istállóban,
Ha szerelem nincsen
Tornyos nyoszolyában.

Kerényi Gy. másolata.

276g

M. F. 1177 a)
Nagyrákos (Vas)
Ifj. Horvát Gáborné

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 18.]
L: Bartók Béla
1 2 1

Molto lento

a) Fe-ke - te vá - ros-ban Fehér torony lát - szik,
Látom a ru-zsá - mat, Más ö-lében ját - szik.

2str* 3) 4) 6)
3str* 1) 2) 3)

b) 1. Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyöngé jágairul
Levelek hullanak.

2. Hulljatok levelek,
Rejtsétek el éngem,
Mer az én Kedvesém
Mást szeret, nem éngem.

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 20/104 alapján. — 1146a-hoz. — Ak: (→229c, 312a).

* A 2. strófa alatt talán b) 1., a 3. alatt b) 2. értendő — a b) jelzés a támlapon nyilvánvalóan utólagos javítás. A ritmusjelekkel, illetve kottával jelölt variánsok közt akadnak ellentmondások.

276h

Nagykálló (Szabolcs)
Torma István (45)

Gy: Kodály Zoltán
1928. VII. 3.

1. Leszállott a pá - va Vár-megye há - zá - ra,
Sok szegény le-gé-nyek Szaba - du-lá - sa - ra.

2. Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok,
A jó Isten tudja,
Mikor szabadulok.

Kerényi Gy. másolata. — Ak: Apjától tanulta.

276i

M. F. 271 b)
Szegvár (Csongrád)
Rácz Pál (67)

Gy: Vikár Béla
[1900. II. 25.]
L: Bartók Béla
1 2 1

Fe-kő - te vá - ros - ba Fe-hér to-rom lát - szik,
Az az én ga - lam - bom, A - ki ot-tan lát - szik.
Az az én ga - lam - bom A - ki ot-tan lát - szik.

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítés Vikár: 2/36 alapján. — 1146a-hoz. — Kad: 1 2 1 4 1.

276j

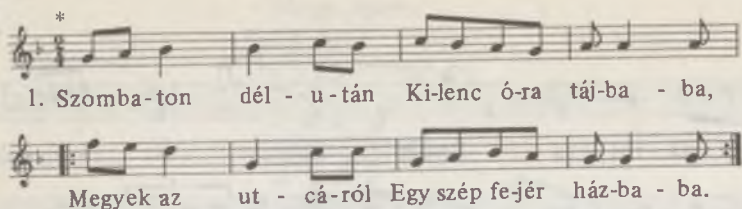
Marosvásárhely (Maros-Torda)

Bartalus VII: 76
1 2 1

Ke - rek er-dő mel - lett Fe - jer torony lát - szik.
Még es az én rózsám Más ö-lé-ben ját - szik.

Kivágott lapok a kiadványból. NB. Bartalus a 77—79. szám alatt további, e dallamhoz rendelt szövegeket is közöl. — 1130b; 1146b; 1147.

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve*.

*

 1. Szomba-ton dél - u - tán Ki-lenc ó-ra táj-ba - ba,
 Megyek az ut - cá-ról Egy szép fe-jér ház-ba - ba.

2. Zörgetem az ajtót,
 Senki kinem nyitja-ja,
 Kinyitom csendesen,
 S megyek kamarába-ba.

4. Meg is fogtak engem,
 Ugy mint éjfél tájba-ba,
 El is vittek engem
 A bíró házába-ba.

3. Levetem bundámat,
 Teszem a ládára-ra,
 Lehajtom fejemet
 Galambom ágyára-ra.

5. Meg is vertek engem
 A pap udvarába-ba,
 S megtilták, ne menjek
 Galambom házába-ba.

Ziegler Márta másolata; a 2—5. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1132; 1147. — Bartalus megjegyzése: *Egy erdélyi gyűjteményből.*

* Bartalus tempójelzése: *Frissecskén.*

M. F. 110 c)
 Firtosváralja (Udvarhely)
 Barabás Borbála

Gy: Vikár Béla
 1900. III. 17.
 L: Bartók Béla

*

 1. Aj, de én is tar-tot-tam Titkon egy sze - re - tőt,
 Vi-rá - gos ker-tem-ben Ró-zsa-bo - kor a - latt.

5str
 1)

2. Aj, de én azt nem mondom,
Csak magamnak tartom,
Mer ha kijelentëm,
Magamat elvesztëm.

3. Mózsés uram haragja
Vöröstenger habja,
Lennék annak rabja,
Kit szépen tartana.

4. Aj, de engem ne úgy tarts,
Mint síját rabodat,
Hanem engem úgy tarts,
Mint gyöngy alakodat.

5. Gyöngy vagy, szivem, gyöngy vagy,
Gyöngynél is gyönygebb vagy,
Ezüstnél, aranynál
Nálam kedvesebb vagy!

Ziegler Márta másolata. (Vikár: 7/358.) — 1102; 1148. — Publ: MNT IV: 39; EMN: 57; Kodály—Vargyas: 195. — Fon: *Teljességgel elkopott, nem revidálható.* [Bartók.] Ak: (→ 274).

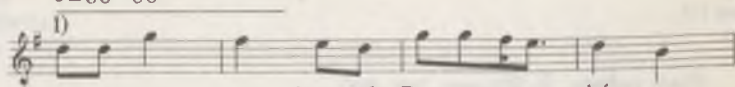
* Bartók: ♪♪ helyett.

279

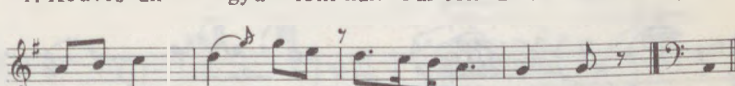
Páty (Pest)
Vég Imre (28)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI. 10.
5 3 6

$\text{♩} = 60-66$

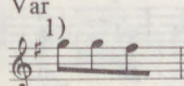
1)

1. Kedves an - gya - lom-nak Par-ton van az há - zo,

Nap-ke - let, nap - nyugot Kö-rös-körül jár - jo.

Var

1)

Kis an-gya -

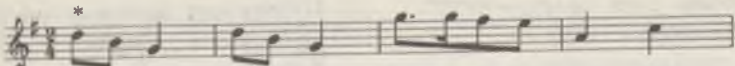
Kerényi Gy. másolata.

280a

Perbenyik (Zemplén)

Bartalus III: 41

1 4 1

*

 Fogtam egy szu-nyo-got, Nagyobb volt egy ló - nál,

 Ki-főz - tem a zsír-ját, Több lett egy a - kó - nál.

Ziegler Márta másolata. NB. Bartalus a 42—46. szám alatt további, e dallamhoz rendelt szövegeket is közöl.
 — 1149b.

* Bartalus tempójelzése: *Frissecskén.*

280b

M. F. 932 a)

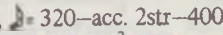
Gyula (Békés)

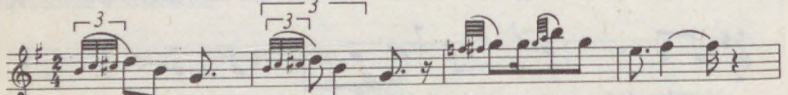
Illés Panna (cca 18)

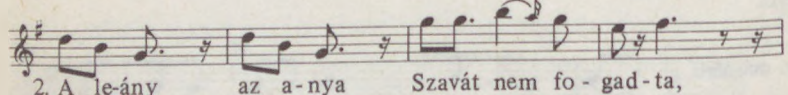
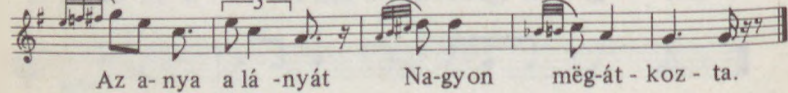
Gy: Bartók Béla

1906. VII.

1 2 2

Poco rubato, 320-acc. 2str-400

1. Egy özvegy a-nyá-nak Egy el-a-dó lá-nya,

 Férhez menne de jaz Anyja nem en - ge - di.

 2. A le-ány az a-nya Szavát nem fo - gad-ta,

 Az a-nya a lá -nyát Na-gyon még-át - koz - ta.

3. Mikor a hitre még,
 Lejjen ki a hideg,
 Vacsora estéjén
 Add ki a lelkedet!

4. Először felkiált
 A kisebbik vőfély:
 Édes anyámasszony
 Sápád a menyasszony!

5. Másodszor felkiált
Az öregebb vőfély:
Édes anyámasszony,
Beteg a menyasszony!

7. Kocsisom, kocsisom,
Édes jó kocsisom,
Fogd be a lovat,
Menjünk az anyjáért.

6. Harmadszor felkiált
Maga a vőlegény:
Édes anyámasszony,
Meghalt a menyasszony!

8. De ne úgy híjjátok
Mint lakodalomba,
Hanem kedves lánya
Takarítására.

9. Hulljatok levelek
Rejtsetek el engem,
Amért elátkoztam
Egyetlen gyermekem.

Kotta: Ziegler Márta másolata Bartók javításaival (1. strófa dallama), ill. Bartók-MS (2. strófa dallama).
Szöveg: Ziegler Márta másolata (1—2. strófa), ill. Bartók-MS (3—9. strófa). — 1149a. Bartók: *a a b* javítva:
a b a b (7); *I* *2* *I* *tót + magyar, Rákoskeresztúr* [= A 276d]. — **Alk:** (→128i).

281a

MR—F 1B/c)
Tiszacsege (Hajdu)
Tanka Gábor (31)

1938. IX. 9.
L: Bartók Béla
7 *4* *5*

$\text{♩} = 84$

1. E-lej - be, e-lej - be, Pej lo-vam e - lej - be!

accel.

Be ta - nál ug - ra - ni A vi - rá - gos kert - be.

$\text{♩} = 95$

2. M-Be ta - nál ug - ra - ni, Nagy kárt tanál ten - ni,

A sze - re - lém bim - bó - ját Lë ta - nál - ja tör - ni.

Kivágott lap a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — Bartók: *CII.* [áthúzva]; *CI.* (földallam?). — **Publ:**
Kodály—Vargyas: 49. — **Alk:** Bemondás: „Danolta Tanka Gábor harmincegyéves tiszacsegei földműves.”

281b

M. F. 2418 b)
Kiskundorozsma (Csongrád)
Bálint János (63)

Gy: Lajtha László
1930
7 4 5

Quasi giusto, $\text{♩} = 138$ $\text{♩} = 144$

1. E - lej - be, e - lej - be, Pej lovam e - lej - be!

$\text{♩} = 168$

Be ta - lál ug - ra - ni A vi - rá - gos kert - be,

$\text{♩} = 144$ $\text{♩} = 108$ $\text{♩} = 152$

2. Be - ta - lál ug - ra - ni, Nagy kárt ta - lál ten - ni,

$\text{♩} = 168$ fon: 8

A sze - re - lem bim - bó - ját Le - ta - lál - ja tör - ni.

Másolat. — Bartók: *CII vagy CIV vagy pent?*

281c

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Orovetz Antal (72)

Gy: Péczely Attila
1934
7 4 5

Tempo giusto, $\text{♩} = 72-78$

1. É - des - anyám lel - kem, Ugyan mi lelt en - gem,

Három rőf pánt - li - ka Körül nem ér en - gem.

2str
1)

2. Multkor egyet vettem,
Bokorra kötöttem,
Minap hármát vettem,
Csomóra kötöttem.*

Péczy-MS. — Bartók: *CII a a b a (I.)*. [a=] [b=] — Ak: (→236b, 357f).

* *Tovább nem tudja.*

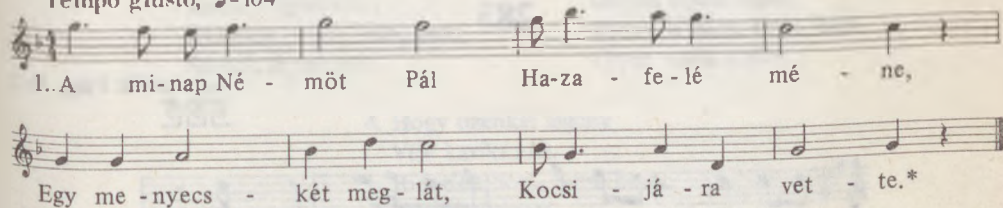
281d

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Csarmaz Ferenc (73)

Gy: Péczy Attila
1934

Tempo giusto, ♩=104

1. A mi-nap Né - mőt Pál Ha-za - fe - lé mé - ne,
Egy me - nyecs - két meg - lát, Kocsi - já - ra vet - te.*

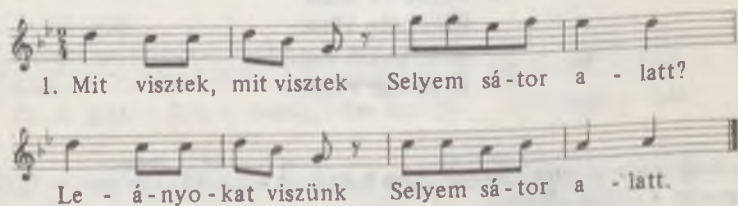
Péczy-MS. — Bartók: *CII a a b a (de var. CIV-ben?)*

* *További szövegét l. „Némőt Pál nótája” B 12-nél [= B 1070b].*

282a

Kiss, 363. l. (7—8. sor)

1. Mit visztek, mit visztek Selyem sá-tor a - latt?
Le - á - nyo - kat viszünk Selyem sá-tor a - latt.

2. Hogy adjátok párját?
Száz aranyér egyet.
Száz aranyér egyet,
A legkiscbbiket.

Ziegler Márta másolata. — 1133a; 1150a. Bartók: *a b a b (7)* javítva: (6b)₁; alább: ? [áthúzva].

282b

Kiss, 388. 1. (1. sz.)

1 5 1

Mit visztek, mit visz - tek Selyem sá - tor a - latt?

Le - á - nyokat vi - szünk Selyem sá - tor a - latt.

Ziegler Márta másolata. — 1133b; 1150b. — Gy: Sztankó Béla gyűjtéséből.

283

Bartalus III: Füg. II: 2

8 5 3

1. Ki - zöldült az er - dő, Megbokrozott a fa,

Vigan ne - veke - dik Két szép mandu - la - fa.

2. Arra reaszállott
Két szép fehér hattyu,
Mindkettő törvényes,
Az egyik sem fattyu.

3. Egyik fejér hattyu,
Sándor uram lészen,
Másik fejér hattyu
Ágnes asszon lészen.

4. Illenek ők össze,
Bokrétába kötve,
Mint szekfű majorán
És gyenge tulipán.

Ziegler Márta másolata; a 2—4. stófa szövegét utóbb Rácz Ilona vezette rá a támlapra. — 1137. — *Párosított.*
Bartalus megjegyzése: *A székely nép éneke.*

Vizslás (Nógrád)

Gy: Kodály Zoltán
1922. X. 3.

1 1 5

$\text{♩} = 138$

1. Csipke - fa bim-bó - ja Ki - haj - lott az út - ra,
 Ri - da - ri - da bom, bom, bom, Ki - haj - lott az út - ra.

2. Arra mëgy Jánoska
 Szakajt egyet róla,
 Ridarida, bom, bom, bom,
 Szakajt egyet róla.

3. Ez a kis madárka
 Ollyan tojást tojott,
 Ridarida bom, bom, bom,
 Olyan tojást tojott.

4. Hogy tizēnkét legény
 Véle karikázott,
 Ridarida bom, bom, bom,
 Véle karikázott.

Másolat. — Publ: MNT VII: 47. — Ak: A *fiatalság* körében közismert. Kad: Bartók: inkább 8 8 -

Egyházashetye (Vas)
 Csorba Náni (76)

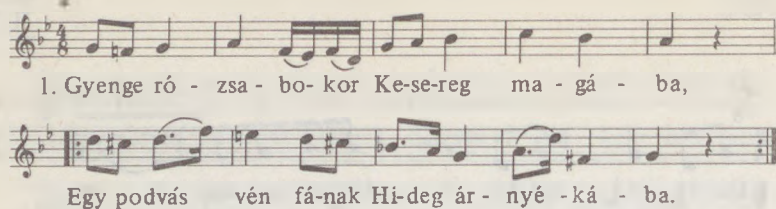
Gy: Kodály Zoltán
1922. IX. 17.

3 0 1

$\text{♩} = 104-108$

Él - é - gett Rác - or-szág, Nēm maradt há - rom ház,
 La - ri - la, la - ri - la - la, La - ri - la la - ri - la - la.

Kerényi Gy. másolata. — Ak: (→209c).

2. Könyecsepek hullanak
Kinyílt bíbor száján,
Melyek leperegnek
Egy pár bimbócskáján.	9. Reá lágý tavaszi
Szellő nem lengedez,
Mert a vén fa tőle
Minden rést elfedez.
3. Egek, még elején
A kies tavasznak
Fakadó leveli
Szomorúan asznak.	10. Így fonnyad magános
Keserűségibe,
Ah, e rózsaszálat
Ki ne szánná, ki ne?
4. A fa ráterítvén
Mohos vén galyait,
Nem ereszti hozzá
A nap sugárait.	11. Magok az erdei
Fiatal istenek,
Kínait fájlalják,
De mit segítenek?
5. Egek, ily szép rózsát
Ide ki ültetett?
Mely a kertekben is
Diszt érdemelhetett.	12. Gyakran vigasztalják
Szegénykét a nimfák,
Szánakoznak sorsán
Az érzékeny himfák.
6. Ott a több mosolygó
Virágoknak során
Nem epedt volna el
Szegény ilyen korán.	13. Maga a szép rózsza
Csüggesztvén ágait,
Így ereszti égére
Bokros panaszait.
7. De itten a bánat
Sűrű tövisei,
Lettek szépségének
Furdaló ívei.	14. Mért nem emészt már el
Vagy hévség, vagy hideg?
Ílyen vadon helyen
Mit sinlek mint rideg?
8. Sugár mogyorófák
Körülte hevernek,
De azok feléje
Fordulni nem mernek.	15. Vajha forgószelet
Támasztva valaki,
Hogy tégedet vén fa,
Többől facsarna ki!

Kivágott lap a kiadványból. — 1121a; 1152d. — Bartalus megjegyzése: Csokonai szövegéhez, 1813.

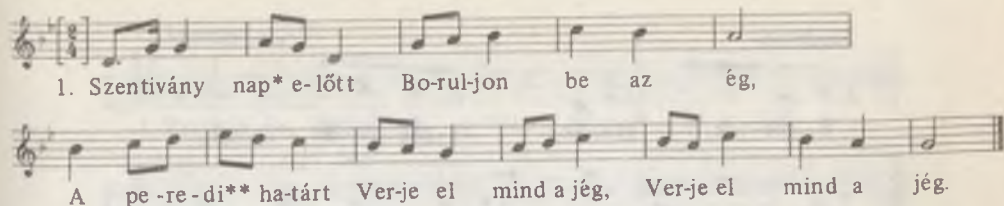
* Bartalus tempójelzése: *Lassan*.

Vágkirályfa (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

V 2 4

2. Ném kívánok rosszat
Édes kedves rózsám:
Égjen ki a Pered
Hétszer egymásután,
Hétszer egymásután!

5. Amerre gyüssz vagy mész
Mindig sötétben légy,
Sohasé derüljön
Föl rád a magos ég,
Föl rád a magos ég!

3. Azután kívánom,
Égy kurta korelát,
Legelsőbb vigye el
A szeretőm urát,
A szeretőm urát!

6. Csak akkor derüljön
Mikor a nap nyugszik,
Akkor is jajgassál
Mikor más aluszik,
Mikor más aluszik!

4. Azután kívánom
Marhadög akadjon
Az egész városban,
Borjú sē maradjon,
Borjú sē maradjon!

7. Jussanak eszédbe
Sok álnok szavaid,
Amit te kiszóltál
Babám az ölembe,
Jussanak eszédbe!

Molnár A. másolata Kodály jegyzeteivel. — 1121d; 1152a. Bartók: *a b a b* (8). — *Átok-dal.* — Kad: V 2 4 4.

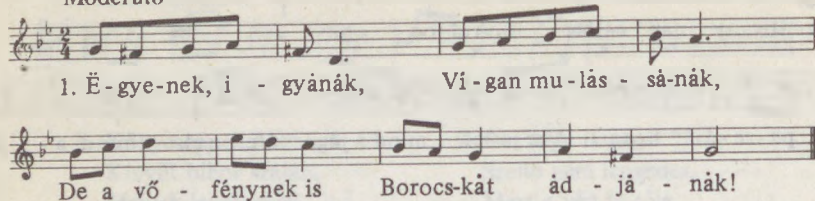
* Szentivány-nap = jún. 23. ** Pered = a második szomszéd község Vágkirályfától.

286c

Kisölvéd (Hont)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1912
V 2 4

Moderato

2. Azért is hordóját
Gázdám kifuratta,
Teli kancsó borát
Ide fölhozattá.

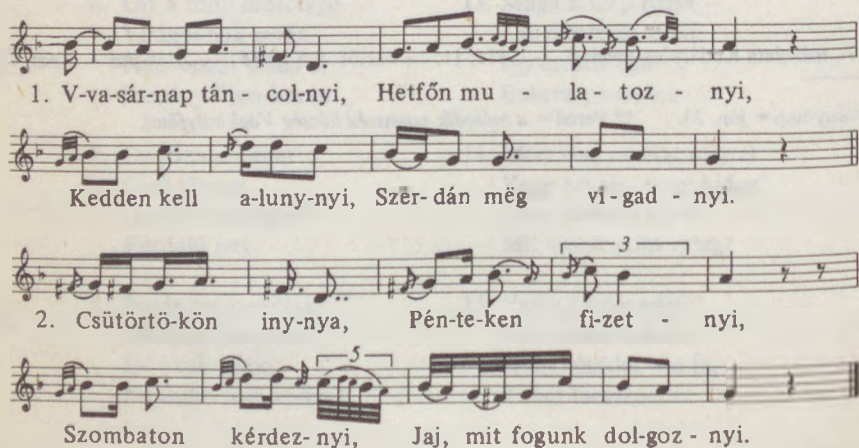
3. Kilenc ákós hordót
Most csápoltam ám ki,
Há nem hiszi bárki,
Nézze még ákarki!

Másolat. NB. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor. — 1121c; 1152c. — **Publ:** MNT III/A: 424. — **Lakodalmas.** — **Ak:** Mulatás közben éneklük.

286d

M. F. 296a)
Pográny (Nyitra)
Kondé József

Gy: Vikár Béla
[1902. VII. 8.]
L: Bartók Béla
V 2 4

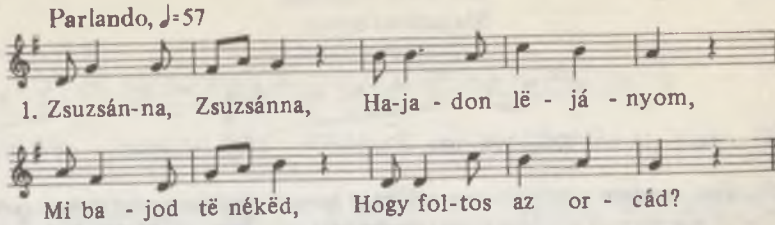

Ziegler Márta másolata Bartók javításával, kiegészítéseivel. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 6/167 alapján. — 1121b; 1152b.

Balatonederics (Zala)
Szívós Katalin (49)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. XI. 2.

1 2 3

2. Anyám, édes anyám,
Ujbécsi hercegnő,
Nyáron a forró nap
Mind összeégeté.

3. Zsuzsánna, Zsuzsánna,
Milyen a tē szoknyád?
Rövid az eleje,
Hosszú ja hátulja.

4. Anyám, édes anyám,
Ujbécsi hercegnő,
Szabó nem jó szabta,
Varró elrontotta.

5. Anyám, édes anyám,
Ujbécsi hercegnő,
Már ki kell vallanom,
Ha mēg is kell hálnom.

6. _____

Hat hónapos terhe
Mozog a hasamba.

7. Mēnj el lányom, mēnj el
Rejtett kamarába,
Ötözzél, vetkezzél
Haláli ruhádba.

8. Onnét mēnj el lányom
Virágos kis kertbe,
Virágot szédéget
Fehér kötényédbbe.

9. Miér szomorkodol,
Hajadon Zsuzsánna?

10. Hogynē szomorkodnék,
Angyali szép páva,
Egy levelet írtam,
Nem tudom elküdni.

11. Vidd el páva, vidd el,
Rózsási városba,
Rózsási úrfinak
Tedd az ablakába!

12. Isten jó nap, Isten,
Ujbécsi hercegné!
Hol vagyon lejánya,
Hajadon Zsuzsánna?

13. Mēnj el fíjam, mēnj el
Rejtett kamarába,
Vetkőzik, ötözik
Haláli ruhába.

14. Anyám, édes anyám,
Ujbécsi hercegnő,
Nincs ott az én párom,
Hajadon Zsuzsánna.

15. Mēnj el fíjam, mēnj el
Virágos kis kertbe,
Virágot szédéget,
Fehér kötőjébe.

16. Már ott is megnéztem,
És mégsem találtam,
Hol vagyon leánya,
Hajadon Zsuzsánna?

17. Mēnj el fíjam, mēnj el
Menj a vesztőhel're,
Éppen most vitték el
A hóhér elébe.

18. Te már azt gondoltad,
Két lelket vesztettél,
Magadéval együtt
Négyet elvesztettél.*

Seemayer-MS. — Ak: (→I4, I18, 220p, 299i, 360c, 414h).

* A többi elfelejtette: tartalmát szóval mondotta el: „Most hamar a hóhérhoz szalad és int a zsebkendőjével: kegyelem! De akkor már végeztek a lánnyal és neki meghasadt a szíve. Inasa egy kis kápolnában eltemeti őket, az oltár egy oldalára a leányt, a másikra a fiút. Ott kinő két szál aranyvessző. A mostoha meglátja és le akarja azokat vágni. A fiú vesszeje megszólal: Hagyj békénket; ha életünkbe rossz vótál, halálunk után ne bántsál! A hercegnő erre meghal.”

288

Nyitracsehi (Nyitra)

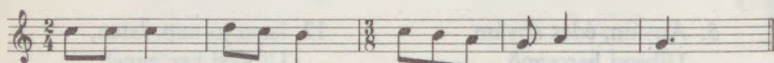
Gy: Kodály Zoltán

1909

2 2 3

1. A-rass rü-zsám, a-rass, Mēg-a-dom a ga-rast,

Ha én mēg nem a-dom, Mēg-ad-ja ga-lam-bom.

2. Megvágтам az ujjam,
Folik piros vírēm,
Messze ja szeretőm,
Ki beköti nekem.

4. A nyakát törje ki,
Lábát csavarja ki,
És mikor hazajön,
A hideg löje ki!

3. Elmēnt a szeretőm,
Szeretőt keresni,
Nē adjon az Isten
Jó szerēncsét neki!

5. Lője, löje, löje,
Soha el se hagyja,
Kilenc esztendeig
Ágy fenekit nyomja!

Kodály-MS. — 1048; 1053. — Publ: MNT II: 302. — Aratási.

Bodos (Háromszék)
Budai József (75)

Gy: Seemayer Vilmos
1926. IX. 11.

Parlando, $\text{♩} = 37$

1. Mi lelt ró - zsa - m, mi lelt? Vál - to - zik a szí - ned!

$\text{♩} = 60$

Itt a bor e - lőt - ted, I - gyál egy ke - ve - set!

2. Nem kell a te borod,
Kell a nyavajának!
Mért tévél engemet
A világ csúfjának.

Seemayer-MS. — Ak: Bodosban 1886—87-ben szélétében énekelték.

* Bartók jegyzete a 3—4. ütemhez: helyett.

Szarvasgede (Nógrád)
Lányok

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 15.

$\text{♩} = 120$

1. Csütör - tö - kön es - te Három le - gín les - te,

Mi - kor Kaj - zér È - től Má - gát lē - fes - tēt - te.

2. Mágát lēfestette,
Üveg alá tette,
Árà mēnt Fisztēr József,
Az áblákon leste.

3. Nē less, nē less, nē less.
Nē less, csak gyere bē,
Áz én Ètēl lyányom
Vàn ide lēfestve.

4. Bémegy és béköszön,
Léjül a lócára,
Léhajtja bús fejét,
Az Étél vállára.

5. Léhajtja bús fejét,
Hullajtja könnyeit,
Hullajtja könnyeit,
Törüli a szemét.

6. Nè sirj, nè keserègj,
Nèm lesz ez mindig így,
Lèszèk én a tied
Mikor te àz enyim.

Másolat. NB. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT IV. kötet előkészítésekor került sor.
— Bartók: *CI*. — *Párosító*.

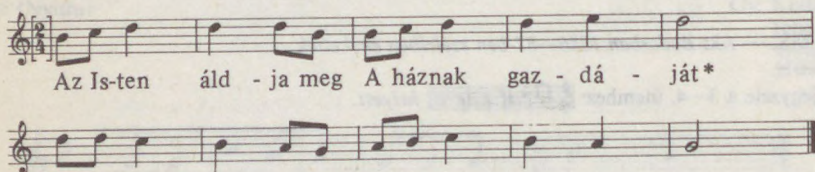
291

Balogpádár (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán

1912

3 5 1

Másolat. — 1122; 1154. — „Poszriki” [?] (*keresztelő lakomán*).

* *Töredék*.

292

M. F. 1139

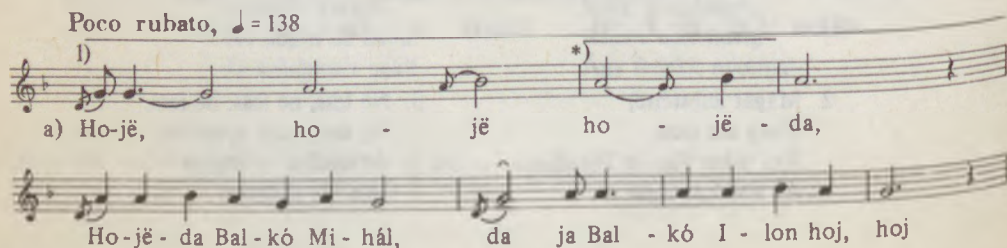
Kolon (Nyitra)

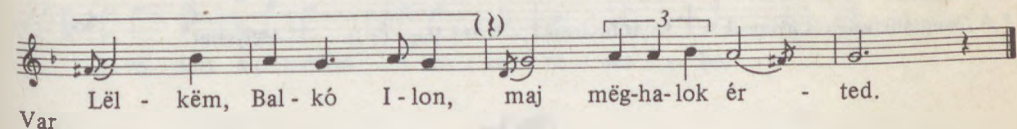
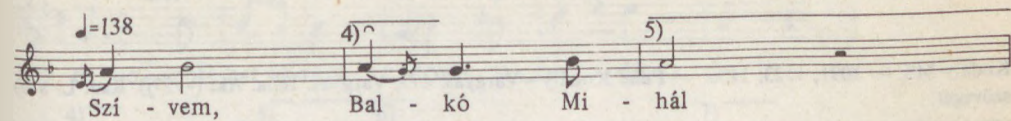
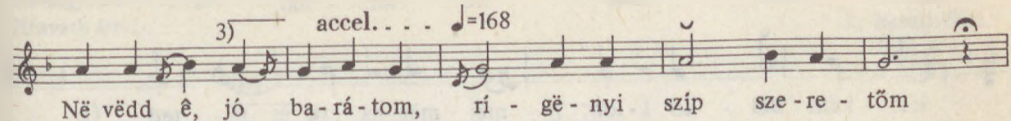
Szalai Zuza (70—75)

Gy: Kodály Zoltán

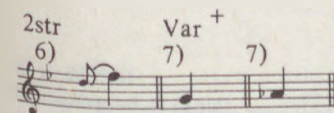
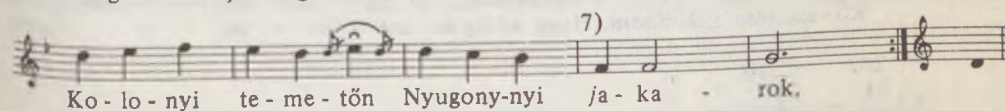
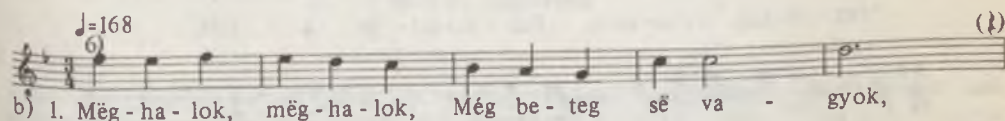
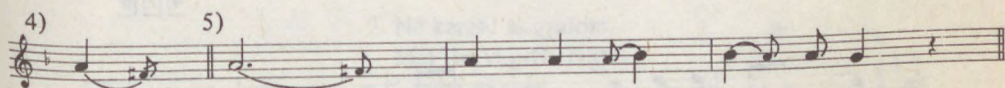
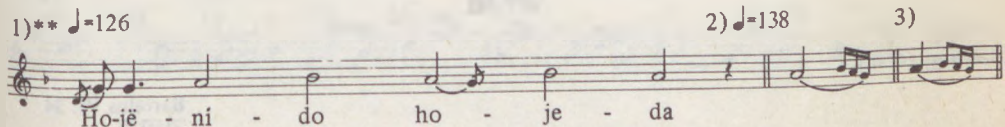
1906. XI.

4 5 6

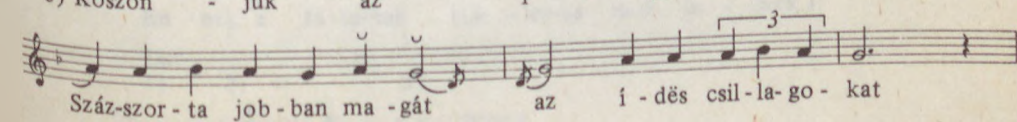
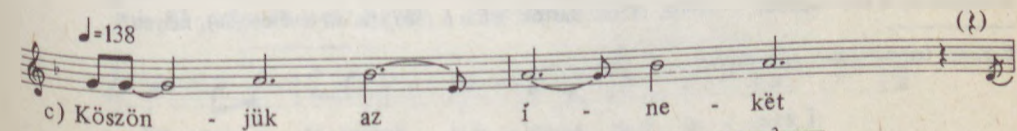

Var

2. Érted vagyok, érted,
Érted ilyen beteg.
Téérted lél rúzsám
Mindennapi hideg.

Kodály-MS. — 1091; 1123; 1155. — **Publ:** Kodály—Vargyas: 473; Vargyas: 165a. **Ak:** (→27j). **Kad:** L. a b) szöveget.

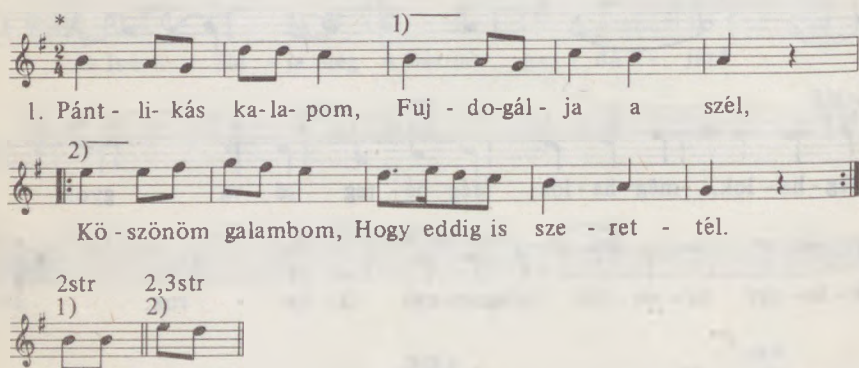
* A fonográffelvételtől hiányzik. ** Másodszor *** Vagy (t). + Helyszíni.

293a

Szárhegy (Csík)

Bartalus VI: 34

4 2 6

2. Mig ingöm szerettél,
Piros csizmát viseltél,
De hogy engem nem szeretsz,
Mezitláb is elmehetsz.

3. Van széna, van szalma,
A széna-tartóba,
Megölellek galambom
Künn a pitvar ajtóba.

Kivágott lap a kiadványból. — 1140a; 1156a. Bartók: *a b a b (8b)₂* [talán tévesen (8a)₁ helyett?]

Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*.

293b

M. F. 38 c)
Somogyszob (Somogy)
Horváth István

Gy: Vikár Béla
1898. VIII. 14.
L: Bartók Béla
3 2 6

1. El - ve - szött hat ök-röm, Cédrus - fa er - dő - be,
El-vá - sott a csiz-mám A sok ke - re - sés - be.

2. Nė keresd angyalom,
Mer' be vagy hajtvá,
Gyulai vásárba
Szól a csengő rajta.

Ziegler Márta másolata Kerényi György által a támlapra jegyzett kiegészítésekkel, illetve Bartók saját kezű apró javításával. — 1140b; 1156b. — Ak: Az M. F. 38 d) [= B 1321] felvétel bemondása szerint Horváth János.

294

M. F. 2280 a)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Tóth Imre

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 14.]
L: Bartók Béla
8 5 5

Tempo giusto

1. El - mőgyők, elmő-győk, Visz-sza sēm te - kin - tők,
En - nek a fa-lu-nak [La - ko-sa nem le - szek.]

2. Kis kutya, nagy kutya,
Nē ugass hiába,
Van nekēm szeretōm,
[Kisszēgi] utcábo.

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/58 alapján. — P76; 98. — Publ: MND: 42; Kodály—Vargyas: 23. — Ak: nagyon öreg (→197a, 320b, 398).

295a

MR—F 45 b)

Trunk (Moldva)

Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

1938. V. 28.
L: Bartók Béla
b3 VII 2

$\text{♩}=290$

1. s Ugy mē - nēn, u-gyō mēnēn, s Ugy mēnēn ugy mē - nēn
Szē - giény ár-va jasszony, Szē-giény árvā jasz - szony.

$\text{♩}=260$

2. s Ę nagy hosszú ju-ton, s Ę nagy hosszú ju - ton,
s Ę nagy hosszú ju-ton, s Ę nagy hosszú ju - ton.

$\text{♩}=290$

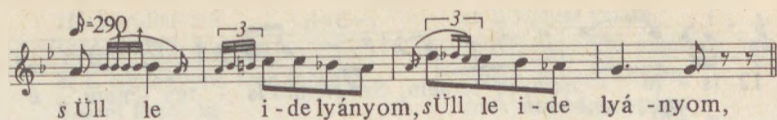
3. Hēj, s A jobb karján viszi va-lā Ki-csi fi-jēcs - ká - ját ē
s A ba-l kar-ján vi-szi va-lā Ki-csi lányyēcs - ká - ját.

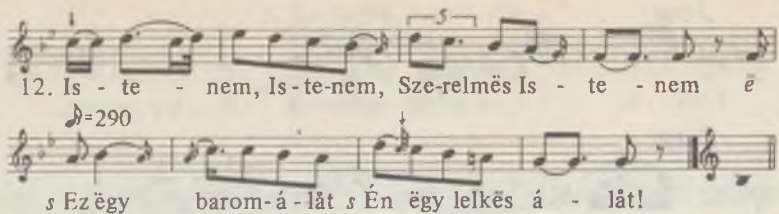
$\text{♩}=260$

4. Is-te - nem, Is-te-nem, Sze-rel-mēs Is - te - nem ē
Mē - lyi - két tēgyem le, Mē - lyi-két vē - gyem fēl?

$\text{♩}=290$

5. Mē-lyi - két tēgyem le, Mē - lyi-két vē - gyem fēl? ē

Kivágott lapok a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — **Publ:** Domokos—Rajeczky II: 3. — **Ak:** (→50a, 50b, 55a, 147a, 296e, valamint 88b, 120b, 225, 226b, 361b).

295b

M. F. 2475 b)

Trunk (Moldva)

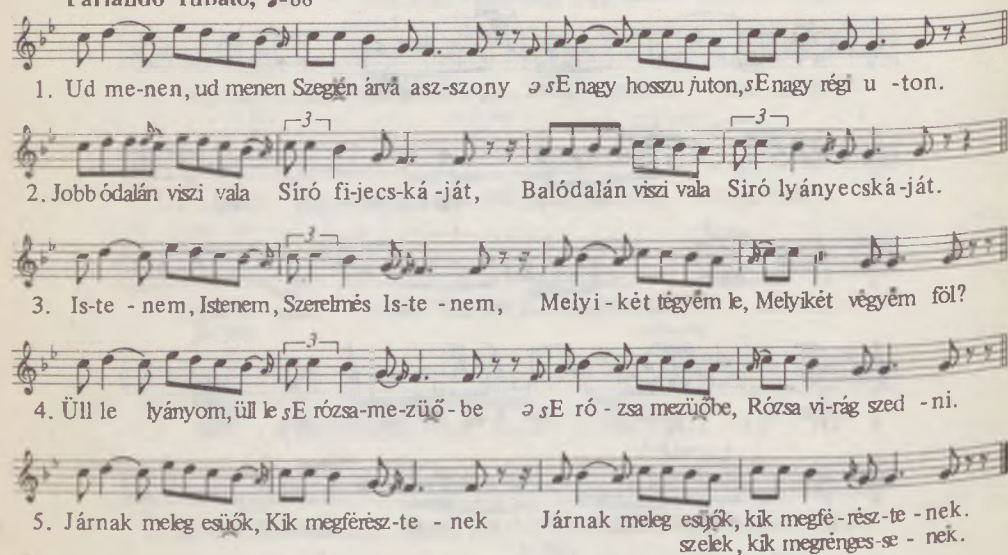
Magyari Antalné, Kádár Antal lánya, Ilona (58)

Gy: Veress Sándor

1930. VIII.

b3 VII 2

Parlando rubato, ♩=88

Isztemem, Iszténem,
Szerelmesz Isztemem,
sz Úd menen, ud menen
Szegén árva asszon
sz E nagy hosszú juton,
sz E nagy régi juton,
Csak elő találá
Edj barom állatot.
Jobboldalán viszi vala
Edj esztendősz borját,

Baloldalán viszi vala
Kicsi borjecs-káját.
Isztemem, Isztemem,
Szerelmesz Isztemem,
sz Ez edj barom állat
sz Én edj lelkesz állat,
Ha jén hod tevéem le
Sziro lányecskámát?
sz Ő jes visszatér
sz Ő jes visszamene.

Há körülbevette
Három fene farkasz.
sz E legnagyobb fene farkasz
Szavát felfelél:
Szakasszuk háromba,
Szakasszuk háromba!
sz E középső fene farkasz
Szavát felfelél:
Bizony nem bánom én,
Bizony nem bánom én.
sz E legkissebb fene farkasz
Szavát felfelél:
Vaj ne szegént, vaj ne,
Vaj ne szegént, vaj ne,
Mük es csak vigyük el
E mi barlangunkhó,
Mük es neveljük fel
Genge báránhúszval,
Genge báránhúszval,
Genge malachúszval.
sz Anyám édes anyám,
sz Édesz farkasz anyám,
sz Apám, édes apám,
sz Édesz farkasz apám,
Eresszen el ingem
Erdőbe szétálni,
sz Erdőbe szétálni,
Mezőbe nyugodni.
Ne mennj lányom, ne mennj,
Szok vadászok járnak,
Szok vadászok járnak,

sz E fejedet veszik.
sz Anyám édesz anyám,
Édesz farkasz anyám,
sz Apám édesz apám,
Édesz farkasz apám,
Mászodikszó mondom,
Eresszen el ingem,
Eresszen el ingem
Erdőbe szétálni,
Erdőbe szétálni,
Mezőbe nyugodni.
h Eredj lányom, h eredj,
h Eredj lányom, h eredj
Erdőbe szétálni,
Mezőbe nyugodni.
sz Ő jes csak emene,
Erdőbe szétálni,
Erdőbe szétálni,
Mezőbe nyugodni.
Csak odatalála
sz Ez ő édesz anyja.
Hol jársz lányom, hol jársz,
Hol jársz lányom, hol jársz?
Hallgassz anyám, hallgassz,
Hallgassz anyám, hallgassz,
Anyám lettél lenne,
sz El szem vettél lenne.
De nem anyám vótál,
Rossz kurva vótál,
De nem anyám vótál,
Rossz kurva vótál!

Veress-MS. — Ak: (→94, 376a, valamint 55b, 295c — az utóbbiaknál Magyar Antalné 50 éves, 1929-ben).

295c

Trunk (Moldva)
Magyar Antalné (50)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 5.
33 VII 62

Parlando rubato

1. Úd mē - nēn, úd mē-nēn Szegien ár-va asz - szon,
Ed nad hosszú ú-ton, sz Ed nad regi ú - ton.

Jobb ódalán viszi vala
 Szíró lányeckáját,
 Bal ódalán viszi vala
 Szíró fíjackáját.
 Isztenem, Isztenem,
 Szerelmesz Isztenem,
 Mejiket tegyem le,
 sz Mejiket vegyem fel.
 Ül le, lányom, ül le
 sz E rúza mezébe,
 Rúzavirág szenni,
 Koszorúba ketni.
 Járnok meleg esszők,
 Kik megferessenek,
 sz Járnok meleg szelek,
 Kik errengessenek.
 Úd menen, úd menen
 Szegien árva asszon,
 sz Elől megtalála
 Ed boromállatot,
 Jobb ódalán viszi vala
 Ed esztendősz bornyát,
 Bal ódalán viszi vala
 Két esztendősz bornyát,
 Szarva kezett viszi vala
 Kici bornyuckáját.
 Isztenem, Isztenem,
 Szerelmesz Isztenem,
 Ez ed baromállat,
 sz Ien ed lelkesz állot,
 Hát ien hat tevéem le
 Szíró lányeckámot.
 Ő esz megszirüle
 sz Ő esz visszamene.
 Hát kerilbe vette
 Három fene farkasz.
 E legnagyobb fene farkasz
 Szavát felfelelé:
 Szakasszuk háromba,
 Szakasszuk háromba!
 E középsző fene farkasz

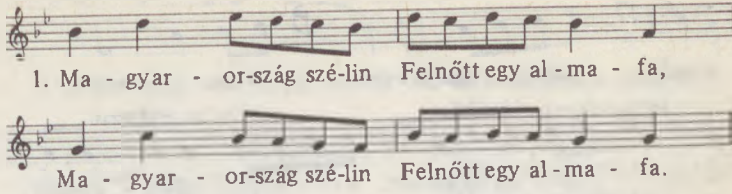
Szavát felfelelé:
 Bizon nem bánom ien,
 Bizon nem bánom ien.
 E lekkisszebbik fene farkasz
 Szavát felfelelé:
 Vaj ne szegient, vaj ne,
 Vaj ne szegient, vaj ne,
 Mük esz cak vigyük el
 A mi ballanginkhoz,
 sz E mü ballanginkban
 Mük esz nevejjük fel
 Genge báránhúszvol,
 sz Genge malachúszvol.
 Anyám, jedesszányám,
 Jedessz farkaszányám!
 Erresszen el ingem
 Erdébe szietálni,
 Erdébe szietálni,
 sz Mezébe nyúgunni.
 Ne menny, lányom, ne menny,
 Szok vadászok járnak,
 sz Á fejedet veszik,
 sz Á fejedet veszik.
 Apám, jedesszapám,
 Jedessz farkaszapám!
 Erresszen el ingem
 Erdébe szietálni,
 Erdébe szietálni,
 sz Mezébe nyúgunni.
 Úd menen, úd menen
 Az ő jedesszánnya,
 Úd menen, úd menen
 Az ő jedesszánnya.
 Hoj jársz lányim, hoj jársz,
 Hoj jársz lányim, hoj jársz?
 Hallgassz anyám, hallgassz,
 Hallgassz anyám, hallgassz,
 Anyám lettél, lenne,
 El szem háttál lenne.

Másolat az első strófa kivételével gépelt szöveggel. — Bartók: *CI*. — **Publ:** Domokos 1931: 40; Domokos 1941: 26. — **Ak:** (→ 55b, valamint 94, 295b, 376a — az utóbbiaknál Magyarai Antalné, Kádár Antal lánya, Ilona 58 éves, 1930-ban).

Díószeg (Moldva)
Husán Ilona (19);
Sipos Mária (16)

Gy: Lükő Gábor
1932
53 VII VII

Andante

2.* sz Az alatt megnyugszik
Két országhatára.	8. Könyves szemmel nézi,
Hogy más üti s veri.
3. sz Az egyik aszongya:
Mit busulsz barátim?	9. Nálam a gyűreje,
Más a szereteje.
4. sz A másik aszongya:
Ne busulj barátim.	10. S arról is kiválik,
Hogy milyen a szíve.
5. Ezt a kerek fődét
Nem magának szánca.	11. Régi szeretőmnek
Mit nem cselekedtem,
6. sz Az anya z' ő szép lányát
Nem magának tarcsa.	12. Dunának a vizit
Kanálval kimerni.
7. Karján felnevelte,
Szárnyra eresztette,	13. Duna fenekiről
Gyöngyszemeket szedni,
14. Mégis édesemnek
Gyöngykoszorút kötni.	

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Ak: (→295e).

* Kétsoronként ismételve.

Diószeg (Moldva)
Husán Ilona (19);
Sipos Mária (16)

Gy: Lükő Gábor
1932
b3] VII] I

Parlando

1. A-nyám, é-des-a-nyám, sA-nyám, é - des - a - nyám,
Mi-kor engem csi-ná-ga-tott, Mi-kor engem csi-ná - ga-tott,
2. Hogy nem tu-dott csi-ná-gat-ni, Hogy nem tudott csi-ná - gat-ni
Egy nagy márván-kűt, Egy nagy márván-kűt.

3.* Anyám, édesanyám,
Mikor engem fereszgetett,

6. Hogy nem tudott takargatni
Tűzbe s parázsba.

4. Hogy nem tudott fereszgetni
Guzgó forró vízbe?

7. Met nem vótam szokott
Véres ruhát mosni,

5. s Anyám, édesanyám,
Mikor engem takargatott,

8. Jajszóval sujkolni,
Künnyübe asztatni.

Kerényi Gy. másolata a 3. strófától gépelt szöveggel. Ak: (→295d).

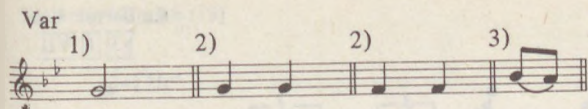
* Soronként ismételve. A 8. str. mellett gépirásos megjegyzés: *romlott ritmus*.

M. F. 2463 a)
Bogdánfalva (Moldva)
Kozsán Józsi (28)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
b3] I] VII

[Tempo giusto]* ♩ = 60

a) 1. Me - nyecs - ke, me-nyecs-ke, Meg-mond-tam az es - te,

2.** Met megmar a kigyó
Szeralem képébe.

6. Szakaszhasson minden,
Minden szegény legény.

3. Szeralem, szeralem,
Átkozott szeralem,

7. Minden szegény legény,
Minden szegény leány.

4. Mér nem termettél vót
Minden fa tetején?

8. Met én szakasztottam,
El is szalasztottam.

5. Minden fa tetején,
Diófa levelén,

9. Kit immá szakasztok,
Magamnak marasztok.

b) 1.*** Ilonám, Ilonám,
Longos⁺ szép Ilonám,
Leül az ablakhoz
Az ingit varrani.

3. Há, utánna jöttek,
Há utánna jöttek
Hat lóval hintóval,
Hatvan katonával.

2. Tődzést⁺⁺ tődzi vala
Tiszta kék selyemvel,
Himzést himzi vala
Szép zöld cigajével.⁺⁺⁺

4. Azt felelte 'z anyja,
Azt felelte 'z anyja,
Ne félj édes lányom,
Met én megfélelek!

5. Mind ide fáradtak,
Mind ide fáradtak,
Úgy visszabágyadnak,
Nem adom a lányom.

Veress-MS. — Ak: (→66d, 103a, 147b, 147c, 220k).

* Oig.: Nyugodt tánc lépés. ** Kétsoranként ismételve. A strófa 2-2 sorának ismétlése 4 soros versszak helyett igen gyakori előadási mód, amit következetesen betartanak. *** Kata Mihály (32) bemondása. + Longos = lángos = piros. ++ Tődzés = öltés. *** Cigajé = tarka gyapjú.

M. F. 3267 b)
Bogdánfalva (Moldva)
Budó Ilonka, Péteré (19)

Gy: Balla Péter
1934. IX. 24.

L: Bartók Béla

b3 I VII

1. sz Ez er - r - dő sze - lié - be, sz Ez er - r - dő sze - lié - be,
Ni ha - ló kiet ka - to - na, Ni ha - ló kiet ka - to - na.

2. 'z E - gyi - kə man-gya va - la 'z E - gyik man-gya va - la:
Isz - te - nēm, Isz - te - nēm, Isz - te - nēm, Isz - te - nēm.

3. Má - szik mon-gya va - la, Má - szik mon-gya va - la:
Ne bú - szu-ló ba - rá - tom, Ne bú - szu-ló ba - rá - tom.

4.* z Anyja z ü szép lányát
Nem magának tartsa.

9. Nem birlak megvárni
Bár egy esztendeig.

5. Karján felneveli
Szárnyára ereszti.

10. z Iszten megengedjen,
Mika hazajövök,

6. Ü isz tával nézi
Hogy mász szidja, veri.

11. sz E te udvaridat
Kiszöpörve kapjam,

7. Tudod-e Ilonkám
Mit mondok jen neked?

12. Testyen kopordzódat
Ajtód előtt lásszam,

8. Megvárnál-e engem
Három esztendeig?

13. Papot sz e gyihádot
Te fejednél kapjam.

Kerényi Gy. másolata Bartók javításával, a 4. strofától gépelt szöveggel. — Bartók: *Cf.* — Publ: Kodály —
Vargyas: 47 [L. még az A 296c-nél!] — Ak: (→2, 88c, 89b).

* Soronként ismételve.

M. F. 3277 a)
Bogdánfalva (Moldva)
Szalahor Vironka (19)

Gy: Balla Péter
1934. IX. 23.

L: Bartók Béla

63 I VII

$\text{♩} = 120^*$

1. sz Ez er - dő szé - lé - be Ez er - dő szé - lé - be,
Ni hol kiet ka - to - na, Ni hol kiet ka - to - na.

2str 1) 2) 3) 4) 5) 6) 3str 1) 2) 3) 4) 5)
4str 6) 2) 3) 4) 6) 5str 2) 3) 4) 6str 1) 2) 4) 5) 6)

2.** z Egyik mangya vala,
Isztemem, Isztemem,

3. Mászik mangya vala,
Ne buszuj barátim.

4. z Anyja ü szép lányát
Nem magának tartsa.

5. Karján felneveli,
Szárnyára ereszti.

6. Ű isz tával nézi
Hogy mász szidja*** sz veri.

7. Tudod-e Ilonkám
Hogy mit mondok neked?

8. Megvárnál[-e] engem
Három esztendeig?

9. Nem birlak megvárni
Bár egy esztendeig.

10. z Isztem megengedjen
Mikor hazajövök,

11. E te udvaridat
Kiszöpörve { lásszam,
kapjam,

12. Testyen koporszódát
Ajtód előtt lásszam,

13. Papot sz e gyihádot
Te fejednél kapjam.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Publ: Kodály—Vargyas: 47 [L. még az A 296b-nél!]
— Ak: (→66f, 103b, 168, 296d, 261a).

* Eleje mélyebb. $\text{♩} = 120$ -nak „c” tonus finalis felel meg; ha a legutolsó hang „a”, akkor $\text{♩} = 108!$
ként ismételve. *** „szidja” helyett (hibásan) „ütet”.

** Soron-

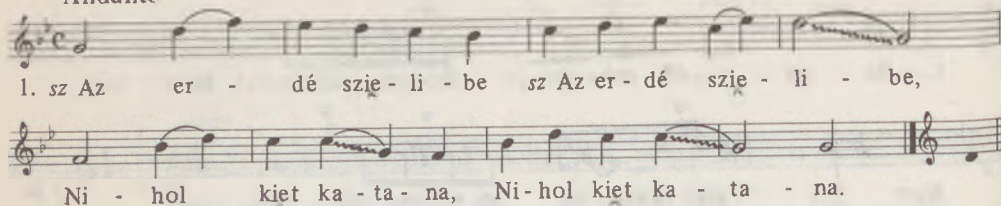
296d

Bogdánfalva (Moldva)
Csobotár Róza; Bodó Mari;
Bodó Véro; Szalaor Véro
(16—24 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. X. 20.

53 1 VII

Andante

2.* z Egyik mangya vala,
Isztemem, Isztemem,

4. z Anyja ő szép lánnyát
Nem mágának tarca.

3. Mászik mangya vala,
Ne búszújj barátim.

5. Kárján felneveli,
Szárnyára jereszti.

6. sz Ő isz tával njezi
Had mász szidja, sz veri.

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI*. Publ: Domokos 1931: 1; Domokos 1941: 35. — Ak: (→66f, 103b, 168, illetve 66e, 296c, 361a és talán 200v is).

* Soronként ismételve.

296e

MR—F 48A/b)
Trunk (Moldva)
Szabó Ferencné Páncér Róza (45)

1938. V. 28.
L: Bartók Béla

53 5 VII

2. N - ne mēnj a cse-rés-be, Ne mēnj a csē - rés - be, M-
(sic)
mer-tő meg - mar a ki-gyű Sze-re-lēm kié - pié - be.

3. Sze - re - lēm, sze-re-lēm, At-ko-zott sze - re - lēm,
Mér-tő nem ter-mēt-tél vőt Min-den fa te - te - jén,

4. M - min - den fa te-te-jén, jegyivő-nak le - ve - lén,
Min - den fa te-te-jén, gyi - vő-nak le - ve - lén?

Kivágtott lap a kiadványból (Bartók-MS facsimile). — **Publ:** Domokos—Rajeczky II: 26. — **Ak:** (→ 50a, 50b, 55a, 147a, 295a, valamint 88b, 120b, 225, 226b, 361b).

297a

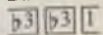
MR—F. 36A

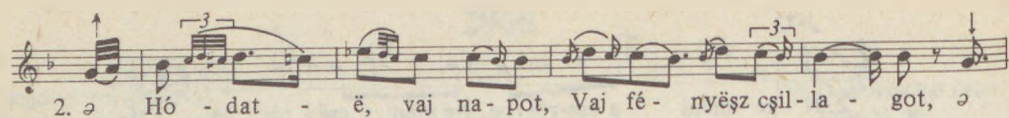
Trunk (Moldva)

Benedek Péterné Kósza Magdó (40)

1938. V. 27—28.

L: Bartók Béla

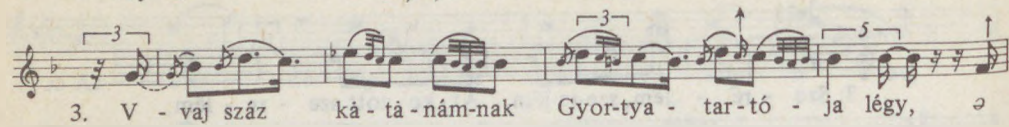
[illegible]

2. 2 Hó - dat - 3 ě, vaj na - pot, Vaj fé - nyész 3 csil - la - got, 2

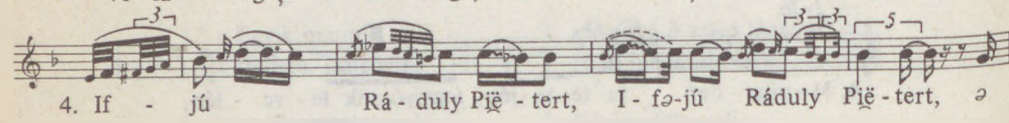
Vaj el - 3 é - geşz - sze - le - k2 Vaj e - l - ti - por - gya - lak? 2=290 2=266

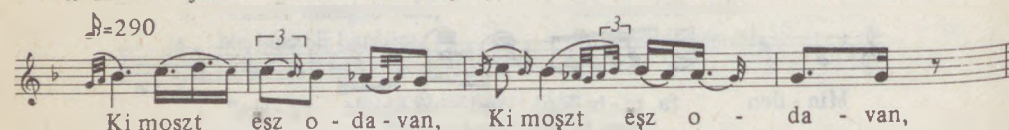
3. V - vaj száz ká - tá - nám - nak Gyor - tya - tar - tó - ja légy, 2

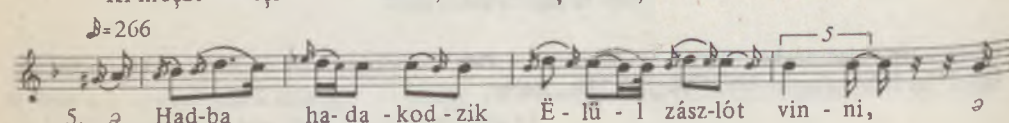
Vi - lá - 5 goşz vi - rad - ti - g2, Vi - lá - 5 goşz vir - jad - tig? *

4. If - jú Rá - duly Pię - tert, I - f2 - jú Ráduly Pię - tert, 2

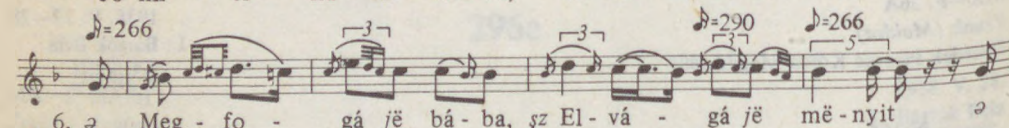
Ki moşzt 3 eşz o - da - van, Ki moşzt 3 eşz o - da - van, 2=290

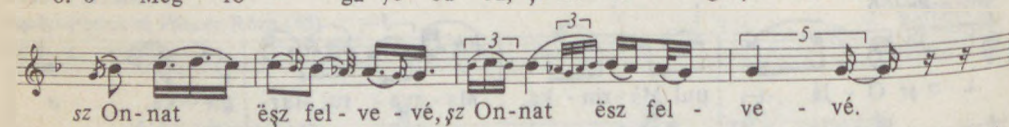
5. 2 Had - ba ha - da - kod - zik 2 Ę - lü - l 2 zász - lót vin - ni, 2

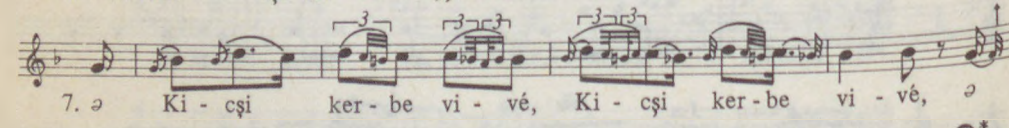
Jó hír - t2 ha - za - hoz - ni, Jó hír - t2 ha - za - hoz - ni. 2=290

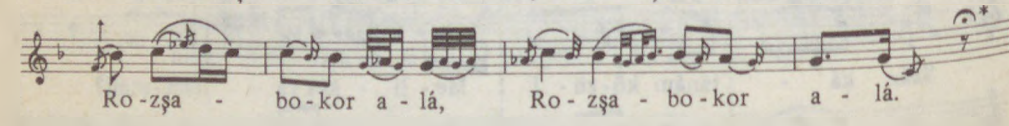
6. 2 Meg - fo - 3 gá jě bá - ba, 3 ş El - vá - 3 gá jě mẽ - nyit 2

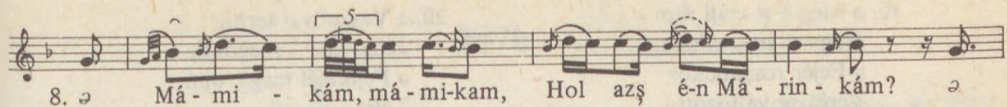
şz On - nat 3 eşz fel - ve - vé, şz On - nat 3 eşz fel - ve - vé. 2=266

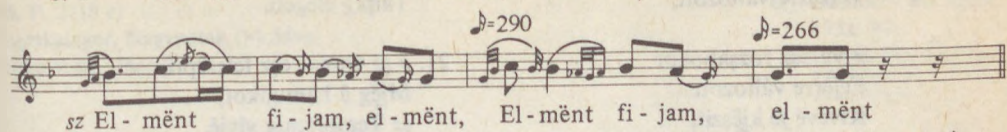
7. 2 Ki - cşi 3 ker - be vi - vé, Ki - cşi 3 ker - be vi - vé, 2

Ro - zşa - bo - kor a - lá, Ro - zşa - bo - kor a - lá. *

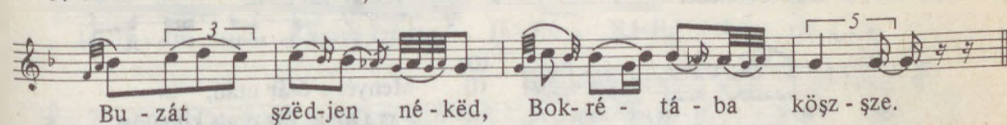
8. ♩ Má - mi - kám, má - mi - kam, Hol azş é - n Má - rin - kám? ♩

sz El - mēnt fi - jam, el - mēnt, El - mēnt fi - jam, el - mēnt

9. ♩ Ki bu - záşz - me - zűö - be, Ki bu - záşz - me - zűö - be ♩

Bu - zát şşed - jen né - kēd, Bok - ré - tá - ba kőşş - şze.

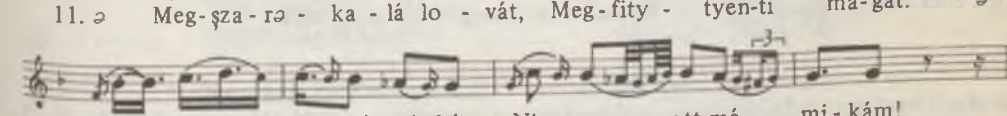
10. ♩ Bok - ré - tá - ba kőşşze, Ka - la - pid - ba tē - gye. ♩

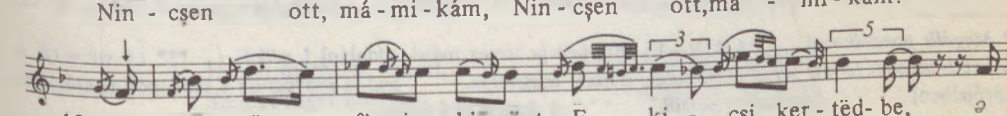
şş Űö jēşş el - in - du - la, şş Űö jēşş el - in - du - la.

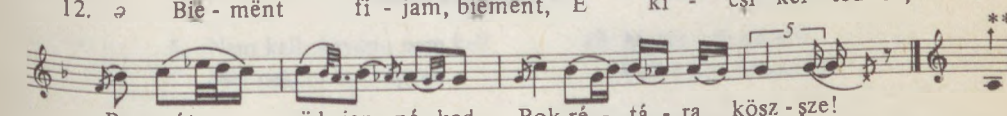
11. ♩ Meg - şza - rē - ka - lá lo - vāt, Meg - fity - tyen - ti má - gāt. ♩

Nin - cşen ott, má - mi - kám, Nin - cşen ott, má - mi - kám!

12. ♩ Biē - mēnt fi - jam, biēmēnt, E ki - cşi ker - tēd - be, ♩

Ro - zşāt şşed - jen né - ked, Bok - ré - tá - ra kőşş - şze!

13. ***

14. ♩ Bokrétába kőşşze,
Kalapidba tēgye,
Csak ő jēşş biēmēne
jē ki cşi kertjébe.

15. h Az ő Márinkája
Feteke mint cşutok,
a h Az ő Márinkája
Feteke mint cşutok.

16. a Még ẽ rozsáji jész
Nagyon megváltoztak,
a Fejér rozsabokor
Vérészre változott,

17. a Véréssz rozsabokor
Fejérre változott.
Kivevé jẽ kiészit,
sz Felöklelé magát.

18. a [sz Oda-] + Oda jész biemene,
j Ẽ bábo biemene,

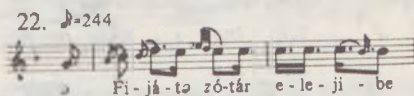

Menyét bal karjára.

19. sz Ẽ házbo biëvivé,
sz Ẽ házbo biëvivé,
a Menyét külzõ padra,
Fiját beşzõ padra.

20. a Vászõnval teriti,
Juuszval⁺⁺ megõnti,
a Fejikniël meggyujtá,
Talpig elégeti.

21. a sz Onnat ẽsz felszëpri,
Miëg ẽ hamujikot,
sz Templomig vivjẽ,
sz Ẽ templomig vivi.

Menyét z ótár után,
a sz Onnat ẽsz csak kinyüõtt
Kiët szép lilijõnszál.

23. a sz Ugy nõõttek, sz ugy nõõttek,
Ẽmig õsszejérték,
sz Ẽsszeõlelkeztek,
sz Onnat mẽnbe mენტek,

24. a Işzten elejibe,
Işzten elejibe. ⁺⁺⁺

(iën énekëltem, Benedëk Piëtérnẽ Kõsza Magdó, negyvenévesz, Trunk.)

Kivágott lapok a kiadványból (Deutsch J. tisztázatának facsimiléje). — Publi: Domokos—Rajeczky. II: 12.

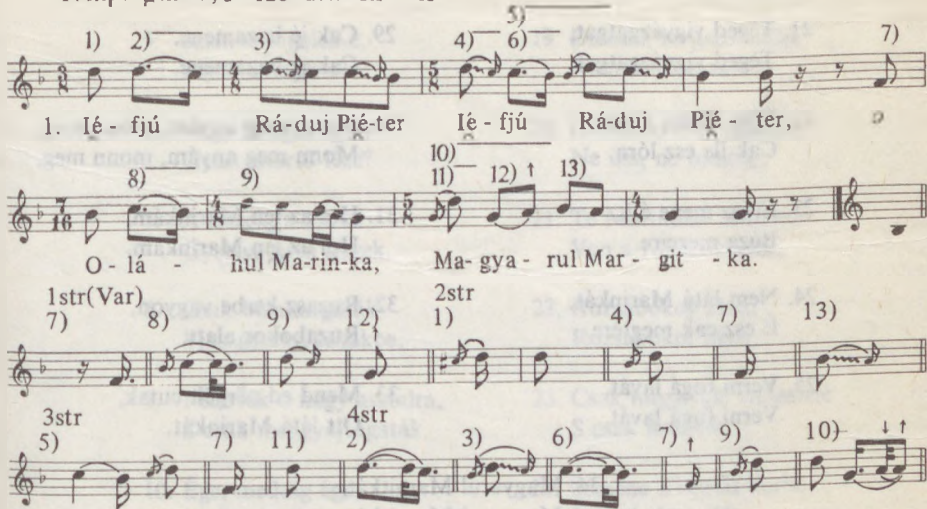
* Megállt gondolkozni. ** [MR—F] 36/b-ben [a lemez másik oldalán] ↑ nélkül. *** 13. str. = 12; a lemez b oldalán felvett versszakok dallama nincs lejegyezve. + Sic! [a szövegrész a támlapon is szögletes zárójelben]. ++ Juuszval = viasszal. - - - A dallam első felére.

M. F. 2718 c)
Lujzikalagor, Nagypatak (Moldva)
Róka Róza, Jánosé

Gy: Domokos Pál Péter
1932. VII.

L: Bartók Béla
b3 b3 I

Tempo giusto, ♩ = 120–acc. 4str–126

1) 2) 3) 4) 6) 7)

1. Ié - fjú Rá-duj Pié-ter Ié - fjú Rá-duj Pié - ter,

8) 9) 10) 11) 12) 13)

O - lá - hul Ma-rin-ka, Ma-gya - rul Mar - git - ka.

1str(Var) 2str

7) 8) 9) 12) 1) 4) 7) 13)

3str 4str

5) 7) 11) 2) 3) 6) 7) 9) 10)

2. *Háj ki mēnyem, háj ki,
Szejēm fátyolt hasztam.	10. Elszenveded-e te,
Gyertyatartónak légy?
3. Nem kell, anyám, nem kell,
Met nekēm ész vagyan.	11. Elszenvedem, anyám,
Elszenvedem, anyám.
4. Háj ki mēnyem, háj ki.
Szejēm inget hasztam	12. Cak é iesz biemene
Vászonval, szijuval.
5. Nem kell, anyám, nem kell,
Met nekēm ész vagyan.	13. Megcederé megnyit,
Cak é iesz meggyútá.
6. Háj ki, menyem, háj ki,
Szejēm fotát hasztam.	14. Talpig elégette,
Ruzász kerbe vitte.
7. Nem kell, anyám, nem kell,
Met nekēm ész vagyan.	15. Ruzabokor alá,
Ruzabokor alá.
8. Elszenveded-e te,
Vágó tékének légy?	16. Éffjú Rádúj Péter
Haza iére ő iesz.
9. Nem szenvedem, anyám,
Nem szenvedem, anyám.	17. Minnyát isz aszt kérte
Hol az ien Marinkám?

18. Románul, Marinkám,
Magyarul Margitkám.

19. Monn meg anyám nyilván,
Monn meg anyám nyilván!

20. Búza mezejire,
Búzát aratgatni.

21. Téged vigyázgatgat,
Téged vigyázgatgat.

22. Éfjú Rádúj Péter
Cak ile esz lóra.

23. El isz mene é isz
Búza mezeire.

24. Nem látá Marinkát,
É esz cak megtére.

25. Verni fogá lavát,
Verni fogá lavát.

26. Ne verj, gázdám, ne verj,
Ne verj, gázdám, ne verj.

27. Met megmondom nekéd
Hol a te Marinkád.

28. Ruzász kerbe vagyan,
Ruzabokor alatt.

29. Cak ie hazamene,
Cak ie hazamene.

30. Monn meg anyám, monn meg,
Monn meg anyám, monn meg,

31. Hol az ien Marinkám,
Hol az ien Marinkám.

32. Ruzasz kerbe vagyon,
Ruzabokor alatt.

33. Mend ed pèrgelt cutak,
Ott látá Marinkát.

34. Magyarul Margitkát,
Magyarul Margitkát.

Kerényi Gy. másolata Bartók javításaiával, gépelt szöveggel. — **Publ:** Domokos 1941: 30. — **Ak:** (→89a, 247b)
— mindkettő Bogdánfalva!

* Soronként ismételve.

297c

Gajcsána (Moldva)
Jankó Jánosné Nyica (30);
Gyurka Katalin, Jánosé;
Jankó Rózsi, Istváné;
Bíró Kata, Jánosé;
Vadász Borbála (15—22 é. lányok)

Gy: Domokos Pál Péter
1929. XII. 6.

b3 b3 1

Parlando, rubato

Ma - rin - ka, Ma - rin - ka, Ma - gya - rul Mar - git - ka,
Ma - rin - ka, Ma - rin - ka, Ma - gya - rul Mar - git - ka.

2.* Mejjeket szereted
Három katonából?	16. Isten hozott, Isten,
Ejfű Rádulj Péter!
3. Ejfű Rádulj Pétert,
Ejfű Rádulj Pétert.	17. Az én Marinkámnak
Hírit nem haltátok?
4. Mejjeket szereted
Három halálodból?	18. Sem hírit nem halltuk,
Sem látást nem láttuk.
5. Szembe löjjelek-e,
Fejbe üsselek-e?	19. De csak megszólamlík
Az ő tátos lova:
6. Vagy az éjjel éjjen
Gyertyatartó lécc?	20. Gázdám, édes gázdám,
Ne üss, ne rongájj,
7. A leszek, a leszek,
Gyertyatartó leszek.	21. Te Marinkád otthond
Van a rózsás kertbe,
8. Csak bétakargaták
Viaszgyertyácskákba,	22. Rózsabokor alatt,
Rózsabokor alatt.
9. Feltevék a nagy asztalra,
S csak meggyujtogaták.	23. Csak megsirüle visszafelé
S csak hazaére.
10. Ége, meddig ége,
Meddig mind elége.	24. Bémene a rózsás kerbe
Rózsabokor alá.
11. Anyám, édesanyám!
Aggya ki párnámat,	25. Mozgassa a fejecskéjét,
Mozgassa a lábocskáját,
12. Hogy indújjak útnak,
Hogy indújjak útnak.	26. S az ő Marinkája,
Mind egy szenes csutak.
13. Felnyergelé lovát,
S elindula útnak.	27. Anyám, édesanyám!
Aggya ki a kést,
14. Csak megtalálkozik
Három katonával.	28. Hogy üssem magamba,
Hogy üssem magamba,
15. Jó napot, jó napot,
Te három katona!	29. Met az én Marinkám,
Mind egy szenes csutak.

Másolat a 2. strófától gépeült szöveggel. — Bartók: *CI*. — **Publ:** Domokos 1931: 29; Domokos 1941: 31. — **Ak:** (→ 157m, valamint 98).

* Kétsoronként ismételve.

(1)

Pilismarót (Esztergom)
Nyári Sándor (52)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.

531

Poco parlando [$\text{♩} = 96$]*

Poco parlando [♩ 96]*

1) Ál - dott ma-ró - tyi bor, De jó vagy, { ily va - lál
jó

♩ = 144

Még a sza-god-tul is Ir-tód - zik a ha - lál.

3str

1) Var**

2) Tá - vo - zik

2. Bárcsak a sivatag
Homokos hegyekén
Támadna ily forrás,
Ha több nem, csak éggy is.

3. De sok ember mēnne
Arra a forrásra,
{ Jól mēgszíná magát
{ Tele
Pióca módjára.

Kerényi Gy. másolata. — Ak: (→273i).

* A tempójelzés a támlapon a második strófa szövege fölött áll.

**** Variáns az első strófához.**

(2)

Pilismarót (Esztergom)
Pintér Bálint (57)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.

 $\overline{5} \overline{3} \overline{1}$

Handwritten musical notation for 'The Bird Song'. The score is written on two staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked as quarter note = 72. The first staff begins with a circled 'C' and an asterisk below it. The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody, featuring a half note and a quarter note. The piece concludes with a double bar line.

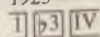
Ak: (→243h).

* Szövegét l. az előző dallamnál.

299a

M. F. 2573 c)
Törökkopány (Somogy)
Német József (40)

Gy: Lajtha László
1923

Poco rubato, $\text{♩} = 126$

1) Tan-bur, Andandó - ri, 1) Tan-bur, 2) Andandó - ri,

3) Tan-bur, 4) Andandó-ri, 5) Tanbur, 3) Andandó-ri!

Var 1) 1) 3) 2) 2) 3) 3) 4) 5) 5) 5)

Másolat. — P22. Bartók: *a a b a* [?] javítva: *a b a b*. — Ak: (→198m, 299b). „Egyidőben, mikor még betyár világ volt, a zsványok betörték egy erdész lakására. Az erdészt, aki az erdőt őrizte, úgy meglepték, hogy nem tudott segíteni magán sehogysem. Azt mondták neki, hozzon enni-innivalót és zenélőszerszámot. Ha tud majd kedvükre muzsikálni: megkegyelmeznek neki, ha nem: felkötik arra a szögre, amelyik ott volt a sarokban. Akkor a muzsikáló betyárok kíséretében lejárt a pincébe, hozott enni-innivalót és mikor már jól ettek, ittak, elkezdett egy hosszú furugláján játszani. Volt neki két nagy kutyája. Tanbur és Andandóri volt a nevük. Az erdész hol énekelt, hol meg furuglált. Először énekelt, aztán meg kicsifrázta azt furuglán. Először csak szomorúan. Így: l. a 2573 c) II-es felvételt, azaz az A 299a dallamot]. Így hívta búsan a kutyáit. Az ebek megérezték ebből gazdájuk baját és elkezdtek a falat kaparni. Mikor az erdész megismerte, hogy a kutyái megértették a szavát, gyorsabban fújta a furuglát és gyorsabban énekelt l. az A 2573 c) II [felvételt, azaz az A 299b dallamot], hogy serkenesse őket, hogy gyorsabban dolgozzanak és siessenek (mert félt, hogy a zsványok meg is akarják ölni, ha megunják). Eközben az ebek be is értek. Hirtelen nekirontottak a zsványoknak, akiket úgy megleptek, hogy a gazda segítségével ki is végezték őket.”

299b

M. F. 2573 c^{ll})
Törökkopány (Somogy)
Német József (40)

Gy: Lajtha László
1923
1 63 IV

$\text{♩} = 120$

Tan-bur, Tanbur, Andan-dó - ri, Tanbur, Tanbur, An-dan-dó - ri,

1) Tanbur, Tanbur, An-dan-dó - ri, 2) Tanbur, Tanbur, An-dan-dó - ri!

Var

1) 2)

Másolat. — P22b. — Ak: (→198m, 299a). L. az A 299a dallam jegyzetét!

299c

M. F. 2692 a)
Szenna (Somogy)
Horváth János (53)

Gy: Lajtha László
1934. II.
b3 b3 IV

Rubato

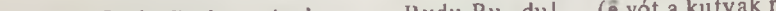
Hej de, Mol-nár hol a pén-zed, de Mol-ná-ræ van-e pén-zed?

♩ = 96

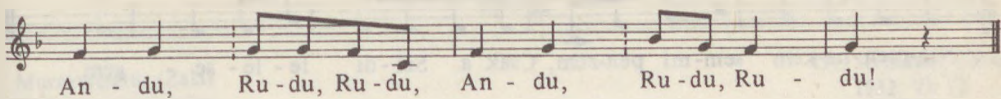
Mol-nár, ha nincs pén-zed, Nincs is embör-sé-ged!

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It features a 'Rubato' tempo marking. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some triplets indicated by a '3' over the notes. The lyrics 'Hej de, Mol-nár hol a pén-zed, de Mol-ná-ræ van-e pén-zed?' are written below the staff. The second staff continues the melody, starting with a tempo marking of '♩ = 96'. It also includes triplets and ends with a double bar line. The lyrics 'Mol-nár, ha nincs pén-zed, Nincs is embör-sé-ged!' are written below this staff. The word 'embör-sé-ged!' has an asterisk above the 's'.

Tempo giusto, ♩ = ca 100

An - du, Rudu, Rudu, Andu Rudu, Ru - du! (ē vót a kutyák nevē!)*

Másolat. — P22c. — Ak: (→121). „Volt egyszer egy molnár, annak két kutyája. Ez Andu, a másik Rudu. Ehhöz betörtek a betyárok, bementek a szobába, pénzt kértek. Azt mondta a molnár, ha vége az életének, mindegy. aggyák ide a furuglámat, had fújok még egyet. Furuglál. A kutyák betörtek, neki a betyároknak s szétszedték őket.” (Helyszíni lejegyzés.)

* A fonogrammban e záróhang hibásan „esz”. ** A fonogrammban csak ennyi. A dallam folytatása helyszíni lejegyzés alapján.

299d

Iharosberény, Istvánmajor (Somogy)
Bíró János (42)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 14.

1 5 IV

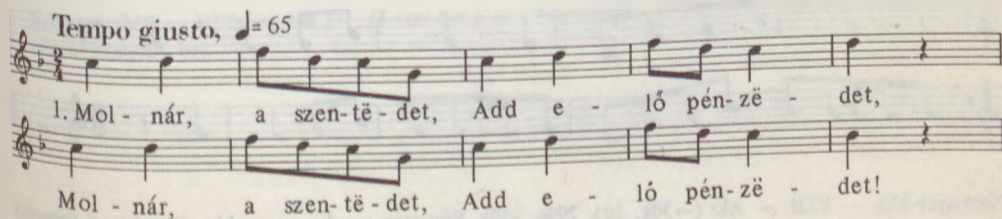
Seemayer-MS. — P22d. — Ak: Gyerekkorában tanulta Rigyácon apjától, aki szintén kanász volt. A mese: „Lőrinc Vendel kanászt meghívták disznót öltni. Meghagyta Tamás és Balázs nevű bojtárjainak, hogy a disznótör alatt bontsák ki a falat és lopják el a húst. Ő a főnnebbi nótával adja meg a jelet, azután hosszú furuglán játssza és nagyokat dobbanthozzá, hogy ne hallják a bontás zaját.”

299e

Murakeresztúr (Zala)
Bíró István (63)

Gy: Semmayer Vilmos
1932. V. 19.

1 3 IV

299g

Murakeresztúr (Zala)
Horváth András (73)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VI. 12.

I b3 IV

Tempo giusto, $\text{♩} = 71$

An - dor, An - dor, mēnj el a fa - lu - ba, Hív - jál em - bē - rē - ket,

Vág - jál du - run - go - kat, Verd a - gyon a zsi - vá - nyo - kat!

Seemayer-MS. — P22g. — Ak: (→204b). „A mónárhoz bemēntek a duhajok: Mónár, add elő pénzédet, mert elveszük az életéd! A mónár kérte őket, hogy engedjék meg, hogy egyet danoljon még utoljára és ő erre énekszóval hívta Andort, a segédjét.” 11 éves korában tanulta Hahóton.

299h

Nagyatád (Somogy)
Selmenczi Pálné (79)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. IX. 10.

4 4 IV

Tempo giusto, $\text{♩} = 84$

1. Mol - nár, hol a pén - zéd? Ná - lam az é - le - téd!

Hogy-ha ná - lad az é - le - tēm, Még is mondom, hun a pén - zēm.

2. Ott van, ott van, ott van
Az almáriomban,
Legfelsőben van a huszas,
Mer a világbul kimúlasz.

Seemayer-MS. — P22h. — Ak: 17—18 éves korában tanulta Hahóton; akkor raholták ki ott a Molnárekat és akkor énekelték ezt.

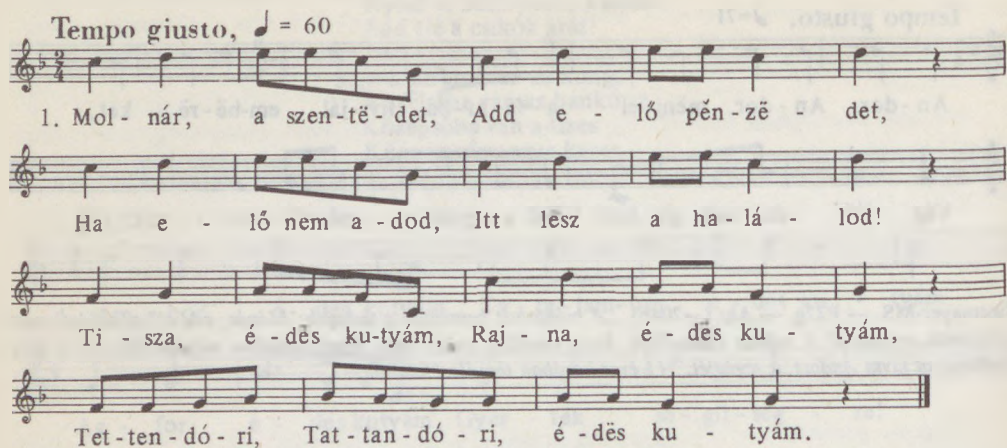
299i

Balatonederics (Zala)
Szívós Katalin (49)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. XI. 2.

I 5 IV

Tempo giusto, $\text{♩} = 60$

1. Mol-nár, a szen-té-det, Add e-lő pénz-zé-det,
Ha e-lő nem a-dod, Itt lesz a ha-lá-lod!
Ti-sza, é-dés ku-tyám, Raj-na, é-dés ku-tyám,
Tet-ten-dó-ri, Tat-tan-dó-ri, é-dés ku-tyám.

2. Andor, a faluból
Hivjál embereket,
Édes feleségem,
Add elő a pénzemet!
Tisza, édes kutyám,
Rajna, édes kutyám,
Tettendóri, Tattandóri, édes kutyám.

Seemayer-MS. — P22i. — Ak: (→14, 118, 220p, 287, 360c, 414h). Nagyanyjától sokszor hallotta gyerekkorában. „A molnártól a zsványok a pénzt követelték. Az egyik meglátta a mestérgerendán a hosszú furuglát. Felszólította a molnárt, hogy fújjon rajta és táncoljon hozzá. Ez a főnnebbi nótát fújta. Andor, a segédje meghallotta és a faluba ment embérékér. Ezek a rablókát elfogták.” Kad: vagy 5 5 I [? kézírása].

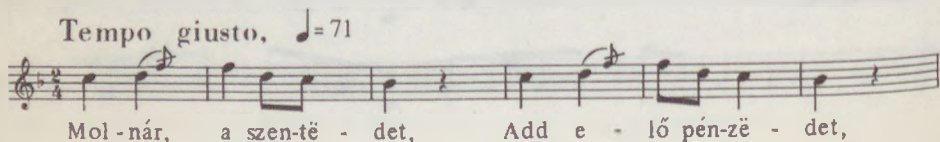
299j

Böhönye (Somogy)
Rózsa Vendelné (60)

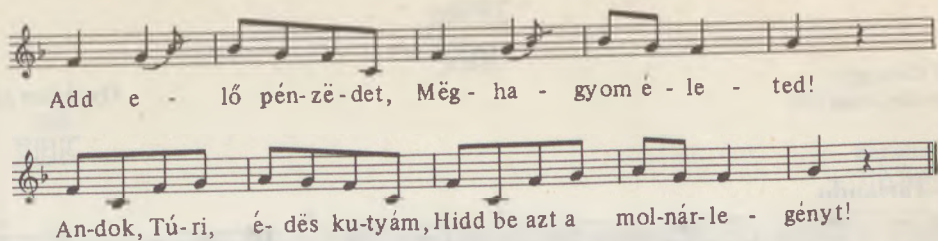
Gy: Seemayer Vilmos
1933. VIII. 17.

b3 b3 IV

Tempo giusto, $\text{♩} = 71$

Mol-nár, a szen-té-det, Add e-lő pénz-zé-det,

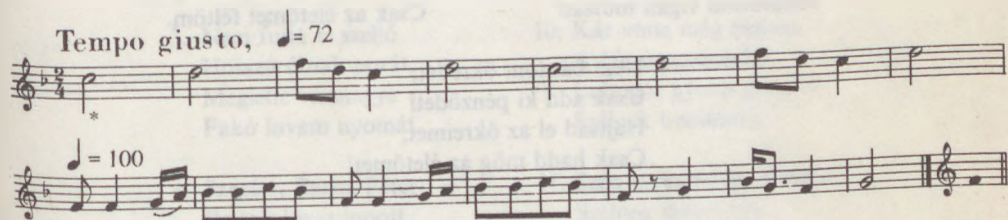

Seemayer-MS. — P22j. — Ak: (→363). Apjától tanulta 12 éves korában Dobri községben.

299k

Iborfia (Zala)
Léránt János (67)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XII. 28.
5 5 63

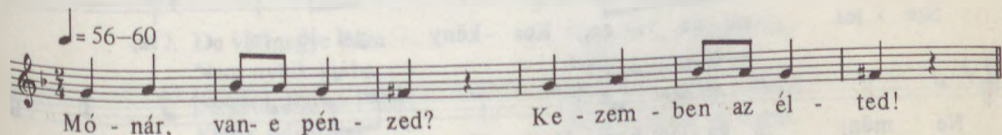
Seemayer-MS. — P22k. — Ak: 10—12 éves korában tanulta Vas megyében hosszú furuglás pásztoroktól.

* A „Molnár nótá”. Hosszi furugla; NB. lábbal nem dobant és nem dörög bele.

299l

Kiskomárom (Zala)
Harcz Rozi (64)

Gy: Péczely Attila
1925
#VII

Péczely-MS. — P22l. — Törödékdallam. Bartók megjegyzése: az ismert mese. — Ak: (→128o, 321tt). Sem ő, sem más a faluban nem emlékezett a dallam többi részére. A dallam előadásához az éneklő szerint prózai részek is tartoztak.

299m

Igal (Somogy)
Horváth József (67)

Gy: Ádám Jenő
1927
3 3 2

Parlando

1. Mó - nár van - e pén - zöd, Mó - nárde hun a pén - zöd?

Allegretto

Sub - la - tom - ba van a pénz - zöm Csak az é - le - tő - met fél - tőm. rit - - - ()

2. Alsóban a kongó,
Felsőben az apró,
Középsőben van a huszas
Jóbarátom vigan mulass!

3. Pógár, hun az ökröd,
Pógár, hun az ökröd?
Istállóba van az ökröm,
Csak az életömet féltöm.

4. Nem bántom ökreidet,
Csak add ki pénzüdet!
Hajtsad el az ökreimet,
Csak hadd mög az életömet!

Másolat gépelt szöveggel. — P22m.

300a

Intensegits (Bukovina)
Józseffalva (Bukovina)
Idősebbek

Gy: Kodály Zoltán
1 5 3 VII

[Tempo giusto, moderato]* ♩ = 92

Szé - les raj - na vi - ze, Kes - kény pal - ló raj - ta,

Ne mēnj rá ga - lam - bom, Mett lē e - sēl ró - la.***

Másolat. — 1138b; 1157b.

* Orig.: Mérsékelt tánc lépés.
folytatása hiányzik.

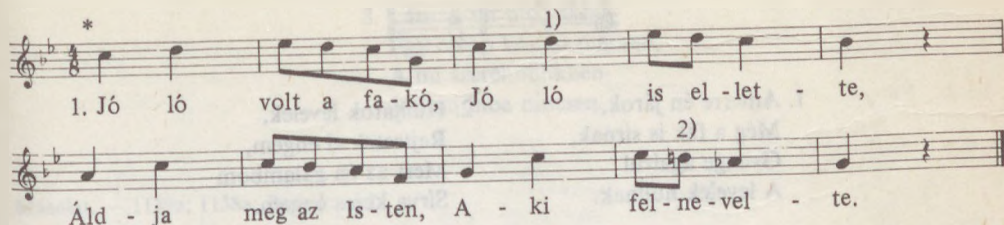
** Bizonytalan hang, „h” is, „b” is, a kettő közt is.

*** A szöveg

(1)

Bartalus I: 5

1 3 VII

2. Fujd el jó szél, fujd el
Hosszú utunk porát,
Ne lelje vármegye
Fakó lovam nyomát!

3. Nem fujta el szellő
Hosszú útnak porát,
Meglerte vármegye
Fakó lovam nyomát.

4. Szegény Barna Péter
Be sok lovat lopott,
Románné két lánya
Abból ruházkodott.

5. Veszett vóna retek
Fekete földébe,
Románné két lánya
Az anyja méhébe.

6. A pusztai csárda
Nem borulna gyászba,
Szegény Barna Péter
Nem esne rabságba.

7. De vármegye háza
Nem nyílik hiába,
Szegény Barna Pétert
Viszik udvarába.

8. A tarcsai pusztán
Van egy kétágu fa,
Az lesz Barna Péter
Nyugodalmos háza.

9. Nyiljatok meg egek,
Rejtsetek el engem,
Mert a fekete föld
Nem veszen be engem.

10. Kár vóna még nekem
A fán megszáradni,
Lobogós gyolcs gatyám
Szélnek bocsátani,

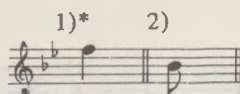
11. Szép sarkantyús csizmám
Szélnek összeverni,
Fekete két szemem
Hollónak kivájni.

12. Nálunk a halottnak
Hármat harangoznak,
De Barna Péternek
Egyet sem kondítnak.

13. Szegény Barna Péter,
Szent János napjára,
Kísérik halálra
Tarcsai határba.

14. Nem jó föld ez pajtás,
Nem jó itten lakni,
Mert a szegény legényt
Meg szokták itt fogni.

15. Szegény Barna Péter,
Gyolcs inge, gatyája,
Vérrel virágozik
A testi ruhája.

1. Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágairul
A levelek hullnak.

2. Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én galambom
Sírva keres engem.

3. Hulljatok levelek,
Sűrűn az utamra,
Hogy ne tudja rózsám,
Merre ment galambja.

Kotta és 1. strófa szövege: Bartók kézírásos kiegészítése a Bartalus-kiadványból kivágott lapon; további strófák: kiegészítés a Színi kiadvány alapján.

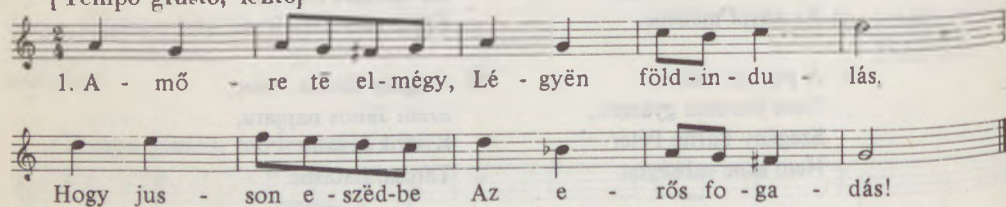
* Színi tempójelzése: *Lassú, keserves.*

301a

Füzesgyarmat (Hont)

Gy: Kodály Zoltán
1912
1 5 4

[Tempo giusto, lento]*

2. Tē tétél fogadást
Én előttem, nem más,
Hogy én rajtam kívül
Sohase szeretsz mást.

4. Rakd még rúzsám, rakd még
Lobogós tüzedet,
Hogy melegítsem még
Gyēnge kezeimet.

3. Ha folyóvíz volnék,
Sēmmit sēm búsulnék,
Hegyeken, völgyeken
Csērgedēzve járnék.

5. Megrakom a tüzet,
Mégis elaluszik,
Nincs az a szerelem,
Aki el nem mulik.

6. Ritka buzának van
 { Szélés barázdája,
 { Nagyfejű kalásza,
 Ritka legénynek van
 Igazi mátkája.

7. Ritka az a buza,
 Kibe konkó nincsen,
 Ritka a szerelem,
 Kibe hiba nincsen.

8. Lám, a mi buzánkba
 Egy csépp konkó nincsen,
 A mi szerelmünkben
 Semmi hiba nincsen.

Másolat. — 1139a; 1158a; Bartók: *tót?*

* Orig: *Lassú tánc lépés.*

301b

Lice (Gömör)
 Halász Mária (36)

Gy: Kodály Zoltán
 1913
 1 3 5

Poco rubato, $\text{♩} = 66$

1. A-mott jön egy le-gény, De szo - mo-rú szé - gény,
 Lá - tom a szá - já - ról, szál - lást Kér a szé - gény.
 Var *
 1) 2) 3)

2. Adok néki szállást,
 A lovának állást,
 Ha tészén fogadást:
 Engem szeret, nem mást.

Másolat. — 1139b; 1158b.

* Egyéni.

301c

Balogpádár (Gömör)
özv. Dudásné (60)

Gy: Kodály Zoltán
3 5 5

[Tempo giusto]*

1. De szé - pen vi - lá - gít Az est - vé - li csil - lag,
De szép szől - ke le - gény Van az ab - lak a - latt.

2. Ki kellene menni,
Még kéne ölelni,
Piros két orcáját
Még kéne csókolni.

3. Sohasé cselekszém
Amit cselekédtem,
Hogy a jó pajtásom
A rózsámhoz vigyem.

4. Ők ott ölelkeztek,
Én távolró néztem,
Mégütött a bánat,
Azzal vissza tértem.

Másolat. — 1139c; 1158c.

* Orig.: Tánclépés.

302

Nyitra (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1909
1 4 1

1. Di - ó - fa le - ve - le, Di - ó - fa le - ve - le
Hullik a ten - gér - be, Hullik a ten - gér - be.

2.* Szeretõm szavai
Most jutnak eszembe.

3. Szeretõm szavai
Ha eszembe jutnak,

4. Ragyogó szemeim
Könnyel hullajtoznak.

Kodály-MS. — 1159 II?; 1157?

* Soronként ismételve.

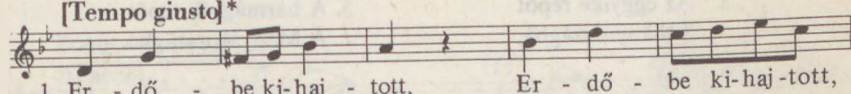
303

Szanda (Nógrád)
Pálok Rozi (21);
Varga Mári (20)

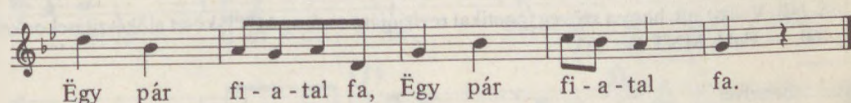
Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 18.

2 4 V

[Tempo giusto]*

1. Er - dő - be ki-haj - tott, Er - dő - be ki-haj-tott,

Egy pár fi - a - tal fa, Egy pár fi - a - tal fa.

2. Az alatt folik el,
Az alatt folik el
Egy kis patakocska,
Egy kis patakocska.

3. Oda jár fürdenyi,
Oda jár fürdenyi
Egy pár galambocska,
Egy pár galambocska.

4. Az egy galambocska,
Az egy galambocska
Bottyán Pista vóna,
Bottyán Pista vóna.

5. A más galambocska
A más galambocska
Varga Mari vóna,
Varga Mari vóna.

6. Az ágyok deszkája,
Az ágyok deszkája
Majoranna fája,
Majoranna fája.

7. Bár rózsafa vóna,
Bár rózsafa vóna,
Hogy ne csikorogna,
Hogy ne csikorogna.

8. Hogy a Mari szíve,
Hogy a Pista szíve
Csendessen nyugodna,
Csendessen nyugodna.

9. Csendessen, ékessen,
Csendessen, ékessen,
Ketten szerelmessen,
Ketten szerelmessen.

Kodály-MS. — Bartók: CI.

* Orig.: Tánclépés.

Vicsápapáti (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

1 5 1

1. Friss fo - lyó-pá-ták - nāl, Friss fo - lyó pá - ták-nāl
Hā - rom szép mǎ-dār - kǎ, Hā - rom szép mǎ-dār - kǎ.

2.* Csak úgy beszilgetnek,
Hová repüljenek.

4. A másiká repőt
Fránciáországba,

3. Az äggyike repőt
Tǎliányországba,

5. A hármágyik repőt
A Mǎgyárországba.

Kodály-MS. NB. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor.
— 1158; 1160. — Publ: MNT IV: 103.

* Soronként ismételve.

305a

M. F. 1286 a)

Lukanénye (Hont)

Gy: Kodály Zoltán

1910

3 6 1

Tempo giusto

1. Né - nye - i er - dő - be, Né - nye - i er - dő - be
1) 2)
Egy szép pa - ta - kocs-ka, Egy szép pa - ta - kocs - ka.
Var*
1) 2)

2. Odajár mosdanyi,
Odajár mosdanyi
Páros galambocska,
Páros galambocska.

Kodály-MS. — 1156b?; 1161b. — **Publ:** MNT IV: 90. — **Ak:** Csak ennyit tudtak. A szöveg folytatását l. a perjési változatnál [= A 305b].

* A fonográffelvétel szerint.

305b

F. 145 a)
Perjése (Gömör)
Lénárt Borbála (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán
1912
[5][6][1]

Poco rubato, $\text{♩} = 72$
1) (accel.)*

1. Për-jé - si er - dő - be, Për - je - si er - dő-be

Van egy { je-gë-nye-fa, Van egy { je-gë-nye - fa.
{ a-rany bikfa, { a-rany bik - fa.

1str** 2str 4str Var 5)*** 5) 5)

2. + Alóla folyik el
Egy szép patakocska.

4. Mintha az egy galamb
Egy szép legény volna,

3. Odajár { fürdeni
{ mosdanyi
Egy pár galambocska.

5. A más galamb pedig
A rózsája volna.

Kodály-MS. 3. strófától gépelt szöveggel (az 1. strófa gép- és kézírással is.) — 1156c?; 1161c. — **Publ:** MNT IV: 89. — **Fon:** 1—4. str. **Ak:** Idősebbek ismerik.

* Néha. ** Véletlen. *** Helyi változat. * Soronként ismételve.

M. F. 11 a)
Mezőkeresztes, Csincsetanya (Borsod)
Kis Zsófi

Gy: Vikár Béla
[1898]
L: Bartók Béla
5 8 1

Tempo giusto

1) 2) 3) 4) 5) 6)

1. * Csikósok - ná - lo-si er - dőn, Csikósok - ná - lo-si er-dőn

7)

Van egy fi - a - tal fa, Van egy fi - a - tal fa.

2str 2) 3) 5) 6) 7)

3str 1) 3) 4) 5)

4str

2. ** Az alatt fojik egy
Csendes patakocsk. ***

4. Az egyike mintha
Majoránna volna,

3. Oda jár fürödni
Egy pár galambocsk.

5. + A másika mintha
Telyes szegfü volna,

6. Az ágya dészkája
Majoránna fája.

Ziegler Márta másolata; a variánsok kottája, valamint a fonográfra és az 5—6. strófára vonatkozó megjegyzés Kerényi Gy. [?] kézírása. NB. A támlaphoz csatolva a egy másik — egyszerűbb — lejegyzés is, ez utóbbi Bartók-MS. — 1156a; 1161a. — Publ: MNT IV: 93; MND: 178. — Fon: 11 b) rossz (valamint beszéd). A másik támlapon Bartók megjegyzése 11b) és c) úgy látszik nincs! [Értsd: a Múzeumi Lettárkönyvben feltüntetett adatokkal ellentétben e dallam, illetve az e dallamhoz tartozó — részben nem énekelt — szöveg felvétele található.] D: L. az A 321bb dallamot; MNT adatai szerint viszont 1896.

* A szöveget revideálatlan alakban adjuk közre, miután a ceruzás javítások nyilvánvalóan az MNT IV. kötetének előkészítésekor kerültek mindkét támlapra. ** A második strófa nincs a fonogramban. A variánsok strófaulatai azonban ennek ellenére jelzettek! *** Soronként ismételve. * Az 5. és 6. versszak felvétele rossz (nem mintha az 1—4.-é kitűnő volna!)

306a

F. 203 a)
Alsócsitár (Nyitra)
Barcsa Mári (50)

Gy: Kodály Zoltán
1914. II. 1.
1 8 b3

* ♩ = 104

1. Hin - gyi** pá-tá ko - kon, Hin - gyi pá-tá ko-kon

2)

Kā-csāk mo-sá - kod - nāk, Kā - csāk mo-sá - kod - nāk.

3str

1) 2)+

2. Hoz' ki Jāncsi, puskát,
Hoz' ki Jāncsi, puskát,
Lődd meg ázt á kácsát,
Lődd meg ázt á a kácsát!

3. Enyim lesz a húsá,
Enyim lesz a hātá,
Téed lesz a tollá,
Két áranyos lábá.

Kodály-MS. NB. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor.
— 1159a; 1162a. — Publ: MNT IV: 105. — Ak: (→27k, 72a).

* Egyenletes. ** Hind község. *** A fonogramban a két középső sort egy oktávval mélyebben énekli. * Véletlen.

306b

Ghymes (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1906
1 8 b3

1. Á gyi - mē-si tó - bá, Á gyi - mē-si tó - bá,

Fürgyik árany - kā - csá, Für - gyik árany-kā - csá.

Var

1) 2)

2. Pájtás, fogd a puskát,
Pájtás, fogd a puskát,
Lódd lē ázt a kácsát,
Lódd lē ázt a kácsát!

3. Teēd lēs az tollá,
Teēd lēs az tollá,
zĚnyim piros lábá,
ZĚnyim piros lábá.

Kodály-MS. NB. Valószínű, hogy a szöveg fonetikai revíziójára csak az MNT-kötet előkészítésekor került sor.
— 1159b; 1162b. — **Publ:** MNT IV: 104.

307

M. F. 814 a)
Magyargyerőmonostor (Kolozs)
Sinkó Jánosné Imre Ilona

Gy: Bartók Béla
1910. IV.

145

Tempo giusto, ♩ = 104–acc. – 120

Széna van az ól - ba, Szé - na a tar - tó - ba,
Még - ő - lel - lek rózsám Es - te ja fo - nó - ba.

II Var

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1146; 1163. — **Ak:** (→343).

308a

Bocska (Zala)
Pintér Mihályné Kis Katalin (75)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 10.

22V

Tempo giusto, ♩ = 94

1. A-mott vagyon egy fa, Ki-nek ne-ve fűz - fa,
Ej, fűz-fa, fűz-fa, fűz-fa, Ki - nek ne-ve fűz - fa.

2. Az alatt van egy tó,
Kinek neve Mél' tó,
Ej, mél'tó, mél'tó, mél'tó,
Kinek neve mél'tó.

3. Abban vagyon egy hal,
Kinek neve harcsa,
Ej, harcsa, harcsa, harcsa,
A jó Isten tartsa.

Másolat. — Ak: Gyerekkorában tanulta Bocskán.

308b

Nagylengyel (Zala)
Fitos József (84)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. X. 3.

22V

Tempo giusto, ♩ = 80

1. No - é szent em - ber vót, Még - is jó bort kós - tolt,
Ej, hát én szegény nyomo - rék, Jó bort mért nem in - nek.

2. Fujjon immár a szél,
Csikorogjon a tél,
Itt benn a kancsót vigyázom,
Bor mellett nem fázom.

Másolat. — Ak: (→216j, 370). 16—17 éves korában tanulta helyben.

309

Béd (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1906

22V

1) 1. Sze - re - lém vi - rá - ga Fél - fo - lyott a fá - ra,
2) Nincs ki - nek lë - széd - ni, El - hërvadt ma - gá - ba.

2. Szédd lē Rúzsi, szédd lē,
Kösd mēg bukrétárē,
Ennek a szép legénynek,
Ennek a Jánosnak.

3. Ha nēm kell néki,
Tēgye lādájába,
Mīndig csak azt mondja:
Rúzsi szívem adta.

Kodály-MS. — 1149; 1164. — *Kiéneklő. Fonóban és fosztóban szokták énekelni.*

310

Szomód (Komárom)
Herceg Mihály (66)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 11.

3 1 2

Tempo giusto, ♩ = 76*

(8)

1. Feljött már a csil-lag Az i-vó - kút fe-lé,
Bal-lag bar - na legény Szere-tő - je fe - lé.

2str
1)

2. Mire joda ballag,
Akkorra megvérrad,
Gyēnge szerelmének
Hamar vége szakad.

Másolat. — Bartók: *CI*. — Ak: *Tatai születésű* (→151).

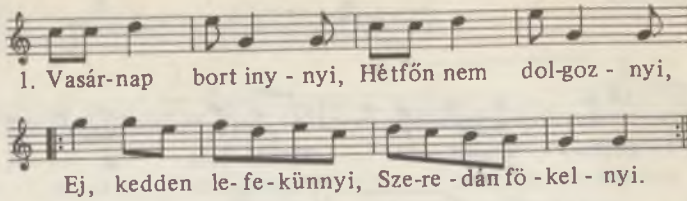
* *Lassabban kezdve.*

Tekerőpatak (Csík)

Gy: Molnár Antal

1911

1 1 4

2. Csütörtökön ennyi,
Pénteken számolni,
||: Ej szombaton megkérdik
Mit fogtál dolgozni.:||

Molnár-MS. — 2213b. Bartók: CII, javítva: CI; a a b c (3) javítva (4)₁.

312a

(1)

M. F. 2269 a)

Kerkaszentmihályfa (Zala)

Ancsák Istvánné Fülöp Mari

Gy: Vikár Béla

L: Bartók Béla

3 3 3

Bartók-MS. — 1142a; 1165a. — Publ: MNT IV: 82; Lampert: 263.

(2)

M. F. 1182 a)
Nagyrákos (Vas)
ifj. Horvát Gáborné lánya

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 18.]
L: Bartók Béla

3 3 3

1. Két szál pün - kösd ró - zsa Ki-haj - lott az út - ra

3) 4) 5) 6) 7) 8)

Nincs ki le - sza - kassza Csak úgy hervad raj - ta.

II

3) 5) 6) 8) 1) 3)

2) 4) 5) 7) 8)

2. Szakaszd le, te Julcsa,
Közd még bokrétáro,
Tedd az Ihász Imre
Csárdás kalapjára.

Kiegészítés Vikár: 20/118 alapján. Vö. az A 229c dallammal! — Publ: MNT IV: 70. — Ak: (→229c, 276g)

312b

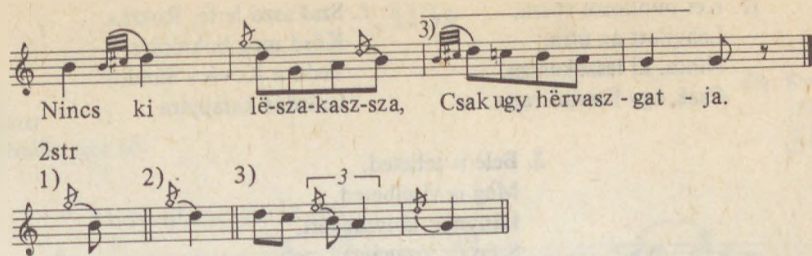
M. F. 1189 b)
Pankasz (Vas)
Kardos Szidi

Gy: Vikár Béla
[1910. IX. 18.]
L: Bartók Béla

3 3 3

1) 2) 2)

1. Két szál pi - ros ró - zsa Ki-haj - lik az út - ra,

2. Szakaszd lë tē { Rozi,*
 { [Telka]
 Kösd még bokrétánok,
 Tedd egy [barna legény**]
 Pörge kalapjába.

[3. Bele is teheted,
 Meg is viselheted,
 Lánynak lányságáért,
 Szép ifjuságáért.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 20/133 alapján. — 1165a-hoz. — Publ: MNT IV: 77. — Ak: (→8, 220y).
 Vikár feljegyzése szerint: Telka cigánylány.

* Bartók: Zsófi, vagy [Utólagos kiegészítés ismeretlen kézírással: Rozi.] ** A fölvetelből kihagyja a dallamrészlettel együtt, helyette megakadás.

312c

M. F. 2286 a)
 Szentgyörgyvölgy (Zala)
 Kaszás Piri

Gy: Vikár Béla
 [1906. IX. 14.]
 L: Bartók Béla
 3 3 3

2. Szakaszd lë tē, Roszka,
 Közsd meg bokrétánok,
 Tedd a - * Véndel
 Sárga kalapjára.

3. Bele is tehetéd,
 Még is viselhétéd,**
 Lánynak lányságáért,
 Szép ifjuságáért.

[1. Két pünkösdi róza,
Lehajlott az útra,
Nincs, ki leszakassza,
Csak úgy hervad rajta.

2. Szakaszd le te, Roszka,
Kösd meg bokrétára,
Tedd a Kovács Sándor
Csárdás kalapjára.

3. Bele is teheted,
Meg is viselheted,
Lánynak lányságáért,
Szép és jóságáért.]

Kotta és az első stófa szövegének csaknem egésze Bartók-MS; a többi szöveg eredetileg másolat, Bartók számos javításával, kiegészítésével. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítések Vikár: 17/72 alapján. — 1156a-hoz. — **Párosító.** — **Publ:** MNT IV: 76. — **Ak:** Vikár feljegyzése szerint *lányok*.

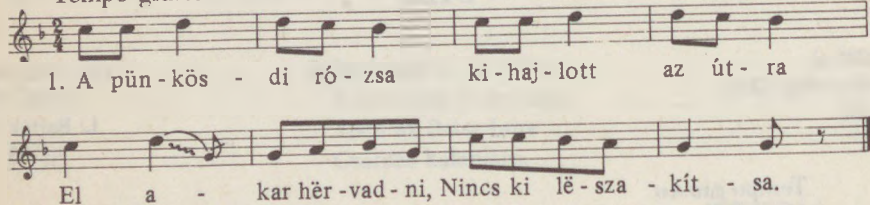
* Ceruzás kiegészítés [? kézírása]; *Vérké.* ** *sic! é = félig zárt.*

312d

M. F. 2219 a)
Zalaboldogfa (Zala)

Gy: Vikár Béla
[1906. V. 15.]
L:

Tempo giusto

1. A pün - kös - di ró - zsa ki - haj - lott az út - ra
El a - kar hër - vad - ni, Nincs ki lë - zsa - kít - sa.

2. Szakaszd lë tē Mári,
Kössed bokrétábo,*
Tëgyed Horvát Márton
Pörge kalapjáho.

3. Talán mëgviseli,
Mëg is viselheti,
Mári lányságájér,
Szép mosojgásájér.

4. Ha mëg nëm viseli,
Sifonjërba tész,í,
Mindig csak azt mondja,
Szívem Mári jadtá.

Kotta: Bartók-MS; szöveg: a stófaszámozás és a 2. stófa „bokrétábo” szava kivételével másolat, illetve későbbi kiegészítés. — 1142b; 1165b. — **Publ:** MNT IV: 45. — **Fon:** 2291-ről javítva. L. még az A 229b dallamot is! A felvételen *regölés töredéke is hallatszik.* [Kerényi Gy.] D: L. a C 198a dallamot!

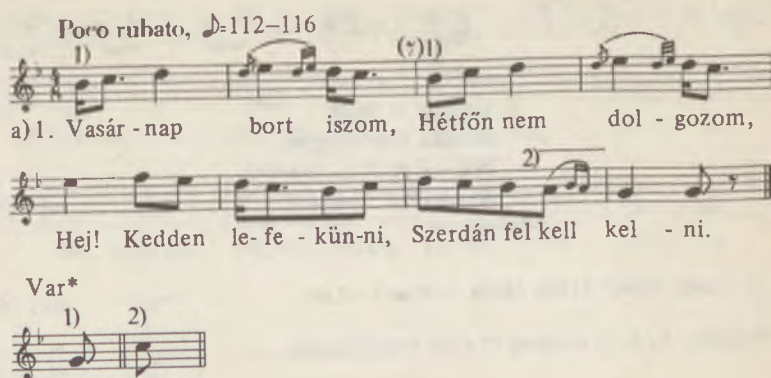
* *Regölés vége.* [? kézírása.]

313a

F. 136 a)
Mohi (Bars)
Bokros Ersébet (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán
1912
4 4 4

Poco rubato, $\text{♩}=112-116$

a) 1. Vá-sár - nap bort iszom, Hétfőn nem dol - gozom,
Hej! Kedden le - fe - kün-ni, Szerdán fel kell kel - ni.

Var*

1) 2)

2. Csütörtökön menni,
Pinteken számolni,
Hej! szombaton kérdezni
Mit fogunk dolgozni?

b)1. Haragszik a gazda,
Hogy mink itt mulatunk,
Hej! vigye el a házat,
Maj mink itt maradunk.

2. Haragszik a gazda,
Készül a vásárra,
Hej! haragszik a gazda,
Hogy nincs kész munkája.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strofa szövege kézírással is). — 1144d; 1166a. — Ak: (→72c, 126g, 131c, 208c, 255).

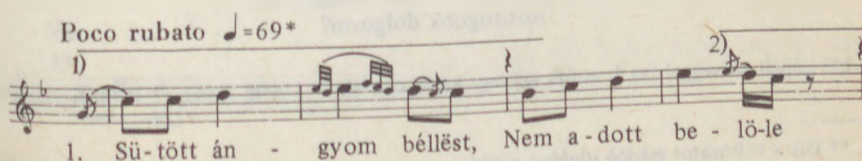
* Helyi.

313b

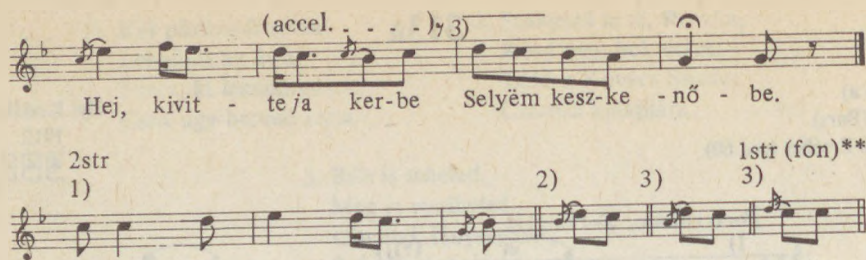
F. 209 b)
Mohi (Barcs)
Nagy Zsófi (60)

Gy: Kodály Zoltán
1914. V. 24.
4 4 4

Poco rubato $\text{♩}=69^*$

1. Sü-tött án - gyom béllést, Nem a - dott be - lö-le

2. Utánna ja dēják
Hosszú köpönyegbe,
Héj, jó' jeltette jángyom
A' szsalma tövébe.

Kodály-MS. — 1144a; 1144d?; 1166c; 1166b. — Fon: 1—2 str.

* Siettetés leginkább a 3., 6., 7. ütemben. ** Csak hangbicsaklás.

313c

Gy: Kodály Zoltán

1912

4 4 6

F. 152 c)

Alsóbalog (Gömör)

Bencs János (80)

2. Csütörtökön bemenni,
Péntekén számolni,
Hej, szombaton { kérdezni,
fon: { megtudni,
Mit fogunk dolgozni?

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa szövege kézírással is). — 1144g; 1166c. — Publ: Kodály-Vargyas: 344.

* Helyi. ** Ezt a változatot inkább ifjabbak éneklik.

(1)

F. 157 a)
Kisvisnyó (Gömör)
Kovács Katalin (75)

Gy: Kodály Zoltán

1912

4 4 6

$\text{♩} = 72$

1)

a) Igyunk itt, mert jó itt, Jó em - bér la - kik itt,

2)

Hej, nem csé - rég, nem dobog, El - mú - lat - ha - tunk itt.

b) 2str Var*

2) 1)

b) 1. Viz alá, viz alá,
Viz a malom alá!
Hej, viz hajtja a malmot,
Szerelém a csókot.

2. Szeretnék meghalni,
Ha mennybe mehetnék,
A mennyország kapujába
Csapláros lehetnék.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa szövege kézírással is). — 1166d. — Ak: (→6, 257a).

* Helyi.

(2)

Felsőrás (Gömör)

Gy: Kodály Zoltán

4 4 4

a)* Igyunk itt, mert jó itt, Jó em - bér la - kik itt,

Hej, nem csé - rég nem forog, El - mú - latha - tunk itt.

Var

1)

* Nyilván b) 1—2 szövegre is (l. az előző dallamnál).

313e

Hegymeg (Borsod)
Almási József (66)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. X. 28.
4 4 6 6

Tempo giusto, ♩ = 69

1. Igyunk itt, mer van mit Jó em-bër la-kik itt,
Hej, nem csö-rög, nem csattog, El-mu-lat-has - sunk itt.

2. Haragszik a gazda,
Hogy mink itt mulatunk,
Hej, vigye el a házát,
De mi jött maradunk.

3. Szél hajtja a habot,
Víz a vízi malmot,
Hej, szerelém csinálja
Az atyafiságot.

4. Uccu édes vendég,
Ugy szeretlek, hogy még,
Hej, kinyitom az ajtót,
Kilöklek, ha nem mégy.

Seemayer-MS. — Bartók: *Egyelőre CIII.* áthúзва, javítás: *Nem, CI.* — Publ: MNT III/A: 909. — Ak: (→267e).
29—30 éves korában tanulta Gagybátoron (Borsod). Borsodszentistvánon is ismerték.

313f

Színi: 132
4 4 4

Harag-szik a gaz-da, Hogy mi itt mu-la-tunk,
Hej, vigye el a há-zát, De mi itt ma-ra - dunk.

Ziegler Márta másolata. — 1144b; 1166h. — Színi megjegyzése: *Borozás közben.*

* Színi tempójelzése: *Élénk.*

313g

Rimaszombat (Gömör)

Bartalus III: 162

4 4 6 6

*
1. Uc-cu ked - ves ven-dég, Úgy sze-ret - lek, hogy még,
Hej, ki-nyi-tom az aj - tót, Úgy sze-ret-lek, ha még.

2. Haragszik a gazda,
Hogy mi itt mulatunk,
Hej, vigye el a házát,
De mi itt maradunk.

Ziegler Márta másolata; a 2. strófa szövegét Rácz Ilona vezette rá utólag a támlapra. — 1144a? 1144g?; 1166g

* Bartalus tempójelzése: *Frissen*.

313h

Komárváros (Zala)
Német József (63)

Gy: Kodály Zoltán

1925

4 4 4

Rubato, ♩ = 104
1) Va-sár-nap köll mu-lat-ni, Hét-főn köll tán-col-ni,
Ej, kedden bort köll in-ni, Szerdán ki-fi-zet-ni.
2) 2str 1) 2) (d)

2. Csőtörtökön alunni,
Pintéken fölkelni,
Ej, szombaton délután, estefelé megkérdezni:
Kedves gazdám, mit fogunk dolgozni?

Másolat. — Bartók: *C l a b a*.

Mány (Fejér)
Pötröcz Lajos (58)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IV. 13.
4 4 4

Poco rubato

1) 2)

1. Vasár-nap bort i-szom, Hétfőn nem dol-go-zom,
3) 4)

Hej, kedde' köll a-lud-ni Szerdán föl köll kel - ni.

2str 1) 2) 4) 3) Var *

2. Csütörtökön enni,
Pénteken pihenni,
Hej, szombaton kérdezni,
Mit fogunk dolgozni?

Kodály-MS. — Bartók: *CI a a b a* (2).

* *Néha.*

Belezna (Somogy)
Kálmán György (35)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. VI. 12.
1 1 6

Parlando, ♩ = 49

1) 1)

1. Va-sár - nap bort i - szunk, Hét-főn nem dol-go-zunk,
1) 1)

Ej, kedden köll a - lud-ni, Szerdán föl kő' kel - ni.

2str 1) 4str 1) 3)

2. Csőtörtökön enni,
Péntéken pipálni,
Ej szombaton köll kérdezni
Gazda, mit köll tenni?

3. Haragszik a gazda,
Hogy mi itt mulatunk,
Ej, hordja fel a házát,
De mi itt maradunk.

4. Haragszik, nem bánom,
Nem félek én tőle,
Ej, meggyün a Szengyörgy napja
Maj elmögyék tüle.

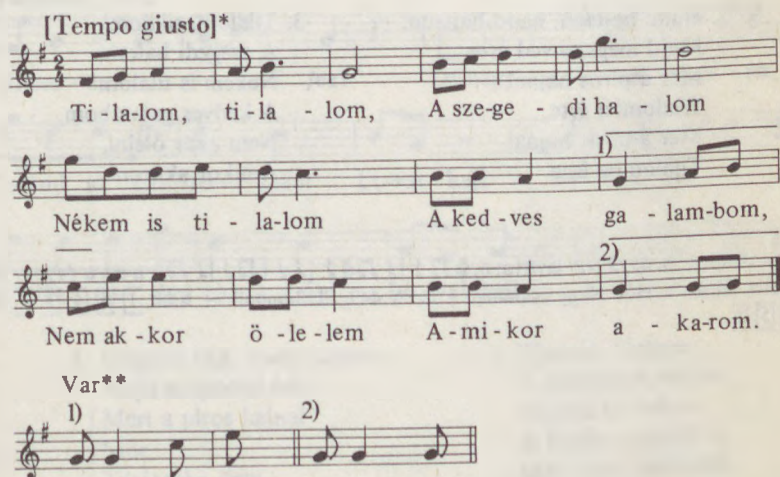
Seemayer-MS. — Bartók: *a a b c* (3). áthúzva [!], helyette: 1—2. sor talán akkor *a a b a*.

314a

Zalaba (Hont)
Többen

Gy: Kodály Zoltán
1912

[Tempo giusto]*

Ti-la-lom, ti-la-lom, A sze-ge-di ha-lom

Nékem is ti-la-lom A ked-ves ga-lam-bom,

Nem ak-kor ö-le-lem A-mi-kor a-ka-rom.

Var**

1) 2)

Másolat. — 1145a; 1167a. — Kad: .

* Orig.: Tánclepés. ** Helyi.

154

3. Tilalom, tilalom,
A szegedi halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom.
Nem akar ölelni,
Amikor akarom.

Gy: Péczely Attila
1925
154

The first system of musical notation for 'The Bird Song' is written on a single staff in treble clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The melody begins with a quarter rest, followed by a quarter note G4, an eighth note A4, and an eighth note B4. This is followed by a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The system ends with a quarter note G4. A small asterisk (*) is placed below the first measure.

Var**

1)

Kad: 1. az előző dallamnál!

* Szövegét 1. az előző dallamnál!

** Szappanos Imréné a második sort így is éneкли.

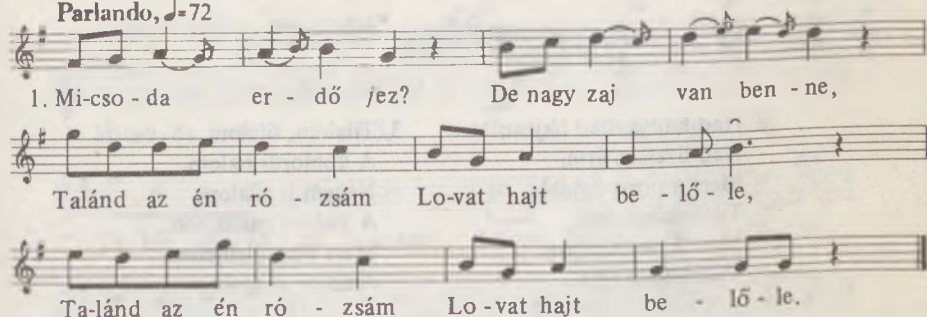
314c

Nemespátró (Somogy)
Fekete Judit, Kemény (41)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. X. 26.

1 3 4

Parlando, J-72

2. Hogyha hajt, hadd hajtson,
Majd möglakol érte,
{ Mert a piros hajnal
{ Mör
Tilalomba jérte,
{ Mert a piros hajnal
{ Mör
Tilalomba jérte.

3. Tilalom, tilalom,
A szekszárdi malom,
Néköm is tilalom
A kedves angyalom,
{ Mert nem ölhetöm,
{ Mör
Amikor akarom.

4. A malomba montem,
Piros búzát vittem,
A szerelöm miatt
Mög sem örölhettem,
A szerelöm miatt
Mög sem örölhettem.

Másolat. — Bartók: a a b a (4). a = $\text{♪} \text{♪} \text{♪} \text{♪}$ — Ak: Öreg embertől tanulta gyerekkorában. — Kad: 1 3 4 3 4.

314d

Kocsord (Szatmár)
Jakab István (74)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 31.
1 5 4

Lento, giusto

1. Zúg az er - dő men - ne, Vaj-jon mi zúg ben - ne? *n*

Ta - lán az én ró - zsám Lovat hajt be - lő - le,

Talán az én ró - zsám Lovat hajt be - lő - le.

2-3str 3str Var
4) 1) 2) 3)

2. Had hajtsa, had hajtsa,
Had fizessen érte,
Mert a piros hajnal
Tilalomban érte,
Mert a piros hajnal
Tilalomban érte.

3. Tilalom, tilalom,
A kocsordi halom,
Nékem is tilalom
A kedves galambom,
Mert nem ölelhetem,
Amikor akarom.

Kodály-MS. — Bartók: *Cl.* — Kad: 1 5 4 4 4.

314e

Kolozsvár (Kolozs)

Bartalus 1: 123
1 5 4

1. Mi-cso-da er - dő ez? De nagy zaj van ben-ne,

Ta - lán az én ró - zsám Lo-vat hajt be - lő - le. ****

2. Hadd hajtsa, hadd hajtsa,
Hadd fizessen érte,
Mert a piros hajnal
Tilalomban érte.

3. Tilalom, tilalom,
A szegedi halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom,
Mert nem ölhetem,
Amikor akarom.

Kivágott lap a kiadványból. — 1107; 1111. Bartók: *a a b a (4)* [áthúзва]. — Bartalus megjegyzése: Szabó Sámuel gyűjtéséből.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*. ** Bartalus dallamjegyzéséből itt Bartók 12 ütemet kihúzott.

314f

Nagyszalonta (Bihar)
Kajtor László (55)

Gy: Kodály Zoltán
1917. I. I.
1 5 4

[Tempo giusto, moderato]*

1. Micso-da zöld er - dő, Micso-da zaj ben - ne?
Ta-lán az én ró - zsám Lo-vat hajt be - lő - le,
Ta-lán az én ró - zsám Lo-vat hajt be - lő - le.

Var

1) 2)

2. Ha hajtja, had hajtsa,
Had fizessen érte,
Ha a piros hajnal
Tilalomba érte,
Ha a piros hajnal
Tilalomba érte.

3. Tilalom, tilalom,
A szegedi halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom,
Nem akkor ölelem,
Mikor én akarom.

Másolat. — 1980. Bartók: 6, 6, 12, 12, javítás: 6,-hoz *CI-be!* *a a b c*. — Ak: (→248b). — Kad: 1 5 4 6 5;
a támlapon eredetileg: 1 5 6.

* Orig.: *Mérsékelt tánclépés*.

314g

Nagyod (Bars)
Többen

Gy: Kodály Zoltán
1912
1 5 6

[Tempo giusto]*

Csak a-zért sze-ret - nék Fa-lu - vé - gēn lak - ni,

Hej, hej, dzsuha - ja, O-da-jár galam - bom A lo-vát i - tat - ni.**

Var ***

1)

Másolat. — 1145b; 1167b. — Kad: 1 5 6 3.

* Orig.: Tánclépés. ** stb. *** Helyi.

315

Balogpádár (Gömör)
Hank János (50)

Gy: Kodály Zoltán
1912
1 5 4

[Tempo giusto, moderato]*

1. Er - dő-be, er - dő - be, Roz - ma-ring er - dő - be,

El - lop - ták az ök-rő - met, Hej, a nagy sze - re - lem -

be, be, be, be Hej, a nagy sze-re - lem - be.

3str

1)

2. Ne keresd az ökröt,
Be van az már zárva,
A Pádári birónál
Szól a rézcsengő rajta, taratta,
Szól a rézcsengő rajta.

3. Száz forint az ára,
Rozsám adta rája,
Aranyos betűvel
Van a neve rávágva, va, va, va,
Van a neve rávágva.

Másolat. — 1168. — Kad: 1 5 4 2.

* Orig.: Mérsékelt tánclépés.

316a

Béd (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1906

V 5 V

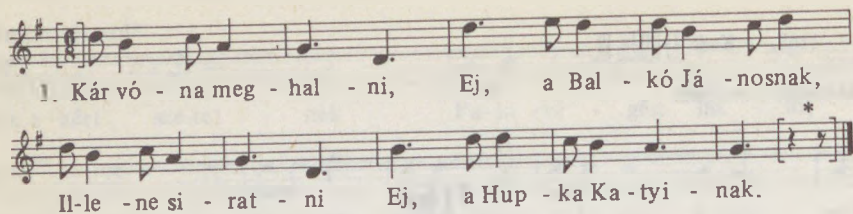
Ha jén é - ne - ke - lők Hej, A bé - di sző - lő - be,
Még-hall - ja ga - lam - bom Hej, A bé - di kős - ség - be.

1. Ha jén énekelek, hej, a bédi szőlőbe
Hej, a bédi szőlőbe,
Még hallja galambom,
Hej, a bédi kösségbe.

2. Ha hallja is nem is,
Hej, nem teheték róla,
Gyöngé szavaimmal,
Hej, nem meheték oda.

3. Ha oda mehetnék,
Hej, oda repülhetnék,
Ablakára szállnék,
Hej neki muzsikálnék.

Molnár A. másolata. — 1148b; 1169a.

2. Ne higj a szivinek,
Hej a Hupka Katyinak,
Hogy ne varna inget
Hej a Balkó Jánosnak.

5. Szegény Balkó János
Ej eszit hová tette,
Hogy a Hupka Katyit
Ej hugyan megszerette.

3. Szántottam én gyepet,
Ej vetettem gyöngyszemet,
Szedtem a virágját,
Ej kötöttem bukrétát.

6.** Ne higj a szivinek,
Hej a Balkó Jánosnak,
Hogy ne venne szoknyát
Hej a Hupka Katyinak.

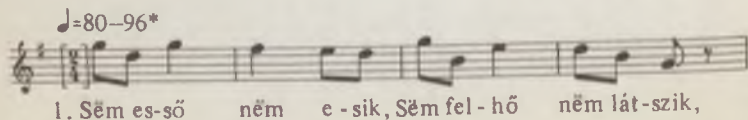
4. Kötöttem én kettőt,
Ej harmadikat vettem,
Mégis galambocskám
Ej elhagyott kend engem.

7. Hupka Katyi vagy te?
Ej annak hívnek engem,
Balkó János mellé
Ej vágyik gyenge testem.

8. Ne nyízz rám, ne nyö vess,
Ej megmondták, hogy szeretsz,
Ha nem szeretnélek,
Ej nem emlegetnélek.

Kodály-MS. — 1148a; 1169b; Bartók: *tót.* — Publ: MNT III/A: 21. — *Kiéneklő.*

* A támlapon hiányzik. ** A 6. strófához megjegyzés: 2 után.

Mé - gis az én or - cím Mind két fe - lől á - zik.

2. Szeress rú - zám, szeress, Majd én is sze - ret - lek,

Te szegény - sé - gédért So - ha meg nem vet - lek.

3. A-rass rú - zám, arass, Mëg - a - dom a ga - rast,

Ha én mëg nem a-dom, Mëg-ad - ja ga - lam - bom.

Var

1)

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *a a b a* (3.) áthúzva, javítva: *a b a c* (2.), a harmadik sor *a* szimbólumához további magyarázat: *a 2. versszak szerint.*

* *Inkább lassabb.*

318

Mohi (Bars)

Gy: Kodály Zoltán

1912

2 1 3

Poco rubato, $\text{♩} = 104-108$

1. Vág - ja el a hó - hér, Hej a mé - szá - ros nya - kát,

Mér vág - ta el a kis Bor - nyu - nak a lá - bát.

2. Már most a kis bornyú
Nem mehet a lábán,
A szegény bakancsos
Hordozza a hátán.

Szarvasgede (Nógrád)
Czank Jánosné (63)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 15.

1 2 1

Allegro*

1) 2)

1. Az eg - ri ka - szár - nya Nem az Is - ten há - za,
Sok szé - gín le - gín - nek Hőrvad a ró - zsá - ja.

2str 2) 3str 1)

2. De olyan legínyé
Nem adnék éggy almát,
Ki piros hajnalban
Keresi a lovát.

3. Nē keresd lovadat,
Met bēvagyon hajtva,
Vármēgye udvarán
Szól a csēngő rajta.

4. Ismerem csēngőmet,
Gombos a teteje,
Mos' fizettem érte
Égy százast Egërbe.

Másolat. — Bartók: *CI*.

* néha

320a

Bartalus VI: 71
5 2 1

*

1. Most jöttem A - rad-ról, Nem tudok ma - gya - rul,
Hej, kedves te - rem - té - sem, Taníts meg ma - gya - rul!

2. Szeretem a magyart,
A magyar menyecskét,
Hej, kedves teremtésem,
Csókolom képecskéd.

3. Áldja meg az Isten
Aki tud magyarul,
Hej, kedves teremtésem,
Csókolj meg magyarul!

Kivágott lap a kiadványból. NB. A 72—74. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szövegeket is közöl. — 1152a; 1172a.

* Bartalus tempójelzése: *Sétálva*.

320b

M. F. 2240 c)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Tóth Imre

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 14.]
L: Bartók Béla
3 2 1

Tempo giusto

1) 2) 3)

1. Mēg-fog-ták a szajkót Az i-la-di völgy-be
Sej — — i-gaz — — Arany — — —

2. Az ö-kör a földet Nēm magá-nak szánt-ja
Sej, az asz-szony a lányát Nēm magá-nak szán-ja.

[1. Megfoglák a szajkót
A zilajhi völgyben,
Ej, kivették a vérit
Arany medencében.

2. Az ökör a földet
Nem magának szántja,
S ej az asszony a lányt
Nem magának szánja.

3. Szépen felneveli,
Más kézre ereszti,
Ej, siralommal nézi,
Mikor más megveri.
Ej, vig örömökkal,*
Mikor más öleli.

4. Hozz bort a fejszémre.
Ird fel a nyelére,
Ej, megfizeti rózsám
Mához esztendőre.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/53 alapján. — 1152b; 1172b. — Ak: nagyon öreg (→197a, 294, 398).

* A támlapon a strófa két utolsó sora zárójelben van. (Variáns?)

321a

Körösladány (Békés)
Kis Mari (17)

Gy: Bartók Béla
1918. VII.
1 2 1

1) Jó es-tét, jó es-tét Csá-ki bí-ró - né asz - szony!

2) Hol van a le - á - nya, Az én ked-ves ga-lam - bom?

2str 4) 2-8str 2) 6) 9str 7) 9-10str 2) 10str 3) 6) 11str 1) 11-13str 6) 12-15str 2) 15-16str 6) 18str 2) 6) Var 7)

2. Benn van a, benn van a,
Benn van a szobában,
Nyugszik a, fekszik a
Paplanos ágyában.

3. Költse fel, költse fel,
Küldje el a bálba,
De azt is mondja meg,
Két betyár ott várja.

4. Keljél fel, keljél fel,
Eridj el a bálba,
Ordovány cipődet
Huzzad a lábodra!

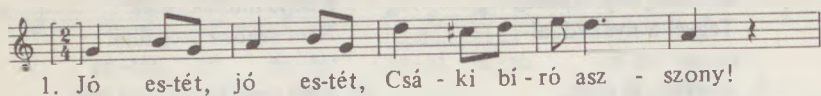
5. Ordovány cipődet
Huzzad a lábodra
Égszín selyemruhát
Vegyél fel magadra!

<p>6. Égszín selyemruhát
Vegyél fel magadra,
Tíz pár aranygyűrűt
Huzzál az ujjodra!</p> <p>7. Tíz pár aranygyűrűt huzzál
Huzzál az ujjadra,
Két-szín selyemkendőt
Tegyd el a nyakadba!</p> <p>8. Jó estét, jó estét,
Ti kutya betyárok!
Na most mondjátok, hogy
Minek hivattatok?</p> <p>9. Gyere el, gyere el
Menjünk el a bálba,
Ülj le a, ülj le a
Piros bársony diványra!</p> <p>10. Huzzátok, cigányok
Estétől reggelig,
Mig a csáki biróné
Lánya el nem alszik.</p> <p>11. Éjfélbe tizenkét órákor
A leány azt mondotta:
Engedj ki, engedj ki
Engedj ki hűtőzni,
Ordovány cipőmből a
Piros vért kiönteni!</p> | <p>12. Nem szabad, nem szabad,
Nem szabad hűtőzni,
Kilenc muzsikásnak
Nem szabad megállni!</p> <p>13. Ujjodnak dagadni,
Lábodnak szakadni,
Kilenc muzsikásnak
Nem szabad megállni!</p> <p>14. Verd meg Isten, verd meg
Azt az édes anyát,
Aki késő éjjel
Bálba küldi leányát!</p> <p>15. Este elengedi,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolc órákor
Halva viszik haza.</p> <p>16. Nyisd ki anyám, nyisd ki
Zöldre festett kapudat,
Készítsd a lányodnak
A halálos ágyat!</p> <p>17. Jó estét, jó estét
Csáki biróné asszony!
Hol van a leánya
Az én kedves galambom?</p> |
|---|--|
18. El van már, el van már,
El van már temetve,
Csak a drága neve
Sose lesz elfelejtve.

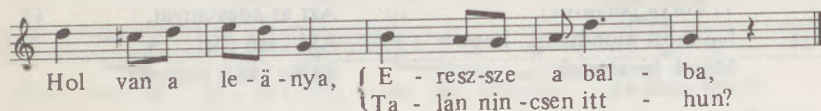
Nagyszalonta (Bihar)
 Deme Sára (21);
 Kenyeres Imréné (44);
 Kun Istvánné Bene Sára

Gy: Kodály Zoltán

1917. I. 3.

1. Jó es-tét, jó es-tét, Csá - ki bí - ró asz - szony!

Hol van a le - ä - nya, { E - resz-sze a bál - ba,
 Ta - lán nin - csen itt - hun?

2. Mënjen be, kötse fël,
 Hogy jöjjön a bálba,
 Karmazsin csizsmáját
 Húzza a lábára!

8. Në mënj ki, në mënj ki,
 Në hűtsd még magadat,
 Tíz pár aranygyűrű
 Az ujjadra dagad!

3. Zöd sejem kendőjit
 Kösse a nyakába,
 Tíz pár aranygyűrűt
 Húzzon az ujjára!

9. Húzzátok, cigányok,
 Estitű réggelig,
 Csáki bíró jánya
 Réggere elalszik.

4. Jó estét, jó estét,
 Kocsmárosné asszony!
 Hún van az a leginy,
 Ki éngem hívatott?

10. Átkozott az apa,
 Még jobban az anya,
 Ki égygetlen jányát
 Bálba elbocsátja.

5. Eridj be, oda be
 Múlat a szobába,
 Tíz cigány hegedűl,
 Csak egymaga járja.

11. Èste elbocsátja,
 Réggelig nem látja,
 Réggel hat órákor
 Mán halva tanálja.

6. Kerüljél előre,
 Üljl a rengőre,
 Tíz muzsikás cigány
 Húzza a kedvedre!

12. Jó reggelt, jó reggelt,
 Csáki bíró asszony!
 Meghótt mán, meghótt mán
 A kedves galambom.

7. Eressz ki, eressz ki,
 Eressz, hogy mënjek ki,
 Karmazsin csizmámbul
 A virt hagy öntsem ki!

13. Harangoznak dírré,
 De nem dílebidre,
 Csáki bíró jányát
 Most teszik a földbe.

14. El is van temetve,
 De nincs elfelejtve,
 Fën van a jó Isten,
 Fizessën még írte.

F. 430
Nagyszalonta (Bihar)
Balog Erzs (21)

Gy: Kodály Zoltán
1916. X. 5.
1 2 1

$\text{♩} = 126^*$

1. Jó es - tét, jó es - tét, Csá - ki bí - ró asz - szony!

4) 5) 6) 7) 8) 9) 10)

Hol van a le - á - nya, E - resz - sze a bál - ba!

2str 1) 7) 8) 3 3str 1)

2) 9) 4str 1)

4) 9) 5str 2) 6) 9) 6str 5)

7) 10) 7str 1) 3) 10)

9str 1) 2) 3) 5) 10str 1)

3) 10) 11str 1)

6) 10) 12str 1) 9) 3

2. Alszik már, alszik már
Tornyos nyoszolyába,
Mit is csináljon egy lány
Ily későn magába?

3. Keltse fel, keltse fel,
Eressze a bálba,
Karmazsin cipőjét
Huzza a lábára!

4. Karmazsin cipőjét
Huzza a lábára,
Tíz pár arany gyűrűt
Huzzon az ujjára!

5. Jó estét, jó estét,
Csaplárosné asszony!
Hol van az a legény,
Ki engem hívatott?

6. Odabe, odabe
Vannak a szobába,
Három cigány hegedül,
Csak egymaga járja.

7. Huzzátok cigányok,
Estétől reggelig,
Csáki bíró lánya
Reggére elalszik.

8. Eressz ki, eressz ki,
Eressz, hadd mënjek ki,
Karmazsin cipőmből
A vért had öntsem ki!

9. Ne menj ki, ne menj ki,
Ne hűtsd ki magadat,
Tíz pár arany gyűrű
Az ujjodra dagad!

10. Átkozott az apa,
Átkozott az anya,
Ki egyetlen lányát
Bálba elbocsájtja.

11. Este elbocsájtja,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolc órakor
Meghalva találja.

12. Harangoznak dére,
Fél tizenkettőre,
Csáki bíró lányát
Mos teszik a földbe.

Kodály-MS. — 1163p; 1113p. — Ak: (→414a).

* Kisebb ingadozásokkal.

321d

Újszász (Pest)
Leányok

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.

Tempo giusto

1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá - gi bí - ró lá - nya!

1) El - viszem le - á - nyát, Hogy ki - csit mu - las - son.

4str
1)

2. Bent van a szobába,
Aluszik javában,
Menjen be hozzája,
Vigye el a bálba!
3. Zöld selyem szoknyáját
Vegye fel magára,
Kordován csizmáját
Huzza a lábára!
4. Zöld selyem pántlikát
Kössön a hajába,
Tíz pár arany gyűrűjét
Huzza az ujjára!
5. * — — — — —
6. Huzzátok cigányok,
Huzzátok reggelig,
Mig a Sági bíró
Lánya el nem alszik.
7. Engedj ki, engedj ki
Egy kicsit hűtközni,
Kordovány csizmámból
A vért kiönteni!
8. Nem lehet, nem lehet,
Nem lehet hűtközni,
Mer a cigányoknak
Reggelig kell húzni!
9. Engedj ki, engedj ki,
Egy kicsit { pihenni
 { hűtközni
Zöld selyem { szoknyámból
 { szoknyámat
{ A vért kifacsarni!
{ Magamról levetni!
10. Nem lehet, nem lehet,
Nem lehet hűtközni,
Mer a cigányoknak
Reggelig kell húzni!
11. Jó reggelt, jó reggelt,
Csákiné asszonyság!,
Hol van az én babám,
Talán még aluszik?
12. Bent van a szobába
Ki van már terítve,
Titeket meg visznek
{ Bilincsekbe verve!
{ Nehéz bilincsekbe!
13. Átkozott az apa,
Hétszerte az anya,
Aki a leányát
Táncba elbocsátja.
14. Táncba elbocsátja,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolc órakor
Halva hozzák haza.
15. Bemegy a vőlegény
Nyúl a kebelébe,
Nagy éles kést vesz ki,
Szúrja a szívébe.
16. Testem a testeddel
Egy sírban nyugodjon,
Lelkem a lelkeddel
Egy Istent imádjon!
17. Most üt már az óra
Féltizenkettőre,
Csáki bíró lányát
Most teszik a földbe,
Kilenc szeretőjét**
A sötét börtönbe.

Bartók-MS. — 1163j; 1113j.

* A támlapon itt szaggatott vonal hívja fel a figyelmet az 5. strófa hiányára.

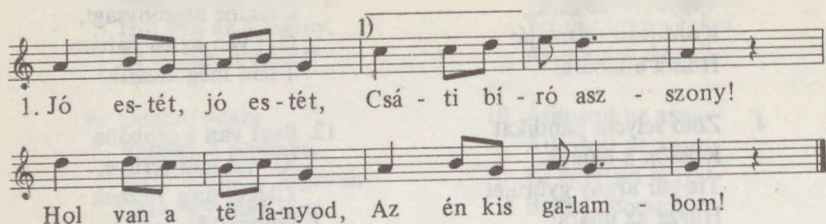
** A dallam második felére.

Bükkszék (Heves)
Fiatal leányok

Gy: Kerényi György

1933

1 2 1

10str

2. Kinn van már, aluszik
Gombos nyoszolyába,
Mit tudna csinálni
Égy kislány magába?

3. Kötse fēl, kötse fēl,
Küldje el a bálba,
Gordován csizmáját
Huzza a lábára!

4. Ződ selyēm ruháját
Vēgye fēl magára,
Tiz pár arany gyűrűt
Huzzon az ujjára!

5. Ki az a két legény,
Ki engēm hivatott?
Gyere el a bálba,
Majd ott megmutatom!

6. Huzzátok, cigányok,
Estétől réggelig,
Mig a csáti bíró
Lánya el nēm alszik!

7. Hadd el már tē cigány,
Hadd mēnjenk pihenni,
Tiz pár arany gyűrűt
Ujjamról lēhuzni!

8. Huzzátok, cigányok,
Estétől réggelig,
Mig a csáti bíró
Lánya el nēm alszik!

9. Hadd el már tē cigány,
Hadd mēnjenk pihenni,
Ződ selyēm ruhámrol
A habot lēverni!

10. Huzzátok cigányok
Kivilágos viradtig,
Mig a csáti bíró
Lánya el nēm alszik!

11. Hadd el már tē cigány,
Hadd mēnjenk pihenni,
Kordován csizmámrol
A vért kiönteni!

12. Nēm szabad galambom,
Nēm szabad kimēnni,
Mert a muzsikásnak
Nēm szabad pihenni.

13. Átkozott az apa,
Hétszerte az anya,
Ki ēgyetlen lányát
A bálba bocsátja.

14. Este elbocsátja,
Réggelig nem látja,
Réggel nyolc órákor
Már halva találja.

16. Huzasd még jó anyám
A hármás harangot!
Még huzatom, lányom,
Mind a tizénhatot!

15. Harangoznak délre,
De nem délebédre,
Csáti bíró lánya
Most van kiterítve.

17. Harangoznak délre,
De nem délebédre,
Csáti bíró lányát
Most viszik a sirba.

18. Négy legény kíséri
Hat lány teszi sirba,
Apja, éldős anyja
Zokogva siratja.

Kerényi-MS a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók *CI*; *a b c b*, javítva: *a b a b*.

321f

M. F. 2521 b)
Vajdácska (Zemplén)
Szabó Zsuzsanna (11); Szabó
Juliánna (10); Boros Eszter (11)

Gy: Lajtha László
1921. IX.
1 2 1

Tempo giusto

1. Jó es-tét, jó es - tét, Csá - ki bí - ró asz - szony!

Al - szik-e, éb-ren van A ked-ves ga-lam - bom?

2. Alszik bizony, alszik
A hálószobában,
Kék selyem paplannyal
Be van az takarva.

5. Jó estét, jó estét,
Hát minek hivattál?
Úlj le a lócára
Maj megmondom mingyár!

3. Kelj fel lányom, kelj fel,
Erigy el a bálba,
Korgyován { csizmádat
 { cipődet
Húzd fel a lábadra!

6. Húzzátok cigányok
Estétől reggelig,
Mig a csáki bíró
Lánya el nem alszik!

4. Kelj fel lányom, kelj fel,
Erigy el a bálba,
Tíz pár arany gyűrűd
Húzd fel az ujjadra!

7. Hagyjatok, hagyjatok,
Egy kicsit pihenni,
Korgyován csizmámból
A vért kiönteni!

8. Nem szabad, nem szabad,
Meghütöd magadat,
Tíz pár arany gyűrűd
Az ujjadra ragad.

9. Átkozott az apa,
Kétszerte az anya,
Egyetlen egy lányát
Ki bálba bocsájtja.

10. Este elbocsájtja,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolc órákor
Halva viszik haza.

11. Harangoznak délre,
Féltizenkettőre,
Csáki bíró lánya
Most van kiterítve.

Másolat. — Bartók: CI? — Fon: Penészes henger, kiselejtezve.

321g

M. F. 101 a)
Énlaka (Udvarhely)
Patakfalvi Máriskó

Gy: Vikár Béla
1900. III. 16.

L: Bartók Béla
1 2 1

1. Jó es-tét, jó es-tét, Csap-lá-ros- né asz - szony - ság!
Hát az én Er - zsi ba-bám Talán le is fe - küdt már?

2str*
1) 3 2) 3 3) 3 4) 5)

2. Lefeküdt, lefeküdt
Zeöld paplanyos ágyába,
Hát az én Erzsi babám
{ Hogy feküdt le magára?
{ [Úgy]

[3. Költse fel, költse fel,
Engedje el a bálba,
Bagaria cipőjét
Húzza fel a lábára!

4. Felhúzta, felhúzta,
El is indult a bálba,
Ekkor az ég felette
Béborult az homályba.

5. Bementek, bementek,
Leültek a diványra,
Ekkor a két betyár legény
Rákacsint a cigányra:

6. Húzd csak, húzd csak,
Kivilágos virjadtig!
Reggeli négy órára
A Tollas Erzsi elalszik.

7. Eressz ki, eressz ki,
Csak hűtteni megyek ki,
Bagaria cipőmből
Piros vérem öntsem ki!

8. Ne menj ki, ne menj ki,
Ne hűtsd ki te magadot,
Három szép arany gyűrű
Az ujjadba dagadott!

10. Nyithatod, nyithatod
Zöld koszorús kapudat,
Halva viszik keresztül
Tollas Erzsi lányodat!

9. Leányok, leányok,
Rólam példát vegyetek,
Két szép kapitánylegényt
Sose szeressetek!

11. Vetheted, vetheted
Zöld paplanyos ágyadat,
Halva teszik beléje
Tollas Erzsi Lányodat!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításai. Kiegészítések Vikár: 7/314 alapján. — 1163n; 1113n. — Ak: (→196, 391a). Vikár feljegyzése szerint: *Kerestély Mária, iskoláslányka.*

* A 2. strófában a dal második felét megismétli [Bartók].

321h

M. F. 2483 a)
Trenk (Moldva)
Bodó György (43)

Gy: Veress Sándor

1930. VIII.

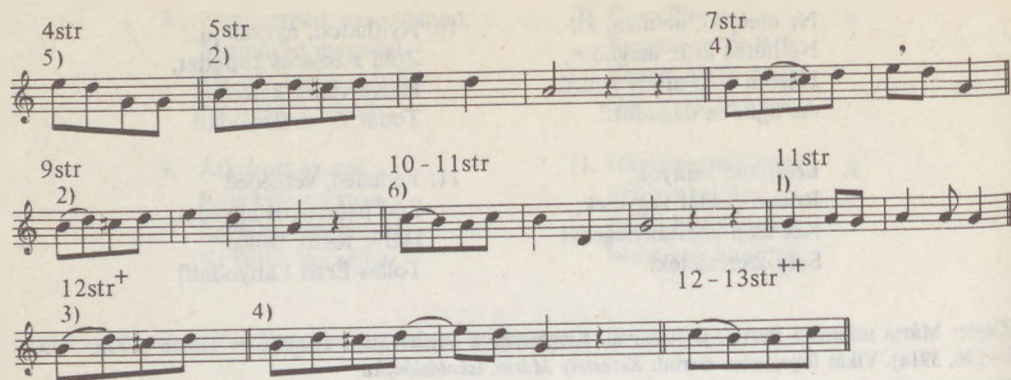
Poco rubato, $\text{♩} = 100$

1. Jó es - tiét, jó es - tiét Hatol - vas - ni* asz - szony - ság!

Hol van az én Er - zsi ba - bám s E - ki ingem i - de vár?

2. Men - jen bé, men - jen bé, Kék pap - la - nos á - gyá - bā,
Ma - ga - ri - a** ci - pá - jāt Huzza fel a lá - bá - rá.

3. Fel is küött, fel is küött Fel is in - dult a bál - bā,
Er - re az ég fe - let - te Bé is borult ho - mály - bā.

4. Bé borúlt, bé borúlt,
Bé é is sötétedett,
s Ára a⁺⁺⁺ hatalmas Erzsébet
El is keseredett.
5. Jó estét, jó estét,
Korcsomárosné asszonyság!
Hol van az a két betyár
s Aki engem ide vár?
6. Menjen bé, menjen bé,
s Üljön le a díványra,
s Ott van az a két betyár
s Parancsolja a cigánynak.
7. Húzzad csak, húzzad csak,
Kivilágos virjadtig,
Esti hat órától
Reggeli nyolc óráig!
8. s Eressz ki, s eressz ki,
Hogy magamat üccsem^{*} ki,
Bagaria cipőmből
Piros vérem öntsem ki!
9. s Ne menj ki, s ne menj ki,
s Ne üccs ki magadat,
Bagaria cipődből
Piros véred ne önts ki!
Két pár arany gyűrűdet^{**}
s Az ujjadba göbbszted.
10. Átkozott az apa,
De hétszer több az anyja,
Aki egyetlen egy lányát
s A bálba bocsássa.
11. Este bocsássa,
De regvelig nem lássa,
Este é hat órától
Regveli nyolc órára
Halva visznek haza.
12. Leányok, leányok,
s Rajtam tanuljatok,
Két szerető betyárt
Soha ne tartsatok!
13. Mert ha azt tartotok,
s Így leszen sorsotok,
Este é hat órától
Regveli nyolc órára,
Halva visznek haza.

Veress-MS. — Ak: (→71d, 222c).

* Talán „Hatalmasné”? ** Magaria = bagaria cipő. *** A variáns a 11. strófában csak az ötödik szövegsorra vonatkozik. * A 12. strófa második dallamsora feltehetően a 9. megfelelő részével egyezik (a dallamsor folytatására a támlap csak stb.-vel utal). ** A strófák utolsó dallamsora feltehetően a 10–11. strófa megfelelő részével egyezik (l. az előző jegyzetet). NB. A variáns a 13. strófában csak az ötödik szövegsorra vonatkozik. *** Sokszor előforduló előadási mód, hogy az „a” névelőt összevonják az előtte álló szó utolsó magánhangzójával. * Üccsem = hűtsem. ** A dallam 3–4. sorára.

321i

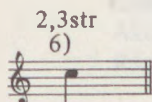
(1)

Csikjenőfalva (Csík)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VII.

1 2 1

Tempo giusto

2. Benn vagyok, benn fekszik
Kék paplanyos ágyában.
Selyem bársony cipőjét
Huzza fel a lábára!

3. Felkötö, felkötö
El is mene a bálba,
Selyem bársony cipőjét
Felhuzta a lábára.

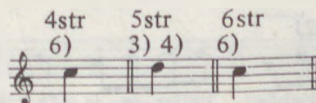
Bartók-MS, kivéve az A 321i (4) szövegét, amely Ziegler Márta kézírása. — 1163k; 1113k. — Publ: MND: 176b.

(2)

Tekerőpatak (Csík)

Gy: Bartók Béla

1 2 1

1. Jó estét, jó estét,
Tollasiné asszonyság!
Hát az én Örzsi babám
Talán le is feküdt már?

3. Kötse fel, kötse fel,
Had' menjünk el a bálba,
Vegyen föl selyemszoknyát
S bársonycipőt lábába!

2. Lefeküdt, lefeküdt,
Selyempaplan ágyába.
Hát az én Örzsi babám
Hogy feküdt le magába?

4. Fölkele, fölkele
Elmenének a bálba,
Még az ég es béborult
Fölöttük homályba.

5.* Verd meg Isten, verd meg
Azt az apát s anyát,
Aki elereszti
Egyetlen leányát!

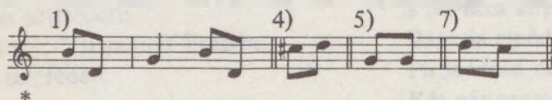
6. Elereszti bálba
Reggeli négy óráig,
Reggeli négy órára
halva viszik haza.

* A 4. és 5. strófa közt szaggatott vonal utal hiányzó szövegrészekre.

(3)

M. F. 112¹ e)
Korond (Udvarhely)
Iskolás gyermekek

Gy: Vikár Béla
[1900. III. 23.]
L: Bartók Béla
V 2 I

Ak: A hengeren hallható bemondás szerint: „Belefűtta Korondról Károly Dániel”. — D: L. többek közt az A 968y dallamot!

* Szövege hiányzik. (A Múzeumi Leltárkönyv szerint: „Húzzátok, húzzátok reggeli négy óráig”.)

(4)

Nyárádremente (Maros-Torda)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1914. IV.
1 2 I

2. Lefeküdt, lefeküdt
Paplanys szép ágyába.
Hát az én Erzi babám
Hogy feküdt le magára?

3. Keljen fel, keljen fel,
Induljunk el az bálba,
Az uj cügos cepőjét
Húzza fel a lábára!

4. Fel is kötött, fel is kötött,
El is indult a bálba,
A szép cügos cepőjét
Felhuzta jaz lábára.	10. Ne menj ki, ne menj ki,
Magodat ne hűtsed ki,
Úgyis a te órád már
Az utolsót elüti!
5. Elindult, elindult,
Az ég is gyászba borult,
De jazit Erzsébet nem tudta,
Az ég mér borult gyászba.	11. Eressz ki, eressz ki,
Hogy magamat hűtsem ki,
Mert már az én újjamból
Arany gyűrű deged ki!
6. Jó estét, jó estét,
Csaplárosné asszonyosság!
Hol van az a két betyár,
Aki engem rég, hogy vár?	12. Ne menj ki, ne menj ki,
Magodat ne hűtsd ki,
Úgyis a te csillagod
Az égből már lehullott!
7. Menjen be, menjen be,
Üljön le a díványra!
Akkor az a két betyár
Rámutat a cigányra.	13. Jó reggelt, jó reggelt,
Tollasiné asszonyosság,
Nyissa ki a kapuját,
Halva hozzák szép lányát!
8. Húzzad csak, húzzad csak,
Reggeli négy óráig!
Reggeli négy óráig
Tollas Erzsébet elalszik.	14. Átkozott az apa,
S annál inkább az anya,
Ki egyetlen lányát
A bálba elbocsátja.
9. Eressz ki, eressz ki,
Hogy magamat hűtsem ki,
Szép cügos cipőmből
Piros vérem öntsem ki!	15. A bálba bocsátja,
Reggelig meg se lássa,
Reggeli négy óráig
Halva viszik hozzája.

321j

M. F. 97 a)
[Nagyke] (Udvarhely)
Leány

Gy: Vikár Béla
[1900. III. 14.]

L: Bartók Béla

121

Bartók-MS. — 1113bb. Bartók: *CI a b a b. Szám?* (Valószínűleg új). — H, D: Kiegészítés Vikár: 7/288—290 alapján.

321k

M. F. 66 a)
Zentelke (Kolozs)
Czuczsa János

Gy: Vikár Béla
[1899. V. 25.]
L: Bartók Béla
121

Lento

1. Jó es-tét, jó es-tét, Bí - ró - né asz-szonyom!

Talán al - szik is már A ked-ves ga - lam - bom?

II
1)

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. A támlapon olvasható további — Vikár feljegyzései alapján kiegészített — szövegstrófák valójában az A 252c dallamhoz tartoznak. — 1163m; 1113m. — D: L. az A 252c dallamot!

3211

M. F. 936 c)
Doboz (Békés)
Szolnoki Lajosné (cca 35)

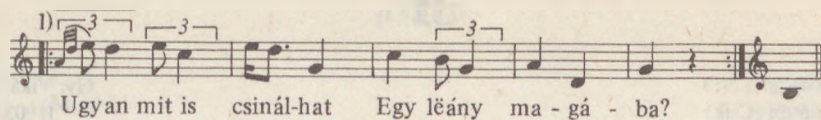
Gy: Bartók Béla
1906. VII.
121

Andante, $\text{♩} = 72 - \text{acc. } 2\text{str} - 112^*$

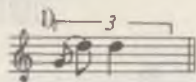
1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá - ri bí - ró - né /asz - szony!

Hol van az a le-jány, Ki en-gem { ví - ga - szol?
hí - va - tott?

2. Bent fekszik, bent fekszik, Gom-bos nyo - szo - lyá - ba,

2str II

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés javításokkal, kiegészítésekkel. — 1163l; 1113l.

* A két versszak éneklése folyamán egyenletes gyorsulás.

321m

M. F. 88 a)

Mikháza (Maros-Torda)

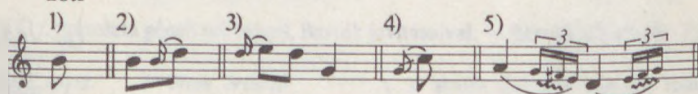
Gál Eszter; Gál Róza

Gy: Vikár Béla

L: [1899. V. 7.]

2str

2. Kötse föl, a kötse föl,
Eressze el a bálba,
Bagarija cipőjét
Huzza föl a lábára!

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 7/38 alapján. — 1113k. — Ak: (→1960).

321n

M. F. 489 c)
Csíkszentsimon (Csík)
Lukács Mihályné Szőke Erzs

Gy: Vikár Béla
[1903. VII. 27.]
L: Bartók Béla
1 2 1

1. J-jó es-tét, jó es-tét, Tolla-gi-né asszony-ság!
Hol van az Ęr-zsi babám, Talán le is fe-küdt már?

2. Le-fe-küdt, le-fe-küdt Zöld paplanos á-gyá-ba,
Hát az én Ęr-zsi babám Hogy feküdt le ma-gá-ba?

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 13/256 alapján. — 1119f; 1113k-hoz. — Fon: A Múzeumi Leltárkönyv szerint a jelzet: M. F. 489 d). Ak: (→248aa).

321o

M. F. 91 c)
Pürkerec (Brassó)
Keserves Sipos Józsefné
Fehér Anna

Gy: Vikár Béla
1899. V. 22.
L: Bartók Béla
1 2 1

Parlando
Jó es-tiét, jó es-tiét Tol-la-gi-né asz-szony-ság!
Hol van az én Ęr-zsi babám, Ta-lán lē is fe-küdt már?

Bartók-MS gépelt szöveggel. — 1113k-hoz. — Ak: (→50d).

321p

M. F. 2717 c)
 ----- (Moldva)

Gy: Domokos Pál Péter
 1932. VII.
 L: Bartók Béla
 1 2 1

1. -----*
 Kocsmárosné asszonyság!
 Hol van az a kis -----
 Aki engem ide vár?

$\text{♩} = 130$

2. Hn Benn vagy on, benn vagy on, Kék paplanos á - gyá - ba,
 Ott van az a kis -----**

1str
 1)

3.*** Huzzad csak, huzzad csak,
 Kivilágos virjadtig,
 Est — — + hat órától
 Reggeli nyolc óráig.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók javításaival. — Bartók: *Clabab* (9). — Domokos 1941: deest!

* Az eleje rossz. ** Nem érthető. *** A 3. strófa dallama nyilván felütéshang nélkül kezdődik.
 + Este — —? [Bartók.]

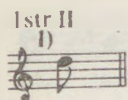
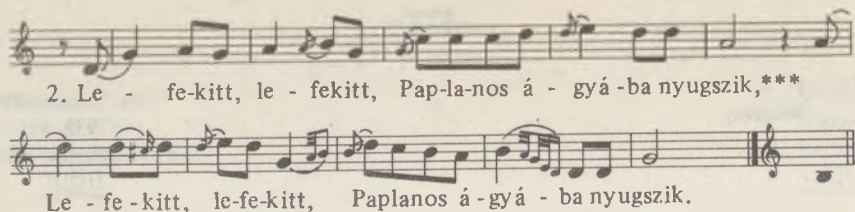
321r

M. F. 2712 b)
 Lészped (Moldva)
 Simon Ferenc Józsefné

Gy: Domokos Pál Péter
 1932. VII. 27.
 L: Bartók Béla
 1 2 1

$\text{♩} = 94$

1. Jó estét, jó estét, Csaplárosné asz - szony - ság!
 **
 Hol van az Er - zsi babám, Talán le is fe - kitt már?

3. + Mennyen csak bé, s köccse fel,
S készicse el a bálba!

3. Bémene, felköté,
Elkészíté a bálbo,
Piros bárson cipőjét
Felhuzá a lábába.

8. Erejsz ki, erejsz ki,
Erejsz ki, hogy hújlek ki,
Piros bárson cipőmből
Az alutt vért öntsem ki!

4. Elindult, elindult,
Erzsi babám a bálba,
Akkor az ég föllette
Bé es borult humályba.

9. Ne mēnny ki, ne mēnny ki,
He hücsd ki te magadot,
A két arany gyűrűdöt
Az ujjadba dagasztod!

5. Béborult, béborult,
El es setétedett már,
Akkor az Erzsi babám
El es keseredett már.

10. Leányok, leányok,
Most róllam tanonjjatok,
Szeretöt tük párjával
Többet sose tarcsatok!

6. Bémene, bémene,
Hosszú padra leüle,
Akkor a két nagy legén
A cigánra tekinte.

11. Átkozott, átkozott,
Átkozott az az anya,
Ki az ő egy leányát
Nagy bálba oda aggya!

7. Hujzad, cigán, hujzad,
Hujzad cigán reggelig,
Regvelig, nyóc óráig
Erzsi babám nem nyugszik.

12. Harangoznak dérré,
De nem déli ebédre,
Hanem az Erzsi babám
Most teszlk bé a földbe.

(A leány titkon két szeretöt tart, a legények a két gyűrűből megtudják a valót s szörnyű bosszút állanak. A cigánynak megparancsolják, hogy estétől reggelig húzza, ők pedig folyton táncoltatják. Egyik teszi, másik veszi. Pihenni nem engedik, sem feltört lábáról a cipőt lehúzni. Addig táncoltatják, amíg a lány belehal.)

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók apró javításaival. — Bartók: *CI: a b a b* (9). — Publ: Domokos 1941: 17. — Ak: (→19b, 196y, 200o).

* Eleje hibás. ** Ismétléskor a sor *eleje hibás*. *** A „nyugszik” szó a támlapon áthúzva. Domokos 1941-ben a 2. strófa dallam nélkül, szövege: „Lefekitt, lefekitt, // Szép paplanos ágyába, // Mēnnyen csak bé, köccse fel // Készicse el a bálba!” + Talán a 2. strófa második feléhez tartozó szöveg? (A két utolsó dallamsor ismétlésére?)

M. F. 1517 c)
Gyergyócsomafalva (Csík)
Leány

Gy: Molnár Antal

1911

L: Bartók Béla

V 2 1

Moderato ♩ = 134 – rall. 3str–118

1. Jó es-tét, jó es-tét, Tol-la-si-né asz-szony-ság!
Hol van az Ör-zsi ba-bám, Talán le is fe-kü-tő már?

2. Le-fe-küdt, le-feküdt, Szép pap-la-nyos á-gyá-ba,
Hát az én Ör-zsi ba-bám, Hogy fe-küdt le ma-gá-ba?

3. Men-jen be {men-jen be
köt-se föl E-resz-sze jel a bál-ba,
Se-lyem cúgos ci-pő-jét Húzza föl a-z lá-bá-ba!

4. Fel is kött, fel is kött,
El is indult a bálba,
Felette még az ég is
Be is borult homályba.

8. Engedjen, engedjen,
Egy kissé megpihenni,
Selyem cúgos cipőmből
Piros vérem öntsem ki!

5. Jó estét, jó estét,
Csaplárosné asszonyság!
Hol van az a két betyár,
Az, ki engem rég hogy vár?

9. Ne menj ki, ne menj ki,
Mert kihűtöd magadot,
Ládd az arany gyűrűd is
Az ujjadba dagadott!

6. Menjen bé, menjen bé,
Üljön le a díványra!
Előáll a két betyár,
Parancsolá cigánynak.

10. Jó reggét, jó reggét,
Tollasiné asszonyság,
Halva hozzák egyetlen,
Egyetlen egy szép lányát!

7. Húzza csak, húzza csak,
Kivilágos reggelig,
Reggeli egy órára
Tollas Erzsi elalszik.

11. Nyitsa ki, nyitsa ki,
Zödre festett kapuját,
Halva hozzák egyetlen,
Egyetlen egy szép lányát!

12. Átkozott az apa,
Annál inkább az anya,
Egyetlen egy szép lányát
Mér bocsátsa a bálba.

13. Este elbocsátsa,
Reggelig ő nem lássa,
Reggeli négy órára
Halva hozzák őt haza.

14. Leányok, leányok
Róla most tanuljatok,
Két szeretőt párjával
Soha ne is tartsatok!

Molnár-MS Bartók számos kiegészítésével, javításával; a 2—3. strófa dallama teljes egészében Bartók kézírása.
— 1163o; 1113o.

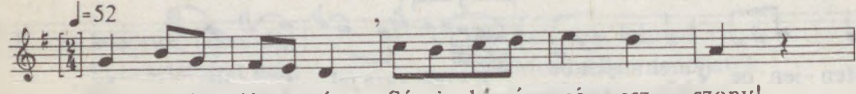
* A tizenhatod-triola harmadik hangja talán cisz.

321t

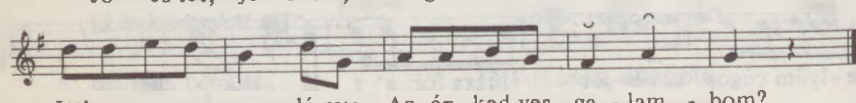
Tápióság (Pest)
Nagy Julis (23)

Gy: Ádám Jenő
1928
V[2]I

$\text{♩} = 52$

Jó es-tét, jó es-tét, Sá-gi bí-ró - né asz - szony!

Itthon van-e a lá-nya, Az én ked-ves ga - lam - bom?

Másolat gépelt szöveggel.

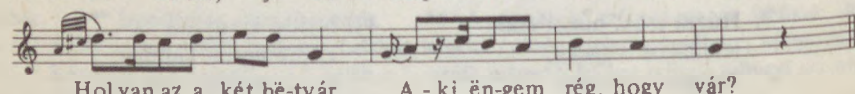
321u

M. F. 384 b)
Zetelaka (Udvarhely)
Máthé Sándorné

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII. 31.]
L: Bartók Béla
I[2]I

1. Jó es-tét, jó es-tét Csap-lá-ros-né asz- szony - ság!

Hol van az a két bē-tyár, A - ki én-gem rég, hogy vár?

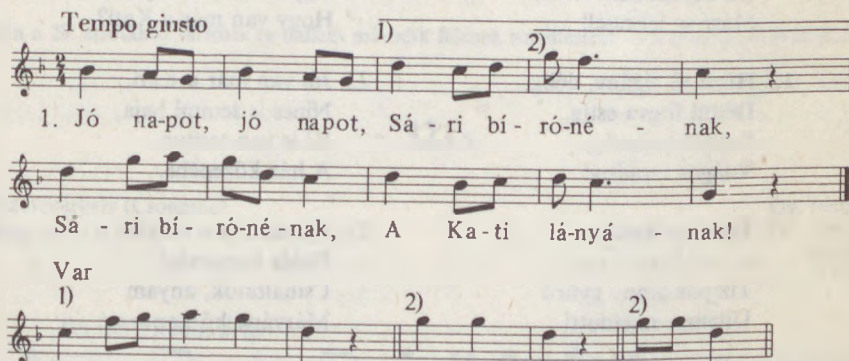
Bartók-MS gépelt szöveggel. — 1113k-hoz. — D: L. az A 26-os dallamot!

321v

Tápiószele (Pest)
Leányok

Gy: Bartók Béla
1906. VIII.

1 4 4

2. Jöjj be, Sári lányom,
Legények hivatnak,
Sári városában
Lakodalmat laknak.

3. Nem mék, anyám, nem mék,
Mer tudom, nem jó lesz,
Árvadi Jánosnak
Lakodalma most lesz.

4. Vedd föl, Kati lányom,
Finom selyem szoknyád,
Huzd a lábaidra
Huzd karmazsin csizmád.

5. Tiz pár aranygyűrűd
Rakd az ujjaidra,
Had szakadja szívit
Kedves galambodnak.

6. Jóestét, jóestét
Árvadi Jánosnak,
Én is megérkeztem
A lakodalomba!

7. Gyere velem táncra,
Egy kis mulatságra,
Nem megyek én kenddel,
Mer zsiros az ingujj.

8. Gyere velem táncra,
Egy kis mulatságra!
Elmegyek én kenddel,
Nem zsiros ingujja.
9. Húzd rá cigány, délig,
Déltől fogva estig,
Estétől hajnalig,
Világos viradtig!
10. Eresszen kend mán el,
Mer mingyán meghalok,
Finom selyemszoknyám
Testemhöz ragadott!
11. Nem bánom, meghalsz is,
Világból kimégysz is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél!
12. Húzd rá cigány, délig,
Déltől fogva estig,
Estétől hajnalig,
Világos viradtig!
13. Eresszen kend — — —
—————
Tíz pár arany gyűrű
Ujjamra ragadott!
14. Nem bánom, meghalsz is,
Világból kimégysz is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél!
15. Eresszen kend mán el,
Mer mingyán meghalok,
A csizmám szárában
A vér megaludott!
16. Nem bánom, meghalsz is,
Világból kimégysz is,
Ha enyém nem lettél,
Másé se lehessél!
- 17.* Húzd rá cigány délig,
Déltől fogva estig,
Estétől hajnalig,
Míg ki nem terítik!
18. Fogjál kocsis, fogjál
Gyerünk hamar haza,
Nyisd ki anyám, nyisd ki
Leveles kapudat!
19. Bontsd el anyám, bontsd el
Paplanos ágyadat,
Hadd pihentessem el
Fáradt tagjaimat!
20. Jónapot, jónapot
Sári birónénak,
Sári birónénak,
A Kati lányának!
21. Ugyan kedves anyám,
Hogy van már a Kati,
Ugyan kedves anyám,
Hogy van már a Kati?
22. Jól van már a Kati,
Nincs is semmi baja,
Ki is van terítve,
A ház közepébe.
23. Csináltatsz-e neki
Diófa koporsót?
Csináltatok, anyám
Márvány kő koporsót.
24. Meghuzatod-e már
A hármass harangot?
Meghuzatom, anyám,
Mind a tizenhatot.
25. Kiviteted-e hát
Valamily gödörbe?
Kivitetem, anyám,
Gyászsz temetőbe.
26. Kiviteted-e hát
Valamily koldussal?
Kivitetem, anyám,
Tizenhat zsandárral.
27. Átkozott az apa,
Hétszerte az anya,
Ki egyetlen lányát
A bálba bocsátja.

28. Este elereszti,
Reggel sem keresi,
Harmadnapra pedig
Halva viszik neki.

29. Vérem a véreddel
Egy patakot mosson,
Tested a testemmel
Egy sirba nyugodjon!

30.** Lelked a lelkemmel
Egy Istent imádjon!

Kotta és 1. strófa szövege: Bartók-MS; további strófák: Ziegler Márta kézírása. — 1163c; 1113c. — **Publ:** MND: 176a. — **Ak:** Jánoshidáról (*Szolnok*) tudják.

* A támlapon 17-es és 18-as jelzéssel még két strófa (variáns):

17. Fogjál, kocsis, fogjál,
Gyerünk hamar haza,
Fogjál, kocsis, fogjál,
Gyerünk hamar haza!

18. Nyisd ki anyám, nyisd ki
Leveles kapudat,
Bontsd el anyám, bontsd el,
Paplanos ágyadat!

** Talán a 29. strófához tartozik (a dallam második felének ismétlésére? — a támlapon 30-as jelzéssel).

321x

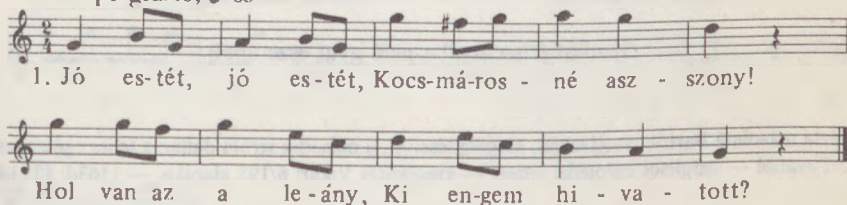
Hódmezővásárhely (Csongrád)
Hős Nagy Mihály (49)

Gy: Péczely Attila

1931

1 5 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 88$

2. Alszik már, alszik már
Tornyos nyoszolyában,
Mit tudna egy leány
Csinálni magában?

3. Menjen be, költse fel,
Hadd jöjjön a bálba,
Szép selyem ruháját
Öltse fel magára!

Péczely-MS. — Bartók: *a b a b*. — **Ak:** (→128f, 314b). *Szövegét tovább nem tudja.* Részletes leírás a Hős Nagy családról az A 449g dallamnál.

321y

M. F. 298 d)
Pográny (Nyitra)
Asszony

Gy: Vikár Béla
[1902. VII. 8.]
L: Bartók Béla
1 3 4

1. j - Jó jes-tét, j - jó jes-tét, Sá - gi bi - ró - né jasz - szony!
Itthon van-ě a lyá-nya, jAz én ked-ves ga - lam - bom?
2. Itt-hon van, itt-hon van, A leg-el - ső szo - bá - ba,
Három fodros szo-ko-nyá-ját Most ve - szí ma - gá - ra.

[2. Itthon van, itthon van,
A legelső szobába,
Tíz forintos cipőjét
Húzza ja lábára,

3. Három fodros szoknyáját
Most veszi magára,
Száz arany gyűrőjét
Most húzza zújjára.

[Ijenkor frissentyába nem gyut eszembe]]

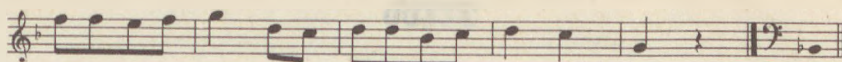
Zigler Márta másolata Bartók javításával, kiegészítéseivel; a második strofa dallama teljes egészében Bartók kézírása. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 6/193 alapján. — 1163d; 1113d.

321z

Csönge (Vas)
Varga István (63)

Gy: Kodály Zoltán
1935. V.
1 3 4

♩=88
1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá - gi bí-ró - né asz - szony!
1) 2)

Itthon van-ë a lá-nya, Az én kedves ga - lam - bom?

2. Itthon van, itthon van,
Itt az első szobába,
Jaj de szépen aluszik
A paklanyos ágyába.

3. Keltse föl, keltse föl,
Hadd jőjjön el a bálba,
Három arany gyürejit
Huzza az ujjára!

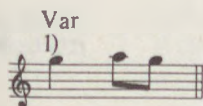
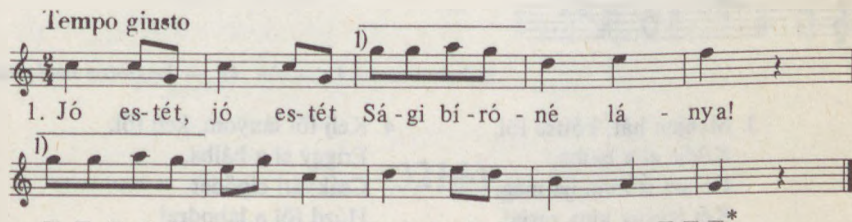
Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *a b a b*.

321aa

Nagyszentmiklós (Torontál)
Leány

Gy: Bartók Béla
1906. VIII.

1 7 4

Bartók-MS. — 1163x; 1113x.

* Szövege hiányzik.

321bb

M. F. 7

Mezőkeresztes, Csincsetanya (Borsod)

Kis Zsófi

Gy: Vikár Béla

1898

L: Bartók Béla

4 5 4

1. Jó es-tét kí - vá-nok, Csá-ti bí-ró - né asz - szony!
Ta-lán már al-szik is A kedves ga-lam - bom?

2. Al-szik már, al - szik már, Gom-bos nyo - szo-lyó - ba,
Be is van ta-kar - va Pi - ros pap - la - ná - ba.

3str
1) 2) 3) 4)

3. Menjen hát, köttse föl,
Küdjé el a bálba,
De azt is mondja még,
Két legény kint várja!

4. Kelj föl lányom, kelj föl,
Eriggy el a bálba,
Csákvári cipődet
Húzd föl a lábadra!

5. Csákvári cipődet
Húzd fel a lábadra,
Ződ selyem ruhádat
Akaszd a nyakadba!

Kerényi Gy. másolata. — 1113z; Bartók: *a b a b*. — Fon: *A 4. és 5. versszak lejegyezhetetlen [Bartók]. Ak:*
(→305c). D: L. az A 305c jegyzetét is!

321cc

Márkháza (Nógrád)
Legények

Gy: Ádám Jenő
1928
4 5 4

lando, $\text{♩} = 30$

1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá - gi bí - ró - né - nak!

Itt - hon van a lá-nya, A kedves ga - lam - bom?

2. Menjen be, keltse fel,
Küldje el a bálba,
Két arany gyűrűjét
Húzza <i>jaz</i> ujjára!	4. Sötét pej paripám
Kapufához kötve,
Két öreg pisztoljom
Szivednek szögezve.
3. Húzzátok cigányok
Estétől reggelig,
Még az én galambom
Örökre nem alszik.	5. Vérem a véreddel
Egy patakba follják,
Testem a testeddel
Egy sírba nyugodjék!

Másolat gépelt szöveggel. — Ak: *Mulatás* közben énekelték.

321dd

(1)

Újszász (Pest)
Bakó Erzsí (22)

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.
4 5 4

Tempo giusto

1. Jó es-tét, jó es-tét Sá - gi bí - ró asz - szony!

Ta - lán még a - lu - szik A ked-ves ga - lam - bom?

4str Var
5) 2)

Ta - lán még a - lu - szik A ked-ves ga - lam - bom?

<p>2. Aluszik, aluszik,
Bent van a szobába,
Menjen és költse fel,
Vigye el a bálba!</p>	<p>9. Engedjen, engedjen
Egy csöppet pihenni,
Ujjamra a gyűrű
Reá van dagadva.**</p>
<p>3. Zöld selem ruháját
Vögye fel magára,
Tíz pár arany gyűrűt
Huzzon az ujjára,
S ú' jöjjön estire*
Vélem el a bálba!</p>	<p>10. Átkozott az apa,
Hétszerte az anyja,
Ki kedves leányát
A bálba bocsátja.</p>
<p>4. Jó estét, jó estét
Csaplárosné asszony!
Hol van az a legény,
Aki engem hivatott?</p>	<p>11. Este elbocsátja,
Reggel hazavárja,
Reggel nyolc órára
Halva viszik haza.</p>
<p>5. Itt vagyok, itt vagyok,
Menjen a szobába,
Had parancsolok rá
A muzsikusra.</p>	<p>12. Jó reggelt, jó reggelt
Sági bíró asszony!
Talán még aluszik
A kedves galambom?</p>
<p>6. Húzzátok cigányok
Estétől reggelig,
Sági bíró lánynak
Nem szabad pihenni.</p>	<p>13. Aluszik, aluszik,
Bent van a szobába,
Ki is van terítve
Fekete bársonyra,
A sötét tömlőcöt*
Majd megülöd érte.</p>
<p>7. Engedjen, engedjen
Egy cseppet pihenni,
Kordovány csizmából
A vért kiönteni!</p>	<p>14. Bemén a szobába,
S leül a diványra,
Fölveszi a nagy kést,
Szurja a szívébe.</p>
<p>8. Nem enged, nem enged
Egy csöppet pihenni,
Kordovány csizmából
A vért kiönteni.</p>	<p>15. Én szívem, te szived
Egyszerre dobbanjon,
Én vérem, te véred
Egy patakot folyjon,
Én lelkem, te lelked*
Egy Istent imádjon!</p>

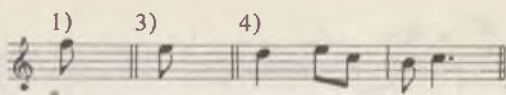
Kotta, 1., 6., 7. strófa szövege, valamint megjegyzések: Bartók-MS; a többi szövegstrófa Rácz Ilona kézírása.
— 1163r; 1113r.

* A dallam második felére. ** A 9. és 10. strófa szövege közt a támlapon szaggatott vonal található.

(2)

Jánoshida (Szolnok)
Summás lányok

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.
4 5 4

H: A gyűjtés helyszíne nyilván Újszász.

* A szöveget a támlap nem jelzi külön; feltehetően azonos az előző dallamával.

321ee

(1)

Csongrád (Csongrád)
Száráz György (cca 40)

Gy: Bartók Béla
1906. VII.
4 5 4

Tempo giusto

1. Jó na - pot, jó na - pot Bi - ró - né asz-szony - ság!
Hun van az a le - ány, Ki en-gem vi - gasz - tal?

3str 1) 3,5 str 2)

2. Alszik már, alszik már,
Tornyos nyoszolyába
Költse fel, költse fel,
Gyűjjön el a bálba!

3. Huzza az ujjára
Két pár arany gyűrűjét,
Lagos orrú cipőjét
Huzza a lábára!

4.* Ne menj ki, ne menj ki,
Meghütöd magadat,
Két pár arany gyűrű
Az ujjadra dagad.

5. Kimegyek, kimegyek,
Hűtőzni magamat,
Lagos orrú cipőmből
A vért kiönteni.

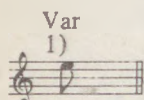
Bartók-MS. — 1163s; 1113s.

* A harmadik és negyedik stófa közt szaggatott vonal utal a hiányzó szövegrészekre.

(2)

M. F. 13 b)
Szegevár (Csongrád)
Bihari Mari

Gy: Vikár Béla
[1898. III. 13.]
L: Bartók Béla
4 5 4

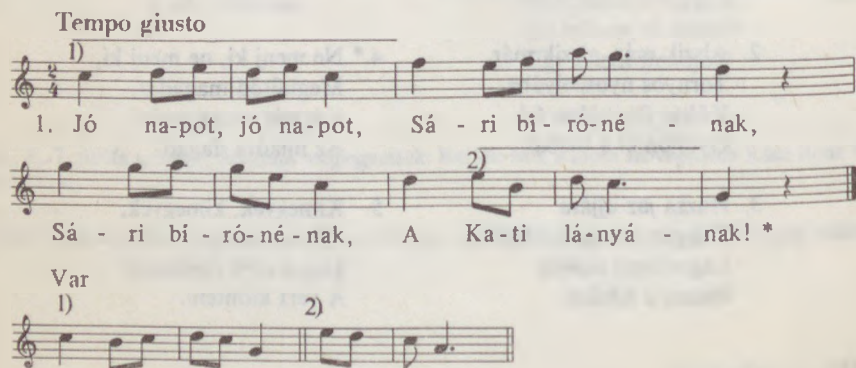
2. Alszik még, alszik még
Gombos nyoszolyába,
Mit tudna csinálni
Égy kislány magába?

Fon: Fordított henger. Ak: A henger végén hallható bemondás szerint: „Dalolta Bélteki György [M. F. 13 a) felvétel!], Bihari Mari, Orosz Mari”. (Bartók a bemondást nem vette figyelembe.) D: L. az A 402a dallamot!

321ff

Tápiószele (Pest)
Leányok

Gy: Bartók Béla
1906. VIII.
4 5 4

Bartók-MS. — 1163b; 1113b. Ak: Tápiógyörgyéről tudják.

* A szöveg folytatását lásd az A 321v dallamnál.

321gg

M. F. 58 a)
Pápa (Veszprém)
Matalics József

Gy: Vikár Béla ·
L: Bartók Béla
4 5 5

2. Itthon van, od ben van
Az első szobába,
Jaj, de gyöngén alszik
Zöld paplanyos ágyba.

5. Eressz ki, eressz ki
E' picit pihennyi,
Nyolcforintos cipőmből
A vért kieresztenyi!

3. Menjen be, keltse föl
Küldje jel az bálba,
Nyolcforintos cipőjét
Húzza jaz lábára,
Zöld selyem szoknyáját*
Kösse a farára!

6. Öt óra, félhatra,
Harangoznak hajnalra,
Sági biróné lányát
Viszik haza meghalva.

4. Húzzátok, húzzátok
Sági híres hangászok,
Sági biróné lányát
Nyugodni se hagyjátok!

7. Jó reggelt, jó reggelt
Sági biróné asszony!
Möghoztam már a lányát
Ej a kedves galambom.

Ziegler Márta másolata Bartók javításával; a 3—7 str. szövege Kerényi Gy. kézírása. (Vikár: 20/149.) —
1163u; 1113u. — Ak: *iparoslegény* (→414b). Vikár gyorsírási jegyzete szerint lovászpatonai. D: 1899. IV. 23.
Vikár szövegtámlapja (28905/5) szerint.

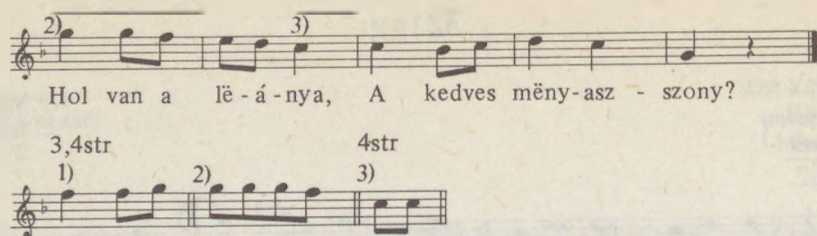
* Feltehetően a két utolsó dallamsor ismétlésére.

321hh

Felsőnyárád (Borsod)
Fónagy Rózsi (14)

Gy: Seemayer Vilmos
1929. V. 13.
4 5 4

2. Alszik már, alszik már
Üvegnyoszolyájába,
Selyembársony annak
A takaródzója.

3. Mënjën be, kötse fel,
Eressze ja bálba,
Három arany gyűrűjét
Húzza jáz újjára!

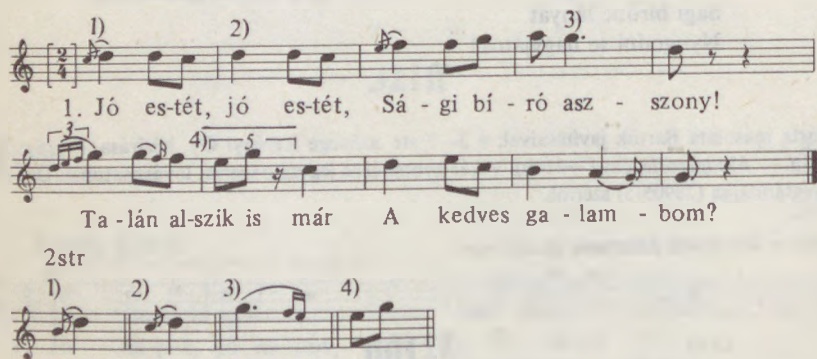
4. Húzzátok cigányok
Estétől réggelig,
Még a csáti bíró lánya
Vérbe nem aluszik!

Seemayer-MS. — Bartók: *a b a b* (9). — Ak: Anyjától tanulta helyben.

321ii

M. F. 200 a)
Parád (Heves)
Marsó Panni; Tót Margit

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
4 5 4

2. Aluszik, aluszik
Gombos nyoszolyába,
Zöld selyëm paplanba
Be j's van takarva.

Bartók-MS gépelt szöveggel. — 1113y; Bartók *a b a b*. — Fon: Az A 220f dallam támlapja szerint *repedt henger*.
Ak: (→220f). D: 1899 körül.

321jj

Jászfényszaru (Szolnok)
Farkas Béla (70)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. X. 31.
4 5 4

Tempo giusto, ♩ = 73

1. Hód - vi - lág a nap - tól Mesz - szi jár egy - más - tól,
Én is mesz - szi já - rok A kedves ró - zám - tól.

Var

1)

2. Ha jelmég, ha jelmég,
Csak hozzám igaz légy,
Igaz szeretetéd
Hamisra nē fordítsd.

3. Ha jóra fordítod,
Áldjon még az Isten,
Ha rosszra fordítod,
Verjēn még az Isten!

4. Verjēn még, verjēn még,
Verētlen nē hagyjon,
Hogy az én Istenēm
Soha még nē áldjon!

Seemayer-MS. — Bartók: a b a b (9). — Ak: 1881-ben tanulta Aradon a huszároknál. (Borsodszentistivánon is énekelték ez idő tájt).

321kk

Fedémes (Heves)

Gy: Kerényi György
1933
4 3 4

1. Jó es - tét, jó es - tét, Csá - ti bí - ró asz - szony!
Hol van a te lá - nyod, Az én kis ga - lam - bom?*

Kerényi-MS.

* Szövege mint a bükkszéki variánsé; eltérés: az 5. versszak nincs; a 15. versszak második fele: Csáki bíró lányát
[Most teszik a földbe. (Tovább nincs). [Bükkszéki variáns = A 321e.]

F. 481

Nagyszalonta (Bihar)

özv. Szabó Ferencné (61)

Gy: Kodály Zoltán

1916. XII. 31.

4 3 4

1. Jó es-tét, jó es-tét, Bí-ró-né asz-szo-nyom!

Hol van az a le-ány, Ki ön-gém hí-va-tott?

5str 2) 3) Var (1str) 5) 1) 3) 4)

Ki jөн-gөm

2. Kerüljön előre
Újon a diványra,
Majd mingyá ráparan-
csolok a cigányra.

3. Huzzad csak, huzzad csak,
Estétől reggelig.
Míg a csáti bíró
Lánya el nem alszik!

4. Eressz ki, eressz ki,
Eressz, had menjek ki,
Karmazsin cipőmből
A vért had öntsem ki!

5. Ne mөnj ki, ne mөnj ki,
Ne hűtsd ki magadat,
Tíz pár arany gyűrűd
Az ujjadra dagad!

6. Asztalom, asztalom,
Szép kerek asztalom,
Nem terít még többé
Az én gyөnge karom.

7. Udvarom, udvarom,
Szép kerek udvarom,
Nem söpör fél többé
Az én gyөnge karom.

8. Harangoznak díre,
Fél tizenkettőre,
Csáti bíró lányát
Most tészik a földbe.

Másolat. — 1163v; 1113v. — Publ: Kodály—Vargyas: 183. — Ak: (→85c; 248b).

* Élénken. Fon. ♩ = 66—72; szokatlanul lassú.

321mm

M. F. 2259 b)
Szőreg (Torontál)
[Nemes Vera]

Gy: Vikár Béla
[1905. X. 16.]
L: Bartók Béla
4 5 4

Tempo giusto

1. Jó napot, jó napot, Csáki bi-ró asz - szony - ság!
Hol van { az a le-ány [a leánya] A - kit én meg - kér - tem?

2str*
1) 2)

2. Benn van a, benn van a,
Benn van a szobába,
Tíz pár arany gyűrűt
Rakja az { ujjába!
[a leánya]

(Aztán a bálban:)
5. Eressz ki, eressz ki,
Eressz ki hűtőzni,
Csikorgó cipőmből
A vért kiönteni!

3. Jó napot, jó napot,
Csáki bíró asszonyság!
Hol van a leány,
Kit én eljegyeztem?

6. Átkozott az apa,
{ Átkozott az anya,
{ Kétszer az
Ki egyetlen lányát
A bálba bocsátja,
A bálba bocsátja,
Réggelig nem látja.

4. Benn van a, benn van a,
Benn van a szobába,
Csikorgó cipőjét
Huzza a lábára!

7. Harangoznak dére,
De nem ebédre,
Csáki bíró lányát
Most viszik temetőbe.]

Bartók-MS (eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással.) Kiegészítések Vikár: 3/3 alapján. — 1163t;
1113L

* A második versszak csonka [Bartók].

321nn

(1)

Tura (Pest)

Gy: Bartók Béla
1906. VII.

1 3 4

Tempo giusto

1. Han - gá-szok, han - gá - szok, Sá-gi-bé-li han - gá - szok,
Sá-gi-bé-li han - gá-szok, Ti reg-ge-lig húz - zá - tok!

3str 4str Var
8) 3) 5) 8) 2) 6) 9)

2. Mos mulatok kedvemre,
Sági biró lányával,
Sági biró lányával,
Az én kedves rózsámmal.

3. Jó reggelt, jó reggelt,
Sági biróné asszony!
Ugy hallottuk az este,
Mehalt a menyasszony.

4. Meghalt már, meghalt már,
El is van temetve,
Egy huncut gazember
Szenved a tömlőcbe.

Bartók-MS. NB. Az A 321nn (2), (3), (4) dallamokat Bartók később vezette rá a támlapra. — 1163a; 1113a.
Bartók: a a b a. — Kad: [7].

(2)

M. F. 1134 a)
Szentlászló (Szerém)
Pöte Juliska

Gy: Garay Ákos
L: Bartók Béla

1 5 4

7)

*

Ak: (→321ss).

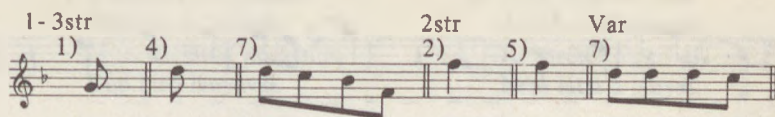
* Szövege a támlap utalása szerint megegyezik az A 321nn (4) szövegével; [1. még az A 321ss támlapot]

(3)

M. F. 36 a)
Somogyszob (Somogy)
Hóka János

Gy: Vikár Béla
[1898. VIII. 14.]
L: Bartók Béla

1 3 4

1. Jó estét, jó estét,
Sági biróné asszony!
Itthon van-ë az lánya,*
Az én kedves galambom?

2. Itthon van, odben van,
A bőső szobába,
Szép aran gyűrűjét
Huzza föl ujjára!

3. Halljátok, halljátok,
Tudjátok-ë, hol vattok?
Mos mulatok kedvemre,
Az én kedves rózsámmal,
Az én kedves rózsámmal,
Sági bíró lányával.

Fon: Fordított henger. — Ak, D: A hengeren hallható bemondás szerint „Dalolta Hóka József [!] Somogyszobban, 1898. augusztus 14.-én.” (Bartók ezt a bemondást nem jegyezte a támlapra.)

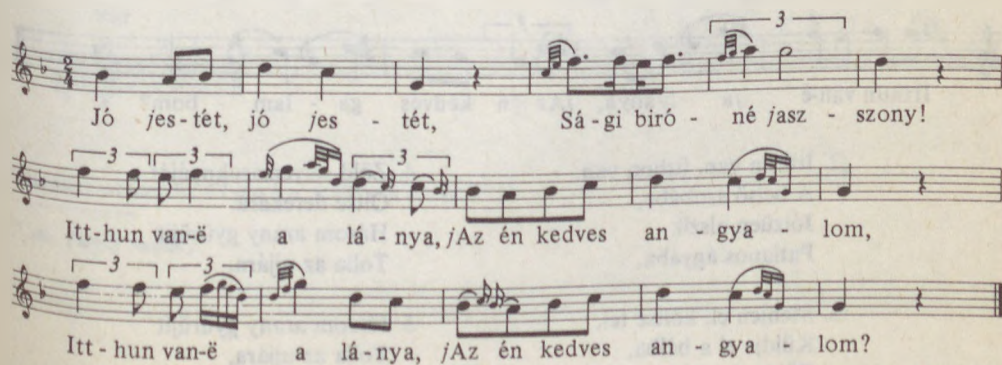
* Az első és második strófa két utolsó sora ismételve.

(4)

M. F. 336 c)
Kaposfüred (Somogy)
Gyura László (70)

Gy: Vikár Béla
1901. X. 25.
L: Bartók Béla

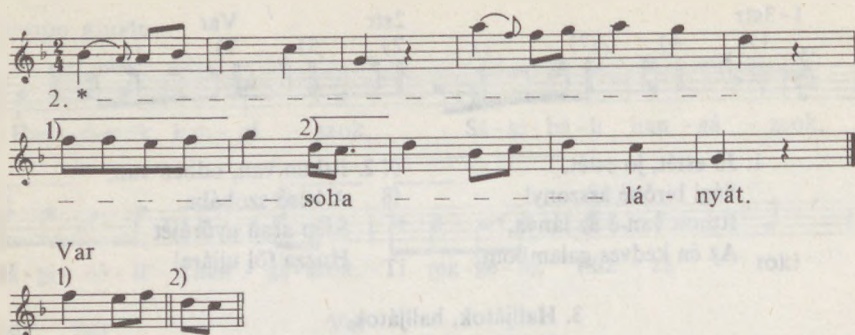
1 3 4

321oo

M. F. 2243 a)
Cup (Zala)
Dósa György, Horvát Ferenc

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
1 5 4

Bartók-MS. — 1113a-hoz. — **Fon:** Repedt henger, nem lehet revideálni; szövege is hiányzik [vö. Vikár EA 2299/654 jelzetű kéziratával]; *legjobb volna eldobni.*

* Sic!

321pp

M. F. 1206 a)
Szatta (Vas)
Német Gáborné (cca 50)

Gy: Vikár Béla
[1910. X. 15.]
L: Bartók Béla
1 3 4

2. Itthon van, itthon van,
A belső szobába,
Jóizüen alszik
Patlanos ágyába.

3. Menjen el, költse fel,
Küldje el a bálba,
Zöld selyemszoknyáját
Öltse derekára.

4. Zöld selyemszoknyáját
Öltse derekára.
Három arany gyűrűt
Tolla az ujjára.

5. Három arany gyűrűt
Tolla az ujjára,
Szép bruner cipőjét
Huzza ja lábára.

6. Még más széplányoknak
Hajnalt muzsikálnak,
Sági Mariskának
Koporsót csinálnak.

7. Huzzátok hangászok,
Hajnalig huzzátok,
Mast mulatok kedvemre
Sági bíró lányával.

8. Kicsikém, kicsikém,
Eressz ki pihenni,
Szép bruner cipőmből
Véremet kiontni.

9. Nem lehet kimenni,
Nem lehet pihenni,
Szép bruner cipődből
Véremet kiontni.

10. Verje meg az Isten
Az olyan édesanyát,
Ki esvétől reggelig
Nem látja a lányát.

11. Áldja meg az Isten
Azt az édesanyát,
Ki estvétől reggelig
Trázsálja a lányát.]

Kotta: Bartók-MS (eredetileg egyszerűbb lejegyzés számos javítással); szöveg: Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 21/146 alapján. — 1113a-hoz.

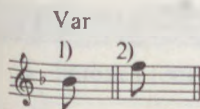
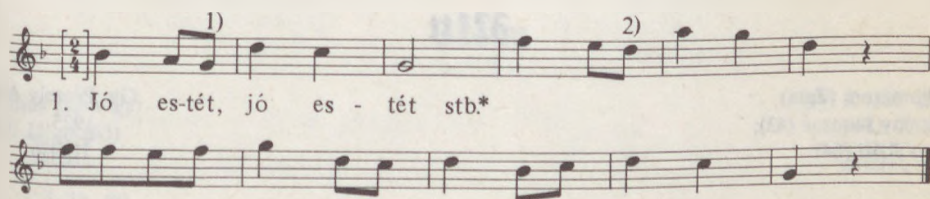
* Orig.: Tánclépés.

321rr

Kemenessömjén (Vas)
Sebestyén Józsefné (72)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VIII.

1 3 4

Másolat. — Bartók: *CI a a b a*; javítva: *a b a b*.

* stb. (végig tudják).

321ss

M. F. 1134 a)
Szentlászló (Verőce)
Pötte Juliska

Gy: Garay Ákos
L: Bartók Béla
1 5 4

1.* Jó estét, jó estét
Sági bíróné asszony!
Itthon van-e a lánya,
Az én kedves galambom?

[Lento, giusto]**

2. Itt - hon van, itt - hon van, A legbel-ső szo - bá - ba,
— — — — — a - lu-szik, A pap-la-nyos á - gyá - ba.

Bartók-MS javításokkal. NB. L. még az A 321nn-nél is! — 1113aa.

* Az első versszak hamis; a 3. stb. versszak szövege hiányzik, fonográffelvételen nem is elég tiszta.
Lassan, egyenletes ritmus.

** Orig.:

321tt

Kiskomárom (Zala)
Szekrény Jánosné (43);
Harcz Rozi (64)

Gy: Péczely Attila
1925
1 5 6

Tempo giusto, ♩=90

1. Jó es-tét, jó es - tét, Sá-gi bí-ró - né asz - szony!
Itt-hon van-e a lá-nya, Az én kedves ga - lam - bom?

Var

1) 2) 1) 2) 2) 1)

3) 4)

2. Itthon van, ott benn van
A belső szobában,
Jóizüen aluszik
A paplanos ágában.

3. Menjen be, költse fel,
Küldje el a bálba,
Szép selyem szoknyáját
Kösse a derekára,
Sok arany gyűrűjét*
Húzza az ujjára!

4. Hangászok, hangászok,
Ságibeli hangászok,
Ezt a nótát énekem
Reggelig húzzátok!

5. Picikém, picikém,
Eressz ki pihenni,
Szép bronell cipőmbü
Véremet kiönteni!

6. Verje meg az Isten
Azt az édesanyát,
Ki estétül reggelig
Nem látja a lányát!

7. Még a másik lánynak
Húzzák a vigadót,
Sági Mariskának
Húzzák a haldoklót.

8. Még a más leánynak
Hajnalt muzsikálnak,
Sági Mariskának
Koporsót csinálnak.

Péczely-MS. — Ak: (→128o, 299l).

* A két utolsó dallamsor ismétlésére.

321uu

Bolhás (Somogy)
Peti János (63)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XII. 25.

1 3 4

$\text{♩} = 72-80$

1) Jó jes-tét, jó jes - tét, Sá-gi bi-ró - né asz - szony!

3) Itt - hun van - ë a lá - nya, 4) Az én ked-ves an - gya - lom? 5)

2,3str 2) 3,4str 3) 4-6str 2) 6str 1) 7str 5) 8-10str 3)

10str 5) Var 4)

2. Itthon van, ott benn van,
A belső szobába,
Jóízűen aluszik
A paplanos ágyába.
3. Ménjén el, költse föl,
Kűdje el a bálba,
Szép blanér cipejét
Húzza föl a lábára!
4. Sok arany gyűrejét
Húzza föl az ujjára,
Sok arany gyűrejét
Húzza föl az ujjára!
5. Hangászok, hangászok,
Ságibeli hangászok,
Ságibeli hangászok
Ma réggelig húzzátok!
6. Mos mulatok kedvemre,
A Sági Mariskával,
A Sági Mariskával,
Az én kedves rózsámmal.
7. Vergye mög az Isten
Azt az édősanyát,
Ki estétül röggelig
Ném látta a lányát!
8. Icikém, picikém,
Eressz ki pihenni,
Szép blanér cipőmből
Vérémét kiönteni!
9. Ném lehet kimenni,
Ném lehet pihenni,
Szép blanér cipődből
Véredet kiönteni.
10. Még a mázs vendégnek
Húzták a vigadót,
Sági Mariskának
Húzták a haldoklót.

Másolat. — Bartók: *Cl a a b a*.

321vv

Bonnya (Somogy)
Tóth Lajos (38)
Varga Sándor

Gy: Ádám Jenő
1927
1 5 8

Lento, $\text{♩} = 50$

1) 2) 3)

1. Jó es-tét, jó es - tét, Sá-gi bí-ró - né asz - szony!

Itthon van-e a lyánya, Az én kedves ga - lam - bom?

2-4str 3-4str Var
2) 3) 1)

2. Itthun van, itthun van,
Az első szobában,
Jóízűet aluszik
A paplanos ágyában.	8. Jó reggelt, jó reggelt
Sági biróné asszony!
Készen-e ja hideg ágy,
Még hoztuk a Mariskát.
3. Menjen be, keltse fel,
Híjja fel a bálba,
Szép brunell* cipőjét
Húzza fél a lábára!	9. Jó estét, jó estét
Sági biróné asszony!
Ugy hallottam az este,
Hogy meghalt a menyasszony.
4. Az arany gyűrűjét
Húzza az ujjára,
Sok selém szoknyáját
Kösse ja derekára!	10. Verje még az Isten
Azt az édes anyát,
Ki estétől reggelig
Bálba hagyja a lányát!
5. Hangászok, hangászok,
Reggelig húzzátok,
Most táncolok kedvemre
Sági bíró lányával.	11. Mig a más vendégnek
Húzzák a vigadót,
Sági Mariskának
Csinálják a koporsót.
6. Icikém, picikém,
Eressz ki pihenni,
Szép brunell cipőmből
Véremet kiönteni!	12. Meghalt már, meghalt már,
El is van temetve,
Ez a huncut gazember
Szenvedhet a börtönbe.
7. Nem lehet kimenni,
Nem lehet pihenni,
Szép brunell cipődből
Vérédet kiönteni.	13. Szenvedni szenvedek,
Szenvedni akarok,
Sági bíró Marcsáért
Még halni akarok.

Másolat gépelt szöveggel. — Bartók: *a a b a*. — Ak: (→248u).

* Zalában „brünell”-nek mondják.

321xx

Balatonlelle (Somogy)
Varga Jánosné (78)

Gy: Kodály Zoltán
1924. IX. 2—8.

1 5 6

Úgy hal-lot-tam az est-ve, Mēg - halt a mēny-asz - szony.

2str

2. Mēghalt már, mēghalt már,
El izz van temedve,
Ez a kutya, rongy ember
Szenved a börtönbe.

Másolat. — Bartók: *a b c b-hez. B* [osztály]?

321yy

Avasújváros (Szatmár)

Koncz Júlia (23)

Gy: Kodály Zoltánné
1918. III.

1 5 6

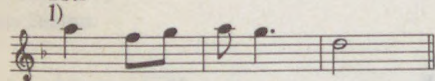

1. Jó es-tét, jó es - tét, Sá-gi bí-ró - né asz - szony!

Itt-hol van-e a lá - nya, Az a hí-res menyasz - szony?

2str

2. Itthol van, itthol van,
Bent van a szobába,
Jóizűen alszik*
A paplanyos ágyába.

Kodály Zoltánné-MS. — 1163h; 1113h. — H: Budapesti gyűjtés. Ak: Kodályék szobalánya volt 1917-től néhány évig. L. ezzel kapcsolatban a *Kodály Zoltán levelei c.* kötet (szerk. Legány Dezső, Budapest, 1982) 915. és 944. számú levelét, ill. az e levelekre vonatkozó jegyzeteket! (→196x, 213.)

* Talán „alszik”? (A sor csak öt szótagos!)

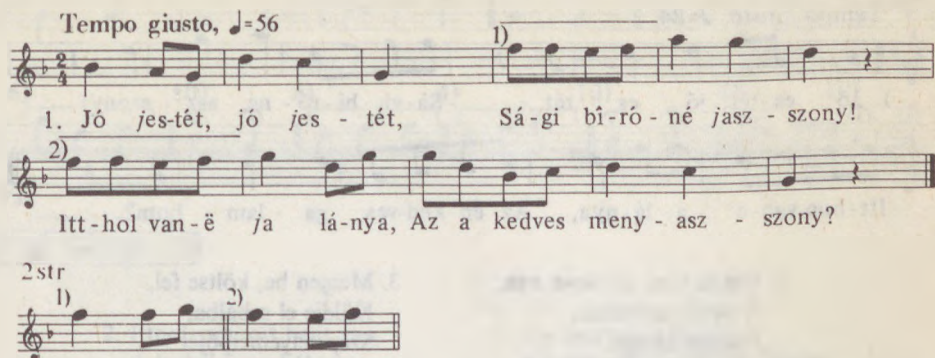
Murakeresztúr (Zala)
Varga Ferencné (45)

Gy: Seemayer Vilmos

1932. V. 22.

1 5 8

Tempo giusto, $\text{♩} = 56$

1. Jó jes-tét, jó jes - tét, Sá-gi bí-ró - né jasz - szony!

2) Itt-hol van - é ja lá-nya, Az a kedves meny - asz - szony?

2 str

1)

2)

2. Itthol van, itthol van,
A belső szobában,
Aluszik, ott nyugszik
Szép paplanos ágyában.

3. Mënjen be, költse fël,
Küldje jel a bálba,
Szép bráner* cipőjét
Húzza ja lábára!

4. Hangászok, hangászok,
Rëggelig húzzátok,
Most mulatok kedvëmre
Sági bíró lányával.

5. Icíkém, picikém,
Eressz ki pihenni,
Szép bráner cipőmből
A vért kiönteni!

6. Átkozott lëgyën az,
Az az édes anya,
Ki jestétől rëggelig
Bálba hagyja ja lányát.

7. Jó jestét, jó jestét
Sági bíróné jasszony!
Ugy hallottuk az este,
Hogy mëghalt a menyasszony.

8. Mëghalt már, mëghalt már,
El is van temetve,
Azt a kutya huncfutot
Most viszik a börtönbe.

Seemayer-MS. — Bartók: $A \ A^{\sharp} \ A^{\sharp} \ A$.

* Olyanfële vékony szövëtcipő, mint a lüsztër.

321aaa

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Berényi Mihályné (71)

Gy: Péczely Attila
1933
155

Tempo giusto, $\text{♩} = 84$

1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá-gi bí-ró - né asz - szony!
Itt-hon van-e a lá-nya, Az én ked-ves ga-lam - bom?

2. Itthon van, ott benn van,
A belső szobában,
Jóizűen aluszik
A paplanos ágyában.

3. Menjen be, költse fel,
Küldje el a bálba,
Szép selyempipőjét
Húzza fel a lábára!*

Péczely-MS.

* Szövegét tovább nem tudja.

321bbb

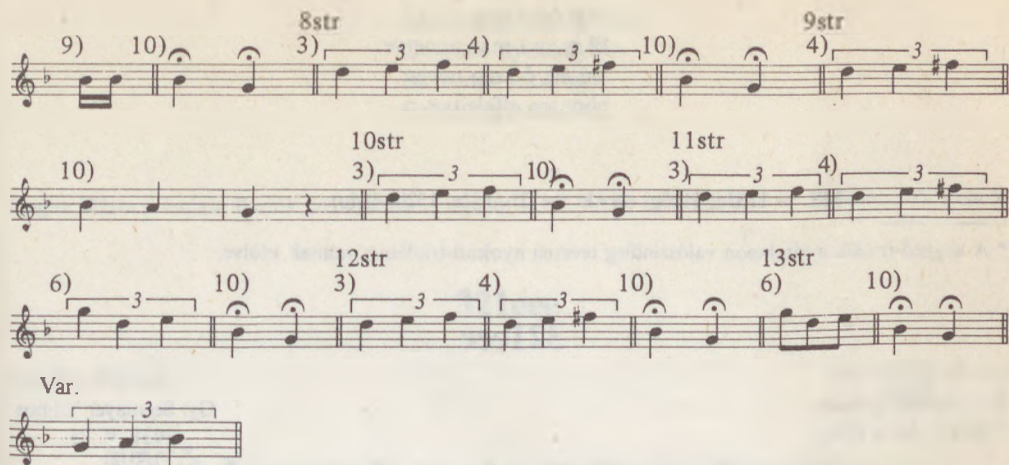
Érd (Fejér)
Horváth Mária (18)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. V.
156

Rubato

1) 3) * 2) 3) 1. Jó es-tét, jó es-tét, Sá-gi bí-ró - né asz - szony!
4) 5) 6) 7) 8) 9) 10) Itt-hol van-e ja lá-nya, Az én ked-ves ga-lam - bom?

2str 10) 3str 5) 8) 3str, I-III 10) 3str, IV 7) 4str 3) 3
10) 6str 3) 3 7str 2) 4) 3

2. Itthol van, ott bent van,
A legbelső szobában,
Csendesen alszik a
Paplanyos ágyába.	7. Ha meghalok rózsám,
KivitetSz Szent Mihály lován?
Kivitetlek rózsám,
Tüske mogyoró pálcán.
3. Menjen be, keltse föl,
Hívja (/)el a bálba,
I. Zöld selyem szoknyáját
Kösse /a derekára,
II. Piros bársony cipőjét
Húzza /a lábára,
III. Sok szép arany gyűrűjét
Rakja (/)az ujjára,
IV. Úgy vigye /a bálba!	8. Meghuzatod-é rám
Mind a két harangot?
Meghuzatom rózsám,
Mind a tizenhatot.
4. Jó estét hangászok,
Reggelig húzzátok,
Most mulatok kedvemre
Sági bíró lányával.	9. Nyisd ki, anyám, nyisd ki,
Zöldleveles kapudat,
Most hozzák, most hozzák
Egyetlen lányodat!
5. Icikém, picikém,
Eresszél ki pihenni,
Piros bársony cipőmből
Véremet ki (/)önteni!	10. Verje meg az Isten
Azt az édesanyát,
Ki estétől reggelig
Nem látja /a lányát!
6. Icikém, picikém,
Nem szabad kimenni,
Piros bársony cipődből
Véredet kijönteni!	11. A táncba bocsássá,
Reggelig nem lássa,
Reggel nyolc órakor
Már halva találja.
	12. Harangoznak délre,
De nem az ebédre,
Sági bíró lányát
Most teszik a földbe.

13. Sági bíró lánya
El is van már temetve,
De jaj ő szép neve
Nincsen elfelejtve.

Kodály Zoltánné-MS. — 1163g; 1113g. — Ak: (→12b, 152a, 152b, 414o).

* A negyed-triolák a támlapon valószínűleg tévesen nyolcad-triolának vannak jelölve.

321ccc

Szentistván (Borsod)
Horváth Antal (60)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. V. 25.

1 5 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 86$

Jó jes-tét, jó jes - tét, Csá - ti bí - ró asz - szony!

Hol van a lë - á - nya, A ked-ves mēny - asz - szony?

Seemayer-MS. — Ak: (→100c, 117, 273b, 372c, 392). *Gyermekkorában a fonóban hallotta.*

321ddd

M. F. 183 a)
Felsőtárkány (Heves)
Férfi

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla

1 5 4

1. Jó es-tét, jó es - tét, Csá - ki bí - ró asz - szony!

3) Ta - lán al-szik is már A kedves ga-lam - bom?

2str
1) 2) 3) 4)

2. Alszik már, alszik már
Gombos nyoszolyába,
Be is van takarva
Fehér paplannyába.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1163d; 1113e. — D: 1899 körül.

321eee

Pográny (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

5 5 4

* Jó es-tét, jó es-tét, Sá-gi bí-ró asz-szony - ság!

Itthon van-e a lá-nya, Az én kedves ga - lam - bom? **

Másolat. — 1163f; 1113f.

* Kezdeté néha meggyorsul: ♪♪♪♪

** A szöveg ismert változatát éneklik.

322a

Nyitracsehi (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1909

4 4 7

1. Fúj-do-gál a szel-lő Ri-ma-szom - bat fe - lő,
Nem jó hírt hal - lot-tam Magam sor - sa fe - lő.

2. Abba törvénszékbe
Harmincketten ünek,
Mind a harmincketten
Rólam törvénekzenek.

3. A harmincharmadik
A nevemet írja,
Az a híres dáma
Nevemet diktálja.

4. No tē hírēs dáma,
Nē diktáld nevemet,
Nagy Istenre kérlek,
Hagyd még életémet!

Kodály-MS. — 1153; 1174.

322b

Páty (Pest)
Bika Sándor (76)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI. 10.

4 4 7

Poco rubato, $\text{♩} = 76$

1. Elment Ko-sút La-jos A tö-rök ha-zá-ba,
Kérni se - gē - del-met Kis Magyar - or - szág-ra.

2str Var
1) 2)* 3)

2. Árva Magyarország,
Most nincs néki atyja,
Első Ferenc József
Csak sanyargatója.

3. Mēgrakják a tüzet,
Mégis elaluszik,
Ritka szeretet az,
Aki el nem múlik.

Kerényi Gy. másolata; NB. A 2—3. strófa szövegét Rácz Ilona másolta rá utóbb a támlapra. — Bartók: *Első sor* ? Akkor a a b b; különben a b c b [utolsó betűszimbólum javítva:] c. (1) és (2) közt. új. Javítva: (1) előtt új.

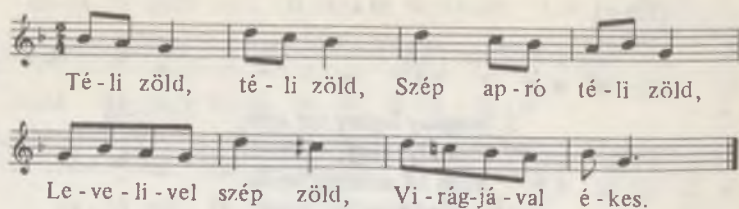
* Néha.

323

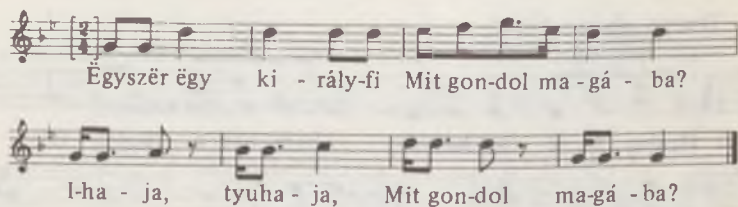
Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1906

♭3 1 24

Másolat. — 1154; 1175. — Publ: MNT III/A: 44. — *Lakodalmas.*

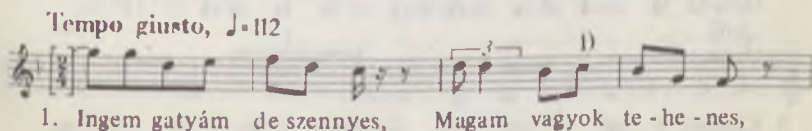
324

M. F. 34 b)
Somogyszob (Somogy)
Csók MihálynéGy: Vikár Béla
[1898. VIII. 14.]L: Kereszty István
3 5 4Ziegler Márta másolata. — 1157?; 1155; 1176. — Fon: *Érthetetlen felvétel.* D: A 220r dallam alapján. L: *Lejegyezte Kereszty? [Bartók.]*

325

M. F. 2562 d)
Somogyacsa, Gerézd (Somogy)
Illés György (29)Gy: Lajtha László
1923

4 VII 3

Ingem gatyám el - a - dom, { Magam meghá - za - so - dom.
 { Mégis

1str (fon)
 1) 2)

2. Szegény legény azt tette,
 Szegény leányt szerette,
 Mást ha szeretett volna,
 Az övé nem lett volna.

Másolat. — Bartók: *P-szám nélkül! Utólagos.* — Ak: juhász (→30p, 37).

326

Gy: Lajtha László
 1934
 V12

M. F. 2719 b)
 Porcsalma (Szatmár)
 Tóth Krisztina (22)

Tempo giusto, $\text{♩} = 108$

(8)

1. Három é - lű fa - ka - nál, Uram - nak a kar - ja fáj,
 Úgy kell ne - ki, hadd fáj - jon, Kurvák u - tán ne jár - jon!

(8)

2. Meg - é - gett a rán - tá - som, Basszák ki a vá - gá - som!

$\text{♩} = 112$

Há - já já - rá - rá ril - la lá - rá - rá - rá ril - la lár - rá - rá rē dá - dá - dá

$\text{♩} = 116 - 120$

tá - rá - rá ja - rá - rá ril - la lá - rá - rá - rá ril - la lá - rá - rá rē - dá - dá.

$\text{♩} = 112$

(8)

3. Kőkény á - gat e - het - ném, Gyerme - k - á - gyat fek - het - ném,

Hol van az a princez bá-ba? Kicsuszott a gye-rek lá - ba.

Há-já já - rá-rá ril-lá lá rá rá rá rá rá ralla - rá rá rē - dá - dá - dá

Há-já dá - rá-rá ril- lá já - rá lá dá - dá - rá - dá - já rill - la - lá - já ril - la - lá - lá

trá lá - lá - rá-rá ril- la lá-rá-rá-rá ril-la lá - rá-rá rē dá - dá - dá

tral-lá - lá - lá-lá ril-la lá-rá-rá-rá rállá lá - rá-rá rē - dá - dá.

Var

1) 2) 3)

Másolat. — A botoló tánc énekelt dallama. — Ak: református „magyar” cigánylány (→36).

* A 8 — — — — — 1 jelzéseket talán Bartók írta a támlapra.

327

Bartalus IV: 94

II VI

1. Lányok fonják a len szöszet, Be - szélgetnek egymás közt,

Hej, de könnyű a fonás, Bajos a vá - rako - zás. rako-zás.

2. Kendőt veszek, szülöttem,
Csak ne sírj itt előttem,
Hej, anyám, édes anyám,
Nem az az én nyavalyám.

3. Férjhez adlak szülöttem,
Csak ne sírj itt előttem,
Hej, anyám, édes anyám,
Eltaláltad nyavalyám.

Kivágott lap a kiadványból. — 1179; 1177. — Kad: I I 3 VI.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*.

328a

Lice (Gömör)
Martinkóné (81)

Gy: Kodály Zoltán
1913
I I 2

$\text{♩} = 176^*$

1. Nysis ki ba-bám az aj-tót, Magyar ko-pog-tat, nem tót!

Jaj, de so-ká nyi-tod ki, Mint-ha nem tud-nád, hogy ki?

2. Kinyitottam az ajtót,
Beugrott egy boglyas tót,
Olyan nagy vót a fejé,
Mint a torony tetejé.

3. Amott megyen egy nagy tót,
Az ülepin egy nagy fót,
Állitsd meg azt a tótot,
Hagy vegyem le a fótot!

Másolat. — 1178; 1180

* Nb. az asszony mindent gyorsan mond.

328b

Nemespátró (Somogy)
Dömötörfy Józsefné Bariska;
Dömötörfy Kata, Bálint (73)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. I. 27.
I I 2

Tempo giusto, $\text{♩} = 76$

A mi ti-kunk mēg-bo-lon-dult, A fa-zék-ba be-le-jug-rott.

Happ, é - dös tyu-tyu-rám, Tē lö - szöl a va-cso - rám.

Seemayer-MS. — Bartók: 8, 8, 6, 7, (4). — Ak: Gyermekkorában tanulta. A lakodalmi vacsorán énekelték, akkor, mikor behozták a főtt tyúkot metéltlevessel.

328c

Gyermely (Komárom)
özv. Tóth Józsefné (68)

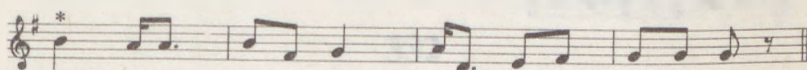
Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 9.

Tempo giusto, ♩=69

1. Szoknyát vészék szülöt-tem, Csak nē sir-jál e-lőt-tem!

Jaj, anyám, jaj, a - nyám, Nem az az én nya-va - lyám!

2. Kendőt vészék [szülöttem,
Csak nē sírjál előttem!
Jaj anyám, jaj anyám,
Nem az az én nyavalyám!]*

3. Cipőt vészék [szülöttem,
Csak nē sírjál előttem!
Jaj anyám, jaj anyám,
Nem az az én nyavalyám!]*

4. Legínyt vészék szülöttem,
Csak nē sírjál előttem!
** Úgy anyám, jó anyám,
Az ám az én nyavalyám!

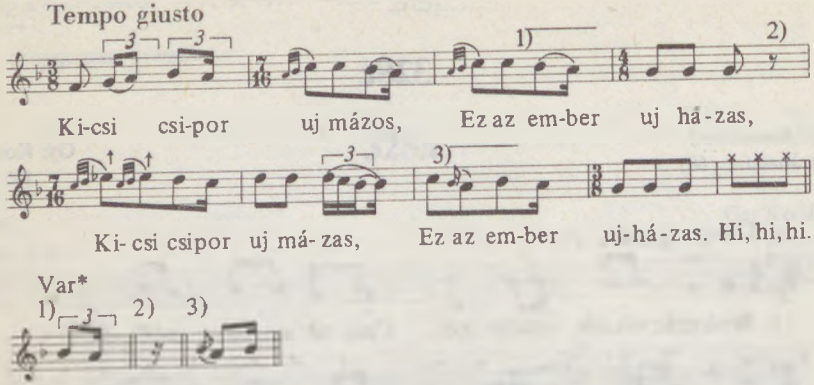
Kodály-MS. — Bartók: CI (1).

* A támlapon csak stb. utal a kiegészített sorokra. ** A 4. strófában a két utolsó dallamsor *doppio movimento*.

M. F. 3265 d)
Lujzikalagor (Moldva)
Puskás Jánosné Butak Rózsi (22)

Gy: Balla Péter
1934
L: Bartók Béla

Tempo giusto

Ki-csi csi-por uj mázos, Ez az em-ber uj há-zas,
Ki-csi csipor uj má-zas, Ez az em-ber uj-há-zas. Hi, hi, hi.

Var*

1) 2) 3)

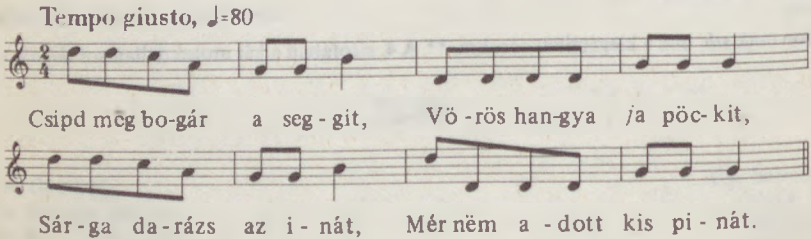
Kerényi Gy. másolata Bartók kiegészítő jegyzeteivel. — Bartók: *CI.* — Publ: MNT III/B: 351. — *Lakodalmas* [Bartók]. — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193e, 193f, 200u, 351, 378). „Nuntába mondják”. Bartók: *Nuntă(oláh) = lakodalom.*

* Másodszorra.

Murakeresztúr (Zala)
Bíró István (63)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VI. 6.

Tempo giusto, ♩=80

Csipd még bo-gár a seg-git, Vö-rös han-gya ja pöc-kit,
Sár-ga da-rázs az i-nát, Mér nem a-dott kis pi-nát.

Másolat. — Ak: (→30k, 30l, 299e, 299f). Gyerekkorában Rigyácon tanulta.

M. F. 391 e)
 Oroszhegy (Udvarhely)
 [Vörös Máténé]

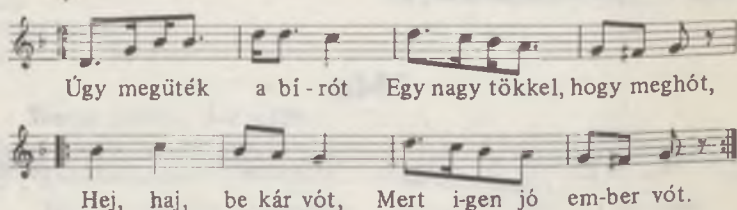
Gy: Vikár Béla
 [1902. IX. 3.]
 L: Bartók Béla
 4 1 VII

Keresztu-ri sa-lá-ta, Remö-té-i {kábosztá,
 [kaláka]}
 Úgy táncolnak fe-let-te, Majd fel-re-pül Remö-te, Aj, ja, ja, ha-ja-ja.

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 10/231 alapján. — P81; 102. — Publ: Kodály—Vargyas: 58. — Ak: (→52c?). Bartók: *A végén ezt mondja: „Mos táncóni kell!” Táncdal?*

Bartalus III: 103
 4 1 I

Úgy megüték a bí-rót Egy nagy tökkel, hogy meghót,
 Hej, haj, be kár vót, Mert igen jó em-ber vót.

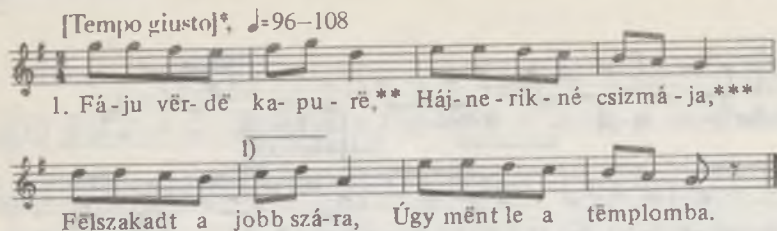
Ziegler Márta másolata. NB. A 104—105. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szövegeket is közöl. — 1165; 1182. Bartók: *Talán inkább CII?* — Bartalus megjegyzése: *Egy erdélyi gyűjteményből, a jelen század [= 19. század] elejéről.*

* Bartalus tempójelzése: *Léptetve.*

F. 183 c)
Istensegits (Bukovina)
Szócs Ambrusné (31)

Gy: Kodály Zoltán
1914
5 1 2

[Tempo giusto]*, ♩=96–108

1. Fá-ju vēr-dē ka-pu-rē,** Háj-ne-rik-né csiz-má-ja,***
Felszakadt a jobb szá-ra, Úgy mēnt le a tēmplomba.

2. De a pap ezt meglátta,
Az asszont legyalázta,
Te goromba, micsinász,
{ Olyan rongyosan sētász?
{ Ilyen

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. strófa kézírással is). — 1181; 1184.

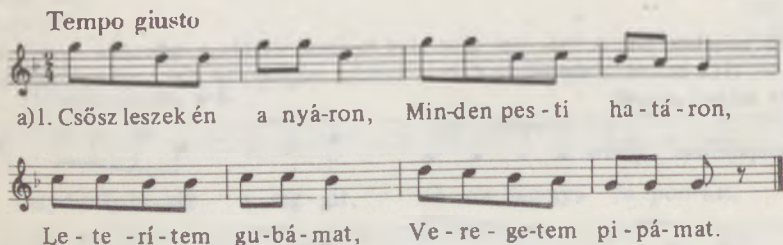
* Orig.: Tánclépés. ** Fāju vērde kapurē = Foie verte capture (oláh). *** Hájnerikné = egy bevándorlott németnek magyar felesége, a gyűjtés időpontjában még élt.

334a

Csikszenttamás (Csik)
Idősebb asszony

Gy: Bartók Béla
1907. VII.
5 1 3

Tempo giusto

a) 1. Csősz leszek én a nyá-ron, Min-den pes-ti ha-tá-ron,
Le-te-rí-tem gu-bá-mat, Ve-re-ge-tem pi-pá-mat.

2. Ki egy pipa dohányt ad,
Nem hajtom be a lovát,
Se a lovát, se magát,
Se a szarvasmarháját.

b) Én elmenyek Dévára,
Te Kis-Galambfalvára,
Ottan szerzek szeretőt,
Minden ujjamra kettőt.

c) 1. Hallod-e te szolgálló,
Van-e borod eladó?
Annyi vagyon, mint a víz,
Olyan édes, mint a méz.

2. Adj egy kupát hitelbe,
Mig pénz kerül kezembe,
Nem adhatok hitelbe,
Mer sok pénzem áll benne.

d) Egy cseppet se siessünk,
S itt a jó gyp s etessünk,
Itt a korcsma s itt megállj,
S itt a jó bor, itt igyál!

e) Jött az uram az erdőről,
S hazavitt a kert mellől,
Felve az ágyára,
S megvere a pálcával.

Bartók-MS. — P88a; 108a.

334b

M. F. 2724 b)
Kazár (Nógrád)
özv. Kovács Bogár Imréné
Komár Judit (74)

Gy: Lajtha László
1934
514

Tempo giusto, ♩ = cca 120

Hej, du-du-nám, du-du-nám, Ba-bott e-vett a cu-nám,

Három mérőt mege-vett, Mégse be-te-gedett meg.

Var
1)

Másolat. — P88b.

M. F. 1613 c)
Köröstárkány (Bihar)
Benedek János (cca 45)

Gy: Bartók Béla
1912. I.
[5][1][5]

Tempo giusto, 72-acc.-84

a) 1. Az én libám fe - ke-te, fe - ke-te, Azt a tempót meg-tet-te,
A térgyig é - ró hó-ba Rá-mászott a to-jó - ra.

II 7) 3) 2) 3) 3) 4) 3) 5) Var 1) 6)

2. Ugy-ugy ides gunárom, gunárom,
Ugy lesz libám a nyáron,
Ugy-ugy ides gunárom,
Ugy lesz libám a nyáron.

b) Tul a vizen a libám, a libám,
Fogd meg legény a pinám!
Tul a vizen, innen is,
Fogd meg hát az enyém is!

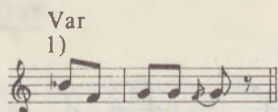
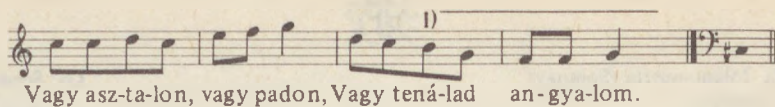
Bartók-MS kisebb javításokkal. — 1167; 1185: Bartók: *Oláh mūdallam, megjelent a Cântece din Bihor-ban.* [Lott a 198-as dallamot!] — Ak: (→208a).

M. F. 2370 d)
Gerjen (Tolna)
Berényi György (52)

Gy: Lajtha László
1921
[5][1][8]

Tempo giusto, ♩=120

1. El-szá-radt a bod-za - fa, Hol há - lok az éc - ca - ka?

2. Cukor borsó virágzik,
A vén asszony bogárzik,
Úgy örül a tavasznak,
Mint a kislány a fasznak.

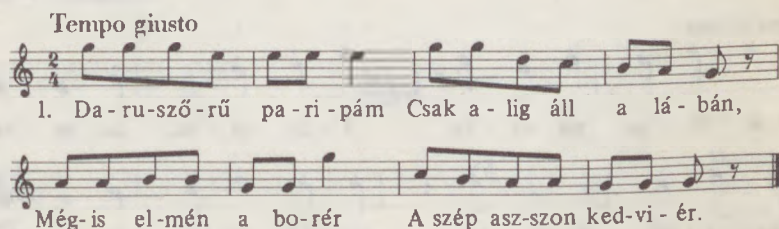
3. Szép a leánynevezet,
Mer a likra rávezet,
De még szebb a Juliska,
Mer annak bő a likja.

Másolat.

337

Fót (Pest)
Idősebb férfi

Gy: Bartók Béla
1907. V.
618

2. A szép asszon meg a bál
De sok pénzemet kostál,
Ezt is azér cselekszem,
Hogy szép asszont szeretek.

Bartók-MS. — 100b; 108b. — Kad: 1?

338a

Inkeyantalfa, Jolántapuszta (Somogy)
Keleczi József (66)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. IV. 17.
7 1 3

Tempo giusto, ♩=77

Há - la is - ten makk is van, Maj mög-hí-zik a kis kan,

Ha mög-hí-zik, lē-vág-juk, Maj ta-risz-nyá-ra rak-juk.

Seemayer-MS. — P90a. — Publ: MNT VI: 389. — Kad: Bartók: 5 helyett.

338b

Jugán (Bukovina)
Szántóné Nița Petre Lungu (80)

Gy: Lükő Gábor
1932
7 1 4

Tempo giusto

1. I - de - to - va, ne to - va, I - de - to - va, ne to - va!

Ne vigy o - lách fă - lu - ba, Ne vigy o - lách fă - lu - ba.

2. Met az oláh făluba,
Met az oláh făluba,
Ott meg a tyuk isz kurva,
Ott meg a tyuk isz kurva.

Kerényi Gy. másolata. — P90b.

338c

Béc (Zala)
Varga Mihály (30)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. IV. 17.

6 6 1

Tempo giusto, ♩ = 89

1. Cspid mēg bogár a seg-git, Vö-rös han-gya ja pöc-kit,
Csak ak - ko - ra mint ēgy meggy, Csak úgy fi - tyeg, ha jel - mēgy.

2. Szómadudu* ja seggibe,
Vörös hangyal a pöckibe,
Csak akkora, mint ēgy meggy,
Csak úgy fityeg, ha jelmēgy.

Seemayer-MS. — P90c. — Ak: (→77a). Bázán tanulta gyerekkorában.

* Szómadudu = szalmadugó.

339

M. F. 2714 g)
Trunk (Moldva)
Pista Jánosné

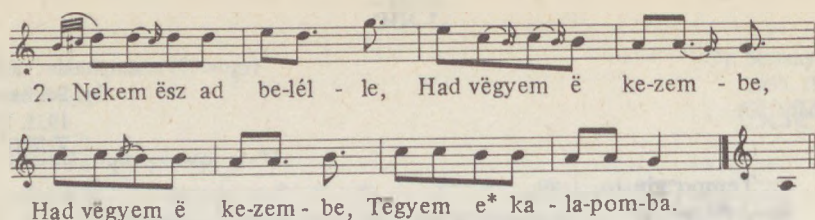
Gy: Domokos Pál Péter
1932. VII. 24.

L: Bartók Béla

8 1 3

Tempo giusto, ♩ = 120

1. Té-li - nyá-ri la - bo - da, Szirke lavasz ka - to - na,
Kell-ē neked rē - zē - ta? Kie-ne biz a, ha lēn - ne!
Né-ném asszony ē ker - be Szēd rē - zē - dāt ke - zi - be.

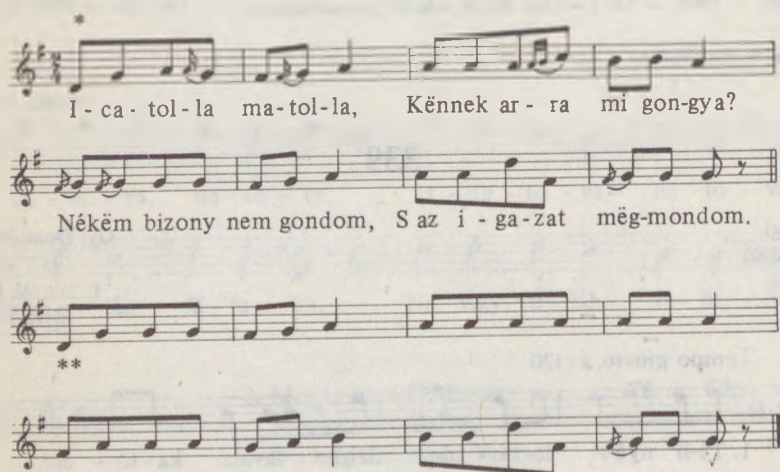
Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók apró javításaival. — Bartók: *CI*. — Publ: Domokos 1941: 102: Domokos—Rajeczky II: 36a; BÖI 26: 7 (Essays 9: 7).

* Itt *nem ë!*

340

M. F. 95 c)
Hétfalu (Brassó)
Jakab István

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
222

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1182c; 1187b. — Ak: (→52b). — D: 1899. V. 22. körül. (L. többek közt az A 321o dallamot!)

* Az első hang nem hallatszik (g? vagy d?) [Bartók]. ** Másodszorra.

341

Forrófalva (Moldva)
Róka Ádám

Gy: Domokos Pál Péter
1929
3 2 5

Andante

Szi - le - tié - szin Isz - ten - nek Àz àn - gyà - lok e - ril - nek,
Ész vi - gon íé - ne - kel - nek: Di - cel - szjég ed Isz - ten - nek.

Másolat. — Bartók: *CI.* — Publ: Domokos 1931: 67; Domokos 1941: 122.

342

Szolnok megye

Kiss, 220. l. (4. sz. 1—2. sor)
b3 b3 1

Hej tu - li - pán, tu - li - pán, Tel - jes szeg - fű szar - ka - láb,
Te - le ken - dő zsá - lyá - val, Sze - re - lem - nek láng - já - val.

Ziegler Márta másolata. — 1171; 1190. — Publ: MNT I: 1088; Lampert: 34.

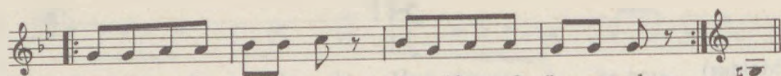
343

M. F. 814 c)
Magyargyerőmonostor (Kolozs)
Sinkó Jánosné Imre Ilona

Gy: Bartók Béla
1910. IV.
3 b3 4

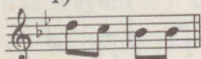
Tempo giusto, ♩ = 118—acc. 1½ str—154

a) Ta - po - gasd még a csë - csëm, Sen - ki - nek së fë - csë - gëm,

Lëjebb, lëjebb a fa-rom, Még a légynek sëm mondom,
Annál lëjebb a pi-nám, Senki-nek së mondanám.**

Var
1)

b) Ángyom asszony tanita,
Lába közé szoríta,
Us sikatott rikatott,
Mint a kakas a tyúkot.
Nem bánom én, szoritson
Csak meg ne nyomorítson.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1172b; 1192a. — **Publ:** MNT III/B: 353. — *Lakodalmas. A szöveget inkább csujogatni szokták, melódia nélkül.* — **Fon:** csak a) str. — **Ak:** (→307).

* A fonogramban „esz” és „b” helyett „e” és „h”! ** Fon.: ismétlés helyett a dallam első felét éneкли újra erre a két szövegsorra [Bartók].

344

Gy: Bartók Béla

1910

M. F. 813 b)
Magyargyerőmonostor (Kolozs)
Asszony

$\text{♩} = 88$

1. A-kár-mi-lyen di-nyi ló, Csak a far-ka lë-gyën jó,

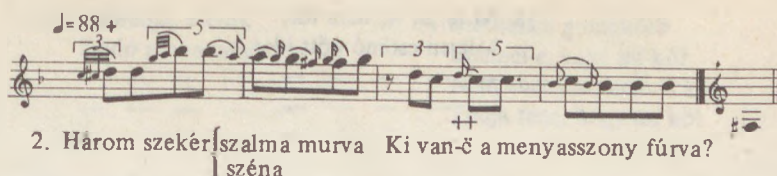
A-kár-milyen szegény lëgény, Csak a far-ka lë-gyën kemény.

accel.

Áj-la-la-la la-la-la Áj-la-la-la la-la-la

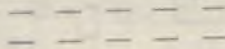
al $\text{♩} = 112$

Ta-la-la-la la-la-la-la la-la-la

2. ⁺⁺⁺ Kicsi nekem ez a ház,
Kirúgom én a padlást,
Tágasságot nekünk is,
Ha kicsinyek vagyunk is.
3. A menyasszony bújába,
Csutkót üt a lyukába,
A menyasszony lilium,
A pinája cimbalom.
4. Mondjad kis lány, kútágas,
Mondom, biz én, jó tágas,
Mondjad kis lány, dióbél,
Mondom biz én, belefér.
5. Hármas szekér szénatörök,
Felállott a kendő öreg,
Hármas szekér széna murva,
Ki van a menyasszony fúrva.
6. Törökország szélibe,
Sír a pina mérgibe,
Sír a pina mérgibe,
Hogy nem basszák izibe.
7. Nem messze van ide Csucsá,
Úgy baszhatnám, mint a kutya,
Csörög a szarka az ágon,
Kondor a szőr a pinádon.
8. Szoríts hozzád, ne döföjj,
Nem vagy te pajkos ökör,
Szorítsd hozzád, nem anyád,
El se bocsásd, míg nem ad.
9. Mikor uram otthon van,
Ablakomba tüvis van,
Mikor uram otthon nincs,
Ablakomba tüvis sincs.
10. Úgy szeretem az uramat,
Majd elokádom magamat,
Mikor felém tántorodik,
A belem is háborodik.
11. Gyere rózsám a kenderbe,
Nézzük mi van a pengyelbe,
Gyere rózsám a ház megé,
Nézzünk egymás lába közé.
12. A menyasszony mos jött elé,
Igenyesen tegyék belé,
— — — — —
— — — — —
13. Olyat nyomok a markodba,
Mint a csonka bikaszarvra,
— — — — —
— — — — —
14. Ez a cigány lakodalom,
Nincsen kalács az asztalon,
Ez a magyar lakodalom,
Rakva nagyon az asztalon.
15. A menyasszony bújába
Bújik a salátába,
A menyasszony irul-pirul,
Lába közé szorult a nyúl.
16. Úgy kell neki, hagy bujjik,
Mer ha látják, meglüvik,
Úgy kell neki az ebattát,
Nem jól viselte magát.
17. Kicsiny vagyok, nem adhatok,
Mer, ha adok, kihasadok
— — — — —
— — — — —

18. Ni te, ni te, nézz ide,
Milyen csomó nőtt ide

Másolat Bartók számos javításával, kiegészítésével; a 2. stófa dallama teljes egészében Bartók kézírása. — P105; 118. — *Lakodalmas. A csujogatásokat erre a melódiára éneklük, ha nem szól mondják. (Csujogatni = chiui, románul: kurjongatni.)*

* Az 5—8. és 11—13. ütemeket utóbb ismeretlen kéz szögletes zárójelbe tette. ** A fonogramban más szó; talán: „férfi”. *** Elnyeli. + A 2. versszak megint Tempo I. ++ ë-a mint egy szótag. +++ A 2. és további stófák a helyszíni lejegyzés alapján.

345

M. F. 799 b)
Nagymegyer (Komárom)
Magyari Károly (cca 40)

Gy: Bartók Béla
1910. IV.
333

Tempo giusto, $\text{♩} = 103$

a) 1. Ö-reg - a-nyád i - gën jó, Té-len csi-kó, nyá-ron ló,
Ha föl- ül a tűzhelyre, Onnan mondja: ne ló, ne!

Var*

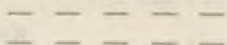
1) 2) 3)

2. Kivezetem a gyöpre,
Szántok rajta egyesbe,
Adok neki pozdorját,
Had múlassa ki magát.

b) Kikeleti fák alatt,
Kipállott a valagad,
Annak oka ne legyenek,
Ha bepökik a legyek.

c) Szolgabíró, alispán,
Összevesztek a pinnán,
Odaugrott az esküdt,
A pinnára ráfeküdt.

d) Hejehuja, ecetes,
Zsidó pinna szögletes

e) Szerdaheli gombkötő
Ehetnél-e, vagy mi kő?
Nem ehetném, nem is kő,
Tudja fene, hogy mi kő!

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1184; 1191. — **Publ:** MND: 180. — *Az ún. „dudapolka” énekelve.*

* Egy másik énekes (előszörre) b) szövegére; ♩ = 114. Tonus finalis g'-re vonatkoztatva: disz.

346

Bocska (Zala)
Kis Mátyás (73)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 9.

1 4 5

Tempo giusto, ♩ = 55

1. Ho - vá vó - tá' bá - rán-kám? Kertek á - lá, asszonkám!

1) Mér' vó - tá', bá - rán-kám? 2) Ěn-ni vó-tam asszon-kám.

3str 4,5str
2) 1)

2. Mit éttél, báránkám?
Nádfüvet, asszonkám.
Jó vót-ē báránkám?
Jó vót bizon, asszonkám.

4. Mēgverték-ē, báránkám?
Mēg bizon, asszonkám.
Mivel verték, báránkám?
Furkósbotl, asszonkám.

3. Hová vótá', báránkám?
Innya vótam, asszonkám.
Mit ittá', báránkám?
Tóvizet, asszonkám.

5. Ríttál-ē, báránkám?
Ríttam bizon, asszonkám.
Hogyan ríttál, báránkám?
Mehehehe, asszonkám.

Seemayer-MS. — **Publ:** MNT I: 1085. — **Ak:** (→ 104, 241b, 273j). *Gyermekkorában tanulta Bocskán.*

* A hat szótagú soroknál ezen a helyen nyilván ♩ ritmus értendő.

*
 Hej tu - li - pán, tu - li - pán, Tel-jes szeg-fű, szép vi - rág,
 Te-le ker-tem ró - zsá - val, Sze-re - lem-nek láng - já - val.

Ziegler Márta másolata. — 1186; 1194.

* Nb.: ♪♪♪ helyett alighanem ♪♪ volt. [Bartók?]

348

M. F. 2467 c)
 Bogdánfalva (Moldva)
 Duma György (36)

Gy: Veress Sándor
 1930. VII.

4/4 4

Tempo giusto, ♩ = 120

1) 2) 3) 4)
 1. Sá - ri-gő bosztán* le - ve - le, Sá - ri-gő bosztán le - ve - le,
 Le az uc - cán, le, le, le, Éd - e-sem e - le - ji - be.

Var**
 1) 2) 3) 4)

2.*** Sörvetemet⁺ elvette
 Felülék az ölibe.

3. Kacagék a szemibe
 Sörvetemet add vissza.

4. Met ha vissza nem adod,
 Kitépem a hajadát.

b) 1. ⁺⁺ Sáriga bosztán levele,
Le az uccán le, le, le.

2. Édesém élejibe,
Szörvétémét éltette.

3. Fölülék az ölibe,
Kacagék a szemibe.

Veress-MS. — Ak: (→408).

* Bosztán = tők. ** Az ékesítések — a negyedik ütembeli ékesítés kivételével — csak az első strófában szerepelnek. *** Soronként ismételve. * Sörvet = kis kendő, amit a lányok kezükben hordanak. ⁺⁺ Szöveg a fonográf/felvétel szerint.

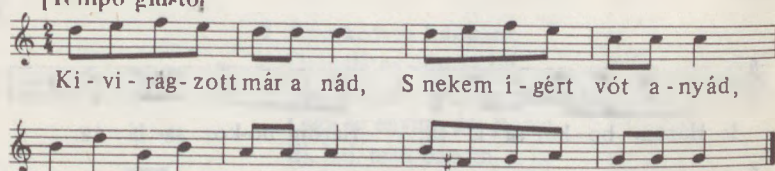
349

Jobbágytelke (Maros-Torda)
Boldizsárné (cca 70)

Gy: Bartók Béla
1914. IV.

3 4 2

[Tempo giusto]*

Ki - vi - rág - zott már a nád, S nekem í - gért vót a - nyád,
Főd-be veszett a re - tek, Más az, a - kit sze - re - tek.

Ziegler Márta másolata. — 1190; 1195. — Publ: MND: 181; Kodály—Vargyas: 302; Vargyas: 147. „Sima sebes forgató.”

* Orig.: Tánclépés.

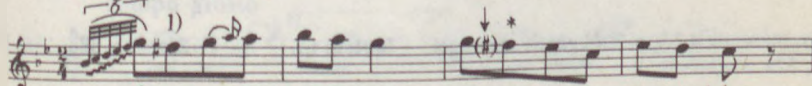
350

M. F. 800 c)
Nagymegyer (Komárom)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1910. III.

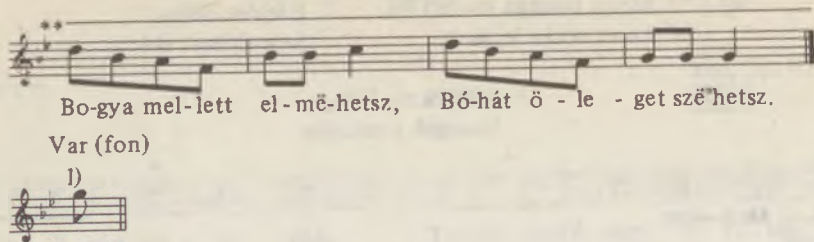
8 4 4

Tempo giusto, ♩ = 92

1)

Â-só - gel-lér, bó-ha - vár, Fő - ző - gel-lér mind ta-kács,

Ziegler Márta másolata Bartók javításaiival, megjegyzéseivel. — 1179; 1196. — **Publ:** Kodály—Vargyas: 266; Lampert: 194.

* Fon.: inkább „f”. ** Fon.: Egészen hamis; a tonus finalis nem állapítható meg.

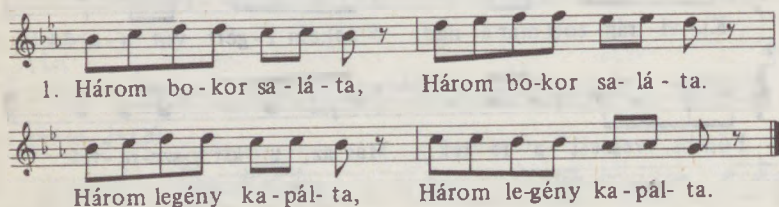
351

Lujzikalagor (Moldva)
Butak Rózsi (20)

Gy: Lükő Gábor

1932

b3 3 b3

2.* Nekem nem kell saláta,
Nekem kell, ki kapálta.

6. Engem letesz a födre,
Mást vesz az ölibe.

3. Árva csiján kert mellett,
z Én szeretőm más mellett.

7. Vág a szeme fehérje,
Fehér bundás legényre.

4. Árva csiján koszorú,
z Én szeretőm szomorú.

8. Azért vagyok szépecske,
Hogy a szemem kékecske.

5. Éngem tart az ölébe,
Másnak néz a szemibe.

9. De a tied fekete,
Ki az ördög szeresse?

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: CI. — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193a, 193f, 200u, 329, 378).

* Soronként ismételve.

*
1. Három al - ma meg egy fél, Ké - ret - te - lek, nem jöt - tél,
Ha nem jöt - tél ott vesz - tél, Lányok anyjá - vá let - tél.
**
Éj, haj, nem bá - nom, ne - kem is lesz vi - rá - gom,
Éj, haj, le - sza - kasz - tom a nyá - ron.

2. Édes kedves Juliskám,
Drágalátos duscikám,
Nem hagylok el, nye mozse,
Légy az enyim, dáj Bozse.
Éj, haj, nem bánom,
Nekem is lesz virágom,
Éj, haj,
Leszakasztom a nyáron.

Bartók-MS [!]; a 2. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1187; 1197.

* Színi tempójelzése: *Gyors.* ** Bartók: *Utójáték.*

M. F. 2334 b)
Ócsény (Tolna)

Gy: Lajtha László
1913. XII.

3 3 2

Tempo giusto
1)
1. Es - te csil - la - gos az ég, Majd e - szed - be ju - tok még.

De mán ak - kó ké - ső lesz, Gyenge szívem má - sé lesz.

Var

1)

2. Este van a faluba,
Kis lány áll a kapuba,
Sárga cukrot ropogtat,
Engem oda csalogat.

3. Piros alma csutája,
Sebes a rózsám szája.
Meg kell annak gyógyulni,
Ha meg akar csolkúnyi.

4. Kék pántlikás a szoknyám,
Szombat este veszem rám.
Azt is azért veszem rám,
Hogy a babám nézzen rám.

5. Hej kanális, kanális,
Fel is folik, alá is.
Igyál rózsám belőle,
Ez a szerelem vize.

6. Az öcsényi hegy alatt
Lányok sütik a halat,
Papirosba csavarják,
A legényeknek od'adják.

7. Az öcsényi hegy alatt
Lányok seprik az utat,
Én nem megyek seprni,
Mer' nem szeretek senkit.

8. Piros alma gömbölű,
Feküdj mellém gyönyörű!
Nem fekszem a kend mellé,
Mer nem vagyok a kendé.

Másolat. NB. A támalaphoz csatolva Lajtha korábbi helyszíni lejegyzése is. — 1188a; 1198b.

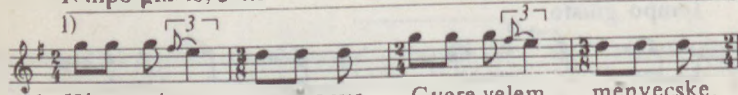
* Bartók: *A régi példányon* [Lajtha helyszíni lejegyzésén] „f” Lajtha [?] válasza: *a támlapon „g”*.

354

M. F. 974 b)
Felsőireg (Tolna)
Szabó Mihály (cca 70)

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
[3] [3] [3]

Tempo giusto, $\text{♩} = 110$

1. Három pi-ros cserésznye, Gyere velem menyecske,

2. Egy szem piros cseresznye,
Gyere velem menyecske!
Mingyá megyek angyalom,
Csak a cipőm gombolom.

4. Uccu, babám, a lölke,
De gánicás a pöcke.
Azér evett gánicát,
Hogy az éjjel káricált.

3. Három piros vadrózsa,
Adj egy picit guggóva!
Nem adok én guggóva,
Gyere az istállóba!

5. Az én szoknyám duhajdu,
Tegnap vëtte a hajdu.
Ha még egyet ujjant vësz,
Mingyá magáéva tész.

6. Az én szoknyám kanavász,
Tegnap vëtte a juhász.
Ha még egyet ujjant vësz,
Mingyá magáéva tész.

Ziegler Márta másolata Bartók kisebb javításaival és megjegyzéseivel. — 1188b; 1198a. — **Fon:** *Hamis, nem revideálható.*

* *Máskor végig 2/4-ben, a jelzett módon.*

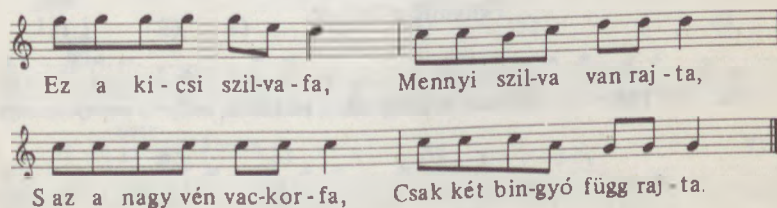
355

Gyergyócsomafalva (Csík)

Gy: Molnár Antal

1911

3 3 4

Molnár-MS. — 1189d; 1199d.

356

Bánokszentgyörgy, Bunyai akol (Zala)
Magyar Károly (56)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 25.

5 5 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 92$

Ej, hú-gám, ha-já-don, Van-e szőr a pi-ná-don,
Ha van szőr a pi-ná-don, Nem is vagy már ha-já-don.

Seemayer-MS. — P109. — Ak: *Misefán (Zala) tanulta apjától 8 éves korában.*

357a

Deresk (Gömör)
Öregebb asszonyok

Gy: Kodály Zoltán
1913

5 5 4

1. Nyisd ki babám az aj-tót Magyar ko-pog-tat, nem tót,
Ha egy ki-csit nem nyi-tod, Én i-dē-ki mēg-fa-gyok!

2. Kinyiták már az ajtót,
Béugrott egy bolyos tót,
Béugrott egy bolyos tót,
Félreütté a kankót.

Másolat. — P110e; 120f; 120e. — A dallamot *állítólag* akkor énekelték, mikor a mennyasszonyt hazavitték.

357b

Tata (Komárom)
Sebestyén Sándorné (69)

Gy: Kodály Zoltán
1923. VI.
5 5 4

♩=120

Szá-raz kó-ró re-szel-lő, Fir-hő mēnt a me-szel-lő.
Há-za-so-dik a la-pát, É-vēt-te a pisz-ka-fát.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. — P110h. — Ak: Dunaalmási születésű.

357c

(1)

M. F. 1644 b)
Dercen (Bereg)
Orosz Ferenc (62)

Gy: Bartók Béla
1912. IV.
5 5 4

Tempo giusto ♩=332–acc. 3str–380

a) 1. L - lányok fonják a lenszösz, { Beszél - ge-tik egymás közt,
Mondo - gatják
5) 6) 3) 4) 5) 6) 7) 3)
* { Jaj, anyám, jó a-nyám, Nēm az az én nyava - lyám!
Jaj, anyám, a fo-nás, Nehéz a vá - ra-ko - zás!
2str 3str
1) 2) 4) 6) 1) 3) 6)
6str 7) 1) 3) 3) 5) 5) 3) 7)

2. Mindent veszek gyermekem,
Csak ne sírjál mellettem!
Jaj, anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám!
3. Kendőt veszek gy[ermekem,**
Csak ne sírjál mellettem!]
Jaj, [anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám!]
4. Ruhát veszek [gyermekem,
Csak ne sírjál mellettem!
Jaj, anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám!]
5. Cipőt [veszek gyermekem,
Csak ne sírjál mellettem!
Jaj, anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám!]
6. Legényt veszek gyermekem,
Csak ne sírjál mellettem!
Ugy ugy, anyám, jó anyám,
Csak az az én nyavalyám!

- b) Erre kakas, erre tyúk,
Erre van a gyalogút,
Erre te, arra te,
Anyád is olyan, mint te.
- c) Ha te tudnád, amit én,
Tudnám én, neked mi kén,
Erre te, arra te,
Apád is olyan, mint te.
- d)*** Még az este jó voltál,
Lefeküdtél, aludtál,
Hazajöttél vizessen,
Attál csókot szivessen.
- e) Kerüld meg a darálót,
Csókold meg a szógállót,
De csak úgy, ha lehet,
Maj megfogom a csecsd.
- f) Két gömbölyű, egy hosszú,
Megöl érte a bosszú,
Erre te, arra te,
Anyád is olyan, mint te.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. — P110a; 120a. — **Publ:** MND: 53; Kodály—Vargyas: 265; Lampert: 190. — *Táncdal*. — **Fon:** a) 1., 2., és 6. strófa. **Ak:** „Mikor elhagyta a muzsikás, ezt énekelték és erre táncoltak”. (A megjegyzés — a támlap szerint — b)—f) szövegekre értendő.)

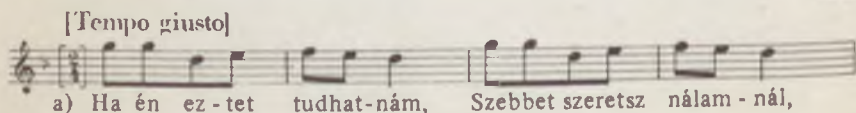
* További szövegvariáns az első strófa harmadik sorához: „Édesanyám, a tillás”. ** A szöveget a támlap rövidítve közli, a zárójeles részek közreadói kiegészítések. *** A d)—f) strófákat mások énekelték, ill. mondták el.

(2)

Péterfalva (Ugocsa)

Gy: Bartók Béla
1912. IV.

335

8) 9)

Itt a Ti-sza Vá-ri-nál, Mindjárt be-le-ug-ra-nám.

b) str* Var

8) 9)

* A b) strófa megegyezik az előző dallam b) strófájával.

(3)

Fornos (Bereg)

Gy: Bartók Béla

1912. IV.

3 5 3

8)

*

* Szövegét l. az A 357c (1) b) strófánál!

357d

M. F. 3224 c)

Berzence (Somogy)

Káplár János, Bandér (52)

Gy: Seemayer Vilmos

1935. IX. 17.

L: Bartók Béla

3 5 3

Tempo giusto, $\text{♩}=82$

1. Hopp, Sá-ri, hungéd-li, Zsí-ros va-la-gú Na-ni,

Csak bár egyszer nap-já-ba Űt-hed-nék a luk-já-ba,

Csak bár egyszer nap-já-ba Űt-hed-nék a luk-já-ba.

$\text{♩}=89$

2. Hopp, Sá-ri, sa - rok-ra, Kabd a pi-nád ma-rok - ra,
Ha nēm kapod marok-ra, Akkor húzd a { faszodra.
faszomra.

Kerényi Gy. másolata. — P110f. — Ak: (→30h, 30n, 184a, 184b, 357e).

357e

Berzence (Somogy)
Káplár János, Bandér (50)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 26.
553

Tempo giusto, $\text{♩}=109$

1)

1. Hopp, Sá-ri, hun-géd-li, Zsi-ros va-la - gú Na-ni,
Csak bár éc-cēr nap-já - ba Űt-het-nék a luk-já - ba.

2,4str
1)

2. Télén csattog az szekér,
Nyáron toszik az egér,
Télén azér nem toszik,
Mer a pöcse megfázik.

3. Hopp, Sári, sarokra,
Kapd a pinád marokra,
Ha nem kapod marokra,
Akkor húzd a faszomra.

4. Hány esztendő's léhattél,
Mikor álám kerültél?
Tizénhárom még egy fél,
Éppen tizénnegyedfél.

Seemayer-MS. — P110g. — Ak: (→30h, 30n, 184a, 184b, 357d). „Az öregek szerették énekelni a heggyen.”

357f

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Orovetz Antal (72)

Gy: Péczely Attila
1934
[3][3][5]

Tempo giusto, $\text{♩} = 126$

Ê - re ka - kas, ê - re tyúk, Ê - re van a gyalog út,

Ê - re te, â - ra te, Subám a - lá gye - re te!

Péczely-MS. — P110j. — Ak: (→236b, 281c).

357g

Tarcal (Zemplén)

Bartalus II: 91
[3][3][5]

*

Té - len mindég hi - deg van, Nyá - ron mindég me - leg van,

Soha sincs jó i - dő, Mindég e - sik az e - ső, az e - ső.

Kodály-MS; NB. Kodály lemásolta mindazokat a további szövegeket is, amelyeket Bartalus e dallam után a 92—105. szám alatt közöl. — P110k; 120a; 120f.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*.

357h

M. F. 803 a)
Nagymegyer (Komárom)
Leány

Gy: Bartók Béla
1910. III.
[5][5][5]

Tempo giusto, ♩=94

Te kis leány, te, te, te, Hány esz-ten-dős lehetsz te?

Tizen - három még egy fél { Galambomé vagyok én.
Talán tizen - negyed-fél.

Var*

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival és megjegyzéseivel. — P110b; 120b.

* Másodszorra. (A fonogramban kétszer éneklí ugyanazt a versszakot.)

357i

M. F. 2234 a)
Resznek (Zala)
Dr. Hetényi Antalné Erzsike

Gy: Vikár Béla
1906. IX. 16.
L: Bartók Béla
[3][3][1]

Tempo giusto

{ Feé-re pi-na vad-li-ba, Némshiv-tál a lag-zi-ba,
{ [Hajrá ti-nó] { [jöttél]

Én is csi-ná-lok ë-gyet, Én se hiv-lak té-ge-det.

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/126 alapján. — P110c; 120d; 120c. — Ak: Vikár feljegyzése szerint: *Hetes Antalné*. Bartók jegyzete: *nem zalai kiejtés; „lagzibá” kellene lenni!*

357j

(1)

M. F. 1195 b)
Óriszentpéter (Vas)
Németh Sándor (42)

Gy: Vikár Béla
[1910. X. 8.]
L: Bartók Béla
[5][5][4]

Allegretto

1) A banyánok hét bőre van, A he-të-dik a rudon van,
Banya - bőr rudon van, Banya még-is ví-gan van.
2)
Var*
1) 3) 2)

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 21/131 alapján. — P110i; 120e; 120d. — Ak: (→402e).

* Másodszorra. [Bartók.]

(2)

M. F. 525 b)
[Kis Fülöp]
Gyimes (Csík)

Gy: Vikár Béla
[1904]
L: Bartók Béla
[5][5][4]

1. Kö-ze-le-dik az i-dő, Leszen még nagy menyegző,
Tra-la-la, tra-la-la, Tra-la-la-la tra-la-la.
II 5) 6) 2str 3) 4)

2. { Anglia lesz vőlegény,
 { [Angster]
 Kossuth Lajos lesz a vőfény,
 Tralalala, tralalala,
 Tralalala lalala.

[3. Az öreg Bém furulyál,
 Akkor minden dácsot jár,
 Tralala, tralala,

4. Úgy eljárjuk a táncot,
 Nem látunk több osztrákot.
 Tralala, tralala,]

Kiegészítések Vikár: 14/33 alapján. — Ak: 48-as honvéd.

* Az apró (díszítő) hangok feltehetően elmaradnak.

358

M. F. 2637 d)
 Bogyiszló (Pest)
 Maláti Miklós (56)

Gy: Lajtha László
 1922
 [3][3][3]

Tempo giusto, ♩ = 120

Hát a nénéd él - e még, Hát a fo - ga ép - e még?

Rád-e, rád-e, rád-e, rád-e, Rád-e vi-cso-rít-ja még? rítja még?

Másolat. — Ak: (→29c). Kad: [5 helyett [Bartók].

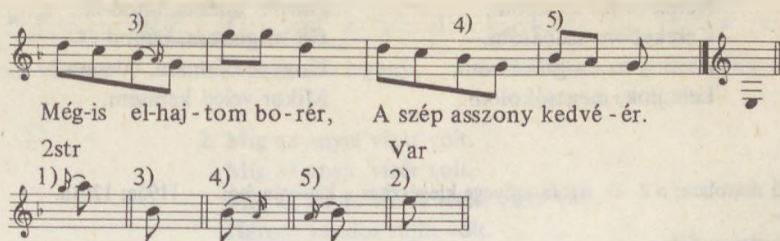
359

M. F. 802 d)
 Nagymegyer (Komárom)
 Asszony (70)

Gy: Bartók Béla
 1910. III.
 [9][9][9]

Tempo giusto, ♩ = 80 acc. 2str-96

1) Sá - ri lo - vam a fa - kó, 2) Tënnap hoztam Szolnok-ról.

2. A szép asszony kedvéér
Mit még nem — — — —*
A szép asszony, meg a bál
De sok pénzembe kóstál.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1174; 1200.

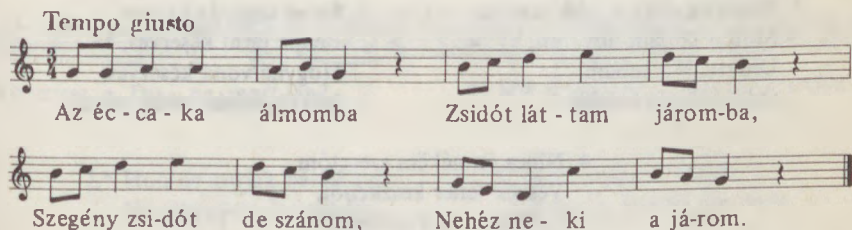
* *Le nem jegyzett, érthetetlen 4 szótag.*

360a

Doboz (Békés)
Öregasszony

Gy: Bartók Béla
1906. IX.

1 3 3

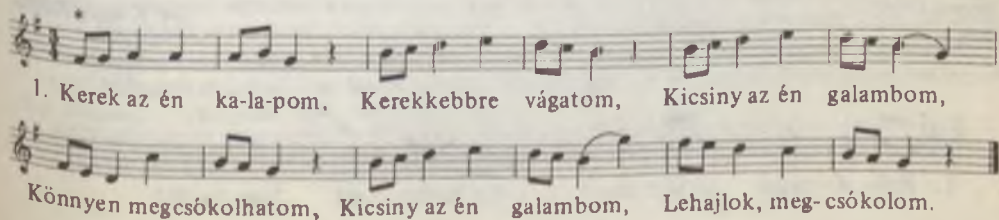

Bartók-MS. — 1195b; 1201b.

360b

Színi: 87

1 3 3

2. Kerek az én kalapom,
Kerekebbre szabatom,
Kicsiny az én galambom,
Lehajlok, megcsókolom.

3. Három huszas, látod-é?
Ha megiszom, bánod-é?
Hogyne bálnám, édesem,
Mikor veled keresem.

Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa szövege kiegészítés a kiadványból. — 1195a; 1201a.

* Színi tempójelzése: *Sebes*.

360c

Balatonederics (Zala)
Szívós Katalin (49)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. XI. 21.

1 3 5

Tempo giusto, ♩=69

1. Ez az uc - ca li - li - om, Benne jár - ni vi - ga - lom,
Hogy - nē vó - na vi - ga - lom, Benne la - kik an - gya - lom.

2. Nincs én nekém jobb tanyám,
Mint a babám udvarán,
Léteritém a subám,
Odavárom a babám.

3. Ez az ucca de kedves,
Benne járni késerves,
Hogynē vóna késerves,
Mikor babám mást szeret.

4. Nincs én nekém szeretőm,
Vészek fehér keszkenőt,
Csókolom a keszkenőm,
Gondolom, hogy szeretőm.

Seemayer-MS. — Ak: (→ 14, 118, 220p, 287, 299i, 414h). 22 éves korában tanulta egy lánytól.

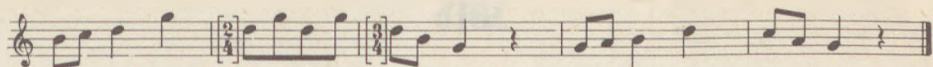
360d

Ghymes (Nyitra)
Lány

Gy: Kodály Zoltán
1906

1 3 1

1. Édes lá - nyom ki volt itt, Ki ka - lap - jat hagy - ta itt?

Három vándor - vándor-vándor-ló legény, Szállást ke - re - sített szegény.

2. Mig az anyja vízer volt,
Mig az anyja vízer volt,
Mig az anyja vízer, vízer, vízer volt,
Három vándor rajta volt.

Kodály-MS. — 1195c; 1201c. — Ak: Tót születésű.

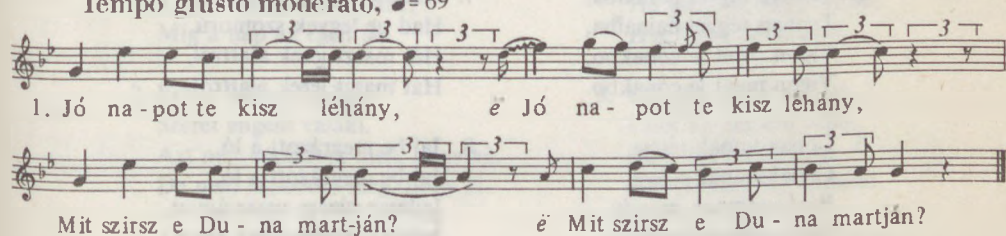
361a

M. F. 2473 b)
Bogdánfalva (Moldva)
Szalahor György lánya,
Veronika (18)

Gy: Veress Sándor
1930. III.

3 4 2

Tempo giusto moderato, $\text{♩} = 69$

1. Jó na - pot te kisz léhány, e Jó na - pot te kisz léhány,

Mit szírsz e Du - na mart-ján? e Mit szírsz e Du - na martján?

2.* Hon ne szíriak bácsikám,
Ha elhagyott Jancsikám.

5. Árva csilán koszoru,
sz Az én szívem szomorú.

3. Ténnap reggel hajnalba
Vigan ment e csónakba.

6. Mété vagy szívem szomorú,
Hogy ne legyek szomorú.

4. Árva csilán kert mellett,
sz Az én szívem e mellett.

7. Elhagyott e szigoru,**
Felfogott a nyomoru.

Veress-MS. Eredetileg egyszerűbb lejegyzés, amit Veress a kottasorok fölé írt triolás ritmusjelekkel pontosított, az alábbi megjegyzés kíséretében: *a duolák a jelzett helyeken állandó és határozott triolák, mintegy a 6/8-os ütem emlékei*. Bartóknak nem tetszett ez a felemás megoldás, piros ceruzával odaírta: *akkor miért nincs föni* [értsd: a kotta főszövegében] *triolában árva?* A kottaképet Bartók instrukciójának megfelelően alakítottuk át. Bartók ugyancsak piros ceruzával — az ütembeosztást is módosította; Veress eredetileg 2/4-es ütemekben jegyezte le a dallamot. — Ak: (→ 66f, 103b, 168, 296c, 296d).

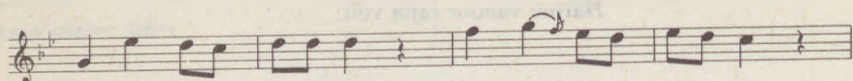
* Soronként ismételve. ** Szigoru = vékony legény.

Trunk (Moldva)

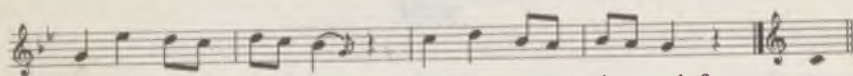
Bodó Rozó; Kósa Ilona; Faraván Magdó;
 Kósa Margit; Benedek Róza (16—24 é. lányok);
 Szabó Ferencné; Bodó Jánosné;
 Bodó Istvánné (30—40 é. menyecskék)

Gy: Domokos Pál Péter
 1929. XII. 5.

5 4 5 3

1. Bu - ne - zi-já küsz-li-ján, Bu - ne zi-já küsz-li-ján,

Mit szírsz a Du - ná pártján, Mit szírsz a Du - ná pártján?

2. Had ne szíriak báciám,
 Had ne szíriak báciám,
 Ha elhadatt Jancikám,
 Ha elhadatt Jancikám.

6. Ciljankóró koszorú,
 Ciljankóró koszorú,
 Míet vagy szívem szomorú,
 Meítt vagy szívem szomorú?

3. Tennap régvél hajnalba,
 Tennap régvél hajnalba,
 Vígon ment le cónakbo,
 Vígon ment le cónakbo.

7. Had ne legyek szomorú,
 Had ne legyek szomorú,
 Hát maszt íerek alattról,
 Hát maszt íerek alattról.

4. Cónakomnak teteje,
 Cónakomnak teteje,
 Bárányomnak mezeje,
 Bárányomnak mezeje.

8. Jaj be megrázott a ló,
 Jaj be megrázott a ló,
 Jedessz rúzám vessz ágyot,
 Jedessz rúzám vessz ágyot.

5. Bárányomnak szép mezé,
 Bárányomnak szép mezé,
 sz E lányoknak szereté,
 sz E lányoknak szereté.

9. Tiegy párnát mieg kettőt esz,
 Tiegy párnát mieg kettőt esz,
 Ien teszkek mieg hatat esz,
 Ien teszkek mieg hatat esz.

10. Ada fekszem magam esz,
 Ada fekszem magam esz.

Másolat a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *CI*. — Publ: Domokos 1931: 26; Domokos 1941: 95. — Ak: (→88b, 120b, 225, 226b, valamint 50a, 50b, 55c, 147a, 295a, 296e).

M. F. 2277 a), e)

[Székelylengyelfalva (Udvarhely)]

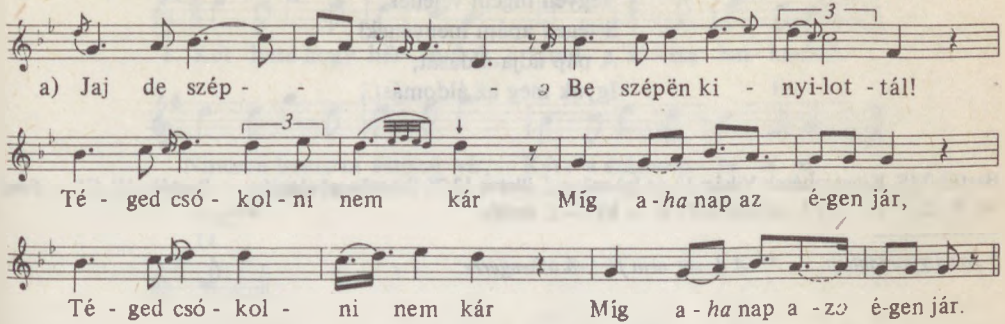
[Orbán Ákosné (46)]

Gy: Vikár Béla

[1903. VII. 3.]

L: Bartók Béla

V VII 5

a) Jaj de szép - - - Be szépen ki - nyi-lot - tál!

Té - ged csó - kol - ni nem kár Míg a - ha nap az é - gen jár,

Té - ged csó - kol - ni nem kár Míg a - ha nap a - z é - gen jár.

1. Jaj te szép tulipán szál,
De szépen kinyitottál!
Téged csókolni nem kár,
Míg a nap az égen jár.

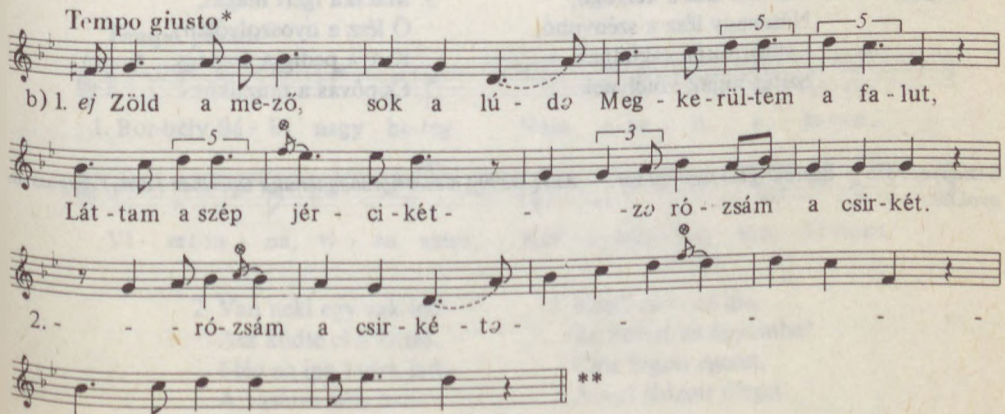
2. Fehér fuszulyka-lapi,
Szeret engem valaki.
Azt nem mondom meg, hogy ki,
De nem mondom meg, hogy ki.

3. Az este is nálunk vót
Kilenc almát hozott vót,
Mind a kilenc piros vót,
Mégsem mondom meg, ki vót!

4. Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj hozzám napvilág,
Ha jössz es, jöjj sötétbe,
Had üljek az öledbe!

5. Ott sem ülnék sokáig,
Csak két-három óráig.
Az a két-három óra
Annyi mint egy minuta!

6. Én nem bánom, ha így es,
Ha szeretsz is, ha nem es,
Tőlem eltelik így is,
Tőlem mint telt eddig is!

Tempo giusto*

b) 1. ej Zöld a me-ző, sok a lú - dő Meg - ke-rül-tem a fa-lut,

Lát - tam a szép jér - ci-két - - - zó ró - zsám a csir-két.

2. - - - ró-zsám a csir - ké - tő - **

[1. Zöld a mező, sok a lúd,
Megkerültem a falut.
Láttam a szép jércéket,
Étesd rózsám csirkédet.

2. Étesd rózsám a csirkét,
Had ehessem pecsenyét
S had igyam rá piros bort,
Ugy táncoljak veled sort!

3. Szüret után egy héttel
Ráüzenek szülédre,
Vegyen ingem vejének,
S téged apám menyének!
A pap adja áldását,
Igyuk meg az áldomást.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 13/66 [a] szöveg], illetve 13/70 [b] szöveg] alapján. — Bartók: *Uj. CI.* — Fon: M. F. 2277 a) = a) 1. strófa; 2277 e) = b) 1—2. strófa.

* Jóval gyorsabban. ** A 4. sor nem fért rá a hengerre.

363

Böhönye (Somogy)
Rózsa Vendelné (60)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. VIII. 19.

27 3 3

Tempo giusto, $\text{♩} = 152$

1. É - les tor - ma, re - sze-lő, Fér - ház mēnt a me - sze-lő,
Há - za - so - dik az la-pát, El - vēt-te ja pizs - ka-fát.

2. Kedden lész a kézfogó,
Násznagy lész a szénvonó,
Csütörtökön esküdnek,
Szitát híjják vőfélynek.

3. Macska igéri magát,
Ő lész a nyoszolyólány,
Kutya pedig a szakács,
Csipővas a muzsikás.

Seemayer-MS. — Bartók: *Első fele: tót var.* — Ak: (→299j) 6 éves korában tanulta Dobriban (Zala) öregasszonytól.

Kisgyarmat (Hont)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán

1912

1 3 8

*
1. Két hete hogy hër - va-dok, Mind a ró - zsa lan - ka-dok
Nincsen bennem semmi vír, Kész a számom - ra a sír.

Var**
1)

2. Apám anyám siratnak,
Testvéreim jajgatnak,
De tē, bátyám, nem tudod,
Most haldoklik a hugod.

3. Sírom fölé járhat sz már,
S a sötétség maj bezár,
Elenyészlek mint a tél,
Isten hozzád, jó testvér!

Másolat. — 1202c [?], 1203c.

* Mérsékelt tánclepés, ingadozó ritmus; is ** Helyi.

365a

Nagymegyer (Komárom)

Gy: Bartók Béla

1910. XI.

3 3 5

Tempo giusto

1. Bor-bély Bá - bi nagy be-teg, Nem e-he - ti a le-vest,
Vi - zet in - na, vi - ze sincs, Kút - ra küd - jön sen - ki sincs.

2. Van neki egy vak ipa,
Asz küdte el a kútra.
Még az ipa kútra járt,
A vasáros véle hált.

3. Kérdi túlle az ipa,
Ki hevert az ágyomba?
Cica fogott egeret,
Avval jádzott öleget.

4. Borbély Bábi udvara
Kővéccsel van kirakva,
Ne menj arra íccaka,
Ibrent fekszik az ipa.

Bartók-MS. — 1202a [?]; 1203a. — Publ: MND: 184.

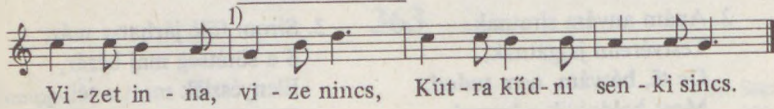
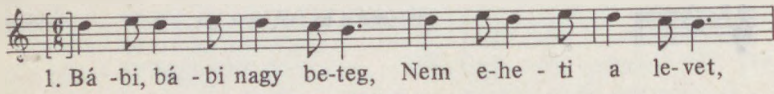
365b

Vicsápapáti (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1907

3 3 5

2-3str

2. Vót öneki egy apja,
Vízér küdte a kútra,
Míg az apja hazajajárt,
Egy vásáros véle halt.

3. Kérgyi ötet az apja,
Ki hevergett az ágyba?
Cicka fogott egerereret,
Az hevergett eleget.

Kodály-MS. — 1202f [?]; 1203d.

366

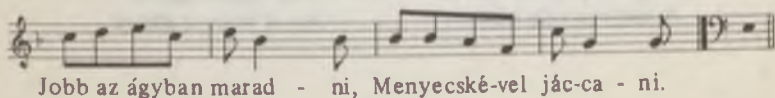
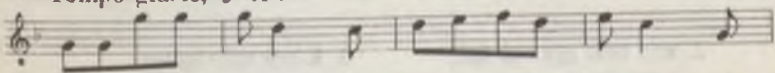
M. F. 2436 b)
Diósad (Szilágy)
Férfi

Gy: Lajtha László

1914

4 1 3

Tempo giusto, $\text{♩} = 104$

2. A játéktól beteg lesz,
 { Megdagad és hasa lesz.
 { Nagyon furcsa baja lesz.
 { Ojan furcsa baja lesz
 { Nagyon furcsa baja lesz,
 Esztendőre fia lesz.

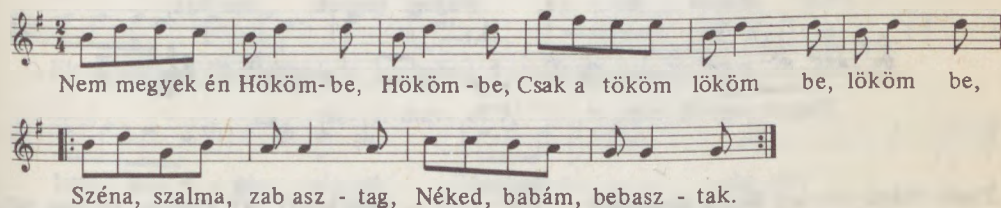
3. Ha fia lesz, úgy jó lesz,
 Majd ha megnő, legény lesz,
 Katónának való lesz,
 { Menyecskék kedvére lesz.
 { Menyecskékhez illő lesz.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha korábbi, helyszíni lejegyzése is. — P85; 105. — **Publ:** MND: 46.
 — **Fon:** MND és a régi támlap szerint 2325 b).

367a

Gomba (Pest)
 Német Gábor

Gy: Kodály Zoltán
 3 3 2

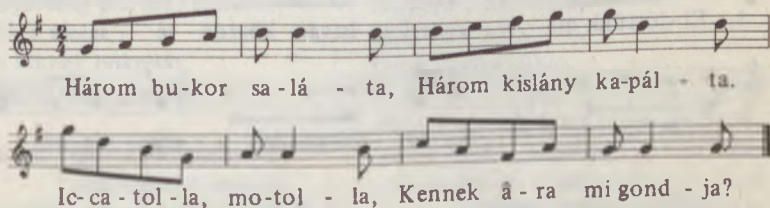
Nem megyek én Hököm-be, Hököm-be, Csak a tököm lököm be, lököm be,
 Széna, szalma, zab asz - tag, Néked, babám, bebasz - tak.

Kerényi Gy. másolata.

367b

M. F. 264 c)
 Mezőkövesd (Borsod)
 Lukács Albert (78)

Gy: Vikár Béla
 [1899. XII. 5.]
 L: Bartók Béla
 3 3 2

Három bu-kor sa-lá - ta, Három kislány ka-pál - ta.
 Ic-ca - tol - la, mo-tol - la, Kennek á-ra mi gond - ja?

Ziegler Márta másolata Bartók apró javításaival. — 1191; 1204. — **Ak:** Az öreg hutykora [a B 612e dallamnál olvasható magyarázat szerint = *hugyos*]. **D:** L. a B 612e dallamot!

Nagymegyer (Komárom)
Asszony (70)

Gy: Bartók Béla
1910. III.
1 1 3

Tempo giusto, $\text{♩} = 118\text{--cca.} - 122$

1. Hej, sár-e-lő, sár-e-lő, Sán-ta Be-ke, állj e-lő,
Hej, sár-e-lő, sár-e-lő, Sán-ta Be-ke, állj e-lő!

2. Fe-le-sé-gém Sá-ra, Magam vagyok sán-ta,
Magam vagyok sán-ta, A lo-vam is sár-ga.

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. — 1192; 1205. — Publ: MND: 182; Kodály—Vargyas: 267; Lampert: 288.

369a

Szepetnek, Gyótamajor (Zala)
Dömök Mártonné Bedi Mária (30)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 30.
4 1 1

Tempo giusto, $\text{♩} = 70$

1. El-jöttünk mi jó reggel István köszön-té-sé-re,
István légy re-mény-ség-be, Köszöntlek e-gész-ség-be.

2. Ha megérted napodat,
Szent Szűz virradásodat,
Áldjad a Jézusodat,
Mégváltó Krisztusodat.

3. A Szentlélek galambja,
Szálljon erre a házra,
Benne való népeket
Indítsa föl vígságra.

4. Csutora bor ablakba,
Onnan mēnj az asztalra,
Igyál pajtás belüle,
Váljon egészségédre.

Másolat. — Publ: MNT II: 903. — Ak: Egyedután [?!] tanulta kislány korában.

369b

Szepetnek, Cseresmajor (Zala)
Cser József (43)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 24.

4 1 1

Parlando, ♩=52

1) _____
2) _____
3) _____

1. Elgyöttem én jó reggbe, jó reggbe, István köszön - té - sé - re,
István légy e - gész - ség-gel, Köszöntlek e - gész - ség - vel!

2str 3) 4str 1) Var 2)

2. Hogy megérted szent napodat,
szent napodat,
Áldjad a Jézusodat,
Áldjad a Jézusodat,
A Megváltó Krisztusodat.

3.* A menyország piarcán, piarcán,
Árulják a violát,
Abbul kötnek bokrétát,
Szent Istvánnak koronát.

4. Fölviteték { menyékbe, menyékbe
 { menyégbe, menyégbe
Ott ültették szent székbe,
{ Angyalok seregébe
{ A szentek
Örök dicsőségekre.

5. Ággal hozd bimbáját, bimbáját,
Bimbó hozza virágját,
Virág hozza almáját,
Alma hozza pirosságát.

6. Fejér galamb szállt a házra, szállt a házra
Szálljon a háztetőre,
Szálljon a háztetőre,
Örök dicsőségekre.

(Hála Istennek, hogy megérték Szent István napját. Engedje meg a jó Isten, hogy több számos éveken élhesse még nem ilyen búbánattal, hanem szép örvendetes napokkal, szép jó terméséekkel.)

7. Nem jöttem én szép lányér, szép lányér,
Csak egy pint pálinkájér,
Azér sém a botykájér,
Hanem szivalicájér.

8. Bor, búza, gabona
Mindeg bőven legyen,
Az úr Jézus Krisztus
Mindig velünk legyen.

Másolat. — Bartók: (5). — **Publ:** MNT II: 917. — *Istvánnapi köszöntő (Karácsony másnapján).*

* A támlapon a strófa jelzése: 2a. Ettől kezdve a számozás eltolódik.

369c

M. F. 2264 a)
Hottó (Zala)
Dömötör Anna

Gy: Vikár Béla
[1906. IX.]
L: Bartók Béla
4 1 5 3

Tempo giusto

1. Te - li kertem zsá - lá - val, zsá - lá - val, Szerelém - nek
láng - já - val, Gyën - ge vi - o - la, Szi - vem [szép ru - zsa]**

3str 1) 2) 4str 2)

2. A hottói lőányok, lőányok,
Rijosztották a legényt,
Gyēnge vijola,
Szívem szép ruzsa.

3. A Márinak nem jutott, nem jutott.
Jaj, de mēgharagudott,
Gyēnge vijola,
Szívem szép ruzsa.

4. Ha még egyszerű osztatik, osztatik,
Ez a [Ferkó adatik,]**
Gyēnge vijola,
Szívem szép ruzsa.

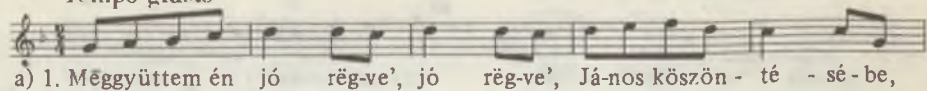
Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/413 alapján. — 110a. Bartók: *Var.: CI.* — **Ak:** fiatal. Vikár feljegyzése szerint: Nagy Rozi (20).

* Nem biztos, talán csak ♪. ** Utólagos kiegészítés a támlapon, ismeretlen kézírás. Vikár feljegyzése szerint: a 4. strófa első két sora: „Ha még egyszer elosztatik / A nagy farokról adatik.”

M. F. 2224 a)
Nagypáli (Zala)
Férfi

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 1.]
L: Bartók Béla
4 1 5 3

Tempo giusto

a) 1. Mēggyüttem én jó rēg-ve', jó rēg-ve', Já-nos köszön - té - sé - be,

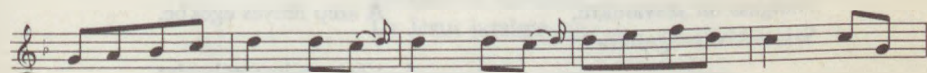
Já-nos légy e - gész - sēg - gel, Köszönt - lek bé - kēs - sēg - gel.

2. Hogy mēgér - ted na - po - dat, na - po - dat, Szép fel - vē - ra - dá - so - dat,

Áld - jad a Jē - zu - so - dat, Meg - vál - tó Krisz - tu - so - dat.

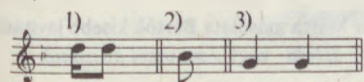

3. Fel - vi - tes - sēk mēnnyeg - be, mēnnyeg - ben, Ott ül - tes - sēk szent székbe,

A szen - tēk se - re - gé - be, Az ö - rök di - cső - sēg - be.

b) str

b) Bimbó hozza a fáját,
Bimbó hozza virágját,
Virág hozta almáját,
Alma hozta szárját,

— — — — — *

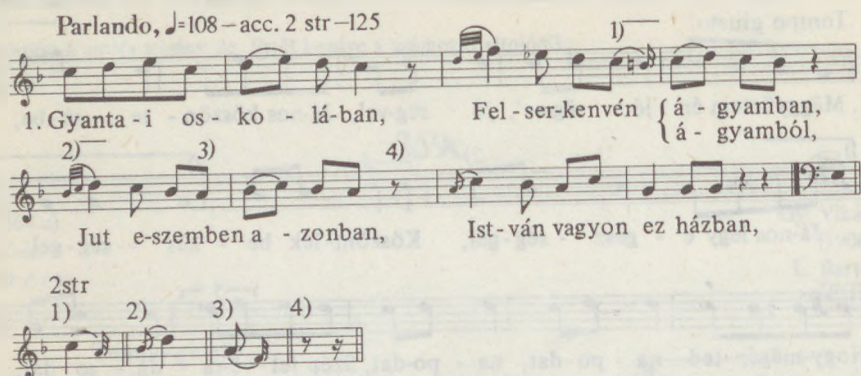
Bartók-MS; a 2—3. és b) strófák dallamát (az első strófától való eltéréseit) és szövegét Bartók később jegyezte fel a támlapra. Kiegészítések Vikár: 20/14a alapján. — 110b. — Publ: MNT II: 901, 902. — *Jánosnap i köszöntő*. — Fon: M. F. 2224 a) = a) 1—3. strófa, folytatása 2224 b) alatt [= A 163 dallam] azután 2224 c) = b) strófa; a felvétel bizonytalan. — Ak: Vö. az A 163-as dallam jegyzetével!

* A 4. dallamsorra nem érhető hat szótag.

M. F. 1628 a)
Gyanta (Bihar)
Boross Péter

Gy: Bartók Béla
1912. I.
4 3 2

Parlando, ♩=108 – acc. 2 str–125

1) 2) 3) 4)

2. István, ki vagy ez házban
Nyizsd meg szíved { valóban,
(ajtaját,
Hallgass mi szavainkra,
Szíves kívánságunkra.

3. Az ur téged éltesse,
Híred-neved nevelje,
Szomorúság ne érje,
Élted messze kerülje.

4. Végre vigyen bé mennybe,
A szentek seregibe,
Ábrahám kebelibe,
A szép fényes egekbe.

5. Végre mikor pályádat
Elvégezvén harcodat,
Ur Jézus jutalmadat
Adja meg koronádat.

Kotta és első strofa szövege: Bartók-MS; 2—5. strofa szövege Ziegler Márta másolata Bartók kisebb javításai-val. — 82b. Bartók: < ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ | (5). — Publ: MNT II: 925. — *István- vagy Jánosnapra köszöntő.*

M. F. 1622 b)
Köröstárkány (Bihar)
Asszony

Gy: Bartók Béla
1912. I.
4 3 2

Parlando. ♩=320

1) 3)

2. István jut a je - szembe, jIst - ván jut a je - szem-be,
 jIst - ván té-ged az Is - ten Sok i - de-ig él - tes-sen.
 3. Sok i - de-ig él - tessén, Vi - gyen fel a menyek - ben,
 A harmadik e - gek-be, A harmadik e - gek-be.

Var

1)

4. Végre mikor párjátat
 Adjon meg koronádat,
 Elvégezvén harcodat,
 Ur Jézus jutalmadat.

(Békességgel most e reggel köszöntünk e házhoz,
 Szomorúság, nyomorúság tőlünk távol álljon,
 A szép csillag vígan villog az ő karikája
 Hajnal szóra, vig órára,
 Felvirradtunk Szent István napjára.)

(Várakozás után:)

* Add ki gazda, add ki,
 Amit akarsz adni,
 Nem csak itt kell lenni,
 Tovább is kell menni!

(Ha hiába várakoztak:)

* Mennyi szarom fagyon vagyon,
 Annyi menykő üssön agyon!

Ziegler Márta másolata Bartók számos javításával, kiegészítésével; a 3. strofa dallama teljes egészében Bartók kézírása. — 82c. — Publ: MNT II: 926. — Istvánnapi köszöntő. 12—15 éves fiúk hajnali 5—6 órakor házról házra járnak. — Kad: a támlapon eredetileg 7) [b3] / 4. javítva 4) [b3] / 2-re.

* Valószínűleg dallam nélküli szöveg.

369g

M. F. 2216 b)
Hottó (Zala)
Nagy Mihály (70)

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 5.]
L: Bartók Béla
4 3 2

Tempo giusto

1) 2) 3) 4)

1. Meggyüttem én jól es-te, Já-nos köszön-tié-sié-re,
Já-nos légy e-giész-siég-be, Kö-szöntlek e-giész-siég-be.*

[1. Meggyüttünk mink jó esve,
János köszöntésére,
János, légy reménységben.
Köszöntlek egészségben.

3. Felvitessél mennyországba,
Ott ültessél szent székbe,
A szentek seregébe,
Az örök dicsőségbe.

2. Hogy megérted napodat,
Szép felvérradásodat,
Áldjad a Jézusodat,
Megváltó Krisztusodat.

4.* A mennyország piacán,
Ott szedik a violát,
Abból kötnek bokrétát,
A Jánosnak koronát.]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/398 alapján. — P93a; 109d; 110d. Bartók: *Var. (köszöntő)*
Cl 6♯ | ♯ ♯-nél. — Publ: MNT II: 909; Lampert: 201.

* A 2—4. strófa első sorát Bartók is feljegyezte a támlapra; a 4. strófáét így: „A mennyország....”

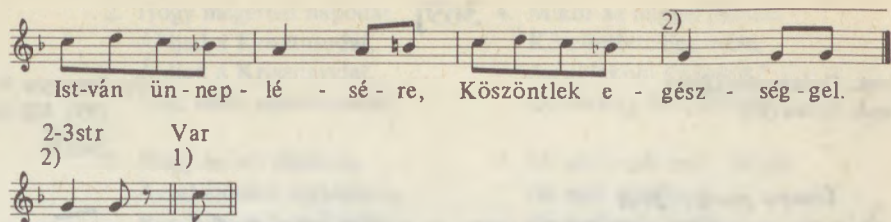
369h

M. F. 2510 c)
Gelse (Zala)
Férfi

Gy: Sebestyén Gyula
1898. XII. 26.
L: Lajtha László
4 3 3

1)

1. Meggyüttem én most réggel, most réggel, István köszön-té-sé-re,

2. Hogy megérted napodat, napodat,
Áldjad a Jézusodat,
Megváltó Krisztusodat,
Ále, áleluja!

3. Fölvitetik ményégbe, ményégbe,
Az Isten kis kertjébe,
A szentek közepébe,
Ále, áleluja!

4. István fekszik ágyában, ágyában,

A* —————

Másolat. — Istvánnapi köszöntő.

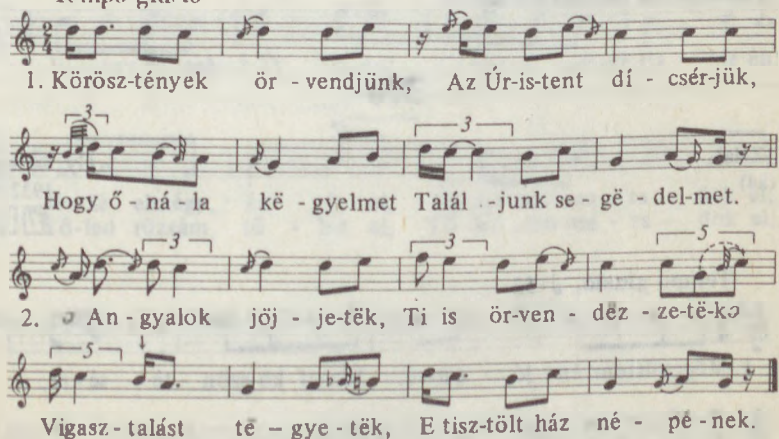
* A henger vége.

369i

M. F. 2200 a)
Reszneck (Zala)
Tót Franciska

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
6 4 3

Tempo giusto

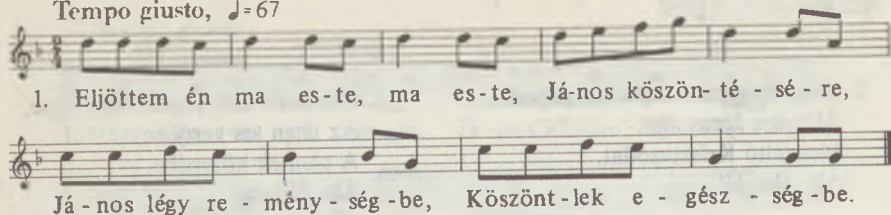
Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés javításokkal, kiegészítésekkel. — P93b; 109c; 110c. — D: 1905—1906 körül; 1. az A 357i dallamot, valamint a Vikár: 15/15—466 között található resznecki szövegeket.

Szepetnek, Gyótamajor (Zala)
Bedernyák István (19)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. VII. 30.

4 2 1

Tempo giusto, ♩ = 67

2.* Ha megérted napodat, napodat,
Áldjad a Jézusodat,
Mégváltó Krisztusodat.

3. Fölvitetlek menyekbe,
Ott ültetlek szent székbe,
A szentek seregébe,
Az örök dicsőségbe.

4. Paradicsom kis kertbe,
Ott van egy szép almafa,
Almafának virágja,
Virágjának almája.

5.* Alma szülő szent anya,
Szent Anna ja Mária,
A világ megváltója.

6. Bor búza gabona
Nálunk bőven légyen,
Az Úr Jézus Krisztus
Mindig velünk légyen.

Másolat. — Ak: Zalasáncban tanulta 7 éves korában.

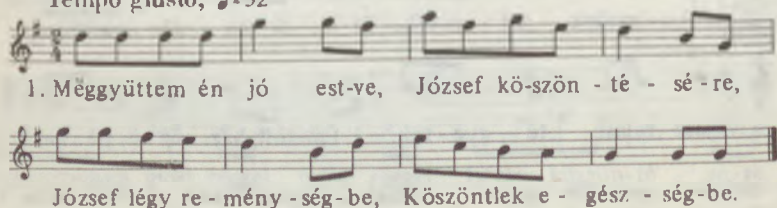
* A szöveg- és dallamsorok viszonya tisztázatlan.

Nagylengyel (Zala)
Fitos József (84)

Gy: Seemayer Vilmos
1932. X. 3.

♯7 1 3

Tempo giusto, ♩ = 52

2. Hogy megérted napodat,
Áldjad a Krisztusodat,
Áldjad a Krisztusodat,
Szűz szent pátronusodat.

3. Hogy én ide eljöttem,
Azzal én nem vétkeztem,
Bor, búza bőven légyen,
Ur Jézus velünk légyen.

4. Mikor az angyal Máriát
Köszöntötte egy estve,
Az ablakból kiáltotta,*
Üdvözlégy Szűz Mária.

5. Ur Jézusnak szent Anyja,
Az egek királynéja,
Az egeknek királya,
Szívédet ki ne zárja.

6. Hanem inkább bészárja,
Az egeknek királya,
Fölvitessél menyekbe,
Ott ültessél szentségbe.
A szentek seregébe,**
Dicsértessék a Jézus,
Mindörökké a Krisztus.

Másolat. — Publ: MNT II: 919. — Ak: (→216j, 308b). 12—13 éves korában tanulta helyben egy asszonytól.

* Szótagtöbblet! [?] megjegyzése.]

** Az utolsó dallamsor [?] ismétlésére.

371a

(1)

Gyermely (Komárom)
Vég Lajos (71)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 9.

b6 2 2

$\text{♩} = 72-80$

El-mégy ró-zsám? El biz én! Itt hagysz engem? Itt biz én!

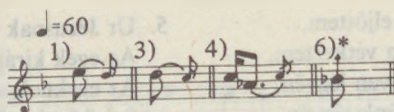
Ha tē elmégy, én is el, Tő-led nem ma-ra-dok el,
Tő-led rúzsám, tő-led el, Tő-led nem ma-ra-dok el!

Kodály-MS. — Bartók: CI. — Publ: MNT III/A: 633. — Ak: (→264a).

(2)

Tarján (Komárom)
özv. Bagi Józsefné (70)

Gy: Kodály Zoltán
1921. X. 10.
b6 2 b2

Publ: MNT III/A: 630. — Ak: (→264a).

* *Bizonytalan.*

(3)

Mány (Fejér)

Gy: Kodály Zoltán
b6 2 2

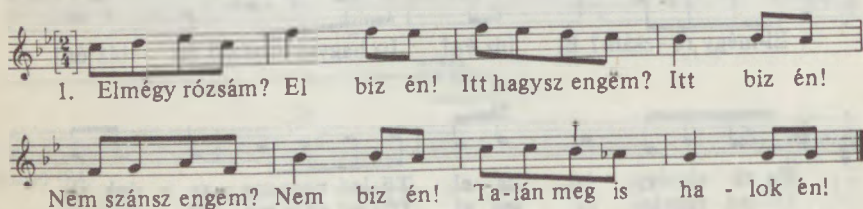
Publ: MNT III/A: 632.

* L. a *tarjáni* változatot, valamint a jelzett variánst. Tempó: ♩ = 72.

(4)

Nagysáp (Esztergom)
Kajdi Erzs (76)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 21.
b6 2 2

2. Ha te elmégy, én is el*

Publ: MNT III/A: 635. — Ak: (→137b, 266). *Lábatlani születésű. A dallamot csak ő tudta.*

* A támlapon csak eddig. NB. „Elmégy” helyett talán „Elmígy”?

(5)

Lábatlan (Esztergom)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 28.

$\flat 6$ $\boxed{2}$ $\boxed{2}$

1. [Elmész rózsám? El biz én! Itt hagysz engem? Itt biz én!]
* Itt hagyom a fa - lumat, Benne a ga - lam - bomat!

Publ: MNT III/A: 634. — Ak: Többen. Lakodalomban szokás énekelni, mikor a menyasszonyt elviszik.

* Az első versszak utótagja így is; l. még az A 371a (1) szövegét!

(6)

Csabdi (Fejér)
Sipos Dánielné (64);
Tihanyiné;
Sebeszta János (72)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 7.

$\flat 6$ $\boxed{2}$ $\boxed{2}$

4)*

2.** Ha tē elmész violám,
Nem lesz többé víg óráim.
Én téerted halok még,
Karjaid közt nyugszom még.

Publ: MNT III/A: 631. — Ak: (→387b, 402i).

* ♩ = 96. Egy fiatal legény (volt hadifogoly) szerint „olyan a vége, mint egy orosz nóta.” ** Az első strófa szövege megegyezik a gyermelyi variánsával [371a (1)]; kivétel: „Elmegy” helyett „Elmész”.

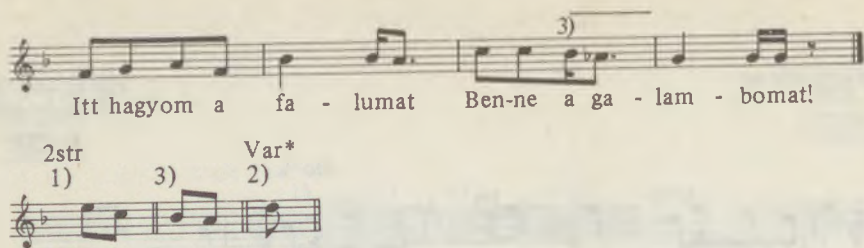
(7)

Szomód (Komárom)
Barsi Ferencné (70)

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 11.

$\flat 6$ $\boxed{\text{VII}}$ $\boxed{2}$

1. Elmész babám? El biz én! Itt hagysz engem? Itt biz én!

2. Ha tő elmész, én is el,
Tőled nem maradok el,
Megfogom a jobb kezéd,
Ugy masérozok veled.

Publ: MNT III/A: 627. — Menyasszonybúcsúztató. — Ak: (→264a). Öregek közt is ismert.

* Néha.

371b

M. F. 2835 d)
Szany (Sopron)
özv. Nagy Gáborné Komló Borbála (82)

Gy: Veress Sándor
1935. VI.

6 2 2

2. Kierem násznagy úrakát,
Házigazda urunkát,
Éressze ki egy táncra
A menyasszonyunkat.

3. Kierem násznagy úrakát,
Házigazda urunkát,
Éressze ki egy táncra
A nyoszolyó lányunkat.

4. Kierem násznagy urakát,
Házigazda urunkát,
Eressze ki egy táncra
Nyoszoló asszonyunkat.

- b) Mogyorófa kalamus,
Miér vagy rózszám ollan bus?
Azier vagyok ollan bus,
Hogy a szivem máshó huz.

Veress-MS. — Bartók: (5). — Publ: MNT III/A: 626. — *Lakodalmas. A vőlegény, menyasszony, nyoszolyólány, nyoszolyóasszony kikérése táncra az asztaltól.* — Fon: 1, 2 és b strófa. Ak: (→179a).

371c

M. F. 2889 a)
Vág (Sopron)
Markó Ignác (78)

Gy: Veress Sándor
1937. VII.

622

Rubato, $\text{♩} = 160$

1. Mogyo - ruo - fa ka - la-mus, Miért vagy, rózszám, ol - lan bús?
A - ziert va-gyok ol - lan bús Mert a szived más - ho húz.

($\text{♩} = 160$)

2. Ki-rem a-lá - za - tos-san Kedves násznagy ú - ra-kat,
rit... $\text{♩} = 152$
Ke - rit-sék ki ke - zemre A vüö-le-giöny ú - run-kat.

2. * A vüölégieny urunkat,
Véle mulatságunkat.	5. Mogyorófa kalamus,***
Miért vagy rózszám ollan bus?
Azier vagyok ollan bus,
Mert a szived máshó huz.
3. Mogyorófa kalamus,
Miért vagy rózszám ollan bus?
Azier vagyok ollan bus,
Mert a szived máshó huz.	6. Kiérem alázátossan
Kedves násznagy urakat,
Kerítsék ki kezemre
Nyoszolóleányunkat,
Nyoszolóleányunkat,**
Véle mulatságunkat.
4. Kiérem alázátossan,
Kedves násznagy urakat,
Kerítsék ki kezemre
{ Menyasszony asszonyunkat
{ Kedves menyasszonyunkat,
Kedves menyasszonyunkat,**
Véle mulatságunkat.	7. Mogyorófa kalamus,
Miért vagy rózszám ollan bus?
Azier vagyok ollan bus,
Mert a szived máshó huz.

8. Kíérem alázátossan
Kedves násznagy urakat,
Kerítsék ki kezemre
Nyoszolójasszonyunkat.
Nyoszolójasszonyunkat,**
Véle mulatságunkat. +

9. Mogyorúófa kalamus,
Miért vagy rózsám ollen bus?
Axiért vagyok ollen bus,
Mert a szived másho huz.

10. Kíérem alázátossan
Kedves vőfély urakat,
Bocsássák ki kezünkre
Kedves násznagy urakat.

11. Kedves násznagy urakat,
Véle mulatságunkat.
Lábam rakom helesen,
Szavam nyúttom ékesen.

Veress-MS a 3. strófától gépelt szöveggel. — Publ: MNT III/A: 625. — *Lakodalmas. A rábaközi lakodalomban, mikor a násznép megvacsorázott, s a legények ülnek asztalhoz, kezdődik a tánc, amikor is a vőfélyek evvel az énekkel kérik táncra 1) a nyoszolyólányokat, 2) a vőlegényt és menyasszonyt, 3) a nyoszolyóasszonyokat és végül 4) a négy násznagyot. (Mikor az adatközlő a szöveget bemondta, nem ebben a sorrendben vette, de utóbb így erősítette meg.) Más nótá a lakodalommal kapcsolatban nincs.*

* Néha ismétlésképp a 3. és 4. dallamsorra. ** Ismétlés. [A 3—4. dallamsorra.] *** Az 5., 7., 9. strófa szövegét a támlap rövidítve közli; az első szó után stb-vel utal a folytatásra. * Néha még ezt is hozzáteszi ismétlésképpen: „A muzsika zörögjön / A sarkantyú pönögjön.”

372a

Nyitragerencsér (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1. Két lányom volt ké - rő - be, x - m x - m ké - rő - be,

Ki-men-tek a sző - lő - be, x - m x - m sző - lő - be.

2, 5, 6str 5str
2) 1)

2. A kéndért is fölszedték,
x—m x—m fölszedték,
A pëndélt is fölemelték,
x—m x—m emelték.

3. Megy a pëndél fölfelé,
x—m x—m fölfelé,
A gatya megy lefelé,
x—m x—m lefelé.

4. Nyíl a szoros kétfelé,
x—m x—m kétfelé,
A betyár megy befelé,
x—m x—m befelé.

5. Hát a tied mér fekete,
x—m x—m fekete,
Tán a medve befestette,
x—m x—m befestette.

6. Hát a tied mér fehér,
x—m x—m [mér fehér],**
Talán bizony kopasz egér,
x—m x—m [kopasz egér].

Másolat. — 1193b; 1206a. — H: A támlapon — feltehetően tévesen — *Gerencsér (Pozsony)*.

* A harmadik és hetedik ütem első hangja *csettintés*, harmadik hangja *füttty*.
hiányoznak.

** A zárójeles szövegrészek

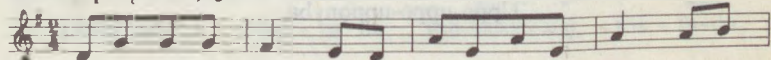
372b

Mezőkövesd (Borsod)
Gáspár Mihály, Derda (39)

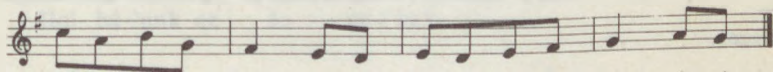
Gy: Seemayer Vilmos
1929. IX. 18.

V 3 V

Tempo giusto, ♩=96

1. Mēg-é - rētt a cse - resz-nye, Csörög is a le - ve - le,

Nincsen szé-na, sēm ab - rak A hu - szá - rok lo - vá - nak.

2. Jaj, de szeréncsés vagyok,
Hogy utaim nem nagyok,
A szomszédba ballagok,
Babám mellett mulatok.

Seemayer-MS. — Ak: (→42b, 125 és talán 39 is). *Gyerekkorában tanulta nagyanyjától.*

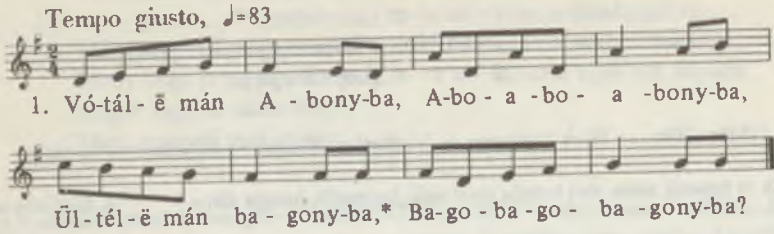
372c

Szentistván (Borsod)
Horváth Antal (60)

Gy: Seemayer Vilmos
1931. V. 29.

V 3 #VII

Tempo giusto, $\text{♩} = 83$

1. Vó-tál-ē mán A - bony-ba, A-bo - a - bo - a - bony-ba,
Űl-tél-ē mán ba - gony-ba,* Ba-go - ba-go - ba - gony-ba?

2. Ha nem vótál Abonyba,
Abo-abo-abonyba,
Nem is űltél bagonyba,
Bago-bago-bagonyba.

3. Vótál-ē mán Upponyba,
Uppo-uppo-upponyba,
Basztál-e mán puttonyba,
Putto-putto-puttonyba?

4. Ha nem basztál puttonyba,
Putto-putto-puttonyba,
Nem is vótál Upponyba,
Uppo-uppo-upponyba.

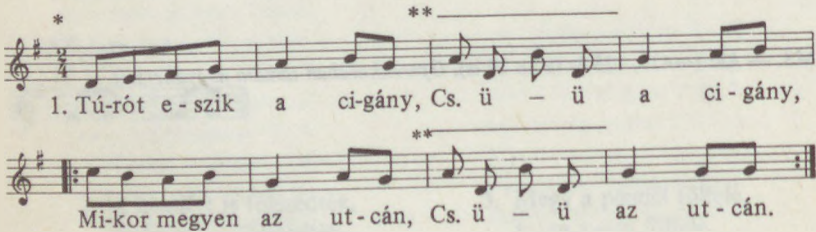
Seemayer-MS. — Bartók: (5). — Ak: (→100c, 117, 273b, 321ccc). 15—16 éves korában tanulta.

* Bagony = vagon.

372d

Bartalus I: 126

I 3 I

1. Tú-rót e - szik a ci-gány, Cs. ű - ű a ci - gány,
Mi-kor megyen az ut - cán, Cs. ű - ű az ut - cán.

2. Kérek tőle, de nem ád,
Cs. ü — ü de nem ád,
Még azt mondja, pofon vág,
Cs. ü — ü pofon vág.

3. Pofon biz a nagyanyját,
Cs. ü — ü nagyanyját,
Az ebadta hitványát,
Cs. ü — ü hitványát.

Kivágott lap a kiadványból. — 1193a; 1206b. — Bartalus megjegyzése a szöveghez: *Mentovich Ferenc* szövege.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékeltén*. ** Bartalus megjegyzése a dal előadásmódjához: *E gunydal 3. és 7. ütenyeit [sic!] következőleg szokták előadni; az 1. számmal jelzett d. hang [= esetünkben „a” hang, a Bartalus-gyűjtemény a dallamot c-finálissal közli; NB. A számozást elhagytuk] tartama alatt az énekes a nyelvével csattant; a 2. és 4. szám alatti g hang [= d] helyett nyeg [sic!]; a 3. számú e-t [= h] pedig füttyenti.*

372e

Nemespátró (Somogy)
Szakáll Józsefné, Sándor
Györfly Kata, Geczi (59)

Gy: Seemayer Vilmos
1935. X. 31.

2 3

Tempo giusto, ♩=72

1. El-szá-radt a tök - in - da, Ih-hajtyu-haj, tök - in - da,
Hol há-lunk az éc - ca - ka?

2. Nálad kedves angyalom,
A te párnás ágyadon,
Ihajtyuhaj ágyadon.

4. Ha fia lösz, az jó lösz,
Katonának való lösz,
Ihajtyuhaj való lösz.

3. Ollan fiat kocintok,
Ihajtyuhaj kocintok,
Mögér ezör forintot.

5. Ha lánya lösz, nem jó lösz,
Egy szajhából kettő lösz,
Ihajtyuhaj kettő lösz.

6. Fehér gatyá madzagja,
Az a pinám lakatja,
Ihajtyuhaj lakatja.

Seemayer-MS. — „Kötttyentős” (lakodalmi). — Ak: Gyerekkorában tanulta lakodalmon öregasszonyoktól.

* Éles, rikoltó hang; minden versszakban az „Ih-haj”-ra éneklendő; ezt nevezték Pátrón kötttyentésnek.

Lice (Gömör)
[Leányok]

Gy: Kodály Zoltán
1913
V 3 2

$\text{♩} = 116-132$

1. Meg-é - rett a cse - res-nye, Csē-rēg is a le - ve - le

Nincsen szé - na, sem ab - rak, A be - tyá - rok lo - vá - nak,

Li - ka, li - ka, pánt - li - ka, Csupa pi - ros pánt - li - ka.

2str
1) 2) 3) 3) Var*

2. Az én ludam elveszett,
Én azt keresni megyek,
Mer a ludam jó tojó vót,
De az uram kóborló vót.
Lika, lika, pántlika,
Csupa piros pántlika.

Másolat. — 1194; 1202. — Publ: MNT I: 875. — *Játék. A nagyobb lányok párba állnak az út közepén. Az első pár szétválík, s a sor két oldalán hátra megy, ott találkozik újra.*

* A 3)-mal jelölt hang bizonytalan, néha a variánsok szerint hangzik.

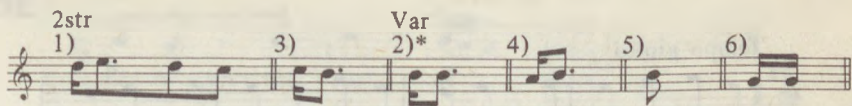
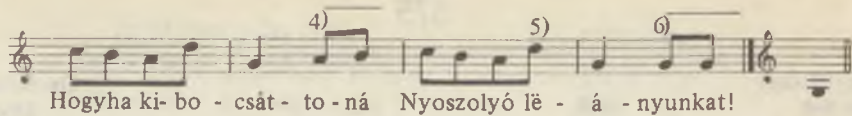
(1)

Császár (Komárom)
Barát Mihályné (cca 65)

Gy: Kodály Zoltán
1922. X.
3 3 3

$\text{♩} = 80$

1. Kí - rem a lá - za - tos-san I - dēs násznagy u - ra - mot,

2. Magam járom csendesen,
Lábam rakom rendessen,

Kerényi Gy. másolata. — Publ: MNT III/A: 606. — Kikérés. — Ak: (→248c). A 60—70-es években még rendszeresen énekelték. A dallamot az alábbi párbeszédés szöveg vezette be: „Adjon Isten szerencsés jóestét, szépasszony-szerető, szószóló násznagy uram! Ez volna kirisünk, hogyha kibocsátaná nyoszolyóléányunkat!” „Ere nem adom ki!” (Erre jött az ének).

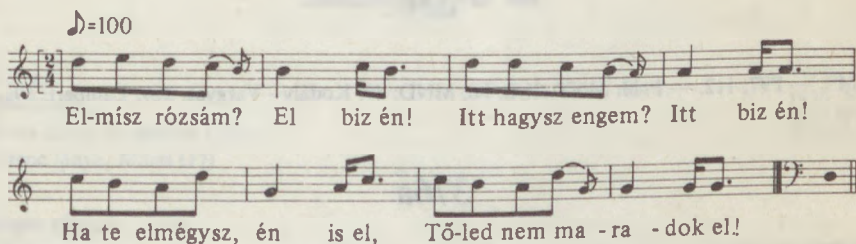
* „Alázatosan” helyett „alázatosan” szövegre.

(2)

Császár (Komárom)
Barát Mihály (68)

Gy: Korály Zoltán
1922. X.

3 2 4

Publ: MNT III/A: 607.

Felsőíreg (Tolna)
Idősebb férfi

Gy: Bartók Béla
1906. IX.
3 3 4

Tempo giusto

a) Elmész ru-zsám? El biz én! Itt hagysz engem? Itt biz én!

Ha te el-mész, én is el, Mind a ket-ten men-jünk el!

Var

1) 2)

b) 1. Cigányasszony sátora,
Kiegett a hátulja,
Doktor ur is asz mondja,
Vizet ne igyunk soha.

2. Mer a vízben béka van,
Életünknek vége van,
A vizekben béka van,
Életünknek vége van.

c) Hallod-e te szógáló,
Kaparjon meg a holló!
Nekem a víz nem való,
Bor az én vigasztalóm.

Bartók-MS. — P97; 112. — Publ: MNT III/B: 86; MND: 49; Kodály—Vargyas: 269; Lampert: 69a.

376a

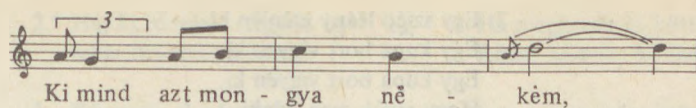
M. F. 2489 c)
Trunk (Moldva)
Magyar Antalné, Kádár
Antal lánya, Ilona (58)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.
3 1 5

Tempo giusto, ♩ = 108

1. Vagyon nekem egy szép lyéány i - ri - gyem,

Ki mind azt mon - gya ně - kém,

2. Piroszitsam magámat,
Hogy én légyék szépecske,
Hogy én légyék szépecske,
Mind egy csokrosz szekfücske.

4. Eddig esz abban jártam,
sz Emit tőle kaphattam,
sz Emit tőle kaphattam,
Tőle bódagadhattam.

3. Met ő elég szépecske,
Mind e sárig bincsecske,
Irigyli életemet,
sz Ez én készülétemet.

5. sz Ud edem meg e száját,
Mét hazudott akkorát,
||: Forradjék be e szája,
Mind e kürtőnek száda.:||

Veress-MS. — Ak: (→94, 295b, illetve 55b, 295c — az utóbbiaknál Magyar Antalné 50 éves, 1929-ben).

376b

M. F. 2451 a)

Klézse (Moldva)

László Józsi lánya, Magdolna (22);

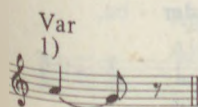
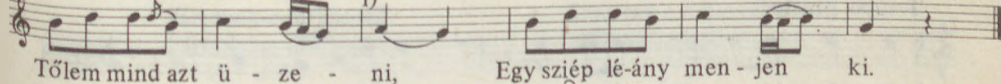
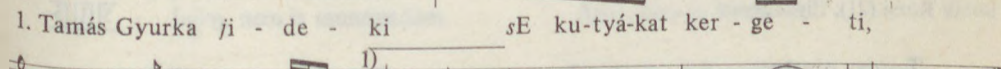
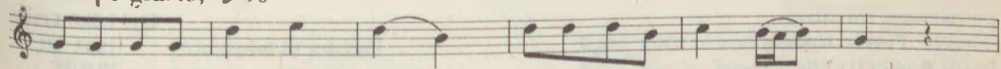
Benke Ferenc lánya, Maris (17)

Gy: Veress Sándor

1930. VII.

5 1 2

Tempo giusto, ♩=96

2. Egy szép leány mënjen ki,
Egy kupa bort vigyen ki,
Egy kupa bort vigyen ki,
Hogy igyák meg odaki.

Veress-MS.

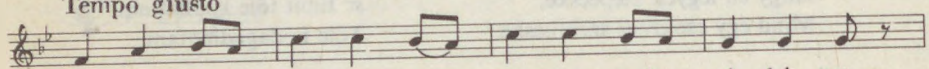
377

Lujzikalagor (Moldva)
Butak András

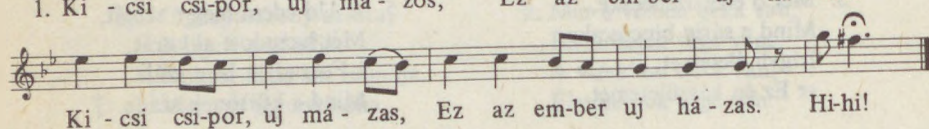
Gy: Lükő Gábor
1932

2 1 3

Tempo giusto

1. Ki - csi csi-por, uj má - zas, Ez az em-ber uj há - zas.

Ki - csi csi-por, uj má - zas, Ez az em-ber uj há - zas. Hi-hi!

2.* Vékon cérna, kemén mag,
Jaj be kevés legén vagy!

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *CI. Oláh kolinda. Új.* — Ak: (→378).

* Ismételve.

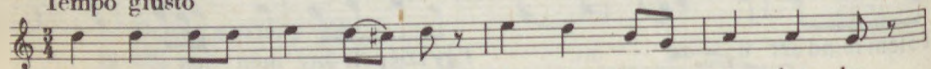
378

Lujzikalagor (Moldva)
Butakék; Puskás Jánosné
Butak Rózsi (21); Illyés Nyica

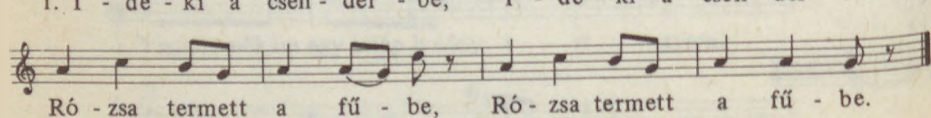
Gy: Lükő Gábor
1933. III.

3 1 5

Tempo giusto

1. I - de - ki a csen - der - be, I - de - ki a csen - der - be.

Ró - zsa termett a fű - be, Ró - zsa termett a fű - be.

2.* Haj ki rózsám, szegyük le,
Köss bokrétát belőle.

4. Ha megkérdi, ki kötöte,
Rózsa asszony kötözte.

3. Küggyük el e legénnek,
János nevezgetőnek.

5. Igen szépen köszönte,
Meg is aran pilizte.**

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: *Új. CI.* — Ak: (→25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193e, 193f, 200u, 329, 351, valamint 377?). *Ezt a dallamot hallani leggyakrabban drembából [dorombból].*

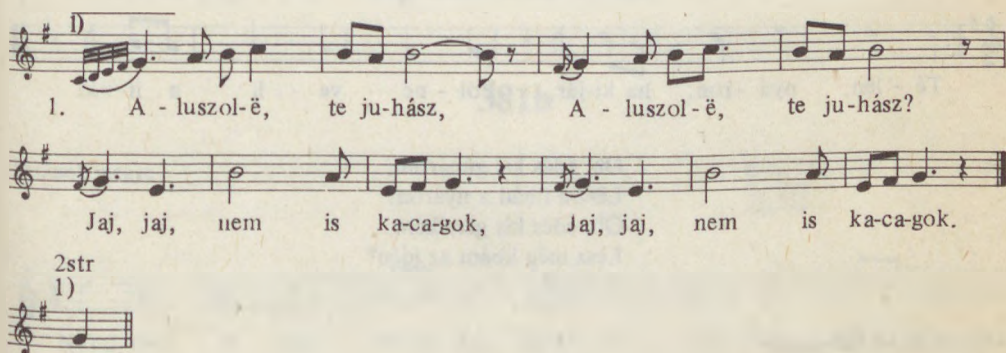
* Soronként ismételve.

** *Pili* = „*fulgi de omat*” [= kb. hőszállingózás, pilinkézés].

379

M. F. 430 d)
Siklód (Udvarhely)
Marton Sándorné

Gy: Vikár Béla
[1902]
L: Bartók Béla

2.* Jártanak-ë farkasok?

Jaj, jaj, nem is angyalok.

[Aluszol-e te juhász?
Jajjaj, nem is szunnyadám.

Ajjaj, nem is hoztanak,
Ajjaj, nem is hoztanak.

Jártanak-e farkasok?
Jártanak-e farkasok?

Ugattak-e a kutyák?
Nem is kacagtak.

Ajjaj, nem is angyalok,
Ajjaj, nem is angyalok.

Folyt-e neki sok vére?
Jajjaj, nem is a teje.

Vittek-e bárányokat?
Vittek-e bárányokat?

Futottál-e utána?
Jajjaj, nem is előtte.

Fára hánnyák a borsót,
Ide jó boros kancsót.

Nekem nem kell cinterem,
Hogyha ott bor nem terem.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításával. Kiegészítések Vikár: 11/38 alapján. — 1027 [?]; 1209 [?]; 1225. —
Ak: (→56).

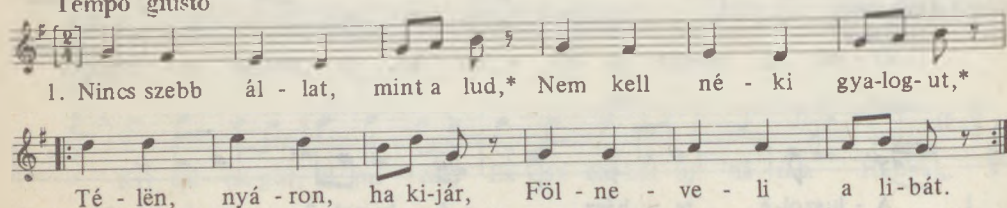
* Mindkét sor ismételve.

380

Igal (Somogy)
özv. Ágostonné (73);
özv. Szili Ferencné (71)

Gy: Ádám Jenő
1928
3 3 1

Tempo giusto

1. Nincs szebb ál - lat, mint a lud,* Nem kell né - ki gya-log-ut,*
Té - lén, nyá - ron, ha ki-jár, Föl - ne - ve - li a li-bát.

2. Oh, édes kis gúnárom,
Lész-é libád a nyáron?
Oh, édes kis gercikém,
Lész még libám az idén?

Másolat gépelt szöveggel.

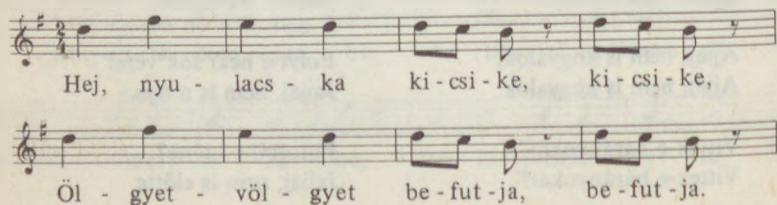
* Röviden!

381a

(1)

Ótelek (Torontál)

Kiss, 380. 1. (1. sz.)
3 3 3

Hej, nyu - lacs - ka ki - csi - ke, ki - csi - ke,
Öl - gyet - völ - gyet be - fut - ja, be - fut - ja.

Ziegler Márta másolata. — 1197a; 1208a. — *Nyulacska játék*. [Bartók.]

(2)

Kiss, 380. 1. (3. sz.)

3 3 5

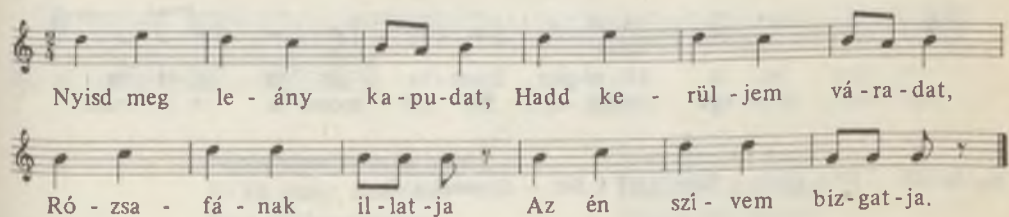

381b

Szolnok megye

Kiss, 212. 1. (9. sz. 3—5. sor)

3 3 3

Ziegler Márta másolata. — 1197b; 1208b.

Szentmargitfalva (Zala)
Szőke Lászlóné Horváth Rozi (79)

Gy: Seemayer Vilmos
1934. VIII. 20.

3 3 3

Tempo giusto, $\text{♩} = 105$

El - mën-tek a ka-to-nák, Itt ma-rad - tak a szaj-hák,

Ki vi - se - lős, ki vas-tag, Jaj, de ár - ván marad-tak.

Seemayer-MS. — Ak: 10 éves korában tanulta beszállásolt katonáktól Csörnyeföldön.

383

Felsőzászberek (Szolnok)
Lány (cca 14)

Gy: Bartók Béla
1918. VIII.

4 4 5

Tempo giusto

Hej ko - szo - rú, ko-szo-rú, Mér vagy i - lyen szo-mo-rú?

An - nus - ka a kö - zé-pen, Szem-be lát - va sö-té-ten,
Maj kű - dünk egy szemlá - tót, Ej - jel mond-ja a já - szolt.

Bartók-MS. — 1196; 1209. — Publ: MNT I: 546. — *Gyermekjáték.*

384a

Bükkszék (Heves)
Fiatal lányok

Gy: Kerényi György
1933

1 3 1

1. Rossz a há - zunk te-te-je, Rá - szál - lott a ci-né-ge,

Szállj lē ró - la ci-né-ge, Lē - sza - kad a te-te-je.

2. Árokparton csanaszál,*
 Kökényszemű barna lány,
 Kökényszemű barna lány,
 Mért vagy ilyen halovány?
 Azért vagyok halavány,**
 Mind ilyen a barna lány.

Kerényi-MS. — Bartók: *Cl.*

* Csana = csanál = csalán.

** A dallam második felére.

384b

M. F. 2687 b)

Szenna (Somogy)

Nyári György (37)

Gy: Lajtha László

1934. II.

2 5 1

Tempo giusto

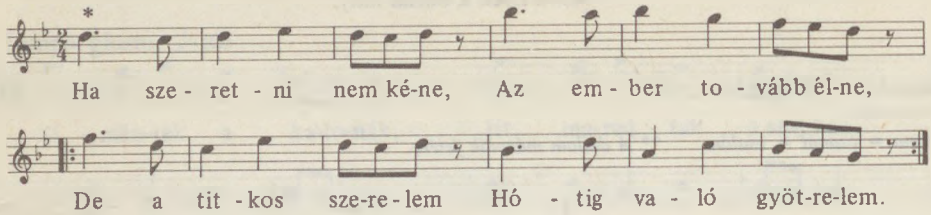
1. Csipő csol-lány az á-rok-ba, Benn a fe-ne a lá-nyokba,
 De még több van a legénybe, Mert meg-ö-lel a sötét-be.

2,3str
 1) 2) 3) 4)

2. Nincs édesebb, mint a méz,
 Ki kit szeret, arra néz.
 Én a szőlőt szeretem,
 Ha rá nézek, nevetek.

3. A mi házunk teteje,
 Rászállott a cinege.
 Höss el róla cinege,
 Leszakadt a teteje.

Másolat.

Kodály-MS [!]. NB. Kodály feljegyezte a támlapra a Bartalusnál 168. szám alatt közölt szöveget is. — 1198; 1210.

* Bartalus tempójelzése: *Frissen*.

386

M. F. 1611 a)
Csíkverebes (Csík)
Kovács Balázs (61)

Gy: Lajtha László
1912. IV.

3) VII) VII)

2. Komáromba vitettek,
A tömlecebe tetettek,
Kurta vasba verettek,
Onnan ki sem eresztlek.

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha korábbi helyszíni lejegyzése is. — P80; 101. — Publ: EMN: 103;
Kodály—Vargyas: 57.

* *Tánclepés*. ** Felső sor a *fonográffelvétel* szerint. Bartók megjegyzése: *hibásan?*

387a

M. F. 2844 a)
Szany (Sopron)
özv. Nagy Istvánné Kovács Juliánna (41)

Gy: Veress Sándor
1935. VI.
4 3 2

Tempo giusto, $\text{♩} = 144$

1. Kis kër - tèt kě - ri-tét - tem, Ab - ba ró - zsaát ül-tet - tem,

accel. - - - $\text{♩} = 152$ 1)

Szom-sziedad asz - szony kis-lá - nya Rá - ka - pott a ró-zsa - ra.

3str
1)

2. A törvényre föladtam,
A törvény is azt mondja,
Kis lányt illet a rózsa.**

3. Kis lányt illet a rózsza,
Legényt meg a bokréta,
Öreg embert a csutóra,
Vénasszonyt a sodrófa.

Veress-MS. — Ak: (→410).

* A 8 _ _ _ _ _ jelzés Bartóktól származik. ** A második strófát mindig három sorosnak vette, a dallam első, második és negyedik sorára. Többszöri kérdésemre is azt felelte, hogy „így gyűn ki, itt a közepibe éppen nem kő semmire”. A negyedik sort mindig így felkanyarította.

387b

Csabdi (Fejér)
Sipos Dánielné (64)

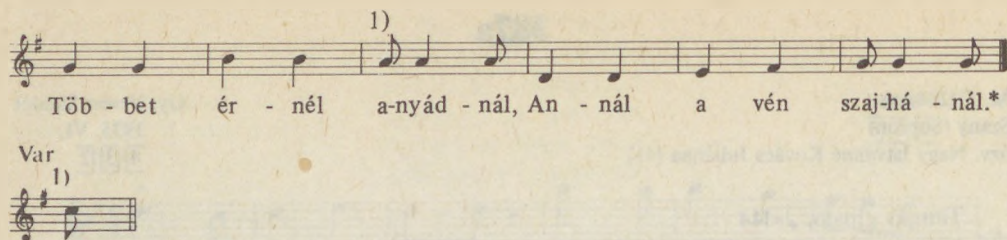
Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 7.
4 3 2

Moderato, ♩ -cca 112–116

Fehér ház, { likas az ab - lak-ja Tē kis lány, nē kacsin-gass raj - ta,
kerek ab-lak raj-ta

Con moto, $\text{♩} = 160 - 180$

Ha úgy tud - nál szí - tál - ni, Mint a fá - rod ri - szál - ni,

Kodály-MS. — Bartók: *második fele külön. CI; (7).* — Ak: (→371a, 402i). Kad: L. Bartók megjegyzését!

* Utána „Jaj de fáj”, melynek ez a *Con moto*-rész a másik fele. [L. az A 387c dallamot!]

387c

M. F. 2213 c)
Hottó (Zala)
Berte Kati

Gy: Vikár Béla
1906. IX. 5.
L: Bartók Béla
4 3 1

2. Fáj a szívem térted,
Hogy az enyém nem lehetsz,
Ha [rózsámé]** lehetnék,

[2. Fáj a szívem térted,
Hogy az enyim nem lehetsz.
Ha az enyim lehetnél,
Száz aranyakat érnél.]

[R:]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/418 alapján. — 1201b; 1211b.

* A zárójelbe tett szövegsorok ismeretlen kéz utólagos kiegészítései. ** Bartók a harmadik sort először így jegyezte le: *Ha jaz enyém lehetnél*. Utóbb a „jaz enyém”-et áthúzta és helyette szaggatott vonallal utalt a szöveg érthetlenségére; a „lehetnél”-t pedig „lehetnék”-re javította. A „rózsámé” későbbi ceruzás kiegészítés (ismeretlen kéz írása).

M. F. 1173 b)
Kisrákos (Vas)
Marton Dániel (66)

Gy: Vikár Béla
1909. XI. 8.
L: Bartók Béla
4 3 1

Allegretto

1. Egy kis ker - tet ke - ri - tők, Ab - ba ró - zsát ül - te - tők,
Szomszéd asz - szony kis - já - nya { Rá - ka - pott a ró - zsá - ra.
[Rá - szo - kott]

II
1) 3

[2. Egyszer-kétszer megfogtam,
Törvényszékre hajtottam,
De a törvény azt mondja,
Kislányoké a rózsá.

3. Ha a törvény azt mondja.
Kislányoké a rózsá,
Legényeké bokréta,
Öregeké csutora.]

Kotta: Bartók—MS (eredetileg egyszerűbb lejegyzés későbbi javításokkal); szöveg: Ziegler Márta másolata.
Kiegészítések Vikár: 21/37 alapján. — 1201a; 1211a. Bartók: (7). — Publ: MND: 183; Kodály—Vargyas: 488.

* Hiba „h” helyett? [Bartók.]

Bartalus IV: 150
3 3 3

1. Én kis ker - tet ke - ri - tek, Ab - ba ró - zsát ül - te - tek,
Szom - széd asz - szony Pis - tá - ja Rá - ka - pott a ró - zsá - ra.

2. Én a rózsám nem hagyom,
A birónak feladom,
A bíró is azt mondja,
Lánynak való a rózsza.

Kivágott lap a kiadványból. — 1200; 1212. — Bartalus megjegyzése: *Arany János után.*

* Bartalus tempójelzése: *Frissen.*

389a

M. F. 997 c)
Felsőíreg (Tolna)
Öregasszony

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
7 3 4

Tempo giusto, ♩=240

ñ Dunyhám, pár - nám de haj - lik, Bej-jebb babám a fa - lig,
Ö lel-jük egy-mást haj - na - lig, Míg é - dös - a - nyánk a - lu - szik.

Bartók-MS; eredetileg egyszerűbb lejegyzés főként a ritmust érintő javításokkal. — P112a; 121a. — Publ: MND: 54a; Kodály—Vargyas: 25.

389b

M. F. 985 a)
Felsőíreg (Tolna)
Férfi (cca 70)

Gy: Bartók Béla
1907. IV.
8 6 4

Tempo giusto, ♩=288

a) 1. Elmész babám? El biz én! Itt hagysz engem? Itt biz én!
rózsám?
Ej, nēm szánsz engēm? Nēm biz én! Át megyék Raj - na vizén!

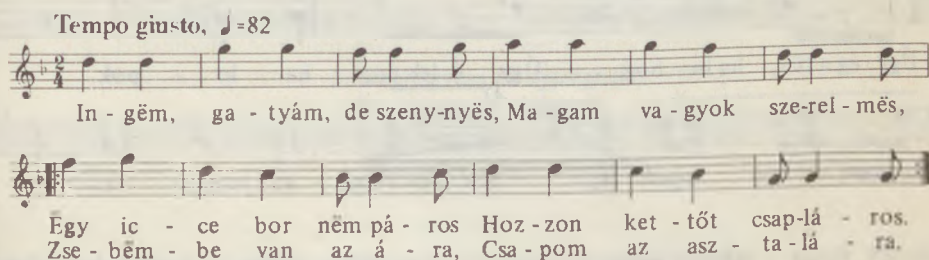
b) Ha te tunnád, amit én,
Millen legény vagyok én,
Ha szép lőányt látok én,
Azér maj meghalok én.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel, Bartók javításával; a b) strófa szövege Bartók kézírása. — P112b; 121b. — **Publ:** MND: 54b; Kodály—Vargyas: 26.

389c

Magyarszerdahely (Zala)
Papp Istvánné (59)

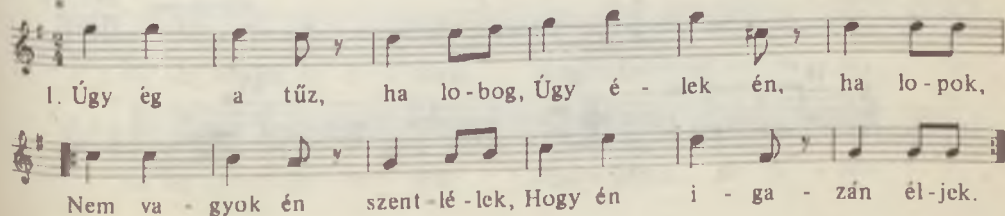
Gy: Seemayer Vilmos
1933. I. 11.
854

Másolat. — P112c. — **Ak:** 16 éves korában tanulta Szentbalázson (Zala).

390

Színi: 105
733

2. Szegény legény vagyok én,
Ha lopok úgy élek én,
Ha nem lopok, cserélek,
Mégsem igazán élek.

3. Akár lopok, akár nem,
Mindig tolvaj a nevem,
Inkább lopok hát, mint nem,
Legyen igaz a nevem.

4. Akár iszom, akár nem,
Mindig kórhely a nevem,
Inkább iszom hát, mint nem,
Legyen igaz a nevem.

Ziegler Márta másolata; a 2—4. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1199; 1213.

* Színi tempójelzése: *Sebes.*

391a

(1)

Fornos (Bereg)

Gy: Bartók Béla
[1912. IV.]

1 2 5

Tempo giusto

1) 2) 3) 4)

Úgy ég a tűz, ha lo - bog, Úgy é - lek én, ha lo - pok,
Loptam csi-kót, lo-pok is, Ha fel-a-kasz - ta - nak is.

Bartók-MS. Bartók a dallamot eredetileg kétszeres ritmusértékekkel jegyezte le, utóbb viszont ráírta a támlapra: *kisebb értékekbe át.* — 1215c; Bartók: *CI.* — **D:** Kiegészítés az A 196z és az A 357c dallamok alapján.

(2)

Fót (Pest)

Gy: Bartók Béla
1907. V.

1 2 5

1) 3) 4)

1. Piros bársony süvegem,
Most élem gyöngy életem,
Bokrétá van mellette,
Barna babám kötötte.

2. Ha kötötte, jól tette,
Csókot kapott érette,
Kössél babám másszor is,
Megcsókollak százszor is.

(3)

M. F. 99¹ a)
Énlaka (Udvarhely)
Patakfalvi Máriskó

Gy: Vikár Béla
[1900. III. 16.]
L: Bartók Béla
1 2 5

1. Ne sírj, Simó, ne könnyezz,
Mindnyájunknak sorsa ez,
[Ne sír' mer tudtadra lesz,
Hogy engem a sír fedez.

3. Itt az holtak mezején,
Egy új sírban nyugszom én,
Ne kérd, hogy ki nyugszik itt,
Síremlékem megtanít.

2. Esztendeje lankadok,
Mint az virág hervadok,
Érzi szívem, hogy mér sír,
Számomra készül a sír.

4. Rózsa nyílik mellette,
Ezt a hűség ültette,
Szakassz róla s emlékezz,
Rúlam el ne felejtkezz!

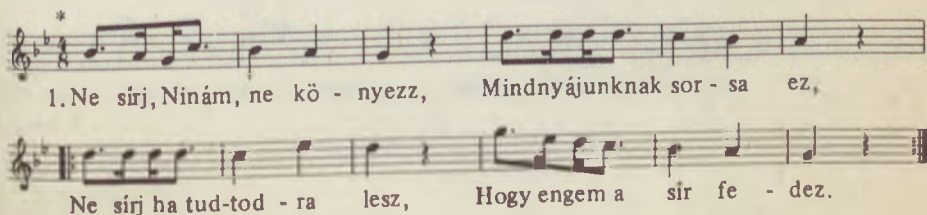
5. Meghagyom az ifjúságnak,
Ne higgyen az világnak,
Csalfa volt és lenni fog,
Isten veled s légy boldog!

Kiegészítések Vikár: 7/343 alapján — Ak: (→196a, 321g) „Katonatemető ének vót”.

391b

Kolozsvár (Kolozs)

Bartalus III: 72
1 2 5

2. Esztendeje lankadok,
Mint a virág, hervadok,
Érzi szívem, nincsen ír,
Számomra már, csak a sír.

4. Rózsa virít mellette,
Azt a hűség ültette,
Szakassz egyet, s emlékezz,
Hogy életünk képe ez.

3. Ott a holtak mezején
Egy új sírban fekszem én,
Melyik az én sírom itt,
Sírkereszttem megtanít.

5. Mond meg az ifjuságnak,
Ne higgyen a világnak,
Csalfa ez és lenni fog,
Isten hozzád, légy boldog.

Ziegler Márta másolata; a 2—5. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1215b; 1215e.

* Bartalus tempójelzése: *Lassan, szomorúan.*

391c

Színi: 75

1 2 5

*
1. Vő-rös bársony sü - ve - gem, Most élem gyöngy é - le - tem!
Bok-ré-ta van mel-let-te, Bar - na babám kö - töt - te.

2. Ha kötötte, jól tette,
Csókot kapott érette,
Köss még babám, másszor is,
Megcsókollak százszor is.

Ziegler Márta másolata; a 2. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1215a; 1215d.

* Színi tempójelzése: *Élénk.*

391d

Mohi (Bars)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán

1914

1 2 5

Poco rubato, $\text{♩} = 66$

1. Vē-rēs bársony sü - ve - gem, Most é-lem gyöngy é - le - tem,
Bok-ré - ta van mel-let-te, Bar-na babám kö - töt - te.

Var *

1) 2)

2. Ha kötötte, jól tette,
Csókot kapott érte,
Kössél babám, másszor is,
Mégcsókolak százszor is.

3. Szép a lány ideig,
Tizennyolc esztendeig,
Ha idejit mulatja,
A legények bolondja.

Másolat. — 1215d; 1215a.

* Néha.

391e

F. 118 d)
Kászonzeltiz (Csik)

Gy: Kodály Zoltán

1912

1 2 5

Lento, poco rubato, $\text{♩} = 84$

1. Csendes patak foly - do - gál, Az én szemem sir - dogál,
Ne sirj szemem ne könny - nyezz, Mindnyájunknak sor - sa ez.

Var**

1) 2)

2. Ne sírj, ha tudodra lesz,
Hogy engem a sír fedez,
Itt a holtak mezején
Egy új sírban nyugszom én.

4. Sírkeresztem megtanít,
Melik az én dombom itt.
Rózsá nyílik mellette,
Azt a hűség ültette.

3. Ha valaha erre térsz,
Falum határára érsz,
Ne szánd fáradtságodat,
Keresd fel a síromat!

5. Szakassz egyet, s emlékezz,
Hogy engem a sír fedez,

6. Mondd meg az ifjúságnak,
Ne higgyen a világnak,
Mert a világ csalfa vót,
Csalfa vót, és lenni fog.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az 1. stófa szövege kézírással is). — 1215e; 1215b. — *Erre a dallamra egyházi szöveg is.*

* A koronánál mindig egy nyolcadnyi nyújtás. ** *Néha.*

391f

(1)

Tök (Pest)
Laczik Lászlóné (73)

Gy: Kodály Zoltán
1922. V. 14.

125

Lento, ♩ = cca 100

1. m Vē-rēs bár - sony sü - ve - gēm,
Most í - lēm gyöngy í - le - tēm.
Bok - ré - ta van mel - let - te,
Kis an - gya-lom kö - töt - te.

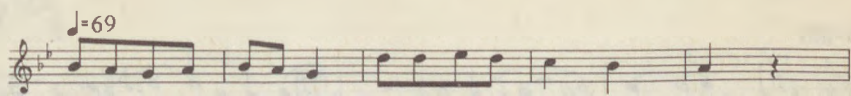
2. Ha kötötte jól tette,
Csókot kapott érte,
Kössél babám máskor is,
Mégcsókoklak százszor is.

(2)

Úny (Esztergom)
özv. Tóth Jánosné (85)

Gy: Kodály Zoltán
1922. IV. 30.
1 2 5

$\text{♩} = 69$

Vö-rös csákóm, sü-ve-gem Most í-lem gyöngy í - le - tem

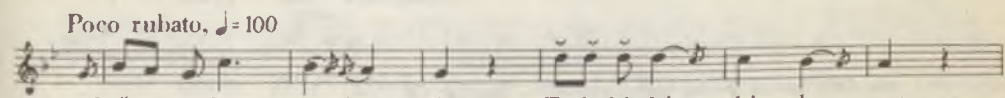
Bok-ré - ta van mel-let-te Bar-na babám kö - öt - te.

391g

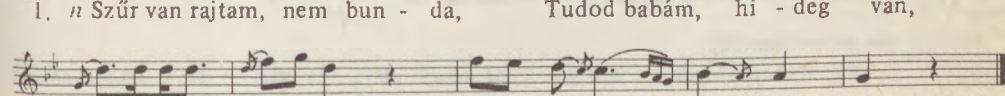
Túrricse (Szatmár)
Rápolcsi Gyula (55)

Gy: Kodály Zoltán
1921. XI. 2.
1 2 5

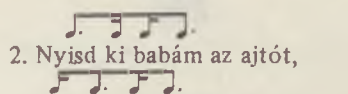
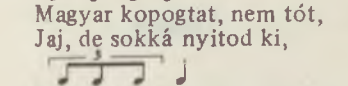
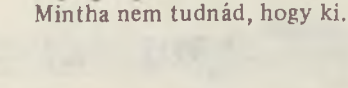
Poco rubato, $\text{♩} = 100$

1. „ Szűr van rajtam, nem bun - da, Tudod babám, hi - deg van,

Ab-la-kidon fagyok meg, A lel - ked-re ha - lok meg.

2. Nyisd ki babám az ajtót,

Magyar kopogtat, nem tót,
Jaj, de sokká nyitod ki,

Mintha nem tudnád, hogy ki.

Kodály-MS. — Bartók: *Cl*.

391h

M. F. 2803 a)
Egeres (Kolozs)
Férfi

Gy: Balabán Imre
1912. IV.
L: Bartók Béla
1 2 5

$\text{♩} = 160$

1. Ne sírj babám, ne könnyezz, Mert mindenek sor-sa jez,
Hogy éngemet sír fe - dez, Hogy én-gé - met sír fe-dez.

Più lento, ♩=116

2. Esz-tende-je lan - ka - dok, Mint a virág hër-va - dok,
Er - zi szí-ve-m -----* Számomra már gyász ----*

Deutsch J. másolata Bartók kisebb bejegyzéseivel. — Bartók: *CI*.

* A szöveg nem érthető [Bartók].

391i

Deest

391j

Csurgónagymarton (Somogy)
Peterdi János (68)

Gy: Kodály Zoltán
1922
1 2 5

Tempo giusto

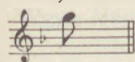
Es - te, ha ha - za me-gyünk, Le-fe - kügyünk az ágy - ra,

Az Is - tenhez fo - hasz - kodjunk, Hogy holnap nē legyen ba - junk.

Var

1)

Kerényi Gy. másolata.

392

Szentistván (Borsod)

Horváth Antal (60)

Gy: Seemayer Vilmos

1931. IV. 26.

Tempo giusto, ♩=82

Ez a lábom, ez, ez, ez, Egy-gyik lábom jobb, e - mez;

É-dēs lábom jól vi - gyázz, Mer a má-sik lē - gya - láz.

Seemayer-MS. — Ak: (→100c, 117, 273b, 321ccc, 372c). Nagymama énekelte gyerekkorában.

393

M. F. 303¹ a)

Nógrádverőce (Nógrád)

Tanos Ferenc, Tanos Kálmán

Gy: Vikár Béla

[1902. VII. 8.]

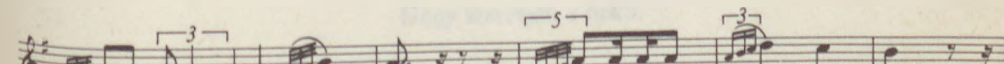
L: Bartók Béla

1. Ez a barát bort i - vott, Nēm tuggya, hogy drá - ga most,

Terēm annyi min - den - kor Kit meg - i - szunk ij - jen - kor.

2. Mongyuk neki te - hát ezt: Vájjon egész - sé - gé - re,

Vájjon egész - sé - gé - re, Re - re - re - re - re - re, Vájjon egész - sé - gé - re.

[Ez a barát bort ivott,
Nem tudja, hogy drága most,
Terem annyi mindenkor,
Kit megiszunk ijenkor.
Váljon egészségére,
Váljon egészségére!]

Tanos Ferenc iszik most,
Nem tudja, hogy drága most,
Keres annyit mindenkor,
Kit megiszunk ijenkor.

Mondjuk tehát nekije:
Váljon egészségére,
Váljon egészségére!]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel. További — szögletes zárójellel jelzett — kiegészítés Vikár: 6/96 alapján. — 1217a [?]; 1227b.

394

F. 122 c)
Alsószecse (Bars)
Kemény Lajos (50)

Gy: Kodály Zoltán
1912
[5] [5] [4]

Poco rubato,* ♩ = 96

1. A szíp asszony messzi lát, Vizér kül-di az u - rát,
Míg az u - ra o - da - jár, Bar - na le - gény vé - le hál.

Var

1) *** 2) 3) *** 4)

2. Édes uram, be jó kend,
Be jó vizet hozott kend.
Másszor is elmenjen kend,
Tovább odalegyen kend!

Kodály-MS. gépelt szöveggel (az első strófa szövege kézírással is). — 1582 Ib. Bartók: CI.

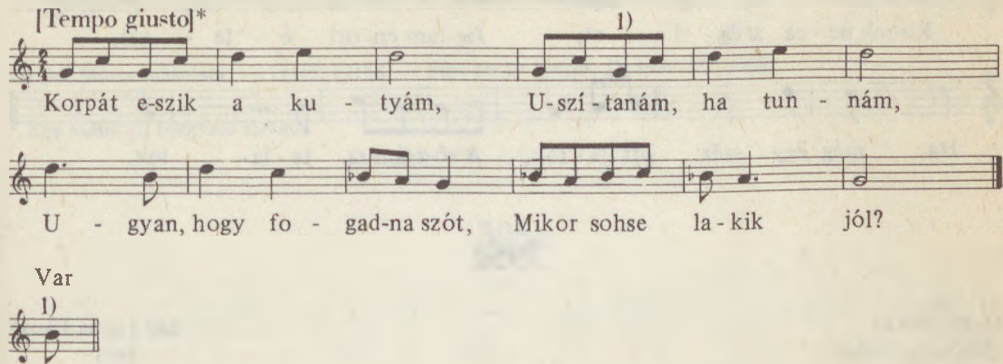
* Mérsékelt tánc lépés. ** A módosítójelet utóbb Kodály zárójelbe tette és kérdőjelet írt fölé.
változatok a fonográf felvétel szerint.

*** Helyi

395a

Nagyszalonta (Bihar)
Erdős Ferenc (84);
Jámbor János (67);
Tógyer János (57)

Gy: Kodály Zoltán
1917. I. 5.
[5][5][1]

Másolat. — 1216d; 1216a. — Ak: pásztor, pásztor, illetve gulyás (→69b, 97a, 97b, 248b, 402j).

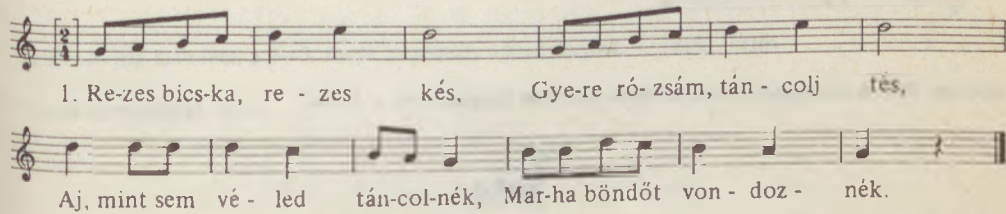
* Orig.: *Tánclépés*.

395b

(1)

Andrásfalva (Bukovina)
Sebestyén Márton (70)

Gy: Kodály Zoltán
1914. IV.
551

2. Azért vagyok lénvirág,
Hogy szeressen a világ,
Azért vagyok lénbingó,*
Hogy szeressen a fickó.

Másolat. — 1216c; 1216b.

• *Lenbingó* = *lënbimbó*.

(2)

Istensegíts (Bukovina)

Gy: Kodály Zoltán
1914. IV.

3 3 1

Ke-rek uc - ca szög - el - et, Jár-tam én ott ẽ - le - get,
Ha még ẽgy - szẽr ott já - rok, A ró-zsám-ra ta - lá - lok.

395c

M. F. 2310 a)
Ipolybalog (Hont)
Fõrõ

Gy: Lajtha László
1913

3 3 1

Poco rubato, $\text{♩} = \text{cca } 88$

Fa-lu vé - gén van egy gát, Barna kis lány u-gord át.
Hej de te szõl - ke ne próbáld, Mer el-re-ped a szok - nyád.

Var
1) 2) 3)

Másolat. NB. A támlaphoz csatolva Lajtha helyszíni lejegyzése is. — 1216c.

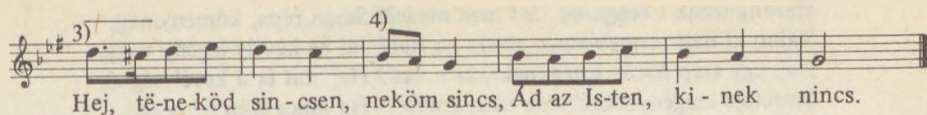
395d

M. F. 53^{II} c)
Hetes (Somogy)
id. Zsobrák János

Gy: Vikár Bála
L: Kereszty István

2 2 1

Mit ẽr a le - gény - sé - göm, Ha nincsen fe - le - sé - göm!

Var*

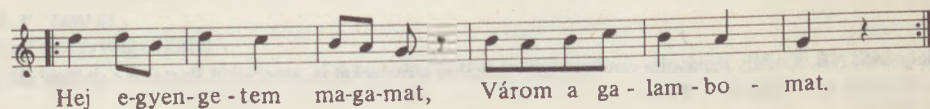
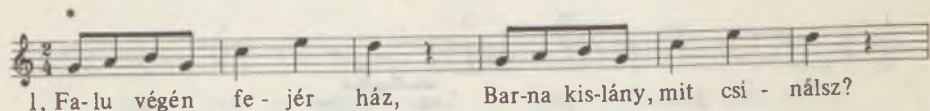

Ziegler Márta másolata. — 1216f; 1216d. — Fon: törött henger. D: 1899. IV. körül.

* Egy másik (?) lejegyzés szerint.

395e

Színi: 153

2. Faluvégén keskeny gát,
Barna kis lány, ugord át,
Hej, de te szöke, ne próbáld,
Mert elreped a szoknyád.

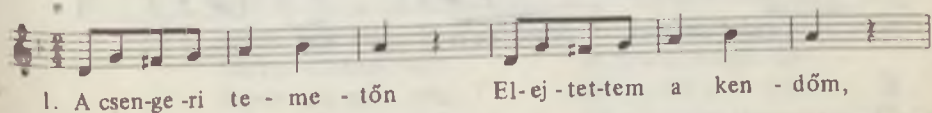
3. Debrecenbe kén' menni,
Létánia fog lenni,
Hej, az én rószám, a barát,
Tartja a létániát.

Ziegler Márta másolata; a 2—3. strófa kiegészítés a kiadványból. — 1216a; 1216e.

* Színi tempójelzése: *Sebes*.

395f

Bartalus II: 75

2. Harangoznak Csengerbe,
Vajon ki halt meg ebben.
Hej, egy szép barna legénynek,
Szeretője szegénynek.

3. Sárga répa, köménymag,
Jaj be kevély legény vagy,
Hej, mit ér a kevélységed,
Ha nincs szép feleséged.

Kodály-MS. [I]. — 1216b; 1216f. — Bartalus megjegyzése: *Arany János után.*

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve.*

396

Bartalus II: 57

1 1 5

*
Ig - ri - ci -ből Pa - pi - ba Hin - tó - ba jár a li - ba,
Ugyan édes guná - rom, Hej! Lesz - e libám a nyá - ron?

Kodály-MS; NB. Kodály lemásolta mindazokat a további szövegeket is, amelyeket Bartalus e dallam után az 58—59. szám alatt közölt. — 1554.

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve.*

397

M. F. 377 d)
Fenyéd (Udvarhely)
Varga Ferenc

Gy: Vikár Béla
[1902. IX. 26.]

L: Bartók Béla

3 1 2

Ha pá - lin - ka nem vó - na, Jám - bor asz - szony több vó - na,
Nem csattogna - pattog - na, Veretlen meg - ma - rad - na.

II
1)
[Musical notation]

2. Nekem nem kell feleség,
Mert az szájas mesterség!
Csak a szája kelepel,
A dolog neki nem kell.

b) 1. Meggyült bennem már a vér,
Egy hajítófát sem ér.
Kappan lettem, nem kakas,
Tőlem nem dagad a has.

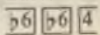
2. Melyik kakas jól talál,
Kilenc tyuknak galagyal.
Pap is akkor vétkezik,
Mikor kedve érkezik.

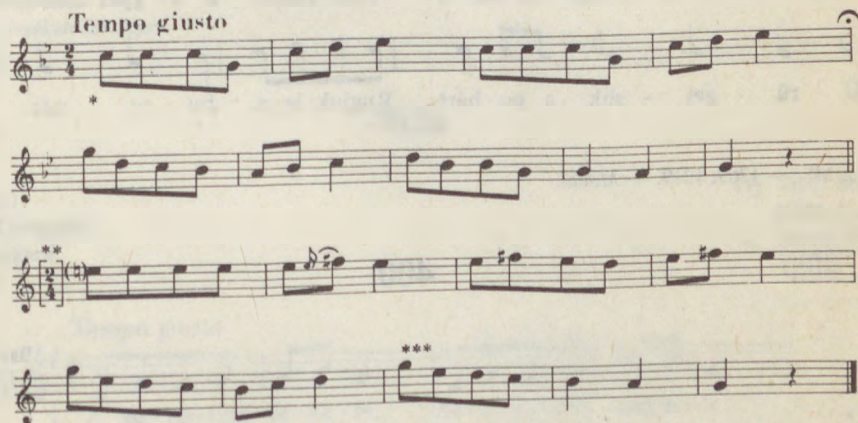
3. Jaj, mind dagad a tüdőm,
Jön a torlasztó idő.
De még inkább a májám,
Nincs, miből kicsináljam.]

Ziegler Márta másolata Bartók javításaival. Kiegészítések Vikár: 11/58, 58a alapján. — 1780a [?]; 1217a. Bartók 7, (1); javítás: *a a b (1)*₁. — **Fon:** *Tű-ingás miatt nem revidálható* [Bartók]. **Ak:** *vak koldus*. Vikár 11/58a szerint *Vak Feri* [b) szövegre]; 11/58 szerint: *vén Sándor István* [a) szövegre].

398

M. F. 2280 c)
Szentgyörgyvölgy (Zala)
Tóth Imre

Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 14.]
L: Bartók Béla

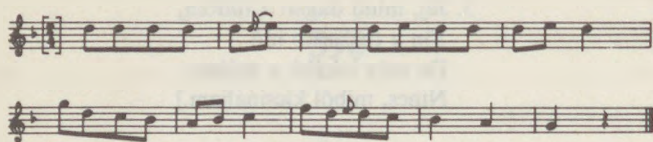
1. Szénát eszik ökör, ló,
Mert ez azoknak való.
Szénát nem eszek vele,
Tehát vizet sem nyelek.

2. Árt a víz a csizmának,
A paraszt bocskorának.
Kisasszony papucsának,
Hát az ember gyomrának.

3. A víz malmokat hajtson,
Szennyes ruhát tisztítson,
A víz malmokat hajtson,
Szennyes ruhát tisztítson!]

Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 17/90 alapján. — 1173; 1218. — **Fon:** hamis felvétel; *el kell hagyni.* **Ak:** nagyon öreg (→ 197a, 294, 320b).

* Szövegét Bartók nem jegyezte le. ** Másodszorra, talán e helyett:

*** hamis, magasabb!

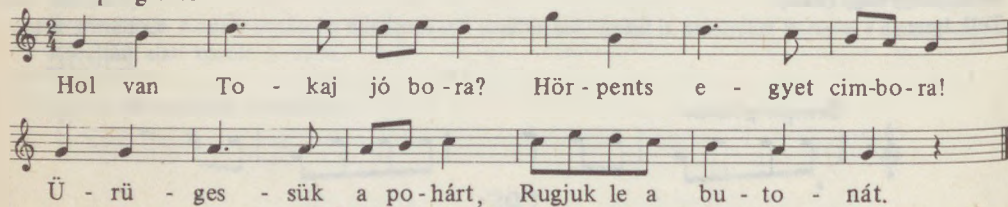
399

Tura (Pest)
Férfi

Gy: Bartók Béla
1906. VII.

314

Tempo giusto

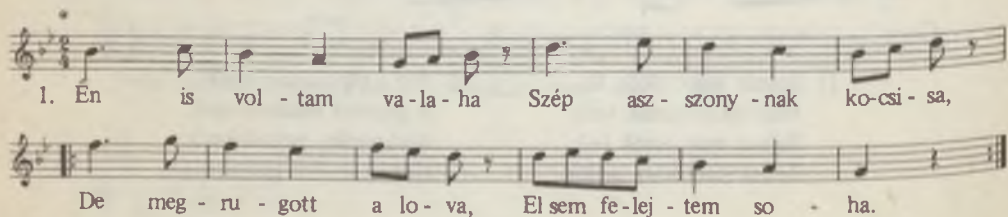

Bartók-MS. — 1209; 1219. — *Műdal.*

400

Bartalus I: 89

315

2. Nincsen nekem jobb tanyám,
Mint a rózsám udvarán,
Leterítem a subám,
Oda várom a rózsám.

Kivágott lap a kiadványból. NB. A 90. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szöveget is közöl. — 1208; 1220. — Gy: és Színi 182 sz. ugyanúgy [Bartók].

* Bartalus tempójelzése: *Mérsékelve*.

401

Levárt (Gömör)
Öregek

Gy: Kodály Zoltán
1913.
1 1 5

[Tempo giusto, moderato]*

Ki-csiny ma-dár az e - gér, Min-den luk - ba be - le - fér,
Ha az on-nan ki - szo - rul, Fű-le, far-ka le - ko - nyul.

Kodály-MS. — 1211; 1221.

* Orig.: *Mérsékelt tánclelés*.

402a

M. F. 18 d)
Szegevár (Csongrád)
Hevesi Istvánné

Gy: Vikár Béla
[1898. III. 13.]
L: Bartók Béla
1 1 2

Tempo giusto

1. A gu - ná - rom fe - ke - te, Azt a tem-pót meg-tet-te:
Tér-dig é - rő nagy hó - ba Rá-mászott a to - jó - ra.
3str
1)

2. Ugy, ugy édes gunárom,
Köll a liba a nyáron,
Ugy, ugy édes gunárom,
Köll a liba a nyáron.

3. A te ludad elveszett,
Aztat keresni mēgyēk,
Nincsen annak egyébje, egyébje,
Farka töve fekete.

Ziegler Márta másolata. — 1212a; 1222a. — **Fon:** Fordított henger. **Ak, D:** (→108a). A hengeren hallható bemondás szerint: „Dalolta Orosz Antal [!] Szegvár 1898. március 13-án.” (Bartók a bemondást nem vette figyelembe.)

402b

Zsigárd (Pozsony)

Gy: Kodály Zoltán

1905

112

A mi lu-dunk fe-ke-te, Azt a tēm-pöt mēg-tēt-te:
Tér-dig é-rő nagy hó - ba, Rá, rá, rá,
Rá-má-szott a to - jó - ra.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel.

402c

M. F. 2531 d)

Karcsa (Zemplén)

Szabadka Julcsa (17);

Dakos Eszter (22)

Gy: Lajtha László

1921. IX.

112

Tempo giusto

1. Éz a li-ba fe-ke-te, A fi-gu-rát meg-tet-te:
Térigyig é - rő nagy haó - ba Rámá-szott a to-jaó - ra.

2. Egy prücsök meg egy prücsök,
Két prücsök az két prücsök,
Egymás hátára másztak,
Kicsi prücsköt csináltak.

3. Kecsketuró, juhturó,
Mind a kettő jó turó,
Gelegénye turóval,
Nem bírok a furóval.

Másolat. — Bartók: *CI.* — Fon: *Penészes henger, kiselejtezte.*

402d

Nagykálló (Szabolcs)
Vágó Sándor (78)

Gy: Kodály Zoltán
1928. III. 3.

$\text{♩} = 112$

1. A gu-ná-rom fe-ke-te, Azt a tem-pót meg-tét-te:
Tér-gyig é-rő nagy hó-ba, Rá, rá, rá
Rá-ug-rott a to-jó-ra.

2. Úgy, úgy édes gunárom,
Úgy lesz libám a nyáron,
Úgy lesz libám a nyáron, lesz, lesz, lesz,
Lesz vagy kettő vagy három.

Kerényi Gy. másolata. — Bartók: *CI.* — Ak: (→165b).

402e

M. F. 1192 d)
 Őriszentpéter (Vas)
 Németh Sándor (42)

Gy: Vikár Béla
 [1910. X. 8.]
 L: Bartók Béla
 112

Tempo giusto

A gu-nárom fe-ke-të, Azt a tempót mēg-tēt-të:
 Térdig való nagy sár - ban Rá, rámászott az any-já - ra.

Kerényi Gy. másolata gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 21/110 alapján. — 1222a-hoz. — Ak: (→357j).

402f

Csönge (Vas)
 Bognár Mihály (49)

Gy: Kodály Zoltán
 1935. V.
 112

Tempo giusto, ♩ = 80-84

1. Az én ludam el - veszett, Kere-sé - sé - re mē-gyék,
 Tudom, mi lēssz a gye - lē, Fa, fa, fa, Farkatöve fe - ke - te.

2str 1) 2) 5) 3str 1) 2)

Var 3) 3)* 3) 5)** 3

2. Egyik lábát lētettē,
 A másikat fölveltē,
 Térdig erő nagy hóba
 Rá, rá, rá, rámászott a tojóra.

3. Kicsiny tücsök, nagy tücsök,
 Mind a kettő jó tücsök.
 Egymás hátán mászkálnok,
 Sok, sok apró tücsköt csinálnok.

Kerényi Gy. másolata a 2. strófától gépelt szöveggel.

* Talán a 2. str. eltérése? ** A 3. str. eltérése?

402g

M. F. 2823 a)
Szany (Sopron)
Sz. Varga Mihály (55)

Gy: Veress Sándor
1935. VI.
112

Tempo giusto, ♩=88

1. Ré-ti-bé iés ka-pi-ba, Mészit-láb jár a li-ba

♩=92

Mond meg ides gu-ná-rom, Lesz, lesz l-lesz-e libám a nyá-ron?

II 2str

2. Az ién ludam élvészett,
Ién azt kérésni menyék.
Az ám annak a jelle,
Fa, fa, farka töve feketé.

3. Az ién ludam élvészett,
Ién azt kérésni menyék.
Tírdig erő nagy hóban,
Rá, rá, rámaszott a tojóra.

Veress-MS.

402h

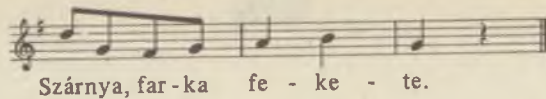
F. 148 c)
Perjése (Gömör)
Péntek János (cca 60)

Gy: Kodály Zoltán
1912
442

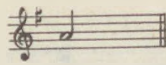
♩=120-126

1. A gu-ná-rom el-ve-szett, Ke-re-sé-sé-re mē-gyék,

Nincsen annak más je-gyē, más je-gyē,

Var
1)

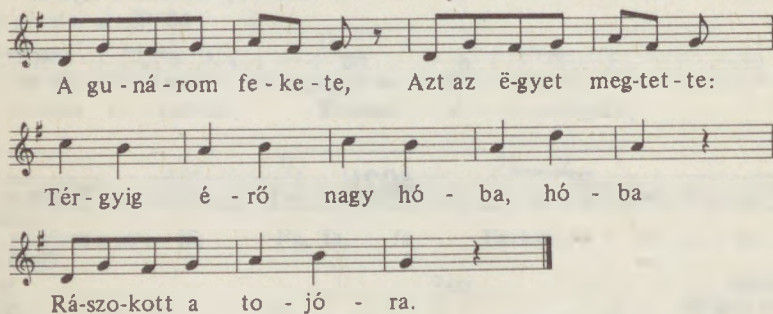
2. A gunárom feketé,
A nagy tempót megtette.
Térdig érő nagy hóba
Rá, rá, rá, Rámászott a tojósra.

Kodály-MS gépelt szöveggel (az első strófa szövege kézírással is). — 1212c; 1222c. — **Fon:** 1. str. kétszer!

402i

Csabdi (Fejér)
Sipos Dánielné (64)

Gy: Kodály Zoltán
[1922. V. 7.]
1 1 2

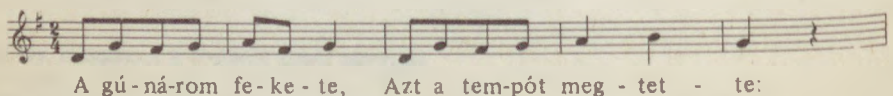
Kerényi Gy. másolata. — Ak: (→371a, 387b) „Kis kajla nótá”. D: Kiegészítés az A 387b alapján.

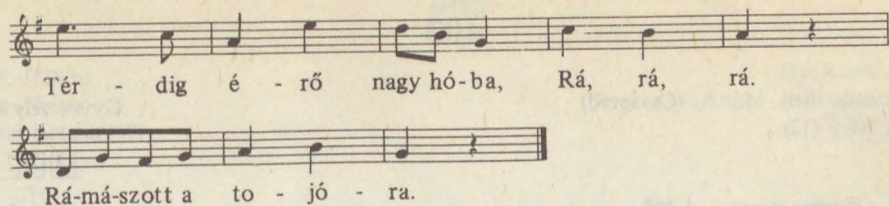
402j

(1)

Nagyszalonta (Bihar)
Erdős Ferenc (53)

Gy: Kodály Zoltán
1917. I. 6.
1 1 2

Másolat. — 1212b; 1222b.

(2)

Nagyszalonta (Bihar)
Tógyer János (57)

Gy: Kodály Zoltán
1917. I. 6.

102

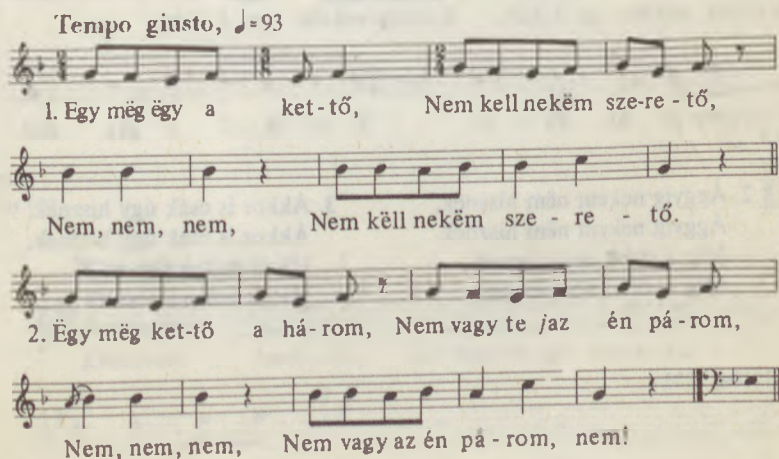
Ak: (→395a).

402k

M. F. 1522 b)
Gyergyócsomafalva (Csík)
Férfi

Gy: Molnár Antal
1911

L: Bartók Béla
VII VII 63

Bartók-MS. — 1212d; 1222d.

403

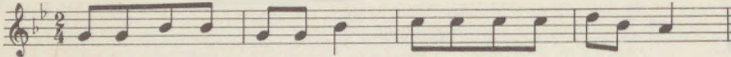
Hódmezővásárhely, Mártély (Csongrád)
Borbély Róza (12)

Gy: Péczely Attila

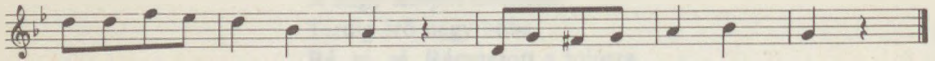
1934

b3] 2] 2

Tempo giusto, ♩ = 108

1. É-des ked-ves ap-ju-kom, Én azt kend-be rosszallom,

Hogy kend mindig i - szo - gál, Mindig a kocs - má - ba jár.

2. Hogy nem iszik kend vizet,
Azért talán nem fizet,
A cipője se szakad,
A píze is mögmarad.

Péczely-MS.

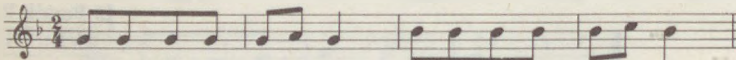
404

Berencs (Nyitra)

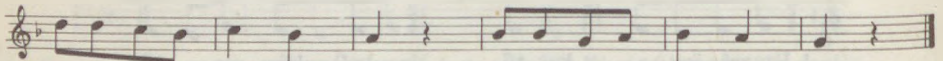
Gy: Kodály Zoltán

1906

1] b3] 2

1. Kicsiny nekem ez á hāz, Kicsiny nekem ez á hāz,

Ki-ru-gom āz ol - dā - lāt, U - tol - lā - rā ā gāz - dāt.

2. Ággyig nekem nēm hisznek,
Ággyig nekem nēm hisznek,
Míg ā sirbā nēm tēsznek,
Míg ā sirbā nēm tēsznek.

3. Ákkor is csāk úgy hisznek,
Ákkor is csāk úgy hisznek,
Hā jó mélen lētēszněk,
Hā jó mélen lētēszněk.

Másolat. — 1210a; 1223a.

M. F. 1138 b)
Zsére (Nyitra)
Szórád Katalin (60)

Gy: Kodály Zoltán
1906
1 4 2

$\text{♩} = 152$

1. Haj ri-biz-li, ri-biz-li, Haj ri-biz-li, ri-biz-li,
Gye-re velem vil-lőz-nyi, Gye-re velem vil-lőz-nyi,
Haj rú-zsám, i-vo-lyám,
Csó-kold még az or-cám.

2. Ném vagyok én ribizli,
Ném vagyok én ribizli,
Ném mők veled villőznyi,
Ném mők veled villőznyi,
Haj ruzsám, ivolyám.
Csókold még az orcám.

Kodály-MS. — 1210b; 1223b. — Ak: (→27h).

* Bartók megjegyzése az utolsó 8 ütemhez: *Más (tót) dallamból keveredett bele!*

406a

F. 133 b)
Mohi (Bars)
Hajpál Jónás (60)

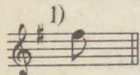
Gy: Kodály Zoltán
1912
27 3 3

Poco rubato, $\text{♩} = 84$

Ki-száradt a bodza-fa, Hol hálunk az éc-ca-ka?
Aj-tó me-gett a pa-don,

Var

Kodály-MS; szövege gépelve is. — 1213; 1224. — Ak: (→256a). Kad: #7 5 3 5.

* Nem igazi szövege!

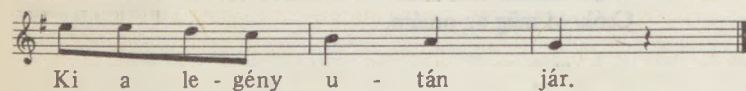
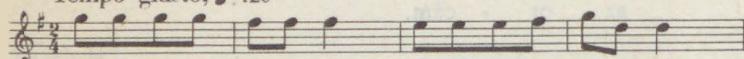
406b

Kiskomárom (Zala)
Kövesi Róza (36)

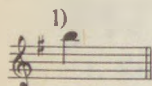
Gy: Péczely Attila
1923

#7 5 3

Tempo giusto, ♩=120

Var

2. Sűrű csillagos az ég,
Majd eszedbe jutok még,
||: De már akkor késő lesz, :||
Ha a szívem másé lesz.

Péczely-MS. — Kad: #7 5 3 5.

* Az 5—7. ütem néha elmarad.

M. F. 2467 b)
Bogdánfalva (Moldva)
Duma György (36)

Gy: Veress Sándor
1930. VII.
955

Giusto, (quasi rubato), ♩=cca 96

1) Hull az e - ső, hull a hó, Hull az e - ső, hull a hó,
Van sze - re - tőm, de nem jó, Van sze - re - tőm, de nem jó.

2str 1) 3 4) 3str 2) 4str 1) 2) 4) 5) Var 3)

2.* Szeretőmnek szerélme
Béhullott a Szeretbē.

3. Tennap réggél hajnalba
Vigan ment le csónakba.

4. Gyere ruózsám, kēræssük meg,
Hol megkapjuk szeræssük meg.

Veress-MS. — Ak: (→ 348).

* Soronként ismételve.

(1)

Pilismarót (Esztergom)
Morvai János (83);
Benkovics Márton (83)

Gy: Kodály Zoltán
1922. XI. 22.
VV4

♩= 112-104

Az ma - ró - ti za-bok-ba, Ma - cso - nya nyótt a-zok-ba.
Hej, gye-re paj - tás, szedjük ki, Hogy nē vi - rá - goz-zon ki.

Másolat.

(2)

[Pilismarót (Esztergom)]
Herédi János (85)

Gy: Kodály Zoltán
[1922. XI. 22.]

Az ma - ró - ti za - bok-ba, Ma - cso - nya nyőtt a - zok-ba
Hej, gyere paj - tás, szedjük ki, Hogy nē vi - rá - goz-zon ki.

Ak: Vörös József öreg vadásztól tanulta.

410

M. F. 2890 d)
Szany (Sopron)
őzv. Nagy Istvánné Kovács Julianna (43)

Gy: Veress Sándor
1937. VII.

Tempo giusto, $\text{♩} = 144$

Jó - zsi bá - csi csip - kés - set,
Sar - kon já - ró he - gye - set, L-
* - li-kacsos a csipké-se, Sarkon já-ró he-gye-se.

Veress-MS. — Bartók: Új. — Ak: (→387a).

* Az ismétlőjelben lévő részt mindig háromszor énekelte. (Talán, hogy a ritmusszükülést kiegyensúlyozza.)

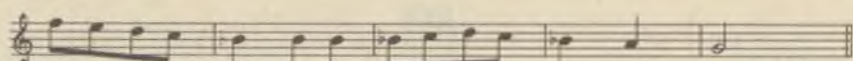
411

M. F. 1149 b)
Ghymes (Nyitra)

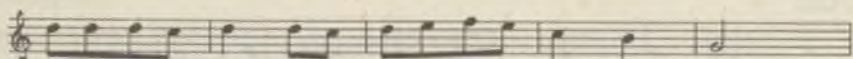
Gy: Kodály Zoltán
1906

1. Sző - lő-he-gyen ke - resz-tül, Mēn a le-ány öcs - csos - tű

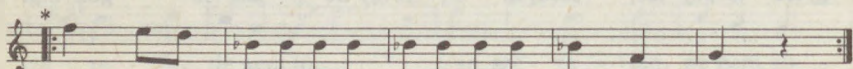
Fe-hér nya-ka gyön-gyös-tű, Kesz-ke-nő-je csip - kés - tű.

2. Én Jan-csi-kám, Jan - csi-kám, MÉR nem nyőtté nagyobb - ra,

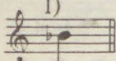
Nyőt-té vó-na na - gyobb-ra Let-té vó-na ka - to - na,

Hej, ti - ni ti - ni - ti - ni, ti - ni ti - ni, din, din, don.

Var

1)

Molnár A. másolata. — P84; 104.

* Toldás (l. fonográffelvételen).

412

Felsősegesd (Somogy)

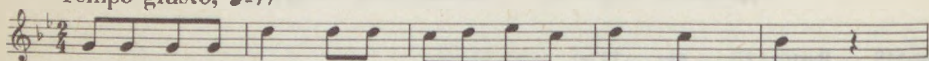
Lábodi Imréné Foki Kati (57)

Gy: Seemayer Vilmos

1933. VIII. 13.

5	6	3	1
---	---	---	---

Tempo giusto, $\text{♩} = 77$

1. Már meggyüttünk es - té - re, Ka-ta kö-szön - té - sé - re.

Ka-ta légy re-mény - ség-be, Köszöntlek e - gész - ség - be.

2. Hogy megérted napodat,
Szűz szent pátronusodat,
Áldjad a Krisztusodat,
Szép fölvirradásodat.

Másolat. — Publ: MNT II: 918. Kata-köszöntés.

Béd (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán
1909
2 5 V

- 2.* Három legény indítja,
Negyedik csillapítja.
3. Édes anyám, kedvesem,
Van-ē ruhám szennyesen?

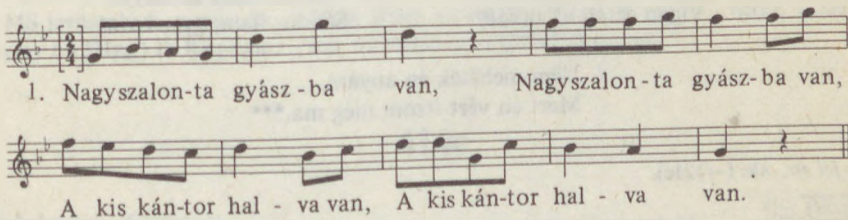
4. Ha nincs ruhám szennyesen,
Hazahozom vérezen.
5. Édes anyám, nyiss ajtót,
Nēm hallok már több jajszót.

Molnár A. másolata. — [12]27a.

* Soronként ismételve.

414a

(1)

Nagyszalonta (Bihar)
Jámbor Sándor (15)Gy: Kodály Zoltán
1916. X. 5.
5 8 4

- 2.* Még vasárnap délután
Vigan sétált az uccán.

3. Utánna mēnt az anyja,
János fiam gyer' haza!

4. Nēm mēgyēk én mán haza,
Vérben fürdök én még ma.

5. Hat kis leján vigyen ki,
A rózsám kísérjen ki!

(Megölte magát, mert nem adtak hozzá egy lányt).

Másolat. — 1218?, 1228f. — Ak: A szöveg Jámbor Sándor gyűjtése [?]

* Soronként ismételve.

(2)

F. 431 b)
Nagyszalonta (Bihar)
Balog Erzsi (21)

Gy: Kodály Zoltán
1916. X. 5.

571

$\text{♩} = 100^*$

1. Bakony er-dő gyász - ba van, Bakony erdő gyász-ba van.
Ró-zsa Sándor hal - va van, Ró-zsa Sándor hal - va van.

Var
1)

2.** Még vasárnap délután
Vigan sétált az uccán.

3. Utánna ment az anyja,
Sándor fiam, gyer haza!

4. Nēm mehētēk én anyám,
Mert én vért iszom még ma.***

Fon: 3 és fél str. Ak: (→321c).

* Kevés gyorsulással.

** Soronként ismételve.

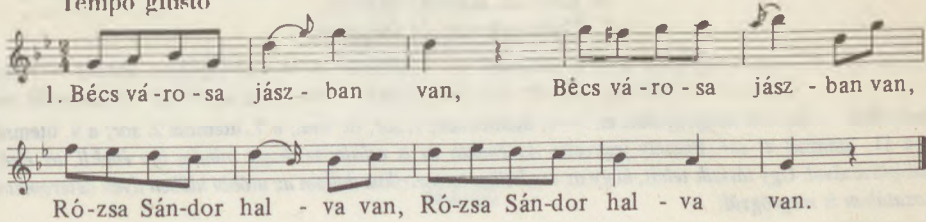
*** Töredék. Tovább nem tudja.

414b

M. F. 58 c)
Pápa (Veszprém)
Matalics József

Gy: Vikár Béla
[1899. IV. 23.]
L: Bartók Béla
5 8 4

Tempo giusto

2. Még csütörtökön délbe,
Még csütörtökön délbe,
Vigan ment a pincébe.
Vigan ment a pincébe.

5. Három kés a szívembe,
Három kés a szívembe,
Rézfokos a kezembe,
Rézfokos a kezembe.

3. Utánament az anyja,
Utánament az anyja:
Sándor fiam, gyűj vissza,
Sándor fiam, gyűj vissza!

6. Tik, legények vigyetek,
Tik, legények vigyetek,
Sirpartomra, sirpartomra tegyetek!

4. Édesanyám, nem megyek,
Édesanyám, nem megyek,
Kis kocsmába fölmegek,
Verejkedést ott teszek.

7. Menyecskék, sirassatok,
Menyecskék, sirassatok,
Leányok, jászoljatok,
[Leányok, jászoljatok!]

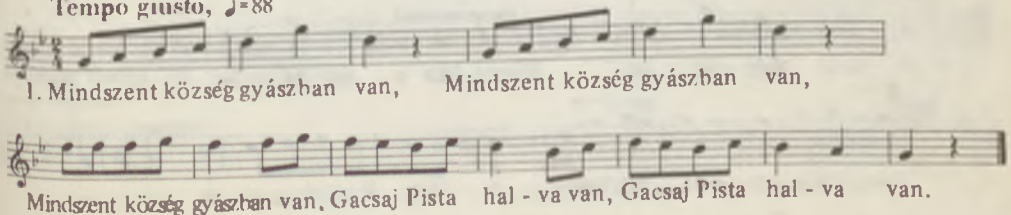
Bartók-MS javításokkal, a második strofától gépelt szöveggel. (Vikár: 20/152.) — 1218?; 1228d. — Ak: iparoslegény (→321gg.) D: Kiegészítés Vikár szövegtámlapja (28905/5) szerint.

414c

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Aracs János (46)

Gy: Péczely Attila
1932
5 8 4

Tempo giusto, ♩=88

2.* Még vasárnap délután,
Maga járt a lány után.

3. Monta neki az anyja,
Pista fiam, gyer haza.

4. Nem megyek én még haza,
Vérbe gázolok még ma.

5. Hazafelé mentébe,
Rézfakos a fejébe,
Dupla kés a szívébe.

6. Lányok, lányok, sírjatok,
Gyöngykoszorút fonjatok.

Péczy-MS. — Bartók megjegyzései az 1—6. ütemekhez; 1. sor, ill. *ism.*; a 7. ütemnél 2. sor; a 9. ütemnél 3. sor; a 11. ütemnél 4. sor. Péczy jegyzete: *Az éneklő itt is erősítette, hogy mindig így éneklj, az első sor megduplázásával. Úgy látszik tehát, hogy az eredetileg izometrikus dallam az utóbbi időben ilyen heterometrikus változatában is megőrzül.*

* A szövegsorok az ötödik strófa kivételével az első analógiájára ismétlődnek. Az ötödik strófában csak az első sor ismétlődő, háromszor.

414d

M. F. 2583 a)

Tunyog (Szatmár)

Baracsi Menyhértné Kis Julianna (40)

Gy: Lajtha László

1933. II.

5 8 4

Tempo giusto, $\text{♩} = 126$

1. Már Kisnamény gyász-ba van, Kölcsér Endre hal - va van,
Még vasárnap es - té-re Vigan ment a bi - lét-be, Vigan ment a bi - lét - be.

accel. - - - al - - - $\text{♩} = 132$

2. U-tá - na ment az any - ja, End-re fi - am jer ha - za,
Nem megyek én még haza, Vérbe fürdök én még ma, Vérbe fürdök én még ma.

3. Haza - fe-lé men - té - be, Pá-ros kés a szí - vé - be,
Páros kés a szí - vé-be, Rézfokos a fe - jé-be, Rézfokos a fe - jé - be.

$\text{♩} = 132$

4. É-des-a-nyám hall - ja - je? Van-e ingem szennye - sen?

$\text{♩} = 126$

Ha nincs ingem szennyesen, Hoztam egyet vé - resen, Hoztam egyet vé - re - sen.

Másolat. — Bartók megjegyzése a 4—6. ütemhez: 1. sor ismétlése; a 7—8. ütemhez: 2. sor; a 9—10. ütemhez: 3. sor; illetve a 11—13. ütemhez: 4. sor. — Ak: (→211, NB. életkora ott 43 év, 1934-ben).

414e

M. F. 964 c)
Vésztfő (Békés)
Szombati Zsuzsa (cca 16)

Gy: Bartók Béla
1906. XI.
5 8 1

Tempo giusto, $\text{♩} = 88$

1) 2)

1. Bakony-er-dő gyász - ba van, Bakony-er-dő gyász - ba van,

3)

Ró-zsa Sándor hal - va van, Ró-zsa Sándor hal - va van.

2str 2) 3) Var 1) 2)

2.* Még vasárnap délbe,
Vigan mēnt a csapszékbe.

4. Ides anyám, nem megyek,
Embervérben fürdők meg.

3. Ides anyja utána,
Sándor fiam gyer haza!

5. Ides anyám, idesem,
Van-e ingem szennyesen?

6. Ha nincs ingem szennyesen,
Hoztam kettőt véresen.

Kotta és első strófa szövege: Ziegler Márta másolata Bartók javításaival, kiegészítéseivel; a 2—6. strófa szövege: Bartók-MS. — 1218?; 1228a.

* Soronként ismételve.

414f

Hódmezővásárhely (Csongrád)
Rakonczay Ferenc (40)

Gy: Péczely Attila

1934
3 8 1

Tempo giusto, ♩=88

Ez az ut - ca gyász - ba van, Bar-na Pis-ta hal - va van,
Még vasárnáp dél - u - tán sétált a lá - nyok u - tán, Sétált a lá - nyok u - tán.

Péczely-MS. — Bartók megjegyzése az 1—6. ütemhez: 1. sor [ismételve]; a 7—8. ütemhez: 2. sor; a 9—10. ütemhez: 3. sor; a 11—13. ütemhez: 4. sor. — Ak: (→92, 240). A dallamot az éneklő állandóan így énekli, az első dallamsor megismétlésével.

414g

Emőd (Borsod)
12-es huszár

Gy: Kodály Zoltán
1916. VIII.

5 7 4

1. Vig E - mőd nagy gyász-ba van, Ga-csel Gyu-ri hal - va van,
Vig Emőd nagy gyászba van, Gacsél Gyuri hal - va van, Gacsél Gyuri hal - va van.

2.* Még vasárnap délután
Maga járt a ján után.

3. Vasárnap virradóra
Ugy lelték ötöt halva.

4. Dufla kés a szívébe,
Rézbalta a fejébe.

Kodály Zoltánné (?) másolata gépelt szöveggel. — 1218n?; 1228k. — H: A gyűjtés helyszíne: Ránkfüred (Abauj-Torna).

* Ismétlések az első versszak analógiájára.

414h

Balatonederics (Zala)
Szívós Katalin (50)

Gy: Seemayer Vilmos
1933. XI. 2.
5 5 1

Tempo giusto, ♩ = 85

A ma - ró - ci kis hēgy - be Mēg - é - rētt a cse - rész - nye;
Ne bántsđ pajtás, nagy ú - ré, A maró - ci bí - ró - jē, A maró - ci bí - ró - jē.

Seemayer-MS. — Ak: (→14, 118, 220p, 287, 299i, 360c). Anyjától tanulta otthon.

414i

M. F. 2209 a)
Resznek (Zala)
Hajmási Gizella

Gy: Vikár Béla
[1906]
L: Bartók Béla
8 8 4

Tempo giusto

1. Bakony er-dő gyász - ba van, m Bakony er - dő gyászba van,
Ró - zsa Sándor fog - va van, Ró - zsa Sándor fog - va van,
1* Bakony er-dő gyász - ba van, Bakony erdő gyászba van,
Ró zsa Sándor fog - va van, Ró zsa Sándor fog - va van.

Bartók-MS (eredetileg egyszerűbb lejegyzés későbbi javításokkal). Kiegészítések Vikár: 20/9a alapján. — 1218?; 1228c.

* Másodszorra.

414j

M. F. 85 b)
Sínfalva (Torda-Aranyos)
Farkas Ágnes

Gy: Vikár Béla
1899. [V. 20.]
L: Bartók Béla

1. Mész-kő köz-ség gyász-ba* van, Da-li Ág-nés hal - va van, Még szer-édán dél - u-tán

Vi-gan sé-tált az uc-cán, Ví-gan sé-tált az uc - cán.

2. Csütörtökön estére
Vitték a temetőre,
Engem hat lány vigyen ki,
S a babám kísérjen ki,
A babám kísérjen ki.

[3. Mind a hat lány fejrben,
S a babám feketében
S a babája Brassóba,
Ő pedig koporsóba.
Siratja a jó anyja,
Nincsen neki több lánya.]

Bartók-MS gépelt szöveggel. Kiegészítések Vikár: 7/79 alapján. — 1228c-hez. — D: A támlapon eredetileg 1899. VIII.

* Vikár feljegyzése szerint: „gyászbo”.

414k

M. F. 2227 a)
Nemesnép (Zala)
[Szép Károly]

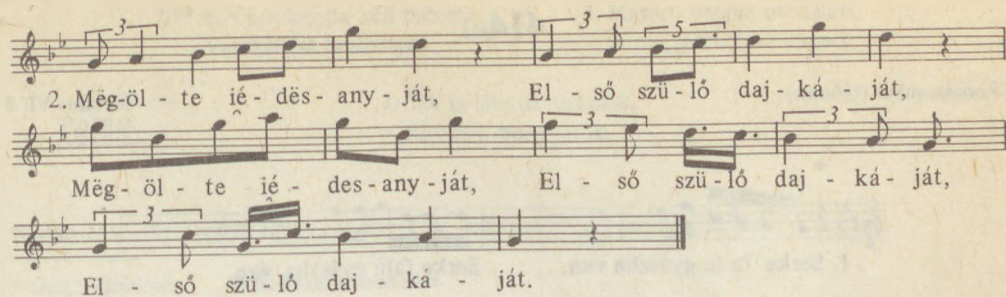
Gy: Vikár Béla
[1906. IX. 11.]
L: Bartók Béla

1.* - - Sa-mu fog - va van, - - Er - zsi jász - ba van,

- - Sa - mu fog - va** van, - - Er - zsi jász - ba van,

- - Er - zsi jász - ba van.

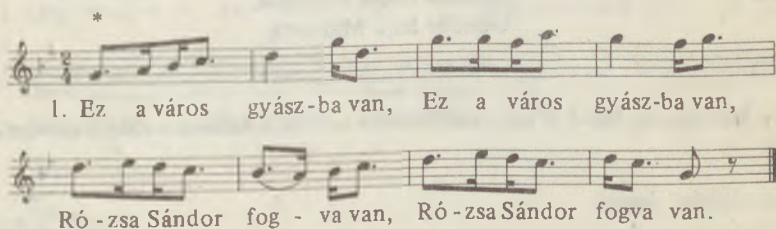
Bartók-MS. Kiegészítések Vikár: 15/459 alapján. — 1228d-hez.

* Az első strófa szövege Vikár feljegyzése szerint: „Első Samu fogva van / Bécsi erdő jászba van / Bécsi erdő jászba van.” ** *Sic!* [a magánhangzó á helyett.]

4141

Bartalus III: 13

3 8 4

2.** Még vasárnap délután
Lovagolt a lány után.

3. Utána ment az anyja,
Sándor fiam, jer haza!

4. Nem megyek én még haza,
Vérbe fürdök én még ma.

5. A kocsmába kell menni,
Veszekedés fog lenni.

6. Három betyár indítja,
A negyedik csitítja.

7. Sirass anyám, sirass már,
Sirom szélén vagyok már.

Ziegler Márta másolata; a 2—7. strófa kiegészítés a kiadványból. NB. A 14. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szöveget is közöl. — 1218a; 1228m.

* Bartalus tempójelzése: *Frisseckén*. ** Soronként ismételve.

414m

Rimaszombat (Gömör)

Bartalus VI: 8

5 8 6 3

1. Serke fa-lu gyászba van, Serke falu gyászba van,
Göndör Matyi halva van, Göndör Matyi halva van.

2. Még csiterteken deébe,
Még csiterteken deébe,
Maga ment a pincébe,
Maga ment a pincébe.	3. A kenderföd végibe
Állottak eleibe,
Bunkós botval fejére,
Vágó kést az mejjibe.
4. Léányok, sirassátok,
Asszonyok, gyászoljátok,
Nincsen immá Matyitok,
Göndör hajú Matyitok.	

Kivágott lap a kiadványból. NB. A 9. szám alatt Bartalus további, e dallamhoz rendelt szöveget is közöl. — 1218b; 1228n.

* Bartalus tempójelzése: *Lassan*.

414n

Zsére (Nyitra)

Gy: Kodály Zoltán

1911

3 7 1

[Tempo giusto]*

1. Bé-csi er-dő gyász-ba van, Bé-csi er-dő gyász-ba van,
Ró-zsa Sándor hal - va van, Ró-zsa Sándor hal - va van.

2.** Kis kocsmába kell menni,
Verekedést kezdeni.

3. Három betyár ott állott,
A negyedik rám vágott.

4. Tik is lányok sirjatok,
Síromra boruljatok.

Kodály-MS. — 1218c[e?]; 1228j.

* Orig.: Tánclépés. ** Soronként ismételve.

414o

(1)

Érd (Fejér)

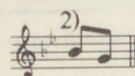
Horváth Mária (18)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.

3 8 1

Var

2.* Utánna megy az anyja,
Sándor fiam, jöjj vissza!

4. Édes anyám, édesem,
Van-e ingöm szennyesen?

3. Nem mehetek én vissza,
Vérbe fürdök én még ma.

5. Ha nincs ingöm szennyesen,
Maj lesz egy pár, véresen.

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1218?; 1228g. — H: Budapesti gyűjtés? Ak: (→12b, 152a, 152b, 321bbb).

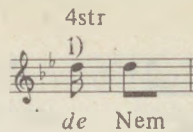
* Soronként ismételve.

(2)

Gács (Nógrád)
Kapinagi Mariska (22)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.

581

1. * Bakony erdő gyászba van,
Rózsa Sándor fogva van.	6. Bemegyek a vérházba**
Ráállok egy asztalra.
2. Még vasárnap délután
Sétált a nagy főuccán.	7. Három legény indítja,
Negyedik csillapítja.
3. Utána ment az anyja,
Sándor fiam, jer vissza!	8. Az ötödik fölállott,
A fejemre rávágott.
4. de Nem mehetek én vissza,
Vérbe fürdök én még ma.	9. Kerüld kutya kezemet,
Mér bántottad fejemet?
5. Nem a Duna szélébe,
A csárda közepibe.	10. Nem kerülöm kezedet,
Nem bántottam fejedet.

Kodály Zoltánné-MS. — Ak: (→128r, 243g).

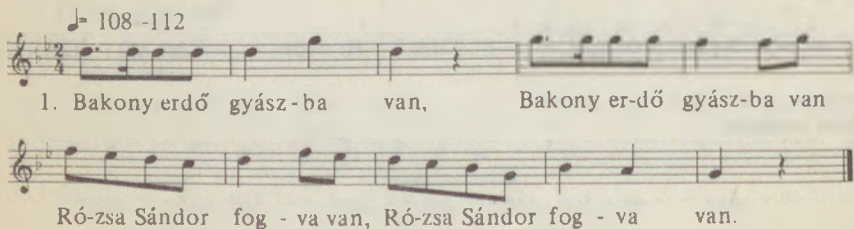
* Minden sor ismételve. ** Talán: „vérházba”?

414p

Istensegíts (Bukovina)
Lőrinc Antalné (29)

Gy: Kodály Zoltán
1914

586

2. Még csütörtökön délbe,
Még csütörtökön délbe
Vigan járt az erdőbe,
Vigan járt az erdőbe.

3. Utánamént az anyja,
Utánamént az anyja:
Sándor fiam, jer haza,
Sándor fiam, jer haza!

4. Éldés anyám, nem megyék,
Éldés anyám, nem megyék,
Korcsomába kell menném,
Verekedést kell tennem.

5. Éldés anyám, éldesém,
Éldés anyám, éldesém,
Van-ë ruhám szennyesen,
Van-ë ruhám szennyesen?

6. Ha nincs ruhám szennyesen,
Ha nincs ruhám szennyesen,
Hozok egy párt vérésen,
Hozok egy párt vérésen.

7. Ti virágok, nyíljatok,
Ti l[e]ányok, sirjatok,
Síromra borújatok,
Síromra borújatok!

Másolat. — 1218g ?; 1228e. — Ak: (→196e).

414r

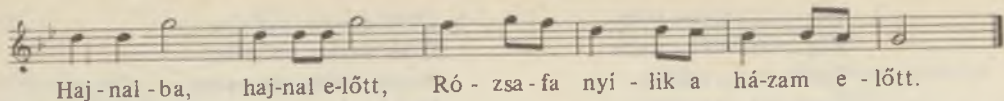
Szarvasgede (Nógrád)
Kisebb lányok

Gy: Kodály Zoltán
1922. VI. 15.

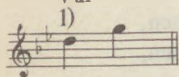
3356

1. Három ic-ce ke-mény mag, Pin-tér Bo-ris ki-é vagy?
Nem va-gyok én sen - ki - é, Csak a Mur-csi Fe - ri - é.

2. Murcsi Fe-ri véd el már, Mert a tyúk is tud-ja már,
Ha a ka-kas meg - tud-ja ki is ku-ko - ré - kol - ja.
Ká-pusz-tá - ba ta - pod - ja,

Var**

Másolat. — Bartók: *CI*.

* A támlapon a második dallamsor helye üresen maradt. Bartók jegyzete: *1. vagy 3.?* [= első vagy harmadik dallamsor szerint?] ** *Inkább.*

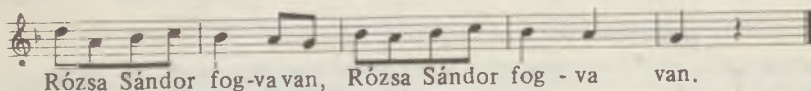
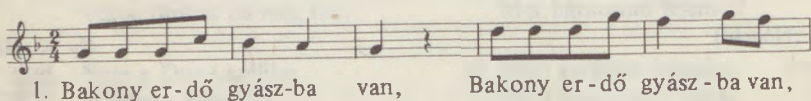
414s

Ipolybalog (Hont)

Gy: Molnár Antal

1912

171

2.* Csütörtökön még délbe
Vigan ment a pincébe.

5. Ha nincs ingem szennyesen,
Hozok egy párt véresen.

3. Utána megy az anyja,
Sándor fiam jöjj vissza!

6. Rézfokos a kezembe,
Éles kés a szívembe.

4. Édes anyám nem megyek,
Van-e ingem szennyesen?

7. Kis testvérek sírjátok,
Gyázkoszorút fonjatok.

Molnár-MS. — 1218k?; 1228i.

* Soronként ismételve.

(1)

Tura (Pest)
FérfiGy: Bartók Béla
1906. VII.
1 8 5

Tempo giusto

1. Csü-tör-tö-kön es - té - re, Csü-tör- tö-kön es - té - re,
Vi-gan ment a csap - szék - re, A vi - ga - lom he - lyé - re.

2. Utánna ment az anyja,
Utánna ment az anyja,
Laci fiam jer haza,
Laci fiam jer haza!

4. Kit hoznak a szekéren,
Kit hoznak a szekéren?
Rézfokos a kezében,
Páros kés a szivében.

3. Nem megyek én még haza,
Nem megyek én még haza,
Vérbe fürdök én még ma,
Vérbe fürdök én még ma.

5. Csütörtökön estére,
Csütörtökön estére,
Vitték a temetőbe,
A nyugalom helyére.

6. Utána ment az anyja,
Utána ment az anyja,
Megmondtam ne menj oda,
Megmondtam ne menj oda!

Bartók-MS. — 1218d [?]; 1228b. — 40 esztendő s nótá.

(2)

M. F. 99¹ b)
Énlaka (Udvarhely)
FérfiGy: Vikár Béla
[1900. III. 16.]
L: Kereszty István
5 8 4

1. Ma - gyar - or - szág gyász - ba van, Ma - gyar - or - szág gyász - ba van,
Mer egy kis - lány hal - va van, Mer egy kis - lány hal - va van.

2. Ti legények sirjatok,
Ti legények sirjatok,
Leányok gyászoljátok
Az én édes lányomat!

Fon: *Kopott. D: Kiegészítés az A 391a dallam alapján.*

(3)

M. F. 381 c)
Zetelaka (Udvarhely)
[Köröndi Gergelyné Ilyés Rózsa]

Gy: Vikár Béla
[1902. VIII. 31.]

L: Bartók Béla

5 8 4

1. A kalapom fekete,
Héj, a kalapom fekete,
Tollu lobog mellette,
Tollu lobog mellette.

2. Egyik ága lehajlott,
Héj, egyik ága lehajlott,
A szeretőm elhagyott,
A szeretőm elhagyott.

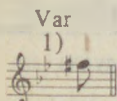
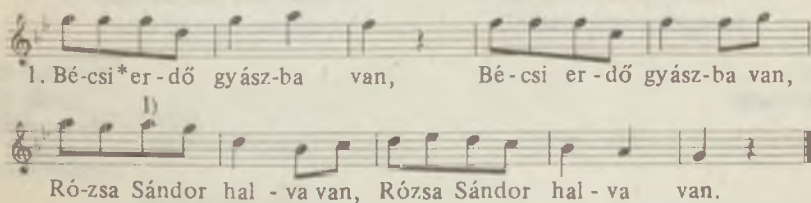
Fon: *A henger időközben eltűnt, nincs revidálva. D: Vagy IX. 2 (L. az A 26-os, illetve az A 1127v dallamot!)*

414u

Fedémes (Heves)
Lánykák (6—7)

Gy: Kerényi György
1933. VIII.

7 8 4

2. Még csütörtökön délbe
Még csütörtökön délbe
Borér mēnt a pincébe,
Borér mēnt a pincébe,

3. Utána mēnt az anyja,
Utána mēnt az anyja,
Sándor fiam, jőjj haza,
Sándor fiam, jőjj haza!

4. Édēs anyám, nēm mēgyēk,
Édēs anyám, nēm mēgyēk,
Mer a kocsmába mēgyēk,
Mer a kocsmába mēgyēk.

5. Bemēntem a kocsmába,
Bemēntem a kocsmába,
Lēültem a lócára,
Lēültem a lócára.

6. Három csēndér fēlállott,
Három csēndér fēlállott,
A nēgyedik rámvágott,
A nēgyedik rámvágott.

7. Nē bántsd pajtás, testēmet,
Ne bántsd pajtás, testēmet,
Inkább üssél engēmet,
Inkább üssél engēmet.

8. Rézfokos a fejembe,
Rézfokos a fejembe,
Páros kés a szivembe,
Páros kés a szivembe.

9. Édēs anyám, kedvesēm,
Édēs anyám, kedvesēm,
Van-ē ingēm szennyesēm,
Van-ē ingēm szennyesēm?

10. Ha nincs ingēm szennyesēm,
Ha nincs ingēm szennyesēm,
Adok ēggyet vérēsēn,
Adok ēggyet vérēsēn.

11. Mēnjēn lē a Tiszára,
Mēnjēn lē a Tiszára,
Mossa ki szép tisztára,
A fia halálára.

12. Ti mēg lányok, sírjatok,
Ti mēg lányok, sírjatok,
Síromra boruljatok,
Mert már engēm nēm láttok.

13. Gyöngyvirág a koszorú,
Gyöngyvirág a koszorú,
Édēs anyám szomorú,
Édēs anyám szomorú.

Kerényi-MS a 2. strófától gépelt szöveggel. — Bartók: CI.

* Az 1. versszak után megkérdeztem: „Milyen erdő? — Bécsi erdő. — Hol van Bécs? — Ki tudja?! Dunántúl!”

414v

Gács (Nógrád)
Mizsur Valéria (18)
Medzibrocki Gyuláné (29)

Gy: Kodály Zoltánné
1917. IX.
3 8 2 VII

1. Bé - csi er - dő gyász - ba van, Bé - csi er - dő gyász - ba van,
3) Ró - zsa Sándor fog - va van, 4) Ró - zsa Sán - dor fog - va van.

2. Még csütörtökön délbe
Még csütörtökön délbe
Vigan ment a pincébe,
Vigan ment a pincébe.	5. Rézfokost a fejembe,
Rézfokost a fejembe,
Dupla késsel szívembe,
Dupla késsel szívembe.
3. Édesanyja utána,
Édesanyja utána,
Sándor fiham, jer haza,
Sándor fiham, jer haza!	6. Édesanyám, kedvesem,
Édesanyám, kedvesem,
Van-e { ruhám szennyesen,
{ ingem
Van-e { ruhám szennyesen?
{ ingem
4. Édesanyám, nem lehet,
Édesanyám, nem lehet,
Kis kocsmába kell mennem,
Verekedést kell tennem.	7. Ha nincs ruhám szennyesen,
Ha nincs ruhám szennyesen,
Küldök egy párt véresen,
Küldök egy párt véresen.
8. Bécsi lányok, sírjatok,
Bécsi lányok, sírjatok,
Síromra boruljatok,
Engem többé nem láttok.	

Kodály Zoltánné-MS gépelt szöveggel. — 1218j?; 1228h. — Ak: (→128r, 220u).

* *Néha.*

414x

M. F. 58 d); 59 d)
Pápa (Veszprém)
Egerszegi János

Gy: Vikár Béla
L: Bartók Béla
V 6 2

1. Bakony erdő gyász - ban van, Bakony er-dő gyászban van,
Ró-zsa Sán-dor ágy - ba van, Ró-zsa Sándor ágy - ba van.

2str
1)

2. Még csütörtökön délbe,
Még csütörtökön délbe,
Vigan ment a pincébe,
Vigan ment a pincébe.
3. Utánamegy az anyja,
Utánamegy az anyja,
Sírva kéri, jöjj vissza,
Sándor fiam, jöjj vissza!
4. Nem megyek én már vissza,
Nem megyek én már vissza,
||: Csárdába, * verekedés lesz máma.:||
5. Három betyár indítja,
Három betyár indítja,
Négy zsandár csillapítja,
Négy zsandár csillapítja.
6. Az ötödik felállott,
Az ötödik felállott,
A fejemre rávágott,
A fejemre rávágott.
7. Űsd be, kutya, fejemet,
Űsd be, kutya, fejemet,
Rézfokos a kezembe,
Revolver a szivedbe.
8. Édesanyám, kedvesem,
Édesanyám, kedvesem,
Van-e ingem, szennyesen,
Van-e ingem, szennyesen?
9. Ha nincs ingem szennyesen,
Ha nincs ingem szennyesen,
Itt van egy pár véresen,
Itt van egy pár véresen.
10. Édesanyám, sírhatsz már,
Édesanyám, sírhatsz már,
Sírom partyán állhatsz már,
Sírom partyán állhatsz már.

Ziegler Márta másolata a harmadik stórfától gépelt szöveggel. (Vikár: 20/153.) — 1218?; 1228l. — **Publ:** MND: 185. — **Fon:** 58 d): *csak 1 str.*, M. F. 59 d): *1—2 str.*; (*ugyanattól, ugyanúgy!*) [Bartók Béla jegyzetei.] **Ak:** földműves. **D:** 1898—1899 körül.

* A szövegbeosztás sem a támlap, sem Vikár gyorsírási feljegyzése alapján nem tisztázható egyértelműen.

415

M. F. 2476 b)
Trunk (Moldva)
Duma Márton lánya, Bori (15)

Gy: Veress Sándor
1930. VIII.
b3 b3 I

Tempo giusto, ♩=132

1. Vörösz tö-rök - bu-szi-ja*, Vörösz tö-rök bu - szí - ja,

Ka-pá - lat - lan ma - rad - tál, Ka-pá-lat-lan ma - rad - tál.

2. Gyere lyéány kápáld még,
Gyere lyéány kápáld még,
sz Hogy te piroszodjál még,
sz Hogy te piroszodjál még.

3. Elmentek a legények,
Buszulják a léhányok,
Elmentek a legények,
Buszulják a léhányok.

4. Fodormenta, luminta,
j Én Isztenem, hozd vissza,
Hogy ő házaszodjék meg,
Hogy ő házaszodjék meg.

Veress-MS. — P92. Bartók: *a b a b?* (új!) javítva: *a b c b*. — Fon: 1—3 str. Ak: (→226a).

* Törökbuzsi = törökbosztán = tök.

416

Gyula (Békés)
Vidó Sándorné (69)

Gy: Kodály Zoltán
1921. IV. 2.

1 5 1

Tempo giusto

Hát az á-gyut mi lel-te, mi lel-te, Hogy össze van den - gel - ve?
Ci - ca ját - szott ma-cá-val, ma-cá-val, Sá-ri a Ka-to - ná - val.

Másolat. — Bartók: *CI. a b a b*; javítva: *a b c b*.

MUTATÓK

Az Egyetemes Gyűjteményhez Bartók felügyelete alatt már nem készülhetett mutatórendszer. A nagyterjedelmű anyagban való gyors, mechanikus eszközökkel történő tájékozódást kiadásunkban újonnan készített, kötetenkénti mutatók segítik. A szokásos keresési szempontok körét (szövegkezdet, kadencia, helynév) azonban — az anyag természetére való tekintettel — kissé kitágítottuk: az énekesek, a gyűjtők, valamint az MTA Népzenei Tipusrendjének kötetünk dallamaira vonatkozó *típuszámainak* mutatóival is. (A Népzenei Tipusrend a strófikus magyar népdalok központi gyűjteménye, mely a Zenetudományi Intézet birtokában lévő valamennyi adatot, a nyomtatásban megjelent népdalközlemények másolatait, lehetőség szerint más gyűjteményekből nyert másolatokat és a legszükségesebb referenciaanyagokat tartalmazza, zenei rendszerben, sorszámozva.)

A típusrendi számok lehetővé teszik, hogy Bartók Rendjét összehasonlíthassuk azzal a mintegy 150 ezer dallamot magába foglaló mai, legkorszerűbb elvek alapján elrendezett népzenei gyűjteménnyel, amelynek történeti kialakulásához kiindulópontként szolgált. (A Bartók, Kodály, majd Járdányi által kidolgozott rendszerek mindegyike tartalmazta azt az igényt, hogy az azonos dallamok variánsai egymás mellé kerüljenek, lehetőleg történelmi-stiláris rendet alakítva ki. Ezt az alapvető elvet keresztelte minduntalan a szótárszerűség egyidejű kívánalma. Az új rendszerezés — Szendrei Janka és Dobszay László munkája nyomán — ezt az ellentmondást küszöbölte ki, a rendezés alapjául szolgáló új típusfogalom kidolgozásával.)

Az összehasonlítást megkönnyítendő, elsőként egy olyan táblázatot közlünk a *Bartók-rendről* (BR), melynek egymásra vonatkozó négy oszlopában *Bartók számozása*, a *típusrendi szám*, a *szövegkezdet* és a *kadencia* kapott helyet. A gyűjtemény sorrendjét feltüntető táblázatban vízszintes vonalakkal választottuk el egymástól a Bartók által meghatározott típusokat. A jelenlegi típusrendi számok szerint való keresést a *Tipusrendi mutató* teszi lehetővé.

Ezt követi a *Kadenciamutató*, mely Bartók gyakorlata szerint emelkedő számsorrendben halad, először a középkadenciát, majd az első, végül pedig a harmadik sor kadenciáját véve figyelembe. Azokat a dallamokat, amelyeknél a kadenciák egyértelmű meghatározása legalábbis vitatható volt, többször is szerepeltettük a kadenciamutatóban, valamennyi lehetőség szerint. Így jártunk el olyan esetekben is, amikor a sorok számának értelmezésében merültek fel hasonló problémák.

A *Ritmusrendi mutató* Bartók ritmusrendjének kötetünkre vonatkozó részét tartalmazza, a dallamok (dallamtípusok) számainak megadásával.

A *Szövegkezdet-mutatóban* csak akkor adtuk meg belső versszakok kezdetét, ha ezt jelentősen eltérő dallama indokolta. Ilyenkor zárójelben tüntettük fel a versszak számát. Néhány esetben szövegkezdet helyett címek szerepelnek, ezt vastagított betűk jelzik. Néhány — eredetileg szöveghiányos — dallam más forrásból való kiegészítésére a kurzivált *szövegkezdet* utal.

A *Forrásmutató* a helyszínen főljegyzett dallamok számai után a hangfelvételek (a Néprajzi Múzeum, illetve Bartók és Kodály tulajdonában lévő fonográfhangerek, valamint a gramofonfelvételek) nyilvántartási számait közli, emelkedő számsorrendben. Ezt követi a nyomtatott kiadványok felhasznált dallamainak felsorolása.

A *gyűjtők mutatója* a kötetünkben szereplő népdalok gyűjtői mellett a nagyobb gyűjtemények szerzőit is tartalmazza (Bartalus, Kiss, Szini) nem jelezve, hogy ők mások gyűjtéseit tették közzé, mivel az esetek java részében a tényleges gyűjtők személye ma már megállapíthatatlan.

Az *énekesek mutatója* az asszonyokat leánynevükön szerepelteti, ahol csak ez lehetséges volt, de minden esetben utal az asszonynévre is. Azonos nevű, de más helyről származó énekesek neve mellett zárójelben a helységnevet is feltüntettük.

A *Helynévmutató* a hazai néprajztudomány elvei szerint az 1913-as közigazgatási viszonyokat alapul véve közli a falu- és megye neveket (mivel a klasszikus gyűjtések zöme jórészt az I. világháború előtti időkben zajlott le). A betűrendes helynévmutató vastagítással emeli ki azokat a helyneveket, amelyek jelenleg is Magyarországhoz tartoznak. Vékony, kurzív betűkkel írtuk a trianoni döntés során más országokhoz került helységek neveit. A történelmi Magyarországon kívül eső területek helységneveit álló, vékony betűk jelzik, zárójelben nem a megye, hanem a tájegység nagybetűkkel írt nevével (MOLDVA, BUKOVINA).

A *Mezők szerinti helynévlista* a kötetben előforduló helyneveket sorolja fel az egykori megyebeosztás szerint. Külön oszlopban tüntetjük fel a jelenleg más államokhoz tartozó helységek idegen nyelvű neveit (azok jelenlegi megyebeosztását mellőzve). A tájékozódás megkönnyítésének érdekében mindkét oszlopban vastag betűkkel írtuk a helységek közigazgatásilag ma érvényes elnevezését. (Az időközbeni beolvadást „-” jelzi, de az eredeti név marad vastagított.)

A BARTÓK-RENDI SZÁMOK MUTATÓJA

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
1	16.064.0/2	Fűzfa malomba	5	b3	b3
2	16.176.0/0	Jere ki, szívem	5	4	1
3	16.182.0/4	Most jöttem Bécsből	5	3	2
4	16.182.0/2	Kis kacsá fürdik	5	1	3
4	—	Hold, hold, fényes hold (3. vsz.)	5	6	1
5	16.185.0/0	Szántottam gypöd	3	1	3
6	—	Úristen, hozzád	1	5	2
7 ₁	16.187.0/0	Szántottam gypöt	2	3	2
7 ₂	16.185.0/0	Égyszer két léán	6	5	3
8	16.185.0/0	Szántottam gyöpöt	3	2	3
9	16.285.0/0	Érik a meggyfa	III	III	VI
10a	16.182.0/2	Kis kacsá fürdik	5	4	4
10b	16.182.0/2	Kis kacsá fürdik	5	5	2
11	—	Most jöttem Bécsből	2	1	2
12a	16.225.0/0	Kel' föl, menyasszony	V	III	VI
12b	16.225.0/0	Kelj föl, menyasszony	6	4	8
13a (1)	16.283.0/0	Pusztá malomba	1	5	3
13a (2)	16.283.0/0	Pusztá malomba	1	6	3
13b	16.283.0/0	Pusztá malomba	V	5	1
13c	16.283.0/0	Pusztá malomba	V	5	1
14	—	Erdőt, völgyet járnák	VI	V	VI
15	—	Elmegyek, elmegyek	2	V	4
16a	16.050.0/0	Szomorú fűzfának	VII	VII	4
16b	16.050.0/0	Elmënt a madárka	VII	VII	4
16c	16.050.0/0	Vajda, hegedűdnek	VII	VII	5
16d	16.050.0/0	Sírik az egy szemem	VII	VII	5
16e	16.050.0/0	Szörnyű nagy romlásra	VII	VII	b6
16f	16.050.0/0	Ahol én elmények	VII	VII	4
16g	16.050.0/0	Azt hallottam, rózsám	VII	VII	5
17	16.053.0/1	Repülj, madár, repülj	b3	VII	b3

<i>BR-szám</i>	<i>Típusszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
18 (1)	16.107.0/0	Julim, kedves Julim	4	VII	b3
18 (2)	16.107.0/0	Julim, édes Julim	4	VII	3
19a	16.054.0/0	Eressz bié, eressz bié	5	VII	4
19b	16.054.0/0	Ahol én elmények	5	VII	4
19c	16.054.0/0	Ahol én elmenyek	5	VII	4
19d	—	Fudd el, szél, fudd el	1	VII	4
19e	16.051.0/1	Minden uton, uccán	5	b3	b3
20	16.079.0/0	Elment Harmat Bandi	1	1	4
21	—	Tudod, édes uram	1	1	4
22	—	Az én nevem Gyuri	1	1	4
23a	—	Hogyha én pap lennék	2	1	V
23b	—	János szeretöm volt	2	1	V
24	16.006.0/0	Megütik a dobót	4	1	VII
25a	16.007.0/2	Szép szeretöm vala	4	1	1
25b	16.007.0/2	Vásheljet van egy ház	4	1	VII
26	—	Áldja még az Isten	4	1	1
27a	16.162.0/0	Istenem, Istenem	4	1	4
27b	16.162.0/0	Végig mők az úccán	4	1	4
27c	16.162.0/0	Lédöt a póp kertje	4	1	4
27d	16.162.0/0	Akkor lesz Ghymesén	4	1	b3
27e	16.162.0/0	Sohasé láttalak	4	1	4
27f	16.162.0/0	Mikor a menyecske	4	1	4
27g	16.162.0/0	Gyere ki, gyere be	4	1	4
27h	16.162.0/0	Ritka az a búza	#4	1	2
27i	16.162.0/0	Rozmaring, cédrusfá (1. vsz.)	5	1	2
27i	16.162.0/0	Áz én gálambomná (20. vsz.)	4	1	1
27i	16.162.0/0	Láttám a p. . .dát (38. vsz.)	5	1	1
27i	16.162.0/0	Ösmertem apádát (100. vsz.)	5	1	4
27i	16.162.0/0	Hállottám híredet (129. vsz.)	#4	1	2
27i	16.162.0/0	Szégyenre, csúfságrá (164. vsz.)	#4	1	2
27i	16.162.0/0	Hēj, fodros fátyolos (166. vsz.)	5	1	1
27i	16.162.0/0	Istenem, Istenem (172. vsz.)	4	1	1
27i	16.162.0/0	Nem ádom, nem ádom (175. vsz.)	3	1	4
27i	16.162.0/0	Principális urám (180. vsz.)	5	1	2
27i	16.162.0/0	Miért az ördögért (183. vsz.)	4	1	4
27i	16.162.0/0	Drága liliomszál (186. vsz.)	#4	1	2
27j	16.162.0/0	Nincs boldogtalanabb	5	1	4
27k	16.162.0/0	Szerelēm virágja	5	1	2
27 l	16.162.0/0	Bú írte já kutyát	6	1	2
27m	16.162.0/0	Végig mők az utcán	3	1	4
27n	16.162.0/0	Szeretöm szerelme	#4	1	2
27o	16.162.0/0	Principáros uram	5	1	1
27p	16.162.0/0	Urísten rendelte	5	1	1
27r	16.162.0/0	Szēnt János áldása	5	1	1
27s	16.162.0/0	Há jén azt tudhatnám	4	1	4
27t	16.162.0/0	Csicsi Beli, ha jó	5	1	3
27u	16.162.0/0	Bánod, gázdá, bánod	5	1	2

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
27v (1)	16.162.0/0	Tyüzit mëgrakattya	3	1	3
27v (2)	16.162.0/0	Tyüzit mëgrakattya	3	1	3
28	16.074.0/2	Sírjatok, itt hagylak	4	1	4
29a	16.035.0/5	Lészállott a páva	4	1	4
29b	16.035.0/5	Istenem, Istenem	4	1	VII
29c	16.123.0/0	Hej, fúd el, szél, fúd el	8	1	4
30a	16.035.0/1	Elhervadt citrusfa	4	1	4
30b	16.035.0/1	Az aradi várra	4	1	4
30c	16.035.0/1	Elhervadt cêdusfa	4	1	4
30d	16.035.0/4	Hêrvad a citrusfa	4	1	4
30e	16.035.0/2	Nézz ki, rózsám, nézz ki	4	1	3
30f	16.035.0/3	Rostélyos ablakán	4	1	1
30g	16.035.0/1	Rab vagyok, rab vagyok	4	1	4
30h	16.035.0/2	Rab vagyok, rab vagyok	4	1	4
30i	16.035.0/2	Az Isten áldja mëg	4	1	4
30j	16.035.0/1	Rab vagyok, rab vagyok	4	1	4
30k	16.035.0/1	Hallottad-ê hírét	4	1	4
30 l	16.035.0/1	Hallottad-e hírét	4	1	4
30m	16.035.0/1	Láttam az urakat	4	1	4
30n	16.035.0/2	Rászállott a páva	4	1	4
30o	16.035.0/2	Istenem, Istenem	4	1	4
30p	16.035.0/2	Lóra csikós, lóra	5	1	4
30r	16.035.0/1	Hirêzs bëtyár vagyok	4	1	4
30s	16.035.0/4	Búra termett nékem	4	1	b3
30t	16.035.0/2	Rab vagyok, rab vagyok	4	1	4
30u	16.099.0/0	Szerelêm, szerelêm	5	1	b3
30v	16.099.0/0	Hidegên fúj a szél	8	1	4
30x	16.099.0/0	Fôlkelt már a csillag	5	1	b3
31	16.053.0/2	Elmenyek, elmenyek	5	1	VII
32a	16.029.0/2	Tônkre tett engêmet	5	1	1
32b	16.029.0/2	Mëgszólalt mennyország	5	1	1
32c	16.002.0/0	Jó napot, jó napot	8	1	4
32d	—	Csikósok, gulyások	8	4	b3
33	—	Hosszú kênok után	5	1	2
34a	16.163.0/1	Csak azt szánom, bánom	5	1	b3
34b	16.163.0/1	Arass, rúzsám, arass	5	1	b3
34c (1)	16.163.0/1	Árva jaz katona	5	1	b3
34c (2)	16.163.0/1	Arass, rózsám, arass	5	1	b3
34c (3)	16.163.0/1	Csak azt szánom, bánom	5	1	b3
34c (4)	16.163.0/1	A princnek kapuján	5	1	b3
34d	16.163.0/1	Arass, ruzsám, arass	5	1	b3
35a	16.099.0/0	Cinêge, cinêge	5	1	b3
35b	16.099.0/0	Kêrették nênémêt	5	1	b3
35c	16.099.0/0	Ingyôke, pintyôke	5	1	1
35d	16.099.0/0	Pintyôke, pintyôke	5	1	1
35e	16.099.0/0	Csernavic piaca	5	1	b3
35f	16.099.0/0	Láttam a szoknyádat	b10	1	5
35g	16.099.0/0	Anyám, êldês anyám	5	1	b3

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
35h	16.099.0/0	Szēmēre, Szēmēre	7	1	4
36	—	Jaj Istenem, Uram	8	1	#4
37	16.002.0/0	Látom az urakat	7	1	b3
38	16.064.0/2	Eleget könyörgék	b3	b2	4
39	—	Gelej falujába	V	2	V
40	16.231.1/0	Element az én uram	1	2	1
41	—	Fájdalmas Szűz Anyám	1	2	1
42a	16.247.0/1	Ah, hol vagy magyarok	1	2	2
42b	16.247.0/1	Áldja még az Isten	1	2	2
43a	12.093.0/0	Istenem, Istenem	1	2	5
43b	12.093.0/0	Indulj, kedves lovam	1	2	5
44	—	Hirēs bētyár vagyok	2	2	VI
45 (1)	16.231.0/0	Valamit mondanék	2	2	1
45 (2)	16.231.0/0	Valamit mondanék	2	2	1
46	—	Összegyűltek, össze	3	2	5
47	16.161.0/2	Csak azt szánom, bánom	3	2	4
48	16.056.0/0	Ha tudtad határát	4	2	1
49	16.061.0/0	Szegény Szabó Erzsi	4	2	2
50a	16.161.0/4	Porondos viz martján	5	2	1
50b	16.161.0/4	Porondos viz martyán	5	2	1
50c	16.161.0/4	Egyszer elindula	5	2	1
50d	16.161.0/4	Úgy rakják, úgy rakják	5	2	1
50e	16.161.0/4	Anyám, édesanyám	3	2	1
50f	16.161.0/1	Mikor a szent család	3	2	1
51	16.056.0/0	Nem jó föld ez, rózsám	5	2	1
52a	16.056.0/0	Gondold még, rózsám	5	2	1
52b	16.056.0/0	Néhol kerekedik	5	2	1
52c	16.056.0/0	Istenēm, Istenēm	5	2	1
52d	16.056.0/0	Elmentél, angyalom	5	2	1
53a	16.056.0/0	Mēnyecske, mēnyecske	5	2	2
53b	16.056.0/0	Mēnyecske, mēnyecske	5	2	2
54a	16.056.0/0	Rab vagyok, rab vagyok	5	2	b3
54b	16.043.0/0	Jó ló volt a fakó	5	3	3
55a	16.161.0/2	Nē hol kerekedik	5	2	4
55b	16.161.0/2	Itt esz kerekedik	5	2	4
55c	16.161.0/2	E pünkösti rózsza	5	2	4
55d	16.161.0/2	A búzamezőbe	5	2	4
56	16.056.0/0	S ugyan s ugyan rauzsám	5	2	4
57	16.022.0/3	Hallottad-e hírét	5	2	6
58 (1a)	16.059.0/0	Elmēt az én babám	8	2	2
58 (1b)	16.059.0/0	Elmēt az én rózsám	8	2	2

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
58 (2)	16.059.0/0	Kerten végig mentem	8	2	2
59	—	Në búsulj, tē juhász	VII	b3	4
60	—	Gyászba borult az ég	VII	b3	5
61	16.262.0/6	Ki vagyok, mi vagyok?	1	b3	2
62	16.051.0/3	Szegény vándorfecske	b3	b3	1
63	—	Adjanak, adjanak	b3	b3	1
64a	16.205.0/0	Indulj el egy úton	b3	b3	b3
64b	16.205.0/0	Eszárat e Csiszá	b3	b3	b3
64c	16.205.0/0	Oláhu! Merika	b3	b3	b3
64d	16.051.0/0	A kicsi madárka	5	b3	b3
65a	—	Az én házam talpa	b3	b3	b3
65b	16.064.0/2	Feljött már az a nap	4	b3	5
66a	16.048.0/1	Fúdd el, jó szíél, fúdd el	4	b3	VII
66b	16.048.0/1	Mikor leindulok	4	b3	VII
66c	16.048.0/1	Köszönöm, édesem	4	b3	VII
66d	16.048.0/2	Jöjj meg, Duna, jöjj meg	4	VII	VII
66e	16.048.0/2	Jöjj meg, Duna, jöjj meg	4	VII	4
66f	16.048.0/2	Jéjj meg, Duna, jéjj meg	4	VII	4
67	16.051.0/1	Sir az út előttem	5	b3	1
68a	16.064.0/2	Beli fiam, beli	4	b3	b2
68b	16.064.0/2	Úgy eszik, úgy iszik	4	b3	b2
68c	16.064.0/2	Így iszik, úgy iszik	4	b3	b2
68d	16.064.0/1	Gyűlnek a vendégek	4	b3	b2
68e	16.064.0/1	Édesanyám lelkem	4	b3	VII
69a	16.120.0/0	Látom az életem	4	b3	b3
69b	16.022.0/4	Rab vagyok, rab vagyok	7	b3	1
69c	16.120.0/0	Áldjon még az Isten	4	b3	b3
69d	—	Kukorica szára	7	b3	5
69e	16.022.0/4	Elment az én rózsám	8	4	b3
70a	22.003.0/1	A kisgyerek Jóskát	4	b3	b3
70b	22.003.0/1	Fekete retékeknek	7	b3	5
71a	16.029.0/1	Tisza partján lakom	5	b3	VII
71b	16.029.0/1	Akármerre járok	5	b3	b3
71c	16.049.0/0	Szomorú az idő	5	b3	b3
71d	16.069.0/0	Elment az én rózsám	5	b3	b3
71e	16.049.0/0	Sirathatod magád	5	b3	b3
71f	16.029.0/1	Az hol én elmegyek	5	b3	VII
72a	16.031.0/0	Búélesztő szellő	5	b3	b3
72b	16.022.0/4	Tudtam is, tudom is	7	4	b3
72c	16.031.0/0	Ha én aztat tudnám	4	b3	4
72d	16.031.0/0	Amőre én járok	5	b3	5
72e	16.031.0/0	Nyillyátok még, egek	5	b3	5
73	—	Szöll a kokas imár	5	b3	7
74	16.022.0/3	Hallottad-e hírért	7	b3	8

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
75a	16.001.0/0	Röpülj, páva, röpj	7	b3	b3
75b	16.001.0/0	Röpüll', páva, röpjll'	7	b3	b3
75c	16.004.0/0	Láttál-e valaha	7	b3	b3
75d	16.004.0/0	(hangszeres)	7	b3	b3
76a	16.033.0/2	Fehérvári ucca	7	b3	b3
76b	16.032.0/0	Nem véték sénkinek	7	b3	4
76c	17.052.0/1	Elindula József	5	b3	b3
77a	16.022.0/5	Híres betyár vagyok	7	b3	4
77b	16.022.0/5	Betyárgyerék vagyok	7	b3	4
78	16.003.0/0	Magyarország szélén	8	b3	4
79	—	Mikó Barna Péter	V	3	5
80	16.150.0/1	Itt van az ideje	1	3	3
81a	16.249.0/1	Rígen vót, soká lész	1	3	3
81b	16.249.0/1	Szenyes a kovácsné	1	3	2
82	16.139.0/1	Könnyes sohajtással	1	3	4
83a	16.171.0/0	Szegény Szabó /Erzsi	3	3	3
83b	16.171.0/0	Elmént a madárka	3	3	3
84	16.242.0/0	Bárcsak este lenne	3	3	4
85a	16.170.0/0	Bátori Kalára	5	3	1
85b	16.170.0/0	Először is mondom	5	2	1
85c (1)	16.170.0/0	Bátori Kalára	5	3	1
85c (2)	16.170.0/0	Bátori Kalára	—	—	—
86a	16.225.0/0	Szép asszony a szücsné	5	3	1
86b	16.225.0/0	Szép asszony a papné	5	3	1
87a	16.167.0/0	Néköm szeretőmnek	5	3	2
87b	16.167.0/0	Ásztál mellett üle	5	3	2
87c	16.167.0/0	Áblakában üle	5	4	2
88a	16.220.0/0	Elment é madárka	VII	4	VII
88b	16.220.0/0	Elmént az ien ruzám	VII	4	VII
88c	16.220.0/0	Ha kimensz a hegyre	VII	4	VII
88d	16.220.0/0	Elment az én rózsám	VII	4	VII
89a	16.167.0/0	Ien udvarom előtt	4	4	2
89b	16.167.0/0	E szombaton éjen	4	3	2
90	16.125.0/0	Csillagok, csillagok	4	4	b3
91	—	Katonává lettem	4	4	4
92	12.012.0/4	Beadott már nekünk	4	4	4
93a	16.167.0/0	Úgy rakják, úgy rakják	5	4	1
93b	16.167.0/0	Este vagyon, rózsám	5	4	1
93c	16.190.0/0	Bojgássz, rózsám, bojgássz	5	4	1
93d	16.190.0/0	Bús az én életöm	5	4	1
94	16.190.0/0	E pünkösti rózsá	5	4	1

BR-szám	Tipusszám	Szövegkezdet	Kadencia		
95	16.022.0/4	Hortobágyi falka	5	4	1
96	16.174.0/0	Haj révész, révész	5	4	2
97a	16.063.0/0	Ócsó mán a pásztor	5	4	b3
97b	16.063.0/0	Ugyan kedves mamám	5	4	b3
98	12.010.0/2	Ahol én elmenyek	5	4	4
99	16.179.0/0	Szerettelek, rózsám	5	4	5
100a	12.058.0/0	Potrohos anyának	4	4	5
100b	12.058.0/0	A Mátra jódalba	4	4	7
100c	12.058.0/0	Akkor várjad, babám	5	4	6
101	—	Amerre jén járok	5	4	5
102	16.184.0/3	Készck veszekedni	6	4	1
103a	16.007.0/1	Réngédez a nádszál	7	4	5
103b	16.007.0/1	Rengedezé nádszál	7	4	b3
104 (1)	16.022.0/4	Anyám, édes anyám	7	4	4
104 (2)	16.022.0/4	Anyám, édes anyám	7	4	4
105	16.022.0/4	Amott lenn vagyok a	7	4	5
106a	16.022.0/3	Fujdogál a szellő	7	4	8
106b	16.022.0/3	Fujdogál a szellő	7	4	8
107a	16.022.0/4	Szerelém, szerelém	8	4	4
107b	16.022.0/4	Ködellyik a Mátra	8	4	b3
108a	16.281.0/0	Adjon Isten, rózsám	1	5	2
108b	16.281.0/0	Amerre én járok	1	5	2
109	—	Elment az én babám	1	5	4
110	16.051.0/6	Fordulj, kedves lovam	b3	5	b3
111	—	Este van, este van	b3	5	5
112	16.147.0/0	Szánjatok meg engem	3	5	6
113	16.129.0/0	Istenem, országom	3	5	8
114	—	Elment a galambom	5	5	1
115	—	Kimenék a hegyre	5	5	4
116	16.123.0/0	Mégállott a ménés	8	5	1
117	—	Kigyó kebelémbe	6	5	2
118	16.022.0/4	Eladtalak lányom	7	5	b3
119	—	Boldog asszony anyánk	7	5	5
120a	16.122.0/0	Szomorú fűzfának	8	5	1
120b	16.122.0/0	Hírvad az a ruza	8	5	4
121	16.023.0/0	Rimaszombat felől	8	5	4
122	16.019.0/1	Megrakják a tüzet	8	5	4
123a	16.019.0/3	Fölszállott a páva	8	5	4

<i>BR-szám</i>	<i>Tipusszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
123b	16.019.0/3	Imhol kerekedik	8	5	4
123c	16.019.0/2	Bujdosó nem voltam	8	5	3
124a	16.013.0/0	Egy kicsiny madárka	8	5	5
124b	16.016.0/0	Istenem, életem	7	5	4
125	—	Hirős betyár vagyok	8	5	5
126a	16.019.0/2	Megkötöm lovamat	8	5	5
126b	16.019.0/2	Semmit se vétettem	8	5	5
126c	16.019.0/2	Onnadj Miskolc felől	8	5	4
126d	16.019.0/2	Nem tettem semmi csínyt	8	5	4
126e	16.019.0/4	Csernavic piacán	8	5	b3
126f	16.019.0/4	Szomorú az idő	8	5	1
126g	16.019.0/2	A varga házára	8	5	b3
127	—	Dombon van a házam	1	6	1
128a	16.133.0/0	Elment az én rózsám	5	6	8
128b	16.133.0/0	Lányom, édes lányom	5	6	8
128c	16.133.0/0	Szerelém, szerelém	5	6	8
128d	16.133.0/0	A pünkösdi rúzs	5	6	8
128e	16.133.0/0	Elment a szeretűöm	5	6	8
128f	16.133.0/0	Elment az én uram	5	6	8
128g	16.133.0/0	Verje meg az Isten	5	6	8
128h	16.133.0/0		5	6	5
128i (1)	16.133.0/0	Fekete városba	5	6	8
128i (2)	16.133.0/0	Fehér városába	5	6	5
128i (3)	16.133.0/0	Elment az én rózsám	5	6	8
128i (4)	16.133.0/0	Elment az én rózsám	5	6	8
128j	16.133.0/0	Fekete városba	5	6	8
128k	16.133.0/0	Kimegyek a hegyre	5	6	8
128l	16.133.0/0	Jó napot, jó napot	5	6	5
128m	16.133.0/0	Szeretlek, szeretlek	5	6	1
128n	16.133.0/0	A pünköszi rózs	5	6	8
128o	16.133.0/0	Elment az én uram	5	6	5
128p	16.133.0/0	Fekete városban	5	6	5
128r (1)	16.133.0/0	Jó estét, jó estét	b3	4	b6
128r (2)	16.133.0/0	Jó estét, jó estét	b3	4	b6
128s	16.133.0/0	Fekete faluba	4	7	4
129	16.167.0/0	Klárizs alatt termett	8	6	8
130	16.118.0/0	Fekete városból	5	8	1
131a	16.013.0/0	Égy kicsi madárka	7	8	b3
131b	16.013.0/0	Égy kicsi madárka	7	8	VII
131c	16.013.0/0	Égy kicsi madárka	7	8	VII
131d (1a)	16.013.0/0	Égy kicsi madárka	7	8	VII
131d (1b)	16.013.0/0	Égy kicsi madárka	7	8	VII
131d (2)	16.013.0/0	Ki a szerelemnék	7	8	4
131e	16.012.0/0	Isten hozott, rózsám	7	8	b3
132	16.005.0/8	Ángyom sült rétest	3	1	3
133a	16.005.0/5	Itt is kéne lennem	5	1	1
133b	16.005.0/5	Bort iszik a paraszt	5	1	1

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
133c	16.089.0/6	Béres vagyok, béres	4	1	1
134a	16.005.0/2	Éva, szívem, Éva	5	1	1
134b	16.005.0/3	Árokiparti gyékény	7	1	3
134c	16.005.0/3	Árokiparti gyékény	#7	1	3
134d	16.100.0/0	Dédén harangoznak	7	1	1
134e	16.005.0/4	Víz alá, víz alá	7	4	b3
134f	16.005.0/4	Kerekélybe lakom	7	4	b3
134g	16.005.0/4	Víz alá, víz alá	8	7	b3
135a	16.203.0/0	Észtérgamon alól	3	3	2
135b	16.203.0/0	Haza, gazda, haza	3	3	2
135c	16.203.0/0	Kidőt a páp kertje	3	3	2
135d	16.203.0/0	Pad alatt a kutya	3	3	6
135e	16.156.0/4	Fehér liliomszál	5	5	5
135f	16.156.0/4	Fehér liliomszál	5	5	4
136	16.156.0/4	Fehér liliomszál	4	4	3
137a (1)	16.067.0/0	Haragszik a gazda	4	4	4
137a (2)	16.067.0/0	Kukorica cupka	4	4	4
137b (1)	16.067.0/0	Bánod, gazda, bánod	4	4	4
137b (2)	16.067.0/0	Bánod, bíró, bánod	4	4	4
137b (3)	16.067.0/0	Bánod, bíró, bánod	4	4	4
137c	16.067.0/0	Dudásom, dudásom	4	4	5
137d	16.067.0/0	Babot köcsön kírtem	4	4	1
137e	16.067.0/0	Piros babnak szára	5	5	4
137f	16.067.0/0	Megdöglött a kecske	4	8	4
138a	16.005.0/6	Sütött ángyom rétest	1	5	4
138b (1)	16.005.0/6	Kerekiben lakom	1	5	1
138b (2a)	16.005.0/6	Haragszik a gazda	1	6	4
138b (2b)	16.005.0/6	Ritka tiszta buza	1	5	b3
138c	16.005.0/6	Hat ökör a földet	1	5	1
138d	16.005.0/6	Éva, szívem, Éva	1	5	1
139a	16.066.0/2	Nēm vagy leány, nēm vagy	5	5	2
139b	16.066.0/2	Kikelet, kikelet	5	b3	1
139c	16.066.0/2	Vágtám, vágtám nádát	5	b3	2
140a	16.118.0/0	Szerelem, szerelem	5	#7	1
140b	16.118.0/0	Szerelēm, szerelēm	5	#7	1
141	16.066.0/2	Sütött ángyom rétest	7	7	5
142	16.263.0/0	Gumi arabikum	1	b3	5
143	—	*****	1	5	b3
144	—	Istenem, azelőtt	1	5	5
145	16.287.0/0	Szedtem szép rózsámat	V	V	2
146	—	Este van, nem látok	b3	1	8
147a	16.195.0/0	Piros, piros szögfü	7	2	4
147b	16.195.0/0	Méněk, anyám, Bécsbe	7	2	4
147c	16.195.0/0	Pirosz, pirosz széķfü	7	2	4
147d	16.195.0/0	Hegyēn vőgyōn jártam	5	b3	4

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
148	16.123.0/0	Idegén országon	8	2	8
149	—	A karsai rózsa	V	b3	V
150	16.064.0/4	Bizony csak meghálok	b6	b3	4
151 (1)	—	Fekete városban	2	3	6
151 (2)	—	Udvarom közepén	2	3	6
152a	16.156.0/1	Ángyom süttött rétest	3	3	2
152b	16.156.0/1	Kása, Isten áldása	3	3	4
153	16.167.0/0	Aranyat találtam	5	3	2
154a	16.244.0/0	Aranyzott nevédnek	5	3	3
154b	16.065.0/0	Rendszerint örülnek	5	3	3
154c	16.244.0/0	Dóra, dóra, dóra	5	3	1
155	16.156.0/4	Fehér lilionszál	4	4	3
156	16.166.0/0	Van a szeretőmnek	5	4	1
157a	16.069.0/0	Három út előttem	5	4	b3
157b	16.069.0/0	Elment az én uram	5	4	b3
157c	16.069.0/0	Tízénkét kőmies	5	4	1
157d	16.069.0/0	... falvába	5	4	4
157e	16.069.0/0	Az én rózsám elmént	5	b3	b3
157f	16.069.0/0	Elmént az én rózsám	5	b3	b3
157g	16.069.0/0	Látom a csillagot	5	4	5
157h	16.069.0/0	S látom az kék eget	5	4	5
157i (1)	16.069.0/0	Megmondtam apámnak	5	4	5
157i (2)	16.069.0/0	Sír az egyik szemem	5	4	5
157i (3)	16.070.0/0	Köszönöm apámnak	5	4	b3
157j	16.069.0/0	Látom a szép eget	5	4	5
157k	16.070.0/0	Az anya a lányát	5	4	b3
157 l	16.070.0/0	Jobb, pajtás, ha tejses	5	4	b3
157m	16.048.0/1	Menyecske, menyecske	5	b3	b3
158a	16.177.0/0	Karácsony estvéjén	5	4	3
158b (1)	—	Csincsin gyűrő, pártá gyűrő	—	—	—
158b (2)	16.179.0/0	Igaz bíró vótá	5	4	b3
158c	16.177.0/0	A piac közepén	5	3	2
159	—	Erre jerték, lányok	b3	5	4
160	16.019.0/2	Bánjad, asszony, bánjad	5	5	1
161	16.242.0/0	A mi vőfélyünknek	5	5	2
162a	16.126.0/0	Az én lovam Pejko	5	5	3
162b	16.044.0/0	Ritka rendet vágtam	5	3	1
163	12.065.0/0	Rendszerint örülünk	5	5	b3
164	16.110.0/0	Egy aranyat vettem	5	5	5
165a	16.242.0/0	Kutya, kutya tarka	5	5	6
165b	16.242.0/0	Dóra, dóra, dóra	5	5	6
166	16.071.0/0	Csüörtökön estve	6	5	5
167	—	Udvarom, udvarom	9	5	5

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
168	16.164.0/0	Mika léán vótam	4	1	2
169	16.161.0/1	Vajjon ki csattogtat	3	2	1
170	—	Hogyan nevelkedék	3	3	1
171a	16.273.0/0	Serkenj fel, kegyes nép	1	1	5
171b	16.273.0/0	Serkenj fel, kegyes nép	1	1	5
172	—	Ėgy asszony a lányát	V	2	V
173	16.265.0/4	Két út van előttem	1	2	5
174a	16.161.0/1	Kata, Kata, Kata	3	2	1
174b	16.161.0/1	A buzamezőben	3	2	1
175a	16.265.0/3	Vettem én vijolát	1	b3	1
175b	—	Nem anyámtól szültem	1	b3	1
176	16.031.0/0	Régi maskara nóta (fütty)	5	b3	4
177	16.280.0/5	Egy özvegy asszonynak	1	3	2
178a	16.280.0/5	Idorkám, Idorkám	1	3	4
178b	16.280.0/5	Ėgy özvegy asszonynak	1	3	1
178c	16.280.0/5	Udvarom, udvarom	1	3	5
179a	16.070.0/0	Látod-e, angyalom	5	4	5
179b	16.070.0/0	Annak a kislánynak	5	4	4
179c	16.070.0/0	Annak a kislánynak	5	4	5
180	16.065.0/0	Anyám, édös anyám	6	4	1
181a	16.065.0/0	Dudallyunk, danollyunk	6	4	2
181b	16.065.0/0	Mégégett Tótország	6	4	2
181c	16.065.0/0	Igyunk itt, mert jó itt	6	4	2
182a	16.281.0/0	A tokaji kislány	1	5	5
182b (1)	16.281.0/0	Nincs ojan szép malom	1	5	5
182b (2)	16.281.0/0	Nincsen olyan malom	1	5	5
183	—	*****	#7	5	3
184a	16.165.0/0	Szerелеm, szerелем	3	VII	VII
184b	16.165.0/0	Szerелѐm, szerelem	4	#VII	#VII
184c	16.165.0/0	Ej, nem az a rózsa	4	VII	VII
185	16.139.0/2	Elejbe, elejbe	1	1	b6
186	16.099.0/0	Száj el, madár, száj el	5	1	5
187	16.099.0/0	Cinѐge, cinѐge	7	1	4
188a	16.246.0/0	Arra jár múltatni	4	3	2
188b (1)	16.246.0/0	Szeretnék szántani	4	3	2
188b (2)	16.246.0/0	Sej alá, víz alá	4	3	2
188b (3)	16.246.0/0	Szeretnék szántani	4	3	5
188c	16.246.0/0	Szeretnék szántani	4	3	2
188d	16.246.0/0	Szeretnék szántanyi	4	3	2
188e	16.246.0/0	Minek vagy, minek vagy	4	4	3

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
189	—	Pántlikás kalapom	5	3	1
190	—	Régi maskara nóta (fütty)	8	4	2
191	16.281.0/0	Udvarom, udvarom	1	5	5
192	—	Szeretnék szántani	5	5	b3
193a	16.098.0/1	Virágos kendőrem	5	b3	1
193b	16.098.0/1	Tudom, uram, tudom	5	VII	1
193c	16.098.0/1	Virágos kenderem	5	VII	1
193d	16.098.0/1	Az ökör a földet	5	b2	1
193e	16.098.0/1	Nem adom a jó bort	5	5	1
193f	16.098.0/1	Szeretném, szeretném	5	5	1
193g	16.098.0/2	Aziért szerettem vót	5	5	1
194	16.262.0/6	Repülj, madár, repülj	VII	4	1
195	16.071.0/0	'z Éjen azt álmodtam	5	b6	b3
196a	16.280.0/1	Ahol én eljárok	1	6	4
196b	16.280.0/1	Ludaim, ludaim	1	6	4
196c	16.280.0/1	Ehol én elmegyek	1	6	4
196d	16.280.0/1	Óh lányom, jó lányom	1	6	4
196e	16.280.0/1	Szégény Szabó Érszi	1	6	4
196f	16.280.0/1	Jó estét, jó estét	1	6	4
196g	16.280.0/1	Jó estét, barna lány	1	6	4
196h	16.280.0/1	Este van, este van	1	6	4
196i	16.280.0/5	Egy gazdag asszonynak	1	3	1
196j	16.280.0/1	Egy asszony a lányát	1	6	6
196k	16.280.0/3	Édes kedves anyám	4	6	6
196l	16.280.0/4	Jó estét, barna lány	V	3	1
196m	16.280.0/3	Jó jestét, jó jestét	4	6	4
196n	16.280.0/1	Lányom, édes lányom	1	6	4
196o	16.280.0/1	Jó estét, barna lány	1	6	4
196p (1)	16.280.0/1	Lányom, édes lányom	1	6	4
196p (2)	16.280.0/1	Jó napot, jó napot	1	6	4
196p (3)	16.280.0/1	Lányom, édes lányom	1	6	4
196p (4)	16.280.0/1	Lányom, iédes lányom	1	6	4
196p (5)	16.280.0/1	Anyám, édes anyám	1	6	4
196r	16.280.0/1	Jó estét, barna lány	1	6	4
196s	16.280.0/1	Este van, este van	1	5	4
196t	16.280.0/4	Jó estét, barna lány	V	3	1
196u	16.280.0/1	Este van, este van	1	6	4
196v	16.280.0/1	Jó estét, barna lány	1	6	4
196x	16.280.0/1	Mariskám, Mariskám	1	6	5
196y	—	Aranyos Bözsike	4	1	4
196z	16.280.0/4	A kállai jasztal	V	3	1
197a	16.266.0/0	Szeňgyörgyvölgyi ucca	b3	5	1
197b	16.266.0/0	Árok partján, tyú, kókény	2	5	5
197c	16.266.0/0	Régen volt, soká lesz	b3	5	1
197d	16.266.0/0	Árokparti család	1	5	2
198a	16.184.0/1	Angoli Borbála	4	b3	1
198b	16.184.0/1	Anyám, édesanyám	4	b3	1

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
198c	16.184.0/1	Szegény Szabó Erzsi	4	b3	1
198d	16.184.0/1	Anyám, édes anyám	4	b3	1
198e	16.184.0/1	Szegény Szabó JÖrzi	4	b3	1
198f	16.184.0/1	Aradon szép Anna	4	b3	1
198g	16.184.0/1	Lányom, lányom, lányom	4	b3	1
198h	16.184.0/1	Kató lányom, Kató	4	b3	VII
198i	16.184.0/1	*****	4	b3	VII
198j	16.184.0/1	Lányom, ides lányom	4	b3	VII
198k	16.184.0/1	Lyányom, édes lyányom	4	b3	—
198 l	16.184.0/1	Lányom, édes lányom	4	b3	VII
198m	16.184.0/1	Lassan járj, lassan járj	4	b3	1
198n	16.184.0/3	Lányom, édes lányom	5	1	3
198o	16.184.0/1	Borbálom, Borbálom	6	b3	1
198p	16.184.0/2	Jaj lányom, jaj lányom	6	1	1
198r	16.184.0/1	Szegény Szabó Erzsi	4	b3	1
198s	16.184.0/1	Aradon szép Anna	4	b3	1
198t	16.184.0/1	Rákóci kocsmába	4	b3	1
198u	16.184.0/1	Kérettelek téged	4	b3	1
199a	16.046.0/0	Elindultam vala	7	b3	b3
199b	16.046.0/0	Lúdaim, lúdaim	7	b3	b3
199c	16.046.0/0	Lúdaim, lúdaim	7	b3	b3
199d	16.046.0/0	Lányom, édes lányom	7	b3	b3
199e	16.046.0/0	Az én lovam Szajkó	7	b3	b3
199f	16.046.0/0	Szeretek szántani	7	b3	b3
199g	16.046.0/0	Látom a rózsámnak	7	b3	b3
200a	16.183.0/3	Hëss páva, hëss páva	7	b6	7
200b	16.183.0/3	Hess páva, hess páva	7	b6	7
200c	16.183.0/3	Hëss páva, hëss páva	7	b6	7
200d	16.183.0/3	Kösziklán felfuta	7	b6	7
200e	16.183.0/3	Elhajtám ludamot	7	b6	7
200f	16.183.0/3	Kerülj, rózsám, kerülj	7	b6	7
200g	16.183.0/3	Kerülj, rózsám, kerülj	7	b6	7
200h	16.183.0/3	Kösziklán fölfutott	7	b6	7
200i	16.183.0/3	Széles víz a Duna	7	b6	7
200j	16.183.0/3	Lúdaim, barátim	7	b6	8
200k	17.183.0/3	Hëss páva, hëss páva	7	b6	7
200 l	16.183.0/1	Kösziklán fölfuték	4	b3	4
200m	16.183.0/1	Hej, páva, jaj, páva	4	b3	4
200n	16.183.0/2	Réz páva, réz páva	4	3	4
200o	16.183.0/1	Mënyecske, mënyecske	4	b3	4
200p	16.183.0/1	Ha én páva lennék	4	b3	4
200r	16.183.0/1	Hej, páva, hej, páva	4	b3	4
200s	16.183.0/1	Vettem marujánát	4	b3	5
200t	16.183.0/1	Elhajtám ludamot	b3	b3	4
200u	16.183.0/1	Ha gondolod, rózsám	b3	b3	4
200v	16.183.0/2	Hej, páva, hej, páva	4	3	4
200x	16.183.0/2	Héj, pává, héj, pává	4	3	4
200y	16.183.0/2	Most jöttem Erdélyből	4	3	4
200z	16.183.0/2	Jöjj mëg, Duna, jöjj mëg	4	3	4
200aa	16.183.0/1	Ris páva, ris páva	5	4	2

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
201	16.183.0/2	Fekete, fekete	4	3	2
202a	16.009.0/0	Az anyád kécske vót	8	4	4
202b	16.009.0/0	Dudaszó hallatszik	8	4	5
203a	16.040.0/0	Hallod-e, tē te bíró	5	3	2
203b (1)	16.040.0/0	Haragszik a gazda	5	3	2
203b (2)	16.040.0/0	Mēnyasszony, vőleginy	5	3	2
204a	16.100.0/0	Sót tegyünk a csikra	8	V	4
204b	16.100.0/0	Pápán harangoznak	6	V	5
204c	16.100.0/0	Pápán harangoznak	8	1	4
204d	16.100.0/0	Dédén harangoznak	4	V	4
205	16.250.0/1	Ėgy özvegy asszonynak	1	3	V
206a	16.250.0/1	Szeretnék szántani	1	3	3
206b	16.250.0/1	Szēgény Barna Pētēr	1	3	3
206c	16.250.0/1	Hej, duj, duj az élet	1	3	3
207	—	Mēgszállottuk házát	3	3	5
208a	16.030.0/0	Két út van előttem	5	b3	b3
208b	16.030.0/0	Virágos kēnderem	5	5	b3
208c	16.030.0/0	Széna van az óba	5	b3	5
208d	16.030.0/0	Sētételj, nē virradj	5	b3	5
209a	16.068.0/0	Mēghált a dudásunk	5	4	2
209b	12.023.0/0	Kincsem, komámasszony	6	4	2
209c	12.023.0/0	Eb fil, kutya fil	5	4	2
209d	12.023.0/0	Kincsem, Kató ágyom	5	4	4
210	18.112.0/0	Ėn szépet szerettem	#7	5	3
211	16.154.0/0	Aranygyűrűt lettem	1	1	3
212a	16.152.0/2	Szederinda levél	1	2	1
212b	—	Nēm az a jó gazda	1	2	1
213	—	Ellopták a juhom	2	2	1
214	—	Szerelmes vagyok én	3	2	1
215	—	Amerre jēn mēgyék	5	3	1
216a (1)	16.043.0/0	Mēgvettették nekem	5	3	3
216a (2)	16.043.0/0	Mēgvettették nekem	5	3	3
216b	16.043.0/0	Szólnak a kakasok	5	3	2
216c	16.060.0/0	Haj alá, haj alá	5	2	3
216d	16.043.0/0	Jó ló volt a fakó	5	3	3
216e	16.043.0/0	Szabad a madárnak	5	3	b3
216f	16.043.0/0	Bánod, bíró, bánod	5	3	3
216g	16.043.0/0	Szēgény Barna Pētēr	5	3	3
216h	16.043.0/0	Szēgény Barna Pētēr	5	3	3
216i	16.043.0/0	Haragszik a juhász	5	3	5
216j	16.043.0/0	Szól a kakas, szól az	6	3	5
217a	13.016.0/2	Ėgy nagyorú bóha	7	b3	b3
217b	16.012.0/0	Virágos kēnderem	8	4	4
218	16.156.0/1	Két lilionszál	4	4	4

BR-szám	Tipusszám	Szövegkezdet	Kadencia		
219a	16.167.0/0	A hevesi tóba	5	4	2
219b	11.031.0/3	Mikor a menyasszonyt	5	4	1
220a	16.276.0/1	Egyszer egy királyfi	V	5	2
220b	16.276.0/1	Égyszër egy királyfi	V	5	2
220c	16.276.0/1	Jó jestét, jó jestét	V	5	2
220d	16.276.0/1	Egyszer egy királyfi	V	5	2
220e	16.276.0/8	Adjon Isten jó estét	4	1	2
220f	16.276.0/2	Égyszër egy királyfi	V	3	V
220g	16.276.0/2	Egyszer egy királyfi	V	3	2
220h	16.276.0/1	Egyszër egy királyfi	V	5	4
220i	16.276.0/1	Egyszer egy királyfi	V	5	4
220j (1)	16.276.0/2	Egyszer egy királyfi	V	3	4
220j (2)	16.276.0/2	Egyszer egy királyfi	V	3	4
220k	16.276.0/2	Jó estiét, jó estiét	V	3	4
220 l	16.276.0/8	Egyszer egy királyfi	8	3	5
220m	16.276.0/9	Eccer egy királyfi	V	3	5
220n	16.276.0/1	Egyszër egy királyfi	1	5	4
220o	16.276.0/8	Tessék idábbb jölni	3	III	2
220p	16.276.0/7	Éccër egy királyfi	3	V	2
220r	16.276.0/7	Égyszër egy királyfi	8	V	3
220s	16.276.0/8	Égyszër egy királyfi	5	1	2
220t	16.276.0/6	Egyszer egy királyfi	V	2	1
220u	16.276.0/6	Égyszër egy királyfi	V	2	1
220v	16.276.0/5	Egyszer egy királyfi	V	2	2
220x	16.276.0/6	Égyszër egy királyfi	1	6	1
220y	16.276.0/4	Égyszër egy királyfi	1	8	5
220z	16.276.0/8	Égyszër a királyfi	1	3	2
220aa	16.276.0/8	Jó napot, jó napot	5	b3	8
220bb	16.276.0/5	Egyszer egy királyfi	V	1	1
221	16.121.0/0	Elkiáltom magam	4	8	b3
222a	16.123.0/0	Hej, fúdd el, szél, fúdd el	8	1	4
222b (1)	16.123.0/0	Jeges a sudárfa	8	1	4
222b (2)	16.123.0/0	Jeges a sudárfa	8	1	6
222c	16.122.0/0	Szèrelèm, szèrelèm	8	5	4
223	16.275.0/1	Csütörtökön este	VI	2	V
224a	16.227.0/1	Most jövök Gyulajból	1	2	5
224b	16.227.0/1	Udvarom közepén	1	2	3
224c	16.227.0/1	Esik eső, jesik	1	5	3
224d	16.227.0/1	Mikor a szép asszony	1	5	3
225	16.190.0/0	Voszorhelt van ed ház	5	4	1
226a	16.043.0/3	Ide ki /a kertbe	7	4	b3
226b	16.043.0/3	Ide ki /e kertbe	7	4	b3
227	16.277.0/1	Esik eső, esik	1	5	3
228	—	Udvarom, udvarom	4	2	VI
229a	16.202.0/2	Két szál pünkösdrózsa	b3	b3	4
229b	16.202.0/2	Két szál pünkösð rózsa	b3	b3	1
229c	16.202.0/1	Két szál pünkösð rózsa	3	3	3

BR-szám	Tipusszám	Szövegkezdet	Kadencia		
230a	16.087.0/3	Bárcsak mindig úgy vóna	4	4	4
230b	—	Csak bár mindig úgy lenne	4	4	4
231a	16.202.0/1	Lejesett a fecske	1	1	2
231b	—	Kövecses part alatt	1	1	2
232	16.088.0/0	Ne csudáld, galambom	7	1	4
233a	16.087.0/2	Körtéfa, körtéfa	4	4	b6
233b	16.087.0/2	Körtéfa, körtéfa	4	4	4
234	16.255.0/0	Körtéfa, körtéfa	1	5	1
235	16.108.0/0	Amöre én járok	5	1	5
236a	16.044.0/0	Régen vót, soká lesz	7	3	1
236b	16.044.0/0	Régen volt, soká lesz	5	3	1
237	—	Ném hiszék sénkinek	1	5	1
238	16.194.0/0	Harcsa van a vízbe	1	5	1
239a	16.258.0/0	Ha fölül a huszár	1	2	1
239b	16.258.0/0	Babám szerelméért	1	2	1
240	16.247.0/2	Éltesse az Isten	1	2	2
241a	16.083.0/0	Karikós a zsemle	b3	b3	4
241b	16.083.0/0	János a tē neved	b3	b3	4
241c	16.083.0/0	János a tē neved	1	1	4
242a	16.250.0/1	Zöld erdő zügása	1	3	3
242b	16.250.0/2	Mikor legény voltam	1	3	3
243a	16.258.0/0	Amöre én járok	1	5	1
243b	16.258.0/0	Jó estét, jó estét	1	5	1
243c	16.258.0/0	Elmēt a szeretöm	1	5	1
243d	16.258.0/0	Fölmentem a heggyre	1	5	1
243e	16.258.0/0	Félszállott a páva	1	5	1
243f	16.258.0/0	Látod, rúzsám, látod	1	5	1
243g	16.258.0/0	Nem szeretlek másér	1	5	1
243h	16.258.0/0	Aszony, tē csak hallgass	1	5	1
244	—	Két út van előttem	4	b6	4
245	16.064.0/3	Van széna, van szalma	b3	b3	1
246	—	Én csak azt csudálok	5	4	4
247a	16.265.0/2	Tizérnek soroztak	1	b3	5
247b	16.265.0/4	Azért szerettem	5	b3	5
248a	16.265.0/1	Sēmmit sē vétettem	1	b3	7
248b (1)	16.265.0/1	Fekete városban	1	b3	7
248b (2)	16.265.0/1	Fekete városban	1	b3	7
248b (3)	16.265.0/1	Nem azér danolok	1	b3	VII
248c	16.265.0/1	Esik a förmeteg	1	b3	7
248d (1)	16.265.0/1	Verje meg az Isten	1	b3	7
248d (2)	16.265.0/1	Udvarom, udvarom	1	b3	b3
248d (3)	16.265.0/1	Tengeri háború	1	b3	7

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
248d (4)	16.265.0/1	Elejbe, elejbe	1	b3	7
248e	16.265.0/1	Jól meggondold, rózsám	1	b3	7
248f	16.265.0/1	Udvarom közepén	1	b3	7
248g	16.265.0/1	Vetettem violát	1	b3	7
248h (1)	16.265.0/1	Az egri vármégye	1	b3	7
248h (2)	16.265.0/1	Ez a ló, ez a ló	1	b3	7
248i	16.265.0/1	Ez a ló, jez a ló	1	b3	7
248j	16.265.0/1	Jó jestét, jó jestét	1	b3	7
248k	16.265.0/1	Jó estét, jó estét	1	b3	7
248 l	16.265.0/1	Sem eső nem esik	1	b3	7
248m	16.265.0/1	Ahol én elmegyek	1	b3	7
248n (1)	16.265.0/1	Áldja meg az Isten	1	b3	7
248n (2)	16.265.0/1	Kerek a kábuszta	1	b3	7
248o	16.265.0/1	Híres betyár vagyok	1	b3	7
248p	16.265.0/1	Sēmmit sēm vétettem	1	b3	7
248r	16.051.0/2	Sír az út előttem	4	b3	7
248s	16.265.0/2	Magyarország szélyén	1	b3	8
248t	16.265.0/4	Az aradi kislány	1	2	7
248u	16.265.0/4	Egy aradi kislány	1	2	7
248v	16.265.0/3	Áldja még az Isten	VII	b3	7
248x	16.265.0/3	Jó napot, jó napot	VII	b3	7
248y	16.265.0/3	Udvarom, udvarom	VII	b3	7
248z	16.265.0/3	Fekete városban	VII	b3	7
248aa (1)	16.265.0/3	Ahol én elmegyek	VII	b3	7
248aa (2)	16.265.0/3	Udvarom közepén	VII	b3	7
248bb	16.265.0/3	Tizenkét kőmíves	VII	b3	7
248cc	16.265.0/3	Körtéfa, körtéfa	VII	b3	2
248dd	16.265.0/3	Elejbe, elejbe	VII	b3	b3
248ee	16.265.0/3	Udvarom közepén	VII	b3	7
248ff	16.265.0/3	Elmönt s elmönt az a madár	VII	b3	7
249	—	Od' alá szolgáltam	5	b3	b3
250	26.008.0/2	Nagy csoda történék	1	5	4
251a	16.289.0/0	Megégött Rácország	5	1	4
251b	16.289.0/0	Elmétsztem az ujjam	5	1	4
251c	16.289.0/0	Elment a szeretőm	5	1	2
252a	16.281.0/0	Két út van előttem	1	5	4
252b	16.281.0/0	Udvarom, udvarom	1	5	4
252c	16.281.0/0	Jó estét, jó estét	1	5	4
252d	16.281.0/0	Udvarom, udvarom	1	5	4
252e	16.281.0/0	Udvarom, udvarom	1	5	4
253	16.109.0/0	Kiét szál pünkösdrózsa	5	5	1
254	—	A győri legények	4	1	3
255	16.121.0/0	Égyszer ifél tájba	4	8	b3
256a	16.268.0/0	Nē szomorkodj, légy víg	2	2	V
256b	16.268.0/0	Fölszállott a páva	2	2	V
256c	16.268.0/0	Ne szomorkodj, légy víg	2	2	V
257a (1)	16.079.0/0	Öreg vagyok már én	5	5	b3

BR-szám	Tipusszám	Szövegkezdet	Kadencia		
257a (2)	16.079.0/0	Öreg vagyok már én	5	5	b3
257b	16.079.0/0	Éccer a cigányok	5	5	b3
257c	16.079.0/0	Volt-é olyan juhász	5	5	1
258a	16.197.0/0	Nincsen a szobában	6	6	4
258b	16.197.0/0	Nincsen a szobában	6	6	4
259	16.265.0/2	Nem vétettem soha	1	5	4
260a	16.280.0/5	Gundorvárínénak	1	3	1
260b	16.280.0/5	Égy szegény asszonnak	1	3	4
260c	16.280.0/5	Egyszer egy asszonynak	1	3	4
261	—	Jaj, pártám, jaj pártám	2	5	1
262	16.005.0/8	Sütött anyám rétest	1	4	1
263	16.118.0/0	Azt gondolod, rózsám	1	b6	1
264a (1)	16.118.0/0	Haragszik a gazda	4	6	1
264a (2)	16.118.0/0	Haragszik a gazda	1	1	1
264a (3)	16.118.0/0	Haragszik a gazda	5	5	1
264a (4)	16.118.0/0	Haragszik a gazda	8	6	1
264a (5)	16.118.0/0	Haragszik a gazda	5	5	1
264a (6)	16.118.0/0	Haragszik a gazda	5	6	1
264b	16.118.0/0	Ó, tē ides vendig	4	6	1
264c	16.118.0/0	Árokperti kökény	5	6	b3
265	12.020.0/5	Asszonyok, mēnyecskék	6	4	b3
266	16.121.0/0	Csillagok ragyognak	5	5	5
267a	12.020.0/4	Lóra, csikós, lóra	7	5	b3
267b	12.020.0/5	Nē csudálkozz, babám	7	4	b3
267c	12.020.0/6	Olyan vagy tē rózsám	6	8	2
267d	12.020.0/5	Búra termētt nekēm	7	8	b3
267e	12.020.0/6	Búra fordult idő	7	8	b3
268	16.162.0/0	Végig mēgyék, végig	#4	1	3
269	16.160.0/0	Jaj pártám, jaj pártám	5	2	3
270	16.093.0/0	Nēm anyától szültēm	1	5	1
271	—	Jaj annak a fának	7	5	4
272	16.249.0/1	Ögye mēg a fene	1	3	1
273a (1)	16.011.0/1	Udvarom közepén	8	5	4
273a (2)	16.011.0/1	Tilalom, tilalom	8	5	4
273b	16.011.0/2	Az ökör a földet	8	5	b6
273c	16.011.0/2	Volt nekem szeretöm	8	5	b6
273d	16.011.0/2	Az adós, az adós	8	5	b6
273e	16.011.0/2	Kinek van, kinek van	8	5	b6
273f	16.011.0/2	Nem bánom, nem bánom	8	5	b6
273g	16.011.0/2	Sēm eső nēm esik	8	5	b
273h	16.011.0/1	Haragszik a gazda	8	5	4
273i	16.011.0/1	Haragszik a gazda	8	5	4
273j	16.011.0/1	Add oda, angyalom	8	5	4
274 (1)	16.192.0/0	Kösziklän főfutu	5	VII	VII

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
274 (2)	16.192.0/0	A virág s a szégfű	5	1	VII
275	16.012.0/0	Kis kertét kertéltem	7	1	7
276a	16.152.0/1	Akkor lesz, mikor lesz	1	2	1
276b	16.152.0/1	Mikor lesz, akkor lesz	1	2	1
276c	16.152.0/1	Két út van előttem	1	2	1
276d	16.152.0/2	Hol voltál, d'e si bon	1	2	1
276e	16.152.0/2	Fekete városba	1	2	1
276f	16.152.0/2	Szederinda levél	1	2	1
276g	16.152.0/2	Fekete városban	1	2	1
276h	16.152.0/2	Leszállott a páva	1	2	1
276i	16.152.0/2	Fekete városba	1	2	1
276j	16.152.0/2	Kerek erdő mellett	1	2	1
277	—	Szombaton délután	b3	2	4
278	16.153.0/0	Aj, de én is tartottam	3	3	3
279	—	Kedves angyalomnak	5	3	6
280a	16.152.0/1	Fogtam egy szunyogot	1	4	1
280b	16.152.0/2	Egy özvegy anyának	1	#7	2
281a	16.033.0/2	Elejbe, elejbe	7	4	5
281b	16.033.0/2	Elejbe, elejbe	7	4	5
281c	16.033.0/2	Édesanyám lelkem	7	4	b3
281d	16.033.0/2	A minap Némőt Pál	7	4	4
282a	16.093.0/0	Mit vizstek, mit vizstek	1	5	1
282b	16.093.0/0	Mit vizstek, mit vizstek	1	5	1
283	16.041.0/0	Kizöldült az erdő	8	5	3
284	16.041.0/0	Csipkefa bimbója	8	8	5
285	16.077.0/0	Elégett Rácország	5	1	1
286a	16.279.0/0	Gyenge rózsabokor	V	2	4
286b	16.279.0/0	Szentivány nap előtt	V	2	4
286c	16.279.0/0	Égyenek, igyának	5	2	4
286d	16.279.0/0	Vasárnap táncolnyi	V	2	4
287	16.247.0/2	Zsuzsánna, Zsuzsánna	1	2	3
288	—	Arass, rúzsám, arass	2	2	3
289	16.202.0/1	Mi lelt rózsám, mi lelt?	3	3	2
290	—	Csütörtökön este	3	3	6
291	—	Az Isten áldja meg	3	5	1
292	16.157.0/0	Hojé, hojé, hojéda a) szöveg	—	—	—
292	16.095.0/0	Méghalok, méghalok b) szöveg	.4	5	b6
293a	16.229.0/1	Pántlikás kalapom	4	2	6
293b	16.229.0/2	Elveszött hat ökröm	3	2	6
294	16.027.0/0	Elmégyek, elmégyek	8	5	5
295a	16.206.0/0	S ugy ménén, ugy ménén	b3	VII	2

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
295b	16.206.0/0	Ud menen, ud menen	b3	VII	2
295c	16.206.0/0	Úd mēnēn, úd mēnēn	b3	VII	b2
295d	16.206.0/0	Magyarország szélén	b3	VII	VII
295e	16.206.0/0	Anyám, édesanyám	b3	VII	1
296a	16.204.0/0	Menyecske, menyecske	b3	1	VII
296b	16.204.0/0	Ez erdő szíeliébe	b3	1	VII
296c	16.204.0/0	Ez erdő szélébe	b3	1	VII
296d	16.204.0/0	Az erdő szelibe	b3	1	VII
296e	16.204.0/0	Ményecske, mēnyecske	b3	5	VII
297a	16.205.0/0	Olául Márinka	b3	b3	1
297b	16.205.0/0	Iéjű Rádúj Piéter	b3	b3	1
297c	16.205.0/0	Marinka, Marinka	b3	b3	1
298 (1)	16.039.0/0	Áldott marótyi bor	5	3	1
298 (2)	16.039.0/0	Áldott marótyi bor	5	3	1
299a	16.073.0/1	Tanbur, Andandóri	1	b3	IV
299b	16.073.0/1	Tanbur, Tanbur, Andandóri	1	b3	IV
299c	16.073.0/2	Molnár, hol a pénzéd?	b3	b3	IV
299d	16.073.0/1	Állj, Tamás, kotorj, Balázs	1	5	IV
299e	16.073.0/1	Molnár, a szentédet	1	5	IV
299f	16.073.0/1	(hangszeres)	5	b3	IV
299g	16.073.0/1	Andor, Andor, mēnj el a faluba	1	b3	IV
299h	16.073.0/3	Molnár, hol a pénzéd?	4	4	IV
299i	16.073.0/1	Molnár, a szentédet	1	5	IV
299j	16.073.0/2	Molnár, a szentédet	b3	b3	IV
299k	16.073.0/3	Molnár nóta (hangszeres)	5	5	b3
299 l	16.073.0/4	Mónár, van-e pénzéd?	#VII	#VII	—
299m	16.073.0/2	Mónár, van-e pénzéd?	3	3	2
300a	16.072.0/0	Széles Rajna vize	1	b3	VII
300b (1)	16.072.0/0	Jó ló volt a fakó	1	b3	VII
300b (2)	16.072.0/0	Amerre én járok	1	b3	VII
301a	16.257.0/0	Amőre tē elmégý	1	5	4
301b	16.257.0/0	Amott jön egy legény	1	5	5
301c	—	De szépen világít	5	5	5
302	16.151.0/1	Diófa levele	1	4	1
303	16.151.0/2	Erdőbe kihajlott	2	4	V
304	16.151.0/2	Friss folyópátáknál	1	5	1
305a	16.151.0/1	Nényei erdőbe	5	6	1
305b	16.151.0/1	Pěrjési erdőbe	5	6	1
305c	16.151.0/1	Csinálosi erdőn	5	8	1
306a	16.151.0/2	Hingyi pátákokon	1	8	b3
306b	16.151.0/2	A gymési tóba	1	8	b3
307	16.227.0/1	Széna van az ólba	1	4	5
308a	16.268.0/0	Amott vagyon egy fa	2	2	V
308b	16.268.0/0	Noé szent ember vót	2	2	V
309	16.268.0/0	Szerelēm virága	2	2	V

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
310	—	Feljött már a csillag	5	1	2
311	16.087.0/1	Vasárnap bor innyi	1	1	4
312a (1)	16.202.0/1	A pünkösdi rózsa	3	3	3
312a (2)	16.202.0/1	Két szál pünkösdi rózsa	3	3	3
312b	16.202.0/1	Kiét szál piros ruozsa	3	3	3
312c	16.202.0/1	Kiét szál pünkösdi rózsa	3	3	3
312d	16.202.0/2	A pünkösdi rózsa	b3	b3	1
313a	16.087.0/3	Vasárnap bort iszom	4	4	4
313b	16.087.0/3	Sütött ángyom bélést	4	4	4
313c	16.087.0/3	Vasárnap bort ittam	4	4	b6
313d (1)	16.087.0/3	Igyunk itt, mert jó itt	4	4	b6
313d (2)	16.087.0/3	Igyunk itt, mert jó itt	4	4	4
313e	16.087.0/3	Igyunk itt, mert van mit	4	4	b6
313f	16.087.0/3	Haragszik a gazda	4	4	4
313g	16.087.0/3	Uccu kedves vendég	4	4	b6
313h	16.087.0/3	Vasárnap köll mulatni	4	4	4
313i	16.087.0/3	Vasárnap bort iszom	4	4	4
313j	16.087.0/1	Vasárnap bort iszunk	1	1	b6
314a	16.256.0/1	Tilalom, tilalom	1	5	4
314b (1)	16.256.0/1	Micsoda erdő ez?	1	5	4
314b (2)	16.256.0/1	Micsoda erdő ez?	1	5	4
314c	16.256.0/1	Micsoda erdő jez?	1	5	4
314d	16.256.0/1	Zúg az erdő menne	1	5	4
314e	16.256.0/1	Micsoda erdő ez?	1	5	4
314f	16.256.0/1	Micsoda zöld erdő	1	5	6
314g	16.256.0/1	Csak azért szeretnék	1	5	6
315	16.148.0/0	Erdőbe, erdőbe	1	5	4
316a	16.282.0/0	Ha jén énekelek	V	5	V
316b	16.282.0/0	Kár vóna meghalni	V	5	V
317	—	Sem esső nem esik	5	1	6
318	—	Vágja el a hóhér	2	V	3
319	26.017.0/4	Az egri kaszánya	1	2	1
320a	16.228.0/0	Most jöttem Aradról	5	2	1
320b	16.228.0/0	Megfoglák a szajkót	3	2	1
321a	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321b	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321c	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321d	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321e	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321f	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321g	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321h	26.017.0/4	Jó estiét, jó estiét	1	2	1
321i (1)	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321i (2)	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321i (3)	26.017.0/4	Húzzátok, húzzátok	1	2	1
321i (4)	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1

<i>BR-szám</i>	<i>Típusszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
321j	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321k	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321 l	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321m	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321n	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321o	26.017.0/4	Jó estiét, jó estiét	1	2	1
321p	26.017.0/4	<i>Jó estét... [?]</i>	1	2	1
321r	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321s	26.017.0/3	Jó estét, jó estét	V	2	1
321t	26.017.0/3	Jó estét, jó estét	V	2	1
321u	26.017.0/4	Jó estét, jó estét	1	2	1
321v	26.008.0/2	Jó estét, jó napot	1	4	4
321x	26.017.0/2	Jó estét, jó estét	1	5	4
321y	26.008.0/2	Jó jestét, jó jestét	1	5	4
321z	26.008.0/2	Jó estét, jó estét	1	5	4
321aa	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	1	7	4
321bb	26.017.0/1	Jó estét kívánok	4	5	4
321cc	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	4
321dd (1)	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	5
321dd (2)	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	4
321e (1)	26.017.0/1	Jó napot, jó napot	4	5	4
321ee (2)	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	4
321ff	26.017.0/2	Jó napot, jó napot	4	5	4
321gg	26.008.0/2	Jó reggelt, jó reggelt	4	5	5
321hh	26.008.0/2	Jó jestét, jó jestét	4	5	4
321ii	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	4
321jj	26.017.0/1	Hódvilág a naptól	4	5	4
321kk	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	4
321 ll	26.017.0/1	Jó estét, jó estét	4	5	4
321mm	26.017.0/1	Jó napot, jó napot	4	5	4
321nn (1)	26.008.0/2	Hangászok, hangászok	1	5	4
321nn (2)	26.008.0/2	<i>Jó estét, jó estét</i>	1	5	4
321nn (3)	26.008.0/2	Jó estét, jó estét	1	5	4
321nn (4)	26.008.0/2	Jó jestét, jó jestét	1	5	4
321oo	26.008.0/2	Istenem, Istenem	1	5	4
321pp	26.008.0/2	Jó jestiét, jó jestiét	1	5	4
321rr	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	4
321ss	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	4
321tt	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	6
321uu	26.008.0/1	Jó jestét, jó jestét	1	5	4
321vv	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	8
321xx	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	6
321yy	26.008.0/2	Jó estét, jó estét	1	5	6
321zz	26.008.0/1	Jó jestét, jó jestét	1	5	8
321aaa	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	5
321bbb	26.008.0/1	Jó estét, jó estét	1	5	6
321ccc	26.017.0/2	Jó jestét, jó jestét	1	5	4
321ddd	26.017.0/2	Jó estét, jó estét	1	5	4
321eee	26.008.0/2	Jó estét, jó estét	5	5	4
322a	16.288.0/0	Fujdogál a szellő	4	4	7
322b	16.288.0/0	Elment Kosút Lajos	4	4	7
323	16.162.0/0	Téli zöld, téli zöld	3	1	4

<i>BR-szám</i>	<i>Típusszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
324	16.276.0/9	Égyszër egy királyfi	5	5	4
325	17.068.0/0	Ingem, gatyám, de szennyes	4	VII	b3
326	17.225.0/2	Három élű fakanál	V	1	2
327	17.226.0/1	Lányok fonják a lenszösz	1	1	VI
328a	17.226.0/1	Nyis ki, babám, az ajtót	1	1	2
328b	17.226.0/1	A mi tikunk megbolondult	1	1	2
328c	17.226.0/2	Szoknyát vészek, szülöttem	V	V	1
329	—	Kicsi csipor, uj mázos	2	1	b3
330	17.208.0/0	Csipd mæg, bogár, a seggit	3	1	3
331	18.234.0/1	Kérésztúri saláta	4	1	VII
332	—	Úgy megüték a bírót	4	1	1
333	17.057.0/0	Fāju vërdë kapurë	5	1	2
334a	17.055.0/1	Csösz leszek én a nyáron	5	1	b3
334b	17.055.0/1	Hej, dudunám, dudunám	5	1	4
335	17.150.0/3	Az én libám fekete	5	1	5
336	—	Elszáradt a bodzafa	5	1	8
337	17.071.0/0	Daruszörü paripám	6	1	8
338a	17.002.0/0	Hála Isten makk is van	7	1	b3
338b	17.056.0/0	Ide-tova, ne tova	7	1	4
338c	17.208.0/0	Csipd mæg, a bogár, seggit	6	6	1
339	17.117.0/2	Téli-nyári laboda	8	1	3
340	17.174.0/2	Icatolla, matolla	2	2	2
341	17.116.0/0	Születieszin Isztennek	5	2	5
342	17.130.0/0	Hej, tulipán, tulipán	b3	b3	1
343	17.047.0/0	Tapogasd mæg a csëcsëm	5	b3	4
344	17.047.0/0	Akármilyen dinyiló	8	b3	5
345	17.149.0/0	Öreganyád igën jó	3	3	3
346	—	Hová vótá', báránkám?	1	4	5
347	—	Hej, tulipán, tulipán	4	4	1
348	—	Sárig bosztán levele	4	4	4
349	—	Kivirágzott már a nád	5	4	2
350	—	Ásógellër, bóhavár	8	4	4
351	—	Három bokor saláta	b3	5	b3
352	17.152.0/0	Három alma meg egy fél	5	5	1
353	17.064.0/0	Este csillagos az ég	5	5	2
354	—	Három piros cserésznye	5	5	3

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
355	13.043.0/0	Ez a kicsi szilvafa	5	5	4
356	17.064.0/0	Ej, húgám, hajádon	5	5	4
357a	17.064.0/0	Nyisd ki, babám, az ajtót	5	5	4
357b	17.064.0/0	Száraz kóró reszelő	5	5	4
357c (1)	17.064.0/0	Lányok fonják a lencsöszt	5	5	4
357c (2)	17.064.0/0	Ha én eztet tudhatnám	5	5	5
357c (3)	17.064.0/0	Erre kakas, erre tyúk	5	5	5
357d	17.064.0/0	Hopp, Sári, hungédli	5	5	3
357e	17.064.0/0	Hopp, Sári, hungédli	5	5	3
357f	17.064.0/0	Ére kakas, ére tyúk	5	5	5
357g	17.064.0/0	Télen mindig hideg van	5	5	5
357h	17.064.0/0	Te kis lány, te, te, te	5	5	5
357i	17.064.0/0	Feére pina vadliba	5	5	1
357j (1)	17.064.0/0	A banyának hét bőre van	5	5	4
357j (2)	17.064.0/0	Közeledik az idő	5	5	4
358	—	Hát a nénéd él-e még	5	5	3
359	17.015.0/0	Sári lovam, a fakó	9	5	5
360a	17.180.0/1	Az éccaka álmomba	1	3	3
360b	17.180.0/1	Kerek az én kalapom	1	3	3
360c	17.180.0/1	Ez az ucca lilium	1	3	5
360d	17.180.0/1	Édös lányom, ki volt itt	1	3	1
361a	17.122.0/0	Jó napot, te kisz léhány	5	4	2
361b	17.122.0/0	Bune zijá küszliján	5	4	b3
362	—	Jaj de szép...	V	VII	5
363	17.046.0/0	Éles torma, reszelő	#7	3	3
364	17.178.0/0	Két hete hogy hőrvadok	1	3	8
365a	17.143.0/0	Borbély Bábí nagy beteg	3	3	5
365b	17.143.0/0	Bábí, bábí nagy beteg	3	3	5
366	17.069.0/1	Télén nem jó szántani	4	1	b3
367a	—	Nem megyek én Hökömbe	5	5	2
367b	17.085.0/0	Három bukor saláta	5	5	2
368	—	Hej, sárelő, sárelő	1	1	3
369a	17.121.0/1	Eljöttünk mi jó reggel	4	1	1
369b	17.121.0/1	Elgyöttem én jó reggbe	4	1	1
369c	17.121.0/8	Teli kertem zsálával...	4	1	b3
369d	17.121.0/1	Meggyüttem én jó régve'	4	1	b3
369e	17.121.0/1	Gyantai oskolában	4	b3	2
369f	17.121.0/1	Hogy ágyamból felkelék	4	b3	2
369g	17.121.0/1	Meggyüttem én jól este	4	3	2
369h	17.121.0/2	Meggyüttem én most réggel	4	3	3
369i	17.121.0/2	Köröszvények, örvendjünk	6	4	3
369j	17.121.0/1	Eljöttem én ma este	4	2	1
370	17.126.0/0	Meggyüttem én jó estve	#7	1	5
371a (1)	17.126.0/0	Elmégy rózsám? El biz én!	b6	2	2

BR-szám	Tipusszám	Szövegkezdet	Kadencia		
371a (2)	17.126.0/0	Elmégy rózsám? El biz én!	b6	2	b2
371a (3)	17.126.0/0	Elmégy rózsám? El biz én!	b6	2	2
371a (4)	17.126.0/0	Elmégy rózsám? El biz én!	b6	2	2
371a (5)	17.126.0/0	Elmész rózsám? El biz én!	b6	2	2
371a (6)	17.126.0/0	Elmész rózsám? El biz én!	b6	2	2
371a (7)	17.126.0/0	Elmész rózsám? El biz én!	b6	VII	2
371b	17.126.0/0	Kiérem násznagy úrat	6	2	2
371c	17.126.0/0	Mogyoruofa kalamus	6	2	2
372a	17.193.0/0	Két lányom volt kérőbe	V	3	V
372b	17.193.0/0	Mégérte a cseresnye	V	3	V
372c	17.193.0/0	Vótál-é mán Abonyba	V	3	#VII
372d	17.193.0/0	Turót eszik a cigány	1	3	1
372e	17.193.0/0	Elszáradt a tőkinda	2	3	—
373	17.193.0/0	Mégérte a cseresnye	V	3	2
374 (1)	17.067.0/4	Kírem alázatosan	3	3	3
374 (2)	17.067.0/4	Elmész rózsám? El biz én	3	2	4
375	17.132.0/0	Elmész ruzsám? El biz én!	3	3	4
376a	—	Vagyon nekem egy szíép	5	1	5
376b	—	Tamás Gyurka jideki	5	1	2
377	—	Kicsi csipor, uj mázos	2	1	b3
378	17.117.0/1	Ideki a csenderbe	5	1	5
379	17.144.0/0	Aluszol-é, te juhász	3	3	1
380	—	Nincs szebb állat, mint a lud	3	3	1
381a (1)	17.142.0/0	Hej, nyulacska kicsike, kicsike	3	3	3
381a (2)	17.142.0/0	Hej, nyulacska kicsike, kicsike	3	3	5
381b	17.142.0/0	Nyisd meg, leány, kapudat	3	3	3
382	17.143.0/0	Elmentek a katonák	3	3	3
383	—	Hej koszorú, koszorú	4	4	5
384a	17.192.0/4	Rossz a házunk teteje	1	5	1
384b	17.192.0/1	Csipő csollány az árokba	2	5	1
385	17.078.0/0	Ha szeretni nem kéne	5	5	5
386	17.069.0/5	Kis kertemben uborka	5	VII	VII
387a	17.164.0/2	Kis kertét kérittem	4	3	2
387b	17.164.0/2	Fehér ház, likas az ablakja	4	3	2
387c	17.164.0/2	Iskádula gurgula	4	3	1
387d	17.164.0/2	Égy kis kertét keríték	4	3	1
388	17.031.0/0	Én kis kertét keríték	5	5	5
389a	17.004.0/0	Dunyhám, párnám de hajlik	7	5	4
389b	17.004.0/0	Elmész babám? El biz én!	8	6	4
389c	17.004.0/0	Ingem, gatyám, de szennyés	8	5	4
390	17.032.0/0	Úgy ég a tűz, ha lobog	#7	5	3
391a (1)	17.185.0/0	Úgy ég a tűz, ha lobog	1	2	5

<i>BR-szám</i>	<i>Típuszám</i>	<i>Szövegkezdet</i>	<i>Kadencia</i>		
391a (2)	17.185.0/0	Piros bársony süvegem	1	2	5
391a (3)	17.185.0/0	Ne sírj, Simó, ne könnyezzz	1	2	5
391b	17.185.0/0	Ne sírj, Ninám, ne könnyezzz	1	2	5
391c	17.185.0/0	Vörös bársony süvegem	1	2	5
391d	17.185.0/0	Vörös bársony süvegem	1	2	5
391e	17.185.0/0	Csendes patak folydogál	1	2	5
391f (1)	17.185.0/0	Vörösbársony süvegem	1	2	5
391f (2)	17.185.0/0	Vörös csákóm, süvegem	1	2	5
391g	17.185.0/0	Szür van rajtam, nem bunda	1	2	5
391h	17.185.0/0	Ne sírj, babám, ne könnyezzz	1	2	5
391i	17.185.0/0	deest	1	2	5
391j	17.185.0/0	Este, ha hazamegyünk	1	2	5
392	17.180.0/2	Ez a lábom, ez, ez, ez	1	3	1
393	17.173.0/0.	Ez a barát bort ivott	2	3	1
394	—	A szip asszony messzi lát	5	5	4
395a	17.151.0/0	Korpát eszik a kutyám	5	5	1
395b (1)	17.151.0/0	Rezes bicska, rezes kés	5	5	1
395b (2)	17.151.0/0	Kerek ucca szégelet	5	5	1
395c	17.151.0/0	Falu végén van egy gát	5	5	1
395d	17.151.0/0	Mit ér a legénységöm	2	2	1
395e	17.151.0/0	Falu végén fehér ház	5	5	1
395f	17.151.0/0	A csengeri temetőn	2	2	1
396	17.238.0/0	Igricből Papiba	1	V	5
397	17.170.0/2	Ha pálinka nem vóna	5	1	2
398	—	Szénát eszik ökör, ló	b6	b6	4
399	17.140.0/0	Hol van Tokaj jó bora?	5	1	4
400	17.192.0/2	Én is voltam valaha	b3	5	5
401	17.238.0/0	Kicsiny madár az egér	1	V	5
402a	17.206.0/1	A gunárom fekete	1	1	2
402b	17.206.0/1	A mi ludunk fekete	1	1	2
402c	17.206.0/1	Éz a liba fekete	1	1	2
402d	17.206.0/1	A gunárom fekete	1	1	2
402e	17.206.0/1	A gunárom feketē	1	1	2
402f	17.206.0/1	Az én ludam elveszett	1	1	2
402g	17.206.0/1	Rétibe iés kapiba	1	1	2
402h	17.206.0/2	A gunárom elveszett	4	4	2
402i	17.206.0/1	A gunárom fekete	1	1	2
402j (1)	17.206.0/1	A gunárom fekete	1	1	2
402j (2)	17.206.0/1	Térdig erő nagy hóba	1	1	2
402k	—	Egy még egy a kettő	VII	VII	b3
403	17.188.0/0	Édes kedves apjukom	b3	2	2
404	17.121.0/1	Kicsiny nekēm ez a ház	1	b3	2
405	17.121.0/6	Haj ribizli, ribizli	1	4	2
406a	17.036.0/1	Kiszáradt a bodzafa	#7	5	3

BR-szám	Típuszám	Szövegkezdet	Kadencia		
406b	17.036.0/1	Piros kukoricaszár	#7	5	3
406c	17.036.0/2	Három hordó borom van	5	9	2
407	17.007.0/3	Három krajcár a lapát	10	8	5
408	18.010.0/0	Hull az eső, hull a hó	9	5	5
409 (1)	—	Az maróti zabokba	V	V	4
409 (2)	—	Az maróti zabokba	V	V	4
410	—	Józsi bácsi csipkésset	5	1	5
411	17.121.0/1	Szőlőhegyen keresztül	4	1	b3
412	17.121.0/6	Már meggyüttünk estére	5	b3	1
413	17.158.0/5	A kocsmába kell mennyi	2	5	V
414a (1)	17.158.0/1	Nagyszalonta gyászba van	5	8	4
414a (2)	17.158.0/1	Bakonyerdő gyászba van	5	7	1
414b	17.158.0/2	Bécs városa jászban van	5	8	4
414c	17.158.0/3	Mindszent község gyászban van	5	8	4
414d	17.158.0/3	Már Kisnamény gyászba van	5	8	4
414e	17.158.0/1	Bakonyerdő gyászba van	5	8	i
414f	17.158.0/3	Ez az utca gyászba van	5	8	1
414g	17.158.0/3	Vig Emőd nagy gyászba van	5	#7	4
414h	17.158.0/3	A maróci kis hegybe	5	5	1
414i	17.158.0/4	Bakonyerdő gyászba van	8	8	4
414j	17.158.0/5	Mészkö község gyászba van	8	8	5
414k	17.158.0/3	Első Samu fogva van	5	8	1
414 l	17.158.0/2	Ez a város gyászba van	5	8	4
414m	17.158.0/1	Serke falu gyászba van	5	8	b3
414n	17.158.0/2	Bécsi erdő gyászba van	5	7	1
414o (1)	17.158.0/2	Még vasárnap délután	5	8	1
414o (2)	17.158.0/2	Bakony erdő gyászba van	5	8	1
414p	17.158.0/1	Bakony erdő gyászba van	5	8	b6
414r	17.158.0/3	Három icce kemény mag	5	5	b6
414s	17.158.0/4	Bakony erdő gyászba van	1	7	1
414t (1)	17.158.0/4	Csütörtökön estére	i	8	5
414t (2)	17.158.0/1	Magyarország gyászba van	5	8	4
414t (3)	17.158.0/1	A kalapom fekete	5	8	4
414u	17.158.0/5	Bécsi erdő gyászba van	7	8	4
414v	17.158.0/5	Bécsi erdő gyászba van	5	8	VII
414x	17.158.0/5	Bakony erdő gyászban van	V	6	2
415	—	Vörösz törökbuszija	b3	b3	1
416	—	Hát az ágyut mi lelte	1	5	1

TÍPUSRENDI MUTATÓ

11.031.0/3	219b	16.022.0/5	77a, 77b
12.010.0/2	98	16.023.0/0	121
12.012.0/4	92	16.027.0/0	294
12.020.0/4	267a	16.029.0/1	71a, 71b, 71f
12.020.0/5	265, 267b, 267d	16.029.0/2	32a, 32b
12.020.0/6	267c, 267e	16.030.0/0	208a, 208b, 208c, 208d
12.023.0/0	209b, 209c, 209d	16.031.0/0	72a, 72c, 72d, 72e, 176
12.058.0/0	100a, 100b, 100c	16.032.0/0	76b
12.065.0/0	163	16.033.0/2	76a, 281a, 281b, 281c, 281d
12.093.0/0	43a, 43b	16.035.0/1	30a, 30b, 30c, 30g, 30j, 30k, 30l, 30m, 30r
13.016.0/2	217a	16.035.0/2	30e, 30h, 30i, 30n, 30o, 30p, 30t
13.043.0/0	355	16.035.0/3	30f
16.001.0/0	75a, 75b	16.035.0/4	30d, 30s
16.002.0/0	32c, 37	16.035.0/5	29a, 29b
16.003.0/0	78	16.039.0/0	298 (1), 298 (2)
16.004.0/0	75c, 75d	16.040.0/0	203a, 203b (1), 203b (2)
16.005.0/2	134a	16.041.0/0	283, 284
16.005.0/3	134b, 134c	16.043.0/0	54b=216d, 216a (1), 216a (2), 216b, 216d=54b, 216e, 216f, 216g, 216h, 216i, 216j
16.005.0/4	134e, 134f, 134g	16.043.0/3	226a, 226b
16.005.0/5	133a, 133b	16.044.0/0	162b, 236a, 236b
16.005.0/6	138a, 138b (1), 138b (2a), 138b (2b), 138c, 138d	16.046.0/0	199a, 199b, 199c, 199d, 199e, 199f, 199g
16.005.0/8	132, 262	16.048.0/1	66a, 66b, 66c, 157m
16.006.0/0	24	16.048.0/2	66d, 66e, 66f
16.007.0/1	103a, 103b	16.049.0/0	71c, 71e
16.007.0/2	25a, 25b	16.050.0/0	16a, 16b, 16c, 16d, 16e, 16f, 16g
16.009.0/0	202a, 202b	16.051.0/1	19e, 64d, 67
16.011.0/1	273a (1), 273a (2), 273h, 273i, 273j	16.051.0/2	248r
16.011.0/2	273b, 273c, 273d, 273e, 273f, 273g	16.051.0/3	62
16.012.0/0	131e, 217b, 275	16.051.0/6	110
16.013.0/0	124a, 131a, 131b, 131c, 131d (1a), 131d (1b), 131d (2)	16.053.0/1	17
16.016.0/0	124b	16.053.0/2	31
16.019.0/1	122	16.054.0/0	19a, 19b, 19c
16.019.0/2	123c, 126a, 126b, 126c, 126d, 126g, 160	16.056.0/0	48, 51, 52a, 52b, 52c, 52d, 53a, 53b, 54a, 56
16.019.0/3	123a, 123b	16.059.0/0	58 (1a), 58 (1b), 58 (2)
16.019.0/4	126e, 126f	16.060.0/0	216c
16.022.0/3	57, 74, 106a, 106b	16.061.0/0	49
16.022.0/4	69b, 69e, 72b, 95, 104 (1), 104 (2), 105, 107a, 107b, 118		

16.063.0/0	97a, 97b	16.139.0/1	82
16.064.0/1	68d, 68e	16.139.0/2	185
16.064.0/2	1, 38, 65b, 68a, 68b, 68c	16.147.0/0	112
16.064.0/3	245	16.148.0/0	315
16.064.0/4	150	16.150.0/1	80
16.065.0/0	154b, 180, 181a, 181b, 181c	16.151.0/1	302, 305a, 305b, 305c
16.066.0/2	139a, 139b, 139c, 141	16.151.0/2	303, 304, 306/a, 306/b
16.067.0/0	137a (1), 137a (2), 137b (1), 137b (2), 137b (3), 137c, 137d, 137e, 137f	16.152.0/1	276a, 276b, 276c, 280a
16.068.0/0	209a	16.152.0/2	212a, 276d, 276e, 276f, 276g, 276h, 276i, 276j, 280b
16.069.0/0	71d, 157a, 157b, 157c, 157d, 157e, 157f, 157g, 157h, 157i (1), 157i (2), 157j	16.153.0/0	278
16.070.0/0	157i (3), 157k, 157 l, 179a, 179b, 179c	16.154.0/0	211
16.071.0/0	166, 195	16.156.0/1	152a, 152b, 218
16.072.0/0	300a, 300b (1), 300b (2)	16.156.0/4	135e, 135f, 136, 155
16.073.0/1	299a, 299b, 299d, 299e, 299f, 299g, 299i	16.157.0/0	292
16.073.0/2	299c, 299j, 299m	16.160.0/0	269
16.073.0/3	299h, 299k	16.161.0/1	50f, 169, 174a, 174b
16.073.0/4	299 l	16.161.0/2	47, 55a, 55b, 55c, 55d
16.074.0/2	28	16.161.0/4	50a, 50b, 50c, 50d, 50e
16.077.0/0	285	16.162.0/0	27a, 27b, 27c, 27d, 27e, 27f, 27g, 27h, 27i, 27j, 27k, 27 l, 27m, 27n, 27o, 27p, 27r, 27s, 27t, 27u, 27v (1), 27v (2), 268, 323
16.079.0/0	20, 257a (1), 257a (2), 257b, 257c	16.163.0/1	34a, 34b, 34c (1), 34c (2), 34c (3), 34c (4), 34d
16.083.0/0	241a, 241b, 241c	16.164.0/0	168
16.087.0/1	311, 313j	16.165.0/0	184a, 184b, 184c
16.087.0/2	233a, 233b	16.166.0/0	156
16.087.0/3	230a, 313a, 313b, 313c, 313d (1), 313d (2), 313e, 313f, 313g, 313h, 313i	16.167.0/0	87a, 87b, 87c, 89a, 93a, 93b, 129, 153, 219a
16.088.0/0	232	16.170.0/0	85a, 85b, 85c (1), 85c (2)
16.089.0/6	133c	16.171.0/0	83a, 83b
16.093.0/0	270, 282a, 282b	16.174.0/0	96
16.095.0/0	292	16.176.0/0	2
16.098.0/1	193a, 193b, 193c, 193d, 193e, 193f	16.177.0/0	158a, 158c
16.098.0/2	193g	16.179.0/0	99, 158b
16.099.0/0	30u, 30v, 30x, 35a, 35b, 35c, 35d, 35e, 35f, 35g, 35h, 186, 187	16.182.0/2	4, 10a, 10b
16.100.0/0	134d, 204a, 204b, 204c, 204d	16.182.0/4	3
16.107.0/0	18 (1), 18 (2)	16.183.0/1	200 l, 200m, 200o, 200p, 200r, 200s, 200t, 200u, 200aa
16.108.0/0	235	16.183.0/2	200n, 200v, 200x, 200y, 200z, 201
16.109.0/0	253	16.183.0/3	200a, 200b, 200c, 200d, 200e, 200f, 200g, 200h, 200i, 200j, 200k
16.110.0/0	164	16.184.0/1	198a, 198b, 198c, 198d, 198e, 198f, 198g, 198h, 198i, 198j, 198k, 198 l, 198m, 198o, 198r, 198s, 198t, 198u
16.118.0/0	130, 140a, 140b, 263, 264a (1), 264a (2), 264a (3), 264a (4), 264a (5), 264a (6), 264b, 264c	16.184.0/2	198p
16.120.0/0	69a, 69c	16.184.0/3	102, 198n
16.121.0/0	221, 255, 266	16.185.0/0	5, 7 ₂ , 8
16.122.0/0	120a, 120b, 222c	16.187.0/0	7 ₁
16.123.0/0	29c, 116, 148, 222a, 222b (1), 222b (2)	16.190.0/0	93c, 93d, 94, 225
16.125.0/0	90	16.192.0/0	274 (1), 274 (2)
16.126.0/0	162a		
16.129.0/0	113		
16.133.0/0	128a, 128b, 128c, 128d, 128e, 128f, 128g, 128h, 128i (1), 128i (2), 128i (3),		

16.194.0/0	238	16.276.0/7	220p, 220r
16.195.0/0	147a, 147b, 147c, 147d	16.276.0/8	220e, 220 l, 220o, 220s, 220z, 220aa
16.197.0/0	258a, 258b	16.276.0/9	220m, 324
16.202.0/1	299c = 312a (2), 231a, 289, 312a (1), 312a (2) = 299c, 312b, 312c,	16.279.0/0	286a, 286b, 286c, 286d
16.202.0/2	229a, 229b, 312d	16.280.0/1	196a (1), 196a (2), 196b, 196c, 196d, 196e, 196f, 196g, 196h, 196j, 196n, 196o, 196p (1), 196p (2), 196p (3), 196p (4), 196p (5), 196r, 196s, 196u, 196v, 196x
16.203.0/0	135a, 135b, 135c, 135d	16.280.0/3	196k, 196m
16.204.0/0	296a, 296b, 296c, 296d, 296e	16.280.0/4	196 l, 196t, 196z
16.205.0/0	64a, 64b, 64c, 297a, 297b, 297c	16.280.0/5	177, 178a, 178b, 178c, 196i, 260a, 260b, 260c
16.206.0/0	295a, 295b, 295c, 295d, 295e	16.281.0/0	108a, 108b, 182a, 182b (1), 182b (2), 191, 252a, 252b, 252c, 252d, 252e
16.220.0/0	88a, 88b, 88c, 88d	16.282.0/0	316a, 316b
16.225.0/0	12a, 12b, 86a, 86b	16.283.0/0	13a (1), 13a (2), 13b, 13c
16.227.0/1	224a, 224b, 224c, 224d, 227, 307	16.285.0/0	9
16.228.0/0	320a, 320b	16.287.0/0	145
16.229.0/1	293a	16.288.0/0	322a, 322b
16.229.0/2	293b	16.289.0/0	251a, 251b, 251c
16.231.0/0	45 (1), 45 (2)	17.002.0/0	338a
16.231.1/0	40	17.004.0/0	389a, 389b, 389c
16.242.0/0	84, 161, 165a, 165b	17.007.0/3	407
16.244.0/0	154a, 154c	17.015.0/0	359
16.246.0/0	188a, 188b (1), 188b (2), 188b (3), 188c, 188d, 188e	17.031.0/0	388
16.247.0/1	42a, 42b	17.032.0/0	390
16.247.0/2	240, 287	17.036.0/1	406/a, 406/b
16.249.0/1	81a, 81b, 272	17-036.0/2	406/c
16.250.0/1	205, 206a, 206b, 206c, 242a	17.046.0/0	363
16.250.0/2	242b	17.047.0/0	343, 344
16.255.0/0	234	17.052.0/1	76c
16.256.0/1	314a, 314b (1), 314b (2), 314c, 314d, 314e, 314f, 314g	17.055.0/1	334a, 334b
16.257.0/0	301a, 301b	17.056.0/0	338b
16.258.0/0	239a, 239b, 243a, 243b, 243c, 243d, 243e, 243f, 243g, 243h	17.057.0/0	333
16.262.0/6	61, 194	17.064.0/0	353, 356, 357a, 357b, 357c (1), 357c (2), 357c (3), 357d, 357e, 357f, 357g, 357h, 357i, 357j (1), 357j (2)
16.263.0/0	142	17.067.0/4	374 (1), 374 (2)
16.265.0/1	248a, 248b (1), 248b (2), 248b (3), 248c, 248d (1), 248d (2), 248d (3), 248d (4), 248e, 248f, 248g, 248h (1), 248h (2), 248i, 248j, 248k, 248 l, 248m, 248n (1), 248n (2), 248o, 248p	17.068.0/0	325
16.265.0/2	247a, 248s, 259	17.069.0/1	366
16.265.0/3	175a, 248v, 248x, 248y, 248z, 248aa (1), 248aa (2), 248bb, 248cc, 248dd, 248ee, 248ff	17.069.0/5	386
16.265.0/4	173, 247b, 248t, 248u	17.071.0/0	337
16.266.0/0	197a, 197b, 197c, 197d	17.078.0/0	385
16.268.0/0	256a, 256b, 256c, 308a, 308b, 309	17.085.0/0	367b
16.273.0/0	171a, 171b	17.116.0/0	341
16.275.0/1	223	17.117.0/1	378
16.276.0/1	220a, 220b, 220c, 220d, 220h, 220i, 220n	17.117.0/2	339
16.276.0/2	220f, 220g, 220j (1), 220j (2), 220k	17.121.0/1	369a, 369b, 369d, 369e, 369f, 369g, 369j, 404, 411
16.276.0/4	220y	17.121.0/2	369h, 369i
16.276.0/5	220v, 220bb	17.121.0/6	405, 412
16.276.0/6	220t, 220u, 220x	17.121.0/8	369c
		17.122.0/0	361a, 361b
		17.126.0/0	370, 371a (1), 371a (2), 371a (3),

17.130.0/0 342
 17.132.0/0 375
 17.140.0/0 399
 17.142.0/0 381a (1), 381a (2), 381b
 17.143.0/0 365a, 365b, 382
 17.144.0/0 379
 17.149.0/0 345
 17.150.0/3 335
 17.151.0/0 395a, 395b (1), 395b (2), 395c, 395d, 395e, 395f
 17.152.0/0 352
 17.158.0/1 414a (1), 414a (2), 414e, 414m, 414p, 414t (2), 414t (3)
 17.158.0/2 414b, 414 l, 414n, 414o (1), 414o (2)
 17.158.0/3 414c, 414d, 414f, 414g, 414h, 414k, 414r
 17.158.0/4 414i, 414s, 414t (1)
 17.158.0/5 413, 414j, 414u, 414v, 414x
 17.164.0/2 387a, 387b, 387c, 387d
 17.170.0/2 397
 17.173.0/0 393
 17.174.0/2 340
 17.178.0/0 364
 17.180.0/1 360a, 360b, 360c, 360d
 17.180.0/2 392
 17.185.0/0 391a (1), 391a (2), 391a (3), 391b, 391c, 391d, 391e, 391f (1), 391f (2), 391g, 391h, 391i, 391j
 17.188.0/0 403
 17.192.0/1 384b
 17.192.0/2 400
 17.192.0/4 384a
 17.193.0/0 372a, 373b, 372c, 372d, 372e, 373
 17.206.0/1 402a, 402b, 402c, 402d, 402e, 402f, 402g, 402i, 402j (1), 402j (2)
 17.206.0/2 402h

17.208.0/0 330, 338c
 17.225.0/2 326
 17.226.0/1 327, 328a, 328b
 17.226.0/2 328c
 17.238.0/0 396, 401
 18.010.0/0 408
 18.112.0/0 210
 18.234.0/1 331
 22.003.0/1 70a, 70b
 26.008.0/1 321rr, 321ss, 321tt, 321uu, 321vv, 321xx, 321zz, 321aaa, 321bbb
 26.008.0/2 250, 321v, 321y, 321z, 321gg, 321hh, 321nn (1), 321nn (2), 321nn (3), 321nn (4), 321oo, 321pp, 321yy, 321eee
 26.017.0/1 321aa, 321bb, 321cc, 321dd (1), 321dd (2), 321ee (1), 321ee (2), 321ii, 321jj, 321kk, 321 ll, 321mm
 26.017.0/2 321x, 321ff, 321ccc, 321ddd
 26.017.0/3 321s, 321t
 26.017.0/4 319, 321a, 321b, 321c, 321d, 321e, 321f, 321g, 321h, 321i (1), 321i (2), 321i (3), 321i (4), 321j, 321k, 321 l, 321m, 321n, 321o, 321p, 321r, 321u

TÍPUSBA NEM SOROLT DALLAMOK

4, 6, 11, 14, 15, 19d, 21, 22, 23a, 23b, 26, 32d, 33, 36, 39, 41, 44, 46, 59, 60, 63, 65a, 69d, 73, 79, 91, 101, 109, 111, 114, 115, 117, 119, 125, 127, 143, 144, 146, 149, 151 (1), 151 (2), 158b, 159, 167, 170, 172, 175b, 183, 189, 190, 192, 196y, 207, 212b, 213, 214, 215, 228, 230b, 231b, 237, 244, 246, 249, 254, 261, 271, 277, 279, 288, 290, 291, 301c, 310, 317, 318, 329, 332, 336, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 354, 358, 362, 367a, 368, 376a, 376b, 377, 380, 383, 394, 398, 402k, 409 (1), 409 (2), 410, 415, 416

KADENCIAMUTATÓ

III	III	VI	9
V	III	VI	12a
3	III	2	220o
V	V	1	328c
V	V	2	145
V	V	4	220h, 409 (1), 409 (2)
VI	V	VI	14
1	V	5	396, 401
2	V	3	318
2	V	4	15
3	V	2	220p
4	V	4	204d
6	V	5	204b
8	V	4	204a
8	V	3	220r
V	VII	5	362
VII	VII	b3	402k
VII	VII	4	16a
VII	VII	4	16b, 16f
VII	VII	5	16c, 16d, 16g
VII	VII	b6	16e
1	VII	VII	184a
1	VII	4	19d
b3	VII	VII	295d
b3	VII	1	295e
b3	VII	b2	295c
b3	VII	2	295a, 295b
b3	VII	b3	17
3	VII	VII	184a
4	VII	VII	66d, 184c
4	VII	b3	18 (1), 325
4	VII	3	18 (2)
4	VII	4	66e, 66f
5	VII	VII	274 (1), 386
5	VII	1	193b, 193c
5	VII	4	19a, 19b, 19c
b6	VII	2	371a (7)
#VII	#VII	—	299 l
4	#VII	#VII	184b
3	#VII	#VII	184b
V	1	1	220bb
V	1	2	326

1	1	VI	327
1	1	VII	25a, 25b
1	1	1	264a (2)
1	1	2	231a, 231b, 328a, 328b, 402a, 402b, 402c, 402d, 402e, 402f, 402g, 402i, 402j (1), 402j (2)
1	1	3	211, 368
1	1	4	20, 21, 22, 241c, 311
1	1	5	171a, 171b, 284
1	1	b6	185, 313j
2	1	V	23a, 23b
2	1	2	11
2	1	b3	329, 377
b3	1	VII	296a, 296b, 296c, 296d
b3	1	8	146
b3	1	#4	323
3	1	1	376b
3	1	3	5, 27v (1), 27v (2), 132, 330
3	1	4	27m
4	1	VII	24, 25b, 29b, 331
4	1	1	25a, 26, 27i, 30f, 133c, 332, 369a, 369b
4	1	2	168, 220e
4	1	b3	27d, 30s, 366, 369c, 369d, 411
4	1	3	30e, 254
4	1	4	27a, 27b, 27c, 27e, 27f, 27g, 27i, 27s, 28, 29a, 30a, 30b, 30c, 30d, 30g, 30h, 30i, 30j, 30k, 30 l, 30m, 30n, 30o, 30r, 30t, 196y
#4	1	2	27h, 27i, 27n
#4	1	3	268
5	1	VII	31, 274 (2)
5	1	1	27i, 27o, 27p, 27r, 32a, 32b, 35c, 35d, 35e, 133a, 133b, 134a, 285
5	1	2	27i, 27k, 27u, 33, 220s, 251c, 310, 326, 333, 376b, 397
5	1	b3	30u, 30x, 34a, 34b, 34c (1),

34c (2), 34c (3), 34c (4), 34d,
 35a, 35b, 35e, 35g, 157c,
 157d, 334a
 5 1 3 4, 27t, 198n
 5 1 4 27i, 27j, 30p, 34a, 34b,
 34c (2), 34c (3), 34d, 251a,
 251b, 334b, 399
 5 1 5 186, 235, 335, 376a, 378,
 410
 5 1 6 317
 5 1 8 336
 6 1 1 198p
 6 1 2 27 l, 337
 6 1 8 337
 7 1 1 134d
 7 1 b3 37, 338a
 7 1 3 134b
 7 1 4 35h, 187, 232, 338b
 7 1 7 275
 #7 1 3 134c
 #7 1 5 370
 8 1 3 339
 8 1 4 29c, 30v, 32c, 204c, 222a,
 222b (1)
 8 1 #4 36
 8 1 6 222b (2)
 8 1 8 30v
 b10 1 5 35f
 b3 b2 4 38
 5 b2 1 193d
 V 2 V 39, 172
 V 2 1 220t, 220u, 321s, 321t
 V 2 2 220v
 V 2 4 286a, 286b, 286d
 VI 2 V 223
 I 2 VII 248t
 I 2 1 40, 41, 42a, 212a, 212b,
 239a, 239b, 276a, 276b,
 276c, 276d, 276e, 276f,
 276g, 276h, 276i, 276j, 319,
 321a, 321b, 321c, 321d,
 321e, 321f, 321g, 321h,
 321i (1), 321i (2), 321i (3),
 321i (4), 321j, 321k, 321 l,
 321m, 321n, 321o, 321p,
 321r, 321u
 I 2 2 42a, 42b, 240
 I 2 3 224b, 287
 I 2 5 43a, 43b, 173, 224a,
 391a (1), 391a (2), 39a (3),
 391b, 391c, 391d, 391e,
 391f (1), 391f (2), 391g,
 391h, 391i, 391j

1 2 7 248t, 248u
 2 2 V 256a, 256b, 256c, 308a,
 308b, 309
 2 2 VI 44
 2 2 I 45 (1), 45 (2), 213, 395d,
 395f
 2 2 2 340
 2 2 3 288
 b3 2 2 403
 b3 2 4 277
 3 2 V 23a, 23b
 3 2 I 50e, 50f, 169, 174a, 174b,
 214, 320b
 3 2 3 8
 3 2 4 27m, 47, 374 (2)
 3 2 5 46
 3 2 6 293b
 4 2 VI 228
 4 2 I 27i, 48, 369j
 4 2 2 49
 4 2 b3 27d
 4 2 4 27a, 27b, 27c, 27e, 27f, 27g
 4 2 6 293a
 #4 2 2 27n
 5 2 1 50a, 50b, 50c, 50d, 51, 52a,
 52b, 52c, 52d, 85b, 320a
 5 2 2 27i, 27k, 53a, 53b
 5 2 b3 54a
 5 2 3 216c, 269
 5 2 4 27j, 55a, 55b, 55c, 55d, 56,
 286c
 5 2 5 341
 5 2 6 57
 b6 2 2 371a (2)
 b6 2 2 371a (1), 371a (3), 371a (4),
 371a (5), 371a (6)
 b6 2 4 371a (2)
 6 2 2 27 l, 371b, 371c
 7 2 4 147a, 147b, 147c
 8 2 1 58 (1)a, 58 (1)b, 58 (2)
 8 2 2 58 (1)a, 58 (1)b, 58 (2)
 8 2 8 58 (1)a, 58 (1)b, 148
 8 2 9 58 (1)a, 58 (1)b
 V b3 V 149
 VII b3 VII 248v
 VII b3 I 175a
 VII b3 2 248dd
 VII b3 b3 248ee
 VII b3 4 59
 VII b3 5 60
 VII b3 7 248v, 248x, 248y, 248z,
 248aa (1), 248aa (2), 248bb,
 248cc, 248ff

1	b3	IV	299a, 299b, 299c, 299e, 299g	7	b3	4	76b, 77a, 77b
1	b3	VII	248b (3), 248j, 248 l, 248n (1), 248p, 300a, 300b (1), 300b (2)	7	b3	5	69d, 70b
1	b3	1	175a, 175b	7	b3	8	74
1	b3	2	61, 404	8	b3	4	78
1	b3	b3	248d (2)	8	b3	5	344
1	b3	5	142, 247a, 248d (1)	V	3	V	220f, 372a, 372b
1	b3	7	248a, 248b (1), 248b (2), 248c, 248d (1), 248d (3), 248d (4), 248e, 248f, 248g, 248h (1), 248h (2), 248i, 248j, 248k, 248 l, 248m, 248n (1), 248n (2), 248o, 248p	V	3	#VII	372c
1	b3	8	248s	V	3	1	196 l, 196t, 196z
b3	b3	IV	299c, 299j	V	3	2	220g, 373
b3	b3	1	62, 63, 64a, 64b, 64c, 229b, 245, 297a, 297b, 297c, 312d, 342, 415	V	3	3	220g
b3	b3	2	63	V	3	4	220j (1), 220j (2), 220k
b3	b3	b3	64a, 64b, 64c, 65a	V	3	5	79, 220m
b3	b3	4	200t, 200u, 229a, 241a, 241b	1	3	V	205
4	b3	—	198k	1	3	1	178b, 196i, 260a, 272, 360d, 372d, 392
4	b3	VII	66a, 66b, 66c, 68e, 198h, 198i, 198j, 198 l	1	3	2	81b, 177, 220z
4	b3	1	198a, 198b, 198c, 198d, 198e, 198f, 198g, 198m, 198r, 198s, 198t, 198u	1	3	3	80, 81a, 206a, 206b, 206c, 242a, 242b, 360a, 360b
4	b3	b2	68a, 68b, 68c, 68d	1	3	4	82, 260b, 260c
4	b3	2	369e, 369f	1	3	5	178c, 360c
4	b3	b3	32d, 69a, 69c, 69e, 70a	1	3	8	364
4	b3	4	72c, 200 l, 200m, 200o, 200p, 200r	2	3	—	372e
4	b3	5	65b, 200s	2	3	1	393
4	b3	7	248r	2	3	2	71
5	b3	IV	299f	2	3	6	151 (1), 151 (2)
5	b3	VII	71a, 71f, 157m	3	3	1	170, 379, 380
5	b3	1	64d, 67, 139b, 193a, 412	3	3	2	135a, 135b, 135c, 152a, 289, 299m
5	b3	2	139c	3	3	b3	375
5	b3	b3	1, 19e, 64d, 71b, 71c, 71d, 71e, 72a, 76c, 157e, 157f, 157m, 208a, 249	3	3	3	83a, 83b, 229c, 278, 312a (1), 312a (2), 312b, 312c, 345, 374 (1), 381a (1), 381b, 382
5	b3	4	147d, 176, 343	3	3	4	84, 152b, 375
5	b3	5	72d, 72e, 208c, 208d, 247b	3	3	5	207, 365a, 365b, 381a (2)
5	b3	7	73	3	3	6	135d, 290
5	b3	8	220aa	4	3	1	387c, 387d
b6	b3	4	150	4	3	2	89b, 188a, 188b (1), 188b (2), 188c, 188d, 201, 369g, 387a, 387b
6	b3	1	198o	4	3	3	369h
7	b3	1	69b	4	3	4	200n, 200v, 200x, 200y, 200z
7	b3	b3	75a, 75b, 75c, 75d, 76a, 199a, 199b, 199c, 199d, 199e, 199f, 199g, 217a, 369f	4	3	5	188b (3), 220m
				5	3	1	85a, 85c (1), 86a, 86b, 154c, 162b, 189, 215, 236b, 298 (1), 298 (2)
				5	3	2	3, 87a, 87b, 153, 158c, 203a, 203b (1), 203b (2), 216b
				5	3	b3	216c
				5	3	3	54b, 154a, 154b, 216a (1), 216a (2), 216d, 216f, 216g, 216h
				5	3	5	216i

5	3	6	279
6	3	5	216j
7	3	1	236a
#7	3	3	363
8	3	5	220 l
VII	4	VII	88a, 88b, 88c, 88d
VII	4	1	194
VII	4	2	194
VII	4	b3	194
1	4	1	88b, 88d, 262, 280a, 302
1	4	2	405
1	4	4	321v
1	4	5	307, 346
2	4	V	303
2	4	2	88a
b3	4	b6	128r (1), 128r (2)
4	4	IV	299h
4	4	1	89a, 137d, 347
4	4	2	89a, 402h
4	4	b3	90
4	4	3	136, 155, 188e, 369h
4	4	4	91, 92, 137a (1), 137a (2), 137b (1), 137b (2), 137b (3), 218, 230a, 230b, 233b, 313a, 313b, 313d (2), 313f, 313h, 313i, 348
4	4	5	100a, 137c, 383
4	4	b6	233a, 313c, 313d (1), 313e, 313g
4	4	7	100b, 322a, 322b
5	4	VII	156
5	4	1	2, 93a, 93b, 93c, 93d, 94, 95, 156, 157c, 219b, 225
5	4	2	87c, 96, 200aa, 209a, 209c, 219a, 349, 361a
5	4	b3	97a, 97b, 157a, 157b, 157i (3), 157k, 157 l, 158b, 361b
5	4	3	158a
5	4	4	10a, 98, 157b, 157d, 179b, 209d, 246
5	4	5	99, 100a, 101, 157g, 157h, 157i (1), 157i (2), 157j, 179a, 179c, 200aa
5	4	6	100c
6	4	1	102, 180
6	4	2	96, 181a, 181b, 181c, 209b
6	4	b3	265
6	4	3	369i
6	4	4	2
6	4	8	12b
7	4	b3	72b, 103b, 134c, 134f, 226a, 226b, 267b, 281c
7	4	4	104 (1), 104 (2), 281d
7	4	5	103a, 105, 281a, 281b

7	4	8	106a, 106b
8	4	2	190
8	4	b3	32d, 69e, 107b
8	4	4	107a, 202a, 217b, 350
8	4	5	202b
V	5	V	316a, 316b
V	5	1	13b, 13c
V	5	2	220a, 220b, 220c, 220d, 220i
V	5	4	220h, 220i
1	5	IV	299d, 299e, 299i
1	5	VII	138c
1	5	1	138b (1), 138c, 138d, 234, 237, 238, 243a, 243b, 243c, 243d, 243e, 243f, 243g, 243h, 270, 282a, 282b, 304, 384a, 416
1	5	2	6, 108a, 108b, 197d
1	5	b3	138b (2a), 138b (2b), 143
1	5	3	13a (1), 127, 224c, 224d, 227, 314a, 314g
1	5	4	109, 138a, 196s, 220n, 250, 252a, 252b, 252c, 252d, 252e, 259, 301a, 314a, 314b (1), 314b (2), 314c, 314d, 314e, 315, 321v, 321x, 321y, 321z, 321ff, 321nn (1), 321nn (2), 321nn (3), 321nn (4), 321oo, 321pp, 321rr, 321ss, 321tt, 321uu, 321ccc, 321ddd
1	5	5	144, 182a, 182b (1), 182b (2), 191, 301b, 314g, 321aaa
1	5	6	314f, 314g, 321tt, 321xx, 321yy, 321bbb
1	5	8	321vv, 321zz
2	5	V	413
2	5	1	261, 384b
2	5	5	197b
b3	5	VII	296e
b3	5	1	197a, 197c
b3	5	b3	110, 351
b3	5	4	159
b3	5	5	111, 400
3	5	1	291
3	5	6	112
3	5	8	113
4	5	4	115, 321bb, 321cc, 321dd (1), 321dd (2), 321ee (1), 321ee (2), 321ff, 321hh, 321ii, 321jj, 321kk, 321ll, 321mm
4	5	5	321gg
4	5	b6	292
5	5	1	114, 160, 193e, 193f, 193g,

			253, 257c, 264a (3), 264a (5), 299i, 352, 357i, 395a, 395b (1), 395b (2), 395c, 395e, 414h				196p (1), 196p (2), 196p (3), 196p (4), 196p (5), 196r, 196t, 196u, 196v, 196z	
5	5	2	10b, 135a, 139a, 161, 353, 367a, 367b		1	6	5	196x
					1	6	6	196j
5	5	b3	163, 192, 195, 208b, 257a (1), 257a (2), 257b, 299k		4	6	1	264a (1), 264b
					4	6	4	196m, 196k
					5	6	1	4, 128m, 264a (6), 305a, 305b, 305c
5	5	3	162a, 354, 357d, 357e, 358		5	6	b3	264c
5	5	4	114, 115, 135f, 137e, 321eee, 324, 355, 356, 357a, 357b, 357c (1), 357d, 357j (1), 357j (2), 394		5	6	5	128h, 128i (2), 128 l, 128o, 128p
								128a, 128b, 128c, 128d, 128e, 128f, 128g, 128i (1), 128i (3), 128i (4), 128j, 128k, 128n
5	5	5	135e, 164, 266, 301c, 357c (2), 357c (3), 357f, 357g, 357h, 385, 388		6	6	4	258a, 258b
					6	6	1	264a (4), 338c
5	5	b6	414r		8	6	4	389b
5	5	6	165a, 165b		8	6	8	129
6	5	2	117		1	7	1	414s
6	5	3	7 ₂		1	7	4	321aa
6	5	5	166		4	7	4	128s
7	5	b3	118, 267a		5	7	1	414a (2), 414n
7	5	4	124b, 271, 389a		7	7	5	141
7	5	5	119		5	7	4	414a (2)
#7	5	3	183, 210, 390, 406a, 406b		8	7	b3	134g
8	5	1	116, 120a, 126f		1	#7	2	280b
8	5	b3	120a, 126e, 126g		5	#7	1	140a, 140b
8	5	3	123c, 283		5	#7	4	414g
8	5	4	120b, 121, 122, 123a, 123b, 126c, 126d, 222c, 273a (1), 273a (2), 273h, 273i, 273j, 389c		1	8	b3	306a, 306b
					1	8	4	414i
					1	8	5	220y, 414t (1)
8	5	5	124a, 125, 126a, 126b, 294		4	8	VII	131b, 131d (1a), 131d (1b)
8	5	b6	273b, 273c, 273d, 273e, 273f, 273g		4	8	b3	131a, 221, 255
					4	8	4	131d (2), 137f, 243a
9	5	5	167, 359, 408		5	8	VII	414v
1	b6	1	263		5	8	1	130, 305c, 414e, 414f, 414i, 414k, 414o (1), 414o (2)
4	b6	4	244					
5	b6	b3	195		5	8	b3	414m
b6	b6	4	398		5	8	4	414a (1), 414b, 414c, 414d, 414 l, 414t (2), 414t (3)
7	b6	7	200a, 200b, 200c, 200d, 200e, 200f, 200g, 200h, 200i, 200k					
					5	8	b6	414p
7	b6	8	200j		6	8	2	267c
V	6	2	414x		7	8	VII	131b, 131c, 131d (1a), 131d (1b)
1	6	1	127, 220x					
1	6	3	13a (2)		7	8	b3	131a, 131e, 267d, 267e
1	6	4	138b (2a), 138b (2b), 196a (1), 196a (2), 196b, 196c, 196d, 196e, 196f, 196g, 196h, 196n, 196o,		7	8	4	131d (2), 414u
					8	8	4	414i
					8	8	5	414j, 284
					10	8	5	407
					5	9	2	406c

NÉGYNÉL TÖBB SOROSKÉNT IS ÉRTELMEZHETŐ DALLAMOK

3	1	3	1	4	4	132
V	VI	V	III	V		128p
1	1	VI	3	VI		327
1	2	1	4	1		276i
5	3	2	3	3		154b
1	5	1	b3	4		299f
1	5	4	3	4		314a
1	5	4	3	4		314b (1)
1	5	4	3	4		314b (2)
1	5	4	3	4		314c
1	5	4	4	4		314d
1	5	4	6	5		314e
8	7	b3	b3	b3		134g
7	1	4	5			232
8	1	8	4			30v
V	2	4	4			286b
V	3	1	V			196
V	3	1	V			196z
1	4	1	3			262
5	4	3	2			158a

1	5	4	2	315
1	5	6	3	314g
1	5	6	5	314g
#7	5	3	5	406a
#7	5	3	5	406b
5	9	2	5	406c

AZ ALAPHANGTÓL ELTÉRŐ ZÁRÓHANGGAL IS ÉRTELMEZHETŐ DALLAMOK

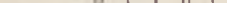
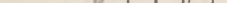
6	5	1	(2)	156
6	5	2	(2)	156
5	6	8	(3)	128r (1)
5	6	8	(3)	128r (2)

KADENCIÁVAL NEM JELLEMEZHETŐ DALLAMOK, ILLETVE SZÖVEGEK

85c (2), 158b, 292

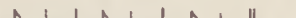
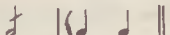
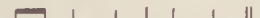
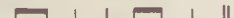
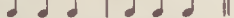
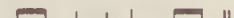
-
- The second system of musical notation, corresponding to the second line of the lyrics. It consists of six staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody continues with a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B-flat4, and a quarter note A4. The second staff has a treble clef and continues the melody with a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The third staff has a treble clef and continues the melody with a quarter note C4, a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The fourth staff has a treble clef and continues the melody with a quarter note F2, a quarter note E2, a quarter note D2, and a quarter note C2. The fifth staff has a treble clef and continues the melody with a quarter note B1, a quarter note A1, a quarter note G1, and a quarter note F1. The sixth staff has a treble clef and continues the melody with a quarter note E1, a quarter note D1, a quarter note C1, and a quarter note B0. The system ends with a double bar line.

S

- a b a b*
- tót szűk*

14—131

9

1.		132—141
2.		142—144
3.		145—167
4.		168—170
5.		171—183
6.		184—192
7.		193—195
8.		196
9.		197

10.		198—200
11.		201—202
12.		203
13.		204
14.		205—210

HETERORITMIKUS

<i>a a b a l.</i>		211—221
-------------------	--	---------

2.		222—227
3.		228—230
4.		231—234
5.		235
6.		236
7.		237
8.		238
9.		239—244

<i>a a a b l.</i>		245
2.		246
3.		247—250
4.		251—252
5.		253
6.		?

<i>a b b b l.</i>		254
-------------------	--	-----

<i>a a b b l.</i>		255
2.		256—258
3.		259
4.		260
5.		261

<i>a b c c l.</i>		322
2.		323
3.		324

7-ES

IZORITMIKUS

1.		325—359
2.		360
3.		361
4.		362—365
5.		366—368
6.		369—375
7.		376
8.		377—378
9.		379—385
10.		386—389
11.		390

HETERORITMIKUS

<i>a a b a l.</i>		391—394
2.		395
<i>a a a b l.</i>		396—398
2.		399—400
<i>a a b b l.</i>		401—407
2.		408
3.		409
4.		410
<i>a b a b l.</i>		411—412
<i>tót szűk l.</i>		413
2.		414
<i>a b c b l.</i>		415—416

SZÖVEGKEZDET-MUTATÓ

A banyának hét bőre van . . .	357j (1)	Áldjon még az Isten	69c
Áblakában üle	87c	Áldott marótyi bor	298 (1)
A búzamezőbe	55d	Áldott marótyi bor	298 (2)
A búzamezőben	174b	Állj, Tamás, kotorj, Balázs	299d
A csengeri temetőn	395f	Aluszol-ë, te juhász	379
Add oda, angyalom	273j	A maróci kis heggybe	414h
Adjanak, adjanak	63	A Mátra jódalba	100b
Adjon Isten jó estét	220e	Amerre én járok	108b
Adjon Isten, rózsám	108a	Amerre én járok	300b (2)
A gunárom elveszett	402h	Amerre jën járok	101
A gunárom fekete	402a	Amerre jën mëgyék	215
A gunárom fekete	402d	A mi ludunk fekete	402b
A gunárom fekete	402i	A minap Némöt Pál	281d
A gunárom fekete	402j (1)	A mi tikunk megbolondult	328b
A gunárom fekete	402e	A mi vőfélyünknek	161
A gymësi tóba	306b	Amott jön egy legény	301b
A győri legények	254	Amott lenn vagyok a	105
A hevesi tóba	219a	Amott vagyon egy fa	308a
Ah, hol vagy magyarok	42a	Amöre én járok	72d
Ahol én eljárok	196a (1)	Amöre én járok	235
Ahol én elmëgyék	248m	Amöre én járok	243a
Ahol én elmëgyék	248aa (1)	Amöre të elmëgy	301a
Ahol én elmenyek	19c	Andor, Andor, mënj el a fa-	
Ahol én elmenyek	98	luba	299g
Ahol én elmenyek	16f	Angoli Borbála	198a
Ahol én elmënyék	19b	Ángyom süttött rétest	132
Aj, de én is tartottam	278	Ángyom süttött rétest	152a
A kalapom fekete	414t (3)	Annak a kislánynak	179b
A kállai jaszta	196z	Annak a kislánynak	179c
A karsai rózsá	149	Anyám, édes anyám	196p (5)
Akármerre járok	71b	Anyám, édesanyám	295e
Akármilyen dinyiló	344	Anyám, édës anyám	104 (1)
A kicsi madárka	64d	Anyám, édës anyám	104 (2)
A kisgyerek Jóskát	70a	Anyám, édës anyám	198d
Akkor lesz Ghymësén	27d	Anyám, édësanyám	50e
Akkor lesz, mikor lesz	276a	Anyám, édös anyám	180
Akkor várjad, babám	100c	Anyám, éldesanyám	198b
A kocsmába kell mennyi	413	Anyám, éldës anyám	35g
Áldja meg az Isten	248n (1)	A piac közepén	158c
Áldja még az Isten	26	A princnek kapuján	34c (4)
Áldja még az Isten	42b	A pünkösdi rózsá	312d
Áldja még az Isten	248v	A pünkösdi rúzsá	128d

A pünköszi rózsá	128n
A pünköszi rózsá	312a (1)
Aradon szép Anna	198f
Aradon szép Anna	198s
Aranyat találtam	153
Aranygyűrűt leltem	211
Aranyos Bözsike	196y
Aranyzott nevédek	154a
Arass, rózsám, arass	34c (2)
Arass, ruzsám, arass	34d
Arass, rúzsám, arass	34b
Arass, rúzsám, arass	288
Árokparti családny	197d
Árokparti gyékény	134b
Árokparti gyékény	134c
Árokparti kékény	264c
Árok partján, tyú, kékény	197b
Arra jár múlatni	188a
Árva jaz katona	34c (1)
Ásógellér, bóhavár	350
A szíp asszony messzi lát	394
Asszonyok, menyecskék	265
Asszony, tē csak hallgass	243h
Ásztál mellett üle	87b
A tokaji kislány	182a
A varga házára	126g
A virág s a szegfű	274 (2)
Az adós, az adós	273d
Az anya a lányát	157k
Az anyád kécske vót	202a
Az aradi kislány	248t
Az aradi várra	30b
Az éccaka álmomba	360a
Az egri kaszárnya	319
Az egri vármégye	248h (1)
Az én gálambomnak	27i (20. vszk.)
Az én házam talpa	65a
Az én libám fekete	335
Az én lovam Pejko	162a
Az én lovam Szajko	199e
Az én ludam elveszett	402f
Az én nevēm Gyuri	22
Az én rózsám elmēt	157e
Az erdē szielibe	296d
Azétt szerettem	247b
Aziért szerettem vót	193g
Az hol ēn elmēgyék	71f
Az Isten áldja meg	291
Az Isten áldja még	30i
Az maróti zabokba	409 (1)
Az maróti zabokba	409 (2)
Az ökör a földet	273b
Az ökör a földet	193d
Azt gondolod, rózsám	263
Azt hallottam, rózsám	16g

Babám szerelméért	239b
Babot köcsön kirtem	137d
Bábi, bábi nagy beteg	365b
Bakony erdő gyászba van	414o (2)
Bakony erdő gyászba van	414p
Bakony erdő gyászba van	414s
Bakony erdő gyászba van	414a (2)
Bakonyerdő gyászba van	414e
Bakonyerdő gyászba van	414i
Bakony erdő gyászba van	414x
Bánjad, asszony, bánjad	160
Bánod, bíró, bánod	137b (2)
Bánod, bíró, bánod	137b (3)
Bánod, bíró, bánod	216f
Bánod, gazda, bánod	137b (1)
Bánod, gāzdā, bánod	27u
Bárcsak este lenne	84
Bárcsak mindig úgy vóna	230a
Bátori Kalára	85a
Bátori Kalára	85c (1)
Bátori Kalára	85c (2)
Beadott már nekünk	92
Bécs városa jászban van	414b
Bécsi erdő gyászba van	414n
Bécsi erdő gyászba van	414u
Bécsi erdő gyászba van	414v
Beli fiam, beli	68a
Béres vagyok, béres	133c
Bétyárgyerék vagyok	77b
Bizony csak meghálok	150
Bojgássz, rózsám, bojgássz	93c
Boldog asszony anyánk	119
Borbáalom, Borbáalom	198o
Borbély Bábi nagy beteg	365a
Bort iszik a paraszt	133b
Bú írte já kutyát	27 l
Búélesztő szélő	72a
Bujdosó nēm voltam	123b
Bujdosó nēm voltam	123c
Bune zijā küszliján	361b
Búra fordult idő	267e
Búra termett nekem	30s
Búra termett nekēm	267d
Bús az én életöm	93d
Cinēge, cinēge	35a
Cinēge, cinēge	187
Csak azért szeretnék	314g
Csak azt szánom, bánom	34a
Csak azt szánom, bánom	34c (3)
Csak azt szánom, bánom	47
Csak bár mindig úgy lenne	230b

Csendes patak folydogál	391e
Csernavic piaca	35e
Csenavic piacán	126e
Csicsi Beli, ha jó	27t
Csikósok, gulyások	32d
Csillagok, csillagok	90
Csillagok ragyognak	266
Csinálosi erdőn	305c
Csincsin gyűrő, pártá gyűrő	158b (1)
Csipd még, bogár, a seggit	330
Csipd még, bogár, a seggit	338c
Csipkefa bimbója	284
Csipő csollány az árokba	384b
Csosz leszek én a nyáron	334a
Csütörtökön este	290
Csütörtökön este	223
Csütörtökön estére	414t (1)
Csütörtökön estve	166
Daruszörű paripám	337
Dédén harangoznak	134d
Dédén harangoznak	204d
De szépen világít	301c
Diófa levele	302
Dombon van a házam	127
Dóra, dóra, dóra	154c
Dóra, dóra, dóra	165b
Drága liliumsál	27i (186. vszk.)
Dudallyunk, danollyunk	181a
Dudásom, dudásom	137c
Dudaszó hallatszik	202b
Dunyhám, párnám de hajlik	389a
E pünkösti rózsa	55c
E pünkösti rózsa	94
E szombaton éjen	89b
Eb fil, kutya fil	209c
Eccer egy királyfi	220m
Éccer a cigányok	257b
Eccer egy királyfi	220p
Édesanyám lelkem	281c
Édesanyám lelkem	68e
Édes kedves anyám	196k
Édes kedves apjukom	403
Édes lányom, ki volt itt	360d
Egy aradi kislány	248u
Egy aranyat vettem	164
Egy asszony a lányát	196j
Égy asszony a lányát	172
Egyenek, igyanak	286c
Egy gazdag asszonynak	196i
Egy kicsi madárka	131d (1a)
Égy kicsi madárka	131a

Égy kicsi madárka	131b
Égy kicsi madárka	131c
Égy kicsi madárka	131d (1b)
Egy kicsiny madárka	124a
Égy kis kertét keríték	387d
Egy még egy a kettő	402k
Egy nagyorú bóha	217a
Egy özvegy anyának	280b
Egy özvegy asszonynak	177
Égy özvegy asszonynak	178b
Égy özvegy asszonynak	205
Egy szegény asszonnak	260b
Égyszer a királyfi	220z
Egyszer egy asszonynak	260c
Egyszer egy királyfi	220a
Egyszer egy királyfi	220d
Egyszer egy királyfi	220g
Egyszer egy királyfi	220i
Egyszer egy királyfi	220j (1)
Egyszer egy királyfi	220j (2)
Egyszer egy királyfi	220 l
Egyszer egy királyfi	220t
Egyszer egy királyfi	220v
Egyszer egy királyfi	220b
Egyszer egy királyfi	220h
Egyszer egy királyfi	220n
Egyszer egy királyfi	220bb
Égyszer egy királyfi	220f
Égyszer egy királyfi	220r
Égyszer egy királyfi	220s
Égyszer egy királyfi	220u
Égyszer egy királyfi	220x
Égyszer egy királyfi	220y
Égyszer egy királyfi	324
Egyszer elindula	50c
Egyszer ifél tájba	255
Égyszer két léán	7 ₂
Ehol én elmegyek	196c
'z Éjen azt álmodtam	195
Ej, hűgám, hajádon	356
Ej, nem az a rózsa	184c
Eladtalak lányom	118
Eleget könyörgék	38
Elégett Rácországa	285
Elejbe, elejbe	185
Elejbe, elejbe	248d (4)
Elejbe, elejbe	281a
Elejbe, elejbe	281b
Elejbe, elejbe	284dd
Éles torma, reszelő	363
Elgyöttem én jó reggbe	369b
Elhajtám ludamot	200e
Elhajtám ludamot	200t
Elhervadt citrusfa	30a
Elhervadt cédrusfa	30c

Elindula József	76c	Én is voltam valaha	400
Elindultam vala	199a	Én kis kertet keritek	388
Eljöttem én ma este	369j	Én szépet szerettem	210
Eljöttünk mi jó reggel	369a	Erdőbe, erdőbe	315
Elkiáltom magam	221	Erdőbe kihajlott	303
Ellopták a juhom	213	Erdőt, völgyet járják	14
Elmegyek, elmegyek	15	Ére kakas, ere tyúk	357f
Elmegyek, elmegyek	294	Eressz bié, eressz bié	19a
Elmégy rózsám? El biz én!	371a (4)	Érik a meggyfa	9
Elmégy rózsám? El biz én!	371a (1)	Érre jerték, lányok	159
Elmégy rózsám? El biz én!	371a (2)	Erre kakas, erre tyúk	357c (3)
Elmégy rózsám? El biz én!	371a (3)	Esik a förmeteg	248c
Elment a galambom	114	Esik eső, esik	227
Elmënt a madárka	16b	Esik eső, jesik	224c
Elmënt a madárka	83b	Este csillagos az ég	353
Elment a szeretőm	251c	Este, ha hazamegyünk	391j
Elmënt a szeretőm	243c	Este vagyon, rózsám	93b
Élment a szeretőm	128e	Este van, este van	196h
Elment az én babám	109	Este van, este van	196s
Elmënt az én babám	51 (1a)	Este van, este van	196u
Elment az én rózsám	69e (1)	Este van, este van	111
Elment az én rózsám	69e (2)	Este van, nem látok	146
Elment az én rózsám	71d	Eszárat e Csiszá	64b
Elment az én rózsám	88d	Észtergamon alól	135a
Elmënt az én rózsám	58 (1b)	Éva, szívem, Éva	134a
Elmënt az én rózsám	128a	Éva, szívem, Éva	138d
Elmënt az én rózsám	128i (3)	Ez a barát bort ivott	393
Elmënt az én rózsám	128i (4)	Ez a kicsi szilvafa	355
Elmënt az én rózsám	157f	Ez a lábom, ez, ez, ez	392
Elment az én uram	40	Ez a liba fekete	402c
Elment az én uram	128f	Ez a ló, ez a ló	248h (2)
Elment az én uram	128o	Ez a ló, jez a ló	248i
Elment az én uram	157b	Ez a város gyászba van	414 l
Elmënt az ién ruzám	88b	Ez az ucca lilium	360c
Elmëntek a katonák	382	Ez az utca gyászba van	414f
Elmentél, angyalom	52d	Ez erdő szélébe	296c
Elment é madárka	88a	Ez erdő szélébe	296b
Elment Harmat Bandi	20		
Elment a Kosút Lajos	322b	Falu végén fejr ház	395e
Elmenyek, elmenyek	31	Falu végén van egy gát	395c
Elmész babám? El biz én!	389b	Fájdalmas Szüz Anyám	41
Elmész rózsám? El biz én!	371a (5)	Fáju vördé kapurē	333
Elmész ruzsám? El biz én!	375	Feére pina, vadliba	357i
Elmétszem az ujjam	251b	Fehér ház, likas az ablakja	387b
Elmész babám? El biz én!	371a (7)	Fehér liliumszál	135e
Elmész rózsám? El biz én!	374 (2)	Fehér liliumszál	135f
Elmész rózsám? El biz én!	371a (6)	Fehér liliumszál	136
Elmönt s elmönt az a madár	248ff	Fehér liliumszál	155
Először is mondom	85b	Fehérvári ucca	76a
Első Samu fogva van	414k	Fehér városába	128i (2)
Elszáradt a bodzafa	336	Fekete faluba	128s
Elszáradt a tökinda	372e	Fekete, fekete	201
Éltesse az Isten	240	Fekete retéknek	70b
Elveszött hat ökröm	293b	Fekete városba	128i (1)
Én csak azt csudálom	246		

Fekete városba	276e	Hallottad-e híret	57
Feketē városba	128j	Hallottad-e híret	74
Fekete városban	128p	Hallottad-e híret	30 l
Fekete városban	151 (1)	Hallottad-ē híret	30k
Fekete városban	248b (1)	Hállottám híreket	27i (129. vszk.)
Fekete városban	248b (2)	Hangászok, hangászok	321nn (1)
Fekete városban	276g	Ha pálinka nem vóna	397
Fekete városban	248z	Haragszik a gazda	137a (1)
Fekete városból	130	Haragszik a gazda	138b (2a)
Fekőte városba	276i	Haragszik a gazda	203b (1)
Feljött már a csillag	310	Haragszik a gazda	264a (1)
Feljött már az a nap	65b	<i>Haragszik a gazda</i>	264a (2)
Félszállott a páva	243e	<i>Haragszik a gazda</i>	264a (3)
Fogtam egy szunyogot	280a	<i>Haragszik a gazda</i>	264a (4)
Fordúlj, kedves lovam	110	<i>Haragszik a gazda</i>	264a (5)
Fölkelt már a csillag	30x	<i>Haragszik a gazda</i>	264a (6)
Fölmentem a heggyre	243d	Haragszik a gazda	273h
Fölszállott a páva	123a	Haragszik a gazda	273i
Fölszállott a páva	256b	Haragszik a gazda	313f
Friss folyópátáknál	304	Haragszik a juhász	216i
Füdd el, jó szíél, füdd el	66a	Harcsa van a vízbe	238
Füdd el, szél, füdd el	19d	Három alma meg egy fél	352
Fujdogál a szellő	106a	Három bokor saláta	351
Fujdogál a szellő	106b	Három bukor saláta	367b
Fujdogál a szellő	322a	Három élő fakanál	326
Fűzfa malomba	1	Három hordó borom van	406c
		Három icce kemény mag	414r
		Három krajcár a lapát	407
Gelej falujába	39	Három piros cserésznye	354
Gondold meg, rózsám	52a	Három út előttem	157a
Gumi arabikum	142	Ha szeretni nem kéne	385
Gundorvárínénak	260a	Hát a nénéd él-e még	358
		Hát az ágyut mi lelte	416
		Hat ökör a földet	138c
Gyantai iskolában	369e	Ha tudtad határát	48
Gyászba borult az ég	60	Haza, gazda, haza	135b
Gyenge rózsabokor	286a	Hégyén vögyön jártam	147d
Gyere ki, gyere be	27g	Hej, dudunám, dudunám	334b
Gyi sárga, gyi fakó (2. vszk.)	100a	Hej, duj, duj az élet	206c
Gyűlnek a vendégek	68d	Hēj, fodros, fáttyolos	27 i (166. vszk.)
		Hej, füdd el, szél, füdd el	222a
		Hej, fűd el, szél, fűd el	29c
Ha én aztat tudnám	72c	Hej, koszorú, koszorú	383
Ha jén azt tudháttnám	27s	Hej, nyulacska kicsike, kicsike	381a (1)
Ha jén énekelek	316a	Hej, nyulacska kicsike, kicsike	381a (2)
Ha én eztet tudhatnám	357c (2)	Hej, páva, hej, páva	200r
Ha én páva lennék	200p	Hej, páva, hej, páva	200v
Ha fölül a huszár	239a	Hēj, pávā, hēj, pávā	200x
Ha gondolod, rózsám	200u	Hej, páva, jaj, páva	200m
Haj alá, haj alá	216c	Hej, sárelő, sárelő	368
Haj révész, révész	96	Hej, tulipán, tulipán	342
Haj ribizli, ribizli	405	Hej, tulipán, tulipán	347
Ha kimensz a heggyre	88c	Hērvad a citrusfa	30d
Hála Isten makk is van	338a	Hess páva, hess páva	200b
Hallod-e tē, bíró	203a	Hēss páva, hēss páva	200a

Hëss páva, hëss páva	200c	Istenem, Istenem	321oo
Hëss páva, hëss páva	200k	Istenëm, Istenëm	27a
Hidegën fúj a szél	30v	Istenëm, Istenëm	52c
Hingyi pátákokon	306a	Istenëm, Istenëm	27i (172. vszk.)
Híres betyár vagyok	248o	Istenem, országom	113
Híres betyár vagyok	44	Isten hozott, rózsám	131e
Híres betyár vagyok	77a	Itt esz kerekedik	55b
Híres betyár vagyok	125	Itt is kéne lënnëm	133a
Hírezs betyár vagyok	30r	Itt van az ideje	80
Hirvad az a ruza	120b		
Hódvilág a naptól	321jj	Jaj annak a fának	27i
Hogy ágyamból felkelék	369f	Jaj Istenem Uram	36
Hogyan nevelkedék	170	Jaj lányom, jaj lányom	198p
Hogyha én pap lennék	23a	Jaj pártám, jaj pártám	261
Hojë, hojë, hojëda	292 a) szöveg	Jaj pártám, jaj pártám	269
Hol van Tokaj jó bora?	399	Jaj te szép tulipántsál	362
Hol voltál, d'e si bon	276d	János a të neved	241b
Hopp, Sári, hungëdli	357d	János a të neved	241c
Hopp, Sári, hungëdli	357e	János szeretőm volt	23b
Hortobágyi falka	95	Jeges a sudárfa	222b (1)
Hosszú kénok után	33	Jeges a sudárfa	222b (2)
Hová vótá', báránkám?	346	Jéjj meg, Duna, jéjj meg	66f
Hull az eső, hull a hó	408	Jere ki, szívem	2
<i>Húzzátok, húzzátok, reggeli</i>		Jobb, pajtás, ha tejses	157 l
<i>négy óráig</i>	321i (3)	Jó estét, angyalom! Mi ba-	
		jod	196a (2)
Icatolla, matolla	340	<i>Jó estét</i>	321p
Idegën országon	148	Jó estét, barna lány	196 l
Ideki a csenderbe	378	Jó estét, barna lány	196o
Ide ki ja kertbe	226a	Jó estét, barna lány	196r
Ide ki je kertbe	226b	Jó estét, barna lány	196t
Ide-tova, ne tova	338b	Jó estét, barna lány	196v
Idorkám, Idorkám	178a	Jó estét, barna lány	196g
Iéjjú Rádúj Piéter	297b	Jó estét, jó estét	128r (1)
Ien udvarom előtt	89a	Jó estét, jó estét	128r (2)
Igaz biró vótá	158b (2)	Jó estét, jó estét	196f
Igriciből Papiba	396	Jó estét, jó estét	243b
Igy iszik, úgy iszik	68c	Jó estét, jó estét	248k
Igyunk itt, mert jó itt	181c	Jó estét, jó estét	252c
Igyunk itt, mert jó itt	313d (1)	Jó estét, jó estét	321a
Igyunk itt, mert jó itt	313d (2)	Jó estét, jó estét	321b
Igyunk itt, mert van mit	313e	Jó estét, jó estét	321c
Imhal kerekedik	123b	Jó estét, jó estét	321d
Indulj el egy úton	64a	Jó estét, jó estét	321e
Indulj, kedves lovam	43b	Jó estét, jó estét	321f
Ingem, gatyám, de szennyes	325	Jó estét, jó estét	321g
Ingëm, gatyám, de szennyës	389c	Jó estét, jó estét	321i (1)
Ingýöke, pinyöke	35c	Jó estét, jó estét	321i (2)
Iskádula, gurgula	387c	Jó estét, jó estét	321j
Istenem, azelőtt	144	Jó estét, jó estét	321k
Istenem, életem	124b	Jó estét, jó estét	321 l
Istenem, Istenem	29b	Jó estét, jó estét	321m
Istenem, Istenem	30o	Jó estét, jó estét	321n
Istenem, Istenem	43a	Jó estét, jó estét	321r

Jó estét, jó estét	321s
Jó estét, jó estét	321t
Jó estét, jó estét	321u
Jó estét, jó estét	321x
Jó estét, jó estét	321z
Jó estét, jó estét	321aa
Jó estét, jó estét	321cc
Jó estét, jó estét	321dd (1)
Jó estét, jó estét	321dd (2)
Jó estét, jó estét	321ee (2)
Jó estét, jó estét	321ü
Jó estét, jó estét	321kk
Jó estét, jó estét	321 ll
Jó estét, jó estét	321nn (2)
Jó estét, jó estét	321nn (3)
Jó estét, jó estét	321rr
Jó estét, jó estét	321ss
Jó estét, jó estét	321tt
Jó estét, jó estét	321vv
Jó estét, jó estét	321xx
Jó estét, jó estét	321yy
Jó estét, jó estét	321aaa
Jó estét, jó estét	321bbb
Jó estét, jó estét	321ddd
Jó estét, jó estét	321eee
Jó jestét, jó jestét	196m
Jó jestét, jó jestét	220c
Jó jestét, jó jestét	248j
Jó jestét, jó jestét	321y
Jó jestét, jó jestét	321hh
Jó jestét, jó jestét	321nn (4)
Jó jestét, jó jestét	321uu
Jó jestét, jó jestét	321zz
Jó jestét, jó jestét	321ccc
Jó estiét, jó estiét	321pp
Jó estiét, jó estiét	220k
Jó estiét, jó estiét	321h
Jó estiét, jó estiét	321o
Jó estét kívánok	321bb
Jól meggondold, rózsám	248e
Jó ló volt a fakó	54b
Jó ló volt a fakó	216d
Jó ló volt a fakó	300b (1)
Jó napot, jó napot	32c
Jó napot, jó napot	128 l
Jó napot, jó napot	196p (2)
Jó napot, jó napot	220aa
Jó napot, jó napot	248x
Jó napot, jó napot	321v
Jó napot, jó napot	321ee (1)
Jó napot, jó napot	321ff
Jó napot, jó napot	321mm
Jó napot, te kisz léhany	361a
Jó reggelt, jó reggelt	321gg
Józsí bácsi csipkésset	410

Jöjj meg, Duna, jöjj meg	66d
Jöjj meg, Duna, jöjj meg	66e
Jöjj meg, Duna, jöjj meg	200z
Julim, édés Julim	18 (2)
Julim, kedves Julim	18 (1)
Karácsony estvéjén	158a
Karikós a zsemle	241a
Kár vóna meghalni	316b
Kása, Isten áldása	152b
Kata, Kata, Kata	174a
Kató lányom, Kató	198h
Katonává lettem	91
Kedves angyalomnak	279
Kel' föl, menyasszony	12a
Kelj föl, menyasszony	12b
Kerek a kábuszta	248n (2)
Kerek az én kalapom	360b
Kerekélybe lakom	134f
Kerek erdő mellett	276j
Kerekiben lakom	138b (1)
Kerek ucca szégetel	395 (2)
Kéresztúri saláta	331
Kérették nénémét	35b
Kérettelek téged	198u
Kerten végig mentem	58 (2)
Kerülj, rózsám, kerülj	200f
Kerülj, rózsám, kerülj	200g
Készek veszekedni	102
Két hete hogy hőrvadok	364
Két lányom volt kérőbe	372a
Két liliomszál	218
Két szál pünkösdi róza	229b
Két szál pünkösdi róza	312a (2)
Két szál pünkösdróza	229a
Két szál pünkösdi róza	229c
Két út van előttem	173
Két út van előttem	208a
Két út van előttem	244
Két út van előttem	252a
Két út van előttem	276c
Ki a szerelemnek	131d (2)
Kicsi csipor, új mázos	377
Kicsi csipor, új mázos	329
Kicsiny madár az eger	401
Kicsiny nekem ez a ház	404
Kidőt a páp kertje	135c
Kiérem násznagy úrakat	371b
Kiét szál piros ruozsa	312b
Kiét szál pünkösdróza	253
Kiét szál pünkösdi róza	312c
Kígyó kebelembe	117
Kikelet, kikelet	139b
Kimegyek a hegyre	128k

Kimenék a hegyre	115	Látom az életem	69a
Kincsem, Kató ángyom	209d	Látom az urakat	37
Kincsem, komámasszony	209b	Láttál-e valaha	75c
Kinek van, kinek van	273e	Láttám a p...dát	27i (38. vszk.)
Kírem alázatossan	374 (1)	Láttam a szoknyádát	35f
Kis kacsa fürdik	4	Láttam az urakat	30m
Kis kacsa fürdik	10a	Lédőt a páp kertje	27c
Kis kacsa fürdik	10b	Lejesett a fecske	231a
Kis kertemben uborka	386	Leszállott a páva	276h
Kis kertet kerítettem	387a	Leszállott a páva	29a
Kis kertét kertéltem	275	Lóra csikós, lóra	30p
Kiszáradt a bodzafa	406a	Lóra, csikós, lóra	267a
Ki vagyok, mi vagyok?	61	Lúdaim, barátim	200j
Kivirágzott már a nád	349	Ludaim, ludaim	196b
Kizöldült az erdő	283	Lúdaim, lúdaim	199b
Klárizs alatt termett	129	Lúdaim, lúdaim	199c
Korpát eszik a kutyám	395		
Ködellyik a Mátra	107b	Lyányom, édes lyányom	198k
Könnyes sohajtással	82		
Körösztenyek, örvendjünk	369i	Magyarország gyászba van	414t (2)
Körtéfa, körtéfa	233a	Magyarország szélén	78
Körtéfa, körtéfa	233b	Magyarország szélén	295d
Körtéfa, körtéfa	234	Magyarország szélyén	248s
Körtéfa, körtéfa	248cc	Marinka, Marinka	297c
Kösziklán felfuta	200d	Mariskám, Mariskám	196x
Kösziklán főfutou	274 (1)	Már Kisnamény gyászba van	414d
Kösziklán fölfuték	200 l	Már meggyüttünk estére	412
Kösziklán fölfutott	200h	Mégállott a ménes	116
Köszönöm apámnak	157i (3)	Mégdöglött a kecske	137f
Köszönöm, édesem	66c	Mégéggett Rácország	251a
Kövecses part alatt	231b	Mégéggett Tótország	181b
Közeledik az idő	357j (2)	Mégérgett a cseresznye	373
Kukorica cupka	137a (2)	Mégérgett a cseresznye	372b
Kukorica szára	69d	Mégfogták a szajkót	320b
Kutya, kutya tarka	165a	Méggyüttem én jó estve	370
		Méggyüttem én jól este	369g
Lányok fonják a lencsöszt	327	Méggyüttem én jó régve'	369d
Lányok fonják a lencsöszt	357c (1)	Méggyüttem én most reggel	369h
Lányom, édes lányom	196n	Méghalok, méghalok	292 b) <i>szöveg</i>
Lányom, édes lányom	196p (1)	Méghalt a dudásunk	209a
Lányom, édes lányom	198 l	Megkötöm lovamot	126a
Lányom, édes lányom	128b	Megmondtam apámnak	157i (1)
Lányom, édes lányom	196p (3)	Megrakják a tüzet	122
Lányom, édes lányom	198n	Mégszállottuk házat	207
Lányom, édes lányom	199d	Mégszólalt mennyország	32b
Lányom, iédés lányom	196p (4)	Megütik a dobót	24
Lányom, ides lányom	198j	Még vasárnap délután	414o (1)
Lányom, lányom, lányom	198g	Mégvetítették nekem	216a (1)
Lassan járj, lassan járj	198m	Mégvetítették nekem	216a (2)
Látod-e, angyalom	179a	Ménék, anyám, Bécsbe	147b
Látod, rúzsám, látod	243f	Ményasszony, völeginy	203b (2)
Látom a csillagot	157g	Menyecske, menyecske	157m
Látom a rózsámnak	199g	Menyecske, menyecske	269a
Látom a szép eget	157j		

Ményecske, ményecske	53a
Ményecske, ményecske	53b
Ményecske, ményecske	200o
Ményecske, ményecske	296e
Mésző község gyászba van	414j
Micsoda erdő ez?	314b (1)
<i>Micsoda erdő ez?</i>	314b (2)
Micsoda erdő ez?	314e
Micsoda erdő jez	314c
Micsoda zöld erdő	314f
Miért az ördögért	27i (183. vszk.)
Mika léán vótam	168
Mikó Barna Péter	79
Mikor a ményasszonyt	219b
Mikor a ményecske	27f
Mikor a szent család	50f
Mikor a szép asszony	224d
Mikor legény voltam	242b
Mikor leindulok	66b
Mikor lesz, akkor lesz	276b
Mi lelt, rózsám, mi lelt?	289
Minden uton, uccán	19e
Mindszent község gyászban van	414c
Minek vagy, minek vagy	188e
Mit ér a legénységöm	395d
Mit viztek, mit viztek	282a
Mit viztek, mit viztek	282b
Mogyorúfa kalamus	371c
Molnár, a szentédet	299e
Molnár, a szentédet	299i
Molnár, a szentédet	299j
Molnár, hol a pénzed?	299c
Molnár, hol a pénzéd?	299h
Molnár nóta (hangszeres)	299k
Mónár, van-e pénzed?	299 l
Mónár, van-e pénzöd?	299m
Most jöttem Aradról	320a
Most jöttem Bécsből	3
Most jöttem Bécsből	11
Most jöttem Erdélyből	200y
Most jövők Gyulajból	224a
Nagy csoda történék	250
Nagyszalonta gyászba van	414a (1)
Nē búsulj, tē juhász	59
Ne csudáld, galambom	232
Nē csudálkozz, babám	267b
Nē hol kerekedik	55a
Néhol kerekedik	52b
Néköm szeretőmnek	87a
Nem adom a jó bort	193e
Nēm adom, nēm adom	27i (175. vszk.)
Nem anyámtól szültem	175b

Nēm anyától szültem	270
Nēm az a jó gazda	212b
Nem azért danolok	248b (3)
Nem bánom, nem bánom	273f
Nēm hiszék sēnkinek	237
Nem jó föld ez, rózsám	51
Nem megyek én Hőkömbé	367a
Nem szeretlek másér	243g
Nem téttem sēmmit csínyt	126d
Nēm vagy leány, nēm vagy	139a
Nem véték sēnkinek	76b
Nem vétettem soha	259
Nényei erdőbe	305a
Ne sírj, babám, ne könnyezz	391h
Ne sírj, Ninám, ne könnyezz	391b
Ne sírj, Simó, ne könnyezz	391a (3)
Ne szomorkodj, légy víg	256c
Nē szomorkodj, légy víg	256a
Nézz ki, rózsám, nézz ki	30e
Nincs boldogtalanabb	27j
Nincsen a szobában	258b
Nincsen a szobában	258a
Nincsen olyan malom	182b (2)
Nincs ojan szép malom	182b (1)
Nincs szebb állat, mint a lud	380
Noé szent ember vót	308b
Nyillyátok mēg, egek	72e
Nyis ki, babám, az ajtót.	328a
Nyisd ki, babám, az ajtót	357a
Nyisd meg, leány, kapudat	381b
Ócsó mán a pásztor	97a
Od' alá szolgáltam	249
Óh lányom, jó lányom	196d
Oláhu! Merika	64c
Olául Márinka	297a
Olyan vagy tē, rózsám	267c
Onnadj Miskolc felől	126c
Ó, tē ides vendíg	264b
Ögye mēg a fene	272
Öreganyád igēn jó	345
Öreg vagyok már én	257a (1)
<i>Öreg vagyok már én</i>	257a (2)
Ösmertem ápadát.	27i (100. vszk.)
Összegyűltek, össze	46
Pad alatt a kutya	135d
Pántlikás kalapom	189
Pántlikás kalapom	293a

Pápán harangoznak	204b	S látom az kék eget	157h
Pápán harangoznak	204c	S ugyan s ugyan rauzsám	56
Périjési erdőbe	305b	S ugy mēnēn, ugy mēnēn	295a
Pintyőke, pintyőke	35d	Sárig bosztán levele	348
Piros babnak szára	137e	Sári lovam, a fakó	359
Piros bársony süvegem	391a (2)	Sej alá, víz alá	188b (2)
Piros kukoricaszár	406b	Sem eső nem esik	248 l
Piros, piros szēgfű	147a	Sēm eső nēm esik	273g
Pirosz, pirosz szēkfű	147c	Sēm esső nēm esik	317
Porondos víz martján	50a	Sēmmit sēm vétettem	248p
Porondos viz martyán	50b	Semmit sē vétettem	126b
Potrohos anyának	100a	Sēmmit sē vétettem	248a
Principális urám	27i (180. vszk.)	Serke falu gyászba van	414m
Principáros uram	27o	Serkenj fel, kegyes nép	171a
Pusztá malomba	13a (1)	Serkenj fel, kegyes nép	171b
Pusztá malomba	13a (2)	Sétételj, nē virradj	208d
Pusztá malomba	13b	Sirathatod magad	71e
Pusztá malomba	13c	Sír az egyik szemem	157i (2)
		Sír az út előttem	67
		Sír az út előttem	248r
Rab vagyok, rab vagyok	54a	Sírik az egy szēmem	16d
Rab vagyok, rab vagyok	69b	Sírjatok, itt hagylak	28
Rab vagyok, rab vagyok	30g	Sohāsē láttálak	27e
Rab vagyok, rab vagyok	30h	<i>Sót tegyünk a csíkra</i>	204a
Rab vagyok, rab vagyok	30j	Sütött ágyom bēllést	313b
Rab vagyok, rab vagyok	30t	Sütött ágyom rétest	138a
Rákóci kocsmába	198t	Sütött ágyom rétest	141
Rászállott a páva	30n	Sütött anyám rétest	262
Régen volt, soká lesz	236b		
Régen volt, soká lesz	197c	Szabad a madárnak	216e
Régen vót, soká lesz	236a	Szāj el, madár, szāj el	186
Régi maskara nóta (fütty)	176	Számolj, csikós, számolj	32d (2. vszk.)
Régi maskara nóta (fütty)	190	Szánjatok meg engem	112
<i>Rendszerint</i> örülünk	163	Szántottam gypēt	7 ₁
Rendszerint örülnek	154b	Szántottam gypöd	5
Réngédez a nádszál	103a	Szántottam gyöpöt	8
Réngedezé nádszál	103b	Száraz kóró reszelő	357b
Repülj, madár, repülj	17	Szederinda levél	212a
Repülj, madár, repülj	194	Szederinda levél	276f
Rétibe iés kapiba	402g	Szedtem szép rózsámat	145
Rezes bicska, rezes kés	395b (1)	Szégény Barna Pétér	206b
Réz páva, réz páva	200n	Szégény Barna Pétér	216g
Rigēn vót, soká lesz	81a	Szégény Barna Pétér	216h
Rimaszombat felől	121	Szegény Szabó Erzsi	49
Ris páva, ris páva	200aa	Szegény Szabó Erzsi	198r
Ritka az a búza	27h	Szegény Szabó Erzsi	196e
Ritka rendet vágtam	162b	Szegény Szabó Erzsi	198c
Ritka tiszta buza	138b (2b)	Szegény Szabó <i>J</i> Erzsi	83a
Rostélyos ablakán	30f	Szegény Szabó <i>J</i> Örzi	198e
Rossz a házunk teteje	384a	Szegény vándorfecske	62
Rozmaring, cédrusfá	27i (1. vszk.)	Szegyēnre, csúfságrá	27i (164. vszk.)
Röpülj, páva, röpülj	75a	Széles Rajna vize	300a
Röpüll', páva, röpüll'	75b		

Széles víz a Duna	200i
Szémére, Szémére.	35h
Szénát eszik ökör, ló	398
Széna van az óba	208c
Széna van az ólba	307
Szeňgyörgyvölgyi ucca	197a
Szentivány nap előtt	286b
Szent János áldása	27r
Szenyes a kovácsné	81b
Szép asszony a papné	86b
Szép asszony a szücsné	86a
Szép szeretőm vala	25a
Szerelem, szerelem	140a
Szerelem, szerélem	184a
Szerelém, szerelém	30u
Szerelém, szerelém	107a
Szerelém, szerelém	128c
Szerelém, szerelém	140b
Szerelém, szerelém	184b
Szerelém, szerelém	222c
Szerelém virága	309
Szerelém virágja	27k
Szerelmes vagyok én	214
Szeretek szántani	199f
Szeretlek, szeretlek	128m
Szeretnék szántani	188b (1)
Szeretnék szántani	188b (3)
Szeretnék szántani	188c
Szeretnék szántani	192
Szeretnék szántani	206a
Szeretnék szántani	188d
Szeretném, szeretném	193f
Szeretőm szerelme	27n
Szerettek, rózsám	99
Sziletiészín Isztennek	341
Szoknyát vészek, szülöttem	328c
Szól a kakas, szól az	216j
Szöll a kokas imár	73
Szólnak a kakasok	216b
Szombaton délután	277
Szomorú az idő	71c
Szomorú az idő	126f
Szomorú fűzfának	120a
Szomorú fűzfának	16a
Szölőhegyen keresztül	411
Szőrnyű nagy romlásra	16e
Szür van rajtam, nem bunda	391g
Tamás Gyurka fideki	376b
Tanbur, Andandóri	299a
Tanbur, Tanbur, Andandóri	299b
Tapogasd meg a csécsém	343
Te kis leány, te, te, te	357h
Télen mindig hideg van	357g

Télen nem jó szántani	366
Teli kertem zsáláva	369c
Téli-nyári laboda	339
Téli zöld, téli zöld	323
Tengeri háború	248d (3)
Térdig érő nagy hóba	402j (2)
Tessék idább jölni	220o
Tilalom, tilalom	273a (2)
Tilalom, tilalom	314a
Tisza partján lakom	71a
Tizenkét kőmíves	248bb
Tizenkét kőmies	157c
Tízérnek soroztak	247a
Tönkre tett engemet	32a
Tudod, édes uram	21
Tudom, uram, tudom	193b
Tudtam is, tudom is	72b
Turót eszik a cigány	372d
Tyüzit megrakattya	27v (1)
Tyüzit megrakattya	27v (2)
Uccu kedves vendég	313g
Ud menen, ud menen	295b
Úd mēnēn, ūd mēnēn	295c
Udvarom közepén	151 (2)
Udvarom közepén	224b
Udvarom közepén	248f
Udvarom közepén	248aa (2)
Udvarom közepén	248ee
Udvarom közepén	273a (1)
Udvarom, udvarom	167
Udvarom, udvarom	178c
Udvarom, udvarom	191
Udvarom, udvarom	228
Udvarom, udvarom	228d (2)
Udvarom, udvarom	248y
Udvarom, udvarom	252b
Udvarom, udvarom	252d
Udvarom, udvarom	252e
Ugyan kedves mamám	97b
Úgy ég a tűz, ha lobog	391a (1)
Úgy ég a tűz, ha lobog	390
Úgy eszik, úgy iszik	68b
Úgy megüték a bírót	332
Úgy rakják, úgy rakják	50d
Úgy rakják, úgy rakják	93a
	6
Úristen, hozzád	27p
Úristen rendelte	
Vágja el a hóhér	318
Vágtám, vágtám nádát	139c

Vagyon nekem egy sziep	
lyeány	376a
Vajda, hegedűnek	16c
Vajjon ki csattogtat	169
Valamit mondanék	45 (1)
Valamit mondanék	45 (2)
Van a szeretőmnek	156
Van széna, van szalma	245
Vasárnap bort innyi	311
Vasárnap bort iszom	313a
Vasárnap bort iszom	313i
Vasárnap bort iszunk	313j
Vasárnap bort ittam	313c
Vasárnap köll mulatni	313h
Vasárnap táncolni	286d
Vásheljet van egy ház	25b
Végig megyek, végig	268
Végig mők az útcán	27b
Végig mők az utcán	27m
Vörös bársony süvegem	391d
Vörös bársony süvegem	391f (1)
Verje meg az Isten	128g
Verje meg az Isten	248d (1)
Vettem én vjólát	175a
Vettem marujánát	200s
Vetettem violát	248g
Víg Emöd nagy gyászba van	414g
Virágos kenderem	193c
Virágos kenderem	217b
Virágos kenderem	193a
Virágos kenderem	208b
Víz alá, víz alá	134e

Víz alá, víz alá	134g
Volt-é olyan juhász	257c
Volt nekem szeretöm	273c
Voszorhelt van ed ház	225
Vótál-é mán Abonyba	372c
Vörös bársony süvegem	391c
Vörös csákóm, süvegem	391f (2)
Vörösz törökbuszija	415

Zöld erdő zúgása	242a
Zúg az erdő menne	314d

Zsuzsánna, Zsuzsánna	287
--------------------------------	-----

TÖREDÉKES SZÖVEGŰ DALLAMOK

... falvába	157d
-----------------------	------

SZÖVEGHIÁNYOS DALLAMOK

128h, 143, 183, 198i, 204a

MEGNEVEZÉS NÉLKÜLI HANGSZERES DALLAMOK

75d, 299f

FORRÁSMUTATÓ

HELYSZÍNI LEJEGYZÉSEK

1, 2, 4, 6, 7, 10a, 11, 12a, 12b, 13a (1), 14, 16g, 17, 18 (2), 19c, 19e, 21, 22, 23a, 23b, 25a, 27i, 27t, 27u, 29b, 30b, 30 l, 30m, 30r, 30t, 31, 32a, 32b, 34a, 34c (2), 34c (3), 34c (4), 35a, 35c, 35d, 35f, 35h, 38, 41, 42b, 43a, 43b, 45 (1), 48, 50f, 54a, 54b, 55b, 57, 58 (2), 59, 65b, 66f, 69c, 70a, 70b, 72b, 72d, 72e, 73, 74, 76b, 77a, 77b, 81a, 81b, 84, 85c (2), 86a, 86b, 88b, 88c, 88d, 89a, 89b, 90, 92, 93b, 98, 100b, 100c, 101, 103b, 104 (2), 105, 106b, 107a, 107b, 111, 117, 118, 119, 120b, 122, 124a, 124b, 125, 126a, 126c, 126d, 128a, 128b, 128f, 128g, 128h, 128i (1), 128k, 128 l, 128o, 128r (1), 128r (2), 131d (1a), 132, 133a, 133b, 133c, 134b, 134d, 135a, 135c, 135d, 135e, 136, 137a (1), 137a (2), 137b (1), 137b (2), 137b (3), 137c, 137d, 137e, 137f, 143, 146, 149, 151 (1), 151 (2), 152a, 152b, 154a, 154b, 154c, 156, 157i (2), 157i (3), 157k, 157 l, 157m, 158a, 158b, 158c, 159, 161, 162a, 162b, 165a, 165b, 167, 168, 171a, 172, 173, 174a, 175a, 177, 178a, 178b, 181a, 181b, 181c, 182a, 182b (2), 183, 184c, 186, 188d, 188e, 191, 192, 193b, 193f, 196b, 196d, 196e, 196h, 196i, 196k, 196 l, 196m, 196p (1), 196p (2), 196r, 196v, 196x, 197b, 197c, 197d, 198a, 198b, 198c, 198d, 198f, 198g, 198h, 198i, 198j, 198n, 198o, 198p, 199c, 199e, 200n, 200p, 200u, 201, 202a, 203a, 203b (1), 203b (2), 204b, 204c, 204d, 207, 209b, 209c, 210, 212b, 213, 216a (2), 216b, 216c, 216d, 216f, 216g, 216h, 216i, 216j, 217b, 220c, 220h, 220l, 220n, 220p, 220s, 220u, 220v, 220x, 220z, 220aa, 220bb, 222b (1), 222b (2), 224a, 224b, 224c, 224d, 225, 226b, 227, 228, 229a, 230a, 230b, 231a, 231b, 233b, 236b, 239a, 240, 241a, 241c, 242a, 242b, 243a, 243c, 243f, 243g, 243h, 244, 246, 247a, 247b, 248a, 248b (1), 248b (2), 248c, 248d (2), 248d (3), 248d (4), 248e, 248f, 248i, 248t, 248u, 248cc, 248ee, 250, 251a, 251c, 252a, 252e, 257b, 260c, 263, 264a (1), 264a (2), 264a (3), 264 (4), 264a (5), 264a (6), 264b, 264c, 266, 267b, 267c, 267d, 267e, 268, 269, 271, 273b, 273f, 273g, 273h, 273i, 273j, 276a, 276e, 276f, 276h, 279, 281c, 281d, 282a, 282b, 284, 285, 286b, 286c, 287, 288, 289, 290, 291,

295c, 295d, 295e, 296d, 297c, 298 (1), 298 (2), 299d, 299e, 299f, 299g, 299h, 299i, 299j, 299k, 299l, 299m, 300a, 301a, 301b, 301c, 302, 303, 304, 306b, 308a, 308b, 309, 310, 311, 313d (2), 313e, 313h, 313i, 313j, 314a, 314b (1), 314b (2), 314c, 314d, 314e, 314f, 314g, 315, 316a, 316b, 317, 318, 319, 321a, 321b, 321d, 321e, 321i (1), 321i (2), 321i (4), 321t, 321v, 321x, 321z, 321aa, 321cc, 321dd (1), 321dd (2), 321ee (1), 321ff, 321hh, 321jj, 321kk, 321nn (1), 321rr, 321tt, 321uu, 321vv, 321xx, 321yy, 321zz, 321aaa, 321bbb, 321ccc, 321eee, 322a, 322b, 323, 328a, 328b, 328c, 330, 334a, 337, 338a, 338b, 338c, 341, 346, 347, 349, 351, 352, 355, 356, 357a, 357b, 357c (2), 257c (3), 357e, 357f, 360a, 360c, 360d, 361b, 363, 364, 365a, 365b, 367a, 368, 369a, 369b, 369j, 370, 371a (1), 371a (2), 371a (3), 371a (4), 371a (5), 371a (6), 371a (7), 372a, 372b, 372c, 372e, 373, 374 (1), 374 (2), 375, 377, 378, 380, 382, 383, 384a, 387b, 389c, 391a (1), 391a (2), 391d, 391f (1), 391f (2), 391g, 391j, 392, 395a, 395b (1), 395b (2), 399, 401, 402b, 402d, 402f, 402i, 402j (1), 402j (2), 403, 404, 406b, 406c, 407, 409 (1), 409 (2), 412, 413, 414a (1), 414c, 414f, 414g, 414h, 414n, 414o (1), 414o (2), 414p, 414r, 414s, 414t (1), 414u, 414v, 416

MŰZEUMI FONOGRÁFHENGEREK (M. F.)

7	321bb
11a	305c
13b	321ee (2)
18d	402a
24a	108a
28	243b
34a	220r
34b	324
36a	321nn (3)
38c	293b
40b	108b
50d	30i

51b	30e	333c	128i (4)
55b	29a	334b	76a
58a	321gg	336c	321nn (4)
58c	414b	346b	87b
58d	414x	346c	150
66a	321k	348a	196t
66b	252c	351b	206c
67a	128p	351c	87a
68b	243e	358b	157f
84c	196p (4)	361a	68c
85b	414j	363c	200h
87c	248p	363e	200t
88a	321m	376d	248y
88b	196o	377d	397
90b	248m	379b	82
91a	50d	381c	414t (3)
91c	321o	383a	248s
95a	52b	383c	26
95c	340	384b	321u
97a	321j	391b	52c
99 ¹ a	391a (3)	391c	200j
99 ¹ b	414t (2)	391e	331
101a	321g	392a	52a
101b	196a (1)	402a	93d
102a	200a	402b	157g
104d	196a (2)	402c	200m
106b	170	405c	110
109a	200b	406a	62
109b	274 (1)	410d	248aa (2)
109e	274 (2)	423b	76c
110c	278	424b, d	200 l
112 ¹ e	321i (3)	429b	56
112 ¹ g	196p (5)	430d	379
119 ¹ c	243d	432a	200d
123b	252b	434b	200e
140b	128s	435a	248bb
152c	188b (3)	452c	200s
157c	128i (2)	455d	248n (2)
183a	321ddd	456c	194
200a	321ii	460e	16f
200b	220f	461b	248n (1)
219	20	461c	248ff
236c	248j	470c	9
237a	128j	473b	68b
249a	39	474c	68a
255a	273e	478a	157e
264c	367b	480a	248r
271b	276i	488c	252d
296a	286d	489b	248aa (1)
298d	321y	489d	321n
299a	251b	502a	200c
300b	215	503a	200k
301c	27e	522a	169
303 ¹ a	393	523a	7 ₁
320b	46	525b	357j (2)

530	53b	1134a	321ss
643a	196s	1136	30x
646	180	1138b	405
654b	42a	1139	292
655a	30u	1146c	232
657a	273a (2)	1147e	27j
659	188a	1148	30f
771a	182b (1)	1149a	249
794c	140b	1149b	411
796b	139a	1150a	248dd
799b	345	1152a	13c
800c	350	1152b	27v (1)
801a	139b	1155a	27v (2)
802d	359	1159	260a
803a	357h	1167d	248x
803d	257c	1168a, c	157c
805a	35b	1168e	157d
813b	344	1169e	50e
814a	307	1170b	200i
814c	343	1173b	387d
932a	280b	1177a	276g
936c	321 l	1182a	229c
951c	30v	1182a	312a (2)
952b	198u	1183f	27h
958c	30a	1185b/1	188b (1)
959c	116	1185b/2	188b (2)
964c	414e	1189a	220y
974b	354	1189b	312b
981a	44	1189c	8
985a	389b	1192d	402e
985e	248d (1)	1195b	357j (1)
994a	138a	1203d	34d
997a	138b (1)	1206a	321pp
997b	138b (2a)	1209a	128n
997b	138b (2b)	1210b	258b
997c	389a	1212c	258a
1002a	185	1213a	128d
1003a	219a	1229b	126b
1003b	219b	1231b	270
1005c	248h (2)	1231c	27f
1008a	273a (1)	1239a	265
1010b	248h (1)	1246b	96
1012c	53a	1249c	144
1016c	248v	1252a	27p
1023a	58 (1a)	1254e	27g
1023a	58 (1b)	1255a	16c
1029d	157j	1255d	27o
1036a	199d	1261a	217a
1037a	157a	1272a	199a
1037d	193a	1285d	205
1108a	123c	1286a	305a
1124a	138c	1295c	16d
1131d	123a	1298d	235
1132a	123b	1300b	198 l
1134a	321nn (2)	1301d	238

1305a 262
 1308a 157b
 1320b 140a
 1322c 139c
 1322d 272
 1345c 135b
 1493a 157h
 1504a 248 l
 1517c 321s
 1522b 402k
 1526a 99
 1557a 220d
 1581 261
 1583a 28
 1597a 200aa
 1598 109
 1600b 248z
 1601a 193c
 1605b, c 199g
 1609c 199f
 1611a 386
 1611b 259
 1611c 50c
 1613c 335
 1618c 208a
 1621a 208b
 1622b 369f
 1628a 369e
 1630c 65a
 1630a 100a
 1638e 196z
 1644a 80
 1644b 357c (1)
 2200a 369i
 2209a 414i
 2210a 220b
 2213c 387c
 2216b 369g
 2219a 312d
 2223a 196n
 2224a 369d
 2224b 163
 2227a 414k
 2234a 357i
 2235 30d
 2239a 253
 2240c 320b
 2243a 321oo
 2249a 148
 2259b 321mm
 2260b 220o
 2260c 196p (3)
 2264a 369c
 2264d 30c
 2266b 204a

2269a 312a (1)
 2273c 128i (3)
 2275b 237
 2277a, e 362
 2280a 294
 2280b 197a
 2280c 398
 2286a 312c
 2291a 229b
 2301a 55d
 2302a 127
 2303b 47
 2310a 395c
 2317b 196u
 2320b 40
 2334b 353
 2337a 248k
 2346b 366
 2370d 336
 2385a 75c
 2396a 216e
 2397a 178c
 2411f 212a
 2418b 281b
 2420b 95
 2424b 30o
 2427a 134a
 2432a 24
 2439b 276b
 2442a 66b
 2443a 88a
 2444a 64a
 2444c 19a
 2445a 64b
 2448b 66a
 2449d 66d
 2450b 55c
 2451a 376b
 2451b 166
 2453a 196c
 2453c 66c
 2458b 64c
 2463a 296a
 2463b 103a
 2463c 147c
 2465a 147b
 2466b 93c
 2467b 408
 2467c 348
 2468a 220k
 2471a 66e
 2473b 361a
 2475a 193g
 2475b 295b
 2475c 94

2476a	226a	2690a	276c
2476b	415	2692a	299c
2479b	222c	2695c	134g
2483a	321h	2699a	121
2483c	71d	2710e	196y
2487a	50b	2712b	321r
2487c	195	2712d	19b
2489c	376c	2712e	200o
2491b	200v	2714g	339
2492	200x	2717c	321p
2495a	115	2718c	297b
2496a	64d	2719b	326
2496b	71e	2720	112
2510c	369h	2721c	36
2521b	321f	2724b	334b
2523c	267a	2725c	32d
2529b	176	2739e	211
2529d	190	2765a	75d
2531d	402c	2767b	15
2535d	10b	2768a	220m
2537a	196j	2803a	391h
2541c	220g	2815d	193d
2547d	19d	2823a	402g
2550a	130	2835a	179a
2551b	30s	2835d	371b
2551d	69e	2843c	128e
2554c	32c	2844a	387a
2562a	30p	2849e	220t
2562d	325	2855b	128c
2566b	114	2867c	218
2569b	37	2889a	371c
2571c	160	2890d	410
2573a	198m	3201c	30k
2573c _I	299a	3205	106a
2573c _{II}	299b	3205b	187
2576b	222a	3211c	216a (1)
2678d	63	3212a	104 (1)
2580a	248o	3212b	241b
2583a	414d	3221a	30j
2597a	113	3221b	75b
2602b	142	3223a	18 (1)
2611c	51	3224a	184b
2632	102	3224b	30n
2634c	29c	3224c	357d
2636b	61	3225a	134c
2637d	358	3228c	196g
2654d	35e	3228d	206a
2655a	71c	3230c	198r
2658a	206b	3231c	196f
2658d	223	3242	147d
2660d	35g	3242b	200z
2677a	198s	3265b	193e
2685a	134f	3265d	329
2685c	134e	3269b	25b
2687b	384b	3276b	296b

3277a 296c
 3280c 245
 3281b, d 221
 3282c 27c
 3284c 141
 3737c 79
 3742a 220e
 3748c 71b
 5311c 395d

BARTÓK SAJÁT HENGEREI

F 173c 126e
 F 1240c 129
 F 1362a 276d

KODÁLY SAJÁT HENGEREI

F 76a 33
 F 112a 174b
 F 115b 131d (1b)
 F 115b 131d (2)
 F 117a 131c
 F 118a 275
 F 118d 391e
 F 122c 394
 F 128a 131e
 F 128b 126g
 F 130b 72c
 F 131d 208d
 F 133a 256a
 F 133b 406a
 F 136a 313a
 F 142c 255
 F 145a 305b
 F 148c 402h
 F 152c 313c
 F 154c 257a (1)
 F 157a 313d (1)
 F 159b 257a (2)
 F 170 120a
 F 173a 78
 F 173b 49
 F 174b 126f
 F 175b 60
 F 178c 200y
 F 179 83a
 F 182b 83b
 F 183c 333
 F 186b 71
 F 186c 16a
 F 188b 69a
 F 191a 198c

F 192b 175b
 F 195c 13a (2)
 F 198 27m
 F 199c 45 (2)
 F 201b 27s
 F 201d 34b
 F 202a 234
 F 202d 27 l
 F 202e 209a
 F 203a 306a
 F 203b 72a
 F 203c 27k
 F 204a 260b
 F 205b 198k
 F 206ce 27n
 F 209b 313b
 F 220a 16b
 F 230d 236a
 F 238b 199b
 F 240e 27r
 F 251a 67
 F 252b 71f
 F 253 131b
 F 255 93a
 F 401a 27b
 F 402c 27a
 F 405a 27d
 F 407 13b
 F 411a 233a
 F 430 321c
 F 431b 414a (2)
 F 443-4 85a
 F 452 85b
 F 453 68d
 F 457 220a
 F 459a 68e
 F 460 220i
 F 462b 171b
 F 475 85c (1)
 F 481 321 ll
 F 489 97a
 F 491 97b
 F 494b 248b (3)
 F 498 69b
 F 655a 34c (1)
 (1136)
 F 1426b 208c

HANGLEMEZFELVÉTELEK

MR-F 1B/c 281a
 MR-F 8A/a) 1 202b
 MR-F 21-22 198t
 MR-F 36A 297a

MR – F 44B/a	131a
MR – F 45A/b	50a
MR – F 45B	295a
MR – F 46B/a	71a
MR – F 47A/b	55a
MR – F 48A/b	296e
MR – F 48A/c	147a
GR – F 59, 2B/b	30g
GR – F 59, 2A/b	30h
GR – F 59, 2A/a	184a
GR – F 59, 2B/c	75a
GR – F 60, 3A/d	5

IV: 119	189
IV: 126	69d
IV: 150	388
V: 50	239b
V: 164	179c
VI: 11	52d
VI: 34	293a
VI: 71	320a
VII: 30	286a
VII: 76	276j
VII: 95	214

BARTALUS ISTVÁN

I: 2	157i (1)
I: 5	300b (1)
I: 17	220j (1)
I: 89	400
I: 126	372d
II: 57	396
II: 75	395f
II: 91	357g
II: 122	248g
II: 167	385
III: 2	16e
III: 8	414m
III: 12	277
III: 13	414 l
III: 41	280a
III: 61	273c
III: 63	128m
III: 72	391b
III: 77	256c
III: 103	332
III: 118	200r
III: 162	313g
III, Függ. I: 5	3
III, Függ. II: 1	200f
III, Függ. II: 2	283
IV: 4	87c
IV: 37	91
IV: 90	200g
IV: 94	327
IV: 95	209d

KISS ÁRON

116. l. (11.sz.)	153
116. l. (12.sz.)	164
212. l. (9.sz.)	381b
220. l. (1–2. sor)	342
220. l. (3–4. sor)	347
271. l.	10a
317. l. (18.sz.)	155
317. l. (19.sz.)	135f
363. l. (7–8. sor)	282a
364. l. (34.sz.)	138d
380. l. (1.sz.)	381a (1)
380. l. (3.sz.)	381a (2)
388. l. (1.sz.)	282b
388. l. (2.sz.)	254
412. l. (3.sz.)	145

SZÍNI KÁROLY

20	220j (2)
75	391c
87	360b
105	390
122	256b
132	313f
153	395e
155	188c
157	300b (2)
183	179b
184	273d

A GYŰJTŐK MUTATÓJA

Ádám Jenő 128k, 133a, 133b, 133c, 248e, 248u, 299m, 321t, 321cc, 321vv, 380

Arató Kálmán 11

Balabán Imre 193d, 391h

Balla Péter 25b, 35e, 35g, 71c, 147d, 193e, 196f, 196g, 198r, 198s, 200z, 206a, 206b, 223, 296b, 296c, 329

Bartalus István 3, 16e, 38, 52d, 69d, 87c, 91, 128m, 157i (1), 179c, 189, 200f, 200g, 200r, 209d, 214, 220j (1), 239b, 248g, 256c, 273c, 276j, 277, 278, 283, 286a, 293a, 300b (1), 313g, 314e, 320a, 327, 332, 357g, 372d, 385, 388, 391b, 395f, 396, 400, 414 l, 414m

Bartók Béla 19e, 21, 30a, 30b, 30v, 35b, 44, 47, 48, 53a, 55d, 58 (1a), 58 (1b), 58 (2), 65a, 65b, 71b, 79, 80, 84, 100a, 116, 124a, 124b, 126a, 127, 128g, 128h, 128i (1), 128 l, 129, 135b, 136, 138a, 138b (1), 138b (2), 139a, 139b, 139c, 140a, 140b, 143, 157a, 157i (2), 157i (3), 157j, 157k, 157 l, 165a, 177, 182b (1), 182b (2), 183, 185, 192, 193a, 196h, 196i, 196p (1), 196p (2), 196z, 198a, 198u, 199d, 208a, 208b, 219a, 219b, 220e, 220v, 243f, 248d (1), 248d (2), 248d (3), 248d (4), 248h (1), 248h (2), 248v, 248ec, 252a, 252e, 257c, 260c, 272, 273a (1), 276d, 280b, 307, 321a, 321d, 321i (1), 321i (2), 321i (4), 321 l, 321v, 321aa, 321dd (1), 321dd (2), 321ee (1), 321ff, 321nn (1), 334a, 335, 337, 343, 344, 345, 349, 350, 354, 357c (1), 357c (2), 357c (3), 357h, 359, 360a, 365a, 368, 369e, 369f, 375, 383, 389a, 389b, 391a (1), 391a (2), 399, 414c, 414t (1)

Deák Ferenc 28, 220d, 261

Domokos Pál Péter 19b, 55b, 66f, 88b, 89a, 98, 103b, 120b, 168, 196y, 200n, 200o, 225, 226b, 247a, 247b, 295c, 296d, 297b, 297c, 321p, 321r, 339, 341, 361b

Garay Ákos 30x, 123a, 123b, 123c, 138c, 321nn (2), 321ss

Kerényi György 182a, 321e, 321kk, 384a, 407, 414u

Kiss Áron 10a, 135f, 138d, 145, 153, 155, 164, 254, 282a, 282b, 342, 347, 381a (1), 381a (2), 381b

Kodály Zoltán 1, 4, 6, 7₁, 12a, 13a (1), 13a (2), 13b, 13c, 16a, 16b, 16c, 16d, 16g, 23a, 23b, 27a, 27b, 27d, 27f, 27g, 27h, 27i, 27j, 27k, 27 l, 27m, 27n, 27o, 27p, 27r, 27s, 27t, 27u, 27v (1), 27v (2), 29b, 30f, 31, 33, 34a, 34b, 34c (1), 34c (2), 34c (3), 34c (4), 34d, 35b, 43a, 43b, 45 (1), 45 (2), 49, 54b, 60, 67, 68d, 68e, 69a, 69b, 69c, 71f, 72a, 72b, 72c, 72d, 72e, 73, 76b, 78, 81a, 81b, 83a, 83b, 85a, 85b, 85c (1), 85c (2), 86a, 86b, 93a, 93b, 96, 97a, 97b, 100b, 107b, 111, 120a, 126b, 126e, 126f, 126g, 131b, 131c, 131d (1a), 131d (1b), 131d (2), 131e, 132, 135a, 135c, 135d, 135e, 137a (1), 137a (2), 137b (1), 137b (2), 137b (3), 137c, 137d, 137e, 137f, 144, 146, 149, 151 (1), 151 (2), 158a, 158b (1), 158b (2), 158c, 159, 161, 165b, 167, 171a, 171b, 172, 174a, 174b, 175b, 181a, 181b, 181c, 186, 188d, 188e, 191, 193b, 196b, 196d, 196e, 196k, 196r, 196v, 197c, 198b, 198c, 198d, 198e, 198f, 198h, 198i, 198j, 198k, 198 l, 198o, 198p, 199a, 199b, 199c, 200y, 201, 202a, 203a, 203b (1), 203b (2), 205, 207, 208c, 208d, 209a, 209b, 209c, 210, 216d, 217a, 220a, 220h, 220i, 220 l, 220n, 220x, 220z, 222b (1), 222b (2), 224a, 224b, 227, 228, 231a, 231b, 232, 233a, 233b, 234, 235, 236a, 236b, 238, 242a, 242b, 243a, 243c, 243h, 246, 248a, 248b (1), 248b (2), 248b (3), 248c, 248f, 248cc, 248dd, 249, 250, 251a, 251c, 255, 256a, 257a (1), 257a (2), 260a, 260b, 262, 263, 264a (1), 264a (2), 264a (3), 264a (4), 264a (5), 264a (6), 264b, 265, 266, 267c, 268, 269, 270, 271, 273f, 273g, 273h, 273i, 275, 276e, 276f, 276h, 279, 284, 285, 286b, 286c, 288, 290, 291, 292 (1), 292 (2), 298 (1), 298 (2), 300a, 301a, 301b, 301c, 302, 303, 304, 305a, 305b, 306a, 306b, 309, 310, 313a, 313b, 313c, 313d (1), 313d (2), 313h, 313i, 314a, 314d, 314f, 314g, 315, 316a, 316b, 317, 318, 319, 321b, 321c, 321z, 321 ll, 321rr, 321uu, 321xx, 321eee, 322a, 322b, 323, 328a, 328c, 333, 357a, 357b, 360d, 364, 365b, 367a, 371a (1), 371a (2), 371a (3), 371a (4), 371a (5), 371a (6), 371a (7),

- 372a, 373, 374 (1), 374 (2), 387b, 391d, 391e, 391f(1), 391f(2), 391g, 391j, 394, 395a, 395b (1), 395b (2), 401, 402b, 402d, 402f, 402h, 402i, 402j (1), 402j (2), 404, 405, 406a, 406c, 409 (1), 409 (2), 411, 413, 414a (1), 414a (2), 414g, 414n, 414p, 414r, 416
- Kodály Zoltán** 12b, 128r (1), 128r (2), 152a, 152b, 196x, 198g, 213, 220u, 220aa, 243g, 321yy, 321bbb, 414o (1), 414o (2), 414v
- Lajtha László** 10b, 15, 17, 19d, 24, 29c, 30o, 30p, 30s, 32c, 32d, 36, 37, 40, 50c, 51, 61, 63, 69e, 75c, 75d, 95, 102, 109, 112, 113, 114, 121, 130, 134a, 134e, 134f, 134g, 142, 157b, 160, 176, 178c, 190, 193c, 196j, 196u, 198m, 199f, 199g, 200p, 200aa, 211, 212a, 216e, 220g, 220m, 222a, 244, 248k, 248o, 248z, 259, 267a, 276b, 276c, 281b, 299a, 299b, 299c, 321f, 325, 326, 334b, 336, 353, 358, 366, 384b, 386, 395c, 402c, 414d
- Lükő Gábor** 2, 19c, 25a, 88c, 88d, 89b, 156, 175a, 193f, 200u, 295d, 295e, 338b, 351, 377, 378
- Manga János** 27c, 141, 221, 245
- Molnár Antal** 99, 157h, 199e, 217b, 248 l, 311, 321s, 355, 402k, 414s
- Péczely Attila** 50f, 92, 122, 128f, 128o, 154c, 162b, 173, 220bb, 240, 264c, 281c, 281d, 299 l, 314b (1), 314b (2), 321x, 321tt, 321aaa, 357f, 403, 406b, 414c, 414f
- Sebestyén Gyula** 369h
- Seemayer Vilmos** 14, 18 (1), 18 (2), 22, 30j, 30k, 30 l, 30m, 30n, 30r, 30t, 32a, 32b, 35a, 35c, 35d, 35f, 41, 42b, 54a, 57, 59, 70a, 70b, 74, 75b, 77a, 77b, 90, 100c, 101, 104 (1), 104 (2), 105, 106a, 106b, 107a, 117, 118, 119, 125, 126c, 126d, 128a, 128b, 134b, 134c, 134d, 154a, 154b, 162a, 178a, 178b, 184b, 184c, 187, 196 l, 196m, 197b, 197d, 198n, 204b, 204c, 204d, 212b, 216a (1), 216a (2), 216b, 216c, 216f, 216g, 216h, 216i, 216j, 220c, 220p, 220s, 224c, 224d, 229a, 230a, 230b, 239a, 241a, 241b, 241c, 248i, 248t, 257b, 267b, 267d, 267e, 273b, 273j, 276a, 287, 289, 299d, 299e, 299f, 299g, 299h, 299i, 299j, 299k, 308a, 308b, 313e, 313j, 314c, 321hh, 321jj, 321zz, 321ccc, 328b, 330, 338a, 338c, 346, 356, 357d, 357e, 360c, 363, 369a, 369b, 369j, 370, 372b, 372c, 372e, 382, 389c, 392, 412, 414h
- Szini Károly** 179b, 188c, 220j (2), 256b, 273d, 300b (2), 313f, 352, 360b, 390, 391c, 395e
- Veress Gábor** 50e, 157c, 157d, 200i, 248x
- Veress Sándor** 19a, 50b, 55c, 64a, 64b, 64c, 64d, 66a, 66b, 66c, 66d, 66e, 71d, 71e, 88a, 93c, 94, 103a, 115, 128c, 128e, 147b, 147c, 166, 179a, 193g, 195, 196c, 200v, 200x, 218, 220k, 220t, 223, 226a, 295b, 296a, 321h, 348, 361a, 371b, 371c, 376a, 376b, 387a, 402g, 408, 410, 415
- Vikár Béla** 7₂, 8, 9, 16f, 20, 26, 27e, 29a, 30c, 30d, 30e, 30i, 30u, 39, 42a, 46, 50d, 52a, 52b, 52c, 53b, 56, 62, 68a, 68b, 68c, 76a, 76c, 82, 87a, 87b, 93d, 108a, 108b, 110, 128d, 128i (2), 128i (3), 128i (4), 128j, 128n, 128p, 128s, 148, 150, 157e, 157f, 157g, 163, 169, 170, 180, 188a, 188b (1), 188b (2), 188b (3), 194, 196a (1), 196a (2), 196n, 196o, 196p (3), 196p (4), 196p (5), 196s, 196t, 197a, 200a, 200b, 200c, 200d, 200e, 200h, 200j, 200k, 200 l, 200m, 200s, 200t, 204a, 206c, 215, 220b, 220f, 220o, 220r, 220y, 229b, 229c, 237, 243b, 243d, 243e, 248j, 248m, 248n (1), 248n (2), 248p, 248r, 248s, 248y, 248aa (1), 248aa (2), 248bb, 248ff, 251b, 252b, 252c, 252d, 253, 258a, 258b, 273a (2), 273e, 274 (1), 274 (2), 276g, 276i, 278, 286d, 293b, 294, 305c, 312a (1), 312a (2), 312b, 312c, 312d, 320b, 321g, 321i (3), 321j, 321k, 321m, 321n, 321o, 321u, 321y, 321bb, 321ee (2), 321gg, 321ii, 321mm, 321nn (3), 321nn (4), 321oo, 321pp, 321ddd, 324, 331, 340, 357i, 357j (1), 357j (2), 362, 367b, 369c, 369d, 369g, 369i, 379, 387c, 387d, 391a (3), 393, 395d, 397, 398, 402a, 402e, 414b, 414i, 414j, 414k, 414t (2), 414t (3), 414x

BUDAPESTI HANGLEMEZFELVÉTELEK

1936: 5, 30g, 30h, 75a, 184a

1937: 202b

1938: 50a, 55a, 71a, 131a, 147a, 198t, 281a, 295a, 296e, 297a

Ádám János 276e
 Adorján János 54b = 216d
 Ágostonné, özv. 380
 Almási József 267e, 313e
 Ambarus Jóska, id. 35e
 Ambrús Klára 271
Ancsák Istvánné l. Fülöp Mari
 Antal Ferenc 208b
 Antal Jóska Antal 35g
 Aracsi János 414c
 Arpás Klára 27p

Babka Margit 128k
 Bagi Józsefné 371a (2)
 Bagi Józsefné, özv. 264a (1)
 Bagi Lidi, *Horvát Imréné* 216e
 Bagi Mária 220bb
 Bajnok István 128i (4)
 Bak István 151 (1)
 Bakó Erzs 321dd (1)
 Bakó József 75c
Bakonyi János l. Bokányi János: 148j
 Bakos Topa Jánosné 100b, 243c
 Balla Jánosné 27u, 198j, 233a, 233b
 Balog Erzs 321c, 414a (2)
 Balog Imréné 85b
 Balog István, id. 139a
 Balogh Boris 130
Balogsó Sándorné l. Erdei Sára
 Barabás Borbála 274 (2), 278
Barabás Istvánné l. Péter Juliska
 Barabás Mártonné 200e
Baracsi Menyhértne l. Kis Julianna
 Barát Mihály 374 (2)
 Barát Mihályné 248c, 374 (1)
 Barcsa Mária 27k, 72a, 306a
 Barsi Ferenc 264a (6)
 Barsi Ferencné 371a (7)
 Barta Erzs anyja 143
 Bartalis Albert 193c
 Bartalis József 157b

Bartusné l. Bédi Klára
 Bács Erzsébet 198s
 Bálint János 281b
 Bálint Julianna 274 (2)
 Bárdossi Borbála 129
 Bedecs Mari 257a (2)
 Bedernyák István 369j
 Bedi Mária, *Dömök Mártonné* 369a
 Beke Mariska 220r
 Bencz Magdol 34d
 Bencs János 313c
 Bene Sára, *Kun Istvánné* 321b
 Benedek János 208a, 335
Benedek Péterné l. Kósza Magdó
 Benedek Róza 88b, 120b, 225, 226b, 361b
 Benke Maris (Benke Ferenc lánya) 376b
 Benkovics Márton 409 (1)
 Benkő János 105
 Berényi György 336
 Berényi Mihályné 321aaa
 Berta Mária 181b
 Berte Kati 387c
 Besenyi Irén 220d
 Bédi Klára, *Bartusné* 249
 Bihari Mari 321ee (2)
 Bika Sándor 322b
 Bíró Balázsné 49, 78, 120a, 126e, 242b
 Bíró István 30k, 30 l, 299e, 299f, 330
 Bíró János 299d
 Bíró János 220x, 224b
 Bíró Kata, Jánosé 297c, 157m
 Bíró Mária, *Nagy Mártonné* 200k
 Bíró Mihályné 200h, 200t
 Bodai Mari 108b
 Bódi Ignácné 76c
Bodó Gergelyné l. Farkas Rózsa
 Bodó György 71d, 222c, 321h
 Bodó Istvánné 88b, 120b, 225, 226b, 361b
 Bodó Jánosné 88b, 120b, 225, 226b, 361b
Bodó Józsiné l. Csabátár Róza
 Bodó Mari 66e, 66f, 103b, 168, 296d
Bodó Mária l. Bodó Mari

Bodó Rozó 88b, 120b, 225, 226b, 361b
 Bodó Véro 66f, 103b, 168, 296d
 Bodor Márton 252b
 Bogár Rozália 204a
 Bogdán István 142
 Bognár Mihály 402f
 Bokányi János 148
 Bokros András 208d
 Bokros Erzsébet 72c, 126g, 131e, 208c, 255, 313a
 Boldizsárné 349
 Borbély Róza 403
 Boros Eszter 321f
 Boross Péter 369e
 Both Ferencné 198b
 Bödő Mihályné, özv. 154a
 Böts Antal 222a
 Budai János 128c
 Budai József 289
 Budó Ilonka, Péteré 2, 88c, 89b, 296b
 Burger Zsuzsa 276d
 Butak András 377
 Butak Rózsi, *Puskás Jánosné* 25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193e, 193f, 200u, 329, 351, 378
 Butakék 378
 Bülláj Viron, Antalé 89b

Czakó Veron, *Nagy Jánosné* 27n
 Czank Jánosné 319
 Csabatár Róza (Csabatár Mihály leánya), *Bodó Józsiné* 200v
 Csapó Margit 10b
 Csarmaz Ferenc 281d
 Cser János 369b
 Csiki Regina, *Farkas Ignácné* 33, 199b
 Csipkés Károly 128s
 Csirmaz Judit 273e
 Csirmaz Terézia, *Vámos Péterné* 128j, 248j
 Csobotár Róza 66f, 103b, 168, 296d
 Csók Mihályné 324
 Csorba Náni 209c, 285

Dakos Eszter 402c
 Dakos Jánosné 196j
 Damokos Károlyné 50e, 157c, 157d
 Dancza Tamás 46
 Dancs József 196s
 Dávid Ferenc 30u, 188a, 273a (2)
 Deme Sára 220i, 321b
 Dencs István 122
 Dezső Irma 134e, 134f
 Dobóczy Bernátné 126a, 136, 165a, 220v
 Dobrocsi György 186
 Dóczi Gyula 75d

Dósa György 321oo
 Dömök Márton 197b
Dömök Mártonné l. Bedi Mária
 Dömötör Anna 369c
 Dömötör Juli 110
 Dömötör Mózesné 200 l
 Dömötörffy Istvánné, Óusz, özv. 224d
 Dömötörffy Jánosné, Nagy 216c
 Dömötörffy Kata, Bálint, *Dömötörfi Józsefné, Bariska* 328b
 Dudásné, özv. 301c
 Duma Bori (Duma Márton lánya) 226a, 415
 Duma Gyögy 348, 408

Egerszegi István 63, 160
 Egerszegi János 414x
 Egyed Annus 264c
 Elekes Istvánné 194
 Erdei Sára, *Balogsó Sándorné* 85c (2)
 Erdős Ferenc 97a, 97b, 395a, 402j (1)

Faragó Andrásné 137d
 Faragó Istvánné 149
 Faraván Magdó 88b, 120b, 225, 226b, 361b
 Farkas Ágnes 414j
 Farkas Béla 321jj
Farkas Ignácné l. Csiki Regina
 Farkas Imre 199f
 Farkas Mihály 70b
 Farkas Mihályné 175b
 Farkas Rózsa (Farkas Péter lánya), *Bodó Gergelyné* 64c
 Farkasinszki Maca 196h
 Fazekas Gáspárné, Kati 198e
 Fazekas Istvánné 13c, 27v (1), 198j
 Fazekas Flóris Mihály 248m
 Fehér Anna, *Keserves Sipos Józsefné* 50d, 321o
 Fejes Margit 134e, 134f
 Fekete József 134g
 Fekete Judit, Kemény 314c
Fekete Mózesné l. Firtos Mária
 Feleki Ferencné 87a
 Felső Pál 128i (3)
 Ferenc Antalné 248n (1), 248ff, 200s
 Ferenczi Jánosné 199d
 Ferenczi Mózes 200i
 Firtos Mária, *Fekete Mózesné* 170
 Fitos József 216j, 308b, 370
 Fodor Ilona, özv. *Mészáros Ambrusné* 273
 Foki Kati, *Labodi Imréné* 412
 Fónagy Rózsi 321hh
 Fóris István 30o
 Fülöp Gergely 27r, 265

Fülöp Mari, *Ancsák Istvánné* 312a (1)

Füstös Trézsi 93b

Füzesséry Gyula 20

Gál Eszter 196o, 321m

Gál Imréné 199f

Gál Katalin 93a

Gál Mihály 144

Gál Róza 321m, 196o

Gáspár Ferencné 83a, 196r

Gáspár Mihály 39

Gáspár Mihály, Derda 42b, 125, 372b

Gáspár Mihályné l. Hajdú Mária, Gugyó

Gérecz András 257a (1)

Gerencsér Nanica 264c

Gergő Julis 93d, 157g, 200m

Gergusz Maris (Gergusz Demeter lánya) 166

Gondos Nici 247a

Gólya Gábor 248d (4)

Görgényi Gáspár 79

Gránicz Péter 212a

Grëffër Ferencné 35h

Gyepes Örzse 251b

Gyepes Rozi 215

Györffy József 5

Györffy Kata, Geczi, *Szakáll Józsefné, Sándor* 372c

Györfi Anna 198c

Györfi Márta 198c

Gyura László 321nn (4)

Gyurka Katalin, Jánosé 157m, 297c

Gyüre Péter 113

Habari Gergel 200x

Hajdu Borbála, Ráfis 126d, 197d

Hajdu Mária, Gugyó, *Gáspár Mihályné* 35f, 196m

Hajmási Gizella 414i

Hajpál Jónás 256a, 406a

Halász Mária 301b

Halász Pálné 220n

Hank János 315

Harcz Rozi 321tt, 128o, 299 l

Harmat Zsiga 59, 70a

Herceg Mihály 151 (2), 310

Herédi János 409 (2)

Hermann Istvánné 264a (5)/

dr. Hetényi Antalné, Erzsike 357i

Hetes Antalné 357j

Héder György 30d

Hégly József 50f

Héjja Pál 162b

Hevesi Istvánné 108a, 402a

Horvát Anna 220t

Horvát Ferenc 321oo

ifj. Horvát Gáborné 276g

ifj. Horvát Gáborné lánya 229 = 312a (2)

Horvát Imréné l. Bagi Lidi

Horvát Katalin 27 l, 209a

Horváth András 204bj, 299g

Horváth Antal 100c, 117, 273b, 321ccc, 372c, 392

Horváth Gábor 133c

Horváth György 74

Horváth Gyula 30m, 204b, 239a

Horváth István 293b

Horváth János 121, 299c

Horváth József (Igal) 299m

Horváth József (Valkonya) 35a

Horváth Mária 12b, 152a, 152b, 321bbb, 414o (1)

Horváth Rozi, *Szöke Lászlóné* 382

Horváth Lickó István 154b

Hóka János 321nn (3)

Hös Nagy Mihály 128f, 314b (1), 321x

Husán Ilona 295d, 295e

Huszká Benedek 248e

Ignác István 220m

Illés György 30p, 37, 325

Illés Julcsa 198g

Illés Panna 128i (1), 280b

Ilyés Rózsa, Köröndi Gergelyné 414t (3)

Illyés Nyica 25a, 88d, 378

Imely Antal 222b (1)

Imre Ilona, *Sinkó Jánosné* 307, 343

Imre Mária 221

Istók Örzse (Istók Péter lánya), *Pozsom Jánosné*

19a, 64a, 64b, 66b, 88a

Istók Péterné l. Szájkó Rózsa

Jakab Antalné Margit 200n

Jakab István (Hétfalu) 52b, 340

Jakab István (Kocsord) 314d

Jakuts Róza 182b (1)

Jancsó Lajos 147d, 200z

Jankó Jánosné Nyica 98, 157m, 297c

Jankó Rózsi, Istváné 157m, 297c

Jankovics András 22

Jankovits János 30t, 184c

Jámbor János 69b, 248b (3), 395a

Jámbor Sándor 414a (1)

Jánosi Mariska l. Jánosi Máriskó

Jánosi Máriskó 200b, 274 (1), 274 (2)

Jánosi Rózsika 274 (2)

Jeremiás Józsefné 200c

Kádár Ilona (Kádár Antal lánya), *Magyar Antalné* 94, 295b, 376a
 Kajdi Erzs 137b (1), 266, 371a (4)
 Kajtor László 248b (1), 314f
 Kakuk Sándor 188b (3)
 Kálmán György 313j
 Kalocsai Márja 220aa
 Kányai Rózsa (Kányai Józsi lánya) 55c
 Kapinagi Mariska 128r (2), 243g, 414o (2)
 Káplár János, Bandér 30h, 30n, 184a, 184b, 357d, 357e
 Karancz Mihály 162a
 Kárász Lidi 167
 Kardos Etelka 8, 220y
 Kardos Gyura, Sás 18 (1), 18 (2), 212b, 134b, 134c
 Kardos Szidi 8, 220y, 312b
 Karszt Lencsi 220e
 Kaszás Piri 312c
 Kaszás Szidi 237
 Kata Mihály 193g
 Katona Boris 137a (1)
 Katona Erzs 137a (2)
 Katona István 267b, 267d
 Katona Józsefné 68d, 220a
 Katona Pál 108a
 Kecskés Ilona 247a
 Keleczi József 338a
 Kemenczki István 137d
 Kemenczki János 188d
 Kemény Lajos 394
 Kenyeres Erzs 68e, 171b
 Kenyeres Imréné 321b
 Keresztély Mária 321gj
Keserves Sipos Józsefné l. Fehér Anna
 Király Antalné 99
 Kis Bakó István 75c
 Kis Fülöp 53b
 Kis Imre 30i
 Kis Julianna, *Baracsi Menyhértné* 211, 414d
 Kis Kálmán 71b
 Kis Katalin, *Pintér Mihályné* 308a
 Kis Mari 321a
 Kis Mátyás 104 (1), 104 (2), 241b, 273j, 346
 Kis Német Mihályné 137b (3)
Kis Szabó Andrásné l. Tóth Verona
 Kis Zsófi 305c, 321bb
Kiss Ferencné l. Ruzsics Róza
 Kiss József 216h
 Kokas István 248p
Kolompárné l. Rafael Margit
 Kolonics István 185
 Komár Judit, *özv. Kovács Bognár Imréné* 334b
 Komló Borbála, *özv. Nagy Gáborné* 179a, 371b
 Koncz Júlia 196x, 213, 321yy
 Kondé József 286d

Kónyár Verka 177
 Koritár Ágnes 27f, 270
 Kós József 202b
 Kósa Ilona 88b, 120b, 225, 226b, 361b
 Kósa Lőrincné 137f, 174a
 Kósa Margit 88b, 120b, 225, 226b, 361b
 Kósza Magdó, *Benedek Péterné* 297a
 Kovács Balázs 386
 Kovács Balázsné 196f
Kovács Bogár Imréné, *özv. l. Komár Judit*
 Kovács Gáborné 224c
 Kovács György 76a
 Kovács Iléanna 208b
Kovács Jánosné l. Pintér Anna
 Kovács József 188b (1)
 Kovács Julianna, *özv. Nagy Istvánné* 387a, 410
 Kovács Katalin 6, 257a (1), 313d (1)
 Kovács Mari 264c
 Kovács Rozália 7₂
 Kovács Ignácné, Mózes 50c
 Kozán Dávid 62
 Kozán Maris 248aa (2)
 Kozsán Józsi 66d, 103a, 147b, 147c, 220k, 296a
 Kövesi Róza 406b
 Kreczoly Antalné Bori 66c, 196c
 Kristofik Juli 28, 261
Kun Istvánné l. Bene Sára

Lábodi Imréné l. Foki Kati
 Laczik Lászlóné 264a (5)j, 391f
 Ladányi Iduska 11
 dr. Landerné 1, 16g
 László Ákosné 58 (1a), 58 (1b)
 László Györgyné 69a
 László Magdolna (László Józsi lánya) 376b
 László Rózi (László Mihály leánya), *Simó György-
né* 71e
 Latika Erzs 45 (1)
 Lénárt Borbála 305b
 Lépő Lidia, *Tobi Jánosné* 61, 102
 Léránt János 299k
 Liszkay János 102
 Lovász Anna 243ej
 Lovász Ferencné 196k
 Lőrinc Antalné 196e, 414p
 Lőrinc Balázs 248r
 Lőrinc Zsófi 26, 248s
 Lukács Albert 367b
Lukács Mihályné l. Szőke Erzs

Magyar Károly 356
 Magyar Sándor 243b
 Magyar Antalné 55b, 295c

Magyari Antalné I. Kádár Ilona

Magyari Károly 345

Maláti Miklós 29c, 358

Mándl József 216i

Mándli Anna 178b

Marján „oláh” 217b

Markó Ignác 371c

Marsó Panni 220f, 321ii

Martinkóné 328a

Marton Dániel 387d

Márton Ignácné 52c

Márton Sándorné 56, 379

Matalics József 321gg, 414b

Máté Gergelyné 43a

Máté Marciné Erzsébet 198r

Máté Róza 26, 248s

Máté Zsuzsi 196p (4)

Máthé István 82

Máthé Sándorné 321u

Matica György 176, 190

Mecsecs Erzsébet 258b

Medzibrocki Gyuláné 128r (1), 220u, 414v

Mester Mihály 35d

Mészáros Ambrusné, özv. I. Fodor Ilona

Mészáros István 276f

Mészáros Sándorné (Rugonfalva) I. Vetési Julianna

Mészáros Sándorné (Uny) 264b

Mika Lajos 29b

Miklainé, özv. 133a

Miklós Ignác 259

Miklós Juli 157e

Mizsur Valéria 414v

Módos János 248d (3)

Mojzi Veronika 247a

Mokány Józsefné 252d

Molnár Ferenc 30s, 32c, 69e

Molnár János 30x

Molnár Terezi 248x

Morvai János 409 (1)

Nagy Gáborné, özv. I. Komló Borbála

Nagy Gyula 30c

Nagy Ignác 128e

Nagy Istvánné, özv. I. Kovács Julianna

Nagy Jánosné I. Czákó Veronika

Nagy Julika 321t

Nagy Katalin 199a

Nagy Mártonné I. Biró Mária

Nagy Mihály 369g

Nagy Mihály Ferenc 206b, 223, 242a

Nagy Pál 317

Nagy Zsófi 313b

Naszvadi József 264a (3)

Neller Etel 173

Nemes Vera 321mm

Német Anna, *Sümegei Jánosné* 198t

Német Bódi 264c

Német Gábor 367a

Német Gáborné 321pp

Német József (Komárom) 313h

Német József (Törökkoppány) 198m, 299a, 299b

Német Pál 196n

Német Sándor 178c

Németh Sándor 357j (1), 402e

Neszter Márta (Neszter Pista lánya) 64d, 115

Nița Petre Lungu I. Szántóné

Nyári György 384b

Nyári Sándor 273i, 298 (1)

Nyerges Bonaventura 42a

Nyíry Dániel 248i

Nyul Rozália 40

Orbán Ákosné 68a, 68b, 68c, 362

Orosz Ferenc 357c (1)

Orovetz Antal 236b, 281c, 357f

Ökrös Róza 196i, 198a

Pál Ferencné, özv. 206c

Pál József 29a

Páli Ádám 24

Pálok Rozsi 303

Páncér Rózsa (Páncér Antal lánya), *Szabó Ferencné*
50a, 50b, 55a, 88b, 120b, 147a, 225, 226b, 295a,
296e, 361b

Papp Istvánné 389c

Paróci József 207

Patakfalvi Márkó 196a (1), 196a (2), 321g, 391a
(3)

Pécsi Mari 135e, 243a

Péli Apol 234

Péli Ilon 27s, 34b, 198k

Péli Veronika 260b

Pelsöczy Mihály 224a

Péntek János 402h

Péter Balázné I. Szabó Téklá

Péter Ignácné 9

Péter Jánosné Borcsa 27v (2)

Péter Juliska, *Barabás Istvánné* 56, 200d

Peterdi János 391j

Peti János 321uu

Pető Panna 128g, 260c

Petőc Ferenc 30e

Petrás Erzsébet, *Somogyi Jánosné* 222b (2)

Petrás Ilona, Péteré 89a, 247b
 Petrás Jánosné Anica 89a, 247b
 Petrás Jánosné Mari 89a, 247b
 Petrás Mari, Jánosé 89a, 247b
 Petrőcz Lajos 313i
 Petrus Veroni 247a
 Pezsner Vilma 199g
 Pindes Kati 251a
 Pintér Anna, *Kovács Jánosné* 241c
 Pintér Bálint 243h, 298 (2)
 Pintér Mihály 216a (2), 216f, 241a, 216a (1)
Pintér Mihályné l. Kis Katalin
 Pipac Illés 138c
 Pista Jánosné 339
 Pókos Jenőné 178a
 Porcs János 101
 Póta István 51
Pozsom Jánosné l. Istók Örzse
 Pöte Juliska 321nn (2), 321ss
 Pucz Pál 204c
 Puhinger Vilma 218
Puskás Jánosné l. Butak Rózsi

Rác Pál 276i
 Rafael Margit, *Kolompárné* 15
 Rakonczay Ferenc 92, 240, 414f
 Rápolai Gyula 391g
 Raposa István 26c
 Reczika Teréz 27d
 Róka Ádám 341
 Róka Ádámné 67, 174b, 220 l
 Róka Jánosné, Mari 47b, 89a
 Róka Róza 297b
 Róka Róza, Jánosé 89a, 247b
 Rózsa Margit 196 l
 Rózsa Vendelné 299j, 363
 Ruzsics Róza, *Kiss Ferencné* 32a, 220c, 248t

S. Kenéz Jánosné, Sára 85a
 Saláta Lajos 267a
 Sándor Ignác 107b
 Sándor István 397j
 Sándor Mari 157f
 Sebestyén Józsefné (Andrásfalva) 236a
 Sebestyén Józsefné (Kemenessömjén) 321rr
 Sebestyén Márton 395b (1)
 Sebestyén Sándorné 357b
 Sebeszta János 371a (6)
 Sebők Lajosné 41, 54a, 128b
 Selmenczi Pálné 299h
 Sifter Gergely 216g, 230a
Simó Györgyné l. László Rózsi
 Simó Lőrinc 248bb

Simon Ferenc Józsefné 19b, 196y, 200o, 321r
 Simon Ferencné 198a
 Simon Imréné 35c
 Simon Pálné 32b, 119, 216b, 230b
Sinkó Jánosné l. Imre Ilona
 Sipos Dánielné 371a (6), 387b, 402i
 Sipos Gergely 248z
 Sipos István 128a
 Sipos Mária 295d, 295e
Somogyi Jánosné l. Petrás Erzszi
 Somogyvári János 114
 Steiner Erzszi 276c
 Sugár Manóné 220b
Sümegi Jánosné l. Német Anna
 Sümegi Pál 123c

Sz. Varga Mihály 402g
 Szabadka Julcsa 402c
Szabó (Zakó?) Ádámné l. Végi Örzsi
Szabó Ferencné (Trunk) l. Páncér Róza
 Szabó Ferencné, özv. (Nagyszalonta) 85c (1),
 248b (2), 231 ll
 Szabó Fülöp 60, 126f
 Szabó Istvánné 195
 Szabó Juliánna 321f
 Szabó Mihály 354
 Szabó Péter 181a
 Szabó Tékla, *Péter Balázsné* 53a
 Szabó Zsuzsanna 321f
 Szájkó Rózsa, *Istók Péterné* 66
 Szakáli Gáborné 109
Szakáll Józsefné, Sándor l. Györffy Kata, Geczi
 Szalahor Veronika (Szalahor György lánya) 66f,
 103b, 168, 296c, 296d, 361a
Szalahor Vironka l. Szalahor Veronika
 Szalai Zuza 27j, 292
Szalaor Véro l. Szalahor Veronika
 Szalavics József 90, 220s
 Szántóné, Nita Petre Lungu 338b
 Szappanos Imre 314b (2)
 Szappanos Imréné 314b (2)
 Száraz György 321ee (1)
 Száraz Istvánné Ágnes 19c
 Székely Julis 13a (2), 27c, 27m, 45 (2)
 Szekrény Jánosné 321tt
 Szemes Antalné 229a
 Szentes Antalné 83b
 Szentes Lajosné Erzszi 196g, 206a
 Szép Károly 414k
 Szili Ferencné, özv. 380
 Szivós Katalin 14, 118, 220p, 287, 299i, 360c, 414h
 Szolnoki Lajosné 312 l
 Szombati Zsuzsa 414e
 Szopós János 200aa

Szórád Katalin 27h, 405
Szócs Ambrusné 333
Szőke Erzs, *Lukács Mihályné* 248aa (1), 321n
Szőke Juli 196t
Szőke Lászlóné l. Horváth Rozi
Szuri Albert 141
Szvítill Tivadar 196d

Takács István 30r, 106b
Taliga Bálintné l. Ulija Eszter
Tamás Kata 128p, 243d
Tanka Gábor 281a
Tankó Józsefné 16f, 248n (2)
Tanos Ferenc 393
Tanos Kálmán 393
Teleki Sándor 248h (1)
Tibola Teréz 128n, 258b
Tigyi Ilona 245
Tihanyiné 371a (6)
Tóbi Jánosné l. Léppő Lídia
Tógyer János 395a, 402j (2)
Torma Ferenc 57
Torma István 276h
Tót Franciska 369i
Tót Margit 220f, 321ii
Tóth Gyula 112
Tóth Ignácné 167, 203a
Tóth Imre 197a, 294, 320b, 398
Tóth János 204d
Tóth Jánosné, özv. 391f (2)
Tóth József (Ráró) 407
Tóth József (Rigyác) 187
Tóth Józsefné, özv. 328c
Tóth Krisztina 36, 326
Tóth Lajos 248u, 321vv
Tóth Mari 276a
Tóth Verona, *Kis Szabó Andrásné* 107a
Török Albert 248y
Török János 93c
Török Veron 154c
Tözsér György, Urbán 32d
Trecskó József 198p

Udvaros Mihály 248m
Ulija Eszter, *Taliga Bálintné* 198h
Urbán Mihály 73, 248f
Urbanek Mihály 30f

Vacsora Ádámné 123b
Vacsora Ferenc 123a
Vadász Borbála 157m, 297c
Vágó Sándor 165b, 402d
Vajda Józsefné l. Vaszily Erzsébet
Vajduk Rózsa (Vajduk János lánya) 55c
Valuska Hermína 196h
Vámos Péterné l. Csirmaz Terézia
Vancsa György 71f, 131b
Várda Balbina 7, 16a, 71c, 200y
Varga Ferenc 397
Varga Ferencné 321zz
Varga Gyula 202a, 273g
Varga Imre, Keleczi 77b, 106a
Varga István 321z
Varga Jánosné 321xx
Varga József 34a
Varga Lajos 257b
Varga Mária 303
Varga Mihály 77a, 338c
Varga Pál, Sipos 30g, 30j, 75a, 75b
Varga Sándor 321vv
Várhelyi Júlia 198n
Vas Károly 188b (2)
Vas Ruben Julianna 134a
Vaszily Erzsébet, *Vajda Józsefné* 220g
Vedy Anna 128d, 258a
Vég Gergely 19d
Vég Imre 279
Vég Lajos 264a (2), 371a (1)
Végi Örszi, *Zakó Ádámné* 180
Vereb István 95
Veres Istvánné 71a, 131a
Veres Jánosné 52a
Veres Mihály 248m
Vetési Julianna, *Mészáros Sándorné* 87b, 150
Vidó Sándorné 416
Víg Istvánné 167, 198o
Vincze Anna 243e, 252c, 321k
Virág Erzszi 182b (2)
Vizi Józsefné 134d
Vörös András 200j
Vörös Máténé 33

Záborszki János 227
Zakó (Szabó?) Ádámné l. Végi Örszi

Zsobraák János, id. 395d

Ács (Komárom) 202a, 273g

Ajak (Szabolcs) 11

Alsóbalog (Gömör) 111, 209b, 313c

Alsóbodok (Nyitra) 34a, 34c (3), 245

Alsócsitár (Nyitra) 12a, 27i, 27k, 27l, 27n, 27s, 34b,

72a, 198k, 209a, 234, 260b, 269, 306a

Alsófalú (Gömör) 4, 181c, 257a (2)

Alsószecse (Bars) 394

Alsószemenye, Aligvármajor (Zala) 59, 70a

Andrásfalva (BUKOVINA) 236a, 395b (1)

Aranyos l. Csallóközarányos (Komárom) 141

Avasújváros (Szatmár) 196x, 213, 321yy

Babindál (Nyitra) 263

Bágyog (Sopron) 128c

Bajót (Esztergom) 137a (1), 137a (2), 203b (1),
203b (2)

Balatonberény (Somogy) 30a

Balatonederics (Zala) 14, 118, 220p, 287, 299i, 360c,
414h

Balatonlelle (Somogy) 321xx

Balogpádár (Gömör és Kishont) 158a, 291, 301c,
315

Bánffyahunyad (Kolozs) 48, 128p, 243d, 252a, 252b

Bánokszentgyörgy, Bunyai akol (Zala) 30m, 204b,
239a, 356

Bárna (Nógrád) 1. Tajti (Gömör)

Barslédec (Bars) 13a (1), 13a (2), 27c, 27i, 27m,
45 (1), 45 (2), 135d, 175b, 188e

Báta (Tolna) 123c

Becske (Nógrád) 207

Belezna, Sándorpuszta (Somogy) 30r, 106b, 313j

Berenzs (Nyitra) 159, 267c, 404

Berzence (Somogy) 18 (1), 18 (2), 22, 30h, 30n, 30t,
134b, 134c, 178a, 184a, 184b, 184c, 212b, 357d,
357e

Berzence, Lankócpusztá (Somogy) 90, 220s

Berzence, Perdócmajor (Somogy) 204c

Béc (Zala) 77a, 338c

Béd (Nyitra) 23a, 27i, 27p, 96, 144, 220z, 309, 316a,
413

Bocska (Zala) 104 (1), 104 (2), 216a (1), 216a (2),
216f, 241a, 241b, 241c, 273j, 308a, 346

Bodos (Háromszék) 289

Bogdánfalva (MOLDVA) 2, 66d, 66e, 66f, 88c, 89a,
89b, 93c, 103a, 103b, 147b, 147c, 168, 193g,
220k, 247b, 296a, 296b, 296c, 296d, 348, 361a,
408

Bogyiszló (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 29c, 51, 61, 102,
222a, 358

Boldva (Borsod) 248i

Bolhás (Somogy) 321uu

Bonnya (Somogy) 114, 248u, 321vv

Borgáta (Vas) 35h

Borsosberény (Nógrád) 202b

Borszék (Csik) 50e, 157c, 248x

Bőhőnye (Somogy) 299j, 363

Bözöd (Udvarhely) 256c

Bükkaranyos (Borsod) 276a

Bükkszék (Heves) 182a, 321e, 384a

Cup (Zala) 321oo

Csáb (Hont) 158b (1), 158b (2)

Csabdi (Fejér) 371a (6), 387b, 402i

Csanádpalota (Csanád) 42a

Császárs (Komárom) 220n, 248c, 374 (1), 374 (2)

Csekefalva (Udvarhely) 248y

Csikjenőfalva (Csik) 321i (1), 321i (2)

Csikménaság (Csik) 17

Csikrákos (Csik) 53a

Csikszék (Csik) 248p

Csikszentmihály, Ajnád (Csik) 109, 193c, 200aa,
248z

Csikszentsimon (Csik) 248aa (1), 321n

Csikszenttamás (Csik) 58 (2), 65b, 124a, 157i (2),
334a

Csikverebes (Csik) 50c, 259, 386

Csobotfalva 157b

Csongrád (Csongrád) 321ee (1)

Csőköly (Somogy) 70b

Csönge (Vas) 321z, 402f
Csurgónagymarton (Somogy) 391j

Debrecen (Hajdu) 128m, 273c
Deményháza (Maros-Torda) 7₂, 169
Dercen (Bereg) 80, 357c (1)
Deresk (Gömör és Kishont) 220h, 357a
Diósd (Szilágy) 19d, 366
Diószeg (MOLDVA) 295d, 295e
Ditró (Csík) 33, 199b, 199f
Doboz (Békés) 30b, 116, 182b (2), 321 l, 360a
Dorogháza (Heves) 100b, 243c
Dömsöd (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 276f
Dudar (Veszprém) 218
Dunapentele (Fejér) 30v

Ecseg (Nógrád) 135e, 243a
Edelény (Borsod) 196 l
Eger (Heves) 128i (2)
Egeres (Kolozs) 391h
Egyházashetye (Vas) 209c, 285
Emőd (Borsod) 414g
Endrőd (Békés) 196h
Énlaka (Udvarhely) 196a (1), 196a (2), 200a, 321g, 391a (3), 414t (2)
Érd (Fejér) 12b, 152a, 152b, 321bbb, 414o (1)
Erdőkövesd (Heves) 46
Értarcsa (Bihar) 198g
Ete (Komárom) 220x, 224b

Farkasfa (Vas) 128d, 258a
Farkaslaka (Udvarhely) 248r
Fedémes (Heves) 321kk, 414u
Felsőboldogfalva (Udvarhely) 9
Felsőíreg (Tolna) 138a, 138b (1), 138b (2), 185, 198u, 219a, 219b, 243f, 248d (1), 354, 375, 389a, 389b
Felsőnyárad (Borsod) 321hh
Felsőnyék (Tolna) 44
Felsőrás (Gömör és Kishont) 29b, 313d (2)
Felsőseged (Somogy) 412
Felsőszászberek (Jász-Nagykun-Szolnok) 383
Felsőszecse (Bars) 197c
Felsőtárkány (Heves) 321ddd
Fenyéd (Udvarhely) 397
Firtosmartonos (Udvarhely) 76c, 200 l
Firtosvárálja (Udvarhely) 200b, 274 (1), 274 (2), 278
Fogadjisten (BUKOVINA) 196v, 198e, 198f, 198s
Fornos (Bereg) 196z, 357c (3), 391a (1)
Forrófalva (MOLDVA) 341
Fót (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 337, 391a (2)
Füzesabony (Heves) 128s, 188b (3)
Füzesgyarmat (Hont) 86b, 198h, 301a

Gáborjánháza (Zala) 180
Gács Nógrád 128r (1), 128r (2), 220u, 220aa, 243g, 414o (2), 414v
Gajcsána (MOLDVA) 98, 157m, 297c
Galambok (Zala) 264c
Garamszentgyörgy (Bars) 146, 246
Gelse (Zala) 396h
Gerjen (Tolna) 336
Ghymes (Nyitra) 13b, 13c, 27a, 27b, 27d, 27i, 27u, 27v (1), 27v (2), 30f, 34c (1), 81a, 81b, 198j, 231b, 232, 233a, 233b, 248dd, 249, 260a, 306b, 360d, 411
Gomba (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 367a

Gyanta (Bihar) 65a, 100a, 369e
Gyergyóalfalu (Csík) 157h, 199e, 217b, 248 l
Gyergyócsomafalva (Csík) 21, 47, 55d, 84, 99, 127, 157 l, 321s, 355, 402k
Gyergyószentmiklós (Csík) 199c, 217a
Gyergyóújfalu (Csík) 124b, 128h, 157a, 183, 193a
Gyermely (Komárom) 264a (2), 328c, 371a (1)
Gyermely, Gyarmatpuszta (Komárom) 276e
Gyimes (Csík) 53b, 357j (2)
Gyimesközélpók (Csík) 200p
Gyula (Békés) 128i (1), 280b, 416
Gyulavári (Békés) 171a

Hadikfalva (BUKOVINA) 35e, 35g, 49, 78, 120a, 126c, 196e, 196f, 198r, 242b
Haraszti (Verőce) 138c
Hegymeg (Borsod) 267e, 313e
Héreg (Komárom) 149, 222b (1), 222b (2)
Hetes (Somogy) 30e, 30i, 395d
Hétfalu (Brassó) 52b, 340
Hidegség (Csík) 199g
Hódmezővásárhely (Csongrád) 92, 128f, 154c, 162b, 173, 220bb, 236b, 240, 281c, 281d, 314b (1), 314b (2), 321x, 321aaa, 357f, 414c, 414f
Hódmezővásárhely, Mártély (Csongrád) 403
Hottó (Zala) 30c, 204a, 369c, 369g, 387c
Hugyag (Nógrád) 276b

Iborfia (Zala) 229a, 299k
Igal (Somogy) 133a, 133b, 299m, 380
Iharosberény, István major (Somogy) 299d
Inkeyantalfa, Jolántapuszta (Somogy) 338a
Ipolybalog (Hont) 395c, 414s
Ipolyság (Hont) 135b
Ipolyszécsénke (Hont) 244
Istensegits (BUKOVINA) 7₁, 16a, 43a, 43b, 60, 69a, 71c, 83a, 83b, 126f, 196e, 196g, 196r, 198b, 198c, 200y, 206a, 206b, 223, 242a, 300a, 333, 395b (2), 414p

Jakabfa (Zala) 128i (3)
Jánosháza (Jász-Nagykun-Szolnok) 321dd (2)
Jászsós szentgyörgy (Jász-Nagykun-Szolnok) 155
Jászberény (Jász-Nagykun-Szolnok) 220d, 248h (1), 248h (2), 273a (1)
Jászfényszaru (Jász-Nagykun-Szolnok) 321jj
Jásztelek (Jász-Nagykun-Szolnok) 28, 261
Jobbágytelke (Maros-Torda) 349
Józseffalva (BUKOVINA) 16b, 198d, 300a
Jugán (BUKOVINA) 338b

Kadicsfalva (Udvarhely) 38
Kákics (Baranya) 24, 30o, 134a
Kánya (Tolna) 192
Kaposfüred (Somogy) 76a, 321nn (4)
Kaposújlak (Somogy) 29a
Karcfalva (Csík) 58 (1a), 58 (1b), 196p (2)
Karcsa (Zemplén) 176, 190, 196j, 220g, 402c
Karos (Zemplén) 30s, 32c, 69e
Kászonalitz (Csík) 93a, 131d (2)
Kászonzeltiz (Csík) 131c, 275, 391e
Kászonimpér (Csík) 31, 71a, 71f, 131a, 131b, 131d (1a), 131d (1b)
Kászonjakabfalva (Csík) 93b, 196b
Kászonújfalu (Csík) 67, 76b, 174b, 193b, 220 l
Kazár (Nógrád) 32d, 334b
Kecsetkisfalud (Udvarhely) 71b
Kemenesmihályfa (Vas) 227
Kemenessömjén (Vas) 321rr
Kerkaszentmihályfa (Zala) 312a (1)
Ketris (MOLDVA) 64d, 71e, 115
Kickófalva (MOLDVA) 147d, 200z
Kilimán (Zala) 50f
Kilyénfalva (Csík) 157i (3), 157k, 199d
Kisbárapáti (Somogy) 248o
Kisgörgény (Maros-Torda) 129
Kisgyarmat (Hont) 72e, 364
Kiskomárom (Zala) 128o, 264c, 299 l, 321tt, 406b
Kiskundorozsma (Csongrád) 281b
Kiskunfélegyháza (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 95
Kisölvéd (Hont) 286c
Kisrákos (Vas) 387d
Kisvisnyó (Gömör és Kishont) 6, 257a (1), 313d (1)
Klézse (MOLDVA) 19a, 55c, 64a, 64b, 66a, 66b, 66c, 88a, 166, 196c, 376b
Kocsord (Szatmár) 314d
Kolon (Nyitra) 27i, 27j, 34c (4), 72d, 268, 292
Kolozsvár (Kolozs) 314e, 391b
Komárváros (Zala) 313h
Kórógy (Szerém) 123a, 123b
Korond (Udvarhely) 196p (5), 321i (3)
Körösőfő (Kolozs) 248d (2), 252e
Körösáldány (Békés) 321a
Körösárkány (Bihar) 208a, 208b, 335, 369f

Lábatlan (Esztergom) 137b (2), 137b (3), 137e, 264a (4), 371a (5)
Lésped (MOLDVA) 19b, 19c, 196y, 200o, 321r
Lévárt (Gömör és Kishont) 158c, 401
Libickozma, Kopárpusztá (Somogy) 74
Lice (Gömör és Kishont) 301b, 328a, 373
Lispe (Zala) 32b, 119, 216b, 230b
Lővéte (Udvarhely) 93d, 110, 157g, 200m
Lujzikalagor (MOLDVA) 25a, 25b, 88d, 156, 175a, 193e, 193f, 200u, 329, 351, 377, 378
Lujzikalagor, Nagypatak (MOLDVA) 297b
Lukanénye (Hont) 205, 305a

Magyargyerőmonostor (Kolozs) 142, 143, 307, 343, 344
Magyarszerdahely (Zala) 32a, 128a, 220c, 248t, 389c
Mány (Fejér) 313i, 371a (3)
Márkháza (Nógrád) 321cc
Marosvásárhely (Maros-Torda) 276j
Mártély I. Hódmezővásárhely
Mátramindszent (Heves) 181a
Menyhe (Nyitra) 27i, 27r, 126b, 201, 265, 270
Méra (Kolozs) 193d
Mezőkeresztes, Csincsetanya (Borsod) 305c, 321bb
Mezőkövesd (Borsod) 20, 35f, 39, 42b, 125, 126d, 128j, 196m, 197d, 248j, 273e, 367b, 372b
Mikháza (Maros-Torda) 196o, 321m
Miskolc (Borsod) 101
Mohi (Bars) 72c, 126g, 131e, 208c, 208d, 255, 256a, 313a, 313b, 318, 391d, 406a
Monor (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 15
Mukucsfalva (Zala) 154b
Murakeresztúr (Zala) 30k, 30 l, 35d, 57, 299e, 299f, 299g, 321zz, 330
Murarátká (Zala) 178b, 216h, 216i

Nagyatád (Somogy) 257b, 299h
Nagykálló (Szabolcs) 1, 16g, 165b, 224a, 273f, 276h, 402d
Nagylenyel (Zala) 216j, 308b, 370
Nagymegyer (Komárom) 35b, 139a, 139b, 139c, 140a, 140b, 257c, 272, 345, 350, 357h, 359, 365a, 368
Nagvod (Bars) 314g
Nagypáli (Zala) 163, 369d
Nagyrákos (Vas) 188b (1), 188b (2), 276g, 229c = 312a 92)
Nagysáp (Esztergom) 137b (1), 167, 196k, 198o, 203a, 266, 371a (4)
Nagyszalonta (Bihar) 68d, 68e, 69b, 85a, 85b, 85c (1), 85c (2), 97a, 97b, 171b, 220a, 220i, 248b (1), 248b (2), 248b (3), 314f, 321b, 321c, 321 ll, 395a, 402j (1), 402j (2), 414a (1), 414a (2)

Nagyszentmiklós (Torontál) 321aa
Naszály (Komárom) 317
Nábrád (Szatmár) 113
Nemesnép (Zala) 414k
Nemespátró (Somogy) 5, 216c, 224d, 314c, 328b, 372e
Nógrádmegyer (Nógrád) 128k, 133c, 248e
Nógrádverőce (Nógrád) 393

Nyárádremete (Maros-Torda) 321i (4)
Nyitraacsehi (Nyitra) 27t, 72b, 210, 288, 302, 322a
Nyitraegerszeg (Nyitra) 16c, 27f, 27g, 27i, 27o, 135c, 316b
Nyitragerencsér (Nyitra) 27i, 69c, 248a, 372a

Onest (MOLDVA) 247a
Oroszhegy (Udvarhely) 52a, 52c, 200j, 331
Ótelek (Torontál) 381a (2)

Őcsény (Tolna) 40, 128i, 196u, 248k, 353
Őriszentpéter (Vas) 357j (1), 402e

Paks (Tolna) 220e
Pankasz (Vas) 8, 220y, 312b
¶ápa (Veszprém) 321gg, 414b, 414x
Parád (Heves) 220f, 321ii
Páskaháza (Gömör és Kishont) 86a
Páty (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 73, 248f, 279, 322b
Perbenyik (Zemplén) 3, 278
Pered (Pozsony) 132
Pereg (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 212a
Perjése (Gömör és Kishont) 305b, 402h
Péterfalva (Ugocsa) 357c (2)
Pilismarót (Esztergom) 137f, 174a, 198p, 243h, 273i, 298 (1), 298 (2), 409 (1), 409 (2)
Pográny (Nyitra) 27e, 27i, 215, 251a, 251b, 286d, 321y, 321eee
Pörcsalma ¶Szatmár) 36, 112, 326
Pusztaföldvár (Békés) 108b, 243b
Pürkerec (Brassó) 50d, 248m, 321o
Püspökbogád (Baranya) 75c

Rábaszovát (Sopron) 220t
Rákoskeresztúr (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 276d
Ráró (Győr) 407
Resznek (Zala) 30d, 196n, 220b, 253, 357i, 369i, 414i
Rigyác (Zala) 77b, 106a, 187, 198n
Rimasombat (Gömör és Kishont) 313g, 414m
Rinyaszentkirály, Kohánypusztá (Somogy) 30x
Rugonfalva (Udvarhely) 87a, 87b, 150, 196t, 206c

Sajókazinc (Borsod) 267b, 267d
Sándorfalva (Csongrád) 122
Sárospatak (Sárospatak) 10b, 130
Sárpilis (Tolna) 75d, 220m
Sepsibükszád (Háromszék) 252d
Siklód (Udvarhely) 56, 200d, 200e, 248bb, 379
Sínfalva (Torda-Aranyos) 196p (4), 414j
Somogyacsa (Somogy) 63, 160
Somogyacsa, Gerézd (Somogy) 30p, 37, 325
Somogyszob (Somogy) 220r, 293b, 321nn (3), 324
Somosd (Maros-Torda) 200i
Somoska (MOLDVA) 64c
Surd (Somogy) 30g, 30j, 75a, 75b

Szanda (Nógrád) 303
Szany (Sopron) 128e, 179a, 371b, 387a, 402g, 410
Szárhegy (Csík) 199a, 250, 293a
Szarvasgede (Nógrád) 186, 271, 290, 319, 414r
Szatta (Vas) 321pp
Szegvár (Csongrád) 108a, 276i, 321ee (2), 402a
Székelybethlenfalva Udvarhely) 157f
Székelykeresztúr (Udvarhely) 214
Székelylengyelfalva (Udvarhely) 68a, 68b, 68c, 157e, 200h, 200t, 362
Székelyvaja (Maros-Torda) 79
Szeketura (MOLDVA) 200n
Szena (Somogy) 121, 134e, 134f, 134g, 154a, 254, 276c, 299c, 384b
Szentegyházaskfalva (Udvarhely) 16f, 62, 157i (1), 194, 200s, 248n (1), 248n (2), 248aa (2), 248ff
Szentgál (Veszprém) 178c, 216e
Szentgyörgyvölgy (Zala) 148, 196p (3), 197a, 220o, 237, 294, 312c, 320b, 398
Szentistván (Borsod) 100c, 117, 273b, 322ccc, 372c, 392
Szentlászló (Szerém) 321nn (2), 321ss
Szentmargitfalva (Zala) 35c, 224c, 382
Szepetnek, Cseresmajor (Zala) 41, 54a, 128b, 369b
Szepetnek, Gyótamajor (Zala) 197b, 369a, 369j
Szombatfa (Zala) 196s
Szomód (Komárom) 151 (2), 264a (6), 273h, 310, 371a (7)
Szováta (Maros-Torda) 200c, 200k
Szőreg (Torontál) 321mm

Tajti (Gömör és Kishont) 161
Tápióság (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 321t
Tápiószele (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 321v, 321ff
Tapsony (Somogy) 134d, 162a, 204d
Tar (Heves) 107b
Tarcal (Zemplén) 357g
Tarján (Komárom) 264a (1), 371a (2)
Tata (Komárom) 357b

Tekerőpatak (Csík) 157j, 196p (1), 311
Tergenye (Hont) 135a
Tild (Bars) 221
Tinnye (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 151 (1), 264a (3)
Tiszacsépe (Hajdu) 281a
Tordátfalva (Udvarhely) 170
Tök (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 264a (5), 391f
Töketeremes (Zemplén) 196d
Törökkopány (Somogy) 198m, 198t, 299a, 299b
Trunk (MOLDVA) 50a, 50b, 55a, 55b, 71d, 88b,
 94, 120b, 147a, 195, 200v, 200x, 222c, 225, 226a,
 226b, 295a, 295b, 295c, 296e, 297a, 321h, 339,
 361b, 276a, 415
Tunyog (Szatmár) 211, 414d
Tura (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 107a, 248d (3),
 248d (4), 321nn (1), 399, 414t (1)
Túrricse (Szatmár) 391g

Újszász (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 126a, 128g, 136,
 165a, 177, 220v, 260c, 321d, 321dd (1)
Uny (Esztergom) 137d, 188d, 264b, 391f (2)

Vácszentlászló (Pest-Pilis-Solt-Kiskun) 128 l
Vacsárcsi (Csík) 19e, 248v, 248ee
Vág (Sopron) 371c
Vágfarkasd (Nyitra) 191
Vágkirályfa (Nyitra) 228, 286b
Vajdácska (Zemplén) 267a, 321f
Valkonya (Zala) 35a, 216g, 230a
Vésztő (Vésztő) 182b (1), 196i, 198a, 414e
Vicsáppapáti (Nyitra) 16d, 23b, 198 l, 231a, 235, 304,
 365b
Viszák (Vas) 30u, 188a, 273a (2)
Vízvár, Zsitvapuszta (Somogy) 126c
Vizslás (Nógrád) 181b, 284

Zajk (Zala) 105
Zalaba (Hont) 314a, 406c
Zalaboldogfa (Zala) 229b, 312d

Zalakaros (Zala) 54b = 216d
Zentelke (Kolozs) 243e, 252c, 321k
Zetelaka (Udvarhely) 26, 82, 248s, 321u, 414t (3)

Zsére (Nyitra) 27h, 27i, 34c (2), 34d, 172, 198i, 238,
 248cc, 251c, 262, 323, 405, 414n
Zsida (Vas) 128n, 258b
Zsigárd (Pozsony) 402b

CSAK MEGYENÉVVEL MEGJELÖLT DALLAMOK

Jász-Nagykun-Szolnok 342, 381b
Komárom 164
Nógrád 135f, 347
Pest-Pilis-Solt-Kiskun 145
Udvarhely 52d, 321j
Zemplén 10a

CSAK TÁJNÉVVEL MEGJELÖLT DALLAMOK

Csík szék (Csík) 248p
MOLDVA 321p

HELYNÉVMEGJELÖLÉS NÉLKÜLI DALLAMOK

16e, 69d, 87c, 91, 137c, 138d, 153, 179b, 197c, 188c,
 189, 200f, 200g, 200r, 209d, 220j (1), 220j (2), 239b,
 248g, 256b, 273d, 277, 282a, 282b, 283, 286a,
 300b (1), 300b (2), 313f, 320a, 327, 332, 352, 360b,
 372d, 381a (2), 385, 388, 390, 391c, 395e, 395f, 396,
 400, 414 l

MEGYÉK SZERINTI HELYNÉVLISTA

(CS = Csehszlovákia, RO = Románia, SU = Szovjetunió, YU = Jugoszlávia)

1913	1920 után	Dalok száma
BARANYA		
Kákics		3
Püspökbogád		1
BARS		
Alsószecse	CS: Dolná Seč	1
Barslédec	CS: Ladce	10
Felsőszecse	CS: Horná Seč	1
Garamszentgyörgy	CS: Jur nad Hronom	2
Mohi	CS: Mochovce	12
Nagyod	CS: Vyšné nad Hronom	1
Tild	CS: Teldince	1
BEREG		
Dercen	SU: Driszina	2
Fornos	SU: Fornos	3
BÉKÉS		
Doboz		5
Endrőd		1
Gyula		3
Gyulavári		1
Körösladány		1
Pusztaföldvár		2
Vésztő		4
BIHAR		
Értarcsa	RO: Tarcea	1
Gyanta	RO: Ginta	3
Köröstárkány	RO: Târcaia	4
Nagyszalonta	RO: Salonta	24
BORSOD		
Boldva		1
Bükkaranyos		1
Edelény		1
Emőd		1
Felsőnyárad		1
Hegymeg		2
Mezőkeresztes, Csincsetanya		2
Mezőkövesd		13
Miskolc		1
Sajókazinc		2

Szentistván		6
BRASSÓ		
Hétfalu	RO: Șapte Sate	2
Pürkerec	RO: Purcăreni	3
CSANÁD		
Csanádpalota		1
CSÍK		1
Ajnád = Csikszentmihály	RO: Nadejdeja = Mihaileni	4
Borszék	RO: Borsec	4
Csikjenőfalva	RO: Ineu	2
Csikménaság	RO: Armășeni	1
Csikrákos	RO: Racu	1
Csikszentmihály I. Ajnád		
Csikszentsimon	RO: Sînsimion	2
Csikszenttamás	RO: Tomești	5
Csikverebes	RO: Vrabin	3
Csobotfalva	RO: Cioboteni = Mercurea Ciuc	1
Ditró	RO: Ditrău	3
Gyergyóalfalu	RO: Joseni	4
Gyergyócsomafalva	RO: Ciumani	10
Gyergyószentmiklós	RO: Gheorgheni	2
Gyergyóújfalu	RO: Suseni	5
Gyimes	RO: Ghimeș	2
Gyimesközéplek	RO: Lunca de Jos	1
Hidegség	RO: Valea Rece	1
Karcfalva	RO: Cîrța	3
Kászonaltíz	RO: Plăieșii de Jos	2
Kászonfeltíz	RO: Plăieșii de Sus	3
Kászonimpér	RO: Imper	7
Kászonjakabfalva	RO: Iacobeni	2
Kászonújfalu	RO: Casinu Nou	5
Kilyénfalva	RO: Chileni	3
Szárhegy	RO: Lăzărea	3
Tekerőpatak	RO: Valea Strîmbă	3
Vacsárcsi	RO: Văcărești	3
CSONGRÁD		
Csongrád		1
Hódmezővásárhely		17
Kiskundorozsma		1
Mártély		1
Sándorfalva		1
Szegvár		4
ESZTERGOM		
Bajót		4
Lábatlan		5
Nagysáp		7
Pilismarót		9
Uny		3
FEJÉR		
Csabdi		3
Dunapentele = Dunaújváros		1
Érd		5
Mány		2

GÖMÖR és KISHONT

<i>Alsóbalog</i>	CS: Vel'ký Blh	3
<i>Alsófalu</i>	CS: Polina	3
<i>Balogpádár</i>	CS: Padarovce	4
<i>Deresk</i>	CS: Držkovce	2
<i>Felsőrás</i>	CS: Rašice	2
<i>Kisvisnyó</i>	CS: Višnové	3
<i>Lévárt</i>	CS: Strelnice	2
<i>Lice</i>	CS: Licince	3
<i>Páskaháza</i>	CS: Pašková	1
<i>Perjése</i>	CS: Dražice	2
<i>Rimaszombat</i>	CS: Rimavská Sobota	2
<i>Tajti</i>	CS: Tachty	1

GYŐR

<i>Ráró</i>		1
-------------	--	---

HAJDÚ

<i>Debrecen</i>		2
<i>Tiszacsege</i>		1

HÁROMSZÉK

<i>Bodos</i>	RO: Bodoș	1
<i>Sepsibüksád</i>	RO: Bicsad	1

HEVES

<i>Bükkszék</i>		3
<i>Dorogháza</i>		2
<i>Eger</i>		1

Erdőkövesd

<i>Fedémes</i>		2
<i>Felsőtárkány</i>		1
<i>Füzesabony</i>		2
<i>Máramindszent</i>		1
<i>Parád</i>		2
<i>Tar</i>		1

HONT

<i>Csáb</i>	CS: Čebovce	2
<i>Füzesgyarmat</i>	CS: Hontianske Ďarmoty = Hontianska-Vrbica	3
<i>Ipolybalog</i>	CS: Balog nad Ipl'om	2
<i>Ipolyság</i>	CS: Šahy	1
<i>Ipolyszécsénke</i>	CS: Sečianky	1
<i>Kisgyarmat</i>	CS: Sikenička	2
<i>Kisölvéd</i>	CS: Malé Ludince	1
<i>Lukanényc</i>	CS: Nenince	2
<i>Tergenye</i>	CS: Trhyňa = Sikenica	1
<i>Zalaba</i>	CS: Zalaba	2

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK

<i>Felsőszászberek</i>		1
<i>Jánosháza</i>		1
<i>Jászaalsószentgyörgy</i>		1
<i>Jászberény</i>		4
<i>Jászfényszaru</i>		1
<i>Jásztelek</i>		2

KOLOZS

<i>Bánffyuhunyad</i>	RO: Huedin	5
<i>Egeres</i>	RO: Aghireșu	1

<i>Kolozsvár</i>	RO: Cluj	2
<i>Körösfő</i>	RO: Izvoru Crișului	2
<i>Magyargyerőmonostor</i>	RO: Mănăstireni	5
<i>Méra</i>	RO: Mera	1
<i>Zentelke</i>	RO: Sincraiu	3
KOMÁROM		1
<i>Ács</i>		2
<i>Aranyos l. Csallóközarányos</i>	CS: Zlatná na Ostrove	1
<i>Császár</i>		4
<i>Ete</i>		2
<i>Gyermely</i>		3
<i>Gyermely, Gyarmatpuszta</i>		1
<i>Héreg</i>		3
<i>Nagymegyer</i>	CS: Čalovo	14
<i>Naszály</i>		1
<i>Szomód</i>		5
<i>Tarján</i>		2
<i>Tata</i>		1
MAROS-TORDA		
<i>Deményháza</i>	RO: Dămieni	2
<i>Jobbágytelke</i>	RO: Simbriș	1
<i>Kisgörgény</i>	RO: Gruișor	1
<i>Marosvásárhely</i>	RO: Tîrgu Mureș	1
<i>Mikháza</i>	RO: Călugăreni	2
<i>Nyárádremete</i>	RO: Eremitu	1
<i>Somosd</i>	RO: Cornești	1
<i>Székelyvaja</i>	RO: Vălenii	1
<i>Szováta</i>	RO: Sovata	2
NÓGRÁD		2
<i>Bárna l. Tajti (Gömör)</i>		
<i>Becske</i>		1
<i>Borsosberény</i>		1
<i>Ecseg</i>		2
<i>Gács</i>	CS: Halič	7
<i>Hunyag</i>		1
<i>Kazár</i>		2
<i>Márkháza</i>		1
<i>Nógrádmegyer</i>		3
<i>Nógrádverőce</i>		1
<i>Szanda</i>		1
<i>Szarvasgede</i>		5
<i>Vizslás</i>		2
NYITRA		
<i>Alsóbodok</i>	CS: Polné Obdokovce	3
<i>Alsócsitár</i>	CS: Dolné Štitáre	14
<i>Babindál</i>	CS: Babindol	1
<i>Berencs</i>	CS: Branč	3
<i>Béd</i>	CS: Bádice = Podhorany	10
<i>Ghymes</i>	CS: Jelenec	25
<i>Kolon</i>	CS: Koliňany	6
<i>Menyhe</i>	CS: Mechenice = Podhorany	6
<i>Nyitracsehi</i>	CS: Čechynce = Nitrany	6

<i>Nyitraegerszeg</i>	CS: Jelšovce	7
<i>Nyitragerencsér</i>	CS: Nitrianske Hrnčiarovce	4
<i>Pográny</i>	CS: Pohranice	8
<i>Vágfarkasd</i>	CS: Vlčany	1
<i>Végkirályfa</i>	CS: Král'ová	2
<i>Vicsápapáti</i>	CS: Výchapy-Opatovce	7
<i>Zsére</i>	CS: Žirany	13
PEST-PILIS-SOLT-KISKUN		
Bogyiszló		6
Dömsöd		1
Fót		2
Gomba		1
Kiskunfélegyháza		1
Monor		1
Páty		4
Pereg		1
Rákoskeresztúr		1
Tápióság		1
Tápiószele		2
Tinnye		2
Tök		2
Tura		6
Újszász		9
Vácszentlászló		1
POZSONY		
<i>Pered</i>	CS: Tešedikovo	1
<i>Zsigárd</i>	CS: Žiharec	1
SOMOGY		
Balatonberény		1
Balatonlelle		1
Belezná, Sándorpuszta		3
Berzence		15
Berzence, Lankócpusztá		2
Berzence, Perdócmajor		1
Bolhás		1
Bonnya		3
Böhönye		2
Csököly		1
Csurgónagymarton		1
Felsőseged		1
Hetes		3
Igal		4
Iharosberény, István major		1
Inkeyantálfa, Jolántapuszta		1
Kaposfüred		2
Kaposújlak		1
Kisbárapáti		1
Libickozma, Kopárpusztá		1
Nagyatád		2
Nemespátró		6
Rinyaszentkirály, Kohánypusztá		1
Somogyacsa		2
Somogyacsa, Gerézd		3

Somogyszob		4
Surd		4
Szenna		9
Tapsony		3
Törökkoppány		4
Vízvár, Zsitvapuszta		1
SOPRON		
Bágyog		1
Rábaszovát		1
Szany		6
Vág		1
SZABOLCS		
Ajak		1
Nagykálló		7
SZATMÁR		
Avasújváros	RO: Orașu Nou	3
Kocsord		1
Nábrád		1
Porcsalma		3
Tunyog		2
Túrricse		1
SZERÉM		
Kórógy	YU: Korog	2
Szentlászló	YU: Laslovo	2
SZILÁGY		
Diósad	RO: Dioșod	2
SZOLNOK		
1. Jász-Nagykun-Szolnok		
TOLNA		
Báta		1
Felsőireg		13
Felsőnyék		1
Gerjen		1
Kánya		1
Őcsény		5
Paks		1
Sárpilis		2
TORDA-ARANYOS		
Sínfalva	RO: Cornești	2
TORONTÁL		
Nagyszentmiklós	RO: Sînnicolau Mare	1
Ótelek	RO: Otelec	1
Szöreg		1
UDVARHELY		
Bözöd	RO: Bezid	1
Csekefalva	RO: Cechești	1
Énlaka	RO: Inlăceni	6
Farkaslaka	RO: Lupeni	1
Felsőboldogfalva	RO: Feliceni	1
Fenyéd	RO: Brădești	1
Firtosmartonos	RO: Firtănuș	2
Firtosváralja	RO: Firtușu	4
Kadicsfalva	RO: Cădișeni = Odorheiu Secuiesc	1

<i>Kecsetkisfalud</i>	RO: Satu Mic	1
<i>Korond</i>	RO: Corund	2
<i>Lövete</i>	RO: Lueta	4
<i>Oroszhegy</i>	RO: Dealu	4
<i>Rugonfalva</i>	RO: Rugănești	5
<i>Siklód</i>	RO: Siclod	5
<i>Székelybethlenfalva</i>	RO: Beclean = Odorheiu Secuiesc	1
<i>Székelykeresztúr</i>	RO: Cristoru Secuiesc	1
<i>Székelylengyelfalva</i>	RO: Polonița	7
<i>Szentegyházasszalu</i>	RO: Vlahița	9
<i>Tordátfalva</i>	RO: Turdeni	1
<i>Zetelaka</i>	RO: Zetea	5
UGOCSA		
<i>Péterfalva</i>	SU: Petrove	1
VAS		
<i>Borgáta</i>		1
<i>Csönge</i>		2
<i>Egyházashetye</i>		2
<i>Farkasfa</i>		2
<i>Kemenesmihályfa</i>		1
<i>Kemenessömjén</i>		1
<i>Kisrákos</i>		1
<i>Nagyrákos</i>		(5) 4
<i>Óriszentpéter</i>		2
<i>Pankasz</i>		3
<i>Szatta</i>		1
<i>Haraszi</i>	YU: Hrastin	1
VESZPRÉM		
<i>Dudar</i>		1
<i>Pápa</i>		3
<i>Szentgál</i>		2
ZALA		
<i>Alsószenyey, Aligvármajor</i>		2
<i>Balatonederics</i>		7
<i>Bánokszentgyörgy, Bunyai akol</i>		4
<i>Béc</i>		2
<i>Bocska</i>		11
<i>Cup</i>		1
<i>Gáborjánháza</i>		1
<i>Galambok</i>		1
<i>Gelse</i>		1
<i>Hottó</i>		5
<i>Iborfia</i>		2
<i>Jakabfa</i>		1
<i>Kerkaszentmihályfa</i>		1
<i>Kilimán</i>		1
<i>Kiskomárom</i>		5
<i>Komárváros</i>		1
<i>Lispe</i>		4
<i>Magyarszerdahely</i>		5
<i>Mukucsfalv [?]</i>		1
<i>Murakeresztúr</i>		9
<i>Murarátka</i>		3

Nagylengyel	3
Nagypáli	2
Nemesnép	1
Resznek	7
Rigyác	4
Szentgyörgyvölgy	9
Szentmargitfalva	3
Szepetnek, Cseresmajor	4
Szepetnek, Gyótamajor	3
Szombatfa	1
Valkonya	3
Zajk	1
Zalaboldogfa	2
Zalakaros	(2) 1
ZEMPLÉN	1
Karcsa	5
Karos	3
Perbenyik	2
Sárospatak	2
Tarcal	1
Töketerebes	1
Vajdácska	2
	989

BUKOVINA

Andrásfalva	RO: Maneuți	2
Fogadjisten	RO: Iacobești	4
Hadikfalva	RO: Tornești	9
Istensegits	RO: Țibeni	24
Józseffalva	RO: Vorniceni	3
Jugán	RO: Iugani	1

MOLDVA

Bogdánfalva	RO: Valea Seacă	23
Diószeg	RO: Tuta	2
Forrófalva	RO: Făraoani	1
Gajcsána	RO: Găiceana	3
Ketris	RO: Chetriș	3
Kickófalva	RO: Tețcani	2
Klézse	RO: Cleja	11
Léziped	RO: Lespezi	5
Lujzikalagor	RO: Luizi Călugăra	12
Nagypatak	RO: Valea Mare	1
Onest	RO: Onești	1
Somoska	RO: Somușca	1
Szeketura	RO: Săcătura	1
Trunk	RO: Galbeni	26

136

Helynév nélkül:

45

Hiányzik:

1

46

Összesen:

1171

KÉPJEGYZÉK

(BAF = Bartók Archivum, Fotótár; NMF = Néprajzi Múzeum, Fotótár; Isz. = leltári szám)

1. Vikár Béla gyorsírásos lejegyzés közben. Zselickisfalud (Somogy) 1889. Vikár Béláné Krehács Júlia felvétele (NMF, Isz.: 1581)
2. Pálék. Rugonfalva (Udvarhely) 1903. König György felvétele (NMF, Isz.: 4843)
3. Tamás Kata hajadon, bánffyhungyadi nótafa. Bánffyhungyad (Kolozs) 1902. (NMF, Isz.: 4040)
4. Mészáros Sándorné és leánya. Rugonfalva (Udvarhely) 1903. König György felvétele (NMF, Isz.: 4840)
5. Domokos Pál Péter gyűjtés közben. Trunk (Moldva) 1932. (NMF, Isz.: 68680)
6. Butak András bíró, felesége, leánya, unokája és a gyűjtő Balla Péter. Lujzikalagor (Moldva) 1936. Balla Péter felvétele (NMF, Isz.: 73413)
7. Magdó [Faraván Magdó]. Trunk (Moldva) 1932. Domokos Pál Péter felvétele (NMF, Isz.: 68690)
8. Magyarai Antalné és családja. Trunk (Moldva) 1933. Domokos Pál Péter felvétele (NMF, Isz.: 68878)
9. Istók Péterné Szájkó Rózsa és leánya, Pozsom Jánosné Istók Örzse. Klézse (Moldva) 1931. Veress Sándor felvétele (NMF, Isz.: 64527)
10. A kántor háza. Lészped (Moldva) 1932. Lükő Gábor felvétele (NMF, Isz.: 67595)
11. Pista János családja. Trunk (Moldva) 1932. Domokos Pál Péter felvétele (NMF, Isz.: 68688)
12. Magyar házak. Avasújváros (Szatmár) 1907. Györffy István felvétele (NMF, Isz.: 8854)
13. Tánc. Bánffyhungyad (Kolozs) 1919. Haranghy György felvétele (NMF, Isz.: 19704)
14. Tornácos ház faragott kapuval. Korond (Udvarhely) 1893. Huszka József felvétele (NMF, Isz.: 76111)
15. Székely házak és nagykapu. Zetelaka (Udvarhely) 1911. Beluleszkó Sándor és Györffy István felvétele (NMF, Isz.: 13589)
16. Káplár János, Bandër, „hosszifuruglás” és Jankovics Imre, Vukics, dudás. Berzence (Somogy) 1935. Seemayer Vilmos felvétele (NMF, Isz.: 76636)
17. Szobabelső. Kórógy (Szerém) 1911. Garay Ákos felvétele (NMF, Isz.: 68675)
18. Koós József, dudáló juhász. Borsosberény (Nógrád) 1937. Thesszák Károly felvétele (NMF, Isz.: 77508)
19. „Alsó-nagy-utca”. Szepetnek (Zala) 1937. Seemayer Vilmos felvétele (NMF, Isz.: 76485)
20. Zsúpos, talpas házak a főutcán. Magyarszerdahely (Zala) 1937. Seemayer Vilmos felvétele (NMF, Isz.: 76576)
21. Bartók Béla erdélyi népdalgyűjtő úton. Gyergyószentmiklós (Csík) 1907. Kovács István felvétele (BAF, Isz.: 028)
22. Kodály Zoltán, Kodály Zoltáné és Bartók Béla Erdélyben. Magyargyerőmonostor (Kolozs) 1912. (BAF, Isz.: 052)
23. Bartók fonográf felvételek lejegyzése közben. 1915. (BAF, Isz.: 088)
24. Bartók régebbi népzenelejegyzéseit revideálja. Budapest (Pest) 1934. (BAF, Isz.: 1251)

1. The first volume of the series is a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the earliest times to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1880
2. The second volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 15th century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1881
3. The third volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 16th century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1882
4. The fourth volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 17th century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1883
5. The fifth volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 18th century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1884
6. The sixth volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 19th century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1885
7. The seventh volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 20th century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1886
8. The eighth volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 21st century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1887
9. The ninth volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 22nd century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1888
10. The tenth volume of the series is also a most interesting and valuable contribution to the history of the English language. It covers the period from the early 23rd century to the present day, and is written in a clear and concise style. The author has done a great deal of research, and his work is well known and respected. This volume is a must for all students of the English language.	1889

1. Vikár Béla gyorsírásos lejegyzés közben.
Zselickisfalud (Somogy) 1889

2. Pálék. Rugonfalva (Udvarhely) 1903

3. Tamás Kata hajadon, bánffyhungyadi nótafa. Bánffyhungyad (Kolozs) 1902

4. Mészáros Sándorné és leánya. Rugonfalva (Udvarhely) 1903

5. Domokos Pál Péter gyűjtés közben. Trunk (Moldva) 1932

6. Butak András bíró, felesége, leánya, unokája és a gyűjtő Balla Péter.
Lujzikalagor (Moldva) 1936

7. Faraván Magdó. Trunk (Moldva) 1932

8. Magyar Antalné és családja, Trunk (Moldva) 1933

9. Istók Péterné Szajkó Rózsa és leánya, Pozsom Jánosné Istók Örzse. Klézse (Moldva) 1931

10. A kántor háza. Lészped (Moldva) 1932

11. Pista János családja. Trunk (Moldva) 1932

12. Magyar házak. Ávasújváros (Szatmár) 1907

13. Tánc. Bánffyhuntyad (Kolozs) 1919

18. Koós József, dudáló juhász. Borsosberény (Nógrád) 1937

19. „Alsó-nagy-utca”. Szepetnek (Zala) 1937

20. Zsupos, talpas házak a főutcán. Magyarszerdahely (Zala) 1937

21. Bartók Béla erdélyi népdalgyűjtő úton. Gyergyószentmiklós (Csik) 1907

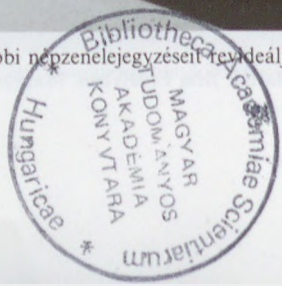
22. Kodály Zoltán, Kodályné és Bartók Béla Erdélyben. Magyargyerőmonostor (Kolozs) 1912

23. Bartók fonográf-felvételek lejegyzése közben. 1915

24. Bartók régebbi népzenelejegyzéseit gyűjti össze. Budapest (Pest) 1934

685247

Bartók Béla
MAGYAR
NÉPDALOK

A

I. osztály

1-416